mas, a népi rigmus szerint „Gergely napja ritkán jó, sokszor hideg, szél és hó."

Gergely napján született 1883-ban *Jávorka* Sándor botanikus. A Nagybányáról származó flórakutató egyetlen először a legelőre, a méheket is József-napon engedik ki a kaptárakból. Benedek a tavaszi napéjegyenlőség – március 21-e – napja. Az Alföldön a Benedek-napi hagyma főzetével tífuszos betegeket mosdattak, letett, főleg a reneszánsz korban; Filippo *Lippi*, *Fra Angelico*, Leonardo *da Vinci* és mások munkái örökítik meg a jelenetet. A néphit szerint ezen a napon kell oltani, szemezni a fákat. A Délvidéken a

országban elismerést szerzett. 1950-től a Természettudományi Múzeum növénytárában dolgozott, ahová még nyugdíjasan is bejárt; a növénytárban 11 ezernél több eredeti akvarellje található. **(hankó)**

Római katolikus: Szeplőtelen Szűz Mária (március 25-e); Gyümölcsoltó Boldogasszony (március 25-e); Virágvasárnap (március 28-a).
Görög katolikus: Mária örömhírvétele (március 25-e); Virágvasárnap (március 28-a).
Protestáns: Nagyböjt (február 17-étől április 4-éig).
Ortodox: Mária örömhírvétele (március 25-e).

Viselettörténet gyerekeknek

Ék Erzsébet öltöztetős papírbabái

A tervező és készülő babái

Erzsébet húsz évig volt jelmeztervező. Dolgozott Pécsett, Szegeden és Miskolcon színházi tervezőként. Önálló és közös tárlatokon vett részt. Ő tervezte többek között A kutya testamentuma, London királya, avagy Kean, a színész, a Luxemburg grófja, a West Side Story és a Vérnász jelmezeit. 1994-ben adták ki történelmi hitelességű, gyűjtőmunkán alapuló viselettörténeti könyvét (Magyarországi viseletek a honfoglalástól napjainkig), ami a maga nemében egyedülálló összefoglalás. Aztán nyolc éve váltott, és megvalósította egyik régi álmát: öltöztethető papírfigurákat kezdett el tervezni különböző kortörténeti stílusokban. Közben évekig tartott kreatív foglalkozásokat iskolásoknak, ők voltak a babák első kipróbálói.

Nyugaton máig nagy kultusza van a papírfigurák készítésének, és különböző történeti stílusokat felelevenítő termékek kaphatók. Mindegyik kizárólag a baba elejét öltözteti fel és a hagyományos kötényes módszerrel, azaz papírnyelvecskék vagy -fülecskék segítségével rögzítik a ruhát. Ezek pedig tudjuk, elég gyorsan leszakadnak. A magyar jelmeztervező színházi tapasztalatai, a gyermekcsoportokkal való foglalkozás, viselettörténeti ismeretei alapján kezdett el papírfigurákat hajtogatni és kísérletezni. Először a technikai részt kellett megoldania: hogyan lehet hajtogatós módszerrel történeti ruhákat készíteni – kvázi papírszínházat csinálni – úgy, hogy minél tökéletesebb élményt adjon. Azt találta ki, hogy elölhátul öltöztetős figurákat csinál. – A textil és egyéb anyagok imádata nálam gondolati igényességgel párosult, vagyis hogy a dolgoknak nem csupán elejük van, hanem mögöttük is van valami, ráadásul a gyerekeket nagyon érdekli mindaz, ami nem látszik elsőre. Így aztán olyan figurákat alakítottam ki, ahol a ruhákat – ha népszerű szóval illetném, akkor az origami technikájával – gyakorlatilag körbehajtogattam. Ez a hajtogatás szinte minden ruhánál más és más, és elkészítése kétségtelenül nem tartozik a legegyszerűbb feladatok közé – mondja a babák kitalálója.

Nagy Lajos korabeli család PÉTERFFY ISTVÁN FELVÉTELE

A tervező nem csupán a figurák ruhájára, hanem a testtartásra is figyelni próbált. Nem sematikus testhelyzetű babákat – szétkart karokkal és lábakkal – akart felöltöztetni, ezért a testtartás is jellegzetesen utal a történelmi korszakra. Az egyiptomi babák oldalnézetűek, a magyar népviseletet viselők táncoló pózban állnak, a biedermeier stílusú figurák finomkodó testtartásúak. A játékra 1997-ben megkapta a szabadalmat, és így a Multinova cég segítségével megvalósult az álma, hogy valami egyedit és újat hozzon létre. Tudomásom szerint ilyen ismeretterjesztő jellegű – mert egyik célja épp ez volt – ruhatörténeti sorozat sehol a világon nincs. – A másik újdonság, hogy nem csak nőket, hanem családokat terveztem, részben azért, hogy a fiúk is megkedvelhessék a játékot. A sorozat létrehozásában párosítanom kellett a saját játékigényemet az üzleti szempontokkal, ezért egy-egy dekoratívabb stílus mellé mindig egy kevésbé ismert is megjelenik. Így a magyar népviseleti ruha az egyiptomival egy időben jelent meg, készen áll a római, a Nagy Lajos korabeli és a biedermeier sorozat is, ezek kiadóra várnak. Távlati tervként nagyon szeretném a világ összes viseletét, beleértve egzotikus viseleteket is megrajzolni, ami egyrészt rendkívüli alkotói élvezet, másrészt játékos ismeretterjesztő a

Az egyiptomi figurák INKEY ALICE FELVÉTELEI

felhasználónak – meséli *Ék* Erzsébet. Úgy véli, ez a játék azzal gazdagíthatja az élet minőségét, hogy más anyagokat és formákat is megismer az a generáció, amelynek egyébként a tömegízlés és viselet a mérvadó.

Mint elmondta, nagyon sokféle társadalmi rétegből származó gyerek megismerte a játékot, és főként azok a szülők, akik annak idején maguk is játszottak papírfigurákkal, nagyon lelkesedtek az ötletért. A tervezésnél ügyelt arra, hogy minél könnyebb legyen a hajtogatás és az összeállítás. Alsó tagozatos iskolás gyerekeknek szánta elsősorban, azzal a céllal, hogy a megtervezett ruhák mellé a gyerekek maguk is tervezhetnek ruhát, ami ennek a korosztálynak nagyon jó feladat. Az elkészített figurákba kis pálcikákat dugva pedig egy bábszínház alapjait is megteremthetik. A játék kipróbálásánál azonban kiderült, hogy az óvodások is élénken érdeklődnek iránta, így tervezett néhány egyszerűbb hajtogatású mesefigurát, ezekhez egyelőre nem talált kiadót. A múlt évben elkészült egy 1848-as sorozat, amihez az alkotó szerzett pályázati úton pénzt, és a Dinasztia Tankönyvkiadó vállalta a nyomdai munkákat. Sajnos elcsúsztak a határidővel, de a közeljövőben már kapható lesz a négy tagból álló XIX. századi család. Egyébként minden figurának, minden sorozatban három különféle öltözete van, így variálni lehet őket. A történelmi öltöztetős széria legújabb tagja, egy honfoglalás kori öltöztetős család most van előkészület alatt. – Azt hiszem, a játék nagyon sikeres lehetne, ha oda kerülne, ahol sikeres tudna lenni. A terjesztéssel azonban a mai napig gondok vannak. Mivel ez a játék még igényes kivitelben is olcsó portékának számít, sok kereskedőnek nem éri meg, hogy foglalkozzon vele.

Szénási Zsófia

kívülről nézve vízszintes vonalnak hat, mely a születés pillanatától a sírig ér. Életünk valószínű realitása azonban magasság és mélység függőleges síkjában zajlik le, pontosabban: egyszerre a két síkon, vagyis a »kereszt realitásában«." – P. J.)

Közel negyvenöt év telt el azóta, hogy egy teológiát végzett fiatalembert, bizonyos Robert *Schullert* Chicagóból Dél-Kaliforniába helyeztek, hogy ott folytassa papi tevékenységét. A fiatalember és felesége kevés pénzzel és egy használt orgonával érkezett meg Los Angelesbe, ahol dr. Schuller 1955. március 27-én, egy autósmoziban tartotta meg első beszédét.

Előzőleg a helyi újságban a következő hirdetést tette közzé: „Gyere, ahogy vagy, a családi autóval!" Húsz család „vette" az üzenetet, és hallgatta végig a beszédet, amelyben többek között az állt: „With God all

A kristály imatorony kétszeresen visszatükröződő képe a csillag alakzatú épület oldalfalain

arborétumának része.) Hét évvel később pedig felépült az imatorony, a Remény Keresztfája, amelyről korábban már szóltunk.

A televízió 1970-ben kapcsolódott be az ökumenikus is-

Egy éven belül ötmillió dollárt számláltak össze, úgyhogy 1977-ben hozzáláthattak az építkezéshez – és két évvel később már állt a fehér acélszerkezet! A kristályablakok alkotkészítették – darabonként 500 dollárért. Az ablakokhoz szükséges pénzt is a családok adták össze az Egyesült Államokban, Kanadában és Ausztráliában. Az 1978-as Father's Day alkalmából újabb másfél millió dollár gyűlt össze, így aztán dr. Schuller álma megvalósulni látszott.

A felszentelés napja 1980. szeptember 14-én következett el. Ettől a naptól kezdve valóságos emberáradat kereste fel a katedrálist, hogy ámulattal adózzanak a csodálatos épületnek, amelyet 128 láb magasra, 207 láb szélesre és 415 láb hosszúra építettek. Alakja pedig – ahogy már említettük – a csillagot idézte. A katedrális földszintjén 2736 ülőhely van, a székek bármelyik operaházba beillenének. A hatalmas orgonák, illetőleg a szentély előtt ezer tagot számláló kórusnak biztosíthatnak helyet. (A szentély alicantei márványból készült, olasz mesterek keze munkája.) A keleti (úgynevezett ausztrál) és a nyugati (amerikai) erkélyen az ülések száma 403-403. A déli erkélyt kanadainak nevezték el, hogy így mondjanak köszönetet a támogatóknak.

A szószék mögött két 90 láb magas ajtót építettek, amelyek gok beláthatatlan egyensúlyát. Vajon életünk egyensúlya az övékhez hasonló? Kudarcaimat, bűneimet kiegyenlíti a nagyobb, beláthatatlan egész? Vajon minden bűn, tragédia és a kataklizma csak helyi jelenség a harmonikus egészben? Egyszóval az, ami szép és szelíd: örökös helyi vereségre van ugyan ítélve, de legyőzhetetlen? Igaz ez?" – P. J.)

A Kristálykatedrálist úgy tervezték meg, hogy kibírná a Richter-skála szerinti nyolcas erősségű földrengést és az óránként kétszáz mile (1 mile=1523,99 méter) erősségű szelet is.

És ezután, 1990. szeptember 16-ára megépült és felszenteltetett a kristály imatorony, amely „valamiképpen új hangsúlyt, új érvényt kapott, talán nem is közvetlenül vallásos értelemben".

A csodálatos épületegyüttes felülemelkedik a tradíción, illetve vegyíti azt a modern építészet vívmányaival, ekképpen hozva létre olyan környezetet, amely segít a csend, az elmélyülés megteremtésében.

Szólni kell még a katedrális harangjairól és orgonáiról. Száz láb magasan, naponta és vasárnap reggelente hív imára az 52 harang. A legkisebb 13 pound

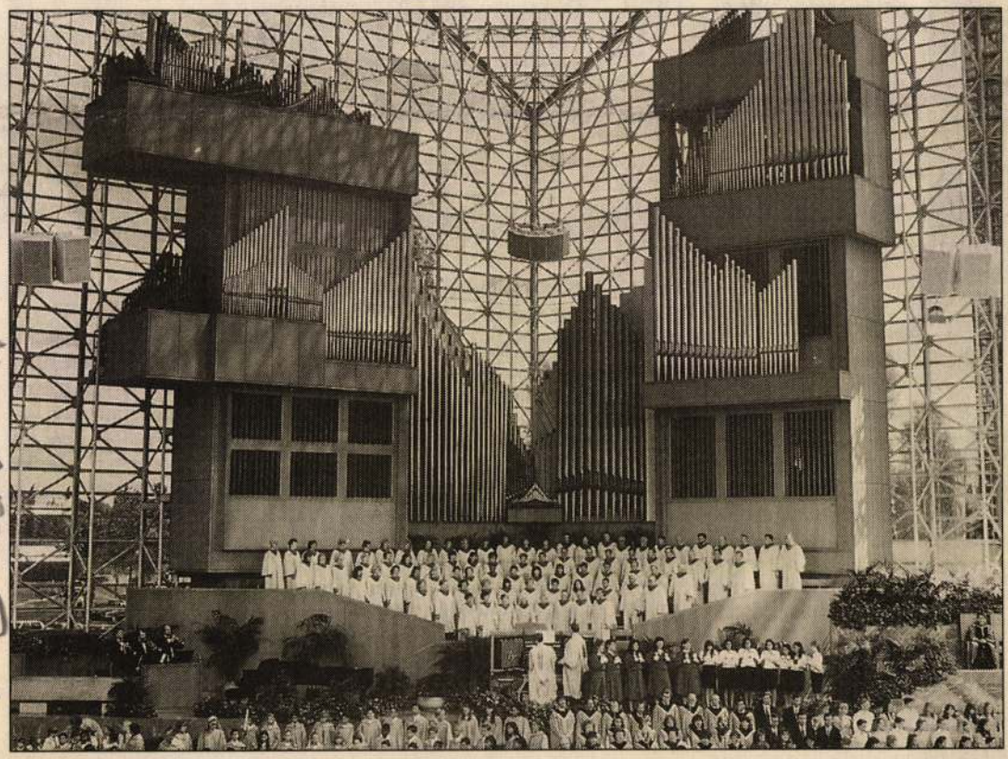

A katedrális nagy orgonája a földszinten KERTÉSZ GÁBOR FELVÉTELEI

gon. (Csak összehasonlításképpen: J. S. *Bach* műveinek eszményi hangszere, a barokk orgona a fentihez képest meglehetősen kicsinek számított két-három manuállal – kézi billentyűsorral –, pedállal és 12–35 regiszterrel.)

A Kristálykatedrális nagy eseménye volt az elmúlt év decemberében a betlehemi misztériumjáték, melynek során a hatalmas színpadon feleleventették *Krisztus* születését. Kihasználva a teret, a korabeli díszletek monumentális helyszínt kölcsönöztek a történetnek. A látványt csak fokozta, hogy például *Heródes* király katonái lóháton közlekedtek, és a háromkirályok teveháton, hatalmas pompával érkeztek a Megváltó bölcsőjéhez. És szárnyalt a zene, a szép hangú énekesek tökéletes egységet alkottak a látvánnyal, a születés misztériumával.

Lélegzetelállító volt, ahogy az angyalok nagy sebességgel száguldoztak az ember feje fölött a keleti és a nyugati erkély felől érkezve (és oda visszatérve), azt a látszatot keltve, mintha semmi közük sem volna a technika csodáihoz.

A Kristálykatedrális most már a húsvéti nagy passiójátékra készül, és Jézus utolsó hét napját mutatja be: az utolsó vacsorát, megpróbáltatásait és megfeszíttetését, feltámadását és mennybemenetelét, amelyet ezúttal száz angyal repülése kísér. Közben egész állatsereglet vonul fel a színpadon, megismerkedhetünk a mindennapi jeruzsálemi élettel, a piacterekkel, *Poncius Pilátus* trónjával, Heródes király tékozló és pazarló udvarával.

Az idei bemutató a tizennegyedik a katedrális életében, az előadást a televíziós közvetítés révén a világ nagyon sok pontján csodálhatják és élvezhetik.

Robert Schuller álma valóra vált. Hogyan is mondta egy alkalommal? „Istennel minden dolog lehetséges."

Kő András

Ék Erzsébet, jelmeztervező

Fekete gyémántok az Állami Déryné Színházban

Holnap mutatja be az *Állami Déryné Színház Jókai Mór Fekete gyémántok* című regényének háromfelvonásos színpadi változatát *Török Tamás* adaptálásában. A romantikus játék díszleteit *Sostarics Zsuzsa*, jelmezeit pedig vendégként, *Ék Erzsébet* tervezi. Rendező: *Lacina László*. (MTI)

e gyémántok .... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. szept. 30.

Ék Erzsébet, divattervező

tervei

repr.

Soltész Nagy Anna: Ezt láttuk Kérszben
Magyar Ifjúság, 1971. aug. 13. 16. l.

Élő Emlékek, divatteremtő

- az Iparművészeti Főiskola végzős hallgatója. Terveket ~~küldött~~ készített a bécsi ifjúsági divatbemutatóra.

Soltész Nagy Anna: Ezt láttuk Bécsben Magyar Ifjúság, 1971. aug. 13. 16. l.

M.D.Y.

Ék Erzsébet
textiltervező hallgató

Az Eötvös József klubban rendezett
-textiltervező hallgatók kiállításán
vett részt.

Wirth Péter: Textiltervezi hallgatók kiállítása
Művészet, 1969. julius - 45 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Élő Erzsébet, jelmeztervező

A Békéscsabán bemutatott Görgey-
színműhöz a jelmezeket tervezte.

S. Gy.: Lilla és a kísértetek 4.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 14.

Ék Erzsébet

textiltervező hallgató

M.Dk

"Textiltervő"

" (repro)

Wirth Péter: Textiltervező hallgatók kiállítása

Művészet, 1969. julius - 45 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

H.K

Ék Sándor festőművész

Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Harci napok az osztálybíróság ellen
1931 nyomat / német nyelvű plakát/

Nemzetközi nőnap
1931 nyomat / német nyelvű plakát/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok. 1962. szept. Kat.

Ék Sándor festőművész

Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Szpartakiád

1931 nyomat / német nyelvű plakát/

Aki őket választja, azta háborút valasztja

1931 eredeti / német nyelvű plakat/

Ék Sandor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.1962.

Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész

Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

1931. május 1. Tömegsztrajk
1931 nyomat / német nyelvű plakát/

Igy vagy úgy
1932 nyomat / német nyelvű plakát/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok. 1962.
Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Antifasiszták a harcban egyesülve munkaért, kenyérért, szavazzatok a kommunistakra - 4-es listára
1932 nyomat / német nyelvű plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok. 1962. Szept. Kat.

Ék Erzsébet, jelmezkerező

a Pécsi Nemzeti Színház előadásához a

jelmezeket tervezte

Egri Péter: Novotny Gergely: Vacsora 22.

kritika, Bp. 1977. dec. 77/12.

Ék Erzsébet, jelmeztervező

A József Attila Színház előadásához

a jelmezeket tervezte.

Havas Ervin: A kutya testamentuma 7.

Népszabadság, Bp 1973. febr. 7.

1979. január 5. Televizió 19,3o VGné

1021

Ék Erzsébet jelmeztervezők

TV-Hiradó

- Ék Erzsébet érdekes kiállitására kaptunk meghivást Budapesten, a Marczibányi téri Ifjusági Házba. A miskolci Nemzeti Szinház fiatal jelmeztervezőjének életében a müvészet és a gyerekek szorosan összekapcsolódnak.

- Egyszerre született a gyerekem a diplomámmal. És ahogy a gyerekem növekedett és láttam a játékosságának kialakulását, ez a tevékenység sok ötletet adott, asaját müvészi munkásságomhoz, de az iskolákban nincs mód komplexebb foglalkozás sorozatot kialakitani, ahol egyaránt foglalkozunk a szellemi nevelésükkel és a vizuális kulturájuk kialakitásával. Én ugy éreztem, hogy hozzáfoghatok két szakkörben ehhez a tevékenységhez, az egyiket Ujpesten egy munkáskerületben csináljuk, a másikat itt a Marczibányi téri Müvelődési Házban, ahol különböző korosztályu gyerekekkel egy gyermekscenikai szakkört vezetek. Már belekezdtünk egy olyan feladat sorozatba, hogy a gyerekek maguk irják meg a történetet, a szereplőit, ők fogják elkésziteni ujságpapirból, rongyból, és a történet helyszineit is, ők maguk, mint egy kis miniszinpadot fognak elkésziteni. Itt a Müvelődési Házban lehetőség van arra, hogy a gyerekszinház előadásokat rendezzen, ez a három tény, hogy a gyermekszinházi előadások, a gyerekscenikai szakkör, és az eltelt hét év, amelyben elsősorban gyerekeknek szóló előadásokhoz terveztem jelmezt, az adta az ötletet, hogy itt rendezzünk egy kiállitást, ez a kiállitás is elsősorban a gyerekeknek szóló munkákat mutatja be, és kiváncsi vagyok a gyerekek véleményére.

Ék Erzsébet, jelmeztervező

Ariane Mnouchkine darabjának előadásához a jelmezeket tervezte.

B.T.: József Attila Színház: A kutya testamentuma 2.

ESTI HIRLAP, B. n. 1973. febr. 5.

1994. jún. 28.

ERTOÁR

Politikai felhangjával együtt a korai sztárkultusz megnyilatkozása, ahogy az 1850-es évek fiataljai Petőfi-gallért és Kossuth-szakállat viseltek, vagy tömték ki a melltartójukat az ötvenes években a nők, hogy a csodás Marilynhez hasonlítsanak. Minél közelebb jutunk a jelenhez, annál több — vagy számunkra annál érthetőbb — a ruhákban kibeszélt vagy elleplezett illúzió, a hasonulási vágy. A szerző pedig ügyesen emeli ki a társadalmi helyzettel együtt járó, öltözködésbeli típusokat.

Az öltözetekhez csatolt leírások részletezők, jók, de nem egyenrangúak a képpel. Hiányoltam viszont egy történeti áttekintést, akár szubjektív hangú hazai divattörténetet azoknak az olvasóknak, akiket nemcsak a könyv szépsége ragad meg. Ez azonban mindenestül hiányzik a könyvből. Csakúgy, mint egy jól használható szószedet a végéről, hogy ne kelljen végigböngészni többszáz viselet leírását ahhoz, hogy megtudjuk, mi az atilla, a ferencjóska, a zsakett vagy a szmoking. Mai öltözködéskultúránk drasztikusan leegyszerűsödött, kevesen tudják, milyen alkalomra mit tanácsos viselni. A klasszikus polgári illemkódex a polgársággal együtt utolsó napjait éli, de még nem körvonalazódott az újabb viseletrendszer. Mondjuk ki: giccs és fejetlenség uralkodik öltözködésünkben, a kényelmes hétköznapi és a kihívóan alkalmi összekeveredik, és divatínyencek számára viszolyogtató elegyet alkot. Nem ártana legalább tudni, milyen minták közül válogathatunk kedvünkre. (Littoria Kiadó)

• **Götz Eszter**

Két énekesnő a szerelemről

A Columbia és az Epic (magyarul Sony) két szerelemről szóló lemezzel lepte meg az erre a témára fogékony zenerajongókat.

A Love, Nancy az ötvenhét éves tejeskávé színű énekesnő Nancy Wilson balladalemeze. Az ohiói „songtress" 1959-ben ment New Yorkba, s a hatvanas években hatalmas kommerciális sikereket ért el. A zenitre 1964-ben ért, amikor a Capitol elsőszámú csalogányaként füleket kellemesen bizsergető altjával három aranylemezt dalolt össze. Ezek közül kettő — Ella Fitzgerald 1955-ben a pop albumlistán elért hetedik helyét is lekörözve — negyedik lett (Yesterday's Love Songs Today's Blues, és How Glad I Am). Ezek után ő sem kerülhette el Las Vegast, de az ottani csillogástól megcsömörlött, s másfél évtizede Los Angeles a székhelye. Gondolom, népszerűségéről mindent elmond, hogy harmincöt év alatt pontosan ötvenöt nagylemezt készített saját neve alatt. A jubileumi CD producere egy szakmabeli, Nathalie Cole dobos férje, Andre Fischer. Nekem a szomorkás dalok közül legjobban Billy Strayhorn Day Dreamje (John Chiodini ábrándosan bluesos gitározásával) és Jack Segal More Love-ja nyerte el tetszésemet, mert az elsőbb regiszterekből is fel-felcsillannak Nancy Wilson mérföldekről felismerhető hangjának egyre melengetőbb fényei.

Ha a The Sweetest Illusion előadójának polgári nevét elárulom — Mrs. White —, mindenki egy brit háziasszonyra gondol, s igaza van, hisz egy szeptember 30-án harmincnyolc éves, egy gyermekes, boldog házasságban élő londoni hölgyről van szó. Ha azonban elárulom leánykori nevét, Basia Trzetrzelewska, amellett, hogy kitörik a nyelvünk, már közelebb kerülünk a helyes megfejtéshez. Arról a jaworznói énekesnőről van szó, aki a hetvenes évek második felében a hat lengyel lányból álló Alibabka vokálegyüttessel sikeresen előzte meg a Jaruzelski korszakot. S természetesen ugyanarról a Basiáról beszélek, aki a nyolcvanas évek közepén a legsikeresebb londoni latin pop-jazz zenekar, a Matt Bianco slágereiben énekelt (Get Out of Your Lazy Bed vagy Yeh Yeh). Aztán férjurával, Danny White zongorista-zeneszerzővel önállósította magát. Eddigi közös munkáik: 1986 — egy kislány; 1988 — Time and Tide (az első Basia CD); 1990 — London, Warsaw, New York; 1994 — The Sweetest Illusion. Basia eddigi produktumai Amerikában és a Fülöp-szigeteken érdemelték ki a platinalemez minősítést, de hiszek benne, hogy nálunk is népszerű lesz. Ehhez mindössze a nyitószámot, a Drunk on Love-ot (a sógor, Peter White jazzes gitár- és Kevin Robinson trombitaszólójával) kell meghallgatni. A legédesebb illúzió a szerelem egyéb „highlight"-jai: a címadó The Sweetest Illusion és a lírai Simple Pleasures.

• **Maloschik Róbert**

Az első magyar divattörténet

Képes históriát a magyarországi öltözködésről eleddig még senki nem csinált. Most itt van, a Littoria Kiadó gondozásában megszületett egy nagyon szép könyv, a Magyarországi viseletek, egyszerre négy nyelven: magyar—angol—német szöveggel, de elsősorban a kép nyelvén beszél. Nagy vállalkozás ez a kiadó részéről is — aki néhány hónappal ezelőtt jelentette meg az angol eredetiből készült Nagy kosztümös könyvet, tehát volt már tapasztalata e téren, — de még nagyobb a szerzőtől. Ék Erzsébet ugyanis foglalkozására nézve textilművész és jelmeztervező, könyvvel eddig nem foglalkozott. Most viszont megrajzolta ezer év hazai történetének az öltözködésben megnyilvánuló „képes felét" — mondhatom, hogy sokkal kevésbé finomkodóan, mégis látványosabban, mint John Peacock a szintén nagyon dekoratív kiállítású angol Kosztümös könyvet.

Sok száz fantasztikusan megfestett figura viseli a honfoglalástól az 1990-es évek uniszex divatjáig a Magyarországon jellegzetesen előforduló öltözeteket. Nem divatrajzok, hanem élő, mozgó alakok, mindegyiknek egyedi arca, karaktere van, ami lehet rokon- vagy ellenszenves, fennhéjázó nagyúr vagy szakadt koldus, de egy a fontos: saját magát mutatja. Szó sincs egyenbábokra húzott jelmezekről. A rajzok mindegyikének egy-egy korabeli dokumentum a hiteles forrása, felvonul itt a kun fejedelemtől és a tizenéves Mátyás királytól Bethlen Gábor országló fejedelmen át Karády Katalinig minden kor reprezentatív figurája — természetesen csak mint típus. Nagyon pontosak a szociológiai meghatározások: az 1916 körüli háborús évekből például a megfelelő katonai egyenruhák mellett láthatunk társasági hölgyet, úrinőt, nevelőnőt, titkárnőt, sőt vöröskeresztes ápolónővért is.

Fontosak a ruhában megjelenő társadalmi különbségek, mert mi másra való a divat, ha nem éppen a distinkció kiemelésére? Hamvas Béla írja egy esszéjében, hogy „a ruha demoralizálja az embert. Tiszta emberi viszony csak a meztelenségben van… A ruha az ember pincelakása, mellékutcák dohos udvari szobája. A ruha fülledtségében az ember elkorcsosul, elveszti kapcsolatát azzal, amivel való kapcsolatra született." Ék Erzsébet meglehetős érzékenységgel minden ábrázolt korban azokat a típusokat mutatja meg, amelyekről az emberek, a Hamvas-féle eredeti kapcsolatot elvesztvén, másodlagos mintát vettek.

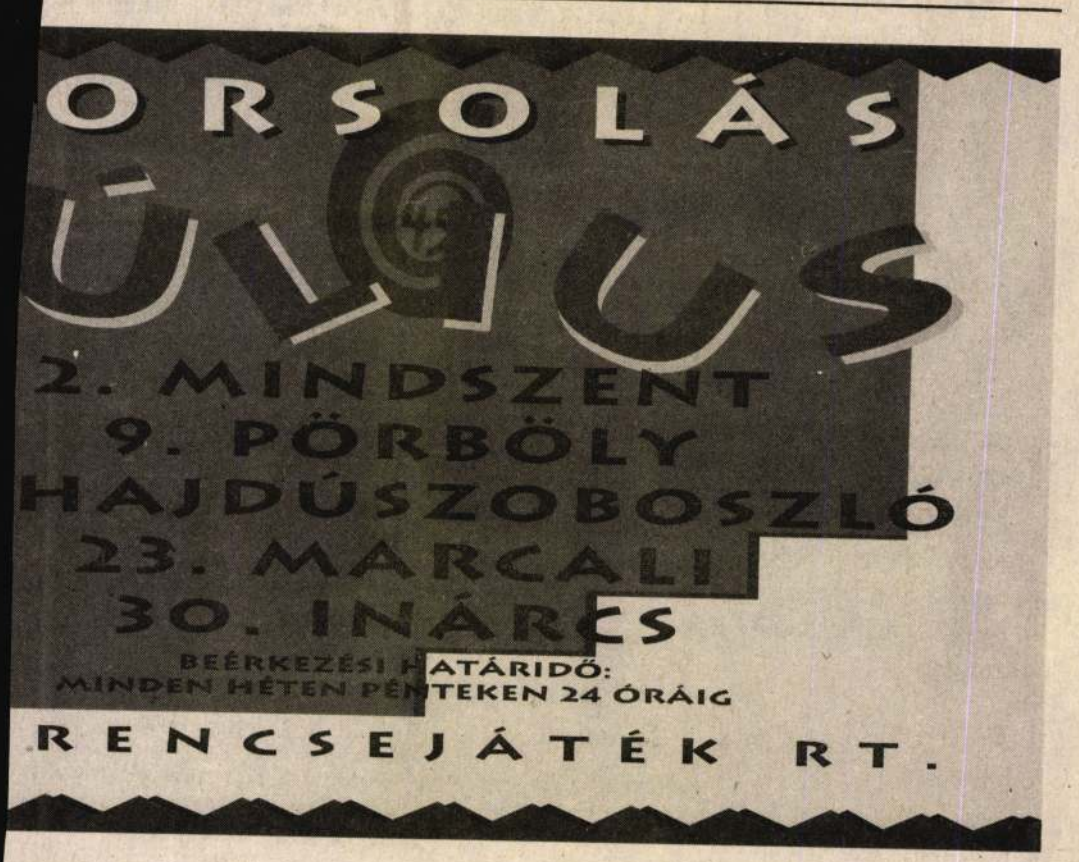

UTASVÁ

utazási irodák napi ajá

PORT Travel Service

LAST MINUTE — 2000 Ft KEDVEZMÉNY!
KÖRUTAZÁSOK A CSODÁLATOS IBÉRIAI FÉLSZIGETEN!

Utazás repülővel és luxus autóbusszal,
szállodai elhelyezés félpanzióval.
NAGY SPANYOL — PORTUGÁL KÖRÚT
15 nap június 28.—július 12. között. Kedvezményes ár: 87 500
EGY HETES SPANYOL KÖRÚT EGY HÉT TENGERPARTI NYARAL
15 nap július 5—19. között. Kedvezményes ár: 79 900 Ft.

Jelentkezés a PORT TRAVEL Service-nél,
1052 Budapest, Semmelweis u. 21. Telefon: 266-7049.
Valamint viszonteladóinknál: IBUSZ, Balatontourist, Ciklámen Tourist, Lena
Derby Tours-Arzenál Üzletház, Pannónia Tourist Service, Regina Tours, Top

GÖRÖG TENGERPART

Színvonalas nyaralás
NAGYON OLCSÓN!

PARALIA

2—6 személyes
APARTMANOK
4200 Ft/fő/héttől

SZÁLLODÁK
12 900 Ft/fő/héttől
félpanzióval.

Autóbusz minden héten!

Gyermekkedvezmény
50%

Csoportoknak árengedmény!

VIVALDI Utazási Iroda

1073 Bp., Erzsébet krt. 53.
1053 Bp., Kossuth L. u. 16.
Tel.: 132-0293, 267-9013,118-9973.

EGÉ
NYÁ
REPÜL

SZIC

a Földközi-te
szigete, az idei
Légkondicionált,
tengerparti
svédasztalos félpanzióval, gazdag
fakultatív programmal
46 900—49 900 Ft.

KORFU

a lenyűgöző természet szigete.

Vadonatúj apartmanokban,
két- és négycsillagos szállodákban
25 450 Ft-tól.

VIVALDI Utazási Iroda

1073 Bp., Erzsébet krt. 53.
1053 Bp., Kossuth L. u. 16.
Tel.: 132-0293, 267-9013, 118-9973.

WASHINGTON	62 800 Ft
LOS ANGELES	79 900 Ft
RIO DE JANEIRO	85 900 Ft
BANGKOK	79 000 Ft
SZINGAPÚR	82 000 Ft
SYDNEY	118 900 Ft

Irodánkban egyéb útvonalakra is
kedvezményes árakkal várjuk!

TAN-TÚRA Utazási Iroda
1065 Budapest, Lázár u. 6.
Telefon: 266-1386, 131-5368.
Fax: 132-2113, 153-2159.

Nem elég szeretni a természet

LAROUSSE

A TERMÉSZET ENCIKLOPÉDIÁJA ÚJ KÖT

Földünk Növény- és Állatvilága

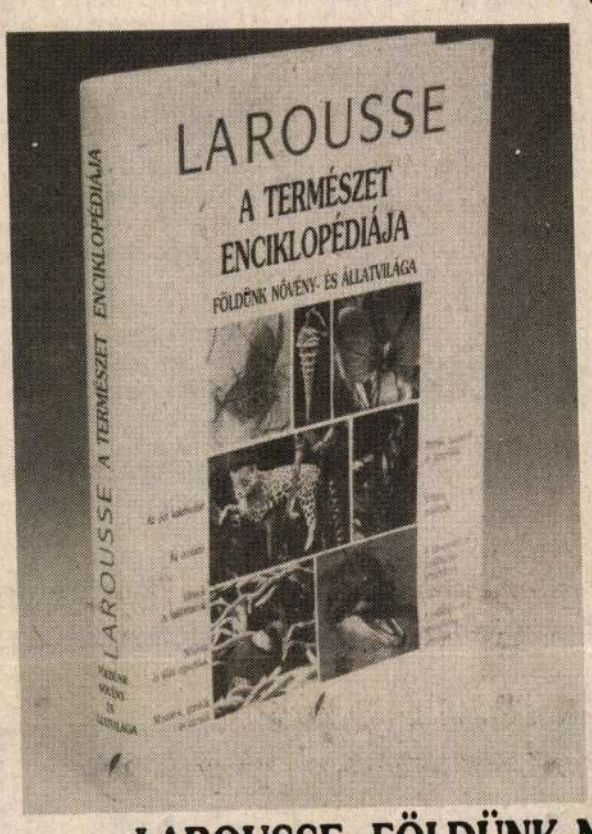

448 oldal · közel 3000 szín
235×330 mm-es formá
Megjelenés 1994. szepten
Bolti ára: 3850,–Ft.

Ha közvetlenül a Kiadótól ren
elengedünk a bolti árból 66

Töltse ki (nyomtatott betűvel) a meg
küldje el a megadott címre
postafordultával két csekket kül
Az első csekket (1595,–Ft) kérjük azon
a másodikat (1595,–Ft.) legkésőbb augu

Így az enciklopédia átvételekor (1994
Önnek már semmit sem kell fize
A csomagolási és postaköltséget Kiad

~~3850,–~~ GLÓRIA KIADÓ

Az Enciklopédia a Pharmavit Plu
a Környezetvédelmi és Területfejlesztés
és a Magyar Hírlap támogatásáva

LAROUSSE: FÖLDÜNK NÖVÉNY- ÉS ÁLLATV

NEM CSAK CSODÁLATOS, NÉLKÜLÖZHETETL

MAGYAR HÍRLAP

MEGRENDELŐLAP
(Kérjük nyomtatott betűvel töltse ki!)

Megrendelem a **Larousse: Természetenciklopédiájának** új kötetét: a **Földünk Növény- és Állatvilága** című könyvet ..... példányban 3190,–Ft-ért, vagyis *példányonként 660,–Ft kedvezménnyel.* Tudomásul veszem, hogy megrendelésem a címemre eljuttatott csekkek – kétszer 1595,–Ft/példány – befizetésével válik érvényessé. Az első részletet azonnal, a második részletet legkésőbb augusztus 31-ig befizetem. Így a könyv átvételekor 1994 szeptemberében nem fizetek semmit. A csomagolási és postaköltséget a Kiadó állja.

Név: .....

Cím: .....

.....

Aláírás: .....

A pénztelenség életveszélyes

Sas József a Mikroszkóp támogatásáról

Amikor híre kelt, hogy a főváros újabb színházakat óhajt kht.-vá alakítani, Sas József igazgató a Mikroszkóp Színpad tapasztalatai alapján elmondta: többé nem szabad olyan közszolgáltatási szerződést kötni, amelyik nem garantálja az inflációkövető támogatást. Az újabb négy esztendő küszöbén tehát azt a kérdést tettem fel először, sikerült-e ezúttal előnyösebb szerződést kötnie?

– Amikor az igazgatói pályázatról döntöttek, hét egy arányban, két tartózkodással mellettem voksoltak, nekem is volt mondandóm. Megköszöntem a bizalmat, de leszögeztem: csak akkor írom alá a szerződést, ha garantálja a szükséges összeget. Majd olyan papírt kaptam, amelyik minimális emelést, az eddigi ötvenötmillió helyett csupán ötvennyolcat jelölt meg. De kiderült, hogy adminisztrációs hiba történt. Kaptam egy ígérvényt, hogy a költségvetés megállapításakor megkísérlik keresztül vinni, hogy tízmilliónyira kerekedjen ki az emelés. Vagyis hatvanötmilliónk lenne 2001-ben, és 2002-re elérnénk a kért összeget. Végül is aláírtam a közszolgáltatási szerződést, amelyben az is szerepel, hogy a támogatás részben követni fogja az inflációt. Ha mégsem sikerül teljesíteniük az ígéretet, legföljebb nem maradok igazgató. De nem vártam az aláírással, hiszen az ember nem lehet bizalmatlan a kenyéradó gazdájával.

Sas József

– A jelenlegi támogatásuknál már akkor is többet kaptak, amikor még intézményi formában működtek.

– Így van. Ezért kell mindegyik kabarénkhoz szponzort találnunk. A legközelebb tavasszal lesz bemutatónk, amelyik a bűn témája körül forog. S a bűnüldözésben, illetve a bűnmegelőzésben érintett szervek adják össze a pénzt, legalább is ígérik. Évadonként két premiert kell tartanunk. Korábbi szerződésünk csak egy bemutatóra kötelezett minket, mostantól vállaltuk a kettőt, mert a nézők miatt eddig is meg kellett tartanunk a másodikat. Ha csak egy lenne, törzsközönségünk szétszéledne.

– S ami az előadások számát illeti? Tartanak szünnapokat?

– A régi maszek színigazgatók azt mondták, akkor kell színházat játszani, amikor a nézők jegyet vesznek. Vagyis a kihagyott hétfők vagy éppenséggel szerdák helyett szombaton és vasárnap játszunk kettőt. Évadonként száznyolcvan előadásra vállalunk kötelezettséget. Nagyon nehéz havi húsz alkalomnál többször játszani kabarét. Nem lehet mindennap röhögtetni, akármilyen jókedvűek lennénk. Márpedig az előadásoknak szinte mindegyikében – öt kabaréban és egy gyerekdarabban – mindenki szerepel. Ahhoz kevesen vagyunk, hogy az egyikben ezek, a másikban meg azok játsszanak. Szükségük is van színészeinknek a nagyobb fellépésszámra, hogy jobban keressenek. Persze az évad végére ki vannak zsigerelve.

– Nem lehet vendégművészekkel enyhíteni a terheket?

– Időnként szoktak is piszkálni, miért nem hozok sztárokat. A régi műsorokban csakugyan fellépett Ruttkai Éva és Mensáros László, Bessenyei Ferenc és Zenthe Ferenc. De manapság kevesen értik ezt a műfajt. Valamikor fontos volt a pálya, már nem az. Csak erőlködünk. S amilyen sztárokra mostanában gondolnak, azok egyetlen tévéműsorért kétszázezret kapnak. Nem tudok ilyen összegekkel konkurálni. Az ilyen minimális támogatottságú színház vezetéséért sem kapaszkodik senki. Az is bolond, aki igazgató lesz Magyarországon... Az utódomról is magamnak kell gondoskodnom.

– Netán már tudja, ki lenne az?

– A pályázatomba már beleírtam a nevét: Selmeczi Tibor. Tavalyelőtt megbíztam egy rendezéssel, azóta megcsinálta a következőt, most a tavaszi bemutatót is ő állítja színre. Abban a pillanatban, amikor megvan a költségvetésünk, kinevezem főrendezőnek. Trunkó Barnabás pedig a vezető dramaturgunk lesz. Arra is gondom van, hogy minden színészünket felfuttassam. Ezért van több olyan kabarénk, amelyben én nem szerepelek. Lorán Lenkéért vagy Körmendi Jánosért bejön a publikum, de jöjjenek be a többiért is, Heller Tamásért vagy Beregi Péterért. Szerencsére, jól működik kapcsolatunk a TV 2-vel. Szerződésünk alapján évente hatszor adunk harmincperces műsort, valamint egyórányi szilveszteri kabarét.

– A szomszédságukban a Tháliát már felújították, szemközt most folyik az Operettszínház rekonstrukciója. A Mikroszkóp rendben van?

– A székeket tavaly felújítottuk, talán három évig nem lesz velük gond. A fény- és hangberendezésünk viszont ókori. Megoldást sürget a villanyvezetékek állapota, amelyért – már jeleztem is a fővárosnak – nem vállalok felelősséget. De nemcsak az áram lehet életveszélyes, hanem a pénztelenség is, ha a dolgozókat nem tudom megfizetni. Amikor kht.-vá lettünk, szűkítenünk kellett a létszámot. Egyetlen hangmesterünk maradt. Egy este, amikor már beteg volt, nem akadt, aki helyettesítse. Be kellett jönnie a színházba. Másnap meghalt. Talán ha van egy tartalék hangtechnikus, s ő aznap kórházba kerül, ma is él. Harminckilenc éves volt. Azóta is nyomaszt a felelősség. Nemcsak panaszkodunk. Valóban kell a segítség.

Bogácsi Erzsébet

Műemlékké váló mozik

A Mozivédők több budapesti és vidéki mozi

Metamorfózis színes lapokból

Papírbabákat öltöztet a színházi jelmeztervező

A fáraó papírból van, mellette papírtrónörökös és papírfeleség. És papírból készült a hieroglifekkel mintázott lapruha, a kagylóhéjlapocskákkal kivarrt bőrmellény, a kerámiagyöngyös felsőrész. Viselőik nem magasabbak harminc centiméternél, és egy olló segítségével könnyen kiszabadíthatók az összehajtott kartonlapból. Akárcsak a rájuk aggatható ruhák, fejdíszek, gallérok és egyéb kiegészítők.

Kartonfáraó és kartonfelesége

Régi találmány a kivágható öltöztetőbaba, a hetvenes években a Kisdobosból, meg a Dörmögő Dömötörből ollózta életre nagy igyekezettel az ember lánya. De *Ék Erzsébet* továbbgondolta a műfajt. Az ő figurái elölről-hátulról öltöztethetők, és úgy sorakoznak egymás után, mint a megtestesült történelem. Mert a fáraócsalád mellett papírszoknyájába-ingébe-nadrágjába bújtatható egy középkori magyar uralkodó pár, egy polgári família a tizenkilencedik századból, egy díszmagyarban feszítő apa-anya-gyerek trió, de még egy honi népviseletben ünneplő ifjú pár is. Mindegyik formációt egy-egy kivágókönyv tartalmazza, amelynek betűvel jelölt ruhadarabjait tömör leírással látta el a szerző. Ötletére 1997-ben műszaki szabadalmat kapott.

Falusi nagymamák vágtak ki annak idején az unokáknak lapos babákat tökből, késükkel szemet-szájat kanyarítottak nekik; rongyot tömtek ki ronggyal, abból lett a rongybábu. Ilyesmi a papír öltöztetőfigura is – mondja Ék Erzsébet. Félreértés ne essék, dehogy ellensége ő a Barbie babának, csak hát efféle drága jósággal ma sem mindenki lepheti meg a gyerekét. A viselettörténeti papírbaba olcsón, egyszerűen, ráadásul ismeretterjesztő célzattal tölti be a játék szerepét. A gyerekek kezdik elveszíteni a közvetlen érzékelés képességét – állapítja meg Ék Erzsébet –, sokan csak ülnek a tévé előtt, és maximum a gombokat nyomogatják. Márpedig a világ gazdag megismeréséhez nem csupán a látás, hanem a tapintás is hozzátartozik; fontos, hogy kézbe vegyük a tárgyakat, megforgassuk, végigsimítsuk, szétszedjük és összerakjuk őket, akár az egész szerkezetet megváltoztatva. Ebből lesz a kreativitás.

Ék Erzsébet viselettörténeti sorozatot tervezett

Szakkörön, kézműves foglalkozáson tanítja ezt gyerekeknek Ék Erzsébet. Az újpesti művelődési házban tartott órákon az egyik feladat vár és várbarlang építése volt – dobozokból. Némelyik nyolcéves azt sem tudta, mi a barlang, annyira hiányos volt a valóságismerete; de aztán elkészült minden. Még hétfejű sárkányt is csináltak újságpapír-galacsinnal kitömött rongyból. Akadt, aki krokodillá vedlett át: az arcra kötözött papír tojástartó volt a fogsor; de ugyanez a doboz akár tehéntőggyé is változhatott, ha két darab vécépapír-csutkával egészítették ki (utóbbiakból lett a tehén két szarva.)

Ék Erzsébet az Iparművészeti Főiskolán szerzett ruhatervezői diplomával csaknem húsz évig színházi jelmeztervezőként dolgozott. Mintegy hetven színdarab ruhái készültek el keze alatt: felöltöztette Luxembourg grófját, Manon Lescaut, La Mancha lovagját, Carment, Pinocchiót, a West Side Story csapatát és másokat. Akik azt mondják, a színház a pillanat művészete, azok az előadások időbeliségére gondolnak, s igazuk is van, hiszen a produkció néhány órája valóban elmúlik. Az anyag azonban, hangoztatja Ék Erzsébet, s vele a beleálmodott tartalom megmarad; bizonyíték rá például Kean, a színész jelmeze. A címszereplő Király Levente ma is lakása egyik központi helyén, próbabábun őrzi az indiai szerelmespárok figurájával díszített köpenyt; pedig eleinte nem tudta, hogy az öltözéket egy valóságos (és boldogtalan) szerelem ihlette.

Hiányzik a színház, akármilyen kiszolgáltatott is az ember abban a világban – mondja Ék Erzsébet. Saját döntésből hagyta ott, de az anyag, a vele végzett munka, a ruha általi átváltoztatás szenvedélyét nem lehet csak úgy „otthagyni." E szenvedélyből született a nagy színes képeskönyv (címe Magyar viseletek története a honfoglalástól napjainkig), s ebből születik hajtogatható-kivágható öltöztetőbabák sora.

Erzsébet most népmeseszereplők megszemélyesítésén dolgozik. Kapott rá pályázat útján némi pénzt a Nemzeti Kulturális Alaptól; készül tehát Mátyás király álruhája, Hamucipőcske és Macskacicó. A forrás olyan mesék köre, amelyekben főtéma az átváltozás: békából királyfi, macskából gyönyörű nő lesz. Metamorfózis A/3-as, színes hajtogatott lapokból.

Rados Virág

ÉK ERZSÉBET

Házról házra, végig a déli Váci utcán (10.)

Eltűnt a Ferenc József látogatására emlékező márványtábla – Fedett pályán kerékpároztak a hölgyek és urak

Váci utca 79.

1870-ben épült kora eklektikus épület, egy éve műemlék. Különlegessége, hogy a Belváros első négyemeletes lakóháza volt. Voy Donát tervei alapján építtette Csávosy Ignác. A ház lakója volt Pauler Tivadar jogtudós, egyetemi tanár, a Lónyay-kormány vallás- és közoktatásügyi, majd a Bittó-, illetve az 1875-ben alakult Tisza-kormány igazságügy-minisztere, akinek ravatalát 1886-ban Ferenc József is felkereste. Az eseményt vörös márvány emléktábla is megörökítette:

„Őfelsége I. Ferencz József Magyarország A.P. királya Dr. Pauler Tivadar igazságügy-miniszter s a haza hű szolgája ravatalánál e házban megjelent 1886. május 2-án.

Ez emléket állította a ház tulajdonosa csávosi és bordai Csávosy Ignácz."

Az emléktáblát 1963-ban eltávolították, senki nem tudja, mi lett a sorsa. 1922-ben a házat a bőrgyáros Lajtha Pál vásárolta meg, akinek egész családja odaköltözött a nagypolgári, öt-hat szobás lakásokba. Így a zeneszerző Lajtha László is, akinek emlékét a ház sarkánál álló díszkút és egy tábla őrzi:

„E házban élt és alkotott maradandó értékű műveket Lajtha László, 1892–1963

Kossuth-díjas zeneszerző és népzenetudós."

Az épület műszaki állapota közepes, de homlokzata felújításra szorul. Az udvari homlokzatot és a függőfolyosót a kerületi önkormányzat háromnegyedmilliós és a főváros több mint félmilliós támogatásával már felújították, és úgy tudjuk, az utcai homlokzat rendbetételét még az idén elkezdik. Az ingatlan nagy része egyébként magántulajdon, az önkormányzat tulajdoni hányada nem éri el a húsz százalékot.

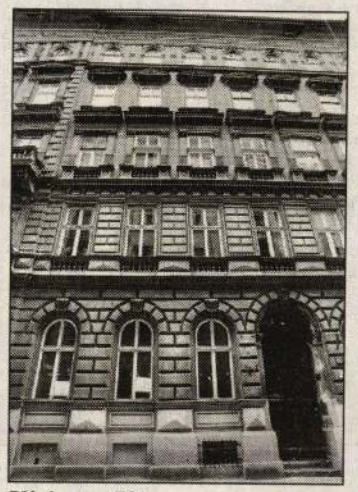

Váci utca 79.

Váci utca 81.

Az egyetlen új épület az utcában, a néhány évvel ezelőtt épült hétszintes Váci utca Center irodaház. Elődje 1991-ig állt, akkor bontották le. Azt 1897-ben építette Kappéter József építőmester özv. Sigmund Józsefné (Reisinger Terézia) részére. A földszinten kerékpárpályát alakítottak ki, öltözőkkel, ruhatárral, javítóműhellyel, fölötte pedig női és férfimosdókat, vécéket alakítottak ki. A ház később a Skoda autók mellett kerékpárokat is gyártó Laurin és Klement cég birtokába került. 1939-ben a budapesti Automobiljavító Rt. a kerékpárpályát autószerelő műhellyé és garázzsá építette át, a felsőbb szinteken pedig irodákat alakítottak ki. Így működött a ház a háború után is – már a Garázsipari Vállalat kezelésében – egészen 1991-ig. A bontás a régi építőmesterek dicséretévé alakult, mert a kiválóan megépített, vastag falakat vasgolyós ingával nem is sikerült áttörni.

Váci utca 83.

1887-ben épült az ötszintes eklektikus épület. Építtetője a Dittrich és Gottschlieg cég volt, majd Mauritz Vilmos tulajdonába került. Különösen szép a kapuja, de ráférne egy restaurálás. A felújítás az egész háznak jót tenne, mert külseje műszaki állapotával együtt közepes. Ez azonban elsősorban a lakók elhatározásától – és anyagi lehetőségeitől – függ, mert az önkormányzat tulajdonrésze alig néhány százalék.

A Belváros első négyemeletes lakóháza megérett a felújításra

Váci utca 85.

1910-ben szecessziós stílusban készült, védelemre érdemes épület a Fővám tér és a Váci utca sarkán. Az 1838-as nagy árvíz után épült egyemeletes ház helyére építtette Hüttl Dezső tervei alapján Nagy Imre. A háztulajdonos az egész földszinten kávéházat alakított ki. Ma az alsó szint nagy részén posta működik, portálja hatvanas évekbeli hangulatot áraszt. Műszaki állapota közepes, a külső felújítás ráférne. Az önkormányzat tulajdonrésze alig negyven százalék. De a kerület az elektromos vezetékek és a lépcsőház felújítását csaknem nyolcszázötvenezer forinttal támogatta.

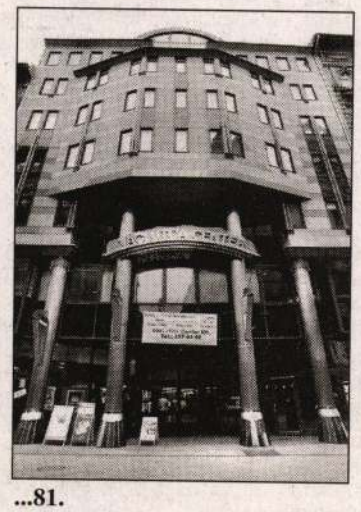

...81.

...83.

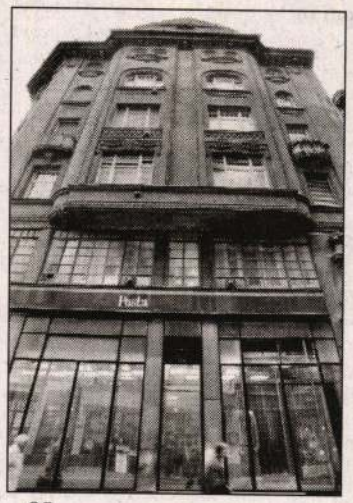

...85.

Váci utca 86.

Váci utcai sétánk utolsó háza. A két háború között átmeneti stílusban épült hatszintes bérház. Műszaki állapota jó, homlokzata sem málladozik, bár eléggé elpiszkolódott. Felújítását a kerület 2,2 millió, a főváros pedig 1,6 millió forinttal támogatta. Szinte teljes mértékben magántulajdon, az önkormányzat tulajdoni hányada alig néhány százalék.

...86. FOTÓK: DOMANICZKY TIVADAR

A. G.

PEST-BUDA APRÓBAN

Magyar Hírmondó, Német Grammátika

Az újsághirdetésekben – lett légyen a hirdetés valamit kínáló vagy valamit kereső, egész oldalas vagy csupán néhány soros, illusztrált vagy csak a szövegre szorítkozó – mindig benne van a maguk kora, társadalma, szegénysége és gazdagsága, ízlésvilága, talán még a politikája is. Hétfőnként megjelenő sorozatunkban az 1780-ban nyomtatott első magyar nyelvű laptól, a Magyar Hírmondótól a jelen hatalmas lapkínálatáig próbáljuk követni – hacsak szűkszavúan és mintegy madártávlatból is – az írott sajtóbeli hirdetések hazai históriáját.

Felséges Tsászárné és Apostoli Király Aſszonyunknak különös engedelmével,

A Magyar Hírmondó,

1 7 8 odik eſztendőbenn,

Bóldog Aſszony Havának első napjánn, Szombatonn költ

A legelső magyar újsághirdetés furcsa, de nem érthetetlen módon már az első magyar nyelvű lap legelső számának megjel[illegible]

nyomtató műhelyében most készült el egy Német Grammátika vagy Német szóra tanító könyv, mellyet legelőször Magyar nyelven írt, nyomtattatott és N. Győrben Müller Jakab könyvkötő boltjában árultat Kratzer János. A Német szót tanulóknak hasznos és szükséges könyv." Hirdetés ez, hirdetés még akkor is, ha a lapot nyomtató műhelyben készült kiadványt ajánlott az olvasók figyelmébe.

Hamarosan külső hirdetéseknek is helyet adott az újság. Március 22-én – immár nem ragaszkodva betű szerint az eredeti szöveghez – például ezt közölte: „Mivel Ő Felségének kegyes akaratja az volna, hogy a Magyar Koronához tartozandó 3 Dominiumnak, nevezetesen Diósgyőr, Visegrád és

vetyéknek vagy eladandó jószágoknak hirdetése fog megíratni, melyért mindazonáltal azok, akik, a kik azt beiktattatni kívánják, egy-egy forintot tartoznak letenni."

A felhívás visszhangra talált. Ezt bizonyítja, hogy a hirdetések száma egyre szaporodott, és egyre több területre terjedt ki. Hirdetés szólt arról, hogy Budán a várbéli karmeliták megüresedett kolostorában árverést tartanak magára a klastromra, a Bécsi kapu alatt lévő majorra, szőlőkre, szántóföldekre, lovakra, kocsikra, több hordó borra, hogy országos körözést adtak ki egy Stefanik János nevű, de talán álnéven bujkáló magas, vékony, gesztenyeszín hajú és bajuszú szökött szűcslegény ellen, hogy Meixner úr pesti boltjában, a Zöld koszo-

Metamorfózis színes lapokból

Papírbabákat öltöztet a színházi jelmeztervező

A fáraó papírból van, mellette papírtrónörökös és papírfeleség. És papírból készült a hieroglifekkel mintázott lapruha, a kagylóhéjlapocskákkal kivarrt bőrmellény, a kerámiagyöngyös felsőrész. Viselőik nem magasabbak harminc centiméternél, és egy olló segítségével könnyen kiszabadíthatók az összehajtott kartonlapból. Akárcsak a rájuk aggatható ruhák, fejdíszek, gallérok és egyéb kiegészítők.

Kartonfáraó és kartonfelesége

Régi találmány a kivágható öltöztetőbaba, a hetvenes években a Kisdobosból, meg a Dörmögő Dömötörből ollózta életre nagy igyekezettel az ember lánya. De *Ék Erzsébet* továbbgondolta a műfajt. Az ő figurái elölről-hátulról öltöztethetők, és úgy sorakoznak egymás után, mint a megtestesült történelem. Mert a fáraócsalád mellett papírszoknyájába-ingébe-nadrágjába bújtatható egy középkori magyar uralkodó pár, egy polgári família a tizenkilencedik századból, egy díszmagyarban feszítő apa-anya-gyerek trió, de még egy honi népviseletben ünneplő ifjú pár is. Mindegyik formációt egy-egy kivágókönyv tartalmazza, amelynek betűvel jelölt ruhadarabjait tömör leírással látta el a szerző. Ötletére 1997-ben műszaki szabadalmat kapott.

Falusi nagymamák vágtak ki annak idején az unokáknak lapos babákat tökből, késükkel szemet-szájat kanyarítottak nekik; rongyot tömtek ki ronggyal, abból lett a rongybábu. Ilyesmi a papír öltöztetőfigura is – mondja Ék Erzsébet. Félreértés ne essék, dehogy ellensége ő a Barbie babának, csak hát efféle drága jósággal ma sem mindenki lepheti meg a gyerekét. A viselettörténeti papírbaba olcsón, egyszerűen, ráadásul ismeretterjesztő célzattal tölti be a játék szerepét. A gyerekek kezdik elveszíteni a közvetlen érzékelés képességét – állapítja meg Ék Erzsébet –, sokan csak ülnek a tévé előtt, és maximum a gombokat nyomogatják. Márpedig a világ gazdag megismeréséhez nem csupán a látás, hanem a tapintás is hozzátartozik; fontos, hogy kézbe vegyük a tárgyakat, megforgassuk, végigsimítsuk, szétszedjük és összerakjuk őket, akár az egész szerkezetet megváltoztatva. Ebből lesz a kreativitás.

Ék Erzsébet viselettörténeti sorozatot tervezett

Szakkörön, kézműves foglalkozáson tanítja ezt gyerekeknek Ék Erzsébet. Az újpesti művelődési házban tartott órákon az egyik feladat vár és várbarlang építése volt – dobozokból. Némelyik nyolcéves azt sem tudta, mi a barlang, annyira hiányos volt a valóságismerete; de aztán elkészült minden. Még hétfejű sárkányt is csináltak újságpapír-galacsinnal kitömött rongyból. Akadt, aki krokodillá vedlett át: az arcra kötözött papír tojástartó volt a fogsor; de ugyanez a doboz akár tehéntőggyé is változhatott, ha két darab vécépapír-csutkával egészítették ki (utóbbiakból lett a tehén két szarva.)

Ék Erzsébet az Iparművészeti Főiskolán szerzett ruhatervezői diplomával csaknem húsz évig színházi jelmeztervezőként dolgozott. Mintegy hetven színdarab ruhái készültek el keze alatt: felöltöztette Luxembourg grófját, Manon Lescaut, La Mancha lovagját, Carment, Pinocchiót, a West Side Story csapatát és másokat. Akik azt mondják, a színház a pillanat művészete, azok az előadások időbeliségére gondolnak, s igazuk is van, hiszen a produkció néhány órája valóban elmúlik. Az anyag azonban, hangoztatja Ék Erzsébet, s vele a beleálmodott tartalom megmarad; bizonyíték rá például Kean, a színész jelmeze. A címszereplő Király Levente ma is lakása egyik központi helyén, próbabábun őrzi az indiai szerelmespárok figurájával díszített köpenyt; pedig eleinte nem tudta, hogy az öltözéket egy valóságos (és boldogtalan) szerelem ihlette.

Hiányzik a színház, akármilyen kiszolgáltatott is az ember abban a világban – mondja Ék Erzsébet. Saját döntésből hagyta ott, de az anyag, a vele végzett munka, a ruha általi átváltoztatás szenvedélyét nem lehet csak úgy „otthagyni." E szenvedélyből született a nagy színes képeskönyv (címe Magyar viseletek története a honfoglalástól napjainkig), s ebből születik hajtogathatókivágható öltöztetőbabák sora.

Erzsébet most népmeseszereplők megszemélyesítésén dolgozik. Kapott rá pályázat útján némi pénzt a Nemzeti Kulturális Alaptól; készül tehát Mátyás király álruhája, Hamucipőcske és Macskacicó. A forrás olyan mesék köre, amelyekben főtéma az átváltozás: békából királyfi, macskából gyönyörű nő lesz. Metamorfózis A/3-as, színes hajtogatott lapokból.

Rados Virág

Házról házra, végig a déli

Eltűnt a Ferenc József látogatására emlékező márványtábla – Fedett

Váci utca 79.

1870-ben épült kora eklektikus épület, egy éve műemlék. Különlegessége, hogy a Belváros első négyemeletes lakóháza volt. Voy Donát tervei alapján építtette Csávosy Ignác. A ház lakója volt Pauler Tivadar jogtudós, egyetemi tanár, a Lónyay-kormány vallás- és közoktatásügyi, majd a Bittó-, illetve az 1875-ben alakult Tisza-kormány igazságügy-minisztere, akinek ravatalát 1886-ban Ferenc József is felkereste. Az eseményt vörös márvány emléktábla is megörökítette:

„Őfelsége I. Ferencz József Magyarország A.P. királya Dr. Pauler Tivadar igazságügy-miniszter s a haza hű szolgája ravatalánál e házban megjelent 1886. május 2-án.
Ez emléket állította a ház tulajdonosa csávosi és bordai Csávosy Ignácz."

Az emléktáblát 1963-ban eltávolították, senki nem tudja, mi lett a sorsa. 1922-ben a házat a bőrgyáros Lajtha Pál vásárolta meg, akinek egész családja odaköltözött a nagypolgári, öt-hat szobás lakásokba. Így a zeneszerző Lajtha László is, akinek emlékét a ház sarkánál álló díszkút és egy tábla őrzi:

„E házban élt és alkotott maradandó értékű műveket Lajtha László, 1892–1963
Kossuth-díjas zeneszerző és népzenetudós."

Az épület műszaki állapota közepes, de homlokzata felújításra szorul. Az udvari homlokzatot és a függőfolyosót a kerületi önkormányzat háromnegyedmilliós és a főváros több mint félmilliós támogatásával már felújították, és úgy tudjuk, az utcai homlokzat rendbetételét még az idén elkezdik. Az ingatlan nagy része egyébként magántulajdon, az önkormányzat tulajdoni hányada nem éri el a húsz százalékot.

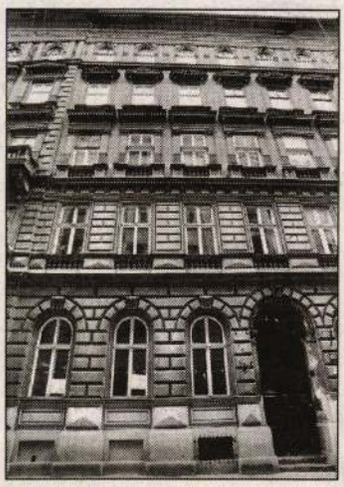

Váci utca 79.

Váci utca 81.

Az egyetlen új épület az utcában, a néhány évvel ezelőtt épült hétszintes Váci utca Center irodaház. Elődje 1991-ig állt, akkor bontották le. Azt 1897-ben építette Kappéter József építőmester özv. Sigmund Józsefné (Reisinger Terézia) részére. A földszinten kerékpárpályát alakítottak ki, öltözőkkel, ruhatárral, javítóműhellyel, fölötte pedig női és férfimosdókat, vécéket alakítottak ki. A ház később a Skoda autók mellett kerékpárokat is gyártó Laurin és Klement cég birtokába került. 1939-ben a budapesti Automobiljavító Rt. a kerékpárpályát autószerelő műhellyé és garázzsá építette át, a felsőbb szinteken pedig irodákat alakítottak ki. Így működött a ház a háború után is – már a Garázsipari Vállalat kezelésében – egészen 1991-ig. A bontás a régi építőmesterek dicséretévé alakult, mert a kiválóan megépített, vastag falakat vasgolyós ingával nem is sikerült áttörni.

Váci utca 83.

1887-ben épült az ötszintes eklektikus épület. Építtetője a Dittrich és Gottschlieg cég volt, majd Mauritz Vilmos tulajdonába került. Különösen szép a kapuja, de ráférne egy restaurálás. A felújítás az egész háznak jót tenne, mert külseje műszaki állapotával együtt közepes. Ez azonban elsősorban a lakók elhatározásától – és anyagi lehetőségeitől – függ, mert az önkormányzat tulajdonrésze alig néhány százalék.

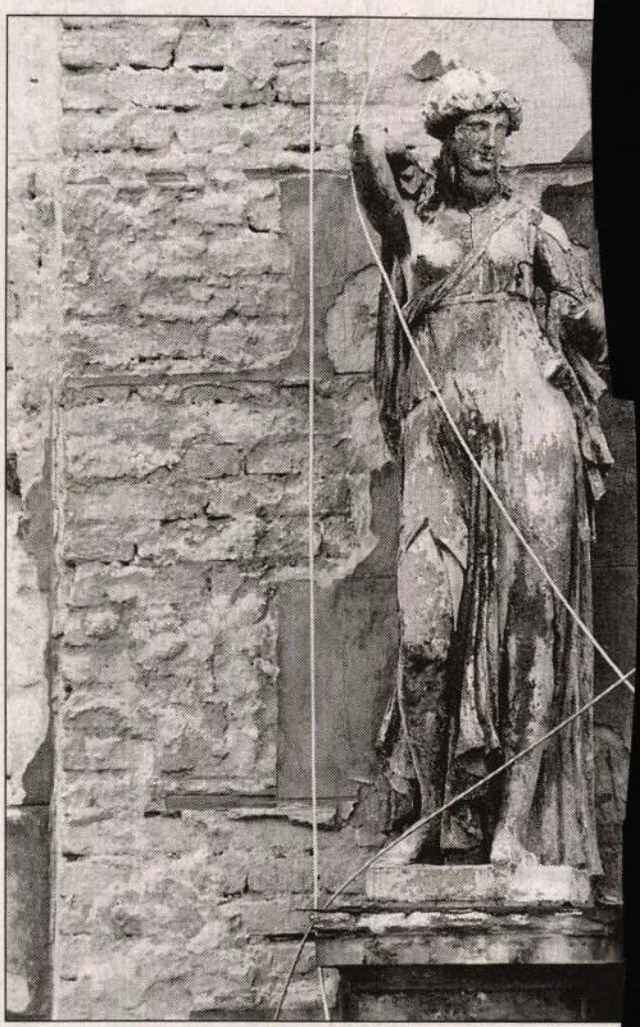

A Belváros első négyemeletes lakóháza megérett a felújítás

Váci utca 85.

1910-ben szecessziós s
készült, védelemre érden
let a Fővám tér és a Váci
kán. Az 1838-as nagy ár
épült egyemeletes ház
építtette Hüttl Dezső terv
ján Nagy Imre. A háztu
az egész földszinten k
alakított ki. Ma az alsó s
részén posta működik,

PEST-BUDA APRÓBAN

Magyar Hírmondó, Néme

Az újsághirdetésekben – lett légyen a hirdetés valamit kínáló vagy valamit kereső, egész oldalas vagy csupán néhány soros, illusztrált vagy csak a szövegre szorítkozó – mindig benne van a maguk kora, társadalma, szegénysége és gazdagsága, ízlésvilága, talán még a politikája is. Hétfőnként megjelenő sorozatunkban az 1780-ban nyomtatott első magyar nyelvű laptól, a Magyar Hírmondótól a jelen hatalmas lapkínálatáig próbáljuk követni – hacsak szűkszavúan és mintegy madártávlatból is – az írott sajtóbeli hirdetések hazai históriáját.

A legelső magyar újsághirdetés furcsa, de nem érthetetlen módon már az első magyar nyelvű lap legelső számának megjelenése előtt napvilágot lá-

Felséges Tsászárné és Apostoli Király Aſszonyunknak különös engedelmével.
A Magyar Hírmondó,
1 7 8 odik esztendőbenn,
Bóldog Aſszony Havának első napjánn, Szombatonn költ

nyomtató műhelyében
Grammatika vagy Nén
lyet legelőször Magya
és N. Győrben Müller
árultat Kratzer János.
hasznos és szükséges k
még akkor is, ha a lap
szült kiadványt ajánlott
Hamarosan külső hi
az újság. Március 22-é
betű szerint az eredeti
zölte: „Mivel Ő Felség
na, hogy a Magya
Dominiumnak, nevez

Budapest ostroma a korabeli sajtóban

Korabeli plakátok: Ék Sándor A fasiszta fenevad nem menekülhet címűn dolgozik, és egy másik, amely a szovjet politikai rendőrségre utal

A Budapestért folytatott ötvenegy napos csata hivatalosan 1945. február 13-án ért véget. A Szabadság (demokratikus napilap) 1945. február 15-i – csütörtöki – számában jelent meg: „Sztalin napiparancsa Budapest teljes felszabadításáért"

„...A 2. ukrajnai arcvonal csapata a 3. ukrajnai arcvonal csapatainak közreműködésével a nagyváros nehéz terepviszonyai közepette lefolyt másfél hónapi ostromzár és kemény harc után február 13-án teljesen szétzúzták a bekerített ellenséges helyőrséget és ily módon teljesen elfoglalták Magyarország fővárosát, a németek stratégiailag fontos gócpontját. A Budapestért folytatott harcokban a 2. ukrajnai arcvonal csapatai foglyul ejtettek több mint 110 000 ellenséges katonát és tisztet, élükön Pfeffer-Wildenbruch vezérezredessel és annak törzskarával, ezenkívül nagy mennyiségű fegyvert és hadianyagot zsákmányoltak..."

„A moszkvai rádió Sztalin parancsát ismertetve megállapította, hogy most már nyitva áll az út Bécs felé."

„Egész Budapest felszabadult" – adta hírül a Délmagyarország (a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front lapja) Szegeden 1945. február 16-án. Megállapítja azt is, hogy „Több mint 49 ezer ellenséges katona és tiszt elpusztult."

Sztálin parancsa szerint a Vörös Hadsereg „elfoglalta" Budapestet, ezzel szemben Varsót, Bukarestet, Szófiát, Belgrádot és később Prágát – az antifasiszta szövetségben lévő országok fővárosait – „felszabadította". A magyarországi demokratikus lapok egyhangúlag, az első perctől kezdve felszabadításról és felszabadulásról írtak. A budapestiek többsége az ostrom befejezéséről beszélt. A baloldali érzelműek és az üldözöttek a Vörös Hadseregben a felszabadítót látták.

A lapok által közölteket annyiban érdemes kiegészíteni, hogy Budapesten körülbelül 40 000 főnyi német katona és körülbelül 35 000 magyar fegyveres erő (katona, csendőr, rendőr, szabadcsapat és nemzetszolgálatos) volt. Az még elképzelhető, hogy 49 000 német és magyar katona és tiszt halt meg, amint azt a demokratikus sajtó írta, de 110 000 foglyot lehetetlen volt ejteni. A hiányzó foglyokat Budapest férfilakosságából szedték össze az oroszok „malenkij robot" címén.

Az 1945. február 11-én kezdődő kitörési kísérletben – amely a háború egyik legkilátástalanabb hadművelete volt – mintegy 24 000 német és magyar katona és kb. háromszáz hungarista nemzetszolgálatos vett részt. A bekerítésből mintegy 16 000-en kijutottak a várost körülvevő hegyekbe, de csak alig nyolcszázuknak sikerült február 12. és 24. között elérniük a német állásokat.

„Egyes csoportoknak sikerült kiszivárogni a budai hegyek erdőségeibe és ott próbáltak ideig-óráig ellenállási fészkeket szervezni. A szerdai nap folyamán (1945. február 14. – *A szerző megjegyzése)* további 12 700 német és magyar katona került, a hivatalos jelentések szerint nagyrészt sebesülten fogságba." „...A foglyok között van Hindy vezérezredes a 1. magyar hadtest parancsnoka..." (Szabadság 1945. február 16.)

„Buda határában újabb három tábornokot és 6600 katonát fogtak el." „...és a hátralevők kis erőcsoportok végleges likvidálása most már csak órák kérdése". (Szabadság 1945. február 17.)

„Befejezték a budai hegyekbe szétszóródott német csapatok megsemmisítését ... Budapesttől északnyugatra ... február 15-én több mint 3400 ellenséges katonát és tisztet fogtak el..." (Szabadság 1945. február 18.)

A másik oldal, a Dunántúlon megjelenő nyilas lapok a következőket írták:

„Buda hős védői sikeresen áttörték az ostromgyűrűt" „A Nemzetközi Sajtótudósító Iroda a következőket jelentette: A budapesti német–magyar helyőrség az ellenséges ostromgyűrűt sikeresen áttörte és a harcot már szabad terepen folytatja." (Pápai Újság és Göcseji Őrszem 1945. február 17.)

Budapestnek az ostrom idején 800 ezer főnyi lakossága volt. Ebből meghalt, megsebesült vagy eltűnt becslések szerint 25 ezer.

„Ezért Moszkva felel! Moszkva válasz nélkül hagyta a Budapest polgári kiürítésére vonatkozó javaslatot." (Pápai Újság 1945. február 17.) Polgári kiürítésre vonatkozó javaslat nem létezett. „Buda kitört helyőrsége elérte a fő harci csoportokat." (Pápai Újság 1945. február 20.)

Budapestnek az ostrom idején 800 ezer főnyi lakossága volt. Ebből meghalt, megsebesült vagy eltűnt becslések szerint 25 ezer. Ezenkívül a főváros óriási anyagi veszteséget szenvedett, hiszen összes közúti és vasúti hídja elpusztult, és a 39 643 épületből csupán a lakóházak huszonhat százaléka maradt épen. Az oroszoknak 80 ezer halottjuk és 240 ezer könnyebb és súlyosabb sebesültjük volt. A Vörös Hadsereg Budapestnél időt is vesztett, hiszen a központi front február közepén már az Oderánál volt, nyolcvan kilométerre Berlintől.

A Göcseji Őrszem (hungarista politikai hetilap) így írt 1945. február 17-i számában:

„Az újjászületett magyar lélek először Budapestnél tett véres tanulságot hite mellett. A magyar honvéd, a magyar asszony, a gyermek, a német bajtárs mellett, először Budapesten fordult fogcsikorgatva szembe az ellenséggel. Nagy, felmérhetetlenül nagy a budapesti harcok jelentősége. Az erkölcsi jelentőség mellett meg kell vizsgálni a harcok katonai jelentőségét is. Budapest védői hónapokon keresztül 30-35 hadosztályt kötöttek le, ezek az idők folyamán lassan felmorzsolódtak, vagy feltöltésre szorultak, kifáradtak, stb. tehát bevetésre egyáltalán alkalmatlanok. Pedig ennek a 30-35 hadosztálynak az lett volna a feladata, hogy amikor Kelet-Poroszországban megindul a nagy szovjet támadás, nyugaton az angolok törnek a német erődítések felé, a Budapest ostromát időközben befejező szovjet hadsereg Szlovákia felől támadja meg a Német Birodalmat.

A Budapestet ostromló szovjet hadsereg ezt a feladatot nem tudta végrehajtani. Az ún. »lélektani pillanat« elmúlt."

A Pápai Újság szintén 1945. február 17-i számában a következő jelent meg:

„50 nap

Ha a mostani világháború legnagyobb, leghősibb és legdicsőbb küzdelmét papírra rögzíti majd az utókor tárgyilagos történetírója, akkor Budapest hős védőiről szóló jegyzet fogja elfoglalni a legelső lapokat..."

„...Testvér! Úgy-e nem veszett el Budapest? Tegyünk most fogadalmat, hogy nem nyugszunk egy percet sem, de nem lesz egy nyugodt pillanatunk sem, amíg Budapest bolsevista megszállás alatt van. S ha azt akarjuk, hogy így legyen, akkor csak egyet tegyél: kérd honvéd testvéreinket, szorítsák jobban a jó magyar fegyvert, verjék ki a vörös hordát a fővárosból és üldözzék át a Kárpátokon..."

„...A tűzerő, a 20 hadosztálynyi túlerő és több mint ezer repülőgép állandó bombázása csak kierőszakolhatta az ország szívének elfoglalását, de a magyar–német védők lelkét nem törte és nem törheti meg soha...mert győzni fogunk, győznünk kell és győzni akarunk."

A Pápai Újság 1945. március 13-i számában adta hírül pontosan egy hónappal az ostrom befejezése után:

„A nemzetvezető egymillió pengővel jutalmazza Budapest újjáépítésének legművészibb pályatervét."

A Front und Heimat című német katonaújság így írt a magyarországi harcokról: „A német haderő magyarországi harcainak első és legfontosabb célja az, hogy megvédje Németország délkeleti szárnyát és Kelet-Németországot." A német hivatalos hírszolgálat pedig szinte dicsekedve jelentette be, hogy „az oroszok Budapestet csak romhalmazként vették birtokukba". (Idézi a Szabadság 1945. február 17.)

A Délmagyarország 1945. február 16-i számában a következőképpen értékelte az ostromot: „A németek Budapestnél sztalingrádi méretű vereséget szenvedtek."

„...Hitler valóban betartotta ígéretét, hogy Budapestet ép úgy fogja védeni, mint saját területét." „...Hitler ugyanis jól tudta, hogy aránylag kevesebb erővel a városi és utcai harcokban lehet leghuzamosabban védekezni." „...És mit törődtek vele, ha közben el is pusztul a lakosság, hiszen ez nem az ő népük, nem a »felsőbbrendű« fajtának gyermekei."

„...A németek védekezésének az egyébként érthetetlennek tűnő erőlködésére, amellyel Budapestet minden áron tartani igyekezett, csak egy a magyarázat. A nácik jól tudták, ha Budapest elesik, akkor Bécs is közvetlen és feltartóztathatatlan veszélybe kerül...Ezért kellett Budapestnek elpusztulni és ezért volt kénytelen hozni olyan tömérdek áldozatot a magyar nép."

„...Csak csekély elégtétel mindezért, hogy az oroszok kezébe került a fővárosban elkövetett náci gonoszság főirányítója, Pfeffer-Windenbruch vezérezredes is...Nincs benne kétség, hogy ez a patkányodúból előkerült főbűnös elfogja nyerni rövidesen méltó büntetését."

Szabó István

ÍR AZ OLVASÓ

Két variáció egy tv-témára

Nagyon örültünk a Kábeltel ajánlatának, hogy nálunk, a Stáhly utcában (VIII. kerület) is kiépíti a műholdvételre alkalmas hálózatot. Ez még tavaly év elején történt. Egy ideig minden kitűnően működött, válogathattunk a tévécsatornák között. Egy viharos nyári estén azonban a villám belecsapott a kábelbe – ez, sajnos, szó szerint értendő –, és ezzel egy időben készülékeink is tönkrementek. A társaságnak a lakossággal kapcsolatot tartó képviselője először elismerte a cég felelősségét a történtekért, és megígérte, hogy kártalanítani fognak bennünket. Később ezt az ígéretet visszavonták, mondván, nem terheli őket felelősség, hiszen a hálózat földelését ők annak idején szakszerűen elvégezték. Fatális véletlen tehát, ami történt. Állításukat megcáfolni látszik, hogy hétemeletes lakóházunkban azok a tévékészülékek, amelyek nem kapcsolódtak a kábelhez, a villámcsapás óta is zavartalanul működnek.

Véleményem szerint – és ezzel nem vagyok egyedül – a szolgáltató társaság felületesen végezhette a munkáját, és természetesen el akarja hárítani magától a felelősséget. Ez – hiába reklamálunk – immár hét hónapja sikerül is neki. Jó volna, ha a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség rendet teremtene az ügyben.

Gáti István

Nálunk, a II. kerületben a Kábeltel havi nyolcszázötven forintra akarta emelni a tavaly még hatszáz forintos szolgáltatási díját. Az emelést nem fogadtuk el, a számlákat, felülvizsgálatot kérve, visszaküldtük. (Ismeretes, hogy az idei évre már 1250 forintos díjemelést tervez a Kábeltel, ami több mint kétszerese a tavalyinak, de a nyolcszázötven forint is akkora emelés, amely az infláció ráta (tavalyi) csaknem háromszorosa.

Az emelés annál inkább is indokolatlan, mivel a szolgáltatás minősége gyenge és megbízhatatlan. A számok arról tanúskodnak, hogy a Kábeltel kalkulációja légből kapott, szemérmetlen, amivel kizárólag monopolhelyzetét érvényesíti.

A megoldás az lehetne, hogy a versenyfelügyelet maximált árat állapítana meg, vagy legalább korlátozná az évi egyszeri díjemelés mértékét, például úgy, hogy az emelés nem szárnyalhatja túl az éves inflációs rátát. Természetesen ehhez az is hozzátartozna, hogy érezhető nagyságú bírságot állapítanának meg.

Lakótelepünkön, sajnálatos módon,

Közraktár 12/A: példás helyreállítás

Helyreállították egy lakóház homlokzatát. Miért akkora szenzáció ez, hogy külön cikkben kell megemlékezni róla, amikor az épület nem is műemlék? Talán éppen azért. A Közraktár utca 12/A ugyanis a budapesti világörökség első olyan háza, amelynek a homlokzatát a legszigorúbb műemléki elvek és követelmények szerint újították fel.

A budapesti világörökség a Várhegy tornyokkal csipkézett sziluettjétől, a Gellért-hegy Dunáig ereszkedő tömbjétől, Buda gótikus házaitól meg a Parlament és a Vigadó eleganciájától lett azzá, de kötőanyagát azok a lakóházak adják, amelyek nélkül egyedeire hullana szét. Amelyek nélkül nemhogy világörökség nem lehetne, de még város se. S amelyekre mégse jut pénz, így aztán omladoznak, hullik a vakolatuk (ha még éppenséggel van rajtuk.)

A most elkészült homlokzatfelújítás két szempontból is nagy öröm. Egyrészt azért, mert a civil kezdeményezésre alakult és működő Budapest Világörökségéért Programnak első ízben sikerült végig vinnie egy lakóház (a mai világban: társasház) homlokzata újjávarázsolásának szándékát, másrészt azért is, mert itt az eredeti szép 1910-es szecessziós homlokzat több évtizedes morzsolódása, kosaras emelőről leverése, pusztulása után ismét olyan lett, ahogyan azt a közismerten igényes századelő megépítette. Valóságosan újjászületett.

Nagy dolog ez. A budapesti homlokzatokat ugyanis nemcsak az tette tönkre, ha elhanyagolták őket, hanem paradox módon az is, ha rendbe szedték. Magam szomorúan emlékezem vissza arra, amikor az ötvenes-hatvanas évek fordulóján ifjú építészként, egy kerületi tatarozó vállalat főmérnökeként egész sor pesti homlokzatot tettünk tönkre helyreállítás címén. Volt erre egy külön műszó: lecsendesítés. Azt értették/értettük ezen, hogy eltávolítottunk a homlokzatról minden díszt, ornamentikát, építészeti elemet, és csak a puszta falat vakoltuk-színeztük újra. Vagyis, hogy valósággal meghámoztuk szegény házat.

Tiszta mészvakolatot használtak, ahogy a régiek is

BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELE

Ez a rémes gyakorlat szerencsére már rég feledésbe merült, ha mementói láthatók is még. (Csak példaként: Rákóczi út 30., Szentkirályi utca 34., Vörösmarty utca 20...) A butaság vezérelte pusztítás helyére a butaság vezérelte szakszerűtlenség lépett. Rossz anyagok, még rosszabb technológia, az egykori igényesség elfedése. Volt (volt? van!) erre is kifejezés: tudja, hogy van ez – mondja cinkos mosollyal a rossz mesterember, ha megemlíteni mered a hitvány munkát.

A Közraktár utcában szerencsére nem így dolgoztak. A Duna-parti szélnek-esőnek kitett homlokzaton új vakolat készült, minthogy a réginek a fele hiányzott, a másik fele meg teljesen szétfagyott már. Tiszta mészvakolatot használtak, ahogy a régiek is, reméljük, tartósnak bizonyul, ahogy tartós volt az is, sokáig. A hiányzó tagozatokhoz a szomszédos azonos architektúrájú ikerház szolgált mintául. A gazdag szecessziós ornamentika egytónusú, tojáshéj színezést kapott, ahogy az eredetileg is volt.

A világörökség területén követendő példa lehet ez a helyreállítás. Abban, ahogyan előteremteni sikerült a felújítás anyagi forrásait, meg abban is, hogy az igényességet, a minden részletre kiterjedő figyelmet legkevésbé világörökség esetén szabad feladni. Minta-helyreállítás – mondják a Budapest Világörökségéért Program illetékesei a Közraktár utca 12/A megújult homlokzatáról. Bár csak minél több követőre találna a Fő utcában, az Akadémia utcában, a világörökség egész területén. S az se lenne baj, ha azon kívül is.

Román András

CIKKÜNK NYOMÁN

A távfűtés áráról

A Távol az ideálistól című, február 11-én megjelent írás *Láng Róbert* tollából azt a gondolatot sugallja, hogy a főváros mintegy negyedmillió távfűtéses lakásának helyzete szinte reménytelen. A hivatkozott január 29-i Kinek a pénzén csökken a távhő ára? című cikk a távfűtés helyzetét és az új távhőtörvényből eredő következményeket több szempontból igyekezett a tények figyelembevételével bemutatni. Mindkét írásból kitűnik, a mai helyzet

si egységévé az épület válik, mint bármely más központi fűtésnél. Az egyes lakások külön kezelésének, mérésének nem a távhőellátás, hanem az épület központi fűtéses építése és működése a korlátja.

3. A távfűtés nem azért bizonyul drágának, mert „messziről" jön a meleg és hőveszteség van, hanem mert a hőenergia előállítása drága, és az elfogyasztott mennyiség sok. A hőenergia kedvezőbb árában az államnak, a

Video a Bajcsyban

A Bajcsy-Zsilinszky Kórház fül-orr-gégészeti osztályán szembetűnően sok a beteg. Ennek okairól a főorvost kérdeztük.

Dr. Horvai Géza elmondta, az osztályon a fül-, orr-, gégepanaszokkal jelentkező betegek ellátása, műtéti kezelése mellett audiológiai, allergiológiai, foniátriai szakambulancia is működik. Az elmúlt években egyre több az allergiás megbetegedés, s a beteg legtöbbször nem ismeri az okát. Ez – többek között – lehet

merhetők a kóros elváltozások. A vizsgálati eszköz egy kis kamera, amely videofelvételt készít – néhány másodperc alatt, fájdalommentesen – az érintett területről.

A kórház az elsők között célozta meg az európai szabványoknak megfelelő minőségi betegellátás megszervezését. Az osztályon alakítottak egy csoportot, amelyben részt vesz fogorvos és szájsebész is. Mint a főorvos fogalmazott, úgy érezték, egyre nagyobb igény van a maga-

Ék Sándor, festő

MDk

Megjelenik Pogány G. Gábor Ék Sándorról írt Könyve.

— : Új Könyvek a Képzőművészetről 8.

NÉPSZABADSÁG, 1963. aug. 24.

Ék Sándor festő M.D.K.

Művei a szegedi nyári tárlaton

Két rajz

Gábor István: Szegedi tárlatok

Magyar Nemzet 1963. augusztus 2. 4.1.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 OKT 28.

KISALFÖLD

Ek Sandor

— **Megnyílt a Petőfi Irodalmi Múzeum „Köszöntlek, forradalom" című kiállítása.** A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére rendezett kiállítás megnyitóján Lányi Sarolta költőnő és Ék Sándor festőművész mondott ünnepi beszédet.

(MTI)

Rákóczi csarnokban:

Ér Sándor

Említve

Á.P.-Emlékezésel, pantomim, régi vinkárok
1970. márc. 18.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ
Veszprém

1970 FEB 18

G. T. F.

Naptár, plakátok, levelezőlapok — az évfordulókra

1021

A Lenin-centenárium megünneplésére, valamint hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára díszes, művészi kiadványokat kínál a PIÉRT veszprémi lerakata

Elkészült többek között az a reprezentatív kivitelű, színes reprodukciókkal illusztrált falinaptár, amelyet a Lenin-ünnepségekre adtak ki. Mivel nálunk megfelelő anyagot nem találtak, a Szovjetunióból kérték meg a leghíresebb Lenin-festmények reprodukcióját, és azokat használták fel a naptárkészítéshez. Színes levelezőlapon árusítják Ék Sándor festőművész Leninről készült portréját is. A hazánk felszabadulására ajánlott ünnepi dekorációk között található többek között sok 1945-ös plakát, amelyen az ország építésére, a néphatalom megteremtésére és megvédésére szólítottak fel a kommunista párt.

Nagy
ben az
rében.
dapesti
második
az aszt
ahol tö
FAK-k
küzd e
vecseri
litenisz Szövetség visszalé-

Mai sportműsor

Labdarúgás. Napló Kupa. Bauxitbányász II.—Alumínium II., Nyirád, 15, Csóbor. *Barátságos mérkőzések.* Ikarus AR—Várpalota, Székesfehérvár, 15. P. Textiles—Mezőlak, Pápa, 15. Szondy SE—NIKE FAK, Szfvár, 15. S. Bányász—Bakony-Vegyész Siófok, 15. Bauxitb.—Zalaegerszeg, Tapolca, 14,30.

Csütörtökön. Labdarúgás. Barátságos mérkőzések. MÁV TIAC—Veszpr. Volán, Tapol-

A keszthelyi tejüzem kőműves szakmunkást felvesz. Jelentkezés a keszthelyi tejüzemnél. (611)

Szövőátképzős munkakörbe 16 évet betöltött fiatalokat felveszünk. Leányotthoni elhelyezést biztosítunk. Jelentkezés

Ék Sándor

Sényi Imre: A vérvörös csütörtök festője. Látogatás Ék Sándornál. – Fejér Megyei Hírlap. 1966. okt. 9.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

257. l.

MDK

Ék Sándor, festő

Lenin találkozása Kun Bélával c. képét is kiállították.

—: Jubileumi Kiállítás a Szók Galériában 9.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 19.

MDK

Ék Sándor, Jestő
grafikus

Szabó Miklós grafikus rövendék
tanára.

Főiskolások galériája
– : Szabó Miklós

M. 12.

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 8.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1984 NOV 5

Ék Sándor

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1021

— ÉK SÁNDOR Kossuth-díjas festőművész tartott előadást kedden a Magyar Nemzeti Galéria Baráti Körének ülésén Szilágyi Jolán művészetéről.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET
Budapest
1970 MÁR 8

1021

A Magyar Nemzet galériája

Ék Sándor rajza a nemzetközi nőnap alkalmából

Az Elysée Egyetem SC baseball csa

(TIM rajza a párizsi ...

eller kormányzó is, aki elmu-
asztotta átadni államának üd-
özletét a francia elnöki pár-
ak.

A szakadék szélesedett

New Yorkba már el sem
nent volna Pompidou, ha nem
kart volna találkozni *U*
Thanttal, az ENSZ főtitkárá-
val. A chicagói tüntetések
után sok hír keringett arról,
hogy *az eredeti program föl-*
borul, botrányos körülmények
között ér véget a tíz év után
első francia elnöki látogatás.
Mások csak annyit tudtak,
hogy Madame Pompidou cso-
magolja össze vagy háromtu-
cat ruhából, és csaknem
ugyanennyi kalapból álló ru-
határát, és az első géppel Chi-
cagóból Párizsba repül, New
Yorkot kihagyja az úticélok
közül. Végül három közbelé-
pés mentette meg a helyzetet.
Cohen, Chicago rabbija *cáfol-*
ta a Pompidounak tulajdoní-
tott, faji jellegű kijelentése-
ket, Lindsay polgármester
Miamiból *nyugalomra intő*
felhívást juttatott el New
Yorkba, majd *Nixon* váratla-
nul ott termett a *Waldorf As-*
toriában rendezett búcsúva-
csorán, és *ünnepélyesen bocsá-*
natot kért az inzultusokért.

frontharcosok tartottak össze-
jövetelt. A rendőrség gondos-
kodott róla, hogy a két kü-
lönböző rendezvény vendégei
ne találkozzanak.

Politikai hatásában az ame-
rikai tüntetési kampány va-
lószínűleg *az ellenkezőjét* ér-
te el annak, mint amit a szer-
vezők szerettek volna. Még az
olyan párizsi lapok is — így
a *Combat* és az *Aurore* —,
amelyek pedig élesen szemben
állnak Georges Pompidou kö-
zel-keleti irányvonalával, a
történtekben inkább *a Fran-*
cia Köztársaság elnökének
megsértését látják. Közvetve
Franciaország megsértését,
hiszen abban mindenki egyet-
ért, hogy az államfő nem ön-
magát képviselte az Egyesült
Államokban. Alapjában ez
nem változtatott azokon az
arányokon, amelyek kifejezik:
Párizsban mennyien értenek
egyet az Elysée-palota közel-
keleti politikájával, és meny-
nyien vannak továbbra is más
állásponton. Annyi tény azon-
ban, hogy a történtek nyomán
még jobban szélesedett az a
szakadék, amely az izraeli—
arab konfliktus miatt eddig is
egymással szembeállította Pá-
rizst és Washingtont. Talán
ezért röpült sürgősen New
Yorkba Nixon, hogy a díszva-
csorán elnézést kérhessen...

Várkonyi Tibor

te. A ...
hatalom, a Szovjetunió és az
Egyesült Államok állásfogla-
lásai természetesen *megkülön-*
böztetett fontossággal estek
latba az egyes cikkelyek meg-
szövegezésekor éppúgy, mint a
későbbiek folyamán. Nagy-
mértékben meggyorsította a
szerződés hatálybalépését, hogy
az elmúlt év novemberében a
Szovjetunió és az Egyesült Ál-
lamok *egyidejűleg ratifikálta*
az okmányt. A szovjet kor-
mány kezdettől fogva támo-
gatta az atomsorompó-egyez-
mény életrehívását; a csütör-
töki moszkvai ünnepségen Ko-
szigin kormányfő hangsúlyoz-
ta: „A nukleáris fegyverek
megjelenésének első percétől
kezdve a Szovjetunió politi-
kája arra irányult, hogy *az*
emberiség megszabaduljon a
nukleáris háború veszélyé-
től."

Az „atom-országutakon"

a csütörtöki hatálybalépéssel
leereszkedtek a sorompók. Na-
gyon is kifejező a fontos meg-
állapodás másik elnevezése,
amely ugyancsak használatos
a nemzetközi politikai szótá-
rakban: *„Atomstop"*. Kifeje-
ző, mert röviden utal a szer-
ződés lényegére, arra a cél-
jára, hogy *megakadályozza a*
nukleáris fegyverek elterje-
dését. Az egyezmény passzu-
sai szerint a szerződés nuk-
leáris fegyverrel rendelkező
részvevői arra kötelezik ma-

Nemzetközi KALEIDOSZKÓP

Ék Sándor

Szabó Miklós tanárnak

Szabó Miklós
Népszabadság, Bp. 1970. márc. 8.

ÉK Sándor

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

BARÁTAI KÖRÉNEK ÜLÉSÉRE

1969. NOVEMBER 4-ÉN, KEDDEN 18 ÓRÁRA

AMIKOR IS

ÉK SÁNDOR

KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ BESZÉL

SZILÁGYI JOLÁN MUNKÁSSÁGÁRÓL

69 10 Fnyv 14 6411 — Fv.: Patyi Árpád

Ék Sándor

Alkotásai a felszabadulási dokumentációs kiállításon

Az élet megindulása a felszabadult Pesten

Magyar Hírlap, Bp. 1970. feb. 13.

Ely Stanislav

Emlitve

Öt felszabadulási plakát egy kiosk

Magyar Nemzet, Bp. 1970. feb. 17.

Er. Sándor

Foto Csó Istvánnal

Kistörténet a nagy hálaszúhál
Lakagó, Bp. 1970. feb. 11

Éh Sándor, Jestő

MDK

Szerepel a Szpesti Tört.-i Múzeumban megrendezett Kiállításon.

– : Kiállítások Budapesten

3.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 13.

MDK

Élő Sándor, festő

1945-ös plakátjai ismét megjelennek.

– : Jubileumi képzőművészeti kiadványok 6.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 15.

MDK

Ék Sándor, festő

Tanára Szűts Miklósnak.

Főiskolások galériája
– : Szűts Miklós M.12.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 15.

MDK

Ék Sándor, festő

Tanára Szemethy Imrének.

Főiskolások galériája

— : Szemethy Imre

M. 12.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 1.

Ék Sándor

eredeti neve: Leicht Sándor. Az emigrációban, a weimari Németországban vette fel az Ék nevet. Ezt ekkor csak nűh könnyesete ismerte. Nem volt megtelelő fedőnév, így lett ekkor Alex Keil. Több mint 20 évig dolgozott az utóbbi név alatt.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K. 246 l., képes.

7. l.

ÉK SÁNDOR

e 20 év alatt sok rajzát A. K.-val vagy Alexszal jelölte, egyesekre csak Ax signót tett. A Szovjetunióba emigrálva személyi okmányaiba a Keil név mellé beírták eredeti leicht nevét.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k. 246 l., képes.

7-8 l.

ÉK SÁNDOR

katonai okmányai a honvédő háború idején Leicht-Keil Alekszandr Ivanovics névre nóltak. 1944-ben vette fel az Ék nevet (ekkor novjet tint volt). Így ismerték Szegeden, ahol egy hétre a városparancsnoksághoz volt beosztva.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k. 246 l., képes.

8. l.

ÉK SÁNDOR

Debrecenben vett részt az első nemzetgyűlés előkészítésében, az ország többször helyén is megfordult a felszabadító csapatokkal, végül Budapestre került.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k. 246 l., képes.

S. l.

ÉK SÁNDOR

alig 18 éves korában kivándorolt emigrációba. Addig családjával Angyalföldön élt (mai ~~Károly Róbert~~ Róbert Károly körút 91. sz. ~~földszint~~ 6. /. Apja cipész volt, aki ekkor otthon dolgozott.

Ék Sándor: Hába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k. 246 l., képes.

11. l.

6.

ÉK SÁNDOR

apja 1932-ben holt meg. (Benkepatonyon
született, mint törvénytelen gyerek
1868-ban. állítólagos apja Ekk Mihály,
anyja Leicht Teréz). Iskolába nem
járt, csak a nevét tudta leírni

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K.,
246 l., képes.

11-12. l.

7.

ÉK SÁNDOR

anyja 1876-ban Balassagyarmaton született, 8 gyermek közül a hetedik volt. 6 éves korában elvesztette anyját (Ádám Johanna, – apja Krausz Adolf felvidéki nobi legény) – néhány év múlva más szelédeshedett.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

13. l.

8.

ÉK SÁNDOR

~~apja~~ nüleinek első lakása a Fóti úton volt, itt nületett első gyermekük. Később apja nülőföldjére költöztek egy időre, ezért nületett Ék Sándor Szentmihályfán 1902. aug. 27-én. (egy pajtában, ampja a halásból hazamenet, egy pajtában nülte).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

13. 1.

9.

ÉK SÁNDOR

egy rövid nagyhöröri tanítószhordás után szülei Budapesten telepedtek meg. Kilencen voltak testvérek

Mint gyerek, él ményt jelentett számára az 1912-es májusi utrájk és az utcai harcok.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

13- 20. l.

ÉK SÁNDOR

1914 nyarán végezte el az elemi népiskolai katodik osztályát. Ezen a nyáron egy tanyai udvar makettjét bérítette el. Ezt bemutatták a belvárosi Papnevelde utcai „gyermektanulmányi bialeitáson (néhány más munkájával együtt). Első díjat kapott.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k., 246 l., képes.

21-26. l.

11.

ÉK SÁNDOR

A hat elemi után több helyen dolgozott, mint kifutó és napszámoskerek. 1915-ben lett tanonc a Váci úti Schlick-Nicholson Gép.- Kazgon és Hajógyár motorszerelő műhelyében.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k., 246 l., képes.

27 Ft.

ÉK SÁNDOR

1917. májusában részt vett egy munkásgyülésen, ahol műhelybizalminak választották. A tanoncok bérének emelése ügyében szervezkedett, sztrájkolt.
A célt elérték, de többekkel együtt Ék Sándort is listára vették.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

13.

ÉK SÁNDOR

egy műveretővel vereredett (utóbbi bántalmasta igazságtalanul), ezért a Schlick-Nicholson gyár elbocsátotta. A mátyásföldi repülőgép-gyárban dolgozott. ezután.
Rézt vett en 1917. nov. 25-i tüntetésen a Városligetben.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k., 246 l., képes.

31-34.

14.

ÉK SÁNDOR

Vörös nütöstöt, 1912. (Emlékezés az 1912-es tüntetésre (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

16. oldallal nemben.

15.

ÉK SÁNDOR

Tanoncverés (Befejeretlen munka, rajz-vázlatba megjelent az „Ifjú Proletár"-ban), olaj, 1918. (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

32. oldallal szemben.

ÉK SÁNDOR

1918. őszén spanyolnáthát kapott, ekkor betekig fekvőt. Két testvére meghalt a járvány következtében.
1918-ban a mátyásföldi repülőgépgyár motorszerelő műhelyi egyik csoportjának bizalmija volt.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

37-41. l.

17.

ÉK SÁNDOR

1918. nov. 30-án, az Ifjúmunkások Országos Szövetségének alakuló gyűlésén mint bizalmi vett részt (a régi képviselőházban). Felszólalt a tanoncok élelmiszerpótlékának ügyében, eredmennyel.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

41-42. l.

18

ÉK SÁNDOR

1918 decemberében, 16 éves korában lépett be a Kommunista Pait mátyásföldi repülőgépgyári szervezetébe.
Az agitátorképző szemináriumot hátogatta a Tanácshöstársaság kikiáltásáig (hetenként 2-3 alkalommal).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. 246 l., képes
/Kossuth K.,/

43-44. l.

ÉK SÁNDOR

mint az agitátorképző szemináriumi hallgatója, különböző feladatokat kapott (éjszakai plakátragantás, irodalom terjesztése, „Az Ifjú Proletár" kihordása, stb.) Egy ilyen feladata volt, a Kun Béla letartóztatása és bántalmazása ellen tiltakozó plakát felragantása egy éjjel.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. 246 l., képes /Kossuth K.,/

44. l.

ÉK SÁNDOR

~~[illegible]~~ Kun Bélát meglátogatta a gyűjtőfogházban, beszélt vele.

„Az Ifjú Proletárban" egy rajzot, közölt: „Tanoncverés. ~~[illegible]~~ Egy példányt sem talált a szerző ebből. Egy befejezetlen olajfestménye maradt, mely a rajz alapján készült.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. 246 ~~l.~~, képes /Kossuth K.,/

45-46 l.

ÉK SÁNDOR

~~...~~ 1919 máre. 21-én ügyeletes volt a Társadalmi Múzeum épületében, az Ifiúmunkás Szövetség Eötvös u. 3. sz. alatti központjában. Rént vett a proletárdiktatúrát éltető felvonuláson (a Kommunista Párt ~~[illegible]~~ titkárságának szérházához, Visegrádi u. 3.)

Ék Sándor: Mába áró tegnapok. Bp. 1968. 246 l., képes /Kossuth K.,/

47.l.

ÉK SÁNDOR

jelentkezett a Vörös Hadseregbe az egyik tobozsóhelyen, a Tattersallban. Fiatalnak találtak. Végül felvenik Seidler Ernő, a Vörös Őrség egyik szemerőjének közbenjárására. Egy hónapig szint nem a kiképzésen; az Üllői úti laktanyában.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

47 – 48. l.

ÉK SÁNDOR

a Közoktatásügyi Népbiztonság ifjúmunkás propaganda-ügyosztályából felküldött kapott, hogy jelentkezzen a Proletár Képzőművészeti Tanműhelybe, melyet a forradalmi kormány megbízásából Uitz Béla vezetett.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

48-49. l.

ÉK SÁNDOR

jelentkezett a felvételi vizsgára, de első
napi eredményét szégyenek találta
s nem folytatta a munkát. Illik Béla
1933-ban, egy ozon nyelvű katalógusá-
ban leírta a felvételi vizsga körül-
ményeit, utalt első kapcsolataikra.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

49.l.

ÉK SÁNDOR

Az említett katalógus az Új Nyugati Művészeket Múzeumában rendezett kiállításhoz készült, ahol Ék Sándor is kiállított, miután a forinta Németországból a Szovjetunióba emigrált.
Idézve

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

49. l.

ÉK SÁNDOR

Utz katalógusában ezt írja meg róla:
az ifiumunkás szervezet segítségére volt
nükseig, hogy belsivják őt és közöljük
vele, öntöndíjasként felvettük az iskolá-
ba. A tanműhelyben Keil szorgalmasan
elolyozott és az elsők közé került...* A
magyar proletárdiktatúra leverétése után Keil
velem együtt utazott Moszkvába..."

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

49-l.

ÉK SÁNDOR

volt a Proletár Képrőművészeti Tanműhely bizalmija és a Közoktatásügyi Népbizlősség ifjúmunkás propagandaügyosztályának megbízottja. A növendékek közül összebaráthoztt: Müller Dénessel, Dallossal, Pézi Lóulóval, Szabó Ferenccel.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

50. l.

Hitz Béla

ÉK SÁNDOR

Itt rövid megtalálta az utat a magyar-
kor (Ma c. folyóirat) és a modern
művészethez. A Tanácsköztársaság leverése
után, az emigrációban keletkezett novellái
szoros kapcsolatban vannak Kassákkal.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

50-51. l.

ÉK SÁNDOR

Kossák még azután, hogy Ék megjárta Moszkvát, résztvett a Kominternu III, kongresszusán sem tartotta öt elég ízetnek ahhoz, hogy vitapartnernek tekintse, bár véleményét néha kifejtette előtte

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

51. l.

30.

ÉK SÁNDOR

részvett az Ifjúmunkás Könyvtár állandó
címlapjának megtervezésére hirdetett
pályázaton, ahol ~~[illegible]~~ az ő művét
fogadták el. (előrezohanó ifjúmunkás,
fáklyával kezében, Ifjúmunkás Könyv-
tár felirattal).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K.,
246 l., képes.

52-1.

ÉK SÁNDOR

saját herdeményezésére szervezett egy ifjú-munkás plakátot is, amit kiadásra elfogadtak (Lenin mutatja a harc útját). A Tanácshöstársaság levezése miatt sem a címlap, sem a plakát nem került kiadásra.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

52. l.

ÉK SÁNDOR

e plakát ~~[illegible]~~ alapgondolatát 1928-ban Németországban újra felhasználta a chemnitzi ipjúmunkásnap alkalmából készített plakátjához.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

32. l.

ÉK SÁNDOR

Ifjúmunkás portréja (A Bolitai Képzőművészeti Tanműhely idejéből), rézkarc, 1919. (repr.)

Ék Sándor: Múlban érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

nemben a 48. oldallal

34.

ÉK SÁNDOR

a harmincas évek elsekán Moszkvában találkozott Herwarth Waldennel, aki meghívta egy benélgetésre. Ekkor Kitzot helyettesítve Ék látta el a Képzőművének Nemzetközi Irodájának fötitkári teendőit.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

55.1.

35.

ÉK SÁNDOR

Nemes tampérth csodagyereket látott benne a Tanszükelyben. Müller Pénessel meglátogatta Rottenbiller utcai lakásában Bortnyik Sándort. Modern linóleummetszetei megnyerték tetszését. naturalisztikus plakátjai nem.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

55 - 56. l.

36.

ÉK SÁNDOR

személyes ismerőse volt Barta Sándor, Úsvari Ezzsi, Mácza János, Kemény Alfréd.

1919. június 24-én nem engedte, hogy a Tanmühely épületéről a portás a vörös zászlót levegye.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

56-57. l.

ÉK SÁNDOR

részt vett az ellenforradalmárok elleni utcai harcokban (június 24-től).

A tanácskormány lemondása utáni napon Nitz a Hűvösvölgyben adott találkozót a Tanumühely növendékeinek. Csaknem teljes létszámmal megjelentek. Ék csak ezre tudott elmenni, mert letartóztattak.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

56-60. l.

38.

ÉK SÁNDOR

Bozostyán detektivfelügyelő egyik beosztottjával (Nyíri) kihallgatása előtt megvertek a Zrínyi utcai főkapitányságon.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

61. l.

ÉK SÁNDOR

Perenlényi Pál „Az Ember" c. Bécsben megjelent hetilapjá~~ban~~ 1920. jan. 2. számában cikket közölt „Négy nap a budapesti rendőrség női cellájában". Éksól ezt írja: „~~[illegible]~~ „a sagrogóan intelligens arcú 15 éves kis Leicht Sándor" -nak/aki nintén ebben a nobában volt) „az a bűne, hogy Ulitz-növendék volt, és egy akantott ember rajzát találták nála: tehát „akantásban vett rént"."

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

62-63. l.

ÉK SÁNDOR

A vád ellene: mappájában talált akantott ember rajza és hogy bizalmi volt az Ulitz iskolában és „rongálta a gróf vagyonát".
Aug. 27-én, 17. születésnapján még csak előzetes letartóztatásban volt a Szinyi utcai főkapitányságon. Többször megvetek.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

64. l.

ÉK SÁNDOR

Szeptember elején a főkapitányságról átszállították a Gyűjtőfaghásba. Innen 3 hét múlva vitték a Markó utcai törvényszéken, hogy a fiatalkorúak bírósága elé állítsák. Felmentették a gyilkosságban való részvétel és vagyonszongálás vádja alól. Rögtön szabadon engedték, de rendőri felügyelet alá helyezték.

Ék Sándor: Nába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

64-66. l.

42.

ÉK SÁNDOR

Mozóhonyha (A Proletár Képzőművészeti Tanműhely idejéből), 1919. (repr.)

Ék Sándor: ~~Mára~~ Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

nemben a 64. oldallal.

ÉK SÁNDOR

szabadulása után pár nappal visszament a repülőgépgyárba, ahol felszabadították, lakatosszegéd lett.

A Tanácsköztársaság idején a maiste fiatalok között találkozott Demény Ottó alias Schirmmeister Jánossal. Fetszényeit, vajzait nem látta.

Ék Sándor: ~~Mába~~ Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

ÉK SÁNDOR

Demény két öccsét a bukás előtt ismerte meg. Az újjonnan szerveredő ifjak közül sokkal a bukás után került kapcsolatba. Ekkor ismerkedett meg Kassákné gyerekeivel is.

Ék Sándor: ~~Mba~~ Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

68-69. l.

45.

ÉK SÁNDOR

~~[illegible]~~

A rendőrség felfigyelt arra, hogy az ujjomnak nevezhedő ifiakkal van kapcsolatban, bujtálnia kellett. Szederkényi tanító bújtatta a Rózsadombon. Itt kerdett újra dolgozni.

Ék Sándor: ~~[illegible]~~ Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

69-70. l.

46.

ÉK SÁNDOR

Miclött Barta Sándor Bécsbe menekült, magá-
hoz vette ömes rajzát, hogy eladja. Valami
előleget nevett ezekre a munkákra (400
koronát). Ebből élt a Rózsadombon. Nem
tudja, mi történt rajzásnal (150-200 tusrajz),
melyet Kassák anyjának lakásán adott át
Bartának.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

70. l.

ÉK SÁNDOR

1920 nyarán Komor Imre Bécsből, a pár meglepetésére Budapestre jött és azt az üzenetet hozta, hogy próbáljon kijutni Bécsbe. Közben Müller Péter révén megismerkedett, hogy reprodukciók alapján klasszikusokról készítsen másolatokat.

Ék Sándor: Mába rő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

71.l.

48.

ÉK SÁNDOR

a nyár második felében kétszer is megkérelte az országot elhagyni (az Ipolyon keresztül Csehszlovákia felé).
Mintán a Rózsadombon elzejlőrött, a rendőrségen nem jelentkezett.

Ék Sándor: Mába rő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

71. l.

ÉK SÁNDOR

1920. ősén jutott ki Bécsbe öccse utlevelével (akir artista volt)

Ék Sándor: Mába rő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

72. l.

ÉK SÁNDOR

1. Sztrájkolók – 1912 (Emlékezés az általános sztrájkra), rajz, 1957. (repr.)
2. Le a háborúval! 1918 (Emlékezés a forradalomra), rajz, 1959. (repr.)
3. Felvételi rajz a Proletár Képrőművészeti Tanműhelybe, 1919. (repr.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

72. lap után.

ÉK SÁNDOR

4. Pincér, vázlat, 1919. (repr.)
Ék Sándor 1920-ban (fénykép)
Édesanyja (fénykép)
Édesapja (fénykép)
Munk Sándor a repülőgépgyári munkások olvasóhörében, 1919 (Ék a felső sorban jobbról a második) (fénykép)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

72-lap után

ÉK SÁNDOR

Dallos Lánló a Városi Szinkár előtt, az ifjúmunkás-kongresszus idején, 1919.
(Ék alakja kimagaslik elől a kép jobb oldalán) (fénykép)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

72. kep után.

53.

ÉK SÁNDOR

Bécsben tartózkodási engedélyt és segélyt kapott. ~~[illegible]~~
A Bécsbe emigrált ifjúmunkásoknak ~~[illegible]~~ szemináriumot tartottak. Mihor először megjelent, Lukács György tartott előadást, aki megismerte.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

80 - 82. l.

54.

ÉK SÁNDOR

Meglátogatta Nitzot ~~a~~ Hietzingben, műtermében, ~~a~~ majd Kassákot (aki szintén Hietzingben lakott), aki nem sokat törődött vele.
A hövetherő néhány héten, míg Moszkvába nem utazott, többször felkereste még őket.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

84

JJ.

ÉK SÁNDOR

Bécsben a Steinackergasse 1. n. alatt
özvegyével albérletben lakott.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

86. l.

ÉK SÁNDOR

1. Fehérterror – 1919 (Emlékezés a Tanácskörtársaság levezetésére), rajz, 1957. (repr.)
2. Kommunalok indulása a frontra – 1920. (Emlékezés), rajz, 1940. (repr.)
3. jenisu (repr.)
4. Varrónő, rajz, 1919. (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

88. lap után

ÉK SÁNDOR

Bécsben, minthogy középiskolát nem végzett és az anyagi feltételek is hiányoztak, nem jelentkezett felvételre a képzőművészeti főiskolán. Szakmájában, mint gépiparatos-nevelő nem tudott elhelyezkedni. Alkalmi munkákat vállalt el, ha kapott.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

88. l.

58.

ÉK SÁNDOR

Készített levelezőlapokat (fekete nyomtatott rajzmásolatokat színesett akvarellel) Közben rajzolt (cerusával vagy színes tusszal – természet utáni tanulmányokat, kompozícióvázlatokat). Nitz megnézte ezeket, segítette.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k., 246 l., képes.

88. l.

59

ÉK SÁNDOR

a pártvezetőség Bécsben úgy határozott, az ifjúmunkás titkársággal egyetértésben, hogy Ék a moszkvai képrőművészeti tanintézetben végezze el a Tanácskörtársaság idején meghezdett tanulmányait.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k., 246 l., képes.

88. l.

ÉK SÁNDOR

a „jótékonysági akciós" angol nő két nincs rajzot vásárolt. Moszkvai utazása előtt ellátta szabákkal 1921 januárjában utazott Ulitszal együtt, aki hosszabb időre küldtek a szovjet szüvészeti élet tanulmányozására.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k., 246 l., képes.

89. l.

ÉK SÁNDOR

Berlinen keresztül utaztak. Berlinben vára-
kozniok kellett. Idejük nagy részét Ulitzsal
múzeumokban töltötték. Voltak a Sturm
Verlag / modern művészeti kiadó / rendezvé-
nyein. Itt találkoztak Herwarth Waldemar
és a körébe tartozó művészekkel. Nem
tudott velük beszélni – unatkozott.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth k.,
246 l., képes.

90. l.

ÉK SÁNDOR

Stettinbe utartak. Itt egy hajóra szempéntek őket elvtársnik, mely vöröshatonákat vitt a Szovjetunióba. A hajó orrában, egy rúh kamrafélében szorongtak 1 napig ötödmagukkal. Vöröshatona-mhába öltöztettek őket (Éntonnágon csak hadifoglyokat engedtek át.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

91-92.

63.

ÉK SÁNDOR

1921. elején érkeztek Petrográdba. Innen Ék Moszkvába utazott, Utz egyelőre maradt. Itt megérkezése után találkozott Olcsai Kiss Zoltán szobrával, aki ekkor vörös lovashatóna volt.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

93-94. l.

ÉK SÁNDOR

Moszkvában hapott pénet, szállást /a Voroncovo-Polje utcában, egy magyarok lakta házban/. Itt lakott Olcsai Kiss Zoltán is/. Felkereste szilágyi Jolánt, aki a Luxban lakott.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

94-100. l.

ÉK SÁNDOR

Szilágyi Jolánnál ismerkedett meg Nik Béla El. Lisickijjel, és egyettesen ajánlottak be Ék Sándort a moszkvai képzőművészeti tanintézetbe. (El. Lisickij az intézet tanára volt), az ő ontályára.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

101.1.

66.

ÉK SÁNDOR

az intézet neve: Visszije hudozsentvenno-tehnicseszkije matyerszkie (Tehőfoku képzőművészeti-technikai tanműhely), rövidítése: Vhutemasz. Az egyhori Rozsgyentvenka /ma Zsdanov/ utcában állott.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

101. l.

ÉK SÁNDOR

Lisickij suprematista oltályán nem tudott mihez kezdeni, bár a suprematizmus nem volt kötelező. Úgy látta, nem vezített semmit a kérei heirat-kozással. (Megjavított egy motorszivattyút, nobozállványokat, stb.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

103. l.

ÉK SÁNDOR

Tatlin konstruktivista ontályára átmehetett volna, de ez csöbörből vödörbe jutás lett volna.
Gól érette magat a Vhutemann fiatoljai közt, sént vett rendezvényeiben (legtöbbet Majakovszkij ~~und~~ szerverte).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

103-104. l.

ÉK SÁNDOR

Lisnickij ortályán senki sem törődött azzal, mit csinál, vagy csinál-e valamit. Ulitz is ~~[illegible]~~ - ha csak rövid időre is - éppen ekkor kanyarodott be a formakeresésnek egy meddően absztrakt szákutcá jába.

Ék Sándor: Nába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

105. l.

ÉK SÁNDOR

Évek múlva már mint professionális művén, a trovjetunióba vismatésre, megtudtam, hogy a Vhutemon művésztanárai között találhatott volna olyan mestert is, akinek nemlétete jóval közelebb állott az ékt reális követelményeihez, mint tinichije.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

105. l.

ÉK SÁNDOR

Tanulmány, olaj, 1920. (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

nemlenca 96. lappal.

ÉK SÁNDOR

néhány hónapot eltöltvén a Vhuteman falai között ~~eltöltött ne~~ az a nézet alakult ki benne, hogy a politikai plakátművészet és sajtógrafika áll hozzá leghözelebb. Ezt itt nem tanították, mert efemer jelenségnek tartották a grand art képviselői.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

106. l.

ÉK SÁNDOR

Lisnickijtől nem tanult semmit az
isholában, de Ulitz és Lampérth régi
útmutatásai alapján alakrajzi fel-
adatokat türött ki maga elé.
Sok fájat is rajzolt.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth
K., 246 l., képes.

106. l.

74.

ÉK SÁNDOR

Kun Béla titkára Sorger Ignác adott neki egy bentalóhepot, melyel jobb nállásban és élelmhez jutott.
(A nállás a Szadovo-Kazetnaja utcában volt.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

106-107. l.

ÉK SÁNDOR

Benélt Kun Bélával a III. párthongresszus előtt. Elmondta véleményét a modern művészeti irányzatokról Kun Béla szintén elítélően nyilatkozott s helyeselte, hogy Ék ~~szum~~ rajztehetségét a párthunkra szolgálatába akarja állítani. Megígérte, segíteni fogja Bécsbe való visszajutását a párthongresszus után.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

108-109. l.

ÉK SÁNDOR

Landlezner és Lihaznak is elmondta, mi a helyzete a tanintézetben (a III. Kommunista Internacionáli idejen 1921. jun. 22 – jul. 12.) s kérte segítségüket Bécsbe való visszatérésére.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

111. l.

ÉK SÁNDOR

Lékai közölte vele, hogy a párt végrehajtó bizottsága és az ifjúmunkás titkárság tagjainak határozata alapján küldötthent rént ven az Ifjúmunkás Internacionálé II. kongresszusán és ily módon a Kominternn III. kongresszusán is.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

111. l.

78.

ÉK SÁNDOR

A Kominternt III. kongresszusát írja le. Lehai Jancsi buzdítására elhatározta, hogy rajzokat készít a kongresszus eseményeiről, küldötteiről. Lehai a kongresszus sajtóirodájától szabad mozgásra jogosító igazolványt is szerzett neki /ezt nem hérték tőle./

Ék Sámdor: Mába érő tegna pok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

112 - 116. l.

ÉK SÁNDOR

Lerajzolta Lenint egy rajlapra (többször, amint mozdulatait változtatta) 1928-ban kérnitett Lenin-portréjához innen merítette az élményt (négy évvel Lenin halála után kérnitette, a német ifjúmunkások adták ki a Chemnitzban megtartott Reichsjugendtag alkalmából.

Ék Sámdor: Mába érő tegna pok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

122. l.

80.

ÉK SÁNDOR

mikor elhagyta a Szovjetuniót, az illegalitás nemzetiai alapján a kongresszusom készült rajzai Moszkvában maradtak. A Komszomol akkori titkára, Lazar Saczkin vette magához indulásuk előtt. Akkor úgy volt, hogy elküldeti Lihacinak Berlinbe, de elvesztek.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

123-124. l.

ÉK SÁNDOR

legjobban a kongresszusról és a Magyar Tanácshöztársaságról hérített rajzainak elvesztését fájlalja (főleg a Lenin-rajzokat).

Leninnel a kongresszuson akkor találkozott, neméhjes a mitroc a Kremlben csavarogva a cár trónjának megózatót probálgatta, ezért Lenin megdorgálta.

Ék Sándor: Mába érő tegn pok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

124 - 125. l.

82.

ÉK SÁNDOR

barátja volt Kemény Alfréd (Durus fedőnév alatt is működő) művészeti író, aki Uitz és Ék utan az Forradalmi Képzőművének Nemzetközi irodájának utolsó főtitkára volt 1937-ig

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

128. l.

ÉK SÁNDOR

Tanulmány, visszhang, 1922. (sepr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

128. lap utáni

ÉK SÁNDOR

Moszkvában * jó viszonyban volt Landler Jenővel.
Kun Béla érdeklődött tőle a magyarországi helyzetről és a párton belüli vitás kérdésekről. Válasza: ott kell megfogni a dolgokat, ahol azok vannak.
Kun szerint: Ék látta, mi a teendő, de Lukács György nem. Ez a megjegyzés nem volt jó hatással Ékre.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

85.

ÉK SÁNDOR

Pogány Józseffel ment el a Scarkin Múzeumba a Kun Bélával lefolyt beszélgetés után.
Emigrációja alatt nem sok dolga volt Kun Bélával.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

144. l.

86.

ÉK SÁNDOR

1936-ban Moszkvában volt gyűjteménye kiállítása – itt régebbi nemetországi munkái mellett a szovjetunióban készültekt is bemutatta (ekkor már 3 éve itt tartózkodott).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képpes.

144. l.

87.

ÉK SÁNDOR

Fehérvári Miklós régi barátja volt. Mikor Németországból Moulvába érkezett (másodmos), a Vörös Hadsereghen volt magasrangu parancsnok. Neki nyilatkozott Kun Béla elismerően Éksöl.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

144. l.

88.

ÉK SÁNDOR

mikor érkezése után pár nappal Felvásvárival felkereste, nem kért tőle semmiféle segítséget Kun Bélától 1937. ~~tavaszán~~ tavaszán telefonon hívta fel, megkérdezte, igaz-e, hogy beválasztották Éket a szovjetunió Képzőművészeti Szövetségének vezetőségébe. Gratulált.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., kép es.

145.l.

89.

ÉK SÁNDOR

Anyám, olaj, 1924 (repr.)
Önarckép, olaj, 1924. (repr.)

Ék Sándor: Időba érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 245 l., kép es.

144. lap után.

ÉK SÁNDOR

1921. augusztus elején hagyta el a trovjet-
uniót egy német tehermállító hajón.
Stettinből vonattal utazott Berlinbe. s innen
Bécsbe. Néhány nappal utána érkezett
Ulik is, aki rövidesen nakitott a Me
nurkentőségével és Kocsjáttal tervbe
vettek az Egység c. művészeti folyóirat
megindítását. Kerdőhet is námbavettek, így
került velük kapcsolatba Ék.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

91.

ÉK SÁNDOR

~~seg~~ korábbi bécsi albérlőtében lakott. Salloci Lucze az ifjúmunkás titkárságon feladatául, hogy tanulja meg a klisé és pecsét kérnitérét, hogy neméhyi és egyéb okmányokat tudjanak kérni-teni elvtársaikkal. Elvitték őt egy cinkográfiába, ahol ~~kérnitett~~ álvéven nevepelt.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

150-151. l.

ÉK SÁNDOR

bécsi ismerősei körül előnös korrábéhat keresztel, megtudta, hogy Kassák kórházban van. Mihor bement hozzá, ágyában mappába temperafestékkel absztrakt képeket festett. Ekkor hőzengezetében még senki nem sejtette, hogy festőként is szerepelni fog (1921-ben).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

151-152.l.

ÉK SÁNDOR

1922-ben elhagyta Bécset, utána csak a felszabadulás után hallott róla, felesége tragikus haláláról. Hazaérkezése után nem éledt fel ifjúkori kapcsolatuk, csak véletlenül találkoztak.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

152-153. l.

94.

ÉK SÁNDOR

A párton belüli frakcióharc lehetetlenné tette a tervezett illegális műhely megnevezését s ez cinkográfiai kiképzésének folytatását. Néhány heti tanulás után Sallai közölte, hogy nincs pénz továbbtanulására. Ekkor ébredt benne az első elkeseredés a frakcióharcok ellen.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

153. l.

95.

ÉK SÁNDOR

A néhány hét alatt nevzett csuhográfiai tudását később a sokszorosító grafika technológiájában használta fel.
A tanulás abbahagyása után néhány nappal Sallai megbízta, hogy Magyarországra csempeszen egy hátizsáknyi Vörös újságot. Gyalog ment át éjszaka a határon.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

153-155. l.

ÉK SÁNDOR

Sikerült vizsgajutnia Ausztriába. A Vörös Újságot nem vették át ~~[illegible]~~ tőle, a megbízott nem jelent meg.
Mikor a Szovjetunióból Bécsbe vizsgatárt, más nem gondoskodtak a menekültek ellátásáról, mindenki dolgozott. Ő nem kapott munkát.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

158. l.

97.

ÉK SÁNDOR

1924 tavaszán Párizsban kórházban feküdt.

1921. őszén ismerkedett ~~Be~~ meg Bernáth Aurélt, aki a Stadttheater Kellerben egy ozon köpenyt adott el neki. Bernáth egy album kiadását tervezte, melyet sablonok segítségével maga sokszorosított.

Ék Sándor: Nába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

159–160. l.

ÉK SÁNDOR

~~Ék~~ elment vele egy kis kávéházba, hogy segítsen a sokmorosításnál. Bemóth naptózben egy csontfaragó műhelyben dolgozott (ennyő nyelekre átzáhat faragott). Éknek felajánlotta, hogy számára itt munkát szerez.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

ÉK SÁNDOR

igs jutott munkához és csoutfaragó lett Schmeichler bécsi ezüstöfogantyú-hérítő műhelyében. E mestersége évek múltán is szerepet játszott életében.

Olcsai Kiss Zoltánnak, majd Dallos Lánlónak (sógorának, aki kisszi lugát vette el) is itt szerzett munkát.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

162. l.

ÉK SÁNDOR

1933-ban menekült Németországból a Szovjetunióba.

Oberai kapcsolatba került a Pintér-céggel (ahol szintén emigrőnyelek ~~[illegible]~~ hérnül-tek) – magasabb fizetést kaptak, így Ék is vele ment.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

163-164. l.

ÉK SÁNDOR

Mintán a „művészi" munkához nem értő faragók bérét a Pintér-cég csökkentette, Ék és Olcsai vezetésével sztrájkba kezdtek. Elbocsájtották őket.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

165-166. l.

ÉK SÁNDOR

a csoutfaragás mellett fejlesztette magát a képzőművészetben, látogatta a képtárakat, tárlatokat. Belső használatra „vicclapot" szerkesztett.

1922. nyarán albérleteit állandóan változtatta (volt szállásadónője feladta lakását.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

166-168. l.

ÉK SÁNDOR

1. Középkori ember, olaj, 1930. (repr.)
2. SA-egyenruhás, rajz, 1931. (repr.)
3. Május 1., plakát, 1931. (repr.)
4. Megvédjük a Szovjetunió t, plakát, 1932. (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

168. l. után.

ÉK SÁNDOR

1922. októberében Pallos Lóránttal Berlinbe utazott.

A Kossuth Könyvkiadó 1965-ben kiadta cikkeinek gyűjteményét „Ez történt a VDK-ban" cím alatt.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

169. l.

ÉK SÁNDOR

A „Rote Fahne" címlapja, 1927.
(repr.)

Ék Sándor: Hába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

177. l. után.

106.

ÉK SÁNDOR

Berlinben az első napokban – mivel a párttól nem volt igazoló iráza – sem szállást, sem munkát nem kaptak. Végül egy csontfaragó műhelyben kaptak munkát Dallossal. De tartózkodási engedély hiányában felmondtak nekik.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

176 – 181. l.

107.

ÉK SÁNDOR

Annak az óra, hogy Berlinben nem kapott segítséget, az volt, hogy nem tartozott a Kun-frakcióhoz.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

183. l.

ÉK SÁNDOR

A Párttörténeti Gyüjtemény Archivumában van egy jegyzőkönyv, mely felsorolja 35 ifjú kommunista nevét, akiket 1921. okt. 25-én a Budapesti Királyi Törvényszék törvénytelő bírósága elé állítottak, továbbá 5 vádlottat, akik ellen elfogatási parancsot adtak ki és körözték. Köztük volt Ék is.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

185. l.

ÉK SÁNDOR

ellen a közözést továbbra is fenntartottát. Nem volt rá reménye, hogy ~~hogy~~ szabályos útlevelet szerezzen és legális úton jusson tartózkodási engedélyhez, bejelentett lakáshoz.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

185. l.

110.

ÉK SÁNDOR

kütöcsböző ismerősesnél lakott 1922-ben, körtük egy kínai emigránsnál is, és többnyi a Jugendverlagban

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

185-187. l.

ÉK SÁNDOR

egy utcán átaludt éjszaka utáni influenzát kapott. Irene König bécsi kommunista lány vitte albérletébe (egy kávéházban figyelt fel Ékre, aki nem tudta kávéját kifizetni), s itt ápolta.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

187-191.

ÉK SÁNDOR

1944 őszén, hazatérve az emigrációból, Budapesten, az első napokban találkozott mostani feleségével, Erzsébettel, kinek első házassága, hasonlóan az övéhez, már felbomlóban volt.

Ék Sándor: Hába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

191-l.

ÉK SÁNDOR

1942-43 telén az Urál-vidékére, mint tartalékos hátországi beosztásút, a katonai parancsnokság behívójával rendelték be szolgálatra, egy különleges, az NKVD (Belügyi Népbiztonság) hatáskörébe tartozó építőtáborba. Itt, nehéz körülmények között alakult ki bensőséges viszonya

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

191-192. l.

114.

ÉK SÁNDOR

míg betegen feküdt Irene lakásán, hoptu meg papírjait, melyek saját nevére szóltak (de mint külföldi német szerepelt).
Szállást is kapott, majd rendszeresebben dolgozhatott a Jugendverlagnál.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

192

ÉK SÁNDOR

Ez a munka főleg abból állt, hogy klisétechnikai szempontból átszerkesztett fényképeket. Közben kapott kisebb-nagyobb önálló grafikai feladatokat is.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

192. l

116.

ÉK SÁNDOR

Fölcht – Munkát – Kenyeret!
plakát, 1928. (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

192. l. után.

117.

ÉK SÁNDOR

Művészettörténeti tájékozottsága a 20-as évek elején hézagos volt. Igyekezett műveltségi hiányait pótolni. A természettudományok közül a fizika, kémia, antronómia érdekelte. Érdekelte a pszichológia, Freud pszicho-analízis-elmélete.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

178. l.

118.

ÉK SÁNDOR

A művészeti korszakok megértésére a marxista irodalom tanulmányozása nyitotta meg számára az utat. A műalkotásokat a bécsi, moszkvai, berlini, amszterdami, párizsi, budapesti múzeumokban, műveszeti kiadványok alapján tanulmányozta.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

199. l.

ÉK SÁNDOR

A húszas évek második felében más világos és összefüggő képe volt az európai képzőművészet fejlődéséről. Elégge ismerte Kelet-Európa képzőművészetét is.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

199. l.

120.

ÉK SÁNDOR

tanulmányai /A festő világnézete, Corvina, 1947, A novjet festészet, Szikra, 1947, és (1947) Az ozon nemzeti festészet kialakulása c. kézirata/ indította el azt az vitát, Lukács Györgyel, mely a fejlődés egyenlőtlenségéről beletherett, s hozzánált Révész József, Rudas László, stb.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

200. l.

121.

ÉK SÁNDOR

Az ozon ~~t~~ nemzeti festinet kialakulása megjelent 1948-ban (MSZBT Új Magyar könyvkiadó)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

200. l.

ÉK SÁNDOR

1. Le a fasizmussal! rajz, 1933 (repr.)
2. Plakátragasztók Wedingben, rajz, 1933. (repr.)
3. Tüntetés a berlini Kleine Alexander utcában – 1933. (Emlékezés), rajz, 1936. (repr.)
4. Német munkásnaplók – 1933. (Emlékezés), rajz, 1936. (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

200. l. után

83.

ÉK SÁNDOR

1933. tavaszán Moszkvában egy ensében benámolt a Forradalmi képzőművének Vanszetközi Irodája előtt a németországi forradalmi művének harcának öt entendejéről.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

202. l.

ÉK SÁNDOR

az 1928 elején megalakított Forradalmi Képzőművének Németországi Szövetségének egyik megalapítójaként tagja volt a szövetség birodalmi titkárságának. Az ennek a szövetség egén tevékenységét s röviden az előzményeket is ismertette.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K. 246 l., képes.

202. l.

ÉK SÁNDOR

az emlét eredetileg németül: 5 Jahre Kampf um die revolutionäre bildende Kunst in Deutschland címen írta, előnös orosz fordításban jelent meg az Internationale 1933. 5. számában.

Ék Sándor: Hába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K. 246 l., képes.

202. l.

ÉK SÁNDOR

emléke egyidejűleg röviditve megjelent az Internationale Literatur négy nyelvű (orosz, német, francia, angol) kiadásában is. Magyarul 1954-ben „A realizmus záloga alatt" c. emlék- és cikkgyűjteményében jelent meg, nálnál nem a legjobb fordításban.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

202. l.

127.

ÉK SÁNDOR

A drezdai Verlag der Kunst „Fundus Bücher" sorozatának „Manifeste, Manifeste 1905–1933" c. gyűjteményében megjelentette az ennek teljes eredeti német szövegét.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

202. l.

ÉK SÁNDOR

bevámolójának általa autorizált szövegét és orosz fordítását a berlini Művészeti Akadémia ~~at~~ dokumentumai között őrzik s a német művészettörténet egyik forrásmunkájaként tartják számon.
Az izmusok álforradalmi jellegéről itt beme.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

202. l.

ÉK SÁNDOR

Az 1922-es év végén a Jugendverlag jóvoltából, mint grafikus, valahogy meg tudott élni. Már eldöntötte, merre haladjon a művészet útján. De azért ízdekelték a modern törekvések.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

204. l.

130.

ÉK SÁNDOR

élénken figyelte a Herwarth Walden köré csoportosuló fiatalokat a Sturmnál. A Sturm Verlag potsdamerstrassei kiállítóhelyiségében voltak egyszer kiállításaik. Itt találkozott ismét Darussal és Lisickijjel.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

204. l.

131.

ÉK SÁNDOR

a Sturm egyik kiállításán ~~[illegible]~~ Kádár Béla egy festményét is látta. Herwart Walden megismerte Éket a Sturm kiállításán (egyszer Moszkvában találhoztak, mikor Ék Hitzcol volt ott.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

204-205.

ÉK SÁNDOR

Walden érdeklődött Ék munkái után. Ék Bécsből magával vitte Berlinbe mappáját. E mappában őrzött rajzait kubista-expressionista beütései miatt más egy lesárt kornaknak tekintette. (főleg tusrajzok, fekete és színes), de örneállitott egy váló palást és bemutatta Waldennak.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

205. l.

ÉK SÁNDOR

Walden, miután végignézte rajzait, meghérdezte, mikor akar kiállítani a Stazmnál. Ez lett volna elő kiállítása, de egy váratlan esemény közbejött.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

205-206. l.

134

ÉK SÁNDOR

Durusszal meglátogatta Moholy Nagy Lóulót. Ék a Tanácsköztársaság idején lett utolsóra. Nem volt köztük baráti kapcsolat, de nem álltak soha egymás útjában.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

206-C.

ÉK SÁNDOR

mikor Purusszal meglátogatta Moholy Nagy Lászlót, azok a „dinamikus-konstruktív erőrendszer" elvét beszéltek meg. Ék némán hallgatta. „Körösen fogalmazott röviel, de annál zagyvább... írásuk ..." a Der Sturmban jelent meg 1924-ben.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

206-l.

ÉK SÁNDOR

olyannak ismerte meg Moholy-Nagyot, mint aki nem akart semmi újból kimaradni. Mikor Ék szóba járt, megmutatta azki Nikkel kompozicióját, melyben a csavarmenetet maga vágta. Éknek írásbeszámban a első feladata volt, felingezelte Moholy viselkedése.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

207. l.

137.

ÉK SÁNDOR

Moholy Nikkel kompozíciójáról az alábbi véleményt mondta: „Azt hiszem, jól tette, hogy „művét" benikkelezette; mert egy benikkelezett ócskavas mégiscsak kellemesebb, mint egy rozsdamarta."

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

207.1.

ÉK SÁNDOR

Hajdú Gyula ajánlatot tett neki: vállalja el egy csoutfaragó műhely megnyerését Párizsban, a feltételeket ő megteremti. Elfogadta. (Irene beleegyezett).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

208. l.

ÉK SÁNDOR

Nemzethözi nő nap, plakát, 1931. (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

209. l. után.

140.

ÉK SÁNDOR

Ludwig Lazarus westfáliai fiú útlevelével utazott. A Vörös Segélyhez is kapott igazoló írást. Herwarth Walden ajánlatát megkörnözte s lemondta a kiállítást.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

210.1.

ÉK SÁNDOR

Munkáit Török Zolinál a Jugendverlag-ban hagyta. Egyet sem látott tö-zülük visszont. ~~Egyszer~~ (Igy történt azokkal is, melyeket a Tanácshöztár-saság bukása után Barta Sándor mék adott.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

210. l.

ÉK SÁNDOR

Ebből az időből csupán néhány munkája maradt, melyeket kimi nővére. rövid bécsi látogatása alkalmával magával vitt Budapestre. Onnan kérésére anyja a húszas évek végén elvitte Berlinbe.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

210. l.

143.

ÉK SÁNDOR

e kormakbeli munkái keiöbb német-
országi munkáinak a náci fasiztók
elől megmentett részével együtt meg-
járták a Szovjetuniót. A második
világháború után visszakerültek Ék
birtokába.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth
K., 246 l., képes.

210. l.

ÉK SÁNDOR

1923 januári végén 5 frank útipénzzel indult Párizsba. Brüsszelből már akadályokkal tudott tovább utazni.

Ék Sándor: Kubába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

211-214. l.

145.

ÉK SÁNDOR

1958-ban hivatalos kiküldetésben a világkiállításra utazott Brüsszelbe Mikus Sándor nobránművénel és Újvári Béla művészeti íróval. Vinna Párizson át utaztak.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

214. l.

146.

ÉK SÁNDOR

megnevezte a csoportalapító műhelyt.
Olcsai Kiss Zoltánt is Párizsba hívta
Bécsből, ahol meg is élhetett
Ébner nem volt Párizsban tartózkodási engedéllyel

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

216-217. l.

147.

ÉK SÁNDOR

Több lakóhelyváltoztatással végül nem-
zett egy fiktív tartózkodási engedélyt.
Másfél évig lakott így Párisban.
Végül öccse nevére útlevelet is nemzett.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth
K., 246 l., képes.

218-220. l.

148.

ÉK SÁNDOR

Obcsai Kiss egy hónapig lakott nála, után felszége megérkezett és elhöltözött. Ék rövidesen otthagyta a vonatfaragómühelyt, így sitkán, ~~találkoztak~~. Párizs után pedig csak a felnőbadult Budapesten találkoztak.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968 Kossuth K., 246 l., képes.

220. l.

149.

ÉK SÁNDOR

Szovjet munkásnő, olaj, 1936. (repr.)

Ék Sándor: Múlva érő tegnapok. Bp. 1968 Kossuth K., 246 l., képes.

220. l. után.

150.

ÉK SÁNDOR

óegyiptomi hamisítványt is készített a műhelyben, amit magas áron fedezett fel egy régiségkereskedőnél, míg ő elég kevés bért kapott. Szigetit, munkaadóját otthagyta.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

221. l.

151.

ÉK SÁNDOR

Lucas Leclin csontfonagómél helyezhe-
dett el. (Próbamunkája: pillenásnyas
angyalfei, 10 cm-es kisistenalak és
női akt.) Itt egy hétre amyit hozott,
mint egy havi bére volt előzőleg.
Ezután Párizsban végig itt dolgozott.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K.,
246 l., képes.

221. l.

152.

ÉK SÁNDOR

egy verset is írt.

Magányos éjszakában hajszoltan sírom
Tudod jól: szeretlek, vaílok.
Távol, tőled elszakadva feljajdul kínom
Tudom jól: hiába vágyslak.
Oka: Irene csak egy levelet írt neki.
(ill. a németek nem engedték át levelét.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

221. l.

153.

ÉK SÁNDOR

1925-ben érkezett Berlinbe. Ebben az évben házasodott meg, Matskási Magda orvosnőt vette el. Egy gyerekük is született (Mira).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

222.1.

154.

ÉK SÁNDOR

Picasso műveit már jól ismerte, mikor Párizsba került, a moszkvai Scsukin-gyűjteményből. Egyszer látta őt Párizsban.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

227. l.

155.

ÉK SÁNDOR

A párizsi ~~el~~ másfél év a döntő elhatározások korszaka volt számára.
Két döntő elhatározása: politikai-világnézeti meggyőződését nem tenni függővé frakcióharcban álló pártvezérek neméhyétől. Végleg eldöntötte, hogy életét pártos művészként (nem pártmunkás-politikusként) folytatja.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

228.1.

156

ÉK SÁNDOR

arra más nem gondolt, hogy beirathosson valamilyen tanintézetbe, önképzés útján tanult. Rendszeresen járt a Louvre-ba és különböző táslatokra. Ahol csak tudott, rajzolt (fekete és színes vázlatokat.).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

22 8. 1.

157.

ÉK SÁNDOR

A képzőművészet elvi kérdeseiről is ekkor érlelődtek meg gondolatai. Azon volt, hogy ne fogadjon el semmi polgári vagy kispolgári nemléletet ~~új~~ „modernség" vagy az „új formalátás" ürügyén.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

228. l.

158.

ÉK SÁNDOR

példaképe Goya és Daumier volt

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

228. l.

ÉK SÁNDOR

Ék Sándor Hölzer György-gyel a párizsi Luxemburg-kertben, 1924. (fénykép).

Ék Sándor 1932-ben (fényképp)

Ék Sándor feleségével, Erzsébettel, 1945. (fényképp).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

228. l. után.

ÉK SÁNDOR

Ék Sándor 1959-ben megrendezett egyéni kiállításán, Berlinben, régi barátaival (prof. Beier-Red grafikus, Ér S., Erich Wendt, az NDK művelődésügyi miniszter első helyettese és Alexander Abusch, az NDK kulturminiszterének első helyettese). (fénykép.

Ék Sándor: Hába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

228. l. után

ÉK SÁNDOR

Hölzel Gyuri Amsterdamba hívta, mivel úgy látta, ott jutna idejük személyes törekvéseikre is, ha Ék faragna, ő meg az eladással foglalkozni. Április végén Ék felmondott és május elején (1924-ben) útnak indult.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 19[illegible]8. Kossuth K., 246 l., képes.

231. l.

ÉK SÁNDOR

A két magyar emigráns megjelenése a holland elvtársak körében eseménynámba ment (rendezett sinokujok voltak) - versenyertek, ki hívja meg őket. Az első napokban a kommunista Peter Alma testőrművénnél vendégeskedett.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

232. l.

ÉK SÁNDOR

volt a Rijksmuseumban.
Amsterdamban nem kellett sem tartózkodási engedély, sem bejelentőlap. De két heti hollandiai tartózkodás után útnak indultak magyarországra.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K. 246 l., képes.

164.

ÉK SÁNDOR

hazatérésük oka: Ék anyja értesítette őket, hogy a budapesti rendőrség megrüntette ellenük a körözést.
Holland barátai segítségével si bevült eladnia jócsékány rajzát és kisplantiháját.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

232-233. l.

ÉK SÁNDOR

A holland pártfőhatóságtól kaptak egy ajánlólevelet, hogy elutásaik segítsék útjukat Bécs felé. Az utat hétnapi átállással tették meg. Útvonaluk: Amsterdam, Hága, Brüssel, Strasbourg, Mulhouse, Bázel, Zürich, Salzburg, Wien.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K. 246 l., képes.

233. l.

ÉK SÁNDOR

anyja révén vett az illegális pártmunkában, egy időben fontos és nehéz pártmegbízatásokat hajtott végre.
1924. május közepén érkezett meg Magyarországra.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

235.l.

ÉK SÁNDOR

szülei körben Pesterzsébetre költöztek (Verés u. 29.), egyszoba - konyhás lakásban laktak ~~E~~ Ék Sándorral együtt hatan. Nyáron Ék az udvaron, ~~[illegible]~~ télen a konyhában ~~[illegible]~~ aludt.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

235-236. l.

168.

ÉK SÁNDOR

Evakuált kislány, olaj, 1942. (repr.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

236. l. után.

ÉK SÁNDOR

belépett a Szociáldemokrata Párt pesterzsébeti szervezetének I. számú körzetébe. Ott a vezetőtől többször is kommunista szellemű volt. Beszélgetéseik során beszámolt az európai munkásmozgalom helyzetéről, harcairól

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

238. l.

170.

ÉK SÁNDOR

Neubauer István főorvos segítségével (akit Moszkvában ismert meg) adott el néhány faragványt és képet. Knap Teréz munkáslány ról készült tanulmányat Karinthy Frigyes (vagy valaki a környezetéből) vette meg.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

238. l.

ÉK SÁNDOR

az ősi hónaporban sor tanulmányt
és vázlatot készített. „Az volt a
szándékom, hogy tavaszal elkezdem a
művészetben kialakult elképzeléseim
gyakorlati megvalósítását" – írja.
Egy kiállítás anyagának elkészítését
is tervezte.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

239.l.

ÉK SÁNDOR

kilátása volt rá a tél végén, hogy Neubauer doktor segítségével elhelyezzen néhány nipp figurát. Dolgozni kezdet, hogy öznehozzon egy kis választékot. Ekkor tartóztatták le mikis lakásán.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

239. l.

ÉK SÁNDOR

A detektív elvette útlevelét. Faragvá-
nyaiból is összeszedett néhányat,
köztük egy néttárt karokkal fel-
fenítésre váró, tövishoronás elefánt-
csont Krisztust. A főkapitánypágon
Landler és közével való kapcsolatá-
ról faggatták.

Ék Sándor: Sába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

240. l.

174.

ÉK SÁNDOR

Két napi kihallgatás után elengedték, faragványait is vissakapta, csak útlevelét nem. Közölték vele, hogy lakóhelyét nem hagyhatja el és időnként jelenthesnie kell a helyi rendőrségnél.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

240. l.

175.

ÉK SÁNDOR

úgy érezte, művészi fejlődése szempontjából hiba volt, hogy hazajött. Egy ismerőse, Déri pénzért szerzett neki útlevelet. Hálából lerajzolta kislányat és megajándékozta egy elefántcsont szobrocskával.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

241. l.

176.

ÉK SÁNDOR

Dallos Lánló és húga Mimi hívták Berlinbe. Úgy terverte, innen tovább megy Párizsba. 1925 tavaszán érkezett Berlinbe. Dallosék Venköllnben laktak, náluk vállt meg. Dallos ekkor már Griffel fedőnév alatt a német kommunista sajtónak dolgozott gratikusként.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

241. l.

ÉK SÁNDOR

Berlinben kapcsolatba került Alpári Gyulával, Balázs Bélával, Gábor Andorral, Hirosik Jánossal, Lengyel Gyulával, Tölgy Lajossal, Vágó Bélával és másokkal. Barátiságban volt Seidler Ernővel.

Ék Sándor: Kába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

241. l.

178.

ÉK SÁNDOR

Péri Lászlónál ismerkedett meg Katskari Magdával, aki már a Tanácsköztársaság előtt részt vett a kommunista diákmozgalomban (Galilei-kör) (Apja hunáczredes volt, aki később Münchenben telepedett le, de lányait Budapesten taníttatta.

Ék Sándor: Máma érő.tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

242.l.

ÉK SÁNDOR

Magdót rövid ismeretség után feleségül vette.

A magyar párt Külföldi Bizottsága azt találta, maradjon Berlinben és kapcsolódjék be a német párt illegális agitációs munkájába.

Ék Sándor: Mába érő. tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

242-243. l.

180.

ÉK SÁNDOR

Ugy lett 1925 tavaran a Kommunisták Németországi Pártjának tagjai köre. A Reichsdruckerei üzemi pártegységébe ontottak be. E ~~pártnak~~ pártcitnek más előzőleg tagja volt Szilágyi Jolán (és ide került Gábor Andor és felesége is).

Ék Sándor: Mába érő.tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

243. l.

181.

ÉK SÁNDOR

az Alte Jakobstrassei Jugendheim helyiségében kezdte el a párt munkát. Később más kerületi művészek is bekapcsolódtak a Szilágyi Jolán által megkezdett munkába. Wilhelm Pieck is többször jött közéjük, hogy az agitációs feladatokat megbenélje velük. (Ő volt a kerületi szervezet titkára.).

Ék Sándor: Mába érő. tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

243-1.

182.

ÉK SÁNDOR

hamarosan munkatársi kapcsolatba benült a párt Központi lapjával, a „Die Rote Fahne"-val, a párt által irányított vidéki lapokkal és a párt natíribus lapjával, a John Heartfield által szerkesztett „Knüppel"-lel.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

243-244. l.

183.

ÉK SÁNDOR

Alex Keil fedőnév alatt indult
(ezt a nevet húsz évig viselte).
66. születésnapján a hűcsarnokban
rendezték meg retrospektív kiállítását.
(politikai karikatúrákat, rajzokat,
festményeket is bemutatott).

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

244-245. l.

ÉK SÁNDOR

A „Kämpfende Kunst" sorozatban könyv jelent meg Ék Sándorról. Előszavát Alexander ~~Abusch~~ Abusch, az NDK kulturális minisztériumának elnökhelyettese írta. (Sándor Ék: Malerei und Grafik. Verlag des Ministeriums für nationale Verteidigung 1960.)

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

246. l.

ÉK SÁNDOR

Alexander Abusch Ék Sándorral 1926-ban ismerkedett meg a Die Rote Fahne szerkesztőségében. - írja bevezetőjében Abusch. Lerajzolta Clara Zetkint, Ernst Thälmannt, Wilhelm Piecket.

Ék Sándor: Nába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

246-247. l.

Ék Sándor

Becsben Olcsai Kiss Zoltán szolvánt ellfőntcsont faragó műhelybe juttatta, ahol -"- faragást tanult.

Nádas Péter: Ön kivel kénítene interjút? Olcsai Kiss Zoltánnal
Pontnyelyei Hilapi 1966. okt. 23. 8. o.

MDK

Ék Sándor, Jestő

Mába érő tegnapok c. memoárjában több grafikájáról s festményéről mutat be foto-reprodukciót.

F.R.: Könyvszemle 7

Népszabadság. B. 1968. nov. 22.

MDK

Ék Sándor, festő

Előadást tartott a jubileumi emlékülésen.

– : A KISZ KB központi iskolájáu 1.

ESTI HIRLAP. Bn. 1968. dec. 10.

MDK

Ék Sándor, festő

Máz kapható Máta évő holnapok c. önéletrajza.

—: Újságolvasók évkönyve, 1969

8

ESTI HIRLAP. Bp. 1968. nov. 1.

Ék Sándor

Számuely Tibor - litográfia Bp. 1961.

700x495 mm.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

202.1.

MDK

Ék [Leicht] Sándor, festő

Gnéletrajzi művében (Mába első tegnapok) elő-
ször neveiről számol be: Leicht Sándor, Ék
Sanga, Berlinben, 1925 s 1933 között Alex Keil és
persze Ék Sándor.

(antal): Ék Sanga élete

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. nov. 25.

Ék Sándor

Engels,Friedrich. - litográfia Bp.1961.
700x495 mm.

Lenin, Vladimir Il'ics - litográfia Bp.1961
700x495 mm.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 201.l.

Ék Sándor 2.

Lenin, Vladimir Il'ics - litográfia Bp.1962.
700x495 mm.

Marx, Karl - Litográfia Bp. 1961.
700x495 mm.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska / 201.l.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Ék Sándor 1.

Anya - rézkarc Bp.1962. 390x295 mm.
110.- Ft.

Koreai anya - rézkarc Bp.1962. 390x295 mm
110-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 294.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

2.

Ék Sándor

Néger fiatal békegalambbal - litográfia Bp.1961.
700x495 mm.

Néger fiu galambbal - litográfia Bp.1962.
700x495 mm.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 194.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

Éle Sándor

A képzőművészeti Főiskolán Pátzay Pál a tanítványa volt.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.

Lit.o.

Ék Sándor

Maurer Dóra a tanítványa volt a képzőművészeti Főiskolán

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.

28.o.

Ék Sándor

A képrőművészeti Főiskolán Major János a tanítványa volt.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.

27.o.

Ék Sándor

A Képzőművészeti Főiskolán Lenkei Zoltán grafikus mestere volt.

Ungarische Kunst der Gegenwart. Museum Folkwang, Essen, 1968.
27.o.

Ék Sándor

A képzőművészeti Főiskolán Csohány Kálmán a tanítványa volt.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.

250.

ÉK Sándor

Este a vízparton, olaj, 130 × 140 cm
Jüntetés, 1912, " 80 × 90.

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957.
Kat. szerk. Kisdégíné Kisimi Irén.

9

Rudnay János

MDK

Ek Sándor

Lenin Kun Béla Szamueli T., o.

11. M.Képzőm.kiáll. Műcs. 1968.

M.D.K.

Ék Sándor festö

Bolsevik röplapok a lövészárokban c.

müvét a Müvelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967.

Müvelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 2.1.

M.D.K.

Ék Sándor

Memento-sorozat /1-8-ig/ litó

müve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva, Vásárlás a MNG sz ámára.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. A MNG anyagának vásárlásai, 8.1.

MDK

Ék Sándor

Töprengő, o.

Dolgozó emberek között képzőm. kiáll.
Ernst Muz. 1968. jan.

1968 JÚL
1021 É'S Sándor

FEGYVERREL, TOLLAL, ECSETTEL

„Sokféle oka lehet annak, hogy magunkról beszélünk, igazolása csak egy: ha hasonlít a valósághoz."

Szigorú mércével, e szavakkal indítja rövidesen megjelenő „Mába érő tegnapok" című önéletrajzi regényét a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő egyénisége: Leicht Sándor, alias Alex Keil, alias Leicht-Keil Alekszandrovics Ivanovics, vagyis ÉK SÁNDOR Kossuth-díjas festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanszékvezető tanára.

Mindig a valóság vonzásában, a felismerés és a cselekvés izzásában, a változás, forradalmi átalakulás forgatagában élt, ezt vetette papírra.

Hatvanhat éves.

Decemberben ünnepli páttagságának félévszázados jubileumát!

Harcostársa volt Kun Bélának, Szamuely Tibornak, Uitz Bélának, Klara Zetkinnek, Ernst Thälmannnak, Geraszimovnak, Jefanovnak, Steinmetz kapitánynak, hogy csak néhány nevet említsek; művész és forradalmár volt elválaszthatatlanul, viharos életútja minden nehézsége közepette, s az is marad már élete végéig.

Az Árvácska utcai műterem csöndes hűvösségében belefeledkezik a meghitt emlékek idézésébe. Itt minden festmény és grafika mai tettvágyáról, alkotó szenvedélyéről beszél. Az elzúgott emberöltő jeleit kutatom szavaiban, mozdulataiban. Arcán a 66 esztendő fáradságát akarom meglesni, de reménytelen a próbálkozás. Ék Sándor, aki fegyverrel, tollal, ecsettel, tanító szóval küzdött a legnagyszerűbb eszme győzelmeiért, ma is belső tűzzel áldottvert ember, ma is fiatalos, ma is tud lelkesedni, biztatni, lobogni, de úgy, hogy belepirulhatunk, mi huszonvalahány évesek...

— Beszéljünk először Leicht Sándorról, vagy ahogyan az angyalföldi társak nevezték: a „kis Sangá"-ról.

— Nekem az „ér", a fészek, az indító közeg Angyalföld volt, a mai Róbert Károly körút, az egykori Hungária körút és környéke. Itt nőttem fel testvéreimmel és sok-sok proligyerekkel. Apám cipész volt. Leicht János. Szegényen éltünk, sokszor hiányzott a száraz kenyér is. Egész gyermekkoromat végigkíséri az éhezés rossz emléke. Különösen az első világháború évei voltak nehezek számunkra. Az a környék, az ottani emberek indítottak el életútamra, s determinálták későbbi sorsomat. Még ma is elevenen él bennem az 1912-es véres májusi sztrájk emléke, egy „gyermektanulmányi kiállítás" emléke, ahol kis faragásaimmal szép sikert arattam, aztán az első világháború sok hullámverése. Tanonc éveim 1915-ben a Váci úti Schlick-Nicholson gép-, vagon- és hajógyár motorszerelő műhelyében kezdődtek. Itt estem át a mozgalmi „tűzkeresztségen" is, 1917-ben, a tanoncsztrájk alkalmával, amikor a magasabb tanoncbérért pöröltünk. Megkaptuk bérkövetelésünket, de az első pofonokat is, majd az elbocsátást. Ezek voltak az első osztályharcos tapasztalataim. Aztán a tüntetések sara jött, s ezek vonzásába kerültem, immár, mint a mátyásföldi repülőgépgyár tanonca. Kezdtem forradalmárrá érni, s ezt a folyamatot 1918 csak siettette. Nagy hatással volt rám az őszirózsás forradalom, majd a kommunista párt megalakulásának híre. A gyárba kijáró egyetemisták, galileisták, ifjúmunkásvezetők, az ott dolgozó kommunisták neveltek, lelkesítettek, megbízatásokat adtak. Mint ifjúmunmunkásbizalmi, részt vettem az Ifjúmunkások Országos Szövetsége alakuló közgyűlésén. Itt találkoztam először Krámer Sándorral és Lékai Jánossal. A pártba a gyári munkástanács vezetője, a felejthetetlen emlékű Mikulik Józsi bácsi javaslatára léptem be, 1918. decemberében, 16 évesen. Az IOSZ december 30-i összvezetőségi ülésén már kommunistaként vettem részt. Agitátorképző szemináriumra küldtek, közben szerveztem, plakátot rajzoltam és ragasztottam, égtem a tettvágytól. Az 1919. februári kommunista letartóztatások után, a gyűjtőfogházban beszéltem először — Lékai invitálására — Kun Bélával. Nem tudom honnan hallotta, hogy szeretek rajzolgatni, festegetni, de a legnagyobb csodálkozásomra plakátrajzolásra biztatott. Ma is hálás vagyok neki. A Tanácsköztársaság kikiáltásának óráiban a párt központi titkársága Visegrádi utcai házában tartózkodtam. Milyen lázas sürgés-forgás részese voltam! Felvetett bennünket az öröm. Felejthetetlen órák! Néhány nap múltán — mint annyi ifjúmunkás — úgy éreztem, hogy a Vörös Hadseregben a helyem. Ma is mosolyogtató, milyen nehezen vettek fel: kis, apró termetű legény voltam... De sikerült. Alig egy hónap múltán azonban el kellett búcsúzni a kiképző századtól. Levelet kaptam

HIROSIMÁTÓL AZ ATOMCSEND-EGYEZMÉNYIG

Véletlenül alakult úgy, hogy augusztus 5-én és augusztus 6-án két évforduló követi egymást. Az ember ebben az időbeli közelségben tartalmi közelséget is lát: szinte természetesnek veszi ezt a véletlent.

Öt esztendeje, augusztus 5-én kötötték meg Moszkvában az atomcsend-egyezményt. A rákövetkező nap annak 23-ik évfordulója, hogy Eathaly, az amerikai légierők tisztje, ledobta Hirosimára az első atombombát. A két évforduló ok-okozati összefüggésben van. 1945. augusztus 6-án, az addigi legszörnyűbb háborúból éppen kívánszorgó életben maradottak felett, visszavonhatatlanul megjelent a nukleáris fegyver Demoklész-kardja. S ha visszatekintünk a második világháború óta eltelt több mint két évtizedre, megállapíthatjuk: a világ, ha kitérőkkel, ha bukkanókkal is, de haladt, és a legtöbb, amit az emberiség elért, hogy ez a kard nem sújtott le. Sok oka van annak, hogy a nukleáris szerkezet már csak kísérleti telepen robbant, csatatéren nem. A legfőbb azonban vitathatatlanul az, hogy a hirosimai nyitány után a Szovjetuniónak sikerült megszüntetnie az atombomba veszélyesen egyoldalú, amerikai monopóliumát.

A moszkvai egyezmény — amelynek betartásán a békeszerető népek őrködnek — nemcsak a radióaktív szennyeződéstől kíméli bolygónkat, hanem bizonyos mértékben a fegyverkezési verseny fokozódását is fékezi.

Az atomcsendegyezmény aláírásának 5. évfordulóján, az atomsorompó-szerződés tervezetének az ENSZ közgyűlésen történt elfogadtatásával, újabb eredményt jegyezhet fel az atomháború megakadályozásáért küzdő emberiség.

FREDERIC JOLIOT-CURIE

Tíz éve ragadta ki a halál közülünk a kommunista tudóst és békeharcost. A francia atomfizikus, a tudományos élet kimagasló személyisége 1900-ban született. A Curie nevet 1920-tól viselte, mert ekkor vette feleségül a Curie-házaspár egyik leányát, Iréne Curiet. Vele közösen állapította meg 1932-ben, hogy a Chadwich által felfedezett neutronrészecskék tömege körülbelül azonos a protonokéval. A neutronsugárzások okozta magkémiai reakciók tanulmányozása során fedezték fel a mesterséges rádióaktivitást. Ezért 1935-ben Nóbel-díjat kaptak. Kommunista meggyőződése miatt hazájában számos mellőzés érte, így a Nemzetközi Atomenergia Bizottságban 1946-tól 1950-ig betöltött állásából is felmentették. A Nemzetközi Békemozgalom egyik szervezője és vezetője — 1950-től haláláig a Béke Világtanács elnöke — volt.

LAPUNK ELŐFIZETHETŐ

BÁRMELY POSTAHIVATALNÁL, HÍRLAPÜZLETBEN, LAPKÉZBESÍTŐNÉL, VAGY CSEKKEN!

Egyéni csekkszám: 61253
Közületi csekkszám: 61066
Fél évre 12,—, egy évre 24,— forint

A KOREAI FEGYVERSZÜNET

A panmindzsoni dombokon néhány nap alatt megépített egyszerű faépület — ahogy a koreai nép nevezi —, a „Béke-pagoda" kerek tárgyalóasztalánál 15 éve, 1953. július 27-én írták alá a fegyverszüneti egyezményt, amely lezárta az 1950 júniusában kirobbant a Korea nagy részét rombadöntő hároméves háborút.

Az újkori koreai történelem két jelentős évfordulója — a háború kezdete és befejezése — közötti hónapot az idén a koreai nép melletti szolidaritási hónapnak nyilvánították a világ haladó erői. Azért született ez az elhatározás, mert a legutóbbi hónapokban az Egyesült Államok agresszív körei és a szöuli rendszer új konfliktussal terhes provokációsorozatot indított el a Koreai Népi Demokraikus Köztársaság ellen.

ESEMÉNY-NAPTÁR

Július 21.
1954. Genfben aláírták a Vietnamra, Laoszra és Kambodzsára vonatkozó nemzetközi egyezményeket.

Július 22.
1944. Megkezdődött Lengyelország felszabadítása a fasiszta megszállás alól. Lengyelország nemzeti újjászületésének ünnepe.

Július 27.
1953. Panmindzsonban 15 éve írták alá a koreai fegyverszüneti megállapodást.

Július 31.
1948. A Szabadság-hegyi úttörővasút felavatása.

Augusztus 5.
1963. Moszkvában aláírták az atomcsend-szerződést.

Augusztus 6.
1945. Az első atombomba ledobása Hirosimára.

Augusztus 10.
1958. Tíz éve avatták fel a világ legnagyobb vízierőművét, a volgai Lenin vízierőművet.

Augusztus 12.
1848. Meghalt George Stephenson angol mérnök, a gőzmozdony egyik feltalálója.

Augusztus 14.
1958. Tíz éve halt meg Frederic Joliot-Curie Nobel-díjas atomfizikus, a Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja, a Béke Világtanács elnöke.

Augusztus 15.
1945. A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság felszabadulási ünnepe.

Augusztus 18.
1948. Belgrádban Bulgária, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Magyarország, Románia, a Szovjetunió és Ukrajna képviselői aláírták az új Duna-egyezményt, amely a partállamok képviselőiből álló egységes Duna Bizottságot létesített.

Augusztus 20.
1949. Életbe lép a Magyar Népköztársaság Alkotmánya.
1953. 15 éve avatták fel a Népstadiont.

a Közoktatásügyi Népbiztosság Ifjúmunkás Propaganda Ügyosztályától: jelentkezzem a „Proletár Képzőművészeti Tanműhelybe", amelyet a Tanácskormány megbízásából Uitz Béla szervezett és irányított. Ez a tanműhely a Lánchídtól nem messze, a Bem rakparton, a volt Andrássy-palotában rendezkedett be. Harminc nappali és kb. ugyanennyi esti növendéke volt. A részünkre juttatott ösztöndíj összege megfelelt egy fiatal szakmunkás átlagos keresetének! A szobrászokkal Medgyessy Ferenc, a festőigéretekkel Uitz és Nemes Lampért József, foglalkozott, hallatlan szeretettel, ügybuzgalommal. Nagyon sokat köszönhetek nekik. Mint ahogy köszön sok, ma is élő, világhírű barátom. A KIMSZ első kongresszusán mint „régi" aktivista vettem részt, „Mi már nem leszünk kizsákmányolt proletárok!" E jelszó megvalósítására ültünk össze. Óh, hogy hittünk és bíztunk akkor e jelszó győzelmében! De jött június 24, az ellenforradalmi lázadás, majd a szomorú bukás, s a gyönyörű álmok csak álmok maradhattak 1945-ig. Börtönbe kerültem, majd rendőri megfigyelés alá vettek, emigrációs kapcsolatokat kerestem, elkezdtük a mozgalom újjászervezését, s ezt a munkát Bécsben, majd Németországban folytattam tovább. Így végződött életem első szakasza, az út a kis Leicht Sándor útja Angyalföldtől a bécsi emigrációig...

Ausztriából hamarosan Moszkvába került, ahol részt vett az ifjúmunkás internacionálé II. kongresszusán, majd a Komintern III. kongeresszusán. Találkozott Leninnel is. Moszkva után Berlin, Párizs, Amszterdam következett, tanulás és mozgalmi szervezés. 1925-től — immár művésznevén: Alex Keil (Ék Sándor) néven — a Kommunisták Németországi Pártja Agit.-Prop. Osztályának munkatársa. Itt születtek első, rendkívüli szuggesztív hatású újságplakátjai, tömegmozgósító grafikái, szatirikus rajzai, s itt kezdte el művészelméleti írói munkásságát. Közben hallatlan intenzítással szervezte a forradalmár művészek szövetségének munkáját, számottevő érdemeket szerzett a művészet pártosságának tudatosításában, a formalizmus elleni vitákban, a tehetséges festőknek a realizmus zászlaja alatti tömörítésében. A hitleri fasizmus elől Moszkvába menekült, ott alkotott és szervezett tovább. Helyettes titkára, majd titkára lett a Nemzetközi Képzőművész-szövetségnek, később a szövetség elnöki tanácsának tagja. A háború kitörése után — Leicht — Keil Alekszandrovics Ivanovics — katonának jelentkezett, harcosként, tisztként, művészként küzdötte végig a frontot egészen Budapestig, Steimetz kapitánnyal együtt, aki jóbarátja volt. Hazatértét az ezer sebtől vérző fővárosban a felszabadulást tudatosító plakátjai adták hírül. Mennyi emberbe öntött reményt, biztatást, ki tudná megmondani?!

Hazajött, s azóta itt él közöttünk. Fegyvere a toll, a rajzceruza és az ecset lett. Alkot és tanít, fiatalokat, jövendő művészeket nevel harcos művészélete minden tapasztalatának birtokában, kimeríthetetlen szorgalommal, következetességgel, végtelen szeretettel.

Ma is a jövőért, értünk, az utánunk következőkért él és küzd, mint tegnapelőtt és tegnap.

PALLAG RÓBERT

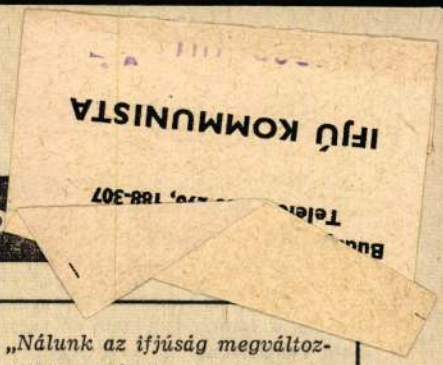

us
ítján

> *„Nálunk az ifjúság megváltoztatja a világot, most kezdi saját új szocialista történelmét."*
>
> *(Maxim Gorkij)*

AZ ÚJ FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁÉRT

Az ipar helyreállításában az üzemek újjáépítésében különösen nagy szerepet vállalt a kommunista ifjúság. A kijevi, moszkvai, pétervári vasútépítésnél éhesen, fázva is dolgoztak. A szénhiány enyhítésére a donyeci bányavidéken több ezren jelentkeztek bányamunkára. A bakui olajtelepeken helyreállították a fúrótornyokat, összegyűjtötték és megjavították a gépeket. Amikor az aszály miatt a Volgamelléken, Ukrajnában és Észak-Kaukázusban 22 millió ember élelem nélkül maradt, *a kommunisták szerte az országban saját élelmiszeradagjukat és keresetük egy részét küldték az éhinség sújtotta vidékekre.*

A falusi Komszomol-sejtek nehéz körülmények között *a kulákok elleni éles osztályharcban szerveződtek.* Kis létszámuk ellenére jelentős politikai erővé váltak, leleplezték a kulákok üzérkedéseit, és támogatták az ifjúsági szövetkezeti társulatok létrejöttét. Az egyik legeredményesebb társadalmi akciójuk az ún. *„falusi levelezők mozgalma"* volt: a fiatalok felolvasták a híreket a falusiaknak, és beszámolót írtak az újságoknak a visszaélésekről.

A Komszomol V. kongresszus (1922) a falusi fiatalok közötti politikai és szervező munka fontosságára hívta fel a figyelmet. Határozatában kimondta, hogy megszervezi a parasztfiatalok iskoláit, káderekét képez a mezőgazdasági termelés irányítására, a kollektivizálás előkészítésére.

A KULTURÁLIS ELMARADOTTSÁG FELSZÁMOLÁSÁÉRT

Jelentős szerepe volt a Komszomolnak a kulturális forradalom megindításában is. Az októberi forradalom előtt a lakosság 76%-a analfabéta volt. *A komszomolisták csatlakoztak az írástudatlanság felszámolásáért folyó akcióhoz.* Társadalmi munkában tantermeket építettek, hogy az iskolákban minél több helyen megindulhasson a tanítás.

Nagy hiány volt magasan képzett műszaki szakemberekben is. Ezért 1922-ben megalakultak a *munkásfakultások,* hogy a munkás- és parasztfiatalokat előkészítsék a főiskolai felvételre. A bolsevik párt és a Komszomol legjobbjait küldte az előkészítő tanfolyamokra. A következő években tízezrek tanultak a felsőfokú intézményekben. *Megindult az ifjú nemzedék ostroma a tudomány meghódításáért.*

A Komszomol tevékenyen részt vett az ideológiai harcban is. Szervezeteiben *létrehozta a marxista politikai iskolák és tanulókörök hálózatát. Fellendült* az ifjúság körében *az ateista propaganda.* Egységesen támogatta a Komszomol a pártot a trockizmus elleni harcban. Visszautasította azt a trockista nézetet, hogy az ifjúkommunistáknak csak a kulturális nevelőmunkával kell törődniük, a párton belüli politikai küzdelmekben semlegeseknek kell maradniuk. A Komszomol, amint azt a párt XIII. kongresszusa (1924) megállapította, „a trockizmus elleni harcban eszmeileg megerősödött és megedződött".

Az ifjúsági szövetségre hárult az egységes gyermekmozgalom megszervezése is. A háború, a gazdasági bomlás miatt otthontalanná vált, csavargó gyerekeket kellett elsősorban összegyűjteni és megfelelő nevelőintézményekben elhelyezni.

A Komszomol második országos konferenciája — 1922. május 19-én — *határozatot hozott a kommunista gyermekszervezet, az Úttörők Szövetsége megalakításáról.* Ezt a napot tekintik a szovjet úttörőmozgalom születésnapjának. Először a gyárakban, gyermekotthonokban szervezték meg az úttörőcsapatokat. Később ezek — a tízosztályos iskolarendszer kiépülése után — az iskolákban működtek. A komszomolisták kezdettől fogva minden erejükkel segítették az öntevékeny és sokszínű úttörőélet kialakulását.

A MUNKÁSIFJÚSÁG NEMZETKÖZI ÖSSZEFOGÁSÁÉRT

A Komszomol kimagasló munkát végzett a nemzetközi ifjúsági mozgalom fellendítésében. A Kommunista Internacionálé megalakulása után *Lenin tanácsára kezdeményezte a kommunista ifjúsági szövetségek nemzetközi szervezetének a létrehozását.* Az előkészítő bizottság fáradságos szervező és politikai munkája nyomán 1919 novemberében Berlin-

1021

Hungarian Review

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hungarian Review
1968 f.
E'8 Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hungarian Review

1968 7

Gy S Sándor

Front cover:
People have been bathing
here for the past 2000 years
(See page 20-21)
Photograph by László Kácsor, MTI

Back cover:
Scene from The Miraculous Mandarin
by Bartók in the interpretation
of the Pécs Ballet
(See page 14-16)
Photograph by Károly Gink

1021

Opposite page:
In the outskirts of Budapest
Felt pen drawing by Sándor Ék
Reproduction by István Petrás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1963 SZEP 17.

MAGYAR NEMZET

A moszkvai magyar grafikai kiállításról közölt méltatást a Pravda vasárnapi száma. A bírálat különösen Ék Sándor, Barcsay Jenő és Hintz Gyula műveit emelte ki.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HÍREK

1953 SZEP 16.

★ A moszkvai magyar grafikai kiállítást méltatta a Pravda vasárnapi száma. A lap kiemelte Ek Sándor, Bakonyi Jenő és Hintz Gyula alkotásait.

rint ért
kasztott
éves,
münche
ugyanc
kereske
darab

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Ék Sándor

1968 AUG 27

NÉPSZAVA

AUGUSZTUS 27

1981

TREFORT ÁGOSTON
író és kultúrpolitikus halálának 80. évfordulója.

VEREBÉLY LÁSZLÓ
gépészmérnök, Kossuth-díjas egyetemi tanár — a nagy vonatok villamosítása terén végzett úttörő munkát — 85 esztendeje született.

MARKOVICS RODION
romániai magyar író, újságíró halálának 20. évfordulója.

WILLIAM E. DU BOIS
professzor, világhírű néger szociológus, amerikai békeharcos 5 éve halt meg.

ÉK SÁNDOR
festő, grafikus, Kossuth-díjas, érdemes művész 66 esztendeje született.

G. W. HEGEL
német idealista és dialektikus filozófus születésének 198. évfordulója.

LECHNER ÖDÖN
építész, a „magyar stílus" megteremtője az építészetben, 123 éve született.

THURY ZOLTÁN
író, újságíró, a századvég egyik legjelentősebb novellistája halálának 62. évfordulója.

RÓZSAHEGYI KÁLMÁN
színművész, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze 7 esztendeje halt meg.

V. TIZIANO
olasz festő, a velencei érett reneszánsz egyik legnagyobb mestere halálának 392. évfordulója.

LE CORBUSIER
svájci származású világhírű francia építész, városépítő, festő és művészetelméleti író halálának 3. évfordulója.

THEODORE DREISER
amerikai író születésének 97. évfordulója.

kolákban

új tanévre

mészettudományos és 4
ének-, illetve rajztagozatos osztályt indítanak szeptemberben. Elsősorban az orosz, angol, német, valamint a matematika és a matematika-fizika szakos osztályok népszerűsége nőtt meg.

ntézkedések unkásdiákok tására

egély összegét a fővárosi anács jelentősen növelte: *avaly 466 diák kaphatott 00—3000 forintot, így sszesen 1 092 000 forintot asználhattak fel a kerü-*

Az első tan szeptem

A pedagógus ellátott-ágról: a fővárosban je-enleg nincs nevelőhiány, indössze néhány szakra irdettek pályázatot, az ugusztusi Magyar Köz-nyben. Az állandó he-rettesek beállításával pe-ig lehetőséget kapnak a erületek arra, hogy az talános iskolákban *már z idén* csökkenjen vala-elyest a pedagógusok

MDK

Ék Sándor

Gurzufi táj, filctoll

Meddig, rk.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

1968. jan. Ernst Múz.

Ék Sándor

kiállított festményei:

Fürdőzők (tanulmány). Olaj, 60×42 cm.

Szalmakazal. Olaj, 100×150 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállítás 1956. Kat. írta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 2o t.

23. l.

Ék Sándor

Harafeli. (repr.)

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. B[illegible]. 1956. 32 l., 20 t.

Ék Sándor

kiállított grafikái:

Hősök tere. Színnyomat, 100×80 cm.

Hazatelé. Színnyomat, 100×80 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

26. l.

Ék Sándor
festő

M.D.K

Ábrahám Rafael mestere volt
a Főiskolán

Kiss Sándor: Ábrahám Rafael kiállítása.
Művészet, 1968. július – 43 lap.

Ek Sándor

Kezepel a kepedi Nyári Tárlaton

Pogány Ö. gábor: Nyári Tárlat
kepeden

Tikatój 1965 XI n. 858 old.

Ék Sándor festő

Töprengő c.

műve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításán bemutatva. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításáról 1.l.

M.D.

Ék Sá ndor festő

Fehérruhás nő c.

müve az Állami Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva.
Vásárlás a MNG. részére.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. MNG anyagának vásárlásai. 1.1.

Ék Sándor

Épülő" Budapest, 1959, papír, lító, 50x38cm.;

Utcai harc Budapesten, papír, szén, aqu. 38x50cm.;

Szovjet harcosok meleg ételt osztanak, 1945, papír, szén, 50x38cm.

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. Kiállítás. 34l.

Katalógus.

M.D.K

Ék Sándor
grafikus

Művészi hagyományos népi
ábrázolás legjellemzőbb
technikáját alkalmazva.

Mihályi Pál: Mai magyar grafika
Élet és Irodalom, 1968. márc 16- 7 kép

Ék Sándor

Pemeczky Géza: „Intergrafik 67"
Kiállítás a Műcsarnokban.

Magyar Hírek, 1967. IX. 26. 4. o.

Ék Sándor

írása. a

M.B.B: A Szovjetunió magyar szemmel.
Albumar 50. évfordulóra
Magyar Nemzet, 1967. X.22.13.0.
vasárnapi könyvespolc

Ék Sándor

Oelmacher Anna: Október a plakát művészetében: Kiállítás a Néphadsereg Könyvtárának nyári helyiségében.

Magyar Hírlap, 1967. X. 19. 4. o.

Ék Sándor

részvett a Magyar Művészek
Vietnamért C. kiállításon.

Magyar Nemzet, 1967. VII. 19. 3. o.

Ék Sándor

Fotóportrét készitett róla Koffán Károly. Ez szerepelt a miskolci müvészfotók tárlatán.

Benedek Miklós: Koffán Károly képei között
Északmagyarország 1967. máj. 4. 6.l.

Ék Sándor

Szovjet parlamentfejek meggyilkolása, fekete-fehér fóbla, reprodukció

A felszabadult Budapest művészete

Budapest, 1960. Kiállítás, katalógus.

Ék Sándor

kiállított festmények:

Este a Vizparton, olaj, 130x140 cm.
Tűnődés, 1912. olaj, 80x90 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kismiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

9.1

Ék Sándor

3

Hősök tere, papír, szén, 95,5 x 67,6 cm.,
A szovjet parlamenterek meggyilkolása
papír, szén, 67,3 x 95,4 cm.

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. Kiállítás 34 l.
katalógus.

Ék Sándor

Meggyalázva (vázlat) olaj-vászon, 54.5 x 33 cm
olaj-vászon.,

Rózsadomb, 1960, olaj, fa, 60 x 80 cm.,

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. Kiállítás, 281.
Katalógus.

Ék Sándor (1902)

Elázulva (vázlat) olaj-vászon, 40 x 58 cm;

Békét és szabadságot hoztak (vázlat) olaj, lemezpapír, 26 x 42 cm.,

Megcsalatva-elhagyatva (vázlat) olaj-vászon, 42 x 57 cm.

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítás-katalógus, Szp. 1960. 28 l.

Ék Sándor

a kiállítás bíráló bizottságának tagja volt.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

6. l.

Ék Sándor

Tengerjáró a Georghiu Dej hajógyár-
ban, 1959, papír, szén, 50 x 38 cm

Ujiskola a Lágymányosi lakótelepen, 1959,
papír, szénrajz, 50 x 38 cm

Egyült a munkában, 1959, papír, lito,
50 x 38 cm

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. Kiállítás 341.

Fův bépt

1948 jun-nov Az uj m. bépren
kohómunkás, cer. r.

1949. M. műv. 1800-tól napj-ig
Hare Bp ért

---

megírva: Ek Sándor
Jenő

(1)

I. M. képrm kiáll 1950 aug (Mücs)

Sztálin portréje, Gr.

Felszabadítás (of
Rákosi elvtárs portréje
a Dunánál 1945

M. katona a szabadságért
1951 szept.-okt (Fův. képt.)

Dunánál
Felszabadítás) of

Várlat a „Bolsevik röplap a lövészárokban" c. műhöz
Várlat „Petőfi Bemmel a nagy szebeni csatában" c. műhöz
Várlat „Rákosi elvtárs 1919-ben a salsótarjáni fronton"
Várlat a „Felszabadulás 1945" c. műhöz
szénr

II. M. képrm kiáll. 1951-nov.-dec (Mücs)
előző 3 várlat { }

Nyújt (Trust)

549.

549. Frans Wouters.

Sz. Liereben 1612-ben. † Antwerpenben 1659-ben.

Juno az alvilágban.

A páváktól vont diszes fogaton jobbra halad az alvilágot meglátogató Juno; balját, melyben jogart tart, térdén pihenteti és jobb kezét a három Eumenida: Tisiphone, Alekto és Megaera felé nyujtja, kik eltorzult arczczal és kigyóval kezökben vannak ábrázolva. Kissé hátrább és az előtérben jobbról, a jövevényeket szörnyek vezetik, a melyeknek társai különféleképen kinozzák a megtévedt lelkeket. A háttérben és a kanyargó út mentén lángok csapnak fel és a sziklahasadékokban borzalmas jelenetek tárulnak elénk. Alól balra a mester F W fecit jelzése van.

I

259

Réz, méretei 21 : 25 cm. — Mündler: XII. 53.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban 1812: X. 21. *P. Brueghel:* Juno steigt in die Hölle. — 1815: IX. 52. *P. Brueghel:* Juno steigt in die Hölle. — 1835: III. 5. *F. W. Brueghel*

(2)

III. M. képz. kiáll 1952-53 kincs

Szovjet lovasok
Hősök tere } tzén

Felszabadulás
Rákosi elvtárs 1919, a salgótarjáni fronton
of

Békeplakát és 5 éves terv graf. kiáll
1953 szept (Ernst)

Békéért, 5 éves tervünkért, plakát

IV. M. képzm kiáll 1954 jan-febr

Csendélet (of
Rákosi elvt. portréja
Ben és Petőfi a 48-as csatában

Nyári tárlat 1954 jul-aug (Ernst)
Rózsadomki táj (tzén
Táj, ország út Salgótarján felé

M. kisplasztikai és graf kiáll 1954

Ék Sándor

Hül. 1902.

M. Kispl. és Graf. Kiáll

1954. 26. l.

Komszomolok a frontra
imenlunak, 1953 ker. r.

Szoldatszkaja Pravda a lovényárokban
(1936) szén

Lovasok (1951) szén

Táj bárányokkal (1954) szén

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
képes lap		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

ELMÉLETI TANÁCSADÓ ★

Harc az opportunista megnyilvánulások ellen a falun

Az egyik szegedi alsófokú politikai iskolán Kerekes Péter hallgató megkérdezte: Mi az oka annak, hogy a Pártnak az opportunizmus elleni, megújuló harca ellenére, néhol most is mutatkoznak jobboldali, opportunista megnyilvánulások — például a kulákság elleni harc terén. „Ennek az az oka — felelte az előadó —, hogy nem mindenütt lépünk fel eléggé keményen az olyan pártfunkcionáriusokkal, tanácstagokkal szemben, akik még mindig megalkuvóak az osztályharcban."

Az előadó szerint tehát minden baj kútforrása: az erélytelenség, a megalkuvókkal szemben. Más szóval: távolítsd el erélyesen az opportunista hibák elkövetőit — nyomban megszünteted az opportunizmust. Igaz-e ez? Nyilvánvalóan nem igaz. A mi Pártunk következetesen harcol a megalkuvás, az ellenség iránti engedékenység szelleme, s minden megnyilvánulása ellen és — ahol ez szükségesnek mutatkozik — kemény kézzel félreállítja a Párt politikájának opportunista ferditőit. Ha tehát a politikai iskola hallgatója mindemellett az opportunista hibák ismétlődésének okát kutatja, úgy ennek éppen az a magyarázata, hogy tudni szeretné: hogyan lehetséges, hogy a Párt következetes és megújuló harca ellenére, itt-ott ma is jelentkezik békülékeny hangulat, engedékenység a falusi osztályellenséggel szemben.

De erre a kérdésre az előadó idézett szavai nem adnak feleletet. A hibák elkövetői elleni fellépés kétségkívül szükséges és fontos dolog, hiszen az opportunizmus egyes emberek munkáján keresztül érvényesül. Önmagában azonban a hibák elkövetőinek eltávolítása nem oldja meg a kérdést, nem tünteti el egycsapásra az effajta hibákat. *„A személyeket félre lehet tenni* — mondotta Sztálin elvtárs —, *de ez még nem jelenti azt, hogy ezzel kiirtottuk Pártunkban a jobboldali veszedelem gyökereit. Ezért a személyek kérdése nem oldja meg a dolgot, bár kétségkívül figyelmet érdemel."*

I.

Mi az igazi oka, hol van a gyökere a falusi osztályellenséggel szemben helyenként most is jelentkező opportunista engedékenységnek? A gyökere ennek a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet sajátos társadalmi viszonyaiban van. *„Az elhajlások szociális bázisa az a tény, hogy országunkban túlsúlyban van a kistermelés, hogy a kistermelésből hajtanak ki a kapitalista elemek, az a tény, hogy Pártunkat kispolgári légkör veszi körül, s végül, hogy ez a légkör Pártunk egyes szerveit megfertőzi."* Sztálin elvtárs ezt 1928-ban mondotta a Bolsevik Párt Központi Bizottságának ülésén, ahol leleplezte és szétzúzta a jobboldali elhajlók antileninista nézeteit. De szavai megmutatják azoknak a ferditéseknek, hibáknak a gyökereit is, amelyeket Pártunk kipróbált, győzelmes falusi politikájának gyakorlati végrehajtása során nálunk egyesek elkövetnek.

A mi, falvakban működő pártszervezeteink, állami szerveink is a kistermelői környezet légkörében dolgoznak. Olyan légkörben, amely nem teljesen mentes a kispolgári ingadozástól, amelyben a falusi kizsákmányolók aknamunkájának hatására olykor feléléknül a spekuláció, az állami kötelezettségek elhanyagolásának hangulata. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a Pártba felvett kistermelők, az állami szervekben, tömegszervezetekben dolgozó öntudatos parasztok, de még a szocializmus útjára lépett szövetkezeti tagok sem egyik napról a másikra fejlődnek szocialista parasztokká — úgy egyszerre világossá válik előttünk, miért érvényesül a kistermelői környezet hatása és miért nem lehet ezt a hatást teljesen távoltartani a párt- és állami munkától.

A kulák iránti békülékenység, a begyüjtés nehézségei előtti meghátrálás, vagy az opportunizmus bármely más jobboldali és — tegyük hozzá: „baloldali" megnyilvánulása valójában ennek a kistermelői és a kulákkapitalista környezethatásnak tükröződése. De ez a tény mitsem von le a hibák elkövetőinek felelősségéből, akik Pártunk politikájának hibás végrehajtásával akarva-akaratlanul az ellenségnek segítenek.

II.

Hogyan hat manapság a kistermelői, valamint a kulákkapitalista környezet egyik-másik falusi pártszervezet, tanács vagy szövetkezet munkájában?

A szocializmus erőinek növekedése, a termelőszövetkezeti mozgalom fejlődése szükségszerűen együtt jár a falusi osztályharc élesedésével, a kulákság egyre elkeseredettebb ellenállásával. Az ellenség — feldühödve a mi sikereinken — újra és újra megpróbálja fokozni politikai mesterkedését, áskálódik a szövetkezetek ellen, mindenféle rágalommal, hazugsággal és a kárfevés aljas eszközeivel igyekszik visszatartani a szövetkezetek felé mind nagyobb számban közeledő parasztokat. Másrészt — különösen ott, ahol a falu dolgozó parasztságának nagyrésze már a szövetkezés útjára tért — a kulák más taktikát is alkalmaz: megpróbál a szorgalom és becsületesség álarcában személyesen bejutni, vagy beküldött emberei révén befolyást szerezni némelyik termelőcsoportban.

Nem nyilvánvaló-e az összefüggés a kulák „csendes" aknamunkája, a szövetkezeti környezethez való hasonulása és a helyenként gyakran hallható „vélemény" között, hogy a „kisebb vagyonú", vagy földjének egy részét felajánlott kulák „gazdaságilag nem tekinthető kuláknak"? A budakeszi tanácselnök — amikor számonkérték tőle, hogy miért tűri a kulákok felvételét a helyi termelőcsoportba — méltatlankodva azt válaszolta: „ezek szorgalmas, nagy szakértelemmel rendelkező kulákok." A párttitkárnak pedig az volt a véleménye, hogy ezeknek már nincs földjük, tehát „gazdaságilag nem kulákok".

A szocializmus előrehaladása, építése falun is elkerülhetetlenül együtt jár a fejlődés nehézségeivel. Az ország ellátásának, a népgazdaság egészséges fejlődésének biztosítása a terménybegyüjtés egységes, új rendszerét tette szükségessé. Dolgozó parasztságunk széles tömegei megértik és a haza iránti kötelességnek tekintik a beadás teljesítését. Örömmel látják, hogy a beadás pontos teljesítése együttjár az árufeleslegek szabadpiaci értékesítésének jól jövedelmező lehetőségével. A falusi nép öntudatos tömegei országszerte úgy vélekednek, hogy az állami kötelezettségek teljesítése mellett gondos munkával jelentős árufelesleget is tudnak biztosítani — annál is inkább, mivel bőséges, jó termés ígérkezik. De egyes községekben, ahol a begyüjtést a pártszervezet, s a tanács nem tartja szilárdan kézben — ott nem utolsósorban a kulák mesterkedése nyomán olyan hangulat keletkezik, hogy „túl nagy a kivetés" — „ezt aligha lehet teljesíteni".

Nem nyilvánvaló-e az összefüggés egyes dolgozó parasztok e kételkedése és azoknak a falusi tanácstagok, pártfunkcionáriusok magatartása között, akik meghátrálva a begyüjtés politikai és harci feladatainak nehézségei elől — siránkozni kezdtek? Nem nyilvánvaló-e az összefüggés a kulákok begyüjtés elleni mesterkedése és a mádi párttitkár eléggé el nem ítélhető véleménye között — amely szerint „ilyen rendelet mellett nem lehet a begyüjtést teljesíteni".

III.

Mi következik az elmondottakból? Talán az, hogy az opportunista megnyilvánulások ellen — minthogy azoknak társadalmi alapjuk van —, hiábavaló küzdeni? *Szó sincs róla!* Az a körülmény, hogy az opportunista hibák gyökereit a meglévő osztályviszonyok táplálják — nem csökkenti, hanem megsokszorozza feladatainkat az opportunizmus elleni harcban.

Miben állnak ezek a feladatok? *Először* is: szakadatlanul erősítenünk kell termelőszövetkezeti mozgalmunkat, mert csakis ennek a győzelmével vághatjuk el végérvényesen a megalkuvás, az ellenség iránti békülékenység osztálygyökereit. *Másodszor:* következetesen és szilárdan, a dolgozó parasztok tömegeinek bevonásával és aktív részvételével kell harcolnunk a népi demokrácia esküdt ellenségei: a kulákság ellen, mert csakis a kulákság legyőzésével szűnik meg végérvényesen a kistulajdonosok ingadozása a régi és új termelési formák között. *Harmadszor:* szüntelenül fokoznunk kell a falusi kommunisták, a falu politikai, gazdasági és kulturális vezetőinek ideológiai nevelését és harcedzettségét, fejlesztenünk kell politikai látókörüket és tájékozódó képességüket. El kell érnünk, hogy a falusi vezetők a Párt politikájának gyakorlati végrehajtásában kellő jártasságot szerezzenek, fel kell vérteznünk őket az osztályellenség változatos, körmönfont és elvetemült harci módszereivel szemben.

A kistermelői környezet hatása nem valami kikerülhetetlen „elrendelés". Pártszervezeteink jó munkáján, éberségén és harci szellemén múlik, hogy ezt a hatást minél teljesebben számüzzük a falusi munkából.

Lőcsei Pál

Vasárnap lesz Budapest motorkerékpáros sebességi bajnoksága

A Budapesti Testnevelési és Sport bizottság vasárnap délután 2 órakor a városligeti nagykörben rendezi meg Budapest 1951. évi sebességi motorkerékpáros bajnokságát. A versenyen a főváros valamennyi motorversenyzője rajthoz áll.

SPORTVONAT INDUL vasárnap Salgótarjánba, a Salgótarjáni Bányász—Vörös Lobogó Sortex labdarúgó mérkőzésre. Részvételi díj 20.80 forint. Jelentkezni lehet a Vörös Lobogó Sortexnél és az IBUSZ-irodákban.

A MINDENNAPI ÉLET TÉMÁI A SZOVJET KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Először 1921-ben voltam a Szovjetunióban. Társaimmal azon a márciusi napon érkeztem az akkori Petrográdba, amikor a hős város hírét vette a kronstadti felkelésnek és a vöröskatonák Vorosilov elvtárs vezetésével a vékony jéggel borított tengeren keresztül rohamoztak meg a kronstadti erődöt. Lenyűgöző volt az intervenció ellen és a belső ellenforradalom ellen diadalmaskodó orosz proletariátus hősei harca: a legendás tettek és halhatatlan hősök dicsőségének kiapadhatatlan forrása.

Félév múlva, 921-ben elhagytam a Szovjetuniót, hogy 1933-ban ismét visszatérjek. A szovjetunió számomra tíz éven át mendék és otthon volt.

Tíz év hosszú idő. Ezalatt jól megismertem a szovjet népet. Személyes élményként ismerem a szocialista építést. Személyes élményként ismerem a szovjet emberek új, magasabbrendű jellembeli és erkölcsi tulajdonságait, amelyek a kommunista jövőre mutató győzelmes szocialista társadalom felépítése során alakultak ki. Személyes élményként tanúja voltam olyan változásoknak, amelyekkel együtt megváltozott az ország arculata. Ezek a változások mind magasabbra és magasabbra emelték a szovjet népet. Személyes élményként ismerem azt a páratlan odaadási fegyelmet, hősiességet, leleményességet, s erkölcsi erőt, amellyel a szovjet nép fiai és leányai a Nagy Honvédő háborúban kitűntek. És személyes élményként ismerem a szovjet kultúra eredményeit, a szovjet művészeknek azt a törekvését, hogy a valóság meggyőző erejével mutassák meg népük jelenét, feltárják a holnapot, rávilágítsanak az előrevezető útra.

Harmadszor most, a Moszkvában megnyílt Magyar Képzőművészeti Kiállítással kapcsolatban kintjárt delegáció tagjaként tartózkodtam a Szovjetunióban.

És hétévi távollét után mégis annyi újat és feltűnőt látam, hogy engem is meglepett. Az egész ilyen rendkívül érdekes jelenség, hogy a szovjet képzőművészek az utóbbi évek folyamán milyen *fokozott érdeklődéssel fordultak a mindennapi élet témái felé.* A szovjet képzőművészek, sokkal inkább, mint a multban, a szovjet emberek életének gazdagságát, a hétköznapok munkájának festményre, grafikára, szoborba kívánkozó szépségeit ábrázolják. A multév alkotásait szemléltető összszövetségi kiállításon a kitűnő művek egészsora mutatja be az üzemek, kolhozok munkáját, éppen úgy, mint a szovjet dolgozók szórakozásait, kelti élete a moszkvai utca életének színes képeit, vagy tükrözi vissza az ifjúság problémáit.

És valamennyi alkotást áthat egy központi gondolat a békeharcnak, a béke megvédésének gondolata. Ez a gondolat ölt testet Muhina békekompozíciójában, Joganszon és művészcsoportja történelmi festményében, Reselnyikov festményében, Jefimov és Kukrinyikszikék karikaturáiban, Finogenov Kínában készült nagyszerű új grafikáiban éppúgy, mint a fiatal művészek diploma-munkáiban. Muhina és művészbrigádjának „Békét követelünk!" című, reprodukciókból már nálunk is ismert hatalmas nagy szoborkompozíciója drámai erővel mutatja be a háború borzalmait és ugyanakkor a szovjet nép békeakaratát. Joganszonék háromszor ötméteres képe Leninnek a III. szovjet-kongresszuson való felszólalását ábrázolja. Rendkívül meggyőző a festmény középpontjában Lenin elvtárs életteljes alakja és az egész képnek a hangulata, a légköre, a remekül ábrázolt forradalmár-típusokkal. Igen érdekes, ahogyan a festmény alkotói belekomponálták a képbe D. Moor-nak, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom neves festőjének „Proletár, a te helyed a Vörös Hadseregben van!" feliratú egykori híres plakátját. Reselnyikov képe ifjú nyugati békeharcosokat ábrázol, francia gyermekeket, amint egymás vállára állva írják fel a házak falára a békejelszavakat; a kép hátterében pedig gumibotos rendőrök tüntető munkásokat zavarnak szét.

Élmény volt számomra s azt hiszem, valamennyiünk számára a szovjet közönség képzőművészet iránti igen nagy érdeklődése, kritikai fejlettsége. Zamuskin elvtárs meghívására résztvettünk egy megbeszélésen, ahol Vera Muhina és munkatársai az említett békeszobor megbírálására a szovjet dolgozókkal találkoztak. Mintegy százötvenen voltak ott a megbeszélésen, s valósággal élményt jelentett a kialakult vita rendkívül magas színvonala. A szoborkompozició egyes alakjai nincsenek szorosan egymás mellett elhelyezve. Különösen abban a kérdésben folyt élénk vita: megvalósítható-e ez egy szoborcsoportnál? Egy vasesztergályos elvtárs például így „védte meg" a művészek kezdeményezését: — Egy mű témájának megjelenítését, a formát mindig az eszmei tartalom írja elő. Ha eddig nem is volt „szoborszerű" az effajta megoldás, az eszmei elgondolás kétségtelenül igen mélyen kifejezi a béke-gondolatot, s ez igazolja a szoborcsoport alakjainak elhelyezését.

Küldöttségünk legtöbb tagja művészpedagógus. Így igen nagy hatással volt reánk mindaz, amit a képzőművészeti középiskolákban, majd a moszkvai és a leningrádi főiskolákon láttunk. A képzőművészeti középiskolákban a tehetséges növendékeket 11 éves koruktól nevelik. A nagyvonalúságra törekvő alapos rajztanítással, s a tanévek folyamán egyre növekvő tárgy-ábrázolási és kompoziciós feladatokkal a megjelenítésnek olyan nagyszerű eredményeit biztosítják, amilyenek nemrégen még elképzelhetetlenek voltak. Az oktatást a képzőművészeti középiskolákban is az élettel való szoros kapcsolat jellemzi, a tanulók rendszeres környezet- és típustanulmányokat végeznek üzemekben, kolhozokban, a katonaságnál, vagy sporttelepeken — az éppen soronlévő feladatnak megfelelően.

Egyhónapi szovjetunióbeli tartózkodásunk alatt nagy örömmel láttuk, hogy a *szovjet nép milyen meleg szeretettel és egyre fokozódó érdeklődéssel fordul a magyar kultúra, a magyar művészet felé.* Petőfi népszerűségéről már sokat olvashattunk. Csak mint jellemzőt említem, hogy a moszkvai képzőművészeti főiskola egyik most végző hallgatója diplomamunkájaként Petőfi-emlékmű elkészítését vállalta. Igen nagy sikerük van a magyar filmeknek és vendégszereplő művészeinknek. Képzőművészeti kiállításunk komoly érdeklődést, visszhangot keltett. Már az első két napon hatezer látogató nézte meg. A közönség is, a szakkörök is szocialista építésünk fejlődését látják a kiállításban. A tárlat vendégkönyvének feljegyzései, a szovjet művészekkel való beszélgetéseink és a sajtó cikkei arról tanuskodnak: mennyire nagyratartják klaszszikusainkat, mennyire értékelik, hogy nagyszerű nemzeti hagyományainkat egyre fokozottabban megbecsüljük, hogy mai művészeink a formalizmustól elfordulva mindinkább a szocialista realizmus útjára léptek.

Ék Sándor

Papp és Juhász az ökölvívó Európa-bajnokság döntőjébe jutott

Milanó, május 18.

A milánói ökölvívó Európa-bajnokság pénteken már elérkezett az elődöntőkig. A 20 részvevő ország versenyzői közül az otthonukban szereplő olasz csapat mellett eddig a magyar kiküldöttek végeztek a legjobban: az *elődöntőkben négy magyar ökölvívó — Erdei, Kisfalvi, Juhász és Papp — vesz részt.*

A nagy érdeklődéssel várt elődöntőkre pénteken este félkilenckor került sor. A magyar részvevők közül elsőnek harmatsúlyban a magyar *Erdei* lépett a szorítóba, aki az olasz *Dal Osso*-val mérkőzött. Erdei az első menetben határozott fölényt harcolt ki, lendületesebb ütéseivel. Ezután az olasz közönség hatalmas biztatásba kezdett és Dal Osso ebben a menetben valamivel jobbnak bizonyult. A döntő három percben ismét Erdei ragadta magához a kezdeményezést, állandóan támadásban volt s amikor már végképp úgy látszott, hogy Erdei nyeri a mérkőzést, a pontozóbírók a közönség befolyása alá kerültek és

teljesen meghamisítva a küzdelem képét — az olasz bokszolót hirdették ki győztesnek.

A következő mérkőzésen a pehelysúlyban a fiatal *Kisfalvinak*, aki eddig két győzelmet aratott, a jóképességű francia *Ventaja* volt az ellenfele. Kisfalvi derekasan harcolt, de a tapasztaltabb, gyakorlottabb francia versenyzővel szemben elvesztette a mérkőzést.

Erdei lepontozása és Kisfalvi veresége után a könnyűsúlyú Juhászra várt a feladat, hogy bebizonyítsa: a magyar ökölvívók a döntőbe is bekerülnek. Juhász az ir O'Connell-lel került szembe. Az első menetben még kevés ütésváltás volt, de azután *Juhász gyors, ügyes mozdulatokkal némi fölényt szerzett.* A következő menetben a magyar ökölvívó ismét jobbnak bizonyult ellenfelénél. A döntő menetben Juhász még jobban erősített és *az ir ökölvívó csak szabálytalan „fejeléssel" tudott válaszolni.* A svájci mérkőzésvezető emiatt kétszer is kénytelen volt meginteni és amikor Juhász újabb heves támadásaira ismét csak szabálytalansággal próbálkozott — O'Connellt *leléptették.* Igy

a győzelmet a nagyszerűen küzdő Juhász szerezte meg s ezzel bekerült az ökölvívó Európa-bajnokság könnyűsúlyú döntőjébe.

Pénteken késő éjjel fokozódó érdeklődés közben került sor *Papp* László olimpiai bajnokunk és az angol Lay mérkőzésére. Papp rögtön, a gongütés után támadásba kezdett és a 2. *percben az angol ökölvívó 5-ig a földre került.* A második menetben is érvényesült Papp nagy tudása: egy kemény ütéstől

Lay most már 9-ig volt földön,

de még volt ereje, hogy a mérkőzést folytassa. A harmadik menetben Papp továbbra is nagyszerűen „sorozott" s ha a kiütés ezúttal nem is sikerült —

a magyar ökölvívó nagy pontaránnyal, biztosan győzte le angol ellenfelét.

Igy a *nagyváltósúlyban Papp került a döntőbe.*

Az Európa-bajnoki döntőkre szombaton este fél 9-kor kerül sor. *Papp* ellenfele a döntőben a dán *Andersen* lesz, *Juhász* pedig az olasz *Visintin*nel mérkőzik az Európa-bajnoki címért.

Időjárás

TOVÁBBI MELEGEDÉS

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten pénteken este 21 órakor a hőmérséklet 14 fok. Várható időjárás ma estig: Mérsékelt északi-északkeleti szél, változó felhőzet, néhány helyen kisebb esővel. A hőmérséklet kissé emelkedik.

SZÍNHÁZAK MŰSORA

Operaház: Varázsfuvola (E. 14., 7). — **Nemzeti:** A Noszty-fiú esete Tóth Marival (7). — **Városi:** János vitéz (8). — **Magyar:** Szerelmi házasság (Náday—Gyenes-bérlet, 7). — **Madách:** Bodzaliget (7). — **Belvárosi:** Bányászbecsület (7). — **Fővárosi Operett:** Havasi kürt (Lábass Juci—Salamon-bérlet, 7). — **Vidám:** Gál Anna diadala (7). — **Ifjúsági:** Sorsdöntő napok (Körmendi-bérlet, 7). — **Úttörő:** Az ezred fia (fél 4). — **Állami Bábszínház:** A csodafazék (3, 5), Sztárparádé (fél 8). — **Fővárosi Varieté:** 7 vidám nap (Boér Emma-bérlet, fél 8). — **Kamara Varieté:** Nézzünk körül (7). — **Fővárosi Nagycirkusz:** Vidám tavaszi műsor (4, 8). — **Rádió:** Vásár Milfordban (Kossuth, 14.30), Aranycsillag (Petőfi, 19.20), Pol-Ka (Kossuth, 20.30).

MOZIK MŰSORA

ÚJ GYŐZELMEK FELÉ: SZIKRA (prol.) 5, 7, 9, **Fény** (Újpest) prol. 5, 7.
TÁVOL MOSZKVÁTÓL: VÖRÖS CSILLAG (prol.) f5, h7, 9, **Szabadság** 4, n7, f9, **URÁNIA** (prol.) 4, n7, f9, **Royal** (Kispest) 6, n9.
FELHŐK TITÁNJA: Corvin 4, n7, f9, **Munkás** n6, f8.
BENTHIN-CSALÁD: Duna (prol.) 5, 7, 9, **Forum** (prol.) 4, 6, 8, **Dózsa** f5, h7, 9.
MUZSIKA SZÁRNYÁN: Május 1. f5, f7, f9, **Táncsics** (Csepel) f6, f8, **Tátra** (P.-erzs.) 6, 8.
AZ ÚJ TANITÓ: Felszabadulás 4, 6, 8, **Korzó** (Kispest) 4, n7, f9, **Savoy** f4, h6, 8.
Corinc) f6, f8. **SZAKEMBEN: Brigád** (P.-lőrinc) **TIZENÖTÉVES KAPITÁNY.**
JÓ MUNKÁNK JUTALMA: Kisérőfilm a **Ady**-moziban.
ÚJ SPORTPÁLYA: Kiséröfilm a **Zuglói** moziban.
FÁKLYA: 1. Magyar híradó, 2. **A SZOVJETUNIÓ MA**, 3. **IPAROSITÁSSAL A SZOCIALIZMUS FELÉ**, 4. Az anyag szerkezete, 5. Irigy állatkák. f5-től 11-ig folytatólag.
Fiúk a rács mögött: Bástya (prol.) 11, 1, 3, 5, 7, 9, **Zuglói** n5, f7, h9, **Stefánia** (Kispest) n7, f9.
Kis Katalin házassága: Studio 4, n7, f9.
Csapda: Ady (prol.) f4, h6, 8, **Csillag** (Csillaghegy) f7, f9, **Kossuth** (R-mihály) f6, f8.
Szembesítés: Pátria h4, 6, n9, **József Attila** (R.-palota) 6, n9.
Muszorgszkij: József Attila 4, n7, f9.
Bátor emberek: Tinódi (prol.) 4, n7, f9, **Bodográf** f4, h6, 8, **Vesta** (prol.) 10, f1, 3, f6, 8.
Legyőzhetetlen város: Kossuth 4, n7, f9, **Wekerle** (Kispest) 6, 8, **Szabadság** (Újpest) n7, f9
Májusban történt: Elit n5, f7, h9, **Ugocsa** 4, n7, f9.
Első start: Bethlen 4, n7, f9, **Astoria** f6, f8.
Becsület és dicsőség: Marx f4, h6, 8, **Forum** (P.-lőrinc) f6, f8.
Ördögszakadék: Kultúr 4, 6, 8, **Ipoly** f5, f7, f9, **Petőfi** h4, 6, n9, **Béke** (R.-palota) f6, f8.
Tarkakockás: Tátra 4, n7, f9, **Hazám** 4, n7, f9, **Olympia** 4, n7, f9.
Felszabadult föld: Előre 6, 8, **Glória** 4, n7, f9.
Titkos megbizatás: Otthon 4, 6, 8, **Béke** f5, f7, f9.
Két pajtás: Partizán f5, f7, f9, **Szabadság** (P.-imre) 6, 8.
Istenek tanácsa: Éva 4, 6, 8.
Este 6-kor háború után: Árpád f6, f8.
A trubadur: Pluto 4, 6, 8, **Világ** (R.-mihály) 6, 8. (Vasárnapig!)
Ezerarcú hős: Admirál n5, n7, n9.
Különös házasság: Alkotás f5, f7, f9, **Krisztina** 4, 6, 8, **Árpád** (Soroksár) 6, 8, **Világosság** (P.-erzs.) f6, f8.
Tűz és fergeteg: Hunnia 4, 6, 8.
Zsukovszkij: Phönix 11, 1, 3, 5, 7, 9, **Kossuth** (P.-erzs.) f6, h8.
Szürke fény: Roxy (prol.) f11, f1, f3, f5, f7, f9.
Nagy alkalom: Eldorádó 4, 6, 8.
Halló Moszkva: Újlaki 4, 6, 8.
Varsói premier: Rákóczi (Csepel) f6, h8.
Győztes szárnyak: Óbuda f5, f7, f9.
Szerelmem: Otthon (Soroksár) f6, f8.
Veszélyes őrjárat: Corvin (P.-erzs.) 6, 8.
Egy asszony elindul: Erzsébet (P.-erzs.) 6, 8.
Gát: Sziget (Csepel) f6, f8.
Semmelweis: Hungária (Kispest) f6, f8.
Reszket a föld: Tündér (Újpest) 6, 8.
Új harcosok születnek: Tavasz (R.-palota) 6, 8.
Legény a talpán: Terv (Pestújhely) 6, n9.
Jégmezők lovagja: Kárpát (Cs.-hegy) 6, 8. (Vasárnapig!)
HIRADÓ: 1. Magyar híradó, 2. **A SZOVJETUNIÓ MA**, 3. Tudomány és technika, 4. Zsákbamacska, 5. Selyemhernyó, 6. Voronyezsi vadaskert. Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

AZ NB I. LABDARÚGÓ-MÉRKŐZÉSEK MŰSORA

Vasárnap: Bp. Vasas—Szombathelyi Lokomotiv, Népliget, 10 (Molnár I.). Bp. Honvéd—Bp. Kinizsi, Kispest, 17.30 (Dorogi). Cs. Vasas—Diósgyőri Vasas, Csepel, 17.30 (Virág). S. Bányász—Vörös Lobogó Sortex, Salgótarján, 17.30 (Sipos). Sz. Petőfi—Dorogi Bányász, Szeged, 17.30 (Bihari).

SZABAD NÉP
a Magyar Dolgozók Pártja központi lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Kiadja a SZABADSÁG lapkiadóvállalat
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII, Blaha L.-tér 3. Tel.: *343—100, *142—220.
Terjeszti a Posta Központi Hírlapirodája, Budapest, V., József-tér 1—3. Tel.: 180—850, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatal. Előfizetés: Üzemi tel.: 189—644, 189—653, 189—607. Egyéni tel.: 189—786, 189—766, 189—787. Expedíció telefon: 137—552. Előfizetési díj: havi 11 Ft.
SZIKRA Lapnyomda.

A FÉMGYÜJTŐ HÉT HÍREI

Budapesten ötvenezer úttörő és a diákfiatalok tízezrei harcolnak a fémgyüjtő hét sikeréért

A budapesti tanulóifjúság fémgyüjtő munkájáról beérkezett jelentések azt mutatják, hogy a DISZ-fiatalok még sok helyen elmaradtak, de az úttörők mind nagyobb tömegei egyre lelkesebben kutatják fel az elfekvő fém-hulladékanyagokat. Budapesten a fémgyüjtő hét eddig több mint 50.000 úttörőt mozgósított, akik szívvel-lélekkel láttak munkához. A *Bartók Béla-úti* általános iskola tanulói például egyetlen reggel iskolába menet több mint 25 mázsa értékes hulladékanyagot vittek be az iskola gyüjtőhelyére. Az *Izabella-utcai* általános iskolában Márton Ferenc úttörő őrsvezető, brigádjával hat mázsa csövet, síndarabokat gyüjtött össze és szállított a gyüjtőhelyre

A budapesti diákfiatalok tízezrei már a vasárnapi nagy fémgyüjtési napra készülődnek. A középiskolások és az úttörők terveket készítenek: újabb és újabb brigádokat szervez[illegible]

[illegible]művekben 150 ifibrigád 270 tonna vasat és 51 tonna színesfémet gyüjtött eddig össze

A RÁKOSI MÁTYÁS MŰVEKBEN a fémgyüjtő héten 150 brigád kutatja fel a hulladékanyagokat. A DISZ-szervezet vállalta, hogy 400 tonna vasat és 21 tonna színesfémet gyüjtenek a fiatalok. Péntek 4 óráig a vállalt vasmennyiségből 270 tonnát már összegyüjtöttek, színesfémgyüjtési előirányzatukat pedig 30 tonnával túlteljesítették. A Rákosi Mátyás Művek ezzel a legszebb eredményt érte el a pesti üzemek között. Az üzemen belül azonban a szerszámgyár teljesen elmaradt, alig gyüjtöttek valamit. Mit csinál most vajjon itt a DISZ-szervezet?

A GANZ VILLAMOSSÁGI GYÁRBAN péntek estig 89 tonna vasat és 10 és fél tonna színesfémet gyüjtöttek össze. A szerelőműhelyi fiatalok különösen szép eredménnyel vették ki részüket, a színesfémgyüjtésből, eredményük: 32 mázsa. A DISZ-ifjúság a vasárnapi nagy fémgyüjtő napra készül, amikor az eddiginél is nagyobb eredményekkel akarják a Ganz Hajógyárral folyó versenyben megszerezni az első helyet.

A GANZ HAJÓGYÁR DISZ-szervezete 400 ifit mozgósított a fémgyüjtési munkára, akik brigádokba tömörülve, előre feltérképezett és kijelölt helyeken végzik a begyüjtést. A begyüjtés eredménye eddig 105.7 tonna vasanyag, 18 tonna ötvénytöredék, 7.7 tonna színesfémanyag. A vasgyüjtés területén messze hagyták versenytársukat a Ganz Villamossági-gyár DISZ-fiataljait, de a színesfémgyüjtés területén elmaradtak tőlük. Vajjon melyik üzem lesz az első?

Az EGYESÜLT IZZÓ eddig már az átlagos egyhavi begyüjtési mennyiségnek vasanyagban 10 százalékát, fémanyagban pedig 60százalékát teljesítette.

A KŐBÁNYAI ZOMÁNCÁRUGYÁRBAN a DISZ-fiatalok brigádjai versenyben vannak egymással. A lelkes munka eredményeként eddig már 80 tonna vashulladékot és 4 tonna különböző színesfémhuadékot gyüjtöttek össze. A DISZ-fiatalok vállalták, hogy a begyüjtésen kívül mintegy 30.000 forint értékű tömbsített színesfémet készítenek elő értesítésre.

A MÁVAG erősen elmaradt a begyüjtési munkákban. A fémgyüjtő hét eddigi szakaszán mindössze 70 tonna vasanyagot és 10 tonna öntöttvastöredéket gyüjtöttek össze az üzemben, amely még a fémgyüjtő hét előtti átlagosan begyüjtött mennyiséget sem haladja meg. A pártszervezet adjon azonnali segítséget a DISZ-nek, hogy a hátralévő napokban ne kullogjanak az elmaradók között. Vegyenek példát az RM fiataljairól!

A padlástól a pincéig – a felesleges fém nyomában

Lelkes munkában a Kismotor- és Gépgyár fiataljai

A KISMOTOR- ÉS GÉPGYÁR DISZ-titkára nem mutatta, de valójában aggodalommal nézett a fémgyüjtési hét elé. Nem azért, mintha talán az ifjúmunkások körében nem lett volna lelkesedés: a lendület, a lelkes készülődés nagy volt minden műhelyben. Nem is azért aggódott, mintha hiányosan szervezték volna meg a fémgyüjtést a gyár területén. Erről szó sem volt, hiszen mindenkivel pontosan megbeszélte, mi a feladata. A fiatalok, az idős munkások ismerik a fémgyüjtés jelentőségét, tudják, hogy miközben az országgyűlés törvényként fogadja el a módosított ötéves tervet, ők az üzemekben ennek a nagyszerű tervnek a sikeres végrehajtását segítik elő, a fémek, a vas összegyüjtésével is. A Kismotor- és Gépgyár DISZ-titkárának aggodalmát az okozta, hogy vajjon találnak-e majd elég felesleges fémet és vasat a gyár területén? Hiszen alig három hete, hogy egy nagyobbszabású takarítást, tisztogatást rendeztek a gyárban, általában gondosan gyüjtik a lehulló forgácsot, fémhulladékot. De nemsokára kiderült: akármennyire rendbentartották is az üzemet, akad még elég heverő anyag. Két nap alatt 50 mázsa ócskavasat és fémet kutattak fel a DISZ-brigádok.

CZUTKA ISTVÁN, sztahánovista ifjúmunkás-marós, gyermekkora óta el sem tudta képzelni a padlást lim-lom, érdekes régi holmi nélkül. Gyárpadláson pedig még éppenséggel sohasem volt. Éppen ezért — amikor megtudta, hogy brigádjával kedden délután ők kezdik meg a fémgyüjtést és az első állomás a padlás lesz —, kiváncsian várta a műszak végét. Fütyürészve, jókedvüen gyülekeztek a DISZ-irodában. Aznap, szinte kivétel nélkül, mindannyian magasan túlteljesitették a normát: Czutka István 175 százalékos átlagot ért el, de Göttler György még ennnél is többet, 198 százalékot teljesitett.

Rövid tanácskozás után elindultak a padlás felé. Pataki elvtárs, a gyár gondnoka, a padlásajtóban várta őket. — Na fiúk, annyi itt az ócskavas, hogy megijedtek tőle! — A DISZ-brigád tagjai libasorban léptek be a vasajtón. Megcsapta őket a padlás fojtott levegője. Amit azonban a padlás téglakockáin láttak, az valóságos kincs volt: vas, aluminium, régi törött gépek, selejtes anyagok sokasága. Rögtön megkezdték a munkát. A brigád egyik része a padlásajtó elé hordta az anyagot, másik része a lifthez szállította, onnét pedig a központi ócskavasgyüjtőhelyre. A sok ócskavas között egy 50 éves motorra bukkantak. Mindnyájuknak az volt a véleménye, hogy ezt az ócskavastelep helyett a múzeumba kell küldeni, hadd tanuljon belőle mindenki: milyen is volt a technika ötven évvel ezelőtt. Akadt az ócskavas között kézzelhajtott esztergapad, nem is egy, hanem kettő. De legjobban a színesfémnek örültek: egy 70—80 kilós, aluminiumból készült repülőgépmotort, bronzcsapágyakat, sárgaréz lemezkéket, rudakat találtak. A Czutka fémgyüjtő brigád két és félórai gyüjtésének eredménye több mint 10 mázsa fémhulladék volt.

A DISZ-BIZOTTSÁG pontos „ütemtervet" készített arról, hogy melyik műhelyben mikor lássanak hozzá az ifjúmunkások a fémkutatáshoz. Úgy tervezték, hogy csütörtökön a két legfontosabb üzemben: a szereldében és a gépműhelyben lesz általános hulladékgyüjtés. Czutka Istvánék sikerei azonban áradatként söpörték el ezt az „ütemtervet", mert példájukon felbuzdulva már szerdán délután a gépműhelyben és a szereldében is megkezdődött a hulladékgyüjtés.

Déli egy óra volt. A középszereldében nyugodt ütemben dolgoztak a szerelők, lakatosok, hegesztők. A műhelyt éppen söprögették, a félkészraktárban látszólag a legteljesebb rendben sorakoztak az alkatrészek. Azt hinné az ember, hogy ilyen tiszta üzemben nem akad fémhulladék, még egy rossz csavart se találnának. Negyed kettő után hatalmas mozgolódás támadt az egész műhelyben. A másodéves lakatostanulók a közülük való Juhász Imre vezetésével, a munkapadokon, padok alatt, szekrények mögött megkezdték a fémgyüjtést. Idősebb, tapasztaltabb dolgozók irányították minden léptüket, nehogy valami értékes, megmunkálásra váró anyag az ócskavas közé kerüljön. A kézitargoncák sűrűn fordultak, az üzem egyik szabad sarokrészében már magasan púposodott a sok lemez és egyéb használhatatlan vasanyag. Sebes szárnyon futott a hír, hogy Juhász Imre, a kis csapat vezetője az egyik szekrény lábánál rézporkupacot talált. Egy perc alatt előkerült a lapát, s egy kisebb láda és Juhász Imre óvatosan, szinte az utolsó rézporszemet is a kis ládába lapátolta. A szerelde másik felében selejtes lendkereket raktak kocsira a fiatalok. „A hulladékba csak használhatatlan vas kerülhet — ezt előbb meg kell néznie a végső ellenőrzésnek, hátha akad közte javítható." Az alkatrészszekrény sem kerülte el a hulladékgyüjtő-brigád figyelmét. Érdemes volt megnézni, mert legalább egy kis kocsira való felesleges és használhatatlan vas került le onnét is. A másfélórai gyüjté eredménye: hét láda lemez, csava és selejtes vashulladék.

NEGYED HÁROMKOR a gépműhely Pittler-részlegében Németh III. László DISZ-brigádja kezdte meg a fémgyüjtést. Németh a hulladékgyüjtő látát saját szekrénye mellé állította, a maga portáját nézte meg először. A fiókokból, a polcokról egymás után koppantak a ládába a különböző méretü anyagvégek, ócska csavarok, lemezkék, amiket nem használt el semmire s amik heteken, hónapokon át csak útban voltak, rendetlenséget okoztak fiókjában. Németh Zsuzsa, a brigád másik tagja külön ládába marokszámra hordta a tálált sárgaréz-hulladékot. Végignézték a szomszédok szerszámos szekrényeit is, elmozditották a helyükről, összeszedték az alágurult, hasznavehetetlen, apróbb, nagyobb vasdarabokat.

A délutános műszak dolgozói a fiatalok lendületes munkáját először idegenkedve nézték. Akadtak olyanok is, akik egyenesen haragudtak, hogy minden szerszámos szekrénybe belenéznek. De egyszercsak az egyik segédmunkás két rozsdás, anyagselejtes esztergacsúcsot dobott a gyüjtőládába. Ó csatlakozott elsőnek a fiatalokhoz. Utána Ungi János következett. Gépe beállitásra várt, s az állóidőt jól használta fel: segitett a DISZ-brigádnak hulladékot gyüjteni. Fél óra mulva a gépműhely Pittler-részlegében már mindenki rendezgette, takarította a maga szekrényét. Egy-kettőre tele lett a nagy láda vassal, a kisebb pedig rézzel. Próbálgatták, de két ember sem birta felemelni a gyüjtőládát. Csaknem két mázsa fémhulladék került elő a szerszámszekrényekből. Délután 6-ig egy raktár és a gyárudvar egyik részének átkutatása után vagy 35 mázsa ócskavasat gyüjtöttek össze.

Sz. L.

Háromszáznyolcvan kultúrcsoport lép fel a szombati és vasárnapi budapesti bemutatókon

A fővárosban ma és vasárnap mintegy 380 kultúrcsoport részvételével rendezik meg az országos kultúrverseny kerületi bemutatóit. A csoportok nagy lelkesedéssel készülnek a versenyre. A bíráló bizottságokban központi zsüri-tagok, Kossuth-díjasok, a kerületi tanács végrehajtó bizottságának képviselője és a tömegszervezetek kultúrpolitikai munkatársai vesznek majd részt.

A most lezajló kerületi bemutatók első helyezettjei május 27-én három fővárosi bemutatón mérik össze erejüket. Az egyes művészeti ágak első három helyezettjét a népművelési minisztérium, a SZOT és a Budapesti Városi Tanács értékes díjjal tünteti ki.

A kerületi és fővárosi bemutatókon választják ki azokat a csoportokat, amelyek a június közepén megtartandó országos kultúrhéten szerepelnek majd. Ezenkívül a bemutatókon legjobban szereplő csoportok a nyári szabadtéri színpadokon s a „Vidám Budapest" rendezvényein is fellépnek.

Az ötéves terv — gyermekeinkért

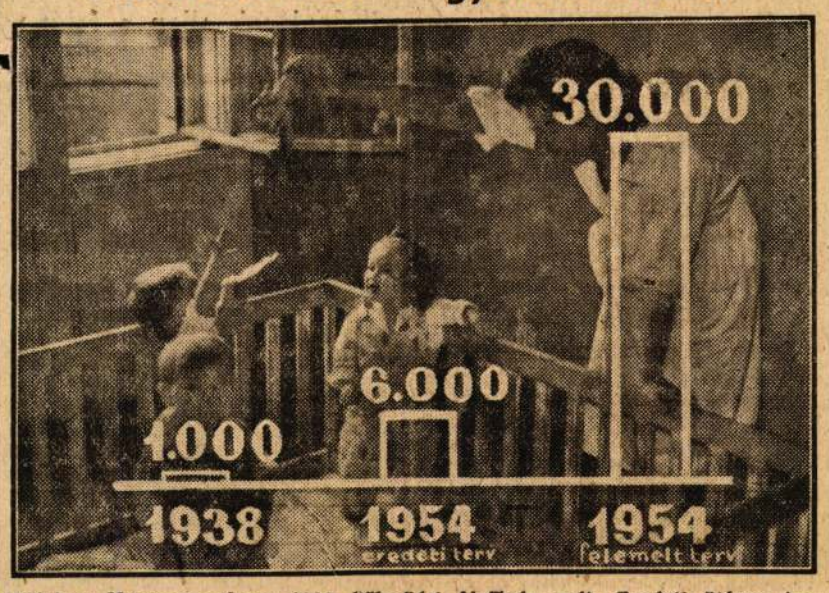

1938-ban Magyarországon 1000 bölcsődei férőhely volt. Eredeti ötéves tervünkben 6000-re akartuk emelni a férőhelyek számát, módosított tervünkben azonban 30.000-re emeljük.

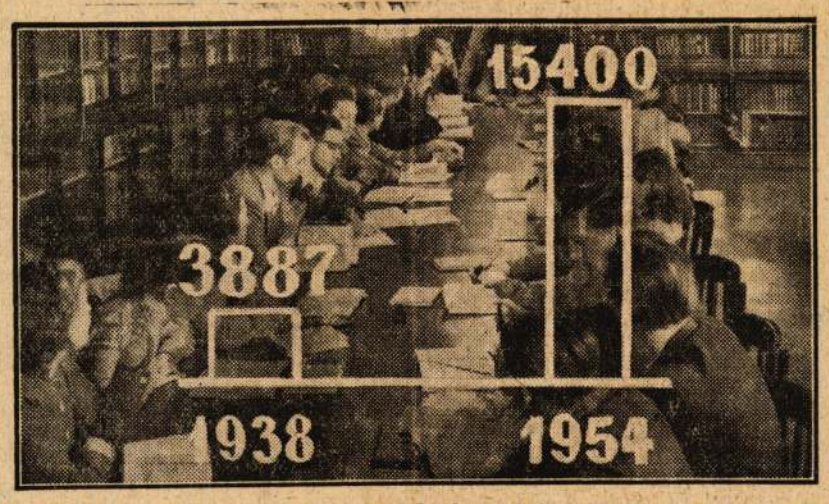

Az 1937—38. tanévben az összes első évre beiratkozott egyetemisták és főiskolások száma 3887 volt. 1954-ben az elsőéves egyetemisták és főiskolai hallgatók száma 15.400 lesz

Mit köszönhetek a tervnek, mit akarok tenni a tervért?

Egy most szerződött új építőipari tanulólány levele

Amikor az újságban olvastam, hogy sokszázezer új munkásra lesz szükség az ötéves terv teljesitéséhez, mindjárt arra gondoltam, milyen jó lenne, ha én is elmehetnék. Eddig a kulákoknak dolgoztam. Alig nyolcéves voltam, amikor anyám meghalt, s nemsokára apámat elvitték a háborúba. Öten voltunk testvérek, én voltam a legnagyobb. Hamarosan a kulákokhoz kellett mennem dolgozni. Mennyire vártam már, hogy otthagyhassam őket!

Nemrégiben megtudtuk, hogy megindult a toborzás, hogy nagy szükség van ránk, nőkre az iparban. Nem is tudtam már nyugton maradni, különösen amióta megláttam az ipari tanulólányokat gyönyörű egyenruhájukban.

Dehát, hogy is kezdjek hozzá? Ez is megoldódott. Egyik este találkoztam az utcán Jakab Lenkével, aki toborzási munkát végez a járásban. Ő mondta: lehet jönni Pestre, szakmát tanulni, a kongresszus felemelte az ötéves tervet, sürgősen még több épitő-szakmunkásra van szükség.

Otthon örömmel meséltem Gizinek, húgomnak a jó hirt. Képzeld csak, Gizi, megyünk Pestre! Nagy izgalommal láttunk hozzá a készülődéshez, együtt indultunk útnak. Édesapám azt mondta: menjetek, lányaim, legyetek jó munkások, magatoknak dolgoztok. És már robogott is velünk a vonat. Pesten egyenruhás lányok fogadtak bennünket, karonfogtak, úgy kisértek új otthonunkba.

Tiszta, szép az otthonunk, gyolcsfehér lepedő van az ágyakon, minden kényelmes és barátságos.

A tervnek köszönhetem ezt. De nekem is vannak terveim. A legfőbb az, hogy sokat, nagyon sokat akarok tanulni. Tudom, hogy a teljes ellátás, a ruházat, a havi 250 forintos tanulófizetés komoly áldozat az államtól. Azzal akarom meghálálni, hogy minél jobban megtanulom a szakmát, minél jobban dolgozom én is új törvényünk, a felemelt terv sikeréért.

Galovics Erzsébet,
épitőipari tanuló.

Megalakult az Országos Magyar Munkásbizottság

A berlini európai munkásértekezlet határozata értelmében az elmult hetekben üzemeinkben a dolgozók megválasztották az Országos Magyar Munkásbizottság tagjait. Az üzemekben megválasztott bizottsági tagok pénteken délelőtt tartották meg az Országos Magyar Munkásbizottság alakuló ülését a SZOT székházában.

Bozsóki Ferenc elvtárs, az Európai Munkásbizottság tagja mondott beszámolót. Ismertette a Berlinben tartott európai munkásértekezlet tanácskozását és határozatát, majd így folytatta:

Az Országos Magyar Munkásbizottság feladata, hogy az európai munkáskonferencia határozatát elvigye a dolgozó tömegek közé; megértesse minden becsületes magyar emberrel, hogy Nyugat-Németország felfegyverzése közvetlenül fenyeget bennünket is, hogy a Nyugat-Németország felfegyverzése elleni küzdelem a mi békénkért is folyik.

Az Országos Magyar Munkásbizottság feladata lesz az is, hogy állandóan tájékoztassa a magyar dolgozókat a Nyugat-Németország újrafelfegyverzése elleni harc állásáról. Minél szorosabb és szélesebb kapcsolatokat kell kiépíteni a magyar és a nyugatnémetországi dolgozók között, hogy levelezésen keresztül is megismerjék egymás életét, elősegítsék a békéért való közös harcot.

Bozsóki Ferenc beszámolója után a magyar munkásbizottság tagjai megválasztották az elnökséget. Elnök Bozsóki Ferenc lett, elnökhelyettesek: *Keresztes* Mátyás, a Péti Nitrogénművek sztahánovista főmérnöke és *Ormós* Erzsébet, a Kistext sztahánovista szövőnője, titkár: *Török* István, a Vasas szakszervezet főtitkárhelyettese, jegyző: *Oroszi* István, a Népszava munkatársa.

Ezután Török István az elnökség titkára ismertette az Országos Magyar Munkásbizottság munkatervét. Az Országos Magyar Munkásbizottság elnöksége a közeljövőben 25.000 példányban kiadja a Berlinben tartott európai munkáskonferencia fontosabb felszólalásait és a konferencia határozatát.

Az Országos Magyar Munkásbizottság tagjai megszervezik a levelezést, a magyar dolgozók és a nyugatnémetországi dolgozók között.

A legjobb magyar békeharcosok, a sztahánovisták, az üzemek kiváló dolgozói írják meg levelekben nyugatnémetországi dolgozó társaiknak, hogyan harcolnak a béke megvédéséért.

Több felszólalás után Bozsóki Ferenc zárszavával ért véget az ülés.

Ék Sándor

Lárd okr

Szabad Művészet

1951. 4. sz. 147 – 151. l.

képekkel

és önarcképpel

Pogány G. Gy:

É. S. k

1951. kossuth-díj

Ék Sándor

Szabad Művészet

1952. 4. n. 148. l.

A képem 1952. évi kostuír-dyasai

Nagyfalusi Jenő

Van Gogh. Kronos könyvtk.

Bpest, 1938. 8-r, 80 l.

I. 4. p. h.

1.—

Ék Sándor

kitüntetése

l.

⇒Szabad Művészet⇐
1952. 12. n. 619. l.

(É.S.)

M. Népköztársasági
Érdemrend
IV. fokozata
50. tiszt. napjára.

nov-dec.

1952. (antetecnek

50. évi évford. dl-

kalmából az Ern

Ernst Muremmbam

renderter minvei-

ből nagynabási

kiállítást.

Dr. Kaczy Istvánnę Mezőszilas

Ref. lelk. hivatal.

Ék Sándor

Föv. képt.

Moszkva éjjel, of

Leningrádi tüntetés, part.

Budakeszi Táj, of

Felszabadítók, of

Szovjet lovasok, szám.

Sztahanovista, szám és ka.

molja el.

A hivatalos másolat

Fetzmann

shiv. igazgat

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM

Látta

Budapest,

KIR. VALLÁS- és KÖZOKT. MIN. SZÁMVEVŐSÉG III.

Vejvári L; Ék S.

Rev. tan. spůjt kiáll
Katal. hos. 1952 nov dec
Ernst

Barátaink tanítanak

Tyihonov az irodalomról, Zamuskin a múzeum-politikáról

Mi késztette arra *Bárdin* professzort, egy kétszáz milliós ország egyik első tudósát arra, hogy közénk jöjjön, fáradságot vegyen magára, meghűlten és lázzal is autóba szálljon, bányákat látogasson és éjjeli órákba nyúló beszélgetések során tanítsa a magyar kohászokat? Mi sarkalja *Zamuskint*, a művészetek érdemes mesterét, a világ egyik legnagyobb képgyűjteményének igazgatóját arra, hogy öt óra hosszat beszéljen és válaszoljon egy tíz-milliónyi kis nép múzeum-igazgatóinak? Mi ösztönzi *Tyihonovot*, az ősz szovjet költőt, hogy hajlott korában járja a magyar földet, Petőfi nyomait kutassa, egy kis nép irodalmával ismerkedjék, munkára ösztönözze íróinkat, irodalmunk új hajtásaival ismerkedjék és két óra hosszat tartó előadást tartson többek közt magyar írók és haladó értelmiségiek előtt? Mi vezeti *Novikovot*, a világ egyik nagynevű zeneszerzőjét, hogy ő, a zeneköltészet művésze, eldugott magyar falvak nótaszerzőivel beszélgessen, videki énekkarokat hallgasson meg és békési tanyák dalosait, éneklő parasztjait figyelje?

A szovjet ember lelkiismerete ösztönzi őket erre. Egy nagy forradalom nyomán támadt új erkölcs, amely arra tanít mindnyájunkat, hogy a tudás kötelez; arra kötelez, hogy terjesszük munkások, parasztok s népek között.

„Az egész magyar nép az íróra néz"

Tyihonovot nézem a Zeneakadémián. Szombat délután. Az előadás még nem kezdődött meg, az előadóterem zsúfolt. Fél hatkor már nincs hely.

Tyihonov kezében papírlapok zizegnek. Mennyi gonddal olvassa újra meg újra, mennyi aggódó szeretettel javítgatja mindazt, amit nekünk mondandó lesz! Kézzel írta meg közel húsz oldalra terjedő előadását; most az első sorban ül, hatalmas termete meghajlik — kezében ceruza, minden sort újraolvas, javít, hozzáír.

Hatalmas férfi. Széles vállak, kéklő szláv szemek, boltozatos homlok, galombősz haj. S az egész arcon elárad valami mély nyugalom, jóság és derű. Mikor először hangzik fel neve egy magyarra fordított költemény nyomán, végigzúg, végigmorajlik a taps a nagy termen. Feláll, a közönség felé fordul s mélyen meghajtja magát.

— Szpasziva — mondja csendben. A közönség felál; munkások, diákok, írók és fiatal költők, parasztok és értelmiségiek, hajlott-korúak és fiatalok ünnepük az ősz költőt.

*

Az emelvényen. Az elnöki asztal mellett magyar írók és költők ülnek. *Gergely Sándor* a példamutató szocialista írót, *Petőfi és az új magyar irodalmi élet lelkes barátját üdvözli benne.* Az emelvénytől baloldalt mikrofon. Tyihonov oroszul beszél, minden mondatát nyomban tolmács fordítja. Hatkor kezdődött az előadás s két óra hosszat tartott.

A szovjet irodalom kialakulásának történetével kezdte. Sok régi író dohogva hátat fordított a forradalomnak. Emigráltak. Ezeket az írókat kegyetlen sors érte. Múltak az évek. A szovjethatalom erősödött. Az emigrált írók egyre mélyebben merültek el a nyomorúságba, az ingoványba. Egyesek közülük hirtelen észbekaptak — kérték, hogy hazajöhessenek. Mások hajlott korukban, mint kegyelmet kérték a szovjet útlevelet.

S míg az emigráns írók külföldön kallódtak, hatalmas szovjet irodalom fejlődött ki. Jöttek az új emberek, új tehetségek, gyárakból, faluról, az élet sűrűjéből. Nagy írók születtek, az emigránsokat elfelejtették s a szovjet irodalom felnőtt, kiterebélyesedett.

*

A szovjet irodalomban nincs az egyéniség bomlásában való kedvtelés, gyilkosságok, fajtalanság, orgiák kergetése, amelyben olyan gazdag a kapitalista államok irodalma. A szovjet irodalom *az igazat, a szépet, az újat* ábrázolja s a tömegekhez szól.

Pillanatnyi szünet. Azután egy tanulságos beszélgetés következik:

Tyihonov néhány éve *Priestley*-vel, az angol íróval beszélgetett. „Ki a legjobb angol költő?" — kérdezte tőle. *„Ilyen nincs"* — felelte Priestley. „Ön kit szeret?" — „Én Blaket." Blake két évszázaddal előtti angol költő. S a maiak? Azok maguknak írnak, a feleségüknek, a barátaiknak, vagy egy kicsiny körnek. Ime, egy angol író véleménye a mai angol költészetről.

Másik példa.

A háború idején volt *Amerikában egy költői csoport*, amely *ezüst szelencébe zárva azzal ásta el verseit, hogy csak kétszáz év mulva nyithatók fel, mert ma amúgy sem értené senki sem.*

— Nem — mondotta Tyihonov —, *mi nem ássuk el a verseinket.*

A szocialista író, a szocialista költő nem fél, hogy nem értik; ő mindenki nyelvén beszél.

Puskint említi, a példaképet, akitől megkérdezték egyszer, hol tanulta meg szép s egyszerű nyelvét?

— *A moszkvai ostyasütőktől tanultam* — felelte az Anyegin írója.

*

Az idősebb testvér aggódó szeretetével, bensőséges gondjával fordul az új magyar irodalom felé.

Neveket s címeket említ:

Filmjeink közül megemlíti a *Ludas Matyit*. Színpadi szerzőink közül *Szabó Pál* és *Mándi Éva* darabjait üdvözli. Költőink közül *Kuczka Péter, Benjamin László, Zelk Zoltán* nevét emeli ki.

— *Csak merészebben kell behatolni az életbe!* — teszi hozzá.

Még egy költőnket említi:

— Reméljük — mondja —, hogy *Illyés Gyula* újabb költeményekkel is szerepel majd a népi Magyarországon

*

Adyt említi, Petőfit idézi. *Dübörgő taps közt szavalja Petőfit oroszul.* Mi békét akarunk, mondja, de nem akármilyen békét. S Petőfi néhány sorával mondja ki, hogy békét akarunk, de *nem a zsarnok, csak a szabadság felszentelt kezéből.*

— Az egész magyar nép a magyar íróra néz. Az ötéves terv nem kerülheti el az írók tekintetét. *Szeretnénk minél többet hallani arról az országról, amellyel szoros és örök barátság kapcsol egybe.*

Percekig tart a taps. A közönség feláll és ünnepel.

A Fővárosi Képtár egyik kis szobájában

szombaton délben tizenkét óra után megjelent *Zamuskin*, a világ egyik legnagyobb képtárának, a moszkvai *Tretyákov-múzeumnak* az igazgatója *Öt óra hosszat beszélgetett a magyar* múzeum-igazgatókkal, minden kérdésre behatóan válaszolt, átadta gazdag tapasztalatait és munkamódszerét. Közvetlen volt, kedves, meleg szeretettel teli. Nagyon szerény. *A magyar múzeum-igazgatók lenyűgözve hallgatták.*

Zamuskin oroszul beszélt, *Ék Sándor* tolmácsolt. Magyar részről ott volt a MUMOK, a Szépművészeti, a Történeti, a Néprajzi, az Iparművészeti múzeumok vezetői, a fővárosi múzeumok igazgatói, a műemlékek gondozói, a múzeumok vezető munkatársai.

*

A moszkvai Tretyakov-képtár, mondotta Zamuskin magyar barátainak, a világ egyik legnagyobb s legszebb közgyűjteménye. *Harmincötezer képet* gondoznak falai között. Moszkva a Tretyákov-képtár nélkül nem képzelhető el. *Évenként egy millió ember látogatja.* Tíztől este kilencig van nyitva s csak havonta egy napon zárják be. *Vasárnap tíz-tizenötezer néző járja végig*, hétköznap átlag háromezer. Lenyűgöző a gond, amellyel a szovjet hatalom a világhírű képtár felé fordult: *a képtárat négyszáz főnyi személyzet gondozza.* Zamuskinon kívül még egy tudományos aligazgatója, egy közigazgatási aligazgatója s egy titkára van a világhírű közgyűjteménynek.

*

Szovjet művészet-politika. Szovjet múzeum-politika. Csak egyetlen példát hozunk fel:

A legdöntőbb a tömegekkel való kapcsolat. Mikor egy új műalkotást bemutatnak, *külön előadást* tartanak róla. Az előadáson megjelenik a *művész, aki elmeséli az alkotás titkos pillanatait*, szépségét, gyötrődését. Beszél a *műkritikus.* A múzeumi tudományos tisztviselő *feltárja az alkotás hátterét, mondanivalóját.* Az előadásokhoz *hozzászól mindenki* — munkások, parasztok, értelmiségiek, tudósok, írók.

*

A Tretyákov-képtár *külön könyvkiadót* tart fenn; évenként milliós példányszámban adják ki világhírű orosz festmények lenyomatát. A szovjet otthonok falait többel közt ilyen világhírű festmények másolatai borítják. Egyes korokról, sőt egyes alkotásokról is nagy monográfiákat írnak. Mult évben félmillió látogatója volt azoknak az esti előadásoknak, ahol egy-egy műtárgyat mutattak be. Lenyűgözően sokrétű ez a bemutatás: egy-egy régi klasszikus kép bemutatásánál *elmondják a kort*, amelyben született, *bemutatják az alkotó életét*, de megismertetik a látogatókkal *a kor irodalmát is*, a kor nagy verseit, regényeit — a korból kiszakított alkotást így tökéletesen közel hozzák a közönséghez.

*

Zamuskin déli tizenkettőtől délután öt óráig beszélgetett, magyarázott, válaszolt. A világ egyik leghíresebb közgyűjteményének igazgatója. Miért tette ezt, hogy ilyen pazarló bőséggel szórta tapasztalatai a magyar múzeum vezetői elé?

Mert szovjet ember. Olyan ember, aki szünet nélkül *tanul* és szünet nélkül *tanít.*

Ruffy Péter

Petrovszkij professzor a véradás nagy tudományos és politikai jelentőségéről beszélt a balatonkenesei orvoskongresszuson

A balatonkenesei Orvosegészségügyi Kongresszust szombaton nyitotta meg *Rusznyák István* professzor, a MSZT elnöke, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának tagja, aki beszédében kiemelte, *az orvoskongresszus tanácskozásainak még nagyobb súlyt ad az a körülmény, hogy a kongresszust a Magyar-Szovjet Barátság Hónapjában tartják meg.*

Ratkó Anna népjóléti miniszter tartotta meg ezután üdvözlő beszédét.

— A szovjet példa nyomán — mondotta — nekünk arra is kell törekednünk, hogy dolgozó népünket a tudomány minden ágával megismertessük. Ötéves tervünk közegészségügyi vonatkozásban is a szocialista társadalom alapjainak lerakását tűzte ki célul. *Döntően fontos ezen a téren az új magyar orvosi erkölcs kialakítása.*

Ratkó Anna a továbbiakban hangoztatta, hogy a magyar orvostudománynak és közegészségügynek az lesz a feladata, hogy a nép érdekeinek megfelelően dolgozzék. Ezután *Szapozskov* szovjet professzor „A gyógyító orvosi ellátás minőségi megjavításának kérdéseiről" tartotta meg előadását. Rámutatott arra, hogy *a Szovjetunióban 1947-ben egyesítették a kórházakat és poliklinikákat és ezzel lényegesen emelték a lakosság orvosi ellátásának minőségét.*

Nagy érdeklődés előzte meg az orvosegészségügyi kongresszuson *Petrovszkij* professzornak, a budapesti III. számú sebészeti klinika vezetőjének előadását a vérátömlesztés kérdéseiről. A kiváló szovjet professzor ismertette *Bogomdjec* vérátömlesztési elméletét, amelynek értelmében *a véradónak és a vér átvevőnek csak a vércsoportja azonos, a fehérjei azonban nem egyformák.* A vérátömlesztés eredményeképpen a sejtek valósággal megfiatalodnak. Sorozatos vérátömlesztés után *a betegek látása lényegesen megjavul.* A megfigyelések során kitűnt, hogy *nagymennyiségű, három-négy, sőt hétliteres vérátömlesztést is jól bír a beteg szervezete.* A vérátömlesztés különböző módjairól beszélve megemlítette, hogy a *csepp-vérátömlesztéses* eljárásnak még a legsúlyosabb betegeknél is csodáhtos hatása van, cseppvérátömlesztései formában 5—7, sőt 9 liter vért is lehet adni. Jelentős az *ütőérbe adott vérátömlesztés* módszere is. *A szívműködés és a lélegzés megszűnése után öt percen belül a beteg még visszaadható az életnek az ütőérbe adott vérátömlesztéssel.* Végül *Petrovszkij* professzor a vérátömlesztés szervezeti kérdéseiről beszélt és megemlítette, hogy

a véradásnak nagy politikai jelentősége is van.

Ezért szükséges, hogy a dolgozókat erről népszerű füzetek, cikkek és oktatófilmek segítségével felvilágosítsák és szükség van megfelelő képzettségű orvosok kiképzésére is.

Az Orvoskongresszus harmadik előadását a Szovjetunióból nemrég hazatért *Szörényi Imre* professzor tartotta meg: „A tudományos élet szervezete a Szovjetunióban" címmel.

A magyar orvosok megünnepelték Filatov 75. születésnapját

Az Orvosegészségügyi Szakszervezet szemész szakcsoportja szombaton délelőtt a II. számú szemklinikán *Filatov* szovjet tudós 75. születésnapja alkalmából ünnepi ülést tartott, amelyen *Boross* Béla professzor, a *Filatov*-munkaközösség vezetője méltatta a világhírű szovjet tudós és kutató életét és tudományos munkásságának jelentőségét. Ezután a Filatov-munkaközösség tagjai ismertették a Filatov-féle szövetterápia kísérleti eredményeit. *Kettesy* Aladár debreceni professzor és munkatársai beszámoltak a színlátás élettanára vonatkozó vizsgálataik eredményéről.

Végül ismertették azokat a tapasztalatokat, amelyeket az OTI vándorambulációkon szereztek a szembetegségek vizsgálatai során. Megállapították, hogy *az országban nyilvántartott megvakultak körülbelül 30 százalékának látását műtéttel vissza tudják adni.*

Átadta megbízólevelét J. D. Kiszeljov, az új szovjet nagykövet

Jevgenij Dimitrovics Kiszeljov, a Szovjetunió új magyarországi nagykövete szombaton délben ünnepélyes keretek között nyujtotta át megbízólevelét a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának.

A nagykövet fogadására az Országház oroszlános főkapuja előtt honvéd díszszázad sorakozott fel zenekarral.

Kiszeljov nagykövet féltizenkettő előtt néhány perccel érkezett az Országház elé. A díszszázad kürtöse „vigyázzt" fujt, majd felcsendültek a szovjet himnusz hangjai. A nagykövetet — akinek kíséretében voltak *Szmirnov* nagykövetségi tanácsossal az élükön a budapesti szovjet nagykövetség tagjai — először *Radványi Imre* vezérőrnagy, a kivonult díszszázad előljáró parancsnoka fogadta.

Kiszeljov nagykövet a nagykövetség tagjainak kíséretében elépett a díszszázad arcéle előtt, s a vörös szőnyeggel borított lépcsőkön és a kupolacsarnokon át az Elnöki Tanács fogadótermébe ment. Itt *Kállai* Gyula külügyminiszter fogadta a nagykövetet és kíséretét. Majd bevonultak az Elnöki Tanács vezetői: *Szakasits Árpád* elnök, *Kiss Károly* és *Nagy Dániel* az Elnöki Tanács alelnökei, *Olt* Károly az Elnöki Tanács titkára.

Ezután

Kiszeljov nagykövet

a következő beszéd kíséretében nyujtotta át megbízólevelét az Elnöki Tanács elnökének:

— Elnök Úr! Van szerencsém átnyujtani Önnek a megbízólevelet, amellyel a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója Legfelsőbb Tanácsának Prezidiuma rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti minőségben akkreditál. Egyben van szerencsém átnyujtani elődöm visszahivólevelét. A Szovjetunió népeinek nagy megelégedésére a Magyar Népköztársaság és a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója közötti szoros együttműködés sikeresen fejlődik az országaink által megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási szerződésnek megfelelően. A Szovjet nép őszinte örömmel üdvözli a baráti magyar népnek a Magyar Népköztársaság demokratikus rendszerének további megszilárdítása, állami függetlenségének megszilárdítása, a népgazdaság helyreállítása és fellendítése, valamint a kulturális építő munka terén kivivott sikereit.

— Amidőn a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagyköveteként rámháruló feladatok megoldásához hozzáfogok, kérem Önt, Elnök Ur, legyen meggyőződve arról, hogy minden erőfeszítésem a népeink közötti barátság további megerősödésére, valamint a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója és a Magyar Népköztársaság közötti politikai, gazdasági és kulturális együttműködés továbbfejlesztésére fog irányulni. Nem lehet kétséges, hogy az országaink közötti barátság és együttműködés megerősödése komoly tényező lesz a béke és a nemzetközi biztonság megóvása terén.

— Engedje meg Elnök Úr azt remélnem, hogy az Ön részéről, valamint a Magyar Népköztársaság Kormánya részéről élvezni fogom a szükséges segítséget és támogatást a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója nagyköveteként kifejtendő tevékenységem során.

Szakasits Árpád,

az Elnöki Tanács elnöke válaszában ezeket mondotta:

— Nagykövet Úr! Hozzám intézett szavaiban Ön rámutatott arra, hogy az országaink közötti szoros együttműködés sikeresen fejlődik a Magyar Népköztársaság és a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója között megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási szerződésnek megfelelőleg. Valóban, ez a szerződés egész külpolitikánk alapja, mert e szerződés által lett a magyar népi demokrácia a nagy Sztálin vezetése alatt álló hatalmas Szovjetunió és a népi demokráciák baráti közösségének egyenrangú tagja s a nemzetközi békefront szilárd bástyája.

— Ezért mind a magam, mind pedig a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és kormánya nevében kijelenthetem Önnek, Nagykövet Úr, hogy a népeink közötti barátság további megerősítésére, valamint a Magyar Népköztársaság és a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója közötti politikai, gazdasági és kulturális együttműködés továbbfejlesztésére vonatkozó kijelentéseit az egész dolgozó magyar nép örömmel fogja fogadni. Magyarország népe a hős Szovjet Hadsereg dicső fegyverei segítségével szabadult fel a fasiszta elnyomás alól, a Szovjetunió nagylelkű támogatása révén nyerte vissza a második világháború által okozott sebeket, s ma is, amikor az ötéves terv keretein belül lerakjuk a szocializmus alapjait országunkban, állandóan merítünk a szovjet nép gazdag tapasztalataiból és állandóan élvezzük felbecsülhetetlen értékű segítségét.

— Teljes mértékben osztozom abban a meggyőződésében Nagykövet Ur, hogy az országaink közötti barátság és együttműködés további megerősödése komoly tényezője a békének és a nemzetközi biztonságnak. A Szovjetunió barátsága teszi számunkra lehetővé boldog jövönk békés építését.

A beszédek elhangzása után a szovjet nagykövet bemutatta a nagykövetség tagjait az Elnöki Tanács elnökének, elnökhelyetteseinek és titkárának.

Az Elnöki Tanács elnöke, elnökhelyettesei és titkára ezután külön kihallgatáson fogadták az új szovjet nagykövetet. A kihallgatáson jelen volt *Kállai Gyula* külügyminiszter és *Szmirnov* nagykövetségi tanácsos. Hosszas, szívélyes beszélgetés után a nagykövet és a nagykövetség tagjai beírták nevüket az Emlékkönyvbe, majd elbúcsúztak az Elnöki Tanács vezetőitől.

Amikor *Kiszeljov* nagykövet elhagyta az Országházat, a fogadásra kivonult honvédzenekar a magyar Himnuszt játszotta el.

Haditengerészeti minisztériumot szerveztek a Szovjetunióban

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának Elnöksége elhatározta, hogy a hatitengerészeti erőket különválasztja a Szovjetunió fegyveres erőinek minisztériumától és haditengerészeti minisztériumot állít fel. A Fegyveres Erők minisztériumának nevét a Szovjetunió Hadseregminisztériumává változtatták.

A Szovjetunió haditengerészeti miniszterévé Ivan Sztepanovics *Jumasev* tengernagyot nevezték ki.

A Bolgár Népköztársaság nem fog meghátrálni

A Rabotnicseszko Delo a bolgár-amerikai diplomáciai kapcsolatok megszakadásáról

A *Rabotnicseszko Delo* megbélyegzi az amerikai kormánynak azt a kísérletét, hogy a bolgár-amerikai diplomáciai kapcsolatok megszakadásáért elhárítsa magáról a felelősséget. A bolgár kormánynak *Heath* szófiai amerikai követ visszahívására irányuló kérése *megfelelt a diplomáciai gyakorlatnak és a nemzetközi szokásoknak.* Soha ilyen kérés nem szolgált okául a diplomáciai kapcsolatok megszakításának. A valóság az, hogy az *amerikai kormány képviselői mindenütt bele akarnak szólni az országok belügyeibe, Bulgáriában azonban ez lehetetlen.* Az USA kormányának magatartása Bulgáriával szemben *ellenséges.* Az amerikai diplomácia bolgárellenessége több kérdésben megnyilvánult és most a diplomáciai kapcsolatok megszakítása egy újabb ellenséges cselekedet az amerikaiak részéről. *A Bolgár Népköztársaság azonban nem fog meghátrálni.*

Borisz *Leontyev* a moszkvai rádióban foglalkozott az USA bulgáriai lépésével és megállapította, hogy *a jog és igazság, valamint a világ demokratikus közvéleménye a bolgár kormány oldalán van.*

Majevszkij a Pravdában az amerikai, angol és francia kémszolgálat ügynökeinek magyarországi, bulgáriai és lengyelországi bűnperével foglalkozva, megállapítja, hogy *az imperialisták mocskos tervei mind a három országban kudarcba fulladtak.* A népek ébersége segített a népi demokratikus hatóságoknak leleplezni az ellenség kém- és felforgatótevékenységét. *A zsarolás, a fenyegetés politikája nem alkalmazható a népi demokráciák országaiban, ez a politika csődöt mondott.* Az imperialista ügynökségek leleplezése *hozzájárul a béke és a demokrácia tábora megszilárdításának ügyéhez.*

— **A Tretyakov-képtár előadássorozata.** A moszkvai Tretyakov-képtár előadássorozatot rendez az orosz festőművészet történetéből. Az első előadást most tartották meg „A forradalomelőtti orosz arcképfestészet" címmel. Az előadás második részét „A szovjet festőművészek arcképei" címen a közeli napokban tartják.

Egyedül a Csepel okozott meglepetést a labdarúgóbajnokság évadnyitóján

Megkezdődtek a labdarúgó bajnoki mérkőzések. A legtöbb meccs a *papírforma* szerint végződött. A legnagyobb meglepetést a *Csepel* okozta, miután a csepeli stadionban *vereséget* szenvedett a *Dorogi Tárna* együttesétől. Kisebbfajta meglepetés: a *Győri Vasas csak 1 pontot tudott elhozni Nagykanizsáról az Olajmunkás* együttesétől. A mérkőzésekről szóló jelentéseink a következők:

ÉRTÉKES GYŐZELMET „BÁNYÁSZTAK KI" A DOROGIAK CSEPELEN

A bajnoki nyitány meglepetése, hogy a *Dorogi Tárna* csapata Csepelen 2:1 (1:1) arányú *megérdemelt* győzelmet aratott *Csepel* csapata ellen. Feltűnést keltett, hogy *alig 1000 néző* jelent meg a mérkőzésen. A dorogiak *Molnár* révén jutottak vezetéshez, majd *Marosvári* kiegyenlített. A második félidőben nagy harc után, a felülkerekedő dorogiak *Kiss II.* révén szerezték meg a győzelmet jelentő gólt. A dorogi csapat szép szereplésében a játékosok jó játékán és fegyelmezett magatartásán kívül nagy érdeme van *Móré* Jánosnak, a kitűnő edzőnek. *Bánkúti* jó bíró volt.

„RUHÁT" KAPOTT AZ ELŐRE A TEXTILES SE-TŐL

A Megyeri-úton a *Textiles SE* 3:1 (2:0) arányban győzött az *Előrével* szemben. *Hegedüs, Hidegkúti,* majd a második félidőben megint *Hidegkúti* lőtték a Textiles SE góljait. Az Előre egyetlen gólját a mérkőzés utolsó percében *Krajcs* harcolta ki.

A második félidő elején, amikor 2:0-ra vezetett a Textiles, *Gellér,* a Textiles kapusa *megrúgta* az Előre középcsatárát. *A játékvezető 11-est ítélt, de Krajcs lövését Gellér kivédte.*

A Textiles SE az idény első mérkőzésén, amint tréfásan megjegyezték: *„jólszabott ruhát"* osztott ki az Előre-nek, de a szakértők a „ruha" *formájával* nincsenek megelégedve. Különösen a *„gólszabászoknak"* sokat kell még javulni. Ez a véleménye Bukovinak, a Textilesek „főszabász" edzőjének is. *Kőhalmi* bíráskodása nem volt kielégítő.

SÁROSI (VASAS) AZ ÚJ TEHETSÉG

A Latorca-utcai sporttelepen a *Vasas* 2:0 (1:0) arányban nyerte meg mérkőzését a *Szombathelyi Lokomotiv* csapata ellen. A nagy küzdelemben a szombathelyiek is lőhettek volna gólt, de *Bakó, a Vasas kapusa, megtette kötelességét.* Kitűnően védett és néhányszor elhárította a gólveszélyt. Nagy figyelemmel nézték *Sárosit,* a Vasasok új fiatal balszélsőjét; *kitűnő, szépstílusú labdarúgó, aki ha így fejlődik, a legnagyobb reményekre jogosult.* Egyébként a Vasas mindkét gólját *Sárosi* lőtte, az egyiket az első, a másikat a második félidőben. *Mindkétszer hamar felismerte a helyzetet és a gyorsaságával tört a kapura.* A mérkőzést *Kádár I. vezette* nagyobb hiba nélkül.

A MATEOSZ VÉDELME NEM BIRTA AZ ÚJPESTI OSTROMOT

Újpesten érdekes mérkőzést látott a közönség. Az *Ujpest* 6:1 (1:1) arányban legyőzte a MATEOSZ csapatát. A MATEOSZ a második félidő 30. percéig *egyenrangú* ellenfele volt az Ujpestnek. Az első gólt *Halasi* lőtte, *Virág* kiegyenlített. A második félidő elején *Szusza* megszerezte a vezető gólt. Ezután **nagy és ügyes támadások pergőtüzét indította az Ujpest a MATEOSZ kapujára.**

A MATEOSZ védelme

— főleg Szabó II. és Bagoly —

összeroppant és az ujpesti csatárok *Szusza* és *Egresi* egymásután lőtték a szebbnél-szebb gólokat. A győzelem elérésében annak is nagy része van, hogy az ujpesti játékosok *kondíciója főleg a második félidőben sokkal jobb volt, mint a MATEOSZ játékosaié.*

Dankó kisebb hibáktól eltekintve, *jól* vezette a mérkőzést.

MAJDNEM „OLAJBA" FULLADT AZ ETO

Nagykanizsán a *Győri Vasas ETO* és a *Nagykanizsai Olajmunkás* mérkőzése 2:2 arányban döntetlenül végződött. Az első félidőben a győriek fölényesen játszottak és *Kapitány,* majd *Kertesi* (11-esből) 2:0 arányú vezetéshez juttatták a győri csapatot.

A második félidőben megváltozott a játék képe és

az Olajmunkás kerekedett felül.

Kapornoki és *Tamás* kiegyenlítettek, a végén az ETO majnem hogy *„olajba"* fulladt. Az Olajmunkás csatárait balszerencse üldözte és ezért nem tudták megszerezni a győzelmet jelentő gólt. *Bokor* játékvezető határozatlanságával tündökölt.

ÜRES VOLT A POSTÁSOK „GÓLZSÁKJA"

Salgótarjánban a *Postás* 2:0 (1:0) arányban kikapott a Salgótarjáni Tárna együttesétől. Mind a két csapat *lelkesen* játszott, de a salgótarjáni együttes *jobban* oldotta meg a kínálkozó gólhelyzeteket. A Budapesti Postás gólzsákja üres volt, egyellenegy gólt sem tudtak *közbesíteni* a salgótarjániaknak. Góllövő: *Bablena* és *Csuberda.* Salgótarjáni jelentések arról szólnak, hogy *Székely* Árpád játékvezető hibátlan *iskolabíráskodást* mutatott be.

A HSE NEHEZEN HOZTA EL A BAJNOKI PONTOKAT DEBRECENBŐL

Debrecenben a *Budapesti Honvéd Sport Egylet* 3:1 (1:1) arányú győzelmet aratott a Debreceni Lokomotiv ellen. Izgalmas, kemény mérkőzés után nehezen, de *megérdemelten* hozta el mind a két bajnoki pontot a HSE. *Budai* gólját a debreceni *Kóczián* kiegyenlítette. A második félidőben

Puskás mint a tank tört előre,

megszerezte csapatának a vezetést,

majd amikor *Babolcsayt* elgáncsolták és a játékvezető 11-est ítélt, *Puskás* beállította a 3:1 arányú végeredményt. A debreceni csapat meglepően *erős* ellenfélnek bizonyult. A küzdelmet *Szigeti* György *indiszponáltan* vezette.

AZ ÉDOSZ „SONKA OSZTÁST" RENDEZETT SOROKSÁROTT

A közlekedés rendezői nem *„rokonszenveztek"* a Soroksár labdarúgó csapatával és nem indítottak sem külön villamosokat, sem külön autobuszokat Soroksárra az *ÉDOSZ—Soroksár* mérkőzésre. De így is a villamoson, teherkocsikon és autókon körülbelül *10.000 néző* vándorolt ki a soroksári meccsre. A tribünöket és a homokbuckákat ellepte a közönség, de a pálya közelében lévő

házak tetőcserepeit kiszedték és onnan nézték végig a mérkőzést.

Érdemes volt, mert az első félidőben *szép* játékot látott a közönség, ekkor különösen az *ÉDOSZ* játszott jól. Budai beadásából *Kocsis* szerezte meg a vezető gólt a 12. percben, majd 6 perc múlva *Budai* 20 méterről küldte kapura a labdát. *Zsikla,* a Soroksár kapusa kezéből a labda beperdült a kapuba. (2:0) A harmadik gól sem váratott sokáig magára. *Deák* oldalról középre adott labdáját *Kocsis* előbb ért el, mint a kapus és *ez már gólt is jelentett.* (3:0). Tovább tartott az *ÉDOSZ* támadása. *Mészáros* hosszan előre fejelte a labdát. Ebben a pillanatban megszólalt mellettünk *Száraz* István, az ÉDOSZ főtitkára: *„Deák gólba fejeli a labdát."* Igy is történt, Deák magasan felugrott és *fejével a kapu sarkába fejelte a gólt.* (4:0)

A második félidőben,

ahogy elromlott az idő, elromlott a játék is.

A végén már zuhogott az eső. Soroksár most már *jobban* védekezett, mint az első félidőben, az *ÉDOSZ* támadásait pedig nem kísérte szerencse. Pedig *Kocsis*nak, majd *Deák*nak kétszer-kétszer nyílott alkalom a góllövésre. *Deák még a kapu torkában is fölé lőtte a labdát.* A végefelé *Dékány* átadásából *Mészáros* állította be az 5:0 arányú végeredményt. A mérkőzést *Kristóf vezette.*

Tévedéseivel az ÉDOSZ csapatát sujtotta.

Különösen feltűnő volt ez akkor, amikor Budait a 16-os vonalon belül az egyik soroksári játékos átölelte és két kezével a

földre rántotta.

A játékvezető pár méternyire állt az esettől, de *nem látott okot a közbelépésre.* Az ÉDOSZ csapatában különösen *Mészárosnak* és *Deáknak* még sokat kell javulniok. A többiek jó formáról tettek tanuságot. A védelem: *Henni, Rudas, Kispéter, Szabó* szinte hibátlanul látta el feladatát. *Dékány ismét kiemelkedett a mezőnyből.* A *Kocsis Budai* jobbszárny minden támadása *stílusos, tröteljes és gólveszélyt jelentett az ellenfél kapujára,* amelyet *Zsikla* az első félidőben rosszul, a másodikban már *kitűnően* védett. A soroksáriak közül *Solti, Hontvári, Lugosi és Paletás játékát dicsérjük meg.* A közönség zuhogó esőben tartott hazafelé. Az egyik soroksári mosolygva jegyette meg, hogy az ÉDOSZ (Élelmezéspari) *öt kiló „sonkát" osztott ki Soroksárott ...*

A zárttéri repülőmodell-verseny eredménye

Vasárnap délelőtt a Sportcsarnokban rendezték meg a zárttéri repülőmodellversenyt, amelyet *Rónai Rudolf* az *Országos Magyar Repülő Egyesület* főtitkára nyilott meg. A junior csoportban *Kreisz* György volt az első. A papírmodelles junior csoportban *Harkányi* (Gyapjúmosó) szerezte meg az első díjat. A harmadik junior csoportban *Horváth* József (II. Rákóczi Ferenc gimnázium) került az első helyre. A szenior csoportban *Aradi* (csepeli WM) volt az első, *Kun* László (Honvéd) három csoportban végzett az első helyen.

Az ÉDOSZ megnyerte az ifjúsági jégkorongbajnokságot, miután a döntőben *4:0 arányban győzött a Meteor MALLERD ellen.*

Nyáry nyerte a válogató tőrvívó versenyt

A favorit Varga Ilona kiszakadást szenvedett

Szinvonalas női tőrvívó mérkőzést rendezett tegnap az *Ujpesti Torna Egyesület.* A verseny a *harmadik* női tőrvívó válogató volt a montecarlói világbajnokságra. A győzelmet *Nyáry* Magda szerezte meg, aki *Horváth* Katóval holtversenybe került. A döntő küzdelemben *Nyáry* 4:2-re verte *Horváth* Katót. Harmadik helyen végzett *Elek Margit,* 4. *Zsabka,* 5 *Sákovics,* 6. *Kocsis,* 7 *Kiss* Kató, 8. *Varga* 9. *Császár.* A mérkőzésen *Elek Ilona nem indult.* A válogatóversenynek *Varga* Ilona volt a favoritja, aki szépen is szerepelt, de a küzdelem hevében *kiszakadást* szenvedett. Nagy fájdalmak között autón kórházba szállították. *Nyáry, Horváth, Elek Margit, Zsabka* és *Sákovics* igen szépen vívtak. A várakozásnak megfelelt *Kocsis* Ilona is, aki most szerepelt először a válogatón

A 23 Toto-nyerő névsora

A Toto mostani fordulójában 207.242 szelvény érkezett. Ebből a kollektív szelvény 11.497. Kifizetésre kerül *341.950* forint. *12-es telitalálatot 23-an értek el, ezek egyenként 4952 forintot nyertek.* 11 találatot 1096-an szereztek. A díj egyenként 101 forint. 11.325-en jutottak *10 találathoz.* Ezek egyenkint *10 forintos* nyereményben részesültek.

A 23 tizenkéttalálatos Toto-nyerő a következő K. 18.368 N. N. *Rákospalota, Rákos-út 51.* — K. 25.286 *Budapest,* — 112.827 *Göbl* Lajos Sopron. — 127.325 *Ágoston* Béla Karancsalja. — 128.036 *Név nélkül.* — 139.014 *Máté* Ferenc Pécs. — 140.354 *Szabó* János Pécs. — 146.588 *Kohulák* Sándor Diósgyőr Vasgyár. — 155.278 *Gyalai* Jánosné Békéscsaba. — 170.041 *Kincses* Józsefné Szár. — 191.131 Jelige: *„Erna".* — 206.064 *Totobarát* Pesterzsébet. — 209.860 *Varga és Tekti* Budapest. — 225.562 *Hajnár* Budapest. — 278.138 *Fedor* Éva Ujpest. — 314.415 *Korongi és Nagy* Pestszentlőrinc. — 330.310 *Bálity* Sándor Budapest. — 332.429 *Totobarát* Monor. — 005.133 *Barabás* Béla Nagykanizsa. — 005.795 *Török és Társa* Dunaföldvár. — 006.267 *Kalmár* János Pápa. — 010.749 *Talizmán-Toto* Budapest. — 011.370 *Erna* Budapest.

A tizenkéttalálatos Toto-szelvény az eredménnyel:

1. Ujpest—MATEOSZ	1	(6:1)
2. Olajmunkás—V. ETO	x	(2:2)
3. D. Lokom.—Honvéd SE	2	(1:3)
4. Salg. Tárna—Bp Postás	1	(2:0)
5. Vasas—Szombathelyi L.	1	(2:0)
6. Soroksár—ÉDOSZ	2	(0:5)
7. Csepel—Dorogi Tárna	2	(1:2)
8. Textiles SE—Előre	1	(3:1)
9. Sz. Feh.-vári L.—Tatab.	2	(0:4)
10. Pécsi BTC—Pécsi Lok.	1	(2:1)
11. Pereces—Ózd	1	(2:1)
12. Ny. VSE Diósgy. VTK	2	(3:4)

Vegyes sport

Befejeződtek a Tátra Kupa nemzetközi síverseny küzdelmei. A pontversenyt *Csehszlovákia* nyerte Finnországgal, Lengyelországgal, Franciaországgal, Magyarországgal, Bulgáriával, Romániával és a Német Demokratikus Köztársasággal szemben.

Szendrődy Ildikó nyerte a Tátra Kupa női alpesi összetett versenyét, a legkitünőbb csehszlovák női versenyzőkkel szemben.

Az osztrák labdarúgóbajnokságban a *Rapid* 1:1 arányban végzett a *Slovánnal,* az *Austria* 4:2-vel verte az *Admirát* és a *Vienna* 0:0 arányban mérkőzött a *Sturm Graz* csapata ellen.

Fülöp (CSMTK) volt az első a MEFESZ országos *kizárásos kardvívó* versenyén.

Az **Egyetértés Sport Club évadnyitó mezei futóversenyén** a Vasas öreg futói szerepeltek a legjobban. A *Vasas* csapata 20 ponttal győzött a *Vörös Meteor* együttesével szemben. Egyénileg *Ujvári* (Vörös Meteor) volt az első, aki 28 p. 44.8 mp. idővel került az első helyre. A II. osztályú férfiversenyben is a *Vasas* győzött, de egyénileg *Dinnyés* (Vörös Meteor) volt az első. A női versenyt a rendező egyesület, az *ESC* nyerte meg. Egyénileg *Szekeres* (ESC) volt a győztes *Nagy* Gizellával és *Petővel* szemben. A férfi ifjúsági versenyben a *Ceglédi Vasutas* vitte el a pálmát. Egyénileg a szombathelyi *Söveggyártó* győzött.

Asztaliteniszbajnoki eredmények: Kaposvári DSK—Elektromos 13:9, Központi Lombik—Kaposvári DSK 13:3, Vörös Meteor—Elektromos 13:2, Phöbus—Pécsi Lokomotiv 13:11.

Kedden este fél 7-kor nagyszabású ünnepéllyel búcsúznak a Műjégpályától. Női és férfi bemutatók, jégtáncok után az *ÉDOSZ SE* jégkorongcsapata mérkőzik a *Textiles SE* együttesével. Ezzel a jégévad véget ér.

Kárpáti Nándor az egyik legkiválóbb edzőnk, az úszó edzők *tapasztalatátadási* sorozatában jólsikerült előadásban ismertette módszereit.

Az ökölvívó csapatbajnokságban az ÉDOSZ—Kaposvári DSK mérkőzés 8:8 arányban döntetlenül végződött. Budapesti Lokomotiv—CSMTK 9:7. Kistext—Győri Vasas ETO 9:7.

Merényi József és Lőrincz Ferenc, akik Svédországban a gyorskorcsolyázó világbajnokságon szerepeltek, hazaérkeztek és elmondták, hogy *sokat tanultak* és hogy az északi gyorskorcsolyázók a jó eredményeket elsősorban a *kondicióedzésnek köszönhetik.*

Moszkvában a CDKA jégkorongcsapata 9:3 arányú pompás győzelmet aratott a *szverdlovszki Dinamo* csapata felett.

Az 50 kilométeres sífutóbajnokságban *Agárdi* János, a Goldberger Sport Egylet tagja győzött.

Válogató tornaversenyt rendeztek, egyben világbajnoki előkészítőt a Vas-utcai iskola tornatermében. Az összetett versenyben *Pataki* Ferenc győzött.

Az NB I állása

1. Honvéd	16	12	2	2	43:16	26
2. Textiles	16	10	4	2	44:18	24
3. ÉDOSz	16	10	2	4	41:20	22
4. Vasas	16	7	4	5	34:22	18
5. Csepel	16	7	4	5	34:23	18
6. S. Tárna	16	6	6	4	27:25	18
7. Ujpest	16	5	7	4	35:26	17
8. ETO	16	6	5	5	34:26	17
9. MATEOSz	16	6	5	5	35:31	17
10. Dorog	16	6	4	6	32:29	16
11. B. Postás	16	4	8	4	22:25	16
12. Szombath.	16	5	2	9	29:37	12
13. Debr. L.	16	3	5	8	25:49	11
14. Olajm.	16	1	6	9	21:46	8
15. Előre	16	2	4	10	23:52	8
16. Soroksár	16	2	4	10	18:47	8

SZAKSZERŰ MUNKÁT KAP
INGJAVITÓMŰHELYből
Szentkirályi-utca 2. (a Rákóczi-útnál).

SZENZÁCIÓS árat fizetek használt **férfiruhákért** saját üzletem részére, Reiss, Kazár-utca 2. Telefon: 226—963.

Férfiruhákért, bundákért, bőrkabátért legtöbbet fizetek, hibásért is. Frost, Klauzál-utca 9. Telefon: 222—546.

Asszonyom! Hozza be férje, gyermekei és az Ön felesleges ruháit, jól eladja. „Occasio Ruhaüzlet" Teréz-körút 27.

Használt férfiruháért szövetért bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban, Bp. IV Egyetem-u kettő Tel.: 186-732

Horribilis árakat fizetek használt férfiruháért bőrkabátokért saját üzletem részére Frost Sztálin út 47 Abbázia mellett Telefon: 227—317.

ÓRIÁSI árat fizetek használt férfiruháért Guttmann Kazár-utca egy. Telefon: 127—010 Hivásra jövök

Hölgyeim!
Egyszerre 130 kötőtű
munkáját végzi el a „RAPID" szuper
Kézikötő-készülék
Ára: 266.— Ft.
Biztos megélhetést nyujt
Munkája kézimunka
Minden minta köthető
Kezelése egyszerű
ÁRUFORGALMI kft
IV., Sütő-utca 2. félemelet

Evolut-könyvelésre, számlakerettel, 2 hónap alatt kiképezzük: garanciával. Jelentkezés Szerb-utca 17., könyvüzlet.

Plöcát veszek Gyüjtésével pénzt kereshet „HYRUDÓ" Sárkereszt.

Kisebb-nagyobb
rádiókat
magas áron vesz
EXPRESS Teréz-körút **32** Telefon: 122—355.

Zongora, kitünő külföldi **2500!** Márkás zongorák pianinók feltünő olcsón kamatmentes hitelre is! Rákóczi-út ötven zongorateremben.

Gyermekágyak, járókák, **konyhabútorok, kisiparosnál. Hinmler** müasztalos, VI., Zichy Jenő-utca 32. (Nagymező-utca melleti).

Függönytartók, képkeretek olcsón készítőnél. VII. Bethlen-utca 7. Telefon: 224—288.

Rekamié kisipari munka olcsón kárpitozott vaságyak Zichy Jenő-utca 33. kárpitosnál.

Golyóstolltöltés
és töltőtolljavítás azonnal is. **SZAKÜZLET,** VIII., József-körút 2. Nemzeti Színházzal szemben.

Bogyósgyümölcsűek. Köszméte, ribizke, málna, mogyoró: 100—250 forint százdarabonként. Szamóca (földieper) ezre 250 forint. Szükséglet cca 4000 darab, szamócánál cca 25.000 darab kh-ként. Kolauch Faiskola, Szeged.

Vennék zongorát, vagy pianinót sürgősen privátból! Pozsonyi-út egy Virágüzlet. Telefon: 110—823

Szőnyegért legtöbbet fizetek, azonnal. **Szentgyörgyi** Váci-utca 16. Tel.: 186-616.

Töltőtollat harmincéves szakműhelyemben megjavítom, becserélem, vagy tisztességes árban megveszem; hibásan is. Erzsébet-körút húsz, Gergely.

Üzleti polcokat, pultokat, galériát egészséges deszkát veszek Telefon: 335—535

Kárpitos házakhoz, házonkívül ajánlkozik. **Várady,** Király-utca harminckettő udvarban.

Sodronyágybetét, csőbútor összecsukóságy legolcsóbban javítást vállal. Prohászka Zichy Jenő-utca 46

Mindenfajta szőnyegek vétele-eladása. Ungár Király-utca tizennégy Telefon: 226—424.

Kalapja piszkos, formátlan? rendbehozza Lampert. Jókai-tér 6. Udvarban

Szőnyeget hibásat is (vidékről is) **ponyvát** ruhát magas áron vesz FREUND, Kun-u. 12. II. 18 Telefon: 137—845, 135—812

FÁJ A TYÚKSZEME? **Antiecorn** tyúkszemirtót használjon, biztosan elmulasztja. Egy adag 3.80 forint. Nagy, drogéria, Budapest, VIII., József-körút 19.

Szőnyegjavítás, Burgerné ismert műhelyében. Ó-utca harminchét Te.l: 311—578

6-os villamoson elvesztettem fekete bőrtáskában üzleti könyvemet. Kérem megtalálót 500 forint jutalom ellenében adja le: Szent István-körút négy, textilüzletben.

Szőlőoltványok, szőlővesszők állandóan beszerezhetők Szabó Gyula szőlőoltványtelepén Gyöngyös.

Információ, tudakozódás: 123—999 Teréz-körút 34. Csernay hiteltudósító

Elszakadt **ballon-** és **ÁTLAFSZŐ kabátját** **nyomtalanul megjavítja** ***Zsadányi*** **esőköpenyüzem** VI Révay-u 10. II 16. T.: 127-013

Csillárt Vogel csillárüzemtől Részlet javítás fel üvegezés, alkalmi vételek Mária Terézia-tér egy

Szőnyeget magas áron veszek Frankel, Wesselényi-utca 29. I. 5 Telefon: 427—281.

Hirdessen a Kis Ujságban

KIS UJSÁG

4 évfolyam 50 szám

Kiadja a Független Kisgazda Párt

A kiadásért felel: **KATONA JENŐ** felelős szerkesztő

Előfizetési osztály: VI. Sztálin-út 25. Telefon: 427—199

Az előfizetés ára havonként 12 forint

Csekkszámla: 61023

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest VI. Eötvös-utca 12. Telefon: 420—760

Nyomatott: Független-nyomda NV Bp VI., Eötvös-u 12

Felelős: Földi Vilmos igazgató

Apróhirdetési árak

1 szó hétköznap 50 fillér
1 szó vasárnap 1 forint

Legkisebb hirdetés tiz szó!

Az első szó és a vastagon szedett szó duplán számít!

Panofix irha stb bundák olcsón! Alkalmi vételek! Használt szőrmebundát vesz! Szemere szűcs Erzsébet-körút huszonhat

Irha-, Panofixbundák szőrmebelesek divatos átszabások használt bundák vétele! Somogyi szűcs. Kossuth Lajos-utca öt

Ék Sándor festő

Zsebnaptár 1947

Béke!

Ék Sándor karikaturái Illés Béla előszavával Corvina könyvkiadó (Bp 1947).

Ardott Leicht, Sándor, Kassák tanítványa, Oroszországban Keilnek hívták, Harakiste után lett Ék Sándor

Ék Sándor

festő

műve:

Béke! Ék Sándor karikatúrái Illés Béla előszavával. Corvina könyvkiadó [Bp 1947].

Fenlit eredetileg Leicht Sándornak hívták és Kassák Lajos tanítványa volt. Oroszországba került, ahol Keil Sándornak nevezte magát. Harakiétte után vette fel az Ék Sándor nevet.

Gerthon István közlése

1947. okt. 9.

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ÉREM- ÉS RÉGISÉGT

Térítvény

A könyv szerzője és címe	Kötetek száma	Ivrét	J

Kelt 1..... *Sajátkezű aláírás:* .....

Határidő 1..... *Állás:* .....

Hivatalos jegyzet: ..... *Lakás:* .....

Ék Sándor

festő

Budakeszi

Mező u 5/a

MKSz 1947

Ék Sándor
(Alex Keil)
illusztrálta az alábbi
könyvet

Pantyelejev L.: A fu-
sár. (Papet.) Ford.
Gáspár Endre. Bp.
1948.

60778-1911. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, f.hó 10-én 317sz.a.kelt felterjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett kiadom.

Budapest, 1911. május 29.

A minister helyett:

államtitkár.

Ék Sándor

»FIGYELŐ«
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

Lap: MAGYAR NEMZET

Megjelent: 1949 FEB - 9

A Magyar Szovjet Művelődési Társaság VI. kerületi csoportja Liszt Ferenc-tér 10. szám alatti helyiségében február 9-én, szerda délután 6 órakor Ék Sándor »Népművészet — képzőművészet« címen előadást tart. Ugyanekkor nyílik meg a Magyar Szovjet Művelődési Társaság VI. kerületi csoportjának helyiségében a Fővárosi Képtár anyagából rendezett képkiállítás is.

620.— 3000

286.20
224.21
61.95

3 11 52
070
6.384.52
370.02
311.50
400

50

681.52
370.02
311.50

Ék Sándor

Világosság

1946 NOV. 5

SZÍNHÁZ

Szmirnov követségi tanácsos:

A dekadens művészet összefogott a fasizmussal

93

Jelentős művészeti kiállítás nyílt meg szerdán a Szépművészeti Múzeumban: *„Orosz festészet az 1917-es forradalomig"* A kiállítás megnyitásán megjelent *Szakasits Árpád* köztársasági elnök is, *Bóka László* kultuszállamtitkár megnyitó beszédében szólott a kiállítás jelentőségéről s kiemelte, hogy *az igazi művészet és az igazi forradalom együtt halad. Szmirnov* szovjet nagykövetségi tanácsos hangsúlyozta, hogy *az orosz művészet mindig mélyen behatolt a kor eseményeinek lényegébe.* Nagy művészeik híven mutatják az orosz valóságot, az orosz nép bátor harcát a szabadságért. *A burzsoá-dekadens művészet viszont a fasizmussal fogott össze és hanyatlása összefog a kapitalista rendszer hanyatlásával.*

A megnyitó beszédek után a jelenlévők megtekintették az érdekes kiállítást, amelynek kitűnő anyagát *Ék Sándor* festőművész válogatta össze.

zott-

s t .
- - -

solat-

8-án.

éből:

.k.

s.

il:

iszternek jelen kelet és ügyszám
és a Csekkosztályhoz, 2./ a Magyar
hoz intézett rendeletének másolata:

ltségvetési cim: "Müvészeti célok
os Bizottsága. Rovat: 8. Az 1881:
müemlékek. Bélyegilleték: nincsen.

a Magyar Nemzeti Bankmak /:Budapest,
schrift für Denkmalpflege"cimü folyó-
/év előfizetési dija fejében /:19:/
met márkát a 127690 számu kiadási
ci.

Ék Sándor
festő

ÉK SÁNDOR:

A szovjet festészet

A gazdagon illusztrált mű hűségesen dokumentálja művészeti síkon azt a társadalmi átalakulást, amely a Szovjetunióban végbement.

GARAS KLÁRA:

Ára 16.— forint

A MŰVÉSZET ÉS VALÓSÁG sorozatban megjelent

Hirdetés.
Magyar Nemzet
1947. okt. 31.

Benedek Jenő: Drága Rákosi elvtárs, jelentjük! ... (részlet)

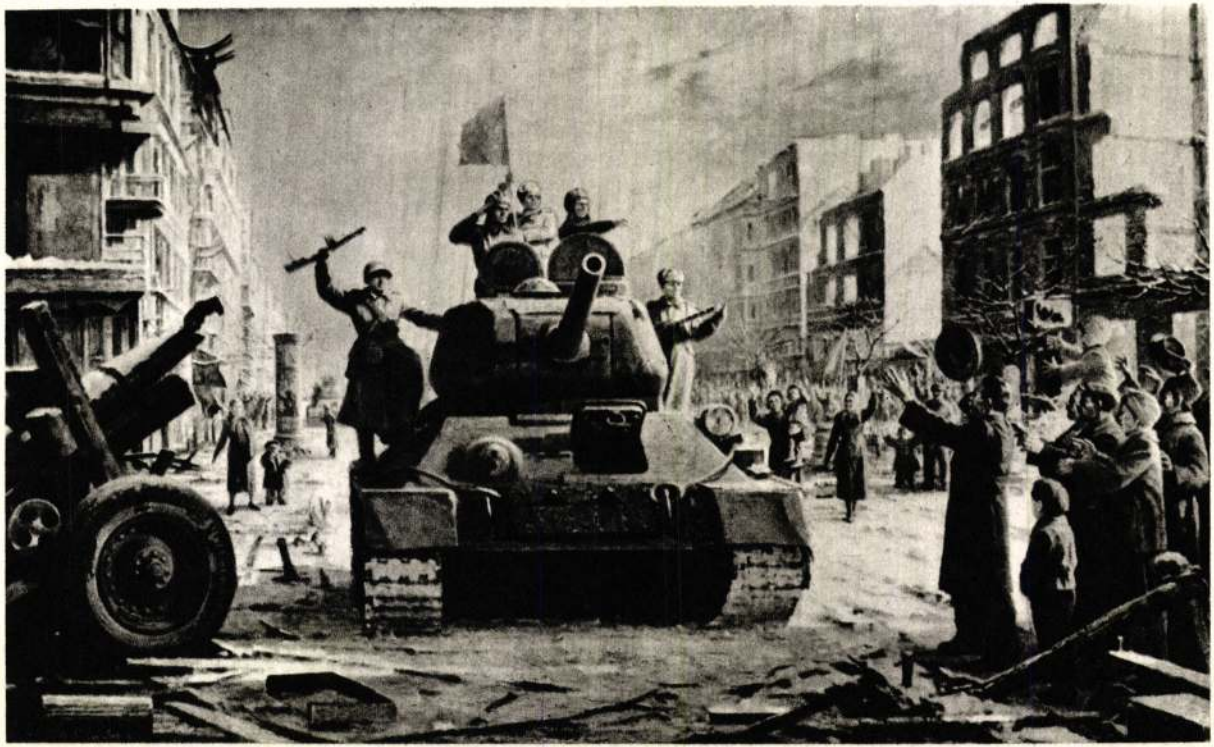

Ék Sándor: Békét és szabadságot hoztak . . .

Ék Sándor
festő

ÉK SANDOR:

A szovjet festészet

A gazdagon illusztrált mű hűségesen dokumentálja művészeti síkon azt a társadalmi átalakulást, amely a Szovjetunióban végbement.

Ára 16.— forint

A MŰVÉSZET ÉS VALÓSÁG sorozatban
megjelent

Hirdetés.
Magyar Nemzet
1947. okt. 21.

soncren Nüchternheit des ungarischen Forme
keit gedeutet werden.

In der gedämpften, gemessene
in der stillen aber nicht stummen Gesamtst
Einfluss antiker Überlieferungen und der A
auch deutlich Anhaltspunkte für die ganze
Belas des IV. herausfinden. Eine in schwere
tischer Art herangereifte Weisheit, eine de
pflichtete, inbrünstige Frömmigkeit, eine üb
verönitä und eine tiefe Menschlichkeit ist
Margarethenlegende hierüber überliefert is
verschiedene
ben hier kulturtypisch und kunsthistorisch
genommen sind zwar
Form genommen an einem Orte, wo man sie ger
und lehrreiche Erscheinung hat wohl für de
lung
kaum entscheidende Bedeutung. Wir sind
an der entscheidende Wende von Romanik zu

MEGHIVÓ

A MAGYAR-SZOVJET MŰVELŐDÉSI TÁRSASÁG
tisztelettel meghívja

ÉK SÁNDOR

(ALEX KEIL)
festőművész

gyüjteményes kiállításának ünnepélyes megnyitására a Nemzeti Szalonba, Sztálin-tér (volt Erzsébet-tér)

1948. április 2-án, pénteken, d. u. 5 órára.

Megnyitó beszédet mond:

ORTUTAY GYULA
vallás- és közoktatásügyi miniszter ur

Ezen meghivó a megnyitás napján két személy részére belépőjegyül szolgál.
A kiállítás megtekinthető: 1948. április hó 3-tól 18-ig.

NEMZETI SZALON
MŰVÉSZETI EGYESÜLET
BUDAPEST, V. SZTÁLIN (ERZSÉBET)-TÉR
TELEFON: 184-622

MAGYAR-SZOVJET MŰVELŐDÉSI TÁRSASÁG

NYOMTATVÁNY

dr. Szentiványi Gyula urnak,
Budapest. XI.Lágymányosi ut 16.

BUDAPEST,

.....ker..... u. ..... sz.

H. P. nyomda, tel. 22-63-75

Ék Sándor

rajzai és karikatúrái az Új Szó

c. lap 1947. évfolyamában

Éks Sándor MDK

"Megcsalatva"
"Elhagyatva"
"Elárulva" /vázlat Repr. 39 o./
"Meggyalázva"
"Fehér terror 1919"
"Kis fiu"
Talnulmány a "Visszatérők" c. képhez. /Repr. 38 o./

"Menekülő" vázlat. Repr. 39 o.
"

Gyenes Kózsa: Ék Sándor
Müterem 1958 I. évf. 4. sz. 38-39 o.

EDK

Ék Sándor

Végvári Lajos: I.N.Képzm.Kiáll. Magy.Nemzet 1950.
szept. 3. 7 l.

MDK

Ék Sándor

Dutka M: A IV. M. Képzm. Kiáll. festményei. MN.
1954. jan. 10. 5 l.

Ék Sándor MDK

Kovács László: A Harmadik M. Képzőm. Kiáll. SzMK
SzN. 1953. jan. 9.

MDK

Ék Sándor grafikus tanár

Abonyi Arany: A M.Képzm.Főisk. hallgatóinak dipl. munkái. SzM. 1951. 7.sz. 3o6-3o7 l.

MDK

Ék Sándor

Orsz. képzőművészeti konferencia. Magyar Nemzet.
1953. febr. 11.

M.D.K.

É k Sándor festő

Rákosi Mátyás

Felszabadítás (Munkácsy-díj I.)

A Dunánál, 1945

1952)

Művért. (Fogány Ö. Gábor: Az első magyar képzőművészeti kiállítás 111, 117., 121., 125., 127. l.

ÉK Sándor festő

Művért. 1955. 1. sz. Harasztiné Takács Marisanak Az Országos Szépművészeti Muzeum uj szerzeményei 1945- 19

89. e.

Ék Sándor

MDK

kiállitott t bbek között

a főváros II. kerületi Tanácsa, a Műcsarnok és a Hazafias Népfront által 1958 máj. 1. alkalmával rendezett kiállitáson.

Müterem 1958 I. évf. 6. sz. 46.o.

Ék Sándor MDK

festő

munkáiból a Hazafias Népfront XIII. kerületi bizottsága kiállitást rendezett a József Attila kulturházban.

Müterem 1958 I. évf. 7. sz. 47.o.

M.D.K.

Ék Sándor
festő

Lőcsök terén.

Aradi Nóra: Magyar történeti festészet fejlődése.

M D K

Ék Sándor

Majzok

Cifka Péter: A Szépművészeti Muzeum grafikai osztályának uj szerzeményei. Magyar Nemzet 1955. okt. 12.

5 C.

Károlyi-palotában rendezett képzőművészeti kiáll.
1927 febr. 1.

ÉK Sándor festő-grafikus

Útfej Kőbányán
Előszomulós a Napszámtan | rajz (repr)

(rajki): Két rajz, egy törkénet

Népszava 1955 jan. 18, 83 évf. 14. n. 3 l.

ÉK Sándor grafikus

Szabadságunk könnöntése

Nonlogi: Rajzok, akvarellek. grafikák

Nepszava 1955 jan. 19, 83 évf. 15. n.

6 l.

Ék Sándor festő

(szerepel a kiállítás on)

Nonlogi: Plakátszínvonalunk helyete egy kiállítás tükrében

Nepszava 1956 ápr. 26, 84 évf. 99 n. 4 l.

ÉK Sándor

Csifka P: Tíz esztendő képzőművészete

Művelt Nép 1955 VI. évf. 17. n. április 24, 2 old

MDK

Ék Sándor festő,grafikus

Bencze László: Válasz Bernáth Aurélnak Csillag, 1954. VIII.évf.augusztus 1567.l.

ÉK Sándor festő

Cifra P: A képzőm. kiáll. festmények és grafikái

Művelt Nép 1955 11 évf. 3. n. jan. 16, 1e.

ÉK Sándor grafikus

Nonloni: kérzőművészetünk 10 éve

Nepszava 1955. május 22, 83 évf.
119 n. 4 l.

ÉK Sándor grafikus-festőm.

NN: Megnyílt ÉKS. kiáll. Mondrá ban

Nérszava 1955. dec. 1. 83 évf. 282 n.

4 l.

ÉK Sándor

NN: A magyar képzőművészet feladatairól
Művelt Nép, 1955. II. évf. 24. sz. június 12. 1 l

ÉK Sándor

Nagymama, olajf. (repr.)

Művelt Nép 1955 II évf. 35 sz. aug. 28. 6 l.

ÉK Sándor

Kossuth-díjas, Érdemes művész

Szovjetu.

NN: Régi varútok között

Művelt Nép 1955 11 ért 50 h. dec. 11, 1e.

ÉK Sándor

A Vörös Gárda eskűje 1918-ban
rajzai (repr.)

Művelt Nép 1955 II. évf. 45. sz. nov. 6. 5. l.

Éh Sándor

Felszabadulás

LG: Mai magyar festészet miáll. (hórofipal.)

Irodalmi Hipság 1956 III évf. 9 n. márc 3, 8. l.

ÉK Sándor

graf. kiállítása Moszkvában

Irodalmi Újság 1955 II évf. 49. m. dec. 3. 8 l.

ÉK Sándor

felszólalás

NN: A Magyar képzőm. és Iparm. Szöv. II. közgyűlése

Szodalmi Szigy 1955 n ért. 24 n. jun. 11. 1 l.

ÉK Sándor festő-grafikus m.

4 rajz (repr.) Szabadságunk köszöntése c. sorozatból:

1, utcai harc Budapesten

2, Körbe-körbe: a felszabadulás előtt

3, a " után

4, Sztálinvárosi épitők

Nodalni Nyság 1955 U érf, 14 n. ápr. 2, 7 l

Ék Sándor, festő MDK

" Felszabadulás"

183.o.

Körner Éva: Festőművészetünk uj utjai. Kiállitás az Uj Magyar Képtárban - 1956 február.
Müv. Ért. 1956. V. évf. 2-3. sz. 183-188.

Ék Sándor. MDK.

Tervvázlatát továbbítottuk a
Béke Világtanács titkárságának felkérésére.

Művelt nép. 1955. jún. 23. VI. é. 4. sz. 8. l.

Ék Sándor
Rózsadombi táj, szén
Táj, országut Salgótarján felé, szén

Nyári Tárlat. Ernst Muz. 1954. jul. 7 l. xxx

Ék Sándor

Vázlat "Rákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton" c. munkához, olaj

Vázlat "Petőfi Bemmel a nagyszebeni csatában" c. munkához, olaj

Vázlat a "Felszabadulás 1945-ben" c. munkához

II. Magyar képzőmüv. kiáll. Műcs. 1951. nov.
6 l.

Ék Sándor

Kohómunkás, ceruza

Uj Magyar Képzőművészet. Főv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 35 11

ÉK Szidor

BJ: A képzőm. főisk. évvégi kiállítása

Irodalmi Újság 1955 okt. 27 n. jul. 2, 8 l

Ø Eisenhut György

inernök

l.

Goszt Pécs 1763

38 l.

EK M.D.K.

Bp.19o1.

A Gerovčica sziklahasadéka. Szövegközti illusztráció Hirc Károly: A hegyvidék c. cikkéhez. id.mü 343-347.p.

Szign. MC - EK sc. - Morelli G.F.i.

Medovič Celesztin rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztávv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.19o1.347.p.

Ék MDK

Résztvett a magyar müvészeti kiállitáson Berlinben/ Die 9. Republikausteklung Ungarns/.

"Mutterschaft" /Anyaság/

kht. Weiter geistiger Radius

Der Morgen d. 11. Sept. 1962.

MDK

Ék Sándor, festö-graf.

Felszabaditás. Szén.

Szovjetparlamenterek meggyilkolása. Szén.

Mücsarnok.- I.M.Képzöm.Kiáll. 1950. Kat. 0.l.

M.D.K.

Ék Sándor

Festőművész "Munkás " c. müve felv.

Népszava 1960. aug.20. 8.old. 198.szám.

Ék Sándor, festő

1906

437 képből álló Mai festészetünk c. tárlat
egyik kiállítója.

—: Festészeti kiállítása a Ganz-Mávag Vörösmarty
Művelődési Házában 13.l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. nov. 7.

Ék Sándor, festő

7Dk

A II. kar. képzőművészeinek legújabb tárlatát Ék Sándor nyitotta meg.

—: Hír

12.1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. nov. 12.

MDK

Ék Sándor

hazaérkezett Brüsszelből.

Esti Hirlap 130 sz. 1958. jun. 5 2 old.

M.D.K.

Ék Sándor

Fagyejev: Az utolsó udege c. munkájának illusztrációit készitette. /Magyar Helikon kiadása/

/...ó/:Könyvek között c. rovat hiranyaga. Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. február 19. IV. évf. 8. sz. 44. l.

M.D.K.

Ék Sándor festőművész

A Főiskola tanára nyilatkozik abból az alkalomból, hogy mit érzett, amikor mint „a felszabaditó hadsereg tiszti egyenruhájában rövid beszédet intézett az első szabad filmelőadás közönségéhez." Ő hozta Debrecentől Budapestig az első filmtekercseket a Szovjetunióból. Huszonöt év után ekkor találkozott Csók Istvánnal is.
Fényképfelvétel mellékleten: Csók Istvánnal együtt szovjet tiszti egyenruhában.

G.P.:Tizenöt éve történt c. rovatban "Ő hozta az első filtekercset c. interju. Film Szinház Muzsika 1960. Január 22. IV. évf. 4. sz. 2. l.

Ék Sándor
festő

M.D.K.

Munkásmozgalmi portréiról.

Pogány G. Gábor: Emberábrázolás, szemléletkép
Művészet, 1961. november — 3 l.

Die Schuster

Frl?

Ék Sándor MDK

A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású alkotások.:

"1919. Éljen a Tanácsköztársaság!"

Pap. litográfia

GERELY ES EDE: A LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI GYÜJTEMÉNYE. LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 131-178.l. 141.l.

Kiss Sándor, festő

MDK

A Kossuth-díjas festőművész új eljárást dolgozott ki. Ezt ismertetik nyilatkozatában.

Rókás Sándor: Új művészeti sokszorosítási eljárás: a luxográfia 6.p

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 30.

Élő Sándor, festő

MDk

Kiállított.

Rémyi Péter: A IX. Magyar képzőművészeti Kiállítás festményei 8-C.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 12.

Ék Sándor, festőművész M.D.K.

grafikai műveit a munkás-mozgalom eseményeinek érzelem-gazdag megfogalmazásaképpen említi:

D.Fehér Zsuzsa: Mai (képző) művészetünk néhány problémájáról. Művészettörténeti Értesitő, 1962. XI.évf.1.sz.47.old.

MDK

Ék Sándor, festö

Csendélet. Olf.
Rákosi elvtárs portréja. "
Bem és Petöfi a 48-as csatában. Olf.

Mücs. -IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 7.1.

Ék Sándor MDK

festő

Tudósok, művész, írók példamutató jegyzése.
Szabad Nép, 1951. szept. 28.

MDK

Ék Sándor, festö-graf.

Öregasszony/Szabadságunk köszöntése c. sorozatból./ Szén.

A fasizmus alatt 1944./Szabadságunk köszöntése c.sorozatból/ Szén.

A szovjet parlamenterek meggyilkolása/Szabadságunk köszöntése c. sorozatból./ Szén.

Nücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.2o.1.

MDK

Ék Sándor, festö-Graf.

Magános fa /Szabadságunk köszöntése c.
sorozatból. Szén.

Olvasztár. /Szabadságunk köszöntése c.
sorozatból. Szén.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.19.l.

ÉK Sándor festő M.D.K.

jubileumi kiállitása a Mücsarnokban

Napló
Magyar Nemzet 1962. julius 29. 9.1.

melk

Ék Sándor

Lovasi c. olajfestménye

(H.) Megnyílt a IX. magyar képzőművészeti kiállítás

Országos-Világ. 1962. 18. sz. 7. l.

mdk

Ék Sándor

rajza: Lenin

Ék Sándor: Emlékezés Leninre

Ország-Világ, 1962, 16. sz 3. l

mdk

Ék Sándor

„Épülő Budapest"

c. műve

reprodukció

v. „Dolgozó emberek között. Kiállítás az Ernst Múzeumban

Képzőművészet 1962, 1. sz. Hátsóborító

Ék Sándor
festő

M.D.K.

Néhány műve a Nemzeti galéria-
ban van.

Bertalan Vilmos: A magyar Nemzeti Galéria új szerzeményei
Művészet, 1962. augusztus — 44 lap.

mdl2

Ék Sándor

művei a IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Peter Imre: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás és a közönség

Népművelés 1962, 6. sz 25. l

mdk

Ék Sándor

Kiállított a III. szegedi nyári tárlaton.

L. F. Egy Országos Hírű Szegedi Tárlatról

Tiszatáj, 1962, 9. sz 8 l

mdk.

Ik Sándor

rajza. Lukka Máté „A falak alatt" c. iráshoz

Ország-Világ 1962. 45 sz. 22. l.

ÉK Sándor festő M.D.K.

Grafikai lapok.
Illusztráció Andrejev: "Különös történet"-éhez

Dutka Mária: Ék Sándor kiállitása a Mücsarnokban

Magyar N emzet 1962. szeptember 8. 4.l.

ÉK sándor festő M.Ü.K.
gyüjteményes kiállitásán az a szénrajz, amellyel,
mint 17 éves motorszerelő felvételét kérte 1919-ben
a proletár képzőművészeti tanműhelybe.
Néhány hónapig tan lhatott csupán Uitz Béla és Nmmes
Lampérth Géza irányitása mellett.
8 évig Németországban volt emigrációban, majd a há-
boru előtti években a Szovjetunióban élt.
Résztvetta Nagy Honvédő Háborubanó

" Berlini Földalattin" /1929/ karikatura
"Filmcenzura"

Lutka Mária: Ék Sándor kiállitása a Mücsarnokban
1962. szeptember 8.4.1.
Magyar Nemzet

Ék Sándor

„Zsozso" c. olajfestménye a IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagából.

— repr. —

Északmagyarország 1962. máj. 6. 6. l.

MDK

Ék Sándor

Kiállitási kritika

Munka, 1968 ápr.

MDK

Ék Sándor

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.21.

MDK

Ék Sándor

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.21.

Ék Sándor

Szerepel a „hai magyar grafika"
c. kiállításon

Horváth Szörény: hai magyar grafika

Kortárs 1968 V. 56old

M.D.K

Ék Sándor
festő –

Az 1950 es években munkásmoz-
galmi képeket festett.

D. Fehér Erzsa: Új magyar festészet
Művészet, 1968. május – 40 kép.

M.D.K.

Ék Sándor
festő

Részt vett a tárlaton

Pogány Ö. Gábor: „Dolgozó emberek között"
Művészet, 1968. május -33 lap

Ék Sándor, Jestő

A Nekrológot irta.

Ék Sándor: John Heartfield emlékezete

9.

Népszabádság, Bp. 1968. máj. 4

MDK

ÉK Sándor (1902 –)

„Megcsalatva, elhagyatva"
tanulmány. pen. 260×340 mm.
ltn.: F. 58171

Magyar rajz és ostvarell. A XIX és a XX
szerad. A Kat. bev. Delmachet Anna
Bp 1959

42.

Ék Sándor

Lenin és Szamuely találkozása.
Munkaverőben, 1919-ben. 1954.
(repr.)

Artner Tivadar: Évezredek művészete. Bp. 1965.
Gondolat k., 606 l., ill.

572.l.

Ék Sándor

/Alex Keil/
a politikai terror idején Németországba emigrált.

A.Tyihomirov: Iszkusszstvo Vengrii IX - XX.
Moszkva 1961. 141.l.

Ék Sándor

1950 alapított Munkácsy díj I. fokozatával őt tüntették ki először, Pór Bertalannal és Beck Ilonával együtt.

A. Tyihomirov: Iszkusszstvo Vengrii IX - XX.
Moszkva 1961. 148. l

Ék Sándor

2.

„Békét és szabadságot hoztak" c. művén középen szovjet tank halad lassan Pest egyik utcáján, s a házakból előbújt emberek üdvözlik a felszabadítókat.

A. Tyihomirov: Iszkussztvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 148. l

Ék Sándor

1.

„Felszabadulás" c. kompozíciójának első variációját az I. Országos kiállításon 1950-ben mutatta be: szovjet katonák Budapest utcáin fogoly német adeihat vezetnek. A következő kiállításokon vázlatok az új feldolgozáshoz:

A. Tyihomirov: Iszkusstvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 148. l.

Ék Sándor

Esti Hírlap
1958 IV. 2
Művi 78 szám

jart.

☐ „MEMENTO" CIMMEL a fehérterror rémtetteit megörökítő rajzsorozatot készített Ék Sándor festőművész. „Albumom nyolc litográfiáját nemrég fejeztem be. Csupán kis példányszámban fog megjelenni ez a rajzsorozat; kétszáz számozott példányon kívül mintegy kétszázötven kerül forgalomba — mondja a Kossuth-díjas művész, akinek a Műcsarnokban nemrég zárult kiállítása április 4-re Csepelen nyílik meg. — Néhány alkotással kevesebb lesz látható a csepeli tárlaton; hármat ugyanis kivittek az anversi kiállításra."

Ék. Sándor

Ék Sándor festményeiből

Tegnap délben, a képzőművészeti élet számos kiválósága jelenlétében megnyílt a Műcsarnok kamaratermében Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész kiállítása. Képeink a kiállítás néhány alkotását mutatják be.

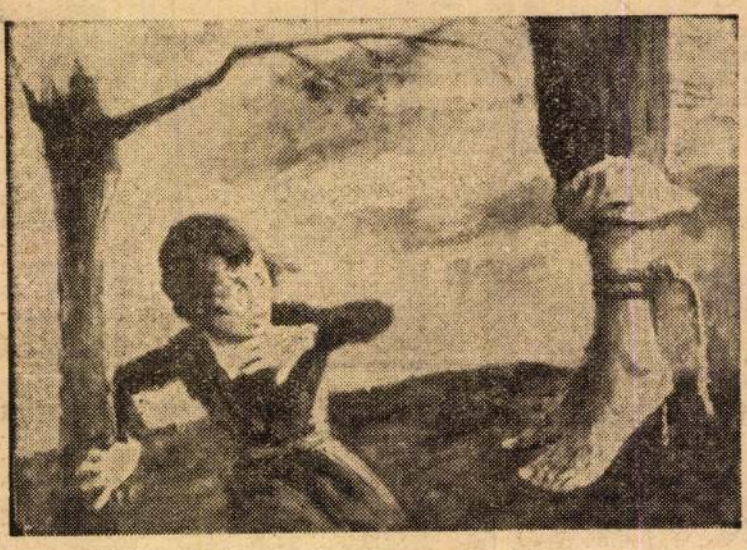

↑
A fehérterror, 1919. (1956)

Kislány babával. (1957)
→

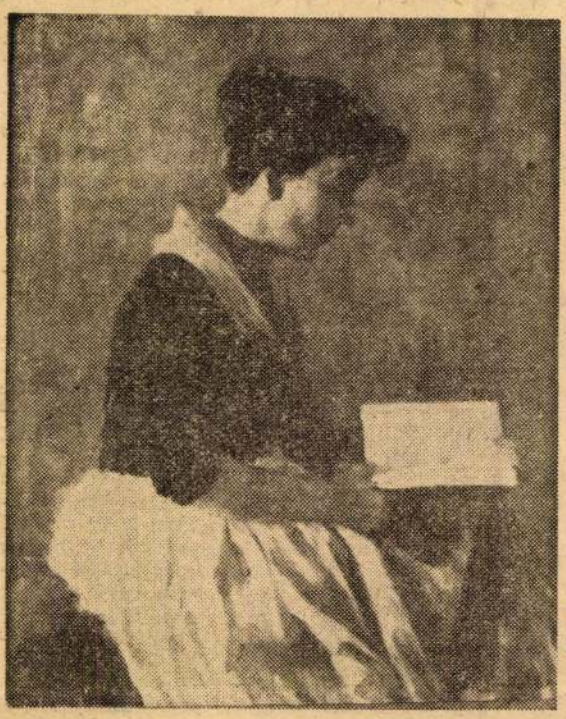

←
Olvasó. (1957)

Elárulva. (Fehérterror 1956)
↓

C

Másfél órán át kac
tréfadolog! S főképp:
tőség a magyar filmví
hón igénylő közönsé
De aki mélyen leszálli
kel ül be a nézőtérre
dik. Azt mondhatn
filmre, amit Karint
Szabolcska Mihály
„Nincsen abban se
az legalább érthet
moziközönségünket —
— már nem kell a
hogy a „Csendes otth
téveszti valami műv
produkcióval. Éppen
feleslegesnek látszik
nevettetés" mélyen k
s a körülötte tolong
újbóli felsorakoztatás
a film ugyancsak kí
erre a célra. Még csa
sem kellene a kritiku
fölényes érvelés után
sen megvonja az önc
tés polgárjogát. Már a
mindnyájan szíveseb
nánk egy magasabbre
ból szőtt, vérbő jelle
pompás helyzetekből
komédián, de ha ló ni
is jó, egyelőre.

Nevetünk a nézőté
Szántó Armand és *S*
hály szövegkönyve. B
rendezői munkája ne
szolgál. Pl. a szegedi
padon látott „Bástya
— ilyen hasonló ötlet
az ötlet egyébként m
bizarr. Valószínű, hogy
vatali bürokrácia mé
kincset rejtenek a s
lom számára. Kevés a
a nagy gondot persze
káshivatal agyalja ki),
osztás szinte verejtéks
móniákon megy végbe
mérik az igényjogosul
jengős vitákon érvek c
sze ellenérvekkel, és

a Széch

Két éve

(Tudósítónktól)

Szombaton délelőtt a
deltetésének Kossa Ist
közlekedés- és postaügy
a Széchenyi-hegyi új
nagyadót, legnagyobb
kat az ellenforradalom
óta. Az ünnepségen
Trautmann Rezső épít
Antos István pénzüg
is és eljött Rolf Lütz
NDK budapesti ügyvivő

A 30 kilowattos adó
és a német dolgozók ö
nak nagyszerű eredmé
zenkét emeletes 58 mé
adótorony épületét a 2
Építőipari Vállalat dolg
tették. Az adóberen
méter hosszú acél tart
relt lepkeantennát az
Stahlmontagebau váll
tette és szerelte fel. A
antennaberendezés az
legesen kisugárzott telj
100 kilowattra erősíti
többi között biztosítja
dapest nagy részén a
nem költséges szobaan
lehet venni. Az adóál
studió között mikrohull
berendezés biztosítja a
tetést.

— Nekünk, kommun
a szilárd álláspontunk
ta avató beszédében t
Kossa elvtárs —, hogy
minden vívmányát, a
béke, a népek egymás
becsülésének mindenn
latába kell állítani. A
ziós adó a kultúrforr
fejezetét nyitja meg
Ezután a falusi lakás
melőszövetkezeti és if
túrházakban Budapest
ben értesülnek majd
adáson keresztül a na
sabb politikai és kultú
nyeiről, láthatják és
majd legjobb énekes
kiválóbb művészeink

...pesti színházak ...és hétfői műsora

...asárnap: Háry János (ifjú-...11), Bohémélet (F-bérlet, 7. ...étfő: szünnap. — **Az Ope-Színháza**: vasárnap: A de-...zünet, délelőtt 11), Magyar ... Együttes díszelőadásának ...(3), Cigánybáró (bérletszü-... A budapesti Filharmóniai ...bérleti hangversenye, Ve-... Vilmos, (S-bérlet, 8). — ...áz: vasárnap: Bánk bán ...dás, délelőtt fél 11), Peer ... és Vízvári-bérlet, 5. elő-...étfő: A tojás (7). — **Kate-...nház**: vasárnap: Tartuffe ...lás, délelőtt fél 11), Mand-...étfő: Pygmalion (7). — ...áz: Királyasszony lovagja ...hétfő: 7), Anna Frank nap-...p: fél 3). — **Madách Szín-...ínháza**: A róka meg a szö-... fél 8, hétfő: 7). — **A Ma-...ereg Színháza**: vasárnap: ...(7), hétfő: Teaház az ...ldhoz (7). — **Petőfi Szín-...p**: Olympia (3), Optimista ...hétfő: szünnap. — **Jókai ...rnap**; Trisztán (délelőtt ...gyike drága gyermek (7), ...p. — **Fővárosi Operettszín-...ap**: Csárdáskirálynő (ne-...i és szerelem (7), hétfő: **...laha Lujza Színház**: va-...szi keringő (fél 3, 7), hétfő: ...y (OCV, 7). — **Vidám Szín-...**: Egyebek és emberek (3 és ...nnap. — **Kis Színpad**: va-... a papa . . . (4 és 8), hét-... — **József Attila Színház**: ...ányok (vasárnap és hétfő: ... (vasárnap: fél 3). — **Iro-...**: vasárnap: Egyfelvonáso-... fél 11), Egy kis chanson, ...kabaré-est (fél 9), hétfő: ...fjúsági előadás (3), Egy-...(fél 8). — **Zeneakadémia**: ...erett-farsang (4 és 8), hét-...Gizella hárfa-művésztanári ...ersenye (fél 6), Magyar ...nikus Zenekara. Vezényel: ...oossens (Anglia). (Külföldi ...C-bérlet, 2. előadás, 8). — ... vasárnap: Hot Shots, né-...kar. (A február 5-i jegyek a ...ai, és a február 8-i jegyek ...rai előadásra érvényesek, 4 ... Mozart (mikrobar, hangle-... előadás, fél 6), A szonáta ...-bérlet, 1. előadás. Az egye-...kolai hallgatók részére, 8). **Ferenc Művelődési Ház**: ...t (vasárnap: fél 8). — **...rleté**: vasárnap: Fentről ...(fél 4, 6 és fél 9), hétfő: **Budapest Varieté**: vasárnap ...(4 és 7), hétfő: szünnap. — **...ínház**: vasárnap: Tündér ...lla), (délelőtt 11), Hamu-...5), Szerelmes Istenek (fél ...ünnap. — **Fővárosi Nagy-...rnap**: Keita Fodeba, 30 ta-...ett-együttes (4 és fél 8), hét-... — **Jégszínház**: Jégkoktél ... és fél 8, hétfő: fél 8). — **...ond Művelődésház** (Jókai ...árnap: Dörmögő Dömötör, ...délelőtt 11), Ujra Pesten . . . ...nekara (4 és fél 8). — **Álla-...ház (Déryné Színház)**: va-...eo és Julia (Ujpesti Mun-

*

...áz igazgatósága közli, hogy ...e a Falstaff helyett a Bo-...l színre az Operaházban.

...i Színpad titkársága közli: ..., vasárnap este az Egy kis ...ód Tamás kabaré-estje — ...adályok miatt fél 9 órakor

HÍREK

Kitüntetik a kiváló egyetemi hallgatókat

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa határozatot hozott a kiváló egyetemi (főiskolai, akadémiai) hallgatók kitüntetéséről. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa legmagasabb tanulmányi kitüntetésül felsőoktatási tanulmányi érdemérmet alapít.

Felsőoktatási tanulmányi érdemérmet kitüntethetők azok az egyetemet, főiskolát, illetve egyetemi jellegű akadémiát végzett hallgatók, akik tanulmányaik folyamán mindvégig kiváló eredményt mutattak fel, legalább egy tárgyból, különösen kiemelkedő eredményt értek el, és példamutató magatartást tanúsítottak.

Ugyancsak határozatot hozott a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a kitüntetéses doktorráavatásra. Kitüntetéses doktorráavatásban részesíthetők azok az egyetemet végzettek, akik középiskolai és egyetemi tanulmányaik folyamán mindvégig kiváló eredményt értek el, doktori szigorlatukat „summa cum laude" tették le és példamutató magatartást tanúsítottak.

Csaknem 200 000 forintot nyertek a négytalálatosok

A lottó nyolcadik játékhetére beérkezett 3 887 700 lottószelvény. A nyertes szelvények között felosztásra kerül 5 531 670 forint. Öttalálatos szelvény nem volt. Négy találatot 14 szelvényen értek el, a nyereményösszeg egyenként 197 560 forint. A háromtalálatos szelvények száma 1785. Nyereményösszeg egyenként 775 forint. Két találatot 63 563 szelvényen értek el. Egy-egy kéttalálatos szelvényre 21,75 forint jut. (MTI)

— **Éjszakai járat indul** a 28-as villamos vonalán. A József körúton 0,10, 0,40, 1,20, 2.00 és 2.40, az Uj Köztemetőtől 1.00 és 1.50 órakor.

— *ÚJ KÍNA CÍMMEL kiállítást rendezett a IX. kerületi pártbizottság, a Hazafias Népfront és a tanács a kerületi pártbizottság székházában. A kiállítást február 23 és március 8 között, délután 3—7 óráig tekinthető meg.*

— **Kombinált porcelán-üvegtárgyakat készít** a Herendi Porcelángyár és az Ajkai Üveggyár. Egyelőre kristálykelyheket, később pezsgőspoharakat és egyéb üvegtárgyakat is gyártanak majd, porcelánaljjal.

— **Új, korszerűsített gépeken dolgoznak** a Röntgen Műveknél. Terápiás kezelésre, például a „Pherolix—250"-t alkalmazzák, amely a sugárzást közvetlenül a beteg testrészre irányítja, s így nem roncsolhat egészséges szöveteket.

— **40 éves találkozó** előkészítésére Wottava Ottó (Budapest, XI. ker., Lágymányosi út 17/a.) kéri azokat a bajtársait, akiket 1918-ban a Várban letartóztattak, majd a pécsi 19-es honvédségi fogházba kísértek, vegyék fel vele a kapcsolatot.

— **AZ IDŐSZERŰ POLITIKAI KÉRDÉSEKRŐL tart konzultációt szerdán fél hat órakor a Budapesti Pártbizottság marxizmus — leninizmus esti egyetemén (VI., Benczur utca 33.) Kelen Béla elvtárs, a Budapesti Pártbizottság titkára. (Meghívók az esti egyetemen és a kerületi pártbizottságoknál igényelhetők.)**

— **A JÖVŐ ÉVI NAPTÁRAK** engedélyezéséről utasítást adott ki az Országos Tervhivatal; az utasítás értelmében az 1959-es naptárak és kalendáriumok kiadására március 1-ig a Művelődésügyi Minisztérium kiadói főigazgatóságától engedélyt kell kérni.

— **Az Országos Vízügyi Főigazgatóság** vízügyi, hajózási és hajógyártási szakemberekből álló öttagú bizottságot küldött az NDK-ba a jég elleni védekezéssel kapcsolatos kérdések és elsősorban a jégtörő hajók tanulmányozására.

— **Szélhámost vettek őrizetbe.** Az V. kerületi rendőrség őrizetbe vette Sárközi Gyuláné, V., Szarka utca 1. szám alatti lakost, aki azon a címen, hogy lakást szerez számukra, több személytől ötvenezer forintot vett fel. A pénzt elsikkasztotta. A kerületi kapitányság kéri Sárközinének azokat az áldozatait, akik még nem tettek feljelentést, jelentkezzenek a kerületi kapitányságon.

IDŐJÁRÁSJELENTÉS

A Meteorológiai Intézet jelenti: várható időjárás ma estig: felhős idő, sokfelé eső, később havazás, élénk, időnként erős északnyugati, északira forduló szél, a hőmérséklet csökken.

Várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: 0—mínusz 3 fok között.

...Ő zug-ingatlanközvetítő, gyárosból lett presszólovag

...értettem.

...ből él most?

...keimből . . .

Ki is bökte, hogy van ... vagy tizenhat telke, ...se a fővárosban. Megér-... 400 ezer forintot. És ...abbakkal szaporodnak. ... és készpénze is van Szamosi úr belemele-...zélt. Bizony, zug-ingat-... ő, a javából, aki egy-...sere, ingatlanvétel so-...szégyellt" tízezret is el-...ttlégyen az illető páci-...ú vagy földhözragadt. ...nyvi hivatalban már ...smerték a beosztottak ...ihályt, mint a saját fő-

... mindennapos látvány ...alom, nagy bőröndre és ...lós zsákra való adás-...ődésmásolat, amelyet a ... lakásán foglaltak le. ...yel éppen szaporítani ...yilvánvaló, hogy ezért ... Szamosi Mihály a ta-...t: az élősködésért, az ...ért! Lesz ideje rajta ...i — érdemes volt-e!

...nossal ismét csak úgy ...neg az ismeretségem. ...ottam: ez az úriember ... villát akar vásárolni ... esetében azonnal hoz-...erősöm: saját magának. ...nan van ennek az em-...yi rengeteg készpénze? ... — egy vagyon.

— Háza volt, és eladta?

— Nem — válaszolta barátom. — Asztalos kisiparos. De ne higgye ám, hogy kezemunkájából él! Először is két segédje van. Ők dolgoznak — míg Mózes úr az eszpresszóban ül és tárgyal. Üzletel.

— Mivel?

— Ezzel is, azzal is. Például bútorral, fával, esetleg aranyval. Legutóbb is arany miatt kapott négy évet . . .

Négy évet? S mégis hozzájutott az iparengedélyhez? Ez aztán dőfi. Nos, kerüljünk csak szembe ezzel az úriemberrel. Valóban úr. Igazi Úr! Nagy és hosszan elnyújtott ú-val. Mózes János ugyanis nem olyan köznapias úr — gyáros volt a lelkemadta. Volt 1945 előtt egy bútorasztalos-üzeme, negyvenegynéhány munkással. Ezenkívül magáénak mondhatta az újpesti nagy rádiószekrénygyárat is. Aztán, amikor „megsejtette", hogy államosításokra kerül a sor, gyorsan értékesítette a faanyagkészletét, valamint árujáét — s mindent belefektetett a szép sárga aranyba... S hogy a „vagyonka" tovább szaporodjon — „csencselt". Arannyal s egyebekkel. Fülöncsípték — négy évre elítélték.

Az ellenforradalom alatt kijött, a hátralévő büntetését elengedték. És 1957 februárjában iparengedélyt kapott. Megkérdeztem tőle, vajon bevallotta-e az iparengedély kérvényezésekor, hogy négy évre büntették gazdasági jellegű bűncselekményekért?

— Nem kérdezte azt tőlem senki — válaszolta.

Az első perctől kezdve — nem dolgozott. Segédei mellett még volt egy „kijáró" embere is, aki ügyeit elintézte. S forgott a tőke — mindig volt vevő a segédei által készített bútorokra s mindig akadt nyersanyag. Beszerezte Mózes úr — az eszpresszóban. De foglalkozott egyebekkel is — üzérkedett, vesztegetett, hogy csalárd módon ötszörösét fizesse ki neki a MÁVAG a segédei által elkészített állami munka után . . . Az OTP-nél már egyszámlát nyitott, oly jól ment a bolt. S a napokban éppen egy villát akart venni — 280 ezerért, kápé. Mit neki 280 ezer — annyi pénze van, mint a pelyva, teheti. Az egykori gyáros — a népi demokrácia tizenharmadik esztendejében. Szerencsére most már csak — tehette . . .

Ime, két alak. S bizony nincsenek egyedül. Élnek, mint hal a vízben. Egynek-egynek is több a jövedelme, mint húsz becsületes dolgozónak együttvéve. Helyes ez? Erkölcsös? Semmiképpen. Ezért leplezzük le őket — az Ön segítségével, kedves Olvasónk. A becsületes emberek összefogása kell ahhoz, hogy nyakoncsípjük ezeket a jómadarakat, mert okosak, ravaszak valamennyien, s úgy kicsúsznak az ember kezéből, mint a sikamlós angolna. Nagyon nehéz fülönfogni s a megérdemelt helyükre juttatni őket. De már eddig is sikerült a becsületes emberek segítségével, s reméljük ezután is sikerülni fog . . .

Szabó László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA
Ék Sándor
1958 MÁJ 28

— ÉK SÁNDOR KOSSUTH-DÍJAS festőművész kiállítását a József Attila Művelődési Házban kedden nyitották meg.

EX LIBRIS

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1960 APR 29

— ÉK SÁNDOR 82 RAJZÁNAK és festményének reprodukcióját, Alexander Abusch művelődésügyi miniszter előszavával kiadta az NDK nemzetvédelmi minisztériuma a „Harcoló művészet" című sorozatban.

Ex libris

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

ESTI HIRLAP

1958 FEB 23.

Ék Sándor kiállítása

Ék Sándort eddig inkább nagyméretű, főként történeti tárgyú vásznairól ismerte a közönség. Még az avatottak is csak kevéssé tudtak intim hangvételű munkáiról. A *Műcsarnok Kamaratermében* ma délben megnyílt tárlatán ecsetje lírai vénájának termésével találkozunk; ez *olyan festői kvalitásokat mutat, amelyek a művész régebbi alkotásaiból jórészt hiányoztak.*

Kisméretű tájábrázolásai palettájának jóleső kivirulásáról adnak számot. Érzelmi hajlandóságú művész Ék Sándor, a természetben is az emóciókat kiváltó, érzéseinek tolmácsolására kínálkozó motívumokat keresi. Elsősorban a dombos-hegyes tájék vonzza. Hasonló alkotásaiban érdekes módon ötvöződik a látvány sugallta monumentalitás a finom színárnyalatok bensőségével, amelyeket a levegőég tüneményeire érzékeny festőszem frissen ragad meg. Budapestről egy egész sorozat kis képet festett — a napfényes-párás, hajnali-téli budai hegyek látványa különösen közelnőtt szívéhez — ezek között nem egy, ínyencek ízlését is kielégítő ábrázolást találunk. A művész tudatosan és jó érzékkel nyúl a nemzeti hagyománykincs, számára legmegfelelőbb forrásához; a bodrogparti facsoport, egy sejtelmes derengésű alkonyi kapuali képéből kiolvasható: a Munkácsy örökét ápoló, romantikus realisták hagyatékából merít ösztönzéseket egyéni piktúrája gazdagításához.

Bensőséges hatású életképei közül kiválik fínom realizmusával az *Olvasó nő* és a Balaton partján fürdőzőket elevenítő üde, örömteli kompozíció. A lírai vallomások szomszédságában a frisseségükkel figyelmet keltő vázlatok a művész műtermének titkaiba avatják a nézőt. A formai problémák stílust csiszoló gondjai közepette azonban *Ék Sándor nem mellőzte a piktúrájában főszerepet játszó politikai témákat sem.* Három nagyméretű vászna 1956 októberének tragikus súlyú történelmi napjait idézi. *(Meggyalázva, Elárulva. Megcsalatva, elhagyva).* Habár erőteljes, vöröses-barna alaptónusú kompozícióit még nem érezzük teljesen megoldottaknak — a vázlataik általában meggyőzőbbek — *úttörő jelentőségük vitathatatlan.* Hogy a hasonló feladatokat mennyi erővel és művészi erénnyel meg tudja oldani a művész, azt az 1919-es fehérterror embertelenségét vádoló, szenvedélyesen dinamikus kompozíció tanúsítja. *(A szekszárdi direktórium kivégzése.) Ez a kisméretű mű nemcsak Ék Sándor euvrejében, hanem újabb festészetünk egészében kiemelkedő helyet kér.*

Artner Tivadar

Gheorghiu-De

Bukarest, február 22.

Amióta áthaladt a magyar—román határon a magyar küldöttség különvonata, a románok és a velük együttélő nemzetiségek nagy érdeklődéssel figyelik a testvéri magyar nép küldötteinek útját. Olténia Románia egyik országrésze és *Craiovát* tréfásan *„Olténia fővárosának"* nevezik. Amikor Craiovára, ebbe a színtiszta román városba megérkezett tegnap a különvonat, a magyar vendégeket ugyancsak meglepte az állomás környékének képe. Harmincezernél több ember várta őket a hivatalos fogadtatás után, akárcsak Temesvárott, népi táncok és muzsika dallamai csendültek fel. A magyar küldöttek is elvegyültek a táncolók között és együtt járták az oltyánokkal, a párnácska táncot, a perenicát.

Nagyszabású volt a bukaresti fogadtatás is.

Százezernél jóval többen álltak sorfalat, amerre elhaladt a gépkocsioszlop, a tömeg azonban nem oszlott szét.

Amikor a magyar küldöttség a román hősi emlékműhöz hajtatott, *hogy elhelyezze az emlékmű talpazatán a kegyelet virágkoszorúját, utána pedig, amikor a küldöttség tagjai a minisztertanács elnökségére látogattak, a gépkocsik továbbra is a bukarestiek sorfala között tették meg az utat.* Különösen nagy tömeg lepte el az utcákat péntek este hat óra után. *Amikor feltűntek a magyar küldöttséggel a gépkocsik, a bukarestiek ismét*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

ESTI HIRLAP

1956 ÁPR. 2.

610

□ „MEMENTO" CIMMEL a fehérterror rémtetteit megörökítő rajzsorozatot készített Ék Sándor festőművész. „Albumom nyolc litográfiáját nemrég fejeztem be. Csupán kis példányszámban fog megjelenni ez a rajzsorozat; kétszáz számozott példányon kívül mintegy kétszázötven kerül forgalomba — mondja a Kossuth-díjas művész, akinek a Műcsarnokban nemrég zárult kiállítása április 4-re Csepelen nyílik meg. — Néhány alkotással kevesebb lesz látható a csepeli tárlaton; hármat ugyanis kivittek az anversi kiállításra."

tyek [illegible]
terveznek. Aicsi, a japán kor-
mány képviselője a japán mi-
nisztertanács főtitkára kijelen-
tette: a japán kormány úgy
üdvözli a Szovjetunió kormá-
nyának ezt a lépését, mint je-
leletet Japán atomfelhívására,
hogy az Egyesült Államok és
Anglia szintén felhagyjon a to-
vábbi kísérletekkel.

[illegible] 29,6 millió forint

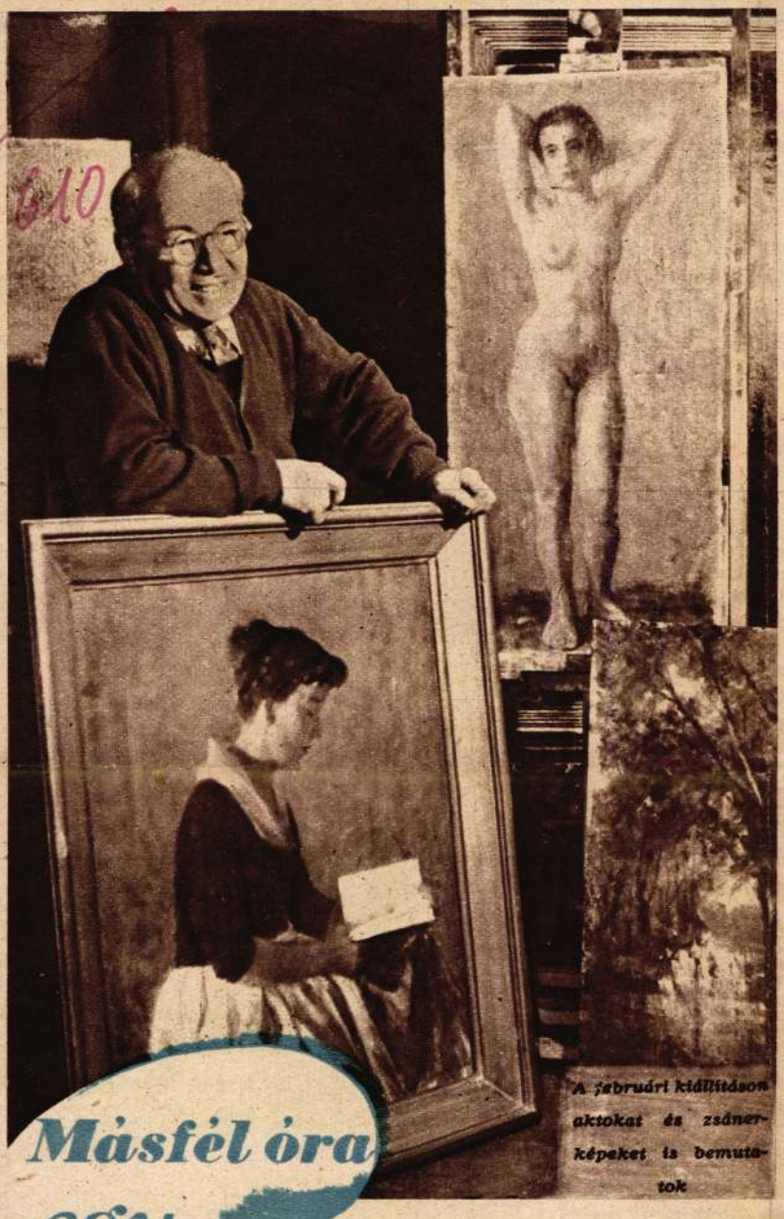

A februári kiállításon aktokat és zsánerképeket is bemutatok

Másfél óra – egy műteremben

ÁRVÁCSKA ÚT 5.

Emeletes kis ház. Körül a budai hegyek csendes koszorúja, ahová a lármás fővárosból már csak elcsituló nesz szökik fel megpihenni.

Itt lakik és dolgozik *Ék Sándor*, az Európa-szerte ismert és megbecsült képzőművész.

Éppen ebédel a kis család, amikor betoppanok. Ék Sándor gyorsan befejezi az ebédelést, a műterem felé tessékel és mentegetődzve kezdi:

— *Ne haragudjon, de öt perce jöttem meg a Főiskoláról. Tudja, mindig arra a lóra tesznek többet, amelyik már úgyis húzza a terhet. Főiskolai tanár vagyok és még két emberre való elfoglaltságom van, amellett, hogy képzőművész vagyok.*

— Jelenleg min dolgozik?

— *Sokáig nem volt módomban ecsethez nyúlni. Talán azért fogtam meg most olyan nagy kedvvel az ecsetet. Egy trilógián dolgozom. Az ellenforradalmat akarom megfesteni. Lassan el is készülök vele. De más témák is foglalkoztatnak. Tájképek, portrék — régi kedves emlékeket és terveket igyekszem valóraváltani.*

Beszélgetés közben az ifjú nemzedékre, az utánpótlásra kerül a sor. Ék Sándor lassan, megfontoltan ejti a szavakat:

— *Az a jó, hogy a fiatalság mindig hiszi, nagyobbra hivatott, mint az öregek. A mi fiataljaink is ilyenek. Sok, igazán tehetséges embert ismerek az új nemzedék között és hiszem, ha mesterségbeliileg és emberségükben tovább jutnak, akkor ők már valóban többet érnek el, mint mi... öregek.*

— A kívülállókat mindig nagyon érdekli, hogyan dolgozik a művész. Mondana erről néhány szót?

Ék Sándor elneveti magát.

— *Na, azt hiszem ez a legnehezebb kérdés. Hát mit is mondjak? Ha ráérek, azonnal fogom az ecsetet vagy a ceruzát és rajzolok, festek. Sokszor még éjszaka sincs nyugtom. Nemegyszer felkelek, feljövök ide a műterembe és tíz perc alatt elrontom kétheti munkám eredményét... De előfordul az is, hogy ilyenkor érik meg valami gondolat, ami eddig csak motoszkált bennem.*

— A régiek közül kit szeret legjobban?

— *Nagyon sok kedves mesterem van. Talán Rembrandt, Goya áll a szívemhez legközelebb. De az irodalmat is szeretem, bár kevés időm marad olvasásra. Balzac, Stendhal, Maupassant, Gogol, Mikszáth írásai tudnak lekötni leginkább.*

A MŰTEREM SARKÁBÓL régi híres grafikák és reprodukciók kerülnek elő. Leghíresebbek: Lovasok, A magános fa, Szovjet katonák a Hősök terén. Közülük nemegyet a mostani Forradalmi művészet kiállításon lehet látni a Műcsarnokban. Ugyanitt található a magyar és nemzetközi munkásmozgalom egy-egy akciójára készült híres Ék-plakát is. Kevés olyan művészünk van, aki tehetségét úgy a mozgalom, a párt szolgálatába állította volna, mint Ék Sándor.

Erről a régi, mozgalmas életről mesél, majd hirtelen fordulattal újra a jelenhez tér vissza:

— *Az utóbbi időben sokat dolgozom. Februárban lesz kiállításom, ahol olyan képeket mutatok be, melyeket a közönség még nem látott. Bizom abban, hogy új rajzaim és képeim megnyerik azoknak tetszését, akiknek alkottam.*

Gerő János

Ezt a traktorista portrét is nemrégiben festettem

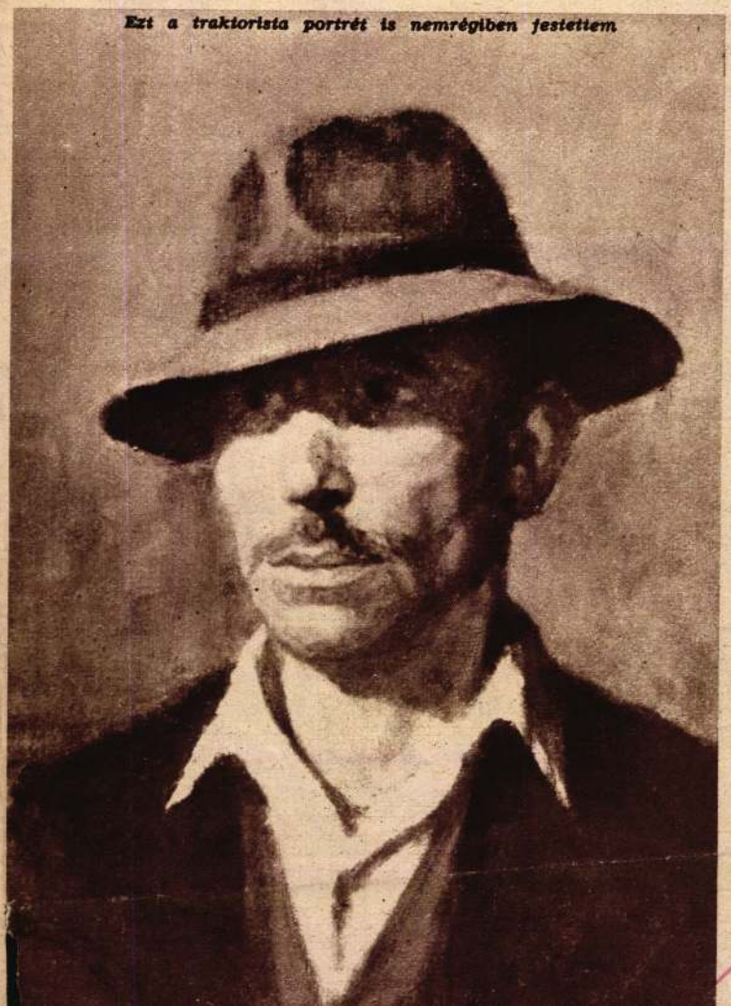

2000-ben

hajnali háromkor bekapcsolják a mesterséges Napot. Ez a csodálatos készülék olyan ultrarövid rádióhullámokat sugároz magából, amelyeknek feszültsége megfelel a fáradtsági toxin-molekulák rezgéseinek. Ezeket a fáradtsági toxinokat, amelyek az ébrenlét, az intenzív munka ideje alatt keletkeznek szervezetünkben, „a villanyálom" elpusztítja.

Az örökölt tulajdonságok mesterséges nemesítése

Dr. Kersner biológus írja:

A nemesítőt egy mozaikberakó művészhez hasonlíthatjuk: rendelkezésére áll meghatározott számú színes kocka, s a nemesítő társítja őket, tehát különböző kombinációkat csinál a szervezet bizonyos számú örökölhető tulajdonságaival. Az igaz, hogy a természetben időnként új örökölhető tulajdonságok is születnek, úgynevezett „mutációk". Ma már azt is megállapították, hogy a mutációk jelentős része úgy jön létre, hogy a kozmikus sugarak és a talaj természetes rádióaktivitása hatást gyakorol az állatok és növények nemi sejtjeire. A mesterséges rádióaktív kisugárzás és egyes vegyianyagok segítségével tudunk már laboratóriumban is mutációkat kiváltani, de a természetes és mesterséges úton nyert mutációk túlnyomó többsége káros a szervezetre. Amikor megtanuljuk a mutációs folyamat nekünk tetsző irányítását, akkor nemcsak a nemesítést, de az egész biológiát is forradalmasítottuk.

Mesterséges nap olvasztja a Sarkvidék örök jegét

Grigorjev mérnök írja:

— A mai technika legfontosabb problémái között jelentőségénél fogva különös helyet foglal el a termomagreakciók energetikai felhasználásának problémája — mondotta Kurcsátov akadémikus egy tavaly elhangzott angliai előadásában.

Ennek a problémának megoldásán dolgoznak a világ fizikusai. A fő kérdés: hogyan izoláljuk a plazmát? (Plazmának nevezik a fizikusok az ionizált gázt, amely „megkopasztott", tehát elektron-héjától teljesen vagy részlegesen megfosztott atomokból áll.)

A nehézséget az okozza, hogy a plazma hőmérséklete sok millió fokot tesz ki, ugyanakkor a legnehezebben olvadó, tűzálló anyagok alig néhány ezer fokra felhevítve gőzzé alakulnak. Az egyik ötlet, amely ezzel a kérdéssel kapcsolatban merült fel, azt mondja, hogy a plazma termoizolációjához használjuk fel a mágneses mezőt. Először Szaharov és Tamm akadémikus mutatott rá erre 1950-ben. Kurcsátov akadémikus a továbbiakban beszámolt már az első kísérletekről: a rendkívül magas hőfokra felhevített plazmát a mágneses mezőben „akasztották ki".

2000-re valószínűleg már sok termomagvillanytelep fog működni. Az Északi-sark jégmezői fölött, a sarki éjszaka ködében pedig fellángol az új Nap. Óriási magasságban a mesterséges mágneses mezőben függ majd egy ragyogó plazmagolyó, amelynek átmérője eléri a néhányszáz métert. A földről akkorának látszik, mint a valódi Nap, de kétszer annyi meleget sugároz, mint természetes „kollégája". Forró sugaraitól olvadni kezd az örök jég. Az emberiség tehát hozzáfog a földgolyó éghajlatának átalakításához.

Csak néhány jóslat 2000-re. Hogy ez fantázia? Igaz, de ki meri azt állítani, hogy megvalósítása lehetetlen? Mert attól joggal kérdezhetnők, hogy 40 évvel ezelőtt ki hitte volna el, hogy lesz televízió, hogy felszabadítják az atomenergiát, hogy mesterséges holdak keringenek majd a Föld körül?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
ORSZÁG-VILÁG

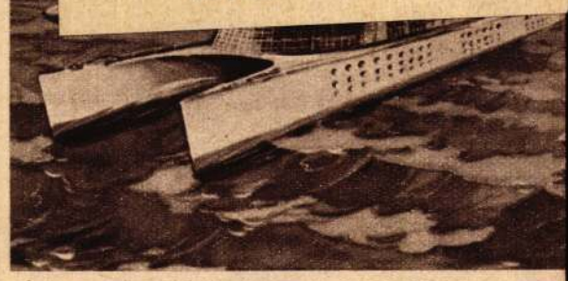

Ez az ikertörzsű hajó atommeghajtású, 200 ezer tonnás és óránkénti sebessége eléri a 150 kilométert

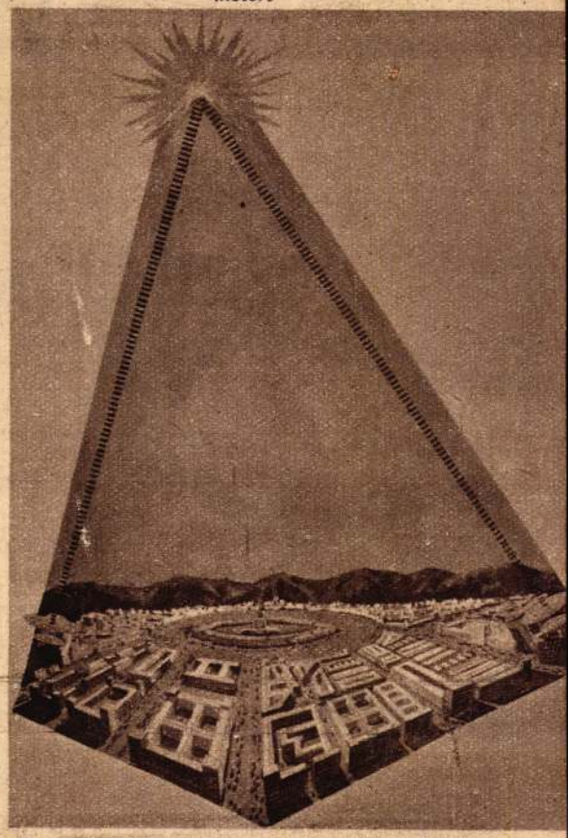

Íme a mesterséges Nap, amely majd az Északi-sark fölött függ és elolvasztja az örök jégmezőket

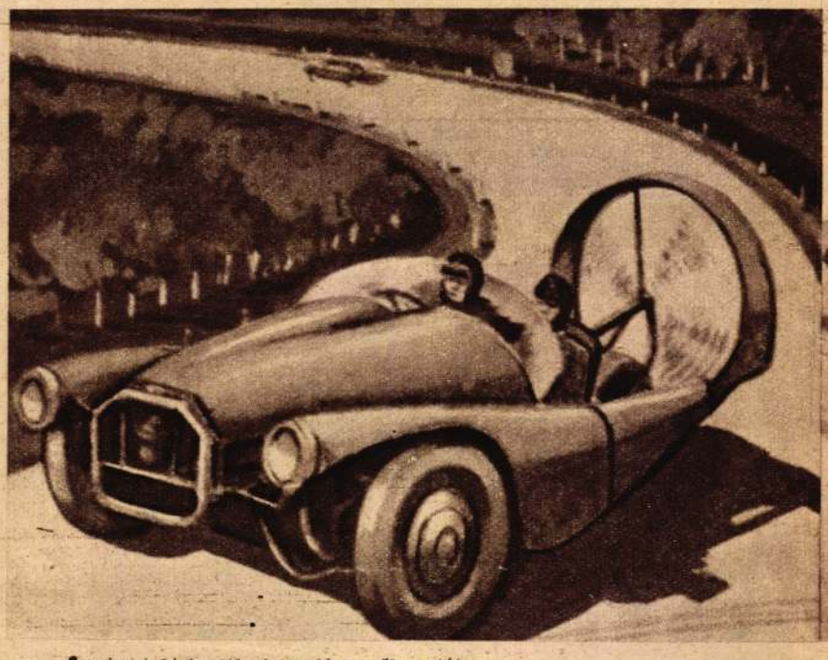

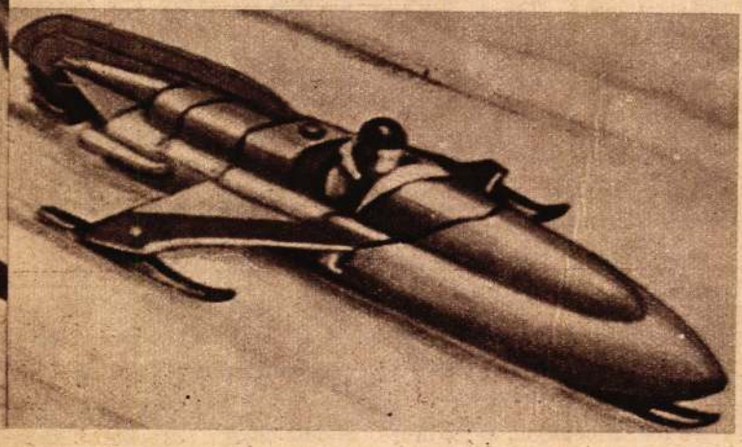

Országúti légiautók és a jégmezők autója

Ék Sándor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

(5)

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

PESTMEGYEI HÍRLAP

lap

1970. FEBRUÁR 7., SZOMBAT

1021

Ék Sándor műtermében

Ék Sándor grafikus- és festőművész jelenleg legújabb alkotásán dolgozik, amelyet a Lenin-centenárium alkalmából készít. A festmény Lenint ábrázolja Kun Béla és Szamuely Tibor társaságában.

25 éve alakult meg a Szakszervezetek Tanácsa

MA, FEBRUÁR 7-ÉN huszonöt esztendeje, hogy az egykori Fiumei út 4-ben, — a mai Mező Imre úton, a szervezett munkásság nevében a kommunista és baloldali szociáldemokrata szakszervezeti vezetők nevében újjászerveződött *a Szakszervezetek Tanácsa*. A hivatalos megalakulást már Pest felszabadulásának napjától, — január 18-tól kezdve fontos előkészületek alapozták meg. Kommunista és baloldali szociáldemokrata harcosok keresték egymással a kapcsolatot, hogy *az együttes munkát* megkezdhessék. Újpestről, Rákospalotáról, Erzsébetről, Pestlőrincről jöttek gyalog Pestre, — az Almássy téri szabók szakszervezeti székházában találkoztak —, hogy az egységes szakszervezeti mozgalom alapjait lerakják.

A KÉT MUNKÁSPÁRT képviseletében bízták meg *Apró Antalt, Kossa Istvánt, Kisházi Ödönt és Kömives Józsefet* a Szaktanács szervezeti megalakításának előkészítésével. A háború az ország egyes részeiben még dúlt, sőt e napokban még Budán is ott voltak a fasiszták, tehát a munka rendkívül *nehéz és sürgető* volt. Nem is telt el még három hét se, amikor az előkészítő bizottság kész programmal és szervezeti gyakorlati tennivalókkal állt az összegyűlt szakszervezeti vezetők élén. Ekkor alakították meg a Szakszervezeti Tanácsot, majd néhány hét múlva megválasztották az elnökséget is. A gyakorlati tennivalók beindítására azonban már az első ülésen sor került.

ÉPPEN AZÉRT, mert az országban még háború dúlt, a fasiszta hordák Magyarország földjén voltak, a szakszervezeti mozgalom képviselői úgy látták: a munkásosztály és az egész nép érdekében meg kell kezdeniük *az új nemzeti hadsereg* szervezését. A szervezett munkássághoz fordultak, lépjenek be az új nemzeti hadseregbe.

Más vonatkozásban is megtalálta a szakszervezeti mozgalom a feladatait. Bekapcsolódott például nyomban a *Nemzeti Segélybizottság* munkájába és a *Budapesti Nemzeti Bizottságba*, részt vállalt *a közmunkák* szervezésében is. Elkészült *az üzemi bizottságok* működésének szabálytervezete. Ennek lényege: *a munkásság érdekeit kell védeni a tőkésekkel szemben.* Határozatban rögzítették: a munkásság helyzetével összefüggő intézkedéseket a munkáltató, *csak az üzemi bizottság tudtával és beleegyezésével hozhat.*

FELSZABADULÓ NÉPÜNK gondjait vállalta magára az újjászülető szakszervezeti mozgalom. Részben folytatta azokat *a forradalmi hagyományokat*, melyeknek szálai a háború előtti időkre nyúltak vissza és megtette azokat a lépéseket, melyekre *az új társadalmi, történelmi körülmények között* a dolgozó emberek élet- és munkakörülményeinek biztosítása érdekében szükség volt.

L. V.

A MI NEMZEDÉKÜNK

Az ifjúsági mozgalom helyzete

is először a dolgok téri viszonyának az ősi törvényét, geometriai szerkesztettségét keresték ... Nagy Balogh János is mikor a környező világot, robusztus fejét, anyjának munkától görcsbe torzult alakját, vagy az egyiptomi piramisépítők ősi ritmusával mozgó kubikusokat esztétikailag, festőileg akarta megfogalmazni, szükségkép a dogok egymás közti és térbeli viszonyát egyszerűsítő, de egyben lényegbe is foglaló geometrikus formálással próbálkozott . . ." Így volt tehát a maga módján, a maga lehetőségein belül hagyománytisztelő és újító egyszemélyben. Természetesen csak a maga módján, a maga lehetőségein belül. Nem arról van szó, hogy abszolút mértékkel mérve akarnánk összehasonlítani őt, a kispesti iparosfestőt az európai képzőművészet csúcsaira elért nagy mesterekkel, hanem arról, hogy célzataival — melyeket java művein megmutatott — és a hivatásához fűződő töretlen ragaszkodásával emezek esztétikai és etikai szintjére emlékeztet bennünket.

De az elismerés és ragaszkodás mégis csak a költői lelkületű esztéták, a későbbi művésztársak, a múzeumok és a műtörténészek részéről érte. Hogy minden érdeme mellett népszerű lenne, vagy hogy tisztelőinek táborában azok is képviselve lennének, akiket ő képvisel igen magas szinten, a „magyar művészet parlamentjében", az egykori proletariátus ma már felszabadult erői stb. arról egyelőre még nincs szó. Pedig a szocialista tudat formálásában döntő összetevő az ő művészete, sőt példamutató ma is, amikor fokozott hangsúlyt kap a valóság sallangmentes megfogalmazásának igénye. Igaz, több jóindulatú vállalkozást hajtottak végre tisztelői, hogy az emberek ragaszkodását megnyerjék. 1922-ben a Helikon kiállító helyiségében közel négyszáz művét mutatták be, tehát minden akkor fellelhetőt. 1929-ben, amikor megalakult a Kispest-Pestszentlőrinci Képzőművészek Nagy Balogh János Egyesülete, felmerült az a gondolat, hogy Kispest létesítendő múzeumában mintegy huszonöt-harminc eredeti műve kapjon állandó elhelyezést. 1946-ban ugyancsak Kispesten volt kiállítva húsz műve, majd a következő évben a Budapesti Medikus Körben. Legszerencsésebben a Magyar Nemzeti Galéria 1959. évi emlékkiállításán szerepelt, ahol csak válogatott műveit láthattuk.

A művészetét ismertető vállalkozások sorát kívánta bővíteni a Hazafias Népfront XIX. kerületi Bizottsága is, amikor Kispesten kiállította képeinek egy részét, és emlékére ünnepségeket rendezett. A Magyar Nemzeti Galéria harminc eredeti művet bocsátott rendelkezésre. (Ezt tette Petrovics Elek is 1929-ben.) Ezzel a kiállítással párhuzamosan bemutatták az 1929-ben alakult Nagy Balogh János Egyesület elhalt tagjainak, név szerint: Bodányi Gyuláné, Illéssy Péter, Klimó István, Keresztury Margit, Radics Ede, Szini Zoltán festők, Komjáthy Gyula grafikus, Hybl József, Pankotai Farkas Béla szobrászművész alkotásait is. A köztük szereplő Klimó Istvánnak 1961. évben rendezett kiállítást a Magyar Nemzeti Galéria. Ekkor ajándékozta a művész özvegye a Galéria Adattárának azokat a becses leveleket, amelyeket Nagy Balogh írt hozzájuk a frontról, illetve iratott sebesülése után katonatársaival a kórházakból. Ugyancsak Klimó István kiállítása során merült fel a gondolat, hogy az 1943-ban megszűnt Nagy Balogh János Egyesület helyett egy új tömörülést kellene szervezni Kispesten, mely megint csak Nagy Balogh nevét venné fel s tagjai az ő művészi és etikai magatartását tekintenék eszményképnek. A gondolat azóta valóra vált. Most az új Nagy Balogh János Képzőművészeti Szakkör huszonöt művésze is a közönség elé léphetett s az egykor társtalanul, puritán ismeretlenségben dolgozó művész ismét egy egész művésztársaság jelentkezését sugározta be fényével.

1962. augusztus 18.-án a most említett három kiállítás megnyitása előtt Muszély Ágoston festőművész Nagy Balogh egykori lakásának falán elhelyezte ragaszkodásunk és tiszteletünk jelét, a babérlevelekből font koszorút. Ezzel megkezdődtek azok az ünnepségek, melyekkel Kispest emlékezett művészfiára, a magyar festészet örök büszkeségére.

Szij Béla

UITZ BÉLA ÉK SÁNDORRÓL

Ék Sándornak a Műcsarnok 1958. február-márciusában bemutatott kamarakiállítása vendégkönyvébe Uitz Béla az alábbi sorokat írta :

Kedves Sándor !

Nagyon örülök, hogy láttam a kiállításodat. Munkáidat láttam a Dunaparton — a kezdetnél. Láttam aktív munkádat Bécsben, Berlinben, Moszkvában és most látom Budapesten. Ez már történelem. Örülök, hogy nem tértél el a párttól és harcának irányvonalától. Ez a legfontosabb.

Művészi felfogásod realista, a nép számára érthető. A nép a művészet első bírája. Nép nélkül mi semmik vagyunk. A második bíró az idő. Ezt a két bírát sose felejtsd el.

Határozottan lépést tettél előre.

Ne felejtsd el a történelmet. Tanulmányozd a nagy mestereket. Tanulj halálig és haladj tovább a párt útján. Akkor minden rendben lesz. *Ölel* *Uitz Béla*

Ék Sándor : Plakát – Affiche – Плакат

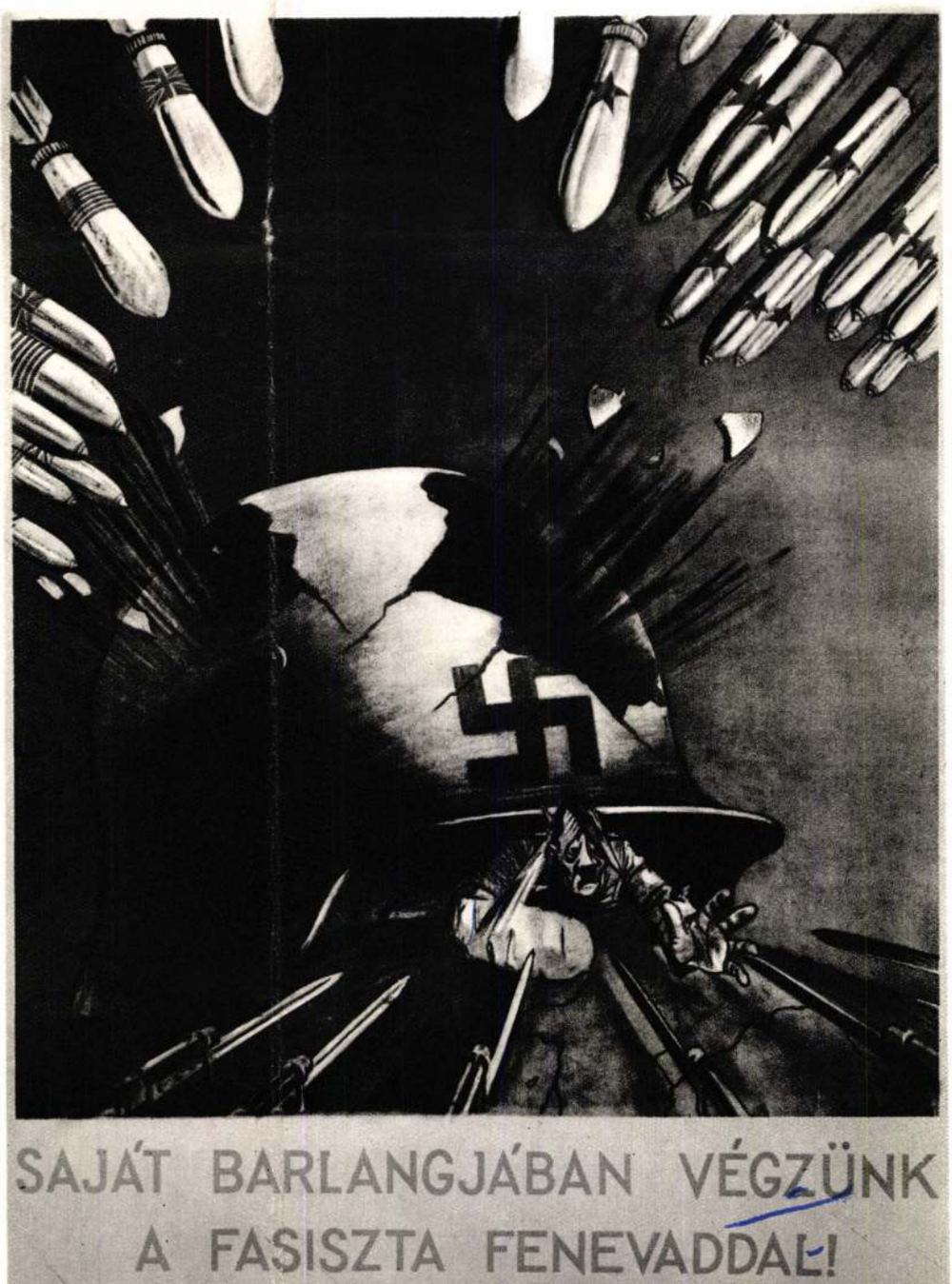

ROSTÁS ISTVÁN BESZÉDE ÉK SÁNDOR KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁN

Mélyen tisztelt barátai a képzőművészetnek!

Kedves Szakközönség!

Kedves Elvtársak!

Amikor e kiállítás megnyitására felkértek, mindenekelőtt az merült fel bennem, hogy nem vagyok képzőművész és olyan irányú társadalmi vagy hivatali megbízatásom sincs ma, amely ezt a feladatot indokolná. Szólnom kell tehát arról, hogy milyen elgondolás vezetett a megnyitóbeszéd elvállalásánál.

Amint ezt nem sokan tudják a nagyközönség részéről — a szakközönség egy része viszont tudja — Ék Sándor elvtárs 60. születésnapja alkalmával rendezésre került életművét mutatjuk be ma.

Ék Sándor elvtárs, az egykori lakatostanonc, a hajógyári munkás, repülőgyári dolgozó, az első proletárdiktatúra előtt is, gyerekkorától kísérletezett azzal, hogy képzőművész legyen. Ilyen kísérleti munkája mellett — mint 18. évét még be nem töltött vöröskatona, a Kommunista Ifjúmunkás Szövetség tagja — került be az Uitz Béla által vezetett képzőművészeti iskolába. A kiállításon látható az a munka, amely a felvétel alapjául szolgált. Amely ily módon Ék Sándort elindította a képzőművészet sokszor göröngyös, harcos, de az ő esetében ezentúl még sikerekben is gazdag útjára. Azt vállaltam tehát, hogy bevezető beszédemben elkísérem Ék Sándort 1919 óta — pártunk katonáját és képzőművészetünk kimagasló személyiségét — néhány fontos állomáson át nehéz szakaszt jelentő útjára.

Hihetnénk azt, hogy a feladat egyszerű, mert gazdag termés aratásáról van itt szó. Csak körül kell járni a termeket, és mindenkinek kialakul az ítélete, véleménye a művészről. Ék Sándor személyisége és művei — művészet-politikai vonala, eszmeisége azonban nem olyan szimpla, hogy egyszerűen „jöttem, láttam, győztem" elképzelésel lehessen foglalkozni vele. Ezért engedjék meg, hogy némi visszatekintést tegyek művészi fejlődésére.

Ék Sándor olyan művészegyéniség, akinek nagy múltja, tiszteletre méltó jelene és jövője van! Ék Sándor művész és művészpolitikai személyiség. Történelmet, eszmét képvisel, s bár autodidakta módon fejlődött, nőtt is, részben — mégsem a spontaneitás jellemzi.

Ék Sándor művei több mint négy évtizedet képviselnek eme kiállításon... Négy évtized alatt a munkásosztályért, a parasztságért és az értelmiségért dobogó harcos kommunista művész szívének dobbanását látjuk itt grafikába, festménybe, képekbe szökve megtestesülni. Munkáinak alapját a sokgyerekes szülők nyomorúsága, a korai üzemi munka — osztályos társai életének keménysége, az osztálytársadalmi ellentmondások vetették meg. Formálta, alakította, acélossá kovácsolta a kommunista párt. Művésszé nevelte egyéniségének a törhetetlen akaratával párosuló nagy életiskolája.

Művészetében — *bár vannak kisebb-nagyobb hullámzások — láthatjuk a falon képeiben is* — nem az útkeresés a jellemző, a bizonytalanságot jelentő negatív értelemben, hanem az útmutatás, a példamutatás, a tudatos eszmei, elméleti, ideológiai szilárdság, a szó pozitív értelmében. És mint ilyen elméletileg és gyakorlatilag nevelő, tanító és elgondolkoztató — ifjúságunk számára. Vitatkozni lehet ezeken

Ék Sándor: Tanácsmagyarországért mindenki a frontra — Pour la Hongrie des Conseiles, tous au front
Все на фронт, за Венгерскую советскую республику

Ék Sándor: Elhagyatva – Abandonnée – Обманутая

a történelmet képviselő műveken, ellenezni is lehet. De nem lehet a „l'art pour l'art" művészek közé sorolni. És ellenfeleinek sem lehet kalaplevétel nélkül elmenni mellette. Ellenfél alatt nem ellenséget értünk, hanem a művészet célja, helye és eszközei felett módszertani vitát folytató *csoport, irány* vagy *egyéni nézetben* elütő álláspontot képviselő ellenfélről beszélünk.

Ék Sándor művészetében, művészetpolitikai vonalvezetésében nem kíván elismerést — az ellenségtől ellenfeles álláspontot képviselőket pedig megnyerni akarja, amikor vitatkozik — célkitűzése érdekében. Ék Sándor célja művészettel szolgálni a népét. Művészettel szolgálni a szocializmust — mint ahogy a művészetét a társadalmi küzdelem bizonyos szakaszában — a felszabadulásig, a szabadságküzdelembe állította be. Művészeti kifejezési formájában volt hullámzás, de célkitűzését — és tematikáját hullámmentesség, kemény harcos szilárdság jellemzi.

De nézzük meg a műveket. Művei három nagy szakaszt képviselő csoportba sorolhatók. Önkényes ez a csoportosítás, de nem minden realitás nélkül. Ugyanis Ék Sándor fiatalkori műveinek egy hosszú szakaszt képviselő része emigrációs küzdelemben született meg — első része a weimári Német köztársaságban. Amikor is „Alex Keil" néven a németországi kapitalizmust, a monopóliumnak urait és az előretörő fasizmust karakterizálja rendkívül friss, lüktető erővel. És az ellene küzdő német munkásosztály mindennapi harcát tükrözi vissza, oly közérthetően, hogy plakátjai, képei a „Rothe Fahne"-ban naponként irányt, harci programot fejeztek ki, a grafikai művészet legmagasabb szintjén — még ma is megrázó realitással. Ebben a periódusban rajzolta meg Klara Zetkint, a német és a nemzetközi nőmozgalom vezető nőalakját is. Ez időben készítette el Wilhelm Pieck elvtárs, a német munkásmozgalom egyik kimagasló alakjának, a későbbi NDK első köztársasági elnökének arcképét. És még ma is legkarakterisztikusabb a festménye Ernst Thälmann elvtársról, a Német Kommunista Párt meggyilkolt vezetőjéről. Ezt a képet a német *Egyesült Szocialista Párt*nak ajándékozta pár évvel ezelőtt Berlinben rendezett kiállítása alkalmával. *Apropos ez a berlini kiállítás!*

Engedjék meg kedves hallgatóim, hogy erre a kiállításra visszatérjek. Ez alkalommal magam is Berlinben tartózkodtam. Alkalmam volt szemtanúja lenni annak, hogy milyen megbecsülést érdemelt ki művészetével Ék elvtárs a német munkásmozgalomban. Ez a kiállítás ott az NDK legfelsőbb *vezetősége kezdeményezésére és költségére jött létre.* Az ott kiállított műveket az NDK népe és vezetői úgy kezelték, mint saját képzőművészeik egyik legnagyobbikának termékét. És a miniszterelnökhelyettes, Abusch elvtárs, aki a „Rothe Fahne" egykori szerkesztője is volt és ma miniszterelnökhelyettesi minőségében a szocialista kultúra irányítóinak kimagasló képviselője, felelőse, így nyilatkozott Ék elvtárs kiállításával összefüggésben . . . „Emlékezetemben Alex Keil neve mindig John Heartfield, a mi egyik legnagyobb képzőművészünk neve mellett áll — mint mind, aki azon és minden idők harci követelményeinek a legtalálóbb, a legkifejezőbb képviselője volt — a harcos művészet eszközeivel — Ék Sándor a tömegekkel való szoros kapcsolatát fejezte ki sokszor naponként létrejött új művészeti termékeivel, amelyek a mi pártunk — s egyben a marxizmus-leninizmus — eszméivel voltak átitatva. Ék Sándor a kommunista művészharcos életét élte, nem kellett vele arról vitatkozni, hogy mi a pártosság a művészetben, mert neki életeleme volt, hogy művészi képességét az emberért, a pártért, a mi nagy közös ügyünkért, annak szolgálatába állítsa. Látszólag a napi követelményekért dolgozott, alkotott. Legjobb munkái milliókra hatottak mozgósító erővel. És mert Ék Sándort nem az a gondolat vezette, hogy

Művészet 1962 nov.

egyetlen *nagy* művet alkosson, hanem látszólag a napi szükségleteket elégítette ki, ebben a tömegmozgalomban lettek idővel ezek a művek a nagy forradalmi grafikai művészet példamutatói, a valóban eredeti *nagy művészet maradandó alkotásai.* Olyan alkotások, amelyek a német munkásmozgalom ki nem hagyható részét képezik. Ezzel Ék Sándor valóban eredetit alkotott és kitörölhetetlenül írta be nevét a művészettörténetünkbe. A művészeti alkotásnak ebben a dialektikájában van Ék Sándor művészeti győzelmeinek a titka. És ez az, ami nekünk egyben történelmi adalék az NDK és a Magyar Népköztársaság évtizedes közös küzdelméhez."

Németországban azidőtájt a képzőművészek nagy része szemet hunyt a nagy társadalmi összecsapások előtt és közömbösen kitartott a l'art pour l'art mellett. Részvétlenség alkotta falat kellett céltudatosan szervezett munkával áttörni. Ék Sándor a kommunista művészek ama kis kollektívájához tartozott, amelynek feladatául jutott, hogy 1928-ban megalakítsa a Forradalmár Képzőművészek Németországi Szövetségét. A vezetőség tagjaként segített ennek a szervezetnek irányt és célt adni — mondotta Alfred Beier Red 1959-ben Ék Sándor kiállítása alkalmával. — Idézek még egy részletet, amely így szól:

„Kiállításával Ék Sándor elénk tárja alkotómunkájának pár évtizedét, amelyet nem az elefántcsonttoronyban szabtak meg, hanem az az akarat él benne, hogy megváltoztassa a világot."

Ezt a megtiszteltetést — amely igazán megalapozott — sok képzőművészünk — hazai szűkebb körre érvényesítve is szívesen írná be emlékkönyvébe — azt hiszem.

Az 1933-as időszak Ék Sándor életében újra mélyreható változásokat hozott. A német fasizmus hatalomra jutása után másodszor is emigrálnia kellett. Ezúttal a Szovjetunióba ment. Az Uitz Béla által szervezett és irányított proletár képzőművészeti tanműhely Budapesten sem technikailag, sem művészileg nem biztosította fejlődése magasabb fokát. De megszerezte önképzéssel Németországban azt a kiváló mesterségbeli művészi tudást, amely új hazájában nemcsak versenyképessé tette a szakmabeli nagyok között, de egyik kiállításon már az első helyet jelentő elismerést is kivívta. Művészi fejlődése következetesen haladt a forradalmi realizmus irányába, nem tartozván sem egyik, sem másik művészeti iskolához — az osztályharc viszonyai között alakult önálló mesterré. Minden erejét — mint ember és művész — csatasorba állította a proletárforradalomért, majd a szocializmus építéséért.

A külföldi festőknek azon kisszámú csoportjához tartozott, akik a szovjet tematikát művészileg teljes értékű, konkrét és valósághű módon magukévá tették.

A jelen kiállításon is szereplő Donmedencei tanulmányok mutatják, hogy ezt a feladatot is az egykori gyárimunkás szívbeli melegségével és tökéletes hozzáértésével oldotta meg. Épp úgy, mint „10 év Lenin nélkül" című pályaművét, amely részére az *első díjat* biztosította az összszövetségi plakátpályázaton.

A szovjet plakátművészek között is kitűnik fekete-fehér kontraszthatásokkal dolgozó monumentális stílusa révén. Antifasiszta plakátjai, könyvillusztrációi, az alkotmányról készített plakátjai mesteri magaslatot értek el a grafika terén a Szovjetunióban. A Szovjetunióban azonban már nemcsak grafikával foglalkozik — művei között megjelent a tájkép és a portré is, és mint festő olajjal és akvarellel is dolgozik. Ez időben még mint festő talán mögötte marad a grafikusnak.

Ék Sándor művészi fejlődését visszatükrözik művei, de visszatükrözi az a megtisztelő tény is, hogy a Moszkvában több esetben pályadíjat nyert művész munkáiból számos mű a Szovjetunió múzeumaiban nyert elhelyezést. Céltudatos munkájának elismerést kifejező részeként kell értékelnünk azt is, hogy 1934-től 1937-ig a Nemzetközi Művészszövetség titkárhelyettese, majd titkára volt és 1937-ben a moszkvai Képzőművész Szövetség elnökségének is tagja lett. A Szovjetunióban találta őt a második világháború: művészünk 1943-ban festőecsetjét fegyverrel cseréli fel, 1946-ig részt vesz egyebek közt Budapest — hazája felszabadításában és az újjáépítéséért folyó küzdelemben. Megkapta a „Vörös Csillag Érdemérmet" és a Budapest felszabadításáért járó szovjet kitüntetéseket. Majd a magyar kormánytól a „Magyar Szabadság Érdemrend" ezüst fokozatát.

Budapest felszabadítása után első plakátjai, karikatúrái az „Új szó"-ban jelentek meg, „Béke" címen gyűjteményes kötetben is. Majd a felszabadulás 10 éves évfordulójára kiírt pályázaton első díjat kapott.

Művei album alakban is napvilágot láttak.

A képzőművészetről számos elméleti cikket írt, amelyeket 1954-ben „A realizmus zászlója alatt" címen gyűjteményben is kiadtak. Vezetőségi tagja a *Magyar Képzőművészek Szövetségének* megalakulásától kezdve . . . És az MSZMP szervezetének a Képzőművészeti Főiskolán — titkára egy évig — az ellenforradalom után.

1957-ben kiadták „Memento" címen az ellenforradalmat megbélyegző litográfiáit.

Volt 1946—49 között igazgató az Iparművészeti Múzeumban, 1949-től a Képzőművészeti Főiskola tanszékvezető tanára napjainkig.

Aktivitását a falon függő műveinek nagy száma tükrözi igazán. Mégis el kell mondanom, hogy a felszabadulás utáni periódusban, 1948/49-ben a képzőművészet iránti tömegérdeklődés felkeltésében is jelentős szerepet játszott Ék Sándor. Például a partizán emlékmű versenypályázata idején. Személyes élményként is említem, hogy ez alkalommal Ék Sándor, Pogány Ö. Gábor, Mikus Sándor, Kerényi Jenő és sok mindenki, képzőművészeink akkori színe-java vett részt ebben a versenyben és több mint 40 000 látogató adott írásbeli véleményt a pályaművekről. Nem felejthetem el az 1954—55-ös képzőművészeti vitákat sem, amelyek során a szűklátókörű felső vezetéssel szemben a lüktető képzőművészeti elképzelések realizálásáért küzdöttünk vállvetve — nem minden eredmény nélkül. Ebben a csatában kaptunk és adtunk is sebeket. De nem kétséges, hogy képzőművészeink többsége magasabb eszmei szinten — ha némelyik passzívan is — de hű maradt a szocializmus eszméihez és alig akadt, aki aktívan az ellenforradalom oldalára állt vagy sodródott volna. Nem akarok itt ma mérleget készíteni képzőművészetünk mai állásáról — nem is feladatom. Szocialista építőmunkánkban sok olyan magasszintű terméket kívánunk, mint amilyen Kossuth-díjas és a Magyar Népköztársaság érdemes művésze címet viselő barátunk életműve, amelyet most ezen a kiállításon is láthatunk.

MŰVÉSZET

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:
ARADI NÓRA, D. FEHÉR ZSUZSA, ÉK SÁNDOR, FARKAS ZOLTÁN, GÁBRIEL FRIGYES, POGÁNY Ö. GÁBOR
Felelős kiadó: NEMES BÉLA, a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat igazgatója
Felelős szerkesztő: POGÁNY Ö. GÁBOR * Műszaki vezető: SZEDLÁK GYÖRGY * Műszaki szerkesztő: SÜTŐ LÁSZLÓ
Szerkesztő: SOLYMÁR ISTVÁN
A szerkesztőség címe: Budapest VII. Kertész u. 36. Telefon: 427-378

Készült az MSZ szabvány szerint, 23,5×31,5 cm alakban, 48 oldal terjedelemben, 7200 példányban
623584 Athenaeum Nyomda. Felelős vezető: Soproni Béla igazgató. A képanyag mély-, a szöveg magasnyomással készült.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál (Bp. V. József nádor tér 1.) és a postahivataloknál
Előfizetési díj 1/4 évre 30,– Ft. Csekkszámlaszám: egyéni 61,280, közületi 61,066

FŐVÁROSI KÉPTÁR KIÁLLITÁSAI

ÖNARCKÉP

ÉK SÁNDOR GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

1952

NOVEMBER 5 — DECEMBER 1

ERNST MUZEUMBAN VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8

A KIÁLLITÁST RENDEZTE

DR. VÉGVÁRI LAJOS

ÉS

DOBAI JÁNOS

ÉK SÁNDOR

Ék Sándor egyenes vonalban fejlődő, harcos művészete szocialista kultúránk szilárd és körülhatárolt értéke. Művészi fejlődését úgy a multban, mint a jelenben is a munkásosztály iránti tántoríthatatlan hűsége segítette elő. Ez a hűség biztosította számára a feladatok lelkesült átérzését, ez tette lehetővé, hogy alkotás közben az az ideológiai tudatosság vezesse, amely a szovjet művészek jellemző sajátossága.

Ez a kiállítás, melyet születésének 50-ik évfordulója alkalmával rendeztünk, bár a teljességre törekedett, mégsem mutatja be összességében Ék Sándor eddigi tevékenységének eredményeit. Viszontagságos, harcos élete során műveinek egy része elpusztult. De azért sem nyújt teljes képet ez a kiállítás eddigi működéséről, mert Ék Sándor nemcsak szénnel és ecsettel harcolt, de tollával és szavaival is. Ezt a munkásosztály érdekében végzett tevékenységét csak néhány rövid mondatban örökíthetjük meg és így távolról sem ad fogalmat eddigi tetteiről és működésének egészéről.

1902-ben született, proletár családból. Apja szegény cipész volt. A nyomorúságos viszonyok, osztályhelyzete, lehetetlenné tették számára, hogy gyorsan fejlődő értelmének pallérozása céljából magasabbfokú iskolákban tanulhasson. Üzemi tanonc lett. Az üzemben megismerkedett a munkásmozgalommal, résztvett az 1917-es tanonc-sztrájkban. Ezzel kezdődik munkásmozgalmi tevékenysége.

A munkásmozgalomhoz való csatlakozás egész életére szóló magasrendű elkötelezettség volt, — ez tette kitartóvá munkájában, tisztánlátóvá a mindennapi élet és a politikai kérdéseiben. Öntudatosodása idején kezdett foglalkozni a képzőművészettel. A Magyar Tanácsköztársaság idején az Uitz Béla által irányított képzőművészeti szabadiskolában kezdett rendszeresen tanulni, azonban a rövid idő miatt ez a tanulmány nem volt elegendő. Művészi önképzés útján jutott

el későbbi eredményeihez, imponáló mesterségbeli tudásához. Már képzőművészeti pályája elején helyes úton indult el: a pártos, egyrészről lelkesítő, másrészről leleplező, társadalmi érdekű művészet útján.

Művészetének kifejlődése külföldön következett be. A Magyar Tanácsköztársaság bukása után menekülnie kellett hazájából, így lett működésének színhelye a weimari Németország. A német emigrációban töltött évek igen értékesek voltak számára. Alex Keil néven az akkori Németország egyik legjelentősebb grafikusa lett. Már korai műveiben megragadta azokat a nemes realista hagyományokat, melyeket a kiváló német grafikus, a sokszor forradalmi hangú Kaethe Kollwitz nyújtott a német és az egész európai kritikai realista képzőművészet számára. Ez a tanulság sok tekintetben rokon Fényes Adolf a Szegény ember élete című sorozatában kifejezett eszmékkel. A szocialista tartalmú és realista felfogású művészeti hagyományokhoz való csatlakozás megerősítette törekvéseiben, éppen ezért az akkor tomboló, gyakran szocialista jelszavak mögé rejtőző expresszionista formalizmust határozottan elvetette.

Az, hogy Ék Sándor művészi fejlődése már igen korán, a legzűrzavarosabb formalista elméletek erőteljes térhódításának idején rendkívül egészséges irányban fejlődött, mindenekelőtt annak köszönhető, hogy sohasem szakadt el osztályától. Ék Sándor ismerte és értette a nép igényeit, tudta, hogy valóban eredményes küzdelem csak a realizmus eszközeivel, a munkásosztály világnézetének művészi tükrözésével lehetséges. Munkásságának és szervezőképességének elismeréséül 1925-ben már a Német Forradalmi Képzőművészek Szövetsége Birodalmi titkára és az ideológiai továbbképzés irányítója lett.

1933-ban a művész fejlődésében döntő fordulat következett be: a hitleri-fasizmus elől a Szovjetunióba emigrált. A Szovjetunióban lehetősége nyílt arra, hogy képességeit teljesen kifejlessze. Azonnal munkához kezdett: tanulmányozni kezdte a Don-medence munkásainak életét és még ebben az évben résztvett a Szocialista Ipar kiállításon.

Hogy a Szovjetunióban töltött első évek nagyszerű benyomásai milyen termékenyítően hatottak Ék Sándor művészetére, azt az 1934. évi összszövetségi plakátpályázat eredménye bizonyítja. „Tíz év Lenin nélkül" című plakátjával az első díjat nyerte el. A plakát tartalma első tekintetre világo-

san érthető, a művész jól érzékelteti az ellentétet a munkás erőteljes, tudatos, nemes megvetést kifejező alakja és az ellenség kitűnően jellemzett, visszataszító apró figurái között. A plakát szövegének megválasztása jellemző a Pártjához mindig hű Ék Sándorra: „A leninizmus a különféle opportunista áramlatokkal vívott kérlelhetetlen harcban született meg, erősbödött és fejlődött tovább". (Sztálin.)

Ék Sándor művészi lendülete, elért sikere után csak fokozódott. Nevét ott látjuk az 1936. évi grafikai kiállításon résztvevők között, majd eredményeinek elismeréseképpen 1937-ben a Szovjet Alkotóművészek Szövetsége elnöki tanácsának tagja lett. Sorra készítette antifasiszta, béke és egységfront plakátjait. Foglalkozott az alkotmány témájával is. Az új szocialista élet egyre fokozódó lendülete újabb és újabb eredmények elérésére ösztönözte. De midőn további műveiben szeretettel foglalkozik a szocialista társadalom boldog jelenével és ragyogó jövőjével, ugyanakkor kíméletlen, pártos gyűlölettel fordul szembe az imperializmus és fasizmus borzalmaival. Ezekkel a Szovjetunióban készített műveivel vált valóban humanista művésszé, aki az emberiség jobb jövőjéért, az emberhez méltó életért folytatott harc szolgálatába állítja minden erejét. A nép harcainak mély átérzése jellemzi a Nagy Honvédő Háború idején készült rajzait és kitűnő partizánplakátját is, mely különösen merész, eredeti és realista felfogású kompozíciójával tűnik ki.

De nemcsak műveivel lelkesített, maga is közvetlenül résztvett abban az életben, melyet ábrázolt: végigküzdötte a frontokat és mint a szovjet hadsereg tagja, hazájának felszabadításáért is harcolt. Ekkor három újabb plakátot készített, melyeket a szovjet hadsereg adott ki.

Hazatelepedése után erőteljes munkába kezdett, hogy résztvegyen a felszabadult ország felépítésében. Egyik első munkája volt híressé vált plakátja: „Gyökerestől tépi ki a reakciót a Magyar Kommunista Párt". A plakát mintegy tovább fejlesztette a „Tíz év Lenin nélkül" című munkájának elért eredményeit. Egy ideig még elsősorban grafikával és karikatúrával foglalkozott. E harcos műfaj, mely rögtön kész csapást mérni az ellenség erőire, teljesen megfelelt alkatának. Különösen az imperialista „dollárdemokrácia" válságaival, agressziójával, népámító elméleteivel, a fasizmus feltámasztására irányuló kísérleteivel foglalkozik. Fantáziája mindig találó és szellemes kompozíciós megoldásokat talál: sohasem

ismétli magát. E karikatúrák Ék-nek mindenre kiterjedő figyelméről, pártosságának tudatos, egész életét betöltő voltáról tanuskodnak.

A legfontosabb agitációs feladatok elvégzése után Ék Sándor hamarosan nagyobb, kompozíciós feladatok megoldásához fogott. A művészt különösen két téma foglalkoztatta: egyrészt hazájának felszabadulása, másrészt azok a hősi harcok, melyeket a magyar dolgozó nép Rákosi Mátyás vezetésével 1919-ben, a művész kora ifjúságának éveiben vívott. E témák megválasztásában kifejezésre jut mély szeretete hazája iránt, ugyanakkor a hazai történelem fő láncszemeinek világos ismerete. Ezekkel a témákkal, mint „Felszabadulás 1945-ben" és a „Rákosi elvtárs a salgótarjáni fronton" éveken át foglalkozott. A kompozíciókhoz számos vázlatot, rajzokat, olajfestésű változatokat készített. A szovjet művészek módszereit alkalmazó Ék-re jellemző a munkában való fokozódó elmélyülés, az elért eredmények túlhaladásának kitartó vágya és nem utolsósorban a befejezettség igénye.

A sokoldalú, fáradhatatlan Ék Sándor jelentős művészetelméleti munkásságot is végzett. Elméleti kérdések iránti vonzódása már németországi emigrációja idején megnyilvánult, amikor is a szocialista német képzőművészek ideológiai irányítását végezte. A felszabadulás után írt cikkeivel és előadásaival szocialista realizmus problémáit és az orosz kritikai realista festészet hagyományait ismertette. Az ő tollából ismertük meg először a mult század orosz festészetének fejlődéstörténetét. Ezek a cikkek nemcsak népünk kultúrális színvonalát emelték, de harci jelszót is jelentettek a formalizmus, a dekadens esztétizálás kártékony frázisai ellen. A szovjet festészet tanulságairól írott cikkében Ék Sándor újból azért harcolt, hogy hazánkban is a realista, pártjához és népéhez hű festészet virágozzék fel.

Ék Sándor következetes és sokoldalú művész. Munkásságának elismeréséül a Képzőművészeti Főiskola tanárának, majd a grafikai főtanszak vezetőjének nevezték ki. Felszabadulás című képéért a Munkácsy-díj első fokozatát kapta, munkássága elismeréséül Kossuth-díjjal tüntette ki a Magyar Népköztársaság kormánya.

Végvári Lajos

ÉK SÁNDOR IRÁSAI.

A szovjet festészet néhány tanulsága. Hungária. „Szocialista kultúráért" sorozat.

A XIX. század nagy orosz realista festői. Művelt Nép.

Az orosz nemzeti festészet kialakulása. Uj Magyar Könyvkiadó.

„Munkások a művészetben". Egy képzőművész szabadiskoláról. Szabad Művészet. 1948. júl.-aug.

Beszámoló Finogenov szovjet festőművész látogatásáról. Szabad Művészet. 1949. ápr.

Ilia Repin, a nagy realista festő. Szovjet Kultúra 1950. aug.

A képzőművészet mai helyzete és feladatai hazánkban. Szabad Művészet 1951. júl.-aug. szám.

A mindennapi élet témái a szovjet képzőművészetben. Szabad Nép 1951. május 15.

Harc a szocialista realizmusért a magyar képzőművészetben. Iszkusztvo. 1951. júl.-aug.

ÉK SÁNDOR GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSAI.

Ék Sándor (Alex Keil) gyüjteményes kiállítása. (Magyar-Szovjet Művelődési Társaság rendezésében, Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület, 1948. ápr. 3—18. Katalógus előszó: Pogány Ö. Gábor).

BIBLIOGRÁFIA.

Ék Sándor munkái. 44 műnyomat. Művészeti Alkotások Vállalat kiadása. 1951. (Redő Ferenc előszavával. A kiadványban található még: Alfred Durus előszava Ék Sándor 1936. évi moszkvai gyüjteményes kiállításának katalógusához és Jelena Poloczkaja cikke Ék Sándor ezen gyüjteményes kiállításáról a „Tvorcesesztvo" 1936. 12. számában.)

Béke! Ék Sándor karikatúrái. Corvina könyvkiadó. Illés Béla valamint a művész előszavával.

Ék Sándor rövid életrajza. Szabad Művészet. 1950. aug.

Ék Sándor: A szovjet festészet néhány tanulsága című könyvének rövid ismertetése. Szabad Művészet. 1950. nov.

Szegi Pál: Ék Sándor munkái. Szabad Művészet. 1952. febr.

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

OLAJFESTMÉNYEK.

1. *Gyermekkori olajfestmény.* 26×40 cm. (1917).
2. *A szocialista gondolat.* 64×55 cm. (1927).
3. Tanulmány *„Puskacső előtt"* c. munkához. 75×47.5 cm. (1935).
4. *Donmedencei táj.* Tanulmány. 44.5×57 cm. (1936).
5. *Donmedencei munkásasszony.* 61×50 cm. (1936).
6. *Virágcsendélet.* 57×44 cm. (1937).
7. *Önarckép.* 45×35 cm. (1939).
8. *Fasiszta hordák után.* 90×116 cm. (1942).
9. *Partizán anya.* 74×105 cm. (1942).
10. *Menekülés a hódítók elől.* 68×50 cm. (1942).
11. Tanulmány. *Balaton.* 17×22.5 cm. (1947).
12. Tanulmány. *Balaton.* 13.5×22 cm. (1947).
13. Tanulmány. *Balaton.* 16.5×22 cm. (1947).
14. Tanulmány. *Balaton.* 20×25 cm. (1947).
15. *Vázlat.* 23×20 cm. (1948).
16. *Csendélet.* 40×51 cm. (1948).
17. *Tanulmány.* 18×11.5 cm. (1948).
18. *Tanulmány.* 21×28.5 cm. (1948).
19. *Tanulmány.* 30×24 cm. (1948).
20. *Tanulmány.* 100×66 cm. (1951).
21. *Rákosi Mátyás arcképe.* 85×72 cm. (1952).
22. *Portré.* 50×39 cm.
23. *Anyám.* 55×40 cm.
24. *Felszabadulás.*
25. *Őrség a Dunán.*

PLAKÁTOK.

26. *Plakát-vázlat.* (1928). 58×39 cm. színezett szénrajz.
27. *A XIV. nemzetközi ifjúsági nap plakátja.* (1928). 78.5×52 cm.
28. *A Német Kommunista Ifjúsági Szövetség 1928. évi kongresszusának plakátja.* 70.5×49.5 cm.
29. *Plakát.* (Németország, 1929). 73×51 cm. szénrajz.
30. *Plakát.* (Németország, 1930). 74×49 cm. szénrajz.
31. *Plakát.* (Németország, 1930). 73×50 cm. szénrajz.
32. *Plakát.* (1931). 74×51.5 cm. szénrajz.
33. *1931. évi berlini Kommunista Sporttalálkozó plakátja.* 69×48 cm.
34. *Sztrájkra felhívó plakát.* (1931. V. 1.) 72×48 cm.
35. *Nem szabad, hogy így történjék.* (Németország, 1932). 38×26.5 cm. szénrajz-plakát.

36. *Tíz év Lenin nélkül!* (A leninizmus az opportunizmussal vívott harcban született, erősbödött és fejlődött tovább). 1933. szén- és quache-plakát. 95×62 cm.
37. *Egységfront-plakát a német fasizmus ellen.* (1934). 95×62 cm.
38. *Plakát.* (1935). 88×64 cm. szénrajz.
39. *Plakát-vázlat.* (1935). 23×15 cm. színezett szén.
40 *Egységfronttal a fasizmus és az imperialista háború ellen.* (1935). 87×62 cm.
41. *Kapitalistaellenes egységfront-plakát.* (1935). 95×60.5 cm.
42. *Pusztítsuk el a férget!* (Plakát a trockista-zinovjevista árulók ellen). 1936. 95×62.5 cm.
43. *A Sztáhánov-mozgalom plakátja.* (1937). 95×62.5 cm.
44. *Plakát.* (1937). 98.5×65 cm. szénrajz.
45. *Plakát.* (1938). 87.5×60.5 cm. szénrajz.
46. *Plakát.* (1940). 86×63 cm. szénrajz.
47. *Plakát.* (1944). 88×64 cm. szénrajz.
48. *Plakát.* (1945). 84×61 cm. szénrajz.
49. *Plakát.* (1945). 100×69.5 cm. szénrajz.
50. *Plakát.* (1947). 90×59.5 cm. színezett szénrajz.
51. *Plakát.* (1948). 75.5×58 cm. szénrajz.
52. *Plakát.* (1949). 86×61 cm. színes krétarajz.
53. *Plakát.* (1949). 86×61 cm. színezett szénrajz.
54. *A dolgozók Szászországáért!* (A német Kommunista Párt választási plakátja). 63×46.5 cm.
55. *Kenyér, krumpli, szén!* (Ide az árufelesleget!) 50×33 cm.
56. *Plakát a Szovjetunió alkotmányával kapcsolatban.* 83.5×63 cm.
57. *A szocializmus megnyitja az üzemeket.* (A német Kommunista Párt választási plakátja). 86.5×59.5 cm.
58. *Plakát a Nemzeközi nőnapra.* 50×35 cm. 1928. szénrajz-plakát.
59. *Lengyel háborús plakát.* 59.5×41.5 cm.
60. *A kisemberek magántulajdonát védi a M. K. P.* 61×92 cm.
61. *Békéért, Ötéves tervünkért! Szavazz a népfrontra!* 84.5×59 cm.
62. *Náci-Németország rövidesen megsemmisül a Szövetségesek pörölycsapásai alatt. Így határozott a krimi Konferencia!* 119×84 cm.
63. *Német Kommunista Párt választási plakátja.* 71×95.5 cm.
64. *A kerekek állnak.* (A német Kommunista Párt választási plakátja). 70.5×50.5 cm.
65. *Megvédjük a Békét! Szavazz a Népfrontra!* 85×59 cm. (1949). plakát.
66. *Saját barlangjában végzünk a fasiszta fenevaddal!* 119×84 cm.
67. *Gyökerestül tépi ki a reakciót a M. K. P.* 105.5×69 cm. (1945). plakát.
68. *A fasiszta fenevad nem menekülhet!* 119×84 cm
69. *A német Kommunista Párt választási plakátja. Minden erőtökkel harcoljatok velünk!* 100×70 cm.
70. *Anyák, ezért szültétek gyermekeiteket?* 70×94 cm.
71. A német Kommunista Párt választási plakátja. *(Az antifasiszták egységben harcolnak a munkáért, szabadságért és kenyérért).* 100×70 cm.

GRAFIKA.

72. *Rajz.* (1919). 30.5×24.5 cm. ceruzarajz.
73. *Portré.* (1919). 31.5×24 cm.
74. *Rajz.* (Németország, 1924). 22.5×29.5 cm. kréta és tus.
75. *Karikatúra.* (Németország, 1925). 35×48 cm. rajz.
76. *Rajz.* (Németország, 1926). 35×27.5 cm. tus, kréta színezve.
77. *Rajz.* (Németország, 1926). 41.5×27.5 cm. tus és kréta.
78. *Rajz.* (Németország, 1926). 44.5×28 cm. tus.
79. *Tanulmány.* (1926). 27×19.5 cm. ceruzarajz.
80. *Tanulmány.* (1926). 27×19.5 cm. ceruzarajz.
81. *Tanulmány.* (1926). 27×19.5 ceruzarajz.
82. *Karikatúra.* (Németország, 1926). 44×58 cm. tusrajz.
83. *Karikatúra.* (Németország, 1926). 42×47.5 cm. krétarajz.
84. *Karikatúra.* (Németország, 1926). 51×36.5 cm. színezett tus.
85. *Szocialista gondolat.* (Németország, 1927). 37.5×28 cm. rajz.
86. *A Rote Fahne címlapja.* (Németország, 1927). 46.5×31.5 cm. reprodukció.
87. *Ki legyen az első a Népszövetségben?* (Németország, 1927). 48×31 cm. rajz.
88. *Illusztráció.* (1927). 45×31.5 cm. ceruzarajz.
89. *Karikatúra.* (Németország, 1927). 56×40 cm. krétarajz.
90. *Karikatúra. A weimari Németország ellen.* (1927). 12.5×12.5 cm. reprodukció.
91. *Harcolj velünk! Szavazzatok a kommunistákra!* (Németország, 1928). 100×73 cm. szénrajz.
92. *Munkanélküli Németország.* (1928). 36×48 cm. rajz.
93. *Zörgiebel jobboldali szociáldemokrata rendőrfőnök.* (Németország, 1928). 33.5×20.5 cm. szénrajz.
94. *Szénrajz.* (1928). 62×48 cm.
95. *Szénrajz.* (1928). 62×48 cm.
96. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 28.5×47 cm. kréarajz és tus.
97. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 46×62 cm. tusrajz.
98. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 57.5×43 cm. tusrajz.
99. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 42×50.5 cm. tusrajz.
100. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 43×49.5 cm. tusrajz.

101. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 61.5×42.5 cm. tusrajz.
102. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 46.5×62 cm. tusrajz.
103. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 61×46 cm. tusrajz.
104. *Karikatúra.* (Németország, 1928). 56×38 cm. tusrajz.
105. *Karikatúra.* (1928). 13.5×9.5 cm.
106. *Vázlat.* (1929). 21.5×10 cm. szénrajz.
107. *Vázlat.* (1929). 29×24.5 cm. ceruzarajz.
108. *Rajz.* (1929). Németország. 46×32.5 cm.
109. *Rajz.* (Németország, 1929). 50×32.5 cm. tusrajz.
110. *Karikatúra.* (1929). 45×31.5 cm. ceruzarajz.
111. *Karikatúra.* (Németország, 1929). 32×37.5 cm. ceruzarajz.
112. *Karikatúra.* (Németország, 1929). 45.5×31.5 cm. ceruzarajz.
113. *Karikatúra.* (Németország, 1929). 34.5×25.5 cm. rajz.
114. *Karikatúra.* (Németország, 1929). 40×28 cm. krétarajz.
115. *Karikatúra.* (Németország, 1929). 34.5×24.5 cm. reprodukció.
116. *Illusztráció.* (1929). 31×25 cm. ceruzarajz.
117. *Illusztráció.* (1929). 31×25.5 cm. ceruzarajz.
118. *Illusztráció.* (1929). 31×25.5 cm. ceruzarajz.
119. *Illusztráció.* (1929. 31×25 cm. ceruzarajz.
120. *Illusztráció.* (1929). 31×24.5 cm. ceruzarajz.
121. *Illusztráció.* (1929). 31.5×24.5 cm. ceruzarajz.
122. *Illusztráció.* (1929). 31.5×25 cm. ceruzarajz.
123. *Illusztráció.* (1929). 31×25 cm. ceruzarajz.
124. *Illusztráció.* (1929). 31×25 cm. ceruzarajz.
125. *Illusztráció.* (1929). 31.5×25 cm. ceruzarajz.
126. *Illusztráció.* (1929). 31.5×25 cm. ceruzarajz.
127. *Illusztráció.* (1929). 31×25 cm. ceruzarajz.
128. *Illusztráció.* (1929). 31×25 cm. ceruzarajz.
129. *Illusztráció.* (1929). 23.5×16 cm. szénrajz.
130. *Válaszúton.* (1930). 65×46 cm. szénrajz.
131. *Rajz.* (Németország, 1930). 28.5×46 cm.
132. *Rajz.* (Németország, 1930). 40×27.5 cm. szénrajz.
133. *Vázlat.* (1930). 22.5×30 cm. ceruzarajz.
134. *A párizsi kommun Németországban.* (1931). 37.5×27 cm. reprodukció.
135. *A weimari alkotmány szerint...* (Németország, 1931). 48.5×33 cm. rajz.
136. *Karikatúra.* (1931). 37×25.5 cm. reprodukció.
137. *Rajz.* (Németország, 1931). 22.5×16 cm. reprodukció.
138. *Ceruzavázlat.* (1931). 29.5×21 cm.
139. *Ceruzavázlat.* (1931). 37×26.5 cm.
140. *V. I. Lenin nejével, N. K. Krupszkájával a svájci alpokban, 1932.* 37×32 cm. szénvázlat.

141. *Sallai—Fürszt meggyilkolása 1932-ben.* 36×25.5 cm. reprodukció.
142. *Sallai Imre és Fürst Sándor emlékére.* (1932). 69×51. cm. színezett szénrajz.
143. *Karikatúra.* (Németország, 1932). 24×32 cm. reprodukció.
144. *Lenin.* (1933). 38.5×27.5 cm kőrajz.
145. *Lőbe Velshez.* Rajz. (Németország, 1933). 32.5×25 cm.
146. *Könyvcímlap.* (1935). 29.5×19.5 színezett szén.
147. *Rajz.* (Németország, 1933). 32.5×25 cm.
148. *Illusztráció.* (1933). 31.5×25 cm. ceruzarajz.
149. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
150. *Illusztráció.* (1933). 29.5×21 cm. ceruzarajz.
151. *Illusztráció.* (1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
152. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
153. *Illusztráció.* (1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
154. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
155. *Illusztráció.* (1933). 29.5×21 cm. ceruzarajz.
156. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
157. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
158. *Illusztráció.* (1933). 27.5×18 cm. ceruzarajz.
159. *Illusztráció.* (1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
160. *Illusztráció.* (1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
161. *Illusztráció* (1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
162. *Illusztráció.* (1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
163. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
164. *Illusztráció.* (1933). 32×25 cm. ceruzarajz.
165. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
166. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
167. *Illusztráció.* (Németország, 1933). 32.5×25 cm. ceruzarajz.
168. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
169. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
170. *Illusztráció.* (1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
171. *Illusztráció.* (1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
172. *Illusztráció.* (1933). 31.5×25 cm. ceruzarajz.
173. *Illusztráció.* (1933). 33×25 cm. ceruzarajz.
174. *Illusztráció Bugyonnij futárja c. elbeszéléshez.* (Németország, 1933). 30×21 cm. ceruzarajz.
175. *Ernst Thälmann portréja.* (1934). 70×51 cm. színes reprodukció.
175/a. Illusztráció. (1934). 59.5×39 cm. szénrajz.
176. *Illusztráció.* (Vázlat). 1934. 41×28.5 cm. ceruzarajz és szén.
177. *Illusztráció.* (1934). 26×17.5 cm reprodukció.
178. *I. V. Sztálin.* (1935). 35×26 cm. kőrajz.

179. *W. Pieck portréja.* (1935). 27.5×18.5 cm. reprodukció.
180. *Fritz Häckert arcképe.* (1935). Kiszlovock, Kaukázus. 32.5×22.5 cm. ceruzarajz.
181. *Könyvcímlap.* (1935). 30×20 cm. színes szénrajz.
182. *Karikatúra.* (Németország, 1935). 45×31 cm. rajz.
183. *Tanulmány.* (Jenakijevo, Donmedence) 1935. ceruzarajz. 36×24 cm.
184. *Tanulmány,* (Jenakijevo, Donmedence) 1935. ceruzarajz. 36×25 cm.
185. *Tanulmány.* Fekete-tenger. (1935). 32×42.5 cm. vízf.
186. *Jenakijevoi magaskohó.* (1936). 98.5×70.5 cm. szén és vörös krétarajz.
187. *Jenakijevoi sztahanovista munkás.* (1936). 84.5×60 cm. szén- és vörös krétarajz.
188. *Kislány babával.* (1936). 88×64.5 cm. szénrajz.
189. *Ernst Thälmann letartóztatása a fasiszták által 1933-ban.* (1936). 41.5×27.5 cm. szénrajz.
190. *Szénrajz.* (1936). 64×89 cm.
191. *Tanulmány.* (1936). 29×42 cm. vízf.
192. *Tanulmány. Donmedencei kohómunkás. (1936).* 59.5×38 cm. szénrajz.
193. *Tanulmány. Fekete-tenger.* (1936). 29×42 cm. vízf.
194. *Tanulmány.* (1936). Németország. 43×30 cm. ceruzarajz.
195. *Tanulmány. Fekete-tenger.* (1936). 35×24 cm. vízf.
196. *Tanulmány. Donmedence.* (1936). 35×23 cm. vízf.
197. *Illusztráció antifasiszta elbeszéléshez.* (1936). 42×30 cm. rajz.
198. *Illusztráció antifasiszta elbeszéléshez.* (1936). 42×30 cm. rajz.
199. *Tanulmányrajzok.* (1937). „Lenin fellépése az V-ik londoni Pártkonferencián" c. festményhez. 42×29 cm ceruzarajz.
200. *„Hitler dobra veri a békét".* (1937). 86×64.5 cm. szénrajz.
201. *Szoldátszkájá Pravda c. ujság a lövészárokban* (1937). 44×56 cm. szénrajz.
202. *Barna pestis.* (1937). 62.5×84 cm. szén és vörös krétarajz.
203. *Meggyilkolt kommunista.* (1937). 84.5×62.5 cm. vörös kréta és szén.
204 *Anyakönyvvezetőnél.* (1937). 58×85 cm. színes krétarajz.
205. *Göbbels.* (1937). 98.5×65 cm. szén és vörös krétarajz.
206. *Karikatúra.* (Németország. 1937). 13.5×11.5 cm. reprodukció.
207. *Rajz.* (1937). 87×63.5 cm. vörös kréta.
208. *Illusztráció.* (1937). 33×25 cm. ceruzarajz.
209. *Illusztráció.* (1937). 33×24.5 cm. ceruzarajz.
210. *Illusztráció.* (Németország, 1937). 16.5×22.5 cm.
211. *Illusztráció.* (1937). 30×21 cm. ceruzarajz.
212. *Illusztráció.* (1937). 33×25 cm. ceruzarajz.

213. *Illusztráció.* (1937). 33×25 cm. ceruzarajz.
214. *Tanulmány.* 32.5×15.5 cm. ceruzarajz.
215. *Tanulmány.* (1937). 42×24.5 cm. ceruzarajz.
216. *Tanulmány.* (1937). 33×25 cm. ceruzarajz.
217. *Tanulmány.* (1937). 43×28 cm. ceruzarajz.
218. *Tanulmány.* (1937). 34×21 cm. ceruzarajz.
219. *Tanulmány.* (1937). 37×24.5 cm. ceruzarajz.
220. *Tanulmány.* (1937). 38.5×30 cm. ceruzarajz.
221. *Tanulmány.* (1937). 33×18.5 cm. ceruzarajz.
222. *Tanulmány.* (1937). 33.5×22 cm. ceruzarajz.
223. *Tanulmány.* (1937). 39.5×29 cm. ceruzarajz.
224. *Tanulmány.* (1937). 35×25.5 cm. ceruzarajz.
225. *Tanulmány.* (1937). 39.5×21 cm. ceruzarajz.
226. *Tanulmány.* (1937). 39×28 cm. ceruzarajz.
227. *Tanulmány.* (1937). 39×24 cm. ceruzarajz.
228. *Tanulmány.* (1937). 27.5×20 cm. ceruzarajz.
229. *Tanulmány.* (1937). 40×26.5 cm. ceruzarajz.
230. *Tanulmány.* (1937). 31.5×14 cm. ceruzarajz.
231. *Le a kapitalista miniszterekkel.* (1938). 40×62.5 cm. szénvázlat.
232. *Clara Zetkin.* (Németország, 1938). 34.5×22.5 cm. kőrajz.
233. *Lenin elvtárs fiatalkori arcképe.* (1939). 32×23.5 cm. szénrajz.
234. *Lenin fellépése az V-ik pártkonferencián Londonban.* (1939). 48×59.5 cm. kőrajz.
235. *Komszomol tagjainak indulása a frontra 1918-ban.* (Vázlat). 1939. 49×39 cm. szénrajz.
236. *A Vörös Gárda eskűje 1918-ban.* (1939). 59.5×44 cm. színezett szénrajz.
237. *Marx Károly.* (1939). 34.5×28 cm. kőrajz.
238. *Engels Frigyes.* (1939). 34.5×28 cm kőrajz.
239. *V. M. Molotov.* (1939). 34×28 cm. kőrajz.
240. *L. M. Kaganovics.* (1939). 34.5×28 cm. kőrajz.
241. *L. P. Berija.* (1939). 27.5×20.5 cm. kőrajz.
242. *K. J. Vorosilov.* (1939). 42×29.5 cm. kőrajz.
243. *M. I. Kalinin.* (1939). 34.5×28 cm. kőrajz.
244. *A. A. Andrejev.* (1939). 34.5×28 cm. kőrajz.
245. *N. Sz. Hruscsov.* (1939). 34.5×28 cm. kőrajz.
246. *A. Zsdanov.* (1939). 38.5×29.5 cm. kőrajz.
247. *Portré.* (1939). 52×31.5 cm. szénrajz.
248. *Illusztráció.* (1939). 27×19 cm. ceruzarajz.
249. *Leningrádi táj.* (Néva partján). 1939. 11×28.5 cm. vízf.
250. *Kislány virággal.* (1939). 52.5×42 cm. színes kréta.
251. *Kislány babával.* (1939). 60×43 cm. kőrajz.

252. *Szénrajz.* (1939). 53×39 cm.
253. *Engels portréja.* (1940). 74.5×62 cm. szénrajz.
254. *Nemzetközi gyermeknap plakátterve.* (1940). 89.5×64.5 cm. színezett szénrajz.
255. *Nemzetközi gyermeknap.* (1940). 87×64 cm. színes krétarajz.
256. *Tanulmány. A cseljabinszki villanytelep építése.* (1941). 25.5×37 cm. színes rajz.
257. *Villanytelep építése Cseljabinszkben.* (1942). 29×43 cm. ceruzarajz.
258. *Találkozás.* (1942). 32×44 cm. színes krétarajz.
259. *Csuvas táj.* (1942). 31×43 cm. színes kréta.
260. *Csuvas parasztasszony.* (1942). 26.5×11 cm. színes kréta.
261. *Villanytelep építése Cseljabinszkben.* (1942) 28.5×43 cm. ceruzarajz.
262. *Vázlat a „Fasiszta hordák után" c. képhez.* (1942). 25×37 cm. színes krétarajz.
263. *Kohóépítés Cseljabinszkban.* (1942). 31.5×43.5 cm. ceruzarajz.
264. *Partizán anya.* (1942). 25×32 cm. színezett kréta.
265. *„Népek a fasizmus csizmája alatt"* c. sorozathoz. (1942). 25×36.5 cm. színes krétarajz.
266. *Antifasiszta színes rajz.* (1942). 46×29.5 cm.
267. *Szovjet híradós katona.* (1944). 34×24.5 cm. reprodukció.
268. *Vázlat.* (1944). 64×49 cm. szénrajz.
269. *Szovjet parlamenterek meggyilkolása.* (1945). 34.5×34.5 cm. reprodukció.
270. *Hősök-terén.* (1945). 70×52 cm. szénrajz.
271. *Szovjet lovasok éjjel a falun keresztül.* (1945). 86.5×61 cm. szénrajz.
272. *Felszabadulás.* (1945). 24×34 cm. reprodukció.
273. *Utcai harcok.* (1945). 24×34.5 cm. reprodukció.
274. *A „független" Görögország legújabb kormányának miniszterelnöke „bemutatkozik".* (1947). 37×26 cm. ceruzarajz.
275. *A dollár-monopolisták vágyálma.* (1947). 45×29.5 cm. ceruzarajz.
276. *Görögországban. Előre a partizánok megsemmisítésére!* (1947). 29×46.5 cm. ceruzarajz.
277. *Visszatérés a felszabadított ukrán földre.* (1947). 70×89.5 cm. színezett szénrajz.
278. *Angol-Albán konfliktus.* (1947). 31×43.5 cm. ceruzarajz.
279. *Anglia a „világ műhelye".* (1947). 30×45 cm. ceruzarajz.
280. *A görög monarcho-fasiszta trón szilárd alapokon nyugszik.* (1947). 48.5×36 cm. szénrajz.
281. *Illusztráció.* (1947). 37.5×25 cm. krétarajz.
282. *Illusztráció.* (1947). 38×25 cm. krétarajz.

283. *„A görög kormány megfosztotta a görög Iréne hercegnőt címétől, mert felszólalt az angol csapatoknak kivonása mellett“.* (Ujsághír). *Megfosztjuk címétől.* (1947). 37.5×25 cm. ceruzarajz.

284. *Mit hoz az újév, 1948?* (Ólomöntés). 41×27 cm. ceruzarajz.

285. *Egy új amerikai járműy* Modell. (1948). 21.5×31 cm. ceruzarajz.

286. *Rákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton* c. olf.-hez vázlat. 75.5×111.5 cm. szén.

287. *Petőfi Bemmel a nagyszebeni csatában* c. olf.-hez vázlat. 75.5×111.5 cm. szén.

288. *Svernyik.* 34.5×28 cm. kőrajz.

289. *Vas Zoltán az M. D. P. I. kongresszusán, 1948,* 31×22 cm. ceruzarajz.

290. *Révai József az M. D. P. I. kongresszusán beszél. 1948.* 30×21.5 cm. ceruzarajz.

291. *Gerő Ernő a M. D. P. I. kongresszusán beszél,* 1948. 30.5×21.5 cm. ceruzarajz.

292. *Jacque Duclos az M. D. P. I. kongresszusán, 1948.* 31.5×21.5 cm. ceruzarajz.

293. *Hányszor járjam meg a kálváriát?* 37×38 cm. ceruzarajz.

294. *Illusztráció „Az igaz ember“-hez.* 25×38.5 cm. ceruzarajz.

295. *Churchill a béke bajnoka!* 29.5×42 cm. ceruzarajz.

296. *Churchill Mussolinihez: A te időd lejárt, most én vagyok a soron...* 33×25.5 cm. ceruzarajz.

297. *Angol imperializmus: Szavamnak álltam, vállaidról levettem a terhet.* 33×38. ceruzarajz.

298. *A britoroszlán emlőin.* 31.5×45 cm. ceruzarajz.

299. *Egy angolszász zeneszám francia változata. Keleti mars — nyugati blokk.* 42×32.5 cm. ceruzarajz.

300. *Angol-amerikai hírszolgálat!* 38.5×28 cm. ceruzarajz.

301. *Németország nyugati övezetében. Az ártatlan bárány.* 38×26 cm. ceruzarajz.

302. *Hitler és Mussolini: „Ő Szentsége nem ezt ígérte nekünk“.* 49.5×39.5 cm. ceruzarajz.

303. *Megoldják a Ruhr-kérdést!* 23.5×35 cm. ceruzarajz.

304. *Franco-Spanyolország és Boel-Hollandia tárgyalásainak háttere.* 39×28 cm. ceruzarajz.

305. *Egy francia dilemma.* 31×43 cm. ceruzarajz.

306. *Teljes az összhang a nyugati blokk építői között.* 30×45 cm. ceruzarajz.

307. *Bevezető szignum.* 21.5×33.5 cm. ceruzarajz.

308. *Mikolajczik: A szabadság és függetlenség bajnoka.* 43.5×30.5 cm. ceruzarajz.

309. *„Szoldátszkája Pravda“ c. újság a lövészárokban.* 84×63 cm. színezett szénrajz.

310. *Kibujik a szög a zsákból.* 38×24.5 cm. ceruzarajz.
311. *Csibéim, mi lenne belőletek nélkülem?* 28×39 cm. ceruzarajz.
312. *Egy gerinces görög hadügyminiszter.* 31×43 cm. ceruzarajz.
313. *Karikatúra.* 30×41.5 cm. ceruzarajz.
314. *Karikatúra.* 35×27.5 cm. ceruzarajz.
315. *India a függetlenség előtt. India a függetlenség után.* 38×50 cm. ceruzarajz.
316. *Kelet csodái, a modernizált Török!* 42.5×32 cm. ceruzarajz.
317. *A görög trón szilárd alapokon nyugszik.* 43×30 cm ceruzarajz.
318. *USA 49-ik tagállama.* 29×40 cm. ceruzarajz.
319. *Amerikai adomány Görögország számára. A görög király családfája.* 45×33.5 cm. ceruzarajz.
320. *Hearst hiteles információinak forrása.* 33.5×41.5 cm. ceruzarajz.
321. *Az Egyesült Államok Francohoz: Drágám én veled semmiképpen sem szakítok.* 30.5×43.5 cm. ceruzarajz.
322. *„Kérem, mi csak amerikai fegyvereket mutatunk be a görög kormánynak".* 31.5×44.5 cm. ceruzarajz.
323. *Nem téveszthető össze I. Napoleonnal.* 39×30 cm. ceruzarajz.
324. *Te sem fogod többé nálunk az összhangot rontani.* 31.5×44 cm. ceruzarajz.
325. *A Marshall-kórban szenvedőket a következő szimptomák alapján könnyű felismerni:*
    1. Reakciósoknál: veszettségről,
    2. Jobboldali „szocialistáknál": képzelődéssel járó elmezavarról,
    3. Háborús úszítóknál: fegyverkezési lázról,
    4. Diktátor-jelölteknél: nagyzási mániáról,
    5. A Marshall-kór bacillusai. 23×63.5 cm. ceruzarajz.
326. *Veszélyes amerikai bűvészmutatvány.* 42×30 cm. ceruzarajz.
327. *Állásba vontatják a dollár-demokrácia ágyúját.* 31.5×42.5 cm. ceruzarajz.
328. *Ha a Wall-Street megparancsolja...* 32×25 cm. ceruzarajz.
329. *Made in USA.* 31.5×21.5 cm. ceruzarajz.
330. *Szabadság a dollár hazájában.* 42×30.5 cm. ceruzarajz.
331. *Amerika segítőkezét érezni lehet mindenütt — hol a reakció lába alatt bizonytalan a talaj.* 25.5×37 cm. ceruzarajz.
332. *A dollár-demokraták felkészülve várják a közeledő gazdasági krizist.* 42.5×32.5 cm. ceruzarajz.
333. *Ha csak ezek intéznék a béke sorsát!...* 29.5×44.5 cm. ceruzarajz.
334. *Mit keres az Egyesült Államok a lakatlan északon.* 31.5×44.5 cm. ceruzarajz.
335. *Amerikai tőke: Ez már más...* 30×45 cm. ceruzarajz.

336. *Az Egyesült Államok európai támaszpontjai.* 42.5×32 cm. ceruzarajz.
337. *Könyvcímlap.* 29×20 cm. színes kréta.
338. *Könyvcímlap.* 28×20.5 cm szénrajz.
339. *Könyvcímlap.* 25.5×18 cm. reprodukció.
340. *Rajz.* 32×25 cm. ceruzarajz. (Sally Bleistift).
341. *Rajz.* 31.5×24.5 cm. ceruzarajz. (Sally Bleistift).
342. *Rajz.* 32×25 cm. ceruzarajz. (Sally Bleistift).
343. *Rajz.* 30×21 cm. ceruzarajz. (Sally Bleistift).
344. *Rajz.* 25×32 cm ceruzarajz. (Sally Bleistift).
345. *Rajz.* 33×25 cm. ceruzarajz. (Sally Bleistift).
346. *„Harcos katona".*
347. *„Utcai harc a körúton"*
348. *„Találkozás a partizánokkal".*
349. *„Berlini demonstráció".*
350. *Budakeszi táj.* olf. 27.5×37.5 cm.
351. *Kohómunkás.* vízf.
352. *„Don-medence".*
353. *Moszkva éjjel.* 48×35 cm. olf.
354. *Leningrádi tüntetés.* 28×38 cm. pasztell.
355. *Karikatúra.* (1947). 43×30.5 cm. ceruzarajz.

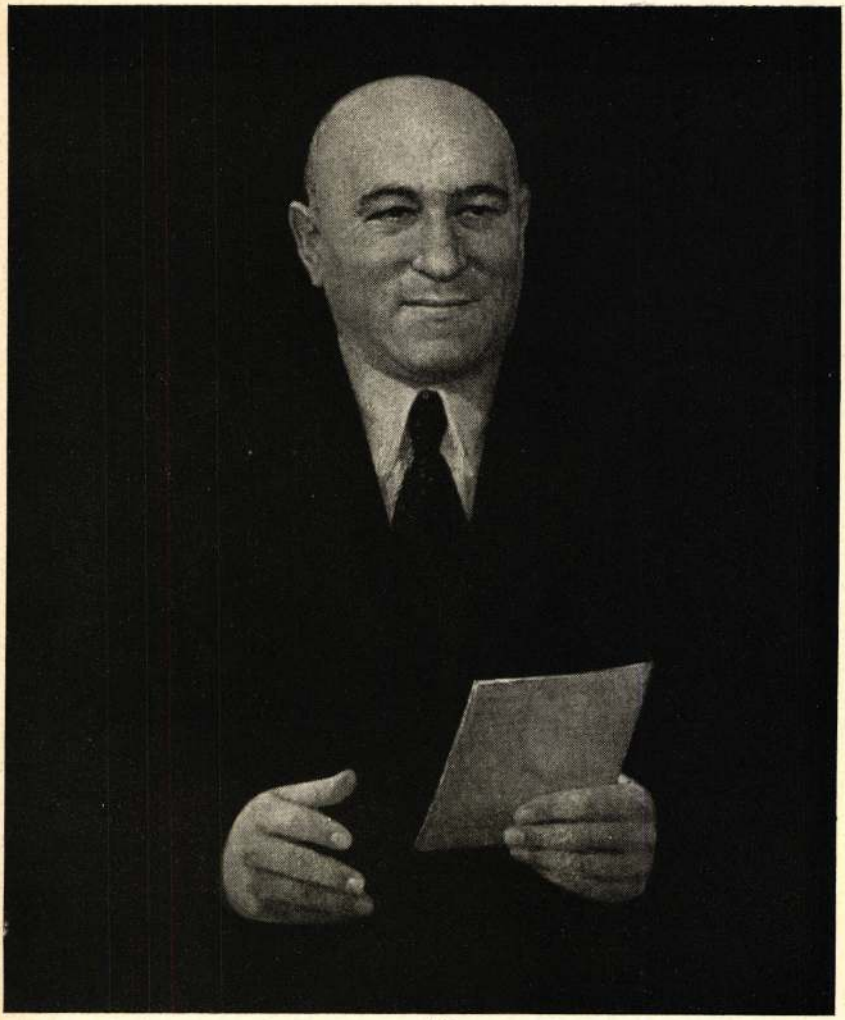

Rákosi Mátyás (1950)

Menekülő asszony. Németország (1930)

Thälmann letartóztatása (1936)

„Szoldatszkája Pravda“ c. újság a lövészárokban

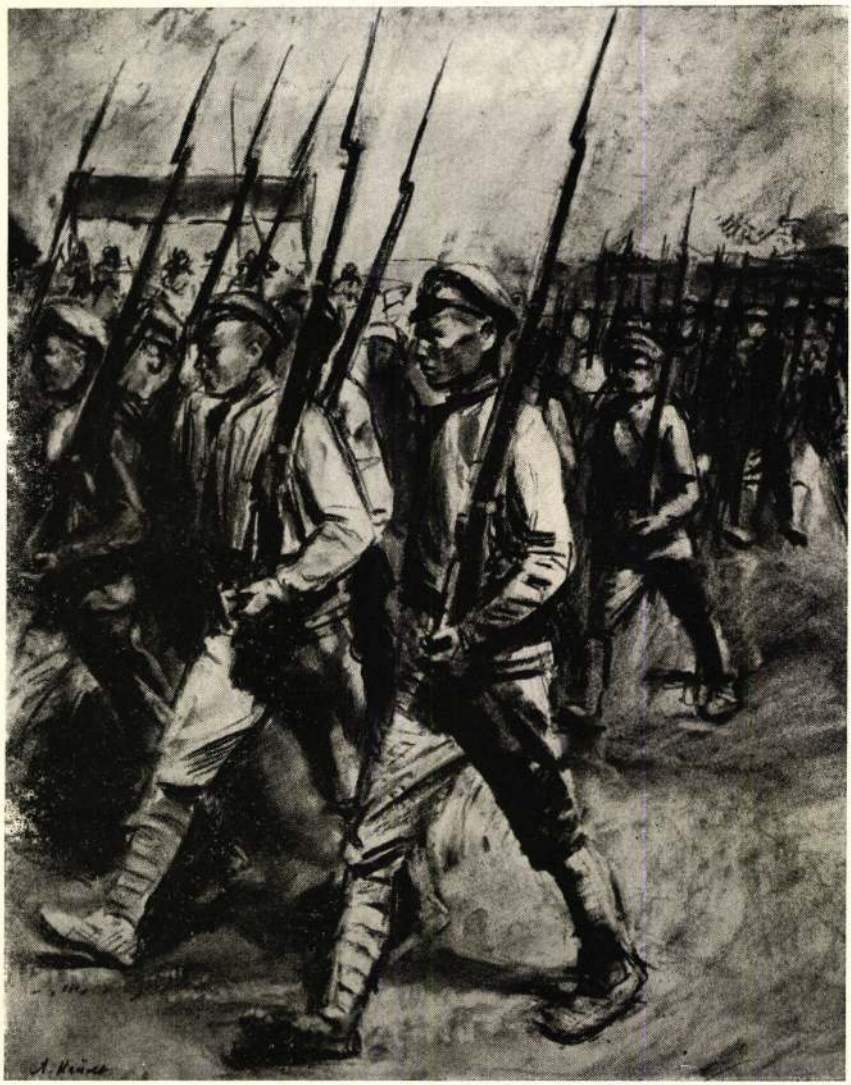

A komszomolok indulása a frontra 1918-ban (1939)

Göbels karikatúrája (1937)

Egységfront plakát a német fasizmus ellen (1934)

Tíz év Lenin nélkül (1933)

Partizánplakát (1941)

Plakát a nemzetközi nőnapra (1928)

Megsemmisítjük a férgeket. Eltöröljük a föld színéről a trockista-zinovjevista bandát — így hangzik a nép ítélete. (1936)

GYÖKERESTŐL TÉPI KI A REAKCIÓT
A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT
MKP

Plakát (1945)

Plakát (1945)

Szovjet harcosok német hadifoglyokat kísérnek (1950)

Rákosi elvtárs a salgótarjáni fronton (1952)

Hősök-terén (1945)

FK.: VÉGVÁRI LAJOS

FORUM-NYOMDA BUDAPEST, VIII., KENYÉRMEZŐ-UTCA 3
FV.: MARÁCZI BÉLA

ÉK Erzsébet tect.

11. 16.

Új Művészet 1992

1021 Ek SÁNDOR

A KISZ KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK ÜNNEPI ÜLÉSE

Merítsen ifjúságunk új erőt az elődök hagyományaiból

Biszku Béla és Méhes Lajos beszéde – A párt zászlót adományozott az 50 éves kommunista ifjúsági mozgalomnak

Az ünnepi ülésen.

(Tudósítónktól.)

Ötven évvel ezelőtt, 1918. december 30-án, a magyar ifjúság élenjáró képviselőit tömörítő *Ifjúmunkások Országos Szövetsége, Lékai János vezetésével csatlakozott a Kommunisták Magyarországi Pártjához.* Az évforduló alkalmából a KISZ központi bizottsága a Parlament kongresszusi termében kibővített, ünnepi ülésre gyűlt össze. A részvevők között az ifjúsági mozgalom mai vezetőin kívül ott voltak öt évtized egykori harcainak kiemelkedő részvevői. Az elnökségben foglaltak helyet *Biszku Béla,* az MSZMP Központi Bizottságának titkára és *Gáspár Sándor,* a SZOT főtitkára, a Politikai Bizottság tagjai, *Ilku Pál* művelődésügyi miniszter, a Politikai Bizottság póttagja és *Kovács Pál* vezérőrnagy, a honvédelmi miniszter helyettese.

Fanfárok adták meg a jelt az ünnepi ülés megkezdésére. Katonák, munkásőrök és ifjúgárdisták vitték az emelvényre a történelmünk dicső eseményeit jelképező zászlókat. *Baranyi Ferenc* költő, a KISZ központi bizottságának tagja elszavalta *Hűségünk* című költeményét, majd az ünnepi ülés elnöke, *Szabó János* üdvözölte a megjelenteket. Biszku Béla tolmácsolta a párt Központi Bizottságának üdvözletét.

(Biszku elvtárs beszéde a 3. oldalon.)

...ek a politikai és katonai központja, amely az El Al izraeli légitársaság gépe ellen Athénban ...sütörtökön merényletet hajtott végre.

A Palesztinai Felszabadítási Front nyilatkozata

A Palesztinai Népi Felszabadítási Front szombaton nyilatkozatban jelentette be: a szervezet tagjai követték el Athénban az El Al gépe ellen a támadást. *A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy az ügyet egyetlen arab ország sem állt kapcsolatban, azért egyik sem felelős. A szervezet megbízottai* — hangzik a nyilatkozat — *a Felszabadítási Front egyik olyan támaszpontjáról indultak el, amely izraeli megszállás alatt levő területen van. A libanoni hatóságok nem tudhattak tevékenységükről.* A támadást — fűzi hozzá a nyilatkozat — technikai okokból hajtották végre Athénban. Célja az volt, hogy figyelmeztessék az izraelieket és a külföldi turistákat, ne látogassanak az arab országok izraeli megszállás alatt álló területeire.

Kairói állásfoglalás

A terrorista támadás nagy felháborodást keltett világszerte.

Husszein jordániai király nyilatkozatban ítélte el a támadást, s bejelentette, hogy országa lehetőségeihez mérten kárpótlást kíván biztosítani a veszteségekért és a jordániai légierő a libanoni légierő rendelkezésére bocsátja repülőgépeit.

Hasszan el Zajjat, az EAK hivatalos szóvivője, vasárnap kijelentette, hogy az izraeli támadás *háborús cselekménynek* tekinthető. A szóvivő így folytatta: *„Ez valóságos kis Pearl Harbor, és semmi esetre sem a béke hírnöke.* Semmi esetre sem lehet ez az út a palesztinai ellenállási mozgalom elfojtására. Ellenkezőleg: mivel látható, hogy az izraeli hatóságok csak az erőt tisztelik és csak az erővel élnek."

Ugyancsak elítélte az izraeli támadást Kuwait bel- és hadügyminisztere. A kuwaiti rádió jelentését idézve a Reuter azt írja, a miniszter ígéretet tett arra, hogy Kuwait megsegíti Libanont.

Parker Hart, az amerikai külügyminisztérium államtitkárhelyettese Izrael washingtoni nagykövetségével közölte: *az amerikai kormány a legerélyesebben tiltakozik a történtek miatt.* Egyidejűleg az Egyesült Államok Tel Aviv-i nagykövete utasítást kapott, eszközölje ki, hogy *Eskol* miniszterelnök vagy *Eban* külügyminiszter minél előbb fogadja őt és ez alkalommal nyújtsa át az Egyesült Államok tiltakozását.

A Fehér Ház külpolitikai tanácsadója egy tv-interjúban kijelentette: *Johnson* elnök véleménye szerint az izraeli megtorló támadás *„oktalan lépés"* volt és *súlyos fejleményt jelent a közel-keleti válságban.*

Az izraeli akció nyomán Michel Debré francia külügyminiszter vasárnap nyilatkozatban állapította meg, hogy a közel-keleti konfliktus veszélyezteti a világbékét. *Nyomatékkal ismételte meg a francia kormánynak azt a többször elhangzott javaslatát, hogy a négy nagyhatalom állapodjék meg a Biztonsági Tanács 1967. november 22-én megszavazott elvi határozatának végrehajtását illetően.* Debré egyben közölte, hogy Franciaország bármikor és bármilyen téren kész részt venni a határozat alkalmaztatásában.

Karachi jelentés szerint *Ajub Khán* pakisztáni elnök újságírók kérdéseire válaszolva, az izraeli támadást *agressziónak minősítette* és hangsúlyozta, hogy az *rendkívül kegyetlen volt.*

*

Vasárnap délutánra — magyar idő szerint hétfőre virradóra — összehívták a Biztonsági Tanács sürgős ülését.

Izrael a Biztonsági Tanács elé terjesztett panaszában azt hangoztatta, hogy Libanon felelős az El Al légitársaság gépe ellen intézett athéni merényletért.

Jordániai–izraeli tűzpárbaj

Jordániai katonai szóvivő vasárnap bejelentette, hogy izraeli erők délután tüzet nyitottak s...

Vasárnap érkezett a Hawaii-szigeteken levő Pearl Harborba az Apollo 8., amelyet az Amerikai Űrhajózási Hivatal technikusai és a gyártó cég tüzetes vizsgálatnak vetnek alá. A szerdán a kaliforniai Downeyba szállítandó űrkabin vizsgálata során a

Nixon megbeszélése ko...

Richard Nixon nemzetbiztonsági tanácsadóját, *Henry Kissingert* bízta meg azzal, hogy az új kormány hivatalba léptéig készítse el a vietnami kérdés megoldására vonatkozó tanulmánytervet. Kissinger két dezignált miniszterrel, *Rogers* külügyminiszterrel és *Laird* hadügyminiszterrel egyetértésben „többféle variációt" készít elő a rendezésre, a háború befejezésére, illetve a párizsi tárgyalásokra. Nixon elképzelése szerint az új kormány így mindjárt hivatalba léptekor világos utasításokat adhat majd a párizsi tárgyalásokon részt vevő küldöttség új vezetőjének, illetve a vietnami amerikai parancsnokságnak.

A vietnami tanulmányterv kidolgozására vonatkozó döntés

Amerikai választási refor...

Vezető amerikai nagytőkések a választási reform gyors megvalósítását követelik. Az üzletemberek elsősorban azt javasolják, hogy csökkentsék a választások lassan már csillagászati számokat mutató költségeit egyszerűbb rendszer és szervezett pénzügyi támogatás bevezetésével.

A 200 vezető üzletembert és egyetemi professzort tömörítő szervezet tanulmánya szerint az idei választási kampány hozzávetőlegesen 250 millió dollárba került. 1952-ben a kampány költsé-

Felelősség... a tetovói tünte...

Tetovóban, abban a Macedóniában levő jugoszláv kisvárosban, ahol albán nemzetiségű tüntetők december 22-én és 23-án súlyos anyagi károkat okoztak, újabb személyeket zártak ki munkahelyeikről és a Jugoszláv Kommunisták Szövetségéből, közöt-

Üdvözöljük német elvtársainkat

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Németország Kommunista Pártja megalakulásának 50. évfordulója alkalmából december 30-án táviratban üdvözölte Németország Kommunista Pártját és a Német Szocialista Egységpártot.

*

Németország Kommunista Pártja megalakulásának 50. évfordulójára emlékezünk ma. 1918. december 30-án a német munkásmozgalom legkövetkezetesebb baloldali erői, amelyek a Spartacus Szövetségben tömörültek, elhatározták, hogy szervezetileg is szakítanak a szociáldemokratákkal, miután ideológiailag már korábban szembekerültek velük, és önálló politikai pártot alakítanak. Így vált a Spartacus Szövetség Németország Kommunista Pártjának magvává.

Az NKP megalakulása fordulópontot jelentett a német munkásmozgalom történetében. Az imperialista háborútól agyonsanyargatott tömegek nagy része, amely csalódott a szociáldemokrata vezérek opportunista, demagóg, háborút támogató politikájában, hamar felismerte, hogy a kommunista párt tántorithatatlan vezetője lesz a burzsoázia hatalma elleni harcnak.

A reakció kezdettől fogva vad hajszát folytatott a párt ellen. Karl Liebknechtet, Rosa Luxemburgot és a központi bizottság több vezetőjét ellenforradalmár tisztek gyilkolták meg. A nácik hatalomra jutása után a kommunisták tíz- és tizezreit pusztították el, hurcolták koncentrációs táborokba. A pártot illegalitásba szorították, megölték Thälmannt, a párt vezetőjét; az egész országra ránehezedett a fasiszta terror, az NKP azonban annyi vérveszteség után is folytatta a harcot a szabad, demokratikus Németország megteremtéséért.

E harc egyik fordulópontja volt a második világháború után 1946 áprilisában Németország demokratikus részében a szociáldemokrata és a kommunista párt egyesülése folytán a Német Szocialista Egységpárt megalakulása, majd 1949 októberében az első német munkás-paraszt állam, az NDK létrejötte. Az NSZEP immár közel két évtizede vezeti a békeszerető szocialista német állam építését. Németország másik felében, a későbbi NSZK-ban megváltozott körülmények között ugyan, de ismét csak a burzsoázia növekvő hatalma ellen, a dolgozók emberi és demokratikus jogainak védelmében kellett felvennie a harcot az NKP-nak. A reakció a bonni államban betiltatta a pártot, de miként a Hitler-fasizmusnak, úgy az NSZK revansista, militarista apparátusának sem sikerül megsemmisíteni a kommunisták pártját.

Az NKP megalakulásának fél évszázada alkalmával meleg szeretettel, elvtársi köszöntéssel üdvözöljük a német kommunistákat és kívánjuk, sikerrel folytassák mindazt, amit nagy elődeik megkezdtek.

A Szlovák Nemzeti Tanács megválasztotta a parlament nemzetiségi kamarájának képviselőit

A Szlovák Nemzeti Tanács ülésszakának második napján megválasztották a csehszlovák szövetségi gyűlés nemzetiségi kamarájának képviselőit. Titkos szavazással 75 képviselőt választottak meg, olyan személyeket, akik jelenleg nem tagjai a nemzetgyűlésnek.

Megválasztották a Szlovák Nemzeti Tanács vezetőit és szerveit is. A tanács elnökévé ismét *Ondrej Klokocot* választották.

A javaslattevő bizottság indítványára elfogadott határozatban a Szlovák Nemzeti Tanács megállapítja:

A Szlovák Nemzeti Tanács a csehszlovák föderációról szóló alkotmányos törvény garantálásával kapcsolatos kérdések megvitatásakor konstatálja, hogy e törvény elveinek, alapgondolatának és hivatásának meg kell nyilvánulnia a Csehszlovák Szocialista Köztársaság legmagasabb állami tisztségeit betöltő személyek kinevezésében is. A Szlovák Nemzeti Tanács igazságosnak tartja, hogy a kulcspozíciók egyikét a szlovák nép képviselője foglalja el.

Ennek az elvnek az érvényesítése közvetlenül a csehszlovák föderációról szóló alkotmányos törvény hatályba lépése után, az SZNT véleménye szerint, kétségkívül pozitív hatást gyakorol majd a cseh és szlovák nép közötti viszonyok megszilárdítására.

Az SZNT ülésszakának zárszavában *Gustav Husak*, a Szlovák KP Központi Bizottságának első titkára rámutatott, hogy az újonnan megválasztott szerveknek meg kell birkózniuk a nehéz, s az utóbbi időben tovább bonyolódott helyzettel, meg kell találniuk az abból kivezető becsületes szocialista utat. Beszélt a CSKP Központi Bizottságának novemberi plénumán elfogadott határozat jelentőségéről, amely világos politikai útmutatást nyújt az ország nyugalmának biztosítására. Kijelentette: *a jobboldali erők semmibe vették ezt a határozatot, s egyik kampányt a másik után indították azzal a céllal, hogy újra és újra zűrzavart és pánikot keltsenek, kritikus helyzeteket teremtsenek.*

Ezzel összefüggésben Husak mindenekelőtt a nemzetgyűlés elnöki tisztével kapcsolatos kampányra utalt. Hangoztatta, hogy *itt nem elsősorban személyi kérdésről, hanem a jobboldali erők előretörési kísérletéről van szó.* Amikor a csehszlovák föderációról szóló törvényt kidolgozták, világos volt, hogy az egyenjogúságot a legmagasabb állami tisztségek tekintetében is kifejezésre kell juttatni. A Szlovák KP Központi Bizottságának plénumán — emlékeztetett Husak — egységesen állást foglaltunk amellett a megoldás mellett, amelyet ma a Szlovák Nemzeti Tanács is jóváhagyott. Ily módon olyan belpolitikai küzdelem előtt állunk, amelyben meg akarjuk őrizni a január utáni vívmányokat, de nem adunk teret a jobboldali erőknek. (MTI)

Összeesküvés Bolíviában?

A bolíviai kormányhoz közelálló körök úgy tájékoztatták az AFP La Paz-i tudósítóját, hogy a biztonsági erők december 25-én összeesküvést hiúsítottak meg. Az állítólagos összeesküvők, akik között lett volna *Juan Lechin Oquendo* volt alelnök, a Baloldali Nacionalista Forradalmi Párt egyik vezetője és az emigrációban élő *Mario Gutierrez*, a bolíviai szocialista falanx vezetőségi tagja, lemondott a puccs végrehajtásáról, amikor rájött arra, hogy a kormánynak tudomása van a tervezett államcsínyről. A kormány ugyanis az ország belsejében levő városokba küldte a *Barrientos* elnök rendeletére felállított különleges gerillaellenes egységek 750 katonáját. (MTI)

Szovjet–algériai gazdasági megállapodás

Hathetes tárgyalások eredményeként szovjet—algériai hosszú lejáratú gazdasági megállapodás került aláírásra Algírban.

A megállapodás értelmében a két ország közötti árucsereforgalom 1969-ben több mint megkétszereződik. A Szovjetunió erőműfelszereléseket, tartályhajókat, repülőgépeket és halászhajókat szállít, és támogatja egyes algériai iparágak fejlődését. (ADN)

A KISZ KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK ÜNNEPI ÜLÉSE

BISZKU BÉLA:

Az ifjúsági mozgalom lelke a párthűség

— Mindenekelőtt szeretném átadni a kibővített ünnepi ülés részvevőinek, a Kommunista Ifjúsági Szövetség vezetőinek és tagjainak, hazánk ifjúságának *a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága üdvözletét és jókívánságait* — kezdte beszédét Biszku elvtárs. — Tisztelettel köszöntöm ifjúsági mozgalmunknak az ülésre meghívott és azon részt vevő egykori vezetőit és tagjait, elődeiket, az önök harcostársait.

Történelmi jelkép, hogy amint a Kommunisták Magyarországi Pártja a magyar munkásosztály, a magyar nép forradalmi küzdelmének élére állt, *nyomban felzárkóztak mögé hazánk ifjúságának legjobbjai.* Az idősebb és az ifjú nemzedék a kommunista párt eszméiben és zászlaja alatt összeforrott a szocialista társadalmi rend kivívásának akaratában. Együtt vállalták a harcot, a munkát, az áldozatokat és együtt hordozták az eljövendő szabad, szocialista Magyarország gondolatát. *A párthoz való hűség és ragaszkodás, amely mindvégig egyet jelentett és változatlanul egyet jelent a nép és a haza szeretetével, a kommunista ifjúsági mozgalom lelke volt és marad.* A fiatal nemzedékek színe-javában mindig tettvágy lobogott. De a kommunista párthoz való tartozás nyitotta meg tág lehetőségét annak, hogy a magyar ifjúság a közös eszme jegyében, céltudatosan, szervezetten és eredményesen harcoljon és dolgozzék a nemzetért s benne tulajdon jövőjéért.

Pártunk örömmel tekint a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetségre

A fasiszta Horthy-rendszer meg akarta semmisíteni a kommunista pártot s vele együtt ifjúsági szervezetét. De a börtönbe, internáló táborba és bitófára hurcolt elvtársak helyére új harcosok léptek a munkásosztály, a forradalmi szellemű ifjúság soraiból. A mártírok hosszú sora nem visszaretentette, hanem fokozott harci elszántságra hevítette őket. *A kommunista fiatalok olyan vértanúinak emléke, mint Kulich Gyula, Lőwy Sándor, Kilián György, Braun Éva, Pataki István, Kreutz Róbert, Pesti Barnabás, Ságvári Endre és a többieké, örökké él a munkásosztály és a fiatal nemzedékek szívében.*

Nemes és gazdag hagyatékot vett át tőlük az az ifjú nemzedék, amely hazánk felszabadulása után, új viszonyok közepette, most már a szabad Magyarországon folytatta harcát, a munkásosztály, a dolgozó nép, a kommunista párt céljainak valóra váltásáért. *Az ötvenes évek elején a szektás-dogmatikus hibák, majd a revizionizmus a kommunista ifjúsági mozgalomnak is kárt okoztak.*

Az ellenforradalom fegyveres leverése után pártunk — 1957 március 21-én, a Tanácsköztársaság évfordulóján — életre hívta a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetséget. Pártunk ifjúsági szervezete, *a KISZ, büszkén vallja, hogy ugyanazok az eszmék és célok vezérlik, mint az 50 esztendős kommunista ifjúsági mozgalmat.* A KISZ tagjai és velük szorosan összefogva a dolgozó és tanuló fiatalok százezrei ma a szocialista építés első vonalaiban segítik a párt harcát, munkálkodnak a boldog, szocialista holnapért. *Pártunk örömmel és megbecsüléssel tekint a létszámában, öntudatában megerősödött és a sikeres erőfeszítésekben mindjobban megedződő Kommunista Ifjúsági Szövetségre.*

Ifjúságunk arculatáról

Biszku elvtárs beszélt arról, hogy a Kommunista Ifjúsági Szövetség fő hivatása, hogy segítsen a pártnak a szocialista Magyarország megteremtéséért, hazánk felvirágoztatásáért végzett munkájában.

— Az ifjúság problémáiról folytatott vitákban nemegyszer visszatér a kérdés: vajon alkalmas-e ifjúságunk arra, hogy a párt vezetésével, a KISZ közvetlen munkája nyomán ilyenné alakuljon és így készüljön örökségére? Pártunk szilárd meggyőződése, hogy *igen, alkalmas.* Ez ma már nem feltevés és előlegezett bizalom, hanem sokrétű, értékes tapasztalatokból levont következtetés.

Milyen a mi ifjúságunk arculata? Tekintsünk *munkásifjúságunkra:* a nagy többség lelkesen és odaadással dolgozik, a brigádok és a szocialista brigádok soraiban közösségi emberré formálódik, eszével és szívével is segít a felnőtt munkásoknak megkeresni a haladás, a feltörekvés útját-módját, és ami nagyon fontos: a jól végzett munka eredményeiben találja meg életcélját. Lényegében ugyanezt mondhatjuk el *a termelőszövetkezetekben dolgozó fiatalságról* is. *Néphadseregünk* fiatal tisztjei és katonái — esetenként igen nehéz körülmények között is — bebizonyították, hogy a példás kötelességtudat és a feltétlen helytállás eltökéltsége a legfőbb tulajdonságuk. Vegyük a *tanulóifjúságot.* Tanévről tanévre nő a korszerű műveltséghez nélkülözhetetlen ismeretanyag mennyisége, mégis azt látjuk, hogy a fiatalok nagy többsége az iskolákban, az egyetemeken és a szakképesítést nyújtó tanintézetekben egyaránt kemény munkával birkózik meg feladataival és jó eredményekre törekszik. *Pártunk azt vallja, hogy a munkában, a kötelességteljesítésben, a tanulásban tanúsított becsületes magatartás a fiatalok legkifejezőbb állásfoglalása, az ifjúság arculatának fő vonása.*

Milyen az ifjúság *politikai* arculata? A fiatalok jelentékeny tömegei, mindenekelőtt a KISZ aktív tagjai, a szocializmus őszinte hívei és politikai tudatosságával segítik a párt harcát. De még átfogóbban nézve, nyugodtan megállapíthatjuk, hogy *ifjúságunk túlnyomó többségét a szocialista társadalom eszmeisége és erkölcse iránti élénk fogékonyság jellemzi.* Ezek a fiatalok megvetik az elnyomó, kizsákmányoló kapitalista rendszert, a gyarmati uralmakat, a népeket leigázó agresszív imperialista törekvéseket és gyakorlatot. Viszont szolidárisan együtt éreznek azokkal a népekkel, amelyek szabadságukért, a szocialista társadalomért küzdenek. Vannak közöttük, akikben ezt az állásfoglalást még nem a politikai iskolázottság és tájékozottság alakította ki, hanem egy eredendő és romlatlan igazságérzet, az embertelenség ösztönös gyűlölete. De tudnunk kell, hogy e kettő között csupán egylépésnyi a távolság. *A Kommunista Ifjúsági Szövetségnek oroszlánrészt kell vállalnia abban, hogy ifjúságunk megtegye ezt az egy lépést a fogékonyság és az érettség, az ösztönösen átérzett jó és a politikai tudatosság között.*

A fiatalok állásfoglalása tettekből ismerhető fel

A fiatalok igazi állásfoglalása kimondatlanul is igen gyakran felismerhető, mert *kiállásban és példás cselekedetekben* nyilvánul meg. Gondoljunk fiataljaink sikeres akcióira, amelyekkel a harcoló vietnami népet támogatták és támogatják. Lehet, hogy sok olyan fiatal, aki sorozatosan feláldozta pihenőnapjait vietnami testvéreiért, akadozva fogalmazna, ha a proletár nemzetköziség kérdéséről faggatnák. De cselekvő kiállása bizonyítja, hogy tudja, mi ennek a jelentése. Így van ez a társadalom és a politikai élet sok kérdésével kapcsolatban: *az ifjúság nagy tömegei szavak és nyilatkozatok híján is félreérthetetlenné teszik, hogy az új világ építői közé tartoznak és nagyra becsülik a szabad, szocialista fejlődés lehetőségét.*

Persze kiforróban levő társadalmunk különböző hatásokat gyakorol a fiatalokra. Például sok fiatal lát maga körül fogyatékosságokat, de ezeket — kellő élettapasztalat híján — nem mindig tudja helyesen megítélni. Ilyenkor felbuzdul benne az útkeresés, a megoldás meglelésének szándéka, de a problémákra nem mindig tud helyes választ adni. *A KISZ-nek az eddiginél nagyobb erőfeszítéseket szükséges tennie, hogy az ilyen helyzetekben segítsen a fiataloknak, úgy, hogy ők minden problémára helyes választ kapjanak.* Nem utolsósorban pedig a felvilágosítás és a nevelés minden lehetőségét megadva, segíteni kell nekik, hogy céljaikat az emberhez egyedül méltó tartalmas életben, az alkotásban, a szocialista haza és társadalom építésében és szolgálatában találják meg.

Számítunk az ifjúságra és az is számíthat ránk

Kommunista Ifjúsági Szövetségünknek meg valamit szem előtt kell tartania, amikor a fiatalok tömegeivel foglalkozik. Nagyon helytelen volna egy olyan törekvés, hogy bárki megnyirbálja az ifjúság természetes életvidámságát, sajátos kedvteléseit, játékosságát, könnyedségét. Nem akarunk mi koravén fiatalokat. *Viszont ébren kell tartani ifjúságunkban azt a felismerést, hogy egy súlyos problémákkal és veszélyekkel terhes világban élünk.* Olyan világban, amelyben senki sem élhet játszi gondtalanságban, hátat fordítva mindennek, ami nincsen kedvére. Vannak az életben olyan, a fiatal nemzedék sorsát is alapvetően befolyásoló tényezők, amelyek tőlük is kellő komolyságot és figyelmet érdemelnek és állásfoglalást követelnek. Ilyenek a bonyolult nemzetközi viszonyok, amelyektől nem lehet elfordulni, mert ezek sem

(Folytatás a 4. oldalon.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
NÉPSZABADSÁG
1988 DEC 30

A KISZ KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK ÜNNEPI Ü

(Folytatás a 3. oldalról.)

fordulnak el a fiataloktól, hanem meghatározó jelentőségűek. Ilyenek a szocialista építőmunka különböző fontos kérdései, amelyeknek sikeres elősegítése mélyen érinti az ifjúság helyzetének és jövőjének alakulását. A helyes állásfoglalás és a cselekvő részvétel nagyon fontos.

Pártunk gyakran és kézzelfoghatóan adja bizonyságát annak, hogy *számít az ifjúságra és bízik benne. A párt — elsősorban a Kommunista Ifjúsági Szövetség révén — jól ismeri a fiatalság problémáit, ma még kielégítetlen jogos igényeit, egészséges törekvéseit és persze sok fiatal hibáit és tévedéseit is.* Szeretném biztosítani önöket, elvtársak, és egész ifjúságunkat, hogy a párt egyetlen lehetőséget sem mulaszt el, ha gondjaikon segíthet, ha új és még tágasabb ösvényeket nyithat meg ifjúságunk szabad fejlődése és boldogulása előtt.

A mai fiataloké lesz a hosszú harc gyümölcse

Kommunista ifjúsági mozgalmunk most indul történetének második fél évszázadába. *Semmi kétség, hogy a szabad hazában, a szocializmus sikeres építése közepette sokkal gyorsabbak lesznek ifjúságunk léptei, mint az elmúlt fél évszázadban.* Új lendületet meríthet az ifjúság az eddigi dicsőséges harcok és az eredményes munka hagyományaiból. Új hajtóerő fejlődése és küzdelme számára pártunk, munkásosztályunk, egész dolgozó népünk szeretete, bizalma, sok-sok várakozása és figyelmes törődése. Nem utolsósorban pedig jelentős tettekre ösztönözheti és lelkesítheti ifjúságunkat az a tudat, hogy *az előtte kitáruló évtizedekben teljes fényével és melegével felragyog majd az új világ napja.* Az egymást követő, a célokban és az erőfeszítésekben egybekapcsolódó nemzedékek láncolatában ez a most induló nemzedék már célhoz ér, mert a mai fiatalok és úttörők életében valóra válik mindaz, amiről hosszú századok emberei álmodtak s amiért a kommunista ifjúsági mozgalom megalapítói ötven esztendővel ezelőtt csatasorba léptek. Az első ifjúkommunisták csodálatra méltó, önfeláldozó lelkesedéssel vették meg ennek a jövendőnek alapjait, holott kétségkívül tudták, hogy a bevégzett mű öröme majd csak egy utánuk jövő nemzedéknek jut részül. *A mi mai ifjúságunknak hatványozott erőt és buzdítást adhat az a tudat, hogy elsőként övé lesz a hosszú harc gyümölcse.* Ifjúságunk számára a cél már elérhető közelségbe került. *Érdemes megfeszített erővel küzdeni, dolgozni, tanulni érte.*

A párt zászlót adományozott az ifjúsági szövetségnek

Beszéde befejező mondataiban Biszku elvtárs bejelentette: *a párt, amely a KISZ munkáját nagyra értékeli, az elismerés és a bizalom jeléül a párt hűséges harcostársának, a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetségnek zászlót adományoz.*

— *Őrizzék és emeljék magasra a munkásosztály, a párt harcát szimbolizáló, az egész emberi haladást jelképező vörös lobogót!* — mondotta a párt Központi Bizottságának titkára, aki hatalmas tapsvihar közepette adta át *Méhes Lajosnak*, a KISZ központi bizottsága első titkárának a vörös selyemzászlót. Az egész terem együtt énekelte a KISZ-indulót, s közben az ifjúgárdista díszőrség elfoglalta helyét az emelvény mellett elhelyezett zászlónál.

A legifjabbak köszöntik a régi KIMSZ-tagokat és a KISZ-fiatalokat.
(Kéri Dániel felvételei.)

Kitüntetés a régi ifjúkommunistáknak

Szabó János bejelentette, hogy a KISZ központi bizottsága az elődök iránt érzett mélységes tisztelet, hála és megbecsülés jeleként *KISZ Érdemérmet adományozott a magyar kommunista ifjúsági mozgalom 84 alapítójának, vezetőjének és aktív tagjának*, azoknak az elvtársaknak, akik az elmúlt fél évszázad legnehezebb küzdelmeiben is győzelemre vitték a kommunista ifjúság vérrel szentelt zászlaját. A kitüntetetteknek a központi bizottság tagjai nyújtották át az érdemérmeket.

Az elnök bejelentette, hogy *Kádár János*, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, *Fock Jenő*, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, *Nemes Dezső*, a Politikai Főiskola igazgatója, *Komócsin Zoltán*, a Központi Bizottság titkára, a Politikai Bizottság tagjai s *Pullai Árpád*, a Központi Bizottság titkára, akik kiemelkedő szerepet játszottak az ifjúsági mozgalomban, már előzőleg átvették a KISZ legmagasabb kitüntetését.

MÉHES LAJOS:

A mai feladatok megoldása eszmei szilárdságot követel

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség nevében Méhes elvtárs mondott beszédet. Emlékezett a magyar kommunista ifjúsági mozgalom megalakulásának ötven évvel ezelőtti eseményeire és jelentőségére, s hangsúlyozta:

Ötven esztendő legfőbb tanulsága

— *Az ifjú nemzedék legjobbjai csatlakoztak a kommunisták pártjához, mert nemcsak felismerték a kapitalista világ igazságtalanságait, hanem változtatni is akartak rajta.* Az ifjúság szenvedélyes igazságkeresése állította őket a párt mellé, mert érezték és tudták, hogy a dolgozó nép igaz ügyének legbátrabb és legkövetkezetesebb harcosa a kommunista párt. Ezekben a fiatalokban milliók fájdalma és nyomorúsága sajgott, amely új, nagy elhatározások forrásává vált. Egy örökre szóló, hű szövetség született akkor, 1918. december 30-án. A népelnyomás ellen ösztönösen lázadó, a társadalmi megújulásért küzdő forradalmi ifjúság talált vezetőjére a kommunista pártban. A párt mutatta meg a célt, adott erőt és értelmet az ifjúság lángoló tenniakarásának. Ez a szoros elvtársi, baráti kapcsolat, mely a párt és a kommunista ifjúsági mozgalom között fél évszázaddal ezelőtt született, s amely viharos úton, győzelmek és vereségek közepette is eltéphetetlen szálakkal, örök hűséggel kötötte és köti össze ma is a kommunistákat és ifjúkommunistákat. Ezért írtuk zászlónkra, hogy *„Hűség a néphez, hűség a párthoz!"* Ezért valljuk hittel, teljes meggyőződéssel, hogy *az ifjúság, az ifjúsági szövetség csak akkor tudja eredményesen szolgálni a dolgozó nép, de önmaga érdekeit is, ha a munkásosztály forradalmi pártját követi, annak irányításával és vezetésével dolgozik.* Ez egyben a kommunista ifjúsági mozgalom ötven esztendős harcainak legfőbb tanulsága is!

Minden kor ifjú nemzedéke szeretne nagyot, maradandót alkotni — folytatta Méhes Lajos. — Ez feszült elődeinkben is, ez fűti a mai fiatalokat is. Többet, jobbat, merészebbet akarnak — mint minden előző nemzedék —, ez nem hibája, hanem erénye az ifjúságnak! De sohasem felejteni el az édesanyát, akitől az első szót megtanulta, sohasem felejteni el a tanítót, akitől az ábécét megtanulta; ez viszont kötelessége az új generációnak! A hazát sem becsüli igazán, aki az édesanyját nem tudja szeretni. *És nem lehet ma sem jó harcosa kommunista ügyünknek, aki nem érez mély megbecsülést, hálát és szeretetet azok iránt, akik kínlódva, vérezve és harcolva elhozták a kommunisták vörös zászlaját arra a magaslatra, ahol ma leng.* Tanuljuk meg tőlük a nép iránti szeretetet, a párt iránti bizalmat, tanuljuk meg tőlük: hogyan kell emberként és kommunistaként élni!

Ma is kell forradalmi bátorság

Méhes Lajos rámutatott: ahhoz, hogy a ma fiatalja megtanulja elődeitől, hogy mit jelent kommunistának lenni, nem az egyedit, a különöset, hanem a lényeget kell megértenie. Ez pedig: a közösség, az osztály, a haza, a nép gondjában, a szocializmus sorsában való osztozást, az érte végzett, meggyőződésből fakadó tudatos harcot jelenti! Vannak-e, elvtársak, nálunk ma ilyen fiatalok? Igen — ismerjük őket —, sokan vannak ilyenek! *Munkás hétköznapjaikban sok tízezer fiatal önzetlen, lelkes tette is lendítője szocialista hazánk erősödésének.* Ott vannak a gyárakban, a földeken, az iskolák padjaiban és a fegyveres erőknél, mindenütt, ahol fiatalok élnek és dolgoznak. De az ünnep sem feledtetheti velünk a fehér foltokat, a nehézségeket, ellenkezőleg: arra ösztönöz, hogy tegyünk még többet azért, hogy gyarapodjék az ilyen, a közösség és a haza sorsában gondolkodó fiatalok tábora.

— Minden kor ifjúsága más és más körülmények között él — folytatta Méhes Lajos —, az osztályharc más és más szakaszán kapcsolódik be a forradalmi harcba. A kommunistáknak, az ifjúkommunistáknak azonban vannak olyan tulajdonságaik, amelyek nem változnak sem az idő múlásával, sem a divat szeszélye szerint. *A mai feladatok megoldása is ugyanolyan eszmei szilárdságot követel a jelenkor ifjúságától, mint 25 vagy 50 évvel ezelőtt, az akkori fiataloktól.* Ma is kell a forradalmi bátorság, ma is kell a munkásosztály győzelmébe vetett szenvedélyes hit. A mai célkitűzések valóra váltása is ugyanolyan lángoló hazaszeretetet követel, mint a tegnapé.

Ígérjük, hűek maradunk a zászlóhoz

A KISZ vezetője ezután azokról szólt, akik a múlt romantikája után vágyakoznak.

— Mindez abból fakad — mondta —, hogy a fiatalokban feszül a hősi tettek utáni vágy, amely elismerést, dicsőséget hoz számukra. *De sokan összecserélik ma a harc módszereit a harc céljával, értelmével.* Ebből származik az a hibás következtetés, hogy nagy dolgokat csak hajdan lehetett végrehajtani, s a mai nemzedéknek erre már nincs lehetősége. Ez tévedés! *A harc közvetlen céljai változtak, sok tekintetben a módszerek is, de az alapvető célok változatlanok.* Erőt megfeszítő, lelkesítő feladatok várnak a mai ifjú nemzedékre hazánk gazdasági erejének növelésében, a népjólét emelésében, a szocializmus teljes felépítésében!

Méhes elvtárs befejezésül köszönetet mondott a párt Központi Bizottságának a zászlóért.

— Ígérjük és fogadjuk, hogy hűek maradunk a zászlóhoz, tisztán, becsülettel őrizzük. Soha nem feledjük, hogy ez a zászló kötelez bennünket. *„A harcban nem szabad megállni!"*

A KIMSZ egyik alapítója üdvözli a mai fiatalokat

Úttörők dobpergéssel, virággal és szíves szóval üdvözölték az ünnepi ülés részvevőit. Szónokuk, *Kiss Zsuzsa*, a Toronyház utcai általános iskola VI. osztályos tanulója tett ígéretet arra, hogy majd jó KISZ-isták lesznek. A kitüntetettek nevében *Révész Géza* nyugalmazott vezérezredes, a KIMSZ alapító tagja szólt.

Elmondta: jóleső érzés, hogy az ötven esztendővel ezelőtt kibontott és magasra emelt zászlót napjainkban erős karú és tisztán látó ifjak milliós serege tartja és viszi tovább előre azon az úton, amelyen annak idején a magyar kommunista ifjúsági mozgalom megalapítói a párt vezetésével elindultak.

— Mi, hajdani ifjúkommunisták, a mozgalom veteránjai — mondta Révész Géza —, akik tehetségünk és lehetőségünk szerint kivettük részünket az elmúlt ötven esztendő harcaiból, szeretettel köszöntünk benneteket, a következő ötven esztendő harcosait. *Hogy milyen lesz a következő fél évszázad, az már elsősorban rajtatok múlik, a ti helytállásotokon, akaraterőtökön, tehetségeteken.* Ha elfogadtok útravalóul tőlünk, öregektől, egy tanácsot, ezt mondhatjuk: az ifjúkommunista mozgalom egész története azt bizonyítja, hogy a fiatalok küzdelmei, erőfeszítései csak akkor vezettek eredményre, csak akkor hoztak igazi sikereket, ha a párt szavát követték.

Sok és bonyolult feladat áll a mai ifjú nemzedék előtt — folytatta Révész elvtárs. — E feladatok más jellegűek, de semmivel sem könnyebbek, mint azok, amelyeket nekünk kellett annak idején megoldani. *Ha továbbra is olyan ifjúkommunista lelkesedéssel és lendülettel, olyan elvhűen és odaadóan végzitek munkátokat, mint eddig, tevékenységteket siker fogja koronázni: eléritek azt a célt, amelyért mi is hosszú-hosszú évtizedekig harcoltunk és harcolunk ma is:* befejezitek a szocialista Magyarország felépítését. Erőt és jó egészséget kívánok ehhez mindannyiótoknak!

Szabó János elnök bejelentette: *az évforduló alkalmából sok KISZ-szervezet és úttörőcsapat, több külföldi testvérszervezet és a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség táviratban üdvözölte a KISZ-t.* Ismertette azokat a táviratokat, amelyek *a Lenini Komszomol központi bizottságától és a Vietnami Dolgozó Ifjúság Szövetségétől* érkeztek. A zárszó után az Internacionáléval ért véget a KISZ központi bizottságának ünnepi ülése.

Emléktábla-avatás a kommunista ifjúsági mozgalom zászlóbontásának tiszteletére

A magyar kommunista ifjúsági mozgalom születésének 50. évfordulója alkalmából a KISZ központi bizottsága emléktáblával jelölte meg a VI. kerületi *Eötvös utca 3.* számú épületet, amelyben annak idején zászlót bontott a mozgalom. A vasárnap délután megtartott emléktábla-avató ünnepségen a fővárosi fiatalok soraiban ott volt a mozgalom számos egykori vezetője is.

Egressy István előadóművész szavalata után *Somogyi Imre*, a KISZ budapesti bizottságának első titkára mondott beszédet, majd a fél évszázad előtti ifjú nemzedék képviseletében *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművész köszöntötte a fiatalokat. Ezután az emléktáblánál elhelyezték a hála és a megemlékezés virágait. Az ifjúsági szövetség képviseletében *Méhes Lajos*, a KISZ központi bizottságának első titkára, *Somogyi Imre*, a budapesti KISZ-bizottság első titkára és *Borbély Gábor*, a VI. kerületi KISZ-bizottság titkára; az MSZMP nevében *Venéczi János* és *Szépvölgyi Zoltán*, a budapesti pártbizottság titkára, valamint *dr. Bakos Zsigmond*, a VI. kerületi pártbizottság első titkára helyezett el koszorút. Ezt követően a fővárosi és a kerületi tanács, az Országos Úttörő Szövetség, a budapesti és a kerületi úttörők képviselői koszorúztak. Virágokkal díszítették az emléktáblát a fővárosi KISZ-szervezetek küldöttségei is.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 JUN
MUNKA
Él Sándor
1021

Sokszínű magyar művészet

A XI. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

TIZENEGYEDSZER nyílik meg a Magyar Képzőművészeti Kiállítás, amelynek feladata a magyar képzőművészet fejlődésének bemutatása. Többszáz művész képeit, szobrait, grafikáit állítják itt ki, és a kiállítás legalább annyira a művészetpolitika vizsgája, mint a művészeté: mit válogat ki a zsüri a hatalmas anyagból?

A zsüri dönt, a sajtó vitatja, a közönség pedig részben tetszéssel fogadja, részben fejcsóválva vagy felháborodva visszautasítja a bemutatott alkotásokat — ez így van száz éve, és ez a normális. Az idei zsüri célja — amint azt a kiállítás katalógusa is hangsúlyozza — a mai magyar művészet *sokszínűségének* bemutatása volt; és ez többé-kevésbé sikerült is.

A FESTMÉNYEKET szemlélő látogatónak — ha *Ék Sándor* képéhez ér — feltűnik, mennyire elüt szigorúan valósághű, fénykép-pontosságú látásmódja a többi festmény stílusától. A többség modernebb, oldottabb; például *Domanovszky Endre*, akinek az 50-es években festett képei közismertek, már régóta egészen más felfogásban dolgozik: itt kiállított képein is kerüli az aktuális, „politizáló" témát, nagyon tömören megfogalmazott, erős körvonalakkal, kevés színnel festett csendéletekkel jelentkezik.

A 70—80 évük körül járó és ma is alkotó idős mesterek — *Bernáth Aurél, Barcsay Jenő, Czóbel Béla, Kmetty János* — hűek maradtak önmagukhoz. Bernáth és Czóbel képein színes, derűs hangulat uralkodik, Kmetty János és különösen Barcsay művészetére a szigorúan kiszámított felépítés a *konstruktivizmus* jellemző. A belső terem falán látható Barcsay-kép jól példázza az idős művész — és világhírű művészpedagógus — stílusát: beszélgető asszonyok csoportja, színek és egyéni arcvonások nélkül. Csak a test formái és az alakok elhelyezkedése adja meg azt a bonyolult ritmust és szilárd felépítést, amely a klasszikus zeneművek szerkezetére emlékezteti a nézőt.

Ahogy a „nagy öregeket" együtt említhetjük, ugyanígy össze lehet egymással kapcsolni néhány fiatalabb és középkorú festőt, akik — ez persze jobb híján való kifejezés — valamilyen *„új magyar realizmust"* hoztak létre: *Kurucz D. Istvánt*, a hódmezővásárhelyi *Németh Józsefet* és a Balaton mellett élő *Udvardy Erzsébetet*. Itt nem egyszerűen a valóságos magyar tájak pontos másolásáról van szó (Udvardy Erzsébet fűszálai *botanikailag* Patagóniában is épp ilyenek lehetnek), hanem a megfestés módja, a festő felfogása *sajátosan nemzeti: Udvardy* képein *(Barna nádas)* a Dunántúl szelídsége él, *Kurucz D. Istvánén* az Alföld kegyetlen-szikár szépsége *(Aratás, Naplemente), Németh József* pedig a Nagy István—Nagy-Balogh Jánosféle örökséget vállalja: a paraszti munka hősiességének állít méltó emléket *(Pásztor, Itatás)*.

A mai magyar festészet egyik legeredetibb egyénisége *Kondor Béla* (képeit nemsokára a velencei művészeti seregszemlén, a Biennálén is bemutatják). Új képei mintha arról tanúskodnának, hogy felfogásában változás állt be, elveti régi megoldásait és újakat keres, sajátos stílusát egyre több költőiség szövi át *(Jeanne d'Arc, A tengerész álma)*.

A festőknél legkönnyebb az „iskolákat" felsorolni: itt van a neoklaszszicizmus képviselője, és megtaláljuk egy divatos stílusirányzat híveit is, akiket *szürrealistáknak* tekintenek, de én legszívesebben szőrrealistának neveznék: tetszetős, nagy technikai tudással, ügyességgel készült képeik valamilyen nem túlságosan mély filozófiát igyekeznek sugallni. Van aztán néhány olyan kép, amelyet be lehete csempészni egy modern francia múzeumba, mert Picassot, Legert, Chagallt utánozzák.

Egy „iskoláról" kéne még szólni: *a mesélőkről* (ez is jobb híján való kifejezés). Hozzájuk tartozik *Anna Margit (Busók), Berki Viola (Régi orosz város)* és a grafikusok közül a virágok és madarak témáját megunhatatlanul variáló *Gross Arnold (Napsugaras kert)*. A gyermekrajzok őszinte bája jellemzi mindhármukat, és ez Gross rajzain sok humorral is párosul.

A GRAFIKAI ALKOTÁSOK átlaga nagyjából olyan, mint a képeké. Itt gyakoribb a közvetlenül politizáló mondanivaló, ha néha nem is érzi az ember olyan őszintének, mint *Bálványos Huba (Memento I.)*, vagy *Vagyóczky Károly* rajzain *(Anyám)*. A grafikusok egy része — parodisztikus ízzel, vagy csak a dekorativitás kedvéért — szívesen használja a

Vigh Tamás: Kürtösök

XVIII. század vagy még régebbi korok művészi nyelvét *(Gyulai Liviusz, Ábrahám Rafael)*.

A SZOBROK közül csupán *Melocco Miklós* szép *Pávája* lép így vissza a múltba, de csak a század elejéig. *Nagy András* „absztrakt" *Pulija* tömör, egységes formában állítja elénk a kutyát. *Lessenyei Márta* aranyszínű *Szilágyi Erzsébete* méltóságteljes egyszerűségével hívja fel magára a nézők figyelmét.

Láthattunk a szobrok közt is néhány önállótlan alkotást (főleg a nagy angol szobrász Henry Moore stílusa érezhető), de olyan is akadt, amelyet odasorolhatnánk a „magyar realizmus" képei mellé: *Szabó Iván Párkáira* gondolok, a három öregasszony mítoszi erejű, tömör figurájára. *Schaár Erzsébet Halott katonák* c. kisplasztikáján nagyon egyszerű eszközökkel tud megrázó erejű lenni, és *Varga Imre* művei előtt is érdemes megállni egy ideig *(A la recherche — Az eltűnt idő nyomában)*.

A zárt tér nem kedvez a szobornak, különösen, ha nagyobb. Levegőre, szabad háttérre van szüksége. Ezért inkább ijesztő, mint lenyűgöző néhány nagyméretű alkotás, különösen az *Anyaság* című *(Segesdy György)*. *Vigh Tamás Kürtöseit* viszont méltán helyezték el az előcsarnokban: nemcsak azért, mert ritmikus kompozíciója, szépen domborított rézfelülete megérdemli a kiemelést, hanem mert csak *körüljárva* lehet igazán megnézni.

Többszáz művész alkotásai között minden néző talál olyat is, ami tetszik, olyat is, amit nem fogad el. De ez a sokszínűség, a különböző művészi felfogások szabad keveredése egyrészt hűen mutatja be az utolsó tíz év termését, másrészt ez rejti magában a jövő fejlődés lehetőségeit.

SZÉKELY ANDRÁS

A Fürdő Szálló

Esztergom, Fürdő Szálló

SZAKSZERVEZETI ÜDÜLÉS SZÁLLODÁBAN

Hegyek, Duna, történelmi emlékű város múzeumokkal, modern szolgáltatásaival, fedett uszodával, mozival — kiváló lehetőség a kultúrált pihenésre. Az üdülők mégis csak most fedezik fel Esztergomot. A SZOT üdülőhajója és a Fürdő Szálló várja a vendégeket. Az utóbbiban 110 beutalt tölthet el kéthetes időt a Vendéglátó Vállalattól kibérelt szobákban. A múlt év októberében jött az első csoport, azóta majdnem 2000 ember fordult meg itt.

Harsány és magabiztos pestiek, akik az első napokban még a megszokott viselkedéssel szállnak föl a járművekre, zárkózott vidékiek eligazításra váró tekintetükkel, külön húzódó nászutasok kerülnek együvé. Vannak, akik már fél Európát bebarangolták, vannak, akik most üdülnek először. Magabiztos és tétova embereket kell a kultúrosnak egymáshoz közelítenie, bonyolult igényeket kell kielégítenie úgy, hogy mindenkinek egyszerre csak egy programot adhat. Lehetetlen vállalkozásnak tűnne ez, ha munkájából a kedvességet, a figyelmességet kifelejtenénk. Célja, hogy emberi meleget, családias hangulatot teremtsen, nyugalmat, érzelmi könnyedséget, pihenést, szellemi gyarapodást. Az üdültetés szállodai for-

Ismerkedés a várossal

Vikend-lehetőségek

A TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSÉG ÉS AZ IBUSZ HÉTVÉGI PROGRAMJAI

Fontos szerepe van a Természetbarát Szövetségnek és az IBUSZ-nak abban, hogy a hétvégeket a dolgozók kulturáltan és hasznosan tölthessék el. Ezért kerestük fel Miklós Jánost, a Természetbarát Szövetség elnökét és Szakala Józsefet a csepeli IBUSZ vezetőjét, mondják el véleményüket, terveiket, hogyan készülnek föl az új helyzetre?

— Szorosabbra kell fűzni a Szakszervezetek és a Természetbarát Szövetség kapcsolatát, — *mondja Miklós elvtárs.* — A feladatokat csak együttes erőfeszítéssel oldhatjuk meg. A baráti államokban ez a kapcsolat szervezett, nálunk az utóbbi években inkább eltávolodás tapasztalható. Pedig szövetségünk elsősorban az üzemekből toborozza tagságát. Hosszan sorolhatnám üzemi szakosztályainkat a Csepeli Vas- és Fémművektől a Győri Textilművekig és tovább, számtalan olyan gyárat mondhatnék, ahol a csökkentett munkaidőt is bevezették már. Hazai túráink nagy része egy-két napos, a hétvégekre esik, és egész évben rendszeres. Például a MOM-ban majdnem minden vasárnapra írtak ki túrákat, amelyek többet jelentenek a hagyományosan vett természetjárásnál, megismertetik a tagokat az ország múzeumaival, műemlékeivel, új létesítményeivel. A MOM szakosztályánál maradva a Nagytétényi Kastélymúzeum bútorkiállításának megtekintését, a ráckevei Savoyai kastély, rác templom, a székesfehérvári romkert meglátogatását tűzték ki célul.

Tehát nemcsak sportolási oldala, de kulturális jelentősége is van a természetbarát mozgalomnak. Jobban kellene igényelni lehetőségeinket, és nekünk is előnyös lenne az együttműködés sok vonatkozásban. Az üdülők számára túravezetőket biztosíthatnánk, ezt a lehetőséget az IBUSZ már használja, miért nem igénylik a szakszervezetek? A munkaidő-csökkentéssel emelkedik a turisták száma, a turizmus keretei bővülnek, de kevés a turistaházak férőhelye, a turistaházak nem elég korszerűek, télen a nem üzemelő üdülőket meg lehet nyitni a túrázók előtt, ebben meg kellene egyezni a SZOT és a Természetbarát Szövetség vezetőinek. S a többi problémát is megbeszélhetnénk. A Munkát nagyon alkalmasnak találom arra, hogy közeledésünkön munkálkodjon, például kerekasztal-megbeszélést szervezzen.

Rádió-műsor

Ma: Hitlerrel a siralomházban

VILÁG

848 SZÁM * ÁRA 60 FILLÉR — Főszerkesztő SUPKA GÉZA DR. — 1948 MÁRCIUS 28 * VASÁRNAP

Tito: Békét kívánunk!

Végső leszámolás a korrupcióval

Szigorúan megtorolják az állami gépkocsik magánhasználatát — Üzlet-sorsolás terve

A hivatali visszaélések megakadályozására és felszámolására a kormány több intézkedést léptetett életbe. Néhány nappal ezelőtt *Rákosi* Mátyás miniszterelnökhelyettes sajtóértekezleten jelentette ki:

— A korrupció ellen a küzdelmet fokozni kell és fogjuk is. Az eredmény érdekében szükséges, hogy a tisztviselők felelősségét szigorúbban kezeljék.

A minisztériumokban minden tisztviselő működését felülvizsgálják, fokozottabban ellenőrzik és ahol a legcsekélyebb visszaélés nyomára akadnak, azonnal megindítják a törvényszabta kereteken belül az eljárást.

Értesülésünk szerint azt a tisztviselőt, akit visszaélésen érnek, azonnal

elbocsátják hivatalából és a legkisebb szabálytalansággal kapcsolatban is bűnvádi eljárást indítanak ellene.

Azt a tisztviselőt, akit valamelyik állami, városi vagy magánhivatalból visszaélés vagy annak gyanuja miatt elbocsátottak, — terv szerint — más helyen alkalmazni nem lesz szabad.

Napok kérdése, különböző tárcaközi bizottságok megalakulása, amelyeknek feladata a hatáskörükbe tartozó hivatalok ügyrendjének átvizsgálása abból a szempontból, hogy észlelhető-e és milyen visszaélés a tisztviselők munkájában. A vizsgálatnak ki kell terjednie a legkisebb fizetési osztályba sorolt tisztviselőtől kezdve a hivatalvezetőig, mindenkire.

Újításnak tekinthető az is, hogy

a visszaélésre rábírót szintén bíróság elé állítják

és ha állásban van, — nem magánvállalkozó — munkahelyén azonnal fegyelmit indíttatnak ellene.

Lakás-sorsolás

Darvas József építés- és közmunkaügyi miniszter az elmult napokban tanácskozások egész sorozatát folytatta le a lakásinség enyhítéséről.

A *Világ* hírt adott arról, hogy a kormány lakás-sorsjáték lebonyolítását vette tervbe. A sorsjegyek számát és értékét a minisztérium a Gazdasági Főtanáccsal és a pénzügyminisztériummal együtt állapítja meg.

A helyreállítandó vagy felépítendő romos házakat, lakásokat a sorsjegyek tulajdonosai között sorsolják ki.

A lakás-sorsjegyek kelendőségétől függ, hogy ilyen módon hány lakást lehet majd lakhatóvá tenni. Most folyik a tanácskozás arról, hogy milyen álláspontot foglaljon el a hatóság akkor, ha olyasvalaki nyer sorsjeggyel lakást, aki ténylegesen rendelkezik már saját igényeinek megfelelő lakással. A fennálló rendelkezések értelmében ugyanis vitatható, hogy joga van-e az illetőnek eladni az ilyen lakást, mert neki a lakás megszerzése, illetve a sorsjegy csak néhány forintjába került.

Nem lehetetlen, hogy

felépítésre kerülő üzlethelyiségek kisorsolására

is kiterjed az akció.

A *Világ* értesülése szerint május elsejére tervezik a lakássorsjátékot és a nyerő sorsjegyek boldog tulajdonosai előreláthatólag

már nyár végén beköltözhetnek

új otthonukba.

Szigorú gépkocsi ellenőrzés

Megszigorítják kormányrendelet értelmében az állami autók használatát és elveszik a gépjárművet azoktól, akik az állam benzinjét és nyersanyagát magáncélokra használják fel.

A miniszterelnökség, a Gaz-

Máté-passió

(S. G.) A magyar közírónak — talán már a *Mercurius Veridicus* kora óta — husvétkor az a kötelessége jut ki, hogy több-kevesebb meggyőződéssel érzelmes cikket kövessen el a feltámadás, az örök Feltámadások témaköre körül. A probléma, amely koronként változott, csupán az lehetett, vajjon a természetnek, hálistennek, évről-évre visszatérő megújulását ünnepelje-e: fűtési gondok enyhülését, madárcsicsergést, barkák rügyezését, — avagy gondolatait elmélyítvén a mindenkori átkos *kaormány* eszmevilága felé: búsmagyar emlékezéseket eregessen-e kipennája alól ama régmult idők irányába, amikor még boldog volt a magyar, amikor a finánc nem szagolt bele a trafikáruba, amikor még Kossuth apánk . . . Szóval, hogy lesz még ünnep a világon, mert úgy még sohasem volt, hogy a rideg télre ne jött volna a tavasz, és a hosszú bőjtnek ne a feltámadás lett volna a *happy ending*-je.

Az újabb időkben aztán kicsit elnehezült az idők járása a magyar publicisztika fölött is. Mert a tavasz ugyan eléggé pontosan jelentkezett évről-évre, ámde az embereknek egyéb gondjuk is akadt, mint hogy a virágok rügyezését vagy a madarak danáját figyeljék. Bajos dolog ugyanis az ibolya rügyezését figyelni, amikor az emberiség tetemes része alúlról szagolja az ibolyát; valamint az sem éppen lélekderítő állapot, amikor a madarak tavaszi vonulása helyett a bombaterhes repülőgépek útját kell nyomon követnünk s a csicsergés helyett vijjogó becsapódásokat kell számon tartanunk. A szegény publicista ilyenkor csak nagy és komoly fenntartásokkal példálózhatott holmi feltámadásról: hogy úgy mondjam, közírói hitele forgott kockán és egykönnyen gúnymosolyt fakasztott volna olvasóinak ajakáról, ha kenetteljes igéket ejtett volna az örök feltámadás biztossága felől.

És politikai feltámadásokról is bajos volt szólani, amikor a hitleráj barna generálszóssza öntözte nyakon kiváló földrészünket, amikor a Gestapo nyikorgó csizmái rugdosták az ajtainkat, s amikor a *Blitzkrieg* irtózatos üteme — úgy látszott — mindörökre a torkára forrasztja a szót annak, aki netán eléggé merész lett volna, hogy a Szabadság és az Igazság elkerülhetetlenül, *ananké*-szerűen bizonyos feltámadásáról példálózzék.

És mégis azoknak lett igazuk, akik megbíztak az Evangéliumnak abban az emberileg egyetlen nagy és mélységes értelmében, hogy van, hogy kell legyen egy magasabbrendű osztó igazság, amely nem tűrheti el, hogy a Megváltó és a megváltók egyszerűen mártírhalált haljanak s ezzel a sors pontot tegyen az események mögé. Kell az a belső erkölcsi igazságtevés, hogy hiába feszítették keresztre az Igazságot, hiába tették sírbarlangba, hiába gurítottak rá sziklát, hiába pecsételték le, és hiába állítottak oda fegyveres pribékeket — veszik kérem észre, minő nagyszerű lélektani fogásokkal fokozza az Evangélium a feszültségig az összes feltámadás-ellenes tényezőket? —, a végén mégis diadalmasan utat tör magának az Igaz, és hűséges tanítványainak ezt a bizonyságot adja: »Minden hatalom nekem adatott mennyben és a földön.« Azaz, hogy nincsen más hatalom, mint a belső erkölcsi igazság: ezt lehet ideig-óráig felfeszíteni, eltemetni, de végül mégis kitör a sírjából és diadalmasan hordozza meg a feltámadás vigasztaló, erőt adó, bátorító bizonyosságát.

Ez így szép, így felel meg az emberi lélek vágyakozásának, sőt — bocsánatot kérek, igazán nem blaszfémiának írom le — így felel meg az irodalom bizonyos stíluskövetelményeinek is. Már tudniillik azoknak, amelyek kézenfekvő hatásokkal akarnak a tömegek szívébe férkőzni. Bizonyára nem bántó, ha azt az állítást kockáztatom meg, hogy itt az Evangélium — a történelmi ténykérdésen túl — az Igazság propagandájává is lesz, az örökké elnyomottak vigasztalójává, nehéz sorsok enyhítőjévé, megtört gerincek kiegyenesítőjévé. Szóval, szinte már forradalmárrá. Annál is inkább, mert hiszen az Evangélium itt a természet megszokott rendjét borítja fel, amely szerint (ahogy a középkori magyar *adagium* szólott) »aki pedig meghalt, fogja be a száját!« Az Evangélium itt erőszakot tesz ősi tapasztalati törvényeken, de azért, hogy egy másik, belsőbb tapasztalati tényt, egy mélyebbértelmű igazságot juttasson az emberek eszébe: sem adminisztratív intézkedésekkel (Pilátus ítélete), sem tömeghangulatok irányításával (»Feszítsd meg őt!«), sem lándzsás katonákkal nem lehet az Igazságot tartósan elhallgattatni.

A »Heil Hitler!«-ek skandáló tömeghisztériájánál és az SS-ek és SA-k villanó panganétjainál súlyosabb és döntőbb szava van annak a nehéz, bár elfojtott sóhajnak, amely a Megfeszített szenvedő, véres szájából fakad ég felé. A lélek szava erősebb, mint a tömeg örjöngő hejehujája vagy a fegyverek nyers erőszaka, sőt erősebb még annál a pénznél is, amellyel a főpapok megfizették s később megvesztegették a római legionáriusokat.

A lélek szava olyan erős, hogy nemcsak a Megfeszítettnek szerez igazságtételt, hanem rajta kívül még más tömegeknek is. Hallgassuk csak a Máté-passiónak egy rendszerint elfelejtett, igen kevéssé ismert részletét. Amely elmondja, hogy még a Krisztus feltámadása előtt, már az ő halála pillanatában is feltámadnak az igazak.

— És ime a templom kárpitja ketté hasadt és a Föld megindult, a kősziklák megrepedtek; és a sírboltok megnyíltak, és sok elhunyt igaznak teste föltámadott; és kijövén a sírokból, az ő feltámadása után bementek a szent városba és sokaknak megjelentek...

A közhasználatban rendszerint csak Jézus feltámadásáról esik szó, erről cikkeznek a közírók. Ezúttal szóljunk inkább azokról a névtelen igazakról, akik be sem várták a nagy eseményt, hanem már azt megelőzőleg, tisztán az Igazság halálának döbbenetes ténye következtében, felkeltek sírjaikból, felrúgták a természetnek állítólagos változhatatlanságát és elmentek bizonyságot tenni az Igazság, a megfeszített Igazság mellett.

Ez a lélek igazi forradalma. Mert a Messiás, a *thaumaturgos*, a maga csodatévő hatalmával három nap alatt újjáteremthette a maga templomát, ahogy eleve bejósolta. De ezek a régóta halottaknak hitt igazak már az Igazság halálának hírére megmozdultak, nem várták be a feltámadás csodáját, hanem az álomjárók biztonságával hagyták el sírjaikat, hogy tanuságot tegyenek. Őket, ezeket a névtelen tömegeket, nem harangzúgás verte ki síri nyugalmukból, hanem a nagy földcsuszamlás, és a hazugság kárpitjának megszakadása.

És ez a nagyobbik csoda.

dasági Főtanács, a Tervhivatal, közlekedési- és pénzügyminisztérium kiküldötteiből megalakuló »gépkocsiellenőrző bizottság« — amely állandóan ellenőrzi az állami kocsikat — azoktól, akik menetlevél nélkül vagy hamis engedéllyel bonyolítják le magánútjaikat

elveszi a kocsit, és megfosztja kocsihasználati jogától.

A készülő rendelet értelmében leállítják az állami vállalatok reprezentációs célra szolgáló gépjárműveit is.

Az állami kocsik összeírása megtörtént. Eddig közel 5000 állami tulajdonban lévő kocsit jelentettek be. Ezeknek ellenőrzésére minden állami vagy állami érdekeltségű hivatalban hamarosan kinevezik egy

anyagilag és büntetőjogilag felelős gépkocsi-előadót.

A jövőben csak a felelős előadó javaslata alapján, szakértő utasításának megfelelően lehet a kocsit használni és javítani.

Az elmult hónap során több visszaélésről beszéltek állami gépkocsik vételével és eladásával kapcsolatban. A visszaélés lehetőségének megakadályozására a jövőben vételt és eladást egy felelős bizottság fog intézni, amelynek *Nógrádi* Sándor miniszterelnökségi államtitkár az elnöke, helyettese pedig a közlekedésügyi minisztérium gépkocsi osztályának vezetője, *Seres* Tibor. A bizottságban a Gazdasági Főtanács, a Tervhivatal és a pénzügyminisztérium lesznek képviselve.

Fahidy József

Ana Pauker választási rádiószózata a román néphez

Bukarest, március 25. Ana *Pauker* román külügyminiszter, a román munkáspárt titkára pénteken este rádiószózattal fordult a román néphez, s ebben a többi közt a következőket mondotta:

— A román nép vasárnap az urnák elé járul, hogy kifejezze véleményét az új alkotmánytervezetről.

— Ma az államvezetés a nép kezében van. *Az ország új rétegek előtt áll.* Rövidesen sor kerül a közigazgatási reformra, amelynek során

az alkalmatlan személyeket eltávolítják az államgépezetből.

A román nép most arra használja fel nehezen kivívott szabadságjogait, hogy *az együttlakó nemzetiségekkel együtt* új hazát építsen magának. Népi demokratikus államot építünk, amely

szoros kapcsolatot tart fenn a szomszéd népi demokráciákkal

és a világ összes demokratikus nemzeteivel.

TOTÓ-HIRADÓ

BABONA A HÁROM EGY-FORINTOSSAL. Egy olvasónk gimnazistafia nemcsak az egész zsebpénzét költi a totóra, hanem az atyai nadrágzsebekben is szorgosan kutat némi totó-alap után. Ugyanis egyszer már nyert 75 forintot, saját szisztémájú tippelésével: feldob a levegőbe három darab egyforintost és ha mindhárom »fejre« esik, akkor egyest tippel, ha mindhárom »írásra«, akkor kettest, ha pedig kettő esik egyformán, akkor x-et. A legutóbbi fordulóban a fiú nem vett részt. Ennek oka egyszerű: nem volt mit feldobnia, mert már az utolsó három forintját is eltotózta. Az apja dühösen szólt rá: mikor pénzt kért tőle: »Nem a forint esett »fejre«, hanem te!«

*

»VÉDTELENEK ÉS KISZOLGÁLTATOTTAK VAGYUNK« — írja Németh József műszerész, Budapest, Pósa Lajos-utca 16. szám alatt lakó olvasónk. — A helyzet az, hogy a tippelő sem tárgyi, sem jogi alapon nem tudja bebizonyítani, hogy benyujtotta szelvényét, hiszen még a lepecsételt ellenőrző szelvényt sem ismerték el mindig. Eleget szurkol a tipelő azért, hogy hány találata lesz és még külön kell drukkolnia azért, hogy vajjon megtalálják-e a ládába dobott szelvényét? Az lenne a sportszerű, hogy valami megnyugtató megoldást találjanak.

*

A TOTÓNYERTES hajdúszoboszlói kereskedő, *Szücs* Károly, aki a 18-ik fordulóban 445.000 forintot nyert, 8000 forintot küldött *Darvas* József építésügyi miniszternek azzal, hogy ebből az összegből építsenek házat egy árvízkárosultnak.

*

EGY KIS DUNANTULI KÖZSÉGBEN a hívek fel akarták építeni összeomlott kis templomukat. De nagyon szegény az ekklézsia, a gyüjtés mindössze 300 forintot eredményezett. Ekkor ez a gondolata támadt az egyik egyházfinak:

—A 300 forinttal mihez sem kezdhetünk. De ha veszünk érte totószelvényeket, akkor biztos, hogy mi nyerünk, mert a jó Isten tudja, hogy templomépítésre kell nekünk a pénz.

A hívek el is határozták, hogy megveszik a totószelvényeket, s kitölteni a legjámborabb esküdt fogja. Az, akinek ötlete volt a totónyereményből tervezett templomépítés, így fohászkodott:

— Istenem, vezesd te magad a tollát, hogy tudja, hova kell egyest, hova kettest és x-et beírni...

*

A TOTOMÁNIA annyira erőt vett egy kisfizetésű állami tisztviselőn, hogy »saját szisztémája« szerint, minden héten egyszerre öt szelvénnyel játszott. Feleségének nem szólt erről a kis szerencsejátékról. Hogy-hogynem az asszony hétfőn reggel egy könyvben elrejtve megtalálta az öt szelvényt. Együttesen sem volt rajtuk tíz találat. Délelőtt a tisztviselő beleharapott az uzsonna-szendvicsébe, de nem tudta lenyelni a falatot: az öt szelvény volt a két kenyérszelet között és a legfelsőn a feleség írásával, ez a kis megjegyzés: »Ezen a héten ez a vajadag«.

CAFE DE PARIS
IV., Pécsi-u. 1
Tel.: 281-151
Sláger bemutató
Zenés esték
Horváth Jenő
zeneszerző
zongorázik-énekel
Zenés délutánok
Kenedy Baby
zongorázik-énekel

Bosch-Frigidaire
egyenáramra, prima állapotban, alkalmi vétel. ELADÓ.
VÉSZI LÁSZLÓ IV. Irányi-utca 18. Telefon: 387-158.

107/14 Bergmann század
találkozó április 4-én, vasárnap d. e. 11 órakor a rákoskeresztúri temetőben.

MA 100 ÉVE

Márc. 28-29-30

A nádor meghozza Bécsből az udvari dekrétumot, amely megcsorbítja a független minisztérium hatáskörét és helytartótanácsi szerepkörré alacsonyítja. A magyar hadsereg irányítása továbbra is a bécsi kormány kezében maradna, a magyarországi jövedelmeket továbbra is Bécsbe kellene küldeni. Óriási felháborodás. Kossuth szerint e leirat lázasztó gúny és könnyelmű játékuzés a trónnal, a hazával. Az Országgyűlés »vakmerő, bűnös játéknak« minősíti. Az országgyűlési ifjúság a leirat egy példányát a pozsonyi sétatéren elégeti.

Pesten óriási izgalmat keltett Jellasichnak horvát bánná történt kinevezése. A nép forrong, árulást kiabál és elkeseredetten szidja az osztrák kormányt. Szemere és Klauzál miniszterek alig tudják a népet lecsendesíteni. — A pozsonyi országgyűlésen Kossuth indítványozza, hogy a nádor és a miniszterelnök intézzen megnyugtató kiáltványt a kapcsolt részek (Partium) népéhez, hogy Magyarország iránt való rokonszenvüket megnyerje. — Pesti népgyűlés a váltótörvényszéktől és az altörvényszéktől a kétfejű sas» címerű pecsétek kiadását követeli és amikor megkapja, a Dunába akarja dobni azokat. Nyárynak sikerül a tömeget jobb elhatározásra birni és a pecsétek a Nemzeti Múzeumnak adják át.

Egy dunai hajón, Promontornál, 31 mázsa lőport foglaltak le a nemzetőrök. Rottenbiller polgármester vezetésével. — Petőfi Nemzeti Dalai, Egressy és Szerdahelyi megzenésítették. Ma jelent meg kottafüzetben Wagnernél. Ára 20 krajcár. — Az újvidéki szerbek hűségnyilatkozatot lesznek a magyar kormánynak. — Lázadás Madridban.

ARCSEBÉSZETTEL meg lehet változtatni a jellemet, — mondta dr. John F. Pick amerikai sebész, aki tíz év óta kísérletezik ezen a téren Illinois állam börtöneiben. A visszataszító arcvonású rabokat plasztikai műtéttel »megszabadította a csunyaság lelki terhétől«. 728 megoperált rab életét kutatta fel a börtönből való szabadulás után és az eredmény meglepő volt. Míg a börtönből kikerült rabok 17 százaléka hosszabb-rövidebb időn belül újra visszakerült a börtönbe, a megoperált raboknak csak 1 százaléka került vissza. Dr. Pick szerint a csunya arcvonás, vagy testi fogyatékosság befolyásolja a jellemet.

Pedagógusok
bevásárlási helye
A PEDAGÓGUSOK SZÖVETKEZETE
Bpest, VIII., Szentkirályi-u. 12.

Férfi ingek (puplin, zefir, freskó), elsőrendű minőségben
Típus méteráruk
angin, kanavász, zefir, freskó, karton, flanell, siffon
GFB, HELLAS, NORCO
Harisnyák
és mindenféle kötött-szövött áruk nagy választékban.
Típus és kisipari **cipők** divatos kivitelben
Tagjainknak 4 hónapos hitelt, részletre is, vagy utánvétes rendelés esetén 5% árengedményt adunk.
Az illetékesek által a Centenárium alkalmából elfogadott »egységes új kivitelű ornaruhákat« a Pedagógus Szövetkezet védjegyével hozzuk forgalomba. Iskolák felé körleveleink érvényesek. Kiskereskedőknek a törvényes árengedményt megadjuk.

Kapunyitás a lóversenypályán

Húsvét vasárnap kapunyitás lesz a galoppsportban. Kilenc futam nagy programmal várja az érdeklődőket. *Jelöltjeink az egyes futamokra:* I. *Barka, Kenny, Resistante.* II. *Csalfa, Ági tia, Czánth-idom.* III. *Bombardon, Pausy, Ramona.* IV. *Marika, Postás, Biró.* V. *Staféta, Joli, Fidibus.* VI. *Hamar, Mókus II., Lelenc.* VII. *Big-Ben, Füstös, Buksi.* VIII. *Garas, Barátnő II., Lili.* IX. *Szélcsap, Imre, Boário II.*

A húsvéti ügelőprogram

A húsvéthétfői versenynap eseménye a Dessewffy emlékverseny, melyben legjobb háromévesein találkoznak először hosszabb távon. *Jelöltjeink az egyes futamokra:* I. *Kényúr* kimagasló esély. A Máté kezében nagyot javult *Tábornok* a második esély. *Kacér III.* vagy *Uránia* lehet a harmadik. II. *Siralmas* újra jó formában van, hiba nélkül nehezen verhető. *Pásztó, Denevér* és az előről *Nádor T.* juthatnak még jó szerepléshez. III. *Bármikor, Béla király* és *Pacific* jutottak kedvező felállításhoz. IV. *Indokolt* a klasszis, papíresélye is megfelelő. *Jeanne d'Arc* rossz formáiban nem tudunk hinni. *Tamara III.* megfelelő hajtással frontban végezhet. A meglepetés lova *Bubi.* V. *Kerner, Ellyke, Tunika.* VI. *JJnő* első startjára nem volt erőltetve, ha indul, korrigálhat. *Liliom* újból jól szerepelhet. *Normandie* becsületes ügető. *Hatalmas* remélhetőleg nem indul. VII. *Brugós* legutóbb igen figyelemreméltóan szerepelt. *Dáridó* a papírforma. *Victoria* megbízható ügető. A meglepetés lova: *Első II.* VIII. *Fillér* igen kedvező felállításhoz jutott. *Jéke* hiba nélkül elől végez. *Napoleon*, ha formát fut, meglepetést hozhat. Helyesély *Geoffrey.* IX. *Élelmes, Janika* és *Csibész* gondolatát jó lenne tudni, akkor a nyerőt is tudnánk. *Dodó* Marschall R. kezében nagyot javulhat. X. *Sopron* nyerésében nincs oknak kételkedni. *Fáni* Kovács kezében nem fog verseny közben megállni. *Ibis, Futórózsa* és *All right* helyesélyek. XI. Aki idáig eleget nyert, az menjen szépen haza, mert *Leányka* előrelátható favorit lesz és ambíciózus hajtója nem rajong a favorit-győzelemért — de attól még nyerhet. *Idegen, Pandur* és *Hiradó* lehetnek az ellenfelek.

Ezt hallottuk...

KODÁLY ZOLTÁN legközelebb feleségével együtt rövid tartózkodásra Stockholmba utazik.

●

AZ ESPRESSO-RAZZIÁN elcsípett csinos »disznót« kitiltották a IV. és az V. közigazgatási kerületből. Szerencsére Budapest többi kerülete sem szűkölködik kávézóhelyiségben és így önagysága ezután is megihatja a »duplá«-ját.

●

UTAZÓK, FIGYELEM! A rendőrség nem fogad el elmosódott vagy hiányos fényképeket. A fotografiákon a fülnek is látszania kell.

●

PALLÓS ISTVÁN, a londoni Omnia film igazgatója a jövő hónapban családi ügyben Budapestre érkezik.

●

PALASTHY SÁNDOR régi magyar színész Amerikában elhúnyt. Az Újvilágban mint filmíró működött.

●

A KERÉKPÁROS SZÖVETSÉG dr. Münnich Ferenc rendőrfőkapitányt kéri fel elnökének.

●

RÉTHY ESZTER pénteken az Arlberg expresszel Bécsbe utazott és szombaton este a Cigánybáróban lép fel. Ünnepek után visszatér Budapestre és folytatja a Fővárosi Operettszínházban Szép Heléna próbáit.

●

APRILIS 12-ÉN tartja alakuló közgyülését az egyesített Országos Színész Nyugdijintézet. A színész szakszervezet megbizásából Bán Ernő elnökségi tag vezette a tárgyalásokat, amelynek eredményeképpen az idáig tengődő nyugdijas és elaggott színészek ezentúl körülbelül havi 300 forint havi nyugdijat kapnak.

A hölgyek öltözködése akkor teljes, ha fején kalap is lesz. Kalapvétel nem probléma, egy kendő árából is futja. (X)

Szempillafestés, szőrszálak, szemölcsök
végleges eltávolítása.
egyéni arcápolás
Dernői kozmetikában, IV., Ferenciek-tere 7. II/5

A FEHÉR HOLLÓK nagypénteki »repülésük« után este a Fészekben jöttek össze vacsorára. Itt merült fel az az ötlet, hogy a Jászai Mari otthonban Fehér Holló szobát rendeznek be. A megindított gyüjtésből 1300 forintot szedtek össze. A berendezéshez szükséges további összeget a közeljövőben megrendezendő Fehér Holló hangverseny bevételeiből pótolják.

●

ÉK SÁNDOR, a Szovjetunióból visszatért festő- és grafikusművész plakátjait jól ismeri a pesti közönség is. Hitlerellenes antifasiszta plakátjai nagy feltünést keltettek, de több plakáttal szerepelt a választási küzdelemben is. Április 2-án a Nemzeti Szalonban gyüjteményes kiállítás nyilik meg a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság rendezésében.

●

AZ EGYIK DIVATOS kávéházban délután öt óra körül kicserélődik a publikum és szinte teljesen elfoglalják a férfivendégek helyét a tereferélő idősebb évjáratú hölgyek. Legutóbb valósággal lázadás tört ki a dámák között, mert az egyik jófekvésű sarokasztalt öt óra után is »bitorolta« még egy kisebb férfitársaság. Az egyik hölgy harciasan odaszólt a renitens kompániának: »Öt óra után az asszonyoké itt a szó!« A férfiak erre mosolygva mégis csak felcihelődtek s csak az egyikük jegyezte meg csendesen: »Sajnos, öt óra előtt is!«

Húsvéti tojás. *Meteor* állólámpa kedves ajándék. Podm.-u. 27. (X)

Házasság. Gárdon Márta és dr. Zalán Károly e hó 25-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Agulár Kató és Back Sándor e hó 25-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Szász Kató és Sebestyén Péter jegyesek.

Fodor Juditot, dr. Fodor Károly ügyvéd gyámleányát eljegyezte dr. Messo Vilmos ügyvéd. (M. k. é. h.) (X)

Szállodai berendezés és felszerelés eladó
60 szoba, szekrények, ágyak, matracok, asztalok, székek, paplanok, tollpárnák, ágyhuzatok, függönyök, nagy jégszekrény stb. darabonként is. Corvin Szálló, VIII., Csokonai-u. 14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS TUDOMÁNY

Ék Sándor

MÁR 31.

1021

ÉK SÁNDOR FELSZABADULÁSI PLAKÁTJAI

NÁCI-NÉMETORSZÁG RÖVIDESEN MEGSEMMISÜL
A SZÖVETSÉGESEK PÓROLYCSAPÁSAI ALATT
IGY HATÁROZOTT A KRIMI KONFERENCIA

A FASISZTA FENEVAD NEM MENEKÜLHET!

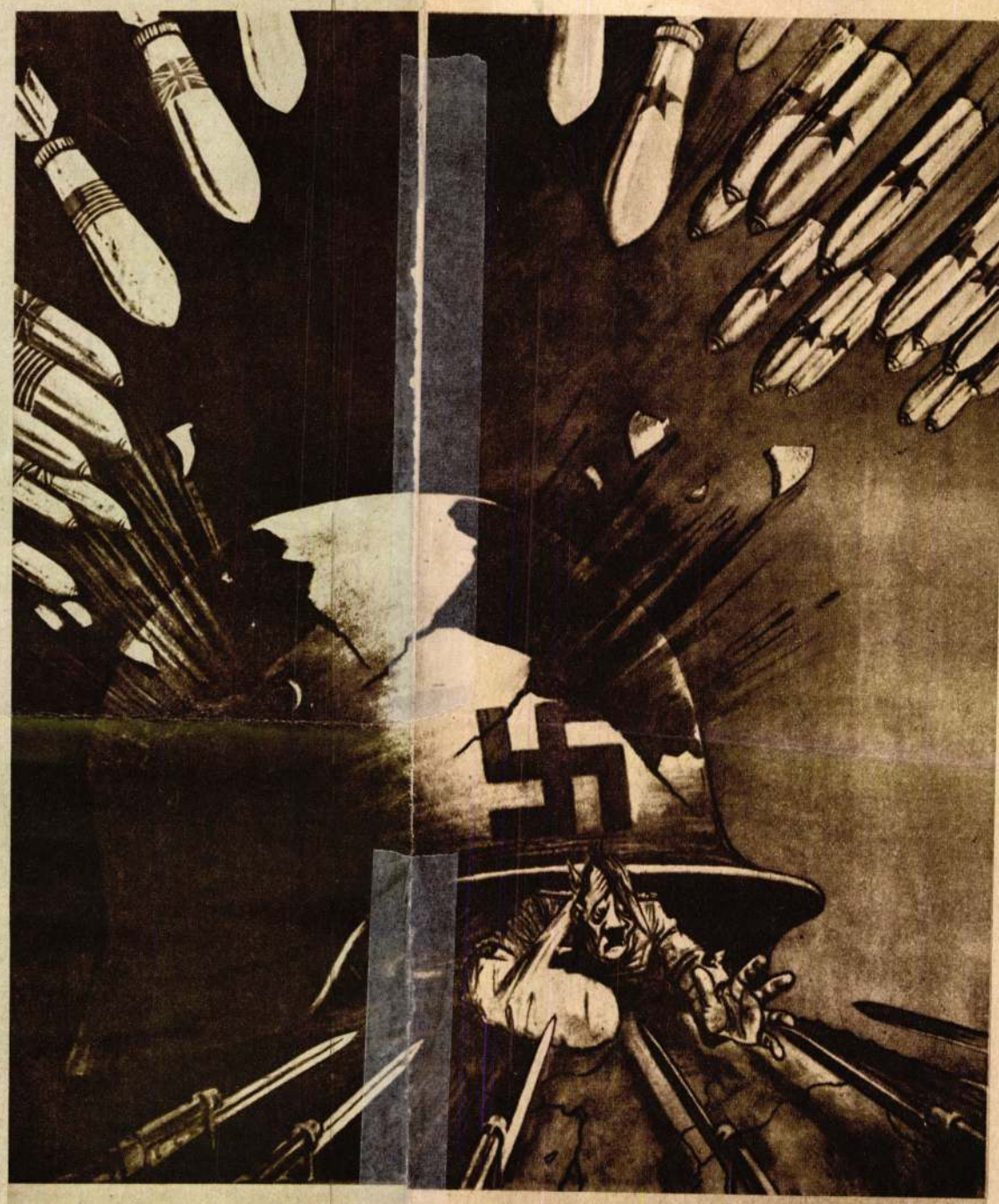

SAJÁT BARLANGJÁBAN VÉGZÜNK A FASISZTA FENEVADDAL!

Amikor Pest lakói — megviselten az ostrom viszontagságaitól — előtámolyogtak a pincékből, a falakon a szovjet parancsnokság felhívásai mellett néhány új, az addig ismertektől felfogásában, szellemében és mondanivalójában teljesen elütő plakát tűnt a szemükbe. Ezekkel a művekkel érkezett haza a szovjet hadsereg tisztjeként a magyar forradalmár művész, *Ék Sándor* — a nemzetközi munkásmozgalomban ismert nevén *Alex Keil*.

1947-ben kiadott karikatúragyűjteményének előszavában írja magáról: »Mint ifjúmunkást űzött ki hazámból az ellenforradalom terrorja. Akkor még csak az a vágy volt meg bennem, hogy egyszer művész lehessek. Huszonhat évi száműzetés után, hogy szülőföldem viszontláthassam, föl kellett cserélnem az ecsetet a fegyverrel. Nem mint művész, hanem mint a fasizmussal birkózó Vörös Hadsereg katonája tértem haza, együtt harcolva annak a népnek dicső fiaival és leányaival, amely nép otthont adott a fasizmustól üldözöttnek és szabad hazát a visszatérőnek.«

Hosszú és kitérőkkel teljes volt az út, amelyen Ék Sándor hazatalált — és ez az út rajtahagyta nyomát művészetén. Hitvallása a szocialista forradalomért vívott harc — s életét és művészetét ennek rendelte alá. Ezért foglal el olyan jelentős helyet művészetében a grafika, elsősorban a plakát és a karikatúra, a művészeti agitációnak e két klasszikus műfaja.

A Tanácsköztársaság bukása után a weimari Németországba került: ott olyan jeles művészek oldalán küzdött, mint Heinrich *Zille*, Käthe *Kollwitz*, George *Grosz*, Otto *Dix*. A hitlerizmus 1933. évi februári hatalomra jutása után

újra menekülésre kényszerítve, a Szovjetunióban folytatta munkásságát. Majd amikor a német fasiszták megtámadták a Szovjetuniót, fegyvert ragadott ő is, és fegyverrel s ceruzával egyaránt kivette részét a Nagy Honvédő Háborúból. Eközben született három plakátja: *»Saját barlangjában végzünk a fenevaddal«*, *»A náci Németország rövidesen megsemmisül«*, *»A fasiszta fenevad nem menekülhet«*. Ezeket orosz, német, magyar és más nyelveken sok millió példányban ragasztották ki a felszabadult területeken.

Ezeknek a plakátoknak a hangja — mondottuk — merőben új volt, és éppen ez nyerte meg a nézőket első pillantásra. A magyar plakát nagy alkotóegyéniségei: *Berény* Róbert, *Bortnyik* Sándor, a harmincas évek elején feltűnt *Konecsni* György teljesen a kereskedelmi grafika területére szorultak. Alkotásaik a modern magyar plakátművészet klasszikus példái: tömör formanyelvük, dekoratív előadásuk, érzékeny színviláguk alkalmas volt arra, hogy a nagyvárosi utca rohanó emberét megragadja. A háborút kísérő soviniszta őrjöngés, a fasiszta agresszió teljesen megbénította politikai plakátművészetünket, s amit belőle meghagyott, azt teljesen kiűzte a művészet területéről, és aljas célok szolgálatába állította. Ék Sándor műveinek hangja — ismételjük — elütött a két világháború közt idehaza megszokott politikai plakátok hangjától. Ezek szövege többnyire rövid: egy-két szó csupán, mert elsősorban képi fogalmazásukkal kívánnak hatni. Ék Sándor plakátjain alig van szín, a grafika klasszikus feketefehérére épül, és szövege egyenlő értékű a rajzzal, sőt felül is múlja azt. E plakátok verbális, vagyis a

ÉK SÁNDOR FELSZABADULÁSI PLAKÁTJAI

szóval elérhető hatásra is építettek: nem kérnek, ajánlanak, hanem *közölnek* valami olyasmit, ami addig a náci propaganda hazugságai miatt nem lehetett nyilvánvaló.

Az eltérés másik oka rajzának felfogásában rejlik: Ék Sándornak e művei *politikai karikatúráihoz*, a korabeli szovjet politikai karikatúrához kapcsolódnak. Ezekben pedig a weimari Németország politikai karikatúrájának legjobb hagyományai és ugyanakkor a »lubok«* hagyományai élnek tovább. Legismertebb művelői a *Kukrinyikszi*-együttes*, *Borisz Jefimov*, *V. N. Gyeni*, *B. Prorokov*, *Ganf* és mások. E művekben a karikatúra a *szimbólum* eszközét is felhasználja. Hatását behelyettesítéssel, gondolattársítással éri el. Szimbólumvilágában megjeleníti a fasizmus kegyetlenségét tömören jellemző, a nép szülte ilyen hasonlatokat is, mint »Hitler vérben fürdik« vagy »a fasizmus épülete kártyavár«.

Ehhez a hagyományhoz kapcsolódnak tehát Ék Sándor plakátjai. A kép elevensége és a szöveg határozottsága kelti fel az érdeklődést. A brandenburgi kapu előtt álló, véres nyálát csorgató, csonttá-bőrré fogyott, Hitler arcú vicsorító hiéna, amelyet két oldalról döfnek le a halált hozó szuronyok, egymagában is kifejező, az aláírás csupán teljessé teszi a lélektani hatást retorikai erejével. A széttörő horogkereszt közepén a Hitler-arcra lecsapó három ököl három szövetséges hatalom jelképe: a felírás ehhez a »Dolchstoss«, a »tőrdöfés« legendájával is. (Eszerint az első világháborús német katonai vereséget a hátország, a szocialisták által fellázított katonák okozták, mert »hátba támadták« a hősiesen küzdő német hazafiakat.) »Saját barlangjában végzünk a fenevaddal« — hirdeti a mű, és ezzel is segít eleve szétzúzni a legendát.

E három plakát — és általában plakátművészete — kiemelkedő jelentőségű Ék Sándor életművében. E kijelentéssel nem csökkentjük a művész egyéb munkásságának jelentőségét. Különösen nagy érdemeket szerzett mint a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékének vezető tanára. A fiatal grafikusok egész nemzedékét bocsátotta szárnyra. Amilyen gonddal és körültekintéssel alapozta meg növendékei mesterségbeli felkészültségét, olyan atyaian megértőnek bizonyult kinek-kinek saját egyéni stílusa, sajátos művészi kibontakozása iránt. Így nevelő módszerével közvetve része van abban, hogy a magyar grafika napjainkban magas színvonalat ért el, kitűnő művészeink alkotásai sikerrel állják meg helyüket a nemzetközi kiállításokon és könyvművészeti versenyeken.

Még húsz évvel ezelőtt Ék Sándor legnagyobb fájdalma volt — mint idézett írásában is vallja —, hogy művészete a magyar nyilvánosság előtt ismeretlen maradt. Azóta nagy utat futott be: egyéni és gyűjteményes kiállításai révén szinte az egész ország népe megismerte.

Dr. Láncz Sándor

a ürített vírust kimutatható mennyiségben a születés utáni első hónapban, egyharmada még féléves kora körül is, 7 százaléka pedig még 1 éves kora táján is.

Terhességmegszakítás helyett: megelőzni a fertőzést

Az 1964. évi amerikai járvány teljesen igazolta azt az álláspontot, amely szerint javasolni kell azoknak a terhességeknek a *művi megszakítását*, amelyeknek elején az anya rubeolán esett át. Világszerte dolgoznak a kutatók olyan egyszerű *laboratóriumi vizsgálati módszer* kifejlesztésén, amely a rubeolás fertőzés tisztázására tömegesen és gyorsan elvégezhető. Budapesten a *László Kórház* és az *Országos Közegészségügyi Intézet* működik együtt, hogy az ilyen vizsgálatokat minél hamarabb nálunk is meg lehessen valósítani.

De a rubeola kérdését ezzel sem lehet megoldani. *A terhes nő rubeolás fertőzését kell megelőzni!* Arra nincs megbízható módszer, hogy a terhest a fertőző forrásoktól távol tartsuk, hiszen a rubeolás beteg már egy héttel azelőtt is fertőzhet, hogy a rubeola tünetei felismerhetők volnának rajta, sőt fertőzhetnek olyan felnőttek és csecsemők is, akikben a rubeola észrevehető klinikai tünetek nélkül zajlik le.

Egyetlen megoldásnak a *védőoltás* látszik. Régebben azt ajánlották, hogy *fertőzzünk meg mesterségesen minden serdülő lányt rubeolavírussal*, hiszen a betegség ebben a korban is igen enyhe, és nem jár maradandó károsodással. Az így fertőzött lányok azonban fertőző *forrássá* válhatnak, és addig, amíg vannak a rubeolára még fogékony terhes nők, ezzel az eljárással csak fokoznánk az ezekre háruló veszélyt.

A *kanyaró* elleni vakcinálás céljára már sikerült kialakítani olyan vírustörzseket, amelyekkel fogékony gyermekeket fertőzni, és így immunizálni lehet, de a vakcinált személy még átmenetileg sem üríti a vírust, tehát nem válhat további fertőzések forrásává. A rubeolavírussal folytatott hasonló célú vizsgálatok eddigi eredményei igen biztatóak, remélhető tehát, hogy rövidesen sikerül majd hasonló rubeolavírust az oltás céljára közkinccsé tenni.

Dr. Farkas Elek
az orvostudományok kandidátusa

KEDVES «ÉLET ÉS TUDOMÁNY»

Folytatás az 578. oldalról.

»Egy este a csapatból egy ember hiányzik, mégpedig a déli országból való ember, Tyrker... De alig távozának a házból, amikor szembe jöve velük Tyrker... magas homloka és éles szemei valának, kicsiny arccal, termetre nézve kicsiny... és csúnya, de igen ügyes... Mondá neki Leif: ‚Mért jössz oly későn, nevelőapám, és mért hagyád el társaidat?' — Tyrker így szóla...: ‚Nem menék sokkal továbbra, mint a többiek, mégis valami egészen újat mondhatok el, mert venyigét és szőlőt találék!' — ‚Igaz ez, nevelőapám?' — kérdé Leif. — ‚Igaz bizony, mert én oly országban születtem, ahol venyigében és szőlőben nincsen hiány'. — Ennek folytán Leif azon országnak a Vinland, vagyis Szőlőország nevet adta.«

Pivány számos érvet sorol fel a krónikában szereplő Tyrker magyar voltának bizonyítására. A messzire elkalandozó normanokkal kapcsolatban álló Bizáncban ez idő tájt »turkok«-nak nevezték a magyarokat, a bizánci császár ajándékkoronáján is *I. Géza* királyunk mint »Turkia királya« szerepel. Tyrker személyének leírása meglepően megegyezik a nyugati történelmi forrásoknak a honfoglaló magyarokról rajzolta képével. Végül pedig Magyarország területén már *Probus* római császár meghonosította a szőlőművelést.

Pivány fejtegetése tetszetősen hatott, jóllehet ő sem tagadta, hogy több tudós más okfejtéssel németnek gyanítja a krónika Tyrkerét. — Jelenlegi legkiválóbb szakembereink — köztük *Kosáry* Domokos és *Györffy* György — ez irányban óvatosan nyilatkoztak, azzal a megokolással, hogy akkoriban nemcsak a magyarokat nevezték »turkok«-nak vagy »türkök«-nek, hanem még számos népet, népelemet is.

Mindenesetre a kérdés megvitatása a Vinland-mappa és a nagyszombati térkép felfedezése, valamint a tárgyi emlékek előkerülése folytán újra időszerűvé vált, annál is inkább, mert az említett forrást ezek után már semmiképpen sem lehet a mondák birodalmába utalni...

Kunszery Gyula

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP
É's Sándor
1971 MÁR 14
1021

Ék Sándor

Vietnam

Hogyan szervezte munkáját a megyei végrehajtó bizottsága az elmúlt évi

Részletek Klaukó Mátyás vb-elnök március 5-én elhangzott bes

Az elmúlt év a tanácsok munkájában nagy jelentőségű változásokat hozott. Kormányszinten elhatározások születtek az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésével összefüggésben az állami munka decentralizálása a hatáskörök elhatárolására. E rendelkezések alapján — a korábbihoz képest — jobban megnőtt a tanácsok, velük együtt a végrehajtó bizottságok önállósága, jogköre. Erről számolt be a megyei tanács végrehajtó bizottsága március 5-én a megyei tanácsülésnek. A jelentést Klaukó Mátyás, a végrehajtó bizottság elnöke terjesztette elő. Ebből közlünk szemelvényeket.

Abból kiindulva, hogy a tanács a végrehajtó bizottság útján látja el az általános hatáskörű államigazgatási feladatokat, jelentős szerepe van az államhatalmi tevékenység előkészítésében. Itt elsődleges a tanácsülések jó előkészítése. A végrehajtó bizottságnak az az álláspontja — mondja a beszámoló —, hogy a tanács hosszabb időre megszabva a feladatokat, olyan kérdéseket tárgyaljon, amelyek az alárendelt tanácsok és végrehajtó bizottságok, valamint a lakosság szempontjából lényegesek. Ahhoz, hogy ez így legyen, kellő biztosítékot nyújt az éves munkaprogram és a féléves munkaterv összeállítására kialakult jó módszer.

Az elmúlt évben a tanácsülés jó előkészítése végett a vb rendszeresen megtárgyalta a testület elé kerülő előterjesztéseket, ezért javult a tanácsülési jelentések színvonala. Másrészt az érdemben döntés meghozatalának érgoknak és az alsóbb szintű vb-k részére azzal, hogy azokat a választókkal ismertessék. Ennek ellenére sem kielégítő a határozatok végrehajtásának ellenőrzése. Ez esetben jobban kell támaszkodni az állandó bizottságokra, a tanácstagi csoportokra. Ismeretes, hogy az állandó bizottságok a tanács javaslattevő, véleményező és ellenőrző szervei. Működési körükben előmozdítják a tanács munkáját a helyi társadalmi, gazdasági és kulturális feladatok végzésében. Az állandó bizottságok összegyűjtik és felhasználják a lakosság javaslatait, ismertetik a tanács döntéseit. Az állandó bizottságok 1967. évben megfelelően működtek, a végrehajtó bizottsághoz 19 javaslatot terjesztettek be, és 14 helyszíni ellenőrzést tartottak a különböző szerveknél.

Az alsófokú tanácsok működésének ellenőrzésére leginkább kialakult módszer a megyei tanács előtti beszámoltatás. Ilyen volt a szeghalmi járási tanács beszámoltatása, amiből általános következtetést is levonhatunk. Az ellenőrzésnek az is egyik módszere, hogy a vb vezetői és tagjai az alsóbb tanácsüléseken részt vesznek. Kialakult gyakorlat a megyénél, hogy egy hónapra előre vb-ülésen történik a beosztás, ki hova megy. Mindezek hatására színvonalbeli javulás tapasztalható. A megjelenés is elfogadható. Örvendetes az is, hogy a tanácsok ülésein tárgyalták a jelölőgyűléseken elhangzott közérdekű bejelentések orvoslását, és 1970-ig meghatározták megvalóveket következe sával segítse.

A szakigazgatá nyítását, ellenőr ségük összehang adatának tekinti zottság. A szaki irányításában az kormányhatároz rozatot hozott. kettős alárendel tanács vb felelő előtt az ágazati sítéséért és enn irányítja a szaki nek tevékenysé

A kettős alár szüntetése kap problémák jelen igazgatási szerve sebb jellegű kér útján kívánnak Fordított jelensé tó. Egyébként a gatási szervek 19 lelően dolgoztak. törvényesség beta Törvénysértő ha fordult elő. Meg a szakigazgatási s lően intézik a t molókon, fogadó zott bejelentések

Ami a költségv dást illeti, az eg évi módosított k irányzata 698 mil rint volt. Az alsób rehajtó bizottsága költségvetési előir deltetésszerűen ha 26 önálló gazdálk nek az elmúlt é millió 836 ezer tottak rendelkezés

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1966 MÁR - 3

1021

Ék Sándor:

Vietnam

LE ANH SUAN:

Találkozás

Széllel birkózva lépkedett
az esőben a raj,
a csupasz rizsföldek felett
dühöngött a vihar.
Mennydörgés dorgált cikázó
kis villám-kölyköket,
s mi mentünk, mentünk szótlanul,
álmodva tűzhelyet,
duruzsoló, jó meleget,
s mellette pihenőt, —
de tűzhely nem volt, s tűz se volt,
s csak tűrtük az esőt.
Aztán elállt, s hirtelen
reánkszakadt az éj,
s az éjben könnyed lépteket
hallottam akkor én.
Szembejött velünk vidáman
egy harsány kis csapat,
s — mint röpke fénysugár —
egy fürge lány szaladt.
Ép csak a hangját hallottam:
— „Előre! Vár a harc!
Gyorsabban! Rajta, küzdeni,
ha veszni nem akarsz!" —
és elnyelte a vaksötét,
— mint bennünket a csend —
mi Dong-thap felé tartottunk,
5 meg keletre ment...
Ahogy visszagondolok —
a neved sem tudom.
Rövid kabátban, puskával
mentél az úton,
s messze vagy, mint a hajnaltól
a késő alkonyat, —
fényt látok, fényt a távolban,
vagy inkább arcodat?...
S újra hallom a hangod is:
— „Előre! Vár a harc!
Gyorsabban! Rajta, küzdeni,
ha veszni nem akarsz!"

VAN DAY:

Menetelés

Három teljes éje, hogy folyton csak
megyünk, megyünk, menetelünk.
Mily jó, ha a zöld dzsungelben
egy kicsit megpihenünk,
s lábunknál futva kanyarog a selymes,
gyikfürge patak,
s fenn a fiatal ágakon millió daloló
zsenge rügy fakad.
Banánvirágok fehér lepedőjét
húzza magára a távoli domb,
s lenn az ösvényen tavaszi szirmok,
tavaszi illatok dallama zsong.
Virágok! Ha tudnátok, mily veszélyes
és
mily nehéz útra megyünk! —
Várjatok ránk, és akkor nyíljatok
mind
ha visszajövünk!...

Krecsmáry László fordí

Mit tett Ön akkor..

Burján Matild 58 éves R-i lakos 1966-ban vált el férjétől, Gazsó Károly 61 éves napszámostól, a zalasóti állami gazdaság alkalmazottjától. Válókeresetében előadta, hogy Gazsó 15 év óta különél, többszöri kérésére sem hajlandó visszaállítani a házastársi életközösséget, s legnagyobb fájdalmára idősebb fiukat, a 25 éves Zoltánt ellene (Burján Matild ellen) neveli olyannyira, hogy a fiú az anya nevének hallatára is dührohamot kap. Ezt a rokonoktól tudja, akik néha találkoznak Zoltánnal, vagy hírt hallanak felőle. Mivel közös vagyonuk a válás időpontjában nem volt, földjeiket az ötvenes években betagosították az M-i tszbe (15 hold juttatott földet kaptak), vagyoni pert nem indított Gazsó ellen, s a nevéről is lemondott. Visszavonult R. községbe, szülőfalujába, ahol a Duna utcában egy magányos szoba-konyhás házban lakott, s mosásból, vasalásból, piacozásból szerzett némi jövedelmet. Kisebbik fia, Károly 1960-ban szabadult hat és fél évi börtönbüntetésének letöltése után, néhány hónapig odahaza anyjával élt, majd Halimbára költözött timföldbányásznak.

Az ügyvéd, akit 1967. novemberében Burján Matild fölkeresett, körülbelül ennyit jegyzett a papírra, majd kiszólt a feleségének a konyhába egy feketéért, rágyújtott és érdeklődve nézte a fekete ruhás, szikár asszonyt. Sejtette, hogy amit elmondott, csupán bevezető a valódi bonyodalomhoz, de a tényállás ismeretéhez nem mellőzhető. Burján Matild egyenes, majdnem merev tartással ült, jobb alsó karját az asztallapon nyugtatta, hosszú, vékony ujjai közt fekete bőrkesztyűjét tartotta, szürke szemében érzelmeknek, kedélyhullámzásnak semmi nyoma sem látszott.

— Megengedi, hogy feltegyek néhány kérdést — kezdte az ügyvéd, s választ sem várva folytatta: — Miért volt a fiú börtönben?

— Összeesküvés vádjával — mondotta az asszony, de az nem volt igaz, csak fegyvert rejtegetett a haverjaival és röpcédulákat gyártott írkapapírra. A fegyvert — egy ócska rozsdás puskát — használni sem tudták volna, lőszerük alig volt hozzá. Az igazi bűne az volt, hogy csendőr az apja. Nekem is emiatt kellett ülnöm...

— Tehát Ön is ült?

— Igen egy évet izgatásért. Árvíz után kaptunk szeretetcsomagokat, amerikai olajat, lisztet, kukoricát, cukrot és akkor tettem kijelentéseket 1954-ben.

— Hol tartozkodott ez idő alatt a férje?

— Zalasóton már 1952-től kezdve, rögtön azután, hogy a földet betagosították és a házat otthagytuk, elköltözött. Nem akart R-ba jönni, mert mindenki tudta róla, hogy csendőr volt 45 előtt. Addigra úgyis tönkre tette a gadaságunkat, eladogatott kocsit, szerszámokat, állatokat, a pénzt meg elverte. Tulajdonképpen soha sem szeretett dolgozni, az oroszok bejövetele után pedig nem találta többé a helyét.

— 1952 óta mégis egyfolytában egy helyen dolgozik.

— Valamiből élni kell.

Az ügyvéd felesége behozta a kávét. Burján Matild nem kért, a szíve nem bírja, mondta.

— Ne haragudjon, asszonyom, úgy érzem, mintha sötétben tapogatóznék. Az ügy bonyolult, s tulajdonképpen azzal sem vagyok tisztában, mivel segíthetnék...

Várakozva nézett a nő arcába.

— Elmondom, kérem. — Hangját lehalkította, kissé közelebb hajolt. — A férjem háborús bűnös. Ő irányította körzetünkben a zsidók összeszedését. Huszonkét évig néma voltam, a válóper alatt sem hoztam elő, de most már betelt a pohár...

— Tudna részleteket mondani?

— Hogyne tudnék? Gestettneréket egy pajtából húzta ki, a férfit puskatussal ütötte, az asszonyról letépte a ruhát, a két kisgyereket megpofozta. Ehrenfeld Manót úgy szájonvágta, hogy két foga kitörött... Mondjam tovább?

— Várjunk egy pillanatra. Azt állítja, hogy ő volt az irányító?

— Igen, ezt tőle tudom és beosztottjaitól, akik hozzánk jártak.

— Vannak tanúi erre?

Sajnos, Gestettner, Ehrenfeld, Hohlreiss meg a többi, akiket jobban ismertem, nem jött vissza a deportálásból, de egy Neubauer nevezetű gabonakereskedő Érsekújvárról életben maradt, háború után Pesten telepedett le. Ő valamivel kevesebbet tud, de kaptam tőle papírt a múlt héten...

— Miféle papírt?

— Ami a férjemre vonatkozik. Itt van, tessék.

Tízfilléres kék borítékból egy negyedíves gépelt lapot húzott elő.

„Burján Matild részére. Gazsó Károly, amennyiben nem teljesíti volt felesége kérését, el lehet készülve a továbbiak[ra]
lesége, akit elhagyott, nem hajla[nd]
tartozkodási helyét. Ismertük, jó
leség volt, akivel éppúgy kegyetle[n]
az újvári és Újvár környéki zsidó
gítjük volt feleségét az igazság
érdekében, ha elárulja tartózko
Neubauer Alfréd volt újvári
kedő."

Döbbenten forgatta a papírt,
pillantott Burján Matild ünne
arcába.

— Azt írja Neubauer, hogy
nem teljesíti volt felesége kér
szerint Önnek valamiféle kérés
nekem nem említett?

— Igen kártalanítást köve
kártalanítást tizenöt évi magá
gyenért, a börtönért, a gyerekért,
gazdaságért, mindenért... minden

— Miért nem kérte a válópe

— Azt hittem majd megja
az élet, visszajön hozzám.

— Másfél évtized után?

Az asszony nem válaszolt r
tekintete a semmibe meredt, s
bólintott.

— Én olyan vagyok, aki tud
tán rájöttem, hogy hiába várok,
regszem.

— Azt mondja, asszonyom, h
a börtönért. Ha jól hallottam, a
már Zalában élt.

— Igen csakhogy én csendő
tam. Kemény, kitartó. Úgy gond
lekedtem ahogy illik. Ő nem, ő
kezesbárány lett 45 után. A gy
neveltem, ahogy illett. Vallásos
nak, keménynek.

Az ügyvéd felállt az asztal
kezdett. Néhány percig kibámu
beri ködbe, figyelte a ház előt
szok, teherkocsik, személyautók
a színházi plakátokat, s erős ém

— Mondja, mi a célja ezz

— Arra gondoltam ügyvéd
kezébe venné az ügyet. Megidézn
vagy valami módon találkozót r
s figyelmeztetné, hogy ilyen pap
fokomban. Utalhatna arra is, ho
bűnök nem évültek el, nemrég
pesti nyilasper főbűnöseit, olvast
ban. Akkor talán meggondolná

— És fizetne? — csattant él
véd hangja.

— Igen. Kitudakoltam, hog
költözése után leszokott az ivásr
rakja a pénzét...

— De mintha beszélgetésün
mondta volna, hogy legnagyobb
férje elidegenítette a nagyobbik

— Azt mondtam és igaz is. E
hogy Karcsit én buktattam le a
getés ügyében, mivel letartóztat
elszóltam magam...

— Ez megfelel az igazságnak

— Részben. A házkutatásnál
találták a fegyvert s rám akartál
kor mondtam, hogy ezzel csak a g
szottak, rozsdás volt... A gyerek is
beszélt a vallatásnál, ezért lett

— Véleménye szerint, van r
hogy fia valaha is megbékül Önr

Burján Matild nem válaszolt.
szott egy kis rándulás fehér, m
semmi több.

— Engedjen meg egy nagyo
kérdést. Mit tett Ön akkor, amik
zsidókkal kegyetlenkedett?

— Mondtam, Károly azért a
ket megkímélhetnétek, de erre a
ta, hogy kis zsidóból lesz a nagy
ször nem hoztam szóba a dolgot.

— Tisztában van azzal, hogy
férje bűnös voltától — az Ön lev
tést, illetve zsarolást tartalmaz, b
ja pedig az, hogy a háborús bű
fölmentse? Ahogy eddig is fölment

A szikár fekete asszony nem

— Nos, — sürgette ingerült
tában van vele?

— Kérem, ügyvéd úr, én csa
tem, hajlandó-e vállalni az ügyet,
nácsot adni. A levelet természetes
nál tartom s számítok ügyvédi disz

Felállt, fogta retiküljét, kes
húzta.

— Asszonyom — biccentett u
ügyvéd — őrültem a szerencsének
a kérdést illeti, biztosíthatom, h
kodni fogok rajta. Megígérhetem,
lasszal nem fogok sokáig késleke

Némi töprengés után hozzátet

— Huszonkét évig semmi ese

Kikísérte a vendéget az előszo
gyelmeztette, hogy az éjjeli eső
vált a lépcsőzet, helyes ha egyik ke
látba kapaszkodik.

Berta

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KOMÁROM MEGYEI

Ek Sándor

1966 MÁR - 3

1021

Üzenet Vietnamból

Le Anh Suan

TALÁLKOZÁS

Széllel birkózva lépkedett
az esőben a raj,
a csupasz rizsföldek felett
dühöngött a vihar.

Mennydörgés dorgált cikázó
kis villám-kölyköket,
s mi mentünk, mentünk szótlanul,
álmodva tűzhelyet,

duruzsoló, jó meleget,
s mellette pihenőt —
de tűzhely nem volt, s tűz se volt,
s csak türtük az esőt.

Aztán elállt, s hirtelen
reánkszakadt az éj,
s az éjben könnyed lépteket
hallottam akkor én.

Szembejött velünk vidáman
egy harsány kis csapat,
s — mint röpke fénysugár —
egy fürge lány szaladt.

Épp csak a hangját hallottam:
— „Előre! Vár a harc!
Gyorsabban! Rajta, küzdeni,
ha veszni nem akarsz!" —

és elnyelte a vaksötét,
— mint bennünket a csend —
mi Dong-thap felé tartottunk,
ő meg keletre ment...

Ahogy visszagondolok —
a neved sem tudom.
Rövid kabátban, puskával
mentél az úton,

s messze vagy, mint a hajnaltól
a késő alkonyat, —
fényt látok, fényt a távolban,
vagy inkább arcodat?...

S újra hallom a hangod is:
— „Előre! Vár a harc!
Gyorsabban! Rajta küzdeni,
ha veszni nem akarsz!"

Van Day

MENETELÉS

Három teljes éje, hogy folyton csak
megyünk, megyünk, menetelünk.
Mily jó, ha a zöld dzsungelben
egy kicsit megpihenünk,
s lábunknál futva kanyarog a selymes,
gyikfürge patak.
s fenn a fiatal ágakon millió daloló
zsenge rügy fakad.
Banánvirágok fehér lepedőjét
húzza magára a távoli domb,
s lenn az ösvényen tavaszi szirmok,
tavaszi illatok dallama zsong.
Virágok! Ha tudnátok, mily veszélyes és
mily nehéz útra megyünk! —
Várjatok ránk, és akkor nyíljatok mind
ha visszajövünk!...

(Kecsmáry László fordításai)

Megyénk MÚLTJÁBÓL

Farsangi népszokás Esztergom

A farsangi vidám szórakozások eredete sok évszázados múltra tekinthet vissza. A történelmi adatok szerint a farsangi mulatságok és alakoskodások hazánkban középkori eredetűek. A középkori városok polgárságának köréből kiindult szokások nyomán nyugati hatásra terjedtek el hazánkban a különböző farsangi szokások, tréfák és álarcos alakoskodások. A farsangot általában február második felében, a húsvét előtti böjti időszak kezdete előtt, húsvét előtt hét héttel tartották.

A régi egyházi feljegyzések szerint mind a katolikus papok, mind a protestáns prédikátorok eleinte nagyon elítélőleg nyilatkoztak a farsangi vidámságokról és tréfás bolondságokról, melyek idején világi énekekkel, hangos tréfákkal, tánccal telt meg a falu és a város. A farsangi szokásokról számos irodalmi emlék is fennmaradt. Az egész országban elterjedt farsangi szokások mozgalmasságáról és vidámságáról, a somogyi farsangi „Karneváról" ad képet Csokonai Vitéz Mihály a „Dorottya, vagyis a dámák diadala a fársángon" c. mű költeményében.

Több faluban farsangkor a legények és leányok „maskaráknak" öltözve vonultak végig dalolva. Sárisápon a legények nagy akáctuskókat húztak a falun végig. Nagyon elterjedtek voltak a farsangi „hospodák" (vendégségek) is. Ehhez a legények „maskarákba" öltözve, házról házra járva gyűjtötték kolbászt, tojást, szalonnát. Kesztölcön a muzsikusokkal együtt járták a falut a legények. A nagyobbat egy nagy teknőben, pokróccal letakarva vitték magukkal. Sarisápon az iskolás gyerekeknek is rendeztek farsangi „hospodát". A gyerekek házról-házra járva és énekelve gyűjtöttek ehhez „pampuskát" (fánkot). A „pampuskák" közepe üresek voltak, s hosszú pálcákra fűzve vitték magukkal. A gyűjtéskor énekelt tréfás szlovák nyelvű farsangi dalból való a következő részlet:

„Tuto nám nedali,
tuto nám dajú,
zabijú komára,
slaninu majú."

Nyers fordítása:

(Azt nem adják,
ezt majd adják,
megölik a szúnyogot,
van már szalonnájuk.)

A legényavatás farsang vasárnapján délután volt. Több helyen, így Táton és Leányváron is, a leányok egy kis ekét díszítettek szalagokkal erre az alkalomra. A feldíszített ekét sorköteles legények, a falu első legényével az élen, a nekar kíséretében vitték végig a falun. A kocsmában az első legény az „eke-vers" elmondása után létrára állva a táncterem mennyezetére erősítette fel az ekét a „parasztjog" jelvényét, a nemzeti színű szalagokat. A leányok a vacsora előtt vették fel a sorköteles legények kalapjára, s ezzel avatták legénnyé a sorköteles fiúkat.

A kakasnyakazás minden farsangkor szokásban volt Leányváron (még pár évvel ezelőtt is). Egy kakast f

ÖNKÉPZÉS

Kicsi a világ, az ember mindig összefut jó barátaival. Így hozta utamba a sors jeles barátomat, Huj Cézárt is tegnap este. A jobb sorsra érdemes ifjú a parkban keringett, és magában motyogott.

— Cézár! — kiáltottam rá örömmel. — Mi ütött beléd már megint?

— A kérdés feltevése helyénvaló, elvtársak, de vajon megnéztük-e a ló másik oldalát is? — kérdezte ő válasz helyett szigorú hangon.

— Mit csináltunk a lóval?

— Nem szabad a lónak átesni az oldalán, sem objektív, sem szubjektív értelemben véve, még ha a negativum egy pozitív megoldást is hozhat a kérdések problémájában, — mondta ő változatlanul zord hangon, és nézett rám, mint aki nem is vesz észre.

— Megbolondultál — konstatáltam minden meglepetés nélkül, mert ez Cézárnál úgyszólván bármikor bekövetkezhetett.

— Hagyjuk most a személyeskedést, elvtársak, ittnincs helye az acsarkodásnak. Forduljunk minden erőnkkel a problémák lerendezésének kérdése felé, hogy minden ilyen irányú lehetőség megoldhatóságát alaposan megvizsgáljuk, nehogy hibákat vétsünk a folyamatok végbemenetele során — szavalta ő aggodalmas arccal, néhányszor lendületesen a levegőbe öklözve.

— Cézár, jeles barátom, te mindig a szép magyar beszéd bajnoka voltál, utóljára is arra figyelmeztettél, hogy te egy virág vagy, mondd, mi bajod most?

Barátom nyugtalanul nézett körül. — Jobb hagyni ezt a virág dolgot. Bevallom, helytelenül jártunk el, amikor azt mondtuk n gunkról, hogy egy vi vagyunk, de elvtársak, cs az nem ütközik objektív h hézségekbe, aki nem vég termelő munkát. Én term lő munkát végzek, s amen nyire lehetséges, megküzd a mutatkozó nehézség problematikájával.

— A nehézség álljon problematikádba — faka tam ki bánatosan. — Ha percen belül meg ne mondod, mi bajod, úgy hagylak, mint Szent Pál oláhokat.

— Ne hivatkozzunk ki földi példákra — utasít rendre. — Itt most ne Szent Pál problematiká kerül terítékre, hanem az a bizonyos... felmerülő előforduló... esetleges... gy kori... azazhogy néhányszor... inkább csak ókor-ók megeső... vagyishogy ne lántán kialakuló... azaz i kább néha talán még ma fellelhetgető...

— Állj!!! — orditotta rá, mert képes lett volna mondókájával a hajnalt v várni. — Állj, ember, azonnal mondd meg, mi ficamodott ki a nyelv ennyire?

Cézár szokatlanul tis pillantást veteit rám.

— Kérlek — mondta j jesen épelméjűen. — Ú áll a dolog, hogy megalak a megyei Perecesek Szöv sége, és engem jelöltek zalminak... Nagy megtisz tetés, illő eleget tenni n hát gondoltam, tartok kis önkénzést... Úgy tan taltam, ezt kell mostaná mondani... ha az ember lami hivatalost csinál.

— Nem kötelező — m tam, aztán kissé tétov hozzátettem — De csak nálá, nem kell nekod denütt feltűnnek lenni.

Flórián Zsuz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP
MAR 3

1021

VIETNAM

(Ek Sándor rajza)

jött. „Most
om!" — gon-
lökött a szí-
nt embernek
Erélyesen rá-
e.

tüze
ogy
egyez
lerme
zt vá

1963 MÁJ 3
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Ek Sándor 1021

ÉK SÁNDOR

Csendélet

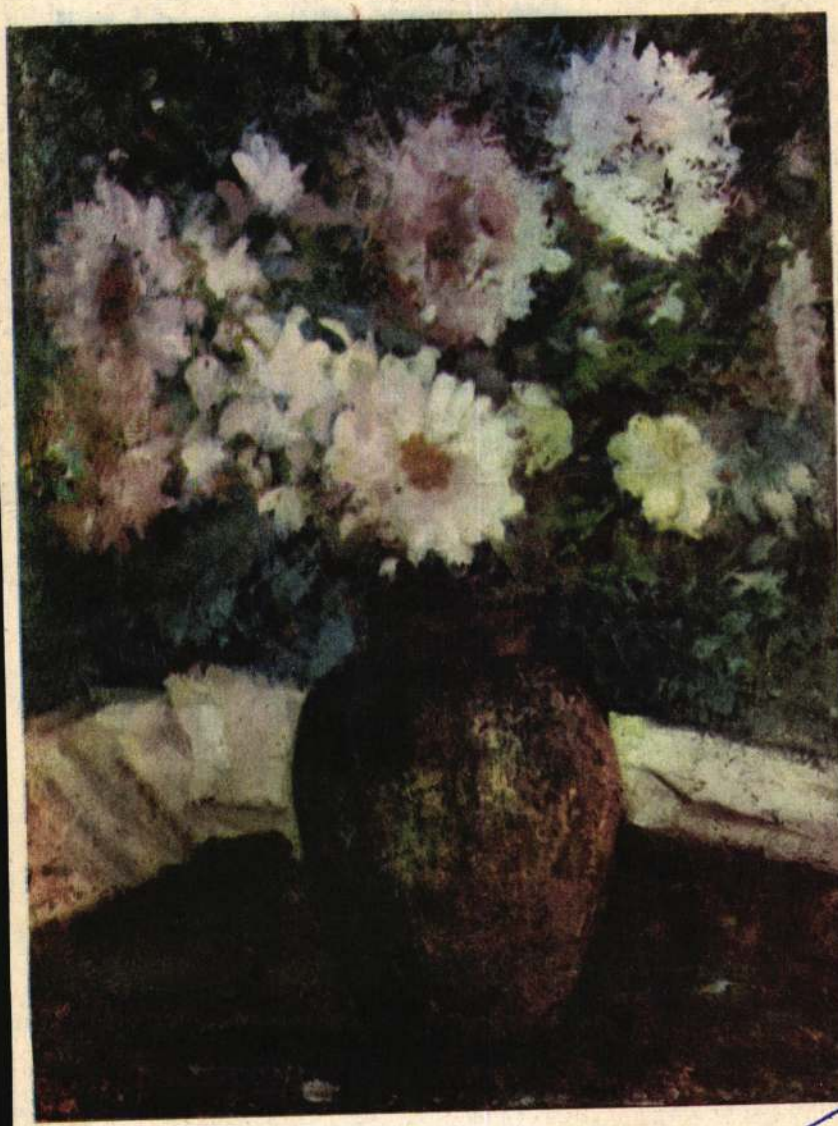

(Szabó János reprodukciója)

Zenei tago

A debreceni Bányai Júlia általános iskola huszonkét tanulócsoportja közül nyolc olyan osztály, amelyikben minden nap van énekóra. Ezt nevezik zenei tagozatnak. A gyerekek első osztálytól kezdve nyolcadik osztályos korukig másfajta énekkönyvből, külön tanterv és tanmenet alapján tanulják az éneket, mint a többi osztályok. Nemcsak megszeretik, hanem meg is tanulnak énekelni. A zene, az ének életük alkotóelemévé válik.

— A gyerekeknek felvételi vizsgát kell tenniük, hogy zenei tagozatú osztályba járhassanak — mondja Bolodár Alajosné, az iskola igazgatója. — Csak a legjobb hallású gyerekeket vehetjük fel a zenei tagozat osztályaiba, mert aki nem teljesen megfelelő, később úgysem tud lépést tartani a többiekkel. Még így is megtörténik néha, hogy egy-egy gyereket át kell tenni másik osztályba.

— Mi a célja a zenei tagozatú iskoláknak? — fordulok kérdésemmel Kiss M. Lászlóné énektanárnőhöz, az iskola énekkarának vezetőjéhez.

— Hozzáértő hangverseny-látogató közönség nevelése. Aki az iskolában megszokja a zenét, később is igényelni fogja. Az azonban nagy baj, hogy az általános iskola után nincs folytatás. Zenei gimnázium ugyan van Debrecenben is, de ide csak olyan tanulókat vesznek fel, akik játszanak valamilyen hangszeren.

— Érdekes megfigyelni — veszi át a szót Bolodár Alajosné —, hogy az ének tagozatú osztályok általában jobb eredményeket érnek el más tantárgyakban is. Különösen irodalom és nyelvi tantárgyak [illegible] nyilvánvalóvá.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

Él Sándor

1966 MÁR 3.

1021

7

ÉK SÁNDOR: VIETNAM

A főkertész már kora reggel ott volt az üvegháznál, amikor a salátákat ládázták. Morvai kockás térdnadrágot hordott és palackzöld viharkabátot. Vadászcipője barnán fénylett, különös aggállyal tudott ügyelni erre, pedig sár is por is volt errefelé. Nyírott, ősz szemöldöke, élénk tekintete, húsos, redőzött arca, amelyet gondosan kiborotvált, az első látásra felkeltette mások figyelmét. Csak az volt a furcsa, hogy tintaceruzáját a fülére dugta mint valami kereskedősegéd. Nem lehetett tudni, miért ragaszkodik ehhez, holott a faluban már mindenki golyóstollal írt.

— Óvatosan, lányok, óvatosan! — mondta a főkertész a lányoknak, akik a ládákba rakták a salátafejeket. — Nem gyömöszöljük az árut!

A lányok vihogtak, mintha valami vicceset mondott volna. Morvai pedig megigazított egy-egy levelet, utánozhatatlan gyengédséggel nyúlt a salátákhoz, holott ő is tudta, hogy a teherautón megtörik az áru, mire a városba ér.

Az üvegház bejáratánál most egy árnyék bukkant elő. Szodolai érkezett, s a lányok kórusban köszöntötték:

— Jó reggelt, elnök elvtárs.

Szodolai szemhéja gyulladtnak látszott, mintha nem aludt volna

Szerencséje v
előtt találkozot
osztály vezetője
készült.

— Hozzád jö
elnök és kezet

— Telefonálha
várnak.

— Tíz perc a

— Hát jó. Gye
kávét.

A pressó üre
tan lehetett t
megvárta, amíg
veszi a rendelés

— Te ismered
tészemet?

— Hallottam

— Baiban vag
belül el kell k
sét... a pétertel

Székely az asz
Széles arccsontú
lassú, kényszered
tett látogatójára.
feszítette a kabá
ruhát vett volna

— Jó firma a
olcsón megúszta.
azt a tíz hónapo

Szodolai akarat
a hangját.

— De én me
húzom a sárból.

Székely megvá
szolgáló jeleszi
cukrot tett bele
ben homlokát rá

„Prasa", Bydg., 2529/66

1021

WYCINKI PRASOWE GŁOB RSW „PRASA"

BIURO WYCINKÓW PRASOWYCH

Warszawa
Pl. Starynkiewicza 7
Tel. 8-59-59

GŁOS KOSZALIŃSKI
KOSZALIN, UL. LAMPEGO 20

wydanie .....

Nr 42 z dn. 17-1 18. II. 68

W PKIN w Warszawie otwarto 12 bm. międzynarodową wystawę grafiki „Intergrafik-67" obejmującą prace 460 artystów z 39 krajów.

Na zdjęciu: praca prof. Ek Sandoa (Węgry) zatytułowana „Wietnam i dlaczego?"

CAF — Dąbrowiecki

DYREKCJA ZASADNICZEJ SZKOŁY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO W DARŁOWIE, UL. SZPITALNA NR 1

ogłasza w czasie od 15 MAJA 1968 r.

NABÓR KANDYDATÓW DO KLAS PIERWSZYCH na rok szkolny 1968 69

NA WYDZIAŁ

MOTORZYSTA STATKÓW RYBACKICH i RYBAK KUTROWY.

Przyjmuje się kandydatów po VIII klasie szkoły podstawowej, urodzonych w roku 1952 i 1953.

Szczegółowych informacji udziela sekretariat szkoły.

K-502

PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ W JASTROWIU ogłasza **PRZETARG:** 1) **na budowę w latach 1969/70 mostu żelbetowego wraz z przestawieniem linii energetycznej** w ciągu ulicy Poniatowskiego. Wartość robót około 600 tys. zł; 2) **modernizację oświetlenia ulicznego w mieście z zainstalowaniem 200 lamp rtęciowych**, które dostarczy inwestor. Koszt robót około 200 tys. zł. Termin wykonania w 1968 r. Dokumentacja techniczna do wglądu w Prez. MRN w Jastrowiu. Do przetargu mogą się zgłaszać przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielcze i prywatne, posiadające uprawnienia. **Oferty w zalakowanych kopertach należy składać do 24 lutego 1968 roku. Komisyjne otwarcie ofert nastąpi w dniu 26 II 1968 r., godz. 10.** Zastrzega się prawo wyboru oferenta bez podania przyczyn. K-472-0

WOJEWÓDZKIE PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI POMOCNICZEJ GOSPODARKI KOMUNALNEJ W JASTROWIU, UL. CMENTARNA 1/3 zatrudni natychmiast inżyniera na stanowisku **Z-CY DYREKTORA D. S. TECHNICZNYCH** oraz inżyniera lub technika ekonomistę ze znajomością stolarki budowlanej, na stanowisku **KIEROWNIKA DZIAŁU INWESTYCJI.** Warunki płacy, pracy i mieszkaniowe do uzgodnienia na miejscu.

K-501-0

Megyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188 307

1966 MÁR 3

HEVES MEGYEI
NÉPUJSÁG

Ék Sándor 1021

Ék Sándor: Vietnam

zépiskolás tanulók száma. A különböző érvekkel alátámasztott felmentés, vagy könnyítés iránti folyamodás az utóbbi években járványszerűen terjedt el, s a szakemberek szerint főleg annak tulajdonítható, hogy a szülők és a tanulók az esetleges vár-

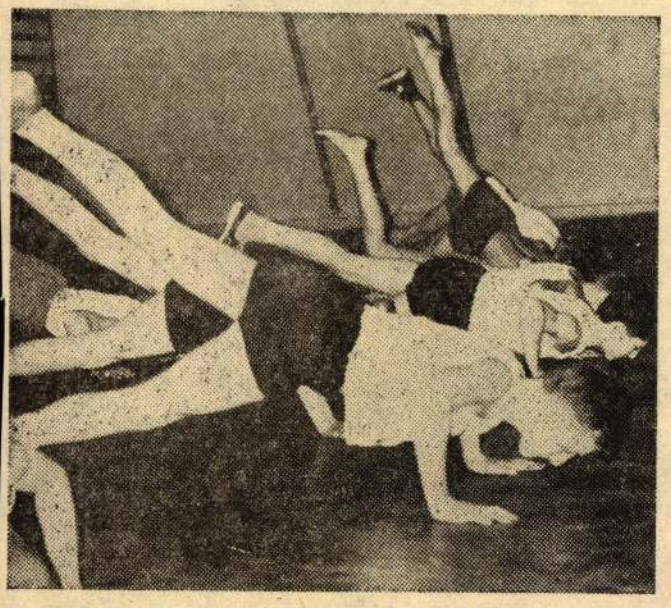

Karhajlítás mellső fekvőtámaszban — ki tudja hányadszor... *(Molnár I. felvétele.)*

ható gyengébb testnevelési osztályzat miatt félnek a tanulmányi átlag leromlásától, s ferdén tájékoztatottan azt hiszik, hogy mindez a főiskolai, egyetemi felvételt is károsan befolyásolja. Azért inkább megmozgatnak minden erővet, csakhogy a gyereknek ne kelljen a testnevelésben részt vennie s a bizonyítványban ne éktelenkedjék a testnevelési rossz jegy.

A statisztika szomorú alakulásának azonban van egy másik oka is. Éspedig nem mindennemű oka!

Sok-sok fiatal az általános iskolákban folyó elégtelen testi nevelés miatt kellő fizikai képességek nélkül kerül a középfokú iskolákba, ahol aztán természetesen sok szen-

nincs kellő izomzat hozzá. Nem marad más hátra, mint valami úton-módon megszerezni a boldogító felmentést...

Aztán a fiú bevonul tényleges katonai szolgálatra, ahol a kiképzés keretében még nagyobbak a követelmények —, dehát nincs meg hozzá az alap...

Ha elfogadjuk azt a tételt, hogy a testnevelési és sportmozgalom egyik fontos harci területe az általános iskola — akkor sürgősen tennünk kell valamit, hogy a testi nevelés az eddigieknél sokkal jobban váljék a nevelés szerves részévé! A második kongresszus idevonatkozó határozata világosan mutatja a követendő utat, s ha pedagógusaink a paragrafusokon túl valóban átérzik, hogy az egészséges, erős, életvídám, új nemzedék formálásában nekik is döntő szerep jut — akkor egyre több olyan újszerű, élményt nyújtó, szórakoztató kezdeményezésről hallhatunk majd, mint az egri Hadnagy utcai általános

nár f
száz
keresz
iskola
ja" c
télked
ási i
rült s
bordásfal-, rúd-, és kötél-erőgyakorlatokat mutattak be, a fiaikért szurkoló szülők és a meghívott ökölvívó, birkózó, súlyemelő edzők nem győztek eléggé bámulni. Végül is *Mihály László* nyolcadikos lett az iskola legerősebb tanulója, aki boldogan vette át a díszoklevelet — no meg a tanár úr csokoládé különjutalmát... Az erős fiúk rangsora egyébként a következőképpen alakult. 14 évesek: 1. *Mihály László*, 2. *Gergyesi Ferenc*, 3. *Kőrösi György*. 13 évesek: 1. *Burai Gyula*, 2. *Zvara Tamás*, 3. *Gyulavári Zoltán*. 12 évesek: 1. *Kőrösi István*, 2. *Szabó Pál*, 3—4. *Lévai Ferenc*, *Kaknics István*. 11 évesek: 1. *Dobai Ernő*, 2. *Szögedi Mihály*, 3. *Hegyi László*.

Az edzők szinte hajba kaptak azon, hogy a kiszemelt erős gyerekek melyikükhöz jussanak, kikből legyen birkózó, kikből ökölvívó, kiből súlyemelő!

Biztosra vesszük, hogy az erő versenyében részt vevő fiatalokkal nem lesz baj sem a középiskolai, sem pedig a katonai testnevelésben. Éppen azért kínálkozik ide a kérdés: miért ne készülhetne ilyen, vagy ehhez hasonló viadalra a megye minden általános iskolai tanulója? Az eredmény nem kis jelentőségű, a cél világos, pénz nem kell hozzá. A tornateremmel nem rendelkező iskolákban a bordásfal- és a mászókötélgyakorlatokat egyéb más gyakorlatokkal lehetne helyettesíteni — ezer ötletes megoldás kínálkozik rá!

Csak találni kell pedagógust, aki megszervezi a felkészülést az edzéseket és a versenyt — versengésre kész fiatalok pedig mindenütt adva vannak!

(—dy)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TRYBUNA LUDU

1968 FEB 1 8

EB Sandor

1021

W Pałacu Kultury w Warszawie otwarto 12 bm. międzynarodową wystawę grafiki „Intergrafik-67" obejmującą prace 460 artystów z 39 krajów. Na zdjęciu: praca prof. Sandora (Węgry) zatytułowana „Wietnam i dlaczego?"

CAF — Dąbrowiecki

Zjednoczonych w P
hadze gotów jest i
dem swego kolegi
drytu i wykąpać się
dach Grenlandii? W
powątpiewają, było
bowiem poświęceni
precedensu i nie roz
by niepokoju z powo
go igrania z bombam
le każdej z nich jede
krotnie większej o
która spadła na Hiro

Tymczasem Pentagon woli, aby Eskimosi (zdjęcie obok) harpunami wydłubywali z lodu odłamki bomb, czekając aż słońce lód stopi i martwe ryby wypłyną na powierzchnię.

Prawdę mówiąc, byłoby bardzo pożyteczne, żeby to nie Roženki z książki Anatola France'a o Gospodzie pod królową Gęsią Nóżką kręciły rożny z bombami nuklearnymi. Ale żeby sami rozkazodawcy wzięli kąpiel w wodach arktycznych i ochłodzili gruntownie swe mózgi. Wówczas urodzeni z bombą atomową przestaliby przeżywać niepokoje.

Natomiast pamiętniki, pisane po latach, już na emeryturze politycznej niczym rozkazodawców nie usprawiedliwią. Nie przekonają nikogo o ich dobrych intencjach, którymi itd...

KAZIMIERZ GOLDE

ożno-
izacji
ch w
alnej"
lu ub.
jeden
entów
ı w
– od
ofen-
uzna-
danie
y.

Nie jest łatwo określić różnice dzielące te organizacje. Prasa przeprowadza między nimi tylko jedną barierę graniczną: **po jednej stronie znajdują się ugrupowania, które „ściśle realizują najnowsze instrukcje przewodniczącego Mao"** (właśnie w sprawie konieczności zaprzestania walki i „zjednoczenia"), **po drugiej — ugrupowania, które kierowane są przez „kontrrewolucjonistów", „reakcjonistów" itp. lub są wykorzystywane przez „złe elementy".**

Naturalnie, sprawa jest bardziej złożona. Należy przypomnieć, że grupy „Czerwonej Gwardii", „Czerwonych Buntowników" i inne powstały w lecie 1966 r. w dużym stopniu w sposób żywiołowy. Przede wszystkim atakowały one organa władzy i ich przedstawicieli. Brak było jednak jasności, jakie organy i jakich ludzi należało atakować. Na tym tle m. in. powstały między nimi pierwsze różnice. Poszczególne ugrupowania rozmaicie pojmowały „rewolucję kulturalną".

Mnogość organizacji tolero-

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 MÁR 3 -

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1021

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Vietnam!

Ék Sándor munkája

...Ő

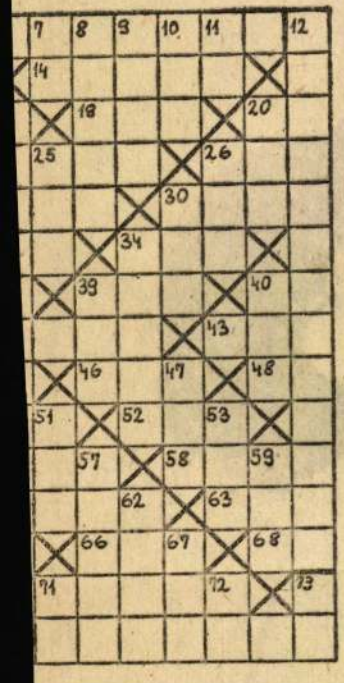

latkert. 11. D. S. 12. A vízszintes 1. folytatása. 15. A függőleges 12. folytatása. 16. A jövedelem után fizetett összeg. 18. A függőleges 15. folytatása. 20. Időegység. 22. ... poetica. 24. Földműveléshez nélkülözhetetlen eszköz. 25. Belső szerv. 26. A test része. 28. A levélen szerepel. 30. Vágószerszám. 32. Nem hasznos. 34. Keresgél. 36. Település Teherán mellett. 38. Csuk, kulcsot ráfordít. 39. Tüzet lokalizál. 40. Pulóvert készít. 45. A disznó teszi. 47. Hiányos — cselekedet. 49. Csapat. 50. Jegyezd. 51. Kerti szerszám. 53. Becézett női név. 55. Öröklődő tulajdonságokat hordozó kromoszóma-részecske. 56. Könnyen rászedhető emberre mondják. 57. Hosszú, széles női sál (+'). 59. Férje, házastársa. 61. Kivágott fa egybehagyott vastag törzse. 62. Kilátásba helyez. 65. Névelővel — az egyik nem. 67. Fejér megyei község. 69. Börtönben van. 70. P. E. 71. E. J. 72. Kimondott mássalhangzó. 73. A legegyszerűbb gép.

Beküldendő a vízszintes 1., 61., függőleges 12., 15. és 18. sz. sorok megfejtése március 7-ig. A hibátlanul megfejtők között könyvet sorsolunk ki. A rejtvényben az o, ó, illetőleg az ö, ő között nem teszünk különbséget. Az elmúlt heti számban közölt rejtvény megfejtése: *Metropolitan, Az aszszony ingatag, Nápolyi, Rigoletto, L. amico Francesco, Mantuai herceg.*

Könyvet nyertek: *Vincze Károly* Miskolc, Fűtőház, *Szederkényi Erzsébet* Miskolc, Felszabadítók u. 14., *Jászai Pál* Abaújszántó, Kassai u. 6. szám.

A könyveket postán küldjük el.

...RMEKEKNEK

...Ravasz Péter ...hivatlan vendégek

(Bolgár népmese)

A következő napon egy harmadik gazda érkezett Ravasz Péterhez, és ő is azt állította

— Hogy ízlik a leves, barátom? — kérdezte Ravasz Péter a hívatlan vendéget. — Ne

Hí...

1968 márci...

A nap kelte 6.21,
A hold kelte 7.52
Névnap: Kornélia

1968. márc...

A nap kelte 6.19
A hold kelte 8.1...
Névnap: Kázmér

110 éve, 1858. március 3-á... halt meg Bajza József iró ... költő, a magyar irodalmi ... színikritika kiváló mester... Haladó politikai nézetei a r... formkorszak forrongásaiba... alakultak ki. Keményen vé... delmezte az irodalom és a tu... domány szabadságát a fő... beavatkozási kísérletek ellen... „A literatúra örök respublic... a benne önkény hatalmat ne...

— **22 000 méter** anyagot dol... goztak fel öltönyök, felöltő... készítésére a Miskolci Ruházati Ktsz dolgozói 1967-ben. Erről adnak számot március 5-én megtartandó mérlegzáró közgyűlésükön.

— **AZ 1967—68-AS TANÉVBEN az LKM 1125 dolgozója tanul különféle oktatási intézményekben. Legtöbben a középfokú technikumok hallgatói.**

— *MUZSIKÁLJUNK EGYÜTT* címmel klubhangverseny lesz március 8-án, este fél 8 órakor Miskolcon, a városi pedagógus klubban.

— **Gyermekruházati** szaküzlettel bővül az idén Sárospatak üzlethálózata.

— **A HELYIIPARI** és Városgazdasági Dolgozók Szakszervezetének Borsod megyei Bizottsága 1968. március 5-én,

PEST MEGYEI
HÍRLAP

1021

1968. MÁRCIUS 3., VASÁRNAP

VIETNAM

Ék Sándor

(ÉK SÁNDOR RAJZA)

TUDOMÁNY

Csurgás két kontine

Kutatják a Golf-áram

Az 1968-as esztendő legérdekesebb óceánkutatási programjának ígérkezik az a vállalkozás, amelyet a PX—15 jelzésű kutató tengeralattjáróval hajtanak végre a Golf-áram tanulmányozása céljából. A programot az ismert tengerkutató Jacques Piccard professzor vezeti.

A tengeralattjáró hat főnyi személyzete — beleértve a kutatókat is —

Miaminál 1968 nyarán ereszkedik majd 100 méteres mélységbe,

itt „beáll" az áramlás irányába és 8—10 kilométeres sebességgel sodortatja magát. A kutatás 100 méter mélységben kezdődik, de maximálisan 600 méterig hatol a Golf-áram útvo alán. A Golf-áram sebessége Európa felé már csökken, ezért a haladás során a motorok is segítenek, tehát nem „csurog" végig a tengeralattjáró a 2400 kilométeres távon.

A második világháború víz alatti hadműveletei során észlelték, hogy

a szonár (hangradar) készülékek mérési eredményeit a tengeráramok jelentős mértékben zavarják.

Ez valószínűleg abból adódik, hogy az áramlás melegebb vizet szállít, mint a környezete és ez megváltoztatja a hang terjedési sebességét. A PX—15 — elektromotorjainak leállítása után — tökéletes csendben tud úszni, és speciális szonárkészülékei segítségével sokoldalú hangméréseket tud végrehajtani. Különösen a víz alatti hangok rezgésszá-

MDK

Ék Sándor

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 jan.31.

M.D.Y

Ék Sándor
festő-

A veszprémi Vegyipari Egyetemen
volt egy évvel ezelőtt tárlata.

Reuter Sándor: 14 művész kiállítása Veszprémben.
Művészet, 1968. február - 3-4 lap.

MDK

Ék Sándor, festő

Töprengő c. műve az Ernst Múzeum tárlatán látható.

— Dolgozó emberek között 6

ESTI HIRLAP Bp. 1968. jan. 20

Ék Sándor, festő

15) A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású műve: „Éljen a Tanácsköztársaság!" Papír, litográfia. 50x38cm Ltr. 59.47 141. old.

Gerelyes Ede: A Legújabbkori Történeti Múzeum tanácsköztársasági gyüjteménye.131.o.

Legújabbkori Tört.Múz.Évkönyve.II.évf.1960.Bpest,1961.
Franklin Nyomda.Bp.

Ék Sándor

szerepel a
„Magyar képzőművészek a
fasizmus ellen" c. Tárlaton
a Nemzeti Galériában

Jelenkor 1966 II n. 153 old.

Ék Sándor

Saját barlangjában (1944) i plakátja
nerepel a Politikai plakátkiállítás-
a Nemzeti galériában (szepró)
A fasinto fenevad (1944) "

Négyművelés 1965 10 n. 35 old.

Ék Sándor

Felszabadulás c. műve (szerző) szerepel a „hagyat kiszőművének a fasizmus ellen" c. kiállításon a Nemzeti galeriában

Népművelés 1966 II. n. 39 old.

MDK

Ék Sándor

Felszabaditás, repr.

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

Ék Sándor

Szaktáns értetlensége Derkovits-csal szemben: 1945-ben csak „biztató ígéret"-nek tekinti

Szabolcsi Miklós: József Attila, Derkovits Gyula, Bartók Béla. MTA. Nyelv- és Irod.tud. Ont. Közl. XIV. (1959). 49. l.

MDK

Ek Sándor

Felszabaditás, repr.

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal. 1965.

Ek Sándor

A néci Németorsz.rövidesen megsemmisül
A fasiszta fenevad nem menekülhet
Saját barlangjában végzünk...

A. képzőművészek a fasizmus ellen.
A.gal. 1965.

MDK

Ek Sándor

Fehér terror, o.

Felszabaditás, o.

M. képzőművészek a fasizmus ellen, N.Gal.

1965.

MDK

Ék Sándor

A szovjet parlamenterek meggyilkolása, szén

Néger kisfiu, lit.

M. képzőművészek a fasizmus ellen,

N.Gal. 1965.

MDK

Ék Sándor

SA gyilkos, cer.

Republikanicshes, kr.

Utcai harc Budapestért, szén, vf.

M. képzőművészek a fasizmus ellen,

N.Gal. 1965.

MDK

Ék Sándor

Eljen a Tanácsköztársaság, lit.

Le a háboruval, lit.

Le a fasizmussal, szén

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal. 1965.

Ék Sándor

Felszabadulás, 1945" c. szénvázlata a „Rákosi elvtárs harcos élete" kiállításon szerepelt

Északmagyarország 1953. jan. 15

Ék Sándor
festő - grafikus

MDL

Grafikai műveit bemutatta a
tárlaton.

Mihályi Pál: A VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20-i lap

MDK

Ék Sandor

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p.lo.

ÉK ⇒ Sándor festő

Rudy Endre: Magyar jakobinus dala c. verséhez illusztráció. Fekete repr. 30 ott

Magyar költészet -mai magyar grafika. 27.o.

A Petőfi Irodalmi Múz.Évkönyve.1959.Bpest.1959.Révai Nyomda.Bp.

Ék Sándor, festő

A Petőfi Irod. Múz. 1958. szept-20-án megnyilt kiállítására rajzokat készített Költők verseihez. 27 old.

Magyar költészet - mai magyar grafika.27.o.

A Petőfi Irodalmi Múz.Évkönyve.1959.Bpest.1959.Révai Nyomda.Bp.

Ék Sándor
festő -

M.D.K

„A Vörös Gárda esküje"
(rajzo)

A borító hátlapján.
Művészet, 1968. január.

MDK

Ék Sándor

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1967 okt.28.

MDK

Ék Sándor

Koreai anya, rk.

A magasabb faj védelmében, cer.akv.

M. képzőművészek a fasizmus ellen,

N.Gal. 1965.

Ék Sándor

Gyűjteménye kiállítása nyílt

~~Ék~~ a veszprémi Egyetem

Aulájában

Népszavalás 1966 X. n. 4 old.

Ék Sándor
festő

M.D.Y.

Meddig? "amíg rajta
"lépvisel a művészt.

Fáthy János: Három kiállítás
Művészet, 1968 jannár - 4C kep

ÉK Sándor festő M.D.K.

1940-ben készült szénrajz / letekintő fej/

Ecsttel a vásznon .mint agitátor, mint történeti krónikás szólal meg.

" Szamuely találkozása Leninnel"

" Szekszárdi direktórium kivágzése"

" Iraki táj" /1960/

"Sili" /1962/

Előzőleg 1958-ban volt gyüjteményes kiállitása Balaton, Sárospatak. Mátravidéke, Buda tájképek.

Sutka Mária: Ék Sándor gyüjteményes kiállitása a Műcsarnokban

Magya r Nemzet 1962. szeptember 8.4.1.

6

ÉK Sándor festő M.[illegible].K.

60. születésnapja alkalmából gyüjteményes kiállitása a Mücsarnokban

Megnyilt Ék Sándor gyüjteményes kiállitása

Magyar N emzet 1962. szeptember 2. 4.l.

Ék Sándor festő M. d.K.

Kossuth-díjas, A Magyar Népköztársaság érdemes művésze.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége, valamint kiváló művészi munkája elismeréséül 60 születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend kitüntetést adományozta.

Kitüntetések
Magyar Nemzet 1962. szeptember 1. 6.1.

Ék Sándor
festő

M.D.K.

60. születésnapja alkalmából
a Munka Vörös Zászló Érdemrend-
jével tüntette ki a Népköztársasá-
gunk Elnöki Tanácsa

_____. Kiállítások

Művészet, 1962. október 46 lap

Ék Sándor

Első látogatók a kiállításon.

Ék Sándor: „Zsozso" című olajfestménye.

Tolnamegyei népújság
1962 máj 6.

Az asszony is eljött a kályhától, bármennyire nem akaródzott. Igyekezett kelletlenségét leplezni, mert nincs az embernek már egy nyugodt perce.

A kései látogató hunyorgott a hirtelen fényben, amit a csillár egyszerre ráontott, s még görbébb lett, ahogy kezet csókolt az asszonynak.

— Tehát megiscsak éneket szeretne tanulni.

— No, igen — nyögte ki a cipész s további szavakat keresgélt. — Tetszik tudni, én mindig énekeltem, de most egészen más a helyzet...

— Más a helyzet... — bólintott az asszony.

— Mármint a szövetkezetben, tetszik tudni.

énekeljek nekik, mert nevetni akartak rajtam. Én többet nem énekeltem. Pedig kérnek, mindig kérnek... De, ugyebár, ami nekem magamnak odahaza jó volt, az nem biztos, hogy jó, mikor mások is hallják... Pedig nehéz, nagyon nehéz ének nélkül. Tetszik tudni, van, hogy megszokik valamit az ember...

— Sóhajtott egyet s újra kirakta ujjait a térdére. Kérő s egy kicsit bocsánatkérő szemeit az asszonyra függesztette.

— ...Ha meg tetszene engem tanítani..., hogy ne nevessenek ki... Meg ugye, sokan vagyunk ott — tette hozzá gyorsan és pirosan, mintegy mentségül a nyomósabb indokot —, nem jó, ha az egyik ember zavarja a másikat. Ha szépen tudnék énekelni, nem zavarnám vele a többieket se... Addig majdcsak megállom...

Elhallgatott. Várakozóan, reménykedve hallgatott, mint ki ime letette sorsát a háziak kezébe.

Az asszony mosolyából végkép eltűnt az a kis malíciózus árny.

— Nézzük csak — mondta s felállt. Odaült a zongorához s hangokat ütött le, melyeket Tiba Lajos szövetkezeti dolgozónak követnie kellett.

Ugy találta, faragható a hang, s nem is túlságosan kellemetlen. Vállalta a tanítást.

be a részbe tartozunk, ...
újult, de újságában csak akkor

LETENYEI GYÖRGY

TÉNAGY SÁNDOR:

Fácánkert

Mint zsír nagyanyám fazekában,
forr és perceg a napfénytől a táj
és mint illatos, frissen-sült falatok,
úgy álltak a házak a jószag szédületében.
Hazajöttem, mint mindig, tavasszal,
a pajtában rozsdát könnyezett értem a kapa.
— Áss fel engem is! — mondta a kert
és én pici magvakat bújtattam nagyranövő
reménnyel a hideg hantok alá.
Tavaly is, munkámat megköszönve,
szememre dobott egy szirmot a barackfa,
amely még sokáig ott mosolygott,
mert könnyű volt és fehér, mint a szerelem.

KOPIÁS SÁNDOR:

MÁJUS

A tájat csordultig megtöltő fényekben
feloldja a május a maradék telet;
ízelítőt ad a nyár kenyeréből,
— mindenkinek jut egy friss, forró szelet.
A virágokba méheket bújtat,
gyűlik a méz kaptárban, lelkekben;
piros szirmok tüzében égünk,
s porzók, bibék ragyognak mellettem.
Különös, tavaszi íze van a csendnek,
— időt, teret betölt az izgalom;
a feszes színek szinte elpattannak
a mezőn, a völgyben s a hegyoldalon.
Megnézik magukat a tavak tükrében
a divatos, borzas, fiúsra nyírt lombok;
fölöttünk az ég:
gondtalan, felhőtlen emberi homlok,

HATVANI DÁNIEL:

Harc a fényességért

Föld, ég, virág — örök szavak.
Rájuk az árny s a fény tapad;
szemembe fölkeringenek,
adnak lázzal telt életet.

És én úgy érzem, mint aki már
bányák mélyéből kiabál,
melyre a válasz: a hallgatás,
de közben mind mélyebbre ás.

Kősziklák, szenek holdjai,
mindenség komor foltjai
járnak köröttem szüntelen,
robajlanak a szívemen.

A búvópatak-gondolat
tépi az álom-rongyokat
s alkotja törvénye szerint
a világ forgó tényeit.

Rámront vadul a villogó
hullámok mögül a folyó,
csapdossa lelkem partjait,
inog a tudat, mint a híd.

Habok szivárvány-testjei
üveggé tűnnek sejleni,
bíbor magányban ránganak
az örvénylő fagyok alatt.

Dolgok, fák sorsa csörgedez,
mint szertefűrészelt lemez,
bevonja hűs tekintetem —
jégkristályok az ághegyen.

Ám nőnek győztes paloták,
társakat keres s otthonát
készíti már az ember itt,
óvja az élet rendjeit.

Csillagok közt futó dalok
a szétvilágló ablakok,
lengetnek utcát, parkokat,
várost emelő karokat.

S énbennem is már így remeg
a fény-sóhaj a föld felett,
szíveken szikra-táncokat
lejt az éj holdas ég alatt.

És kiáltjuk mindannyian:
legyen a világ árnytalan!
A fényességért küzdve jól
testünk az ég fölé hajol.

S a világ színes arcain
mosollyá szelídül a kín,
lábunk alatt olvad a tél,
míg a tavasz honába ér.

Ék Sándor

Ék Sándor: „Zsozso" c. olajfestménye.

Fejérmegyei Hírlap
1962 máj 3.

fervonásosokat, jeleneteket, majd a műsor után szereplők, szülők és nézők együttmaradtak és igen kellemes estét töltöttek.

a műsor betanulásában és általában a kultúrmunkában a pedagógusok.

Törőcsik József

(Folytatás a 3. oldalról.)

Szolovjev intett két társának, óvatosan felemelték Varsavszkijt és kivitték az ajtón. Rimma utána vetette magát.

— Nono, „Fóka" — fordult Szolovjev a „beteghez" —, viselkedjék csendesen — és kiadta a parancsot:

— Motozzák meg mind a kettőt!

Ugyanekkor a rendelő bejáratához gördült a rendőrség csukott gépkocsija és Szterzsnyev százados szállt ki belőle...

XIX. FEJEZET

Az üzemben az ebédszünet a munkásoknak 12 órakor, a tisztviselőknek pedig egy órával később kezdődött. A dolgozók többsége az üzemben étkezett. Többen azonban otthon ebédeltek, minthogy az új telepen laktak. Akiknek saját járművük volt, rendszerint hazamentek ebédelni.

Szmirnov százados és emberei minden figyelmüket megfeszítették. Most is ott állt Szmirnov a bejárat közelében és figyelmesen nézte az ebédről visszatérő munkásokat; különösen éberen figyele azokat, akik gépkocsival érkeztek az üzem területére.

Éppen most fordult be Oleg Korallov Pobjedája. A kapunál lefékezett, bemutatta belépőjét és könnyedén balra fordulva beállt az új parkolóhelyre. Besurrant a kapun motorkerékpárjával Vaszja is, a fiatal, vidám és tréfacsináló ekszkavátor-kezelő. Szmirnov ezekben a napokban semmiben sem feltűnő, hallgatag őr maradt és alkalma volt tanulmányozni a dolgozók szokásait. Csokoládé színű Pobjedája se keltett több figyelmet, mint bárki másnak a kocsija. A szélvédő üvegen keresztül most felismerte Nyuhovot, a kövér tervezőt. Szipkáját most is változatlanul a foga között tartotta. Szmirnovnak feltűnt, hogy Nyuhov az utóbbi napokban az étkezdében ebédelt, ma azonban Korallov kocsiján ment haza ebédelni és a saját Pobjedáján tért vissza.

A kapus késlekedett. Nyuhov türelmetlenül dudált, végre kinyílt a kapu. Szokás szerint felmutatta belépőjét, a kocsimosó felé indult: a Pobjedája erősen be volt fröcskölve sárral. Ekkor Drozdov odament Szmirnovhoz.

— Ez az! — mondta.

Ék Sándor

A képen: Ék Sándor: „Zsozso" c. olajfestménye.

Dunántúli Napló
1962 május 3 5. lap

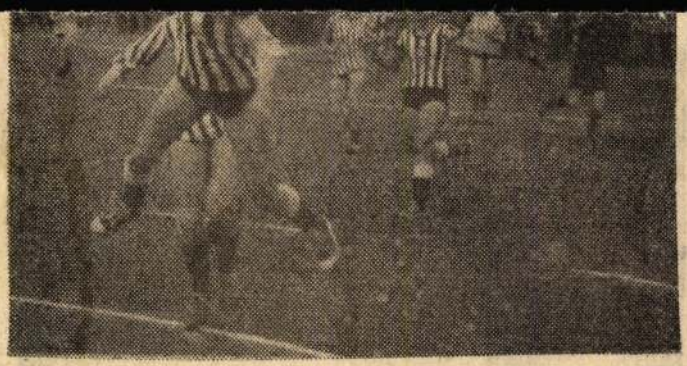

Uj kézilabda-stadiont avattak a Pécsi Bányász kézilabdázói. A pályaavatón kettős sikert értek el, mert mind a női, mind pedig a férfi csapat győzelemmel hagyta el a pályát. Képünkön a bányászlányok mérkőzésének egyik izgalmas jelenete. Szmolkáné góldobás közben.

A sportot szerető tömegek áldozatkész társadalmi munkával és a szénbányászati tröszt anyagi hozzájárulásával megépült bányász kézilabda-stadiont hétfőn délelőtt avatták. Az avató ünnepségen jelen voltak a megyei és városi párt bizottság, a megyei, valamint a városi tanács és a szénbányászati tröszt vezetői. A bányász himnusz elhangzása után Pataki Mihly, a szénbányászati tröszt igazgatója adta át a pályát. A megnyitó szavak után a trösztigazgató megjutalmazta a pálya építésében kiváló eredményt elért társadalmi munkásokat. Jutalmat kapott a kézilabda szakosztály két edzője: Pálfai András és Zákányi Bálint.

A sportolók nevében Maróti Géza, a sportkör elnöke vette át a sportteleptet. Az ünnepség után a kézilabda-csapatok léptek pályára és hazai első mérkőzésükön, a kor szerű, új pályán sikeresen mutatkoztak be.

Pécsi Bányász—Győri Vasas ETO 7:5 (4:2). NB I. női mérkőzés. — Hatalmas iramban kezdődött a mérkőzés. A bányászlányok megújuló támadásokat vezettek az ellenfél kapujára, és rövid idő alatt három gólos vezetésre tettek szert. A győriek a játék lelassítására törekedtek, ami nem sikerült. A vendégek is szívósan küzdöttek és a félidő vége felé megszorították az idegesen játszó pécsi csapatot.

Az iram a szünet után sem csökkent és a győriek támadtak veszélyesebben. Az első gólt is nekik sikerült lőniök. Ekkor ismét felülött a Pécsi Bányász és 6:3-ra elhúzott. A hajrában a győriek megpróbáltak kiegyenlíteni, de csak szépíteni tudtak. A pécsi csapat góldobói: Holub 3, Szmolkáné 2, Szittyáné és Bor.

Pécsi Bányász—Csömör 19:8 (7:3). NB II. férfimérkőzés. — Igen jó

Ék Sándor

Ék Sándor: Algíri nő

Gyc. Művészetéről 1964 ápr

ÍZELÍTŐ

Mint köztudomású, ez év tavaszán kerül megrendezésre a két évenként szokásossá vált magyar képzőművészeti kiállítás. A Műcsarnokban már szorgalmasan dolgoznak a tárlat előkészítésén. A kiállítás jelentőségének megfelelően igyekszik képet adni az elmúlt esztendőkben született monumentális alkatásokról is. A kiállítást április végén nyitják meg, s a budapesti ipari vásárra hazánkba érkező külföldi látogatók is megtekinthetik.

A tárlat figyelemre méltó anyagából ezúttal bemutatunk néhányat. A reprodukálás Kónya Kálmán munkája.

AMIRŐL A JEGYZŐKÖNYVEK

A vidéki alapszervezetekben befejeződte tások. A jegyzőkönyveket aláírták, lepecsét szakmai elnökségekhez. Szinte nem is kell nek mindenhová, az is éppen eleget mond, precíz, pontos, avagy szűkszavú jegyzőkönyv *alapszervezeteink életében is mily pezsgést a szocialista demokrácia kifejlesztése érdeké kája, milyen jótékonyan érződik az SZKP nak megfrissítő hatása.*

A filmes szakma

taggyűlésein igen dicséretes módon nem an üdülési kérdésekre terelődött a szó, sokka munka, a jobb termelés, a szocialista együ *Vas* megyei taggyűlésen *Lődör Jenő* grafi vakkal hívta fel a figyelmet egymás megbec gára, az egymás között használt beszédmód a taggyűlésen határozatot hoztak arra, hogy legek alapján termelési tanácskozásokat kell ság kötelezte az újonnan megválasztott szb tervezet elkészítésére. Akárcsak máshol, a v negyedéves szakszervezeti tájékoztató kiad taggyűlésen a főkönyvelő vetette fel, milyen vés (ő mondotta így!) a tagok száma. Még nak a vállalatnál, akik nem léptek be Felszólalt az igazgató is, s ígéretet tett, ho napot tartanak. *Gordosné* szaktársunk pedig szólásomat azzal szeretném kezdeni, hogy *m zet.* Fiam is, én is odavoltunk üdülni, hár nagyon jó ellátásban részesültünk. Ezért kö szakszervezetnek. Ha elmegyünk utazni, az is fele árat kell fizetni. Szinte már ezzel is tö amennyi tagdíjat befizetünk. Beszélni lehet a lomról is..." És a párttitkár állapította m hogy az elmúlt két év folyamán már nem v döntés, melynél a vállalatvezetés ne működ párt- és a szakszervezettel. Ugyanakkor a hívták a figyelmet arra a jelenségre, hogy a ran hajlamosak a központi dolgozókkal törődn válik előttük a vidéki tagság. Megbírálták egy vidéki dolgozónak három hónapja beadv válaszoltak... A *kecskeméti* taggyűlésen ne vezetés és szb rossz kapcsolatára derítettek pontból álló, a vállalat egész munkájára kih hoztak, pontos határidőkkel és körülírt te *Lajos* elvtárs Tiszakécskéről például méltán j *csának találom, hogy a vállalat igazgatója ni* ság itt is a továbbképzés és a szakszervezet koztató mellett szállt síkra.

A színházak

taggyűlései közül szembeötlő a *miskolci* Amennyire elégedettek voltak a felszólalók a hiszen két dolgozó nem tagja csupán a szaks szonylag magas, jó a tagdíjfizetés is, alapo régi szb-t, mert munkájában nem támaszkod den vonatkozásban a bizalmiakra. Határozat hogy az *új bizalmiakat meg kell ismertetni jo ségeikkel,* ugyanakkor rájuk kell alapozni az zeti munkát is. A tagok hívták fel a figyel fontosságára is. S arra, hogy nem csupán az színház minden dolgával törődés, de a *tagság* sen és személyszerint is.

A zeneművész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALA MEGYEI HIRLAP

Ék Sándor

1962 MÁJ 13

1021

A IX. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS ANYAGÁBÓL

Ék Sándor: „Zsozso" c. olajfestménye.

BALOGHY ZOLTÁN:

EGY SZELET RÁ

Mostanában egyre sűrűbben bukkan fel az emlékezetemben Zsófic alakja. Különösen egy-egy kiadósabb ünnepi ebéd közben rajzolódik elém olyan élességgel, mintha tegnap láttam volna utoljára. Pedig mennyi ideje is ennek? Bizony több, mint húsz esztendeje.

A neve, hogy Zsófic, holmi vígjátéki történetre utal. Pedig történetének látszólagos apróságában annyi a tragikum, hogy ezért nem tudta emlékezetemből kimosni az idő.

Kis dunántúli városka gimnáziumának második osztályában koptattuk együtt a padokat. Tizenkét évesek voltunk, második éve jártunk együtt és Zsóficot mégsem ismertük. Már úgy, hogy senki nem barátkozott vele. Holmi különcnek tartottuk.

Hogy miért? Például azért, mert Zsófic a téli hó leestéig mindig egy agyontaposott dorcó cipőben járt az iskolába. Nadrágot sem láttunk rajta soha olyant, amelyiknek ne lett volna folt az ülepén. Még az évnyitó ünnepségre is foltosban jött, s mi kamasz módra azon röhögtünk, amíg igazgatónk kenetteljes szavait hallgattuk. Ellenben iskolai egyensapkája még a második évben is olyan volt, mintha most hozták volna ki a Bauer és társa üzletéből. Mi már akkor ki tudja hányadikat nyúztuk, hiszen összenyomva jól lehetett verekedni vele. De ezek miatt egymagá-

az esetben nem, mert megéreztem, hogy most megfejtem Zsófic titkát.

— Nézd — kezdte az újabb kérdéseimre —, énnekem azért kell kitűnő tanulónak lennem, különben nem járhatok iskolába.

— Hogyhogy? — volt ismét rajtam a csodálkozás sora.

— Ugy — szólt csendesen — hogy akkor elvesztem a tandíjmentességet, s akkor ki kell maradnom, mert apám nem tud tandíjat fizetni utánam.

Csak ez az első mondat jött ki belőle nehezen. Utána már hol akadozva, hol folyékonyan elmondott mindent, amit korábban nem értettem. Elmondta a foltos nadrágot is, meg hogy az ő diáksapkájának mindaddig jónak kell lenni, míg ki nem növi.

Egyre nagyobb megdöbbenéssel hallgattam, mert az első tizegynéhány esztendőmből kiesett a szegénység fogalma. Hát ilyen is van? — rémüldöztem, s amíg Zsófic csendesen beszélt, úgy éreztem, mintha szavai marokra fognák a szívemet.

Neki pedig jólesett beszélni. Hálásan nézett rám, hogy végre valakit érdekel az ő élete. Egész bizalmába férkőzhettem, mert egyszercsak karonragadott.

— Gyere a kórház felé.

— Minek?

— Majd megtudod.

Volt egy kis kórháza a vá-

roskának

M.D.K.

ÉK Sándor festő

(1902 —

Illusztráció (vers)

A két világháború között emigrációban él.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945
p. 1958. 421, 425. l

Ék Sándor, festő MDG

1949-ben, esti szabad képzőművészeti tan-folyamon vezetője volt Hufnagel Károly autodidakta festő-szobrászpak.

Kiss Dénes: Teleszkóp a Cakásban 2.1

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. febr. 22.

mdk

Ek Sándor

Szamuely Lemmel a Vörös Terén
1919-ben c. rajza

Uj Irás 1961 nov. 9 sz 774. l

M.D.K.

Ék Sándor
festő

"Le a hálóval" (repro)

Művészet, 1962. november — 2 lap

M.D.K.

Ék Sándor
festő

1958-tan február - március havában
volt a Műcsarnokban volt kamara-
kiállítása — „Plakát" (repro)

—: Uitz Béla Ék Sándorról
(Művészet, 1962. november — 45 lap.

Ék Sándor
festő

M.D.K.

Elhagyatva
Tanácsmagyarországért mindenki
a frontra } repro

—: Rostás István beszéde Ék Sándor kiállításának megnyitás
Művészet, 1962. november — 4 6 lap.

Ék Sándor

festő

M.D.K.

60. születésnapja alkalmával rendezett kiállítást. — Klarea Lelkiut a német nőmozgalom vezetőjét rajzolta le, Wilhelm Pieck arcképét készítette el, Ernst Thälmann elvtársról készített festményt.

— : Rostás István beszéde Ék Sándor kiállításának megnyitásakor

Művészet, 1962. november — 46 lap

M.D.K

Ék Sándor
festő

Don medencei tanulmányait is bemutatja a kiállításon. — 10 év Lenin nélkül" című pályaműve. „Béke" című gyűjteményes kötete. 1954-ben „A realizmus zászlója alatt" elméleti cikket írt.

— : Rostás István beszéde Ék Sándor kiállításának megnyitásán
Művészet, 1962. november – 46 lap

M.D.K.

Ék Sándor
festő

Memento "litográfiái 1957-ben
"adták ki. — 1948-49-ben a parti-
zán emlékmű versenypályázaton
részt vett.

—: Rostás István beszéde Ék Sándor kiállításának megnyi-
tásán.

Művészet, 1962. november — 46 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
Ék Sándor

1962 MÁJ 30
1021

NÉPSZABADSÁG

1962. május 30, szerda

Új művészeti sokszorosítási eljárás: a luxográfia

Beszélgetés Ék Sándor Kossuth-díjas festőművésszel az új eljárás kidolgozásáról

A Nemzeti Galéria új szerzeményei kiállításának sokoldalú grafikai anyagában a hagyományos eljárással készült lapokon kívül — tollrajz, ceruzarajz, hidegtű, rézkarc, litográfia stb. — új eljárással előállított művekkel találkozhat a látogató. Az új eljárás neve: *luxográfia*, kidolgozója, művelője, a kiállított lapok alkotója *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművész.

— Mi a lényege az új eljárásnak, mi volt az inspirálója? — tettük fel az első kérdést.

— Ezelőtt többször készítettem litográfiát. Eközben jöttem rá, hogy ez az eljárás nem ad teljes értékű művészi másolatot, megsérülhet a nyomófelület, s így eltorzulhat az eredeti rajz. Amikor az új eljárás útjait-módjait kezdtem kutatni, ezeket a hátrányokat akartam elkerülni. Hogy mi az új eljárás lényege? Nagyon nehéz erre tömören, röviden, egy napilap adta terjedelem lehetőségein belül válaszolni. Röviden talán ennyit: a luxográfia rendelkezik a litográfia minden előnyével, annak hátrányai nélkül.

Az új eljárásnál a sokszorosítani kívánt képet vékony, átlátszó anyagra kell felrajzolni. Erre legalkalmasabb az átrajzolópapír. A rajz elkészíthető krétával, grafittal, szénnel, tussal — minden fényt gátló anyaggal. Az így elkészült rajzot fényérzékeny filmre kell átvinni, s azon az eredeti rajznak pontos, negatív mása jelenik meg. A negatívról a rajz egy megfelelően preparált alumínium lemezre kerül, amelynek egyes részei az átvilágítás után víztartók, illetőleg víztaszítók lesznek, ettől kezdve a sokszorosítás megegyezik a hagyományos litográfiai módszerrel.

— Milyen méretben kell a rajzot elkészíteni, s hol alkalmazhatók a luxográfiák elsősorban?

— A rajzot egy az egyhez arányban kell elkészíteni, sem nagyításra, sem kicsinyítésre nincs mód. De ennek megvan az előnye. A művész mindig azt a képet látja maga előtt, amely a sokszorosítási eljárás végén jelentkezik. Felhasználására nem lehet fontossági sorrendet megállapítani, hiszen az eljárás alkalmas arra, hogy teljes művészi értékű másolatot kapjanak, akik a lakásukat díszíteni akarják, s alkalmas arra is, hogy a könyvekhez eredeti grafikákat használjanak fel illusztrációnak. Minden mű sokszorosítására alkalmas az eljárás, ami eredeti, de kész művek reprodukálására alkalmatlan. —

— Mikor dolgozta ki az eljárást? Mi készült eddig ezzel a módszerrel?

— Tavaly, az év első felében jelent meg erről az első publikáció. Ez körülbelül megfelel az új eljárás születésnapjának is. A Nyomdaipari Kísérleti Üzem lelkes gárdájának — *Lovász Kálmán, Stáhl Endre, Buzás Ferenc, Vanek József, Illés Sándor, Bárdos Sándor* — közreműködésével eddig tízféle lapról készült 200—500 példányú reprodukció. Ezek közül való az új szerzeményi kiállításon bemutatott néhány darab is.

— Művésztársai közül alkalmazta-e már valaki az eljárást?

— Legjobb tudomásom szerint eddig csak *Raszler Károly* csinált luxográfiát. Pedig hasznos lenne, ha mások is kísérleteznének vele. Az eljárás nem titok.

— Talán megtudhatnánk még valamit az új eljárással kapcsolatos terveiről?

— Most a színes eljárással kísérletezem. Több színű reprodukciókat szeretnék ezzel az eljárással sokszorosítani. Sárga, kék, piros szín lenne a három alapvető, s negyediknek szürke vagy fekete, hideg vagy meleg szín, ahogy a kompozíció megkívánja. Remélem, rövidesen ezek a kísérletek is sikerülnek. Megkönnyíténé a munkát, ha a főiskolán vagy másutt lenne egy műhely, ahol művészi luxográfiai sokszorosításokat lehetne készíteni.

*

A beszélgetés befejeződött. Tény: az új eljárás bevált — ezt jómjelzi az is, hogy képviselői már helyet kaptak a Nemzeti Galéria gyűjteményeiben is. Jó lenne azonban, ha az ezzel az eljárással készült illusztrációk már könyveket is díszítenének, igaz értékekkel ajándékozva meg a szép könyvek kedvelőit.

Rókás Sándor

Megnyílt a szovjet leszerelési és békekonferencia

Kedd reggel a szakszervezetek házának oszlopcsarnokában ünnepélyesen megnyitották a szovjet társadalom leszerelési és békekonferenciáját, amely megválasztja a szovjet küldötteket a július 9-től 14-ig tartó leszerelési és béke-világkongresszusra.

Az értekezletet *Nyikolaj Tyihonov*, az ismert költő nyitotta meg, majd egyhangúlag megválasztották a konferencia elnökségét és díszelnökségét. A díszelnökség tagjaivá Hruscsov vezetésével az SZKP Központi Bizottsága elnökségének tagjait választották.

Az értekezlet első napirendi pontjaként *Alekszandr Kornyejcsuk* író, a Béke-világtanács tagja, a leszerelési és béke-világkongresszus szovjet előkészítő bizottságának elnöke tartott beszámolót.

Kornyejcsuk rámutatott, hogy korunkban nincs fontosabb kérdés a háború és béke ügyénél. A háború megakadályozásának *legradikálisabb útja a nemzetközileg szigorúan ellenőrzött általános és teljes leszerelés.*

— Új harci formákat kell keresni, új utakat a néptömegek erőfeszítéseire, összefogására — mondotta. — A szovjet társadalom kétségtelenül mindent megtesz, hogy a Moszkvában sorra kerülő világkongresszuson *olyan szabad vita és nyílt véleménycsere alakuljon ki, amely elősegíti az általános leszerelésért és békéért vívott harc kiterjesztését,*

A vita során számos ismert közéleti személyiség, köztük *Konsztantyin Fegyin* író és *German Tyitov* űrrepülő szólalt fel.

Tűzharc Algírban az OAS és a helyi arab rendfenntartó erők között

Algír kikötőjében csaknem egyórás tűzharcra került sor az OAS egységei és az arab biztonsági erők között. A terroristák ugyanis tüzet nyitottak a kikötőben dolgozó arab munkásokra. Az arab segédrendőrök viszonozták a tüzet. A hírügynökségek megállapítják,

Tunéziában levő algériai menekültek hazaszállítását; 4. az FLN átalakítását politikai párttá.

Az utóbbi kérdés áll a tanácskozás középpontjában. A tudósító szerint az Algériai Országos Forradalmi Tanács 72 tagja közül mintegy 50 jelent meg Tripoliban.

Kedvezően és Olaszország

További részletek Hruscsov elvt

Lapunk tegnapi számában ismertettük Hruscsov szovjet miniszterelnöknek a moszkvai olasz kiállítás megnyitásán elmondott beszédét. Most a TASZSZ alapján újabb részleteket közlünk a beszédből.

Hruscsov elvtárs rámutatott, hogy a szocialista országokkal való gazdasági kapcsolatok fejlesztésének ellenzői a tőkésországokban erőfeszítéseket tesznek az úgynevezett európai Közös Piac kiterjesztésére és más zártkörű gazdasági egységek megalakítására.

— *Ennek során* — folytatta — *nemcsak gazdasági, hanem politikai célokat is követnek.* A Szovjetunió majdnem 45 éve áll fenn. Mennyi mindennel próbálkoztak ez alatt az idő alatt, hogy feltartóztassák fejlődésünket, de e próbálkozások minden alkalommal kudarcba fulladtak. Igy lesz most ezzel az „európai közösséggel" is, ha a szocialista országok ellen fog működni.

Ez a fa ki fog száradni anélkül, hogy virágzott volna.

Eszembe jut, hogy három évvel ezelőtt ugyanezen a területen megnyílt egy külföldi állam kiállítása. Egy kis házat építettek itt, amelynek konyhájában részt vettem egy később sokat kommentált vitában. Mellesleg szólva ezt a konyhát a jövő konyhájának nevezték, ilyen konyha nincs a világon.

Annak a kiállításnak a célja — nem mondom meg, melyik ország rendezte, mert tiszteljük annak az országnak a népét — eléggé átlátszó volt: csodálatba ejteni a szovjet embereket a szokatlan konyhaberendezéssel és más tetszetős szükségleti cikkekkel. A szovjet emberekben az a kiállítás kedvezőtlen benyomást keltett, mert azon csak propagandában volt részük, semmi többen. A propagandából azonban már elegünk van.

dali szociálde

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 1%.
Telefon: 188-296, 188-307
1962 JUN 10
Ék Sándor
PEST MEGYEI LAPLAP

1021

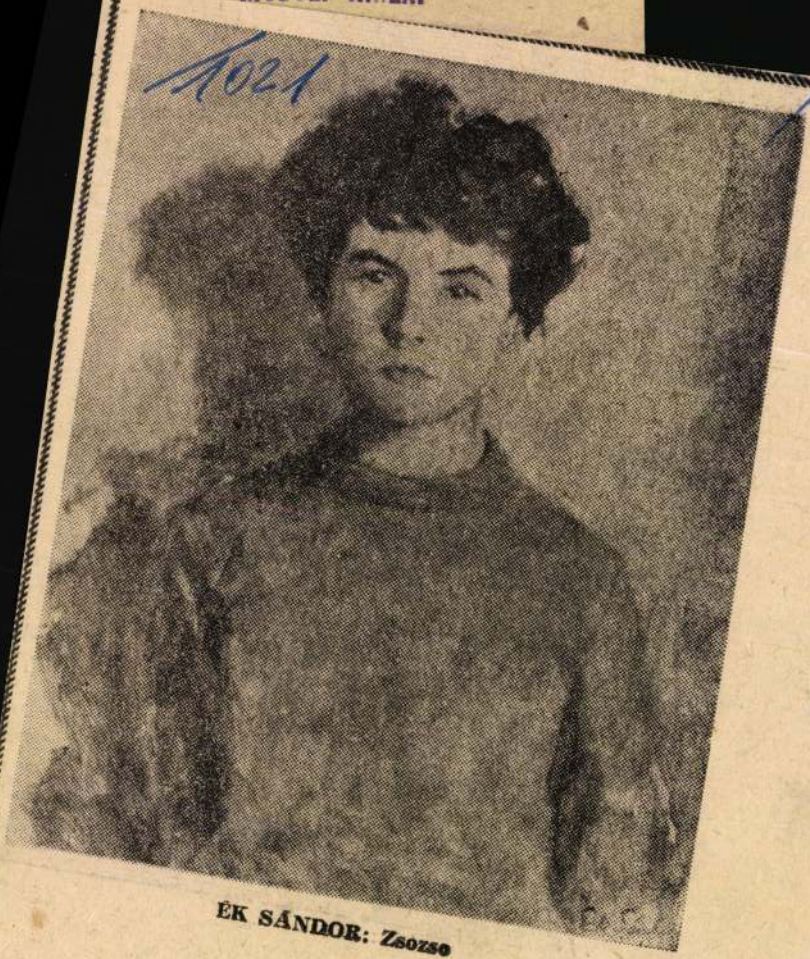

ÉK SÁNDOR: Zsozso

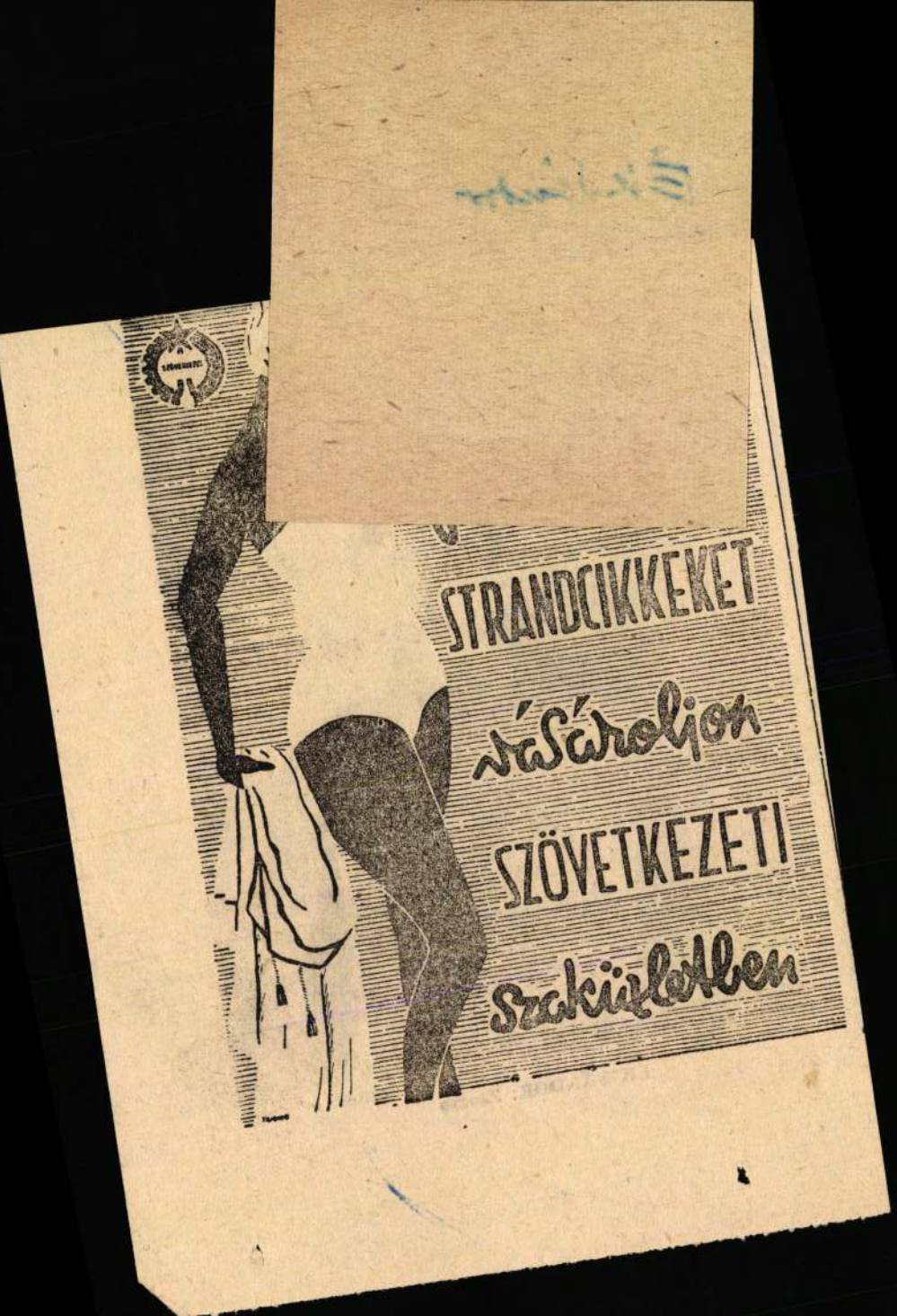
STRANDCIKKEKET
vásároljon
SZÖVETKEZETI
szaküzletben

MDK.

Ék Sándor grafikus

"Szovjet lovasok" /szénrajz/
"Hősök tere" "

III.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
1952.dec.-1953.márc. 11.1.

MDK.

Ék Sandor festo

"Petőfi" /olaj/

"Törekhorgó neni" "

"É.Á.portréja "

"Munkáslány" "

VI.Magyar Képzőművészeti kiállitas

Mücsarnok,1955. 16.1.

Ék Sándor
festő

M.D.K.

Miltatás.

Hirek.
Művészet, 1961. julius – 44 l.

M.D.K.

Ék Sándor

Festőművész.

Hollós Korvin Lajos:
A magyar forradalmi művészet kiállitása a Mücsarnokban
Népakarat 1957. nov.7. 11.old. 261.szám.

M. D. K

Ék Sándor festő

Rácsben alban a csontforagó
műhelyben (szerencsőfogantyúk) dol-
gozott, mint Bernáth Aurél festő
és Kiss Zoltán szobrász

Bernáth Aurél: Utat Pannoniából
Bn. 1960. 340. l.

MDK

Ék Sándor

FAE: A csepeli dolgozok képzm. kiáll. Szabad Nép 1949. jan. 11.

Ék Sándor MDK

Petőfi, olf.

Törekhordó néni, olf.

É.A. portréja, olf.

Munkáslány, olf.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor MDK

Magános fa, Olvasztár /Szabadságunk köszöntése c. sorozatból/, szén

Öregasszony, szén, A fasizmus alatt, szén

A szovjet parlamenterek meggyilkolása m.f.sorozatból

Mücsarnok1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor [illegible]

Szovjet parlamenterek meggyilkolása, repr.

[illegible] 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor MDK

Felszabaditás, 1951, olf.

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

M.D.K.

Ék Sándor, festő

A szovjetunióban emigrációban. Ott érlelődött a szocialista realizmus művészévé. 1945 óta itthon. Ismeretterjesztő elméleti munkássága is jelentős. 541.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Bpest. Minerva. 1960

Ék Sándor MDK

Olvasztár, 1954, szén

Hősök tere, 1954, szén

A szovjet parlamenterek meggyilkolása 1952, szén

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Ék Sándor

MDK

Szovjet lovasok, 1952, szén

Magános fa, 1954, szén

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Ék Sándor
festő

M.D.K

A „Frankel Leo" Művelődési
Otthonban volt tárlata.

Kiállítások: 1967 november-december
Művészet, 1967 december - 47 lap.

MDK

Ék Sándor

Kiállitási hir

Müvészet 1967 dec.p.47.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÁRSADALMI SZEMLE

Tordai Zádor

/1021 É'S Sándor

Ék Sándor: Meddig? (Vietnam)

egyik legaktuálisabb és többé-kevésbé megoldatla
társadalmi cselekvéssé való egyesülésének proble
oldatlanságában is figyelemre méltó, és legalább
a marxista filozófus számára. (Nem egy kommunis
kája-t marxista műnek tekinti.)

Sartre pályájának e szakaszát kétségkívül
marxizmus fokozódó hatása jellemzi, ezért lehet
zárulását ahhoz az időponthoz kapcsolhatjuk, a
értelműen marxistának vallja magát. Ez a hatvanas évek elején következett be.

A vázolt korszakolás Sartre mai filozófiai koncepciójának jellemzését nem tartalmazza. Ez nézetem szerint több okból is indokolt. Sartre fejlődése egész pályája során alapvetően ellentmondásos, és ez közéleti, társadalmi és szűkebb politikai tevékenységére mindig döntő mértékben hatott ki. Bár éppen a belső ellentmondások vezették Sartre-t — a társadalmi küzdelmek nyomására — a marxizmushoz, az ellentmondás ténye mégis óvatosságra int. De hogy is alkossunk véleményt, amikor Sartre tollából az utóbbi időben nem jelent meg nagyobb filozófiai munka? (A nagy lélegzetű Flaubert tanulmányból is csak részleteket ismerünk. Annyit mégis meg lehet belőlük állapítani, hogy *A német ideológia* marxi módszere és felfogása döntő szerepet játszik Sartre elemzéseiben.) Azon pedig, hogy Sartre marxista-e, s ha igen, mennyire, nézetem szerint nem érdemes vitatkozni. Helyesebb és hasznosabb, ha ilyen jellegű állításait kiindulópontnak vesszük filozófiájának tanulmányozásában, és éppen erre támaszkodva vitatkozunk vele. (A mai fiatal francia kommunisták ilyen jellegű álláspontját tehát teljesen jogosnak tartom.)

Sartre mai társadalompolitikai állásfoglalásairól viszont körvonalazottabb képet alkothatunk. Határozott antiimperalizmusa és az égető nemzetközi problémák iránti fogékonysága nyomán tevékenységének jelentősége kétségtelenül megnőtt. És e téren a marxista szemlélet fokozatosan háttérbe szorítja a régebbi avantgard-magatartásra jellemző túlhajtott radikalizmusát. Legnagyobb visszhangot kiváltó állásfoglalásai közül megemlíteném, hogy még a háború kirobbanása előtt bejárta Izraelt is, Egyiptomot is, hogy folyóirata számára sokoldalú dokumentációt gyűjtsön. Célja a problémák egyoldalúságtól mentes, gondolkodásra késztető feltárása volt. Ismert továbbá a vietnami amerikai agresszióval foglalkozó, B. Russell kezdeményezte társadalmi törvényszék szervezése érdekében, majd pedig annak ügyvezető elnökeként kifejtett tevékenysége. Ez alkalomból, a társadalmi törvényszék tevékenységét indokolva, helyes elvi alapon hivatkozik Marxra. Amikor célul azt jelöli meg, hogy a nürnbergi törvényszék által alkotott jogot jelenvalóvá kell tenni (részben ezt kell

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

1968 MÁR 3

1021

ÉK SÁNDOR:

VIETNAM

KÁTAY ANTAL:

HUÉ VÉDŐIHEZ

A zászló selyme még rátok borulhat,
dísz-sortűz nélkül kerülhettek a földbe,
mert alattomosan kúszik a lián,
s mohosodnak még elhagyott kövek,
de felébred egyszer e félájult világ,
s dögmadarait gőgös acélkorunknak
elkapdossa a holnap marka.

Sikoltó szelet szül a Dél-Kínai Tenger,
örvényt kavar üvöltő hajóágyúk körül,
s a mélybe zuhannak páncélos-gyilkosok.

Hosszú a harc még, várfalak omlanak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI
NÉPLAP

ÉK Sándor

1021

Vasárnap, 1968. március 3.

ÉK SÁNDOR: VIETNAM

Vasárnap, 1968. március 3.

KONCZ ISTVÁN:

Egy marék százas

Megállt a nyitott szobaajtó világos keretében: észrevétlenül jött idáig, gumicsizmája hangját elnyelte a sötét folyosó. A lány nem vette észre; ott guggolt a nyitott szekrény előtt, s egy bőröndbe pakolta a holmit.

— Jó szerencsét...

A lány összerezzent a rádörrenő köszönéstől. Azonnal felállt. Bujtor zsebre dugott kézzel nekitámaszkodott a félfának, s mosolygott.

— Rámolunk, kicsikém, rámolunk?

A lány nagyot nyelt. Nehezen jött meg a hangja:

— Kérem szépen én... engem a gondnokné... ő nyitotta ki a szobaajtót. Én a Józsi ruháiért jöttem, Kiss József ruháiért meg minden holmijáért, ugyanis...

A férfi elnevette magát. Tudta, hogy nem bizalomgerjesztő látvány: négynapos borostával, mocskos ingben, kigombolt pufajkában, tarkójára tolt bőrkobakban, ahogy tegnapelőtt az utolsó műszakot éppen abbahagyta... És egyáltalán: az átmulatott két éjszaka után. Elvert több ezer forintot. A »Gyémánt«-ban az ő vendége volt mindenki, ismerős, ismeretlen, sélhetett még? »Van egy öreg szaki, a szobatársam«, talán csak ennyit. Lezüllött, letették a nőügyei miatt, a feleségétől is elvált, és az íróasztal után újra meg kellett fognia a csákánynyelet«. Lehet, hogy azt is hozzátette: »Pedig kitűnő bányász, beleváló«. — Mást nem mondott?

— Nem, semmit — mondta a lány. — Maga mindig szállón lakott?

— Nem. Van nekem házam. Háromszobás. Otthagytam az asszonynak. Legyen vele boldog. Nekem nem kell. Se a ház, se az asszony. — Kivillantotta fogsorát, de mosoly nélkül. — Hát te kije vagy a Józsinak? Húga?

— Nem. Együtt jártunk... — Arcát elfordította. S ahogy épp a felső polcig nyújtózkodott, hasa s csípője vonalaiból Bujtor egyszerre megértett mindent.

— Elvesz? — kérdezte rekedten.

— El! — vágta rá a lány — Már meglett volna az esküvő. Csak közbejött a balesete.

— Aha. Ahogy látom, úgyis megkéstetek vele...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1957 FEB 16
Ék Sándor
MAGYAR RENDŐR

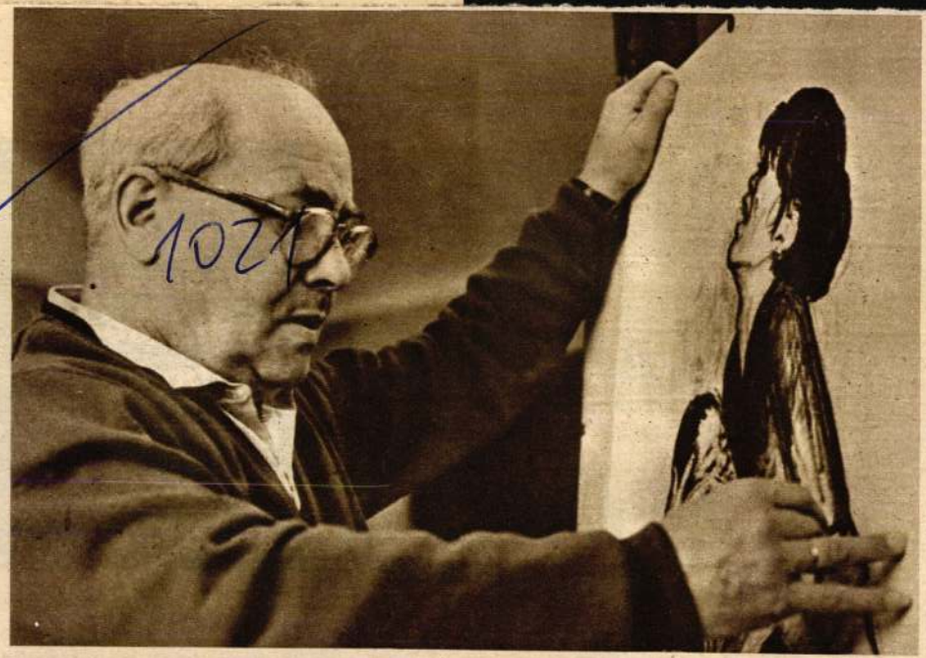

Ék Sándor

☆

Dr. Csillik Gábor
r. alezredes

BUDAPESTÉRT HARCOLTAK

Sok ezer katona hullatta vérét Budapestért – van, akinek utca őrzi a nevét, a többiek ismeretlenül adták életüket városunkért...

Vecsésnél áll egy hősi emlékmű: Steinmetz kapitány szobra. A parlamenteré, akit megöltek a fasiszták. Róla beszél – 22 évvel Budapest felszabadítása után – Ék Sándor, a szovjet hadsereg egykori politikai biztosa, Kossuth-díjas festőművészünk.

– Steinmetz kapitány helyett nekem kellett volna 1944 decemberében fehér zászlóval átmenni a fasisztákhoz, s rábírni őket arra, hogy tegyék le a fegyvert, kíméljék meg a várost. Debrecenből indultam, de egy órával később érkeztem meg, így hát Steinmetz kapitány indult útnak. Dzsippen ment, egy kísérővel. Elhagyták Vecsést, balról a ceglédi vasútvonal töltése kísérte útjukat.

A német parancsnokság nem fogadta őket. Amikor visszaindultak, Kispest és Budapest között aknatűz zúdult rájuk. A kísérő még élt néhány percig. Amikor rájuk találtunk, ő mondta el, mi történt. Ugyanabban az órában gyilkolták meg Budán a másik parlamentert, Osztapenko kapitányt.

Áll a két szobor – a parlamenterek szobra. Ezekben a februári napokban virágerdő borítja talapzatukat...

Vasútrobbantás a gödi vonalon – a Metropol-szálló felrobbantása – akció a Hűség Háza ellen – a Városi Színházbeli nyilas nagygyűlés felrobbantása...

Ki tudja, ezeken kívül még hány sikeres partizánakció fűződik Csillik Gáborék nevéhez. Az egykori üvegtechnikus-inasból, a partizánból dr. Csillik Gábor rendőr alezredes, a csepeli rendőrkapitányság vezetője lett. Könyve – a „Budapesten harcoltunk" – hatalmas sikert aratott. Most arról beszél, ami a könyvből kimaradt.

– 1944 novemberében járhattunk. Békésen mentünk a Deák tér felé hárman: Szir, a csoportunk vezetője, Ág és én. Szembe velünk 4–5 nyilas jött. Részegek voltak, molesztálták a járókelőket meg a nőket.

– Meg kellene dorgálni őket – mondta Ág. Körülnézett és a pisztolya után nyúlt, de Szir lefogta a kezét:

– Várj, ne itt...

Előreengedtük őket az Éva utca irányába. Aztán amikor láttuk, hogy alig jár valaki arrafelé, elő a kézigránátot és közibük. A nagy robbanást, a pánikot kihasználva, már bent is voltunk egy mellékutcában. Aztán jött a Városi Színházbeli robbantásunk és más nagy akciók...

Ezek a történetek nem csupán egy sikeres könyv lapjain elevenednek meg. Rövidesen a televízió képernyőjén láthatjuk viszont a Szir-csoport, a partizánok hőstetteit, akik életük kockáztatásával harcoltak azért, hogy Budapest szabad legyen, s új élet kezdődhessen a romokon...

K. Gy.

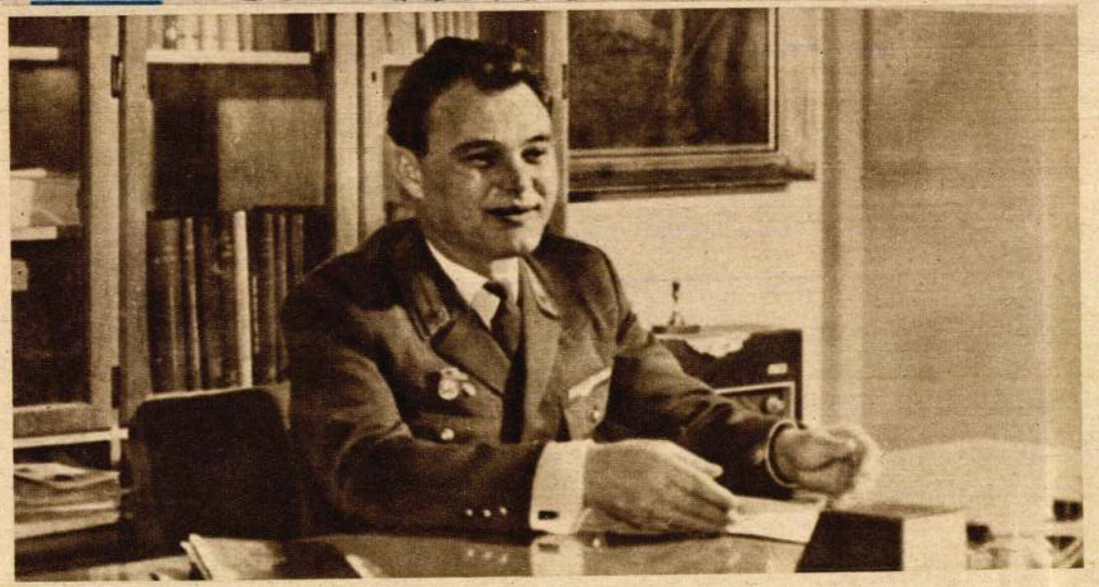

FEGYVERBARÁTSÁ

ÁLLANDÓAN ERŐSÖDIK

elvtárssal, a munkásőrség Szolnok megyei parancsnokával

Az elmúlt évek során — a társadalmi, politikai és gazdasági életünkben bekövetkezett változások hatására — a rendőri munkában is mind nagyobb teret kapott a társadalmi erők bevonása. Segítségükkel eredményesebben tudjuk megoldani a reánk háruló feladatokat. Többek között gyümölcsözően fejlődik a munkásőrség és a rendőri szervek együttműködése, a munkásőrök bevonása a közbiztonsági feladatok ellátásába.

A Belügyminisztérium és a Munkásőrség Országos Parancsnokságának illetékes szervei úgy értékelik, hogy Szolnok megyében jó eredményeket értek el e feladatok megvalósításában.

Felkerestük Posta Mihály elvtársat, a munkásőrség megyei parancsnokát, s megkértük, hogy néhány kérdésben tájékoztassa olvasóinkat az elért eredményeikről és további terveikről.

KÉRDÉS: Hogyan értékeli Ön Szolnok megyében a rendőrség együttműködését, s milyen eredményei vannak ennek?

VÁLASZ: Megyénkben minden tekintetben pozitívan értékeljük a munkásőr-egységek, -alegységek és a rendőri szervek együttműködését. Ez egyrészt abból adódik, hogy immár tízéves múltja van a két szerv munkakapcsolatának, másrészt pedig a közös érdek — a munkás-paraszt hatalom belső rendjének védelme, a közrend és a közbiztonság szilárdításának biztosítása — összekovácsolta erőinket. Különösen az elmúlt években — miután lehetőség nyílt a munkásőrség tagjainak rendőri vonatkozású feladatok szélesebb körű ellátására — fejlődött és erősödött ez a kapcsolat.

nyok értékelése során megbeszéljük a közös feladatokat.

A jó együttműködés eredménye, hogy évről évre javul a munkásőrök kiképzésének színvonala, a közös szolgálat szervezése, irányítása és ellenőrzése. De tartalmasabbak az eligazítások és beszámoltatások is. Bizonyítják ezt a tavaszi árvizek és állatmegbetegedések idején végrehajtott közös szolgálatok s a közös vasútbiztosítások is. Az eredményes együttműködésért az MSZMP Szolnok megyei Végrehajtó Bizottsága többször is kifejezte már elismerését.

KÉRDÉS: Hogyan folyik a munkásőrök rendőri kiképzése és általában mennyi időt fordítanak közbiztonsági szolgálatra?

VÁLASZ: A kiképzés meghatározott óraszámban folyik, elsősorban azzal a céllal, hogy az állományt felkészítsük az olyan feladatok végrehajtására, amelyeket közös szolgálatban vagy esetleg önállóan is elvégezhetnek. Az előadásokat jól képzett és megfelelő gyakorlati tapasztalattal rendelkező rendőrtisztek, illetve tiszthelyettesek tartják. Az oktatás színvonala jó, mindenkor szemléltető, s az eredménye évről évre jobban megmutatkozik.

A kiképzési órák számának mintegy 40—50 százalékát fordítjuk közös szolgálatra, amely lényegében a kiképzés gyakorlati részét is jelenti. Munkásőreink többsége azonban ennél jóval több szolgálatot is vállal. Számtalan példát sorolhatnék fel, amikor kérték az őrsparancsnokot vagy a körzeti megbízottat, hogy ossza be őket szolgálatba.

A kiképzés és közös szolgálat eredményei lemérhetők az intézkedési készség állandó javulásán is. Csak

lopás, illetve államellenes izgatás tetteseit kerítették kézre, és adták át a rendőri szerveknek. Emellett jelentős az a nevelő munka is, amelyet szolgálaton kívül — munkahelyükön és környezetükben — fejtenek ki az államrend és a közbiztonság érdekében.

KÉRDÉS: Hogyan érvényesül a társadalmi jelleg az igénybevételek során?

VÁLASZ: A szolgálati tevékenység megtervezésekor mindig különös gondot fordítunk a társadalmi jelleg érvényesülésére. A munkásőr-állomány társadalmi munkában végzi közös szolgálati tevékenységét. Arra is törekszünk, hogy a munkásőrök képzettségüknek megfelelő feladatokat lássanak el a család- és ifjúságvédelem, a közvagyon védelme, a bűntettek megelőzése érdekében — természetesen mindenkor a rendőri szervek szakirányító tevékenységére támaszkodva. A szolgálatba való differenciált vezénylés egyre inkább a képességük, rátermettségük és hozzáértésük alapján történik.

KÉRDÉS: Miben látja a jövő feladatait?

VÁLASZ: Felsőbb útmutatások alapján elsősorban a gyakorlati tevékenység fokozásában. Növelnünk kell a megelőző jellegű feladatokat, az önálló propagandatevékenységet s az intézkedések közbeni politikai nevelő-felvilágosító munka színvonalát.

A szolgálat szervezésénél gondolnunk kell az új gazdasági irányítás bevezetésére is, mivel ezzel összefüggően is bőven lesznek majd feladataink. Ezeket a célokat szolgálja az 1967. évre elkészített kiképzési tervünk is, amely ténylegesen a még jobb gyakorlati

Ék Sándor MDK

1919 Tanácsköztársaságért mindenki a frontra,repr.

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor

MDK

Le a háboruval!, litográfia

1917 a jövészárokban, litográfia

1919 Tanácsmagyarországért!, litográfia

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor

MDK

1919.május 1 a moszkvai Vörös téren - Lenin és Szamuelly találkozása, olf.

Olvasó nő, olf.

Tanácsmagyarországért mindenki a fortra!, olf.

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ek Sándor MDK

Bem és Petőfi a 48-as csatában, repr.

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor MDK

Gyökerestül 1945 plakát

Saját barlangjában, 1945 plakát

Náci Népmetország rövidesen megsemmivül 1945 plakát

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Ek Sándor MDK

A fasiszta fenevad 1945 plakát

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Ék Sándor MDK

Szovjet lovasok, 1954. repr.

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

MDK

Ék Sándor

Megnyilt É.S....gyüjt.kiáll. Magyar Nemzet 1952. nov. 6. 4.l.

Ék Sándor MDK

Rákosi portréját, A Dunánál cimü képeit
megvették

Több mint 25o mütárgyat vásároltak eddig az
I. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson.
Szabad Nép 195o. okt. 3.

MEK

Ék Sándor, festö

Felszabaditás.	Olf.
Rákosi elvtárs portréja.	"
A Dunánál, 1945.	"

Mücsarnok.-I.M.Képzöm.Kiáll. Kat.4.1. 1950.

Ék Sándor
festő

M.D.K.

Három szénrajzán számol be
közelkeleti utjáról + „Bagdadi
utca" (repro)

Kontha Sándor: A IV. kiállítás grafikai anyagáról
Művészet, 1962. május — 20 l

mdk

Ék Sándor festőm.

Történeti tárgyú grafikái és Tájképtanul-mányai az V. M. Képzőművészeti Kiállításon.

Gogolák Lajos: Képzőművészeti események.
Népművelés 1955. 2 évf 1. sz

MDK

Ék Sándor, festö

Vázlat "Rákosi elvtárs19-ben a salgótarjáni fronton" c. munkájához. Olf.

Vázlat a "Petöfi Bemmel a nagyszebeni csatában" c. munkához. "

Vázlat a "Felszabadulás 1945-ben" c. munkához. "

Bp.Mücs.- II. Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.

Kat. 6.1.

OK

Ék Sándor

Ék Sándor: Elárulva. (Fehérterror 1956.)

napokban tartotta meg Bratislavában 28. ülését, hogy a 33/1956. sz. alkotmánytörvény alapján — amely lényegesen bővíti a szlovák nemzeti szervek jogkörét — az SZNT történetében először jóváhagyja Szlovákia költségvetésének zárszámadását.

A képviselők a beszámolóval és a magyarázatokkal kapcsolatos vitában hangsúlyozták, hogy Szlovákia 1957. évi költségvetésének zárszámadása meggyőzően juttatállam azon gondoskodását, amelyet a szlovákiai gazdaság fejlesztésére és Szlovákia népe életszínvonalának emelésére fordít, egyben csalhatatlan tanúbizonysága a dolgozók fokozott mértékű kezdeményezésének és aktivitásának az állam irányításában és igazgatásában.

Az SZNT ezután egyhangú határozatot hozott, melynek értelmében jóváhagyta Szlovákia 1957. évi költségvetésének zárszámadását.

Letartóztatások Spanyolországban

Barcelónai jelentések szerint öt ismert katalán ügyvédet, köztük a barcelónai egyetem jogtörténész professzorát, a spanyol hatóságok váratlanul letartóztatták. Vádat egyelőre nem emeltek ellenük, de a nyugati lapok jelentéseiből arra lehet következtetni, hogy „szocialista meggyőződésük" miatt vették őket őrizetbe.

A letartóztatások állítólag azzal vannak kapcsolatban, hogy *a jogászokat és ügyvédeket a körükben terjesztett röplapok tiltakozásra szólították fel az egyik katonai bíróság ítélete ellen.* A katonai bíróság ugyanis az idei márciusi ipari sztrájkok 12 vezetőjére súlyos börtönbüntetéseket szabott ki.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Ék Sándor

1958 FEB 28

610

ÉK SÁNDOR ÚJABB KÉPEI

Ék Sándor: Meggyalázott (vázlat)

A Műcsarnok Kamaratermében tanulságos kiállítás nyílt a minap. A festőművész műtermi munkáját, alkotó tevékenységének bonyolultabb összefüggéseit ismerheti meg ezúttal a tárlatlátogató, azt az izgalmas és különös folyamatot, ahogyan egy nagyobb arányú, súlyosszavú kompozíció létre jön a tapasztalatok élményanyagából, a képzelet szárnyalásából, a festői feljegyzések tömegéből. Ék Sándor nagy szolgálatot tett a képzőművészet szakmai problémái megismertetésének, amikor újabb festményeivel együtt bemutatta az azokhoz készült vázlatokat és tanulmányokat is. Ilyen kiállításrendezés mellett kiderül, hogy a legelvontabb eszmei közlendőket is érzékletessé lehet tenni, a történelmi fejlődés drámai fordulatai is kifejezhetők vizuálisan, az időszerű témák és „örök emberi" motívumok hamis kategóriáit a képalakító erő teljesen feleslegessé teszi.

A realista festők jól tudják, hogy számukra a megjelenítendő valóság osztatlan, mert nem bontható elemeire az egyoldalúság, a torzítás veszélye nélkül. A külvilág és az ember belseje látványokban is visszatükröződhet, a színek és formák nyelvén is kimondhatja igazát. A szív, a lélek, de általában a társadalom megszólaltatásához is nélkülözhetetlen a természet megértése, az a fajta szemlélődő érzékenység, mely a táj atmoszférájában, a fények játékában, az erdőkmezők szépségében megtalálja mondanivalóinak hangulati megfelelőjét. A piktúra igényes és tartalmas megnyilatkozásai elképzelhetetlenek a pleinairfestés vívmányainak felhasználása nélkül, vagyis a szabadban való akvarellezés, impresszió gyűjtés nélkül.

Ék Sándor sikerrel alkalmazza a természeti jelenségek színvilágát festményeinek hitelessé tételére. A budai hegyek közé belopakodó alkony vészes foltjai visszatérnek az ellenforradalom napjainak felidézésekor, a téli ködök hátteret vonnak a nagyszebeni csata hősei mögé, a villogó Bodrog-part kedves életkép színterévé válik. Érdemes tanulmányozni azt is, hogy egy elmerülten olvasó figurát — megejtő meghittsége mellett — milyen nagyvonalúan lehet ábrázolni, s egy-egy arcképstúdium miként illeszkedik bele valamely lüktetőütemű cselekménybe. De egy Balaton-parti vidám társaság még átfogalmazásra se vár, a páratelt nyári káprázat teljessé teszi az üdülők örömét.

A legmutatósabb életmű is szegényes maradna vázlatok és tanulmányok nélkül. A vázlat maga is egyik műformája lehet az emberi kifejezésnek, de nem azért, mert a vázlatos festés egyidőben a művészi igény követelményének számított. Hanem főként azért, mert egy alkotói gondolatot és célt, egy megérzést vagy látványt hiánytalanul tolmácsolhat, elhagyásaival, sűrítő eljárásával, összefoglaló szűkszavúságával a lényegre találhat. Persze, a vázlat és vázlatosság módszertanilag gyökeresen mást és mást jelentő fogalom, stiláris megjelenése mindkét változatnak azonban nagyonis hasonlatos. Az előbbi egy mű teljességének, alaki és tartalmi koncepciójának igényével készül, az utóbbi csupán a lazaság, elnagyolás, pontatlanság, az olcsó artisztikum modora. Ék Sándor tisztában van ezzel a metodikai különbséggel, s ezért kisebb képei is helytállnak magukért, egyszerűbb megoldásai is kielégítik a közönséget. A művészi minőség nem ismeri a műfajok és méretek hierarchiáját, a szépség és harmónia, az emberség és festőiség avatja értékessé a műalkotásokat, olykor a művész szándékától függetlenül, de mindenképpen a képelemek valamely szerencsés kiválasztása és összeállítása esetén.

Egy sárospataki kertkapuval, egy tétova ökrösfogattal, egy havas útkanyarral mérhető leginkább Ék Sándor fejlődése. Babájával játszó kislánya, kalapos modellje, sztálinvárosi ismerőse tökéletesítette jellemző képességét. Közvetlenebb problémák megválaszolásával közeledik a nehéz feladatokhoz. A világraszóló eszmék végül is egyéni sorsokban érlelődnek korhatározó erővé. Jó úton jár a művész, ha a természet és az ember legszebb tulajdonságaival indokolja világnézetét

POGÁNY Ö. GÁBOR

HAJSZÁL HÍJÁN

februári száma
rnton Wilder drá-
tolsó leheletig —
m éppen kifejező
al megfelelőbb len-
nondanivalóját, jel-
nkább hordozná ez
m: Hajszál híján.
agyon röviden akar-
almazni a sajátos
tartalmát, talán
ím közti különbség-
k meg a legérzékle-

emberiség történe-
elölelni olyan for-
egragadásával, ame-
erint leginkább jel-
időktől napjainkig
A fordulópontok: a
estéje, az özönvíz
háború utáni első
három esetben vég-
az ember, de meg-
utóbbi megjegyzés
musunk, hanem a
a.
oli múltat és a je-
ábrázolja, és ezt a
teremti meg, hogy
Antrobus, a darab
, az első ember-
mai amerikai kis-
képviselői. Ádám
egyúttal George és
szintézist tehát az
ebben a felfogás-
dolog a Nap alatt.
sten kegyelméből,
ról, mind a mai
szinten vegetál,
ális determinációi
ában, közeledő ka-
ékában, amelyek-
sz tudomást, amíg
tséges, de a leges-
atban mégis túléli
véget, hogy ismét
se ezt az értelmet-
ülhetetlen cirkuszt.
özi megegyezéssel
ta életnek nevez-
tehát hajszál híján
vészeli a megsem-
ét, viszont sohasem
t, legalábbis a szó-
tudatot feltételező
em, annál kevésbé,
sincs, hogy mi ok-
t, és milyen tanul-
ulásával kéne tulaj-
denie?
dernak, a kiváló és
rikai írónak ez a
ó részletei, játékos
ndékai ellenére —
nnek nyilván első-
nűvében uralkodó

szemléleti bizonytalanság az oka. Wilder az amerikai kispolgárt azonosítja az emberiséggel, az emberi történet jellegzetes képviselőjének tekinti. Megcsipkedi, szatirizálja ugyan, mint kispolgárt, de valami humánummal összetévesztett szentimentalizmusból, pesszimista érzelgősségből kifolyólag, mégis idealizálja. Ecce homo — mondja, de ez az ember, ez az „örök emberi" ember, akit felmutat, tulajdonképpen csak emlős-állat. Ehhez a zavaros, reménytelen, de irracionális reményt kereső és vigaszt nyújtani szándékozó történet-szemlélethez aztán szorosan kapcsolódnak a múltat és jelent, színpadot és színpadon kívüliséget, szatírát és tragédiát, szerepet és valóságot minden lehetséges irányban keverő formai elemek, amelyeknek az az egyetlen hibájuk, hogy adekvát formai hókuszpókuszai egy tartalmi tohuvabohunak. És azt a sötét gyanunkat sem hallgathatjuk el, hogy a nyilvánvaló bomlás tendenciájának Wilder darabjában meglnyilatkozó pontos kórképe az amerikai átlagközönségnek tett engedményektől is terhes, amennyiben a benne bológató színfalak és szeliden beszédes dinoszauruszok nem annyira filozófiai mélységek szimbólumai, mint amennyire frappánsan mutatós kötéltáncos-produkciók kellékei. Ám legyen. A kitűnő Thornton Wilde azt ír, amit akar és amit tud. A Nagyvilág pedig nagyon is jól teszi, ha széleskörűen tájékoztat a kortárs világirodalom állapotáról. Egyébként is tisztelet a kísérletezésnek! Eddig tehát nem is volna baj és vita.

A baj és vita a darabhoz fűzött bevezető sorokkal van. Viktor János ugyanis megállapítja előszavában, hogy az író elébünk rajzolja a dolgok teljesebb, átfogóbb összefüggését, s rövid életünk fölé a világtörténelem végtelen égboltozatának perspektíváját vetíti. De hol van a darabban ez az átfogó összefüggés és végtelen horizont? Csak nem abban, hogy a darab ott fejeződik be, ahol elindult? A kezdhetjük újra elölről — alapállásban? Hol van itt az ember, akinek „neve büszkén hangzik"? Milyen az a humanizmus, amely semmit sem követel az embertől? Semmit se követel és semmit se kérdez, legfeljebb meghatott és fanyar könnyeket ejt a kétlábon járó, esendő természetű, melegvérű emlős szenvedései miatt. És semmilyen pátosz nem magasodik föl szemléletében a gondolkodó élőlény ösztönzésére, akinek pedig van képessége arra, hogy szívével és agyával a csillagok közt szántson!.

Abban igaza van a bevezetés írójának, hogy a formabontás nem okvetlenül formalizmus. Olyan korban élünk, amikor a művészi kifejeznivaló egyre inkább közeledik a tudományoshoz. A szemlélet a fogalmi világhoz. Az ösztön a tudathoz. Amikor a világnézeti problémák a művészi ábrázolás középpontjába kerülnek. És új kifejeznivalók új formákat kívánnak. Nem is a formabontásban, és a kísérletezésben van a kifogásolnivaló, hanem abban, amit konkrét esetben tartalmaz és kifejezni kíván.

A bevezető írója bizonyos hiányokat észre is vesz a darabban. Azt mondja: kár, hogy Wilder az emberiség nagy színjátékában csak egyéni erőfeszítéseket lát. Vagyis kár, hogy ez a teljes tartalmi eltorzulás apró szeplőt ejt „az utolsó évtizedek alighanem legjelentősebb színpadi művén". Világnézeti megzavarodás és elbizonytalanodás sajnálatos jele a népi demokrácia tizenharmadik évében, hogy az emberi nem nagy és eredményes erőfeszítéseit, a társadalmak fejlődését felfogni képtelen írói szemlélet — nem is túlzottan eredeti vagy sikerült formai megoldások és korlátozott humanista szándék alapján — elsőséget nyer egy értékes lapunk ítéletében a világ haladó és jelentékeny modern drámairodalmának alkotásai között. Arról már nem is beszélve, hogy még olyan naiv kifogást is emel Viktor egy teljességgel idealista felfogású darab ellen, hogy Arisztotelesz, Platon és Spinoza szerepeltetése mellett Marx Károlyt az író nem vonultatja fel drámájában.

És végül — „csak az a vég, csak azt tudnám feledni" —, hogy egy olyan drámaírót idézzek, aki száz évvel előbb sokkal költőibb és sokkal tudományosabb igénnyel foglalta össze az emberiség történetét — végül Viktor János azt állítja, hogy mindennek ellenére alighanem ez az utolsó évtizedek legjelentősebb darabja.

Viktor János alighanem téved.

Gorkij, Brecht, Lorca, Trenyov, Capek, Pirandello, Shaw és a többiek reménykedve megbocsátanak neki.

I. K.

n indult pár hó-
y új műfaj: a
ertetéseké. Né-
letes ismertetést

Nősténytarkas

Erdődy János regénye

Történelmi regény rég elfelejtett századokról. A 897-ik esztendő márciusában vagyunk: a római Lateranum tanácstermében összeült már a „hulla-zsinat". A huszonnégy avagy csupán híveinek lelki életén keresztül a hatalmat irányító erő — ez az a sarkallatos kérdés, amely körül szinte sűrűvé válik a könnyelműen kiontott, nagyon olcsó

Ék Sándor
HH II.48
58 XII A

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész nemrég tért haza a NDK-ból, ahol a német novemberi forradalom 40. évfordulója tiszteletére rendezett kiállításon húsznál több plakáttal, grafikával szerepelt. Ezeket még a weimári köztársaság idején rajzolta Alex Keil néven. Képünkön Ék Sándor akkor készült gúnyrajzainak egyike előtt. Egyébként a jövő nyáron az egész életművéből gyűjteményes tárlatot rendeznek Berlinben

zabb Tisza-hidat

már vasárnap délben megindult a menetrendszerű személyforgalom.

Németh József miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója a hídavatással kapcsolatban a következőket mondotta a *Hétfői Hírek* tudósítójának:

— Magyarországnak 11 000 vasúti hídja van. Ebből éppen a legnagyobb Duna- és Tisza-hidakat érte a legtöbb kár. *A károk helyreállítását a kiskörei Tisza-híddal befejeztük.* Most új szakasz kezdődik a magyar közlekedés történetében, *minden erőnket a korszerűsítésre fordítjuk.*

Helyreállítják G
és az Y

Döntés a főváros jö

Befejezésükhöz közelednek azok a tanácskozások, amelyek célja az, hogy biztosítsák a kivitelező vállalatokat a főváros építkezéseihez. A jövő évben

Ék Sándor festőművész:

— Miután többnyire csak mint grafikust ismernek, most mindjárt meg kell mondanom, hogy az utóbbi időben mindenekelőtt a festészetet míveltem. Éppen most készültem el egy képzőművészeti trilógiával, amelynek tárgya az ellenforradalom — kezdi a beszélgetést Ék Sándor. — Az első kép: *Elhagyva, megcsalva*, a másik: *Meggyalázva*, a harmadik pedig: *Elárulva*. Ezekben a képekben lírai transzponálással igyekeztem bemutatni az egyéni és az általános sorsot.

Nem lettem azonban hűtlen a grafikához sem. Elkészült néhány darabja annak a nagyszabású grafikai sorozatnak, amelyben ugyancsak az ellenforradalom rémtetteit ábrázolom — de nemcsak azt. Szeretném megmutatni a párhuzamot az októberi ellenforradalom és az 1919-es fehérterror között, amelynek képét soha nem tudom elfelejteni. Úgy gondolom, hogy nemcsak én, hanem a történelem is meghúzza majd a párhuzamot a két esemény között — teszi hozzá a művész. — Műveimben elbeszélő, tartalmi kifejezésre törekszem, a hiteles mondanivaló hiteles megjelenítését tűztem ki legfőbb célomul.

Az új esztendőben sok szép tervet szeretnék megvalósítani — folytatja a beszélgetést Ék Sándor. — A Petőfi Irodalmi Múzeum számára készítek illusztrációkat a 700 év legszebb költeményeit tartalmazó kötet néhány darabjáról. Ugyancsak az új évben akarom leróni kegyeletes tartozásomat a munkásmozgalom egyik nagy alakja iránt: Thälmann figurájával kapcsolatos német tárgyú kompozíciót festek majd. A Tanácsköztársaság egyes történelmi tényeit is szeretném vásznon megörökíteni — s ebből a témakörből, azt hiszem, Szamuely találkozása Leninnel lesz az első.

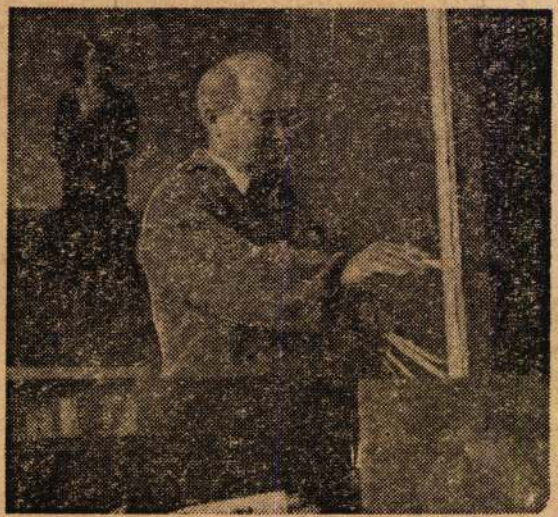

Népszabadság 1969 I. 5

lecskét. *Annak a Szaud-Arábiának a miniszterelnöke, amely korábban elfogadta az Eisenhower-tervet, éles szavakkal bélyegezte meg a napokban az amerikai politikát. Kijelentette: „Nem akarunk Amerika pórázán haladni." Mi ez, ha nem egyik első jele a kairói értekezlet hatásának?*

Valóban, a tények azt bizonyítják, hogy Ázsia és Afrika népei, amelyek az emberiségnek több mint felét alkotják, *maguk akarnak dönteni jövendő sorsukról.* Ez azonban nem könnyű dolog. Csakis az imperialisták állandó, mind elkeseredettebb leigázó kísérleteivel való kemény harcban vívhatják ki a két kontinens népei az őket megillető helyet a világpolitikában. *S ebben a nagy küzdelemben össze kell fogniok, mert csakis közös erővel őrizhetik meg függetlenségüket, Ázsia és Afrika békéjét.* Ez a felismerés hívta életre az érdekelt országok szolidaritási bizottságát. Ezért hozott a konferencia egész sor intézkedést gazdasági, kulturális és politikai kapcsolataik elmélyítésére.

jelentős lehet a függetlenségért vívott harcban. De pusztán ez még nem elegendő. Az iparosításhoz kölcsönökre is van szükség. Ebben sincs azonban hiány. Amint a Szovjetunió népeinek képviselője a kairói értekezleten bejelentette, *a szovjet állam készségesen nyújt minden politikai feltételtől mentes támogatást az elmaradott afrikai és ázsiai országoknak.* Hogy milyen fontos tényező ez a gyarmatosítás ellen vívott harcban, azt jól bizonyítja az a hisztérikus kórus, amely ezt a bejelentést Amerikában és a nyugat-európai fővárosokban fogadta. Az imperialista fővárosok vezető lapjai szinte semmi másról nem írnak a kairói konferenciához fűzött kommentáraikban, mint a szovjet ajánlatról.

Nemcsak a XV. század, de a bandungi konferencia óta is nagyot változtak tehát a dolgok. Ázsia és Afrika népei maguk akarják irányítani sorsukat, keresik az összefogást a közös ellenség, az imperializmus elleni harcban. S nem lehet kétséges, hogy ez az összefogás meg is teremtődik majd.

Árkus István

Az Anglia ban létesített amerikai támaszpontokról Macmillan kijelentette, hogy a támaszpontok csupán Anglia és Amerika egyetértésével használhatók fel háborús célokra. „Ha védelmünk megbízhatóságának biztosítására szükség van arra, hogy *repülőgépek alkalomadtán hidrogénbombákkal cirkáljanak, akkor ezt a szükségszerűséget el kell fogadnunk.*"

A Newsweek jó

A két Dulles lemond, nem ér a szovjet sz

London, január 4. (MTI)

A Newsweek washingtoni szerkesztősége a Fehér Ház köreiből nyert értesülések alapján a következőket jósolja 1958-ra: Dulles lemond. Ennek indokai: megrendült egészsége, nagy népszerűtlensége külföldön, a demokraták ellenkezése és a kormányon belül megmutatkozó nyomás a külügyminiszter eltávolítására. Dulles legvalószínűbb utóda Gruenther tábornok. Lemond a külügyminiszter testvére, Allan Dulles is, a központi tájékoztató szolgá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Ék Sándor
ORSZÁG — VILÁG
1958 MÁR 5.

»Elárulva«

»Téli táj«

A Műcsarnok kamaratermében megnyílt Ék Sándor, az Európa-szerte ismert Kossuth-díjas festőművész kiállítása. A közönség elé kerülő képek nagyrészét a legutóbbi időkben festette a művész, témájukat napjaink nagy problémáiból merítette. Nyilvánvalóan ez is egyik tényezője annak a vonzerőnek, amelyet e szép kiállítás a képzőművészet kedvelőire gyakorol. Két képet mutatunk be Ék Sándor kiállított képeiből.

AZ INAS, AKI TŰLJÁRT AZ ANGOL KORMÁNY ESZÉN

A »Candido« című milánói hetilap nemrég Francesco Costantini feltűnést keltő emlékezéseit közölte. Francesco Costantini 62 éves, nem különösen jómódú, szürke fakereskedő. Visszaemlékezései mégis bejárták — elsősorban a nyugati — világsajtót.

A »becsületes« fakereskedő . . .

A század első évtizedében egy tizennégy éves, mezítlábas, szegény fiú falujából Rómába gyalogol, hogy állás után nézzen. Ügyes, gyors felfogású. Az amerikai nagykövetség küldöncként alkalmazza. Két év után valamiféle utcai verekedésbe keveredik, egyik napról a másikra kiteszik a szűrét. De közben már megtanult angolul és 1912-ben az angol nagykövetség kifutója lesz. Most már vigyáz magára, fegyelmezett, alázatos és szolgálatkész és lassan megnyeri gazdáinak bizalmát.

Az inas táviratokat éget . . .

Egy évtized után belső inas lesz. Napi feladatai közé tartozik például, hogy a beérkezett titkos táviratokat, amelyeknek szövegét a rejtjel-kulcs segítségével megfejtették, elégesse. E munkát eleinte a szolgálatot teljesítő követségi attasé jelenlétében végezte el. De Costantini — aki olasz létére az angol »butlerek« mintaképévé vált — szereti a nőket és az italt és az ilyen passziókhoz pénz kell. Egyik feketeinges barátja — immár Mussolini uralkodásának idejében vagyunk — célozgatni kezd rá, ugratni kezdi: miért nem használja ki bizalmi állását, érdekes és értékesíthető titkok lehetnek azokban az elégetendő táviratokban. Costantini nem habozott sokáig. Próbát tett, vajon sikerül-e a mágiyára ítélt kötegeket bankjegykötegekre becserélni. Egy napon nedves papírral tömte el a kályhacsövet, a táviratok meggyujtásánál olyan füst keletkezett, hogy az ellenőrző diplomata kimenekült a szobából. Aztán már természetessé vált, hogy nem is ellenőrzik a táviratok elégetését, rábízták a derék, hallgatag inasra, aki ezek után a titkos táviratokat az olasz külügyminisztérium hírszerző központjának adta át.

hogy miképpen tehetne szert nagyobb jutalmakra. Szerezze meg a követség rejtjel-kulcsát, annak segítségével megfejthetik az elégetésre ítélt, de általa ellopott táviratokat. Igen ám, de minden diplomáciai képviseletnél legszigorúbban a rejtjel-kulcsot őrzik. Ugyanígy a római angol nagykövetségen is. Costantini vakmerő tervet dolgozott ki. Tudta, hogy a rejtjelek megfejtését tartalmazó könyveket maga a nagykövet tartja bezárva a szekrényében. Egy óvatlan pillanatban viaszlenyomatot készített a szekrény kulcsairól, a lenyomat alapján másolatot csináltatott és egy éjszaka a rejtjelek megfejtését tartalmazó könyveket átvitte a fasiszta kémközpontba. Az izga-

november 18-án szankciókat határozott el Olaszország ellen, Mussolini már előre tudta, hogy ez lényegében blöff. És amikor a nagy brit flotta bevonult a Földközi-tengerre, hogy így megfélemlítse a fasiszta diktátort, az fütyült az egészre, nyugodtan folytatta a négus városainak bombázását és elfoglalását, hiszen ismerte a titkos diplomáciai táviratokból a brit admiralitás álláspontját: hamarosan kiadja a parancsot a blokád megszüntetésére, a flotta visszavonulására.

Costantini tevékenységének legnagyobb sikere 1936-ban volt, amikor megszerezte az angol kormány titkos táviratának a másolatát, amely közölte a nagykövettel: »nincsenek olyan életfontosságú érdekeink Abesszíniában, amelyek szükségessé tennék, hogy Őfelsége Kormánya erőszakkal megakadályozza az olasz megszállást«.

Mussolini nagy diadallal elrendelte, hogy e titkos jelentést azonnal közöljék a »Giornale d'Italia«-ban, a fasiszta kormány központi lapjában. Közben a szorgalmas és kitűnő modorú nagykövetségi inasra senki nem gyanakodott. Ő még egy évig szolgálatban maradt, majd bizonytalannak érezvén helyzetét az angol »diplomáciában«, visszavonult és megtakarított pénzecskéjével faárú-vállalkozásba kezdett.

Ha egy fakereskedő kinyitja a száját . . .

És most — húsz év után — Signor Costantini, az egyszerű fakereskedő közzétette emlékezéseit, melyekből a nagy nyugati lapok bőségesen idéznek. A »Time« az angol külügyminisztériumot is megkérdezte, mi a megjegyzése? A Whitehall szóvivője kijelentette, hogy az egész angol diplomáciai biztonsági szolgálatot át kellett szervezni és ez meg

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPAKARAT

Ék Sándor

1957 DEC 24

610

Jugoszláv képzőművészeti kiállítás

Magyar képzőművészeti kiállítás lesz Belgrádban

Jugoszláv képzőművészek alkotásaiból rendezett kiállítást a Kultúrkapcsolatok Intézete és a Műcsarnok a Kultúrkapcsolatok Intézete Dorottya utcai kamaratermében. Már sok hasonló rendezvény kapcsán elmondottuk, hogy »hosszú évek sajnálatos mulasztását pótolja«. Nos, jugoszláv képzőművészeti kiállítás egyáltalán nem volt még nálunk a felszabadulás óta. Ez a kiállítás tehát hathatós lépés a népeink barátságát szolgáló kulturális kapcsolatok kiépítésének útján.

Az anyag maga csak egy töredékét szemléltei egy ország képzőművészeti alkotómunkájának. A kiállító művészek ugyanis egyazon grafikai csoport tagjai. Igaz viszont, hogy ez a csoport jelentős szerepet tölt be Jugoszlávia kulturális életében. 1949-ben hozták létre a Képzőművészeti Akadémia grafikai osztályából kikerült fiatalok, hogy közös erővel teremtsék meg további munkájuk lehetőségeit. Közös szereplésein sikerén felbuzdulva, szerény kezdeményezésüket mindinkább kiszélesítették. Idősebb művészek is csatlakoztak hozzájuk, 1954-ben pedig megalakították a *Grafika Barátainak Klubját (Arta)*, amely ma már több mint 300 tagot számlál. Tevékenységük a kiállítások rendezésén túl kiterjed a művek olcsó áron való terjesztésére, grafikai gyűjtemény felállítására, valamint külföldi kapcsolatok kiépítésére és ápolására is.

Az Arta nyolc grafikusának egyszínű és színes litográfiái és fametsze ei szemléltetik a csoport művészi tevékenységének keresztmetszetét, a teljesen természethű ábrázolástól az absztrakcióig.

A baráti kapcsolatok továbbépülésének lehetőségét jelenti a kiállítás alkalmából hazánkban tartózkodó három jugoszláv képzőművész: *Dragoslav Stojanovic Sip* (a csoport elnöke), *Aleksandar Lukovic* (a Jugoszláv Képzőművészet Szövetségének titkára) és *Miodrag Rogic* meghívása is.

Viszonzásképpen Belgrádban január 20-án magyar grafikai kiállítást rendezünk, és három jeles magyar grafikus, *Ék Sándor, Raszler Károly* és *Reich Károly* Jugoszláviába látogat.

Havas Lujza

scsov beszélgetése
xpress főszerkesztőjével

mint szállító, világhírű ország és *ha az árukon angol névjegy van, akkor ezt a kiváló minőség zálogának tekintik.*

Pickering a beszélgetés során megkérdezte: Nemrég tett nyilatkozatában azt mondotta, hogy a Szovjetunió mintegy 15 év alatt az amerikai életszínvonal elérését tervezi. Felvethetem-e a kérdést, körülbelül mikor szándékszik a Szovjetunió utolérni az angol életszínvonalat, s milyen megjegyzéseket tehet errevonatkozólag?

Hruscsov válasza a többi között így hangzott: — Bocsásson meg, de kérdésével elég nehéz helyzetbe hozott. A lényeg az, hogy mi úgy véljük: valamennyi kapitalista ország közül a termelés általános volumenjét, valamint az egy főre jutó termelési volument illetőleg is az Egyesült Államok érte el a legmagasabb színvonalat. *Ezért azt a feladatot tűztük magunk elé, hogy a szocialista rendszer felsőbbségének gyümölcsöztetésével utolérjük és túlszárnyaljuk az Egyesült Államokat, a legmagasabb termelési* fejlődése. *Ezért feltétlenül hasznosabb és biztonságosabb lenne, ha a béke-gazdaság fejlesztésében alakulna ki verseny.*

Pickering: — Szeretném megkérdezni, milyenek jelenleg a béke kilátásai? Milyen lesz öt és tíz év múlva? Optimista-e ön vagy pesszimista?

Hruscsov: — Soha nem tartottam és nem tartom magam pesszimistának. *A pesszimizmus a hanyatlásból ered és hanyatláshoz vezet.* Nálunk viszont, a Szovjetunióban minden fellendülőben van: politikánk, gazdasági életünk és kultúránk egyaránt. A mesék, az emberek legbensőbb álmai szemünk láttára válnak valósággá: mesterséges holdak keringenek Földünk körül. *Hogyan lehetnénk pesszimisták, milyen alap volna erre?*

— A Szovjetunió sikerei — népünk, a szovjet emberek két keze munkája. Ebben mint kommunistának és politikusnak nekem is van valami részem.

— *Most minden jel arra mutat, hogy a béke kilátásai*

mdk

Ék Sándor

rajza

Kép a 11. sz 10. lapján

m.a. A Tizenötödik Évforduló Elé.

Népszínvelés 1959. 11. sz 10 l.

Élet és Irodalom. 1958. II. 28.
Tört. 9. sz.

ÉK SÁNDOR ÚJABB KÉPEI

Ék Sándor: Meggyalázott (vázlat)

A Műcsarnok Kamaratermében tanulságos kiállítás nyílt a minap. A festőművész műtermi munkáját, alkotó tevékenységének bonyolultabb összefüggéseit ismerheti meg ezúttal a tárlatlátogató, azt az izgalmas és különös folyamatot, ahogyan egy nagyobb arányú, súlyosszavú kompozíció létre jön a tapasztalatok élményanyagából, a képzelet szárnyalásából, a festői feljegyzések tömegéből. Ék Sándor nagy szolgálatot tett a képzőművészet szakmai problémái megismertetésének, amikor újabb festményeivel együtt bemutatta az azokhoz készült vázlatokat és tanulmányokat is. Ilyen kiállításrendezés mellett kiderül, hogy a legelvontabb eszmei közlendőket is érzékletessé lehet tenni, a történelmi fejlődés drámai fordulatai is kifejezhetők vizuálisan, az időszerű témák és „örök emberi" motívumok hamis kategóriáit a képalakító erő teljesen feleslegessé teszi.

A realista festők jól tudják, hogy számukra a megjelenítendő valóság osztatlan, mert nem bontható elemeire az egyoldalúság, a torzítás veszélye nélkül. A külvilág és az ember belseje látványokban is visszatükröződhet, a színek és formák nyelvén is kimondhatja igazát. A szív, a lélek, de általában a társadalom megszólaltatásához is nélkülözhetetlen a természet megértése, az a fajta szemlélődő érzékenység, mely a táj atmoszférájában, a fények játékában, az erdőkmezők szépségében megtalálja mondanivalóinak hangulati megfelelőjét. A piktúra igényes és tartalmas megnyilatkozásai elképzelhetetlenek a pleinair-festés vívmányainak felhasználása nélkül, vagyis a szabadban való akvarellezés, impresszió gyűjtés nélkül.

Ék Sándor sikerrel alkalmazza a természeti jelenségek sz'nvilágát festményeinek hitelessé tételére. A budai hegyek közé belopakodó alkonyvészes foltjai visszatérnek az ellenforradalom napjainak felidézésekor, a téli ködök hátteret vonnak a nagyszebeni csata hősei mögé, a villogó Bodrog-part kedves életkép színterévé válik. Érdemes tanulmányozni azt is, hogy egy elmerülten olvasó figurát — megejtő meghittsége mellett — milyen nagyvonalúan lehet ábrázolni, s egy-egy arcképstúdium miként illeszkedik bele valamely lüktetőütemű cselekménybe. De egy Balaton-parti vidám társaság még átfogalmazásra se vár, a páratelt nyári káprázat teljessé teszi az üdülők örömét.

A legmutatósabb életmű is szegényes maradna vázlatok és tanulmányok nélkül. A vázlat maga is egyik műformája lehet az emberi kifejezésnek, de nem azért, mert a vázlatos festés egyidőben a művészieség követelményének számított. Hanem főként azért, mert egy alkotói gondolatot és célt, egy megérzést vagy látványt hiánytalanul tolmácsolhat, elhagyásaival, sűrítő eljárásával, összefoglaló szűkszavúságával a lényegre talál'hat. Persze, a vázlat és vázlatosság módszertanilag gyökeresen mást és mást jelentő fogalom, stiláris megjelenése mindkét változatnak azonban nagyonis hasonlatos. Az előbbi egy mű teljességének, alaki és tartalmi koncepciójának igényével készül, az utóbbi csupán a lazaság, elnagyolás, pontatlanság, az olcsó artisztikum modora. Ék Sándor tisztában van ezzel a metodikai különbséggel, s ezért kisebb képei is helytállnak magukért, egyszerűbb megoldásai is kielégítik a közönséget. A művészi minőség nem ismeri a műfajok és méretek hierarchiáját, a szépség és harmónia, az emberség és festőiség avatja értékessé a műalkotásokat, olykor a művész szándékától függetlenül, de mindenképpen a képelemek valamely szerencsés kiválasztása és összeállítása esetén.

Egy sárospataki kertkapuval, egy tétova ökrösfogattal, egy havas útkanyarral mérhető leginkább Ék Sándor fejlődése. Babájával játszó kislánya, kalapos modellje, sztálinvárosi ismerőse tökéletesítette jellemző képességét. Közvetlenebb problémák megválaszolásával közeledik a nehéz feladatokhoz. A világraszóló eszmék végül is egyéni sorsokban érlelődnek korhatározó erővé. Jó úton jár a művész, ha a természet és az ember legszebb tulajdonságaival indokolja világnézetét

POGANY Ö. GÁBOR

HAJSZÁL HÍJÁN

februári száma
rnton Wilder drá-
olsó leheletig —
n éppen kifejező
l megfelelőbb len-
ondanivalóját, jel-
kább hordozná ez
n: Hajszál híján.
gyon röviden akar-
lmazni a sajátos
tartalmát, talán
n közti különbség-
meg a legérzékle-

emberiség történe-
lölelni olyan for-
gragadásával, ame-
erint leginkább jel-
időktől napjainkig
A fordulópontok: a
bestéje, az özönvíz
y háború utáni első
három esetben vég-
az ember, de meg-
utóbbi megjegyzés
zmusunk, hanem a
ja.
oli múltat és a je-
ábrázolja, és ezt a
teremti meg, hogy
Antrobus, a darab
e, az első ember-
mai amerikai kis-
képviselői. Ádám
egyúttal George és
szintézist tehát az
ebben a felfogás-
dolog a Nap alatt.
sten kegyelméből,
ról, mind a mai
szinten vegetál,
ális determinációi
ában, közeledő ka-
vékában, amelyek-
sz tudomást, amig
tséges, de a leges-
natban mégis túléli
véget, hogy ismét
se ezt az értelmet-
ülhetetlen cirkuszt,
közi megegyezéssel
óta életnek nevez-
tehát hajszál híján
vészeli a megsem-
ét, viszont sohasem
t. legalábbis a szó-
tudatot feltételező
em, annál kevésbé,
sincs, hogy mi ok-
t, és milyen tanul-
ilásával kéne tulaj-
denie?
ldernak, a kiváló és
rikai írónak ez a
ró részletei, játékos
ndékai ellenére —
nnek nyílván első-
nűvében uralkodó
szemléleti bizonytalanság az oka. Wilder az amerikai kispolgárt azonosítja az emberiséggel, az emberi történet jellegzetes képviselőjének tekinti. Megcsipkedi, szatirizálja ugyan, mint kispolgárt, de valami humánummal összetévesztett szentimentalizmusból, pesszimista érzelgősségből kifolyólag, mégis idealizálja. Ecce homo — mondja, de ez az ember, ez az „örök emberi" ember, akit felmutat, tulajdonképpen csak emlős állat. Ehhez a zavaros, reménytelen, de irracionális reményt kereső és vigaszt nyújtani szándékozó történet-szemlélethez aztán szorosan kapcsolódnak a múltat és jelent, színpadot és színpadon kívüliséget, szatirát és tragédiát, szerepet és valóságot minden lehetséges irányban keverő formai elemek, amelyeknek az az egyetlen hibájuk, hogy adekvát formai hókuszpókuszai egy tartalmi tohuvabohunak. És azt a sötét gyanunkat sem hallgathatjuk el, hogy a nyilvánvaló bomlás tendenciájának Wilder darabjában megnyilatkozó pontos kórképe az amerikai átlagközönségnek tett engedményektől is terhes, amennyiben a benne bolyongató színfalak és szeliden beszédes dinoszauruszok nem annyira filozófiai mélységek szimbólumai, mint amennyire frappánsan mutatós kötéltáncos-produkciók kellékei. Ám legyen. A kitűnő Thornton Wilde azt ír, amit akar és amit tud. A Nagyvilág pedig nagyon is jól teszi, ha széleskörűen tájékoztat a kortárs világirodalom állapotáról. Egyébként is tisztelet a kísérletezésnek! Eddig tehát nem is volna baj és vita.

A baj és vita a darabhoz fűzött bevezető sorokkal van. Viktor János ugyanis megállapítja előszavában, hogy az író elébünk rajzolja a dolgok teljesebb, átfogóbb összefüggését, s rövid életünk fölé a világtörténelem végtelen égboltozatának perspektíváját vetíti. De hol van a darabban ez az átfogó összefüggés és végtelen horizont? Csak nem abban, hogy a darab ott fejeződik be, ahol elindult? A kezdhetjük újra elölről — alapállásban? Hol van itt az ember, akinek „neve büszkén hangzik"? Milyen az a humanizmus, amely semmit sem követel az embertől? Semmit se követel és semmit se kérdez, legfeljebb meghatott és fanyar könnyeket ejt a kétlábon járó, esendő természetű, melegvérű emlős szenvedései miatt. És semmilyen pátosz nem magasodik föl szemléletében a gondolkodó élőlény ösztönzésére, akinek pedig van képessége arra, hogy szívével és agyával a csillagok közt szántson!.

Abban igaza van a bevezetés írójának, hogy a formabontás nem okvetlenül formalizmus. Olyan korban élünk, amikor a művészi kifejeznivaló egyre inkább közeledik a tudományoshoz. A szemlélet a fogalmi világhoz. Az ösztön a tudathoz. Amikor a világnézeti problémák a művészi ábrázolás középpontjába kerülnek. És új kifejeznivalók új formákat kívánnak. Nem is a formabontásban, és a kísérletezésben van a kifogásolnivaló, hanem abban, amit konkrét esetben tartalmaz és kifejezni kíván.

A bevezető írója bizonyos hiányokat észre is vesz a darabban. Azt mondja: kár, hogy Wilder az emberiség nagy színjátékában csak egyéni erőfeszítéseket lát. Vagyis kár, hogy ez a teljes tartalmi eltorzulás apró szeplőt ejt „az utolsó évtizedek alighanem legjelentősebb színpadi művén". Világnézeti megzavarodás és elbizonytalanodás sajnálatos jele a népi demokrácia tizenharmadik évében, hogy az emberi nem nagy és eredményes erőfeszítéseit, a társadalmak fejlődését felfogni képtelen írói szemlélet — nem is túlzottan eredeti vagy sikerült formai megoldások és korlátozott humanista szándék alapján — elsőséget nyer egy értékes lapunk ítéletében a világ haladó és jelentékeny modern drámairodalmának alkotásai között. Arról már nem is beszélve, hogy még olyan naiv kifogást is emel Viktor egy teljességgel idealista felfogású darab ellen, hogy Arisztotelesz, Platon és Spinoza szerepeltetése mellett Marx Károlyt az író nem vonultatja fel drámájában.

És végül — „csak az a vég, csak azt tudnám feledni" —, hogy egy olyan drámairót idézzek, aki száz évvel előbb sokkal költőibb és sokkal tudományosabb igénnyel foglalta össze az emberiség történetét — végül Viktor János azt állítja, hogy mindennek ellenére alighanem ez az utolsó évtizedek legjelentősebb darabja.

Viktor János alighanem téved.

Gorkij, Brecht, Lorca, Trenyov, Capek, Pirandello, Shaw és a többiek remélhetőleg megbocsátanak neki.

I. K.

en indult pár hó-
y új műfaj: a
ertetéseké. Né-
letes ismertetést

Nősténytarkas

Erdődy János regénye

Történelmi regény rég elfelejtett századokról. A 897-ik esztendő márciusában vagyunk: a római Lateranum tanácstermében összeült már a „hulla-zsinat". A huszonnégy

avagy csupán híveinek lelki életén keresztül a hatalmat irányító erő — ez az a sarkallatos kérdés, amely körül szinte sűrűvé válik a könynyelműen kiontott, nagyon olcsó

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Esti Budapest
1956 FEB 17

Èk Sándor

610

BUDAPEST KULTURÁLIS

Szombaton nyílik a Mai magyar festészet című kiállítás

Ék Sándor: „Felszabadulás" című képét helyezik el a Szépművészeti Múzeum Egyetem u. 6. szám alatti kiállítási termében.

...SZLOVÁKIA

ÉLETÉBŐL

M. Thorez, ...

az OLASZ KOMM... Togliatti, M. Scoccimar... Cacciapuoti, P. Bufalini...

NÉMETORSZÁG S... képviseletében: W. Ulb... wan, A. Neumann elvtársak;

a MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA képviseletében: Rákosi Mátyás, Kovács István, Szalai Béla elvtársak;

a ROMÁN MUNKÁSPÁRT képviseletében: Gh. Gheorghiu-Dej, I. Chisinevschi, M. Constantinescu, P. Borila elvtársak;

a BOLGÁR KOMMUNISTA PÁRT képviseletében: V. Cservenkov, A. Jugov, R. Damjanov, D. Ganev, T. Zvezdov elvtársak;

az ALBÁN MUNKAPÁRT képviseletében: E. Hodzsa, M. Shehu, G. Nushi, P. Kondi, F. Pacrami elvtársak;

a KOREAI MUNKAPÁRT képviseletében: Csoi Jen Gen, Li He Szun, He Ping, Li Szan Csu elvtársak;

a VIETNAMI DOLGOZÓK PÁRTJA képviseletében: Truong Chinh, Le Dik Tho elvtársak;

az INDONÉZ KOMMUNISTA PÁRT képviseletében: D. N. Aidit elvtárs;

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1960 AUG 20

Ék Sándor

117

ÉK SÁNDOR:
Munkás

okat hajtnak napjaink

Kapányi vágy, s egy szívnyi hely,
ha jutna reményre —
lehetnénk por, mit lágy szelek
fűznek gyöngyfüzérbe.

Lehetnénk szikrát pattantó
tüzek vészharangja,
zárt pillákon a megfojtott
századok haragja.

Ám itt állunk, mint sudár tölgy,
öltözködve nyárba —
lombokat hajtnak napjaink
szét a nagyvilágba.

S hűségben gazdag rokonunk
az idő is, várja —
szívünkről pattant vágyaink
kötni bokrétába.

— *Nagyapám!*

— *No?*

— *Tudja-e, hogy az a mese, amit maga mondott nekem, az igaz volt?*

— *Hát... ami mesét te hallasz éntőlem, azt én mind öregemberektől hallottam magam is!*

— *Azt tudja-e, hogy ez a mese igaz volt!?*

— *Hát... éppenséggel azért mondjuk, mert abban a szegényembert, ha baj is éri, jóra fordul aztán!*

— *Mert az én húgomat ez a sárkány vitte volt el, ez amelyiknek egyik feje Éhség. S jól vigyázzon: nehogy anyámat is elvigye, mert ő maga*

Szegénység a neve! S akkor a többivel már nincs dolga az embernek, mert abban az egyben az ő ereje, abban, amelyiket Szegénységnek hívják!

Hátra lépett a hold fényére, s végignézett a messze futó kereszteken.

— *Mert minékünk, s még inkább magunknak, ebből a sok búzából maguknak csak a szemetjit hagyja! Pedig maguk dolgoznak véle! S a mi tenyerünkbe meg csak férges szalonnát ad! A lábosaikba meg olyan levest, hogy látni lehet a lábosnak az alját! Az úr fiának lova s hintója van, az én hátamra meg korbácsot verhetnek, s anyámat el kell hagynom, s el az iskolát is, hogy legyen betevő falatunk! Az úrnak annyi háza van, hogy tán maga sem tudja, az én húgomnak meg kenyérre sem jutott, hogy a haláltól*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

FEB 23.
19

610

Ék Sándor kiállítása

ÉK SÁNDOR: *Elárulva.* (*Fehér terror 1956.*)

Ék Sándor kiállítása a Műcsarnok kamaratermében új oldaláról mutatja meg a művészt. Mint ahogy egész pályáját az eredményeivel sohasem elégedett, önmagát állandóan fejlesztő keresés jellemzi, itt is azzal az Ék Sándorral találkoztunk, aki újabb és újabb feladatok megoldása elé állítja magát. S ezeket a feladatokat őszinte beleéléssel, a tárgy szeretetével, egyre igényesebb alkotó módszerekkel teljesíti. Célja pedig nem más, mint a festői látás kifinomítása, a festői kifejezések gazdagítása, ami már önmagában is elismerésre méltó, ha meggondoljuk, hogy Ék Sándor túl az ötödik X-en, s maga mögött egy gazdag, harcos forradalmi tartalmú grafikai múlttal, a fiatalos lendület szívósságával járja be a festőnek azt az útját, ami neki fiatalkorában osztályhelyzete és hányatott életkörülményei miatt nem adatott meg. Minden idők termékenyítő iskolájához, a természethez fordult s most első ízben a nyilvánosság elé tárt festményein, friss tájfeljegyzésein végigkísérhető, hogyan fedezi fel a színeket, a valőrt, a levegőt, a fénytöréseket, s mindjárt ki is próbálja ezeknek hangulatok, érzések közvetítésére alkalmas jellemző erejét.

1952-es gyűjteményes kiállításán azt írtuk Ék Sándor festményeiről, hogy sok bennük a továbbfejleszthető elem. A művész azóta nagy utat járt be. Megjárta az újrakezdés eredményes iskoláját, felszabadult bizonyos akadémikus kötöttségek alól, előadása egyszerűbbé, ízesebbé vált. Alakjai igazi térben élnek, mozognak. A budai táj sokféle változata, a Balaton, Sárospatak, a Mátra vidék, felhőtanulmányai, erdőrészletei felfrissült látásáról, palettájának bővüléséről, haza- és természetszeretetéről vallanak, de a munka intenzív hevéről és az alkotás örömérő is. Ék, a tudatos kísérletező ezzel a kiállításával bepillantást enged alkotó tevékenységének folyamatába. Feltárja, milyen módszerrel fejleszti, alakítja eszmei mondanivalóját az első vázlattól a kiérlelt képig, s nyilvánvaló, hogy őszinte érzéseinek kifejezésére önneveléssel, gondos motívumválogatással, mély tanulmányokkal készült.

Nem lehet azonban elhallgatnunk, hogy Ék Sándor a műtermi kompozícióiba nem mindig tudja átmenteni a vázlatok közvetlenségét. Eredeti elgondolását nem mindenkor sikerül a végső formában is megvalósítania. S az előkészítő tanulmányok valóságleíró közvetlensége, a kompozíció elemeinek szabad ritmusa fölött valami elméleti kötöttség lesz úrrá. Vázlat és vázlatosság nem azonos fogalmak. S a vázlatosság alatt manapság rossz mellékízű elmarasztalást értünk. Ék talán félreértésből hogy elkerülje a »vázlatosság« látszatát, hosszasan preparálja, túlságosan megmunkálja, túlrészletezi olajképeit, minthinvencióját a végső formáböntéskor az értelem hallgattaná el, s ennek következtében kép elevensége, lendülete elsapad.

De, aki olyan műveket is létre tud hozni, mint a kalapos férfiképmás vagy az Olvasó nő, amelyek képalkotás, jellemző erő és festői előadás szempontjából is határkövei Ék művészi pályájának — az előtt már kinyíltak a tágabb horizontok. Az elmúlt év termésében már határozottabban érvényesülnek az újabban magáévá tett eszközök.

Az ellenforradalom áldozatainak a forradalmi pátosz hangján állított emléket drámai hatású trilógiájában. Szűkszavúan, közérthetően fogta össze mondanivalóját, kevés elemből, lélektani megalapozottsággal szerkesztette meg kompozícióit, amelyeket előzőleg mesteri rajztudásával csaknem a befejezettségig érlelt.

Dutka Mária

*

Ék Sándor Kossuth-díjas, érdemes művész szombaton megnyílt kiállításának megnyitásán részt vett *Kiss Károly*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, *Rónai Sándor*, az országgyűlés elnöke, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, *Kristóf István*, az Elnöki Tanács titkára, *Friss István*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, *Kisházi Ödön* munkaügyi miniszter, *Mihályfi Ernő* művelődésügyi miniszterhelyettes, *Szakasits Árpád*, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság elnökségének tagja, s a magyar politikai és kulturális élet számos más kiemelkedő személyisége. Ott volt *J. N. Csernyakov*, a Szovjetunió magyarországi nagykövetségének tanácsosa és a budapesti diplomáciai képviseletek számos más tagja.

Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója megnyitó beszédében méltatta Ék Sándor munkásságát, majd a megjelentek megtekintették a kiállítást.

A CSALÁ

Hónapvégi ételek

Az asszony dolga, hogy a hónap vége felé erszénye apadását lelkiismeretességgel ellensúlyozza. Jókai, aki igen nagyra tartotta az asszonyok ebbeli ügyességét, azt írta: »A férfi kedélye és egészsége mindig az asszonynak érdeme. Ha egy férj sokat keres, ha nagy jövedelme van: abból még nem következik, hogy meg is fog gazdagodni; a vagyonosodásnak fő eszközlője, aki megtakarít, a feleség. A vagyont nem a tűzmentes szekrény őrzi, hanem a tűzhely.«

Nemcsak takarékos, hanem jóízű ételt a **sajtos húsgombóc.** Nem is egy, hanem két tál ételt főzhetünk egy fazékban: levest és húst. Húsz deka darált sertéshúst összegyúrunk fél kiló meghámozott és megreszelt nyersburgonyával, hozzáadunk egy tojást és annyi lisztet, hogy krumplistészta keménységűvé váljon, aztán sóval és borssal megfűszerezzük. Lisztes kézzel gombócokat formálunk belőle és lobogó, sós vízben tíz percig főzzük. Tűzálló tálban két deka vajat megforrósítunk, beleszedjük a gombócokat, tetejükbe egy marék sajtot hintünk és sütőben kissé megpirítva tálaljuk. Csak frissen jó. Ha pedig levébe egy kis borsot és babérlevelet dobunk, néhány percig forraljuk, kitűnő levest kapunk. Ezt behabarjuk egy deci tejföllel, melybe egy evőkanál lisztet kevertünk s aztán ecettel ízesítve, zsírban pirított szemlyekockákkal tálaljuk.

Szlovák eredetű egytál étel a **káposztás trepanka.** Egy kanál zsíron aranysárgára pirítunk egy fej apróra vágott vöröshagymát, meghintjük egy kiskanál édes pirospaprikával, beleteszünk 20 deka karikára vágott olcsó főzőkolbászt, meg egy fél kiló hordóskáposztát, és fedő alatt puhára pároljuk. Eközben egy fél kiló nyers burgonyát megreszelünk, beleütünk egy egész tojást, megsózzuk és annyi liszttel, hogy galuskakeménységű tésztát adjon, jól összedolgozzuk. Forró, sós vízbe kiskanállal galuskákat szaggatunk, öt percig főzzük, szűrőkanállal kiszedjük és jól lecsurgatva a káposzta közé keverjük. Azon forrón adjuk asztalra.

A **»részeges szarvacska«** nemcsak olcsó, hanem igen gyors tészta is. Szikkadt, egyenes kiflik héját lereszeljük és belét hosszában kettévágva, vízzel hígított és cukorral édesített borba áztatjuk. Szitára téve lecsurgatjuk, majd tojásba és a lereszelt kiflihéjba mártva, forró zsírban szép pirosra sütjük.

Vacsorára, egy csésze tea mellé jól illik a **káposztás lángos.** Fél kiló lisztet dagasszunk be 2 deka élesztővel, 1 tojás sárgájával, sóval és annyi tejjel, hogy fánkkeménységű tésztát kapjunk. Hagyjuk megkelni, aztán szaggassuk kis lepényekre és rakjuk meg púposan borssal ízesített, pirított káposztával. A tészta széleit ráhajtva, nyújtófával tenyérnyire kinyújtjuk és bő zsírban megsütjük. Pehely könnyű, töltött, »szalagos« lángosokat kapunk.

Ö. N. A.

— **Alig nagyobb egy termosznál** az újfajta eloxált alumíniumból készült villanymelegítő, amely még ebben a negyedévben forgalomba kerül.

Di

A pesti tavaszi divat megle petése az újvonalú ballonka bát. A régi klasszikus ballon kabát úgyszólván teljesen el tűnik a divatból.

AZ ÚJ BALLONOK

nőiesek, köpenyszerűek, színben is, szabásban is olyanok, hogy helyettesítsék a nyári estikabátot. A szabásvonal, követve az új divatot, »lezser«. A divatos ballonkabát válla ejtett vagy raglánszabású, de lesz bevarrott ujjú is. A kabát háta igen bő: keskenyebb vagy szélesebb hajtásokba rakott, húzott, vagy puhán piézett. Az újvonalú ballonkabát övvel vagy öv nélkül viselhető. Az öv nem körben fogja össze a kabátot, hanem csak az oldalvarrásból bújik elő és elöl rendszerint masnira kötött. Különleges az idei ballonkabátok színe és anyaga is. Megjelenik a finom selyemballon, ezüstszürke, citromsárga, levendulakék, sötétkék, fekete, élénkpiros és téglaszínben. Készül ballonkabát a szép csíkos import-ballonból is. Az új ballonkabátok a Ruhaipari Tervező Vállalat egyik tavaszi bemutatóján igen nagy

REJTVÉNY-LOTTÓ

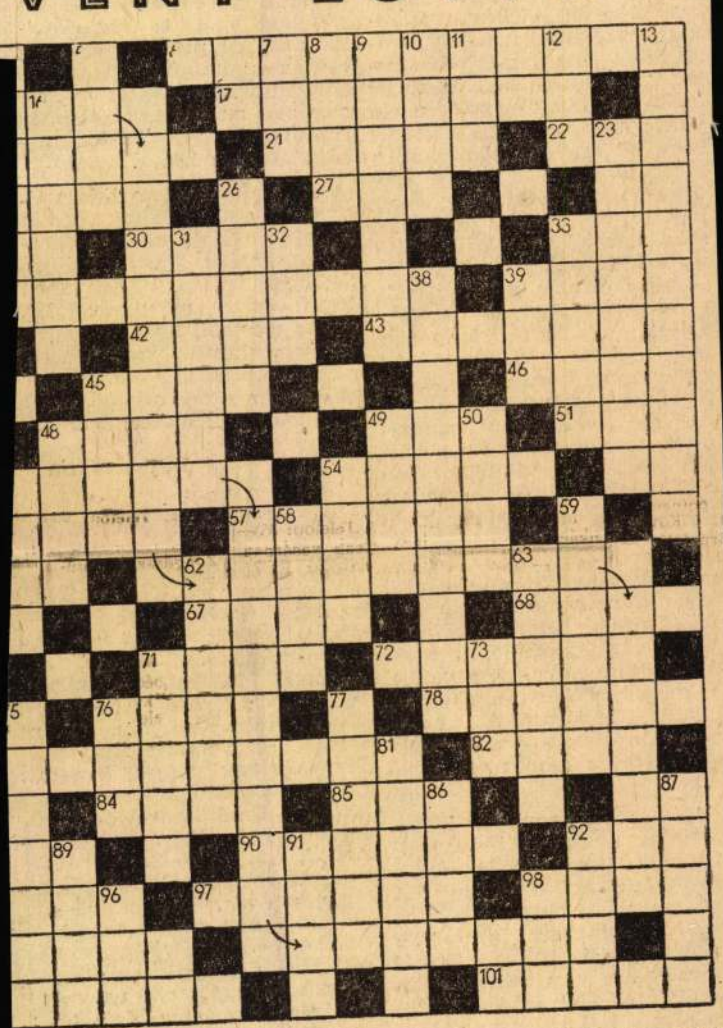

szolgálata. 74. Tömeg. 76. Női név. 78. Idegen hölgy. 79. Testvér, szer- Tornászmutatvány. 82. Lélegzet, németül. 53. Fényes fedőfesték. 54. Laposmellű futómadár. 55. Uhu. 58. Ajándékozni. 59. Özön. 60. Lépcsők szélére építik. 62. 24 angol hüvelyk. 63. Az iráni petróleumvezeték végállomása. 65. A hajnal köszöntője. 70. Tanács, németül. 71. Csalfa, alattomos. 73. Fogoly. 75. Munka az írógépen. 76. EEB. 77. Szarvasféle. 81. Balatoni üdülőhely. 86. A Giselle c. most bemutatott balett komponistája. 87. Ügynök. 88. Az angol dráma halhatatlanja. 89. Győzelem a sakkban. 91. Kereskedő. 92. Édes szülő. 94. Ablativus. rövidítése. 95. Dobozban van. 96. UEO. 98. Menetrendi rövidítés.

(Fenyősy Antal)

*

A teljesen megfejtett rejtvényábrából tessék kikeresni öt olyan rokonértelmű szót (a zoológia témaköréből), amelyeknek a sorszáma összeadva 225-öt eredményez. Ezt az öt sorszámot kell beküldeni a mellékelt rejtvényszelvényen. — Határidő: 1958. március 3. — A megfejtők között tízszer tíz darab lottószelvényt sorsolunk ki.

6. sz. rejtvény-lottónk megfejtése. — Hangszerek: zongora, hárfa, klarinét, kürt, dob:

1, 9, 12, 50, 73.

(Kodály: . . . akkor, és csakis akkor beszélhetünk majd a zenekultúra népszerűsítéséről, és akkor válhatnak majd a nagy mesterek remekművei milliók kincsévé.)

NYERTESEK:

10—10 lottószelvényt nyertek: Bajzák Ilona, Vácbottyán-Nyires, Zrínyi u. 3. Biró Béla, Budapest. XI., Dávid Ferenc u. 1/a. Cserháti Károly, Budapest, XII., Csörsz u. 53/b. Dévai Mária, Szombathely, Vorosilov u. 35. Fleischl Gyula, Budapest, V., Petőfi tér 3. Hollósy Tiborné, Pápa, Áll. Tanítóképző. Lakos Jánosné, Budapest, II., Filér u. 28. Nagylucskay József, Nyírbátor. Mártírok u. 2. Pesti Lajos, Szeged, Kiss Ernő u. 5. Strausz Aranka, Bp., II., Kisrókus u. 15/a.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOVJETSZKAJA KULTURA
Ek Sandor
1963 MÁJ 21
1024

СЛОВО — ЗАРУБЕЖНЫМ ДЕЯТЕЛЯМ КУЛЬТУРЫ

АНТИГУМАННОСТЬ ФОРМАЛИЗМА

ВСЕ ХУДОЖНИКИ, которые борются за действительно новое и современное социалистическое искусство, могут лишь искренне приветствовать выступление партийных и государственных руководителей Советского Союза, в котором недвусмысленно подчеркивается, что для искусства социалистического общества неприемлем путь формализма и что в упорной борьбе между коммунистической и буржуазной идеологиями нет и не может быть места для мирного сосуществования.

То эстетическое вырождение, которое проявляется сейчас в формализме и абстракционизме, возникло на рубеже нашего столетия.

Я не собираюсь в короткой газетной статье излагать историю модернизма. Хочу лишь подчеркнуть некоторые важные, с моей точки зрения, моменты, обусловившие то закономерное фиаско, которое потерпели многочисленные формалистические течения буржуазного искусства.

НАИБОЛЕЕ существенным представляется то обстоятельство, что буржуазное искусство постепенно разъедается изнутри. С того момента, как буржуазия становится господствующим классом, она требует от художников не правды жизни, а удовлетворения своих запросов. Другими словами, художник вынужден работать на рынок, на капиталистов, и чем дальше, тем больше рынок диктует свои условия, вводит свои законы. В связи с этим содержание картин становится все более случайным и постепенно обедняется настолько, что становится бессмысленным.

Художники стремятся к оригинальничанью, к поражающей воображение новизне. Только «оригинальность» могла оградить художника от конкуренции и поднять марку, а следовательно, и цену.

В буржуазных художественных салонах в начале века стали модными также и поиски «истины». Это было связано с достижениями естественных наук. Однако пропущенные сквозь сито буржуазной идеологии научные факты послужили источником для возникновения распространенной и поныне в буржуазной эстетике теории об иррациональной природе художественного творчества. Поиски «истины», по существу, являлись бегством от реальной жизни, от классовых противоречий буржуазного общества. Отсюда берут истоки «новое зрение»; провозглашенный импрессионистами «динамизм мимолетного мгновения»; «прыжок в будущее» футуристов; «мир отдельно взятого суверенного и независимого чувства» у экспрессионизма; «геометрические, секущие друг друга фигуры кубизма, якобы выражающие внутреннюю сущность вещей»... Кто мог бы перечислить все то, что вызвали к жизни представители всех и всяческих воюющих друг против друга «измов»?

Все они, однако, имеют одну общую черту — их принципы, будто бы опирающиеся на фундамент естественных наук, на самом деле сознательно изгоняют из искусства правду, подменяя ее лженаучным хаосом. Неизбежно поэтому, что искания буржуазных художников сводились лишь к «видению новой формы».

Как известно, в начале нашего столетия в Германии Макс Либерманн провозгласил: «Безразлично, **что** именно изображает художник, мадонну или кочан капусты, главное в том, **как** он их изображает». Не прошло много времени, как даже этот принцип перестал удовлетворять «новаторов»-модернистов. Просто изображение уже казалось им «недостаточным», и они стали снабжать свои картины специальным текстом, агитирующим за «новое искусство». В капиталистических странах, потрясенных войной и боями пролетариата, особенно в буржуазных художественных кругах Франции, Германии, Италии, дюжинами выскакивали, как мыльные пузыри, всевозможные «художественные» декларации, «ниспровергавшие» отсталость и косность. Но едва такой ниспровергающий манифест появлялся, как в следующую минуту уже «старел» и уступал место следующему.

Со временем формалистические течения «завоевали признание», но не с одобрения широкой публики, а ценой полного безразличия к ее мнению. Опустели художественные салоны и вернисажи. Встревожившиеся буржуазные эстеты обиженно писали о том, что, дескать, «утилитарно-рационалистического» человека XX века не интересует искусство. В действительности же подавляющее большинство людей просто-напросто отвернулось от утративших всякий смысл формалистических «исканий».

Постепенно место самих произведений стала заполнять литература о формализме. В интересах торговцев искусством и картинами эта литература рекламировала антигуманистический декадентский формализм, и именно благодаря ей некоторые его «шедевры» достигли на рынке собирателей-меценатов поистине сказочных цен. Однако, несмотря на баснословные цены, все эти «шедевры» продолжают оставаться по ту сторону искусства, а их собиратели, по существу, ничем не отличаются от коллекционеров марок, салфеток, спичечных этикеток и прочих раритарных вещей.

Надо подчеркнуть, что все усиливающийся хаос и разброд в буржуазной эстетике и антигуманистический характер формализма в искусстве превосходно сочетаются с сегодняшними целями и стремлениями буржуазного мира. Идеологов буржуазии нисколько не беспокоит тот факт, что модернистское искусство не находит поддержки в народных массах и опирается лишь на очень узкую и малочисленную кучку пресыщенных буржуа.

САМО СОБОЙ понятно, что при социализме дело обстоит совсем иначе: социалистическое искусство не может существовать в отрыве от эстетических потребностей народа. Понятно и то, что в оценке произведений искусства мнение широкой публики не является менее существенным, чем мнение самих художников.

В течение ряда лет мы ищем равного, единого критерия для оценки произведений. Но существует ли такой единый критерий, и если да, то каков он? Скажу сразу же: я разделяю мнение тех, кто считает, что искусство не располагает столь же точными и категоричными критериями, как, скажем, наука. Поэтому при оценке произведений искусства возможны индивидуальные суждения, вызванные личным вкусом того или иного критика. Именно поэтому критики не должны присваивать себе безапелляционное право награждать художника титулом «самый лучший, самый выдающийся». В искусстве, идет ли речь о художнике, или о его произведении, могут существовать лишь «самые выдающиеся» (во множественном числе).

Но одновременно мне хочется подчеркнуть, что, хотя в отличие от науки искусство и не располагает категоричными критериями, творчество любого художника не может быть отделено от его идеологии. А его идейная позиция может быть измерена объективными критериями. Такими критериями в первую очередь являются: отношение художника к проблемам мира, социализма и то, как он понимает свою роль в обществе. Идейные убеждения художника, конечно, не могут заменить талант, но они определяют направление его творчества. Произведение не может быть гуманистическим, если художник отворачивается от народа, если искусство его безыдейно.

Новое в изобразительном искусстве интересует человека сегодняшнего дня постольку, поскольку это новое рождается в отношениях между людьми, иными словами, в общественных отношениях. Новый мир — это мир социализма, именно он дает в области искусства смысл таким понятиям, как актуальность и современность. Истинно современный художник не может находиться в противоречии с социализмом. Это закон, продиктованный самой жизнью, логикой исторического развития.

Подлинно новое искусство не может отказываться от принципа общедоступности, общепонятности. Иначе оно оторвется от народа и никогда не сможет создать таких произведений, которые останутся в наследство грядущим поколениям. Вот почему сам народ, строящий социализм, может и должен сказать свое решающее слово о путях развития культуры, в том числе и изобразительного искусства.

Шандор ЭК,
венгерский художник, лауреат премии имени Кошута.
БУДАПЕШТ.

РТЕЙ
ВУШКА»

вского театра оперетты

ственная интуиция и свое образное видение подскажут ему, что именно желательно дописать во второй и третий акты.

Кстати говоря, продолжить работу над третьим актом следует пожелать и Евгению Шатуновскому. Большое драматическое напряжение, достигнутое к концу второго акта (чтобы разузнать тайны сектантов, Варя прикидывается религиозной фанатичкой— поклонницей Агафона, но, разоблаченная, обрекается им на сожжение заживо), в третьем акте разрешается как-то наспех, немотивированно переключая действие в резко отличную плоскость внешней зрелищности.

КОЛЛЕКТИВ Московского театра оперетты подтвердил в процессе работы над сценическим [illegible]лощением оперетты Хренни[illegible] профессиональную [illegible]. Как всег[illegible]

тральных роле[illegible] ли очень хо[illegible] Если где-то в [illegible] и возникало [illegible] мент чувство [illegible] летворенности, [illegible] большинстве [illegible] вызывалось не[illegible] ным волнение[illegible] вой встречи с [illegible] кой в новой р[illegible] полнение А. Котовой р[illegible] ри уже на премьере отл[illegible] четкостью замысла и [illegible] ностью воплощения. Яр[illegible] чатляет А. Горелик — [illegible] Резкими, чуть грубоваты[illegible] сочными мазками ри[illegible] страшный образ цинично[illegible] дяя, готового ради своих [illegible] на любую изуверскую [illegible] кость, на любое прест[illegible] Врезается в память С[illegible] (З. Белая) — сильная, [illegible] девушка, находящая в [illegible] жество покинуть сектан[illegible] сающая Варю от страш[illegible] фона. Новые штрихи [illegible] творческом почерке наш[illegible] невич, исполняя эпизо[illegible] роль редактора газеты[illegible]

Самое сильное у В. Ш[illegible] этом спектакле, как и [illegible] кая, острая сценическ[illegible] В данном случае арт[illegible] шлось (он исполняет р[illegible] ра-иллюзиониста Ап[illegible] овладеть еще и новым [illegible] искусством показыват[illegible] Овладел этим В. Шиш[illegible]

Сцена из танцевальной картинки «Прощай, масленица».

Фото А. ТРОШИНА.

ЕДРОЕ ИСКУССТВО «БЕРЕЗКИ»

но увеличатся, если считать, что во многих городах у нас и за рубежом «Березка» побывала несколько раз. Только за четыре месяца сезона 1962/63 года, за ноябрь—декабрь и март—апрель, «Березка» гастролировала в 12 городах нашей Родины и дала 106 концертов, на которых побывало 128.000 зрителей.

Искусство «Березки» не только эмоционально воздействует на миллионы своих зрителей, оно находит огромную армию последователей и подражателей. Популярность ансамбля и его благотворное влияние на художественную самодеятельность чрезвычайно велики. Примечательно, что оно проникает в самые глубинные сельские районы страны, где даже и не выступал ансамбль, а был лишь фильм о нем — «Девичья весна». Ансамбль получает сотни писем из разных уголков нашей страны с просьбой прислать запись того или другого танца или рассказать, как его поставить. Пишут из Прибалтики и Южного Сахалина, из Сибири и Архангельской области, из Крыма и Закавказья, из Молдавии и Украины, из районов и сел Рязани, Владимира, Пскова, с целинных земель и из далекой тайги...

Раскрывая в своем искусстве обаяние советского человека, «Березка» завоевывает симпатии у миллионов зрителей [illegible] шара.

утверждала, что «так может танцевать только советский народ».

ЗА ЭТИ ГОДЫ ансамбль «Березка» воспитал и выдвинул множество талантливых артистов — таких, как заслуженные артистки РСФСР Д. Агафонова, Н. Рябова, Т. Лукьянова, Л. Трынова, артисты М. Кольцова, В. Суворова, К. Романова, Л. Краузова, Л. Бутенина, А. Чечик, В. Дудненков, В. Боборыкин, М. Хомяков, Л. Ершов. Примечательно, что в хороводе «Березка» можно видеть тех, кто танцевал в нем пятнадцать лет тому назад, Н. Дойникову, В. Хват, М. Яковлеву, М. Холщевникову, Е. Кузнецову, Н. Болгову, И. Лотареву, Г. Грабовскую.

Когда 15 лет тому назад «Березка» делала первые шаги, в ней было всего 20 артисток и несколько баянистов. А сейчас это большой творческий коллектив, насчитывающий около 100 артистов. Баянистов заменил оркестр народных инструментов под управлением талантливого музыканта А. Ильина. Новые творческие планы потребовали введения и мужской группы. Н. Надеждина, несмотря на возражения скептиков, считавших, что это лишит коллектив своеобразия, смело реформирует его, создавая номера с участием танцовщиков. Нужно ли утверждать,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

NÉPSZABADSÁG

1964 JUN 20.

— **Kiállítás nyílt** Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból Pécsett.

M.D.K.

EK Sándor

„Lövészárokban"

„Le a háborúval"

a II. kerületi kiállitásen

/ s.m./ Kerületi képkiállitások Budapesten

Magyar Nemzet 1961. december 5. 4. l.

Ék Sándor

A VII. Magyar Képzőművészeti kiállítás a Tanácsköztársaság évfordulója tiszteletére. Pesti művész munkái is részt vesznek, a Műcsarnokban.

/menetelők/

Esti Hirlap 75 sz. 1959. márc. 29. 2 old.

Ek Sándor
festő

M.D.K.

„Koreai láng" c. műve

Kocsagh Ákos: Első műhely országos grafikai biennialé
Művészet, 1962. február. — 28 l.

M.D.K.

Ék Sándor
festő

„Munkásőrök" c. képe + repro

P.C.: Ék Sándorral beszélgettünk
Művészet, 1962. február — 39 l

Éle Sándor
festő

M.D.K.

Méltatás.

Sz. Zs: Egy kiállítás alkalmából

Művészet, 1962. február — 33l.

MDK

Ék Sándor

kiállitást rendez Berlinben,
A Horthy diktatura alatt Magyarországból
emigrált festő.

Esti Hirlap 200 sz. 1959. aug. 27.

MDK

Ék Sándor

festőművész
kiállitása Berlinben augusztusban.
/plakátok, grafikák, Ernst Thälmann portréja/

Esti Hirlap 155 sz. 1959. jul. 4. 2 old.

ÉK SÁNDOR

Felszabadulás. Olaj 32ox2oo.
Rákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton
Olaj 32ox2oo.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

ÉK SÁNDOR

Szovjet lovasok. Szénr. 61x83.
Hősök tere. " 52x7o.

III. Magyar Képzőművészeti kiáll. kat. Műcsarnok 1952. dec-
1953. márc.

MDK

Ék Sándor /1902-/

A fasiszta fenevad nem menekülhet! 1944., 108x84 mgt.

Saját barlangjában végzünk a fasiszta fenevaddal! 1944., 121x84 mgt.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. 1960.Műcsarnok. Kat. 19.1.

MDK

Ék Sándor /1902-/

Gyökerestül tépi ki a reakciót a Magyar Kommunista Párt. 1944., 102x68 mgt.

Békéért, ötéves tervünkért. é.n., 83.5x59 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960. Műcsarnok. Kat. 19.1.

MDK

Ék Sándor /1902-/

Békéért, ötéves tervünkért. é.n., 83.5x59 MH

Magyar Plakat-Történeti Kiallitas.
1960.Műcsarnok. Kat. 19.1.

Ék Sándor, festő

M Dk

Realista képeket mutat be.

Arthur Tinodor: Müncheni impressziók

2.1

ESTI HIRLAP, bp. 1962. ápr. 28.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Lenin halálának 10.évfordulójára.
1934.nyomat. / orosznyelvű plakat/

A Kommunisták Németországi Partja él.
1934.nyomat./ orosz ny. plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Sztahanovi munkával érjük el a termelékenység magaslatait.
1935.nyomat. /orosz nylevű plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Egységfrontba megrohamozzuk a kapitalizmust.
1936 nyomat / orosz nyelvű plakát/

Eljen a spanyol és kinai nép szabadságharca.
1937 szén / orosz nyelvű plakát/

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

Ék Sándor

Ék Sándor

szerepelt a kiállitáson.

A lipcsai képzőművészeti kiállitáson való részvételre javasolták.

--: Fiatal müvészek sikere a kiadói Főigazgatóság illusztrációs pályázatén.

Vas Népe 1964. jun. 14.

Ék Sándor festő M.D.K.

Született: 1902

Be linben Moszkvában Alex Keil néven ismerik.

Első ismert rajzai Budapest felszabaditó harcait dolgozzák fel.

A Parlamenterek meggyilkolás. , Vörös lovasok,

Hősök tere. Felszabadulás

Ujságrajzok, plakátok.

1909-ben mint ifjumunkást a szervezők közütt t láljuk.

Czeizing Lajos-D. Fehér Zsuzsa: Müvészek Bp. 1963.

73. 74.1.

Ék Sándor festő M.D.K.

Uitz Béla szabadiskolájában tanult.

1920-ban emigról. Párizs, Amszterdam, után Berlinben telepszik le.

1933 -tól a Szovjetunióban is részt vesz a müvészeti élet szervezésében.

10 év Lenin nélkül plakátpályázat első díját nyerete, Mementó-sorozat.

Czeizing Lajos-S. Fehér Zsuzsa: Müvészek Bp. 1963.

/· 74.1.

Fénykép. Mislyné

Műcsarnok

Ék Sándor pujtemenyes kiállitásából
(női fej, holotov mellkép)

Grafika

Negatio ninę.

Fénykép

Milepné

Mizzacnok

Ék Sándor pujhemenye kiállitásából.

M. I. Kalinin és A. Zsdanov mellképei

Szafska

Vegatrónimi.

Fénykép. Milepé

Mucsainok

Ék Sándor pozitivumnyes kiállításából
(katonák a lövészárokban, és hozzá öt
tanulmány)

Szafika

Negatív nincs.

Fénykép. Milyné

Szerszámok

Ék Sándor pujtemenye kiállításából.

(zenekari karikatura)

felv: ÉK

Grafika.

Negatívnincs.

Fénykép

Milyné

Mürzsaznok

Ék Lándor pöjtemenyes kiállításából
(Hákorní plakátok)

Grafika

Negatív nincs.

Fénykép. Milgné

Mucsarnok

Ék tándor gyűjteménye kiállításából

(hákovcs képek és két férfi mellkép)

Trafika

Nyakig vinc.

Fény kép. Mislyné

Műszaszok

Ék Lándor pűjtemenye kiállításából

(karikatúrák)

Grafika

Negatívnizzi.

Fényhép

Milyné.

Muczarnok

Ék Sándor gyűjtemenye kiállitázából

(illusztrációk és tanulmányok)

Grafika

Negatio nincs.

Fénykép. Milyné

Mucsarnok

Ék Sándor pujtemenyes kiállítása.

(képek Bpest ostromáról)

Szafoka

Negatív nincs.

Fémykép. Milyné

Műszaszok

Ék Lándor pozitemenyes kiállitásából
(karikatúrák)

Trafika

Negatív nincs.

Fénykép - Milgné

Mücsarnok

Ék tándor pöjtemenyes kiállításából
(karrikatúrák a Marshall-tervről)

Trafika

Negativinen -

Fénykép. Milgné

Mucsarnok

Ék Sándor jujhemenyes kiállitázából:
(karikatúrák)

Grafika

Negatív vinc.

Fénykép. Mileyné

Muzsarnok

Ék Sándor pujtemenyes kiállításából

(karikatúrák)

Grafika

Negatív nincs.

Fénykép. Mislgué

Mucsarnok

Ék Cándor gyűjteménye Kiállításából
(Karikatúrák)

Grafika

Negatív nincs:

Fénykép

Milgné

Mizzarnok

Ék Lándor pöjtkemenyes kiállitázából
(karikatúrák)

Grafika

Negatív nincs.

Fénykép Milgué

Muczarnok

Ék Sándor pozitivmenye kiállitásából.
(esztergályos, fa viharban. pár, tanulók, ülő kisleány)

Grafika

Negatív nincs.

Tárnyhép. Milyné

Műszaszok

Ék tándor gyűjtemenyes kiállitásából
(plakát és tanulmányok)

Grafika

Vegetáció vinci.

Fénykép

Milgré

Muczarnok

Ék Sándor gyűjteménye Kiállításából
(tanulmányok, gyűlekget)

Szafka

Negatívnim.

Fénykép

Milyné

Mezőarnok

Ék Sándor pöjtemenyes kiállításából
(háborúi képek)

Trafika

Vagatio vinci.

Fényhép. Milyné

Műcsarnok

Ék tándor pujtemenya kiállitásából

(menetelő ifjak, menetelő katonág, katona, férfi vállán ülő vörös zászlót lobogtató permek, kiránduló társaság.)

Grafika

Negatív nincs.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

USA demokraták
1946 ceruza 32x25 / karikatúra/

Az ártatlan bonni bárány
1946 ceruza 32x25 / karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Barna pestis, 1937./ szén-szépia/
című karikatúra repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Népek a fasizmus csizmája alatt c. sorozatból:
A magasabb faj nevében
1942 szines kréta 44x32 MNG. tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Hitler a dobos
1937 szén 86x64

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1952.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Göbbels karikatúrája
1937 szén-szépia 89x64

Barna pestis
1937 szén-szépia 84x62 /karikatúra/

Ék Sandor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1952.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Leipart-Münchausen
1933 kréta 52x38 /karikatúra/

Az államhatalom a népre támaszkodik...
1933 kréta 48x35 /karikatúra/ MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1952.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Kiegyebliteni a felszerelést.
1932 nyomat 38x27 /karikatúra/

A kapitalizmus megmentői
1932 nyomat 33x23 /karikatura/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Jó étvágyat
1932 nyomat 45x32 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiall. Műcsarnok.
1952. Szept. Kat.

Fénykép

Milgné

Mizrachok

Ék Sándor gyűjteményes kiállításából

Grafika

Vagatni nincs.

Fénykép. Milyné.

Képpőművészeti Főiskola: 493 ltr.

Ék Sándor: Bem és Petőfi (a Főiskola tanára)

Festmény

Negatio nincs.

Fénykép. Milgné

Műcsarnok

Ék Lándor pujtemenyes kiállitásából.
(Plakátok)

Grafika

Vagabio vines.

Fénykép. Milgué

Mücsarnok

Ék Sándor gyűjtemenyes kiállitarából

(Plakát karikatúrák a hitleriz-
musról)

Grafika

Negatívinas.

Fénykép- Miskolc

Miscarnok

Ék Sándor: Kákosi elvtárs a szolgáltatjáni fronton 1919-ben. (1952)

Jelz: Ék Sándor

Festmény

Negatív nincs

Fényhép. Mikszáth

Mücsarnok

Ék Sándor gyűjteménye kiállításából.

Sztalin, Lenin.

Festmény

Vegetáriánus.

Fénykép. Milyne

Mizsacsok

Ék Cándor: Marx Károly, Engels Friggs.
Sajtemenye Kiállitásról.

Festmény

Nagatni nincs.

Fénykép

Milgue

Mucsarnok

Ék Sándor gyűjteménye kiállítárából.
(Plakátok.)

Grafika

Negatívnincs.

Fényhegy Mislapé

Mieczarnok

Ék tándor gyűjtemény kiállításából

(a „Truman elv" karrikatúrája)

Jelz: ÉK.

Grafika

Negatív nincs.

Fénykép

Milyné

Műszaszok

Éle tándor gyűjtemenyes kiállításából tanul-
mányok és vázlatok

Grafika

Negativ nincs.

Fénykép. Milyné

Mücsarnok

Ék Sándor gyűjtemény kiállításából.
(két férfi mellkép.)

Jelz: Ék S.

Festmény

Negatívnincs.

Fénykép

Mistyné

Mizrachok

Ék Lándor pujtemányos kiállitázából.
(férfi tanulmányfej)

Grafika

Negatív nincs.

Fénykép. Milyné

Műcsarnok.

Ék Sándor gyűjteménye kiállításából.

(Kis leány virággal, tünkebés halottja, tünkebés, bárton)

Festmény

Negatív nincs.

Fénykép. Milgué

Mürzsarnok

Ék Sándor gyűjteménye kiállításából.

(Hábomi jelenetek.)

Festmény

Vegetáriánus.

Fénykép. Mistyné

Múczarnok

Ék tándor pujtémenye kiállitásából

(zvonjet katona tanulmányfej)

Grafika

Negatívnincs.

Fénykép. Milyné

Mussainok

Ék Sándor gyűjteménye, kiállításából

(Karikatúrák)

Grafika

Negatívnincs.

Fénykép-

Milyné

Kincsarnok

Ék Sándor gyűjteménye kiállításából

grafikai részlet

Grafika

Negatívnincs

Fénykép. Mistyné

Mincsarsky.

Éla Lándor pujkemenye kiállitásárol részlet.

(Tajkép, Tanulmány, rendélet)

Festmény

Vegetationiszi

Fénykép

Magyar Foto: H E 2297/106,93 Hegedűsné

Ék Sándor: (Két karikatura az Ernszt-kiállítás anyagából)

1952. XI. 29.

Neg. van

Fényképész

Magyar Foto: FK 1026/5 Hegedüsné

Ék Sándor: Vázlat a „Felszabadulás 1945-ben" c. munkához.

Olaj

1951. X. 26.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: F.t 1026/7 Hegedűsné

Ék Sándor: Vázlat „Rákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton" c. munkához

Olaj

1951. X. 26.

Neg. van

Fényképész

Magyar Folo: Ft 1026/13 Hegedüsné

Éh Sándor: Vázlat „Petőfi Bemmel a nagyszebeni csatában" c. munkához

Cluj

1957. X. 26.

Meg. van

Fényképész

Magyar Fabo: RB 926/2 Hegedüsné

Ék Sándor: Rákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton

Vázlat

1957. IX. 26.

Meg. van

Felvétel

Magyar Folo: Cs 31219/2 Hegedüsné

Ék Sándor: Bem és Petőfi a 48-as csatában

Cluj

1953. XII. 19.

Neg. van

Fényképp

Magyar Falu: Gs 31219/10 Hegedüsné

Ék Sándor: Rákosi elvt. portréja

Clay

Jelz. j.o.: „Ék Sándor"

1953. XII. 19.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: KJ1533/10 Hegedűsné

Éh Sándor: kovjet parlamentreh meg-
qilholása

kén

Jelz. b. o.: „Éh Sándor"

1954.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: VA 2297/70 Hegedűsné

Ék Sándor: A Dunánál

Olaj

1952.

Neg. van

Fényképész

Magyar Fotó: Vt 2297/68 Hegedüsné

Ék Sándor: Felszabadulás

Cluj

1952.

Meg. van

Fényképj.

Béke és Sz.: 1533/27 Hegedüsné

Él Sándor: (Erdő)

Rajz

Jelz. B. o. „Él Sándor"

Fénykép

Követség Hegedűszé

Ék Sándor: kovjet parlamenterek megqilkolása

Kén

Jek. b. o.: Ék Sándor

Fekvőhely

Bélre és Sz.: Ki 1533/30 Hegedűsné

Ék Sándor: (Munkás-portré)

Rajz

Jelz. j.o.: „Ék Sándor"

Negatív

Képm. U. Graf. Cszt.: 324 Hegedűsné

Ék Sándor: „Teljes az összhang a nyugati blok építői között."

Grafika

Jel. j.o.: „ÉK"

Fénykép

Magyar Foto: KT 1533/34 Hegedűsné

Ék Sándor: Olvasztár

kén

Jelz. C.o.: „Ék Sándor"

1954.

Neg. van

Fényképész

Magyar Foto: KT 1533/16

Hegedüsné

Ék Sándor: Öregasszony

kéz

Fekv. 6.o.: „Ék Sándor"

1954.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: KT 1533/28 Hegedűsné

Ék Sándor: Magános fa kén

Jelz. j.o.: „Ék Sándor 53"

1954.

Neg. van

< Ék Sándor >

Könyvek

< > Béke! Fenti karikatúrái. Illés Béla előszavával. [Bp. 1947]

EREKLYETARTÓ LÁDIKA,

aranyozott ezüst, antik szarkofág-forma. Különféle ereklyéket tartalmaz. Csernoch prímás címerével. Hossza 22 cm.
Moser budapesti ötvöstől, 1914.
Csernoch prímás készíttette, 1914.

Lepold—Homor 72. l. — Lepold—Lippay 39. l. — Lepold Katalógus 236. sz.

HÉT GYŰRŰ,

gyémántos és egyéb drágaköves fejekkel.
Magyar munkák, 1915—1920 körül.
Csernoch prímás hagyatékából.

Lepold: Adatok 20. l. — Lepold Katalógus 101. sz.

KORONÁZÁSI KEHELY,

aranyozott ezüst, zománccal és drágakövekkel. Nodusa elefántcsont. Talpát négy angyal tartja. Mag. 30·5 cm.
Zutt R. A. Budapesten működő svájci ötvös műve, 1916.
Csernoch prímás készíttette, IV. Károly király koronázására, 1916.

Nádai Pál: A koronázás iparművészete. MIP, XX., 1917., 29—30. l. (Képe 35. l.) — Gerevich: A koronázási kincsek. Vasárnapi Ujság, 1917., 30. l. (Képe 29. l.) — Lepold—Homor 71. l. — Gerevich PA,

< Ék Sándor >

Könyvei

< > A festő világ-
nézete. Bp. [1947]
55 l.

< > A szovjet festészet.
Bp. 1947. 18 l.
20. tábla.
(Művészet és Való-
ság.)

(Ék Sándor) 314

cikke

( ) A harcoló és
építő ifjuság festője
(Alexander Dejnéka)
Jövendő. 1947. febr.
27. képpel -

~~alkérmek 28. 18. Jm.~~

~~gae 1559."~~

Mária királyné

Derékig, hétnyolczad j
ja, mintha beszélne. Feje
sitott s ~~ruj~~ ruhájának uja
gon emléket hord. [A keret alj
tartja, melyen e szavak olva
óra áll. Felirata fölül hár

„Viva Effigies
Invictissimi
li Quinti So

a kép alatt nyolcz sorba

Vidit ut insignes
Germanam Ca
Quin animi dotes
Pingimus, & c
Dum stupet, & di
Periculus sub
Parcite (ait) dign
Materies m

[Az ablak párkányán brokát parna fekhik.

(Ék Sándor)

cikke

( ) Biró Mihály.

Uj Szó

1947. máj. 29.

Ugyanebben a szám
ban fentiek egy
rajza reprodu-
kálva

des Kaufmannes, welcher in seiner Inventur die zweitemaligen Posten

ist nicht einzusehen. *R* bleibt immer *r*, also tönender Konsonant oder Halbvokal, wie Wolff will, kann darum eine nachfolgende Media nie zur Tenuis verwandeln. Dies thun in den beiden Beispielen *ierper* und *Burprich* die aus gutem Grunde elidierten Konsonanten *t* und *ch*, also zwei Tenues, die allein ihr „Streben nach homogener Anähnlichung" ihrer Nachfolger in diesem Falle von Erfolg begleitet sehen konnten: Aus *iertber* ward zunächst *iertper*, daraus *ierper*, so wie aus *häntber* (mhd. hintbere) *häntper*, *hämper*, aus *gâldbrich*, *gâltbrich*, *gâltprich*, *gâlprich*, aus *Burchbrich*, *Burchprich*, *Burprich*, wie *Kirprich* aus *Kirchprich*, *Kirchbrich*. Dass die Konsonanten *t* und *ch* nicht ganz verloren, sondern in ihren Wirkungen noch vorhanden sind, ist nur ein Recht der Sprache, die keinerlei Einbusse duldet. Sonst könnten wir ja getrost *ierper* und *hämper* sagen, wie *îrber*, ebenso getrost *Burbrich* und *Kirbrich* wie *härbrich*, *gâlbrich* wie *âlber*. Und umgekehrt müsste, wenn Wolff Recht hätte, die neben *Hârbich* begegnende Form *Hârbrich* zu *Hârprich* werden und die sonst milde und freundliche sächsische

[1]) Soll heissen: des Grundwortes, ebenso auch auf S. 37 vorletzte Zeile, so auch Korrespondenzblatt 5, 1879 S. 46, wo es heisst: Unsern Ortsnamen ist Weiler ‚als Bestimmungswort' nahezu ganz fremd, statt: als Grundwort.

(Ék Sándor)

cikke

( ) Gyermekek utja
a művészet felé -

Jövendő
1947. jun. 6.
kejjekkel.

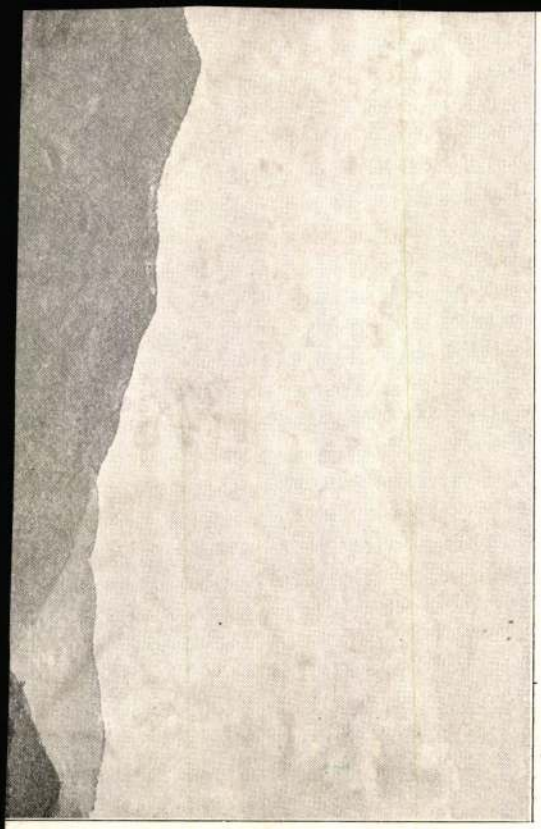

(Ék Sándor)

cikke

( ) Munkások-a mű-
vészetben. Egy képző-
művészeti szabadiszo-
lásról.

Szabad Művészet.

1948. 245, 246. l.

lásd okv.

A klarissák budai kolostorából
évi szerzemény.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Szent püspök
Fa, mag. 76 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Mária, szívére tett kézzel
Fa, mag. 67 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Mária koronázása a Szentháromsággal
Félkörös felső záródású fadombormű, 85×53 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Keresztelő János
Aranyozott fa, mag. 68 cm.
A garamszentbenedeki pálos kolostorból.
Gerevich PA, 220. l.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Krisztus a kereszten
Fa, a corpus 102 cm. magas

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Szent János Máriát áldoztatja
Fadombormű, 45×39 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, XVIII. század
Menekülés Egyiptomba
Aranyozott fadombormű, 34·5×55 cm.

(Ék Sándor)

könyve

( ) Az orosz nemzeti festészet kialakulása
Bp. 1948. 14 l.

60775-1911. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, f. hó 10-én 235 sz. a. kelt felterjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett kiadom.

Budapest, 1911. május 29.

A minister helyett:

államtitkár.

< Éla Sándor >

cikke

< > Beszámoló Finogenov szovjet festőművész látogatásáról. Szabad Művészet 1949. 139 – 140. l. apr. 7

Finogenov fejtegetéseit ismerteti a szovjet művészetről és a szocialista realizmusról, majd az új szocialista valóságot fejezi ki művészi módon.

Perugiában is győzött a szovjet filmművészet!

A Szabad Nép kiküldött munkatársának telefonjelentése

Öt napi tanácskozás után véget ért Perugiában a filmrendezők, írók, kritikusok nemzetközi konferenciája, amelynek egyetlen napirendi pontja ez volt: *„Kifejezi-e a film a mai ember problémáit?"*

Itt Perugiában erről vitatkoztak a film alkotói és kritikusai, ugyanakkor, amikor Cannesban „filmkereskedők", amerikai művészet-kufárok a szokásos évi vásárukat rendezték és kiosztották a nagydíjakat a legembertelenebb, leguszítóbb, legtöbb gyilkosságot és elmebetegséget ábrázoló hollywoodi féremüveknek. Az olasznyelvű, de hamisítatlanul hollywoodi stílusú és szellemű magazinok tucatjai közlik a Cannesben megjelent „előkelőségek" képeit és elragadtatással számolnak be Mr Eden Roc „Kék éjszaka" nevű estélyének pletykáiról.

Győzött a haladás

Perugiában is megjelentek a Palazzo dei Priori félévezredes falai között a film reakciós képviselői, de itt nem az övék, hanem a művészeké volt a szó, a filmalkotóké, akik az ötnapos tanácskozás során összehasonlították a különböző nemzetek haladó filmeseinek eredményeit, éles elvi vitákban tisztázták a feladatokat és egyhangúan elhatározták: *„Felhívjuk a film minden alkotóját, minden dolgozóját, hogy szerte az egész világon, teljes erejükkel vegyenek részt a békéért vivott küzdelemben, úgy, ahogy résztvesznek benne szovjet barátaink és minden igaz művésze a világnak. Ez a béke, a népek testvérisége biztosítani fogja az igazi művészi szabadságot."* Nekünk, akik szabad országban élünk, nekünk és a szovjet, csehszlovák, lengyel küldötteknek természetesek ezek a törekvések. De ne felejtsük el: ez a filmkongresszus nem Mariánské-Laznében vagy Budapesten ült össze, hanem abban az Olaszországban, ahol a munkások a carabinierik puskacsövével, a haladó művészek pedig az amerikai, olasz, vatikáni cenzorokkal néznek naponta farkasszemet. Ne felejtsük el, hogy míg nálunk az állam minden lehető támogatást megad arra, hogy a művész a mai ember igazi problémáira feleljen, addig az imperialista háborus kalandorok, kapzsi trösztvezérek, filmüzletemberek terrorgépezete minden erővel arra próbálják kényszeríteni a művészeket, hogy hazudjanak. Ennek a filmimperializmusnak nyomásával dacolva győzött Perugiában a haladás. A kongresszus, amelyen még a vatikáni „film-miniszter", Pater *Morlion* baljóslatú arca is feltünt egyik napon, ez a kongresszus is egyhangúlag állást foglalt a hollywoodi métely ellen és a szovjet példa követése mellett. Pater Morlion és a reakció többi képviselője a kongresszus végét már nem is várta meg. Nem akartak, nem mertek szembenézni a vereséggel. Inkább megfutamodtak, semmint végignézzék, mint sorakoznak fel a legkülönbözőbb nemzetiségű, vagy pártállású, vagy „politikától távolálló" filmesek a béketábor zászlóvivői és a leghaladóbb művészi elvek mögé. A hollywoodi és vatikáni filmimperialisták tehetetlen dühvel kénytelenek voltak tudomásul venni, hogy Mariánské-Lazné után most „saját vadászterületükön", a marshallizált Olaszországban is vereséget szenvedtek. Mégpedig kettős vereséget. Nemcsak a haladó művészet világos, harcos elvei győztek az imperialista film ködös, a népellenességet misztikus frázisok mögé rejtő elvei felett. Gyakorlatilag is újra bebizonyult, hogy a két világot nem országhatárok választják el egymástól. Ismét kiderült, hogy a művészek legjobbjai szerte a világon, Olaszországban is, Amerikában is a Szovjetunióval, velünk tartanak a békéért, a népek szabad jövőjéért vívott küzdelemben.

Találkozás a szovjet filmművészekkel

Nem volt a kongresszusnak egyetlen napja, amely ne szolgáltatott volna erre valami, nem egyszer megható bizonyítékot. Ezt bizonyítja maga a határozat, ez a harcos, bátor, lángoló felhívás. Ezt bizonyítja az a két felhívás is, amelyben a kongresszus tiltakozik a „hollywoodi tizek" elleni hajsza folytatása és a legújabb gaztett, *Marzani* filmművész bebörtönzése ellen, akinek egyetlen „bűne" volt, hogy választási filmet készített Wallace pártja részére. De minden közül a legékesebben a szovjet film iránti mély tisztelet és a kongresszusra érkezett szovjet delegáció fogadtatása beszélt. Az olasz kormány akadékoskodása miatt a szovjet delegáció nem tudott idejében megérkezni. Csak a kongresszus erőteljes tiltakozása tette lehetővé, hogy az utolsó napon késő éjszaka mégis létrejött a várvavárt találkozó.

Éjfél felé járt már az idő, de egyetlen filmes sem aludt még a perugiai Brufani szállodában. És azután... Nehéz leírni azt a pillanatot, amikor megállt az autó a ház előtt, kilépett belőle *Papava*, Pavlov-film szerzője, *Csirkov*, a Maxim-filmek hőse és az a férfi, akit a kongresszuson valóban méltán ünnepeltek a filmgyártás atyjaként: *Pudovkin*.

Sok, sok régi ismerőssel szorítottak itt kezet a szovjet küldöttek. Különös melegséggel azokkal, akik nehéz körülmények között vívják a harcot: az amerikai haladó művészekkel. Pudovkin megöleli Paul *Strand-t*, a Szülőföldem című film rendezőjét, Ben *Bartman* pedig meghatott szavakkal üdvözli az amerikai haladó művészek nevében a szovjet küldötteket.

Pudovkin: Ne tűrjétek, hogy sárba tiporják a művészetet!

Azt hittük: ez az este marad a kongresszus legszebb élménye, de másnap a Palazzo dei Prioriban még magasabbra csap a lelkesedés, amikor megjelennek a szovjet küldöttek. Az ellenségnek nem sikerült elérnie, hogy a szovjet küldöttség lekésse a kongresszust. A résztvevők egyhangúlag kimondották a kongresszus meghosszabbítását és percekig tartó tapsvihar után Pudovkin elkezdte hatalmas, a problémák egészét átfogó beszámolóját. Beszélt a szovjet nép mélyen demokratikus népi művészetéről és a művészet módszeréről, amely realista, mert a valóságot tükrözi vissza és szocialista, mert áthatják a szocializmust építő nép céljai. Ezután felvetette a kérdést: kinek van szüksége arra, hogy a politikától menekülő kispolgár elhiggye, hogy az atombombával lehet a békét biztosítani, hogy elhiggye, hogy a kommunisták gyilkosok, hogy a Szovjetunió háborút akar és hogy Amerika földi paradicsom? Kinek az érdekét szolgálja, hogy sötétség, miszticizmus kavarogjon az emberek fejében? Azok érdeke, akik új véres háború kirobbantásáról álmodoznak, akik a hitlerista banda örökébe léptek. Hollywood veszi ki az oroszlánrészt ezeknek az aljas céloknak propagálásában — állapította meg Pudovkin —, de vannak más nemzetiségű szövetségeseik is. Ezután felsorolta a velencei és locarnói filmvásárok győztes filmjeit, amelyek szinte kivétel nélkül gyilkossággal kezdődnek és őrülettel végződnek, vagy elmebajjal kezdődnek és öngyilkossággal végződnek. Nézzük meg viszont a másik világ, a másik tábor filmművészetét. Emelt hangon, büszkén sorolta fel Pudovkin a mariánskéleznéi verseny győztes filmjeit és azt, hogy milyen érdemekért nyerték el azok a díjakat. Míg Locarnóban a pusztítás volt az érdem, itt a béke pálmáját adták át a Találkozás az Elbán című filmnek. Míg Velencében az elmebaj, a gyilkosság volt a követelmény, Mariánské-Laznében a legjobb tudományos filmeket díjazták és a Munka nagydíját adták át a magyar Talpalatnyi föld-nek. — Ne tűrjétek, hogy gyalázatba ránts ák, sárba tiporják a művészetet, — emelte fel hangját Pudovkin —, nyissátok fel honfitársaitok szemét, legyetek bátor harcosok!

A kongresszus megfogadta Pudovkin szavait. Csirkov és Papava nagyszerű beszédei után egyhangúlag hozta meg az igazi művészek méltó határozatát.

Az ellenség is meghajolt a szovjet film előtt

Igy született meg a perugiai győzelem. A szovjet művészek nagyszerű szavai mindenkit magukkal ragadtak. De ha nem érkeznek meg az utolsó nap utolsó percében? Győztek volna akkor is! Pudovkin hallatlan személyi tekintélye nélkül is diadalt aratott volna a szovjet film óriási tekintélye és népszerűsége.

Ford, az Égő város rendezője, a lengyel, *Brousil* a csehszlovák és *Hont* Ferenc a magyar filmgyártás világszerte ismert és becsült eredményeiről tartottak beszámolót. De mindegyikük szavából kicsendült: ha eljutottunk idáig, hogy ezen a kongresszuson a nyugati delegátusok majd mindegyike lelkesen méltatta az Utolsó állomást, a Talpalatnyi földet, mindezt a szovjet filmnek köszönhetjük.

A szovjet film határtalan tisztelete csendült ki az olasz, francia, holland, amerikai küldöttek beszédeiből is.

A hollywoodi filmek célja — mondotta *Strand* — felizgatni a nézőket. Ennek semmi köze a realizmushoz. A nép önmagát akarja látni a vásznon, olyan filmeket akar látni, mint a Gorkij-filmek, mint a Balti küldött, mint a szovjet filmgyártás többi remeke. Az emberiség igazi kérdéseiről — mondotta a holland *Ivens* — a gazdag és szegény, a gyáros és munkás közötti harcról a kapitalista film nem mer beszélni. A szovjet film azonban az igazat mondja. A modern ember problémáit a szovjet film fejezi ki. Erről beszélt az olasz Umberto *Barbaro*, az amerikai *Bartman*, de hadd említsük meg: nemcsak a barát — az ellenség is kénytelen-kelletlen számolt a szovjet film tekintélyével. *Auriol*, aki francia volta ellenére mint valami ügynök védte a francia filmipart megnyomorító Hollywoodot, ez is elismerte, hogy filmművészetben „Pudovkin és Eisenstein az igazi nagy egyéniségek, az igazi nagy mesterek".

Igen, ez a kongresszus megmutatta, hogy az ellenség, ha fogcsikorgatva is, de kénytelen meghajolni a szovjet film előtt. Fogcsikorgatva és félve, mert mint Pudovkin mondotta: „Félnek a szovjet filmtől, mint a denevér a fénytől". Félnek, mert a szovjet film fényében nemcsak a modern ember mai problémái látszanak, hanem felragyog benne az emberiség holnapja is. Ezért fél tőle az ellenség és ezért ünnepelték a haladó művészek olyan forrón ezen a kongresszuson a szovjet film mestereit.

Molnár Miklós

A SZOVJET FESTŐMŰVÉSZEK budapesti kiállítása

A magyar dolgozóknak a felszabadulás óta bő alkalmuk volt megcsodálni a *Szovjetunió* művészetét az irodalom, a film, a zene, a tánc, az ének terén.

A szovjet festők Nemzeti Szalonban rendezett kiállításán most a szovjet kultúra olyan ágát ismerjük meg, amelyet számottevően nem állt módunkban eddig megismerni. Ez a tény önmagábanvéve is rendkívüli jelentőségű, de nem kevésbé jelentős az a körülmény, hogy a szovjet festők első budapesti kiállítása világítótoronyként jelzi az utat saját képzőművészetünk számára is.

Bár a kiállítás természetesen nem ismertetheti kimerítő teljességgel a Szovjetunió képzőművészetét, a kiállított művek mégis feltéreérthetetlen világossággal domborítják ki a szocializmus festészetének jellegzetes vonásait, alapvető sajátosságait. A kiállítás mindenekelőtt arról tanuskodik, hogy a szovjet festészet messze túlhaladta a kapitalizmus formalista polgári festészetét, ennek mind naturalista, mind absztrakt irányzatait. Ezt az előretörést lényegesen elősegítette az az eleven kapcsolat, amely a szovjet festőket az orosz forradalmi-demokrata realisták nagy hagyatékához fűzi. Ezeknek legjobb képviselői a *„peredvizsnyikok"* (a mult század végén Oroszországban a nép közé vitt vándorkiállítások résztvevői) olyan mesterek voltak, mint *Ivanov, Fedottov, Verescsagin, Rjepin, Szurikov, Vasznyecov, Szerov*, akiknek művei a századfordulón világviszonylatban is a művészet élvonalába tartoztak. A „peredvizsnyikok" a képzőművészetben hűen tükrözték azt a fejlődési folyamatot, amely az Októberi Forradalmat előkészítette. Az ő hagyományaikat értékelte át és fejlesztette tovább a szovjet képzőművészet.

Szembeállítva a reakciós, nyugati polgári formalizmussal mi jellemzi a Szovjetunió képzőművészetét? Miről tanuskodnak az olyan szovjet mesterek művei, mint B. *Joganszon*, A. *Geraszimov, I. Brodszkij, Grjabar, Dejnéka*, Sz. *Geraszimov, Jefanov, Maximenko, Szorokin, Laktyionov* és mások?

A szovjet képzőművészetet, amely a szocialista fejlődés szükségletét igyekszik alkotásaiban kifejezni, áthatja a szocialista társadalom élete. Ezért a szovjet képzőművészet nem öncélú, „művészet a művészetért", hanem az egész társadalom ügye. Ez mindenekelőtt a tematika gazdag változatosságában és a megjelenítés sokrétűségében és közérthetőségében fejeződik ki. A szovjet művész éppen, mert annyira összeforrott az egész társadalom ügyével, állandóan új utakat keres, kísérletezik és nem elégszik meg az elért eredményekkel. De ez nem elvont formalista kísérletezés, hanem odairányul, hogy az alkotás minél jobban, minél hatásosabban fejezze ki a kommunizmust építő szovjet nép gondolatait, vágyait, célkitűzéseit, minél igazabban tükrözze a kommunizmus építésének tipikus körülményeit és az építők tipikus alakjait. Éppen ezért a szovjet festészet nem korlátozható semmiféle formalizmus szűk keretei közé és helyt kaphat benne a csendélet, a tájkép éppen úgy, mint az életkép, a portré, a történelmi és csatakép, helyt kaphat minden téma, amit a sokoldalú, kimeríthetetlenül változatos, széles és mély szovjet élet tartalmaz.

A szovjet festők budapesti kiállításán A. Geraszimov alkotása kifejezően jeleníti meg a szovjet föld népeinek és a világ dolgozóinak nagy vezérét *Sztálint*, akinek bölcs és emelkedetten egyszerű nagy alakjában a szovjet emberek legjobb tulajdonságaik megtestesülését látják. A. Geraszimov a Szovjetunió népművésze bemutatja itt a „Rozs-sorozatából" az orsz kolhoztáját is, annak nagyszerűségével és bőséges termésével. Ugyanakkor láthatjuk tőle Olga Lepesinszkájának, a Sztálin-díjas balerinának és a nemrég elhunyt népművésznek, a Sztálin-díjas Moszkvinnak arcképeit. B. Joganszonnak, a szovjet festők egyik legkiválóbbjának „Októberi forradalom vezérei" című művében elevenen élnek az 1917-es októberi napok, amikor a nagy Lenin és Sztálin győzelemre vitték a munkások és parasztok felkelésének ügyét. I. Brodszkij „Tüntetés" című hatalmas munkájában lenyügözően lüktet a forradalmi ünnep nagyszerűségének hangulatát árasztó élet.

A szovjet életből fakadó tematika szinte kimeríthetetlen és káprázta sokoldalúságát, egyben a szovjet festészet alkotóegyéniségekben gazdag változatosságát jól érzékelteti a szovjet festők budapesti kiállítása, annak ellenére, hogy itt a grafika és a szobrászat nincsenek képviselve és a festészetből is — bármily lenyügöző is a kiállítás — tulajdonképpen csak egy kis ízelítőt kaptunk.

A szovjet festészet tematikai sokoldalúságáról és a megjelenítés gazdagságáról azonnal meggyőz bennünket a kiállítás, ha a már említett műveket és Jefanov bensőséges közvetlenséget és optimista életörömet kifejező művét, *„Sztálin és Molotov gyermekek között"*, *Dejnékának*, a sportszerető edzett szovjet fiatalság festőjének „Stafétáját", *Laktyionovnak* Sztálin-díjjal kitüntetett „Levél a frontról" c művét, amelynek élettelje sége sokáig fogvatartja a nézőt, *Maximenko* „A föld urai" című meggyőzően kifejező alkotását, vagy *Szorokinnak* az akadémiai záróvizsgára készült és Sztálin-díjjal kitüntetett munkáját; „A. C. Popov bemutatja Makarov admirálisnak a világ első rádióleadóját", *Baksejev* finom lírájú „Kék tavasz" c. és *Bjelov* fenséges „Fausztatás az Irtiszen" című tájképét, továbbá az orosz népi lélek ismerőjének, Sz. *Geraszimovnak* „A kolhoz őre" című tanulmányát és a többi alkotó műveit, amelyek meggyőzően mutatják be a szovjet embert, az őket környező és az általuk végzett grandiózus szocialista építést, és a szovjet föld nagy természeti gazdagságát.

A szovjet nép keresi és meg is találja képzőművészetében élete kérdéseinek tükrözését. Ezzel szemben a nyugati formalizmus a művészet kiindulópontjaként az irracionális és beteges „tudatalatti" misztikumot, a művészet céljaként pedig a társadalom valósághü tükrözése iránti felelősség helyett a felelőtlen individualizmust jelöli meg. A formalista festők nem a dolgozó nép, annak élete felé, hanem egyes „kiváltságos inyencek" nagyon szűk rétege felé fordulnak. Ezért a formalista művészeknek nem lehetnek kapcsolatai a társadalom széles rétegeivel.

A szovjet nép nem az „újítás" kedvéért döntötte meg a kapitalizmust és hozott létre egy új társadalmat, hanem azért, hogy megszabaduljon kizsákmányolóitól. A szocialista építés azonban új tartalmat, új célokat adott és új kérdéseket vetett fel a szovjet emberek számára. Az új tartalommal és célokkal együtt kialakult a szovjet ember új típusa, akit egészséges optimizmus jellemez. Ez jellemzi a szovjet művészetet is. A szovjet művészetben nem az az újszerű, hogy eszmei és realista művészet, hanem az, hogy *ez a művészet az új szovjet életet, az új szovjet valóságot, a szocialista valóságot tükrözi vissza realisztikusan.* A szovjet élet sokoldalúságából fakadó tematika ugyanakkor nemcsak arra készteti a művészt, hogy megtanulja az élet által felvetett kérdéseket pontosan megfogalmazni, de arra is, hogy *megtalálja azt a művészi formát, amely a szovjet ember értelmét és érzelmét egyaránt megragadja.*

A szovjet művészettel szemben a nyugati formalizmus tagadja a tematika jelentőségét a művészi ábrázolás és kifejezés terén, sőt az absztrakció megtagadja a képzőművészet legsajátosabb feltételeit is: magát az ábrázolást. A formalizmus szerint a művészi forma önmagáért van. Igy a formalista művészet figyelmen kívül hagyja a művészet legfőbb célját: a humanizmust.

A szovjet művészet kritikusan átértékeli a mult művészeti hagyományait, hogy felhasználja azt, ami saját céljaira felhasználható. Ugyanígy felhasználja *a nemzeti kulturák népi hagyományait is.* Ezért a szocialista realizmus képzőművészete nem lehet sablonos, előre kiagyalt recept: ez tartalmában szocialista, formájában nemzeti, mivel a szocializmus a népek életében csakis nemzeti hagyományaiknak figyelembe vételével, nemzeti kultúrájuk kritikusan átértékelt hagyományainak folytatásaként ölthet eleven formát. A soknemzetiségű Szovjetunióban a nemzeti hagyományok különös szerepet játszanak a kulturális fejlődés terén. A kiállításon természetesen nem csak orosz festők vannak képviselve: *Ukrajnát* Grigorijev: „Családi körben" c. megkapóan eleven és kifejező műve és Maximenkónak a már említett kompozíciója képviseli. A *gruz* festőket Cimakuridze: „Diófa" című tájképével, az *örményeket* pedig Nalbandjan: „Sztálin a Kremlben" c. munkájával, Albegjan „A fiú hazatérésével", a *lett* művészeket E. Kalnins: „Halászok" című munkájával, *Uzbegisztán* festészetét Abdulajev: „A puszta meghódítói" című nagyhatású alkotásával, s végül a *turkmén* festőket Haszanova Szamaroj „Női portré"-ja képviseli. Ellentétben a szovjet festészettel a nyugati formalizmus számára *semilyen hagyomány* sem jelentős, persze a nemzeti, népi hagyományok sem, a természeti és társadalmi valóságábrázolásnak és tükrözésnek torzításával a formalizmus szükségképp a kozmopolitizmust helyezi a nemzeti kulturák hagyományainak helyére, mint ahogy a népi és nemzeti valóságtól elszakadt individualista eredetiségre való törekvés szükségképpen a sovinizmust helyezi a népi és nemzeti jelleg helyére.

A szocialista realista szovjet képzőművészet fölényét az öncélú nyugati formalizmusnak mind naturalista, mind elvont irányzatával szemben ennek nagy humanista eszmei tartalma adja meg, mely meghatározza a művészeti kifejezés formáját is *és mint a haladás élén járó művészet, példaképül szolgál az egész világ haladószellemű képzőművészete számára.*

Ék Sándor

Így dolgozik egy jó ifi-brigád

„Tessék, talán ez a szürke megfelel", mondja az eladusító. Leemeli a kínált öltönyt a fogasról a többi közül. Balog elvtárs nézi, végigsimítja, megtapogatja. Jól szemügyre veszi előbb, mielőtt vásárolna. Már több ruhát végignézett, megpróbált itt a Rákóczi-úti „Csillag" Állami Áruházban, de ahogy ezt meglátta, rögtön megtetszett neki.

Az asszonyt is elhozta magával a vásárláshoz, jobban ért ő az efféléhez. Balogné valóban jól végig is vizsgálgatja a holmit. Szeme élesen kutat a varrások mentén, egy kis ránc, hibás öltés után. Hiába! Háromszor is megfordítja a férjét a tükör előtt, de úgy áll a kabát, mintha csak ráöntötték volna. Balog elvtárs kedvetlve nézi magát a tükörben, még mosolyog is egy kicsit. A tükörkép is mosolyra húzza száját; a tükörben is ránc nélkül esnek az ujjak, szépen kitöltik a széles vállak a felsőrészt. A hát is barázda nélkül simul a testhez. A nadrág sem rosszabb. Erős a varrása, szép a vasalása, egyenes az éle. Nincs mit gondolkodni, előkerül négy piroshasú százas, hat zöld tízes. A becsomagolás előtt mégegyszer végigsiklik a szeme a ruhán. A bal ujjon ott a címke, ellenőrzi az árat, utána elolvassa a felirást: Férfiruhaipari NV Kispest. A címkén látható még egy emeletes gyárépület, az üzem képe is.

Az „ifi-szalag"

Annak az épületnek a harmadik emeletén — az igaziban, amelyet a rajz ábrázol — dolgozik *Hammermüller* Andor, fiatal szabómunkás. Gépén szép vörös selyemzászló. Kiváló minőségi munkájáért kapta. Előtte is, mögötte is hosszú sorban fiatalok dolgoznak. „Ifi-szalag" — csak így hívják az üzemben ezt az ifjúsági brigádot.

Huszonnégyen vannak, huszonnégy ifi, az üzemi SZIT büszkesége. Sokan beszélnek róluk a gyárban, mindenki ismeri őket névszerint, de akikkel talán soha nem találkoztak személyesen, azoknak sem idegenek. Akik megveszik az általuk készített ruhát, mind barátaikká válnak, mert jó munkát, jó ruhát adnak a dolgozóknak.

Nincs nagy „történelme" ennek a csoportnak, de a Férfiruhaipari SZIT-esek számára mindennél jelentősebb, amit csinálnak. A brigád megszervezése egy időre esik az üzemi ificsoport tényleges életrehívásával, lehet mondani: története az üzemi SZIT-é is. Együtt fejlődött a mozgalom és a brigád.

A VIT-tel indult el

„Júliusban még csak 40—50 tagja volt a mozgalomnak — mondja *Somogyi* László SZIT-titkár. — Ezek is inkább csak papíron voltak, mert amikor hébe-hóba jött egy-egy ifinap, azon a vezetőségen kívül csak nyolc-kilenc résztvevő akadt. Ez jellemezte az egész munkát is."

Ilyen volt a helyzet régen. Brigádmunka, szervezeti élet? Ezeket csak hírből ismerték. De a pártszervezet felfigyelt a hibákra, no meg az ifik is szégyelték magukat, hogy a kispesti MINSZ-bizottság is mindig a gyenge szervezetek között emlegeti őket. Megbeszélték a tennivalókat, megerősítették kapcsolatukat a *Párttal*, megkezdték a komoly munkát. Közeledett a VIT. Küldöttválasztó taggyűlést tartottak. Olyasvalami történt, ami eddig még soha: *130 fiatal szorongott a gyűlésteremben.* Mintha az eddigi mulasztásukat akarták volna pótolni, olyan lelkesek voltak. Hatalmas tapsfogadta a negyven felolvasott nevet, őket küldték a találkozóra.

Néhány nap mulva még az üzem képe is megváltozott. Mindenüvé szalagok, képek, VIT-feliratok kerültek. Fáradhatatlanul szépítgették az ifik a gyárat. Minden munkában, minden feladat elvégzésében elöl járt az *„Ifi-szalag"*, a VIT-re megalakított ifibrigád. Mindenhol ott voltak, mindenütt segítettek. A SZIT-csoport legaktívabb tagjai lettek.

138—140—165—180

Az üzem Termelési Könyvének augusztus 4-i lapján található róluk az első bejegyzés. A könyv napról-napra világos képet ad fejlődésükről. A norma 8 órára 138 darab kész nadrág, de ők az első nap csak 88-at készítettek el. Kevés változással így folytatódott néhány napig. Tizenkettedikén valami váratlan dolog történt. Napi teljesítményük 48 darabra csökkent! Ezen a napon ugyanis a brigádnak, amely a minőségre ügyet sem vetve akart többteljesítményt elérni, sok elrontott munkát kellett kijavítania. Brigádgyűlésre jöttek össze, megtárgyalták a hibákat s megfogadták, hogy kijavítják. Megfogadták, hogy *az üzem legjobb minőségi darabjait ők fogják elkésziteni, mert méltók akarnak lenni szervezetükhöz, a SZIT-hez, jótanítványai — a Pártnak.* Így is történt! Mennyiségi termelésük is kiemelkedő. 16-án a brigádgyűlés után már 140 darabot készítettek. Ettől a naptól kezdve a fejlődés állandó volt. Szeptember közepe óta tartják a napi 165-ös átlagot. *A Rajk-banda tárgyalásának első napján a bejegyzés: 180 darab!* Jó munkájukkal számos felnőtt brigádot megelőztek. *Ez volt válaszuk az árulóknak — most meg a tervkölcsön jegyzéssel mutatnak példát az egész üzemnek.*

Ezért sikerült Balog elvtárs ruhája

Meg is becsüli őket az egész gyár. A legjobbak közülük: *Gábor* Aranka, *Kántor* Margit, *Török* József — tagjelöltek lettek. *Gábor Aranka élmunkás-kitüntetésben is részesült.* A VIT óta sem hanyagolták el az ifimunkát; mind a 24 ifi kiváló SZIT-tag. De a SZIT-csoport vezetősége is sokat foglalkozik velük. Ők is megértették: legfontosabb feladatuk a termelés területén mozgósítani az üzem valamennyi ifjúmunkását. Ezért nem esett vissza a szervezeti munka a VIT után sem, ezért érnek el napról-napra mozgalmi és termelési területen egyaránt új és új eredményeket, ezért beszélnek ma már a kispesti MINSZ-ben is erről az üzemi csoportról úgy, mint *az egyik legjobb alapszervről.* De rá is szolgáltak az elismerésre. Belső életük is megerősödött; van már *sportcsapatuk, kultúrgárdájuk* és hamarosan a műhelyenkénti SZIT-vezetőségeket kezdik megszervezni. A tagok száma is nőtt, nincs olyan nap, hogy ötnél kevesebben ne jelentkeznének. Most egy másik ifi-brigádot is akarnak szervezni. Az üzem fiataljai — mintegy ötszázan vannak — megértik már legfontosabb feladatukat: *a termelésben való fokozottabb helytállást.*

Így dolgozik egy jó üzemi SZIT, egy jó ifi-brigád. Például szolgálhatnak arra, hogy a brigádmunka, a jó politikai nevelés mennyire fellendíti az ifjúsági munkát. És arra is, hogyan lehet és kell a termelési munka jobb megszervezésével tovább építeni a VIT eredményeit.

Szabó Irén, *Németh* Gyula, *Lévai* István és a többi 21 ott ülnek a zugó gépek mellett. Napról-napra többet és jobban akarnak dolgozni. A villamoson Balog elvtárs is a brigád által készített ruhával a hóna alatt megy haza Ujpest felé. Bizonyára elégedett, nem csinált rossz vásárt: — a SZIT-esek munkáját viszi haza.

H. L.

Munkáslevél a tervkölcsönről

A rádió mellett hallgattam Rákosi elvtárs sportcsarnoki beszédét, mikor bejelentette, hogy a jegyzések már túlhaladták az 500 milliót. Valósággal ujjongtam, mert akkor még csak másfél nap telt el kormányunk felhívása óta és ezzel is bebizonyosodott, hogy a munkásság megértette és hatalmas lelkesedéssel magáévá tette a kölcsönjegyzési felhívást. Nálunk, a Láng-gyárban is olyan volt a jegyzés, mint a futótűz, csak úgy gyültek az 500 forintok az íven. Mindannyian tudtuk, hogy miért jegyzünk: az ötéves tervért, amely a még szebb és boldogabb jövőt biztosítja számunkra és a szocializmus alapjait fekteti le.

Sok minden eszünkbe jutott, mikor nevünket aláírtuk. A fasizmus sötnyű évei, a sok nyomorúság és a felszabadulás óta megtett út, az inflációs éhezéstől a fehér kenyérig, a hároméves terv ideje alatt épült nagyszerű üzemek, lakások, iskolák, mint például itt a XIII. kerületben, a Jász-utcában. Tavasszal a választások alatt nem is egyszer hallottam az ötéves terv csodálatos, lelkesítő részleteiről, s most, mikor az Ötéves Tervkölcsön jött szóba, alig vártam, hogy a jegyzésnél rám kerüljön a sor.

Tudom, hogy nem egyedül én voltam így a munkások közül, akiknek a fejében mindez végigfutott. Ezért jegyeztek le a mi gyárunkban is, más üzemekben is olyan gyorsan a dolgozók, ezért álltam fel és kezdtem tapsolni a rádió mellett Rákosi elvtárs bejelentésére. És rögtön azt gondoltam: ha másfél nap alatt ilyen gyönyörű eredményt értünk el, hol fogunk tartani egy hét mulva!

Valóban, azóta már nemcsak a munkásság, hanem szövetségesünk, a dolgozó parasztság és a szabadfoglalkozásúak is, kisiparosok, kiskereskedők, értelmiségiek belekapcsolódtak a jegyzésbe és gyülnek a milliók. Valamelyik nap egy kis úttörő ismerősöm ajánlotta fel a havi öt forint zsebpénzéből összegyüjtött 50 forintját, Ötéves Tervkölcsönre.

Erről a kis úttörőről azt hiszem példát vehetnek mindazok, akik eddig még nem, vagy csak keveset jegyeztek. Nálunk a házban is vannak ilyenek, de azt hiszem még több a szabadfoglalkozásúak között. Ha jó felvilágosító munkát végzünk, ezek is megfogják érteni: mindenképpen jó befektetés a tervkölcsön. Nemcsak visszakapjuk pénzünket és nemcsak hatalmas összegeket lehet nyerni a kötvénnyel, hanem bőven visszatérül öt év alatt a magasabb életszínvonalban, a sok tízezer új lakásban, az arató-cséplőgépekben, traktorokban, napközikben, a falusi villanyokban, bekötőutakban.

Mi, munkások további felvilágosító munkánkkal meggyőzzük ezekről az olyanokat, akik még nem jegyeztek. De véleményem szerint az lenne legelőnyösebb, ha versenyre kelnének velünk mindazok, akiknek szívügye az ötéves terv, az építés és hazánk függetlensége. Mert hiszen a tervkölcsönnel mindannyiunk hazáját építjük, öröm, dicsőség ebben résztvenni és ezért kell mindenkinek, aki még eddig nem jegyzett, az utolsó órákban megmutatni, hogy ők is tudják, mit jelent hazánknak az ötéves terv.

Hegedüs Sándor
villanyszerelő

Ez a falu elmaradt az ország hangulata mögött

Egy falujáró levele vasárnapi tapasztalatairól

Kedves Elvtársak!

Talán még soha nem mentünk olyan boldogan falujáró munkára, mint most vasárnap. Valamennyiünknél ott volt az igazolás arról, hogy ötszáz, nyolcszáz, ezer, ezerötszáz, vagy még több forintot jegyeztünk a tervkölcsönre és valamennyien magunkkal vittük azt a nagy-nagy lelkesedést, amellyel nálunk és más üzemekben az ötéves tervkölcsönt jegyezték a dolgozók.

Amikor este hazafelé jöttünk: találkoztunk más falujárókkal, akiktől hallottuk, hogy hasonló lelkes hangulattal találkoztak kint a faluban is. De bizony Soltszentimrén, ahol én voltam, nem ilyen volt a hangulat.

Amikor bekopogtunk a házakba, rájöttünk, miért maradt el annyira a soltszentimrei dolgozó parasztok hangulata amögött a hangulat mögött, amelyet otthon az üzemekben megismertünk. Bizony Soltszentimrén az emberek nagy része nem értette meg, miről van szó. A jó népnevelői munkának nyomával sem találkoztunk. Ebben a községben az emberek nagyrészét a kulákok „népnevelték". A kulákok arcátlanul és ellenségesen ötven-ötven forintokat mertek jegyezni és a mi elvtársainknak nem volt annyi önérzetük, hogy visszadobták volna a kulák arcába az ötven forintot. Amikor a közép- és szegényparasztok látták, hogy a kulák ötven forintokat jegyez, úgy gondolták sokan, hogy akkor tőlük sem várnak többet. Így bizony nagyon gyengén ütött ki Soltszentimrén a kölcsönjegyzés, bár a parasztok itt szőlőjuttatásokat kaptak és nagyon jelentős a jövedelmük.

A főhiba persze a soltszentimrei pártszervezet rossz munkájában van. A népnevelők nagyon gyengék. Nincsenek egyáltalán a népnevelői munkára felkészítve, egyszerűen — amennyire ezt meg tudtam ítélni — kinevezték őket népnevelőkké. Nem vittek megfelelő felvilágosító munkát és nem folytattak éles harcot a tervkölcsönnel szemben ellenségesen és provokálóan viselkedő kulákok ellen. Ezért történhetett meg, hogy dolgozó parasztok szajkózták a kulákok aljas jelszavát: „úgyis elveszett pénz, amit jegyzünk". De a népnevelők más hibákat is elkövettek. Azt mondták, hogy két nap alatt kell a jegyzett összeget befizetni, nem világosították fel a parasztságot, hogy két részletben, tíz illetve harminc nap mulva törleszthetik a jegyzett összeget. Pedig Soltszentimrén is nagy lehetőségek lettek volna. Ezt mutatja, hogy a közeli Blaskovics-tanyán nagyon jól fogadtak bennünket és az egyik tanyai dolgozó paraszt kijelentette: „szaladgál a malacom az udvaron, eladom, de akkor is benne leszek a tervkölcsönben".

Nem tudom, van-e sok Soltszentimre az országban, de ez a példa mindenesetre azt mutatja, hogy ahol a pártszervezet rosszul dolgozik, ott a nép ellenségei, a kulákok még ma is károsan befolyásolhatnak dolgozó parasztokat.

SIMON BÉLÁNÉ
falujáró.

TAKARÉKOSSÁG

Takarékosság — rosszul csengett a multban ez a szó. A tőkések szerették hangoztatni: azért lettek gazdaggá, mert „takarékosak" voltak. Saját szájuk elől vonták meg a falatot és addig-addig rakták élére a garast, amíg lassan összegyült a pénzük egy kis gyár vásárlására. És mivel azután sem hagyták abba a takarékoskodást — így lett a gyáruk egyre nagyobb, hatalmasabb. Szálltak a legendák a hangyaszorgalmú, takarékos tőkésekről: a magyar Goldbergerről, Weiss Manfrédről vagy az amerikai Fordról, Rockefellerről, akik „alul", rikkancsként, kereskedősegédként vagy házalóként kezdték és úgy „verekedték" fel magukat nagykapitalistává.

A munkások szédítését, elámítását szolgálták ezek a legendák. Persze, akadt egynéhány olyan nagytőkés, aki „kicsiben" kezdte. De ezek sem a hangyaszorgalmuknak, vagy önfeláldozó takarékosságuknak köszönhették gyáraikat, hanem *csalásnak, a vásárlók becsapásának, háborús rendeléseknek, spekulációknak, a munkások kegyetlen kizsákmányolásának.* Nem, a tőkések között fehér holló volt az olyan, aki magamagával szemben is zsugori lett volna! *A kapitalista sajátmagától, családjától nem tagadott meg semmit — szolgaseregek lesték parancsait, pazarlón költekezett, szórta a pénzt pompás lakásra, gazdag lakomákra, bundákra, ékszerre.* Legfeljebb a gyárban takarékoskodott, még pedig elsősorban azon, ami a munkás életét, munkáját tette volna könnyebbé. *Takarékoskodott a munkás egészségét, testi épségét óvó védőberendezéseken, a világításon, szellőzésen, fűtésen. Fogához vert minden garast, ha valami szociális juttatást kívántak tőle a munkások.*

A tőkésosztály szájában *hazug demagógia* volt csupán a takarékosság jelszava. Arra szolgált, hogy elterelje a munkások figyelmét a kizsákmányolásról. Azt akarták elhitetni: nem azért nyomorog a munkás, mert a tőkés kiszipolyozza, hanem mert *„nem jól osztja be a pénzét"*, vagy mert *„elissza a keresetét"*. Nem úgy teremt magának jobb életet, ha harcol a tőkésrend megdöntéséért, hanem ha éhezve, nyomorogva pénzt kuporgat össze és maga is kizsákmányolóvá lesz. A tőkés állam egész propagandagépezete kürtölte ezt a hazugságot. Ezt sugallták már az elemiben a gyerek fejébe *a könnyelmű tücsök és a szorgalmas takarékos méhecske meséivel.* Az utcán plakátok szólították fel takarékosságra az embereket. Minden évben „Takarékossági Nap"-ot rendeztek, amelyen arra biztatták a dolgozókat, hogy minél több pénzt tegyenek a takarékba. (Persze, ez közvetlenül is a tőkések érdekeit szolgálta, hiszen *a kisemberek bankban összegyült pénzecskéjét a maguk üzleteire használhatták fel.)*

Nos, takarékoskodtak-e a munkások? A rossz sors valamennyit rákényszerítette a *„takarékosságra"*, mert hiszen a keresete oly kevés volt, hogy kétszer is meg kellett gondolnia, mielőtt filléreit kladta volna. Hónapokon keresztül kellett sovány keresetéből lecsipni egy részt, hogy egyszer-egyszer ruhát, vagy cipőt vehessen magának, családjának. De túl ezen — valljuk meg: akadtak olyan munkások, akiket elszédített a tőkések demagógiája. A legsúlyosabb nyomort, éhezést vállalva rakosgatták félre a pénzt, hogy „egyszer" jobb sorsuk legyen — vagyis hogy egyszer maguk is kizsákmányolókká lehessenek. Osztályukból kiemelkedve, *osztályukat cserbenhagyva* akartak jobb sorsot *maguknak.* Az öntudatos munkások harcoltak az ilyen kispolgári törekvések, kispolgári illuziók ellen. Jól tudták, hogy ez legfeljebb egy-egy „szerencsés" kivételnek — dolgozó társain keresztül taposó tőkés-talpnyalónak — sikerülhetett. A *tömeg* a tőkés rabja maradt.

Takarékosság! Ma ennek a szónak is — mint annyi másnak — gyökeresen megváltozott az értelme. Más lett az *osztálytartalma:* a multban a *tőkések* demagógiája, kisemberek *kispolgári* illuziója volt — most a *dolgozók* fontos jelszava. Lenin tanította: *„Tartsd számon pontosan és lelkiismeretesen a pénzt, gazdálkodj takarékosan... éppen az ilyen jelszavak, melyeket a forradalmi proletariátus joggal gúnyolt ki akkor, amikor a burzsázia mint kizsákmányoló osztály az efféle beszédekkel burkolta uralmát — az ilyen jelszavak most, a burzsoázia megdöntése után, a jelen pillanat aktuális és fő jelszavaivá válnak."*

Mit jelent *ma:* takarékoskodni? Mit jelent az, ha ma a munkás keresete egy részét nem költi el azonnal, hanem az államnak kölcsönzi — ha tervkölcsönt jegyez? Ma is valamiféle meddő próbálkozás ez, amely nem könnyít a munkás sorsán? Nem — *most valóban értelmet kapott a takarékosság.*

Ma nem éhezés és nyomor árán kell takarékoskodnia a munkásnak. Gazdasági sikereink, hároméves tervünk nyomán nagyot emelkedett a dolgozók életszínvonala, — ma már telik megtakarításra, tervkölcsön jegyzésére. Ha ma tervkölcsönt jegyez a dolgozó — úgy nemcsak pénzét kapja vissza kamatostól, mint a multban, ha takarékba tette. *Ma a pénze kétszer térül meg: megtérül az ötéves terv nagyszerű vívmányaiban, az életszínvonal további emelkedésében is.*

Ma nem kispolgári ábrándok után szaladva takarékoskodik a dolgozó, hanem reális, biztosan megvalósuló tervek végrehajtására adja kölcsön pénzét. Az ötéves tervre, amely hazánk felvirágoztatását, a maga és az egész nép jobb életét biztosítja.

Ma a takarékoskodással nemcsak saját, *egyéni* érdekét szolgálja a dolgozó. Amikor tervkölcsönt jegyez, szolgálatot tesz ezzel *egész népünknek,* hiszen a dolgozók felemelését biztosító ötéves terv végrehajtását könnyíti meg. Régen a pénzét kuporgató dolgozó osztályából kiszakadva, osztályosainak vállán akart felemelkedni. Ma az a dolgozó, aki tervkölcsönt jegyez, — *osztályával, népével együtt emelkedik.*

Román és csehszlovák küldöttség a hévizi jogászkongresszuson

Október 6-án kezdődik Hévizen a magyar jogászok kongresszusa, amelyen 1600 jogász vesz részt. A kongresszus tárgysorozatának főtémái: a magyar alkotmány (előadó: *Beér* János elvtárs); a magyar jogalkotás feladatai az ötéves terv keretében, (*Hajdu* Gyula elvtárs); a magyar jogfejlődés feladata az ötéves tudományos tervben (*Szabó* Imre). A megnyitó ülésen *Ries* István elvtárs, igazságügyminiszter, a Magyar Jogászszövetség elnöke tart jogpolitikai beszámolót. A Jogászszövetség eddigi munkájának eredményeit és céljait *dr. Kovács* István, a Szövetség főtitkára ismerteti. A kongresszust vasárnap *dr. Domokos* József elvtárs, legfőbb-államügyész zárja be.

Szerdán reggel Romániából küldöttség érkezik a Jogászkongresszusra. Tagjai: dr. Constantin Papaschivescu *Balaceanu* és dr. Siegfried *Kahane.* Csehszlovákiából a csehszlovák igazságügyminiszter-helyettes vezetésével öttagú delegáció érkezik.

Magyar nőküldöttség a Bratislava melletti békegyűlésen

1938 München. Nagyon emlékezetes ez a dátum, s ez a név a csehszlovák nép számára. Nyugati „védelmezőik", a tőkés francia kormány, a brit főurak békeangyala, az esernyős Chamberlain ekkor és itt dobta oda Csehszlovákiát Hitleréknek.

A „protektorátus" népét azóta *felszabadította a hős Szovjet Hadsereg* és most a gyászos emlékezetű egyezmény 11. évfordulóján, akkor, amikor a világ népei mindenütt békenapokat tartanak, a csehszlovák demokratikus nők békegyűléseiken kiáltották az új münchenisták felé: *„Soha többé Münchent!"*

1938 óta sokat változott a helyzet. A csehszlovák nők az országukkal határos államok asszonyainak küldöttségeivel együtt tartották meg harcos békegyűléseiket. Bratislava mellett, *Petrzsalkán* az MNDSZ öt meghívott küldöttje is résztvett az ünnepségen. A magyar asszonyokat a csehszlovák dolgozó nők határtalan szeretettel fogadták, valóságos diadalmenet volt a küldöttség útja a határtól a gyűlés színhelyéig.

A gyűlésen, amelyen *Hogyinova* elvtársnő, a parlament alelnöke beszélt, lelkesen ünnepelték *Rákosi* elvtársat a Rajk-banda felett aratott győzelem szervezőjét. A búcsúzáskor ajándékokkal elhalmozva kísérték a határig a magyar asszonyokat.

MAGYAR KÖNYVET budapesti lefizetés ellenében küldhet a világ minden tájára rokonainak, barátainak. Megbízásokat felvesz:

IBUSZ KÖNYVKERESKEDÉS IV., Váci-utca 22. Telefon: 185—612.

IKKA, IV., Petőfi Sándor-utca 5. Telefon: 188—782, 385—119.

(Ék Sándor)

cikke

( ) Bucsuberzéd Koszta József ravatalánál.

Szabad Művészet

1949. 425. l.

zsákért az épitési alap javára a Müem-

ak kezeihez letettem.

Teljes tisztelettel

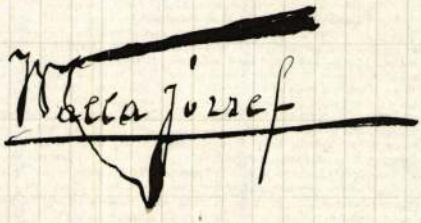

(Ék Sándor)

könyve

( ) A Morjet festé-
szet néhány tanul-
sága – Bpest, 1950.

Nagyságos,

Dr. Szendrányi Gyula

főtitkár úrnak

Budapest IX.

Ráday u. 10.

MAGYAR POSTA
1960
1960
MAGYAR POSTA
1960
1960
1960

A KÉPZŐMŰVÉSZET MAI HELYZETE ÉS FELADATAI HAZÁNKBAN

ÉK SÁNDOR ELŐADÁSA

I.

Az I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás eredményei.

Népi demokráciánk fejlődésének eredményeként művészetünk helyzetének és feladatának kérdése hazánkban a szocialista építés során mindinkább mindennapi életünk ügyévé lesz. Dolgozó népünk már jóideje elérte az általános gazdasági és kulturális felemelkedésnek azt a fokát, amikor a reakció elleni küzdelemben elodázás nélkül hozzá kellett fogni pártunk művészeti irányelveinek gyakorlati megvalósításához. Ezért figyelmeztetett Rákosi elvtárs már az 1949-es választások után, hogy kulturfrontunkon tátongó réseken keresztül a hazai reakció és a nyugati imperializmus nemcsak népi demokráciánkba, de pártunkba is be tudja lopni befolyását, ha ez ellen teljes erővel fel nem vesszük a harcot. Az osztályharcnak Rákosi elvtárs által jellemzett megnyilvánulása a kultúra frontján képzőművészetünkben sokkal élesebben jelentkezett, mint művészetünk más területein. Ennek egyik döntő oka az volt, hogy már a századforduló óta fokozódó mértékben az összes művészetek közül a képzőművészet volt leginkább elzárva dolgozó népünk elől. Még haladó képzőművészeinket is áthághatatlan szakadék választotta el attól a közönségtől, amely nevében, és amely számára tulajdonképpen dolgozni akartak. Ez alól alig volt kivétel. *Biró Mihály* volt talán az egyetlen, akinek a proletárdiktatura 1919-ben történt leveréséig valóban sikerült plakátjainak közérthető megjelenítésén keresztül az akkori szociáldemokrata munkásmozgalmat szolgálni.

Nem célunk, hogy az első magyar kiállítás jó és rossz eredményeit a kiállított művek elemzésén keresztül bemutassuk. Ez elsősorban a kiállítást közvetlenül méltató műkritika dolga. Célunk itt inkább az, hogy a kiállítással kapcsolatos tapasztalatok alapján néhány olyan elvi megállapítást szűrjünk le, amelyek alkalmasak képzőművészetünk további feladatainak tisztázására.

Nem lehet vitás, hogy az első magyar képzőművészeti kiállítás igen jelentékeny, sőt döntő lépés volt a képzőművészeti formalizmus és öncélúság ellen, a szocialista építést szolgáló realizmus felé.

Képzőművészeti megújhodásunknak milyen döntő jelei mutatkoztak a kiállításon?

Először: Megmutatta, hogy miként viszonyulnak képzőművészeink a szocialista építésünk gazdasági és politikai sikereihez, amelyeket dolgozó népünk Pártunk vezetése mellett ért el és amelyek kultúránk megújhodásának alapjául szolgálnak. Kitűnt, hogy képzőművészeink érdeklődése felébredt szocialista építésünk ügye és az építők új típusai iránt. Ennek eredményeként újra életre kelt a „téma", a „tárgy", az olyan kép, rajz és szobor, amelynél ismét fontossá lett a mű gondolata, az a téma, amelyet megjelenített. A képek és szobrok, hazánk szocialista építőiről, a sztahanovistákról, szövetkezeti parasztságunkról, a traktoristákról, honvédeinkről, a dolgozó nőkről és az új ifjúságról beszéltek. Az öncélú formalizmus, amely a témát száműzni akarta a művészetből, most döntő mértékben maga rekedt ki a kiállításról.

Másodszor: a kiállítás megmutatta, hogy képzőművészeink, hogyan viszonyulnak a szovjet példához, ez mire ösztönözte őket, mit értettek meg belőle és mit vettek át tőle. Tapasztalhattuk, hogy okulva a szovjet példán, képzőművészeink többsége igyekezett gondolatát, műveik témáit, mindenki számára közérthetően megjeleníteni. De azt is tapasztalhattuk, hogy művészeink között, mind mélyebbé és határozottabbá lesz az a felismerés, hogy a Szovjetunióhoz való viszonyulásnak döntő jelentősége van abban is, hogy legnemzetibb ügyünk, hazánk szocialista átalakításának szempontjából, hogyan viszonyuljunk saját nemzeti művészetünk kérdéseihez. Ideértve hagyományaink kérdését

is és, hogy a szovjet művészethez való viszonyulás döntő jelentősége mellett minden másnak járulékos jelentősége lehet csupán.

Végül — harmadszor: — a kiállítás megmutatta, hogy hogyan viszonyulnak tömegeink a képzőművészethez, ha ebben saját ügyüket látják. Szemléltetően tanuskodik erről a kiállításnak kétszázezres látogatottsága.

Ezek voltak a kiállítás eredményeinek leglényegesebb pozitív vonásai. Mik voltak a *hibái és fogyatékosságai?*

A kiállított munkák hibái és fogyatékosságai három főforrásból fakadtak. Ezek a források egymással persze szorosan összefüggnek. A hibák feltárása mégis azt kívánja, hogy különválasztva, vagyis elemezve nézzük meg őket. Az egyik ilyen forrás: *a megjelenítés fogyatékossága:* hibás rajz, tökéletlen színek, rosszul mintázott formák, vagyis elégtelen felkészültség az ábrázolás és a megjelenítés terén. Itt ki kell hangsúlyozni, hogy a gondolat *megjelenítésének* és a látható világ *ábrázolásának* egymástól nagyonis különböző fogalmát gyakran tévesztik össze a képzőművészetben. Ezt a két fogalmat azért tévesztik össze oly gyakran, mert mindkettő a látható világ tárgyainak rajzolásával, festésével, vagy mintázásával kapcsolatos. Felületes nézésre tehát nincsen különbség köztük. Pedig a valóságban nagy különbség van aközött, amikor a művész azért rajzol, fest, vagy mintáz, hogy *megjelenítse az őt környező világról alkotott gondolatait és érzéseit*, vagy pedig azért, hogy *ábrázolja az őt környező látható világ tárgyait.* Persze nem hagyható itt figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy gondolatait, és érzéseit a képzőművészetben ben mindig csak a látható világ tárgyainak ábrázolásán keresztül jelenítheti meg a művész. Erre a kérdésre a realizmus és naturalizmus kérdésével kapcsolatban később még visszatérünk.

A kiállítás hibáinak és fogyatékosságainak másik főforrása az, hogy képzőművészeink még távolról sem rendelkeznek azzal az elméleti felkészültséggel, — a marxizmus-leninizmus ismeretével — amely képessé tenné őket *társadalmunkat alakító és népünk szocialista nevelését elősegítő szerepük betöltésére.* Képzőművészeink túlnyomó többségében persze megvan az akarat e hatalmas és megtisztelő szerep betöltésére, de egyelőre még nem magukban látják a döntő okokat, amelyek e szerep betöltésében akadályozzák őket. Visszamaradottságuk okát szívesen hárítják objektív körülményekre. Panaszkodnak, hogy kevés segítségben részesülnek, szakmai nehézségeikre is hivatkoznak, hogy munkáiknál nem veszik eléggé figyelembe a formalista mult és a régi rendszer bűneit, stb. Persze nehézségek és objektív nehézségek is vannak bőven, ez igaz. Igaz az is, hogy képzőművészeinket segíteni kell, nemcsak azzal, hogy feltárjuk előttük szocialista építésünk igényeit, de azzal is, hogy képzőművészeink életét, körülményeit, megnézik Párt és állami szerveink és segítséget nyujtanak ott, ahol a szükséglet mutatkozik. És igaz az is, hogy ilyen szükségletekben nem lesz hiány. De az is igaz, hogy a kiállított művekben megnyilvánuló hibákat és fogyatékosságokat, művészeinknek maguknak kell felszámolniok. Bármennyire szükséges is ehhez Pártunk és népi demokráciánk segítő keze.

Az elméleti színvonal emelése természetesen távolról sem csupán kommunista művészeink ügye. Mint ahogy a művészet pártossága sem az. A pártonkívüli művész is akkor szolgálja népét és hazáját igazán, ha művészete pártolja, előbbre viszi a szocialista építést. Ennek feltétele pedig a pártonkívüli művészek részéről is a szocialista építés eszméjének, a marxizmus-leninizmusnak elsajátítása. Ugyanakkor tudni kell, hogy a szakmai felkészültség sem önmagában, hanem a szocialista építés szolgálatában érték.

Magábavéve a párttag művész pártossága sem elég ahhoz, hogy művészete is pártos legyen. Lehet valaki párttag, sőt jó párttag és mégis rossz művész, ha nem tud, vagy nem tanult meg kellően rajzolni, festeni, mintázni. De ez sem minden. Lerajzolhatja, lefestheti, megmintázhatja valaki — mint ahogy mondani szokás — jó szakmai felkészültséggel a szocialista építésnek mindennapi mozzanatait is. Gyüjtheti a vázlatokat és tanulmányokat. Az így gyüjtött anyagot azonban kompozícióba, vagyis műalkotásba öntve általánosítani és ezzel eszmei magaslatra emelni csak az tudja, aki marxista. Erre mutatott rá a legélesebben *Kalinyin* elvtárs, amikor 1934-ben a szovjet írók szövetségének irodalmi tanfolyamát végzett fiatal parasztírókhoz szólván mondotta: „*Kommunista sok van nálunk, de képzett marxista sokkal kevesebb. A kommunista érti a Párt programmját, teljesíti a Párt határozatait, némiképp ismeri a marxizmus alapjait, magát a marxizmust azonban korántsem ismeri eléggé.*"

„*Az írónak*, — mondja tovább Kalinyin elvtárs — *aki széles tömegek elé lép, termé-*

szetesen ismernie kell a marxizmus bölcseletét. Ha az író gyengén ismeri a marxizmus bölcseletét, gyengén ismeri Marxot, Lenint, Sztálint, akkor nem tud semmiféle nagyobb marxista művet alkotni."

„*Az igazi szovjet írónak marxistának kell lenni... Az írónak a legkulturáltabb embernek kell lennie. Milyen író lehet az, akinek a kulturszínvonala alacsonyabb, mint a környezetéé, kit és mire taníthatna?*"

Amit Kalinyin elvtárs az írókról mondott, természetesen teljes egészében áll a képzőművészekre is. Persze a művészek marxista nevelése és elméleti színvonaluk emelése a legnehezebb feladatok közé tartozik. A Bolsevik Párt tapasztalatai és immár a mi tapasztalataink is azt mutatják, hogy a művészek nevelésének semmiesetre sem lehet a türelmetlenség, leszóló és lehengerlő kritika az eszköze. Pártunk a proletárdiktatúrában a művészetet nem kényszerrel, hanem meggyőző kritikával bírja önkritikára. Emellett már eddigi tapasztalataink alapján is láthattuk, hogy a kritikának és az önkritikának csak a nyilvánosság előtt bemutatott művek alapján van igazán nevelő hatásuk. Éppen ezért nem szolgálná a művészet marxista nevelését, ha túl szűk keretek között, és csak akkor mutathatnák be a nyilvánosság előtt műveiket, ha ezek ideológiailag már teljesen kifogástalanok lennének. Ezzel éppen az ideológiai színvonal emelésének igyekezete válna értelmetlenné.

Feltétlenül helyes volt, hogy az első magyar képzőművészeti kiállítás keretei a lehető legszélesebbre voltak szabva, és a lehető legmesszebbmenően helyet kapott benne mindaz, ami azzal az igénnyel lépett fel, hogy népi demokráciánk művészetének tartsák.

A kiállítás hibáinak és fogyatékosságainak harmadik főforrása a reakciós burzsoá mult hagyatéka, és az imperialista nyugat romboló hatása. Vannak, akik a kiállításon tapasztalható hibákról és hiányosságokról egyszerűen mint képzőművészeti életünkben jelentkező burzsoá befolyásokról, vagy burzsoá maradványokról beszélnek. Ugyanakkor, a burzsoá művészet egészében csak negatívumot látnak. Ez így persze teljesen helytelen. Mindenekelőtt azért, mert *a művészettörténelem polgári szakaszát eleve és egészbenvéve negatívumnak minősíteni annyit jelent, mint eleve elvágni az utat a mult polgári hagyományainak kritikával történő felhasználásához.* Továbbá, ha képzőművészetünket abból a szempontból vizsgáljuk, hogy mi az, ami gátolja nálunk a szocialista realizmus kialakulását, akkor az derül ki, hogy a szocialista ideológia, a marxizmus-leninizmus elsajátításának elégtelensége, mely legalábbis annyira gátolja ezt, mint maguknak a burzsoá befolyásoknak és maradványoknak a jelenléte. Ezt a körülményt figyelmen kívül hagyni annyit jelent, mint figyelmen kívül hagyni a marxi-lenini történelemfelfogás egyik legfontosabb alapját *az egyenlőtlen fejlődés elvét.* Mert, aki figyelmen kívül hagyja azt, hogy itt a kultúra fejlődését egyidejűleg két ellentétes irányból gátló körülményről van szó, az azt sem láthatja meg, hogy a régi és az új közötti harcban a réginek az elmúlása és az újnak a kialakulása nem egy egyenlő arányban végbemenő folyamat, és hogy a társadalmi fejlődés egész területén éppúgy, mint külön a kultúrfejlődés terén nem születik egyszerre mindaz, ami új és nem egyidőben pusztul el a régi. Továbbá, hogy éppen ebben nyilvánul meg a fejlődés egyenlőtlenségének marxi-lenini elve. Az *új* emellett nem azért harcol a *régi* ellen, mert az régi, a régi pedig az új ellen, mert az új, hanem azért, mert *az újonnan feltörő magasabbrendű életforma ki akarja szorítani a fejlődést gátló, megmerevedett, elavult, alacsonyrendű életformát.*

Mindebből az is következik, hogy nem mindig életképtelen az, ami régi, és nem mindig életképes az, ami új. Erre mutat rá *Lenin,* amikor a Szovjetunió fennállásának első éveiben, a formalisták képzőművészeti újításait Clara Zetkinnel való beszélgetésében bírálta: „*Minden művésznek* — mondotta Lenin — *mindenkinek, aki annak tartja magát, joga van szabadon, a maga ideáljával megegyezően mindentől függetlenül alkotni. De* — füzi hozzá — *mi kommunisták vagyunk. Nem állhatunk karbatett kézzel és nem hagyhatjuk, hogy a káosz tetszése szerint alakuljon. Ezt a folyamatot egészen tervszerűen kell irányítani és eredményeit kialakítani. Ettől még messze, nagyon messze vagyunk... Mi túlontúl nagy „rombolók" vagyunk a festészetben. Ami szép, azt meg kell tartani. Például kell venni, belőle kiindulni, mégha „régi" is. Miért kellene elfordulnunk az igazi széptől, lemondani róla, mint a további fejlődés kiindulópontjáról, csupán azért, mert „régi"? Miért kell meghajolnunk az új előtt, mint valami istenség előtt, amelynek alá kell vetnünk magunkat, csak azért, mert „ez új"? Értelmetlenség, tisztára értelmetlenség*" — mondja *Lenin* és azzal az irónikus megjegyzéssel

zárja ezt a gondolatot, hogy nem képes az expresszionizmus, futurizmus, kubizmus, és a többi formalista izmusok „újításaiban" a művészi géniusz legmagasabbrendű megnyilvánulásait látni.

Lenin szavai világos utalás volt arra, hogy a szocialista építés művészete, amely a népé kell, hogy legyen és „legmélyebb gyökereit a széles dolgozó tömegek sűrűjébe kell lebocsátania" — nem tekintheti a polgári mult hagyományait sem csupán negatívumnak, amiből semmit sem lehetne átvenni. Továbbá ott kell felvenni a mult fonalát, ahol a képzőművészet leginkább tudta a haladás eszméit megjeleníteni, a látható életet valósághűen ábrázolni, és a szépet kifejezni. Nálunk Magyarországon például azok a nemzeti hagyományok, amelyeket képzőművészetünk számára leginkább példának tekinthetünk, és amelyekből leginkább kiindulhatunk, éppen a fejlődés polgári szakaszában találhatók.

Magától értetődik azonban, hogy a polgári multból, különösen pedig az imperialista-fasiszta közelmultból, távolról sem maradhattak ránk csupán hasznos hagyományok. Nem vitás, hogy az első magyar képzőművészeti kiállításon is, bőségesen tapasztalhattuk a nyugati burzsoá örökséget és hogy képzőművészeti életünkben még messze túlteng a polgári, a kapitalista mult. Éppen ezért képzőművészetünkkel kapcsolatban, ha „befolyásról" beszélünk, akkor egyenlőre nem polgári, hanem szocialista befolyás érvényesüléséről kell beszélni. És hogy ez a befolyás már jelen van, jelenti azt a fordulatot, amely a példaadó szovjet művészek ösztönző hatásának, egyben szocialista építésünknek sikere.

Hogy mit jelent számunkra a kapitalista mult csökevényei ellen a szocialista ideológia győzelméért folytatott küzdelem, arra *Rákosi* elvtárs nyomatékosan utal Pártunk Központi Vezetőségének 1950 február 10-i ülésén tartott beszámolójában. *Rákosi* elvtárs Lenin következő szavait idézte:

„Szükséges lesz, a proletárdiktatura talaján hosszadalmas harcokban átnevelni magukat a proletárokat is, akik saját kispolgári előítéleteiktől nem egyszerre szabadulnak meg. Nem csodával, nem a szűzanya parancsára, nem valami jelszó, határozat, dekrétum parancsára, hanem csak a kispolgári tömegbefolyás ellen folytatott hosszú és fáradságos tömegharc révén."

És mit mondott *Sztálin* elvtárs erről a harcról 1934-ben a Bolsevik Párt XVII. kongresszusán olyan időben, amikor a szocializmus győzelme *egy* különálló országban vitán felül állt, és a Párt Sztálin elvtárs vezetésével leverte és szétszórta az összes antileninista szovjet és pártellenes erőket.

„Pártunk XVII. értekezlete — mondotta Sztálin elvtárs — *kijelentette, hogy a második ötéves terv megvalósításával egyik fő politikai feladatunk a kapitalizmus csökevényeinek kiküszöbölése a gazdaságból és az emberek öntudatából." Ez teljesen helyes gondolat* — füzi hozzá Sztálin elvtárs — *de lehet e azt mondani, hogy a kapitalizmus összes csökevényeit kiküszöböltük már a gazdaságból? Nem, ezt nem lehet mondani. Annál kevésbbé lehet azt mondani, hogy kiküszöböltük a kapitalizmus csökevényeit az emberek öntudatából. Nemcsak azért nem lehet azt mondani, mert az emberek öntudatának fejlődése elmaradt gazdasági helyzetük mögött, hanem azért sem, mert megvan még a kapitalista környezet, amely igyekszik megeleveníteni és támogatni a Szovjetunióban a kapitalizmus csökevényeit a gazdaságban és az emberek öntudatában, amely ellen nekünk, bolsevikoknak a puskaport állandóan szárazon kell tartani."* (Leninizmus kérdései 490. old.)

Ezt mondja *Sztálin* elvtárs a kapitalista örökség elleni harc egyik oldaláról. Mit mond a másikról? *„Adjuk ehhez hozzá párttagjaink többségének nem valami magas elméleti színvonalát, a pártszervek ideológiai munkájának gyöngeségét, pártfunkcionáriusaink tisztán gyakorlati munkával való túlterheltségét, ami megfosztja őket annak lehetőségétől, hogy elméleti tudásukat kiegészítsék — s akkor megértjük, honnan van egyes párttagok fejében a leninizmus számos kérdésében az a zürzavar, amely nem ritkán sajtónkba is behatol..."* (Leninizmus kérdései 490. old.)

Az csak természetes, hogy a kapitalista örökség az emberek öntudatában éppenúgy, mint a szocialista ideológia a marxizmus-leninizmus elsajátításának fogyatékossága, nem korlátozható sem a Pártban, sem pedig a Párton kívül, csupán a társadalom egyik, vagy másik rétegére, az egyik, vagy másik foglalkozási ágra. Ezért mondotta *Zsdánov* elvtárs 1934-ben a Szovjet Írók Kongresszusán: *„Irodalmunk gyengesége visszatükrözi a tudatnak a gazdaságtól való elmaradottságát, amitől természetesen nem mentesek irodalmaraink sem."*

Ám amikor *Zsdánov* elvtárs e szavai elhangzottak az első győzelmes Sztálini ötéves terv után, a Szovjetunióban már nemcsak a politika, de az irodalom, művészet, filozófia,

stb. terén is jelen volt egy olyan, minden eddiginél magasabbrendű kultúra, amilyen csak a győzelmes szocializmusnak lehet a sajátja. És ez a kultúra azóta természetesen a Szovjetunió gazdasági fejlődésével együtt csak nőtt és terebélyesedett. A szovjet kultúrában, a szocialista ideológia már régen túlsúlyba jutott a burzsoá csökevényekkel és az ideológiai elmaradottsággal szemben. Ez vonatkozik a szovjet képzőművészetre is, mint a szovjet kultúrának egy részére. Innen van az, hogy akkor, amikor a Bolsevik Párt a művészet egyes ágait bírálja, ebben nemcsak a burzsoá csökevények, folyton fokozódó felszámolása jut kifejezésre, de az is, hogy a szovjet művészet mindinkább az ideológiai életnek élére kerül, betöltve ezzel azt a szerepet, amelyet *Zsdánov* elvtárs a szovjet irodalom háború utáni kérdéseivel kapcsolatban így fejezett ki:

„Természetes, hogy a mi irodalmunk, — amely bármely burzsoá-demokratikus rendszernél magasabbrendű rendszer, bármely burzsoá kultúránál sokszorta magasabbfokú kultúrát tükröz vissza, joga van arra, hogy másokat az emberiség új erkölcsére oktassa. Hol található még egy olyan ország, még egy olyan nép, mint a miénk? Hol vannak még olyan kiváló emberek, mint amilyeneknek a szovjet nép fiai mutatkoztak a Nagy Honvédő Háborúban? és amilyeneknek ma is, nap, mint nap mutatkoznak a munkában, amióta áttértünk a békés fejlődésre, a népgazdaság és a kultúra újjáépítésére... Népünk napról-napra, mind magasabbra, és magasabbra emelkedik. Ma már nem azok vagyunk, akik tegnap voltunk. És holnap már nem azok leszünk, akik ma vagyunk... Megváltoztunk és felnőttünk azokkal a hatalmas változásokkal együtt, amelyek gyökeresen megváltoztatták országunk arculatát. A szovjet embereknek ezeket az új, magasabbrendű tulajdonságait megmutatni, megmutatni népünknek nemcsak jelenét, de egy pillantást vetni jövőjére, holnapi napjára is, segíteni népünknek, fényszóróval bevilágítani az előre vezető utat — ez mindenegyes lelkiismeretes szovjet író feladata. Az író nem kulloghat az események után, az író kötelessége a nép első soraiban haladni és megmutatni a népnek a fejlődés útját.“

Amit *Zsdánov* elvtárs itt az irodalomról mondott, teljes egészében áll a képzőművészetre is.

Ránknézve mindezekből a legdöntőbb tanulság az, hogy képzőművészeti megújhodásunk győzelméért egyszerre kell harcolni a reakciós burzsoá „hagyaték“ felszámolásáért és a szocialista „új“ kialakításáért. Ugyanakkor fel kell használni a multból azt, ami jó, és vigyázni kell arra, hogy az „új“ külsőségeiben ne érvényesülhessen a felszámolandó reakciós, burzsoá hagyaték.

(Vége a következő számban.)

JEGYZETEK A SZOVJET MÚZEUMOKRÓL

A Szovjetunióban a képtárak és múzeumok minden egyes újabb rendezvénye éppúgy az érdeklődés előterében áll, mint egy új opera, színmű, vagy irodalmi alkotás, mert a múzeum a Szovjetunióban milliók ügye. Vasárnap hosszú sorban özönlenek a Tretyakov Galériába a látogatók ezrei. A kiállítási termekben élénk beszélgetés, csoportosulások, vadidegen emberek csatlakoznak a vitatkozókhoz : ők is részt akarnak venni a megbeszélésben. A művészetben kevésbbé jártasok szomjasan isszák egy-egy tájékozottabb látogató szavait. Van, aki noteszt vesz elő és sebtiben jegyzetet készít.

A Szovjet ember számára a múzeum nem egyszeri látványosság, hanem újra és újra felkeresett esztétikum, ismeretszerzési hely. Van olyan látogató, aki két-három termet néz csak meg egyszerre, — olyan behatóan tanulmányozza a kiállított műtárgyakat. A látogatók elmélyülését a múzeum is nagyban elősegíti. Nem vulgarizálja, nem egyszerűsíti le sematikus csontvázzá a bemutatandó terület problémáit, hanem arra törekszik, hogy minél több, sokszerűbb, a látogató számára is érdekes, esetleg még megoldatlan kérdést is bemutasson.

*

A Szovjetunióban több mint 600 múzeum van. Ezek a múzeumok óriási forgalmat

bonyolítanak le. A Tretyakov Képtár évi forgalma meghaladja a másfélmilliót. Hasonló számok jellemzik a többi múzeum látogatottságát. A legnépszerűbb múzeumok a Tretyakovon kívül, a Szovjetunió népeinek történeti múzeuma, a Lenin eklékmúzeum, a Keleti Népek kultúrájának Múzeuma és a két nagyszerű leningrádi gyüjtemény, a világhírű Eremitázs és az anyag bőségében a Tretyakov Képtárral vetekedő Orosz Múzeum.

A *moszkvai történeti múzeum* egyike a legtanulságosabban rendezett múzeumnak. A látogató itt nemcsak az anyagi kultúra és a történelem tárgyemlékeit tanulmányozhatja, hanem megismerheti a szovjet népek kultúrtörténetét is. A művészettörténeti emlékek nagy száma nemcsak széppé teszi a múzeumot, hanem helyes összefüggést dokumentál a társadalom anyagi alapjai és a felépítmény között.

A *Lenin múzeum* a nagyszerű dokumentumgyüjtemény bemutatásának kiváló példája. A látogató közvetlen kapcsolatba kerül Leninnel, megismerheti világot átalakító nagy eszméit és tetteit. A huszonkét teremben felsorakoztatott kiállítás maga az élő történelem, a legizgalmasabb fejezet az orosz nép életéből.

*

A *Tretyakov Múzeum* épületének külső képe szemléltetően bemutatja a Galéria fejlődéstörténetét. A nagy, haladó műgyüjtő, Tretyakov állandóan toldotta eredeti helyiségeit, s mikor Moszkva város képtára lett, Vaznyecov az orosz nemzeti szecesszió modorában vörös téglaépülettel kibővítette. A galériában első pillanatra van valami otthonos, a földszintről több lépcső vezet az emeletre, ezzel mintegy megkönnyítik a nézelődést, nem kell követni a termek végtelen sorát, hamarosan meg lehet találni a kívánt részt.

Ami leginkább meglepő — talán túlságosan külsőséges szempont ez — a reprodukcióból ismert képek nagyrészének kicsi mérete. Különösen feltűnő ez a *Vándorkiállítási Társaság* (Peredvizsnyikok) műveinél. Alig van egy-egy nagyobb kép. A nehéz viszonyok közt dolgozott művészeknek nem tellett nagyméretű festményekre. A mi utolsó félszázadunk szobrászatára kell önkéntelenül is gondolni: monumentális megbízások hiányában legjobb mestereink a kisplasztikát és az érmészetet művelték.

A művészettörténész, hogy magában rögzíthesse benyomásait, — pláne ha kevés ideje van a szemlélődésre — kénytelen művészettörténeti analógiákkal élni. Így *Fedotovot* egy kicsit Borsos József legjobb teljesítményeivel hoztam kapcsolatba. *Venecianovra* nem találtam analógiát, talán úgy lehetne mondani, igen rossz hasonlattal, hogy Millet előfutára. A kiváló klasszicista tájképfestő, *Scsedrin*, Markó Károlyra emlékeztet, de sokkal tárgyiasabb, idilmentesebb, mint a mi úttörő mesterünk.

Pjerov, az orosz nemzeti művészet egyik legjelentősebb mestere, nem hasonlítható senkihez — sajátságosan orosz. Ha művészetének gyökereit Waldmüller és Knauss irányában lehet is keresni, ez a rokonság nem jellegzetes, a fejlődés Fedotovtól és Venecianovtól egyenesen hozzá vezet.

Ha elhagyjuk a zsúfolásig megrakott termet, az a benyomásunk, mintha egy végtelenül sokoldalú, mindenre kiterjedő, többkötetes orosz regényt olvastunk volna. Hűvös tárgyiassága ellenére műveinek mélyén megfékezett szenvedély parázslik, s bár sohasem használ retorikus pózokat, — a halk részvéttel kísért láttatás az eszköze — úgy hat ránk életműve, mint egy ellenállhatatlan erejű, minden izében igaz politikai agitáció. Művészetét a pontos ábrázolás teszi szimpatikussá. A rajz mégsem önálló elem nála, hanem a tiszta, világos színezés szerves része, a sárgák, zöldek, barnák és kékek tagolásának jól átgondolt eszköze.

Nem várt meglepetést okoz *Kramszkoj* portréművészete. Azt hiszem, hogy a 19. század emberábrázolói között kimagasló helyet foglal el. Mindenféle recept, arcképfestő sablon nélkül alkotta meg műveit. Valami csodálatos hajlékonyság, intuitivkészség, a festői és pszihológiai érzék vegyülete jellemzik Kramszkojt. Nemcsak a háttér színeivel tudja jellemezni alakjait, hanem utolérhetetlen ügyességgel ragadja meg az ábrázoltak testtartását, s nem utolsó sorban a jellemzés igazságát szolgálja az alak elhelyezése, a képkivágás módja.

Az orosz művészet legnagyobb, festőiségében, eszmei mondanivalójában leggazdagabb művésze *Rjepin*. Ecsetje alól gazdagon fakad az élet. Sokszerűségét, könnyed előadásmódját, az egész életét átfogó gazdag művészetét csak Tolsztojhoz lehetne hasonlítani. Előadásmódja nem szenvedélyektől fűtött, nincsenek benne romantikus

effektuskeresések, ezért kerüli a sötét színeket, a Munkácsy-Leibl féle romantikus-realista megoldásokat. De nem is száraz, nem búvik el a téma mögé, nem másolja a természetet, hanem alakítja. Alakítókészségének sajátos jellege azonban abban nyilvánul meg legjobban, hogy minden, amit fest, közvetlenül az életből kiragadottnak látszik, szinte úgy tűnik, mintha a művész nem is módosított volna a közvetlen látványon. A látogatónak képei előtt kerülnek előtérbe kompozíciós problémák, pedig minden kompozíciója önmagában zárt és kerek, nincs felesleges és nem is hiányzik semmi. Kompozíciós módját mindig a téma szabja meg, ezért hat olyan természetesnek. A Tretyakov Képtár kiállításán Rjepin több vázlata és rajza szerepel, ezekből megtudjuk, hogy milyen elmélyülten, mennyi részletanulmány segítségével közelítette meg témáját, mélyítette el gondolatát és ismereteit. Mégis, minden művének kivitelezése úgy hat, mintha az első benyomást vetette volna vászonra. A modern művészet nagy vívmányát, a közvetlen megjelenítést a legteljesebb mértékben birtokolja, anélkül, hogy ez az eszmei tartalom rovására menne. Sőt : nincs orosz festő, akinek a műveiben az ember élete, a lélek sokféle állapota, korának viszonyai, egész kultúrája teljesebben, gazdagabban és változatosabban tükröződnék vissza, mint nála. Mennyire ismeri az életet, milyen nagy a tudása az emberekről! Minden erőltetettség nélküli, a modelltanulmányok beállításszerű iskolásságától szabad. Emberei úgy cselekszenek, mint ahogy egy ember a legelmélyültebb, befeléfordultabb perceiben cselekszik, s mégis ezekben az aligmozdulásokban utólérhetetlenül sok kifejezés van. Sokszerű művészetéből talán legjobban megragadtak előttem ismeretlen kisméretű képei. Párizsban festette a *Kommünárdok falánál* c. képét, melyben Menzel és Manet eredményeit is felhasználta a tömegábrázolás és a levegős megjelenítés területén. Az emberarcok rózsaszíne, a zászlók és a koszorúk zöldje csodálatosan festő egységben foglalt. Nem a színek, nem a néptömeg tarkasága vonzza, hanem az ünnepi hódolat áhítata, a hős mártirok emlékei iránti mély tisztelet, amely a központba helyezett ünnepélyesen meghajtott zászlóban jut kifejezésre. Drámai erőben és festői értékekben ugyancsak gazdag a már többször leírt és jól ismert kisméretű festménye, a Propagandista elfogatása. A képről a színes reprodukció elég jó fogalmat ad, jól megfigyelhető ezen a letartóztatott forradalmár arcának erőteljes, szilárdságot sugárzó markáns arca, a cári bürokraták puhány, csigaszerű lénye, gyávasága és remegő félelme. De nem tudja visszaadni a reprodukció a festői átmenetek gazdag finomságát, a zöldes félhomály különös hangulatát, melynek hátterében mintegy csak rejtve állnak és ülnek az esemény néma szemlélői. Az ablakon beáradó fény segítségével csak az arcok megdöbbent kifejezését emeli ki a művész — mint Rembrandt tette. Valóban Rjepin középső korszakát Rembrandt tanulmányozása nagymértékben befolyásolta. Ez a hatás igen kézzel fogható a *Szentség megtagadása* c. képen, amelyben a művész a megvilágítás segítségével, villogó fehérekkel emeli ki a halálraítélt forradalmár arcvonásait, kifejezésre juttatja az ortodox egyház iránti gyűlöletét. A megvilágított felületek és mély árnyékok váltásával a művész csodálatosan gazdag hangulati tartalmat teremtett az ábrázoltak köré. A térnek hangulat-atmoszférával való megtöltése jellemzik a *Nem várt* és a *Rettenetes Iván fiával* c. festményeket.

Rjepinről szerzett benyomásaim azonban nem lennének teljesek, ha nem emlékeznék meg rögtön az Orosz Múzeumban lévő remekműveiről is. Ebben a múzeumban a nagy orosz realista majdnem jobban van képviselve, mint a Tretyakovban, hogy csak olyank képeket említsek, mint a megrázó erejű *Hajóvontatók*, vagy a brilliánsan megfestett *Szent Miklós megakadályozza egy elítélt kivégzését* és az őserőtől duzzadó *Zaporozsei kozákokat*. Ez az utóbbi festmény Rjepin művészetének kiemelkedő csúcspontja. A festmény a világos korszak főműve, amelyhez a Rettenetes Iván és a Nem várt című festmény képezik az átmenetet. Talán ebben nyilvánul meg Rjepin kompozíciós készsége a legmaradéktalanabbul. A középpontban a levelet író deák ül, ez a képen ábrázolt elsöprőerejű nevetés magva : a főléje hajolt fejek és testek az ellenállhatatlan jókedvtől kényszerítve, hátrahajolnak; úgy árad a középpontból a kép minden egyes részére a harsogó derű, mint ahogy a víz gyűrűzik a sima tó felületére dobott kő után. A dúsan, pasztózusan festett kép a plenerfestészet egyik legnagyobb teljesítménye.

De Rjepin nagyságát nem lehetne teljesen megismerni, ha nem foglalkoznánk arcképeivel. Sztászovról, Tretyakovról, Rubinsteinről festett arcképein olyasféle har-

mónia uralkodik, mint Degas portréin, csak Rjepin elmélyülten, reálisan, karakterben gazdagon jeleníti meg ábrázoltjait.

Rjepin művészete szinte mindent elhomályosít, a műveit magában foglaló termeket elhagyva, első pillanatban a szemlélő igazságtalan lesz a szomszédban bemutatott nagy történelmi festő, *Szurikov* iránt. Pedig imponálóan gazdag életművel rendelkezik Szurikov is. Talán leginkább magával ragad a Sztrelicek kivégzésének hajnala, az emberi érzelmek és helyzetek sokszerűségének megjelenítésével. A Szurikovot tanulmányozó műtörténészt különösen lebilincselik tanulmányai vázlatai, mert ezen keresztül jól betekinthet az alkotás folyamatába. A művészi átfogalmazás és lelkiismeretesség Leiblre emlékeztető példái Szurikov kosztümtanulmányai egy kendő, vagy egy sapka pontos és mégis művészi megfestése. Eszembe jutottak a vázlatoknál Leibl szavai: „A természetben nincs apróság, minden fontos, csak meg kell tudni azt csinálni."

E beszámoló kis terjedelme nem engedi meg azt, hogy részletesen elemezzem Rjepinnek és a Vándorkiállítási Társaságnak a jelentőségét, tárgyaljam azokat a témában változatos, eszmeiségben gazdag alkotásokat, melyek százszámra láthatók a Tretyakov Galériában, *Makovszkitól* egészen *Kaszatkinig*. Csak megemlíthetem *Levitánt*, aki annyira rokon szemléletében Paál Lászlóval és Ferenczy Károllyal, s a nagy jellemábrázoló erejével és gazdag festőiségével kiemelkedő *Szerov* műveit.

A Tretyakov Galéria szovjet anyagát nem láthattam, mert a kiállításnak ezt a részét az 1950-es Össz-szövetségi Kiállítás miatt leszerelték. A szovjet festészettől némi fogalmat kaphattam a leningrádi Orosz Múzeumban, ahol ismét találkoztam *Jefanov* Budapesten is szerepelt két festményével, a *Sztaniszlivszki színház összejövetelével* és *Molotov* portréjával. Jefanov mint portretista nagyon sokat tanult Rjepintől, ez különösen Molotov portréján látható. Az aránylag kisszámú szovjet anyagból a legnagyobb hatású *Joganzonnak*, a *Kommunisták kihallgatása* c. festménye. Ez az életnagyságú alakokat ábrázoló festmény a bolsevista ember nagyszerű tulajdonságait állítja szembe az aljas, elpuhult, népgyűlölő cárizmus képviselőivel. Négy figurával Joganzon sikeresen bemutatta a pusztulásra ítélt régit és a diadalmaskodó újat, a kommunisták jövőt-építeni tudó erejét. Széles festői felfogás jellemzi ezt a festményt, a sötét háttérben megvillantott vörösek, fehérek és zöldek a jelenet drámaiságának igen fontos alkotóelemei.

Az Orosz Múzeum Rjepin művein kívül a 18. századi orosz festők műveiben a leggazdagabb. Ebből a pompás anyagból kiemelkedik Levicki művészete. A nagy 18. századi orosz festő a Watteau-kör befolyása alatt fejlődött, de csakhamar önálló mesterré vált. Finom színei, kitűnő arányérzéke, nagy emberábrázoló készséggel párosultak. Bár műveinek nagy a kolorisztikus gazdagsága, nem a külső pompa, hanem az ember megjelenítésére törekszik.

*

A Néva partján, a kékes ködből elővillanó arany kupolás, fehéres, sárgás színű klasszicista házsor között áll a zöld és fehér színnel díszített rokoko épület, a Téli Palota. Mögötte a díszteret félkörformájában befogó hatalmas klasszicista épületkolosszus, a Generálstáb épülete, mellette kis liget közepén a szinte orosszá lett nagy francia szobrásznak, *Falconet*-nak gránitsziklákra helyezett hősies hatású remekműve. Nagy Péter szobra. A Téli Palota a szovjet kormány rendelete értelmében ma a világ egyik legnagyobb. múzeumának, az *Eremitázsnak* ad helyet. Leningrádnak, de az egész Szovjetunió lakosságának százezrei haladnak ma a teljesen épen hagyott, gyönyörűen kiképzett folyosókon, stukkókkal és falfestményekkel díszített lépcsőházakon, drága intarziás, vagy mozaik padlókkal díszített dísztermeken, a nagy és kis tróntermeken át, hogy gyönyörködhessenek a Szovjetunió féltett kincseiben. Az Eremitázs számunkra elképzelhetetlen méretű múzeum, majd mégegyszer akkora, mint a budapesti Királyi Palota. Hétszáz ember dolgozik benne, ezek között 200 műtörténész. Az Eremitázs tíz nagy osztályra oszlik. Ezek az osztályok felölelik a képzőművészeti kultúra egész területét, az őskor művészetétől kezdve, egészen a keleti népek jelenlegi művészetéig.

Az Eremitázs nemcsak méreteiben, de profiljában is különbözik a mi képzőművészeti múzeumainktól. Művészettörténeti és kultúrtörténeti múzeum, amely az elmúlt korszakok egész képzőművészeti és bizonyos fokig anyagi kultúráját is bemutatja. Ez a rendezés rendkívül szemléletessé teszi a múzeumot, segítségére van a látogatóknak a műalkotások megértésében. Nagyszerű

korlevegőt hoz létre a bútorok, szobrok, ötvös és kerámikai tárgyak, grafikák együttes szerepeltetése a kiállításon. Ez azonban nem jelenti azt, mintha az Eremitázsban enteriörszerű kiképzésre törekednének. A hangsúly a képzőművészeten van. A képzőművészeti termekkel párhuzamosan külön iparművészeti termek futnak, melyek részletesebb felvilágosítást adnak a képzőművészeti termekben kis számmal szereplő díszítőművészet fejlődéséről. Különösen szemléletes és megkapó a nyugati kultúra osztály kiállításának bevezetése. Az első termekben elefántcsontfaragványok, kódexek, 13—15. századi textilek, ötvösművek, díszes használati tárgyak, pompás fegyverek, remekbekészült páncélok, egy-egy szép láda, stb. A bevezető után a kiállítás olasz, németalföldi, francia és német részre tagolódik. Az olasz műtárgyak közül kiemelkednek *Fra Angelico* nagyméretű freskója, *Giorgione* csodálatos finomságú Judit-ja, két *Lionardo*, *Raffael*, *Michelangelo* Guggoló fiú c. szobra, *Tizian* Bűnbánó Magdolnája, Kaiapos nője, kései Szent Sebestyén-e, *Tintoretto* Jézus születése c. festménye, *Caravaggio* megdöbbentő erejű Lanton játszó nője, *Tiepolo* Kleopátra lakomája c. alkotása.

A spanyol rész *Ribera*, *Velasquez*, *Murillo*, *Zurbaran* sok kiváló művét tartalmazza.

A németalföldi gyüjtemény korai darabjai közül kiválik *Rogier van der Weyden* Lukács evangelista rajzolja Máriát c. képe, mely a müncheni festmény egyik változata, továbbá *Patinir* friss tájképi hátterű kompozíciója. A kiállított *Rubens* képek száma meghaladja a negyvenet. Ezekből a legszebbek talán Rubens két tájképe és nagy történelmi kompozícióihoz készült vázlatai. *Van Dyck* szintén negyvennél több művel szerepel, köztük olyan kiemelkedő jelentőségűekkel, mint a Menekülés Egyiptomba, az Önarckép, vagy a minden művészettörténetben reprodukált Családi arckép. A nagy flamand realistának, *Teniers*-nek számos megkapó finomságú, alig ismert műve látható. A holland kismesterek, különösen *Goyen*, *Jacob* és *Salamon Ruisdael*, *Terborch*, *Cuyp* és *Jan Steen* szerepelnek nagy számban, mindegyiktől öt-tíz festmény.

A legcsodálatosabb azonban a *Rembrandt* terem, ez az Eremitázs fénypontja. Egy nagy termet több kabinetre osztottak fel: az elsőben mindjárt szemben látható Rembrandt legszebb aktja, a Danae, a következőben a bensőséges Mária a bölcsőben fekvő Jézussal, a zöldes és rózsaszínes árnyalatoktól csillogó Dávid és Saul, a vöröses koloritban dúskáló tökéletes emberábrázolás, a Kegyvesztett Hámán, s ezzel szemben a világ egyik legszebb festménye a Tékozló fiú hazatérése. A látogató nem tudja mit csodáljon jobban ezen az életnagyságú képen, az emberábrázolás megdöbbentő mélységét, a megrendítő hangulat kifejezését, vagy a magávalragadó festői tökélyt. Az öreg Rembrandt utolsó alkotása ez a mű. Egy egész élet tanulsága, az öregkor bölcs megértése foglaltatik benne. Felszabadultan, minden kompozíciós séma és szabály alól, az emberről, az életről úgy beszél, ahogy a világon még művész nem beszélt. A fájdalom és a keserűség itt megtisztult a megértő humánumban. Senkinek sem sikerült még a világon a lélek sokrétűségét, a sűrített emberi élményeket ennyire maradéktalanul és tökéletesen leszűrten ábrázolni, mint Rembrandtnak.

A francia gyüjtemény az Eremitázs egyik legteljesebb része. *Palissy*, a nagy kerámikus megfigyelésekben gazdag figurái, *Corneille de Lyon* arcképe a kezdő rész legszebb művei. A *Le Nain fivérek* öt bámulatraméltó festménnyel szerepelnek, különösen *Louis* Tejet vivő parasztcsalád és falusi csoportképet ábrázoló művei kiválóak. Hogy csak az egészen nagyokat említsem, *Poussin* és *Claude Lorain* egy-egy teremnyi festménnyel, *Watteau* kerti mulatságot ábrázoló triptichonnal és még négy más képpel, *Perronneau*, *Nattier*, *Lancret*, *Boucher*, *Fragonard* kiváló alkotásokkal szerepelnek. *Chardin* négy képe egy-egy remekmű, de nagy számban találhatók itt *Greuze*, *David*, *Delacroix*, *Corot*, a *barbizoniak*, *Monet*, *Sisley*, *Pisarro*, *Gauguin* és *Cezanne* művei.

A német anyagból *Cranach* arcképei, *Elsheimer* három festménye, *Maulpertsch*, a német *klasszicisták*, *Menzel*, *Leibl* alkotásait kell elsősorban kiemelni.

Nem mindennapi élmény volt megtekinteni az Eremitázs *raktárát*, melyben a legmodernebb raktározási elv szerint elkészített, sinen guruló hatalmas fatáblákon őrzik a festményeket. Az Eremitázs igazgatója *Orbeli*, annyi remekmű után megmutatott számunkra több száz francia formalistát is. Nemcsak a delegáció művésztagjai, de magam is felszisszentem, mert ekkor döbbentünk igazán arra, hogy hova is „fejlődött" a művészet Rembrandt óta.

Végvári Lajos

LAPSZEMLE

UKRÁN FESTŐMŰVÉSZEK

A Szovjetszkoje Iszkusszsztvo június 12-i száma közli A. Sovkunyenko beszámolóját az Ukrán Festőművészek moszkvai kiállításáról.

Az orosz művészi kultúra nevelte fel a lángeszű ukrán népi költőt és demokrata forradalmárt, Tarasz Sevcsenkot, az ukrán realista művészet megteremtőjét. Az orosz realista iskola, a peredvizsnyik festészet elveivel gazdagították az ukrán nemzeti művészetet *K. Trutovszkij, A, Murasko, N. Pimonyenko, P. Levcsenko, Sz. Vaszilykovszkij* és a többi kiváló ukrán festőművész.

A mai ukrán képzőművészet is annak köszönheti elsősorban eredményeit, hogy megőrizve a nemzeti sajátosságokat, az orosz klasszikus festészetből és a szovjet képzőművészet legjobb alkotásaiból merít ihletet.

Az ukrán művészek megörökítik munkáikban a háború utáni első ötéves terv nagyszerű eredményeit, a sztálini természetátalakító tervek megvalósítását, a hatalmas új építkezéseket, és a fényes kommunista holnap minden már látható megnyilvánulását.

Meggyőző tanubizonyságai az ukrán festők eszmei és művészi fejlődésének az időszerű problémákat feldolgozó tematikus képek. A szovjet emberek hősiességét, hazafias érzéseit, a szovjet nép és nagy vezére elválaszthatatlan egységét tükrözik *M. Hmelko* „A nagy orosz népért" és „A győztes Haza diadala", valamint *V. Puzirkov* „Feketengeri matrózok" és „Sztálin a Molotov cirkálón" c. képei. A szovjet emberek életének újszerű jellegzetességeit bemutató zsánerképek közül nagy népszerűségnek örvendenek *Sz. Griborjev* „Fogadás a komszomolban" és „A kettes osztályzat megvitatása", *T. Jablonszkája* „Kenyér" és „Tavasz" című képei. A fiatal ukrán festők tehetségesen ábrázolják műveikben a kolhozfalú fáradhatatlan dolgozóinak életét, a Don-medence bányászainak lelkes munkáját. De a gazdag, sokrétű szovjet valóság még nem tükröződik elég teljesen, elég mélyreható művészi általánosítással az ukrán művészek alkotásaiban — állapítja meg kritikájában A. Sovkunyenko.

Ukrajnában számos tehetséges portréfestő él, rájuk vár a feladat, hogy megörökítsék műveikben a szovjet embernek, a kommunizmus építőjének nagyszerű alakját. Kitűnő eredményeket ért el máris ezen a téren *M. Bozsij*, a kiváló festőművész.

A legutóbbi esztendőben észrevehető változások mentek végbe az ukrán tájképfestészetben is. *N. Gluscsenko, Sz. Piske, A. Popov, Sz. Kosevoj* alkotásai világosan megmutatják, hogy az ukrán festőművészek zöme már kiküszöbölte művészetéből az impresszionizmus maradványait.

*

AZ IRODALMI ÚJSÁG június 21-i számába *Szilágyi János György* írt cikket „Tennivalók a Szépművészeti Múzeumban" címmel. A cikk egész sor olyan kérdésre irányítja az érdeklődők szélesebb köreinek figyelmét, melynek megoldása a múzeológia és a képzőművészeti szakirodalom munkatervének előterében áll.

*

AZ ARTS DE FRANCE most megjelent 35. száma reprodukciót közöl *Jean Damianonak*, a „Salon des Indépendents"-ban kiállított Rákosi szoborportréjáról. A lap *Raymond Arbor* „Munkácsy és a magyar nemzeti hagyomány" c. írását is közli.

*

A PARALLELE 50 ezévi május 31-i száma közli *Francis Jourdain* írását *Rippl Rónai Józsefről*. A cikket a magyar mester „Piacsek bácsi és a babák" c. festményének reprodukciója díszíti.

*

AZ ISZKUSSZTVO 1951. évi március-áprilisi száma több cikkben foglalja össze az 1950-es Össz-szövetségi Kiállítás tanulságait. *F. Rogyinszkája* a Főiskolások kiállításáról ír beszámolót; *A. Kuznyecov* a moszkvai Szurikov intézet növendékeinek munkásságát ismerteti. Külön cikk számol be Jakovlev tájképeiről és csendéleteiről. *M. Szokolnyikov* tanulmánya I. A. Szokoljev grafikusművész munkásságát ismerteti.

A. Szitnyik: Lenin és az esztétika kérdései c. nagy tanulmánya mellett *A. Zotov*, az orosz művészet XVIII. századi fejlődéséről írt tanulmánya emelkedik ki az új szám tartalmából. „Az egyetemes művészettörténet feladatai" címen *A. Romm* foglalkozik Alpatov művészettörténeti kézikönyvével.

Ék Sándor

előadása

l.

Szabad Művészet

321-25.

1951. 372-375.

1.

É. S.:

a képzőmův. mai helyzete és feladatai haránkban

(előadás)

57014. szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, mult hó 13-án 226. sz. a. kelt fölterjesztésére, tudomása végett kiadom.

Budapest, 1913. május hó 5.

A miniszter rendeletéből:

Majovszky

osztálytanácsos.

Borszikné és a Magas Tátra

Utolsó délutánját az erkélyen töltötte, a könyöklőre dőlt és nézte a tájat. Mindig szédült egy kicsit, ha körülnézett; úgy érezte, hogy a végtelen nyílik meg előtte. Látta lent Poprádot, fent a hóval borított hegyek koszorúját, a félelmetes sziklacsúcsokat, melyeknek nevét sem bírta megjegyezni, kivéve ezt az egyet, a kétezerhatszáz méternél is magasabb Sztálin-csúcsot. Néha elábrándozott arról, hogy milyen szép volna megmászni ezt a bevehetetlennek igérkező hegyóriást, melynek csúcsáról, amint azt a poprádiak mondják, ellátni Lengyelország fölé, Magyarország fölé, ellátni a Fátra és a Mátra vonulata fölé, s nagyon tiszta időben, valamilyen csudálatos messzelátóval még talán Budapestig is elér a tekintet... Még azt is elképzelte, hogy a távcsővel megkeresné a Soroksári-utat, a Gyapjúfonó épületeit, sőt, megkeresné Schütznét is, amint a gép fölé hajol. Ezen a képtelenségen persze maga is mosolygott, de nem tudott megszabadulni a gondolattól, hogy milyen jó is volna meglesni Schütznét és a többi asszonyokat s innen a messzeségből kinyomozni, hogy áll a szövödében az alkotmány tiszteletére folyó verseny.

Öt magát a Gyapjúmosó egyik asztalos szövőnője hívta ki versenyre; föl is ajánlották, hogy augusztus 20-ra befejezik az évi tervüket... Amaz bizonyára lázasan dolgozik és egészen biztosan időre el is készül. Öt azonban két hétre üdülni küldte a Párt, ide, a Magas Tátrába. Nagy kérdés, hogy be lehet-e hozni ezt a két hetet... „Nincs rémesebb — gondolta magában —, mint amikor egyszerre két helyen szeretne lenni az ember...”

Háta mögött szaporán csomagolt és vigan csicsergett két szobatársa. Az egyik, Mária, fonó; a másik szövőnő, mint ő maga, pontosabban szalagszövő, s nagyon érdekesen szokott mesélni a szalagszövészeti módszerekről. Egyáltalán, csudálatos dolog, hogy mennyit tudnak beszélni az emberek! Ez a száznegyven magyar sokszor fölveri a világot, annyit tréfálkoznak, évődnek, mesélnek... Róla meg az a véleményük: „Persze, Borszikné mindig hallgat...” Igaz is. Ő nem tud olyan szépen beszélni, mint a többiek. Az olyan asszonyok közül való, akik sokat gondolkoznak és éreznek, de nem birják kifejezni magukat, — pontosabban *azt hiszik*, hogy nem birják szóba foglalni, ami az eszükben jár. A munkától nem fél egy csöppet sem, tudja jól, hogy a szövőgép mellett megállja a helyét, — de tüstént elfogja az izgalom, ha szóba kerül a szeminárium, vagy valamilyen értekezlet, amelyen neki is föl kellene szólalnia. Mindig utólag kapja a fejmosást. „Miért nem szólaltál föl, Borszik elvtársnő, ha ilyen okos gondolatod volt?” — kérdezik tőle. Ő pedig arra hivatkozik, hogy ideges, nem egészséges, minden izgalom leveszi a lábáról —, ami szóról szóra igaz, s mégsem akarják elhinni neki.

Pedig így áll a dolog, csakugyan. Borszikné az idegeiben viseli a multat. Kétszer is ágynak esett már, közvetlenül a háború után, súlyos idegösszeroppanással. Az anyagcserevizsgálat ma is plusz negyvenötöt mutat, ezért az orvos valósággal rátámadt, amikor megkapta a tátrai beutalást és le akarta mondani az augusztusi verseny miatt. „Eszébe ne jusson ily őrültség — mondta a doktor. — Meglátja, hogy hízni fog, legalább öt kilót, elmúlik a fülzúgása és még az idegei is rendbejönnek ott a fenyvesek között...” Erre aztán jött — de nem hitte, hogy ő meggyógyulhatna. Igaz, hogy hízott valamicskét, két vagy három kilót, a kék ruháját ki is kellett eresztenie, s igaz, hogy a füle sem zúg idefönt, dehát ez még nem minden.

Érthetetlen, hogy mások milyen könnyen túlteszik magukat a multon — bár meglehet, hogy nem mindenkinek jutott ki úgy, mint neki, meg az anyjának. Az édesapja, Liposzky József — ács volt, amíg dolgozni birt —, az első világháborúban tüdőlövést kapott. Megoperálták, de az orvos megmondta a műtét után: „Elélhet még nyolc vagy kilenc évig, de dolgozni nem lesz többé ereje...”

Pontosan nyolc évig élt még szegény papa. Cső volt az oldalában, a bordák közt; köhögött, üldögélt a napon, sóhajtozott. Az anyja dolgozott a családra; bútorfényező volt, a Lingel- meg a Thék-gyárban kereste a kenyeret évekig, és munka után privát rendeléseket fogadott el, hogy eltarthassa a gyerekeket és gyógykezeltetni lehessen az urát. Emberfeletti teljesítmény volt az, napi 12 vagy 14 óra hosszat végezni a férfinak való bútorfényezést — talán csak akkor lett egy kicsit könnyebb a helyzetük, amikor ő férjhezment szegény Jóskához, épp húsz esztendővel ezelőtt... Szorgalmas, csendes, jószívű ember volt az ő férje, szeretett másokon segíteni. Az utászokhoz hívták be, s a felszabadulás küszöbén, 1944 végén esett el. De Borszikné ma is hazavárja. Ezért nem alszik ő, s ha elalszik, arról álmodik, hogy kopognak az ajtón és betoppan Jóska és nincsen semmi baja. A munka vigasztalja csak meg, elfeledteti vele a multat, az apja kínlódását, a férje eltűnését. „Én úgy szeretek dolgozni, hogy borzasztó” — szokta mondani a mamának. „Ha a szövészet nem volna, nem is tudnám, hogyan éljek...” A mama csak nevet ilyenkor; eszébe jut, hogyan tiltakozott a lánya, mikor a szövödébe került.

Bámulatos dolog, hogy az ember néha maga sem sejti, hogy mihez van valójában hajlama. Ő például ép a szövés ellen berzenkedett a legjobban s kiderült, hogy ehhez van tehetsége, semmi máshoz, mint ehhez. Nem hiába lett sztahánovista, nem véletlenül kapta meg a két csillagot, egyiket a másik után... De az első napokban azt hitte, hogy nem megy majd a dolog. „Anyám, én ezt nem bírom — mondta este. — Én inkább elmegyek útkaparónak vagy akárminek, csak azt a zajt ne kelljen hallani meg azt a futkosást, meg azt a borzasztó odafigyelést... Nem való a szövés az én rossz idegeimnek!” Így kezdődött. Schütznét mellett tanult — ma is hálával gondol rá, hogy milyen odaadással foglalkozott vele. Schütznét mindjárt megmondta: „Ne izgulj, te hamarosan a legjobbak közt leszel, neked érzéked van ehhez a munkához, még ha nehéz is az elején...” Úgy is lett. Nem várta meg a hat hetet — három hét mulva gépre tette Borsziknét. Azóta elválhatatlan barátnők ők ketten... De jó volna meglesni Schütznét, mit csinál odabent, beszélnek-e róla az elvtársnők, hiányzik-e az ő munkája a szövödének! Áthajolt az erkély korlátján és arrafelé nézelődött, ahol Mária szerint Budapest fekszik, Pesterzsébet, a Soroksári-út...

Negyvenhétben kezdett önállóan dolgozni, egy gépen persze, nagy kínos-keservesen. De maga sem vette észre, hogyan s miképp — egyszerre-csak belejött. Kezdett keresni, kezdett vásárolgatni, apránkint, pár ruhát is összeszedett, magához vette a nővére gimnazista kisfiát, mert az anyja mellett azt a gyereket is el bírta tartani. Aztán, amikor Schütznét áttért a két gépre, ő is követte hamarosan. Pedig akkoriban ez vakmerő vállalkozás volt, néhány asszony szidta őket a villamoson, hazafelé menet, hogy mirevaló ez az „ugrálás”, miért nem „férnek a bőrükbe” egyesek és így tovább... De később, mikor az öreg bácsi a bérelszámolón úgy adta át neki a borítékját, hogy mindig fölállt, kezet nyújtott és azt mondta: „No, Borszikné elvtárs, ezért a borítékért érdemes volt dolgozni” — akkor gondolkozni kezdtek a többiek is. Persze, ez rég volt, olyan rég, hogy talán igaz sem volt! Azóta áttért a három szövőgépre — s ha igazat akar mondani, akkor be kell vallania: akkor szerette meg a szövészetet igazán, amikor a három gépre tért át... Mikor volt ez? Ki tudja már! Tény, hogy tavaly már ő volt az első, aki bevezette a négygépes rendszert, pontosabban ő, meg Törökné. Arra jött rá, hogy négy gépen dolgozni valójában könnyebb, mint három gépen. Ezt sem hitték el sokan, pedig így igaz. Hiszen a gépek párjával állnak egymással szemközt; ha már a harmadik gépet, a magánosat, ő látja el — szinte egy lépést sem kell tennie, hogy ellenőrizze a vele szembenállót, azt az árva negyediket... Mondta is Törökné, hogy könnyebb négy gépet hajtani, mint hármat, s ő is föl akart szólalni azon a megbeszélésen, de elfogta a keze remegése és benne szorult a szó. Bár, ami azt illeti, anélkül is sikerült a vállalkozás és azóta négy gépen dolgozik az egész műhely!

Ha ő egyszer odaállt a gépei közé, egy szempillantás alatt elmúlik minden baja — azt se tudja, mi az az álmatlanság, szédülés, idegesség. Azok az ő legboldogabb órái, amikor dolgozhatik, s ha mégolyan szép ez a szálloda és finom az élet idefönt, alig várja azt a pillanatot, hogy újra munkába álljon... „Még három nap” — mormolta elgondolkozva, mikor Mária kiszólt az erkélyre, hogy elkészültek a csomagolással. „Előre, Borszik pajtás — mondta Mária tréfásan, mert mindig ugratásra állt a szája —, indulunk a társalgóba, mert rögtön lefújják az üdülési műszakot!”

Még egyszer körülnézett, mintha örökre szívébe akarná zárni ezt a csodálatos tájat, az emeletmagas fenyőket, a szelíd mókusokat, s a házmagas szálfák tövében az apró, csobogó búvópatakokat. Utoljára körültekintett a hegyek láncán, s most úgy tűnt, hogy minden kicsi lett egyszerre, közelre került — mintha csak a karját kellene kinyujtani, hogy elérjen a keze Pestre és Prágába, Varsóba, sőt talán Moszkvába is! Nagyot szippantott a gyantaszagú levegőből, aztán fogta a koffert és lement a társalgóba. Ott egymás hegyén-hátán állt a sok poggyász, izgatottan sürögtek az üdülővendégek és búcsút mondtak a szálloda dolgozóinak... Ehhez a odalépett egy pozsonyi újságíró, aki a feleségével töltötte itt a szabadságát. — Hát — kérdezte —, hogy érezte itt magát, Borszikné elvtárs?

— Köszönöm, jól.

— Mert alig hallottuk a hangját; pedig biztosan tudna mesélni nekünk...

Borszikné körülnézett. Hirtelen nagyon fájt neki, hogy ezt a gyönyörű helyett itt kell hagynia.

— Én úgy vagyok vele — szólalt meg váratlanul, fennhangon és minden elfogódottság nélkül — úgy vagyok vele, hogy nem nerek beszélni. De azért nagyon szerelem a társaságot, itt is résztvettem minden vitában és kirándulásban és játékban, talán még soha életemben nem éreztem magamat ilyen jól, mint itt... Most egyedül álltam a szobámban az erkélyen és néztem a Sztálin-csúcsot és a többi hegyeket...

Elhallgatott s körülnézett; most vette csak észre, hogy elcsitult a zajgás, sokan odagyűltek körébük és tágranyílt szemmel hallgatják. Még sohasem beszélt egyvégtében ilyen sokat, mint most. De az általános figyelem különösképpen nem zavarta egy csöppet sem.

— Én megmondom őszintén, hogy első éjszaka sírtam az ágyban, honvágyam volt és bántott, hogy alulmaradok a versenyben... Csak azért tartottam ki, mert az orvos megmondta, hogy a fenyvesek levegője jót tesz nekem. Ezt én nem hittem el, de most, hogy búcsút kell vennem az itteni dolgozóktól, és ilyen sokat beszélek egyszerre, hát... Tényleg, mintha nem is lennék olyan ideges. Bár lehet, hogy ez csak képzelődés...

— Nem képzelődés — szólt közbe Mária. — Ugy alszol, mint a hegyi medve, fiacskám!

— Én? — csudálkozott s elpirult, mert mindenki mosolygott körülötte és az asszonyok megtaskolták a hátát, miközben sietve szedték a cókmokjukat és indultak a vasútállomás felé.

Tárnok József

LEVELEK ZÖLDJÉVEL

(A III. Világifjúsági Találkozónak)

Ime: ezüst kis hal
táncrakél a habbal,
fölibe is vetődik;
napos légbe villan,
fürge ívben csillan,
sugárral kergetődzik,
továbbsuhan aztán:
a hullámok hosszán
gyémántgömbök kísérik.

Ó, de mily vak mélyben
sínylődött sötétben,
terhelték nagy vízfalak.
Be soká börtönben,
élt nyomasztó csöndben
ólomszürke víz alatt,
bénító bánatban
sorsa mozdulatlan
évezredes pillanat.

Ifjak kacagása
mint e halnak tánca:
nevetésünk mélyről kél.
Ifjak magas kedve
könnyel keveredve
bús multakról is beszél.
Ha fennen éneklünk,
a mi könnyű kedvünk
súlyosabb a mély csöndnél.

Mint a repülőgép
járva felhők rétjét
nehezebb a madárnál,
de bár sokat hordoz,
mit magával fölhoz,
mégis sebesebben száll:
úgy mi eleinkkel,
ezer emlékünkkel
nagy magasba értünk már.

Szép hazánk! Mi voltál?
Ifjak temetője.
Ma éltető hű földje.
Jobbágyok sóhaja,
rabok síró jaja
tör a mélyből előre.
Nem holt gerendákkal,
zsendül sudár fákkal
a jövendő erdője.

Nagyvilág! Mi vagy ma?
Egyik oldaladra
veti fényét élő nap.
A másik feleden
sorvad az eleven,
halottnál is halványabb.
Itt van az ideje:
érje a nap heve
mindkét vágyó orcádat!

Kiktől elválasztva,
majd egybefonódva
harcoltunk és harcolunk,
világ ifjú népe!
a jövő elébe
veled együtt fordulunk.
Régi sóhajtásunk,
mai füzértáncunk,
közös győztes holnapunk.

Levelek zöldjével,
lombok kendőjével
integet a gazdag nyár.
A magas fűvekben
sugaraknál szebben
gida ugrál, bárány jár.
Patak, tó az égnek,
lányszem a legénynek
gyönyörűszép tükröt tár.

Aki e tükörre
véres habot verne,
fusson vissza véresen!
Ki haszonnak élve,
hullákon henyélne,
ne maradjon híre sem.
Nem ködlő reményeknek:
hamarjövő évek
sujtanak rá győztesen.

Levelek zöldjével,
lombok kendőjével
integetünk egymásnak.
Mint a nap erdőket,
szőni esztendőket
ifjú karunk nem fárad.
Tükrös tavat tárunk
s bizakodva vágunk
gyémántfényű habjának.

DEVECSERI GÁBOR

Alekszandr Geraszimov hetven éves

Alekszandr Mihajlovics Geraszimov, a Szovjetunió Sztálin-díjjal többszörösen kitüntetett népművésze, a Szovjet Képzőművészeti Akadémia elnöke, a Szovjet Képzőművészek Alkotói Szövetségének elnöke és a Szovjetunió Legfelső Tanácsának tagja ma tölti be születésének hetvenedik évét. A hét évtizedből két év híján ötven esztendő esik alkotómunkára. Alekszandr Geraszimov a szovjet képzőművészet egyik legkimagaslóbb alakja. Tevékenysége elválaszthatatlan a szovjet képzőművészet kialakulásától, s gyönyörű kiteljesedésétől. Művei a szovjet képzőművészet legnépszerűbb, legjellemzőbb és legnegbecsültebb alkotásai közé tartoznak. Művészete egygyé olvadt a szovjet nép érzéseivel, nagyszerű kifejezője a szocialista és kommunista építés hősi pátoszának. Geraszimov azonban nemcsak népszerű festő, aki műveiben optimista lendülettel dicsőíti a szovjet nép hőseit, a békés építés és az emberi haladás kimagasló alakjait és nagy vezetőit, Lenint és Sztálint; Geraszimov Sztálin nagy Pártjának szellemében állandóan küzd az elmélet terén is azokért a tudományos és elméleti követelményekért, amelyeknek elsajátítása nélkül egy művész sem képes igazán betölteni társadalmat-alakító szerepét, nem képes megvilágítani a jövőbe vezető utat. Fáradhatatlanul dolgozott és dolgozik azért, hogy a multszázadi nagy orosz forradalmi demokrata képzőművészek, a „peredvizsnyikok” hagyományai és a haladó hagyományok általában érvényesüljenek a képzőművészeti főiskolákon és a művészképzés terén.

Alekszandr Geraszimov 1881-ben Micsurinszkban (az egykori Kazlovban) született. Apja még jobbágyként látta meg a napvilágot. Geraszimov 1903-ban beiratkozott a moszkvai képzőművészeti tanintézet festészeti és építészeti tagozataira. Mindkettőt kitűnő eredménnyel végezte el. A századfordulón a cári Oroszországban is divatossá váltak a burzsoá művészet különböző formalista hajtásai. A fiatal művész heves ellenkezéssel fogadta, s elutasította a hanyatlás e megnyilvánulásait. Ebben az időben érdeklődését elsősorban a természet szépségei, a tájak, virágok ragadták meg. De Geraszimovot kezdettől fogva érdekelte az ember, a portré is.

Művészi növekedése tulajdonképpen az Októberi Forradalom után indult meg. Már a forradalom első éveiben csatlakozott az „Orosz Forradalmi Képzőművészek Egyesületé”-hez. A szovjet képzőművészeknek ez a csoportja a formalizmus ellen és a realista hagyományokért küzdött. A forradalomnak sokszor jószándékú formalista hívei ugyanis ebben az időben azt az antimarxista, antileninista kispolgári és kozmopolita nézetet vallották, hogy a forradalomnak olyan művészetre van szüksége, amely nincs semmiféle kapcsolatban a multtal, amely minden tekintetben valami merőben „újat” képvisel. Az ilyen „újítók” ellen, a mult nagy haladó realista hagyományainak tagadói ellen való harcból Alekszandr Geraszimov rendkívül tevékenyen kivette a részét.

A forradalomnak az imperialista intervenció ellen küzdő szakaszában, a képzőművészetek közül főként a grafika kapott az eleven élet követelményeinek megfelelően nagy feladatot. A festő Alekszandr Geraszimov első nagyszabású művének megoldására a huszas évek végén került sor. 1929-ben festette meg Lenint, a lánglelkű vezér és zseniális politikai gondolkodó nagy alakját. Szürke moszkvai ég alatt lobogó vörös zászlók között beszédet mond Lenin a tömegnek. Szenvedély, elszánt akarat és lenyűgöző lendület sugárzik felénk e műből.

Geraszimov fő területe az egyes és a társasportré. De hű maradt a tájhoz, s — főként — a virágcsendélethez is és eredményesen nyúl a többalakos, életképszerű, nagy kompozíciókhoz is. Geraszimov alkotásának a központja a békéért, a szocializmus, a kommunizmus győzelméért küzdő szovjet ember, annak világa és az őt környező élet szépsége.

1933-ban megfesti egyik legmegragadóbb történelmi művét: Sztálin elvtárs felszólalását a XVI. Pártkongresszuson. Geraszimov egyike azoknak a szovjet festőknek, akik a legmegkapóbban és a legnagyobb szeretettel adják vissza Sztálin elvtárs lenyűgözően egyszerű nagy alakját, a belőle áradó határozottságot, a tömegekhez szóló bölcs vezér meggyőző, nyugodt mozdulatát és arckifejezését.

A művész az elsők között 1941-ben kapta meg az éppen megalapított Sztálin-díjat. Első alkalommal azért a nagyszerű alkotásáért, amelyen Sztálin és Vorosilov elvtársakat ábrázolja a Kremlben, háttérben Moszkva látképével. Jellemző e műre, hogy a kiállítás látogatóitól, a néptől ezt a címet kapta: „A béke vártáján”.

1942-ben megfesti „Október himnusza” című alkotását. A hatalmas mű Sztálin elvtársat mutatja a Nagy Októberi Forradalom 25. évfordulóján, amint beszámolóját tartja a Moszkvai Nagyszínházban tartott ünnepi ülésen. Az elnöki emelvényen bajtársai, harcos munkatársai, a teremben a szovjet nép legjobbjainak képviselői, sztahánovista munkások, tudósok, írók, művészek. Ünnepélyes hangulat; s a nagy megpróbáltatások idején is, a fasiszta hódítók legyőzésének biztos tudata hatja át a művet. Minden vonása azt tükrözi, hogy Sztálin pártjának és a szovjet nép egységének törhetetlen akarata adta Geraszimov számára az alkotás alapgondolatát.

Az ez év áprilisában Moszkvában bemutatott magyar képzőművészeti kiállításról Alekszandr Geraszimov nagy tetszéssel nyilatkozott. Elismeréssel mondotta, hogy a magyar képzőművészeknek a nemzeti hagyományok felhasználása tekintetében van honnan meríteniök. Kifejtette, hogy a szocialista realizmus útja: minden körülmények között és kizárólag az eddigi stíluseredmények kritikával való felhasználásának az útja. Csakis így jutunk el a megjelenítésnek ahhoz a magas színvonalához, amely a minden eddiginél magasabbrendű művészeti alkotásokhoz szükséges. De figyelmeztetett Geraszimov: jól jegyezzük meg, hogy a magasszínvonalú megjelenítés önmagában még nem elég, a szocialista-realista művészet nem nélkülözheti a marxi-lenini elméletet, mert csakis ez teszi képessé a művészt, hogy kora társadalmának körülményeit valósághűen felismerje, s magas színvonalon megjelenítse.

A magyar képzőművészek a legnagyobb szeretettel fordulnak Alekszandr Geraszimov felé és szívből kívánják, együtt az egész magyar néppel, hogy még számos remekművet alkosson a békeszerető népek épülésére, és kommunizmust építő nagy hazája: a Szovjetunió dicsőségére.

Ék Sándor,
Kossuth-díjas és Munkácsy-díjas festőművész.

ESEMÉNYEK KÉPEKBEN

Szíria és Libanon fiatal küldöttei nagy érdeklődéssel szemlélik a Magyar Népköztársaság eredményeit a népi demokratikus országok berlini kiállításán. Megilletődötten nézik a történelmi pillanatot ábrázoló képet: Rákosi elvtárs előterjeszti az országházban az alkotmány szövegét.

Bordás Ilona, a Vasöntöde és Gépgyár esztergapadon dolgozó betanított munkásnője alig két hónapja került Jászárokszállásról az üzembe — de máris kiváló munkát végez. Szorgalmas és kitartó tanulással az első hetekben 130 százalékos teljesítményt ért el, alkotmányunk ünnepe tiszteletére pedig 160 százalékos teljesítményt vállalt. Vállalását máris túlteljesítette.

„Megfogadjuk Rákosi elvtárs tanácsát, mi is hússertéseket tenyésztünk és ebbe az ólba helyezzük el a 40 anyakocából álló törzset." Így ismerteti Kovács István elnök a gyömrői Petőfi termelőszövetkezet terveit az egyéni leg dolgozó parasztokkal. A szép gazdaság megtekintése után Varga Andrásné 7, Molnár András 6, Potondi Mihály 8, és Rubes Ferenc másfélholdas dolgozó parasztok aláírták a belépési nyilatkozatot.

„Becsülettel akarom teljesíteni hazafias kötelességemet, ezért adom be felesleges gabonámat „C"-jegyre" — mondotta Farkas Albert gyömrői ötholdas dolgozó paraszt és 5 mázsa 80 kiló búzával tetézte eddigi beadását

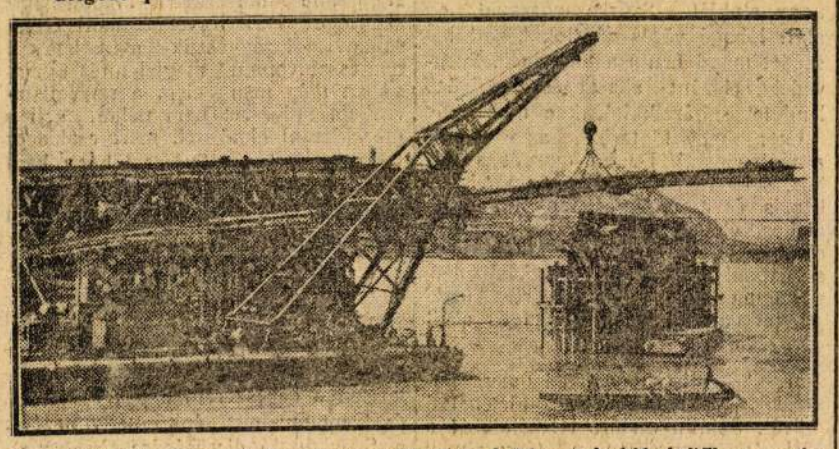

Gyorsított ütemben halad a Boráros-téri híd építése. A híd építői a munka menetét azzal fokozták, hogy a főtartó 12 méteres darabjaiból hármat összeszerelnek és azt egyszerre emelik be. Képünk az egyik 36 méter hosszú és 50 tonna súlyú főtartó beemelését mutatja.

Megtartották a nyereménybetétkönyvek első sorsolását

A nyereménybetétkönyvek első sorsolását szombaton délután tartották meg az Országos Takarékpénztár pénztártermében. Ezen a sorsoláson 7551 betétkönyvre hét 400 százalékos, huszonkilenc 100 százalékos és háromszázharminckilenc 50 százalékos nyereményt húztak ki. Akinek a betétkönyvé 400 százalékot nyer, az a félévi átlagbetét négyszeresét kapja nyereményként s ugyanígy részesülnek nyereményben a 100, illetve 50 százalékkal kihúzott kötvények is.

A kihúzott nyereményeket augusztus 15-től az Országos Takarékpénztárnak az a fiókja fizeti ki, amelyben a betétet elhelyezték. Annak, aki a nyereményt nem kívánja kivenni, nem kell bemennie a fiókba, mert hozzáírják az eddigi betét összegéhez. A következő sorsoláson valamennyi betétkönyv résztvesz, tehát azok is, amelyek most nyertek. Aki benthagyja a pénzét, a következő sorsoláson nagyobb összeggel vesz részt, tehát nagyobb összeget nyer, ha könyvét ismét kihúzzák.

Bemutatták a „Teljes gőzzel" című új magyar filmet

A vasutasnap ünnepségei keretében szombaton délután a Vörös Csillag filmszínházban bemutatták a „Teljes gőzzel" című új magyar játékfilmet. A film a kétezertonnás mozgalom elindításának történetéről szól.

Magyar—román vasutas labdarúgóválogatott mérkőzés lesz ma a Vasas-pályán

A vasutasnap tiszteletére az ország valamennyi Lokomotív-sportköre egésznapos sportünnepséget rendez. Ezek közül kiemelkedik a Bp. Lokomotív sportműsora, amelynek középpontjában *a magyar és román vasutas labdarúgók válogatott csapatának mérkőzése áll.* A népligeti Vasas-stadionban délután 4 órakor kezdődik a mérkőzés, amelyet a közönség belépődíj nélkül tekinthet meg. A mérkőzés félidejében a Landler Jenő Járműjavító, valamint Cegléd és Szolnok vasutassportolói MHK-bemutatót tartanak. A műsort a Vasas—Lokomotív ökölvívómérkőzés zárja be.

Nagy érdeklődés előzi meg a mai sportműsor két másik sportesemányét, *a Bástya motorkerékpár- és autóversenyét,* amelyet a Hármashatárhegyen, délelőtt 10 órakor kezdenek, valamint a budapesti atletikai bajnokságot (Sport-utca, délután fél 4).

A XI. nyári Főiskolai Világbajnokság Berlinben

Huszonnégy főiskolai világbajnokságot nyertek úszóink és vízilabdázóink

Szombaton délután befejeződtek a főiskolai világbajnokság úszóversenyeinek küzdelmei. Ez a versenynap is több magyar győzelmet hozott. Eredmények:

200 m női pillangóúszás: 1. Székely Éva (magyar) 2:56.3, főiskolai világrekord, 2. Gyenge (magyar) 3:14.5, 3. Dobranowska (lengyel) 3:16.9.

Női toronyugrás: 1. Gyigalova (szovjet) 74.76 pont, 2. Krutova (szovjet) 71.56, 3. Zságot (magyar) 69.85.

3x100 m női vegyesváltó: 1. Magyarország 3:49.1, főiskolai világrekord, 2. Német Demokratikus Köztársaság 4:10.3, 3. Csehszlovákia 4:19.9.

400 m női gyorsúszás: 1. Gyenge Valéria (magyar) 5:17, főiskolai világrekord, 2. Novák Éva (magyar) 5:23.6, 3. Grossmann (NDK) 5:31.8.

Férfi toronyugrás: 1. Kitzig (NDK) 152.85 pont, 2. Brener (szovjet) 148.37, 3. Udalov (szovjet) 139.78.

200 m férfi pillangóúszás: 1. Tumpek (magyar) 2:40.9, főiskolai világcsúcseredmény, 2. Németh (magyar) 2:43.9, 3. Giegra (NDK) 2:48.9.

4x200 m férfi gyorsúszóváltó: 1. Magyarország 8:56.1, főiskolai világrekord, 2. Lengyelország 9:25.8, 3. Német Demokratikus Köztársaság 9:33.4. — A magyar csapatban Kádas ragyogóan úszott. Ideje: 2:09.9 mp volt.

Ezzel a versenyszámmal a magyar úszók és vízilabdázók 24 főiskolai világbajnokságot nyertek a berlini új uszodában.

Két szovjet és egy lengyel győzelem az evezésben

A grünaui tavon szombaton folytatták az evezősök főiskolai világbajnoki versenyét. Mintegy 12.000 néző előtt a férfi kormányos négyesben a 2000 m-es távon a *Szovjetunió* csapata győzött 7:07.3 mp alatt *Csehszlovákia* (7:07.8) és *Magyarország* (7:18.3) előtt. Ugyancsak a *szovjet evezősök nyerték a női nyolcast 7:25.5 mp-cel,* második a csehszlovák csapat (7:42) volt, harmadik pedig a német nyolcas. A férfiegyesben a lengyel *Koudelka* szerezte meg a főiskolai világbajnoki címet 8:03.6 mp alatt *Malinkovic* (csehszlovák) és *Silin* (szovjet) előtt.

Két szovjet atletikai győzelem

Szombaton befejeztek két összetett atletikai főiskolai világbajnokságot. Mindkettőt a szovjet versenyzők nyerték. A nők öttusaversenyében *Csudina* újabb főiskolai világbajnokságot szerzett, a férfiak tízpróbáját pedig *Deniszenko* nyerte meg.

Nagyszerű mérkőzések az ökölvívó döntőn

Szombaton későn este tartották meg a berlini sportcsarnokban a főiskolai világbajnokság ökölvívódöntőit. Valamennyi súlycsoportban heves küzdelem után dőlt el az elsőség sorsa. A szovjet, magyar, német és román ökölvívók kitűnően szerepeltek. Az egyes súlycsoportok eredménye:

Légsúly: 1. Bulakov (szovjet), 2. Kukier (lengyel).
Harmatsúly: 1. Sztyepanov (szovjet), 2. Horváth (magyar).
Pehelysúly: 1. Szokolov (szovjet), 2. Ilie (román).
Könnyűsúly: 1. Fiat (román), 2. Farkas (magyar).
Kisváltósúly: 1. Budai (magyar), 2. Medlov (szovjet).
Váltósúly: 1. Linza (román), 2. Romanov (szovjet).
Nagyváltósúly: 1. Papp (magyar), 2. Kisin (szovjet).
Középsúly: 1. Nietzschke (NDK), 2. Nazarenko (szovjet).
Félnehézsúly: 1. Hesle (NDK), 2. Jegorov (szovjet).
Nehézsúly: 1. Perov (szovjet), 2. Bene (magyar).

A magyar asztaliteniszezők győzelmei

A főiskolai világbajnokság során jól szerepelnek a magyar asztaliteniszezők. A csapatversenyeken aratott győzelmeik után az egyéni számokban is több világbajnokságot szereztek tegnap.

Férfipárosban a főiskolai világbajnoki címet a *Kóczián-Sidó pár* nyerte el. A döntőben a csehszlovák Andreadis-Tokar kettőst 12:21, 21:14, 21:18, 21:10 arányban győzték le. *Női párosban* az új világbajnok a *Farkas G.-Sági* pár, amely a döntőben 8:21, 21:14, 21:13, 21:12-re győzött a Hangst-Marx német pár ellen. Ugyancsak magyar páros, a Farkas G.-Sidó kettős szerezte meg a *vegyespárosban* a főiskolai világbajnokságot. Itt a világbajnokpár ellenfele a döntőben Sági és Szepesi volt. Eredmény: 21:8, 21:12, 21:11.

Nagy küzdelem után győztek a magyar kosárlabdázók a csehszlovák csapat ellen

A kosárlabdatorna döntője bővelkedik a szebbnél-szebb, érdekes mérkőzésekben. *A férfiak hatos körmérkőzésében a Szovjetunió együttese vezet,* amely szombaton 91:36 (36:20) arányban győzött a kínai kosárlabdázók ellen. Magyarország csapata esélyes a második helyre. Szombaton *a magyar férfi kosárlabdázók a csehszlovák együttessel kerültek szembe.* Igen nagy küzdelem alakult ki s a magyarok minden tudására szükség volt, hogy megnyerjék a mérkőzést 48:44 (26:16)-ra. Nagyon jól szerepel a bolgár csapat is: a lengyel kosárlabdázókat biztosan legyőzte 70:36 (36:14) arányban.

Szombaton volt *a magyar-lengyel női kosárlabdamérkőzés is.* Az eredmény 70:21 (43:12) volt a magyar nők javára. A szovjet női együttes Csehszlovákia csapatát győzte le 63:36 (42:18) arányban.

A MAGYAR—FRANCIA labdarúgómérkőzés elmaradt a francia főiskolások visszalépése miatt.

CIHLÁR (csehszlovák) nyerte az országúti kerékpárversenyt az FVB-n.

A MARIANSKELAZNEI SAKKVERSENYEN szombaton a magyarok közül Szabó döntetlenül játszott Sköld ellen. A Sajtár—Barcza és Benkő—Fred játszmák függőben maradtak.

SZINHÁZAK VASARNAPI ÉS HETFŐI MŰSORA

Margitszigeti Szabadtéri Színpad: vasárnap: Vasutas Szakszervezet előadása (8), hétfő: Nincs előadás. — **Állatkerti Szabadtéri Színpad:** vasárnap: Pillangókisasszony (8), hétfő: Nincs előadás. — **Károlyi-kert:** vasárnap: Nincs előadás, hétfő Fővárosi Zenekar hangversenye (ABC, 14., A 5., fél 8). — **Vidám Park Nyári Színpad:** vasárnap: Vidám csokor (6, 8). — **Fővárosi Nagycirkusz:** vadállatok a cirkuszban (naponta 4, 8). — **Rádió:** vas.: A legnagyobb varázsló (Petőfi, 16.00), Ne bántsd a magyart! (Petőfi, 17.00), Határszélen (Petőfi, 18.40), A város kulcsa (Kossuth, 22.10), hétfő: A világbajnok (Kossuth, 17.10), Gyilkosok készenlétben (Kossuth, 21.00).

Időjárás

KISEBB ESŐK

A Meteorológiai Intézet jelenti. Várható időjárás vasárnap estig: változó felhőzet, néhány helyen kisebb eső, mérsékelt, helyenként kissé élénkebb északnyugati-nyugati szél, a hőmérséklet nyugaton kissé emelkedik, keleten alig változik.

MOZIK MŰSORA

LANT ÉS KARD: SZIKRA f5, h7, 9, **Tátra** (P.-erzs.) h4, 6, n9 (kertmozi). — **FELHŐKARCOLÓK ÁRNYÉKÁBAN: VÖRÖS CSILLAG** f5, h7, 9, **Corvin** 4, n7, f9, **Táncsics** (Csepel) n4, f6, h8, **Korzó** (Kispest) 4, n7, f9. — **KIS KATALIN HÁZASSÁGA: URÁNIA** 4, n7, f9, **Brigád** (P.-lőrinc) f4, f6, h8. — **A CÁRNŐ CIPŐJE: Dózsa** f5, h7, 9. — **SZIBÉRIAI RAPSZÓDIA: Május 1.** 4, n7, f9. — **NAPPALOK ÉS ÉJSZAKÁK: Munkás** 3, n6, f8, **Előre** n4, f6, h3 (hétfőn szünnap). — **A SZEVILLAI BORBÉLY: Duna** (prol.) f5, h7, 9, **Fórum** (prol.) 4, n7, f9, **Felszabadulás** 4, n7, f9. — **LUDAS MATYI: Royal** (Kispest) 4, 6, n9, **Tátra** 4, n7, f9, **Kultúra** (P.-hidegkút) h4, 6, n9. — **ÉPÜL A BÉKEMŰ:** Kísérőfilm az **Elit**-moziban. — **VASUTAS SZTAHANOVISTÁK:** Kísérőfilm a **Savoy**-moziban. — **ÚJ SPORTPÁLYA:** Kísérőfilm a Szikra-moziban. — **FÁKLYA:** 1. Magyar híradó, 2. A Szovjetunió ma, 3. **OPERÁTÓL A JAZZIG,** 4. Mágnes, 5. Szovjet úttörő. Fél 11-től 11-ig folytatólag.

Harcban a holnapért: 1. 1951. május 1 (színes film), 2. Bányászok, 3. Kezünkbe vettük a béke ügyét, 4. Felejthetetlen találkozás: **Fórum** (Sashalom) h4, 6, n9. — **Kőszív: Toldi** (prol.) f4, h6, 8, **Bodográf** h4, 6, n9, **Csillag** (Cs.-hegy) 4, n7, f9. — **Volpone: Kossuth** f5, h7, 9, **Bástya** (prol.) 11, 1, 3, 5, 7, 9. — **A trubadúr: Stúdió** (prol.) 4, n7, f9, **Világosság** (P.-erzs.) n4, f6, h8, **Bajazzók: Savoy** (prol.) 4, n7, f9, **Elit** n5, f7, h9, **Terv** (P.-újhely) 4, n7, f9, **Újvilág** (R.ktúr) f4, h6, 8, **Glória** (prol.) h4, 6, n9. — **Istenek tanácsa: Pátria** h4, 6, n9. — **Orsai csomópont: József Attila** 4, n7, f9, **Szabadság** (Újpest) 4, n7, f9, **Attila** (Budafok) 4, n7, f9 (kertmozi). — **Veszélyes őrjárat: Tinódi** 4, n7, f9. — **A kék kardok: Bethlen** 4, n7, f9. — **Első boxkesztyű: Marx** f4, h6, 8, **Kelen** (K.-völgy) n4, f6, h8. — **Tengeri karvaly: Fórum** (P.-lőrinc) f4, f6, h8. — **Szerencsés hajózást: Ugocsa** 4, n7, f9. — **Úri-muri: Kultúr** f4, h6, 8 (kertmozi), **Kossuth** (Cinkota) f4, h6, 8. — **Centeresatár:** Admirál 4, n7, f9. — **Magános ház: Phönix** 11, 1, 3, 5, 7, 9. — **Táncosnő: Roxy** f11, f1, f3, f5, f7, f9. — **Halló Moszkva: Vesta** 10, 12, 2, 4, 6, 8. — **Csapda: Petőfi** h4, 6, n9, **Otthon** f4, h6, 8, **Szigethy** (Albertfalva) h4, 6, n9. — **A határon: Óbuda** n5, f7, h9, **Árpád** (Soroksár) f4, h6, 8. — **Utolsó állomás: Partizán** n5, f7, h9. — **Májusban történt: Éva** 4, n7, f9. — **Flúk a rács mögött: Árpád** f4, h6, 8, **Eldorádó** 4, n7, f9. — **Távol Moszkvától: Krisztina** 4, n7, f9, **Tündér** (Újpest) h4, 6, n9, **Jókai** (Budatétény) n4, f6, h8. — **Mágnás Miska: Hunnia** 4, n7, f9, **Rákóczi** (Csepel) h4, 6, n9 (kertmozi). — **Gazdag menyasszony: Hazám** 4, n7, f9. — **Verseny a tengeren: Otthon (Soroksár)** n4, f6, h8, **Csaba** (R.-csaba) n4, f6, h8. — **Új tanító: Corvin** (P.-erzs.) f4, h6, 8. — **Muzsika szárnyán: Sziget** (Csepel) n4, f6, h8. — **Utolsó puskalövés: Wekerle** (Kispest) h4, h6, 8. — **Különös házasság: Stefánia** (Kispest) n5, n7, f9. — **Tizenötévés kapitány: József Attila** (R.-palota) 4, n7, f9. — **Szembesítés: Béke:** (R.-palota) n4, f6, h8. — **Muszorgszkij: Petőfi** (N.-tétény) f4, h6, 8. — **Becsület és dicsőség: Jókai** (Rákoshegy) n4, f6, h8. — **Felhők titánja: Szabadság** (R.-liget) n4, f6, h8. — **Csókos huszárok: Világ** (R.-isztmihály) h4, 6, n9. — **A Benthin-család: Szabadság** (P.-imre) 4, 6, n9. — **FÉNY** (Újpest): 1. Magyar híradó, 2. A Szovjetunió ma, 3. **ÁLLATOK SZINHÁZA,** 4. Dalol a préri, 5. Pjatnyickij-kórus. Fél 4-től fél 10-ig folytatólag. — **HÍRADÓ:** 1. Magyar híradó, 2. A Szovjetunió ma, 3. Kék szén, 4. **FELHŐK KÖZÖTT,** 5. Póruljárt áruló. Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

MATINÉMŰSOR MA D. E. 10 ÓRAKOR: Admirál: Erdei történet. — Tinódi: Muzsika szárnyán. — Bodográf: Szerencsés hajózást. — Stefánia (Kispest): Szürke fény. — Fórum: Kőszív. — Szikra: A kék kardok.

A RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

HETFŐ:

KOSSUTH-RÁDIÓ:

5.00: Falurádió. Parasztküldötteink tapasztalataiból. — **5.30:** Hírek. Lapszemle. — **5.40:** Indulók. — **5.55:** Vasárnapi sporteredmények. — **6.00:** Verbunkosok, csárdások, dalok. — **6.45:** Hírek. — **7.05:** Hanglemezek. — **7.20:** Zenekari muzsika. — **7.45:** Lapszemle. Műsorismertetés. — **8.05:** Részletek Erkel: Hunyadi László című operájából. — **11.30:** Kisfaludy Károly. Ismertetés. — **12.00:** Hírek. Hangos Újság. — **12.30:** Egy falu — egy nóta. — **13.00:** Az Államvédelmi Hatóság Határőrség zenekara játszik. — **13.45:** Hanglemezek. — **14.10:** Úttörő-híradó. — **14.25:** Táncok, balettrészletek. — **15.55:** Tánczene. — **16.20:** Iskolások rádiója. — **17.00:** Hírek. — **17.10:** Az ifjúsági rádió műsora. Világbajnok. Eseményjáték. — **17.40:** Dalolj velünk! Kadosa—Raics: Dal a győzhetetlen táborról. — **18.00:** Új magyar zenekari művek. — **19.00:** A Rádió tánczenekara játszik. — **20.00:** Hangos Újság. — **20.35:** VERSENYBEN AZ ORSZÁG KENYERÉÉRT. — **20.45:** Szovjet kórusok. — **21.00:** Gyilkosok készenlétben. Dühovicsnij színdarabjának rádióváltozata. — **22.00:** Hírek. — **22.20:** Sporttal a békéért. Helyszíni közvetítés Berlinből, a Főiskolai Világbajnokság küzdelmeiről. — **22.50:** Magyar muzsika. — **23.10:** A lengyel rádió szórakoztató műsora. — **24.00:** Hírek.

PETŐFI-RÁDIÓ:

5.30: Hanglemezek. — **5.50:** MHK-negyedóra. — **6.05:** Üzemi lapok szemléje. — **6.15:** Könnyű zene. — **6.45:** Beszélő atlasz: Japán. — **7.35:** Mai magyar és szovjet operettekből. — **8.15:** Heti zenés kalendárium. — **9.20:** Iskolások rádiója. A tizenhetedik gól. Hangjáték. — Orosz nyelvlecke — **10.00:** Hírek. — **10.10:** A Rádió népi zenekara játszik. — **11.00:** Óvodások műsora: Miértke. Mesejelenet. — **11.20:** Részletek Szabó: Felszabadult melódiák című sorozatból. — **15.00:** „Hullámzó Balaton tetején . . ." Hangl. — **15.40:** A Fiatal Írók Antológiájának ismertetése. — **16.30:** Régi magyar operettrészletek. — **17.10:** A kommunizmus építése a Szovjetunióban. Előadás. — **17.30:** Hírek. — **17.40:** A Rádió népi zenekara játszik. — **18.15:** A mezőgazdaság kollektivizálása — történelmi szükségszerűség. I. Sarikov cikke nyomán. — **18.40:** Filmzene. — **19.15:** Sport. — **19.30:** Falurádió. — **19.45:** Egy falu — egy nóta. — **20.05:** Magyar művészek — szovjet művek. — **21.30:** „A világ ifjúsága a békéért". Közvetítés a III. Világifjúsági Találkozóról.

SZABAD NÉP
A Magyar Dolgozók Pártjának központi lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Kiadja a SZABADSÁG lapkiadóvállalat
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII, Blaha Lujza-tér 3. Tel.: *343—100, *142—220. Terjeszti a Posta Központi Hírlapirodája, Budapest, V., József-tér 1—3. Tel.: 180—850, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatal. Előfizetés: Üzemi tel.: 189—644, 189—653, 189—607. Egyéni tel.: 183—786, 189—766, 189—787. Expedíció telefon: 330—552. Előfizetési díj: havi 11 Ft.
SZIKRA Lapnyomda.

Ék Sándor

cikke

lásd.

Szabad Művészet

1952. 11. sz. 565, 566 l.

ÉkS.

A művészi oktatás
alapvető kérdései

... Előrefésült haja, szemöldöke, szeme,
...ét, veres barna atillája paszománt galléri

...méretei 61:51. c/m.

...oly
...ka hagyománya 1867. szeptember 10.
...2/91 N: 14.
...2. sz. leirat (96/96) alapján 1896. IV.
...ra engedtetett át, honnan 1897.
...7.)
... leirat alapján átrétetett 1891: IV. 12-én

...91 sz. leirattal 1891: VIII. 7-én átengedtetett
...ulékeinek kiállítására (124/91).

Ék Sándor

Kolt. kiáll. Nemzeti Szalon

vrd

Á Müggyűtő (Magyar Művészet) 1948. 195. l.

Ék Sándor minden művészi képességét valóguezeti felfogásának hirdetésére használja fel. A művészet sajátos problémái nem igen érdeklik.

Ék Sándor

Szabad Művészet

1951. 11. 507 l.

Csek M:

A M. katona a trabdtéjért hiáll. tróbormüvei és grafikái

KTATÁSÜGYI MINI

A m. kir. vallás és közokta
ügyszám alatt a keb. számv.
rendeletének másolata:

Költségvetési év: 1928./29.
tása. Rovat: 6. Bélyegilleté

Utasitom, hog
a Müemlékek Országos Bizotts
na-ut 41. sz./ folyó évi juli
utjának költsége fejében Tiz

Ék Sándor

Lap: Fogaskerék, Csepel

Megjelent: 1947 FEB 19

/93

Finogenov elvtárs részvételével

megnyílt az orosz festészet csepeli kiállítása

A Szovjet Kultúra Hónapja keretében csütörtök délután kiállítás nyílt meg a volt SzDP-házban. A megnyitón *Varga Jenő* elvtárs, a WM vezérigazgatóhelyettese és *Ék Sándor* elvtárs, a WM Képzőművészeti Iskola vezetője üdvözölte a szovjet képzőművészek képviseletében megjelent *Finogenov* elvtársat.

Finogenov elvtárs annak a meggyőződésének adott kifejezést, — a szovjet művészek nevében, — hogy a magyar képzőművészetnek sikerülni fog hamarosan megszabadulni a nyugati kultúra formalizmusától.

— *A magyar képzőművészet,* — mondta Finogenov elvtárs, — *megtalálja azt az utat, mely a magyar népi hagyományok alapján a szocialista realizmushoz vezet.*

A rövid megnyitó ünnepség után a megjelent szovjet művészvendégek Csepel dolgozóival együtt megtekintették a kiállítást, mely bemutatja reprodukciókban az orosz festészet legszebb remekeit 1947-ig és a Nagy Honvédő Háború szovjet művészetének alkotásait.

93

Müemlékek Országos Bizottsága

B u d a p e s t . IX.

Hőgyes Endre u.lo.

Elindult
a tizenkettedik gyermekvonat

A Nemzeti Segély *tizenkettedik* gyermekvonatát indította a Nyugati pályaudvarról. A huszonegy vagónban több mint *ezerkétszáz gyermek* utazott.

A Nemzeti Segély gyermekvonatai eddig tízezer sápadt, sovány gyermeket vitek nagyrészt a Tiszántúlra. *Mindenütt ezerszámra jelentkeztek sokgyerekes szegény családok, hogy egy-egy városi gyereket magukhoz vegyenek.* Ezek azután öt-hat kilót híznak néhány hét alatt. A Nemzeti Segély gyógyszerrel, apróbb szolgáltatással próbálja a vendéglátást viszonozni, így például a gyerekekkel tetra-oltóanyagot küldenek, amellyel a vendéglátó családot beoltják.

A mostani vonat Szarvas—Kunszentmárton — Mezőberény — Orosháza — Tótkomlós tájára viszi a gyerekeket. Kísérőszemélyzet, orvos, konyha utazik velük, *ebédre hófehér kenyeret és pörköltet kapnak galuskával*, uzsonnára feketekávét és egy tojást, vacsorára levest és kenyeret.

A vonat indulásánál megjelentek az orosz és magyar hatóságok. Az orosz főparancsnokság részéről *Kuszov* generális képviseletében *Orlov* jelent meg, valamint *Cigonjekov, Likov, Kladni* őrnagyok. Végigjárták a vonatot és *Fisch Emilné*, a kormánybiztosság képviselőjének a tolmácsolásával beszélgettek a gyerekekkel.

Molnár Erik népjóléti miniszter alaposan megvizsgálta a konyhát, az orvosi redelőhelyiségeket, az élelmiszerkamrát, személyesen ellenőrizte a kiosztásra kerülő élelmiszeradagokat.

Beszélgetés egy fűszeressel

Betértem régi fűszeres-barátom boltjába. Botor fővel *tojást* kértem. Nem volt. Elfogyott. Ára egyébként 11 pengő. *Vaj?* Nincs, el sem fogyott, mert nem is volt ma. *Szalonna?* Kilója 480 pengő. És szemem rátévedt a *kristálycukorra:* 500 pengő...

Fűszeres-barátom megmagyarázta:

— Jövő héttől kezdve nem lesz hús, hogy kíméljük a maradék állatállományt. Ez helyes. De a spekuláció most — képletesen mondom persze — ráugrott a tojásra. Hiába tojnak a tyúkok, a *nagy kezek* összevásárolnak mindent. Szállodák, nagy éttermek, nagy vendéglők. Hogy pótolni tudják a húsneműt.

— A szalonna minden évben kifogy ilyenkor, *vége az idénynek.* Friss sertéstermelés csak télire várható.

— A cukor? Az kérem, *igen érzékeny áru.* Szeret ingadozni és *szívesen szolidáris*, ha bármelyik fontos élelmicikk ára felszökik...

Megköszöntem az expressz-szemináriumot. *Köszönöm szépen* — mondtam. *Akkor hát kérek egy csomó zöldhagymát* — mondtam. Megvettem és elköszöntem füszeres-barátomtól. (—rb)

Három kis hír a Városházáról

Vas Zoltán polgármester elrendelte az új Városháza rendbehozatalát, 2 és fél millió pengős költségvetéssel.

*

A fogaskerekű vasút helyreállítási munkái folyamatban vannak. Betonépítkezésekről is van szó, ami nagyobb időt igényel. Június második fele előtt nem indulhat meg a fogas.

*

A főváros nyugdíjasai — a polgármester intézkedésére — a júniusi nyugdíjjal egyszerre megkapják az elmaradt decemberi és januári nyugdíjaikat is.

Szovjet hadvezérek magas kitüntetése

Moszkva, május 25. (TASS)

Svernik, a legfelsőbb szovjet tanács elnöke, csütörtökön nyujtotta át ünnepélyes keretek között *Konjev, Zsukov, Rokoszovszki, Malinovszki* és *Tolbukin* tábornagynak a győzelmi rend érdemjeleit. A magas kitüntetés ama nagyszabású katonai hadműveletek ügyes irányításának és végrehajtásának elismerése, amelyeket a szovjet főparancsnokság reájuk bízott és amelyek a német fasiszta seregek leverését eredményezték.

Zsukov tábornagy ezenkívül a Vörös Hadseregben teljesített hosszú és kifogástalan szolgálata elismeréséül megkapta a Lenin-rend érdemjelét. (MTI).

Leszerelhetők az óvóhelyek

A „Kossuth Népe" május 24-iki számában egy hír jelent meg, amely szerint az óvóhelyeket úgy kell leszerelni, hogy azok szükség esetén visszaadhatók legyenek eredeti rendeltetésüknek. Ez a hír — mint illetékes helyen értesülünk — tévedésen alapul. A honvédelmi miniszter ugyanis azt rendelte el, hogy miután a háború befejeződött, az óvóhelyek leszerelhetők, azok további fenntartására semmi szükség nincs. A felszerelési tárgyakat tulajdonosaik szabadon felhasználhatják bármilyen építő munkára.

A honvédelmi miniszter a téves információt adó tisztviselő ellen a fegyelmi eljárást megindította.

Orosz-magyar művésztalálkozó

A Vörös Hadsereg festőinek budapesti kiállítása

A Magyar Művészek Szabad Szervezete csütörtökön délután találkozóra hívta össze a képzőművészeket és kritikusokat a Vörös Hadsereg Budapesten időző képzőművész-csoportjának tagjaival. A szervezet Andrássy-úti székházában történt meg ez az érdekes találkozó, amely elsősorban a magyar képzőművészek szempontjából lesz emlékezetes eseménye újjáéledő művészeti életünknek.

Az érkezőket meglepetés fogadta. Körösköröl a fogadóterem falain — kiállítás formájában — felsorakoztak az orosz katonai művészcsoport Budapesten készített munkái, többszáz festmény és rajz. Mindössze egy hete tartózkodik a *„Grekov studió"* — így nevezik az oroszok a Szovjet egyik legnagyobb festőjének nevéről ezt a katonai művészcsoportjukat — a magyar fővárosban és ezalatt az idő alatt valósággal bámulatos munkát végzett a csoport hét művésztagja. Mindent lerajzoltak, lefestettek, ami Budapestet nemcsak mint Európa egyik legszebb fővárosát jellemzi, hanem azt a pusztulást is szomorúan illusztrálja, amelyre a náci-fasizmus őrjöngése ítélte ezt a gyönyörű várost. *Zsukov* kapitány a „Grekov studió" vezetője. Híres festő hazájában, mert hiszen a *Marx és Engels életéről és a Vörös Hadsereg diadalmas harcairól készült rajzsorozatáért ő nyerte el az elmúlt évben a legmagasabb orosz művészeti kitüntetést, a Sztálin-díjat.* Az ő munkái mellett ott látjuk még a falakon *Kokorin, Chropak, Szokolov, Matorin, Avvakumov* és *Zsitkov* festők munkáit, akik, ha más-más egyéniséggel is, de azonos rajzkultúrával és friss festői érzékkel ábrázolták a mai Budapest jellegzetes utcarészleteit, romjait és a romok között is világvárosias életét.

A meghívottakat a magyar származású *Ék* főhadnagy — aki *Alex Keil* néven maga is ismert festőművész Oroszországban — mutatta be Zsukov kapitánynak és hat művésztársának és ugyan ő ismertette — *Kmetty János* néhány lelkes üdvözlő szava után — a „Grekov studió" hivatását, munkásságát, majd Szovjet-Oroszország képzőművészeti világnézetét.

Elmondotta *Ék* főhadnagy, hogy a *„Grekov studió"* művésztagjai mindenütt nyomon követik a harcoló csapatokat, hogy győzelmeik annyi színhelyén tanulmányokat gyüjtsenek később megalkotandó műveikhez. Az itt látható kiállítás sem lép fel tulajdonképpeni kiállítás igényeivel. *Ezek a festmények és rajzok csak tanulmányok: a művészi alkotás nyersanyaga.* A felszabadító Vörös Hadsereg, ez az igazi néphadsereg, amelyben az orosz nép alkotó ereje él, a maga kebeléből nevelte ki ezt a művészcsoportot, amely azután megörökíti a hadsereg életét és teljesítményeit.

Elmondotta ezután, hogy a nyugateurópai művészet merev és zsákutcába vezető formalizmusával szemben, amelynek célja nem a lelki tartalom, hanem a megjelenési forma, a Szovjetbirodalom képzőművészete a *szocialista realizmus* jegyében áll. *Ez a művészet formájában nemzeti, tartalmában pedig szocialista.* Az európai művészet elfordult a való élettől, az embertől, a társadalomtól, a történelemtől, a szovjet művészet szocialista realizmusa azonban visszavezeti a képzőművészetet a társadalomhoz és ezen keresztül az emberhez, az élethez. Ezzel nyeri meg magának a tömegeket. *A szovjet képzőművészei a népnek dolgoznak, mert a Szovjet-Unióban a művészeti meggyőződés egyenlő a társadalmi meggyőződéssel.*

Ék főhadnagy érdekes ismertetését rövid, de annál tanulságosabb vita követte, amelyben résztvettek az orosz művészek is. Ez a vita mindenesetre nagyban hozzájárult ahhoz, hogy *a magyar képzőművészek és kritikusok végre tisztán lássák a Szovjet művészi világnézetét és azt a művészetpolitikát, amelyet a szocialista társadalmi rend őshazája, a hatalmas Szovjetbirodalom követ.* Még tökéletesebben tisztázni fogja azonban a fogalmakat *az a nagyszabású szovjet művészeti kiállítás,* amely — mint azt Ék főhadnagy nagy tetszés közben bejelentette — talán már a közeljövőben megnyílik Budapesten, hogy e rögtönzött kiállítás finom izelítője után megismertesse velünk a mai orosz képzőművészetet egész gazdagságában és érdekességében: tehát a szocialista realizmus művészi világnézetének leszűrődött eredményeit.

(Fóthy)

Felhivás
hídépítéshez való faanyag szállítására

A hídépítési munkák többezer köbméter faanyagának (fenyő: gömbfa, fűrészelt fa, palló; kisebb tételekben tölgyfa, illetőleg keményfa: gömbfa, fűrészelt fa, palló) biztosítása céljából a kereskedelemés közlekedésügyi minisztérium a szakmabeli cégeket felhívja, hogy a szállításra vonatkozó ajánlataikat mielőbb, legkésőbb azonban ez évi junius 15-éig adják be. Bővebb felvilágosítást hétköznapokon 12 óra és 14 óra között a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium hídépítési osztálya, Budapest, VII., Dob-utca 75. III. emelet 307. (Telefon: 423—389) ad.

— **Halálozás.** özv. kibédi *Madaras Gáborné* 73 éves korában elhunyt. Temetése 27-én ½10 órakor lesz a Kerepesi-temetőben.

— A Magyar Mérnökök és Építészek Szabad Szakszervezetének székházában (V., Szalay-utca 4. sz.) 1945 május 28-án, hétfőn d. u. 4 órakor Pénzes Géza: „Építőműhelyek a Szovjet-Unióban" címmel előadást tart.

A gyászmenet

elindult a hűség városából, hogy a magyarság leghűségesebb harcosát a fővárosba szállítsa. A bakacsinnal bevont gyászkocsi kerekei tompán dübörögnek a síneken, amelyek mellett könnyes szemmel állanak az emberek tízezrei, hogy utolsó útján még egyszer búcsút vegyenek Bajcsy-Zsilinszky Endrétől.

A gyászmenet elindult és nemsokára Pestre érkezik. Ebbe a romvárosba, ahol szelleme örök szimbólum marad és élete örök világítófáklya lesz.

*

Vas Zoltán polgármester Bajcsy-Zsilinszky Endre temetése alkalmából felhívást intézett Budapest közönségéhez.

A főváros minden házát nemzeti és gyászlobogóval díszítik fel. Bajcsy-Zsilinszky Endre ravatalát május 26-án reggel 9 órától délután hatig az Országház kupolacsarnokában keresi fel a közönség. A temetés május 27-én délelőtt 10 órakor kezdődik.

A temetési menet útvonala: Kossuth Lajos-tér — Alkotmány-utca — Bajcsy-Zsilinszky Endre-út — Somogyi Béla-út — Rákóczi-ut — Blaha Lujza-tér.

Bajcsy-Zsilinszky Endre vezérőrnagyi kinevezése

Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnöke a következő levelet intézte Bajcsy-Zsilinszky Endre özvegyéhez:

Özv. Bajcsy-Zsilinszky Endréné

Urasszonynak

Budapest.

A magyar minisztertanács előterjesztésére az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnöksége nevében vértanuhalált halt férjét, Bajcsy-Zsilinszky Endre szkv. századost 1944. évi december hó 24-ével 1944. december 24-iki ranggal a szolgálatonkívüli viszonyban vezérőrnaggyá kinevezem.

Kelt Budapesten, 1945. évi május hó 24-én.

Dr. Zsedényi Béla s. k.,

az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnöke.

Bajcsy-Zsilinszky-emlékbélyeg

A kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium közli, hogy május 27-én a nemzet nagy vértanujának, *Bajcsy-Zsilinszky Endrének* temetése napján *300.000 példányban 100 százalékos felárral, 1 pengő értékjelzéssel, 2 pengő eladási árú emlékbélyeget bocsát forgalomba.* A bélyeg Bajcsy-Zsilinszky Endrének tragikus halálát szimbolizálja. A képmezőny közepén Bajcsy-Zsilinszky Endre jobbra néző arcképe, tőle balra egy szárnyait széttáró, nyíllal átdöfött mellű sas, ezek alatt gyászszalagon: csillag és „1886—1944" évszámok, alább pedig „Bajcsy-Zsilinszky Endre" szöveg láthatók. Az emlékbélyeg forgalombabocsátásával kapcsolatban a budapesti 4. és 72. számú postahivatalok „Bajcsy-Zsilinszky Endre emlékére" feliratú emlékbélyegzőt használnak.

Mit dolgozik?

című rovatunk első beszámolója tegnap jelent meg és a közönség nagy érdeklődéssel fogadta. A vevő és eladó ismét egymásra talált és kiderült, hogy a nagy áruházban ma is olcsón lehet vásárolni. Most már a vásárló közönségen a sor, hogy csak kereskedőnél szerezze be szükségletét és ne a fekete piacon vásároljon azoknál, akik a kereskedőnél vásárolt árut adják el drágábban „házhoz szállítva" a vevőnek.

A közönség tehát saját érdekében figyelje Mit dolgozik? rovatunk további folytatásait.

Ezt olvastuk...

A *NÉPSZAVA „minősíthetetlen orvtámadásnak"* nevezi a *Világ* című délutáni lap vezércikkét, amely a *Népszava* szerint *„éket kíván verni a Magyar Függetlenségi Front*, elsősorban pedig *a két munkáspárt közé.* Túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítanánk a lapnak, mely nagy elődjének nevét viseli, de arról szívesen megfeledkezik, hogy ennek az elődnek volt egy szabályos jogutódja is, *a Magyar Hirlap, amely később összesen havi 1000 pengőért adta el magát Antal Istvánnak és Gömbös Gyulának* és túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítanánk a lap mögött álló politikai pártnak, amelynek *legfőbb vezetője a német megszállás előtt közismerten halálos ellensége volt a baloldali összefogásnak*, többi vezetői és tagjai pedig sehol sem voltak láthatók március tizenkilenc után — ha részletesen foglalkoznánk a cikkel. Csak arra figyelmeztetjük a cikkírót — írja a *Népszava* —, hogy írása bármennyire is szolgálná a lapuló reakció érdekeit, minden ilyen kísérlet eleve kudarcra ítélt, mert *a két munkáspárt szövetsége állandó halálveszedelemben kovácsolódott acélosan erőssé".*

A *SZABAD NÉP* szintén foglalkozik a *Világ* vezércikkével és tovább fűzve a vezércikkíró *Supka Géza* gondolatait, élesen rámutat arra, hogy *a Polgári Demokrata Párt-ban „demokraták mellett reakciósok is vannak, akik a demokraták működését megbénítják."* Utal Supkának arra a szemrehányására is, hogy a polgári demokratákat huszonöt éven keresztül üldözték. Kire gondol a cikkíró? — kérdezi a lap. „Talán Rassay Károlyra és pártjára? Vagy azokra az „úgynevezett" — tisztesség ne essék szólván — demokratákra, akik ma a Polgári Demokrata Pártban hangadók."

A *MAGYAR NEMZETBEN* dr. *Balogh István* miniszterelnökségi államtitkár általános belpolitikai kérdésekről ír és köszönettel adózik a Kommunista Párt legutóbbi országos értekezletén elhangzott mértéktartó kijelentéseknek. A kormányzó pártok koalíciójának egyensúlya csak akkor tartható fenn — írja az államtitkár —, ha a Kommunista Párt értekezletén elmondott gyakorlati következtetéseket minden párt levonja. Ennek az egyensúlynak érvényesülnie kell a pozíciók betöltésénél is, ahol *„a képességet is számításba kell venni"*. Ez nem egy párt érdeke, nem a koalíciós pártok érdeke, de *az egész nemzet kulturális és gazdasági fejlődésének, tehát a demokratikus Magyarország kiépítésének fontos biztosítéka."* Az államtitkár a továbbiakban utal arra, hogy *az általános választások még ez év folyamán bekövetkeznek és ez a választás lesz tulajdonképpen a koalíció vizsgája.*

— **A Magyar Mérnökök és Technikusok Szabad Szakszervezetének** textilszakosztálya f. évi május 28-án, hétfőn d. u. ½5 órakor IV. Reáltanoda-u. 13—15. sz. alatti helyiségében a textilipar ujjászervezésével kapcsolatos nagy megbeszélést tart.

— **A villamosok új menetrendje** címmel zsebmenetrend jelent meg, amely közli az összes járatok útvonalát, továbbá az első és utolsó kocsik indítási idejét. A zsebmenetrend — amely magánkiadás — dohánytőzsdékben és hírlapárusoknál kapható.

Szovjet óceánrepülők emberfeletti teljesítményei

A hitleri Németország fölötti győzelem órájának siettetéséhez hozzájárultak azok a szovjet tengerészeti repülők, akik a repülőgépeket a háború folyamán az Egyesült Államokból a Szovjet-Unióba vezették — írja a „Kraszni Flot".

Csibisov ezredes parancsnoksága alatt zord sarkvidéki tájakon, forrógövi övezetekben, ellenséges tengerrészek fölött szelték át az Atlanti-óceánt. Néha több mint 18.000 kilométer hosszú útat tettek meg a legnehezebb utazási feltételek közepette, ködön és esőfelhőkön át, forgószelekben.

Zamjatin százados érdekesen írja le, mint került gépével viharba. Zuhogó zápor csapkodta a gépet, a víz befolyt, elárasztotta a motorokat. Három órai nehéz küzdelem után sikerült lefelé nyomódó gépét felfelé irányítania és biztonságba kerülni. Koscsakov százados meséli, hogy az Izland körüli tengerrészen, mely a forgószelek fészke, gyakran hosszú időn át kellett felhőrétegekben haladni, a felhők közt jégkéreg rakódott a gépekre és a jégeltávolító berendezések csődöt mondottak. Ilyenkor a felhőterületeket megkerülték s ezért gyakran az utazás végére a hajtóanyagkészlet teljesen elfogyott. Észak-Amerikán, Dél-Amerikán, Afrikán és Közép-Ázsián keresztül vezetett a déli útvonal és ezen a gyakori sürü felhőzet miatt nem kevésbbé volt nehéz a gépek vezetése, mint az északin. Nagy szerepük volt itt a drótnélküli berendezéseknek, főleg mikor a napállás, vagy a csillagok helyzete után lehetetlen volt a tájékozódás. Fontos munkát végeztek a mérnökök és a műszerészek is. Indulás előtt, valamint a közbeeső repülőtereken állandóan vizsgálták és szükség esetén javították a gépeket.

A tengerészeti repülőcsoportok legénysége kiállotta a próbát. Érezte, hogy a gépekre szükség van a hitleri Németország leverésére és mindent megtett, hogy azokat gyorsan és sértetlenül juttassa rendeltetési helyükre.

Foglalkozása: jéghízlaló...

Egyik Duna-melletti környéki községben a rendőrtisztviselőnek feltűnt egy bejelentőlap, amely szerint az új lakó foglalkozása „jéghízlaló". Megkérdezték az illetőt, hogy milyen szakma a jéghízlalás? „Tulajdonképpen napszámos vagyok — felelte —, de a főfoglalkozásom jéghízlalás. Télen a Duna jegét öntözöm, hogy minél vastagabb legyen a vágásra és vermelésre kerülő jég".

Légó-medencékből — gyermekfürdők

A főváros polgármestere megbízást adott a mérnöki hivatalnak, hogy a főváros különböző részein elhelyezett víztároló medencéket alakíttassa át úgy, hogy azokat a gyermekek fürdőként igénybe vehessék. Tudomásunk szerint többszáz ilyen víztároló medencét rendeznek fürdőnek s még az idén átadják a rendeltetésnek.

Fogadás a prágai szovjet nagykövetségen

Prága, május 25. (TASS)

A prágai szovjet nagykövetségen fogadást rendeztek a Németország felett aratott győzelem megünneplésére. A fogadáson megjelent a csehszlovák kormány valamennyi tagja, továbbá a Vörös Hadsereg parancsnokságának, valamint a prágai társadalmi szervezetek, az írók, művészek és a sajtó képviselői. Az ünnepség során felszólaltak Zorin szovjet nagykövet, Fierlinger miniszterelnök, Gordov szovjet altábornagy, Svoboda nemzetvédelmi miniszter és mások. (MTI).

Húszéves a Komszomalszkaja Pravda

Moszkva, május 25.

Húsz esztendeje annak, hogy a szovjet ifjúság lapját a *„Komszomalszkaja Pravda"*-t alapították. Húsz esztendeje szolgálja ez a bátor, mindig az élen járó lap a haladást és a becsületes munkát. Ma pedig, amikor a lap ünnepi köntösben jelent meg, az egész moszkvai sajtó közli azt az üdvözlő iratot, melyet Sztálin tábornagy a lap megjelenésének 20. évfordulója alkalmából a *„Komszomalszkaja Pravda"*-hoz intézett. Az üdvözlő távirat rámutat arra, hogy a lap a békeévekben ugyanúgy szolgálta a szovjet ifjúságot, mint a nagy honvédelmi háború idején, amikor előljárt a buzdításban és a soha nem lankadó munkában. (MTI)

— **Házasság.** *Ster Éva* és *Fehér Imre* (Szigetvár) házasságot kötöttek.

Gyapottermelés Ukrajnában

Kiev, május 25. (TASS)

Ukrajnában újból feléledt a német megszállás alatt beszüntetett gyapottermelés. Ukrajna déli vidékeinek parasztsága ezidén tavasszal a háború előtti méreteket többszáz hektárt meghaladó területen sietett megkezdeni a gyapottermelést. Nikolajev és Odessza környéke az ukrajnai gyapot legfőbb termőhelye. Az odesszai növénytani intézet külön gyapottermelési kísérleti állomásokat szervezett, nagykiterjedésű ültetvényekkel. Ezeken az állomásokon középázsiai és egyiptomi gyapotfajták keresztezése útján Dél-Ukrajna éghajlati viszonyainak megfelelő korántermő fajtákat tenyésztettek ki. A kisérleti állomások személyzetének sikerült a németek elől elrejteni ezeknek a fajtáknak a magvait, amelyeket most Nikolajev és Odessza környékén ültettek el. (MTI.)

Felülnyomás a bélyegeken

Június 1-én a jelenleg forgalomban lévő bélyegek „1945" évszámmal és új értékjelzéssel felülnyomással kerülnek forgalomba. További rendelkezésig a bélyegeken kívül az alapbélyegekül használt „hadvezér"-sorozat és kiegészítő értékei, a Szent Margit, s a történelmi nőalakokat ábrázoló bélyegek, valamint az eddig még felülnyomással el nem látott Kossuth-bélyegek is felhasználhatók bérmentesítésre.

Tizenöt perc szórakozás

A hét nagy eseménye

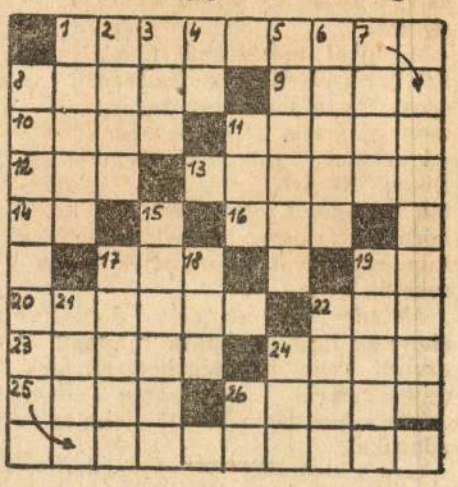

Vízszintes: 1. A hét nagy eseménye. 8. Házilag készített sör az orosz parasztoknál. 9. Tüvel és célnával dolgozik. 10. Gyümölcs. 11. Nyomtatógép. 12. ... Szilvia. 13. Német írónő (1785—1859), külföldön ő ismerte fel elsőnek Petőfi zsenialitását (az első kockát hagyjuk üresen). 14. Túrja a földet. 16. Kigyófajta. 17. Katasztrális rövidítése. 19. Az ismeretlen adakozó „névaláírása". 20. A bíró mondja ki. 22. Ipari növény. 23. Fejedelmi paloták neve Balkánon. 24. A nagymama kedvenc itala. 25. Kitüntetés. 26. Gyár, vagy üzem által használt tenyérület.

Függőleges: 1. Francia város. 2. Becézett szülő. 3. Török méltóság. 4. Gallium vegyjele. 5. Török-mongol nép, a népvándorlás Európa legforgalmasabb korában szerepelt. 6. folyója. 7. Felfogja ésszel. 8. A vízszintes 1. folytatása. 11. S. A. B. 15. A finnek szent szigete. 17. Kénnel kifüstöl. 18. Címzés rövidítés. 19. Híres, jónevű. 21. „Nincs egy árva fűszál a .... közt kelőben." 22. Két daloló szócska. 24. K. E. T. 26. Személyes névmás többese.

Ifj. Bednay József

A pénteki számunkban közölt keresztrejtvény megfejtése: Egész nap közlekedik a villamos.

Felelős szerkesztő: FELKAI FERENC
Felelős kiadó: HADÁCSY REZSŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78. sz.
Légrády Testvérek R.-T. nyomása.
Felelős nyomdavezető: Jánosi Péter.

APRÓHIRDETÉSEK

Erzsébet-körútnál háromszobás, utcai, összkomf. lakás átadó. Berendezése zongorával 18.000-ért eladó. Nemzetinél egyszobás komf. központ. lakás átadó. Berendezése 15.000-ért eladó. Bertók ir., Dessewffy-utca 6.

Angol és francia fordítást vállal „Okleveles gépészmérnök" jeligére kiadóba.

Kérem mindazokat, akik a Börgöndön átutazó

Gyulaváry Gyula

őrmester (utolsó állomáshelye Pápa), valamint

ifj. Gebauer Béla

rohamutász karp. tiz. (utolsó címe Mosonmagyaróvár, Műszaki felügyelőség) sorsáról valamit tudnak, értesítsenek. Poliner, Bpest, V., Bajcsy Zsilinszky-út 78. IV. 29. címen.

Balássy Mária

tanítónőt keresi nővére. Értesítést kér Kádár Sándorné, Alsóörs, Iskola u.

1000.— P jutalmat adok annak, ki fekete puli kutyámat (nagyon ugatós), mely Pajti névre hallgat visszahozza. Pacsirtamező-utca 29. sz. Pálfi.

Forrai Tamás

légügyi alhadnagy dec. 8-án írt utoljára a vasmegyei Csákányidoroszlóról. Nagyon kéri aggódó felesége, aki tud valamit róla, értesítse Mátyásföld, Baross Gábor-u. 87. címen.

Keresem

Szobota József

légv. tüz. tizedest, aki Bázakerettyéről, 1944 dec. 18-án adott utoljára életjelt magáról. Nagyon kérem, aki tud valamit róla, értesítse Korbel Margitot, Bpest, II., Darányi I.-u. 21.

Aumayr Vilmos

honvéd (111. Ello.) Nagysurány, Annamajorból dec. 5-én írt utoljára. Aggódó felesége nagyon kéri, aki valamit tud róla, értesítse. Csengery-u. II. Pontos.

9×2 szobás komf. lakású adóm. bérház legnagyobb alkalmi vétel! 900.000-ért eladó. Kizárólagos megb. Szőke ir., Dessewffy-utca 6.

30 éves

mérlegképes könyvelőnő

Oti, Mabi, adók, mbérelszámolás és általános irodai munkákban tökéletesen jártas, elhelyezkedne „Kiváló, gyors, pontos" jeligére a kiadóba.

Varga Árankát és Ibolyát

akiket a Pestszentlőrinci Iparművekkel a Dunántúlra vittek, keresi édesapja, Varga Pál, Pestszentlőrinc, Kemény Kálmán-u. 33. Kéri azokat, akik róluk tudnak, szíveskedjenek őt értesíteni fenti címen.

Középiskolai vizsgára előkészít „Nyelvismeret" jeligén jó matematikus.

Kispesten a Kossuth Népe

részére hirdetéseket felvesz

Kossuth-tér 5.

dohánytőzsde

Tancsik Jánosról

aki tud valamit, utoljára a székesfehérvári repülőtéren volt, a műszaki alakulatnál. Szíves értesítést kér bátyja, Tancsik Pál, Bpest, V., Bajcsy Zsilinszky

Veszek brilliáns ékszereket, ezüstöt, aranyat, rossz órákat. Frivaldszky Ferenc ékszerkeresk., Karpfensteinutca 2/b., II. 25.

FREUND

és Társa ismét vesz új és használt férfi, női ruhát, fehérneműt, írógépet, szőnyeget, textilárut legmagasabb árban MOST: Károly-körút 5. üzlet

Keresem

Epstein Klárit

akit 1944 november 9-én a nyilasok elhurcoltak a téglagyárba, a Csanády-utca 4/b alól és onnan Dunaszegre, ahol öt napig volt, azután Hegyeshalom felé és onnan vissza Budapestre. Innen ismeretlen helyre hurcolták. Nagyon kérem azokat, akik tudnak sorsáról, értesítsék aggódó szülőit, Epstein Emilt, III. Szentendrei-út 18. II. 5.

Lóránd János-t

akit a nyilasok december 1-én a Légrády Károly-utca 50/a sz. házból 17 Weiss Manfréd-gyári kollégájával együtt elhurcoltak és még ugyanaznap este a Józsefvárosi p. u.-ron bevagoniroztak, keresik szülei. Aki tud valamit róla, legyen szíves édesapját értesíteni, Budapest, VI., Lehel-utca 6. I. 6.

Magyar-szerb és Szerb-magyar

szótárt vennék. Ajánlatot „Sürgős" jeligére a kiadóba kérek.

Zöldi László

tizedes januárban Mezőtúr felé menetelt, mint fogoly. Aki tud róla, értesítse Szemerédi Lajost, Bp., V., Hungária-u. 20.

Perzsaszőnyeget, ezüstöt, komb. bútort magas áron veszek. Toghia és Németh, Ankerköz 3. sz.

Friedmann Ervint,

25 éves, védett 701/B. musz. nov. 27-én vitték el a Jókai-u. 4. alól, állítólag a Józsefvárosi p. u.-ra. Aki tud róla, értesítse Friedmann Dezsőt, V., Báró Aczél-u. 3. I. 4.

Friedmann Dezsőné,

szül. Oblath Olga 1944 nov. 15-én tünt el, utoljára az óbudai téglagyárban látták. Aki tud róla, értesítse Friedmann Dezsőt, V., Báró Aczél-u. 3. I. 4.

Elsőrangú, márkás festményeket vennék „Nagyértékű" jeligére kiadóba.

Bogisich Elemér

(2. honv. táb. tüzér pótosztály) utoljára Szilsárkány, Csorna mellől írt. Ha valaki tud róla, szíves értesítést kér Lóránd-család, Bp., IX., Bokréta-u. 23.

Varrónőt mestervizsgával, lehetőleg érvényes iparigazolvánnyal állandóra feveszek. Biró, Irányi-utca 10.

Mérlegképes főkönyvelő órakönyvelést vagy állást keres „Precíz" jeligére kiadóba.

Adó- és könyvszakértő

főkönyvelő

gyakorlott organizátor

délutáni állást keres

„Perfekt 40" jeligére a kiadóba.

Két üzem

sürgősen eladók, irodával, raktárakkal, garázs, ipari áram. Áraik: egymillió, másik 30.000 P. Bertók ir. Dessewffy utca 6.

Bombasérült festményt restaurálok. VI., Csengery-utca 84., főlépcső IV. 21.

Kemény tüzifát vesznek vagy cserélek. Lágymányosi-utca 17/a. I. 4.

Gogolák L.
kiállítások

Ék Sándor

A *Nemzeti Szalonban Ék* Sándor állította ki müveit. A művész évtizedekig élt távol, előbb a weimari Németország társadalmi küzdelmei közt, majd meg a Szovjetúnióban, ahol végigkísérte a nagy honvédő háború minden fázisát. Plakáttervek, agitációs alkotások, katonai és háborús portrék, szovjet emberek őszinte és prezíz képei, monumentális orosz történelmi freskótervek és egyéb művek szerepelnek terjedelmes kiállításán, mely egyetlen hatalmas sodrásban mutatja be az elmúlt huszonöt év összes társadalmi küzdelmeit, majd a második világháború pátoszát. Ék Sándor pontos, precíz és a valósághoz híven alkalmazkodó művész. Hivatását pillanatra sem tagadja; kötelessége: politikai, eszköze az agitáció és meggyőzés, formája a tömegek izgalma és emlékeztetése. A szociális realizmus minden válfaját és minden módszerét pontosan ismeri és alkalmazza. Elhivatottságának tartja a tömegekhez szólást és rendkívül ügyel arra a közérthetőségre és népi szellemre, mely jellemzi a Szovjetúnió művészetét. Nem tagadja meg egy pillanatra sem a történelem és társadalom sodrásában alámerült egyéniségét, de nála minden az ideológiai tartalom, a gondolat, a cél és műveinek ez ád izzást és felfokozott szociális lendületet, ez telíti élményszerűséggel történelmi portréit éppen úgy, mint merész aktuális karrikaturáit és plakátterveit.

Gogolák Lajos

A cikk címe: Kiállítások
Magyar Nemzet 1948 ápr. 8.

Mücemlékek Országos bizottságán Nagte-
kintetű Elnörségének

Budapesten

IX. Höggyes Endre u 10

Ék Sándor

M:)

Horváth Megjegyzések

38, 39. l.

a képem vitához

1952

Váralja

Múlt évi november 19.-én előterjentett kérésére értesítjük, hogy a vallás- és Közoktatásügyi miniszter úr bizottságunk javaslata folytán a ~~[illegible]~~ felügyeletére bízott épületek és park karbantartása ~~[illegible]~~ czímén felmerült költségek figyelembevételével Önnek 30 korona segélyt engedélyezett.

Az erről szóló miniszteri utalványrendelet másolatát ./. alatt megküldve megjegyezzük, hogy a magas miniszterium 1913. évi július 18.-án 84.210. nám alatt kelt megbízó leiratában a felmerülendő karbantartási költségek megtérítése iránt intézkedés nem tétetett, miután erre nézve Subyovszky István kormányzó úr nem is tett javaslatot. Ennek következtében a karbantartásról Ön köteles gondoskodni, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ annál inkább, mert a, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ iletmenyein kivül, Mausoleum gyepesített terének fűtermése is Önt illeti meg. A jövőre nézve tehát további intézkedés nak úgy volna tehető, ha Ön kellően indokolta ~~és hatóságilag~~ ~~[illegible]~~ folyamodnék

A pénzügyminisztérium felhívása az Ötéves Tervkölcsön-kötvény tulajdonosaihoz

A pénzügyminisztérium felhívja az Ötéves Tervkölcsön kötvénytulajdonosainak figyelmét, hogy kötvényeiket *gondosan őrizzék meg.* Az első sorsoláson ki nem húzott kötvények ugyanis öt éven belül *még kilenc nyereménysorsoláson vesznek részt,* amelyeken ugyanolyan nyeremények kerülnek húzásra, mint az első sorsoláson. *A legközelebbi húzás már 1951 márciusában lesz.* E mellett öt éven belül mindenki visszakapja az államnak kölcsönadott összeget is.

Egy úttörő-őrs közösen 500 forintot nyert

Könyveket vásárolnak a pajtások

Az *Úttörő Mozgalom Nagybudapesti Központjának* Benczur-utcai helyiségében beszélgetünk *Szűcs* titkár pajtással. Éppen nagy munkában találjuk munkatársaival együtt. *Most állítják össze az úttörőmozgalom őszi és téli programját.* A következő hetekben mozgalmas élet vár az úttörő táborra. A Szovjetunióban járt küldöttség tagjai a jövő héten kezdik meg beszámolóikat. Ezenkívül minden vasárnap *„film-matinékon"* vesznek részt a pajtások.

Megtudtuk még, hogy a Telepes-utcai általános iskolában *Deák* Klára, az Attila-utcaiban *Verhuti* Klára és *Kovács* Gábor, a Tomori-úti iskolában *Szmitnik* Aranka, míg a Gorkij-kollégiumban *Schuster* Kató és *Miklós* Judit, a Szovjetunióban járt úttörőküldöttség tagjai fogják az örsök előtt megtartani beszámolóikat.

Az úttörő táborban egyébként az a hír terjedt el, hogy a Bajza-utcai általános iskolában *egy úttörő-őrs közösen jegyzett tervkölcsönkötvényét 500 forintos nyereménnyel sorsolták ki.* Az iskolában megtudtuk, hogy az úttörő-őrs a *Dózsa György* úttörőcsapathoz tartozik, az őrsvezető: *Kovács* István, a Podmaniczky-utcai vasutasházban lakik.

Kékszemű, mosolygós, pirosarcú, egészségtől duzzadó fiúcska nyitja ki az ajtót.

— Kovács István őrsvezető pajtás? — kérdezzük.

A fiúcska összeüti a bokáját.

— *Az vagyok!*

Kérdésünkre aztán elmondja, hogy tíz pajtásból álló őrs közösen vásárolt tervkölcsönkötvényét *valóban 500 forinttal sorsolták ki.*

— Mit vesztek a nyereményből?

— Közösen elhatároztuk, hogy *az egész összegért könyveket vásárolunk.* Többünket természettudományi könyvek is érdekelnek. Ebből legalább 8—10 könyvet veszünk. Amikor őrsünk átolvasta a könyveket, *az egészet az iskolai könyvtár részére fogjuk adományozni.*

(n. j.)

Áruhalmozókat, feketézőket, üzéreket leplezett le a rendőrség

Népi demokráciánk lesújt mindazokra, akik a dolgozó nép közellátását spekulációval, áruhalmozással, árdrágítással, feketézéssel veszélyeztetik.

Őrizetbe vették és a vádhatóságnak adják át *Komlósi* Kálmán szegedi lakost, mert az 50 forintos áron vásárolt paprika kilogrammját 65 forintért akarta értékesíteni. Komlósi ismert paprikafeketéző, aki régóta foglalkozik üzérkedéssel.

Letartóztatták és az államügyészségnek adták át *Juhász* András volt kocsmárost, pesterzsébeti lakost, aki a 25 mázsa tengeri szállítására kapott engedéllyel 50 mázsát szállított. Ennek nagyrészét mázsánkénti 160 forintos árban adta el.

Förster Imre volt bőrgyáros, budapesti lakos lakásán nagymennyiségű textilárut rejtegetett. A házkutatás során 35 vég textilárut, több mint százezer forint készpénzt, bőrárut és külföldi eredetű élelmiszereket találtak.

Ecsedi Kálmán alberti lakos lakásán négy és fél mázsa lisztet, 25 kiló kristálycukrot, 227 darab ezüst ötforintost, tíz ruhára és 20 ingre való textilanyagot rejtett el. Őrizetbe vették és az államügyészségnek adták át.

Ugyancsak őrizetbe vették *Himpelman* Henrikné volt textilkereskedő hartai lakost, mert lakásán 140 méter textilanyagot rejtegetett, hogy zúgforgalomban feketén értékesítse.

Kerekes Dezső és felesége kalocsai lakosok lakásukon 3800 méter pamutból származó textilárut és 98 kilogramm házi szappant halmoztak fel. *Tóth* István volt kereskedő lakásán 80 kilogramm cukrot, 262 kilogramm lisztet, 50 kilogramm sót rejtegetett. Mindhármukat őrizetbe vették és az ügyészségi eljárás után kitoloncolják.

Munkáscsaládok költöznek a kitoloncolt árurejtegetők lakásába

Szeptember 21-én este a budapesti rendőrség házkutatást tartott számos árurejtegetőnél. Köztük volt dr. *Marczinek* Jenő budapesti ügyvéd, aki a Lágymányosi-út 13-ban lakott. Lakásán 300 kiló lisztet, 50 kiló zsírt és 15 kiló cukrot találtak. Dr. Marczinek Jenőt feleségével együtt kitoloncolták a fővárosból.

A megüresedett lakást Nagyéri József, az FVKV műszaki munkása kapta meg. Nagyéri Józsefet 1926-ban elbocsátották a BSzKRT-tól baloldali magatartása miatt; nem volt hajlandó belépni a munkásáruló keresztényszocialista szakszervezetbe. 1945-ben, a felszabadulás után került vissza a BSzKRT-hoz. Most is az FVKV dolgozója, az angyalföldi Burtelepen műszaki munkás. Normáját 120 százalékra teljesíti. Hétlagú családjával él együtt. A Szabolcs-utca 13-ban, szoba-konyhás lakásban laktak szeptember 22-ig. A konyha romos volt, úgyszólván lakhatatlan. Nagyéri Józsefen kívül még a következők laktak a szűk kis lakásban: felesége, Károly nevű fia, aki ugyancsak az FVKV-nál dolgozik, mint villamosvezető, annak felesége, villamoskalauzno, ötéves, kétéves és kilenchónapos gyermekeik, valamint Nagyéri József másik fia, János, aki a Rákosi Mátyás Művek Csőgyárában hegesztő.

Nagyéri Józsefék szeptember 22-én, pénteken este költöztek be új, modern, tágas, kétszobás-hallos, erkélyes, összkomfortos lakásukba.

Áruhalmozó kulákot leplezett le a győri rendőrség

Győrött az államrendőrség leleplezte Szalai Istvánt és feleségét, bezi kulákokat, akik lakásukon 1200 méter textilanyagot, 72 pár cipőt, egy mázsa kölest és egyéb értékcikkeket rejtegettek.

A hatóság a felhalmozott árucikkeket egyik áruház kirakatában közszemlére állította ki. A hatalmas kirakatot betöltő közszükségleti cikkeknek igen sok nézője akadt a győri dolgozók közül, akik mindnyájan felháborodásukat és gyülöletüket fejezik ki a dolgozó nép ellenségei ellen.

A kisiparosság is harcoljon az áruhalmozók ellen

A kisiparosság élelmezési szakosztályának legutóbbi vezetőségválasztó ülésén *Falus* György számolt be a szakma helyzetéről.

— A minisztériumokkal és nemzeti vállalatokkal való kapcsolataink a lehető legjobbak — mondotta. — A kisiparosokat érintő különböző rendeletek végrehajtásánál nagy támogatást kapunk a minisztériumtól. *Kétszáz kisiparos kapcsolódott be a szocialista szektorba, közülük számosan felelősségteljes állásban.* Összes szakosztályainkban a munkalehetőség — különösen a sütőknél — igen kedvező. *A cukrászok és szikvizesek nyári szezonja kitűnő volt.*

Rucska vezetőségi tag felszólalásában hangsúlyozta, *hogy a békéért folyó küzdelemben a kisiparosokra is nagy feladatok várnak.* A többi felszólalók az áruhalmozókkal szemben kíméletlen harcra hívták fel a kisiparosságot. *A közelgő választáson minden kisiparosnak támogatnia kell a szakmák jelöltjeit,* akik teljes mértékben képviselik majd a kisiparosság érdekeit.

— **Megjelentek magyar nyelven Wilhelm Pieck válogatott beszédei és cikkei.** A *Szikra* kiadásában megjelentek magyar nyelven Wilhelm Piecknek, a Német Szocialista Egységpárt elnökének válogatott beszédei és cikkei. A mintegy 300 oldalas kötet Wilhelm Pieckpek 1935 és 1950 közötti fontosabb beszédeit és cikkeit tartalmazza.

Szovjet földalatti-építő szakemberek érkeznek Magyarországra

A földalatti gyorsvasút építésével kapcsolatban jelenleg az általános tervezéshez szükséges geológiai ismeretek kiegészítésére folytatnak felszíni fúrásokat. A fúrások során feltárt földminták alapján általában kedvezőnek mondható a kelet-nyugat irányba húzódó vonal talaja: 10—15 méter mélységben majdnem mindenütt úgynevezett kiseelli agyagréteget találtak, amely kitűnő vízelzáró és alkalmas földalatti építésére.

Jelenleg két helyen, a Rákóczi-úton, a Divatcsarnok melletti üres telken és a Szent István-téri telken fúrnak nagyobbméretű talajkutató aknákat, amelyeket majd a földalatti vasút szellőztető nyílásaként is felhasználnak. A földanyag kiemelését a jövő év elején gépesítik, szovjet gépek segítségével.

A Szovjetunió a földalatti vasút megépítéséhez is hatalmas segítséget nyújt a magyar dolgozóknak. Nemcsak a moszkvai Metro építésének terveit bocsátja rendelkezésünkre, nemcsak fúrógépeket ad az építkezésekhez, hanem egy-egy a földalattinál alkalmazandó mozgólépcsőt, biztosító berendezést és áramátalakító berendezést is kapunk, amelyek mintája alapján megindulhat a berendezések hazai gyártása.

A közeli napokban szovjet földalatti-építő szakemberek — mérnökök, tervezők és geológusok — érkeznek Magyarországra, hogy élenjáró tapasztalataikkal segítsék és előbbrevigyék a budapesti földalatti gyorsvasút építését.

Megvalósul a régi álom...

Latabár Kálmán villám-nyilatkozata

(Szín: Az Operettszínház színpada. Az Aranycsillag című katonaoperettet próbálják. Latabár Kálmán Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze a kulisszák mögött vár a jelenésére, amikor megkérdezzük tőle, mit szól a földalatti vasúthoz.)

A mindig mosolygós Latabár most komolyan s határozottan válaszol:

— Amikor annakidején *Franciaországban* jártam, irigykedve néztem *Párizs* nagy földalatti vasútját. Később olyan barátaimmal beszélgettem, akik hosszabb időt töltöttek *Moszkvában*. Ezek elmondották, *milyen tökéletes és milyen impozáns a moszkvai Metro,* amely gyorsabbá teszi a *munkát* és *kényelmesebbé* teszi az emberek életét. Láttam képeket is a moszkvai metróról és ezért okozott *kétszeres örömet*, amikor megjelent a határozat, hogy *Budapestnek is lesz földalatti vasútja, hogy a budapesti gyorsvasút építésénél a moszkvai gyorsvasút technikai találmányait használják fel.* Régi álom valósul meg a földalatti gyorsvasúttal. Igazi, nagy földalatti vasutunk lesz nekünk is, nem olyan, mint amilyen most van, kis miniatür

— Ezzel kapcsolatban meg kell jegyeznem, hogy az elmúlt napokban láttam a Thököly-úti *„halálsorompó"* helyén épült aluljárót. Aztán elvittek a Margitszigetre, ahol az őszi napfényben sokáig csodáltam az *óbudai Sztálin-hidat*, amelyet rövidesen átadnak a forgalomnak. És akkor eszembe jutott, hogy *mennyien és hányszor* igérték régen az óbudai hidat, vagy a Thököly-úti aluljárót. Minden kormánynak és minden polgármesternek főprogrampontja volt ez a — *választások előtt.* A választások *után*, hogy a költő szavával éljek — *maradt mi volt, a puszta tér...* Mindez azt is bizonyítja, hogy amit *a Magyar Népköztársaság kormánya ígér, azt be is tartja.*

Megszólal Apáthi Imre rendező hangja, kéri a színpadra Latabárt és Kossuth-díjas művésztünk mosolygva, vidáman siet be, mint az Aranycsillag című operett egyik főszereplője. A darabban ő a béke katonája.

A képzőművészet és az új földalatti

Budapest dolgozó népe nagy örömmel és lelkesedéssel vette hírül a szeptember 17-i minisztertanácsi határozatból, hogy ötéves tervünk egyik óriási beruházása, a földalatti gyorsvasút építkezése megindult a megvalósulás útján. A népi demokrácia kormányzatának tervszerűsége nem hagyta ki ebből a nagy vállalkozásból a képzőművészet alkotó lehetőségeit sem és a minisztertanácsi határozat kimondja: *a földalatti vasút állomásait a szocialista művészek alkotásaival kell díszíteni és ezzel is kifejezésre kell juttatni, hogy a földalatti gyorsvasút szocializmust építő népünk hatalmas műve.*

Elképzelhető-e ennél nagyobb és szebb feladat, mint a képzőművészet nyelvén megörökíteni a hatalmas, új országot építő munkát?

Festők, szobrászok, mozaikkészítők, kerámikusok, grafikusok képzeletét is mozgásba hozta ez a soha nem látott lehetőség, amely által a képzőművészet ismét közelebb kerülhet a dolgozó néphez.

Ék Sándorral, a Képzőművészeti Főiskola professzorával beszélgettünk a nagy terv elvi előkészítéséről. Ék Sándor sokáig élt a Szovjetunióban, de éppoly jól ismeri a német, a francia földalatti vasút berendezését. Művészi pályafutása alatt, az emigráció éveiben alaposan megismerte a Nyugatot is. Amikor beszélgetni kezdünk, rögtön felveti Ék Sándor azt a kérdést, *vajjon a nyugati nagyvárosok földalatti vasútvonalainak megépítésénél miért nem gondoltak a művészi kiképzésre?*

— A Szovjetunió az architektúra szempontjából éppúgy, mint képzőművészeti szempontból a közérdeket tartja szem előtt s nem a profitot, mint a Nyugat.

A moszkvai Metro

nagyszerű lehetőség arra, hogy a képzőművészetet közelvigyék a néphez — mondja Ék Sándor. — A sztálini mondás, hogy az írók a lélek mérnökei, vonatkozik a képzőművészekre is és ezért természetesen *nálunk sem nélkülözheti egy ilyen álandóan nagy tömegeket szállító létesítmény az alkotó művészek munkát.*

— A moszkvai *Majakovszkij-téri állomás* egyik legszebben kiképzett pontja a Metrónak, mennyezetmozaikjait a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékének professzora alkotta. De a komszomolokról és a Szverdlovról elnevezett állomások is roppant gazdagok főleg szoborkiképzésben, nagyméretű bas-reliefek díszítik és — mondja elgondolkodva Ék Sándor — magam is szeretnék foglalkozni a jövőben ezzel a műfajjal.

— Nem kis feladat elé néz most az egész magyar művésztársadalom, amikor

egy nagy, összehangolt, kollektív művészi munkát kell létrehozni.

Még pedig olyat, amely időálló úgy technikailag, mint az eszmei tartalmat illetően. Feltétlenül és döntően szükséges, hogy a téma megjelenítése olyan legyen, ami a legkényesebb, legkritikusabb igények bírálatát is kiállja. A földalatti vasút dekorálásánál már nem lehet kísérletezni. Itt már biztosan kézben kell tartani az eszmei alapot és teljes birtokában kell lenni a technikának. A legfontosabb, hogy művészeink megtanulják népünk ügyét, a szocializmus építésének ügyét szeretni, a lényeget a lényegtelentől megkülönböztetni tudni és hogy a mindennapi élet embereiben biztos szemmel meglássák művészeink a kimagasló hősöket.

— A dolgozó nép sokat vár a képzőművészektől, tőlük várja, hogy a művészet eszmei tartalmát a marxi-lenini követelményeknek megfelelően formálják. Ehhez pedig csupán egy nagyon prózai dolog szükséges: *tanulni, tanulni és tanulni.*

Az ENSZ főbizottsága napirendre tűzte a Kína elleni amerikai agresszió miatt emelt szovjet panaszt

Az ENSZ-**közgyűlés** főbizottságának pénteki reggeli ülésén folytatták a napirendi vitát.

A Kuomintang képviselője *a formozai kérdés* megvizsgálásának *elhalasztását kérte.* A bizottság öt tagja a halasztás mellett, egy pedig ellene szavazott. A Szovjetunió, az USA és több más ország tartózkodott a szavazástól.

A bizottság ezután *megszavazta a szovjet küldöttség által előterjesztett kérdés napirendbe iktatását a Kína ellen irányuló amerikai agresszióról.* A kérdés napirendre tűzése mellett *11-en szavaztak.* A Kuomintang ellene szavazott, Hollandia és Thaiföld tartózkodott a szavazástól.

A főbizottság több kisebb jelentőségű javaslat elfogadása után áttért annak a kérdésnek megtárgyalására, hogy melyik napirendi pontokat kell a politikai bizottság és a különleges politikai bizottság elé utalni. *Malik*, a Szovjetunió képviselője felkérte a főbizottságot, *utalja a politikai bizottság elé a Kína elleni amerikai agresszió miatt emelt panaszt.* A főbizottság *elfogadta* Malik javaslatát. Az indítvány ellen csak a Kuomintang-klikk képviselője szólott. A főbizottság a különleges politikai bizottság elé utalt több kérdést, majd ellenvélemény nélkül jóváhagyta a titkárság javaslatát, hogy különféle egyéb kérdéseket két másik bizottság elé utaljanak. A főbizottság napirendje ezzel kimerült.

Visinszkij az ENSZ-ben a béke tervét terjesztette elő

A *Szovjet Tájékoztató Iroda* közli J. *Mirov* cikkét Visinszkijnek az ENSZ közgyűlésén előterjesztett béke-programmjáról

Visinszkij terve megfelel a népek érdekeinek, állapítja meg a cikk, majd utal *Acheson* rágalmazó vádaktól hemzsegő, nagyhangú beszédére, amely négy pontból álló javaslat formájában *lényegében az ENSZ szervezetét véglegesen az amerikai külügyminisztérium és hadügyminisztérium fiókintézményévé akarja tenni.* A szovjet küldöttség vezetője, Visinszkij, ezzel szemben a *béke tervét terjesztette elő.* A szovjet küldöttség javaslata hangsúlyozza a népek tőretlen békeakaratát, ami a stockholmi felhívás aláírásainak százmilliós számában jutott kifejezésre és rámutat az öt hatalom együttműködésének fontosságára.

A szovjet javaslat — írja Mirov — a *Szovjetúniónak a béke megőrzésére irányuló nyugodt, biztos és határozott törekvését mutatja,* s ennek a politikának győzedelmeskednie kell, mert az egész haladó emberiség támogatja.

Vendégbarátság — amerikai módra

New-York állam kormányzójának durva rágalmazó támadása a Szovjetunió ellen az ENSZ díszebédjén

New York város csütörtökön a Waldorf-Astoria szállóban ebédet adott az ENSZ-közgyülés küldötteinek tiszteletére. A díszebéden *Dewey*, New York állam kormányzója, példátlanul felháborító durvaságot követett el.

A várt üdvözlő beszéd helyett Dewey *durva rágalmazó támadást intézett a Szovjetunió ellen.* Amint Dewey ilyen hangnemben kezdett beszélni, *Visinszkij, Malik és a szovjet küldöttség többi tagja felkelt helyéről és elhagyta a Waldorf-Astoriát.* Dewey eljárása még az utána felszólaló Romulo, Fülöp-szigeti küldöttet is felháborította. Romulo *kénytelen volt közvetve szemrehányással illetni Deweyt.*

Az ebéden résztvevő többi küldött is *kifejezte megrovását* Dewey magatartása miatt. A *New York Times* szerint az ebéd több köztiszteletben álló vendége magánbeszélgetés során kijelentette, hogy Dewey *„rossz hangot ütött meg".*

Szovjet tiltakozás a nyugatberlini békeharcosok üldözése ellen

Gyenyin, a berlini Szovjet Ellenőrző Bizottság képviselője levelet intézett a német főváros *amerikai, angol és francia* övezetének parancsnokaihoz.

A levél megállapítja, hogy *Berlin nyugati övezeteiben üldöznek azokat az embereket, akik a békeszerető, demokratikus Németország megteremtéséért harcolnak, akik a békét propagálják.* A nyugatberlini rendőrség nemcsak eltűri a terrorrá fajult üldözést, hanem tevékenyen részt is vesz bennük. Kegyetlenkedések sorozata történik s a nyugatberlini rendőrség százával tartóztatja le, veti börtönbe a békeharcosokat.

Ezek a törvénytelen erőszakoskodások ellentétben állnak a demokrácia alapelveivel és csak a fasiszta Gestapo módszereivel hasonlíthatók össze, állapítja meg a levél, majd a továbbiakban részletesen felsorolja a nyugatberlini békeharcosokkal szemben alkalmazott erőszakos cselekményeket. Végül a potsdami szerződésre hivatkozva, *követeli a levél a nyugati megszálló hatalmaktól az efféle cselekmények és rendelkezések azonnali beszüntetését* és azoknak a személyeknek megbüntetését, akik bűnösök a békeharcosok üldözésében.

Milyen egy békegyűlés Budán és — milyen lehetne

A Németvölgyi-úton kapaszkodik az 59-es villamos a Farkasrét felé. Balról villák, csinos családi házak, jobbról, a hegy lejtőjén bérházak és családi házak közt a Németvölgyi-út 81. számú, villaszerű egyemeletes lakóház. Mögötte a házhoztartozó tágas kert. Egy kerti asztal, előtte egy pad és több kerti szék. A „tömb" lakóit hívták ide békegyűlésre. Este 6 óra. A 15 családi házból és bérházból álló tömbnek *260 szavazati joggal bíró lakója van.* Sok köztük az üzemi dolgozó, ők azonban nem vehetnek részt a gyűlésen, mert a korai sötétedés miatt 6 órakor kezdődő értekezlet idején még nem tértek haza az üzemekből. A tömbnek ez már a *harmadik* békegyűlése. Legutóbb *közel százan* gyűltek össze — tájékoztat a tömbmegbízott — de akkor a világos nyári estén későbbi időpontban tarthatták meg a gyűlést, az üzemi dolgozók is eljöhettek és az idő is kedvező volt kerti összejövetelre.

Most, a hűvös szürkületben mintegy *ötvenen-hatvanan* gyűlnek össze a pázsitos, díszbokros kertben, a korai ősz lehelletére meg-megzörrenő falombok alatt. Jobbára értelmiségiek. Férfiak, nők, *köztük idős asszonyok is.* Fázva húzzák össze magukon az őszi kabátot.

— A koreai hazafiak vizsgálóbizottságának jelentése a legnagyobb emberi szenvedések okmánya — mondja *Alaksza József* előadó beszédében, majd ismerteti az amerikai légibombázók embertelen rombolásait és tömeggyilkolásait. Hangsúlyozza, hogy minden tisztességesen gondolkodó embernek fajra, vallásra, társadalmi helyzetére való tekintet nélkül együtt kell küzdenie a kommunistákkal a békéért. *Ma már százakra és ezrekre megy azoknak a papoknak a száma, akik hitet tesznek a béke mellett.* Végül az október 22-i tanácsválasztásokkal kapcsolatban arra hívja fel a figyelmet, hogy mekkora feladatok várnak a *pártonkívüliekre is a tanácsokban*

Közben lehullott az esti sötét és gyertyát kell gyujtani, hogy az előadó felolvashassa a beszédében felsorolt számadatokat. Utána a gyertya libegő fényénél az elnöklő *Hauser* Hugó tömbmegbízott koreai költők verssorait idézve, ismerteti a 800 milliós béketáborral szembenálló tőkésrendszer kizsákmányoló módszereit. Majd megnyugtatja a gyűlés résztvevőit, hogy rövidesen megszűnnek az átmeneti zavarok, amelyek némelyik élelmezési cikk beszerzése körül mutatkoznak.

A tömb lakói figyelemmel hallgatják meg az előadókat, de amikor hozzászólásra kerül a sor — *a sötétségnél csak a csönd nagyobb.* Senki sem szólal meg, még a németvölgyi-úti tücskök cirpelését is idehallani.

A nép azonban ma már mindenütt jelen van. *A kertes bérvilla egy parasztszármazású albérlője szólal meg* és beszédében megnyilatkozik a sokáig szóhoz nem jutott népi őserő, a föld népének világos eszejárása, eleven gondolkodása, szemlélete. Egészen fiatalember. Népköztársaságunk juttatta hozzá, hogy önhibáján kívül elmulasztott iskoláit tanfolyamokon pótolja és ma a Növénynemesítő Intézet fontos munkakört betöltő tisztviselője. *Azokról beszél, azoknak a multbeli sorsáról, akik közül jött* — úgymond — a XII. kerületi tömb lakóinak, akik legnagyobb számban értelmiségiek és így nem igen jártak falun.

— Igen — mondja, a tömbmegbízott előbb felsorolt hazai adataihoz fűzve szavait —, *nem tudják, hogy valóban milyen nyomorral küszködtek a szegényparasztok.* Hajnali félháromkor a barmokkal együtt kezdték a munkát és este tízig dolgoztak a grófi birtokon. Reggel éhen, legfeljebb egy darab kenyérrel a bőrtarisznyában, indultak munkába. Ezzel kellett „húzni" a kaszát, délben üres levessel — „targonca-levessel", ahogy mondták, hogy milliók közül tízezrek asztalán legyen kenyér és bőséges étel. *Korányi* professzor megírta, hogy *17.000 mozdulatot kell egy aratómunkásnak tennie, de csak 1200—1300 kalóriához jut étkezéseivel.* Kulturális tekintetben sem volt más a szegényparaszt helyzete. *Az 5—6 éves gyermekek ruhátlanul szaladgáltak,* a nagyobbak nem mehettek egyszerre iskolába, mert öten-hatan viseltek egy ruhát, felváltva. Egy kis szobában egy-két ágy jutott csak az 5—6 gyermekes családnak. *Ugyanakkor 88 szobás kastélya volt a grófnak...* A magyar nép egyik legértékesebb rétegét zsákmányolták így ki.

Közülük jött *Dohányos Pál*, azok közül, akiket — mint mondja — csendőrszurony irányított és ellenőrzött a szavazásnál, ha sorsukról dönteni akartak volna, de nem volt a multban, a középosztály számára sem, sajtószabadság, szólásszabadság és gyülekezési jog se. A XII. kerületieknek is be kell látniok, hogy amióta a Szovjetúnió felszabadította Magyarországot, *mindez megváltozott.* Ne hallgassanak a piaci rémhírterjesztőkre — mondja —, hanem valljanak színt, *akarják-e, hogy az amerikaiak megint bombát hullassanak otthonaikra, gyermekeikre, feleségükre, öreg szüleikre.* Tegyenek hitet a béke mellett.

Ám a nép fia életrevaló javaslattal is előáll, mondván, hogy az *ilyen* békegyűléseknek nem sok az értelme, ha valóságos feladatokat nem vállalunk. Legyen az első feladatunk, hogy a *tömb lakói ismerjék meg lakótársaikat, látogassák meg és próbálják meggyőzni egymást:* az emberiségnek békére van szüksége, hogy megépíthesse a jövő társadalmi formáját, a szocializmust.

Egy *fiatal nő* kijelenti, ő hisz abban, hogy hiába akarják az amerikaiak gazdasági válságukat haláligyárakkal levezetni, a Szovjetúnió és a felszabadult népek ezt megakadályozzák!

Szőllősi Ernő javaslata is *a békegyűlések sikeresebb módjának* elősegítését célozza.

— Aki eljön a békegyűlésre, szerinte, máris hitet tesz a béke mellett, a hallgatás nem tekinthető szembenállásnak. Ez a hely, a kert sötétben és hűvös időben azonban nem alkalmas békeértekezletekre. Méltóbb keretek közt kell ezeknek megtörténnie, hogy *baráti kör alakulhasson ki* a békegyűlések résztvevőiből.

A tömbmegbízott — zárószavai szerint — már kérte, hogy az „elöljáróság" tanácstermét vagy az iskola tornatermét engedjék át időnként békegyűlések céljára, mert a tömbnek nincs alkalmas helyisége. Mindeddig azonban sem a tanács elnöke, sem a házmegbízotti testület titkára nem tudta a kérés teljesítését keresztülvinni.

Ime, ilyen volt mult este egy békegyűlés Budán. Néhány felszólalás felvillantotta, hogy *milyen lehetne* mindenütt — egy kis jóakarattal.

AZ ÖTÉVES TERVMUNKA HÍREI

A Diósgyőri Vasgyár

140.000 forintot fordít óvoda létesítésére, melyet 120 gyermek részére rendeznek be. A napközi otthont 160 üzemi dolgozó gyermeke látogatja állandóan.

Évi 11.300 köbméter vizet

takarít meg a Magyar Pamutipar dolgozója, Szalai István a vállalatnak. Újítása alapján azt a vizet, mely eddig a csatornába folyt, az úgynevezett Wiesner-légnedvesítő készülékbe vezeti. Szalai az újítása bevezetéséhez az üzemben használatonkívüli csővezetékeket használta fel és ezzel is jelentős költséget takarított meg.

A tanyavilágot is bekapcsolják

Kiskunhalason az áramszolgáltatásba, a Városi Tanács kezdeményezésére. Komoly jelentősége van még a tanyák fejlődése szempontjából a telefonhálózat kiépítésének. A Városi Tanács vezetője, Szécsi Ferencné munkásasszony, akihez a dolgozók mindenkor bátran fordulhatnak.

Egynegyedére csökkent

a Láng-gyárban az öntődej selejt a jobboldali szociáldemokrata szabotőrök leleplezése óta. A termelés pedig megkétszereződött. Kiküszöbölték a darúhiánymiatti állásokat is.

A Győri Vagongyár dolgozói

a „Korabelnyikova szombatok" mozgalom elindításával igen jó eredményeket értek el az anyagtakarékosság terén. Sok tízezer forintot takarítottak már meg. A brigádok tagjai hosszúlejáratú versenyszerződésekben vállalták, hogy eddigi eredményeiket tovább fokozzák.

A II. Országos Ujító Kiállításon

építőiparunk bemutatja a gépesítés terén alkalmazott nagyszerű újításokat is.

Forradalmi újítást

jelent az alumíniumhegesztés és forrasztás terén az az eljárás, amelyet *Gillemot László* professzor ismertetett a nehézipari üzemek megbízottai előtt. Az új eljárás a magyar tudományos kutatás új, nagyszerű vívmánya. Az eljárásnál a forrasztáshoz szükséges pákát, úgynevezett ultraszonikus hanggal rezegtetik. A páka másodpercenként 15.000—20.000 rezgést végez. A módszer nagy jelentősége, *hogy az oxidáló-szerek teljesen kiküszöbölhetők, a forrasztóanyag az alapfémmel tökéletesen ötvöződik.*

Az új norma

bevezetése óta közel 5.5 százalékkal csökkent a Győri Vagongyár ipartelepi fémöntödéjének selejtje.

Az Agráregyetemre

50 százalékkal több hallgató iratkozott be az idén, mint az elmúlt tanévben. Az egyetemen egyre inkább elfoglalják az őket megillető helyet a munkás és a paraszt dolgozók gyermekei. A Horthy-rendszer idején az egyetem hallgatóinak 3.5 százaléka volt munkás- és parasztszármazású, az újjászervezett Agráregyetemen már 1949-ben a hallgatók 14.5 százaléka munkás és 42.2 százaléka dolgozó paraszt származású ifjú volt.

A békeúti

építkezést november 7-ére befejezik. Így az építkezés 43 nappal a kitűzött határidő előtt ér majd véget.

Az Ózdi Acélműveknél

az elmúlt öt év alatt közel egymilliárd forint megtakarítást jelentő újítást alkalmaztak.

A bekötőutak

építése is az ötéves tervünk jelentős beruházásai közé tartozik. Az idén már eddig 36 építés fejeződött be s összesen 63.7 kilométer hosszúságú bekötőutat építettek.

Amiről nem szól Amerika hangja

Egy bátor békeharcos

John *Flowers*-nek hívják azt a néger hajópincért, aki nem kevesebb mint ezer békealáírást gyüjtött — Amerikában. Nem kis dolog ez abban az országban, ahol azokat is üldözik, akik aláírják a stockholmi határozatot, hát még azokat, akik gyüjtik az aláírásokat. Flowers elmondotta, hogy utasainak kilencven százaléka örömmel írta alá az ívet. „Mindenki undorral fordul el a háború gondolatától" — mondotta a derék békeharcos, akit az amerikai Békebizottság elnöke kitüntetésben részesített.

Kezdhetik elölről...

Megírták a lapok, hogy tizenkilenc háborús főbűnös náci az amerikai hatóságok jóvoltából amnesztiát kapott és kisétált a landsbergi börtönből. Javarészüket életfogytiglani büntetéssel sujtották. *Fritz Ter Meer*, aki mérges gázokat szállított Auschwitznak, gúnyos mosollyal válaszolta az újságírók kérdésére: „Ötévi pihenés után ismét dolgozni fogok." Friedrich *Flick* elsőosztályú háborús bűnöst hatalmas sötétkék Sedanautó várta a kijáratnál. „Nem foglalkozom politikával — mondotta — ezután is gyáros leszek." (Természetesen hadianyag-gyáros.) Otto *Dietrich*, Hitler volt sajtófőnöke majdnem megverte az újságírókat, akik tervei felől érdeklődtek. Majd haragosan mondotta: „Emlékirataimat fogom sajtó alá rendezni." Az amerikai sajtó nyilván már feni a fogát erre a szenzációra.

A marshallizált Tito országából

A kapitalista-imperialista New York Herald Tribune belgrádi tudósítója elképesztő tudósítást közöl Tito országából. Elmondja, hogy az árak két év alatt, mióta Tito elárulta az országot, a háromszorosára emelkedtek. Zsír nincs, egy liter napraforgóolaj hétszáz dinár, egy munkás egyheti jövedelme. Textilárut egyáltalán nem lehet kapni. Az újságíró becslése szerint az életnívó az utolsó esztendőben száz százalékkal csökkent.

Jó üzlet a háború

Az amerikai filmipar hivatalos lapja, a Variety lelkesen állapítja meg, hogy a koreai háború jót tett a halódó hollywoodi filmüzletnek. „Az infláció hírére jobban mennek a mozik — írja — és nagyobb a vállalkozó kedv. Figyelmeztetjük a mozisokat, ne tűzzenek műsorra olyan filmet, ami gyalázza a japánokat, mert a japánokkal a koreai háború idejére jóban kell lennünk és kormányköröknek nem rokonszenves most a japánellenes propaganda."

Megállapítja végül a hivatalos filmujság, hogy egy hosszú háború felélesztheti az agonizáló filmüzletet. Miután a nagy hollywoodi gyáraknak ugyanazok a tőkések a főrészvényesei, akik Amerika politikáját irányítják, nem kétséges, hogy igyekeznek hosszú háborút szítani.

Legkedvesebb tankönyveimről

Írta: Móra Ferenc

Az első tanítóm az édesanyám volt, az ő tanítója pedig Nagi Magiar János. Ez a név nem található meg a magyar Pedagógiai Plutarchban, mert viselője csak télen volt tanító. Nyáron kötélverőmester volt és mestersége gyakorlása közben egész nap hátrafelé szaladt a kocsiúton, ami élénk tetszésével találkozott az utcabeli Jankáknak és Pistikéknek. Télen azonban különféle akadályok tornyosulván e nemes és hasznos sport elé, a mester áttért a népnevelői pályára és iskolát nyitott a mindkét nembeli ifjúság számára. A tanítás metódusa talán nem felelt meg Pestalozzi szellemének, de megfelelt a utcánk igényeinek. A szobaajtó felső felét telekrétázta az ábécé-vel és azt lent utána krétázták a kis bórembukkok, ameddig fölérték az ajtót. Az akkori bórembukkok legalább is olyan jól megtanultak írni-olvasni, mint a mostaniak, csak valamivel olcsóbban és éppen csak az ipszilont hagyták ki, mert azt a mester se tudta kiírni, de nem is akarta, mert azt tartotta, hogy az nem magyar betű. De ebből nem lett semmi baj se, mindössze, hogy a Nagi Magiar János tanítványai még bajuszos korukban is így kérdezősködtek egymás élete sorsáról:

— Hogi vagi, Nagi?

Édesanyám átvette az ő tanítója kipróbált módszerét, azonban bizonyos korszerű módosításokkal. Várkastélyunk kissé sötét volt s fakilincses ajtaja tankönyv céljaira már csak azért se volt használható, mert télidőben megereszkedett rajta a festék s azon nem fogott a kréta. Szerencsére várkastélyunk egyetlen ablaka állandóan be volt fagyva s abba körömmel éppúgy lehetett írni, mint a rómaiak tabula ceratáiba. S míg a vár ura színes pamutszálakból varrta ki lelkének álmait rozmaringok és tulipántok képében a hőrből való ruhákra, addig a vár úrnője az ölébe vett a ládán és kemény kezébe fogván az én ügyetlen ujjacskámat, írni-olvasni egyszerre tanított meg a jégbe kapart betűkön.

Leghamarább megtanultam az o-betűt. Azt meleg számmal is le tudtam írni, ha rátapasztottam az ablak jegére. S ezt igen szerettem gyakorolni azért is, mert e kerek szembetűn átláttam a Báró cigányékhoz. Az egyetlen arisztokratacsalád volt a környékünkön s én igen korán elkezdtem az arisztokratákat irigyelni: a Báró cigány mezitláb is kiereszteti a majoreszkót és a baronesszeket a hóba.

*

A második kedves tankönyvem természetesen az volt, amit én írtam.

Egy nagy pesti kiadó-cégnek vagy tizenöt esztendővel ezelőtt az a bogara támadt, hogy megpróbál írókkal iratni tankönyveket. Ha Kipling nem tartotta magához méltatlannak iskolai történelmet írni az angol gyerekek számára, tán a magyar író ujjáról se esik le az aranygyűrű, mikor hasonló mesterségre adja magát.

— A történelmet szívesen vállalom, — mondtam a kiadóknak.

— Érdekes, — csóválták meg a kiadók mind a két fejüket. — Ön a tizedik író, aki a történelmet vállalja. Látszik, hogy önök titokban mind hadvezérek és politikusok. Ellenben a természetrajzot senki se vállalja.

Nem kérdeztem meg, hogy hát ebből mi látszik, hanem kijelentettem, hogy azt én se vállalom.

— Nem nagy munka. Állattan és növénytan polgári leányiskolák számára. Van rá két hónapja. Fizetünk érte kiadásonkint kétezer koronát. Többet ér egy életbiztosításnál és meg se kell érte halni.

Kétezer korona tizenöt évvel ezelőtt a Dárius kincse volt. (Most egész esztendőben nem keresek annyit az írással.) Pedig akkor is drága világ volt, s az asszonykám egyre zsörtölődött:

— Nincs három napja, hogy fölváltottam egy húszfillérest és már csak itt-ott van belőle!

Hogy az asszony ezerkoronást is válthasson egyszer, vállaltam a természetrajzot és csak egyet kötöttem ki: azt, hogy ne kilenc könyvből kelljen nekem csinálni tizediket, hanem olyan könyvet írhassak, amilyent én akarok. A kiadók azt mondták, hogy ők is úgy gondolták, de azért mellém adtak ellenőrnek egy igazi szakembert, ismert nevű, nagyszerű magyar botanikust, akivel nagyon hamar megértettük egymást.

Félesztendő alatt odáig jutottunk, hogy már ki is volt szedve a könyvünk. A kiadók olyan bókokat küldtek előleg gyanánt, hogy büntetésportót kellett fizetni a levelekért. Szerencse, hogy még akkor nem volt kitalálva a levélcenzura, mert akkor még be is csuktak volna a hegyibe. A kiadók azt jósolták, hogy a könyv forradalmat fog csinálni a természetrajz-oktatásban.

Különös könyv volt, az bizonyos. A két kötetben nem lehetett két mondatot találni, amely két sorosnál hosszabb lett volna. Olyant meg egyet se lehetett, ami egyszeri olvasásra megérthető ne lett volna. Tudtam, hogy ez a tekintély rovására megy, de hát mi a macskának lett volna nekem a tekintély? Nem akartam én soha tankerületi főigazgató lenni. Az is nevezetes furcsasága volt a könyvnek, hogy elejétől végig nem a *milyen*-re vetette a súlyt, hanem a *miért*-re. Miért nő a búzavirág a sűrű vetésben magasra, miért marad a ritkában alacsonyabban? Miért nem lehet a körtefának olyan levele, mint a pálmafának és mi haszna van abból a búzának, hogy belül üres a szára? A legveszedelmesebb újítás azonban az volt, amelynek a *tyúk* esett áldozatul. Emberemlékezett óta a tyúk az a mintamadár, amelyen a madarak tanítását kezdik. Ez még abból az időből való pedagógiai törvény, mikor még a nádorispánné is tyúkol ültetett. (Legalább nekünk azt mondták, ha kétfejű sas volt is.) De a tyúk már tizenöt évvel ezelőtt is kezdett exotikus madárrá válni. Akárhány pesti gyerek csak rántva ismerte. Nekem olyan madár kellett, aminek az életét a pályáról fő csak úgy megfigyelheti, mint a rókabögyösi libapásztor. Persze, hogy az én mintamadaram a *verébb* lett. Ettől eltekintve is nagy proskripciót rendeztem a madárvilágban. A *borsevő* tukán helyét például a *szélkiáltó* foglalta el. Mert borsevő tukánt még a kultuszminiszter úr se látott, ellenben a szélkiáltót már ő is hallotta jajgatni a novemberi éjszaka ködében, csak nem tudta, hogy micsoda az.

Hát ilyen veszedelmes reformok voltak az én természetrajzomban, amely olyan nagyon megtetszett a kiadóknak, hogy a kefelevonatát elküldték öt vidéki és öt fővárosi professzornak. Hadd örüljenek, szegények, előre, hogy őszre milyen nagyszerű könyvet kapnak.

A beérkezett válaszokat expresszlevélben kaptam meg a kiadóktól. A nézetek kissé eltérők. Van, aki azt állapítja meg, hogy a könyv nem volna rossz, csak az a kár, hogy nem tudok magyarul. A másik szakembernek az a véleménye, *miszerint* az iskolai nyelvtől kissé elütő stílust ugyan meg lehetne szokni, de sajnos, a szerzőknek fogalmuk sincs a rendszertanról. Valaki a Nyírségből a pelikánt reklamálja. Nagy hiba volt kihagyni, azt mondja, holott az ennvérével táplálja fiait. Van, akinek az sajog, hogy a könyv egyszerűen szarvasbogárnak nevezi a szarvasagancsárt — szintén tekintélycsökkentés —, van, aki a zsidócseresznye mellé tesz a margóra mérges fölkiáltójelet. Egyben azonban mind a tizen egyetértenek: abban, hogy a verébből nem lehet mintamadarat csinálni. Végre is nem azért tanított az ember tíz-húsz esztendeig tyúkot, hogy pályája végén ő maga tanuljon verebet!

— Lássa be, uram — írták a kiadók —, hogy ezek után ezt a könyvet ki nem adhatjuk. Tessék csak kilencből csinálni egy tizediket, olyant, amilyen a többi. Természetesen a honoráriumot azért a régiért is megfizetjük.

Azt feleltem, hogy nem árulom el a verebet és nem veszek a kezembe olyan zászlót, amelyen a fiait emlegeti vel tápláló pelikán képe látható. Inkább lemondok a megszolgált honoráriumról is s feleségem váltási szenvedélyét továbbra is húszfilléresekkel fogom kielégetni.

Mi történt, mi se a kiadói keblekben, nem tudom, de a könyv mégis csak úgy jelent meg, ahogy megírtuk. Valahányadik kiadás még most is járja belőle, mert egy évvel ezelőtt is kaptam szerzői tiszteletdíj fejében kétezer koronát, de még talán föle is volt, tekintettel a drágaságra, vagy háromszáz korona. (Valóságos életbiztosítás.) Látni azonban azóta se láttam első tankönyvemet, csak a tíz professzor levelét őrzöm kegyelettel. Ők meg engem őrzenek attól, hogy a második könyvem is megírjam.

*

A legeslegkedvesebb tankönyvem mégis egy számtani könyv, amelyet kis gimnazisták számára írt egy nagy matematikus „röviden, világosan, magyarosan", ahogy az előszóban mondja. Ez az a cilicium, az a szőges szőröv, amivel én észretérítem magam, ha a világi hiuságok elkapnak. Ez az a kőszikla, amibe bele szoktam verni a fejemet, ha hízelkedések tömjénei megszédítenek. Ez az a próbakő, amivel okos ember hírében álló felebarátaim elmeélességét meghitelesítem. Ez a könyv az a szelence, amelyben a valóságos bölcsekköve tartózkodik a következő időszámítási törvény képében:

— *Az esemény kezdetének keltét úgy számítjuk ki, hogy az esemény keltéből mult időt csinálunk s abból levonjuk az esemény időtartamát, amikor az esemény kezdete keltének mult idejét kapjuk meg, amiből kelt csinálunk.*

Némelyek talán azt vélik, hogy aki ilyen röviden, világosan és magyarosan tud írni a gyerekek számára, abból fegyházigazgatót kellene csinálni. Én még a rablógyilkosokat se szolgáltatnám ki neki, hanem őt magát közéjük zárnám. Humanizmusból azonban adnék neki egy logaritmuskönyvet és hozzá csuknám azt, aki a könyvét approbálásra ajánlotta. (1928.)

Ma: Bélyegrovat **Keresztrejtvény**

Ára **60** fillér *Teljes vasárnapi galopp-programm* Vasárnap, 1951 június 10

KIS UJSÁG

A Független Kisgazda Párt központi lapja

Főszerkesztő: Dobi István — Felelős szerkesztő: Katona Jenő

A német népszavazás fokozta a nemzetközi békemozgalom győzelmes lendületét

A tőkés országokban is újabb és újabb milliók csatlakoznak a béketáborhoz — Amerikai bizottságot küldtek Nyugat-Európába a csatlós országok fegyverkezésének ellenőrzésére

A Német Demokratikus Köztársaságban megtartott népszavazás *a világbékemozgalom nagy győzelmi fegyverténye.* 13,581.099 szavazócédulát adtak le a Német Demokratikus Köztársaság lakói, 13,034.477 szavazat határozott és félreérthetetlen állásfoglalás volt *Nyugat-Németország újrafelfegyverzése ellen.* Az eredmény bizonyítékot szolgáltatott az egész világ számára, hogy *a német nép túlnyomórésze gyűlöli a háborút és békét akar.* A német nép nagy többsége felismerte annak igazságát, hogy *ha élni akar, ha fenn akar maradni, a háború helyett a békét kell választania,* a háborús tábor helyett *a béketábor erőit* kell növelnie állásfoglalásával, magatartásával, munkájával. A német nép többsége *felismerte a bonni politika veszélyét* és sem katonát, sem hadianyagot nem akar adni a nyugatiaknak, *sem gazdasági, sem véráldozatot nem akar vállalni az Egyesült Államok világuralmi terveinek előmozdítására.* A Német Demokratikus Köztársaságban ezek a vélemények nyíltan, szabadon kifejezésre jutottak a népszavazással, de a Nyugat-Németországban folyó illegális népszavazás eredményei is azt mutatják, *hogy a nyugati hatalmak által megszállt zónák németjeinek nagy többsége* is szembenáll a bonni politikusokkal, a német nép árulóival. Nyugatnémetországi városok, üzemek, falvak százaiban és ezreiben folyik a népszavazás és a megkérdezettek 90—98 százaléka az újrafelfegyverzés ellen nyilatkozik. A Német Demokratikus Köztársaság népének állásfoglalása meg fogja szilárdítani *a nyugatnémetországiak ellenállását is a háborús uszítással, a felfegyverzéssel szemben.* A népszavazás eredménye erősíti a mozgalmat az egységes, demokratikus, szabad és a békéért harcoló népek táborát gyarapító Németországért s azért, hogy ezzel a Németországgal, az európai béke fontos biztosítékával még ebben az évben megkössék a békeszerződést.

A *Pravda* a népszavazással foglalkozó cikkében megállapítja: *„A német nép öntudatában döntő változás történt.* Németország egyszerű emberei nem akarják, hogy sorsuk felett imperialista mágnások és politikai jött-mentek rendelkezzenek. A szavazás megmutatja, hogy a lakosság legkülönbözőbb társadalmi, vallási és politikai rétegei egységesen foglalnak állást az újrafelfegyverzés ellen." A lap a továbbiakban utal a német tömegek felháborodására, amelyet a bonni kormánynak a népszavazás ellen kiadott rendelete váltott ki s így folytatja: „Nyugat-Németország lakossága nem hajlandó belenyugodni a megszállók és a bonni hatóságok önkényes eljárásába és szilárdan eltökélte: *minden akadályt ledönt, hogy kifejezésre juttassa tántoríthatatlan békeakaratát.*"

Tízmilliók és százmillIók a háborús uszítók ellen

Megállapítható, hogy a német népszavazás fokozta a nemzetközi békemozgalom győzelmes lendületét, elsősorban Nyugat-Európában, Franciaországban, Angliában, Belgiumban, Hollandiában, a skandináv országokban, amelyeknek népe — a történelmi tapasztalatok után érthetően — különleges figyelmet szentel a németországi eseményeknek, a német közvélemény alakulásának és állásfoglalásainak a béke és a háború kérdésében. A kapitalista országokban naponta újabb százezrek és milliók írják alá a Béke Világtanács felhívását, amely a négy nagyhatalom békeegyezményének megkötését követeli. Lengyelországban, Csehszlovákiában, Bulgáriában, Romániában, Magyarországon és Albániában többször tízmillió ember írta alá a felhívást, a Kínai Népköztársaságban az aláírások száma 246 millió.

A *Pravda* rámutat arra, hogy a gyarmati és függő országok népei is egyre aktívabban harcolnak az imperialista elnyomás ellen, a nemzeti függetlenségért, a békéért és a demokráciáért. A béke erői a demokrácia és a szocializmus hatalmas táborában — amelynek élén a Szovjetunió halad —, látják szilárd és megingathatatlan támaszukat. A békeszerető népek éberen figyelik a háborús gyujtogatók mesterkedéseit, egyre erélyesebben veszik kezükbe a béke megőrzésének ügyét és mindinkább felismerik, hogy *a béke védelme a világ minden népének ügye.* Tudatában vannak annak, hogy *a békéért, az emberiség jövőjéért folytatott csatát meg kell nyerni és ezt a csatát meg is nyerik.* Ez a szabadságszerető népek megingathatatlan akarata.

Hatszáz francia egyetemi tanár és tudós a békéért

Párizsban *hatszáz egyetemi tanár és tudós* gyűlt össze a kommunista tudományos kutatók meghívására, hogy meghallgassa André *Marty* beszédét a békeharcról. *Joliot-Curie* megnyitója és *Marty* előadása után felszólalt Georges *Bourguigon* orvosprofesszor s a következőket mondotta:

— *Nem vagyok kommunista, de szívvel-lélekkel ragaszkodom Franciaország szabadságához, függetlenségéhez és a békéhez. Egy új háború végzetes szerencsétlenség lenne az egész emberiség számára.*

A professzor bejelentette, hogy június 17-én, a franciaországi választások napján az Ellenállók és az Antifasiszták Köztársasági Uniójának listájára adja szavazatát, mert *ezt az uniót látja az egyetlen politikai tényezőnek, amely elég erős Franciaország békéjének megvédésére.*

A landsbergi akasztottak és a barátaik

Nyugat-Németországban az imperialista megszálló hatalmak képviselői, a bonni bábkormány, a munkásáruló Szociáldemokrata Párt és a hitlerizmus reaktivált katonai és gazdasági szakemberei fokozott buzgólkodást fejtenek ki annak érdekében, hogy a nyugati zónákat katonai táborrá, az amerikai agressziós tervek bázisává tegyék. Az újrafelfegyverzési láz napjaiban az USA náci szövetségeseit kínosan érintette, hogy *Landsbergben felakasztottak hét náci háborús bűnöst.* A kivégzés előzményei és az ítéletvégrehajtás után megjelent amerikai újságcikkek élesen rávilágítanak a *bonni rendszer erkölcstelenségére és arra a cinizmusra, amivel az amerikaiak a bűn, a bűnhődés és a megbocsátás kérdéseit kezelik.*

A landsbergi kivégzésekkel vezető helyen foglalkozik az amerikai sajtó, a legtekintélyesebbnek nevezett lapok vezércikkekben kérdezik: *Miért került sor ilyen későn a hét háborús főbűnös ügyében három évvel ezelőtt meghozott ítélet végrehajtására?* A cikkek — a *New York Times* és a *New York Herald Tribune* viszi a vezérszólamot — elmondják, hogy nem egyszerű gyilkosokról, nem kisbűnözőkről volt szó. A landsbergi akasztottak között van *az a tábornok, aki parancsot adott, hogy gyilkolják halomra a varsói getto szerencsétlen foglyait* s a parancsot végrehajtották. Egy másik tábornokról bebizonyosodott, hogy *nyolcvanezer,* a harmadikról, hogy *több mint hatvanezer embert* gyilkoltatott meg, vagy kínoztatott halálra. *Mind a hét elítélt kegyetlen tömeggyilkos volt, emberbőrbe bújt vadállat.*

Az olvasó joggal kérdezi: *Valóban, hogyan volt lehetséges,* hogy ezek a tömeggyilkosok *évekig* nem nyerték el büntetésüket. Olvasónk *ugyanazt kérdezi, amit az amerikai újságok.* Az olvasónak felelni tudunk, *az amerikai lapok azonban nem azért kérdeznek, mintha választ akarnának kapni.* A válasz ugyanis *visszaüt az Egyesült Államok egész politikájára, az amerikai sajtó magatartásának becstelenségére.* A hét tömeggyilkos ugyanis a jogerős halálos ítélet után azért ült még három évig bántatlanul Landsbergben, *mert az Egyesült Államok nyugatnémetországi főbiztossága nem adott engedélyt a kivégzésükre s ezt az egész amerikai jobboldali sajtó az akasztás napjáig helyeselte.* Az USA kormánya nyilvánvalóan napjainkig arra számított, hogy *amint fel tudja használni Guderiánt és a többi reaktivált náci tábornokot, esetleg fel tudja használni ezeket a gyilkosokat is.*

Az amerikai lapoknak a landsbergi kivégzéssel foglalkozó jelenlegi cikkei *mélyen elítélik azokat a németeket, akik az utolsó percig akadályozni próbálták az igazságos ítélet végrehajtását.* A cikkekből hiányzik a tömeggyilkosok aktív politikus barátainak és támogatóinak *felsorolása.* Mi legalább kisrészben *pótoljuk a hiányt.*

Krupp szabadonbocsátása után *a bonni kormány belügyminisztere* bejelentette, hogy lépéseket fognak tenni a hét landsbergi halálraítélt ügyének felülvizsgálása érdekében, mert *„a velük szemben gyakorolt kegyelem hatásosan szolgálná a lelki megbékélést és Nyugat-Németország barátságát az Egyesült Államokkal".*

A *bonni igazságügyminisztérium* hivatalosan eljárt a gyilkosok *amnesztiája* érdekében *McCloy* amerikai főbiztosnál, *majd felkérte az USA legfelsőbb bíróságát, hogy vizsgálja felül az ítéleteket.* (A legfelső bíróság *elutasította a közbenjárást és a fellebbezéseket* és így került sor a kivégzésekre.)

Adenauer néhány héttel ezelőtt *személyesen utasította a bonni pénzügyminisztert, hogy a szövetségi állampénztárból fizessék meg a hét tömeggyilkos ügyének perköltségét s a felülvizsgálat érdekében dolgozó német és amerikai ügyvédeket és szakértőket, mert „munkájukkal a nyugatnémet-amerikai közeledést szolgálták".*

USA-képviselők ellenőrzik Nyugat-Európában a katonai előkészületeket

Truman sajtóértekezleten bejelentette, hogy az Egyesült Államok katonai kiadásai a továbbiakban is szüntelenül növekedni fognak és az előirányzat szerint a jövő év közepéig a jelenleginek kétszeresére emelkednek. Ez azt jelenti, hogy a kiadások évi emelkedése több mint 30 milliárd dollár. Az elnök ugyanakkor közölte azt is, hogy „a védelmi célokra" előirányzott kiadások hatalmas megnövekedése következtében *tovább kell emelni az adókat és a lakosságra nehezedő terheket.*

Az amerikai fegyverkezési programm végrehajtása részben *Nyugat-Európában* folyik és ezzel van összefüggésben *az USA katonai vezetőinek sűrű nyugateurópai látogatása.* Most azt jelentik, hogy az Egyesült Államok kongresszusának vezetői *16 amerikai képviselőt* küldtek ki Nyugat-Európába, hogy *ellenőrizzék a háborús előkészületek menetét.* A csoport vezetője *Richards,* a washingtoni képviselőház külügyi bizottságának elnöke. *Richards* sajtónyilatkozatban elmondta, hogy a csoport utazását a nemzetvédelmi minisztérium és a külügyminisztérium közösen javasolta és *Rayburn,* a képviselőház elnöke jóváhagyta. A csoport *megbeszélést folytat Eisenhowerrel* Trumannak azzal a javaslatával kapcsolatban, hogy a következő költségvetési évben több mint hatmilliárd dollárt irányozzanak elő Nyugat-Európa felfegyverzésére. Az utazás célja *„értesülések szerzése a katonai előkészületekről"* — mondotta *Richards.*

A bizottság első útja *Franciaországba* vezet.

Bradley és Vandenberg tárgyalásai

Jelentettük, hogy Bradley tábornok, az USA vezérkari főnökei tanácsának elnöke, Párizsból Londonba utazott és ott angol katonai vezető körökkel folytat megbeszéléseket. Párizsi megfigyelők úgy vélik, hogy *Bradley* londoni megbeszéléseinek egyik főcélja *a földközitengeri körzet parancsnoksága kényes kérdésének megoldása.* Az amerikaiak *USA-tengernagyra* akarják bízni a körzet parancsnokságát, az angolok azonban újra és újra megismételték kérésüket, hogy a parancsnokságot *egy angol admirális* kapja. Valószínűleg az amerikai igények alátámasztását célozza egy legújabb intézkedés, amely *további amerikai flottaegységeket irányított a Földközi-tengerre,* ilymódon még jobban fokozza az USA haditengerészetének fölényét Angliával, Franciaországgal és Olaszországgal szemben a földközitengeri térségben.

Párizsban *Vandenberg* tábornok, az amerikai légierők vezérkari főnöke tanácskozik Anglia, Franciaország és Kanada légierejének odarendelt vezérkari főnökeivel. *Montgomery* tábornok Brüsszelben tanácskozik a belga nagyvezérkarral.

A párizsi baloldali sajtó rámutat arra, hogy a katonai megbeszélések *fokozzák a közvélemény nyugtalanságát és a háborús veszélyt.* Franciaország dolgozó tömegei látják, hogy a *Queuille-kormány az amerikaiakkal együttműködve Franciaországnak valóságos tüzfészekké alakítását készíti elő.*

Marshall Tokióban

Marshall tábornok, az Egyesült Államok nemzetvédelmi minisztere előzetes bejelentés nélkül szemlét tartott a koreai intervenciós csapatok felett, majd Tokióba érkezett, ahol *megjelenése nagy meglepetést keltett.* Marshall tokiói látogatásának célját a legszigorúbban titokban tartják.

Folytatódnak az olasz választások

Vasárnap 30 észak-, közép- és délolaszországi tartománynak több mint nyolcmillió választópolgára járul az urnák elé, a listakapcsolásra, hamisításra felépített új olasz választási rendszer alapján városi, községi és tartományi tanácsosokat választ. Ez lesz az olasz községi választások második harmada. A harmadik harmadra — a római választásokra is — októberben kerül sor.

Jelentettük, hogy Palmiro *Togliatti* Torinóból felhívással fordult az olasz szociáldemokrata dolgozókhoz, *ne támogassák vezetőiket a reakcióval való szövetségben.* A felhívás nyomán az Olasz Szociáldemokrata Párt *két helyi szervezete* felszólította párttagjait, *szavazzanak a Népi Tömb listájára.*

ÖT ORSZÁGOT ÉPÍTÜNK

Elkészült a tiszántúli főcsatorna egyik hatalmas kotrógépe

Hajdúnánáson pénteken adták át rendeltetésének a „Vörös Meteor" nevű elektromos meghajtású, Dieselmotoros kotrógépet, amely a tiszántúli főcsatorna hatalmas méretű földmunkáinak egyharmadát végzi majd el. Másfélmillió forint költséggel építették újjá a gépet, amelynek során tizenegyezer kiló vasanyagot, háromszáz méter gumiszalagot és ötszázezer forint értékű különböző villamosberendezést használtak fel.

A kotrógép huszonnégy óra alatt legalább kétezer köbméter földet kotor ki, ami kétszáz-kétszázötven kubikos napi teljesítményével ér fel.

A jövő évben további két ilyen nagyteljesítményű kotrógépet állítanak munkába, hogy a tisztántúli főcsatornát a kitűzött határidőre megépíthessék.

Kétszázezer forint jutalom a porcelán selejtcsökkentés előmozdítására

A porcelángyárak a tőkések idejében a nagyfeszültségű szigetelők gyártásánál 50, vagy még ennél is nagyobb százalékos selejttel dolgoztak. A gyárosok a porcelán árát olyan magasan állapították meg, hogy számításukat a nagyarányú selejt mellett is megtalálták. Az államosítás után a porcelángyárak dolgozói is fokozott harcot indítottak a magas selejt-százalék csökkentéséért. Az eredmény nem is maradt el, *a szigetelőgyárak selejtje 50 százalékról*

16 százalékra csökkent.

A pécsi és a kőbányai porcelángyárban a mult év végén, illetve az év elején jelentősen emelkedni kezdett a selejt-százalék. A magasabb termés elérése érdekében ugyanis új gyártási módszereket vezettek be, amelynek helyes alkalmazásához sem a műszakiak, sem a fizikai dolgozók még nem rendelkeztek megfelelő tapasztalatokkal. A pécsi porcelángyárban 32.6, a kőbányai porcelángyárban pedig 34.9 százalékra szökött fel a selejtszázalék. A Tervhivatal és a minisztérium segítségére sietett a magas selejttel dolgozó üzemeknek és erre annál is nagyobb szükség volt, mert porcelángyáraink látják el megfelelő szigetelőanyaggal az épülő Inotai Erőművet. A minisztérium által Pécsre küldött szakember útmutatása nyomán — de az üzemvezetés átszervezésével és az egyéni felelősség fokozott érvényesítésével is — sikerült a selejtet ismét a 16 százalékos normál selejtszint alá szorítani. Ugyanilyen eredményt értek el Kőbányán is. Mivel a szocialista gazdálkodásban a 16 százalékos normálselejt sem engedhető meg, *Vas* Zoltán miniszter, a Tervhivatal elnöke mind a pécsi, mind pedig a kőbányai porcelángyár dolgozóinak

100—100 ezer forintos jutalmat

tűzött ki azzal a céllal, hogy a normálselejtet a porcelángyárban korábban elképzelhetetlen alacsony szintre, 10 százalék alá szorítsák. A két üzem dolgozói örömmel fogadták az ösztönzőerejű jutalom kitűzését és elhatározták: még ebben az évben

tartósan 10 százalék alá szorítják a selejtet.

Deák Lajos, a hódmezővásárhelyi malom Népköztársasági Érdemérem bronz fokozatával kitüntetett főgépésze, a szakma legjobb dolgozója, a felszabadulás után húsz újítási és észszerűsítési javaslatot nyujtott be. Legutóbbi újításával a kazánból eltávolított salak melegének hasznosítását oldotta meg. Ez az észszerűsítés az üzemben

évi 13 vagon szénmegtakarítást

jelent. A nép állama a kiváló újítót kéthetes külföldi üdüléssel jutalmazza.

KÖZÖS ÜGY

Szőul messze van Bázakerettyétől. Molnári község ezer és ezer kilométer távolságra fekszik a koreai fronttól. De a mi gyermekeink már tudják, hogy Korea népe a magyar gyermekek életéért is küzd. Bázakerettyén és Molnári községben az iskolás gyerekek koreai albumot készítettek, ebbe beleragasztották a vásárolt bélyegeket s minden bélyeg mellé szép, girlandos írással odajegyezték a vásárló pajtás nevét.

A győrmegyei Lébény község is sok ezer km távolságra fekszik Koreától. De Lébény dolgozó parasztjai ugyanazért az ügyért dolgoznak, mint Korea népe. Ez az ügy a népek szabadságának ügye. A béke kivívásának és megőrzésének ügye.

Lébény tanácsa tudja, mi a kötelesség. Ez a község már túlteljesítette a tojásbeszolgáltatást. A tanács vezetői példát mutattak, hogyan kell segíteni Magyarország dolgozóit és testvéreinket, Korea küzdő népét, Korea árva gyerekeit.

Magyarország munkásosztályát, a városok dolgozóit azzal segítették, hogy időben elvégezték a növényápolást és a beszolgáltatáson felül már eddig is 23 ezer tojást adtak be C vételi jegyre. Korea gyerekeit azzal segítették, hogy adtak, amennyit csak tudtak. Jegyezzük ide: Kovalovszki Ferenc tanácselnök, ifj. Modrovits Gyula, a VB helyettes elnöke, Ördög József tanácstitkár egyenként 50—50 forintért jegyzett koreai bélyeget.

Tóth Vince tanító és özv. Juhász Ferencné tanácstag sok száz forint értékű bélyeggel indultak el a dolgozó parasztok portáira. Néhány óra mulva visszajöttek: „Még kérünk bélyegeket" — mondották.

A magyar parasztság tudja, hogy földjét Koreában is védik. A távoli nép katonái éppen úgy védik a győrmegyei kiosztott földeket, a termelőcsoportok szép jövendőjét, mint hazájukat.

Ezért adtak, ezért segítették Korea gyerekeit.

Június 15-ig jelentkezhetnek a tanulófiatalok a Dunai Vasmű építéséhez

Tanulófiataljaink lelkesen követik a DISZ Központi Vezetőségének felhívását: országszerte jelentkeznek, hogy a nyári szünidőben résztvehessenek békénk erődje, a Dunai Vasmű felépítésében. A DISZ alapszervezeteknél még június 15-ig lehet munkára jelentkezni. Az idén mintegy kétezer tanulófiatalt ér majd az a kitüntetés, hogy résztvehet szocialista városunk építésében.

Az építkezésen dolgozó tanulófiatalok munkájukért *teljesítménybért kapnak*. Aki teljesíti a száz százalékot, havonta mintegy hatszáz forintot kereshet, aki túlteljesíti, az természetesen teljesítményének megfelelően, többet. Gondoskodnak számukra munkaruhákról, teljes ellátást kapnak.

Ujabb „törvényes" négergyilkosság az USA-ban

Edward *Heneycutt*, huszonnégyéves néger munkást pénteken a Louisiana állambeli Operlousasban — mint az AFP jelenti — villamosszéken kivégezték. *Heneycuttet* — az amerikai fasiszták szokásos receptje szerint — azzal vádolták, hogy erőszakot követett el egy fehér nő ellen. Mint a bírósági tárgyaláson kiderült, *Heneycutt a tárgyalóteremben látta először „áldozatát"*. A faji őrület amerikai megszállottjai számára ez a tény természetesen semmit sem jelentett. Heneycutt kivégzése négy hónap alatt már a kilencedik „törvényes" négergyilkosság az USA-ban.

Stefán Major a Csehszlovák Köztársaság új budapesti követe

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Stefán Major rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a Csehszlovák Köztársaság új budapesti követe átadta megbízólevelét *Rónai* Sándornak, az Elnöki Tanács elnökének.

A megbízólevél átadásánál jelen voltak az Elnöki Tanács részéről *Kovács* István és *Nagy* Dániel, az Elnöki Tanács elnökhelyettesei, *Szabó* Piroska, az Elnöki Tanács titkára, valamint *Berei* Andor, a külügyminiszter első helyettese.

A koreai néphadsereg főparancsnokságának hadijelentése

A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság néphadseregének főparancsnoksága június 8-án közölte, hogy a koreai néphadsereg egységei, a kínai önkéntesekkel minden fronton szorosan együttműködve, sikeresen visszaverik az amerikai-angol intervenciós csapatoknak a 38. szélességi foktól északra indított ellentámadásait és mind emberben, mind anyagban súlyos veszteségeket okoznak az ellenségnek.

Június 8-án az ellenség tizenhárom repülőgépét lőtték le.

— **A nyugatnémet hajóépítőipar** termelési kapacitásának 25, az útépítés 60 százalékát nem használják ki nyersanyaghiány miatt.

A szovjet rádió műsorából

Vasárnap, június 10.

Moszkva I. 11.45: Zongoraverseny. 15.45: A moszkvai karénekiskola fiúkara énekel. 17.30: Kozlovszkij áriaestje. 18.00: Tarka zenekari est. 23.30: A Nagy Színház szólistáinak hangversenye. 0.25: Sosztákovics: Balettzene. — Moszkva II. 7.35: Operarészletek. 18.30: Orosz népdalok. 21.30: Balettzene. 22.35: Magyar könnyűzene. — Moszkva III. 20.30: Rachmaninov: I. szimfónia.

Hétfő, június 11.

Moszkva I. 11.20: A népi demokráciák dalai. 14.10: Szovjet szerzők dalai. 17.20: Orosz dalok. 22.05: Dal, tánc, muzsika. 23.00: Preobrazsenszkij és Barinova hangversenye. — Moszkva II. 15.00: Szimfónikus hangverseny. 19.50: Az Oszipov-együttes műsora. 20.30: Szovjet kamarazene.

Kedd, június 12.

Moszkva I. 16.30: Hangversenyközvetítés Tallinnból. 17.20: Szovjet szerzők dalai Robeson előadásában. 21.15: Tarka zenésest. 23.00: Lisztov-operettek részletei. — Moszkva II. 21.00: A leningrádi filharmonikusok hangversenye. (Vez. Mravinszkij.)

— **Kelet-Bajorországban** olyan nagy hiány van tantermekben, hogy az I. és II. osztályú tanulók részére csak napi kétórás előadásokat tartanak.

— **A televiziós készülékek gyártása** három hónap alatt 36 százalékkal csökkent az Egyesült Államokban.

A Munkaerőtartalékok Hivatala hírei

Ujabb vállalatok keresnek azonnali munkára szak- és segédmunkásokat:

Épületszerelő Ipari Központ keres női munkaerőket víz-fűtésszerelő átképzősnek 18-tól 35 éves korig. Jelentkezés az Épületszerelő Ipari Központ Munkaerőgazdálkodási Osztályán, Budapest, **VIII., Kisfaludy-u. 9. szám alatt a délelőtti órákban.**

Általános Szerelő Vállalat keres segédmunkásnak férfiakat és nőket. Jelentkezni lehet **VII., Madách Imre-út 7. sz.** alatt reggel 7-től délután 4 óráig.

Malomszerelő és Gépjavító Vállalat azonnali munkára keres vasesztergályos és lemezlakatos szakmunkásokat. Jelentkezés: a Malomszerelő és Gépjavító Vállalat Munkaerőgazdálkodási Osztályán, **Budapest, IX., Koppány-u. 5. sz.** alatt.

Szekérfuvarozási Vállalat budapesti munkára keres patkolókovács és kocsigyártó szakmunkásokat. Jelentkezni lehet: Szekérfuvarozási Vállalat központi munkahelyén, **Budapest, Szent László-út 15. sz.** alatt.

Épületbontási Vállalat lakásépítési munkálatokra azonnali felvételre keres vasbetonszerelő, kőműves, állványozó és ács szakmunkásokat, valamint segédmunkásnak férfiakat és nőket. Felvétel: Épületbontási Vállalat Munkaerőgazdálkodási Osztályán, **Budapest XIII., Szent István-körút 26. sz.** alatt.

Több vállalat keres vas- és fémesztergályos szakmunkásokat. Jelentkezés: **Bp., II., Ürömi-u. 24. szám alatt.**

A Solymári Téglagyár vidékről és Budapestről keres segédmunkásnak férfiakat. A vidékről jelentkező dolgozók részére szállást tud adni. Esetleg olyan munkavállalóknak, akik a kemencékből kihordást vállalnak, a vállalat a munkavállalók és családtagjaik részére lakást is tud adni. Jelentkezni lehet a Solymári Téglagyár Munkaerőgazdálkodási Osztályán, **Külső Bécsi-út.**

Vasöntöde és Gépgyár NV keres főgyártásvezető technikus és öntő munkavállalókat. Jelentkezés: Vasöntöde és Gépgyár NV-nél, **Budapest, VIII., Asztalos Sándor-utca 9. szám** alatt.

Vas- és Fémhulladékforgalmi Vállalat budapesti munkára keres segédmunkásnak férfiakat. A vidékről jelentkező dolgozók részére a vállalat szállást biztosít. Felvétel: Vas- és Fémhulladékforgalmi Vállalatnál, **Budapest, VII., Madách Imre-u. 7. sz.** alatt.

Építőipari vállalatok nagybudapesti és vidéki munkálataikra keresnek segédmunkásnak férfiakat és nőket:

Madarász-u. 22. sz. alatti: Budapesti Magasépítési Vállalat;

Mester-u. 1. sz. alatti: Budapesti Egyesült Középítési Vállalat, Dunamenti Magasépítési Vállalat, Budapesti Magasépítési Vállalat.

Nagyfuvaros-u. 18. sz. alatti: Budapesti Egyesült Középítési Vállalat, Kőbányai Középítési Vállalat, Központi Lakásépítő Vállalat, Épületkarbantartó Vállalat.

Ürömi-utca 24. sz. alatti: Gyárkémény- és Kazánépítő vállalat.

Emilian Bukov:

Győzelmes tavasz

Forr a tavasz.
Tüze lángjaitól
Csillog a szem s fut a bánat.
Lélekzik a lomb.
S nézd: vége sehol
Vize partlalan áradatának!

Ömlik a fény.
A tetőkre zuhog
S arcokra, fejekre alálolg.
Megrészegedik
A szem s a torok
Forró bora jó zamatától.

Nyujtózik a kert,
Mint hosszú, nehéz,
Mély álom után, aki ébred.
Egy édeset ásít,
Úgy néz körül és
Várja, nem ismerik-é meg?

Fegyverben a kert!
Rügy-ezrede nő,
Kész felsorakozva a harcra.
S indul, hogy az élet
És a jövő
Teli bimbóit kifakassza.

Duzzad a nedvtől
A csöpp rügy! A lomb!...
Nézd, mennyi, de mennyi virág van...
Győz a tavasz, győz.
Ünnepe zsong
S szétárad a nap sugarában.

József Attila:

Fiatal életek indulója

Apáink mindig robotoltak,
Hogy lenne enni kevés kenyerünk,
Bús kedvvel, daccal, de dologban voltak.
Az isten se törődött velünk.

De felnőttünk már valahára,
Kik nem tudjuk, mi az vigan élni,
És mostan vashittel, jó bátorsággal
Sorsunk akarjuk fölcserélni.

Tudjuk, apánkkal gyávák voltunk,
Nem volt jogunk se csak igazságunk.
Most nincs, ki megállhat az élet-úton,
De ha akad, nyakára hágunk.

Mi vagyunk az Élet fiai,
A küzdelemre fölkent daliák,
Megmozdulunk, hajh, összeroppan akkor
Alattunk ez a régi világ!

A Bolsevik Párt története VI. fejezetét mutatja be a Munkásmozgalmi Intézet új kiállítása

A Magyar Munkásmozgalmi Intézet most nyitotta meg az Intézet (Főutca 1.) helyiségeiben a Bolsevik Párt története VI. fejezetét bemutató kiállítást. A kiállítás anyaga az 1914—1917. márciusa közötti időszakot öleli fel. Rávilágít az imperialista háború keletkezésére és okaira. Bemutatja a Bolsevik Párt harcát az imperialista kormányokat kiszolgáló munkásárulók ellen és a Párt elméletét és taktikáját a háború, a béke és a forradalom kérdésében. A kiállítás bemutatja a cárizmus megdöntésére, a februári forradalomra és a Munkás- és Katonaküldöttek Szovjetjeinek megalakulására vonatkozó fontosabb történelmi események anyagát.

A Magyar Tudományos Akadémia

III. osztálya felolvasó ülést tart június 11-én, hétfőn délután öt órakor az Akadémia felolvasó-üléstermében (V., Akadémia-utca 2).

Tárgy: *a)* Jánossy Lajos Akadémikus: A Laplace-transzformáció szerepéről a valószínűségszámításban.

b) Jánossy Lajos akadémikus: Az elektrónsokszorozóban fellépő elektrónlavina eloszlásfüggvényéről.

c) Gombás Pál akadémikus bemutatja Hoffmann Tibor: „Binér lineális ötvözetek elmélete" című dolgozatát.

Jánossy Lajos akadémikus bemutatja Neugebauer Tibor: „Egy új összefüggés a gravitáció és a mágnesesség között" című dolgozatát.

Gyulai Zoltán levelező-tag bemutatja Nagy Elemér és Gergely György: „Foszforeszcencia spektrumok", Gergely György: „A willemit lumineszkálásának időbeni lefolyása" és Bodó Zalán: Lumineszcens porok optikai tulajdonságai" című dolgozatait.

Az Akadémia vegyész csoportja felolvasó ülést tart június 15-én, pénteken d. u. öt órakor az Akadémia-u. 2. alatti üléstermében.

Tárgy: Dr. Varga József akadémikus: Benzinpárlat dehidrociklizálása 300 atmoszféráig terjedő nyomásokon.

Dr. Imre Lajos: Határfelületi elektromos kettős-rétegek termodinamikai sajátosságai.

A Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya felolvasó ülést tart június 12-én, kedden d. u. fél hat órakor a M. T. A. felolvasó üléstermében. V., Akadémia-u. 2.

Tárgy: Rácz István gépészmérnök: Mátrixok alkalmazása az erősáramú elektrotechnikai számításokban.

NAPLÓ

Felhős idő

A Meteorológiai Intézet jelenti június 9-én szombaton délben 12 órakor:

Az eddig csak az Alpok és a Kárpátok vidékére korlátozódó csapadékos időjárás most Európa nagy részére kiterjedt, egyrészt a Sarkvidékről kiáramló hűvös, másrészt az Óceánról és a Földközi-tengerről szárazföldünkre beáramló enyhe, illetve meleg légtömegek keveredése nyomán. Száraz az idő átmenetileg Lengyelországban, valamint a Volga és az Ural közötti terület felett. Hazánkban pénteken többfelé volt zivatar. Szabadsághegyen 44, Balassagyarmaton 37 a Meteorológiai Intézetben 30, Bodvaszilason és Galgamácson 28, Tiszabecsén 24 milliméter csapadékot mértek. A hőmérséklet csúcsértéke országszerte 23—26 fok volt. Ma hajnalra 13—16 fokra hűlt le a levegő.

Budapesten szombaton 12 órakor a hőmérséklet 18 Celsius-fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 753 milliméter, alig változik.

Várható időjárás vasárnap estig: erősen felhős idő további záporokkal, zivatarokkal. Mérsékelt délidélnyugati, majd élénkebb nyugatiészaknyugati szél. A hőmérséklet főleg nyugaton csökken. Várható hőmérsékleti értékek az ország területére: reggel 12—15, délben 18—21, kejeten 21—24 fok között.

— **A Magyar-Szovjet Társaság** Képzőművészeti Szakosztálya és a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége rendezésében június 11-én hétfőn este 7 órakor *Ék* Sándor képzőművészeti főiskolai professzor, Kossuth-díjjal és Munkácsy-díjjal kitüntetett festőművész beszámol a Szovjetunióban szerzett tapasztalatairól. A beszámolóhoz hozzászólnak: *Bán* Béla, *Bernáth* Aurél, *F. Gáspár* Annie festőművészek, *Pátzay* Pál és *Szabó* Iván szobrászművészek, valamint *Végvári* Lajos művészettörténész, a Szovjetunióban járt képzőművész-küldöttség tagja. Az előadás helye: Zeneművészeti Főiskola kisterme (V., Liszt Ferenc tér 8).

— **A fülöpszigeti népi felszabadító hadsereg** egységei Luzen szigetén, Bataan-tartományban súlyos vereséget mértek a kormánycsapatokra és nagy hadizsákmányra tettek szert.

— **A londoni kikötőben** már 87-re emelkedett a kirakatlan élelmiszerszállító hajók száma. A kikötői ellenőrök tovább sztrájkolnak és ezért 8000 dokkmunkás nem tudta megkezdeni a kirakodást.

— **Sebesült görög katonák és tisztek** érkeztek a koreai frontról Athénbe.

— **Fejlődéstörténeti kiállítás** nyílik meg vasárnap Karcagon a Györffy-múzeumban. A kiállítás anyagát az Országos Természettudományi Múzeum állította össze. Megtekinthető: július 1-ig.

— **Görögországban** a monarchofasiszta hatóságok támogatásával titoista ügynökök működnek és a népi ellenállás táborának bomlasztására törekszenek.

— **Egy csoport koreai munkást** üdülésre hívtak meg Romániába.

— **Nyugatnémetországi zsoldosok** egy századnyi egységét Nyugat-Berlinből elszállították. Csak annyit közöltek a katonákkal, hogy *Ausztráliába kerülnek* és egy amerikai támaszponton teljesítenek majd szolgálatot.

— **A bonni rendőrhadsereget** nehézpáncélosokkal szerelik fel, ismerték be az alsószászországi belügyminisztériumban.

— **A japán „rendőrség"** létszámát újból felemelik. A tokiói parlament jóváhagyta a létszámemelést.

— **Lübeck nyugatnémetországi kikötővárosban** 32.000 háborús menekült nyomortanyákban táborozik. Minthogy a bonni kormány „határvédelem céljaira" újabb épületeket követelt Lübeck városától, a menekültek tiltakozó sürgönyt küldtek Adenauernek és követelték, hogy végre, hat évvel a háború befejezése után, gondoskodjanak az ő elhelyezésükről is.

— **A bécsi húshiány fokozódik,** az osztrák főváros a legutóbbi napokban 1500 marha helyett már csak 250-et kapott a szállítóktól. A marhakereskedők és az osztrák kulákok *teljes húsbojkottal* fenyegetőznek, arra az esetre, ha az osztrák kormány nem engedélyez áremeléseket. A mult héten Bécsben több uzsoráskodó nagykereskedőt őrizetbe vettek.

— **Rómában több mint 6000 közalkalmazott** részleges munkabeszüntetéssel támogatta az olasz közalkalmazottak fizetésemelési követeléseit.

— **Az Egyesült Államokban** fokozódik a haladó elemek üldözése. Bostonban és New Yorkban több letartóztatás történt.

— **A Szovjet Festőművészet** című kiállítás Mosonmagyaróváron, az Állami Múzeumban vasárnap nyílik meg és június 27-ig lesz nyitva.

— **A koreai gyermekek javára** két Budapesten szereplő külföldi művész, a csehszlovák Vera *Krilova* és a lengyel Edmunt *Kossowski* ezer-ezer forintot adtak.

— **Az iráni olajipar államosítási törvény** végrehajtása körül rejtélyes huzavona mutatkozik, amelyet a perzsa sajtó és a teheráni politikai körök egyrésze élesen elítél. A teheráni lapok követelik az államosítási törvény végrehajtásának meggyorsítását.

— **A Koreában járt nemzetközi női vizsgálóbizottság** angol tagja, Monica *Felton* Prágában kijelentette: „Saját szemünkkel győződtünk meg arról, hogy az amerikaiak milyen embertelenül garázdálkodnak Koreában. Az amerikai imperialisták semmiben sem különböznek a hitleristáktól, akik egész nemzetek elpusztítására törekedtek."

— **Lidice csehszlovákiai városában,** amelyet a nácik kilenc évvel ezelőtt vadállati kegyetlenséggel elpusztítottak, június 10-én nagyszabású béketüntetést rendeznek.

— **Geraszimov szovjet filmrendezőtől és Emi Szlao kínai költőtől** — mint jelentettük — az angol kormány megtagadta a beutazási engedélyt. *Pritt*, az Angol Békevédelmi Bizottság végrehajtóbizottság elnöke és Hewlett *Johnson* canterburyi érsek helynök tiltakozott a kormány döntése ellen.

— **Franciaországban többezer tiltakozó munkabeszüntetés** történt, tiltakozásul a CGT párizskörzeti székháza ellen intézett gaulleista merénylet és rendőrségi provokáció miatt.

— **Lingo** tanár a nyugatnémetországi amerikai főbiztosság megbízásából „a nyugatnémet úthálózat stratégiai értékét" tanulmányozza.

— **A sörgyárak** különös gondot fordítanak a nyári idény közeledtével a fejlődő vidéki városok igényeinek kielégítésére. Így szövetkezeti városaink: Karcag, Túrkeve jóval nagyobb mennyiségű sört kapnak, mint tavaly. Dunapentelén új, korszerű sörraktárt létesítenek.

— **A drezdai Zwinger,** *Pöppelmann* híres német építész műve romjaiból régi szépségében újjáépül. Szobrászok, építészek, műlakatosok és festők fáradoznak azon, hogy eredeti formájában visszaállítsák a barokk építészetnek ezt a remekét. A 400 szoboralak közül, amelyek az angol-amerikai terrorbombázás következtében elpusztultak, a szobrászok 200-at már újra kifaragtak. Az idén tovább folyik a Harangjáték-pavillon helyreállítása.

— **Tengeri leopárddal gazdagodott a moszkvai Állatkert.** Odesszából repülőgépen tengeri leopárdot szállítottak Moszkvába. Ezt az igen ritka fókafajtát a „Dicsőség" bálnavadászflotilla tengerészei ajándékozták a moszkvai Állatkertnek. A tengeri leopárd az antarktiszi vizek egyik legveszélyesebb ragadozója. Hosszúsága két és fél méter, súlya 126 kilogramm.

— **Montevideóban a munkásság** megismétlődő tüntetései arra kényszerítették a városi hatóságot, hogy érvénytelenítsék a villamostarifa 25 százalékos drágítását.

— **Anglia ipari termelése** a nyersanyaghiány következtében márciusban 5.3 százalékkal volt alacsonyabb a februárinál.

Sportműsor

SZOMBAT:

Uszás: Bp. Kinizsi úszóversenye, utána Bp. Kinizsi—Bp. Bástya és Bp. Vasas—Honvéd bajnoki vízilabda-mérkőzések, Sportuszoda, 19 óra. — Hírverő úszóverseny Debrecenben.

VASÁRNAP:

Uszás: Bp. Kinizsi úszóversenye, utána Cs. Vasas—Egri Fáklya, Bp. Előre—Bp. Dózsa bajnoki vízilabdamérkőzések, Sportuszoda, 19 óra.

Atlétika: Bp. Honvéd válogató jellegű országos versenye, Kispest, 17 óra.

Labdarúgás: Budapest—Vidék építő válogatottak mérkőzése, *Békéscsaban*. — Győri Vasas—Bp. Dózsa NB. I. osztályú mérkőzés, *Győr*. — Szentesi Honvéd—Kiskunhalasi Honvéd országos Honvéd bajnoki mérkőzés *Kecskeméten*.

Birkózás: Országos egyéni kötöttfogású, hivatali bajnokság, Sportcsarnok, 10 óra. A döntőkre 19 órakor kerül sor.

Motor: Bp. Előre motoros gyorsasági versenye, Attila-u. és Mikó-u. sarok, 10 óra.

Evezés: Bp. Honvéd legutóbbi versenyének elmaradt I. és II. oszt. férfi nyolcasainak versenye, Margitsziget melletti pesti Duna-ág, 19 óra.

A szovjet képzőművészete és a művészek helyzete a Szovjet-Unióban

Ezzel a címmel tartott érdekes előadást *Alex Keil (Ék Sándor)*, a Vörös Hadsereg magyarszármazású főhadnagya, a Képzőművészeti Főiskola zsufolásig megtelt nagytermében. Elmondotta az előadó, hogy az a „formalizmus", amely Európa mai képzőművészetét — és így a magyart is — jellemzi, a szovjet művészetében már régóta helyet adott annak a realizmusnak, amely a nép alkotó erejéből fakad. Ez annyit jelent, hogy az önmagáért való művészet helyett, amely csak egy kis csoporté, de idegen a néptől, olyan művészi irány kerekedett felül, amely az életbe markol és a nagy tömegeké. A szovjet művészete a szocializmushoz van kötve. Tartalmában: szocialista, formájában: nemzeti. A most lezajlott dicsőséges háború nagy élménye foglalkoztatja ma a szovjet művészeit, akik hatalmas kiállításra készülnek háborús műveikből. Az előadó ezután rátért a művészet helyzetének ismertetésére a Szovjet-Unióban. Elmondotta, hogy a Népbiztosok Tanácsában van egy népbiztosi hatáskörrel felruházott bizottság, amely a művészet ügyeit intézi. Ez adja ki a művészeknek a megrendeléseket, ez ad nekik témákat a szovjetnép életéből. Ezen az állami szerven kívül, a társadalmi intézmények megrendelései is bőségesen gondoskodnak arról, hogy a szovjet képzőművészei anyagi gondoktól mentesen élhessenek munkájuknak. Az előadást érdeklődéssel hallgatta végig a közönség, melynek soraiban ott voltak mai képzőművészetünk legkiválóbb mesterei és igen nagy számban a művészfiatalság.

Bécsben átadták a forgalomnak az összes pályaudvarokat

Bécs, jún. 12.

Az osztrák főváros pályaudvarait már rendbehozták és átadták a forgalomnak.

Részleges napfogyatkozás látható Nagy-Britanniában

London, jún. 12.

Július 9-én, greenwichi idő szerint 12 óra 45 perc és 15 óra 11 perc között, részles napfogyatkozást lehet látni Nagy-Britannia minden részében.

Dickens-estélyek és kiállítások a Szovjet-Unióban

Moszkva, jún. 12. (TASS)

Dickens halálának 75. évfordulója alkalmából a Szovjet-Unió több városában irodalmi estélyeket tartottak és a nagy író műveiből kiállítást is rendeztek. Moszkvában a külföldi irodalom könyvtárában Evgeni Lann orosz regényíró tartott előadást Dickens munkásságáról és részleteket olvasott fel Dickensről szóló új regényéből. Ez a könyv az első orosznyelvű munka, amely regény formájában leírja a nagy író egész életét.

Dickens az egyik legnépszerűbb nyugati író a Szovjet-Unióban. Műveit a Szovjet-Unió köztársaságaiban 15 nyelvre fordították le és mintegy 2,500.000 példányszámban forognak közkézen. A tiszteletére Moszkvában rendezett kiállításon több mint 150 könyve, illetve róla írott könyv szerepel. Műveinek legtöbb kiadását angol festők díszes képei ékesítik.

A leningrádi kiállítás bemutatja műveinek 1868-ban kiadott első angolnyelvű teljes sorozatát, angol, amerikai és francia újságoknak Dickensről írott cikkeit és Stefan Zweignek és más íróknak róla szóló munkáit.

Az évforduló alkalmából több szovjet kiadóvállalat ismét kiadja Dickens műveinek orosznyelvű sorozatát.

Sztálin tábornagy köszönő távirata Truman elnökhöz

Moszkva, jún. 12. (TASS)

Sztálin a következő táviratot küldte Truman elnöknek:

Fehér Ház, Washington.

A támadók ellen viselt közös háborúban az egymásnak nyújtandó segítség elveiről kötött szovjet-amerikai egyezmény harmadik évfordulója alkalmából kérem Önt és az Amerikai Egyesült Államok kormányát, fogadja a szovjet kormány és saját magam köszönetét. Ez az egyezmény, melynek alapján az Amerikai Egyesült Államok az európai háború alatt fegyvereket, hadianyagot és élelmiszert küldtek a kölcsön-bérleti törvény értelmében a Szovjet-Uniónak, fontos szerepet játszott és nagy mértékben elősegítette a közös ellenség — a hitleri Németország — ellen viselt háború győzelmes befejezését. Szilárd meggyőződésem, hogy a Szovjet-Unió és az Amerikai Egyesült Államok között a közös küzdelemben megerősödött baráti kapcsolatok a jövőben még tovább fejlődnek népeink javára és a valamennyi békeszerető nép közötti tartós együttműködés érdekében. (MTI)

Az angol parlament pénteken feloszlik

London, június 12.

Az angol parlament pénteken feloszlik. Ebben az évszázadban ez volt a leghosszabb ideig működő angol országgyűlés.

Kiutasították Svájcból Mussolini lányát

Páris, június 12.

Milánói jelentés szerint a svájci hatóságok kiutasították Mussolini Eddát, Ciano özvegyét és Volpi grófot, az ismert olasz pénzembert.

Imrédyt és Oláh Györgyöt Linzben látták utoljára

Szálasiék utolsó „vidám napjai" Payerbach-Reichenauban
A Nemzetvezető egész nap gyártotta őrült beadványait Hitlerhez

Általában az a nézet van elterjedve, hogy Szálasi és még el nem csípett társai a vorarlbergi hegyek között bujkálnak s valószínűleg a svájci határon remegő térdekkel titkos csempészösvényeket keresnek, amelyeken keresztül feltűnés nélkül bejuthatnának az igéret földjére. *Imrédy Bélát* és *Oláh Györgyöt*, az *„Egyedül Vagyunk"* vérestollú főszerkesztőjét utoljára Linzben látták. Társaságukban volt *Megyery Ella*, a rövid ideig Bécsben is megjelenő „Pester Lloyd" főmunkatársa és *Irinyi Jenő* kormányfőtanácsos úr, Kolossváry-Borcsa „lejbzsurnalisztája", a berlini magyar idegenforgalmi iroda vezetője. Lehet, hogy talán az osztrák és német idegenforgalmi viszonyokban jártas és így helyi ismeretekkel rendelkező Irinyi látta el a búvóhelyet illetően hasznos tipekkel menekülő fasiszta főnökeit és társait.

Utolsó vidám állomásuk Payerbach-Reichenauban volt, ahová még testületileg vonult be a Szálasi-kormány. Egy kellemes tavaszi éjszakán, a legnagyobb csendben futott be a menekülő magyar fasiszta vezérkar első csoportja a Semmering lábánál fekvő kis osztrák fürdőhelyre... *Szálasi... József apánk... Beregffy-Berger* hadügyminiszter és *Kemény* külügyminiszter urak, valamint többen mások. Másnap érkezett *Imrédy, Oláh György, Rupprecht Olivér* és a többi csodaszarvas. Kíséretükben számos málhás szekér, jól megrakva élelmiszerekkel, hogy kitarthassanak a végső győzelemig. Az urak több penziót foglaltak le és napjaikat részben kellemes semmitevéssel és egészségügyi sétákkal, részben intrikákkal és veszekedéssel töltötték.

Egyedül Szálasi dolgozott megszállva. Irodája előtt kézigránátos terrorista állt őrt, miközben bent a Nemzetvédő sűrűn rótta az árkus papirokat. Országalkotó terveket szerkesztett és beadványokat Hitlerhez, sürgős kihallgatásokat kérve. Beadványait Kemény külügyér úr terjesztette elő Bécsben, ahol illetékes helyen közönyös vállvonogatások közepette vették át és a kihallgatásra vonatkozó kéréseket minden esetben megtagadták, úgyhogy végül a külügyminiszter már nem is továbbította a vezértől kapott és nyilván a szokott zagyva őrültségeket tartalmazó írásokat.

A falucska lakói mesélik, hogy az urak egyideig meglehetős vidáman éltek s miközben a hazájukból erőszakkal elhurcolt magyar honvédek éhesen és rongyosan gyalogoltak az országutakon a morva front felé bevetésre, a kis villákban sokszor kivilágos virradatig kihallatszott a gramofon zenéje. Folyt az „úri muri". A jó hangulat azonban nem tartott sokáig, a nagy államférfiak egyre gyakrabban tanulmányozták gondterhelt arccal a térképet — és egy langyos tavaszi éjszakán, ahogy jöttek, a legnagyobb csendben és feltűnés nélkül odább állt az egész társaság. Csak kitartás! Reméljük, rövidesen a Népbíróság előtt látjuk őket.

(andor leon)

Az amerikai 3. és 7. hadsereg szállja meg Németországot

Páris, jún 12.

Az amerikai főhadiszállás hétfő esti közlése szerint Németország amerikai megszállás alá kerülő részét az amerikai 3. és 7. hadsereg szállja meg. Mindkét hadsereg kiválóan harcolt a németországi áttörési hadműveletekben. Az amerikai 15. hadsereget visszavonják.

Ámokfutó garázdálkodik Rouenban

Páris, jún. 12. (Reuter)

Mint Rouenból jelentik, egy őrült gyilkos garázdálkodik a városban és eddig tizennégy személyt ölt meg, köztük két rendőrt. Az őrült ezenkívül kilenc embert megsebesített. Első áldozata egy fiatal leány volt. A rendőrség, csendőrség és gépesített katonaság üldözi a gyilkos őrültet.

EGYENRUHA ÉS POLITIKA

Nem szeretjük az álszenteskedést és a hazug frázisokat. Ma, amikor minden életmegnyilvánulásunk szerves függvénye a politikának: nem mondhatunk olyanokat, hogy a katona ne politizáljon. Mint ahogy az elmúlott nyilas-rémkorszak is hazudott, amikor fennen hangoztatta ezt az elvet, de mégis kényszerítette embereit, hogy nagyon is politizáljanak. Minden gondolkodó, öntudatos ember ma lépten-nyomon belekapcsolódik a politikába. Ez nem csupán kötelessége, hanem joga is akkor, amikor a politika belejátszik az élet minden megnyilvánulásába.

Igen, a katonának is politizálnia kell, ami más szóval annyit jelent: *tudnia kell, milyen célok szolgálatában használja fegyverét és milyen célkitűzés diktálja katonai cselekedeteit.* Természetes, hogy ez a politizálás *az egész magyar nép, tehát a munkásság, parasztság és dolgozó intelligencia közös, haladó érdekeivel való foglalkozást jelenti.*

Vannak történeti periódusok, amikor minden politika. Ezerszeresen így van ez ma és ezerszeresen vonatkozik a katonákra, akiknek lelkes kiállását csak olyan demokratikus politika biztosíthatja, *amely politika nem csupán megengedi, hanem meg is követeli tőlük, hogy az egész nemzet érdekében politikai tevékenységet fejtsenek ki.*

Magyar szabadsághősök kiállítása

A céltudatosan hamis magyar történetírás elhallgatta vagy legalább is elhomályosította azt a tényt, hogy mily szépen s feltűnően nagy számmal szerepeltek magyarok a múlt század szabadságharcaiban. Csak újabban hallott egy keveset közönségünk *Kovách* ezredes és társai szerepéről Washington harcaiban, az északamerikai szabadságharc 7 magyar tábornokáról, sok tisztjéről és legényeiről. Valamivel többet tud a közönség az olaszországi légiókról, de semmit sem tud például a kubai, genfi forradalom, a párisi kommün magyar hőseiről. Helyes tehát, hogy *Ács Tivadar* kormánybiztos vezetésével a Magyarok Világszövetsége kiállítást rendez a *„Magyarok a világ szabadságharcaiban"* címmel s hogy nemcsak ama hősök dicsőségét mutatja be, akik a Szovjet áldozatos forradalmában, harcaiban s a spanyol polgárháborúban érdemelték ki a szabadságszerető népek elismerését, de főként a *Petőfi-brigád*, a *Tito*, a makimozgalom s mindama magyarok szerepét, akik tízezrével vettek részt a reakció elleni igen kockázatos küzdelmekben.

Kötelező az üzleti ármegjelölés

Illetékes helyről kapott értesülés szerint *a kirakatban elhelyezett minden egyes árúcikk árát szembetűnő módon úgy kell feltüntetni, hogy azt a kirakat szemlélője elolvassa. Az élelmi cikkek eladási árát tartalmazó árjegyzéket az üzlethelyiségben vagy árusító helyen a vevők által jól olvasható módon kell kifüggeszteni.*

A rendeletet megszegő vagy kijátszó iparosok és kereskedők kihágást követnek el. Súlyosabb esetekben a rendelet megszegőjével szemben rendőrhatósági őrizetbevételnek (internálásnak) is helye van.

A kormány a rendelet pontos megtartásához fűződő nagyjelentőségű közgazdasági érdekek védelmében a rendelet végrehajtását a legszigorúbban ellenőriztetni fogja és a rendeletet megszegőkkel szemben a megtorló intézkedéseket haladéktalanul foganatosítani kívánja.

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság kiáltványa a magyar társadalomhoz

A most megalakult Magyar-Szovjet Művelődési Társaság kiáltvánnyal fordult *minden dolgozó magyarhoz és különösen az értelmiségi pályák munkásaihoz.* Ebben a kiáltványban a társaság részletesen megindokolja, hogy az elmult évtizedek alatt a magyar írók, tudósok és művészek miért kényszerültek tájékozatlanságban élni a Szovjet-Unió anyagi és szellemi élete felől. A rágalomnak és a háborús uszításnak mérge ellen, amellyel a reakció és a német befolyás a magyar népet megrontotta, nem tudtunk kellőképpen védekezni. A magyar demokratikus átalakulás után azonban megváltozott a helyzet és most már itt az idő, hogy elmélyítsük a tudományos irodalmi és művészi kapcsolatokat.

— *Nem kételkedünk abban* — mondja a kiáltvány —, *hogy a Szovjet-Unió ragyogó szellemi életének megismerése el fogja takarítani nemzetünk lelkéből a rágalmak és uszítások utolsó salakját is. Nem kételkedünk abban, hogy a mi szellemi életünk eredményei, ha a Szovjet-Unióban ismertté válnak, hozzá fognak járulni nemzeti becsületünk visszaszerzéséhez, a nevünkben elkövetett gonosztettek után.*

A kiáltvány ezekután felhívja Magyarország szellemi munkásait, hogy támogassák a Társaság munkáját.

Hat. eng. kerékpártaxi

Egy fővárosi vállalkozó hatósági engedélyt kapott úgynevezett kerékpártaxi üzembehelyezésére. Háromkerekű kerékpárra szerelt ülésen foglal helyet az utas. A kerékpártaxin óraszerkezett van, amely az időt mutatja. Az új jármű viteldíja nem mondható olcsónak, mert óránként 120—140 pengő lesz az ár.

Ifj. Pallavicini György jelentkezett a párisi rádióban

A párisi rádió magyarnyelvű adása során hétfőn a németek által Budapestről elhurcolt ifj. *Pallavicini György* őrgróf jelentkezett. Az ifjabb Pallaviciniről néhány nappal ezelőtt érkezett a Vöröskereszt útján hír, hogy a dachaui internálótáborban van. Azóta sikerült onnan Párisba jutnia és a rádió elé kerülnie. Ifj. Pallavicini György rádióbeszédében azzal a kéréssel fordult a magyar kormányhoz, foglalkozzék fokozottabban az internálótáborokban sínylődő magyarok mielőbbi hazaszállításának kérdésével. Arra kérte a hallgatókat, közöljék dálnoki *Miklós Béla* miniszterelnökkel, hogy fia ugyancsak Dachauban szenvedett és legközelebb ő is beszélni fog a párisi rádióban.

A franciák néhány nap alatt befejezik Sziria kiürítését

Beirut, jún. 12. (AFP)

A franciák néhány nap alatt befejezik Szíria tényleges kiürítését. A polgári tisztviselők, a francia kereskedők, a tanárok, a szerzetesek és az apácák, továbbá a katonák asszonyai és gyermekei Libanonba távoznak. (MTI)

— **A Magyar Individuálpszichológiai Egyesület** pénteken, június 15-én, 17 órakor, Szerb-utca 23. sz. al. rendezi 260. vitaestjét, melyen Bíróné dr. Graber Emma, Ehrengruber Gizella, dr. Máday István, F. Rappai Kiári és Somogyi Ferdinanda fogja az egyesület nevelési reformtervezetének II. részét ismertetni.

— **Veres Péter a magyar demokráciáról.** A Nemzeti Parasztpárt „Rend a romokban" című sorozatában a Zeneművészeti Főiskola kistermében június 13-án, délután 5 órakor, Veres Péter, a Nemzeti Parasztpárt elnöke tart előadást a magyar demokráciáról.

— **A magyar képzőművészek** anyagi helyzetének alátámasztására megalakul a Magyar Képzőművészek Alkotásait Értékesítő Szövetkezet. A szövetkezet elnökségét a képzőművészek régi lelkes barátja, dr. Oltványi Imre, a Magyar Nemzeti Bank elnöke vállalta, társelnöke Petrovics Elek és ügyvezető alelnöke dr. Lengyel Lajos.

AKI EMBER MARADT...

A Vilma királynő-út és Bajza-utca sarkán, az evangélikus iskola épületében helyezték el az 1. sz. Honvéd Helyőrségi Kórházat. Ez volt az első, amely a nyilasok kiürítési terrorjának ellenállt és az utolsó, amely az ostromgyűrű előtt, végül mégis elhagyni kényszerült a várost.

Előrebocsátom, a kórházról és parancsnokáról adataimat nem mint ujságíró szereztem, hanem a legilletékesebb, leghitelesebb úton: közel három hónapig voltam a kórház lakója, mint súlyos sebesült. A tavalyi, július 2-i nagy budapesti bombázósereg egyik osztaga, közel négyszáz gép, a ferihegyi repülőtér maradványait készítette el. Századunk ott dolgozott a szabad ég alatt, bunkerbe, árokba bújni nem volt szabad, elfutni sem, a német őrmester revolverrel állt az autója mellett. De mikor a vezérgép meghúzta fejünk felett a célzó-csikot, az őrmester beugrott az autóba és elmenekült. Mint gazdái később, Hitler, Himmler és társai. A háromnegyedórás szőnyegbombázás eredménye a szitává lyukasztott repülőtér, — és az elkerülhetetlen áldozatok nagy száma. Századunkból tizenegy halott és negyven sebesült. Süketnémán, roncsolt idegekkel vittek a sebesültekkel a rákoshegyi kötöző-állomásra. Riadó után mentőautó futott a reptérre és összeszedte a sebesülteket. Az 1.-es Helyőrségi Kórház sebesültszállító autója volt. A kórház udvarán már vártak az orvosok. Ami itt kezdődött, örök és megrázóan szép élménye azoknak, akik idekerültek.

Az orvosok között állt egy alacsony, ősz, de feszes tartású vezérőrnagy. A kórház parancsnoka. Személyesen segédkezett, hogy a sebesültek a legjobb elhelyezést kapják. Hófehér ágyakba, gyermeki gondoskodásba kerültünk. A vezérőrnagy ágytól-ágyig futkosott. Honvéd, vagy munkaszolgálatos, román, vagy szerb, mindegy volt. Mindenkihez szólt valamit, mindenkin segíteni akart. A megszólítás mindig így kezdődött: „Édes fiam." — Finom keze nem átálkozott, akár egy sáros román bocskor alatt, akár egy felvidéki munkaszolgálatos hajtincse alatt vizsgálta a sebet. Természetes, amilyen a fej, olyanok a tagok. A parancsnok emberi és bátor magatartása szétsugárzott az orvosi karon, ápolószemélyzeten, egészségügyi katonákon. Holott... a veszély közelről feküdt rá a kórház épületére. Mint az abroncs vette körül a kórházat. A Bajza-utca másik sarkán német kórház volt, mellette tiszti szállás, a Vilma királynő-út villái SS-brigádok laktanyái. Két házzal odább a Volksbund terrorlegényei.

És kint a városban, elkülönített házakban, a sebesültek megbélyegzett hozzátartozói. A vezérőrnagy parancsára felírták a hozzátartozók címeit és egészségügyi katonák valóságos rohamcsapata indult a bélyeges házak felé, értesíteni, megnyugtatni a hozzátartozókat. Látogatási idő d. u. 2—4-ig. A legtöbb kórházban a munkaszolgálatosokat nem volt szabad látogatni. Az 1-es Helyőrségi Kórház udvara 9 óra után már tele volt bélyeges ruhájú anyákkal, feleségekkel, gyerekekkel. Délben úgy mérték az ebédet, hogy a hozzátartozók is — a szegények — kapjanak. Persze titokban, a betegektől. Ez szabálytalanság volt, az orvosok, a vezérőrnagy úr, el is fordították a fejüket, nehogy észrevegyék. Katonák és munkaszolgálatosok közös kórteremben feküdtek, testvéri, baráti szolidaritásban. Az ellátás változataiban mindenki egyformán részesült. Behoztak egy súlyosbeteg fiút. A lábát már felfújta a víz, egy másik kórházból visszaküldték a századhoz. A fiúnak senkije nem volt, semmije, csak a súlyosan beteg szíve. Régi, gettó-képek nyomorúságos proletárjainak meghajszolt szenvedése az arcán. Ápolónők és orvosok egész raja küzdött a megmentéséért. Újszászy zászlós-orvos, az Újpesti kórház főorvosa, Orencsák hadnagy-orvos, Juhász százados-orvos, állandó konziliumot tartottak a kis gettó-proletár ágya mellett. Nem rajtuk múlott, hogy a másutt elrontott szervezet és a halál erősebb volt, mint az ő éjjel-nappali szűntelen igyekvésük, szép orvosi hivatásuk.

A nagy fordulat előbb tornadót küldött a városra. Az orvosokkal nem tudom mi történt. Hol vannak, merre járnak? A vezérőrnagy humanizmusához kegyetlen volt a sors. Becipelték a margitkörúti halálházba és kivégezték.

Ide, a cikk végére írom a nevét: dr. Encsy Pál vezérőrnagy-orvos.

Kék szeméről, magas, nyílt homlokáról, tiszta, meleg emberségéről már régen szobrot emelt környezetének képzelete. Szobrot neki a valóságban is, gonosztevőink, véres romjaink fölé, magasan Rossz emlékeink között legyen emléke a jónak, az örökkön örök, bátor és tündöklő — embernek.

Boros Elemér

Főútvonalakon szabad a kerékpározás!

A főkapitányság nyilatkozata

A főkapitányság az alábbi hivatalos közlést adta ki:

— Az új közlekedési rendelet értelmében a budapesti rendőrség egész területén *korlátlanul szabad a kerékpárközlekedés.* Egyetlen megkötés, hogy a *főútvonalak kereszteződésénél a kerékpárról le kell szállni és azt kézzel átvezetni a tulsó oldalra.* A főútvonalakon azonban a kerékpárforgalom teljesen szabad. Erről az intézkedésről kioktatást kapott a rendőrlegénység és az ellenőrző detektívek is.

Hat közlekedési javaslat

A Beszkárt a 100%-os viteldíjemelés alkalmából megigérte, hogy a jövőben jobban szolgálja ki a közönséget. Négy javaslatunk van a számára:

1. Ne indítsák el félig üresen a villamosokat, amikor még felszállók vannak! Nem a *menetidő* a fontos, hanem az utasok *elszállítása.* Az idő előtt „lecsengető", vagy füttyjelt adó kalauzokat oktassák ki erről.

2. Ne ácsorogjon zsúfoltan, fürtökben lógó emberekkel a 6-os a végállomáson, amikor már úgysem fér fel senki és bent áll a következő, üres kocsi is. Nem a menetrend a fontos, hanem (ismét csak) az utasok elszállítása. Ha szükséges, állítsanak be több szerelvényt, különösen a *reggeli csúcsforgalomban.*

3. Vezessék a 6-ost a hídig; a Margit-híd csonkja helyett a szigetutcai cölöphídig. A gyaloglásban elfáradt budaiaknak ne kelljen még a 15-ösre is felszállniok, egy megállóért. Az egyik Pozsonyi-úti sínpárt már átépítik, kössék be a másik vágányt is.

4. Második pótkocsit a budai villamosra! A szombaton megindult 5-ösre hétfőn reggel a Széll Kálmán-téren már nem lehetett felférni. A Margit-körúton *régen is* két pótkocsira volt szükség.

Ezenkívül két javaslatunk van *a hidak legfőbb hatóságaihoz is:*

5. Szivacsot a hidak jegyosztóinak! Járványveszély idején rendkívül gusztustalan a mai jegyeladási módszer, amikor minden darabot az ujjukkal külön megnyálaznak. Nekik sem lehet kellemes ez a fárasztó nyelvkoptatás.

6. Tiltsák le a lovaskocsikat a szigetutcai hídról! Az erőlködve kapaszkodó lovak patái átvágják a puhafa kocsiútat és a sűrű tömegben átrajzó emberek nyakukat törik a lyukakban. Itt jár a legtöbb gyalogos! **(mp)**

Tömegsírokra bukkantak Mosonszentmiklós határában

Mosonszentmiklós község határában nagyméretű tömegsírra bukkantak. A nyomozó hatóság megállapította, hogy

a nyilasok a zsidó munkaszolgálatosokat német mintára összekötözött kézzel géppuskázták le és holttestüket az előre megásott sírgödörbe dobták.

A község határában egy másik tömegsírt is találtak. Ebben nemcsak zsidó munkaszolgálatosok, de

több magyar honvéd holttestet is feküdt.

A honvédeket szintén a szokott módon végezték ki.

A rendőrségen jelentkezett egy volt munkaszolgálatos, *Kohn Jenő* ujpesti asztalos és elmondotta, hogy

az áldozatokat félholtra verték, majd géppisztollyal agyonlőtték őket.

Ő is tagja volt a kiírtott zsidó munkaszolgálatos századnak, de még a kivégzése előtt sikerült megszöknie. Emlékezetből később feljegyezte néhány kivégzett munkaszolgálatos nevét.

Ezek között vannak: *Paskusz László* Vác, *Spitz László* Vác, *Wohl Dezső* Vác, *Kocsis István* Budapest, *Weis Imre* Újpest, *Steiner Dezső* Budafok, *Békési Dezső* Budapest, *Sátor Imre* Miskolc, *Barna Béla* Miskolc, *Leskovics István* és fia Miskolc, *Lusztig Ferenc* és *Lusztig János* Miskolc, *Kerekes László* Miskolc, *Mendlovits József* Miskolc, *Erzsi László* Budapest, *Búbos Imre* Miskolc, *Forgács István* Miskolc, *Ländler* (?) Budapest, *Fohn Iván* Miskolc, *Vágó* (?) Budapest, *Földes László* Budapest, *Weis József* Miskolc, *Grosz Andor* Budapest, *Fried Tibor* Budapest, *Spitzer A.* Miskolc, *Guttag Imre* Budapest.

Ez a névsor az áldozatoknak csak egy töredékét tartalmazza, mert a tömegsírokban mintegy 300 holttestet találtak.

Németországba hurcolt politikai foglyok újabb jegyzéke

Rendelkezésünkre bocsátották a *Budapestről Sopronkőhidára, onnan Simbachig* hurcolt magyar politikai foglyok következő jegyzékét:

Szombathelyi Ferenc vezérezredes, *Hennyey Gusztáv* vezérezredes, volt külügyminiszter, nagybaconi *Nagy Vilmos* vezérezredes, volt honvédelmi miniszter, nagybaconi *Nagy Béla* vezérőrnagy, *Náray Antal* vezérőrnagy, a Magyar Rádió volt elnöke, *Vattay Antal* és *Vörös Géza* altábornagyok, *Kádár Gyula* vezérkari ezredes, *Szentmiklóssy István* vezérkari őrnagy, *Nagy Mihály* és *Buday Lajos* repülőalezredesek, *Timár Gyula* és *Szemes István* repülőőrnagyok, *Krúdy Ádám* repülőszázados, herceg *Montenuovo Nándor* felsőházi tag, gróf *Esterházy Móric* volt miniszterelnök, gróf *Kendeffy Ádám*, gróf *Kendeffy Adámné*, báró *Inkey István*, báró *Inkey Pálné* földbirtokosok, *P. Ábrahám Dezső* volt miniszterelnök, *Arnóthy-Jungerth Mihály* volt helyettes külügyminiszter, magyar követ, *Töreky Géza*, a Kúria volt elnöke, *Reisinger Ferenc*, *Bárdos Ferenc*, *Boér Ágoston*, *Rakovszky Tibor* országgyülési képviselők, *Erődi-Harrach Tihamér* orsz. képviselő, ügyvéd, *Erődi-Harrach Béla* orsz. képviselő, egyetemi tanár, *Ditz Károly* volt budapesti rendőrfőkapitány, *Kemény Gábor* rendőrfőtanácsos, *Gyuris Aladár* rendőrtanácsos, v. *Siménfalvy Sándor*, *Dabasi Halász Károly*, *Nagy Béla*, *Dániel Sándor*, *Sebes Jenő*, dr. *Kaciány Ervin*, dr. *Jakobi Roland*, *Páris László* belügyminisztériumi osztályvezetők, *Beőkönyi László* belügyminisztériumi titkár, *Papp Álmos* külügyminisztériumi titkár, *Jeszenszky Sándor* kultuszminisztériumi osztályvezető, *Berky Feriz* görögkatolikus teológiai igazgató, *Popovics István* görögkatolikus pap, dr. *Füzessy Miklós* görögkatolikus pap és orvos, *Szebenyi József* Beszkárt vezérigazgató, *Zimmer Ferenc*, a Magyar Távirati Iroda volt főszerkesztője, *Jávor Pál* színész, a Nemzeti Színház tagja, *Egyed Zoltán* író, dr. *Simon Pál* ügyvéd, *Pollák Adolf* nyomdász, dálnoki *Miklós Aladár* szőlőbirtokos, *Csizmarek Mátyásné.*

Akik útban vannak hazafelé

A *teresienstadti gyüjtőtáborból* az elhurcoltak egy kisebb csoportja érkezett Győrbe. A csoport tagjai elmondották, hogy a gyüjtőtáborból

az elhurcoltaknak 1760 főből álló csoportja van útban különvonaton Budapest felé,

egy újabb 1700-as csoport pedig néhány nap múlva indul útnak.

Ék Sándor

festő

Képes Komuth Népe

1945

jún. 24.

Ék Sándor főhadnagy érdekes előadást tartott a Képzőművészeti Akadémián az „Orosz művészetről és az orosz művészekről."

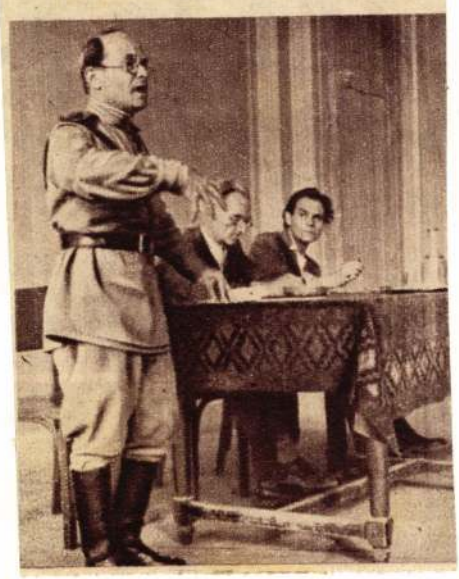

Jergely
BUDAPEST

Ék Sándor

Lang

Körner Éva

Ék Sándor gyűjteményes kiállítása.

Szabad Művészet

1952. 12. sz. 585–590. l.

(Képekkel.)

Ék Sándor

vód
z

Köznevelés

1948. okt. 1. 485. l.

A szovjet festészetről
írt könyvének is-
mertése.

tel értesiteni, hogy az ól
alkalmából felfedezett köz
tásának biztositása céljá
az 1909 évi 39883 vm. sz.
23 f. előlegről bemutatott
hatónak találtatott.

Budapest,

Ék Sándor

l

Szabad Művészet

1957. 221, 222. l.

Lengyel Mózai:

A 19. sz. nag. oros realista festői

(bevez. tanulm. É. S. tól)

J e g y z ő k ö

Felvétetett Budapesten 1948 augusztus
niszter 201.167/1948.számu rendelete
gatótanácsa által alakitott kastélyb

Jelen voltak: Gerevich Tibor bizottsá
titkár, Bárczy Oszkár, Dobrovics Ala
vorka Sándor, Kossányi Béla, Palotai
Vayer Lajos, Voit Pál.

Az elnök ismerteti azt a minisz
letet, melynek értelmében a Nemzeti
gatótanácsa kastély-albizottságot ál
Ennek feladata volna, a miniszteri r
rint,"a müemlék-jelleggel biró, müvés
épületek, kastélyok nyilvántartása,"
augusztus 20-ig a nyilvántartásba fe

Stefan Zweig búcsúja

Stockholm, október hó

(A Magyar Nemzet tudósítójától.) Érdekes emberi dokumentum jelent meg itt nemrégen: Friderike Zweig írta a könyvet volt férjéről, *Stefan Zweigről.* Az író felesége beszél róla, férjéről, mint akivel hosszú éveken át békében és boldogságban együtt élt a két világháború között, Ausztriában, Salzburgban, de aztán jött a nagy vihar, amely mindent felborított, feldúlta a salzburgi otthont, azt az idillikus, verandás palotát, a „Villa Europa"-t, ahová oly sokan zarándokoltak, föl a hegyoldalra, az ünnepi játékok, a Reinhardt-előadások és a Toscanini-hangversenyek békés éveiben, a viharfeldúlta Ausztriát, amelynek jellegzetes fia volt, feldúlta Európát, a „szent hazát", amelynek fanatikus hívője és hirdetője lett, szétszórta lelkes olvasóközönségét, amely benne eszméinek megvalósulását látta, mohón leste minden szavát, és végül feldúlta családi életét is — az író elvált Friderikétől és rövidesen feleségül vette titkárnőjét, Lottét, aki ezekben az utolsó években mindig vele volt és vele ment az önként választott halálba. Eddig oly keveset tudtunk Stefan Zweigről. Talán arra se igen gondoltunk, mikor könyveit olvastuk, hogy ő volt — Thomas Mann ítélete szerint — az elmult korszaknak talán legnagyobb, mindenkép egyik leghatásosabb, legigazabb írója. Irt ugyan egy önéletrajzszerű könyvet

Egy letűnt világról,

de ebben csak keveset árul el önmagáról. A lélekelemzés mestere fölényesen tudta minden irodalmi alkotás rejtett önéletrajzi értelmét kihámozni, tehát különösen ügyelt arra, hogy saját életrajzában még a pszichoanalitikus se találjon öntudatlan vallomásokat. Pedig oly sokat szerettünk volna róla tudni, főleg látni szerettünk volna valamit ennek a látszólag zavartalan, békés, boldog, sikeres élet belső logikájából, amely szükségszerűen oda vezetett, hogy a hírnév, a siker, az alkotás delelőjén, barátai megdöbbenésére hirtelen összetört — elment, mint történelmi tragédiáinak hősei távozni szoktak, elment szinte búcsú nélkül, halkan, mint aki csendesen teszi be maga mögött az ajtót, hogy észre ne vegyék. De hogy így önként távozott az életből és feleségét is magával vitte, valahogy mégis a munkák mögé vezet, az életrajz öntudatlan vallomásaihoz tartozik és ennek tudatában most már másként olvasunk a sorok között, keresünk egy ki nem mondott, utolsó búcsúüzenetet, amely nemcsak Stefan Zweig életére, hanem az egész korszakra, a szűkebb hazájából kiszakadt, európaivá lett író sorsára jellemző.

Stefan Zweig

elhagyta Ausztriát,

mikor már látta, hogy minden veszve van, elhagyta a közeledő veszély iránt rendkívül előrelátó ösztönnel, úgy, amint egyik humanista hőse és szellemi rokona, *Erasmus,* elhagyta kellő időben Bázel városát a fenyegető pestis miatt. Ha volt író, aki kárpótlást tudott volna találni az elveszett hazáért, ő volt az. Már salzburgi éveiben régen európai íróvá lett a szó igaz értelmében, munkái már tizennégy nyelven, temérdek fordításban jelentek meg, bárhová is költözött volna, mindenütt tárt karokkal fogadták és munkáinak sikere mindenütt a világon anyagi függetlenséget és jólétet biztosított számára. Mikor minden otthoni vagyonát teljesen elvesztette és angliai címére kezdték küldözgetni a világ minden tájáról a szerzői tiszteletdíjakat, azt írta feleségének: „Nem is sejtettem, hogy ilyen gazdagok vagyunk!" Nyelvtudása, tanultsága, műveltsége kiterjedt egész Európára, a „jó európaiak", mint Romain Rolland, Verhaeren, Maxim Gorkij, Toscanini, H. G. Wells, Paul Valéry stb. már rég az ő jóbarátai is voltak... a világ nemcsak nyitva állott számára, hanem hívta, várta, kényeztette. Először

Angliába

költözött. Előbb Londonban rendezkedett be, de sok mindent még átmentett salzburgi otthonából, kedves bútorait, Beethoven íróasztalát, könyvtárának egy töredékét, levelezésének nagy részét megsemmisítette, a megmaradt töredéket a Jeruzsálemi Nemzeti Könyvtárnak ajándékozta. Aztán Londonból is elköltözött és Bath fürdőhelyet választotta a tenger partján; itt házat vásárolt, megint a hegy oldalán, nagy kerttel, verandával és talán azt hitte, most már végleg megtelepszik. Rövidesen angol állampolgár lett, Stuart Máriáról írt könyvének nagy sikere szinte angol frővá tette, megint jöttek a barátok, Georges Duhamel, Julien Cain, Emil Ludwig és a többiek, úgy látszott, a salzburgi „Villa Europa" megint feltámadt az angol partokon, csak Friderike helyét foglalta el közben Lotte, aki már régóta mint titkárnője, bizalmasa, munkatársa volt és minden útjára elkísérte. Valami nyugtalanság tovább hajtotta. Elfogadta a már régen esedékes délamerikai meghívást és megint hajóra szállt.

Délamerikai körútja

diadalút volt, amilyen szellemi embernek csak ritkán jutott osztályrészül. Rióban, Buenos Airesben, Cordobában, Santa Fében hosszú autóoszlopokban messze vidékről érkeztek az érdeklődők, oly sokan rekedtek kinn a zsúfolt előadótermekből, hogy hangszórókkal a szabadba kellett közvetíteni előadását, az európai gondolatról beszélt spanyol nyelven. Buenos Airesben például a tömeg oly nagy volt, hogy le kellett állítani az utcai forgalmat, a volt államelnök és egy csoport szenátor nem férte a terembe és állva hallgatta végig az előadást. Stefan Zweig rövidesen Dél-Amerika egyik legünnepeltebb írója lett. Könyvet írt Braziliáról, újabb, Amerikára vonatkozó történelmi tanulmányokba kezdett, ezért egy időre a newyorki könyvtárak mellé költözik, ott még egyszer összetalálkozik Friderikével, aztán megint házat bérel Rio fölött, Petropolisban, megint a hegyoldalban, kerttel, nagy verandával, újra megkísérli a salzburgi Villa Europa munkás napjait visszaidézni és munkába temetkezik. Itt írja *Letűnt világ* címen visszaemlékezését Ausztriára, a

Sakk-novellát

(Lotteval pihenőóráiban sakkozott és végigjátszott egy csomó híres mesterjátszmát), aztán Montaigne életrajzába kezd és örül, hogy épp Rióban találja a legkiválóbb Montaigne-szakembert, Fortunat Strovskyt. Boldogan jelzi Friderikének is, hogy végre otthonra talált, csend és béke körülötte, háza előtt rét és azon kis csacsik legelésznek. Sokat olvas, régi klasszikusokat, néha lemennek Rióba; egy nap még ott látják őket kiadója társaságában, a színes-mozgalmas farsangi tumultusban, de mindjárt hazasiet — és másnap megtudja Rio, hogy a dédelgetett vendég, az európai gondolat hirdetője már nem él, feleségével együtt önként ment a halálba. Kiadójához írt rövid búcsúlevelében csak annyit mond, mások talán megérik a napkeltét, de ő türelmetlen, nem vár többé, elébe siet, mert már elfáradt a sok vándorlásban.

Miért is ment el ily hirtelen? Friderike női szemmel úgy látja, hogy mióta Stefan Zweig elvesztette az igazi, a salzburgi otthont, elvesztette a védett biztonság érzését is. Ez talán úgy igaz, hogy: *író nem emigrálhat sohal* Talán épp a petropolisi villában győződött meg Stefan Zweig arról, hogy Rio nem az ő világa; az ő világa, amely pszichológiai mesterműveiben kiteljesült, összetört, letűnt és úgy mint volt, nem fog soha többé feltámadni. Mindig a tragikumot, a drámai feszültséget kereste regényben, életrajzban, essay-ben; legkedvesebb hősei azok voltak, akik mint viharmadarak előre jelezték a közeledő katasztrófákat, melyek a XIX. századi polgári világot fenyegették. A háború előtt azt írta feleségének: „A politikai katasztrófának előre-megérzése úgy gyötör, mint egy gyulladásos ideg." Nietzsche-nek, Ady Endrének is végzete volt ez a gyötrő történelmi televizió, ők is messze előre hallották a vészharangok kongását. Stefan Zweigben is ez a Jeremiás-látnokság ismétlődött, prófétikus előre-meglátása az eljövendő pusztulásnak. Nem akart „veszélyesen élni", hanem békében és biztonságban.

Mikor temették, megint le kellett állítani az utcai forgalmat: Rio népe nagy tömegben kísérte utolsó útjára a „szent hazának", Európának igaz fiát. A petropolisi házat az állam vette meg és Stefan Zweig-múzeummá nyilvánította; az idő megállt ebben a salzburgi emlékekkel terhes „Villa Europa"-ban — és a ház előtti réten talán még ma is ott legelnek a kedves kis csacsik.

tt.

Hekus Dönci kalandos szökése a Markó-utcából

Pénteken este a Markó-utcai törvényszék épületéből megszökött az utóbbi idők talán legelszántabb gengsztere, «Hekus Dönci», *Mészáros* István borbélysegéd, akinek lelkiismeretét két gyilkosság terheli. A veszedelmes bűnözőt, miután ügyében a nyomozást a rendőrség befejezte, pénteken délben erős rendőri fedezettel szállították át a Markó-utcai fogházba. Dr *Csúcs* Kornél államügyész kapta meg az ügy aktáit, aki kiadta az utasítást, hogy délután 4 órára vezessék elő szobájába Mészáros Istvánt.

Három fegyőr kísérte fel a Markó-utcai ügyészség első emelet 36. számú szobájába Hekus Döncit. A szobában rajtuk és az ügyészen kívül a fogháziroda vezetője és két gépírókisasszony tartózkodott még. A hosszas kihallgatásra tekintettel, Mészáros a fogházőrök között ülve tette meg vallomását. Kihallgatása 8 órakor ért véget. Az ügyész ekkor még egy kérdést tett fel neki egyik betörésre vonatkozólag. Hekus Dönci ekkor felkelt és az íróasztalhoz ment, hogy az ott levő helyszínrajzon megmagyarázza az ügyésznek, hogyan követte el a betörést. Amikor a gyilkos felállt, a fogházőrök is felálltak. Mészáros az íróasztalhoz ment, valamit magyarázni kezdett. A következő pillanatban *nagy lendülettel és egy hatalmas ugrással a fogházőrök előtt kiugrott a szobából.* Mindez egy másodperc alatt zajlott le, a fogházőrök még magukhoz sem tértek a meglepetéstől, amikor a veszedelmes bűnöző már *a sötét folyosón rohant.*

Riadó!

Üldözőbe vették. Hekus Dönci menekülés közben — mint később kiderült — fűzőnélküli cipőit lerúgta, hogy ne akadályozzák a futásban és hogy nesztelenebbül menekülhessen. Javában folyt az üldözés, amikor Csucs államügyész lerohant a fogházba és értesítette a szökésről a fogház személyzetét, valamint telefonon a főkapitányságot. Közben a Markó-utcai törvényszék kapuit lezárták, nehogy Hekus Dönci itt szökjön meg.

A főkapitányságról riadóautókon percek alatt mintegy száz rendőr és detektív érkezett a helyszínre. A *Magyar Nemzet* munkatársa a Markó-utcai törvényszék épületében a rendőrökkel együtt indult a megszökött gengszter felkutatására. Akik ebben az időpontban a Markó-utca és Alkotmány-utca környékén jártak, *amerikai gengszterfilmekben látott jelenetek szemtanui lehettek.* Az időközben kiérkezett tűzoltóság a Markó-utcai fogház tetőzetén hatalmas reflektorokat állított fel, a fénynyalábokkal pásztázott tetőn géppisztolyos rendőrök és detektívek keresték az elvetemült bandita.

Szultán, Lenke és Sanyi munkában

A törvényszék úgyszólván *teljesen kivilágítatlan folyosóin* ugyancsak rendőrök és detektívek kutattak át minden helyiséget zseblámpák és kézi reflektorok fénye mellett. Hamarosan megérkezett a kispesti rendőrtelepről három rendőrkutya, «Szultán, Lenke és Sanyi.» Megszagoltatták velük a bandita lerúgott cipőit, valamint a szobában hagyott kalapját, majd a rendőrök ajkán felszólalt a kutyáknak adott buzdítás: «szimat, keresd!».

A kiváló rendőrkutyák a folyosókon különböző irányokban haladva, vonítva szimatoltak. Ők is keresték a gengsztert.

Tíz óra után néhány perccel a rendőrök és detektívek nyomra bukkantak. A törvényszék egyik elsőemeleti, az Alkotmány-utca felé néző főtárgyalási termében *megtalálták Mészáros ledobott felsőtőjét,* valamint a láncbilincset. Mint utólag megállapították, *a gengszter nem volt szabályosan megláncolva,* a lánc úgynevezett keresztszára nem volt bekapcsolva. Így történhetett meg, hogy Hekus Dönci minden különösebb nehézség nélkül, néhány pillanat alatt meg tudott szabadulni bilincseitől. A főtárgyalási terem ablaka tárva-nyitva állott, most már bizonyos volt, hogy a bandita az ablakon keresztül szökött meg. Mint rekonstruálták, az esőcsatornán ereszkedett le, de még így is *hat métert kellett ugrania, hogy földet érjen.*

Ennek ellenére egész éjszaka keresték az épületben Hekus Döncit, természetesen hiába. Szombaton reggelre azután végleg sikerült tisztázni, hogyan szökött meg Mészáros István. A mezítlábas gengszter a Markó-utcai épületből való menekülése után a fogház Kohárv-utcai oldalán leeresztett zászlóval várakozó taxit talált. Ebben a taxiban szökött azután tovább édesanyjának, *Mészáros* Istvánnénak Lehel-utca 26. számú házban levő lakására.

Őrizetben az anya és a feleség

A detektívek Mészárosnét a hajnali órákban előállították a főkapitányságra, ahol beismerte, hogy befogadta a szökött rabot. Enni, inni adott neki, majd ellátta ruhaneműekkel és 200 forinttal. Hekus Dönci átöltözött, sötétszürke átmeneti kabátot, fekete félcipőt vett fel és egy kucsmaszerű kötött sapkát. Ebben a ruházatban menekült tovább. *Mészárosnét a főkapitányságon őrizetbe vették.*

A főkapitányság bűnügyi osztálya tegnap este 8 óra óta teljes készenlétben van, az összes szabadnapos detektíveket behívták. A nagyszabású hajtóvadászat irányítását *Tessényi* őrnagy és *Marossi* nyomozószázados végzik. Szombaton este többszáz rendőr és detektív részvételével nagyszabású razzia kezdődött a fővárosban, amelynek egyedüli célja a vakmerő módon megszökött gengszter kézrekerítése. *Münnich* Ferenc főkapitány Hekus Dönci nyomravezetőjének *3000 forint jutalmat tűzött ki.*

Az első nyom

Az első hitelesnek látszó nyomra arravonatkozólag, hogy a megszökött gengszter hol bujkál, szombaton délután bukkant a főkapitányág. A bűnügyi osztályon a nyomozást irányító *Marosi* rendőrszázadosnál a kora délutáni órákban rövid időközökben *négy újpesti lakos jelentkezett,* akik *egymástól függetlenül* elmondották, hogy a délelőtt folyamán *Újpesten látták* a kétszeres gyilkost. Egyikük akkor pillantotta meg, mikor éppen az egyik villamosra ugrott fel.

Mind a négyen ugyanazt a személyleírást adták róla, ezek szerint *Mészáros* István már nem a kucsmaszerű kötöttsapkát, hanem puhakalapot viselt. Ezeknek a vallomásoknak alapján bizonyosra veszik, hogy Hekus Dönci még a fővárosban, illetve a környéken bujkál.

Balla Ödön

A helyzet szombaton

◆

Jászi Oszkár professzor pár nap mulva elhagyja Magyarországot és visszatér amerikai egyetemére. Csendes és diszkrét látogatáson tartózkodott idehaza hosszú emigráció után. Most hazajött, hogy körülnézzen és eldöntse magában, elveinek és vágyainak mennyiben felel meg a mai magyar demokrácia. Kerülte a nagy nyilvánosságot, de azért beszélt összes közéleti vezetőinkkel, így kihallgatáson jelent meg *Tildy* Zoltán elnöknél, hosszasan beszélt *Rákosi* Mátyás és *Szakasits* Árpád miniszterelnökhelyettesekkel, általában valamennyi politikai és irodalmi tényezőnkkel. Pár nap mulva elhagy bennünket, visszatér katedrájára — úgy véljük, minden gondolkozó főt érdekelnek élményei és tapasztalatai. Egy független és szabad ember észleletei ezek.

◆

A *Függetlenségi Párt* hetilapja, az *Ellenzék,* csendesen beszüntette megjelenését. A folyóirat elmulása nyilvánvalóan szorosan összefügg a Pfeifferüggyel. Az *Ellenzék* publicistái és ujságírói közül, hír szerint, e nehéz helyzetben senki sem vállalja a lap irányítását és a vele kapcsolatos politikai felelősséget.

◆

A függetlenségi pártban tovább erjed a bizonytalanság. Mára köztudottá lett, hogy a párt szigorú rostálásra és belső revizióra készülődik a helyzet mentése és kibonyolítása végett. Így kizárták *Szikszagné Bács* Marianne nyiregyházi pótképviselőnőt és *Pál* István parasztpótképviselőt. Az ellenük indított fegyelmi eljárás okát és részleteit nem akarják nyilvánosságra hozni.

◆

Még egy hír a függetlenségi pártból. *Ráth* Endre és *Vándor* Ferenc képviselők *Pfeiffer* Zoltán mentelmi ügyében a többségi vélemény ellen részletesen kidolgozott kisebbségi véleményt nyujtottak be.

◆

Dinnyés Lajos miniszterelnök rendkívül izgalmas és munkás hét után vikendre utazott. A szüntelen tanácskozások során, melyek egészen késő éjszakáig tartottak a miniszterelnökségen, Dinnyés Lajos nagyon kimerült. Pihenőjének helyét nem árulták el. A miniszterelnök egészen magánosan akarja tölteni pihenőjét.

◆

A belpolitika nagy izgalmai lecsillapultak. E megnyugodott hangulatban a politikusok érdeklődéssel és szeretettel fordulnak *Dobi* István felé, aki most hagyja el a szanatóriumot. Dobi Istvánt súlyos májbajjal ápolták. Orvosai úgy vélik, hogy újra bekapcsolódhat a politikai életbe, de még mindig akut májbajának klújulása ellen a legteljesebb óvatosságot és tartózkodást ajánlották neki.

◆

A Ház folyosóján — nem lévén ülés — csak egy-két politikai ujságíró s néhány megrögzött törzsvendég honatya lézeng.

Természetesen még mindig Pfeifferről folyik a szó. Nevezetesen arról, hogy ha a Ház kiadja (és mért ne adná ki?), akkor távollétében is lefolytatható ellene a népbirósági eljárás. — A következő párbeszédet sikerült ellesnünk:

— Nem kétséges, hogy a népbíróság «in contumatiam» el fogja ítélni.

— Aztán pedig *NOT-tal* üthetik a nyomát.

◆

A Ház büfféjében naponként felváltva egyszer *vörös,* máskor *fehér* bort mérnek.

Szóvá tette ezt az egyik kormányzó párt *fő-borifeusa.* A főúr bölcsen megfelelt:

— Hja kérem, mi is *koalíciós* alapon állunk!

Magyarországot felvették az UNESCO-ba

Mexico Cityből jelenti a *Magyar Távirati Iroda:*

Az Egyesült Nemzetek Oktatásügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete *ma egyhangúlag felvette Magyarországot tagjai sorába.* Egyedül az Egyesült Államok tartózkodtak a szavazástól. Az ünnepélyes szertartáson magyar részről *Vámbéry* Rusztem és *Ferenczy* Edmond vett részt.

Hirek a Szovjetunióból

Számos köztársaság kolhózai ajándékokat küldenek a forradalom évfordulója alkalmából Moszkva és Leningrád dolgozóinak. Kazakisztánból 15 vagón válogatott alma, Gruziából 100 vagón mandarin és narancs érkezett.

*

Asabad, Türkménia fővárosa a forradalom 30. évfordulójára új vízvezetéket kapott, amely kétszer annyi vizet szolgáltat, mint amennyit eddig kapott a főváros.

*

A doneci szénmedence területén a felszabadítás óta eltelt több mint 3,100.000 négyzetméternyi lakótért építettek újjá. A kormány mintegy 600 millió rubelt lakásépítésre fordított.

*

A tulai kerület 18 szénbányája elérte az egész évre előírt mennyiséget.

*

Az Üzbég-Szovjet Köztársaságban most helyezték üzembe azt a 125 kilométeres új olajvezetéket, amely az andizsári olajmezőt köti össze egy nagy olajfinomítóval. A déli és a nyugati vidékek olajtermelése az év harmadik negyedében 107 %-ban, a keleti vidékek olajipara pedig 114 %-ban teljesítette a tervet. A mult évhez viszonyítva az olajtermelés 21 %-kal emelkedett.

*

A legjobb színmüre hirdetett pályázatra több mint 2000 pályamű érkezett. Az 50.000 rubeles első díjat *Breszko* fiatal író kapta *„Bátorság"* című színdarabjáért, amely tárgyát a fasisztaellenes harcból meríti.

*

Most tért vissza Moszkvába a szovjet tudományos akadémia expedíciója, amely Szibériában hónapokon át tanulmányozta a krasznojarszki terület természeti kincseit. Ebben az évben 88 ilyen expedíció folytatott kutató munkát a Szovjetunió különféle vidékein.

*

A Szovjetunió széntermelése ebben az évben meghaladta a háborúelőtti termelés színvonalát. Ez az eredmény annál figyelemreméltóbb, mert a szovjet szénbányák a háború alatt igen nagy károkat szenvedtek. A németek 1135 bányát romboltak szét, amelyek évi termelése több mint 100 millió tonna volt.

*

Leningrád közelében a dubrovói villanytelepen üzembe helyezték a második turbinát. A németek által annakidején feldúlt villanytelep most már ismét szolgáltat áramot.

A szombati ügetőverseny

I. 1. Titanic, 2. Pipet, 3. Tarzan. Tot. 10:30. Bef. 90—39. II. 1. Jeanne d'Arc, 2. Édes, tot. 10:13, bef. 56. III. 1. Csiki, 2. Mr. Hugh, 3. Fekete Péter, tot. 10:12, bef. 28—27. IV. 1. Csárdás T., 2. Genegyerek, 3. Bubi, tot. 10:34, bef. 111—32. V. 1. Első II, 2. Mády leánya, 3. Csongor.

Előadások az egyetemen

A nagy orosz forradalom 30. évfordulójának alkalmából a *Magyar Tudományegyetemen Szalai* Sándor és *Lukács* György professzorok tartottak előadást. Az előadáson a magyar tudományos élet számos képviselője jelent meg, többek közt *Németh* Gyula, *Moór* Gyula, *Révay* József és *Gerevich* Tibor professzorok. Szalai Sándor *„Terv és forradalom"* címen tartotta meg értekezését. Abból a gondolatból indult ki, hogy az orosz forradalom az emberi megismerés új formáját teremtette meg, mert a forradalom, amely mindig alapvető változást hoz, ebben az esetben alapvető felismerésből indult ki. Lenin 1917 november 7-én délelőtt tíz órakor kiáltványt intézett a katonának, munkások és parasztok felé, amelyben bejelentette a forradalom kitörését, de egyben annak sikerét is. Ez a deklaráció, amely alapvető változást jelentett be, szintén felismerésből indul ki. Az orosz forradalmat az különbözteti meg minden más forradalomtól, hogy nem anarchisztikus, hanem tervszerű. Ennek a revolúciónak jelentősége már azért is rendkívüli volt, mert a nemzetközi munkásmozgalom sikerét jelentette és a föld lakott részének egyhatodán a szocializmus megvalósítását, mely addig utopisztikus gondolat volt. Ennek a történelmi eseménynek érdekességét *Sztálin* fejezte ki legjobban, amikor kifejtette, hogy a konkrétumokon túl a direktívák összességei, tehát az akarat is kifejeződik a szocialista politikában.

Szalai professzor után *Lukács* György *„Megváltozott világkép"* címen tartotta meg előadását.

*

Közmunkatanács szombaton délben rendezett meleg ünnepséget a Szovjetunió 30 éves jubileuma alkalmából. Ugyanekkor avatták fel a Közmunkatanács dolgozói részére létesített klubhelyiséget. *Fischer* József elnök tartott előadást a Szovjetunióban tett látogatása során szerzett értékes tapasztalatairól, majd *Perényi* Imre miniszteri osztálytanácsos adott elő. Nívós, művészi műsor következett ezután, amelyen az Operaház és a Nemzeti Színház kiváló művészei vettek részt.

IRODALMI KRÓNIKA

ANGLIA great old man-je, a 90 esztendős *Shaw* talán élete legnagyobb művéhez érkezett el, a «Politikai ábécé»-vel. Vagy ha talán nem is a legnagyobb, mindenesetre a legértékesebb és leghasznosabb. Könyve megírásánál nyilván az a felismerés vezette, hogy bár a politika napjainkban egyre jelentősebb helyet foglal el nemcsak a nemzetek, hanem az egyes emberek életében is, mindazonáltal az emberiség kilenctizedrésze ebben a bonyolult tudományban még az ábécéig sem jutott el. Ezt a hiányt akarja pótolni könyvével, amelyben egy nagyon hosszú, termékeny élet gazdag tapasztalatai látszólag mederbe szoríthatatlan sodrással hömpölyögnek — valójában pedig tökéletesen felépített, zárt egységet alkotnak. *Shaw* ízigvérig kommunista, már pedig ha egy 90 éves angol kommunista, az nem csekélység. Persze ez nem jelent elvakult dogmatizmust, aminthogy már régen nem jelenti azt mindazoknál, akik a kommunizmus *léngegében* élnek. Csak éppen elég régen figyeli az élet ahhoz, hogy meg tudja állapítani, milyen is valójában, s ezen túlmenően még azt is, milyennek kellene lennie. Ennek bizonyítéka a «Politikai ábécé». Ez már nem a könyörtelenül cinikus, vitriolosan gúnyolódó *Shaw*, akinél többnyire meg sem érezte az olvasó a gúny mögött a javító szándékot; ezt a hangot már nem lehet félreérteni, s nyugodtan nevezhetnénk vox humanának — ha ugyan ez a kissé fenköltt kifejezés egyáltalán illenék a könyv egyszerű, közvetlen, végsőkig őszinte stílusához, s magasrendű, de egyben kamaszosan szemtelen humorához. Minden értelmes embernek érdemes elolvasni ezt a könyvet, még annak is, aki politikailag nem ért egyet vele. Mindenképpen remekül fog mulatni, s rá fog jönni, hogy *Shawra* akkor is érdemes odafigyelni, ha olyant mond, ami esetleg egy kicsit kellemetlen.

+

HONFITÁRSUNK, Emery *Reves* — alias *Révész* Imre — amerikai kiadásának nagy feltűnést keltett könyvével a *Magyar Nemzet* már az angol kiadás megjelenésekor foglalkozott *(Passuth László: Európai őrjárat, 1947 február 2)*. «A béke anatómiája» most magyarul is megjelent, s ha nem is csalhatunk rá az angolszász sajtónak arra a részére, amely e művet rendkívüli jelentőségűnek minősítette, annyit mégis meg kell mondanunk, hogy nagyjában-egészében pillanatnyilag nem érezzük időszerűnek.

+

INKÁBB TANULMÁNY, mint regény Mary Jane *Ward* ragyogó könyve, a «Kígyóverem». Komor, szívszorítóan sötét írás, színhelye egy zárt intézet, amelynek reménytelen falai között alig megszakított, időtlen tompaságban élnek az őrültek. Valójában egy beteg nő naplója, aki az öntudat ritka felcsillanásai idején egy egy pillanatra tisztán látja saját sorsát, aztán hónapokra beesüllyed ismét a lélektelen kábulatba, s akaratlan báb módjára sodródik az árral, amely végigviszi a szörnyű telep valamennyi osztályán, az őrület valamennyi fokozatán. A «*Kígyóverem*» gyötrelmesen tapintatos nyelvén idegösszeomlásnak, depressziónak, nyugtalan periódusnak nevezik ezeket a fokozatokat. A látszatát is kerülik annak, hogy aki mögött egyszer bezárult a kapu, az előtt többé nem nyílik meg, de ha mégis akad egy-kettő, aki előtt megnyílik, az rendszerint maga is tudja, hogy csak hosszabb-rövidebb látogatásra megy az élők közé, útja mindenhonnan, mindenképpen visszakanyarodik a kígyóverembe.

+

MŰVÉSZET ÉS VALÓSÁG címmel szép sorozatot indított a *Szikra*. Első kötete, «A szovjet festészet» a nagy októberi szocialista forradalom 30. évfordulójára jelent meg. *Ék* Sándor állította össze és ő írta hozzá a bevezető tanulmányt a modern festészetről. A mellékelt reprodukciók világosan mutatják, mennyire függetlenítette magát a szovjet festészet az Európaszerte dühöngő értelmetlen és kártékony izmusoktól, aminek következtében ma művészi termése magasan fölötte áll az egész úgynevezett modern, európai festészetnek. Ezek a képek gyönyörűek, s nem kell hozzájuk magyarázat, mint az «ista» mázolmányokhoz. Mégis óriási fejlődést mutatnak a néhány évtized előtti festészethez viszonyítva, élénk bizonyságául annak, hogy a fejlődés nemcsak az őrület, hanem az egészséges alkotás irányában is elképzelhető.

A sorozat második kötete *Garas* Klára kitűnő munkája a németalföldi polgárság festészetéről a XV., XVI. és XVII. században.

+

MEGHATÓAN KEDVES kis kötet a «Fiúk, lányok verseskönyve», *Hegyaljai Kiss* Géza legutóbbi munkája. Leginkább Szabolcska Mihályra emlékeztetnek ennek a jószándékú, tisztalelkű református papnak egyszerű versei, ezek a békés, derűs rigmusok. A «Fiúk, lányok» kötetnek ez a második kiadása.

+

ANNA ÉS A SZIÁMI KIRÁLY — Margaret *Langdon* regénye, amelyből a nálunk is bemutatott film készült — érdekes, romantikus történet a múlt századból. Fiatal angol özvegyről szól, aki a sziámi király udvarába kerül nevelőnőnek, őfelsége 69 gyermeke mellé. Eléggé szokatlan helyzet ahhoz, hogy érdekes regényt írjanak belőle még akkor is, ha az egész nem egyéb, mint legenda Owasmánynak mindenesetre szórakoztató.

+

EGY MÁSIK ANNÁVAL *Bromfield* ajándékozta meg híveit. Ez afféle korszerűsített Anna, a nép egyszerű gyermeke, aki minden különösebb nehézség nélkül dollármilliókhoz jut, s persze szenved tőlük módfelett, mert a milliók tudvalevőleg boldogtalanítanak. De aztán jön a háború, Anna Bolton elveszti a milliót, de megtalálja önmagát — természetesen egy férfiban — és így minden rendbejön. Bromfield hű marad önmagához.

Laurentius

Kedvező a vetésjelentés

Az ősziek alá felszántott terület a mai napig az 1947 október 30-i állapottal szemben 1,936.802 katasztrális holdról 272.520 kat. holddal 2,209.322 kat. holdra, a tavasziak alá felszántott terület 538.256 kat. holdról 60.996 kat. holddal 599.252 kat. holdra emelkedett.

A szántási és vetési munkálatok országszerte a legnagyobb erőkifejtéssel folynak.

A földmüvelésügyi minisztérium legközelebbi vetésjelentését november 11-én adja ki.

(MTI)

EDD MEG, amit főztél

A férfi és a nő szerelmi viszonya, sajnos, csak átmeneti jellegű. Azt mondhatnánk erőjátéka egy olyan színi előadásnak, amelynek cselekménye közismerten sablonos.

Mégis mindenki valami egészen kivételes gyönyörűséget vár tőle, mindaddig, míg kétségtelenné nem válik előtte, hogy ez a szerelmi színjáték semmiben sem különb a másoknál. (Sajnos erre mindenki csak utólag jön rá.)

Van aki ilyenkor észrevétlenül óhajt távozni a nézőtérről, van aki közben botrányt rendez, de akad olyan is, aki egyszerűen agyoncsapja a hősnőt, hogy biztosabban véget vessen az egésznek. Nincs benne semmi különös... Mennél rondább lélek valaki, annál jobban hangsúlyozza a jóságot és annál nagyobb igényeket támaszt másokkal szemben, mert kivétel nélkül mindenki boldog akar lenni mindenáron.

Tökéletes szerelmek házassággal végződnek. A házasságot pedig legtalálóbban egy ebédhez hasonlíthatnánk, melyet a süteménnyel kezdenek és a végén szolgálják fel a fekete levest. A házasság többet ígér, mint amit ad és az évek folyamán egyre elviselhetetlenebbé válik.

A férj a kenyérkereső, a feleségre pedig az a feladat hárul, hogy élete párjának gondját viselje.

Ennek a gondviselésnek jelentősebb részét a főzés tudománya meríti ki.

Hogy a férj mennyit keres, nem mindig tőle függ. (Senki se bolond kevéssel beérni, ha többhöz is hozzájuthat.) Ellenben a feleség kötelességének hiányos teljesítéséért egyedül ő maga felelős és nincs mire hivatkozni, mint enyhítő körülményre.

Főzni mindenképpen tudni kell. Először a férfit kell megfőzni, aztán pedig neki kell főzni tudni.

A szív felett könnyű győzelmet arat a gyomor. Az ember akkor is jó étvággyal eszik, amikor már nem szerelmes. (Sőt valljuk be, akkor eszik csak igazán.)

A szerelmes ember könnyű préda.

Ha boldogtalan, alig eszik valamit, vizont ha boldog, eléje tehetsz akármit, azt se tudja mit evett a szerencsétlen.

Az esztelen szerelmes csak a nő látható szépségeiért rajong. Lelkesedik karcsú alakjáért, selymes hajáért, szép szemeiért, sőt eleinte az is elbüvöli, ha élete párja inkább gyanutlan gyerek, mint épeszű felnőtt.

A konyhába csak akkor megy utána, amikor már a vesztét érzi. A terített asztal mellől ugrik fel hirtelen a szalvétáját lecsapva.

— Hogy a csudába tudja a legegyszerűbb dolgokat is így elrontani? Ennél még a konzerveknek is egészen más íze van.

Ekkor már késő.

Szerelmes óráid normális pillanataban hasztalan kérdezed meg az édestől, tud-e főzni.

Minden nő azt állítja, hogy remek szakácsnő, legfeljebb nincs gyakorlata.

Egy modern nő étkezéseit előállítani nem nagy probléma, csupán anyagilag győzni nehéz. Ezért nem fontos a nőnek, hogy mit eszel te. Ez csak neked fontos.

Mi itt a teendő?

Tanuljanak meg a férfiak is főzni (akár a franciák). Így aztán mindenki megeheti azt, amit főzött és nem panaszkodhat a másikra.

Tagadom, hogy a szívbe gyomron keresztül visz az út, de az már egészen bizonyos, hogy a tartós boldogság útja a konyhán át vezet.

Vaszary Gábor

ŐSZ

Igen, igen. Nagyon jól tudom, hogy temérdek báj van az őszben is. Látom, hogy szépen rozsdás az erdő. A Balatonpart százados topolyái az okkersárgától addig a bizonyos Rembrandt-barnáig gyönyörű színskálával búcsúzmak a nyártól. Reggel hét óra tájt a keleti látóhatár szélén látom a nap jelekorongját, a nyugati égbolton meg ugyanakkor a telihold formában, fényben hibátlan kerekségben gyönyörködteti az én szemeimet. Vagy ez nem őszi különlegesség? Lehet. Tegnap alkonyatkor meg? Itt egy amerikai íróból idézek, mert ilyen szépet én nem tudok. Azt mondja, hogy a napnyugta piros bora elvegyül az éjtszaka bíborszínű borával a nyugat aranyos kelyhében. Pedig a derék amerikánus nem is látta a Balatonon ezt a színorgiát. A baj csak az, hogy közben régi, kötetlen folyóiratokban lapozgattam. Egynyi maradt meg a kispolgári jóléből. Persze, kötetlen folyóiratok. Kinek kellenének? Nos, az egyik számban Szabó Lőrinc fordításában kis Verlaine-versre akadtam. Úgy szól, hogy:

Ha fekszem
Az ősz konok
Hegedűje,
Fordul szívem,
Zordul szívem
Keserűre.

Ez az. Fordul szívem keserűre. Mert hiába zengi ezer poéta, hogy így-úgy. Az ősz remek szinpompája, egész évi munkánk gyönyörűséges betakarítása, szüret vidám zeneszóval. Csak zordul az én szívem. Azt mondja a vers, hogy az ősz hegedűje. Jaj, de másképp szólott az a hegedű tavasszal. Amikor túl tévén magamat ezernyi csapáson, nem volt egyéb bajom, mint hogy bolfülemmel hiába lestem, vajjon nagy vagy kicsiny tercet produkál-e a kakukmadár? Hát elhallgatott már a kakukmadár régen, a kedves ságarigó-párt hosszú hetek óta nem láttam. A villanypóznánk hegyiben csörren ugyan néha-néha a szarka, de különben most már jó, ha olykor-olykor a tücsök cirpelését hallgathatom. Hejh, de másképp szóltak azok is, amikor még nem került idegen náció kezére nagytoronyai szőlőnk. Este, jó meleg nyári este kifeküdtem egy dikóra a borház előtt. Messziről Ujhely lámpáit láttam világítani, az ég bakacsinia sűrűn tele volt pitykézve a fényes csillagok miliárdjával, az áhitatos csendet legfeljebb egy-egy lappantyu rőnte zavarta meg, és akkor megindult a tücskök cirpelésének kórusa. Hát hiszen én indokolatlannak, sőt tréfásnak tartom, hogy van néció, ahol kalitkában tartják a tücsköt. Hanem az is bizonyos alkalmatosan hangulatos este nagyon jól festi alá a szentimentális ember szive dobbanását, amikor ütemesen, mintegy karmester pálcájára, megszólal temérdek igazi népzenész cirip-ciripje. Így volt ez valamikor. Ma, itt, alig egynehány muzsikus próbálgatja az ő hegedűjét, de tá harsogja az együttest egynehány haragos, vesszősuhogással kisért kiáltás.

— Dániel! Dániel! Hol csavarogsz már megint?

Mi a baj? Kinek szólnak? Ezernyi csörgőre aszalt falevélen keresztül odacsoszogok a kapuhoz. Hát lám, egy eltévedt gunárt hajkurász a gazdája. Itt van ni. Valamikor valami oroszlánokkal volt Dániel összefüggésben, ma meg egy megtévedt gunárt hívnak Dánielnek. És még mondja valaki, hogy holdkóros vagyok. De egyebet is átok a kapuból. A kopárra szikkadt legelőn bogarászó tehenek közül három kérődzik fektében, mert nem tehet okosabbat, és mert — én azt hiszem — kérődzés közben pompásan el lehet tünődni a soha vissza nem térő bornyukor emlékein, amikor tördig ért a legelő selymes füve, és amikor konfektnek még egy kis zab is akadt. Három tehén, mondom, kérődzik, a negyedik a liceumbokron keres valami ennivalót, az ötödik egy fűzfa leveleit rágicsálja. Tehénnek sem érdemes lenni. Most csak a disznók érzik jól magukat, boldog együgyűségükben. Reggel kacskaringós, tekervényes úton végigtilinkózza a falut a kondás, házról házra szedvén össze az ő híveit. Este meg már a falu szélén szélnek ereszti az egész társaságot. Azok pedig újjongva, örömmel teli uj-uj, meg röf-röf kiáltásokkal sohasem kocogvást, hanem karrierben vágtatnak hazafelé. De primo sohasem a legrövidebb úton, hanem arrafelé, amerre reggel összeszedelőzködtek. Secundo, mint mondottam, sebes vágtában, tülekedve száguldanak hazafelé. Hiába, vályuhoz igyekeznek. Azért disznók. De tertio nevezetes, hogy milyen meghatóan örömmel száguldanak haza, pedig ott előbb-utóbb le fogják szúrni szegényeket. Állat, hát állat.

De most látom, hogy végefelé jár a papirosom, holott édeskeveset irtam az őszről. Igenigen. A termés. Az esztendő őszén, meg az élet őszén. Hát kérem a mosónőm panaszkodik, vagy dicsekszik, hogy 270 forintot fizetett három mázsa krumpliért. Ez adat az esztendei termésről. Ami az élet őszét illeti, hát hiszen idézhetek egy francia közmondást is, mondván, hogy tout passe, tout lasse, tout casse. De én ehelyett inkább Arany Jánost szólaltatom meg, mondván, hogy

Kő engem a jó Isten kévébe,
Betakarít régi, ra'ott csűrébe,
Vet helyemre más gabonát
cserébe.

Nagytoronyai György

DÉLUTÁN NÉGYKOR

Játék 1 képben

Személyek:

Lány
Pincér
Sári
Kalauz

(Kerthelyiség sarka egy nyári vendéglőben. Két asztal. Jobbra járás a helyiség belseje felé, középen az utcára. Csendes, meleg délután. Távolról verkliszó hallatszik.)

PINCÉR *(egy széken ül, ujságot olvas. Fáradt, öreges arcú, kissé groteszk figura).*

SÁRI *(fiatal, csinos pincérlány, jobbról jön)*: Váltsa fel ezt a tizest, Lajos! *(Gúnyosan a baloldali asztal felé int, amelyen egy üres vizespohár áll)*: Mi az? Hol a nő? Elúnta a várást?

PINCÉR *(forintokat számol Sári elé. Közömbösen)*: Kinéz az utcára. Úgy érezte, hogy az imént fordult be a sarkon a vőlegénye.

SÁRI: Vigasztalja meg, Lajos. Mondja neki, hogy ilyen melegben a vőlegények rendszerint késnek *(Jobbra indul.)*

PINCÉR: Könnyű magának, Sárika. Magának megvan a kalauza. Az Ottó. *(Leül, olvas.)*

LÁNY *(középről jön. Van az egyéniségében valami kislányos báj. A ruhája olcsó, de ízléses. Csalódottan)*: Olyan biztosan éreztem, hogy befordult a sarkon...

PINCÉR: Ilyen melegben... tetszik tudni... az emberek lassabban járnak.

LÁNY *(leül)*: Biciklin jön...

PINCÉR: A pedált is nehezebb nyomogatni ilyen melegben.

LÁNY: Az is lehet, hogy taxin jön. Megteheti tudniillik. Nagyon szépen keres és aztán otthonról is... Éppen ez a baj.

PINCÉR: Baj?

LÁNY *(közlékenyen)*: Az a helyzet, hogy... *(Más hangon)*: Furcsa, hogy így beszélgetek magával, nem?... Mégis, egy pincér... Ne úgy értse, hogy a demokráciával ellentétes álláspontot vallok... csak mégis... Beülök ide, várom a vőlegényemet és mindenféle családi dolgot közlök magával, egy idegen férfival.

PINCÉR: Én nem vagyok férfi.

LÁNY: Nem férfi?

PINCÉR: Tetszik tudni: a pincér az csak pincér, annak nincs.. hogy is fejezzem ki... azt nem tekintik férfinak.

LÁNY *(pillanatonként nézi a karóráját)*: Négy órára beszéltük meg és már negyed hat...

PINCÉR: Talán akadályoztatva van.

LÁNY: Lehet, sőt nagyon valószínű... Különben nem késne... Az is lehet, hogy kipukkadt a bicikligumija és... *(Gyorsan)*: Nem, nem, nincs is biciklije.

PINCÉR *(csodálkozva)*: Nincs biciklije?

LÁNY *(kissé hadarva)*: Azt csak úgy mondtam, hogy biciklin jön. Nem is tudom, miért... Talán azért, mert restellem, hogy még nem jön.. Ez nem logikus, de... *(Megnézi az óráját. Mélyről)*: Negyed hat. Negyed hatkor már nemigen logikus az ember... Szégyenlem magam.

PINCÉR: Sohse tessék.

LÁNY: Itt ül egy nő és vár, vár egy férfit, aki nem jön és maguk nézik...

PINCÉR: Mi csak a cechelést nézzük, kérem, a vendéget soha.

LÁNY *(felveszi a poharat)*: Még egy kicsit várok és cechelni fogok.

PINCÉR: Nem azért mondtam, ne úgy tessék értelmezni. Ha csak egy pohár vizet fogyasztana a kisasszony, részemről akkor se tapasztalná a legcsekélyebb rosszalást se. Én részvéttel vagyok a kisasszony iránt.

LÁNY: Köszönöm szépen... Ha nem jön egy negyedóra mulva, kérni fogok egy pohár világos sört.

PINCÉR: Sajnos, csak barna van.

LÁNY: Lehet barna is, akkor már mindegy lesz... Tudniillik, mindig világost ittunk... úgy szokta rendelni, hogy egy pohár szőkét... tekintettel a hajamra... Előre nem akarok hozatni, mert csak az első pohárral tudom gusztussal inni, a másodikkal már nem. És azt akarom, hogy a sör is akkor legyen a legjobb, mikor ő velem van... Ő feltétlenül egy korsóval rendel, valószínű, kettővel is. És liptóit fogunk rendelni és ő csinálja meg, úgyhogy nem kell fáradniok vele... Istenem, mindjárt félhat...

PINCÉR: Jönni fog, meg tetszik látni. *(Biciklicsengő.)* Itt is van.

LÁNY: Nincs biciklije.

PINCÉR: Persze. Bocsánat.

LÁNY: Úgy szégyenlem magam...

PINCÉR: Tessék elhinni...

LÁNY: Nem maga előtt... *(Jobbra int.)* Az, odabenn... a kolléganője... folyton idenéz és biggyeszt.

PINCÉR: Ne tessék törődni vele. Fenn hordja az orrát. Van neki egy Ottója. *(Jobbra indul.)*

LÁNY: Kérem... ne menjen... maradjon még egy kicsit... Nem is tudom... Nevetséges vagyok... de nekem sorsdöntő ez a délután... és egyedül várni borzasztó... Kérem... rakosgassa itt, körülöttem. kést, villát, poharat...

PINCÉR: Megterítek vacsorához. *(Terit.)*

LÁNY: Köszönöm... A nővére befolyásolja. Azt mondta, megmutatja, hogy Jani vizben hagy ma délután... Így mondta és még úrinőnek tartja magát.. Szegény lány vagyok, azt nem vitatom, de hogy választékos intelligenciával rendelkezem, erre tanu az egész áruház. *(Biciklicsengő. A kijárathoz fut.)* Jön!... *(Majd csalódottan visszaül az asztalhoz.)*

PINCÉR: Azt tetszett mondani, nincs biciklije.

LÁNY *(fáradtan)*: Nincs, nincs, de ilyen lelkiállapotban nem logikus az ember... *(A pincérlányra érti.)* Már megint idebiggyeszt.

PINCÉR: Ne tessék törődni vele.

LÁNY: Szégyenlem magam... Szeretném, ha ideállna az asztalom elé, hogy sirhassak.

PINCÉR: Ha szabad megjegyeznem, azt hiszem, az lehet a baj, hogy nem tetszik tudni bánni a férfiakkal.

LÁNY *(fáradtan)*: Lehet... Megmondtam neki, hogy szeretem és vettem a nevenapjára egy bordó nyakkendőt...

SÁRI *(jobbról jön, kis gúnnyal)*: Tetszik trafikot, gyümölcsöt, vagy még várni telszik?

LÁNY *(kitörve)*: Nem várok!

SÁRI *(ijedten)*: Trafikot? Gyümölcsöt?

LÁNY: Sört!

PINCÉR: Igenis. Pohár barna.

LÁNY *(erélyesen, elkeseredetten)*: Honnan tudja, hogy egy pohárral? Nem mondtam, hogy egy pohárral! Korsóval is rendelhetek, sőt üveggel is! Nem engedek beleszólást a dolgaimba!

PINCÉR: Bocsánatot kérek, de abból a körülményből következtettem, hogy az imént pohár sört tetszett említeni.

SÁRI *(gúnyos mosollyal el)*.

LÁNY *(elszántan)*: Semmiből se következtessen, bármit említettem! Meg fogom inni a sört és megyek. Megmondhatja a kolléganőjének, hogy kár b'gyeszt nie, a maga részéről pedig köszönöm a felesleges részvétet. Tekintetbe veszem a borravalónál.

PINCÉR: Kérem, én csak azok után ..

LÁNY: Semmi után!... Kérek egy korsó sört!

PINCÉR *(készséggel)*: Igenis. Korsó barna. (Jobbra el.)

LÁNY *(amint egyedül marad, összecsuklik. Reménytelenül néz az órájára)*.

KALAUZ *(fiatalember, középről jön)*.

LÁNY *(hirtelen elhatározással felugrik)*: Kérem... könyörgök... mentsen meg!... Nem kérek semmit, csak tegyen úgy, mintha hozzám jött volna.

KALAUZ *(megzavarodva áll)*.

PINCÉR *(jobbról jön a sörrel)*: Korsó barna.

LÁNY *(a kalauzhoz, fölényesen)*: Sajnálom, Jani, de velem ezt nem lehet csinálni. Engem nem lehet megvárakoztatni. Többé nem találkozunk. *(Pénzt dob az asztalra. Pincérhez.)* Nem kell visszaadni... Isten veled, Jani. *(Felemelt fejjel indul.)*

SÁRI *(jön. A kalauzhoz)*: Szervusz, Ottó. Már végeztél?

LÁNY *(erre riadtan visszafordul, majd megtörten kiszalad)*.

— Függöny —

Fendrik Ferenc

(Előadási jog: dr Marton Sándor színpadi kiadóvállalat.)

Haus Habe
irodalmi
regénye
Az
elhunyt
hőr
a
Vasárnap
új
számában!
Péntektől!

Kétmillió gyertya

A mindennap krónikásának fel kell jegyeznie, hogy ezidén, Halottaknapjának előestéjén a lélek népvándorlása zajlott, helyesebben «csendesedett» le a budapesti temetőkben. Ilyen hatalmas tömegeket régen szállítottak a villamosok és a szinte percenként közlekedő autobuszok.

Azok a drága porok, amelyekből az én szívem szakadt le, távoli temetőkben pihennek. Így hát vándorútra keltem és végigjártam a négy nagy pesti temetőt. Voltam a Kerepesiben, ebben a különösen szép márványvárosban, estetájt az Új temetőben, aztán a hegyre vonult Farkasrétiben és persze kizarándokoltam Óbudára is, hogy kigyujtsak egy gyertyát az édes anyaföldnek mostanság eggyéváló Diónál, a szegény betűvetőnél...

Az újságírót ilyenkor nem csak a híres síroknál elmondott beszédek, hanem a statisztika is érdekli. Nos, a statisztikai adatok ezidén szinte döbbenetesek. Vegyük csak számításba, hogy csak a Kerepesi-temetőben — s ez a szám hivatalos közlés, — 75.000 sír van. Az Új-temetőben közel 400.000... Ki gondolná, hogy ilyen hatalmas, néma tömeg lakik a föld alatt 360 holdnyi területen... Budapest négy temetőjének mintegy háromnegyed millió sírja várja évenként a kegyeletet, s ha hozzávesszük a tömegsírokat, — elképzelhetjük, hogy ez a négy «város» milyen csodálatosan «népes.» Azokról, akik eltűntek már a földi álom örököletében, ne beszéljünk, hisz köztudomású, hogy egy-egy sír hivatalosan 30 esztendeig él...

Beszéltem a gyertyaárusokkal és a virágosokkal.

Óbudán, a bódék pultjai mögött mosolyogva válaszolgattak, — évek óta nem volt ilyen nagy és erőteljes forgalom. Az egyik óbudai árussal számítgatni kezdtünk... Nyugodtan leírhatjuk, hogy ezidén, a budapesti temetőkben több mint kétmillió gyertyát égetett el a kegyelet. És ugyanúgy, több mint kétmilliló szál virág illatozott a fejfák alatt, amelyek néma betűkkel hirdetik az örökre megbékéltek nevét...

Hol tud ennyi virág kinyílni? A földön és a szívekben, amelyek érezni tudnak holtjaikkal.

Tolsztoj mondja, hogy a halottak vonzzák az élőt... Igaza van. Csodálatos példa volt erre ez a most lezajlott kegyeleti ünnep. A rohamsisakból készült gyűjtőperselyekbe ömlött az aprópénz. A szimbolikus erejű hőci síroknál ezrek gyujtottak gyertyát. Úgy látszik, nincs baj a szívünkkel, egyre szorosabbá válik a kapcsolat a holtak és élők között.

Nem csoda.

A temetőnek csodálatosan szép titka az, hogy az álldogáló némaságban el lehet mondani a legordítóbb fájdalmat is.

Bobay József

Gyönyörű BÜKK MUHASAB és aprított
TŰZIFA
Panek telepről. Telefon 138—339.

A helyzet szerdán

◆

A Szépművészeti Múzeumban ünnepi külsőségek között nyitották meg azt a reprodukciós kiállítást, mely az orosz festészetből ad izelítőt, a XV. század végétől egészen az 1917-es forradalom kitöréséig.

A megnyitón jelen volt *Szakasits* Árpád, *Mihályfi* Ernő miniszter kíséretében, továbbá *Szmirnov* szovjetorosz követségi tanácsos, *Bóka* László közoktatásügyi államtitkár, *Antal* Helén, a minisztérium művészeti osztályának vezetője, s közéletünk több ismert személyisége.

A reprodukciók a Tretjakov-múzeum legértékesebb anyagát mutatják be a magyar közönségnek, összesen 163 művet. Két XV. századbeli ikon nyitja meg a sort, melyet az orosz impresszionisták zárnak le. A képek ismertetésére még visszatérünk.

Itt csak azt jegyezzük meg, hogy közönségünk előtt most nyílik meg a lehetősége *összefüggően* ismerkedni az orosz képzőművészettel. Ez nálunk jóval kevésbé ismert az orosz irodalomnál, zenénél, vagy akár az orosz színházi és táncművészetnél.

A jelenlegi orosz művészeti élet rendkívüli figyelmességének tekinthetjük, hogy *a nagyon érdekes és gazdag kiállítási anyagot* Szépművészeti Múzeumunk rendelkezésére bocsátotta. Nemcsak a nagyközönség művészi érdeklődésű rétege nézi majd meg a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság rendezésében megnyílt reprodukciós kiállítást, hanem bizonyos a szakmabeliek élénk figyelme, mert a magyar képzőművészeknek sem volt eddig alkalmuk közvetlen szemléletet nyerni az orosz festészet fejlődéséről.

A megnyitón a látogatók hosszú ideig tanulmányozták a csodálatosan szép anyagot, melyet *Ék* Sándor rendezett el, átlekinthetően és jó ízléssel.

◆

Miként már jelentettük: összeírják az állástalan tanárokat és tanítókat. Körülbelül 4000—4500 pedagógus fog e tanévben álláshoz jutni. A most kinevezettek mint helyettesek kapnak alkalmazást. Főként általános iskolai tanári állások várnak betöltésre. Sok helyettes tanárt véglegesítenek.

◆

Nem árt, ha olykor tisztázzuk a fogalmakat. Jelen esetben a *disszidálás* fogalmát. Ezt is abból az alkalomból, hogy egy tolakodó siheder, akinek ellenszenves figuráját ott lehetett látni párthelyiségekben, a városháza, parlament folyosóján — csak ott, ahol a világon semmi keresnivalója nem volt —, levelet írt a határon túlról egykori pártfogójának és bejelentette, hogy «disszidált».

Nevezzük néven a gyermeket, nem disszidált, hanem *megszökött*. Úgy, ahogy «disszidált»-társai is annak rendje-és módja szerint *megszöktek*. Mindegyiküknek volt rá *fedezete*. Erről a svihákról is kiderül majd, hogy csak lopott-e, vagy sikkasztott is? Mert míg itthon volt, úgy tudtuk, hogy csak — zsarolt.

Tetszik nekik, kezd olyan politikai rangot kapni a szó: disszidált. Semmi közük ezeknek a szökevényeknek a politikához. Szabályos bűnözők, legtöbbjüknek ideje volt még észrevenni, hogy túlmeleg lett a lába alatt a talaj. És ha más meg nem kapta, kapta ő magát és megszökött.

Aki pedig «fedezet nélkül» állt tovább, akinek ez az ország csak telephely volt és nem haza, nem kár érte. Jól tette, hogy — disszidált.

Menjen Isten hírével!

◆

A háború befejezése óta nem élt és nem is élhetett Budapesten birodalmi német ujságíró. Most azonban ittlakási engedélyt kapott az *Allgeimeiner Deutscher Nachrichtendienst* szerkesztője: Otto *Schreber*, aki a szovjet-német zónában működő távirati irodát Budapestről fogja állandóan tudósítani.

◆

A honvéd csapattestek zsoldjukból gyüjtést indítottak a francia bányászok javára. A honvédelmi minisztérium dolgozói is elhatározták, fizetésüknek egy százalékát a francia bányászok sztrájkalapjának juttatják.

Hasonló gyüjtés indult a miniszterelnökség és az országgyülés tisztviselői között.

◆

A hét végére várják haza *Heltai* Jenőt és feleségét. Heltai több hónapot töltött Londonban, részben azért, mert szabadsága alatt megbetegedett és ne mutodott hazajönni. Egyébként Heltai a Korda-film számára írt egy scenáriumot s ezenkívül sikerült Franciaországban és Angliában néhány szépirodalmi munkáját is elhelyeznie.

◆

Ugyancsak a hét végére várják Magyarországra a francia ellenállási mozgalom elsőszámú költőjét, Paul *Elouard*-t és Claude *Roy* ujságírót. Elouardnak ezekben a napokban jelenik meg magyarnyelvű verseskötete. Ez alkalommal előadást is tart majd Budapesten.

◆

Leonid *Pervomajszkij*, a neves ukrán költő kapta meg a Magyar Pen Club 1948-as díját. Ama érdemeit jutalmazták ezzel, hogy ő tett a legtöbbet a magyar irodalom külföldi propagálása érdekében. Pervomajszkij *Rubinyi* Mózeshez, a Pen Club elnökéhez levelet intézett. Ebben megköszönte a kitüntetést és kifejezést adott örömének, hogy a Magyar Pen Club részivesz a népi demokrácia felépítésében.

A televiziós filmszínház kísérlete Svájcban

Amerikai jelentések arról számolnak be, hogy a *Paramount* első *televiziós filmszínháza* elkészült New Yorkban. Ugyanakkor egy másik jelentés szerint *Bernben* a British Broadcasting Co. bemutatta egyik messzelátó filmjét és e történelmi premierre különböző filmvállalatok és rádiótársaságok vezetőit is meghívták. A premier után az az általános vélemény alakult ki, hogy a televiziós film bevezetése egyelőre nem időszerű, mert az adóállomások és az ehhez való legszükségesebb berendezések oly nagy befektetést igényelnének, amit a televiziós film előfizetőitől nem lehetne behajtani. Olyan központi üzem létesítése, amely olcsóbbá tenné a nemzetközi programcseréket, szintén keresztülvihetetlen. Egyébként az első ilyen messzelátó filmek az angol életből mutattak be különböző képeket. Ezeket a londoni BBC messzelátó állomásai délelőtti programjukban közvetítik közönségüknek. Ezzel kívánnak propagandát teljesíteni és megkedveltetni a messzelátó szolgálat előnyeit.

-o-

Egy csodagyerek-karrier még a világpolitikai eseményeket is háttérbe szorította londoni lapok hasábjain. Ime a történet: „The Fallen Idol" (A ledöntött eszmény) címen Korda Sándor forgatókönyvet fogadott el, mert ez nagy sikerlehetőséget rejtett magában. Studiója azonban nem talált főszereplőt. Egy jólnevelt, tisztakiejtésű, 8—9 éves fiúról volt szó, egy nagykövet fiáról, akit szülei — távollétükben — a komornyikra bíztak. A gyermek úgyszólván jobban ragaszkodik a komornyikhoz, mint a szüleihez. Ő az eszménykép. A komornyik váratlanul gyilkosság gyanujába keveredik, s a gyerek úgy próbálja megmenteni, hogy hazudik. Persze gyermeki módra és ügyetlenül, de ez a hazugság majdnem akasztófára juttatja a komornyikot. Néhány héttel ezelőtt Korda egy londoni könyvkereskedés kirakatában egy *ifjusági regényt* pillantott meg, amelynek borítólapján egy fiú arcképe mosolygott rá. Korda ilyen gyerekre gondolt, amikor a filmkönyvet megvette, nem habozott és *kinyomoztatta, hogy ki is a kisfiú*. A könyv szerzőnőjének gyermeke volt. Amikor a szülőket behivatta a müterembe, ezek vonakodtak elfogadni Korda ajánlatát, részben nevelési okokból, részben azért, mert mint mondták, a fiúnak angol kiejtése nem tökéletes. Az anyja ugyanis francia származású és Párizsban született a gyermek is. Korda azonban mégis leszerződtette a fiút és *5000 fontot fizetett a szerepért*. A film bemutatójának másnapján Bobby *Henrey*, Anglia egyik leghíresebb személyisége lett. Az ujságírók megrohamozták az ifjú „filmsztárt". Hasábos kritikák, tudósítások jelentek meg róla. Kiderült, hogy Bobby a film tartalmát nem is ismeri, de nem is érdeklődött utána. Minden mozdulatot a mimikát és a mondanivalóját betanították és Bobby jól megtanulta a leckét. Kordáék az új csodagyermeket négy évre szerződtették.

-o-

Sartre, az exisztencialista francia filozófus, bár eddig erősen filmellenes volt, most filmet készített „Les jeux sont faits, rien ne va plus" címmel. A *„Mindenki tét, nincs tovább"* című film e pillanatban *nagy vihar középpontjában áll*. Arról szól, hogy egy fiatal, elegáns gazdag nő és egy munkás egy napon, egy órában halnak meg. Az asszonyt a férje mérgezi meg, hogy szabaduljon tőle, mert el akarja venni az asszony hugát, a munkást pedig mint ellenálló maquist lövik le a németek. A túlvilágon összekerült ez a két ember és miután mindketten fiatalon és egyidőben haltak meg, az ottani törvények szerint *visszamehetnek a földre*. A feltétel az, hogy 24 óráig minden hátsó gondolat nélkül minden hizalmukkal szeressék egymást. A földön azonban a társadalmi különbözőségek kiütköznek. Bármilyen szenvedélyesen is akarják, hogy sikerüljön, képtelenek csak a szerelmüknek élni. Sartre filmjátékának értelme, hogyha egyszer már sorsot választottunk, ez feltartózhatatlanul jó, vagy rossz végéhez vezet. *Senki a maga által formált sorsától nem szabadulhat meg még akkor sem, ha csoda jön segítségére*. A film bár művészi kivitelében magasrendű — főszereplői Micheline *Pressle*, Marcel *Pagiere* (Róma nyilt város hőse) és a filmet Jean *Delanney*, a Simphonie Pastorale rendezője alkotta —, mégis *lehangoló és defetista*. A film a világpolitikai helyzetet tükrözi és hátterében különböző világnézetek csapnak össze.

Stóh Zoltán

Rendőrsgi hírek

Konzerveket csalt ki

mintegy 25.000 forint értékben *Gyurin* Péter konzervgyártóüzemi engedéllyel rendelkező iparos. Az árut értékesítette, a pénzt elköltötte. Letartóztatták.

Tizenkét aranyérmet

talált a Pilsudszky-út egyik rom házában összeégett ezüsthulladékok között *Ványai* József guberáló munkás. Az aranyérmeket eladta *Fekete* Lajos ékszerésznek, aki továbbadta *Ehrenstein* Adolf ékszerésznek. Ehrenstein külföldre csempészte az értékeket. A gazdasági rendőrség Feketét és Ehrensteint letartóztatta.

Öngyilkos

akart lenni 4 éves kisfiával együtt *Göll* Istvánné házfelügyelőnő. A Margithídról a Dunába akart ugrani, de ebben megakadályozták. Saját érdekében őrizetbe vették. — Felakasztotta magát *Federnák* János 60 éves gyári munkás harmatutcai lakásának padlásán. Meghalt.

Ideiglenesen bezárták

Hodászi Rudolf Bacsó Béla-út 1. számú házban levő vendéglőjét, miután a rendőrség megállapította, hogy a Magyar Állami Felsőipariskola közelében levő vendéglő állandó találkahelye a prostituáltaknak és azok kitartottjainak. Miután ezek jelenléte az iskola növendékeire káros befolyással van, elhatározták a vendéglő ideiglenes bezárását.

Botrányt rendeztek

a Metropol-kávéházban *Tóth* Béla és *Jaszovszky* György. Egy detektív előállítani akarta, mire Tóth leütötte a nyomozótisztet. Menekülni akart, de a közönség az utcán elfogta. Letartóztatták társával együtt.

Bírósági hírek

Dr *Csathó* Géza tűzoltó segédfelügyelő a Népszínház-utcai vérengzés egyik szervezője volt a nyilas időkben, utasítást adott, hogy «nyírják ki» a zsidóságot. A népbíróság tízévi kényszermunkára ítélte.

A népügyészség, mint ismeretes, vádat emelt *Zsitvay* Tibor volt igazságügyminiszter, *Krayzell* Miklós táblai tanácselnök, *Méhes* Ignác, *Paulay* Gyula és *Pálfy* Elek törvényszéki bírák ellen, akik a vád szerint *Sallai* Imrét és *Fürst* Sándort törvénytelenül halálra ítélték. Másodfokon a NOT *Jankó*-tanácsa tárgyalta a vádlottak fellebbezése folytán a bűnügyet és *Hollós* Olivér tanácselnök kedden közölte az elővezetett vádlottakkal a jogerős ítéletet, amely szerint *Krayzell* Miklóst kötélvi, *Paulay* Gyulát három és félévi fegyházra ítélték. *Zsitvay* és *Méhes* időközben ismeretlen helyre szöktek, *Zsitvayt* nyolcévi, *Méhes* Ignácot és a betegsége folytán elő nem állítható *Pálfy* Elekel három és félévi fegyházra ítélték. Zsitvaynál a teljes vagyonelkobzást, a többinél a nyugdíjigény elvesztésével is járó állásvesztést mondotta ki a NOT.

Iczkovics Klára a vádirat szerint az auschwitzi deportált táborban mint szobaparancsnokné kegyetlenkedett sorstársaival. A deportáltak ezért *«Tigris» Klárának* nevezték el. A népbíróság dr *Hollós*-tanácsa szerdán tárgyalta a bűnügyét és a tanuk meghallgatása után *kétévi* fegyházra ítélte. Az ügyész súlyosbításért semmiségi panaszt jelentett be.

Új autóbuszjáratok

A *NIK* novemberben ismét több autobuszt szállit a BSZKRT-nak. Ennélfogva lehetővé vált *újabb autobuszvonalak megnyitása*. November 8-án megindul a *31-es* autobuszjárat a *Dózsa György-úti* 5-ös végállomásától az Egressy-úton át a *Bonyhádi-útig*. Ugyancsak 8-ától közlekedik a *47-es* a *Bosnyák-térről* Rákosszentmihályon át *Árpádföldig*. A *36-os* útvonala megváltozik: a Nagyvárad-tértől a Calvin-téren, Múzeum-körúton, Bajcsy Zsilinszky-úton, Sziget-utcán, Pozsonyi-úton át a *Garam-utcáig* jár. *November 22-én* helyezik üzembe a *32-es* járatot *Kőbánya* és az *Árpád-híd* pesti hídfője között. A *36/A* járat 22-étől 13-as jelzéssel közlekedik és útvonalát az Ecseri-úttól a kőbányai *Zalka Máté-térig* meghosszabbítják. A Keleti- és Ujpest között közlekedő *20-as* vonalát az *újpesti Szent László-térig* hosszabbítják meg.

Nagy üzlet a rádiókölcsönzés

A nagy londoni hetilapokban mostanában gyakran találkozunk egy újfajta hirdetéssel, melynek jelszava: „Rent your Radio", azaz béreljen kölcsönrádiót. Már vagy tíz ilyen válla at foglalkozik rádiókölcsönzéssel és hogy ez az új üzletág óriási lehetőségekkel és búsás jövedelmezőséggel kecsegtet, annak bizonysága, hogy az egyik ilyen cég már 150 fiókkal bír Anglia minden részében.

A hirdetés valóban meggyőzően invitálja a rádiót eddig nélkülözött néptömegeket egy kölcsönrádió megszerzésére. Ugyanis azonnali leszállítást ígérnek, költségmentesen szállítanak új lámpákat, ha azok a használat folyamán elhasználódnak, sőt a „rádió service" is ingyenes. A kölcsöndíj pedig valóságos meglepetés: hetenként 2 és 4 shilling, azaz 10 és 20 ft. Hat hónap után azonban a kölcsöndíj mérsékeltebb. Aki megkedveli a kölcsönrádiót az azt igen jutányos áron megvásárolhatja, ez esetben a fizetett kölcsöndíjakat beszámítják a vételárba.

Miután az új rádiógépek ára Angliában is arányag magas, az 5 lámpás készülékek ára 20 font, azaz 1000 ft., a kölcsönrádiók sikere igen nagy.

F. D.

Két nagy rádióadót kapunk ebben a hónapban

A magyar rádió újabb esemény előtt áll. Ebben a hónapban adják át rendeltetésének az új, 135 kilowattos rádióállomást, amelyet a posta még 1946-ban rendelt meg a Standard Villamossági Rt.-nál. Budapest I-nek ez az új, nagyteljesítményű adója a magyar ipar újabb nagy teljesítménye. Az új adó ugyanis 92 százalékban magyar gyártmány, míg a régi, lerombolt 120 kilowattos adó csupán 67 százalékban volt a magyar ipar terméke. Az új lakihegyi adó a réginél modernebb és az adások lényegesen jobbak és tökéletesebbek lesznek. Az új adó megépítésében több mint 20 magyar vállalat vett részt. Még egy másik új adó épül Szolnokon Budapest II. adásai részére.

Olcsó, szép KOSZORÚK
RIVIERA virágüzlet
VIII, ESZTERHÁZY-UTCA 2.
Virágküldemények közvetítése az egész világra.

Elcserélném
Rákóczi-úti 3 szobás összkomfortos lakásomat V. kerületi földszinti vagy I. emeleti 3—5 szobás lakással. Ajánlatok „Azonnal 100" jeligére a kiadóba.

ÁSVÁNYOLAJFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖZPONTI IRODÁI
(ÁFORT)
ÁTKÖLTÖZÖTT JÓZSEF NÁDOR-TÉR 5-6 SZÁM ALÁ
TELEFON: 183—860

VÉGRE
bemutatásra kerül a szezon várvavárt
SZÍNES
zenés filmesménye
Szibériai rapszódia

Főszereplők: DRUZSNYIKOV és MARINA LADININA
Rendezte: PIRTEJ. Zene: KRJUKOV
ROYAL APOLLO — URÁNIA
CORSO — LLOYD — OMNIA
ÁTRIUM — TÁNCSICS (Csepel)
KORZÓ (Újpest)

Egy csínos fruska ezer kalandja és mulatságos bonyodalma a boldogságig!
LEÁNY A TALPÁN
Főszereplők:
SZEROVA és TUTISKIN
FORUM—SCALA

ÓRIÁSI
érdeklődéssel várja, aki még nem látta az
ELSŐOSZTÁLYOSOK
c. tündéri filmvígjátékot!
Siessen jegyet váltani a CITY, CAPITOL vagy KAMARA moziba!
A legnagyobb
SIKER!

1948. V. 1.
a Szovjetunióban.
SZÍNES filmriport
ÚJRA LÁTNAK
A tudomány diadala.
DÉCSI

NAGY MAGYAR FILMSIKER
TŰZ
ADY — CORVIN
KOSSUTH — PALACE
BUDAI VIGADÓ

Kis- és apróhirdetések

Magyar Nemzet
Főszerkesztő: Hegedűs Gyula
Főmunkatárs: Parragi György
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Telefon: 125-340
Előfizetési díj: 1 hóra 15 forint, negyedévre 45 forint. Postatak. csekksz.: 36.662
Szerkesztésért és kiadásért felelős Hegedűs Gyula.
Hungária Hirlapnyomda Rt., V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Felelős: dr Bródy László
A szöveg közölt hirdetések — jellel vannak ellátva

BERENDEZÉS
Bútor
Biedermeier szekrény, szekreter, smizett, rekamié eladó. Kisiparosnál. Zichy Jenő-utca harminchárom.

3 ÉVES TERV NÉP bútort
olcsó áron jótállással, fiz. kedvezménnyel,
vidékre szakszerű csomagolással bocsátunk forgalomba. Kérjen árajánlatot:
hálókra, konyhákra, komb. berendezésekre, irodabútorokra.
ÉBNER
VIII., Kerecsény S. (Karpfenstein)-u. 2/a

BÚTORÉRT, háztartásért, ruháért, legtöbbet fizet STEINGISZER, Teleki-tér 3. Tel.: 135-376.

Konyhabútorok 800.—, kombinált szobák 2200 frt.-tól. Fizetési kedvezmény. Bútorüzem, Mária Terézia-tér 2.

Kisipari saját készítményű **rekamiék, fotelágyak** Kárpitozott garnitúrák garanciával **FÜLÖP** kárpitosmesternél VII., Dohány-utca 62. Fizetési kedvezmény.

BÚTORT, SZŐNYEGET egész háztartást vesz GERSTL, István-út 28. Telefon: 427—516.

TENTE
gyermekkocsi
gyermekágy
gyermekszék
csőbútor
babakocsi
tricikli
bicikli
Gyártás. Javítás
VII. AKÁCFA-U. 2 (Rákóczi-út sarok) 226—484

BÚTORT LEGJOBBAN az évtizedek óta közismert **BOG-MIL** bútorüzletben vásárolhat. Olcsó árak! Nagy választék. VI., Bajcsy-Zsilinszky-út 43. sz.

Bútorvásár
2978-tól komb. 10 havi részletre is. Rekamiék, hálók. Bútorcsere.
BUDAPEST, Jókai-utca 29 «JÓKAI BÚTORHÁZ»

LEGMAGASABB ÁRAT felosztott háztartásért, fizetek használt **bútorért** szőnyegért, **FUCHS** Szent István-körút 27.: üzlet

Rombútorok helyreállítása, antikstílű bútorok jutányosan, fizetéskedvezmény. Berényi, I., Hunyadi János-út három. Telefon: 256-242

Ebédlőbútor, szép, masszív, minden áron eladó. Lónyay-utca 19, IV. 1.

Biedermeier garnitura, antik kétajtós szekrény, komód, rekamié eladó. Benczur-utca öt, földszint 2.

Eladó egy bécsi stílusú mahagóni ebédlő. Kitűnő állapotban huszonegy személyre kihúzható asztal, tálalószekrény, pohárszekrény, 6 szék, kitehető bőrülőkével, 4000. Egy szép kisméretű fehérmárvány mosdó 300. Megtekinthető délután 2—4-ig. Egedy, Mesterutca 33.

Keveset használt kisipari rekamiék, fotelek eladók. Kárpitosmunkákat vállalok, kívánatra házhoz. Marosán, Aradi-utca kettő.

Empire garnitúra és gyönyörű biedermeier bútorok, 2 perzsaszőnyeg eladó. Bajcsy Zsút 36—38. I. 2.

12 darabos kombinált szoba 3800-ért sürgősen eladó. Erzsébet-királyné útja negyvennégy.

Biedermeier gyönyörű szobák, 2 személyes korabeli steppelt paplanos rekamiéval, fodros tündéri fotelekkel, szekrények, komódok, garnitúrák, tehernákulunok. Bútorszalon Aguteki-utca tizenkettő.

Szőnyeg

Mindenfajta szőnyeget magas árban veszek, Vogel László, Akácfa-utca tizenhárom. Tel.: 422—128.

Néhány darab szép szőnyeg sürgősen olcsón eladó. Ceglédi, Teréz-körút 1/c. Hegedűs Sándor-utcai oldalon.

Békebeli bordó velour, kókusz FUTÓK, kisebb-nagyobb magyar, keleti SZŐNYEGEK, szőnyegüzletek, Ráday-u. egy. Tel.: 189—387. Eladás-vétel, javítás, csere

Mindenféle **SZŐNYEGET** FÜGGÖNYT, PONYVÁT BÖRÖNDÖT, RUHÁT (hibásat is) vidékről is VESZ **FREUND** Kun-u. 12. II 18 Telefon: 137—845

3x4 méteres prima külföldi gépszőnyeg eladó. XI. Lágymányosi-utca 17/b. III. 1. Mészáros.

Keleti és magyar **perzsát** olcsón vásárolhat MARKOVITSNÁL, Rózsa-utca nyolc.

Perzsa és műselyem szőnyeget veszek. Wesselényi-utca huszonkilenc. I. 5. Telefon: 427—281

Perzsaszőnyegek vétele, eladása. Ungár, Királyutca tizennégy. Rákóczi-út negyvenkettő.

Egyéb brand

Festményjavítás, kőpucsztítás festőművésznél. XII., Dolgos-utca 13. — (61-essel Vöröskereszténél)

Veszek VIII.. **TÜZHELYET** Auction VI., Nagymező-u. 31. T.: 123-129

Vennék kézalatt egy garszon gázfűzőhelyet. „Zománcozott" jeligére a főkiadóba.

Eladó háromajtós emeletes, lakkozott garderobe-szekrény, tálalóformájú ágyneműláda, villany-frigidaire. Tűzhely sütővel, villanytűzhely sütővel, porszívógép. — Megbízott: Benyovits, Régipostautca hat.

Villanytűzhely sütővel, fatűzelésű folytonégő kályha, állványos orvosi kvarclámpa kifogástalan állapotban eladó. Cím a kiadóban.

Sürgősen keresek legalább tízszemélyes porcellán étkészletet teásés mokkáscsészékkel, lebetőleg herendit. Délelőtt 127—143 sz. telefonon.

HANGSZER RÁDIÓ

Rösenderfer, Stingl, Lauberger zongorák, pianinók legolcsóbban Radványi Imrénél RÁKÓCZI-ÚT 55

Zongorát vagy pianinót vennék. Demeter, Klauzál-utca három. 221—366

Tangóharmonikák, klarinette és mindennemű hangszerek, Radványi, Rákóczi-út 55.

Kispianinó kereszthúros, remekhangu, külföldi kettőcserny olcsó szerért. Világmárkák hihetetlen olcsón. Scala, Erzsébetkörút tizenöt. Részletfizetés!

Angol mechanikás „Stingl" pianinó eladó. Lónyay-utca 49. II. em. 10.

Most vegyen **lemezjátszót**
Az emügy is alacsony alkalmi árakból most 20% engedmény. VARÁZSSZEM RÁDIÓ, Kossuth Lajos-utca 11., udvarban.

Angolmechanikás Blüthner pianinó és gyönyörű Förster rövid koncertzongora igen olcsón eladó. Fenyőné, Erzsébet-krt huszonhat.

Alkalmi vételek csodás állapotban. Telefunken 3 lámpás 450, Telefunken törpeszuper 730, orgonahangú külföldi Schaub fémcsöves luxusszuper 1200. Philips nyujtottsávos zafirtűs szekrényes zenegép 96 G 3500. Orion 6 lámpás középszuper 1000 stb. Mind garanciával, csak készpénzért. „Varázsszem Rádió" Kossuth Lajosu. 11. Udvarban.

RUHÁZAT

Hozza be férfiruháját, télikabátját, szőnyegét, **zálogtárgyait**, üzletem részére megveszem. Hívásra jövök. 137—625. Népszínház-utca 20. Ruházlet.

Férfiruháért
szőnyegért
legtöbbet fizetek.
Hívásra jövök.
Báthory-utca 22. «Sasi.»
Telefon: 129—613.

Férfiruhákat jól eladhatja Szabónénak Dob-utca 37. Tel.: 220-358. Hívásra jövök.

Urak megúszhatják rabláját becserélem vagy magas áron megveszem. Csap. Anker-köz 2. félem. 4.

Legtöbbet fizetek férfiruháért, fehérneműért. Leiterdorfer, Kisdiófa-utca tizenöt. (Király-utca sarok.) Telefonáljon: 221—674.

Szenzációs árat fizetek **FÉRFIRUHÁKÉRT** **WILD** ruhaüzlet, Kazár-utca 2. Hívásra jövök **T.: 226 963**

Keveset használt téli kabátot vagy bundát és sötétebb férfiöltönyt vennék magasabb tételben. Telefon: 222-546 lefon: 460—510.

BUNDÁK Szemere ERZSÉBET-KÖRÚT 26 **Második emeleten!**

Alig használt perzsabunda középtermetre, privátnak, 3000-ért eladó. Dembinszky-utca negyvennyolc. IV. kettő. Délután öttől.

Használt férfiruháért bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban. — Bp., IV., Egyetem-utca 2. Telefon: 186—782.

Perzsabunda kis alakra eladó négytől hatig Erzsébet-körút 17. félemelet.

Férfi irhabunda eladó. Pannónia-utca 34. IV. 14 (10-ig).

JÁRMŰ

Opel Kadett új motorral, elutazás miatt sürgősen eladó 8000. Érdeklődni: IX., Gabonautca hét. I. 1. 1837

Autóvezetők, modern, gyönyörű személyautókon gyakorolhatnak. — V., Kiss József-utca 30. Garázs.

Csepel 100. túra, alig használt, eladó. Kalapüzlet, Kispest, Üllői-út 101.

35-ös Ford, 1100 Hansa, 1700 Mercedes, üzemképes motorok eladók, zeugépre elcserélhetők. 139—050.

Üzemképes, négyszemélyes, levizsgázott DKW személyautó elfogadható áron eladó. Telefon kettőötvennyolcnégynyolcnégyvennyolc.

UJ RENAULT 1947-es, alig futott, minden előfogadható áron eladó. KÉMERI, Hold-utca 15.

Engelbert 525x16-os belga köpenyek, Firestone tömlővel. Délelőtt: Százvolcvannégy—négyhatvankilenc.

GÉP, SZERSZÁM

Irógépet és komoly teljesítményű számológépet vennék. Kereskedő kizárva. Tel.: 360—459.

Varrógépet, fejet sürgősen vennék. Erzsébet-körút huszonhét, III. 16.

Megvételre keresünk
180—200 HP. stabil v. félstabil **GÖZGÉPET.** Csak modern, jókarban lévőt. TITÁN R.-T., Bp., XI., Bocskay-út 90. Telefon: 268—825.

14 lóerős Siemens gyári új villanymotor 380/220 V. 1440 ford. Nagymező-u. 23. I. 1.

Cukrászok! Gesztenyepürénagyolók a legújabb típusban kaphatók. Steiner Andor, Budapest VII., Hársfa-u. huszonöt.

Irógépet, számológépet irodám részére privátról sürgősen vennék. Tel.: 228—360.

INGATLAN

Villák: Rózsadombi autóbusznál, 350 öles fajgyümölcsösben, 1 szobás összkomfortos, hallos, azonnal beköltözhető, modern családiház, 25 ezer Ft. készpénz + 15 ezer Ft 5 évig törleszthető. «Domus.»

Lenke-térnél 2x3 szobás összkomfortos, modern villa, az egész beköltözhető, 60.000-ért. — «Domus.»

Pasaréti-úti nagyadományban, azonnal beköltözhető, 3 szobás összkomfortos, hallos, úrivilla, 100.000-ért eladó. — «Domus.»

Bérházak: Nemzetinél III-emeletes, massziv bérház, 32.000 Ft. hozzammal, 48.000-ért. — «Domus.»

Szent István-krt. legszebb sarokpalotája, csupa komfortos lakásokkal és üzletekkel, bére: 55.000 Ft., ára: 110.000 Ft. «Domus.»

Telek: Németvölgyi-úti nál, 300-as gyönyörű villatelek, rendkívüli alkalmi áron, 8000-ért. — «Domus.»

Pasaréti-út legszebb villatelke, teraszos gyümölcsössel, minden elfogadható áron megvehető. «Domus.»

Öröklakások: Körtérnél 2 szobás, összkomfortos, 2 erkélyes, nagyadománytes, központi fűtéses, azonnal beköltözhető, luxusöröklakás, 24.000-ért.

Statisztikánál 3 szobás, összkomfortos, hallos, villaöröklakás, gyönyörű kilátással, 40.000-ért eladó. «Domus», Szent István-körút tizenhat. — 126—531.

Háromszobás hallos, házmesterlakásos villa, Zuglóban, 39.000-ért, kívándorlás miatt, sürgősen eladó.

Rákoshegyen, 330 öles gyümölcsösben 1 szobás, fűvegezett verandás, vízvezetékkel, adómentes, beköltözhető, 22.000. Révésné, Erzsébet-körút négy. 221—916.

Beköltözhető egyszobás, egyszoba hallos, háromszobás hallos öröklakások eladók. I. Kapisonyi-utca négy/c. — Körvelitőt díjazok. Telefon: 460—510.

Telek, romvillával, 300 öles, Nyúl-utcánál, 25.000-ért.

Zárda-utcai 4 szobás, központi fűtéses luxusvilla, beköltözhető, 70.000-ért.

Bérház, Szent István-körútnál, nagyadómentes, 50.000 hozammal, hibátlan, 110.000-ért.

Öröklakás Szervitatéren, 2 szoba hall, beköltözhető, hibátlan, 40.000-ért. — Zimányi, Alkotmány-utca 31. Telefon: 121—235.

Villa: 2000 négyszögöl részben parkban, részben gyümölcsös telken ötszobás és háromszobás (utóbbi beköltözhető) prima építkezésű villa. Több melléképülettel, fürdőmedencével, virágházzal, tenisznyával. Közvetlen 81-es villamosnál: 80 ezer.

Pasaréten háromszobás hallos, modern, beköltözhető 75.000. Szent János-kórháznál háromszobás beköltözhető 75 ezer.

Családi ház: Újpesten kétlakásos, villamoshoz közel 35.000. Pécelen, Klotildligeten, stb. háromszobás igen szép.

Öröklakás: Beköltözhető szabadrendelkezésűek: kettőszobás hallos Király-utcában 27 ezer. Köröndnél 32.000. Kossuth-híd budai hídfőjénél többéves fizetési kedvezménnyel.

Új-Lipótvárosban luxuskivitelű, beköltözhető szabadrendelkezésűek: Garszonok 15.000, egyszobás hallosak 22 ezer, kettőszobás hallosak 40.000.

Gyümölcsös: Hűvösvölgyben háromholdas bekerített prima termő gyümölcsösben négyszobás hallos, duplakomfortos, rendkívüli szép villa! Gombapince, istálló, tehenészlak, stb. 130.000.

Telek: Farkasréten ölenként 10-ért, ugyanott 300 négyszögöles, közműves 10.000. Orbánhegyen, Rózsadomban kényszerből olcsón. «Harzdia», Szent István-krt 15. I. 123-371.

Magánbirdetés. Háromszobás családi házat gyönyörű kilátással, adómentes, beköltözhetőséggel. Megtekinthető vasárnap, Gyarmat-utca 100.

Szoba-konyhás ház, romos, 227 öl gyümölcsösben, termő fákkal. Erdparkvárosban 3200 forintért eladó. Érdeklődni Pasaréti-út 51, festéküzletben.

Pasaréten (Hidász-téren) háromszárhúszas telken háromszobás családi házamat 52.000-ért eladom. Pásztor, Teréz-körút nyolc.

Üzemház azonnal beköltözhető, iparáramnál, kocsibehajtással 30.000-ért eladó. Faragó iroda, Szív-utca tizenhat. 228—258.

Pozsonyi-út 14, társasházban háromszobás 9000.— négyszoba hallos 11.000.—, négyszerrel átvehető (lakott). Tulajdonos telefonja: 130—178.

Szenzációs alkalmi vételek! Villaöröklakás, saját kerttel, nyolcvan százalékig kész állapotban, még egy egyszobás, hallos és egy kettőszobás összkomfortos kapható nyolc és tizenkettőezerért. Szent Imre hercegút 29. egy- és kettőszobás hallos, sérült, csekély helyreállítással beköltözhetők, minden elfogadható árért. Csendes Róbert, Móricz Zsigmond-körtér egy. 253—404.

Beköltözhetők: Medve, Mártírok, Lónyay, Lágymányos, Váci, Kőgolyó, Pasaréti-utakon, Lipót-körúton, Irányi-utcában négyszobás elsőemeleti két bejárattal, családi okok miatt azonnal elfoglalható, nagyon olcsón! Pax, csalogány-u. 26. Tel.: 268—348.

Krisztina-krt 83. (Postapalotánál.) Azonnal beköltözhető egy-, kettőszobás hallos, lakáshivatalmentes, erkélyes öröklakások ötéves részletfizetésre eladók.

Öröklakások Gellértnél 1—2—3 szobás utcai beköltözhetők, eladók. Takács, Prohászka Ottokár-utca nyolc.

Első vétel. 3 emeletes adómentes, kertes ház, 9 komfortos lakással Bocskay-útnál 47.000. Kozma, Nádor-utca 13. 124—767.

Eladó huszonötezerért négyholdas termőgyümölcsös, kettőszobás lakóházzal, gazdasági épületekkel. — Császárné, VIII., Kisstáció-utca 5. első emelet 7.

Bérház: Belvárosi, nagy forgalmú színházzal, log primább építkezés, 8 ezer bérrel, 130.000; Garay-téri vendéglőshá 90.000 bérrel, 60.000 Belvárosban másfél-készeres bérjövedelmű, k sebb-nagyobb, prim bérházak, nagy válasz tékban. Dr Hegyi.

Villa: Pasaréten, nyolcszázas gyönyörű gyümölcsösben, beköltözhe tő kettőszobás összkom fortos lakással, 65.000 Olaszfasornál, 300-as parkban, beköltözhető négyszobás pazar lakás sal, 65.000; Pasaréti-utcák, Csanády-utca 17. elején, négyszobás, hyőldszint öt. 201—970. permodern lakással, 7 ezer; Tisztviselőtelepen 300-as parkban, négy szobás, beköltözhető gyönyörű lakással, 7 ezer; Rózsadomban ezerkétszázöles gyümölcsösben, beköltözhető négyszobás, pazar lakással 70.000-ért. Dr Hegyi.

Öröklakás: Gellért-szállónál beköltözhető kettőszobás hallos, gyönyörű kilátással, 22.000; Fadrusz-utca 14.-ben, adómentes, egy-kettőszobás hallos, Vas-utca 5.-ben a legprimábban megépített kettő—ötszobáshoz. Belgrád-rakpart 9.-ben négyszobás lakott öröklakások, ajándékáron eladók. Lekötelék kizárólag: Dr Hegyiné Rökk Szilárd-utca hú Telefon: 156—761. Le nagyobb választék kén szereladásokban

Széna-térnél beköltözhető 2 szoba hallos lim. új, közp. fűt., össz komf. öröklakás eladó. Jelige „Tulajdonostól 941 főkiadóba.

Sürgősen keresek 40.000-től 100.000-ig adómentes, esetleg adókötelez bérházat megvételre „Tőkebefektetés" jelig Metropol hirdetőbe Bartók Béla-út nyolc.

Lipótváros legszebb ré szén 2 ötemeletes nagy adómentes modern bér ház egy-, kettőszoba hallos lakásokkal 30.00 jövedelemmel 70.000-ér Csépes.

Rudolf-téren ötemeletes modern bérház, csup utcai komfortos lakás sal, 70.000 jövedelemmel 110.000-ért. Csépes.

Fő-utcánál kettőszobás hallos öröklakás azon nal elfoglalható, sürg sen 26.000-ért. Csépe

Lipótvárosi parkb kettőszobás hallos b bérleti lakás azonn átadó. Csépes ingatlan irodája, József nádor tér 12. Tel.: 188—004.

Villa Pasaréten gyö nyörű háromszobá hallos, központi fűtéssel beköltözhetőséggel, 6 ezer.

Szabadsághegyen, ö perkban, beköltözhető tízszobás összkomfortos, félszerelt penzió kényszerből 60.000. — Belv Ingatlaniroda, Szervita tér nyolc. 18—14—05.

Zuglóban, villamos-, autóbusznézőlónál 2—3 szobás, modern, komfortos, beköltözhető, kertes családiházak, villák 30.000-től, Kállaynál. Dorozsmai 152. 207—028, vasárnap is.

Beköltözhető háromszoba hallos luxus (kettőnek számít) öröklakás erkélyes központi fűtéses teljesen rendelhozva Pálfi-téren 40.000 forintért sürgősen eladó. 228—285. Hlinka.

Figyelem! Baross-utca 109. lfles ház, lakott, komfortos öröklakások, cserelehetőséggel beköltözhetők, minden árért eladók, kondicióval. — Nagyné, Dohány-utca hetvennyolc.

Szent István-parkban kettőszobás hallos, Madách-téren egyszobás, kettőszobás hallos központifűtéses, nagyadómentes luxus öröklakások 18.000-ért. Fried, Andrássy-út 27. Telefon: 420—276.

Gellérthegy déli részén lakáshivatalmentes központi melegvízzel nagyadómentes luxus kettőszobás beköltözhető öröklakások tízéves kölcsönnel 35.000-ért. Fried, Andrássy-út 27. Tel.: 420—276.

Szent János-kórháznál Kelenföldön, Gömb-utcában, Kispesten beköltözhető 2 szobás szép komfortos utcai lakásokkal családi villák, családi házak, üzemházak, telkek, gyümölcsösök. Takács, Prohászka Ottokár-utca nyolc.

ÜZLET ÜZEM

Nyugatinál nagyforgalmú sönlés kettőszobás körúti komfortos lakással, fizetési kedvezménnyel igen olcsón eladó. Fried, Andrássy-út 27. Tel.: 420—276.

Jól bevezetett finommechanikai üzem galvanizálóval átadó. „Családi okok 491" jel.

Belvárosban jóforgalmú helyen jómenetelű pékség azonnal átadó. Választ „Fehér sütőde 167" jel. a főkiadóba.

MARS GYERMEKKOCSIK
régi minőség, trásbeli garancia.
GYERMEKÁGYAK, GYERMEKSZÉKEK, TANULÓ PADOK
3 KERÉKŰ BICIKLIK OLCSÓ ÁRBAN.
Andrássy-út 36. (Párisival szemben.)
Vidékre ismertetőt díjtalanul küldünk

Fehérneműt sürgősen varrunk, irodának, üzletnek kisebb bolthelyiséget központifűtéssel bérbeadó. Telefon: 129—651.

Szeszt, sörtést, kárászt, vendéglőt, házat, vendéglőt, ha venni vagy eladni akar, bizalommal forduljon Kállay szakközvetítőhöz, Emke-kávéház.

Nőmentődémet eladom szabadalmazott kokillákkal vagy pénzes társat keresek 10.000-ig. Pesterzsébet. Rákóczi-utca 112.

Keresek utcai, v. udvari HELYISÉGET Kis üzem jel. Tenzer hirdetőbe, Szervita-tér 8.

ÉPÍTÉSI ANYAG

Kell Önnek jóminőségű, de nagyon olcsó **téglát és tetőgydeszkapalló???** Megkaphatja! **Hirsch fatelep** IX., Soroksári-út 63. Tel.-hívó: 137—838. Fizetési kedvezmény.

RÉGI KÖNYVEK

Könyvet, könyvtárat, egyes jobb könyveket azonnal vesz Szalai Győző, Dob-u. 71, Körút. Telefonhívó: 422—877.

KÖNYV VÉTEL, ELADÁS
előnyös feltételek mellett.
Vegyészeti, gépészeti, építészeti, művészeti szakkönyveket. Ullmann: Chemie I/XI., Yolland, Sauvageot szótárakat, Filkszáth, Móricz könyvsorozatokat, valamint egyéb tudományos könyveket, könyvtárakat veszünk, eladunk.
SOMOGYI, Dorottya-utca nyolc. Telefon: 186—664.

EGYÉB AD., VÉTEL

Fogyermekágy, gyermekocsi, vaságyak Prohászka gyárból. Zichy Jenő-u. negyvenhat Üllői-út hét.

rattárak! Kötelező selejtezése
folytán felgyülemlett selejtpapirokat, fromárokat, könyveket megszem — ellenértékért papírt is adhatok. ZELINKA SÁNDOR VII, Miksa-utca 5. Telefon: 425—598.

Ilmenyűrhely, W. M. rm. 3 lappal, 1 sütő, kifogástalan állapotban ezerkétszázért adó. Kossuth Lajos-r tizennyolc. Házfelügyelő.

LAKÁS

Fagyacsarnoknál kettőnek számító háromszobis cserél garszonnal vagy olcsón átadó. 16—157.

Belvárosban, Dunaparthal még 1 újjáépülő egyszoba hallos garszon és 1 kettőszoba hallos lakás, hivatalmentes, beköltözhető, építési hozzájárulással, lakással, bérelhető tulajdonostól, Irányi utca egy. III. egy. Telefon: 18-46-36.

Áradók: Beköltözhető garszonok. Egyszobás összkomfortosak, kettőszobásak, háromszobásak háromezertől hétezerig. 126-457. „Duna" Marx-tér 4. Nyugatinál.

Széchenyi-hegy legszebb részén kettőszobás összkomfortos, erkélyes, központi fűtéses lakásaimat elcserélném Budapest központjában egyszobás összkomfortosra. XII. Aganca-utca 36—32. II. ét.

Átadó lakások: Rózsautcában 2 szobás félkomfortos 4000; Szövetség-utcában 2 szobás, konyhás, kamrás 4000; Somogyi Béla-úton 3 szobás, konyhás 5000; Izabella-utcában 2 szobás, komfortos utcai 5000; Murányi-utcában 1 szobás, konyhás, kamrás 4000; Róbert Károly-körúton 1 szobás konyhás 2500, Keleti Károly-utcában 1 szobás garszon 5500; Keleti Károly-utcában 1 szobás, komfortos utcai 6500.

Rózsadombon 3 szobás, komfortos kerti; Pasaréten 2 szobás hallos, verandás, hivatal- és bérmentes. Révésné, Erzsébet-krt. négy. 221—916.

Oktogonnál. Körúton rendelőnek alkalmas háromszobás, összkomfortos, Visszinhánál újjáépített háromszobás Oktogonon átadók. Pásztor, Teréz-körút 8.

Garszonok: kettőszobás teakonyhás Horánszky-utcában. Egyszobás Jókai-utcában 4000, Thurzó-utcában nagy teakonyhával, igen szép, 6500.

Egyszobás hallos Uj-Lipótvárosban, meleg vízzel, egyszobás komfortos Keleti Károly-utcában, 7000.

Kettőszobás hallos szabadrendelkezésű Németvölgyi-úton. Nagyon szép kertes: Budaörsiúton. Nagyboldogasszony-útnál. Vár alján. Mártírok-útján teljesen lelakható, hozzájárulással.

Uj-Lipótvárosban igen nagy választék.

Batthyány-utcában első-emeleti, nagyon szép, 10.000.

Zuglóban kétlakásos villában kettőszobás 7000. Erzsébet királynéúton bérvillában 8000.

Háromszobás (hallosak): Szent István-parkban, Fürst Sándor-, Nádor-, Akadémia-, Jégverem-, Zsigmond-utcákban, Andrássy-úton, „Harzdia", Szent István-körút 15. I. 123—371.

Olcsón helyreállítható, bástyai kilátással, 2—3 szobás lakások. Értekezés Molnár-u. tizenegy. II. 1. d. u. 3—5.

Luxus-garszonlakás hálófülkével, telefonnal, központi fűtéssel, meleg vízzel átadó. «Váciutcánál» jeligére Tarján hirdetőbe, Váciutca kilenc.

Lakások átadók: 3 szobás az Erzsébet-körúton és 2 szobás a Szinyei Mersé-utcában. Telefon: 228—447.

Beköltözhető 3 szobás összkomfortos lakás központifűtéssel eladó. Keleti K.-utca 18. Telefon: 360—210.

Átadó Statisztikánál egyszoba hallos modern központifűtéses, olcsón. Bútorral is. 126—457.

Lakás, beköltözhető, modern négyszobás, Magyar Színháznál, igen olcsón átadó 10—2-ig. 327—080.

Egyszobás félkomfortos lakás Andrássy-útnál, költségtérítésért azonnalra kapható. Iroda, Dob-utca hatvannyolc.

Uj-Lipótvárosban kettő gyönyörű garszonlakás legkedvezőbben átadó. Csanády-utca 17. fszt 5. 201—970.

Kisebb-nagyobb lakások minden típusban nagy választékban városszerte kaphatók. Szőke, Teréz-körút huszonkilenc.

Nemzetinél kétszobás, komfortos, utcai, hibamentes, azonnalra átadó. Ferenc-körút 19. Lakásiroda.

Egyetem-térnél kettőszobás hallos luxuslakás, tizenegy évig lakbér-, hivatalmentes, sürgősen átadó. Szőke, Teréz-körút huszonkilenc.

Ötszobás hallos, gőzfűtéses gyönyörű komfortos Kossuth Lajos-téri lakás átadó. 124—458.

Belvárosban főbérleti szoba, pincével, átadó. Semmelweis-utca tizennégy. Házfelügyelőnél.

Nyolcvan forint havibérű, lakó-konyhás, tűzlethelyiség, betegség miatt átadó. Kőfaragóutca tizenegy. Cipészműhely.

Attila-utca 69. Újjáépülő kettőszoba hallos, összkomfortos, valamint garszonlakások, Vérmezői kilátással, decemberre, hozzájárulással bérelhetők. — Iroda: 121—897.

Vilma királynő-úton kettőszoba hallos, Damjanich-utcánál egyszobás társbérlet sürgősen átadó. Király-utca 93. — Iroda. Telefon: 424—066.

Pesten, Budán egytől ötszobásig lakások nagy választékban. Király-u. 93. Iroda. Tel.: 424-066.

Egy-, kettőszobás lakásokat keres bárhol Király-utca 93. Iroda Tel.: 424—066.

Egyetem-téren 2 szobás, komf., újonnan tapétázva, 11 évig hivatal- és lakbérmentes.

Vörösmarty-téren 2 szobás hallos, komfortos, erkélyes, központifűtéses, nagyméretű.

Pannónia-utcában 2 szobás hallos komf., központifűtéses.

Erzsébet-téren 2 szobás hallos, újonnan tapétázva.

Madách-téren 2 szobás, hallos, komfortos, központifűtéses. Révészné, Erzsébet-krt. négy. 221—916.

Egyszobás komfortos udvari lakás Árpád-utcában beköltözéssel átadó. Nagyné. 228-235.

Deák-térnél garszon, Mester-utcánál egyszobás, félkomfortos 2500. «Metropol.»

Lipótvárosban kettőszobás háromszobás, lakáshivatalmentesek 9000-ért, Klauzál-téren kettőszobás hallos 8000. «Metropol.»

Átriumnál egyszobás, hálófülkés 6000. Szénatérnél kettőszobás hallos 7500, Gellérthegyen, Olaszfasornál 6500-tól. «Metropol.» Somogyi Béla-út huszonöt.

Körtérnél beköltözhető garszon, egy-, kettőszobás, összkomfortos, építési hozzájárulással. 468—717.

1 alatt fladiuk lakását. ELŐRE FIZETŐ ÜGYFELEIMNEK **ENGEL** Teréz-krt. 5. T.: 422—914.

Statisztikánál 2—3 szobás, összkomfortos, hallos, azabadrendelkezésű villalakás, minden elfogadható építési hozzájárulással átadó. „Domus", Szent István-körút tizenhat. 126-551.

Krisztina-krt 83 (Borsutcánál) egy-, kettőszobás hallos, lakáshivatalmentes, azonnal beköltözhető erkélyes lakások bérbeadók.

Ritkaság!!! Fő-utcánál alkóvos, nagyméretű garszon 4000. Délivasútnál hallos garszon. «Abendorff.»

Olaszfasornál háromszobás hallos erkéllyel 6500. Gellérthegyen, Sashegyen kettőszobás hallos villalakások 7000-től, Attila-utcában háromszobás, lelakhatással 10.000. Abendorff, Krisztina-krt 83 (Délivasútnál).

Parlamentinél kétszobás komfortos 5300. Dudás kétszobás hivatalmentes, lakbérmentes garszon 5000. Kétszobás hallos, összkomfortos 8000. Temmer, Szinyei Merse tizenhat.

Nemzetinél kettőszobás, hipermodern, összkomfortos 10.000. Királyutcában egyszobás modern garszon 7000.—. Váci-útnál szoba-konyhás 2500.—. Király-utcában szoba-konyhás modern bútorral 5000. Lövőy, 338—711. József-körút kettő.

Kiplár-utca 10/a. (Olaszfasornál) azonnal beköltözhető, lakáshivatalmentes egy-, kettő-, háromszobás, hallos, gőzfűtéses lakások új házban bérbeadók. — Abendorff.

Éva-utcai kettőszobás hallos, hipermodern lakásom költségtérítésért átadom. — Megbízott: 225—494. délután.

Rózsadomban kis garszon csekély hozzájárulásért átadó. 2 évig lakbérmentes. Pikler, Törökvész-út tizenkettő/B. I. kettő.

Szoba konyhát keresek lakómnak. «Sürgős» jel. a választ Pestszentlőrinc, Baross-u. kettő, lapkiadó.

Három- vagy kettőszoba, nagy hallos, kertes lakást keresek Budán. Telefon: 123—100.

Keresünk kisebb-nagyobb lakásokat költségtérítésért. bárhol. Szőke, Teréz-körút huszonkilenc.

Keresek 1—2—3 szobás lakásokat, készpénzfizető közülei részére. — Dr Révésné, Erzsébet-krt. négy. 221—916.

Pesikörnyéken, villamos vagy HÉV-hez közel, bérelnék kertes, komfortos családiházat. Attila-utca 97. IV. 3.

Szoba, ellátás

Belvárosi utcai elbérlet, központi fűtéssel, 350. — Kettőötvenhat—nyolchetvenöt. 2—3.

Kiadó kis szoba, lépcsőházi bejáratú, hideg, meleg folyóvízzel, olcsón. II., Hadapród-utca tizenöt.

Különbejáratú bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó úr részére. VII. Damjanich-utca 49. IV. 5.

Csinosan berendezett utcai szobámat egy személynek kiadom. Szinyei Merse tizenhat I. 2.

Különbejáratú kis bútorozott szoba úrnak kiadó. Honvéd-utca három, földszint négy. Megtekintés öt órától.

Fölépesőházból fűtéses, félemeleti pazar garszonlakás, zavartalan, magános úri helyen vidékinek is. Bővebbet V., Teleki Pál-utca tizennégy. I. 1.

Azonnalra kephatók bútorozott szobák átutazóknak is! Expressnél. Erzsébet-körút tizenhat, földszint három Telefon: 422—156.

Központi fűtéses, kétszemélyes szoba, esetleg ellátással olcsón Villapensióban. Tel.: 223-010

Fűtött szoba nappali használatra kiadó. Ráday-utca 43. I. 4.

Kis szoba kiadó, esetleg házaspárnak konyhahasználattal. Vörösmarty-utca hetvenöt, II. 12/a.

Különbejáratú komfortos bútorozott szoba kiadó. VIII. Déry-utca 15. I. 3.

Alkotmány-utcánál főlépcsőházi elegánsan berendezett lakrész kiadó. Cím kiadóba.

Különbejáratú, szépen bútorozott utcai szoba fürdőszoba használattal kiadó. Izabella-tér 1. III. 8.

Garszonlakásba lakótársnőt albérletbe keresek. Szent Domonkos-utca 19. IV. 9.

Különbejáratú bútorozott szoba elfoglalt, komoly úrnak, fürdőszobás, fölépesőházi kiadó magánosnál. «Oktogonnál Bo.» jeligére főkiadóba.

Központi fűtéses bútorozott azonnalra Hajós-utcában. «Otthon 491» főkiadóba.

HELYISÉG

Üzlethelyiség műhellyel, ipari áram, gáz, víz, WC bevezetve, átadó. Fő-utca 11

Üzlethelyiség, kisméretű, Légrády-utcában, Pozsonyi-útnál, berendezéssel, olcsón átadó. Tel.: 123—828.

Üzlethelyiség udvari társbérletiei kiadó. Király-utca 38. fszt 1. Barlai.

Elcserélném Mozsár-utcai üres üzlethelyiségem fűszer-csemege iparengedéllyel lakásra. „Azonnal" főkiadóba.

Körúton espressónak vagy bárminek 2 nagykirakatos üzlethelyiség pincével. «30.000 azonnalra.»

Garay-tér legforgalmasabb részén berendezett cukrászda, más üzleti célra is alkalmas, raktárral, berendezéssel, telefonnal, betegség miatt azonnal átadó. Telefon: 127—520.

Közigazgatási negyedben négy szoba hallos utcai lakás átadó. Ipari áram 3 fázissal bevezetve. Érdeklődni 221—804-es telefonon.

ÁLLÁS VÁLLALK.

Férfi állás

Szobainas (sofőr, szakácsné) házaspár keres állást elsejére vagy tizenötödikére. Férj beszél német, angol nyelven. «Kitűnő referenciákkal» jeligére Patakhoz. Bajcsy-Zsilinszky-út huszonkilenc.

Gyakorlati revizióra könyvelőket gyorsan megtanítok. Érdeklődők „Revizor 1948" jel. főkiadóba.

Fegyék-háztartási szakmában bevezetett iparigazolványos képviselőt keresünk. «Kenőszappan 491» jeligére főkiadóba.

Fűszereseket látogató utazóknak mellékcikket adnék. Excelsior cukorkaüzem. Üteg-u. 11/a

Női állás

Önálló, jobb tőzonó 2—3 tagú család háztartását ellátná. XII. Győri-út 14. fszt 4.

Középkorú nő bejárótakarítást vállal, azonkívül főtőzást, stoppolást, kötést, horgolást. — «Becsületes munkás» jeligére József-körúti főkiadóba

Magyar Nemzet
1950. szept. 9.

A középiskolákban is kiosztják még ezen a héten az ingyen tankönyveket

A Fővárosi Tanács az új tanévben 415.856 forintot utalt ki a fővárosi középiskolák segélykönyvtárának kibővítésére. Ez az összeg is hozzájárul ahhoz, hogy elsősorban munkás és dolgozó paraszt származású tanulók jelentős része idén is ingyen kapjon tanszereket: körzőt, vonalzót, rajztáblát, ceruzát, tollat és a segélykönyvtárból egész tanéven át ingyen kölcsönözhesse ki a tankönyveket. A középiskolákban még ezen a héten befejezik az ingyen tankönyvek és tanszerek kiosztását.

Album készül a Képzőművészeti Kiállítás válogatott műveiből

A Művészeti Alkotások Vállalat új kiadványsorozatokat készít elő. A rendkívüli sikerű I. Képzőművészeti Kiállítás legkiválóbb műveiből válogatott 21 reprodukciót tartalmazó albumot állít össze, amely karácsony előtt jelenik meg. A művészi album a Munkácsy-díjjal kitüntetett festményeket és szobrokat örökíti meg. Bernáth Aurél: «Család», Berényi Róbert: «Május 1950», Dobroszláv Lajos: «Tatabányai bányász arcképe», Bán Béla: «Kónyi elvtárs, a Ganz Villamos sztahánovistája», Benedek Jenő: «Mit láttam a Szovjetunióban», Czekei Zoltán: «Traktoros brigád», Ék Sándor: «Felszabadítás», Felekiné Gáspár Anna: «A fűtőház kalauznő», Félegyházi László: «Bútorgyári sztahánovista», Imre István: «Folyamőr», Pór Bertalan: «Rákosi elvtárs és felesége parasztküldöttekkel beszélget», Scholtz Erik: «Felszólalók», Kurucz Dezső István: «Szántó Kovács János tárgyalása», Vén Emil: «Bartók Béla portréja», Szilágyi Jolán karikatúrája, Szentiványi Lajos fali képének egy része, Tar István: «Ifjúmunkás», Szabó Iván: «Közös föld felé», Kerényi Jenő: «Ifjúmunkás», Beck Aladár: «Olvasó munkás» című szobrai és Farkas Aladár kitűnően sikerült Sztálin szoborportréját tartalmazza a készülő album.

A Nemzeti Vállalat kiadásában a közeljövőben megjelenik Ék Sándor grafikai albuma Pogány Ö. Gábor összeállításában. Tervbevették olcsó leporellók kiadását. A különböző sorozatok a szovjet peredvizsnyikovokról, a Sztálin-díjas szovjet művészek legszebb alkotásairól és kitűnő magyar művészek műveiről mutatnak majd be levelezőlap nagyságban 8—8 képet. Ezeknek a leporellóknak bizonyára nagy sikerük lesz egyrészt olcsóságuknál, másrészt művészi kivitelüknél fogva a művészetkedvelő dolgozók és az ifjúság körében.

A tanév megindulásával ismét rendszeresítik az iskolásgyermekek fürdetését. Valamennyi tisztasági fürdőt bekapcsolják az akcióba.

A Német Szocialista E
Berlin amerikai és b

Berlinből jelentik: A Német Szocialista Egységpárt nagyberlini vezetősége Maxwell Taylor tábornokhoz, az amerikai szektor parancsnokához és Bourne tábornokhoz, Berlin brit szektorának parancsnokához intézett átiratában tiltakozott a Német Szocialista Egységpárt tevékenységének törvénytelen elnyomása ellen. Az átirat követeli minden elnyomó intézkedés azonnali felfüggesztését, hogy a Német Szocialista Egységpárt a potsdami egyezmény és a szövetséges parancsnokság határozatai alapján korlátozatlanul folytathassa tevékenységét Berlin amerikai szektorában.

Új városo
a volgai vizier

Moszkvából jelentik: A két hatalmas vízierőmű építésének előkészítő munkálatai egyre nagyobb méreteket öltenek. Egész új városok épülnek az építkezésen dolgozók számára. A kujbisevi és sztálingrádi vízierőmű munkálataiban sokezer üzem vesz részt.

A Pravda „Az alkotó munka ünnepe" című cikkében foglalkozik a kujbisevi és a sztálingrádi vízierőművek építésével.

A szovjet nép úgy lép a világ színe elé — írja a lap —, mint az alkotás népe. Szocialista munkája lelkesítő példa az egész haladó emberiség számára a szabad és boldog életért, a világbékéért folytatott harcban.

A kujbisevi és sztálingrádi

Kis- és apróhirdetések

díjszabása forintban

Milyen hirdetés?	Köznap	Vasár- és ünnepnap			Házasság, levelezés.
		Csak vidék	Csak Nagy-Budapest	Összes pld.	(Csak csütörtök jelenik meg)
• Apróhird. szavanként	0.60	1.40	1.40	1.80	1.—
• Keretes apró szav.	1.—	2.20	2.20,	2.50	1.60
Kishirdetés m/m-ként	1.20	2.60	2.60	3.—	2.—

Férfiruháit legjobban Szabónénak adhatja el. Dob-utca harminchét. Telefon: 220—356. Hívásra jövök

Gép, szerszám

Megvételre keresünk 1 drb használt

Magyar
Főszerkesztő:
Felelős szerkesztő:
Felelős kiadó:
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Baj
Postatak. csekksz.: 61.030. Előfizetési
Hungária Hirlapnyomda Rt., V., Bajcs
A szöveg közötti hirdetése

Száz esztendővel ezelőtt született Blaha Lujza

Ma nyílik meg a „nemzet csalogánya" életét bemutató kiállítás a Nemzeti Múzeumban

Az Országos Széchenyi-Könyvtár színháztörténeti osztálya szeptember 9-én, Blaha Lujza születésének százéves fordulójára kiállítást rendez. A megnyitó beszédet Honthy Hanna, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze mondja.

A Nemzeti Múzeum földszintjének egyik termében elébünk varázsolták Blaha Lujza életét, magasba ívelő művészi pályáját, öregkorát, amely — a Horthy-korszak nagyobb dicsőségére — a legnagyobb nyomorban telt el. S végül 1926. január 18-án bekövetkezett halálát. A «nemzet - csalogánya» élete alkonyán még legkedvesebb személyes emléktárgyaitól is kénytelen volt megválni, mert a «konszolidált» Bethlen-rendszer nem tette lehetővé számára, hogy betegségét gyógyíthassa, fáradtságát kipihenje.

MIT TUDUNK MEG A KIÁLLÍTÁSBÓL BLAHA LUJZÁRÓL?

Szülei szegény vándorszínészek voltak. Apját, a 48-as szabadsághőst korán elveszíti. Az első kritika egy győri napilapban Kölesi Lujzáról (Kölesi mostohaapja neve volt), a nyolcéves gyermekszínészről számol be. A kritika arra figyelmezteti a gyermek szüleit, vigyázzanak rá, neveljék gondosan, mert még nagy színésznő válhatik belőle.

Milyen volt Blaha Lujza gyermekkora? Vándorolt az országban városról-városra, faluról-falura. Nappal parasztgyerekekkel játszik a porban — este színésznő. A magyar dalokat a parasztgyerekektől tanulja, s mikor megtanulta, mindjárt el is énekli nekik. Ezért hívják a mezítlábas parasztgyerekek országszerte „dalos Lujzá"-nak.

Alig tizennégy éves, amikor már Budán is, vidéken is primadonnaszerepet játszik. Szabadkán Blaha János katonakarmester fedezi fel. Taníttatja öregek», majd Csiky Gergely «Nagymamá»-ja. «Rang és mód», «Liliomfi», és végül kedvenc szerepe, amelyben megmutatta, hogy ének nélkül is óriási művész, a «Szókimondó asszonyság». «A mosónőből lett hősnő — ez az én kedvenc szerepem», — mondotta.

1922-ben a Népszínház ötvenéves fennállását ünneplik. De ez az ünneplés csak fiktív, bérbeadták a Nemzetinek, majd lebontják a Nemzeti Színház épületét, mert a részvényesek spekulálnak. Színházat nevezenek el Blaha Lujzáról, sőt teret is. De balatonfüredi házikóját, egyetlen vagyonát eladja, mert nem telik orvosra. Éhezik.

Blaha Lujza volt az első magyar színésznő, aki a tömegek számára játszott színházat. Blaha Lujza volt a magyar népdal fellámaszlója S végül történelmi szerepe: ő volt az első magyar primadonna, a primadonna allürjei nélkül. A kapitalizmus megronthatta volna, de nem boldogult vele. Díszes temetést rendezett annak, akit kolduskent hagyott meghalni.

MUNKÁCSY — BLAHA LUJZÁRÓL

Egy szekrényben néhány személyes emléktárgy. Finum Rózsi pirosszoknyás, kékkötényes öltözéke. Strobl Alajos restaurált Blaha Lujza-gipszszobra az Ültörő-szíház pincéjéből került elő. Piros plüss keretben az agg Kossuth Lajos Blaha Lujzának dedikált arcképe. Ismét plüsskeretben Munkácsy Mihály önarcképe, amelyet Blaha Lujzának egyik híres szerepe, Kalán Zsófi eljátszásakor dedikált. Aztán egy fehér szalag ugyanosak bársonykeretben, amelyre Munkácsay Mihály 1890. október 5-én ezeket írta:

„Eljöttem a távolból, hogy fölmelegedjem művészeted lángjánál és csodáljalak"

S végül emlékkönyve, amelynek egyik lapján dacosan írja a magyarkodó schonnaik számára:

„A nemzeti eszmének a terjesztése akkor volt az én feladatom, amikor az ehhez való eszközök: a magyar szó és a magyar dal hamupipőke-sorban voltak."

Zsolt Ágnes

Bérletvásárlási verseny az üzemekben és a hivatalokban

A Ganz-Villamossági Gyár üzemi bizottságának propaganda-irodájában egymásnak adják a kilincset a dolgozók.

Illyés István az ebédszünet alatt jön be az irodába. Színházbérletet vásárol. Illyés, aki elektroműszerész, jó munkája és elméleti képzettsége miatt néhány héttel ezelőtt tanműhelyi ellenőrré lépett elő.

— A Nemzeti, Belvárosi és Madách színházak kombinált bérletét szeretném megvásárolni, összesen 4 személy részére — mondja.

— Miért vásárol bérletet? — kérdezzük.

— Hogy megértse, mennyire ki van éhezve a magamfajta fiatalember a jó színházra, elmondom, hogy a felszabadulásig csak kívülről láttam színházat. Budapesten. Gyerek-

a nehézipari minisztériumban, addig az idén 500 igénylő jelentkezett eddig.

— Most már nem az a problémánk, hogyan agitáljunk a bérletezésért, hanem az, hogy hogyan nyugtassuk meg azokat, akiknek nem jutott. A jelek szerint nem lesz könnyű feladat.

— Én ama szerencsések közé tartozom — mondja Csobó Kálmánné, a nehézipari minisztérium személyzeti főosztályának egyik irodai alkalmazottja —, akinek sikerült bérletet kapnom. Bevallom, nagy csalódás lett volna, ha kimaradok, annál is inkább, mert magam is kultúrvonalon dolgozom. A minisztérium népi tánccsoportjának tagja vagyok, de ez csak egyik része a kultúrmun-

VIBORGI VÁROSRÉSZ

Magyarra szinkronizált szovjet film

VÁROSOK, UTCAK, TEREK

úgy szoktak bevonulni a történelembe, hogy a falaik között lejátszódó eseményektől kapják hírüket. Döntő ütközetektől, mint *Waterloo*, az igazság és az indulat tetteitől, mint a *Grève-tér*, egy szellemi magatartástól, légkörtől, vagy akár különcségtől, mint a *Quartier Latin*. A földrajzot ilyenkor a történelem a maga nevére íratja. Ritkább eset, hogy *maga a helyszín cselekszik, a színtéren lakók együttesen írják be magukat a történelembe közös tetteikkel.* Ilyen volt *Pétervár viborgi városrésze*. Az itt lakó munkásokat egyszerre ragadták cselekvésre az orosz forradalmak, a februári és az októberi, egyszerre értették meg, miért megy a harc, együtt álltak helyt a felszabadulásért, a nép hatalmáért, az új világért, éhezve és szenvedve, odvakban lakva és harcolva, a forradalom lendületében mind nagyobb erőre s erősebb öntudatra kapva. A viborgi városrészt nem a történelem csinálta; — ő maga csinált történelmet.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom dátumát aligha lehet emberibb, közvetlenebb közelbe hozni, aligha lehet bensőségesebben emlékezni reá s belőle erőt meríteni, mint ha az ember a *»Viborgi városrész«* című film útmutatásával elmegy a helyszínre s az úgynevezett Makszim-filmek e legszebbikében körülnéz. A forradalom kellős közepére ér benne a néző. A film egyszerű és mélyen megragadó eszközökkel magyarázza meg — anélkül, hogy ez a magyarázat elvont, hűvös és oktató célzatú volna —, tényeken mutatja meg, hogyan veszi kezébe a forradalmi nép a hatalmat. Ebben a filmben a gazdasági hatalmat, a pénzügyek intézését. A pénzügyekét, amelyeknek váltóiban, bonyolult és fortélyos hitelügyleteiben, csekkforgalmában a legjáratlanabb a nép, hiszen nem hogy váltót, devizát, csekket nem látott soha, de eleven rubelt is alig. Makszim, a munkásból lett pénzügyi népbiztos, a Makszim-filmeknek ez a visszatérő bolsevik harcosa és szovjet embertípusa bebizonyítja, mennyire alkalmas, *mennyire csak maga a nép alkalmas saját sorsát irányítani!* Makszim eréllyel és mosolyogva, bölcseséggel és szenvedélyesen, egészséges igazságérzettel, odaadóan és bátran, biztos osztályöntudattal végzi el a rábízott feladatokat — ebben a filmben a pénzügyek rendbeszedését —, később pedig, ahogyan a film végén elbúcsúzik, az állami bank élétől távozva, a polgárháború frontján, csapata élén, mint parancsnok. Ebben a filmben a viborgi városrész kap a nép bankjától, amelynek burzsoa pénzügyi kapacitások által feldúlt, gyanúsan zilált, fondorlatos pénzkezelésében Makszim rendet teremtett, egy tetemes összeget bölcsődékre, iskolákra, kórházakra s arra, hogy lakóinak ne kelljen többé odukban laknia.

De csak ezt a pénzügyi forradalmat ábrázolja-e a film? A Nagy Októbernek csak ezt az el nem hanyagolható, de mégis csak töredékes részletét? Ha így volna, a *»Viborgi városrész«* nem volna egyéb egy kis körre leszűkített, ismeretterjesztő és dokumentáló oktatófilmnél, apró illusztrációja csak egy nagy problémának. De a film művészi játékfilm, *egyike a szovjet filmgyártás legművészibb alkotásainak*, s így a teljes életet tükrözi. Az egész forradalmat, mégpedig úgy, hogy a főtéma mögött nem marad nátt térben a többi októberi tény sem. Az események szorosan összefüggenek *Trauberg* és *Kozincev* forgatókönyvében és rendezésében, hatások és ellenhatások tüzében formák egységes cselekménnyé, adnak képet az Októberi Forradalomról. Arról a széles és mély, élet-halálra menő társadalmi küzdelemről, amely a bilincseit tördelő nép győzelmes fegyvertényei mögött csapszékekben és párnázott irodákban, az alkotmányozó gyűlés izzó atmoszférájában és keserű nyomortanyákon, a forradalmi népbíróságon és a Pétervár téli utcáin segélyért sorbaálló asszonyok tömegében játszódott le. Anarchisták a maguk, távoli kezek által időzített pokolgépeit próbálták felrobbantgatni a forradalom szikrái nál, opportunista megalkuvók a kezüket dörzsölték a melegénél, amely pedig az évszázadok óta didergő, egész népnek szólt, mensevikek, eszerek, különböző politikai frakciók pecsenyéjüket sütögették a forradalmi mágyán, a világtörténelem legmagasabbra csapó lángjain, mintha valaki az Etnát használná öngyujtónak. E mély és elkeseredett társadalmi-politikai harcnak egy-egy ütközetét megrendítő éles és drámai konfliktusokban hozza elénk a film, a forradalom és az ellenforradalom erőit mindig legjellemzőbb típusokban ábrázolva, akár egy satnya szociálforradalmár magatartását mutatja az alkotmányozó gyűlésben, akár egy elvetemült; zülött anarchistáét a pétervári utcán, akár egy bolsevik matróz arcát, akár egy asszonyét, aki a bíróságon először hall igazságot a nép bíráinak szájából s a terem mély csöndjében felkiált, mint aki csodával találkozik: »Ez nagyszerű!«

HATALMAS MEGGYŐZŐ ERŐ

dolgozik ebben a filmben. Nemcsak akkor, amikor közvetlen közelből vesz szemügyre emberi sorsokat és a nagy forradalmi drámába beleilleszt apró, egyéni drámákat, mint például az anarchistáktól felbízított asszonyét, aki a népbíróság ítéletében szemtől szembe találkozik a szocialista humanizmussal és az igazsággal. Hanem akkor is, amikor nagy történelmi tömegjelenetekben, amelyeknek mindegyike freskóként is megállná a művészi helyét, érzékelteti a forradalom feszültségét. Az alkotmányozó gyűlés jelenetei történelmi hitelességükön túl a terem forró hangulatát is megteremtik, amikor az izgatott ülés lecsillapszik, az ellenfél valósággal meghunyászkodik Lenin és Sztálin belépésének pillanatában. Hogy a forradalomban a rendet, az erőt, a biztonságot a bolsevikok jelentették, ezen a történelmi tablón kívül még az a jelenet is illusztrálja, amikor az anarchisták felbujtására fosztogató, részeg csőcselék vicsorogva kénytelen visszavonulni a bolsevik matrózok élén kiszálló Makszim előtt. Ezek a jelenetek s hozzájuk véve a megrázó népbírósági tárgyalást, nemcsak drámai feszültségükkel, nagy, művészien megformált filmelfektusaikkal hatnak, hanem elsősorban tartalmi igazságukkal, mondanivalójuk szilárd eszmeiségével is. A forgatókönyvírók és rendezők a tömegből a típusokat, az eseményekből a tipikus tüneteket választották ki s ezen keresztül közelítették meg és érték el a Nagy Októberi Szocialista Forradalom lényegét, nyomon követve a felszabadult nép első cselekvéseit és tettenérve a szolgaság felé visszahúzó, ellenséges erők aknamunkáját. Az 1938-ban készült szovjet film nemcsak emlékezetünkbe idézi az Októberi Forradalmat, nemcsak emléket állít e forradalom bolsevik hőseinek, hanem eleven erőt is ad a mi mai harcainkhoz. A *»Viborgi városrész«*-nek nincs egyetlen filmkockája sem, amely az októberi eseményeket csupán bebalzsamozná a késői utókor számára s csak történelmi, múzeumi értékével hatna. Nem. *Minden jelenete, minden embertípusa a mához szól meggyőző, leleplező, éberségre figyelmeztető és harcra serkentő erejével.*

ÍRÓ, RENDEZŐ ÉS SZÍNÉSZ

közös alkotómunkája tartalmilag és formailag is filmremeket hozott létre a *»Viborgi városrész«* filmszalagján. *Strauh* és *Gelovánі* Lenin és Sztálin szerepében úgy alkotta meg a két férfi figuráját, ahogyan ők a nézőpek történelmi tudatában élnek: közvetlen emberi magatartásukban, erejükben, forradalmi hevükben és megfontoltságukban, előrelátásukban és páratlan szuggesztivitásukban. Makszimot, akinek alakját előadásában *Révai* József a pozitív hős mintaképéül állította a magyar írók elé, *Csirkov* játssza. Ez a nagyszerű színész csakugyan megteremti a szocialista hős sokrétű, hiteles, egyéni és tipikus példáját, azt a Makszimot, aki már nemcsak élő, hanem történelmi személyiségként él a szovjet nép gondolatvilágában s most már a miénkben is. Natasa szerepében a harcos bolsevik nő típusát külsőleg és belsőleg egyaránt megformálja *Kibardina.*

A *»Viborgi városrész«* a magyar hangváltozatban még közelebb kerül közönségünkhöz, mint szinkrongyártásunk újabb művészi eredménye. A szinkronizálás, bár jelentékeny fejlődést mutat a multhoz képest főként technikai szempontból: a magyar szó már pontosabban illeszkedik a szovjet színészek szájmozdulataihoz, de művészi téren még mutat hiányosságokat. A Lenin szavait tolmácsoló *Mányai* Lajos beszéde még egyszínű és kevéssé modulált, a Sztálin szerepét tolmácsoló *Szakáts* Miklós beszéde pedig fürgébbnek hat, mint Gelováni játéka és mozgása. A szinkronizálás művészi szempontjává kell tenni, hogy a filmen mozgó alak egész viselkedéséhez, teljes temperamentumához, minden mozgásához — nemcsak a szájmozdulataihoz — alkalmazkodjék a tolmácsoló színész beszédüteme, diktálójának egész alapvető ritmusa. Makszimot *Darvas* Iván közvetíti magyarul igen rokonszenves hanghordozással, Natasát pedig *Ruttkai* Éva hangja, jól alkalmazkodva a drámai és a lírai részekben is a szovjet színésznő játékához.

Mátrai-Betegh Béla

Ék Sándor gyűjteményes kiállítása

A reprezentatív kiállításon, melyet Ék Sándor 50. születésnapjára rendeztek az Ernst-múzeum termeiben, hatásosan és erőteljesen jelenik meg előttünk az önmagát állandóan, lelkiismeretesen fejlesztő harcos művész, aki a grafika minden eszközével, a festő ecsetjével, sőt a toll harcos élével is három évtizednél hosszabb ideje a dolgozó nép igazáért. A tekintélyes anyagból, a sokrétű dokumentumból egy olyan művész profilja rajzolódik ki, akinek munkásságát az első gyermekkori rajzoktól kezdve az eszmei tudatosság határozza meg. Bár műveinek jelentékeny hányada a viharos időkben elkallódott, az itt kiállított rajzokon, plakátokon, illusztrációkon is végigkísérhető az a tiszteletreméltó akaraterővel történt önművelés, hogy minél erőteljesebben rázza fel az emberi lelkiismeretet.

Hozzáértő rendezői kézzel, időrendben felsorakoztatott háromszázötvenöt művén elsősorban az kap meg bennünket, hogy szemléletének fejlődésével párhuzamosan fejlődött reális kifejező ereje. A népért való művészetre, a szocialista realizmusra tette fel életét s németországi emigrációja idején — mikor a weimari korszak legzavarosabb formalista áramlatai hömpölyögtek körülötte — sem tért le, még rövid kiránduláskra sem művészi útjáról. Mondanivalóját tömören, kevés eszközzel, az emlékezetbe vésődően, közérthetően és mindenekelőtt mozgósító lendülettel fejezte ki harcos művein. Németországi korszaka a munkásmozgalom egy hősi fejezetét tükrözi. Színes fantáziával festi egymásután sztrájkrahívó, kenyeret, munkát követelő plakátjait, melyekben nagy kommunista munkástömegek követeléseinek ad hangot, határozottan, félreérthetetlenül. Erő és pátosz, a forradalom győzelmébe vetett lángoló hit sugárzik ezekben a rajzaiban, mint például a Német Kommunista Párt választást plakátja, az *»Anyák, ezért szültétek gyermekeiteket?«* című drámai vízió, vagy mint az 1926-os Nemzetközi Nőnapra készült plakátja és a *»Menekülő asszony«* monumentális megfogalmazása. De nemcsak a pozitív ábrázolásokra talált széles tematikát; szatirikus rajzai tördőfések a kizsákmányoló kapitalizmus, a haladásellenes fasizmus ellen.

Ezek az agitatív, rajzban és kompozícióban egyaránt művészi értékű művei nagy megbecsülést szereztek neki előbb Németország baloldali köreiben, majd 1933 után, a Szovjetunióban, ahol munkásságának elismeréseképpen 1937-ben beválasztották a Szovjet Alkotóművészek Szövetsége elnöki tanácsába. Alkotókészsége a nagy feladatokban méginkább kibontakozott. A most is kiállított *»Tíz év Lenin nélkül«* című plakátján — mellyel az 1934-es összszövetségi plakátpályázat első díját nyerte el — a mi plakátművészeink számára is példamutatóan alkotta meg a pozitív hőst, az öntudatos munkás alakját, amint Lenin könyvével szétzúzza az ellenség szatirikusan jellemzett törpe figuráit. Példamutató ezen a plakáton a kép és a szöveg szervessége, a sztálini idézetnek a raizba való belekomponálása. A Szovjetunió élete, fejlődése, a fasizmus elleni harca tág teret nyitottak Ék Sándornak az alkotásra. Jól jellemzett, reális kőrajzokban örökítette meg a forradalom vezetőit, változatos helyszíni rajzokat készített a Szovjetunió nagy építkezéseiről, tanulmányokat a Don-medencében s a béke- és antifasiszta plakátok tekintélyes sora került ki keze alól, melyekben továbbfejleszti eredményeit s eszmei mondanivalóját egyre harcosabb, eredetibb művészi köntösbe öltözteti. Ebben a korszakban készült rendkívül egyszerű, nagylélekzetű partizán-plakátja az emberi hősiesség és önfeláldozás iránti tiszteletet ébreszti fel bennünk.

Ék Sándor plakátjainak legnagyobb erénye, hogy nem lehet mellettük elmenni. Ezek a rajzok megállásra kényszerítenek, érzelmeket lobbantanak fel, kiáltásukra oda kell hallgatni. Hányan és hányan álltak Budapest ostromdúlta utcáin Ék Sándor emlékezetes plakátjai előtt, amelyek a fasizmus végleges elpusztítását érzékeltették az irónia és a pátosz eszközeivel egyszerre. Ék Sándor éppoly szenvedélyes lélekkel vett részt a felszabadult ország harcaiban, mint ahogy — mint a szovjet hadsereg harcosa — küzdött fegyverrel hazája felszabadításáért. *»Gyökerestől tépi ki a reakciót a Magyar Kommunista Párt«* című egyik legsikerültebb plakátján az ábrázolás a lényegre redukálódik s itt és így találta meg az önmagában, a szöveg segítsége nélkül is kifejező plakát formáját.

Ez a gyűjteményes kiállítás megmutatja Ék Sándort, a kitűnő illusztrátort is, aki könnyed tollal, a legváltozatosabb, mélyről felfogott típusokat, helyzeteket tud megalkotni. És megmutatja Ék Sándort, az embert, akinek becsvágya nem elégszik meg a grafikai sikerekkel, hanem nagyobb kompozíciók, festői feladatok megoldását is célul tűzi maga elé. Ezen az úton fáradhatatlanul munkálkodik ma is, történelmi eseményeket iparkodik megörökíteni, mint például az 1919-es forradalom hősi harcait és a felszabadulás egyes mozzanatait. Ezekben a többször kiállított és sok rajztanulmányt megelőző festményeiben kétségkívül van továbbfejleszthető elem, de feltűnő hiányosságuk, hogy epizódszerűek, s inkább egy nagyobb kompozícióhoz készült részlettanulmány benyomását keltik a történelmi idők feszültségét érzetető kompozíciók helyett. Festményei közül kiemelkedik édesanyja képmása, amelyben sok a festői finomság.

Ha végigtekintünk ezeken a mind történelmi, mind művészi szempontból értékes dokumentumokon, megállapíthatjuk, hogy egy harcos és pártos művész rokonszenves, emberi és művészi értékeit tanuljuk megbecsülni ezen az imponáló gyűjteményes kiállításon.

d. m.

GYORS IGAZOLVÁNY KÉPEK
6 ÓRA ALATT
FŐVÁROSI FOTÓ VÁLL.
Sztálin-út 47, Baross-tér 18
Sürgős felvételek 14 óráig

RÁDIÓBÍRÁLAT

A »Szovjet Zene Ünnepi Tíz Napja« hangversenyeinek műsorában szerdán este a Kossuth-rádió három új szovjet szimfonikus művet mutatott be. *Kabalevszkij* II szimfóniája mindvégig tudatos művészetről, nagy gonddal és mesterségbeli tudással felépített zenei alkotás. Szerzője kitűnően tudja felhasználni a zenekari hangzás dinamikáját a mondanivaló kifejezésére. A Moszkvai Rádió nagy szimfonikus zenekarát *Anaszov* vezényelte eleven erővel. Ennek a kitűnő zenekarnak játékát a másik két újdonságban is élvezte a rádió hallgatósága. *Vasziljenko* Zongoraversenye a szerző vezényletével, Jakov *Zak* zongoraszólójával került a magyar közönség elé s különösen azok a részletei ragadták meg a figyelmet, ahol a komponista a népdalból merít. Jakov Zak zongorajátéka jól érvényesült a közvetítésben. *Prokofjev* Cigányfantáziája a »Kővirág« című baletből újra szinesen és érdekesen mutatta meg a komponista ritmikai erejét és hangulat-teremtő képességét. A választékos hangszerelés sajátosságait is érvényre juttatta a *Szamoszud* vezényelte alatt játszó zenekar.

November 7-én az ünnephez méltó oratórium-hangverseny díszítette a Petőfi-adó kora délelőtti műsorát. Ez alkalommal mutatták be *Szorokin* új művét, az *»Alekszandr Matroszov«* című oratóriumot. A hős komszomolistának állít emléket a mű. Az ifjú Matroszovnak, aki a Nagy Honvédő Háborúban nagyszerű hőstettet hajtott végre. A négytételes kompozíció mű mélyen az orosz népdalban gyökerezik s mindvégig egyszerű és közvetlen dallamokban, érthető zenei nyelven szól a tömegekhez. Különösen nagyhatású a »Hőstett« című tétel.

A Szovjet Rádió ének- és zenekara *Zselikovszkij* vezényletével, *Kartavenko*, *Bogdánov*, *Koroljev* szólójával példás előadásban mutatta be az oratóriumot. Ugyanekkor közvetítették *Prokofjev* »Békeőrség« című, a rádióból már ismert oratóriumát is, amely egyike a szovjet zene új, kiváló alkotásainak. A neves szerző nagy gondolatot szolgál e művével: a béke megvédését. Visszatekint arra az időre, amikor ellenséges bombák zuhogtak a szovjet haza földjére s kifejezi zenéjében a nagy, lendületes építőmunkát, amely a háború végeztével újat, öregét egyaránt lelkesít. Határozott erővel csendíti fel a szovjet nép békeakaratát. A Moszkvai Rádió ének- és zenekarát *Szamoszud* vezényelte, *Doluhanova* és *Talanov* énekelte a szólókat. Mindkét oratórium összekötő verseit *Ladányi* Ferenc mondotta el.

Meg kell emlékeznünk a Kossuth-rádió november 7-i ünnepi hangversenyéről. A műsor első felében új *Sosztakovics*-mű került bemutatásra, a »Hat kórusköltemény«. A »Dal az erdőkről« nagynevű szerzője e művében a cári Oroszország népének forradalmi lelkületét — sivár sorsát s a jobb jövőbe vetett reményét fejezi ki a klasszikus a cappella stílus nemes hagyományain ötvözött kórusművészettel. A híres *Svesnyikov* Kórus gyönyörűen szólaltatta meg a dalokat. A hangverseny második részében a Magyar Rádió ének- és zenekara, *Szecsődy* Irén, *Tiszay* Magda, *Rösler* Endre, *Jámbor* László közreműködésével, *Somogyi* László vezényletével, *Sugár* Rezső nagysikerű »Hősi ének«-ét sugározták, új magyar zenénk egyik legjelentősebb alkotását.

sz. i.

A BÉKE SZERETETE A MUNKA SZERETETÉBŐL FAKAD

A kis Suhajda-gyerek a Dunán nőtt fel. Vízlember volt a nagyapja, az apja, ő is ott érezte legjobban magát az öreg gőzösön, ahol Suhajda nagyapó kezelte a gépeket. Dohogott az öreg kazán, zakatoltak a hajók motorjai és a gépek tükörfényesre dörzsölt rézdíszei aranyként csillogtak a hajó belsejében lábatlankodó kisfiú tágranyílt szemében. Suhajda nagyapó mesélt a nagy vizekről, amelyeket fiatal korában bejárt. Bátor hajósnépről mondott meséket a kisgyermeknek, szabadságszerető, vidám matrózokról és hősökről mesélt: a kronstadti tengerészekről, akikre büszke a világ minden hajósa, az Auróra cirkálóról, amelynek ágyúdörgése a szabadság kezdetét hirdette milliók számára...

Suhajda Oszkárból mérnök lett. Ott dolgozik a MESZHART szunyogszigeti hajóműhelyében, ahol a téli pihenőre hazatért négy magyar tengerjáró hajót, a dunai uszályokat s a háborús pusztítások hajó-áldozatait javítják, korszerűsítik. Hű maradt a vízhez, a hajókhoz. Nagyapja még a hajógépeket kezelte, az édesapja a Tiszát járó »Rákosi Mátyás« hajó parancsnoka, a fiú már *tervezi* a hajókat. Csupa tettvágy a 25 éves fiatal mérnök. A fiúból, aki már 8 éves korában úgy ismerte a hajó összes gépeit, mint a tenyerét,

tervező, alkotó ember

lett. Feladat, munka van bőven a fiatal mérnök számára. Új motort építeni a »Budapest«-nek, új hajótestet a »Leányfalu«-nak, korszerűsíteni a nagy utat megtett uszályokat — szebbnél-szebb feladatok. A fiatal mérnök boldogan vállalta egyiket a másik után; feladatait pontosan, legtöbbször határidő előtt befejezte. Nem riadt vissza a nehézségektől, gyurta a munkát. A gépek szeretete vitte, segítette előre. És a gépeket, amiket tervezett, mint a nemzeti vagyon értékeit, óvni akarja. Ez vezette az üzem békebizottságába, ez tette a MESZHART egyik legaktívabb békeharcosává. Az üzem dolgozói megbecsülték Suhajda Oszkár mérnök munkáját. Erről tanúskodik az is, hogy rábízták békevágyuk tolmácsolását. A XIII. kerületi küldöttválasztó értekezleten az üzemet ő képviselte *Tarafás* Ferenc kétszeres sztahanovista, Népköztársasági Érdemrendes hajókovaccsal és *Schusztár* Istvánnal, a motorszerelő műhely művezetőjével együtt.

A kerületi küldöttválasztó értekezleten Suhajda Oszkár nevét Ploker Ignác, az ország első gyalusának neve után jelölték, mint a XIII kerület egyik küldöttét a III. Magyar Békekongresszusra. Az ő nevénél úgy felcsattant a taps, mint Plokerénél, akit az egész ország szeret és tisztel. Nagy élmény, egy életre szóló élmény ez a fiatal mérnök számára.

Suhajda Oszkár fiatal ember, de mégis öreg hajókovácsok, szerelők keresik fel, olyanok, akik valaha a térdükön lovagoltatták és mondták el ötleteiket, újításukat, kérik a segítségét. És Suhajda Oszkár mindenkinek szívesen segít. Talán ezért esett éppen őrá a választás, a fiatal értelmiségire, aki éppen csak elindult az úton.

Ott ül a tervezőasztal mellett. Számok tömege, finom tusvonalak jelzik a fehér papíron a készülő tervet. Új hajómotor születik — a kikötőben javításra váró élettelen hajótestek egyikét viszi majd messzi vizekre. Most a békéről beszél.

— Tervező mérnök vagyok. Munkám célja a haladás, az ember életének megkönnyítése. *A béke szeretete a munka szeretetéből fakad.* A dunai tájból, amit úgy szeretek, a békés, szép folyón töltött napokból, a halászok csendes szemlélődéséből... El szeretném mondani a békekongresszuson, hogy mi itt

valamennyien jövőnkért harcolunk.

A háború elsősorban bennünket, fiatalokat fenyeget. Minden erővel sikra kell szállnunk ellene. Elszántságunkat és békevágyunkat ma még csak munkánk tükrözi — de a békénkre törők az öklünkkel is megismerkedhetnek! Beszámolok majd arról, hogy *a MESZHART hajóműhely dolgozói a harmadik tervnegyedet III százalékra teljesítették* és október közepén egyszerre három újjáépített 600 tonnás uszályt állítottak jóval a kitűzött határidő előtt a víziszállítás szolgálatába!

A hajógépész unokája, a hajóskapitány fia, egyike lesz azoknak, akik vétót kiáltanak a háborút, a pusztulást kívánók profitéhes csoportjának. És a magyar ifjúság nevében fogadjuk tesznek: megvédjük a békét!

F. R.

A BÉKÉÉRT
BÉKEFILMNAPOK
1952
NOVEMBER

SZÍNHÁZAK ÉS MOZIK MŰSORA

Operaház: Fából faragott királyfi, Székelyfonó; C. 3. (7) — **Nemzeti Színház:** Armány és szerelem (7) — **Katona József Színház:** Sok hühó semmiért; Jászai (7) — **Magyar Néphadsereg Színháza:** Foster ezredes bűnösnek vallja magát (7) — **Madách Színház:** Hős falu (7) — **Ifjúsági Színház:** Légy jó mindhalálig (7) — **Ifjúsági Színház Kamaraszínháza:** Zója (7) — **Fővárosi Operettszínház:** Állami áruház (7) — **Fővárosi Vígszínház:** Szibériai rapszódia; Kazinczy (7) — **Vidám Színpad:** Vannak még hibák (7) — **Városi Színház:** Három a kislány; VSz. III/2. (7) — **Állami Bábszínház:** Szarvaskirály (fél 8) — **Artista Varieté:** Mit szól hozzá? (6, 8) — **Zeneakadémia:** Sebők György estéje; A zongora mesterei 3. est (8) — **Bartók-terem:** Bíró-vonósnégyes (8).

Mozik műsora:

ERKEL (új magyar zenés film): VÖRÖS CSILLAG (Lenin-krt. 45.) prol. f5, h7, 9, v. f3, URÁNIA (Rákóczi-út 21.) prol. f4, 6, f9, DÓZSA (Róbert Károly-krt. 59.) prol. n5, h7, n10, MÁJUS 1. (Mártírok-útja 55.) prol. f4, 6, f9, MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b.) prol. n6, f8, v. 3, TANCSICS (Csepel) prol. f6, h8, v. f4.

CSASZÁR PÉKJE (humoros csehszlovák film): SZIKRA (Lenin-krt. 120.) f5, h7, 9, v. f3, ALKOTMÁNY (Ujpest) 4, n7, f9.

VIBORGI VÁROSRÉSZ (magyarul beszélő szovjet film): DUNA (Fürst Sándor-u. 7.) prol. f5, h7, 9, FELSZABADULÁS (Flórián-tér 3.) f4, h6, 8, TÁTRA (P.-erzsébet) h6, 8, v. n4.

FALUSI ORVOS (magyarul beszélő szovjet film): SZABADSÁG (Bartók Béla-út 64.) 4, n7, f9, CORVIN (Kisfaludy-köz) 3. hétre prol. h4, 6, f9, HUNYADI (Kispest) 6, n9, v. 4.

IGY GYŐZTÜNK AZ OLIMPIÁN (riportfilm olimpiai győzelmeinkről): PUSKIN (Kossuth Lajos-u. 18.) 3. hétre prol. f4, h6, 8, FÁKLYA (Lenin-krt. 88.) 3. hétre prol. 4, n7, f9, v. d. e. f10, h12, 2, FÉNY (Ujpest) 3. hétre prol. h6, 8, v. f4.

1. 1952. **MÁJUS 1.**, 2. **ARTISTAVIZSGA**, 3. **ÁLLATKERTI SÉTA**: TOLDI plasztikus mozi (Bajcsy-Zsilinszky-út 36.) 17. hétre prol. 5, f7, 8.

AZ IGAZSÁG JÓ, A BOLDOGSÁG MÉG JOBB (szovjet film): GORKIJ (orosz nyelvű mozi) (Akácfa-u. 4.) h6, 8, v. f4.

1. **DICSŐ OKTÓBER**, 2. **DALOLJ, SPORTOLJ, TANULJ VELÜNK**, 3. **JÓ PAJTÁSOK**: ZUGLÓI (Angol-u. 26.) h4, 6, f9.

1952. **MÁJUS 1. MOSZKVÁBAN** és **VOLGA—DON-CSATORNA**: VERSENY (Szt László-tér 14.) 13—14, h5, n7, h8, KÁRPÁT (Csillaghegy) 13—14. 6, f8, ÁRPÁD (Kerepesi-út 140.) 15—16. 6, f8, v. f5.

DALLAL, TÁNCCAL, VIDÁM KEDVVEL (vidám szovjet film): BÉKE (Szt. László-u. 48.) f5, f7, f9.

KARÁCSONYÉJI (színes szovjet rajzfilm): KÁRPÁT (Csillaghegy) 15—16. f6, h8, v. n4.

SZOVJET BÁLNAVADÁSZOK: PENTELE (Lenin-krt. 39.) 10, 12, 2, 4, 6, 8, KULTÚR (Kinizsi-u. 28.) f4, h6, 8.

BÉKÉT AKARUNK (magyarul beszélő színes film) ELŐRE (Delej-u. 41.) f6, h8. v. n4, csüt. szünnap.

1. **KÉPZETT BETEG**, 2. **Nőmunkás**, 3. **Hegyek mozdulnak**, 4. 2. sz. **Magyar tudomány és technika**, 5. **Kacsa**: HONVÉD (Rákóczi-út 82.) f11, f1, f3, f5, f7, f9, MIKSZÁTH (Sashalom) 5, n8, v. h3, szerda szünnap.

1. **Magyar híradó**, 2. **Szovjet híradó**, 3. **AZ ÁRULÓ ARCA**, 4. **Tenger dalnokai**, 5. **A kiskakas gyémánt félkrajcárja**: HIRADÓ (Lenin-krt. 13.) Reggel 9-től este 11-ig folyt.

Lammermoori Lucia (olasz operafilm): KOSSUTH (Váci-u 14.) f5, h7, 9, CORVIN (P.-erzsébet) h6, 8, v. f4.

Boldogság felé (bolgár film): BÁSTYA (Lenin-krt. 8.) 11, 1, 3, 5, 7, 9.

Semmelweis (új magyar film): ADY (Somogyi Béla-út 3.) prol. f4, h6, 8, BETHLEN (Bethlen Gábor-tér 3.) prol. 4, n7, f9, v. 2, SPORT (Thököly-út 56.) prol. 4, n7, f9.

Hajnal a haza felett (bolgár film): VÖRÖSMARTY (Üllői-út 4.) 4, n7, f9.

Riadó (magyarul beszélő bolgár film): CSOKONAI (Népszínház-u. 13.) 10, f1, 3, f6, 8, TINÓDI (Nagymező-u. 8.) f4, h6, 8.

Orsai csomópont (magyarul beszélő szovjet film): JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 4.) f4, h6, 8, MARX (Landler Jenő-u. 39.) f4, h6, n9, ÁRPÁD (Budafok) f6, h8, v. n4, csüt. szünnap.

Különös házasság (színes magyar film): TANÁCS (Szt. István-krt. 10.) n5, f7, 9.

Borodinói győzelem (szovjet film): UGOCSA (Ugocsa-u. 10.) f4, h6, 8.

BERENDEZÉS

BÚTOR

Hálószobát, kombinált veszek! Páva-u. 4/a. III. 1. Telefon: 343—932

Cseresznyefa hálóbútor, újszerű konyha, garderobe eladó. 366/271. Istenhegyi 103/a.

Használt háló, kombinált szekrény, kétszemélyes rekamié, fotelek, székek, konyhabútor költözés miatt eladó. Landler Jenő-u. 14. Házfelügyelő.

Modern dió teleháló, háromajtós kombinált szoba szekrény, egyéb bútorok eladók. Endresz-tér 4/a. V. 1. — (Déli vasútnál.)

Kifogástalan kombinált szoba, háloszoba eladó. Bajcsy Zsil.-út 22. félem. 1.

Barokk szekrény, rekamié, fotelek. Alkalmi vétel! Trefort 4. Házfelügyelő.

Hálószoba, dió, minden igényt kielégítő eladó. Rákospalota, Damjanich-u. 64.

Prima állapotban lévő használt Lingel hálószoba eladó. Bartha, Ujpest, Rózsa-u. 24.

Rekamié, sezlon, matracok helyszűke miatt eladók Jókai-tér 8. Házfelügyelő.

2 prima minőségű ruhásszekrény eladó. Garai-tér 18. fszt. 2.

Kétrészes kombinált szekrény olcsón eladó. Rákóczi-út 61. IV. egy.

Eladó egy szép dió hálószoba. Ujpest, Tél-u. 39. Agoston.

Eladó kétszemélyes rekamié fotelekkel. — Megtekinthető d.u. 5-től, Keleti Károly-u. 9. V. 11.

Eladó minőségi fehér háló, redőnyös amerikai írószttal, iratszekrény, este héttől: — 315—269. Sziget 40.

Festett kombinált bútor 2 rekamiéval, egy konyhaasztal, kredenc, ping-pongasztal eladó. 310—236. Vörösmarty-utca 46. III. 21.

Vennék Diósi-féle fali fogast. Izabella-utca 11. Tel.: 224—556.

Eladó stílbútorok, kizárólag privátnak. Háromajtós könyvszekrény, hármas kombinált szekrény szobrászmunkával, metszett üvegezéssel, fotelek, székek brokáttal, kerekasztal, tálaló kandalaber, berndorfi tálak, függönyök, disztárgyak. Megtekinthetők: Pannonia-u. 36. I. 3. délelőtt 9½11—½1-ig.

2 kárpitozott szék, 3 fotel, magyarperzsa összekötő, nyolc gyertyás bronzcsillár, tehénbőr bőrönd, tükör, porcelántányérok eladók. Kossuth Lajos-tér 13—15. I. 8. jobb lépcső.

Modern, jó állapotban lévő teljes ebédlő és konyhabútor jutányos áron eladó. Megtekinthető kizárólag vasárnap d. e. 10-től d. u. 3-ig: József-krt. 25. II. 1.

Iróasztalkarosszék garnitúra, uzsonnaasztal eladó. 110—135. Arany János-utca 1. II. 15.

Rekamié kétszemélyes olcsón. Horn Ede 12. Bíró. Nagymező-utcánál.

Nagyon szép használt kombinált szekrény eladó. Egész nap, vasárnap délig: Rákospalota, Beller I. 86/a. 25-ös buszmegálló.

Rekamié, szekrény, asztal, 2 szék eladó. Népszínház-u. 25. fszt. kettő.

Teleháló jóminőségű, gyönyörű állapotban eladó, XI. Verpeléti 10 Cseh.

Kombinált szekrény, kétszemélyes rekamié, kétajtós, kétszemélyes epedás rekamié olcsón Majakovszkij (Király) utca 95. Győri.

Szép sötét dió hálószoba eladó. Hétköznap 5-től, szombaton 1-től, vasárnap egész nap. Rákospalota, Pöltenberg-utca 152.

Ötdarabos világítós patentgarnitúra eladó. VI. Szondy-utca 56. III. 26.

Gyönyörű kétajtós biedermeier szekrény eladó. V. Petőfi Sándor utca 10. I. 1.

Komplett kombinált bútor, 2 személyes rekamiéval, világítható könyves fali állványnyal, sürgősen eladó. II. Keleti Károly utca 17. fszt. 5.

Kétszemélyes prima új rekamié eladó. Sip utca hat. I. 5.

Kombinált szekrény, kétszemélyes rekamié eladó. Ujpest, Kossuth utca 74. fszt. 1. Délután 2 órától. 43-as autóbusz végállomás.

Kombinált szekrény és hálószoba eladó. — XV. Rákospalota, Bocskai-utca 18. 25-ös autóbusz Tanácsházig.

Ovális ebédlőasztal, kisasztal, faszékek, 1 ajtós fehérszekrény, fiókos spejzállvány, függönyök olcsón eladók. V. Deák Ferenc utca 21. III. 2.

Konyhabútor, rekamié sezlon eladó. Somogyi Béla-u. 9. I. 32. III. lépcső.

Cseresznye kombinált szekrény, Lingel-gyártmány, eladó. Nádor-u. 31. Házfelügyelő.

Sötét dió háló eladó. Ujpest, Katona József-u. 11/a. Fericsán. 91-es villamossal Mária-utcáig.

Eladó gyönyörű háromajtós barokk szekrény, hozzávaló fiókos komóddal, csak igényesnek. Ujpest, Nyár utca 83/a. Molnár.

Bordó velour garnitúra, egyszemélyes rekamié, két fotel, 4 szék, szép vitrin eladó Pálma-utca 1. (Hermina-út sarok.) Trolibusznál.

Eladó egy alig használt intarziás, diófa háló. Csak privátnak. Kálvária-tér 14. III. em. 6.

Fotelágy, 2 hálószekrény eladó. Kertész-u. 20. II. 10.

Sötét diófa háló, műbútor eladó. XIII. k. Lehel-u. 14. I. 12.

Könyvszekrény eladó. Várhidy, Ferenciek-tere 4. I. 1.

Halványzöld, jóbeosztású hármasszekrény, hozzávaló fiókos, ágyneműtartós rekamié, négyszögletes asztal és szék. 364—896. Tárogató 36.

Koloniál kis méretű redőnyös íróasztal eladó. Henenfeld, Párisi 2. sz.

Prima hálószoba bútor és egy gyermekágy eladó. IX. Vendel-utca 28/a.

Kétszemélyes rekamié, táskagramofon pic-uppel eladó. X. Mádi-u. 15/B. fszt. 4. D. u. 3—7-ig.

Kétszemélyes rekamié olcsón eladó. Üllői-út 65. Házfelügyelő.

Modern, szép kombinált szekrény, kis fehérneműs szekrény, diner tükörrel, eladó. Délután 3—6-ig: VIII. Öv-u. 10. II. 25. Tel.: 139-797.

SZŐNYEG

Keleti szőnyegek, József-krt. 59. Magyar.

Perzsaszőnyeg, összekötő, eladó. 110—135. Arany János-utca 1. II. 15.

Argaman, 2x3 használt olcsón. Akácfa 4. III. 1.

Argamán, 12 négyzetméteres, kettőezer. — Hernád-utca öt, földszint. Tóth.

HANGSZER

Művészharmonika, új, 10 váltós, 4 kórusos, 120 basszusos, igényesnek eladó, vagy kisebbre cserélhető. — Hungária-körút 155/b. fszt. 2. Szita.

Tangóharmonika eladó. III. Cserepes-u. 6 Halápi. Megtekinthető 5-8-ig, vasárnap egész nap.

RÁDIÓ

Blaupunkt 4+2 univerzális világvevő, villanygramofon, tánclemezek, József-krt. 59. Magyar.

Univerzális zeneszekrény és rádió eladó, kitűnő állapotban. — VII. Nyár-u. 20. fszt. öt.

Minőségi express rádiójavítás, Bártfai, Lenin-krt. 92. Telefon: 122—355.

FOTÓ, OPTIKA

Biotáros Praktiflex, Moszkva (orosz Super Ikonta). Párisi-utca 4. II 8.

RUHÁZAT

Irhabundák, bőrkabátok speciális festése tisztítása, javítása: — Kaszás szűcsnél, Váci-utca hatvanhét.

Fekete télikabát kifogástalan állapotban, 180 magas férfire, 1.800-ért. Kispest, Bartók Béla 6.

Perzsabunda középtermetre eladó. II. k. Felsőzöldmáli-út 75. fszt.

Női kosztümnek alkalmas, prima szmoking eladó. 314—407. Bajcsy Zs. 17.

Irhabundát vennék nagyméretűt. Lónyai-u. 36. II. 7.

Női irhabunda sovány termetre eladó. Hétköznap este 6—9-ig, vasárnap 9—3-ig: Hönyi, Hernád-u. 24. II em.

Alig használt sötétszürke női városi bunda perzsagallérral, hőrcsög béléssel, nyulánk alakra eladó. — 10—1-ig, d. u. 4-től 8-ig: Gerő, VI. Laudon-u. 1. I. 8. Tel.: 227—356.

Bőrkabát, rövid, gyapjú szőrme béléssel, eladó. Akácfa-u. 4. III. egy.

Férfi bunda, majdnem új, magas termetre eladó. Ugyanott 45-ös gumicsizma. Pestújhely, Bezsilla-u. 49. — Autóbusz megállónál.

JÁRMŰ

500-as motorkerékpár, teheroldalkocsist jó állapotban megvételre keres: Harisnya KTSZ. XIV. Kerepesi-út 134.

EGYÉB JÁRMŰ

Kitűnő karban lévő gyermekkocsi eladó. — VII. Sajó-utca 10. III. 26.

ÍRÓ SZÁMOLÓGÉP

Irógép, számológépjavítás: Goldberger, Lenin-krt. 94 Udvarban T.: 12—12—84

Irógépjavítás, karbantartás: Kovács műszerész. Kertész-utca 46 — Tel.: 428—141.

VARRÓGÉP

Singer varrógép olcsón eladó. Baross-u. 45. I. 31. Lengyelné.

Süllyesztős, karikahajós, előre-hátra varró német gyártmányú varrógép eladó. Berzsenyi. Héderváry 36.

Dürkopp háztartási varrógép eladó. Bajnok-u. 19. I. 8.

ÉPÍTÉSI ANYAG

Ikerablakok, ajtók kaphatók. Építésből visszamaradtak. Méretre megrendelhetők: Asztalosnál, Almássy-utca 3.

Ikerablakok, ajtók, ablakok kaphatók. — Megrendelést méretre vállalok. Gál, XIII. Kiss József-u. 54/b.

Ajtók, hatszárnyas ablakok, prima kivitelben, rendelésre is. — XIV. Miskolci-utca 112

RÉGI KÖNYVEK

Magyar és idegennyelvű és művészeti könyveimet naponta eladom. Rudas László-utca 49. fszt. 8.

Sauvageot és Yolland kcmplett szótár eladó. Ajánlatok írásban: Bimbó-út 49.

EGYÉB ADÁS, VÉTEL

Árucikkek szállítására alkalmas, jó állapotban lévő, megfelelően zárható, nagy űrméretű

KOSARAKAT

és

LÁDAKAT

készpénzért vásárol a **Bizományi Áruház Vállalat** Budapest, IX. Kinizsi-u. 12. Telefon: 187—940.

Használt kávé-, teafőzőt

(elektr.) hősugárzót, kvarclámpát, villanyvasalót, rádiót és más elektromos készüléket, villamos háztartási cikkeket **bizományi eladásra felvesz a BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ VI. Sztálin-út 31.** Ugyanezek a cikkek a Bizományi Áruház fenti fiókjánál vásárolhatók is.

Dunyhát, párnát, valamint vattapaplant vennék. Rosner, Nyár utca 11. Tel.: 423-954

Négyszemélyes sátor olcsón eladó. V. ker. Nagy Sándor 4. sz. — Tel.: 327—092.

Eladó prima 8 lyukas zephir kályha, VII. Eva-u. 20. III. 1.

Siemens porszívó eladó, Hrabovszky, Márvány-u. 24. 355—478.

Pehely eladó, minden este 7—10-ig. 888-037. V. Kecskeméti-u. 7

Kisebb kályha samottos, mindenféle tüzelőre alkalmas, eladó. Váci-utca 12. IV. 1.

Márklin vasút, villany és óraműves, gőzgép eladó. 7—7-ig, vasárnap egész nap. XIV. Királyhida-u. 3. 67-es vill.

Gáztűzhely eladó. I. Döbrentei-utca 2. II. 11. este 7—8-ig.

Konyhabútor, Singer varrógép, férfiruha, férfi télikabát eladó. XII. Beck Fülöp-u. 5. (Sport-kórháznál.) — Tel.: 359—838.

Marabu kályha, kétaknás, eladó. Érdeklődni egész nap: Rudas László-u. 51. III. 4. Kanozsai.

Kardigán, kötött kosztüm, zsirosbödön, virágasztal. Mérleg-u. 12. II. 7. este 6—8-ig megtekinthető.

Butángáz kályhát azonnal vennék. Móricz Zsigmond-krt. 3/b félemelet 5. 268—278.

Vennék butángázkályhat és tűzhelyet fűtési joggal. VII. k. Csányi 10. I. 21. Tel.: 420-290. Kovalcsik.

Etage fűtéshez alkalmas kazán eladó. Cím: Liszt Ferenc-tér 11. II. 1.

Zephir kályha 15 lyukas eladó. Szalay-utca 3. II. 2.

Egyenáramú kvarclámpa, ezüsttárgyak, bárany bundabélés, átmeneti kabát. József-krt. 59. Magyar.

Doxa karóra, modern eladó. 5—8-ig: Kispest, Rákóczi-u. 21.

Tűzhely, fehér zománcozott, 2 sütős, kitűnő, vörösréz fürdőkályha káddal, nikkel armatúrával eladó. Minerva-utca 1/a. Gellért mögött, Kelenhegyi-útnál.

„Automata" kályha, krómozott, csempézett eladó. VI. Vörösmarty-utca 57. II. 21.

Perzsabunda kisméretű prima, új aktatáska, százliteres akvárium halakkal eladó. Bécsi-utca 1. III. 27. Szinte

12 személyes ezüst étkészlet, modern, olcsón eladó. 112—197. Bajcsy Zsil. 29. I.

Sezlontakarót, pokrócot, ágyhuzatot, férfiinget, aktatáskát, bőröndöt, szövet ágyterítőt vennék. Majakovszkij-u. 34. III. 17. Tel.: 227—110.

Vörösréz fürdőszobakályha, krómozott réz szerelékkel eladó. — Bimbó-u. 14. Kanitz. (5—8-ig.)

Sícipő harminchetes új, nagyobb sítalpak, botok eladók. Rákóczi út 6. második 11/B.

22 négyzetméter linoleum, 41-es csizmasámfa, fehér szekrény, vilianykályha eladó. — Királyi Pál 20. I. 3. — Horváth.

ALBÉRLET

Fiatal értelmiségi dolgozó nő különbejáratú albérleti szobát keres, lehetőleg Budán. Logodi 27/b. 160—508.

Keresek egy kis bútorozott szobát. VII., VIII., IX. kerületben. Értesítést: Szabó Teréz, XI. Bukarest-utca 5. II. 3.

SZOBA, ELLÁTÁS

Kellemes otthon, szép helyen Nyugatitól másfél órányira, dolgozónak, vagy nyugdíjasnak. Jelige: „Nyaraló hely villanynyal" fiókiadóba.

FÉRFI ÁLLÁS

Fűtőt azonnal felveszünk. Minőségi Férfikabátüzem. Budapest V. Teleki Pál-u. 4.

FŐKÖNYVELŐT KERES

KECSKEMÉTI KENYÉRGYÁR, Kecskemét, Bem-utca 14. **AZONNALRA.**

Budapesttől másfél órányira, nehézipari vállalat keres számviteliben jártas munkaerőket, valamint gépkönyvelési ismeretekkel rendelkező munkaerőt. Lakás és élelmezés biztosítva. Ajánlkozásokat „Önéletrajz" jeligére, Lenin-körút 7. fiókiadóba

Szakács, cukrász elhelyezkedne, konyhavezetéssel, szövetkezetbe, üzemi konyhára. XIV. Ilosvai-u. 24/a.

Férfi segédmunkásokat raktári munkára felveszünk. Jelentkezni lehet: É. M. Építőipari Szerelőanyagelátó Vállalat, Bpest, XIII. Kiss József-u. 74

MOTORSZERELŐT, KŐMŰVES, ÁCS és **segédmunkásokat** felvesz a **Fővárosi VIII. ker. Építőipari Jav. és Tat. Vállalat,** József-krt. 41. I. em.

Férfi segédmunkásokat felveszünk. — Csepeli Papírgyár, XXI. Duna-utca 42.

Kézi vagy keresztorsóval rendelkező bedolgozók jelentkezzenek. XI. ker. Tanács, Csökkent Munkaképességűeket Foglalkoztató Vállalat. XI. Bartók Béla-út 53. sz.

Öntő szakmunkásokat, magkészítőket, segédmunkásokat állandó munkára felveszünk. Jelentkezni lehet bármikor, reggel 7-től, d. u. 4 óráig. Cím: Bpest, X. Gyömrői-út 128. sz. alatt.

GÉPLAKATOSOKAT, kőműveseket, segédmunkásokat, ácsot, magasépítésben jártas árelemzőt

felvesz:

Üzemélelmezési Karbantartó Vállalat,

VII., Vörösmarty-utca 12/b. II. 20.

V. ker. Ingatlankezelő Vállalat felvesz építész-technikust. Jelentkezés: V. Városház utca 14. alatt. Önéletrajz szükséges.

Vasszakember anyagbeszerzői, vagy raktárnoki állást vállal. Kósa József, III. Nánási-út 3.

Önállóan dolgozó dukkozó autófényező elhelyezkedést keres hozzájárulással, vagy áthelyezéssel, 15-ére, v. később is. Szalay György, Pestlőrinc, XVIII. k. Juhász Gyula-u. 22. Béla-telep.

Lakatos, asztalos, ács, kőműves, villanyszerelő, vízvezetékszerelő, [illegible]. vasbetonszerelő és betonos férfi szakmunkásokat, valamint **férfi segédmunkásokat**

azonnal felvesz

ÉPÜLETELEMGYÁR, Budapest, XI., Budafoki-út 78.

Napi háromszori étkezés (reggeli, ebéd, vacsora) 7.40 Ft térítésért.

Vidéki munkavállalók részére korszerű központi fűtéses munkásszállás biztosítva van.

Női munkavállalók felvétele egyelőre szünetel.

A Laboratóriumi Felszerelések Gyára

keres felvételre

esztergályost, marót, és **finommechanikai bádogost, karbantartó lakatost.**

IX. Liliom-u. 46.

Műszaki rajzolónak, v. rajzmásolónak elhelyezkednék. Cím: Ferenczi J., Budapest, I. Alagút-u. 1.

Revizori, nagyvállalati főkönyvelői, vagy helyettesi állást keresek, sokéves iparvállalati, szervezési tapasztalattal, hozzájárulásos áthelyezéssel. 158—973. Káplár-u. 29.

Vidéki szövetkezetnek, vállalatnak ügyintézője, anyagbeszerzője lennék. Szederkényi, Bpest, II. Orsó-u. 45.

NŐI ÁLLÁS

Szabásznak ajánlkozik nőiruha-szabászmintakészítőnő. Mártirok-útja 1. V. 31.

Kontirozó könyvelőnő ajánlkozik. Mártirok-útja 1. V. 31.

Megbízható, intelligens, középkorú zongoratanárnő, németül tud, állást keres, napi pár órára. XV. Lukácsi-u. 8.

HÁZTARTÁSI ÁLLÁS

Mindenest, flatalabb megbízhatót alkalmaznánk. Pasaréti-út 15. I. 2. (5-től.)

Idősebb magános nőnek lakást adok takarításért. Özv. Nagy Kálmánné, Hámán Kató-u. 15. fszt. 2.

Főzőmindenes elhelyezkedne kis családnál. Tel.: 221—985. — Liszt Ferenc-tér 10.

Háztartásban dolgozó leány takarításért keres lakást magánosnál. Elekes Mária, VII. k. Kertész-u. 33. II. 1.

Háromtagú dolgozó család perfekt háztartásvezetőt fölvesz, lehet bejáró. József-krt. 68. II. 16. 4 óra után.

Háztartási alkalmazottat keresek 1-re. — XIV. Erzsébet királyné-út 2/c. Puskás.

Kertes családi házba, gyermektelen, dolgozó házaspár mindenest keres, idősebbet, családtagként, bentlakással. Jelentkezés: Szombat déltől. Vasárnap egész nap. XII. Tóth Lőrinc-utca 1. huszonkilenc. Tel.: háromszázötvenkilenc — kettőszázhatvankilenc.

Kis háztartásba, szép személyzeti szobához nyugdíjas mindenest keresek. Egy személy. Megbeszélés: 351—094.

Takarításért főzni tudó, rendes, tiszta nőnek, lakást, ellátást adok. VII. Lövölde-tér 2/a. II. 21.

Kisebb családhoz mennék, központi fűtéses házba. 10 éves bizonyítvánnyal, vagy takarítást is vállalok négyszer egy héten. — K. T., Bánffy-u. 4. ajtó 5. XX. Pesterzsébet.

Főzésen kívül, minden házimunkához értő, ügyes, rendszerető nőt felveszek mindennapra. Báh Tibor-u. 43. Ujpest. Rendes koszt és fizetés.

Gyermekszerető főzőmindenest azonnali belépésre felveszek. — VIII. Vas-u. 15/a. II. 33. sz.

Mindenest felveszek esetleg bejárónőt mindennapra. XIV. ker. Balázs-u. 55. I. 1. — 67-es villamos.

EGYÉB VÁLLALKOZÁS

Kétszemélyes rekamiét fotelekkel, székekkel 4600-ért készít. Rákóczi-tér 11 Kárpitos.

Rekamiét, dupla ágyneműtartós, automatikus egyszemélyeseket, fotelágyakat készít: Kárpitos, Majakovszkij (Király)-utca nyolcvankilenc.

Rekamiék, fotelek, székek készítése és javítása kárpitosnál. Horváth Mihály-tér (Mária Terézia-tér) tizennégy, templomnál.

Kendi kárpitos készít, javít, tisztít, bőrbútort fest. Semmelweis-utca hét, udvarban. Telefon

Minőségi kettőszemélyes rekamiét, készít kisiparos olcsón, fizetési könnyítéssel, — Wesselényi-u. 36. Tel.: 227-192.

Gyermekágyakat, konyhaberendezéseket, szabályozható etető gyermekszéket festett bútorokat készítek, javítok, átalakítok: Asztalosmester Zichy Jenő-utca 32.

Gyönyörű kétszemélyes rekamiét, tömördió oldalakkal, garnitúrákat készítek. — Saját érdekében nézze meg. Fizetés könnyítés. Noszkay kárpitosmester, Kölcsey-utca 1. (Rákóczi-térnél.)

Ablaktisztítást, lakástakarítást; cianozást, féregirtást, szőnyegek selyemfényűre való mosását vállalja:

Ablaktisztító, lakástakarító és cianozó Kisipari Ktsz. Majakovszkij-u. 77. Tel.: 220—059.

Fregoli felszerelés, javítás, rendelés: 127—969. Reggel, este 7—10-ig.

Lakásmegosztások tervezését, művezetését, teljes gyors lebonyolítását vállalja építészmérnök. 469-642

Gyermekkerékpárt, betegtolókocsit, tricikllt, utánfutót, szobai WC-t, hordszéket, mankót készítek, javítok. Stefka, Rókk Szilárd-u. 23.

Kétszemélyes rekamié, fodrosheverő, kisfotelek készítés, javítás. Henenfeld, Párisi-u. 2.

VEGYES HIRDETÉS

Elveszett egy sötétkék nadrág Vág-u. és Dráva-u. között Becsületes megtalálónak 500.- Ft-t fizetek. XIII. ker. Vág-u. 2/f. 1 6.

A Sajószentpéteri Üveggyár 50x27 mm alakú átvételi bélyegzője. f. hó 5-én Budapesten elveszett. Fenti bélyegző érvénytelen, helyette háromszögalakú átvételi bélyegző érvényes.

ÜZLETEKBEN

ORSZÁGOS ŐSZI VÁSÁR

NOVEMBER 15-IG

Rendkívüli árengedmény több száz ruházati cikknél

Nyomott műselyem	90 cm. széles	89.87 Ft		63.10 Ft
Félselyem blúzanyag	80 „	83.30	„	66.50 „
Női kabátszövet, mintás	130 „	208.—	„	188.— „
Férfi sportszövet	140 „	157.50	„	135.— „
Női ruhaszövet □	70 „	75.50	„	59.50 „

és még számos cikkből

ÁLLAMI ÁRUHÁZ

MÉG 2 NAPIG TART AZ ŐSZI VÁSÁR

Mikádókabát	772.— Ft	helyett	550.—
Lódenkabát, női	770.—	„	700.—
Sportöltöny	647.—	„	600.—
Flórzokni	21.20	„	17.80
Paplan	239.—	„	226.—
Sima zefíring	82.50	„	76.—
Delén hálóing	74.30	„	67.—
Delénkombiné	40.—	„	35.—
Gumitalpú cipő	150.—	„	135.—

ÁLLAMI ÁRUHÁZBAN

Magyar Nemzet

Főszerkesztő: Boldizsár Iván

Felelős szerkesztő: Parragi György

A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója.

Szerkesztőség: VII., Lenin-krt 9—11. Tel.: 221—285. Kiadóhivatal: VII. Lenin-krt. 9—11 Tel.: 221—285. 221—293 Állami Hirdető Vállalat Hirdetési Osztálya: VII., Lenin-krt 9—11 Tel.: 221—285. 221—[illegible] Hirdető Vállalat csekkszámlaszáma: 91.843 001-47 — Terjeszti a Posta Központi Hírlap Irodа V Bpest V. József nádor-tér 1 Tel 180—850 — Budapesti egyéni előfizetők ügyelt a kerületi kézbesítő postahivatalok intézik vidéken a helyi hirlapterjesztéssel foglalkozó postahivatal — Előfizetési díj: 1 hóra 12 — Ft negyedévre 36 — Ft

Régebbi lapok V., Zrínyi utca 1. sz. alatt kaphatók.

Athenaeum Nyomda Rv.: Soproni Béla

1953 dec 23

A karácsonyi vásár napjai a boltokban

Jelentés a fenyőfa-, szaloncukor- és narancsfrontról

Soha ilyen forgalmat nem látott a pesti utca, soha ilyen tömegek nem tülekedtek az áruházakban, a boltokban. Mintha mindent ingyen adnának, úgy vásárolnak az emberek. Boldogarcú vásárlók sietnek hazafelé csomagokkal megrakodva, mások még a kirakatokat nézegetik, mit vegyenek, mi okozna a legnagyobb örömet a családtagoknak, barátoknak. A bolti dolgozók *emberfeletti munkát végeznek* ezekben a napokban, s ha máskor volt is ok panaszra, hogy egymás-másikuk nem elég udvarias, most vevők és eladók szinte versenyeznek egymással, melyikük legyen előzékenyebb a másikhoz. Tudják, hogy amit vásárolnak, amit eladnak, az ajándék lesz, örömnek készül és ez a hangulat jellemzi ma a boltok lázasan lüktető forgalmát.

Ilyenkor, ünnepek előtt, a cukorka- és édességboltokat keresi fel a legtöbb vásárló. Nem ünnep az ünnep édesség nélkül. És elképzelhetetlen a karácsonyfa — szaloncukor nélkül. Mégis, az idén kevés a szaloncukor. Nem mintha a gyárak kevesebbet készítettek volna mint tavaly, amikor a forgalombahozott szaloncukor egy része eladatlan maradt. Sőt, az *idei gyártás mennyisége lényegesen meghaladta a mult évit.* A közönség igénye azonban annyira megnőtt, hogy annak kielégítésére még a hatalmas készletek sem bizonyultak elegendőeknek. *Két évvel ezelőtt 115 vagon* szaloncukrot gyártottak és annak több mint 10 százaléka visszamaradt. Ennek ellenére, *tavaly 132 vagon* szaloncukor került forgalomba, de ezt sem adták el maradéktalanul. Az ünnepek után hosszú ideig árusították még az édességboltok a jellegzetes, rojtos selyempapírból kibontott fondantot.

A kormányprogramm nyomán, amely a dolgozók minél bőségesebb ellátását tűzi ki céljául, idén a szaloncukorgyártás tetemes emelését határozták el. A gyárak és a vendéglátóipari üzemek *186 vagon szaloncukrot készítettek az idén.* Az öt legnagyobb édesipari gyár október elején három műszakban kezdte meg az óriási mennyiség folyamatos gyártását. Novemberben már forgalomba is került a kitűnő minőségű szaloncukor, még hozzá *a tavalyi 26 forint helyett 22 forintos áron.* Annyi szaloncukor került Budapesten forgalomba, hogy a fővárosban még az egynapos csecsemőre is félkilós fejadag jutott. A Télapó-ünnepségekre már szinte kifosztották az édességboltokat. A megszámíthatatlan üzemi Télapó-ünnepélyeken rengeteg cukorkacsomagot ajándékoztak a vállalati dolgozók gyermekeinek és már ekkor elfogyott az előregyártott szaloncukormennyiség jó része. *A gyárak nem álltak meg a termelésben, éjjel-nappal folyt tovább a szaloncukorgyártás,* de mégsem tudták utolérni a példátlan vásárlási kedvet. A készletek bizony kimerülőfélben vannak. A hatalmas KÖZERT sok ezer boltja részére például már csak 90 méternázsa jut. A pesti boltok szaloncukorkészletének gyors kimerüléséhez hozzájárultak a vidékiek is. Aki vidéki az utóbbi napokban Budapesten megfordult, mindegyik vitt magával haza néhány doboz szaloncukrot.

Az ünnep előtti vásárlási kedv gyorsan végzett a piacra hozott fenyőfakészletekkel is. *Tavaly 340.000 méter fenyőfát* hoztak forgalomba, ennek 10 százaléka eladatlan maradt. *Idén 425.000 méter fenyőt* hoztak a piacra, nagy részét a szomszédos népi demokráciákból importáltuk. Számszerint Budapesten 290.000, vidéken 106.000 fenyőfa került árusításra, ezen felül még 60.000 műfenyőt is készítettek. Még 4 vagon fenyőfa van útban, amire sokezer vevő vár.

Narancsszállítmányok is érkeztek az ünnepi hétre. Tavaly 10 vagon narancs érkezett az országba és több mint egy hétig árusították az üzletek minden tülekedés nélkül. Most egyszerre 20 vagon futott be — karácsony után még 10 vagonnal kapunk — és két nap alatt úgy eltűnt, mint a kámfor. Igaz, az ára 10 százalékkal olcsóbb lett, de ez egymaga még nem magyarázza a narancs hirtelen kelendőségét.

A dolgozók vásárlóerejének növekedése az ünnep előtti vásárlások rekordforgalmának örömteljes megnyilvánulása. Ilyen óriási forgalomra még a legoptimistább kereskedelmi szakemberek sem számítottak.

G. J.

Örömet visz a gyerekeknek egy tucat teherautó

Várakozó teherautók sorakoznak a Guszev-utcában; ládákkal, dobozokkal megrakott emberek szorgalmasan hordják a »szállítmányt«.

— Mit csinálsz azzal a láda elefánttal?! — vonja felelősségre a ládákat adogató munkás az autón rendezgető férfit. — A másik sarokba tedd: az »állatokat« nem szabad összekeverni!

A különös szállítmányt a Sport-, Hangszer és Játékáru Nagykereskedelmi Vállalat hatalmas raktáraiból indítják útnak és a szóbanforgó elefánt *fából* van. Miskolcra, Pécsre, Nyíregyházára, Kecskemétre, az ország minden részébe indultak szombat délután a játékokkal megrakott teherkocsik, hogy vasárnap reggel már a földművesszövetkezeti boltok is megkapják a kért pótlást és jusson játék a legidősebb faluba is.

A vidéki üzletek csupán az elmúlt évi forgalomnak megfelelően készültek fel a decemberi játékvásárra. A játék iránti kereslet azonban *sokszorosára* nőtt és a vidéki áruházak, népboltok, földművesszövetkezetek levelében, telefonon ostromolták a vállalatot újabb küldeményekért. A Német Demokratikus Köztársaságból és Csehszlovákiából is kaptunk játékokat; a 680 fajta magyar gyártmányú játék 150 féle babával és más ízléses kiviteli játékkal bővült, a szülők az eddiginél lényegesen jobbminőségű és változatosabb játékok között válogathatnak.

Az olyan játékokat, amelyek minőség tekintetében nem feleltek meg, kivonták a forgalomból. A gyermekek kezébe csupa *kifogástalan, jóminőségű játékot* akar adni az idén a szépen fejlődő magyar játékipar. Az egyszerű, fantáziátlan faállatok helyett ma plasztikus, jól színezett, új ötletekkel vonzóvá tett faállatok készülnek; a csökönyös csacsi (ha húzzák) előre-hátra mozog, a kecske fejjel megy az oszlopnak, a legtöbb játékállat produkál valamit. A vidékre induló autókra 28 különféle társasjáték is kerül, a mult évben csupán 7 féle társasjáték volt kapható.

Egész sor *új játékot* gyártottak az idén. Újak az összeraktható Merkelin-rendszerű fémjátékok, a »kis autószerelő« néven forgalomba hozott fajáték, amiből 7 különféle autó állítható össze, a mintalapokkal ellátott ízlésfejlesztő mozaikkockák. A magyar játékipar büszkesége, az első magyar gyártmányú *villanyvasút* is forgalomba került. A kis mozdony a két miniatűr kocsival vígan szalad körbe pályáján. A makói Játékárukészítő Kisipari Termelőszövetkezet óriásmackója minden gyerek álma, de nagy keletjük van a kisebb méretű, dörmögő hangot adó bocsoknak is.

Igen szépek a német gyártmányú *hajasbabák*, vannak közöttük lemosható testű, vízhatlan anyaggal áthúzottak is. Legnagyobb sikere a néger fiúbabának van valódi gyapjas hajjal, »aki« még a szemeit is tudja forgatni.

A mackók és babák, társasjátékok és mozdonyok a különböző játékállatok társaságában elindultak a megrakott teherautókkal az ország minden része felé. Örömet visznek a gyerekeknek.

F. R.

KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

Képzőművészeti életünk időszerű kérdéseiről legutóbb Pór Bertalan festőművész nyilatkozatát közöltük. Most Ék Sándor festőművész és Beck András szobrászművész világítják meg más-más oldalról képzőművészetünk időszerű kérdéseit.

ÉK SÁNDOR:

Ki kell alakítani a képzőművészeti alkotás eszmei vezérfonalát

Képzőművészeti életünk időszerű kérdéseinek mély és sokoldalú tagalásához szükséges az eredményeket és hibákat a maguk jelentőségében értékelni, megnézve közöttük az összefüggéseket. Mindenekelőtt arról kell néhány szót mondanom, hogy a képzőművészeti életünkben 1949—50-ben bekövetkezett fordulat óta, amikor a pártosság lenini elve alapján rámutattunk, hogy képzőművészetünkben fejlődés csakis a népről és a népnek szóló szocialista-realista alkotások megteremtésével érhető el, több olyan alkotás született, amely nagy reményre jogosít, amely már meggyőző formában jeleníti meg felszabadult életünk lelkesítő eseményeit, a kizsákmányolásmentes társadalomért folyó küzdelmek ihlető eszméit, a szocialista építés szépségeit. Kétségtelenül nagy eredményeket értünk el, mégis művészetpolitikánkban még mindig egész sor *ideológiai bizonytalanság észlelhető.* Az 1949—50-ben megindult elvi tisztázódás nem hatott eléggé mélyre, a képzőművészek szerepére és céljára vonatkozó, akkor egészséges elméleti kezdeményezések nem bontakoztak ki és távolról sem váltak kellő mértékben hatékonnyá. A fordulat idején *nem számoltunk le kellő alapossággal a múlt hibáival, bűneivel.*

A hibák kiküszöbölése érdekében ki kell alakítanunk a képzőművészeti alkotás eszmei vezérfonalát. Most röviden csak két főhibára szeretném felhívni a figyelmet. Az egyik az, hogy a lenini pártosság elvén alapuló társadalomátalakító szerep képzőművészetünkben lényegileg üres frázis marad. Erről a szerepről beszéltünk csupán, de képzőművészetünk ügyeit irányító szerveinknek nem volt *látható, megfogalmazott elvi-eszmei vezérfonala,* amelyet követve képzőművészetünk betölthette volna társadalomátalakító népnevelő szerepét. Nem volt semmi elgondolásuk, sem tervük arranézve, hogy képzőművészetünk milyen feltételek mellett járulhatna hatékonyan társadalmunk alakításához, tehát népünk neveléséhez. A gyakorlatban ez az elvi hiba úgy nyilvánult meg, hogy minisztériumaink, kultúrotthonaink stb. *még csak meg sem kísérelték, hogy a képzőművészek munkáját komolyan bevonják a területükön jelentkező népnevelői feladatok megoldásába...* Persze, e kérdés feltárásához nagyon sokat lehet és kell is hozzáfűzni.

A másik döntő hiba a szovjet példa lebecsüléséből és elferdítéséből fakad. A szovjet példa lebecsüléséből fakad például a szovjet esztétika eredményeinek figyelmen kívül hagyása képzőművészeti életünkben. Sem tanulóifjúságunk az egyetemen és a Képzőművészeti Főiskolán, sem művészeti közéletünk a mai napig nem rendelkezik olyan tananyaggal, olyan rendszerbe foglalt irodalommal, amely *a szovjet esztétikának legalább eddig elért eredményeit összefoglalná.* A Szovjetunióban az új szocialista erkölccsel együtt kialakuló új esztétika semmiképpen sem lehet számunkra közömbös.

A szovjet példa elferdítésének egyik legelterjedtebb és legjellemzőbb fajtája az, hogy *a követendőt a képzőművészet egyik vagy másik részterületére szűkítik,* legtöbbször a megjelenítés közérthetőségének és befejezettségének kérdésére. Ezzel a követendő példát csupán stíluskérdéssé zsugorítják össze. Bármilyen fontosak is a szovjet mesterek stíluseredményei, a legkevésbbé sem ez az egyedül döntő a szovjet példában.

A szovjet példából elsősorban azt kell megtanulnunk, hogy a rajzolás és festés tökéletes tudása mellett hogyan kell *saját nemzeti képzőművészetünk és más népek haladó hagyományait is helyes kritikával mai képzőművészetünkben értékesíteni.* Különös figyelmet kell szentelnünk annak, hogyan élesszük fel és hogyan sajátítsuk el az epigonizmus hibája nélkül azt a tudást, amellyel régi mestereink rendelkeztek és amely nélkülözhetetlen a magasszínvonalú megjelenítéshez. Meg kell tanulnunk a szovjet példából, hogy képzőművészeink hogyan emelkedhetnek fel a szovjet képzőművészet magas politikai színvonalára. A szovjet példa alapján rá kell nevelni képzőművészeinket *a nép szeretetére, a nép ügyéhez való hűségre,* meg kell tanulnunk a szovjet példából, hogy a napi élet jelenségeinek sokaságából hogyan lehet kiemelni a lényeget. A szovjet példák alapján rá kell nevelni képzőművészeinket arra, hogy meglássák a szocializmus építésének lendületét, annak hőseit és hősiességét és a a proletárnemzetköziség szellemének ébrentartásával is harcoljanak a béke ügyéért. Meg kell tanulnunk a szovjet példából azt is, hogyan lehet állami szerveink, közületeink és üzemeink népnevelő munkájához kapcsolódva *a képzőművészetet az új életért, a békéért folytatott munka és harc szolgálatába állítani.* Mindezt összegezve: meg kell tanulnunk a szovjet példából azt, hogyan kell szétválaszthatatlanul összekapcsolni művészeinket a néppel. Meg kell tanulnunk pártunk útmutatásainak követését, a marxizmus-leninizmus elsajátítását és alkalmazását képzőművészetünkben.

A szovjet és a forradalom előtti orosz mesterek eredeti alkotásaiból rendezett kiállítás ismét nagy alkalom arra, hogy tanuljunk a szovjet példából, mégpedig annak leszűkítése és elferdítése nélkül.

BECK ANDRÁS:

Képzőművészetünknek számolnia kell népünk növekvő művészi igényességével

Mit jelent az új kormányprogramm a művészet számára? — ez a kérdés foglalkoztatja ma a művésztársadalmat.

Kétségtelen, hogy egy programm, amely a szocializmus gazdasági alaptörvényének erőteljesebb érvényesülését, vagyis az ember gazdasági és kulturális igényeinek az eddiginél még fokozottabb kielégítését tűzi maga elé, szükségképpen kihatással lesz *a művészet alakulására is.*

Vitán felül áll az is, hogy a felszabadulás a magyar képzőművészeti élet olyan felélénkülését hozta magával, amelyre eddig nálunk még példa nem volt. Emlékművek, épületszobrok, reliefek, hatalmas falfestmények és mozaikok egész sora született meg rövid néhány év alatt. Ennek a nagy virágzásnak azonban hiányosságai, árnyoldalai is voltak. A monumentális műfaj szinte kizárólagos hegemóniája mellett az intimebb műfajok, mint táblakép, kisplasztika viszonylag háttérbe szorultak. Már pedig a monumentális műfaj az ember életének és az érzelem világának csak *bizonyos meghatározott körét* tudja ábrázolni. A szocialista művészetnek azonban épen az a feladata, hogy az életet, a valóságot a maga teljes színgazdagságában és sokrétűségében ábrázolja.

A társadalom állandóan növekvő anyagi és kulturális igényeinek maximális kielégítése azt is jelenti, hogy *a művészeknek számolniok kell a dolgozó nép növekvő művészeti igényességével,* azzal az igénnyel, hogy otthonában maga körül valóban művészi képeket, szobrokat akar majd látni. Művészeinknek számolniok kell ezzel az igénnyel. Több figyelemmel, szeretettel és elmélyüléssel kell fordulniok *a mindennapi élet jelenségei felé,* hogy valóban hiteles tolmácsolói lehessenek azoknak.

A monumentális műfaj szinte kizárólagos egyeduralma azonban még egy másik hátránnyal is járt. Nagyméretű művek elkészítésére csak már bizonyos tapasztalattal, gyakorlattal rendelkező művész vállalkozhatik. Éppen ezért az emlékműmegrendelések bármilyen bőségben voltak is, nem adhatnak kellő teret és lehetőséget a főiskolákról kikerülő fiatal művészeknek a szárnypróbálgatásokra, saját hangjuk, stílusuk kialakítására.

A kormányprogramm megvalósulása előreláthatólag ezen a téren is javulást fog hozni. Az intimebb műfajok területén biztonságosabban, nagy önbizalommal mozognak majd a fiatal művészek, fejlődésük egészségesebb, egyenletesebb lesz. És ugyanakkor felszámolható lesz az az aránytalanság is, ami ma még a megrendeléssel való ellátottság területén — a fiatalok rovására — művészi életünkben helyenként észlelhető.

Csak egy lehet a művészek feladata az új kormányprogramm után: minden tudásukkal, alkotóerejükkel hozzájárulni ahhoz, hogy a kormányprogramm az országépítés minden területén maradéktalanul megvalósulhasson.

NEMES LÁSZLÓ:

TISZTA SZÍV

— Regényrészlet — *(16)*

Csontos Kálmán egyszerre Zalán felé fordult.

— Szóval, Déneském, tudom, arra vársz, hogy a te ügyedről is beszéljünk. Hiszen eddig is éppen arról volt szó. Neked, keresztény magyar úriembernek közöttünk a helyed. Be kell lépned a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségébe. Szükségünk van minden emberre, de különösképpen jól képzett technikusokra. A korszerű hadsereg megkívánja...

Zalán Dénes felemelte a kezét, mintha tiltakozni akarna, az újságíró egy pillanatra elhallgatott, de azután folytatta:

— Tudom, Déneském, hogy mi a múltban sok mindenben nem értettünk egyet. De most már neked is be kell látnod, hogy nekünk volt igazunk. Csak a kommunizmus elleni kíméletlen harc vezethet vissza minket a te világodhoz is. És ennek a harcnak mi voltunk a múltban is a legkövetkezetesebb katonái. Látod, most már az amerikaiak is nekünk adnak igazat. Bennünket igazolnak visszamenőleg is.

Páter Joachim közbevágott:

— És támogatnak is! Ez a lényeg! A csapatok, amelyek az amerikaiak engedélyével és felügyelete alatt a Magyar Harcosok Bajtársi Közössége tisztjeinek a parancsaira, Kisbarnaki Farkas Ferenc utasításaira várnak Nyugat-Németországban. Meg a régi fegyvertársaink, kipróbált katonáink, akik Jugoszláviában várják Oszkányi vezérezredes parancsait.

Zalán Dénes ijedten nézett körül. Jeges zuhanyként ömlött rá a két férfi bőbeszédű magyarázkodása. Papok, katonák, parancsra váró csapatok, fasiszta tábornokok és amerikai demokraták... mi ez az egész? Szinte segélykérően tekintett az amerikai papra, aki hűvös hallgatásba burkolózva az egyetlen józan embernek látszott a nekihevült társaságban.

Páter Joachim elkapta a pillantását és megértette a jelentését is. Kissé gúnyosan elmosolyodott, majd fülsértően rossz angolsággal az amerikaihoz fordult.

— A főmérnök urat meglepte, hogy katonai szervezkedésről, fegyveres készülődésről beszéltünk. Hívő katolikus és lelkes híve a nyugati demokráciának és kultúrának. Ugye így van, Déneském?

— Igen — bólintott a mérnök. — De éppen ezért...

— Éppen ezért valami ellentétet érezhet — vágott a szavába angolul Joachim atya. — Nem tudhatja, hogy az, amit mi teszünk, éppen ezt a két legszentebb eszményt szolgálja.

— Ön... ilyen... Kételyek? — kérdezte a vörösarcú amerikai Zalántól. Rendkívül lassan, tagoltan beszélt, szándékosan leegyszerűsített, nyelvtani szabályok nélküli, eltorzított angol nyelven — úgy, ahogyan a gyarmatosítók szoktak érintkezni a primitívnek és nehéz felfogásúnak vélt bennszülöttekkel. Zalánt bosszantotta ez a beszédmód.

— Kérem, rendesen beszélhet. Elég jól értek angolul.

— Helyes. — mondta Páter Anselmus. — Biztosíthatom, hogy az a szervezet, amelyet mister Csontos és a hozzá hasonló magyar hazafiak képviselnek, nemcsak az amerikai demokrácia messzemenő támogatását élvezi, hanem az Anyaszentegyház, sőt maga a pápa őszentsége legmagasabb áldásával fejti ki nemes működését.

— Minden segítséget megkapunk — folytatta Csontos. — Hol vagyunk már azoktól az időktől, amikor szűkös viszonyok mellett kellett a Tárogatót szerkesztenünk, hogy híveinket összetoborozzuk. A hangunk, amerikai barátaink segítségével, már messzire ér. Elárulhatom neked, hogy néhány nap múlva megint Németországba utazom. Az ottani urak magával Clay tábornokkal hoznak össze, hogy az új nagy propaganda-rádióállomás kérdését részletesen megtárgyaljuk.

— Azt hiszem, komám, itt nincs szükség semmi vitára. Zalán magyar ember, úriember, tudja, hol a helye — vetette közbe Joachim atya.

Magyar ember... Hiszen éppen ez a gondolat járt állandóan Zalán Dénes fejében. De az lenne-e az ő magyarságának az ára, hogy mindaz, ami a mai Magyarországon talán mégis csak szép, ami felépült, ami az életet szolgálja, egy új háború áldozata legyen? Ez az egyetlen út? Az erőszak, a fegyverek útja?

— Nem vagyok katona... — mondta bátortalanul.

— Csak anyámasszony katonája! — robbant ki Páter Joachim.

Fekete szeme villámokat szórt. Zalánnak a vér a fejébe szaladt.

— Kikérem magamnak!

— Nem kell mindent mellreszívni — mondta Csontos békítően. — Még csak az hiányzik, hogy mi is veszekedjünk!

— De én nem vagyok katona — ismételte Zalán. — Szakmám és eszményeim merőben ellenkeznek mindazzal, ami pusztítással, erőszakkal jár...

— Én sem vagyok katona — felelte Csontos —, és Joachim atya az Isten, a szeretet szolgája, éppenséggel nem az.

Kissé gúnyosan nézett a papra, aki dühösen összevonta bozontos szemöldökét. Nem szerette Csontosnak ezeket a bizalmaskodó és csipkelődő megjegyzéseit, amelyekkel katonatiszt multjára emlékeztette. Egyébként sem szerette az újságíró cinizmusát. »Ezt még a körúti zsidó sajtónál tanultad« — mondogatta neki félig tréfán, de komolyan gondolta. Ő, a kirobbanó temperamentumával, szenvedélyével a tettek embere volt, egész lényével belevetette magát a harcba, verekedésbe, szerelembe. Szüksége volt Csontosra, jóba is voltak, de lenézte a simulékony, mindenben könnyebb megoldást kereső »civil« újságírót.

(Folytatása következik)

JÖN! JÖN!

A VITORLÁS TITKA

Bátor fiatalok egy rejtélyes hajón. Magyarul beszélő színes szovjet film

HORGÁSZHÍREK

Negyvenezer vidéki és pesti horgász képviselői töltötték meg zsúfolásig vasárnap reggel a Természettudományi Egyetem nagy előadótermét, be sem fért valamennyi, a folyosókon is úgy szorongtak egymás mellett, mint — hogy aktuális hasonlattal éljünk — szardiniák a pléhdobozban. Valamennyi úgy szurkolt, izgult, mint amikor nagy harcsa kerülgeti a horgot. A horgászoknak ezúttal sikerült is kifogni a „nagy halat", mert a MOHOSZ elnöke az eddigi miniszteri biztos, Kolosszeusz József lett, akinek miniszteri biztossága idején épült fel a ráckevei halkeltető állomás, megnyílt a megnagyobbított tihanyi és a 72 személyes agárdi horgásztanya. Kolosszeusz az elmúlt másfél esztendőben bebizonyította, hogy szívvel, lélekkel és tehetséggel tudja szolgálni a horgászközösség érdekeit. A vidéki és pesti egyesületek küldöttei meleg ünneplésben részesítették az új elnököt. A MOHOSZ társelnöke Pongrácz Kálmán, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke és Prieszol József, a közlekedésügyi miniszter első helyettese lett. Alelnökök: dr. Ferenc Tibor, Török János, Martini Béla, dr. Babics Antal, Kántor Ferenc és Kopasz Ferenc. Ügyvezető titkárrá egyhangú lelkesedéssel Berényi Jánost választották meg. Az új elnök a rendkívüli közgyűlést azzal zárta be, hogy a megjelenteknek jó fogást kívánt. — Ráfér a jó kívánság a horgászokra, mert bizony az elmúlt héten alig fogtak halat. Hetven esztendeje egyetlenegyszer, 1947-ben volt csak olyan alacsony a Duna, mint idén, a hirtelen beállott fagy pedig már sok helyen vastag jégpáncélt varázsolt a vizekre. Persze, a Lőrinci-tó nem fagyott be. Ott fogtak is! Pados Antal 5 kilós, 4 és fél kilós, s egy 1 kiló 70 dekás pontyot szákolt. Bíró László három darabot fogott, Kovács Gyula bírkózó olimpikonunk pedig egy közel 6 kilós tükörponttyal birkózott meg. Győzött. — A befagyott Velencei-tavon léken át csukáztak eredményesen. A bajnok itt Kecskés Ágoston lett, aki nyolc termetes csukát akasztott meg, a legnagyobb 4 és fél kilót nyomott. — A l'Humanité, a Francia Kommunista Párt lapja, egyik legutóbbi számában „Magyarországon a horgászás tömegsport" címmel cikket közöl a magyar horgászéletről. Bőven és részletesen ismerteti vizeinket, a Dunát a Tiszát, a Balatont, a Velencei-tavat, a Hámori-tót, a Köröst s elismeréssel állapítja meg, hogy Magyarországon már minden nagyüzemnek megvan a maga horgászegyesülete. A cikknek ilyen alcímei vannak: „A horgászok paradicsoma" és „Az óriás harcsák országa". — **Figyelmeztetjük** a horgászokat, hogy miután december 15-ével le kellett zárni fogási naplójukat, az azóta fogott halakat jegyezzék fel, s majd vezessék be az 1954-es fogási naplóba. Nem sok feljegyezni valójuk lesz . . .

Rádióműsor

SZERDA, DECEMBER 23.

KOSSUTH-RÁDIÓ: 11.30: Tánczene. — 12.15: Nagy keringők. — 13.00: Szovjet filmzene. — 14.15: Úttörőhíradó. — 14.40: A Csehszlovák Rádió műsorából. — 15.30: Felkel a mi napunk. — 15.45: A Magyar Rádió ajándékműsora a debreceni pacsirta-utcai általános iskola tanulóinak. — 16.40: Válaszolunk falusi hallgatóink kérdéseire. — 17.10: Levelekre válaszolunk. — 17.25: Szív küldi. — 19.30: Magyar szerzők művei. — 20.10: Mit hallunk holnap? — 20.15: Hévvizek a magyar föld mélyében. — 20.30: Jó munkáért szép muzsikát. — 21.00: A kilencedik hullám. — 21.30: Vonósnégyes. — 22.10: Tíz perc külpolitika. — 22.20: Tánczene. — 22.50: Népballadák. — 23.00: Magyar művészek hangversenye.

PETŐFI-RÁDIÓ: 8.20: Zenekari muzsika. — 9.20: Az ifjú technikus. — 9.40: Daltanulás — 11.00: Jani József és zenekara játszik. — 14.00: A Magyar Rádió kísegyüttese játszik. — 14.40: Chopin: fisz-moll polonéz. — 14.50: A hókristályok világa. — 15.00: Rádiójátékok zenéjéből. — 15.40: A kislány. — 16.00: Mozart és Haydn műveiből. — 17.05: A Budapesti Apáczai Cseri János Állami Pedagógiai Főiskola énekkara énekel. — 17.25: A dollár álarc nélkül. — 17.40: László Gyula elbeszélése. — 18.00: Kamarazene. — 18.45: Az épülő kommunizmus nagy országában. — 19.15: Filmzene.

A KÍSÉRLETI ADÓ MŰSORÁBÓL: 20.00: Beethoven: Fidelio. — 22.05: Szép esti muzsika.

RÁDIÓBÍRÁLAT

Ballagó Panka

HÉTFŐ. A »Tegnaptól holnapig« a közös rámában tetszetősen összefoglalt hangképekkel és rádiószerű írásokkal szórakoztatta a közönséget. *Aczél* Tamás személyes megszólalásával kezdődött és rendkívül érdekes folklor-felvételekkel folytatódott. Egy öreg néni, *Ballagó Panka* anyó könnyed, ösztönös és közvetlen dalolása, több más fiatallal, sok ember érdeklődését keltheti fel a népművészet iránt, olyanokét is, akik eddig ezzel nem foglalkoztak. Keresetlen, természetes nyelven és mégis művészien szólt *Hunyady József* a »Nádaratás« című írása.

Ünnepi műsorok előtt

Karácsonykor sokan hallgatnak rádiót s jóelőre »kipipálják« maguknak az érdekesnek ígérkező műsorszámokat. Mi is átböngésztük a programmot (csütörtök, péntek, szombat), mit ígér közönségének a studió? A három rádióállomás zenei adásaiból bizonyára nagy érdeklődés kíséri majd *Beethoven* IX. szimfóniáját (bár, sajnos, nem az 1953. évi Toscanini-felvételről, hanem a régi Weingartner-lemezről). A kísérleti állomáson szombaton a »Bajazzók«-at adják, nem kisebb művésszel, mint Giglivel. Egyetlen nagy helyszíni szimfonikus hangversenyközvetítés lesz: *Mozart* Haffner-szimfóniájával a Filharmonikusok operaházi koncertjéről. Pécsről halljuk a »Leányvásár«-t; az operettkedvelők az évek óta nem játszott híres magyar darabok közül »Az ezüst sirály« és a »Táncos huszárok« melódiáit élvezhetik. A telet jelzi Goldmark »Téli rege« című operájának egyik részlete s ennek ellensúlyozására ugyanennek a szerzőnek »Tavasszal« című nyitányát is adják. Két új muzsika csendül fel. Az egyik *Fényes* Szabolcs zenéje egy új hangjátékhoz, a másik *Polgár* Tibor kísérőzenéje Petőfi Sándor »János vitéz« című elbeszélő költeményéhez. Az irodalmi rész egyetlen jelentékeny karácsonyi vonatkozású műsorszámot jelez. Borisz *Polevoj* »Karácsonyfa« című elbeszélését. Az irodalmi folyóirat *Zelk* Zoltánnak a költészet időszerű kérdéseiről szóló tanulmányát hirdeti. Bizonyára sokan várják a »Ludas Matyi« című lap írói munkaközösségének a hónap visszásságairól szóló összeállítását és a »Jót nevettünk augusztusban« című humoros műsort. Ennyit előre. A műsor bírálatára még visszatérünk.

— **Játék lokomobilok és úthengerek** *mintasorozata készül a MÁVAG-ban, ahol külön brigádok alakultak a gyermekjátékok gyártására. A munkacsoportokban mérnökök, lakatosok és szerelők vesznek részt.*

Színházak és mozik műsora

Operaház: Az Ifjú Gárda: H. 4. (7) — **Erkel (volt Városi) Színház:** Rigoletto; 7/4. (7) — **Nemzeti Színház:** A Noszty-fiú esete Tóth Marival (7) — **Katona József Színház:** Viharos alkonyat (7) — **Magyar Néphadsereg Színháza:** Cyrano de Bergerac (7) — **Madách Színház:** Nem magánügy: VII. bérl. (7) — **Ifjúsági Színház:** Kösziv ember fiai (7) — **Ifjúsági Színház Kamarasziníháza:** Szeleburdi (7) — **Vidám Színpad:** Nem a tükör görbe (7) — **Fővárosi Operettszínház:** Szelistyei asszonyok (7) — **Fővárosi Vig Színház:** Újpesti lány (7) — **Állami Bábszínház:** Hófehérke (3, 5), New York 42. utca (fél 8) — **Zeneakadémia:** Oratórium-bérlet 2. (8).

Mozik műsora:

A VÁROS ALATT (új színes magyar film): VÖRÖS CSILLAG (Lenin-krt. 45.) 3. hétre prol. f5, h7, 9, MÁJUS 1. (Mártírok útja 55.) 3. hétre prol. 4, f7, 9, VÖRÖSMARTY (Üllői-út 4.) 2, 4, n7, f9, MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b.) 3. hétre prol. n6, h8, HUNYADI (Kispest) 6, n9.

HAJÓKKAL A BÁSTYÁK ELLEN (színes szovjet film, a Flotta hőse folytatása): SZIKRA (Lenin-krt. 120.) 3. hétre prol. 10, 12, n3, f5, h7, 9, DÓZSA (Róbert Károly-krt. 59.) n5, h7, 9, CORVIN (Kisfaludy-köz) prol. h4, 6, f9, FELSZABADULÁS (Flórián-tér 3.) f4, 6, f9, TÁNCSICS (Csepel) h6, h8, TÁTRA (P.-erzsébet) prol. n8, h8, GORKIJ (orosz nyelvű mozi) (Akácfa-u. 4.) f6, 8.

A REVIZOR (magyarul beszélő színes szovjet film): PUSKIN (Kossuth Lajos-u. 18.) 11, n3, n6, n9, SZABADSÁG (Bartók Béla-út 64.) prol. n12, 2, 5, 8, ATTILA (B.-fok) f6, n9.

BÁTRAK ARÉNÁJA (színes szovjet film): URÁNIA (Rákóczi-út 21.) 6. hétre prol. 4, f7, 9, SZABADSÁG (Újpest) h6, 8, MIKSZÁTH (Sashalom) 5, f8, szerda szünnap.

AZ UTOLSÓ PADBAN (színes, magyarul beszélő német film): DUNA (Fürst Sándor-u. 7.) f5, h7, 9, ÚJVILÁG (R.-kereszt.) h6, 8, szerda szünnap.

KIVÉTELES TÖRVÉNY (magyarul beszélő német film): ZUGLÓI (Angol-u. 26.) f4, h6, n9.

JÓNAPOT ELEFÁNT (olasz film): ALKOTMÁNY (Újpest) f4, h6, 8, CSOKONAI (Népszínház-u. 13.) 10, 12, 2, 4, 6, 8, JÓZSEF ATTILA (R.-palota) h6, 8.

TOLDI plasztikus mozi (Bajcsy-Zsilinszky-út 36.) prolongálja nagysikerű műsorát, 5, n7, f8.

HAJÓKKAL A BÁSTYÁK ELLEN (színes szovjet film, a Flotta hőse folytatása): GORKIJ (orosz nyelvű mozi) (Akácfa-u. 4.) f6, 8.

GYÖNGYVIRÁGTÓL LOMBHULLÁSIG (színes magyar természetfilm): FÁKLYA (Lenin-krt. 88.) 7. hétre prol. 4, 6, 8, JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7.) f4, 6, f9, ELŐRE (Delej-u. 41.) f6, h8.

1. DALOLÓ HOLNAPÉRT, 2. LIPCSEI NEMZETKÖZI VÁSÁR, 3. AZ ÉVSZÁZAD MÉRKŐZÉSE 6:3: FÉNY (Újpest) prol. 6, 8.

1. Szovjet híradó, 2. 4. sz. világhíradó, 3. AZ ÉVSZÁZAD MÉRKŐZÉSE 6:3: HIRADÓ (Lenin-krt. 13.) Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

AZ ÉVSZÁZAD MÉRKŐZÉSE 6:3: kísérőműsor a VÖRÖS CSILLAG, PUSKIN, SZIKRA, URÁNIA, SZABADSÁG, DUNA, CORVIN, DÓZSA, MÁJUS 1., VÖRÖSMARTY, FELSZABADULÁS, ALKOTMÁNY (Újpest), MUNKÁS, FÁKLYA, TÁNCSICS (Csepel), TÁTRA (P.-erzsébet), HUNYADI (Kispest), ZUGLÓI, GORKIJ, ADY, ÓBUDA, JÓZSEF ATTILA, MARX, UGOCSA, ÉVA, OTTHON, IPOLY, SZABADSÁG (Újpest), JÓZSEF ATTILA (R.-palota), ATTILA (B.-fok), MIKSZÁTH (Sashalom), KÁRPÁT (Cs.-hegy) mozikban.

Kis és nagy boldogság (német film): ADY (Tanács-krt. 3.) n4, f6, h8.

Támadás 6.25-kor (magyarul beszélő szovjet film): MARX (Landler Jenő-u. 39.) f4, h6, n9.

Csuk és Gek (magyarul beszélő vidám szovjet film): UGOCSA (Ugocsa-u. 10.) f4, h6, 8, ÓBUDA (Selmeci-u. 14.) 4, n7, f9, KÁRPÁT (Cs.-hegy) f6, h8, szerda szünnap.

Királylány a feleségem (francia film): SPORT (Thököly-út 56.) f4, h6, 8, BÁSTYA (Lenin-krt. 8.) 11, 1, 3, 5, 7, 9, BETHLEN (Bethlen Gábor-tér 3.) prol. 4, n7, f9, TANÁCS (Szt. István-krt. 10.) 3, hétre prol. 10, 12, n3, f5, h7, 9, BRIGÁD (F.-lőrinc) f6, h8, ÁRPÁD (Soroksár) 6, n9.

Magyar Nemzet

Főszerkesztő: Boldizsár Iván
Felelős szerkesztő: Parragi György

A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója

Szerkesztőség: VII. Lenin-krt. 9—11. Tel.: 221—285. **Kiadóhivatal:** VII. Lenin-krt. 9—11. Tel.: 221—285, 221—293. Állami Hirdető Vállalat Hirdetési Osztálya: VII. Lenin-krt. 9—11. Tel.: 221—285, 221—293. Állami Hirdető Vállalat csekkszámlaszáma: 91.843.001-47. — Terjeszti a Posta Központi Hírlap Iroda V., Bpest, V., József nádor-tér 1. Tel.: 180—850. — Budapesti egyedi előfizetők ügyeit a kerületi kézbesítő postahivatalok intézik, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatal. — Előfizetési díj: 1 hóra 12.— Ft, negyedévre 36.— Ft.
Régebbi lapok V., József Attila-utca 3. sz. alatt kaphatók.
Athenaeum Nyomda. Fv.: Soproni Béla.

FÉRFI ÁLLÁS

Léhajtókat, akik rakodásban is részt vesznek, felveszünk. Üzletépítési és Berendező Vállalat, Bpest, IX., Máriássy-utca 4—6.

Gyakorlott **autószerelőt** keres azonnali belépésre a Bányászati Aknamélyépítő Vállalat, Budapest, X., Korponai-u. 4.

Kőműves, betonos, állványozó, bádogos, épületasztalos, víz-gázszerelő szakmunkásokat, férfi, női segédmunkásokat budapesti munkahelyeinkre állandó munkára felveszünk. Egyéves szerződés esetében 200.— Ft, kétéves szerződés esetében 400.— Ft-ot, a 8 nap próbaidő eltelte után, azonnal készpénzben, jutalék címén fizetünk. Vidékieknek munkásszállásainkon díjtalan elszállásolást, kedvezményes ebédeltetést s havonként díjtalan hazautazást biztosítunk. Fővárosi VI. ker. Tatarozó Vállalat személyzeti osztálya, VI. Rózsa Ferenc-u. 79. sz.

Hajtókat és lóápolókat keres felvételre a budapesti MÉH Vállalat. Jelentkezés: Sallai Imre-utca 11.

Budapesten belüli anyagmozgatásra keresünk üzembiztos oldalkocsis motorkerékpárt, vezetővel. Átlagon felüli javadalmazás, karbantartás. „Mielőbbi belépés" jeligére.

A Zsiradékforgalmi Vállalat azonnali belépésre felvesz férfi **segédmunkásokat.** A vállalat munkaruhát biztosít. Jelentkezni lehet Bp. V. Szt István-krt. 15. II. em. Személyzeti osztályon.

Felveszünk VI., VII. kat. esztergályosokat, karbantartó lakatost, vizsgázott kazánfűtőt, gyakorlott időelemzőt. Jelentkezni reggel 7—9 között. Könnyűipari Gépkarbantartó V. K., Kada-utca 130.

Önálló **motorszerelők, karosszéria lakatosok, autóelektromosok,** valamint vizsgázott **fűtő** felvételt keres. XIII. Karmelita-utca 8. I. Tefu műszaki osztályán.

Férfi munkaerőt (segédmunkást) villamos **vágányépítési** munkára FELVESZÜNK Nagy-Budapest területén. Dolgozóinknak munkaruhát, bakancsot, kedvezményes üzemi étkezést, ingyenes villamos utazási igazolványt és a vidékieknek munkásszállást biztosítunk. Jelentkezés a Fővárosi Vasútépítő Vállalat Munkaerőgazdálkodási csoportjánál (Bp. VII. Akácfa-utca 15. IV. em. 418. sz. szoba.)

A Budapesti Kénsavgyár férfi segédmunkásokat vesz fel. Munkaruhát és lábbelit kapnak. Jelentkezés: Bp. IX., Kén-u. 5.

Esztergályos, fúrós szakmunkásokat vállalatunk alkalmaz. Vidékről vagy Budapestről jelentkezők részére bentlakást biztosítunk. Üzemi étkezés áll a dolgozók rendelkezésére. Jelentkezni lehet: személyesen, vagy levél útján Szolnok, Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat, Vörös Hadsereg útja 33. sz.

Kőműves, lakatos, asztalos és bádogos, víz-, villany- és gázszerelő szakmunkásokat, valamint **kőműves** segédmunkásokat és **rakodómunkásokat** felveszünk. Üzletépítési és Berendező Vállalat, Budapest, IX., Máriássy-u. 4—6.

A Minőségi Női kabátüzem azonnali felvételre **KERES** a női szabóságban gyakorlattal bíró **férfi és női munkaerőt.** Jelentkezni lehet reggel 8 órától délután 2 óráig, VII. ker. Tanács-körút 3/c. félemelet. (Somogyi Béla-út.)

Budapest Városi Épületszerelőipari Vállalat kizárólag budapesti munkahelyeire belépésre keres villanyszerelő, épületlakatos, épületbádogos, vízvezetékszerelő, gázszerelő és központi fűtésszerelő szakmunkásokat, valamint ezen szakmában jártas segédmunkásokat. Jelentkezés fent megjelölt vállalat Bp. VII. Sajó-utca 6—8. sz. alatti a munkaerőgazdálkodásnál.

Keresünk azonnali belépésre EPISZ könyvelésben jártas könyvelőt. Személyes jelentkezés reggel 8—10 óra között, Bpest, XI. Bocskay-út 14. Pestmegyei Villanyszerelési Vállalat.

Élelmiszer-szakmában több éves gyakorlattal rendelkező boltvezetőket felveszünk. Miskolci Élelmiszerkiskereskedelmi V. Széchenyi-u. 36. sz.

Szakképzett autogénhegesztőt azonnalra **FELVESZÜNK** Jelentkezés Textilipari Kellékeket Gyártó V., Bp. XIII. Teve-utca 62. sz.

Képzett asztalosokat és villanyszerelőket V., VI., VII kategóriájú munkákra, továbbá festőt és mázolót azonnal alkalmaz a Könnyűipari Gyárfelszerelő és Építő V., Bpest, VII., Nefelejcs-u. 6

Házfelügyelőt keresek krisztinai családi házamba, budapesti szobakonyhás, főbérleti cserelakással rendelkező, legfeljebb egygyermekes, idősebb házaspárt. Jövedelem lakáson kívül havi 100 Ft. Scheffer, I. Róka-utca 7. Jelentkezés 4—5-ig, ünnepen 10—12-ig.

Építőipari árelemző állást keres. Fischer, XIII. Fürst Sándor-utca 22.

Perfekt férfifehérneművarrót és varrónőket azonnal felvesz a budapesti VIII. ker. tanács Ruhanemüjavító Vállalat. Rákóczi-út 15. sz.

Állami vállalat **fűtőt, férfi segédmunkást, asztalost, szerelőt** keres. Jelentkezés: reggel 8-tól életrajzzal. Gundel, Állatkerti-út 2. sz.

Segédmunkást és szakmunkást (vízvezeték és univerzális lakatost) közalkalmazotti besorolásban felveszünk. Jelentkezés: 6-tól 4-ig. Előtvös Egyetem műszaki csoport, Bp. VIII. Üllői-út 26.

Ujonnan alakult Építőipari Vállalat csak Budapest területén lévő munkahelyeire **kőműves- és segédmunkásokat** alkalmaz. Vidékieknek munkásszállást, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. Jelentkezés: Népmüvelési Építő- és Tatarozó Vállalat Budapest, V. Báthory-u. 8. II. 8. Munkaügyi csoportnál.

KUBIKOSOKAT FELVESZÜNK, Munkásszállást, élelmezést és munkásruhát biztosítunk. Alkalmi kubikosokat is felveszünk. Üzletépítési és Berendező Vállalat, Budapest, IX., Máriássy-u. 4—6.

Felvételre keresünk mérlegjavítót és lakatosokat. Jelentkezni lehet: Budapest, IX., Földváry-u. 4. szám alatt a munkaügyi csoportnál.

VÍZVEZETÉKSZERELŐK

sürgősen felvételnek Bányászati Magasépítő Vállalat, Bpest, V., Harmincad-u. 3, II. 6.

Gyakorlott víz- és bádogos szerelő munkásokat és ugyanezen szakmában gyakorlattal rendelkező segédmunkásokat keresünk január 1-i belépéssel. Írásbeli jelentkezés: Pestmegyei Épületszerelő Vállalat, Budapest, XI., Bocskay-út 14.

Fűtősegédmunkások kályhafűtéshez azonnalra felvételnek. Jelentkezés: Eötvös Loránd Tudományegyetem terv- és pénzügyi osztályán, Üllői-út 26. (Kulcsárné).

NŐI ÁLLÁS

Kertgondozó Vállalat Nagy-Budapest területére felvesz gyümölcsgondozási és kertépítési munkára női, férfi segéd- és szakmunkásokat. Jelentkezés reggel 7 órától fél 9 óráig. Kecskeméti-utca 1. sz. alatt.

Jól főző, szépen stoppoló, intelligens nőt keres 3 tagú orvoscsalád. Szeged, Sztálin-körút 12. Nagy.

Kifogástalanul (nem magyarosan) főző, intelligens, közellakó házvezetőnőt keres magányos, idősebb festőművész. Sziv-utca 34. IV.

HÁZTARTÁSI ÁLLÁS

Felvennék elsejére gyermekszerető főzőmindenest, esetleg bentlakót. Gerval, Váci-utca 24.

Idős, magányos asszonyt keresek gyermekhez, háztartási alkalmazottnak. Pozsonyi-út 52. III. 1.

Bejárónőt keresek magam és ötéves kislányom mellé. Jelentkezés naponta öttől nyolcig. Szombat, vasárnap kettőtől négyig. Somogyi, Tanács-körút 12. II. 1.

Bejárónőt mindennapra felveszek. Jelentkezés 5—6 között. Sztálin-út 127. Zátony.

Betegápolást, gyermek mellé kisebb háztartást vállal intelligens nő, „Hűség 47341" jeligére kiadóba.

Megbízható, egyedülálló értelmiségi nő, dolgozó, vagy idős beteges családnál vidéken állást keres háztartásban. K. E., Budapest, XIV. Telepes-utca 1/a. I. 5.

Gyakorlott alkalmazottat keresek megfelelő fizetéssel négyszemélyes háztartás önálló ellátására. 368—393.

Nyugdíjas nőt felveszek 2 szobás lakásom takarításához. Ajánlatok: „Becsületes, megbízható" jeligére.

Bejárónőt takarítónőt, 2 szobás lakásomhoz azonnalra keresek. „József-körútra" jeligére.

Délelőtti háztartási munkára bentlakással felvennék középkorú, egyedülálló nőt. Tamásy, Lenin-krt. 86. II. 7.

Főzőmindenest azonnal felveszek. Bimbó-út 10/a. II. em.

Házvezetőnői állást keres háztartás minden ágában jártas középkorú, magános özvegy kisebb „családhoz vagy magánoshoz" jeligére főkiadóba.

ÍRÓ SZÁMOLÓGÉP

Írógép, számológép, javítás, karbantartás: Kovács írógépműszerész, Kertész-utca 46. Telefon: 428—141.

Számológépet keresünk, amely szorzásra és osztásra is alkalmas, lehet hibás is. Értesítést kér: Kőbányai Sör- és Malátagyár, Budapest, X., Jászberényi-út 7/11. Gépészeti Főosztály.

Írógép, számológép javítás, Goldberger, Lenin-krt. 94. Udvarban. T.: 12-12-84

VARRÓGÉP

Háztartási varrógépeket és kisiparosok varrógépeit szakszerűen **javítjuk.** Használt háztartási és ipari varrógépeket kp. fizetés mellett vesszünk. Keravill varrógépszaküzlet és szervisz. VII. Rákóczi-út 16. Tel.: 221—695.

Egy süllyesztős varrógép eladó. Práter-u. 29/b. I. em. Kiss.

GÉP, SZERSZÁM

Villanyszabászgépet vennénk váltóáramra, készpénzfizetés mellett. Ajánlatokat: Sapka és Kalap Ktsz. VIII. Vas-utca 16. címre kérünk.

Esztergapadot vagy revolverpadot és fémfűrészgépet vennék. Lehet hiányos is. Budapest, XI., Halmi-u. 44. 468—310. Vörös lakatos.

BÚTOR

Hálószoba jó állapotban eladó. XX. Pesterzsébet, Rózsavölgyi-utca 34.

Keresünk megvételre egyszerű íratszekrényt, kezelőasztalt, telefonasztalt, székeket, 2 fotelt. Telefon: 222—413.

Szép kombinált szobabútort keresek. Értesítést este 5 óra után a 184—231 telefonszámra kérek. Ráday-utca 24/B.

Konyhaasztal, jégszekrény, szekrény, fotel eladók. Tamásy, Lenin-krt. 86. II. 7.

Komoly hálószoba bútor igényesnek eladó. Megtekinthető vasárnap tíztől tizenhét óráig. Gáldy, Üllői-út 16/a. III. 17.

Szép sötétdió hálószoba eladó. 67-es vill. Öv-utcáig. Oszlány-utca 4.

Jókarban lévő hálóbútor eladó. Megtekinthető 6—8-ig, vasárnap délelőtt is. Megbeszélés Gazdagnéval. Ujpest, Erkel-utca 12.

Rekamié, kétszemélyes, majdnem új, eladó. Vörösmarty-utca 57. IV. 36.

SZŐNYEG

Nagyméretű szőnyegeket vásárol Vidéki Népszórakoztató Vállalat, Bp. VIII. Kálvária-tér 6.

Keleti perzsa diványtakaró és összekötő olcsón eladó. V., Aranykéz-utca 3. II. 1.

HANGSZER

Tanulóharmonika olcsón eladó. Hauser, XII., Törökbálinti-út 1/c. Este fél 6-tól.

Olasz, 80 bőgős tangóharmonika eladó. Mártírok 64/B., fszt. 7.

Muset, egyváltós, nyolcvanbasszusos eladó. Lehel-utca 5. II. 32.

RÁDIÓ

Orion 277 Univerzális, sávnyújtós, földigérő lemezjátszó, His Masters eladó. Tavaszmező-utca 1. 12—5-ig, hétfőn egész nap. Csapanda.

Világvevő telepes eladó. Bartók Béla 30. félemelet 6.

Orosz Linguaphon 17 lemez olcsón eladó. T.: 366—305. 8—2. Pipiske 4.

447. Orion 10 lemezváltós, export zeneszekrény különlegesség igényesnek eladó. XI. Kaposvári-u. 14. Budafoki-út 93. ház mögött.

FOTÓ, OPTIKA

Agfa-Karát fényképezőgép, prima, olcsón eladó. VII. Rottenbiller-utca 54. I. 4. Makó. Vasárnap 10-től, hétkönap is.

Exakta 6x4 prima állapotban, táskával eladó. Megyes, Lenin-körút 35. Telefon: 422—480.

Pathé-Baby mozigép filmekkel eladó. Erika táskafrógép bérbeadó. Tűzoltó 33/b. I. 9.

Jupiter táskával 500 forint. Ujpest, Rezi Károly-utca 20. Czeglédi, ünnepnap is 2-ig.

Contax III. Sonnár 1:1,5-tel és Rolleiflex automata eladó. Láver, Thököly-út 64.

RUHÁZAT

Begombolható szőrmebélések, szőrmemellények, gyönyörű kucsmák, nagy választékban kaphatók Szemere szőrcsnél. Lenin-körút huszonhat.

Bundák átszabása, irhaalakítás, tisztítás, szőrmebélések Somogyi szőrcsnél, Kossuth Lajos-u. 5.

Vadonat új fekete panofixbunda eladó. VI., Dózsa György-út 96. I. 1.

Jókarban lévő barna panofixbunda, középtermetre, jutányos áron eladó. Csepel, Rákóczi Ferenc-út 65. földszint 4.

Svéd sibakancs, új 40-es, finom gyapjútakaró igényesnek. Zugligeti-út 1/c.

Eladó teljesen új női irha- és perzsabunda. Forgách-utca 29. Kerkayné.

Sevró női cipő, barna, 38-as, és türkiz taft estélyiruha boleróval eladó. 453—424. Kelenhegyi-út 11.

Pézsmakabát bunda, női, kifogástalan állapotban eladó. Háromszázötven-ötszáznegyvenhét. Németvölgyi 95.

JÁRMŰ

350-es DKW eladó. XIV. Vorosilov-út 49.

BMW 500-as fekvőhengerek, oldalkocsival eladó, 67-es villamossal. XV. Rákosp. Tóth István-u. 73.

Csepel 100-as háromsebességes, 42-es bilgeri, meggypiros, dupla rabel eladó. XI. Himfy-utca 10. I. 2. Tel.: 456—059.

100-as DKW motorkerékpár eladó. Bp. VIII. Pál-utca 7. Czene.

Veszek karambolos, roncs, vagy rossz állapotban lévő 125-ös Csepelt papírral. VI. Nagymező-utca 34. Házfelügyelő.

Gyermekkerékpár, gyermek íróasztal és gyermekruha eladó. Galamb-utca 5. IV. 1.

EGYÉB ADÁS, VÉTEL

Termelőszövetkezetek részére minden mennyiségben szállítunk szalmát helyettesítő maglenszalmát. Budapesti Lenfonógyár, Budapest, XI. Karolina-út 17. Tel.: 259—534. Anyag- és áruforgalmi osztály.

Szoba-WC, betegtolókocsi, hordszék eladó. Dob-utca harmincegy, első emelet három. Telefon: 221—913.

Tisztagyapjú, új sötétkék pullover, 38-as új krepptalpú barna félcipő női, gobelin képek eladók. Zugligeti-út 1/c. 81-es, Zalaiútig.

Gamma, Bridge vagy egyéb márkás öngyujtót keresek. Váci-utca 13. Trafik.

Kormányozható, 2 méteres ródli eladó. XIII. Sallai Imre-u. 28. I. 2. Délután 3—5 óráig.

Készpénzért vásárolunk használt **háló, kombinált, irodai és egyéb BÚTOROKAT,** valamint mindenféle **RUHÁZATI cikket! HASZNÁLTCIKK KTSZ.** Bpest, IX. Ecseri-út 4—6. Telefon- vagy levelezőlaphívásra házhoz megyünk. **Telefon: 143—484.**

Ventilátorokat megvételre és autogejzert. Ötvös Ktsz. VII. Majakovszkij-u. 13. T.: 422—153.

Velencei üvegcsillár, ritka szép, közületnek, diplomatának, reprezentatív célra alkalmas, eladó. Erzsébet királyné-út 1/a. földszint 1.

Népi hímzések, terítők eladók. Vorosilov-út 1.

Gáztűzhely és rezsó eladó. XVIII. Vörös Hadsereg-út 504. Lőrinc.

Puskatok, duplacsövű puskához, Ia keménybőrből alkalmi áron eladó. 456—406. 16—20-ig. Tarczali 12.

Megvételre keresek 250—300 lit. boylert, értesítést levélben vagy személyesen. Lango Emil, Dunaharaszti, Felsőduna-utca 2.

Kókuszszőnyeg, új 10 m, samottos vaskályha eladó. Váci-utca 66. II.

Kerítés 24 fm. drótfonat vas tartókkal olcsón eladó. XIV. Kerepesi-út 102.

LAKÁSCSERE

Két utcai szobás, fürdőszobás társbérleti lakrészemet, külön pincével elcseréljem egy társbérleti szobára. Telefon: 187—618, vagy 386—190. Budapest, XIII. Bulcsú-utca 21/b. II. 4.

FŐBÉRLETI-TÁRSBÉRLETI LAKÁSÁT
azonnali készpénz kártalanítás ellenében közérdekű célra
ÁTVESZI
lakáseseréjét lebonyolítja, családi házak, öröklakások, telkek adás-vételét közvetíti:
FIK
I. Attila-utca 61.
III. Kórház-utca 42.
IV. (Újpest) Bajcsy-Zsilinszky-út 8.
VI. Bajcsy Zsilinszky-út 65.
VIII. József-krt. 67.
X. Kőrösi Csoma-út 11
XI. Fehérvári-út 21/B
XIV. Bosnyák-utca 1.
XIX. (Kispest) Kossuth-tér 1.
XX. (Pesterzsébet) Ady E.-utca 62.

Gellérthegy, I. Mihály-utca 8/b. fszt. 2. kertes házban egyszobás hall, komfort lakásomat elcseréljem hatos villamos vonalán központi fűtéses garszonra. Megtekinthető: 6 után és vasárnap.

3—4 vagy több szobás
LAKÁSÁT
műszakilag
ELVÁLASZTJA
költségmentesen
FIK
V. Október 6-u. 24.
Tel.: 113—227.

Elcseréljem VI. Nagymező-u. 22—24. IV. 8. 1 szoba, garzon, központi fűtéses, olcsóbérű lakásomat hasonló, nagyobbméretű 1—2 szobás lakással 2. emeletig. Előz. tel.: 127—973.

Elcserélném XIII. Vácutca 2/b. II. 3. 1 szoba komfortos, melegvizes lakásomat 2 szobás komfortosra, belterületen vagy Budán. Megtekinthető: d. u. 3—5-ig.

Elcserélném XIII. Fannónia-u. 4. fszt. 6. 1 szoba félkomfortos lakásomat egy vagy kétszobás emeletire. Megtekinthető: bármikor. Tóth József.

Egy szoba, hallos, összkomfortos lakásomat elcserélném hasonló kétszobásra. Rákóczi-út 60. I. 20/a. Telefon: 221—348.

Elcserélném 1 szoba komfortos, modern 3-ik emeleti lakásomat hasonló egyszobás hallos, vagy kétszobásra. Város belterületén, Cím: Vaskapu-u. 4/c. III. emelet 3. Érdeklődni hétköznap este 6 után, vasárnap délután 5-ig.

II. Medve-utca 23. I. 1. erkélyes, egyszobás garszonomat elcserélném I. emeletig villamos megálló közelében nagyobb lakásra. Megtekintés: délelőtt.

IX., Bakáts-tér 3. I. 1. egyszobás-hallos utcai komfortos lakbérmentes, újjáépített lakásomat két- vagy háromszobásra cserélem. Előzetes telefon: 268—059.

Szekszárdon, központban lévő kétszobakonyha, speizos lakásom elcserélném budapesti hasonlóval, esetleg egyszobás komfortossal. Horváth, Vác, Szent István-tér 37.

INGATLAN

Dunaharasztin kétszer szoba-konyhás családiház eladó. Pestmegyei Ingatlanközvetítő, Kálmán-utca 13. Telefon: 112—842.

XI., Kondorosi-úton 394 öles telek 16.000.— FIK, XI., Bocskai-utca 1. 258—160.

Eladó XVI. Rákosszentmihályon 1100 öles telek 11.000-ért, Zuglói FIK, XIV. Bosnyák-utca 1. Telefon: 296—498.

Pestimrén kettőszázötven négyszögöles gyümölcsöstelek kúttal háromezer forint. FIK, Kispest, Kossuth-tér 1.

Eladó XVI. Árpádföldön kettőszoba konyha, éléskamrás, pincézett, be

Ék Sándor

Népszava 1948. 4

93

A szovjet képzőművészet a legelső helyen áll a világon

— mondotta Szmirnov a budapesti szovjet kiállítás megnyitásán

Szerdán délben nyílt meg a budapesti szovjet képzőművészeti kiállítás, amelynek ismertetésével alább foglalkozunk. A megnyitó ünnepségen *Szakasits Árpád* köztársasági elnök, *Mihályfi Ernő* miniszter, *Boldizsár Iván* és *Bóka László* államtitkárok is megjelentek. A budapesti szovjet nagykövetséget *Szmirnov* tanácsos képviselte.

Bóka László államtitkár és *Szántó Rezső*, a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság főtitkára mondott beszédet, majd *Szmirnov* szovjet nagykövetségi tanácsos a szovjet nagykövet és a szovjet nagykövetség nevében méltatta a kiállítás jelentőségét. Rámutatott arra, hogy *a szovjet képzőművészet művészi és eszmei teljesítményével a legelső helyen áll a világon.* A realista művészet a dekadens impresszionizmus és formalizmus ellen folytatott harcában fejlődött ki. Ezek az irányzatok a burzsoáművészet lezüllését és szétesését tükrözik.

Ezután *Ék Sándor*, a kiállítás rendezője végigvezette a köztársasági elnököt és kíséretét a tárlaton.

Két kiállítás

I.

Az orosz festészet az 1917-es forradalomig

Szerdán délben nyílt meg a *Szépművészeti Múzeum* grafikai osztályának leghatalmasabb termében rendezett »Orosz festészet« című kiállítás, amely egyszerű és színes *reprodukciók* tükrében tárja elénk az orosz művészet fejlődését *a 15. század ikonfestészetétől a Nagy Szocialista Forradalomig.* A vörös- és nemzetiszínű zászlókkal díszített falakon hatalmas táblák hirdetik a Szovjetúnió szellemi irányítóinak művészeti nézeteit. Az egyik táblán *Sztálin* mondását találjuk: »A szocializmus építése a Szovjetúnióban a tartalmukban szocialista, formájukban nemzeti kultúrák felvirágzásának időszaka.« A másikon *Zsdánov* megállapítása olvasható. »A művészet alapja a valóság. Ez a forrása minden alkotómunkának, amely aktív szerepet tölt be a társadalmi életben és alakítja a társadalmi öntudatot.« *Sztanislavszkij* szerint: »Az érzés által nem igazolt forma: bűvészkedés és formalizmus.«

Nos, a Szépművészeti Múzeum grafikai termében kiállított orosz festmények reprodukciói arról tanuskodnak, hogy *az egészséges szellemű orosz művészetben sohasem jutott jelentős szerephez a bűvészkedés és formalizmus.* Az orosz képzőművészet — ahogy ezek a képek mutatják — mindig erősen realista jellegű volt.

Nem lehet részletesen ismertetni ezeken a hasábokon az egész anyagot. Csupán néhány festmény méltatásával foglalkozhatunk. Nagyon szép *Borovikovszkij Vladimir Lukics* (1757—1825): »Arcképe« és »Szuvorova arcképe«. Borovikovszkij az orosz romanticizmus egyik kezdeményezője volt. Hosszasabban kell időznünk *Sibanov Mihail:* »Parasztleljegyzés«-e előtt. Potyomkinnak ez a 18. századbeli jobbágya *az orosz paraszt realista ábrázolásának első mestere volt. Alekszejev Fjodor Jakovlevics* (1753—1824) a tájképfestészet úttörői közé tartozott. »A Néva partja« című festménye műalkotásként s korábrázolásként egyaránt különös figyelmet érdemel. *Veneciánov Alekszej Gavrilovics* (1780—1847) a népi élet realista festészetének úttörőjeként alkotott maradandót a »Csürc«-rel és az »Aratók«-kal. *Ajvazovszkij Iván Konsztantinovics* (1817—1900), a tenger leghíresebb orosz ábrázolójaként szerzett megbecsülést.

Ki kell még emelnünk *Jarosenka Nikoláj Alekszandrovicsot* (1846—1896), aki Csernyisevszkij és a felvilágosodás szellemi hatása alatt készítette képeit; *Verescsagin Vaszilijevicset* (1842—1904), aki főleg háborús epizódképeivel szerzett világhírnevet; *Maximov Vaszilij Makszimovicsot* (1844—1911), aki az orosz falu hétköznapi megnyilvánulásait örökítette meg és *Szerov Valentin Alekszandrovicsot* (1865—1911), aki *a realista festőművészet legkiválóbb képviselői sorában kapott helyet és világviszonylatban is jelentős portréista.* Hogy az orosz művészetben mennyire erős a realista szellem, azt mutatja *Vrubel Mihail Alekszandrovics* (1859—1910): »Hattyú-cárnő« című képe. A művész a fantasztikum megkomponálása közben sem szakadt el a természettől.

Bár — valljuk meg őszintén — jobban örültünk volna eredeti remekművek esetleg kisebb sorozatának is, kétségtelen, hogy *új anyag, eddig ismeretlen festmények reprodukciói kerültek a magyar közönség elé.* Kár, hogy a katalógus nem tartalmaz az egész orosz művészet fejlődését áttekintő előszót. A *Magyar-Szovjet Művelődési Társaságot* elismerés illeti az »Orosz Festészet« kiállításának megrendezéséért.

II.

ktatásügyi miniszternek jelen kelet

zámv. VII. és csekkosztályhoz intézett

számvevőséget, hogy Hannig Miklós

: I.Horthy Miklós-ut 86 sz.:/ . . . . .

. . . . . :/

l és vissza . . . . történt hivatalos

ilt utiköltségeiről és napidijairól

m által érvényesitett utiszámlája

Tizenkilenc . . . . . P

számu kiadási csekkszámla terhére

május 26-

30. évi .....hó ..... - n.

Dr. Tihamér Lajos s.k. miniszteri

és a mozgalomnak osztályharcos hű katonái voltak, hanem azokat, akik a szakszervezet uralkodó klikkjét engedelmesen szolgálták. Féltékenyen vigyáztak arra, hogy ne fejlődjenek ki fiatal káderek — holott az új káderek felkutatása és kiképzése, a mozgalom életbevágó érdeke s egyúttal a jövő záloga.

Az ország felszabadulásával megindúló mélyreható gazdasági és politikai változások *a káderképzés és nevelés terén* hatalmas feladatok elé állították a szakszervezeteket. A munkásosztály milliós hadseregéből olyan dolgozókat kellett kiválogatni, kiképezni és a népi demokrácia rendelkezésére bocsátani, akik *jobban tudják vezetni* az országot, különösen pedig gazdaságunkat, mint ahogyan azt a kapitalisták, a reakciós tisztviselők és igazgatók tették. Noha a szakszervezeti káderek az elmúlt három év során megállták helyüket — ők voltak azok, akik az infláció alatt a párt irányítása mellett biztositották a termelés folytonosságát s ezzel megteremtették a stabilizáció előfeltételeit: ők voltak azok, akik a párt hívó szavára mozgósították a tömegeket a reakció és a jobboldali szociáldemokraták elleni harcra; végül ők voltak azok, akik a közigazgatás, a rendőrség, a honvédség és az államositott vállalatok élére kerülve, hozzájárultak népi demokráciánk gazdasági és politikai megerősödéséhez — a XVII. kongresszus őszinte önkritikát gyakorolva határozatában kénytelen volt megállapitani, hogy a szakszervezetek

a megbizható és hozzá[illegible]derek tízezreire van szükségünk. Az új káderekét elsősorban a szakszervezeteknek, »*az államhatalom tartalékainak*« kell felkutatni, kiképezni és munkába állitani. Szakszervezeteink számára a tervszerű kádermunka új munkaterületet jelent. Ezen a téren jóformán alig rendelkezünk tapasztalattal. Vessük tehát jól emlékezetünkbe Sztálin elvtárs útmutatásait a helyes kádermunka ötparancsolatát:

»Először, meg kell becsülni a káderekét, mint a párt és az állam aranykészletét, vigyázni kell rájuk és tiszteljük őket.

Másodszor, ismerni kell kádereinket, tanulmányozzuk gondosan kéderünk minden tagjának erényeit és fogyatékosságait, tudnunk kell azt, hogy kinek milyen munkakörben bontakoznak ki a legkönnyebben képességei.

Harmadszor, gondosan neveljük ki a káderekét, segitsük elő fejlődőképes elvtársunk előrehaladását. Ne sajnáljuk időnket »vesztegetni« az ilyen elvtársainkra és türelmesen tanitva gyorsitsuk meg fejlődésüket.

Negyedszer, bátran és idejében emeljük ki magasabb munkakörbe a fiatal, új káderekét, ne engedjük őket a régi munkahelyen túlsokáig ülni, ott elposhadni.

*Ötödször, kádereinket úgy kell elosztani, hogy mindenki a neki megfelelő helyen érezze magát, hogy minden pártmunkás a maximumát adja a köznek abból, amit egyéni tulajdonságainál fogva egyáltalán

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1947. 12. 4.

255 l.

Pöz: É. S: a festő
világnézete

Pogány G. G.

É. S. Gev. tanulm.
Bp. újt. kiáll. katal.
1948 ápr. (N. tral)

u. a.

Kopérnünk fejlődése
Bev. tan. Föv. képt.
1948 ma-nov- kiáll. kat. hoz

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1950. 11. sz. 424. l.

Robinsonády M:

A grafika és az I. M. képzőm. kiáll.

Budapest, 193 5 március 26.

entiványi Gyula úrnak,

Budapest.

Szondy ucca 98/b.

mételten tisztelettel kérem a b. számlája
már régebben esedékessé vált hátralékos
P. 9.--

lyet a mai napig kénytelen vagyok nélkülözni.

iután nékem is igen nagy fizetési kötelezett-
lettel kérem fenti összegnek soraim vétele

aradtam pénzküldeményére feltétlenül számit-

kiváló tisztelettel

Ék Sándor

d

Szabad Művészeti

1950.11.27 430.1.

Radó J.:
Az I. m. képem kiáll
és a dolgozó tömegek

FÉRFI; FIU-ÉS LEÁNYKA-RUHA ÁRUHÁZ.

NEUMANN M.

CS. KIR. UDVARI ÉS KAM. SZÁLLITÓ

BUDAPEST IV. MUZEUM-KÖRÚT 1.

Budapest, ~~1933 X. 28~~

Telefon: 85-4-12.

Nagyságos

dr Szentiványi Gyuláné urasszony

Budapest

E hó 21-én történt P. 40.30

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1947. 11. n.

215 l.

(ayka: könyvek a művészetről)

1948. 64. l. (b.s.: könyvek a művről

~~1948. 393. l.~~

~~(Lapszemle)~~

i ruhában.

tnyolczad jobbra. Haja, szakála s hegyes re
k hüvelyk ujját atillájának zsebébe akasztja
djának markolatát fogja. Fekete nyakra-
arany gyapjas rendet viseli s mellét a
keresztet és egyérem díszíti. Vállra vetett
ja s nadrágja zsinoros; jobb vállától
end szalagja halad; derekát szolgálati
ri csizmája sarkantyús. A háttérben
tett asztal mögött, melyen könyveket s tinta-
rény van s jobbra a széken kócsagos kal-
rem padlózatát széles bordureü szőnyeg
Gy." olvasható.

tei 279: 168 c/m.

1889.

áttetetett 1893. septber 2-án
minisztes 26767/93 sz. rend. 107/93 N° XI.)

t. 494.

Ek Sándor

l.

Szabad Művészet

1949. 41. l.

(Lapszemle)

147. kép. *Német (kölni) festő 1510*

NÉMET FESTŐ, XVIII. század eleje
Parókás férfi
Ovális, vászon, olaj, 47×50 cm.

NÉMET FESTŐ, XVIII. század
Férfiarckép
Karton, pasztell, 65×51 cm.

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1949. 269 l.

(Hírek)

Meghívó

A IX. KER. M. N. D. Sz. (Üllői-út 11-13) ZRINYI ILONA CSOPORTJA

műsoros estet

rendez az

Úttörők ráckevei nyaraltatása javára

július hó 6-án (szerdán) este 7 órakor a IX. ker. Elöljáróság kerthelyiségében (Ráday-u. 46.)

Belépőjegy ára 1 forint *A meghívó belépőjegyül szolgál*

*

493397 Fátria

Ék Sándor

l.

Szabad művészet

1949. 223. l.

(Hírek)

tik.

A közepső keskeny re
legszélszőbb rész bővite
toldva

Mintán e rajzokra,
most nincs fenkségem,
készülő művem kiada
leteket ugyis rendelke
kész vagyok azokat
nekem kerültek, a mi
tára számára átenge

Vagyok a
kiváló tip

Vértessomló 1908. f

Ék Sándor

l. Szabad Művészet

1949. 11–12. n.

435. l (kép)

V.

KÖNYVNYOMDA
VI. ker., Aradi-utcza 14. sz.
Telefon 22—87.

HORNYÁNSZ

CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI UDVARI K

Nyug

1,123 korona 87 fillérről, azaz Eg

mely összeget a Műcsarn

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1950. 77. l.

Kétszer

(Zamoskin látogatási m. művészek műtermében) – (É. S. előadása)

VII. 14. (I

Székesfehérvár –

Tác – Fövenypuszta és vissza

31 km, (4 személy) 2 auto, P 33.48

Az utazás célja az óttani romok – állapotának felülvizsgálása.

Székesfehérvár – Veszprém

46 km. Gyors v. II. o.

Cél: a veszprémi műemlékek, különösen a közép és barokk korbeli freskók tanulmányozása.

P.	1/1 jegy	5.30	
Sz.	1/2 "	2.65	
K.	1/2 "	2.65	P 15.90
D	1/1 "	5.30	

Veszprém – Tihany

31 km, (4 személy) 2 auto P 33.48

A tihanyi apátsági templom állapotának megvizsgálása.

Tihany rév – Szántódrév

P 1.20

Szántódrév – Balatonföldvár

2 km, (4 személy) 2 kocsi P 2.16

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1950. 150. l.

Az össz-kínai művész-
szöv. üdvözlete
a m. műv. szöv-nek

...om is műemlék s hozzá a „Mű-
..." a felügyelete alatt restaurálta
... mint a torony eternittel van
...sindely után nézni, a mit e vi-
...ne kapni, annál is kevésbé,
...folytán a folytonos reperatio csak

...i szabályrendelet is középületek
... tiltja, illetve megkivánja, hogy
...nyaggal fedessenek be.
...ozással ova irányul alárattelje
...eternit fedéshez hozzájárulni.

./.

Ék Sándor

l Szabad Művészet

1950. 10. 416. l

A Műv. Alkotások N.V.

~~(Az Istk. képem kívül~~

~~Liberc~~

Deschamps Paul: Die romanische Plas
Jahrhun
lung ,B

Neuss Wilhelm : Die Katalanische Bi
sten Jahrtausends u

kunst.Augsburg,Filser,193o.

ca,93/ Bergamo Ist. Ital. D'arti grafiche,1928.

" " 1929.

Magyarországon,Bpest-Pécs 1931.

rance au XX-e Siécle.Ses tendences uvelles.Librairie Bloud et Gay.Paris .Rue Garanciere.

Aachen.I. Das Münster,Faymonville Karl,Düsseldorf,1916.

rchliche Barockkunst in Österr.Linz 1924. Herder & Co Wien.I.Wollzeile 33

2. Seemann.

tanulmányai.Bpest,1889.Ráth Mór.
B. 496/1926. Kabdebo.

Bücher der Kirche III./ Wittenberg, A. Ziemsen verlag. 1913.

.Drei Masken verlag.München,Berlin,1929.

ischen Stadt.Anton Schroll & Co. Wien.

Ék Sándor

l

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 364. l

(Az „Iszkusztvo")

Ék Sándor cikke
a Szovjet Kultúrában
ugyanezen a lapon
említve

szadni, s erről engem 48 ór
küldeni, mely esetben fenti
Idegen boros ü
helyett és ha vannak még eze
a sötét boros
fehér boros üv
értékü bort szállitok Önnek.
Kérem ez alkal

Kelet:	1 lit.	0.7 lit.
1931,XII/30	10	
visszajött		
1932,IV/3	2	
	8 á 30 fill	

Ék Sándor

Lásd

Szabad Művészet

1950. II. n. 451. l.

(Sz.: A szovjet festészet
néhány tanulsága
É. S. tanulmánya)

Ath 248.32

248.32.

jul. 2. 303.45

" 14.95

" 57.25

" 54.70

430.35

430.35

678.67

omis tart. VII. 3. 34.—

nyabb. tart. jul 9 712.67

1936. aug. 50.—

662.67

sept. 50.—

612.67

2 nyabb tart. 41.80

654.47

ath 471.77

ápr. 50.—

421.77

nig. 50.—

371.77

jun. 50.—

321.77

jul. 50.—

271.77

aug 50.—

221.77

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1950. 12. 7. 466. l.
468. l.

A művészet és az
új közönség

lazione, mentre secondo gli artisti il massiccio nucleo della Meta Sudante ostruiva la prospettiva dell'Arco di Costantino.

Poiché questioni di questo genere possono riprodursi facilmente in altre occasioni in una città come Roma, dove i resti antichi si incontrano ad ogni passo, è da tener presente il concetto, che esse non vanno risolte dal punto di vista unilaterale dell'Archeologia la quale giustamente non può ammettere la più piccola manomissione. Si presentano in simili casi altri fattori, dipendenti dalle necessità del traffico, da quelle della tecnica stradale e dell'economia, che possono avere il loro grave peso sull'altro piatto della bilancia. I cultori dell'antichità non debbono perciò considerare certe deliberazioni come un disprezzo per i loro giusti principî, ma come conseguenza di una matura-ta ponderazione da parte dell'autorità politica, la quale deve

erano alle
cura aveva
a; i giova-
i speranza.
in cinque
al piombo
ni d'Italia,
ittare della
re, per ro-

a disperata
rramenti e
l'ordine fu
e dei fasci.

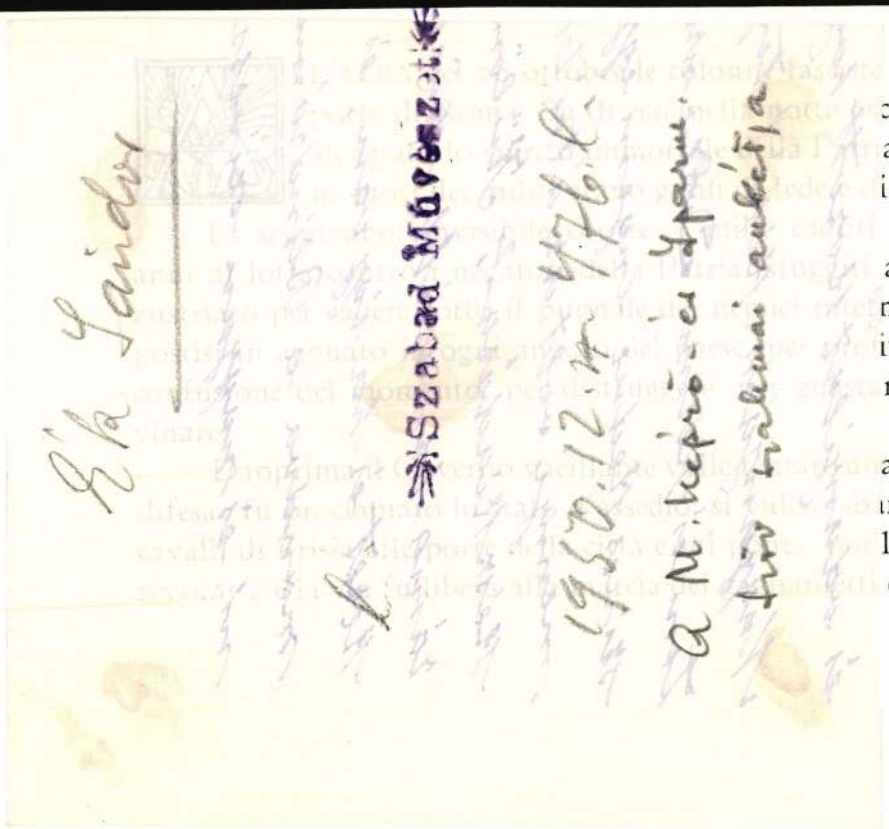

come un paravento di cartapesta. Non era, come la vollero definire certi stranieri, il trionfo della sedizione, armata contro lo Stato, ma il trionfo della volontà nazionale sullo sfacelo e la indisciplina in cui i fiacchi Governi succedutisi avevano lasciato cadere il Paese.

Tranne qualche reazione nei quartieri popolari, ove si annidava la feccia dei rossi, la città accolse le squadre fasciste con un sospiro di liberazione. L'ordine non fu turbato; i pubblici servizî continuarono a funzionare; la gente andò tranquillamente quella sera a teatro a commuoversi alle vicende di Maria Stuarda, impersonata da Maria Melato, e della Fedra dannunziana, e ad ascoltare le melodie de *La bella addormentata nel bosco*.

Eppure era cominciata quel giorno la nuova storia dell'Italia e di Roma, e, forse, del mondo.

Ék Sándor

Szabad Művészet

1957. 57. l.

A Műv. Képző- és Iparm. Dolgozók
és Tagjainak kongr.-i fel-
ajánlásai

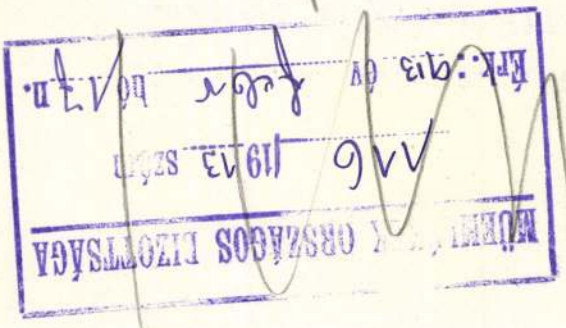

A vall.és közokt.m.kir.min
kelt és a IX.ker.állampénz

Utasitom az állam
mint a Müemlékek Orsz.Bizot
január hó 1-től december hó
száz/:300:/ K tiszteletdija
Bizottságanak elnöke által
nében fizessen ki és tárcá
kiadáskép számoljon el.

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1957. 70. l. - 71. l.

Anket a kritika feladatairól ...

pitészeti hivatalt megbizni méltóz-
tassék megjegyezvén, hogy a szük-
séges iratokat a müemlékek or-
szágos bizottsága fogja az állam-
építészeti hivatal kiküldöttjé-
nek rendelkezésére bocsátani.

Budapesten, 1902. évi julius 4.

A minister helyett:

államtitkár.

Ék Sándor

szül. 1902

Szabad Művészet

1957. 195. l.

A moszkvai m. képzm
kiáll-on bemut.
festmiyek, graf.
és szobrok

M. kir. Központi Illetményhivatal, Budapest (I., Vár, Szenti

1	2		3	
Az alkalmazottnak törzsszáma és neve	Összes járandóság		nyugdíj-járulék	
	P	f	P	f
1746/b Vk. Magyar Nemzeti Múzeum Csekkszámla sz.112753 Műemlékek orsz.bizottsága. Budapest. IX.Rákos u.1.				
Vk.2279. Dr.Szentiványi Gyula	968	46	10	05
Vk.13444. Dr.Lux Kálmán	786	22	8	85
Vk.1243. Saláth Ferenc	298	73	2	11

Ék Sándor

Szabad Művészet

1957. 238. l.

M. képem kiáll
Moszkvában

39. 6. 5000. 189752 Kner Izidor, Gyoma.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
KIFIZETÉNEK
elnök

Ék Sándor

Szabad Művészet

1957. 244. l.

„Művészet, melyet az élet lelkesít." Szovjet beszámolók a m. művészet alkotásainak moszkvai kiáll-ról

76 bbszor

245. l.

246. l.

É. S. Moszkvában kiáll-t Jarlott a m. képzm-ről

Ék Sándor

Szabad Művészet

1957. 288. l.

laptanulo

A m.kir.vallás- és közoktatásügyi mini

a keb.számvevőség VII. osztályához int

Utasitom, hogy a 127.

jon ki dr. Lux Kálmán müszaki tanác

Hőgyes Endre u. 10./ az esztergomi

geire szolgáló további részlet fejé

Ék Sándor

Szabad Művészet

1951. 426. l.

Laptrenule többször

Ék Sándor

Szabad Művészet

1957. 480. l.

A Mc. Művészet
munkaközösség

Ék Sándor

Szabad Művészet

1957. 11. 526. l.

Lapszemle

1./ tiszteletdíj

számu kiadási csekkszámla

2./ beszerzési k

a 127.688. számu kiadási c

3./ elhelyezési

pengőt ugyancsak a 127.688

4./ kiküldetési

a 127.689. számu kiadási c

évi november hó 28-án. A m

Zoltán s.k. miniszteri tan

A hivatalos

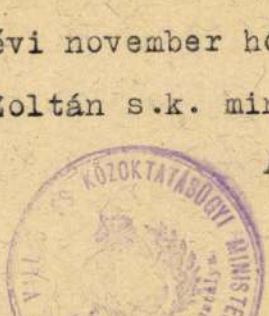

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM * Művészeti Ügyosztály

miniszt

Ék. Sándor

Szabad Művészet

1951. 12. sz. 571. l.

M. képzőm. kiáll.
kiszkóában
(Jakovlev beszámolóie
az Yszkusztvo-ban)

1929 Julius 27-én.

Bizottságának.

B u d a p e s t e n .

ai ref. lelkésznek ~~72~~ 220/1929 sz. alatt
nekem kiadott beadványának vissza-
csém tisztelettel előterjeszteni,
, hogy a bizottságunk által elren-
rk Pál odavaló vállalkozó bizassék
nám teljesithetőnek, hogyha a mü-
vel, hogy a munkák valóban bizott-
ettek-e bizottságunk müvezetője bi-
lyösszeg csakis a munkák leszámolá-
est volna átutalható. Természetes,
és leszámolása körül biztositandó-

Ék Sándor

Szabad Művészet

1951. 12. n. 576. l.

by Épitőipari Szabadszervezet

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM
Nyomtatási nyomtatvány

VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM
Osztálya.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
289/1929. szám
Ikt.: 1929. évi augusztus hó 2-án.

Ék Sándor

Szabad Művészet

1952. 2. n. 85 l.

Ankétok a II. M.
képrm kiáll-ról

tatásügyi Miniszterium.-

yó évi junius hó 1b-én kelt 161.szá-
a t. Orsz. Bizottságot, hogy a szám-
zései folytán sajnálatomra nem já-
Műemlékek Országos Bizottsága által
adási árából befolyt bevétel kiadá-
assék s kérem a t. Orsz. Bizottsá-
m bevételi számlájára befizettetni
lként elszámoltatni sziveskedjék.-
ban el az elől, hogy a legközelebbi
lkalmával az ebből a forrásból foly-

Ék Sándor

Szabad Művészet
1952. 102. 1. (Kép.)

bert keb. miniszteri tanácso
Bizottsága elnökhelyettesén
kötelezettsége mellett fizes
jában kiadáskép számolja el.

Budapest, 1923. április 13.

A hivatalos máso

Busch

shiv. igaz

Budapest,

Ék Sándor

Szabad Művészet

1952. 4. n. 173. l.

Rákosi elotára

60. szul. napja

Ötvösmű-kiállítás.

A magyar történeti — lajstroma.

Budapest, 1884, Franklin T.

8-r, VIII, 180, 174, 2, 120, 56 l. és 32 tábla
II-ik, III-ik, IV-ik, V-ik térem
Függve.

I. 5.p.e.

3.—

Ék Sándor

Szabad Művészet

1952. 4. n. 184. l.
187. l.
189. l.

A MDP
Ne. képző- és Szarm. szöv
alapszerve alakuló
tagszülése

Schoen Arnold

A buda-tabáni Szent Katalin plébánia-templom

Különlenyomat a Regnum Egyháztörténeti Évkönyvből. Kk. és é. n.

8r, 12 l. Fűzve.

I. 5. p. k.

1.—

Ék Sándor

Szabad Művészet

1952. 6. n. 253. l.
259

A Ma. képző. és Iparm
tvv. közgyűlése

ÉK Sándor

laid

Szabad Művészet

1952. 12. n. 620. l.

Béke plakát -
Aukét

Ék Sándor

Fogaskerék, Csepel

Lap: .....

Megjelent: 1949 JAN -8

Solymosi L.

gyszám

endeleté-

Épp így van ez VALÓSÁGBAN IS...

93

Egyre többen és többen gyülnek már a teremben. Halk morajlás, izgatott zsibongás hallatszik mindenünnen. Munkások nézegetik a képeket és szobrokat a Kemény Alfréd Munkásképzőművészeti Iskola kiállításán. És ahogy végigmennek Szekeres bácsi az egyik szaktársával megáll az egyik falrész előtt.

— Hát hiszen ez a salaklerakodó. Ott áll a vagón, aztán az elevátor belehányja a füstölgő salakot. Épp így van az a valóságban is. De azért van ebben a képben valami... Nem is tudom... na szóval nem úgy hasonlít az igazira, mintha fénykép volna. Itt nincsenek emberek festve, de azért érezni mozgást. Hát már hiába én öreg munkás vagyok és tudom, hogy mi a gyár, de aki festette ezt, az is. Látszik a képen. Nemcsakhogy ismeri, de szereti is.

Továbbmennek. Egy ablak előtt álló kép a munkába induló parasztokat ábrázolja. Válluk megett kifehérlik a tanya sarka.

— Nézd az arcukat. Ahogy rájuknézek a bátyám jut eszembe. Az ilyen nyugodt, dologszerető parasztember, — szól a szaktárs a Szekeres bácsihoz.

A „Kazánszegecselők" apró bronz alakjai vörösen csillognak. A kis szobor nincs aprólékosan kidolgozva. Kemény elnagyolt felületek érzékeltetik a lendülő erőt.

— No lám. Ez is csak érti a mesterségét. (A szobrászra gondol Szekeres bácsi.) Ahogyan a kezükben tartják a kalapácsot, látni, hogy nem egyszerre ütnek majd a kazán falára.

.. Sok munkás nézte végig Szekeres bácsin kívül a sok képet, és a szobrokat. És ahogy beszélgetnek egymással, kitűnt, hogy megértik a munkásművészek mondanivalóit. Az ő életükkel, a gyárral, a munkával foglalkozik.

Nem állnak értetlenül az alkotások előtt. Úgy látják ők is az életüket, mint a festő vagy a szobrász, aki szintén munkás.

*

Nagy utat tettek meg a Kemény Alfréd Munkásképzőművész Iskola tanulói amíg idáig eljutottak. Fél év kemény útja volt. A kispolgári öncélú formalizmustól kellett eljutni a reális élet és a dolgozók problémáit, a demokrácia eredményeit figyelemmel kísérő művészetig. Ék Sándor elvtárs festőművész vezette őket erre az útra. Még nem jutottak el a végső célig, de nagyot haladtak. Magukra találtak és az egészséges, őszinte világlátásukat merészen rakják színekkel a vászonra, vagy formálják a nedvesen csillogó barna anyagba. A mesterségbeli tudásuk még fejlődésre szorul. De művészetük a maga egyszerűségében is értékes. Értékesebb, mint a kispolgári csodát kereső giccsek özöne: mert nagyobb érték a dadogva kimondott igazság, mint a folyékonyan locsogó hazugság.

Solymosi Lajos

csekkszámla terhére utaljon ki.

DETÉSEK

Az 1943— a Szent ill. elemi rvári taní- ett VIII. növendé- 9. I. hó s iskolai ész.

I. 13-án, kor az is- termében egbeszélést találkozó — Feltét- enést ké- s és Kraj- (2)

Teréz és Adolf de- án házas- tek Min- értesítés (7)

n tisztvi- ü) és Te- liana Köz- örzés de- án házas- tek. Min- értesítés (10)

A Kerékpár I. üzem előtt találtunk egypár bőrkesztyűt. A jogos tulajdonosa a „Fogaskerék"-ben átveheti.

Patay B. Gyula testnevelő tanár (Sportiroda) és Várnagy Gáborné született Farkas Ilona (Munkásiroda) folyó hó 5-én Budapesten házasságot kötöttek

Kapusi Gitta és dr. Hunyady István szfőv. tanácsjegyző folyó hó 8-án házasságot kötnek. Minden külön értesítés helyett.

HIRDETÉSI DIJSZABÁS:

Hirdetés hasábmillimeterenként 1.— Ft. közületeknek 2.— Ft. kishirdetés 50 fillér. Apróhirdetés szavanként 50 fillér. WM. Posztógyár és Kikötő dolgozóinak 20 fillér.

anyagok kristályszemcs vagy tönkre is teheti a Tekintve azt, hogy soksz lanatok alatt végbemenő matokról van szó, igen a hegesztés kivitelezésé szaktudás, az ügyesség, gyelőképesség és tapas Azt kell mindig szemelő tani, hogy ne csak a l tés, de az egész munka iparcikk legyen jó! Ne magunkat sablonszerüen gesztöberendezésekre, ahol lehet javítsunk, ú és a hibákat küszöböl

Szerdán, január
Sportcsarn

össze
gyűlé

BELÉPÉS ME

éggel kötött

Például a eleget téve műhelyben lí ási mun szont hegg

46836/1928.szám.

III.

A Müemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

VI. Állatkerti-ut 1.

Folyó évi junius hó 11-én kelt 250 számu előterjezstésére, tudomás és érdekelttel leendő közlés végett megküldöm. Budapest,1928.évi junius hó 28-án. A miniszter helyett: Kertész K.Róbert s.k.

Ék Sándor

Szabad Művészet

1951. 11. 486. l.
491. képpel

Radocsay D.:

Mezjenjesek a II. M
képzőm kiáll ról

A m. kir. vallás- és közokt
ügyszám alatt a keb. számv.
deletének másolata.

Költségvetési év: 1932/33. S
zottsága". Rovat: 7. Lerovan

Utasitom, hog
adó vállalatnak, a Műemlékek
katalogizálási munkálataihoz
drb. fényképtartó-mappa véte
hetvenöt pengőt, a 127.690.
vállalat 54035. számu csekks

2./ H o l l e n z

A FELÜLVIZSGÁLAT UTÁN

Salgótarján még szilárdabb fellegvárunk lesz

Kizárták az acélgyári pártszervezet vezetőségének méltatlan tagjait

A Salgótarjáni Acélgyár sötétedés után inkább látszik valami nagyúri lakóháznak, mint gyárnak. Az autó felkanyarodik a bejárat elé, az esőre hajló időben meglengeti a szél a zászlókat. Sűrű tömeg feketéllik a bejárat előtt: ők azok, akik kiszorultak. Az ablakokban is tömött fürtökben lógnak a párttagok. És bent! Nem volt még ilyen taggyülés itt az Acélgyárban! Ember-ember hátán. Az Acélgyár tagsága — aki csak mozdulni tud és éppen nem dolgozik — itt szorong. Az asszonyok fején fejkendő és a férfiak homlokukba húzzák sapkájukat. Nem sokat beszélnek. Csak a szemük ragyog, az arcukon tűnik fel a mosoly, amikor Marosán György és Szönyi Tibor elvtársak belépnek a terembe. Aztán váratlanul, robbanásszerűen felcsattan a taps.

Itt van a taggyülésen — hogy csak egyet említsünk — Gyebnár László élmunkás is. Rakpári barátaival ül együtt és az elsők között veri össze a tenyerét, amikor Szönyi elvtárs beszélni kezd. Gyebnár a maga bőrén érzi, hogy napról-napra javul a sora. A mellén fénylő ötágú csillag azt tanusítja, hogy maga is mehetsz érte mindent. De azt is tanusítja, hogy ma már megbecsülik a munkáját — akárcsak a többiekét, akik körülötte tapsolnak.

A párttag: minden becsületes ember mintaképe

Szönyi elvtárs a Politikai Bizottság határozatáról beszél:

— Azt a feladatot kaptuk Pártunk vezetőségétől, — mondja — úgy dolgozzunk, hogy a mi Pártunk még inkább hasonlóvá váljék nagy mintaképünkhöz, Lenin és Sztálin pártjához, a nagy Bolsevik Párthoz. Mit jelent ez a feladat? Elsősorban azt jelenti, hogy

minden tettünkben, minden cselekedetünkben, politikai és erkölcsi magatartásunkban, munkánkban mintaképül szolgálhassunk minden becsületes ember számára.

Ilyennek kell lenni minden párttagunknak, ilyennek kell lenni a mi vezetőinknek. Kik a mi funkcionáriusaink? Elsősorban a munkásosztály, a szegényparasztság fiai, akik az élet nehéz harcában, munka, a politikai küzdelem forró légkörében izzottak keménnyé, szilárddá, megingathatatlanná, politikai és erkölcsi kérdésekben. Egyszerű munkásemberek kerültek miniszteri székekbe, pártszervezetek élére, a közigazgatás, a gadasági élet vezető helyeire, gyárak, üzemek igazgatói székébe a munkapadoktól. Ki merné azt tagadni ebben az országban hogy nagy többségük jól megállja helyét, becsületesen dolgozik és harcol népünk érdekében, a munkásosztály felemelkedése, a szocializmus megteremtése érdekében? A párttagság felülvizsgálása is azt mutatja, hogy *pártunkban tovarészt kiváló, öntudatos munkásemberek, dolgozók vannak.* De

ahogy harcolni tudunk megingathatatlanul, ha a nép érdekéről van szó, éppúgy tudunk lesujtani mindenfajta ellenségre, elsősorban arra, amely saját sorainkba próbál beférkőzni.

A Politikai Bizottság határozata a párttagság felülvizsgálásáról éppen azt a feladatot adta nekünk, hogy tegyük jóvá az éberség terén elkövetett hibákat. Helyes-e ez a határozat?"

Akár szónoki kérdésnek szánta ezt a kérdést Szönyi elvtárs, akár nem, mindenki megfelel rá. *„Helyes bizony!"* — zúgják az egyik oldalról. *„Nagyonis"* — bólint megelégedetten Gyebnár elvtárs. Az asszonyok már bontják a fejükről a kendőt: belemelegedtek a tapsba, az éljenzésbe, meg abba a nagy felszabadult örömbe, amely belülről fűti őket. Hiszen Szönyi elvtárs most arról fog beszélni, ami az ő legnagyobb gondjuk!

Azokról a pártfunkcionáriusokról, akik beférkőzték magukat az acélgyári dolgozók bizalmába, hogy aztán csúfosan visszaéljenek ezzel a bizalommal.

Akik, mint valami kiskirályok basáskodtak az acélgyári munkások és munkásnők fejett, akik elsorvasztották az egészséges pártéletet, megsemmisítették a párton belüli demokráciát és tisztességtelenségekre is vetemedtek. Igen, Szönyi elvtárs már róluk beszél.

A méltatlanok

„— Ennek a felülvizsgálatnak a során megállapították bizottságaink, hogy pártszerveink készek és képesek megingathatatlanul harcolni népünk céljaiért. De megállapítottak nem egy helyen hibákat is. Itt, a Salgótarjáni Acélgyárban is. Addig, amíg az acélgyári munkások nagy többsége, színe-java odaadó, becsületes harcos katonája a Pártnak, Rákosi Mátyásnak, ezek az elvtársaink nem jól választották meg vezetőiket.

Azért vagyunk most itt, hogy ezeket a hibákat jóvátegyük.

Hibákat? Azt hiszem, ez enyhe szó. Ezek az emberek, akiktől Pártunk azt várta, hogy a munkásosztályhoz, pártjukhoz hűen, becsületesen harcoljanak, inkább — szórakozni jártak. Autót vásároltak és ezen jártak a Balatonra. És kinek a pénzén?"

„A miénken!" — zúgják ezren a választ.

„— Kinek nem vontak le itt hónapokon át a fizetéséből?"

„Mindenkinek levontak!" — kiáltják ezren a választ.

„— És mire, elvtársaim?"

„Azt nem tudjuk!" — hangzik el keseredetten a felelet.

„— Majd én megmondom. Sok mindenre, amit megmondtak és sok mindenre, amit nem mondtak meg. Éveken és hónapokon át

levontak az egyházi adót. Mi nem tiltjuk meg, elvtársaim, hogy aki akar, az fizessen egyházi adót. De az üzemben levonni, ez kényszer, ez nem helyes.

Levontak szociális célokra is. Ennek nagyobb részét csakugyan szociális célokra fordították. De nem az összeg nagysága a döntő. Ha a munkás pénzéből csak egy krajcárt is másra fordítasz, mint amire szánták, becstelen vagy és nincs helyed a mi sorainkban! Ebből a pénzből pedig ezek a pártvezetőségi tagok egymás között is segélyeket osztottak ki. Ötszáz forintocskákat nyaralásra — a Te pénzeden! És itt van az a tízezer forint, amelyet a NIK kiutalt az üzemnek tisztasági jutalomként. Ezt az összeget nem osztották ki azok közöt, akiknek járt volna, hanem hozzácsapták ahhoz a pénzhez, amelyből autót vásároltak."

Gyebnár elvtárs szóhoz sem tud jutni. Ezért volt „hallgass" a neve mindenkinek a gyárban! Ezért nem lehetett a taggyüléseken megbeszélni a Párt dolgait! Ezért volt a sok levonás! Ökölbeszorul a keze — akár a többieknek. Ilyenekkel hagyták magukat az orruknál fogva vezetni!

Kizárni a pártból

„Nem volnánk kommunisták — mondja Szönyi elvtárs, — ha nem mondanánk meg becsületesen, hogy mi, ott fent a központban

szintén hibásak vagyunk, hibás a megyei bizottság, a városi vezetőség is,

amely heteken és hónapokon át nem vette észre ezeket a bűnelemeket. Nem szítettük meg eléggé azt, amire Lenin, Sztálin és a mi Rákosi elvtársunk tanít bennünket: ne szédüljünk meg az eredményektől és sikerektől. Salgótarján a mi pártunk erőssége, fellegvára, itt minden rendben van, — ebből indultunk ki. Ennek eredménye volt aztán az, hogy az Acélgyár pártvezetősége visszacsempészte a Párt és a munkások bizalmával. De nézzük meg ezeknek az embereknek a múltját is. A felülvizsgálat megállapította, hogy *felelős tisztséget töltöttek be a nyilaskeresztes pártban. Nemzetvédelmi akadémiát végeztek. Rablott holmikat hoztak haza a frontról.* Pártunk Központi Vezetősége Szervező Bizottsága

a felülvizsgáló bizottság javaslata alapján azt a határozatot terjeszti most a taggyűlés elé: zárja ki a Pártból Kiss István párttitkárt, Kiss Lajos üb. elnökét, Godó János, Zsélyi János, Hlavicska Gyula, Várszegi Sándor, Hábel József, Tarjáni István pártszervezeti vezetőket."

Gyebnár elvtárs felugrik, úgy tapsol. Tapsolnak a többiek is. *„Ki velük!"* — harsogják felháborodottan. És amíg Szönyi elvtárs ezeknek az embereknek bűnét részletesen felsorolja, nem szünik a zúgás. Mindenki beszélni szeretne. Annyi hallgatás után, most mindenki el akarja mondani azt, amit beléjük fojtottak. Felszakad a zsilip. Végre felszabadultak attól az elnyomástól, amelyet sajátmaguk vettek a nyakukra. Egyik is, másik is azt dünnyögi: Jobban kellett volna vigyáznunk, jobban a körmükre kellett volna néznünk. No, majd ezután másképp lesz!

Másképp lesz bizony! Az új pártitkár *Bérces* Henrik vasas, géplakatos, 1922 óta vesz részt a munkásmozgalomban, a munkásmozgalom harcaiban kemény lett, aki megtanulta a vezetés mesterségét, aki ismeri a munkásokat és elsősorban a vasasokat, ismeri az üzemet, ott dolgozik, harcol, ahol a munkások érdekéről van szó és gyülöli a munkások ellenségeit. A vezetőség többi tagjának is olyan elvtársakat javasolnak, akik az acélgyári pártszervezetet még erősebbé teszik és Salgótarjánt a párt még szilárdabb fellegvárává.

Novák elvtárs, Müllerné, Wágnerné, Hudákné alig várják, hogy elüljön a fergeteges taps. Egyszerre nyujtják a kezüket szót kérnek. Magyarázzák, felsorolják a régi vezetők hibáit de nem hallgatják el aggályaikat az új, most javasolt vezetőséggel kapcsolatban sem. És most, hogy végre szabad beszélni itt a pártszervezetben,

előkerül a munkások sok-sok panasza, egyéni sérelme.

AZ ELSŐ TERVÉV EREDMÉNYEI

Magunk mögött hagytuk a háborúelőtti vasúti forgalmat

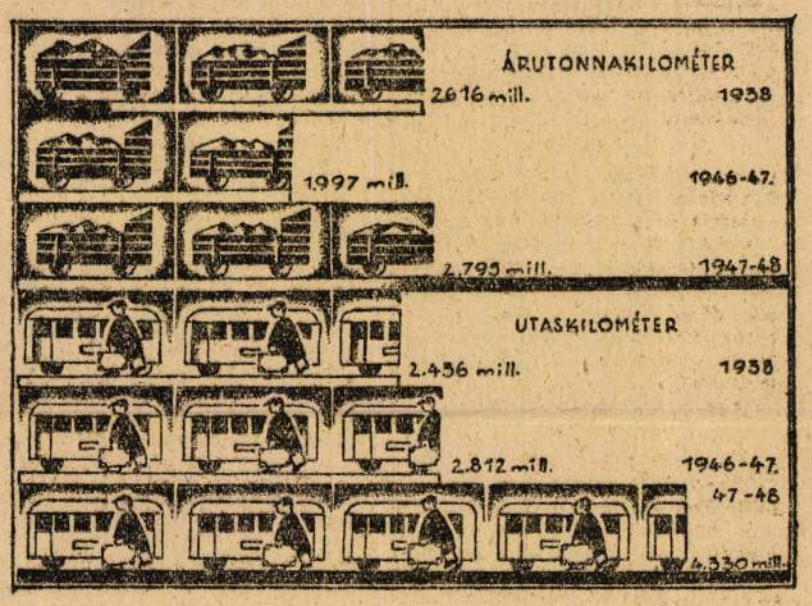

A vasúti forgalom alakulására két adat jellemző: az árutonnakilométer és az utaskilométer emelkedése. Az árutonnakilométer: a szállított áruk sulya, megszorozva a megtett kilométerek számával. A terv 2820 millió árutonnakilométer teljesítményt irányzott elő, ezt 97 százalékban teljesítették. Az eredmény 6 százalékkal meghaladja az 1938-ast, jóllehet gördülőanyag állományunk még nem érte el az akkori színvonalat. Utaskilométerben (valamennyi utas száma, megszorozva a megtett kilométerek számával) 77 százalékkal haladtuk túl az 1938-ast és csaknem 55 százalékkal a tervelőirányzatot. Az utaskilométer száma 4330 millió. Ez azt mutatja, hogy nagy tömegek gyakran utaznak. A vasúti szállítási díjak aránylag olcsók és ezért a dolgozóknak inkább van módjuk utazni, mint a háború előtt.

Még egy fontos adat: az első tervévben Magyarországon összesen 113,117,000 személy utazott vasúton, szemben az 1938-as 80,700.000-rel.

Példát mutatunk az országnak

Csak akkor csöndesednek el, amikor *Marosán* elvtárs áll fel, hogy elmondja a záróbeszédet.

Salgótarján múltjáról beszél: Arról, hogy mennyi elnyomatásban, szenvedésben volt részük az acélgyári munkásoknak és munkásnőknek az ellenforradalom huszonöt éve alatt. Salgótarján az a hely volt, amelyet minden eszközzel össze akartak törni, hogy a tizenkilences Salgótarján ne támadjon fel. Itt tervszerűen buiitották a munkásokat és a most kizárásra javasolt pártvezetőség esetében az a legszomorúbb, hogy ők az acélgyári munkásság további elbutítására spekuláltak. És mégis akkor, amikor elismerjük, hogy a központ is felelős, meg kell azt is mondanunk, hogy

acélgyári elvtársaink is felelősek.

1944 végéig, mielőtt Salgótarján felszabadult, ebben a gyárban a munkásnak hallgatás volt a része. Ebben a városban nem panaszkodhatott a munkásasszony, ha nem volt krumpli, vagy zsír, ebben az országban nem törődtek azzal, hogy mi lesz a paraszt vagy a munkás gyerekével. Ebben az országban csendőrrel tartották vissza a munkás elégedetlenségét. A felszabuláskor a magyar demokrácia tenyerére emelte a bányászt, a munkást. A szocializmust a munkásságnak, a munkásság részére kell megvalósítani. Ehhez azonban meg kell tanulni az országépítés leckéjét.

Erről beszélt Marosán elvtárs és a teremben csend van. Végigvonul a vörösszászlós nagytermen a csendőrszuronyok, a hadüzemi parancsnokok, a mult emléke. Mindenki magába mélyed, eszébejut, hogy ő is egyszer régen tanulni szeretett volna. Ő is panaszkodni akart és nem lehetett. Őt is elhurcolták annyi mással büntetőszázadba, a frontra, az ő szerszámát is el akarták vinni a keze alól Németországba. De most már más világ van. Most már arról beszél Marosán elvtárs, hogy a munkások a Balaton mellett nyaralnak, a grófi kastélyokban munkás- és parasztgyerekek tanulnak. A gyárak élén munkások állnak és Salgótarján acélgyárában mégis eltürték, hogy pozícióvadászok újra bekössék a munkások szaját, újra tilos legyen a munkásasszonynak véleményt nyilvánítania.

Eltürték, hogy becsapják őket, hogy meglopják fillérekről, hogy olyanok álljanak az ő pártjuk élére, akik még arra sem méltók, hogy ennek a pártnak tagjai legyenek.

Marosán elvtárs arról beszél, hogy Magyarországon ma mindent a munkás és paraszt két kezére és a dolgozó értelmiség szellemi munkájára építenek.

A magyar demokrácia aranyfedezete a munkásság, az a munkásság, amely itt a Salgótarjáni Acélgyárban is kiveti magából a munkásárulókat és ítéletével példát mutat az országnak.

És ha holnap ebben az üzemben zúgnak a gépek, dolgoznak a marósok, a raktárosok, tudni fogják, hogy most már csakugyan urak let ek a gyárban.

Igen, azok az emberek, akik megtöltik a gyár nagy termét, akik felkapaszkodtak az ablakokba, ácsorognak a szomszédos termekben, az utcán hallgatják a sorsdöntő taggyülés beszédeit, érzik, hogy most ők döntenek jövőjükről. Egyszerre emelkedik magasba a karjuk, amikor Marosán elvtárs szavazásra teszi fel a kérdést: elfogadják-e a kizárási javaslatot. Nincs ember, aki védelmezné, menteni próbálná az árulókat. Tudják, hogy úgy van, ahogy Marosán elvtárs mondta: nemcsak melléjük állni, hanem szóbaállni sem lehet azokkal, akik saját osztályukat csapják be és csalják meg. És az új vezetőség? Egyenként megvitatják a javasolt elvtársakat. Jól meggondolják, ki mögé sorakozzanak fel, hatalmas erejükkel, a Párt iránti szeretetükkel és hűségükkel. És az új vezetőséget ők választják meg. Akiről úgy gondolják, hogy nem méltó bizalmukra, kimarad a javasoltak közül. Majd az új taggyülésen, ahol ugyanennyien, ugyanilyen lelkesen jelennek meg, megválasztják ahelyett, aki most kimaradt, ezt a vezetőt is, mert az acélgyári pártszervezet most már csakugyan a munkásoké lett, például Gyebnár elvtársé.

Szil.

10 oldalon jelent meg a
Magvető
a magyar parasztifjúság hetilapja ünnepi (Komszomol) száma!
TARTALOM:
Hogyan tanulnak a siófoki népfőiskolán?
Gyümölcsfák ültetése,
Miért gyilkolták meg a nagygazdák a kis Pavlik Morozovot?
Lányok a Komszomolban,
„Itt a nép" — izgalmas képregény,
Parasztfiúk és lányok írásai az ország minden részéből, sok színes kép, kultúrcsoportok tanácsadója, vers, a falu sportja, keresztrejtvény és még rengeteg érdekes olvasnivaló!
ÁRA: 50 fillér.
Előfizetési díj: ¼ évre 6.— Ft
1 hóra 2.— Ft
Kérjen mutatványszámot!
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII, Múzeum-utca 11.

„PREMIPAR"
Szűcskisipari Feldolgozó Szövetkezet
Deák Ferenc-utca 11-13
Telefon: 182-288, 188-093
A legnagyobb szűcskisipari szövetkezet

Felhívás
A Vegyipari Igazgatóság az 1111 1948 sz. G. F. határozat és a 91.400. sz. Ip. Min. rendelkezése alapján felhívja az összes vegyipari jogosítvánnyal rendelkező kisiparosokat hogy anyagellátásuk biztosítása érdekében az igazgatóság által kibocsátott „Vegyi kisiparosok anyagellátásához szükséges adat közlése" c. nyomtatványt kitöltve 1948 november 30-ig az Iparügyi Minisztérium X/4. ügyosztályához (V. Fő.u. 70.) küldjék meg. (A nyomtatvány beszerezhető Budapesten, a Vegyipari Igazgatóságon, VI Teréz körút 39. IV. em., vidéken: a KIOSz és az OKISz szervezeinél)
Anyagkiutalásban 1948 december 1-e után a KIOSz-on keresztül csak azok részesülnek, akik a nyomtatványt már kitöltötték.

Ásványolajforgalmi Részvénytársaság
központi irodái (AFORT)
átköltözött
József Nádor-tér 5-6 sz. alá
Telefon: 183-860

A „Muruta király" és a „halstadti kultúra"

— néphit és tudomány birkózása Baranyában

„Mikor ezt hallottam, olyan kicsi voltam, mint most az unokám — kezdi a beszédét a 83 éves Kótyán János bácsi, törődötten-fuldokolva, félig ülve, félig heverve a kanapén — de már a jószág után tudtam menni. Marhaőrízés közben olyan öregek beszélték, mint most én. Hogy a Bormiszka-i bástyában sok pénz volna, meg aranybul eke, taliga, ha meg tudnák találni. Még a törökjárás előtti lehetett ez: a Tótvárban lakott Muruta, a tótok királya. Megtámadták a törökök, Muruta király menekült, futtában elhányta az aranykanalát, máma is Kalánkutnak hívják azt a dülőt. Muruta királyt a Hajam-dülőbe, ahun most ásnak a múzeumok, elfogták. De a pénzit, aranyát elásta egy pincébe, — most is dobog arra föld szántás közben..."

Tóth Bali gazduram még csak 72 éves — rádiójuk van, villamos szecskavágójuk, a fia most állította át villanyra a kukoricamorzsolót is, — ő már óvatosabb Kótyánéknál: „Én nem tudom, csak hallottam, hogy erre szökött Murud király az ellenség elől, aki a Csiszár-pincénél búit elő. A Viaszpárnánál akkora vízömlés volt, hogy az ellenség nem tudott átmenni rajta. Mit csináljanak? Kupokat hordtak össze sapkába, arra állították a fatengelyes ágyúkat. Ezek a földkupok még most is láthatók, van belőlük vagy kétszáz a töttősi határban. Ezekről ágyúzták Murud királyt, de lehet, hogy Szigetvárt: az igaz, hogy messze van ide, 30 kilométer. A Murud pincéjében nemcsak pénz, sok bor is van. A donga már elkorhadt, de a bor bebörösödött, semmi baja sincs, azt mondják. Mert, hogy valami volt, az biztos."

Közbeszólt a pécsi múzeum. Most összejelásták a jakabhegyi földsáncot s az ennek közelében emelkedő 200 földkúpból is jónéhányat. *Török* Gyula, a pécsi múzeum igazgatója folytatja most is az ásatást s a térdére terített térképvázlaton magyarázza: „A jakabhegyi földsáncot, népiesen Leányvárat, Krisztus előtt 700—600 évvel, a kora vaskorban emelhette az úgynevezett „halstadti kultúrájú nép". Trákok, illírek, vagy venéciaiak voltak és valószínűleg ide a hegyre húzódtak a szkita és preszkita lovasnomád nép betörése elől. A települések megerősítésére emelt földsánc ma is 3 kilométer hosszú és 5—10 méter magas. Ezen belülre vonult a nép a harc idején, de a halottakat nem a lakóhelyükön, hanem a sánconkívüli temetőben és a Kővágótöttösről felvezető útjuk mentén helyezték el mindkét oldalon. Máglyát raktak és a díszes ruhájába öltöztetett halottakat elégették. A ruha díszei persze megolvadtak s így az arasznyi vastag máglyamaradványok feketje sávjában csak aranycseppeket, csontdarabkákat találunk. De amikor a halott elégett, a máglya faszenes maradványára rátették égetett agyageedényeiket, férfihalottnál a fegyvereit is, nőnél gyöngyökkel hímzett ruhaneműket, továbbá a zablát és egyéb lószerszámokat, sőt kocsit is, mert vallási felfogásuk azt tartotta, hogy a halott a túlvilágon nemcsak eszik, hanem kocsizik is. Számos erre való tárgyat találtunk eddig: primitív bronzbaltát, fejlettebb vasszekercét, vaslándzsát, vastőrt, bronz zablát, lószerszám-díszt, 2 méter nagyságú, úgynevezett urnakocsi részeket, a kocsirúd végére mintázott állatfejeket, gyöngyöket aranybádogból, üvegből."

Melyiknek van igaza? A tudománynak, amely azt állítja, hogy a kővágótöttösi földkupok temetkezőhelyek, vagy a néphitnek, amely kád aranyakat, „bebörösödött bort", „ágyúhalmokat" sejt bennük? A falu két párra szakadt. Az öregek, Bali gazdával az élükön, még most sem hiszik, hogy „az igazgató úrnak lenne igaza", de a fáradságot sem veszik, hogy felmásszanak a Jakabhegyre és meggyőződjenek a valóságról. A fiatalabbak hite azonban megrendül a népmondában.

Az EPOSz fiataljai is közbeléptek végül: bejelentették *Varga* János tanítónak, hogy ők tudni akarják az igazságot és felajánlják kézkezük munkáját a pécsi múzeumnak: ásattasson fel a falu szélén is egy ilyen földhalmot. Török igazgató elfogadta az ajánlatot és most együtt ás a tudományéhes EPOSz-ifjakkal, akik buzgón és izzadtan lapátolják a földet, emelik az óriás köveket a Hajam-dülőben, s közben tréfásan biztatják egymást: „Nyald meg az ásó végit, hátha boros!"

De bizony nem „boros"! — Tudják ezt a töttösi ifjak is. Nem is bort, nem is aranyekét kutatnak, mégis lelkesen dolgoznak. *Buzás* Jóska végtelen gondossággal és érdeklődéssel szitálja ki a széndarabkák közül a legapróbb bronzcseppet, tűrejet, csontdarabkát is. És mikor a „régi vallás hívei", az öregek is odakívánciskodnak, — még mindig hitetlenül — a 2600 éves sírhoz, diadalmasan magasra emeli a rostát: a mondaőrző öregeknek is látniok kell a valóságot. Murud király aranyekéje apró szándarabkákká omlott. Győzött a tudomány Baranya egy kis falujában.

Ujlaki Kálmán

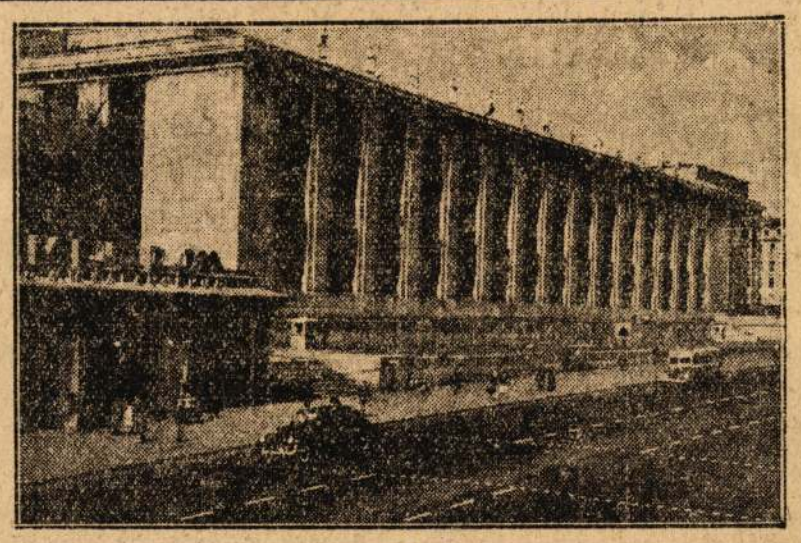

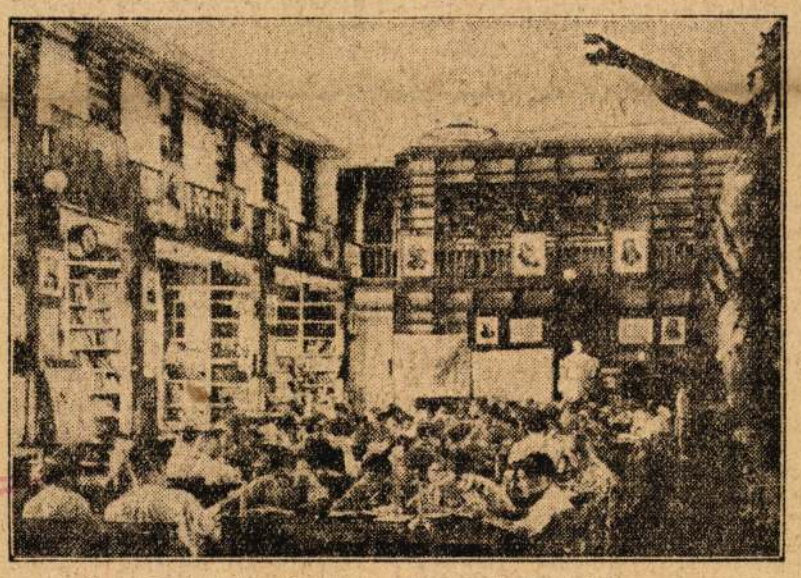

A moszkvai Lenin-könyvtárnak, a világ egyik leghatalmasabb és legmodernebb könyvtárának új épülete 1947-ben épült. 10 millió könyv áll itt az olvasók rendelkezésére. A könyveket kis villamosvasút szállítja a raktárakból az olvasótermekbe és így a kiszolgálás percek alatt bonyolódik le. A felső kép a Lenin-könyvtár új moszkvai székházát, az alsó az egyik ifjúsági olvasótermet ábrázolja.

„Az orosz művészet nagyjai azért küzdöttek, hogy a művészetet a dolgozó nép szolgálatába állítsák"

Ünnepélyesen megnyílt az „Orosz festészet az 1917-es forradalomig"-kiállítás

Rendkívül érdekes és tanulságos kiállítás nyílt meg szerda délben a Szépművészeti Múzeumban: a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság mutatja be reprodukciókban az orosz festészetet az 1917-es forradalomig. *Ék Sándor* elvtárs válogatása valóban szemléletes képet ad az orosz festészet fejlődéséről a XV. század ikonjaitól *Rjepinnek*, a forradalmi demokraták legjobb hagyományait őrző, az osztályellentétek feszült atmoszféráját, a forradalom előtti légkört érzékeltető remekműveiig.

A megnyitó ünnepségen, amelyen *Szakasits* Árpád elvtárs, köztársasági elnök is megjelent, *Szántó* Rezsőnek, az MSzMT főtitkárának bevezetője után *Bálka* László elvtárs államtitkár hangsúlyozta, hogy a marxizmus-leninizmus világnézetét meg kell ismernünk, mint kultúrát, mint filozófiát, mint művészetet is. — Ez a kiállítás — mondotta — arra tanít, hogy

az igazi művészet és az igazi forradalom együtt halad,

mert mindketto a nép nagy szívében érik tetté.

Szmirnov szovjet nagykövetségi tanácsos beszédében hangsúlyozta, hogy az orosz művészet mindig kitűnt azáltal, hogy mélyen behatolt a kor eseményeinek lényegébe. *Puskin* és *Tolsztoj*, *Rjepin* és *Szurikov*, *Glinka* és *Csajkovszkij*, *Gogoly* és *Szaltikov-Scsedrin* és még sok más művész nagyszerű alkotásaikban zseniális tükörképekben mutatják meg az orosz valóság lényeges vonásait, a társadalmi ellentmondásokat, mélyen feltárják Oroszország társadalmi erőinek ütközését, az orosz nép lelkét, bátor harcát a szabadságért.

A XIX. század nagy realistái kemény ítéletet mondtak az önkényuralomról, a hivatásukat a valóság megismertetésében és hű ábrázolásában, a nép szolgálatában látták.

A forradalmár demokraták, *Bjelinszkij*, *Csernisevszkij* és *Dobroljubov* állhatatosan küzdöttek azért, hogy a művészetet a dolgozó nép szolgálatába állítsák.

— A burzsoá-dekadens művészet — folytatta Szmirnov, — ideológiailag összefogott a fasizmussal a világ népeinek szabadsága és a civilizáció ellen indított harcában. Pesszimizmust és szűkkörű individualizmust prédikál, az emberi kapcsolatok alapjául a kölcsönös gyűlöletet hirdeti. A burzsoá művészet hanyatlása, amely a kapitalista rendszer hanyatlásának következménye, jellemző az egész burzsoá kultúra mai állapotára.

A mai társadalom haladó erői harcolnak a reakciós művészet ellen.

Az élet igazi ábrázolása harc az eltorzítás, a realizmus harc az antirealizmus, a humanizmus harc a zoologizmus, az ember állattá-formálása ellen. Ebben a harcban a szovjet művészetet vezető hely illeti meg — fejezte be Szmirnov tanácsos.

A megnyitás után a köztársasági elnök és a jelenlévők megtekintették a kiállítást.

November 4—11-ig szovjet filmeket játszanak a premier mozik

A nagy októberi szocialista forradalom 31. évfordulóját megünnepli az egész magyar társadalom. *Az évforduló tiszteletére a november 4—11-i héten a budapesti premier filmszínházakban csak szovjet filmet játszanak.* Ez alkalommal tűzlik műsorra a szovjet filmgyártás kiemelkedő alkotását, a Sztálin-díjnyertes *„Szibériai rapszódiá"*-t.

Major Tamás a moszkvai Művész Színházról

Major Tamás, a Nemzeti Színház igazgatója a következőket mondotta Moszkvában *a Szovjet Tájékoztató Iroda* munkatársának:

— A Moszkvai Művész Színház fennállásának első napjától kezdve a haladó eszmék kifejezője lett és arra törekedett, hogy mélyen és a valóságnak megfelelően fejezze ki a művészetben az emberiség feletti erőszak és önkény elleni tiltakozását. Az alkotó fejlődés útját azonban valójában a nagy szocialista forradalom nyitotta meg a Művész Színház számára. A színház a szovjet rendezők és színészek egész gárdáját nevelte ki, olyan műveket hozott létre, amelyek az új szovjetembert mutatják be. Emellett sokat tett a színház a széles tömegek művészi neveléséért is.

KULTÚRHIRADÓ

ELHALASZTOTTÁK A MAGYAR SZÍNHÁZ szombatra tervezett Illyés-bemutatóját a jövő hét csütörtökére. Major Tamás elvtárs, a Nemzeti Színház igazgatója ugyanis a rossz időjárás miatt repülőgéppel még nem indulhatott el Moszkvából.

KÖNYVAJÁNDÉKOT KAP A KOMSZOMOL-KIÁLLÍTÁS 30.000-ik látogatója a MINSz-től. A Nemzeti Múzeumban rendezett kiállítás iránt egyébként igen nagy az érdeklődés, az első három nap alatt több, mint 15.000 látogató tekintette meg.

A SZABADMŰVELŐDÉSI FELÜGYELŐK kétnapos értekezlete volt a kultuszminisztériumban. A résztvevők megvitatták a téli hónapok munkatervét. Ezúttal mutatkozott be Kiss József elvtárs, a tanács új főtitkára is.

VÉGRE
bemutatásra kerül a szezon várvavárt SZINES zenés filmeseménye:

Szibériai rapszódia

Főszereplők: DRUZSNYIKOV és MARINA LADININA
Rendezte: PIRJEV
Zene: KRJUKOV
ROYAL APOLLÓ
URANIA — CORSO
LLOYD — OMNIA
ATRIUM
TANCSICS (Csepel)
KORZÓ (Ujpest)

Egy csinos fruska ezer kalandja és mulatságos bonyodalma a boldogságig!

Leány a talpán

Főszerelők:
SZEROVA és TUTISKIN
FORUM — SCALA

Színházak és mozik Műsora

Opera: József legenda, Egy faun délutánja, Bálványosvár. Térzene (C. 1 2, OM. III. 1. 7). — **Nemzeti:** A fösvény (Egressy-bérl. 1. fél 8). — **Magyar:** Nincs előadás. — **Madách:** A béke szigete (fél 8) — **Városi:** Székesfővárosi Zenekar (Kiemperer, 8). — **Vig:** Estére jóbarát érkezik... (fél 8). — **Belvárosi:** Az ördög cimborája (fél 8). — **Művész:** Édes fiaim (fél 8). — **Kiskamara:** Uriemberek (fél 8) — **Pesti:** Különös házasság (fél 8) — **Modern:** Az alvó férj (fél 8). — **Fővárosi Operett:** Nem nősülök (fél 8). — **Pódium:** Az ügyvéd és a férje (8). — **Royal Revü:** Hölgydömtúli szerelem (fél 8). — **Józsefvárosi:** Mélyek a gyökerek (fél 8). — **Kamara Variété:** Női kiszolgálás (8). — **Optimisták:** Tisztelet a bevételnek (fél 9). — **Mesebarlang** (bábszínház): Mesemúsor (5).

VÁLTSON
mozibérletet
OLCSÓBB!

MOZIK MUSORA

ATRIUM, (Telefon: 160—955.)
Szibériai rapszódia, 4, negyed 7, fél 9, sz. v. ü. fél 2-kor is.
CORSO (Telefon: 182—818):
Szibériai rapszódia, 4, negyed 7, fél 9, sz. v. ü. 2-kor is.
FÓRUM (Telefon: 189—707):
Leány a talpán fél 5, fél 7, fél 9, sz. v. ü. fél 3-kor is.
LLOYD (Telefon: 123—043):
Szibériai rapszódia, fél 5, háromnegyed 7 9, sz. v. ü fél 3-kor is.
OMNIA, (Telefon: 139—693.)
Szibériai rapszódia, 4, negyed 7, 9, sz. v. ü. 2-kor is.
ROYAL APOLLO (T.: 222—656):
Szibériai rapszódia, fél 5, háromnegyed 7, 9, sz. v. fél 3-kor is.
SCALA (Telefon: 120—150):
Leány a talpán 5, 7, 9, sz. v. ü. 3-kor is.
URANIA (Telefon: 136-888):
Szibériai rapszódia, 4, negyed 7, fél 9.
KORZO, Ujpest:
Szibériai rapszódia, 4, negyed 7, fél 8, v. ü 2-kor is.
TANCSICS, Csepel:
Szibériai rapszódia, 4, negyed 7, fél 9, v. ü, 2-kor is
ADY (Tel.: 220—220): Tűz, 4, 6, 8, sz. v. ü. 2-kor is. — ADMIRÁL (Tel.: 256—809.): Ezt látják a csillagok, fél 5, fél 7 fél 9 — ALFA: Express-szerelem, 6, 8, v. ü, 4-kor is. — ALKOTÁS: Támadás 6.25-kor, fél 3, fél 5, fél 7 fél 9 ASTORIA: Sivatagi lázak, háromnegyed 6 háromnegyed 8, v. ü háromnegyed 4-kor is. — BÉKE (Tel.: 401—396). Puskás ember, 6, 8, v. ü. 4-kor is. — BELVÁROSI (Tel.: 184—099): Monsieur Verdoux, XI. 7. Utolsó éjszaka, jobbterem: háromnegyed 4, 6, negyed 9, v., ü. háromnegyed 2-kor is, balterem: 5, negyed 8, vas. és ünn 3-kor is. — BETHLEN (Tel.: 225—013): Monsieur Verdoux, XI. 7 Eskü, fél 4, háromnegyed 6, 8 v. ü fél 2-kor is — BODOGRÁF (Tel.: 139—175.): Holt ösvény titka, baterem 4, 6, 8 v. ü 2-kor is, jobbterem: fél 3 fél 5, fél 7, fél 9 — BUDAI VIGADÓ (Tel.: 257—013.): Tűz, fél 5, fél 7, fél 9 v. ü, fél 3-kor is — CAPITOL (Tel.: 135—820): Elsősosztályosok 11, 1 3, 5, 7, 9 — CITY (Tel.: 128—129.): Elsősosztályosok 4, 6, 8 sz. v. ü. 2-kor is. — CORVIN: Tűz, 4, 6, 8. — DAMJANICH: Kronstadti tengerészek, fél 4, fél 6 fél 8, v. v. fél 2-kor is. — DÉCSI (Tel.: 121—243.): 1948 május 1. Moszkvában és Ujra látnak 5, 7, 9 sz. v. ü 3-kor is. — DÓZSA: Győzelmes visszatérés, háromnegyed 6, háromnegyed 8 v. ü háromnegyed 4-kor is. — ELIT (Tel.: 128—933): Express-szerelem, fél 11 fél 1 fél 3, fél 5, fél 7 fél 9 — ELŐRE: Razzia, 6, 8, v. ü, 4-kor is — ELDORADÓ: Egy életen át, fél 5 fél 7, fél 9, v. ü, fél 2-kor is. — ÉVA: Dubrovszky kapitány 4, 6, 8, v. ü, 2-kor is — FLORIÁN: Express-szerelem, negyed 5, fél 7 háromnegyed 9, v. ü 2-kor is — IPOLY (Tel.: 201—042.): Győzelmes visszatérés, fél 5 fél 7, fél 9 v. ü fél 3-kor is — JÓZSEF ATTILA: Monsieur Verdoux, XI. 7. Utolsó éjszaka, fél 4, háromnegyed 6 8, v. ü fél 2-kor is. — HAZAM (Tel.: 201—541.): Egy életen át fél 4 fél 6 fél 8 v. és ü fél 2 kor is. — HOMÉROS: Uborka a repülőtér gyöngye fél 4 fél 6 fél 8, v. ü, fél 2-kor is — HUNNIA (Tel.: 259—441.): Puskás ember, 4, 6, 8 v. ü, 2-kor is. — KAMARA (Tel.: 423—901.): Elsősosztályosok, fél 11 fél 1 fél 3 fél 5 fél 7, fél 9. — KOSSUTH (Tel.: 196—204): Tűz, fél 5, fél 7 fél 9 sz. v. ü, fél 3-kor is — KÖRÚTI HIRADÓ (Tel.: 222—192.): Magyar filmhiradó a legfrissebb hazai eseményekkel. Mezei csókor művészi szovjet zenésfilm. Atom Tomy új színes rajzfilm. Szovjetunió hírei, friss hírek a szocializmus országából. A játékok birodalma, művészi francia kultúrfilm. Magyar világhiradó hírek az öt világrészből, mindennap reggel 9-től este 11-ig — KULTÚR (Tel.: 329—175.): Timur és bandája, fél 5, fél 7 fél 9, v ü, fél 3-kor is. — MAROS (Tel.: 138—661.): Kronstadti tengerészek fél 4, fél 6, fél 8, v. ü fél 2-kor is. — MARX (Tel.: 424—313.): Orosz kérdés 4, 6, 8, v. ü. 2-kor is. — NAP: Puskás ember 4, 6, 8 v. ü, 2-kor is — NÉP (Tel.: 401—327.): Muzsika szárnyán, 4, 6, 8 v. ü, 2-kor is. — ÓBUDA: Csapajev 4, 6, 8, v ü, 2 kor is. — OLYMPIA: Győzelmes visszatérés fél 11, fél 1, fél 3, fél 5, fél 7, fél 9 — OTTHON: Győzelmes visszatérés fél 4, fél 6, fél 8, v. ü, fél 2-kor is. — PALACE (Tel.: 222—426.): Tűz, 11, 1 3, 5, 7, 9 — PARTIZÁN: Professzor ur válaszon, 4 6 8, v ü. 2-kor is. — PATRIA (Tel.: 221—043): Boszorkánykonyha, XI 7. Utolsó éjszaka fél 5, fél 7, fél 9 v. ü, fél 3-kor is. — PHÖNIX: Kigyulnak a fények, XI 7 Vasöklü Boedán 11 1 3, 5, 7, 9. — PETŐFI (Tel.: 227—128.): Győzelmes visszatérés, fél 4 fél 6, fél 8, v. ü, fél 2-kor is. — RÁDAI: Puskás ember 4 6, 8 v ü 2-kor is — ROXY (Tel.: 226—419.): Győzelmes visszatérés, 11, 1, 3, 5, 7 9. — SAVOY (Tel.: 138—195.): Orosz kérdés 4 6, 8, v. ü, 2-kor is — STUDIÓ: Lenin 1918, 4, 6, 8 v. ü 2-kor is — SZABADSÁG (Tel.: 299—505.): Monsieu Verdoux, XI 7 Eskü 4 negyed 7 fél 9 v ü 2-kor is — TINÓDY (Tel.: 224—400.): Boszorkánykonyha, XI 7. Eskü, 4, 6, 8 v ü, 2-kor is. — TÁTRA (Tel.: 139—430.): Kronstadti tengerészek, 4, 6 8, v. ü 1 3 5, 7, 9. — TURÁN (Tel.: 125—878.): Orosz kérdés, 11, 1 3, 5 7, 9 — UGOCSA (Tel.: 181—146.): Timur és bandája fél 4 fél 6 fél 8, v. ü fél 2-kor is. — UJLAKI: Expresszerelem, 4 6 8 v ü. 2-kor is. — VESTA: Kigyulnak a fények, XI. 7 Vasöklü Boedán 10, 12 2, 4, 6 8. — ZUGLÓI: Puskás ember, fél 5, fél 7, fél 9, v. ü, fél 3-kor is

HANGVERSENYEK

Székesfővárosi Zenekar

Liszt: Esztergomi mise. Bárdos: Alexis, Vez.: Bárdos, Közr.: Budavári kórus, nov. 11. esüt. 8. Zeneakadémia. Jegyek: Népművelés. Koncert. Rózsavölgyi.

I. évfolyam, 105. szám — Ára 1 pengő — 1945 május 25, péntek

Szabadság

DEMOKRATIKUS NAPILAP

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

BARCS SÁNDOR, DARVAS JÓZSEF, GÁBOR ANDOR, ZILAHY LAJOS

Közbeszólás

hangzott el tegnap a Kis Ujságban az egyoldalú táplálkozás ellen, mert hát zöldfőzelékre és gyümölcsre is szüksége van az emberi szervezetnek... E sose hallott bölcsességet másik meglepő állítás követi: a Budapesten árult primőröket nem tudja megfizetni a munkás és a kistisztviselő. Mi — kik makacsul hiszünk a logikus következtetésekben — úgy véltük, a közellátási miniszter úr felé száll ez a közbeszólás. Hiszen tudtunkkal közellátási tárca is van az ideiglenes nemzeti kormányban. De a közbeszóló nyilvánvaló oldalcélzással ezt írja: „A burgonyával és hagymával történt bűvészmutatványokat a budapestiek megtapsolták, ennek a műsorszámnak vége..." Hát igaz. Valóban a bűvészettel határos dolog volt szállítóeszközök és anyagi lehetőségek nélkül burgonyaszállítmányokkal megmenteni az éhhaláltól Budapestet. Az is igaz, hogy Budapest népének minden oka megvolt a tapsra. De ha a közbeszóló Vas Zoltán városmentő munkáját cinikus és rosszul kendőzött célzással „bűvészmutatványnak" nevezi, akkor Budapest dolgozóinak is volna néhány szerény kérdése a Kis Ujsághoz: Hogy is volt ama Vásáry-féle nyilatkozattal, amely bűvész módra eltüntette Budapest üzleteiből az élelmiszert? Ha Vas Zoltánnak sikerült burgonyásvagonok százait bűvészkedni a fővárosba, a közellátási miniszter úr derülátó nyilatkozatai mikor bűvészkednek már némi „primőrt" a munkások és kishivatalnokok asztalára? S miért ilyen átlátszó, a főváros legnépszerűbb rohammunkásáról visszapattanó „közbeszólásokkal" akarják kiköszörülni egyes urak a — csorbát...?

•

Ismételten

szót emel egyik laptársunk a házak lakóinak igazoltatása ellen. Nem tudjuk megérteni, miért ez a nagy méltatlankodás. Mi nagyon is helyesnek tartjuk az ötletet, még akkor is, ha, amint laptársunk írja, a munkahelyeken már megtörténtek, vagy folyamatban vannak is az igazolások. Ugy gondoljuk, inkább legyen valaki kétszer igazolva, mint egyszer sem, mert ez olyan kérdés, aminél nem szabad tévedni. A demokratikus Magyarország léte, vagy nem léte sokban ezen is múlik. Ezzel bizonyára tisztában van a lap mögött álló párt is. Annál érthetetlenebb tehát makacs állásfoglalása, amit a lakók igazolásával szemben elfoglal.

Nem szabad elfelejteni, hogy vannak emberek, akik munkahelyükön nem politizáltak, de annál inkább hintették a nyilas propaganda konkolyát o d a h a z a. Azután ma még igen sok ember nem dolgozik, sem gyárban, sem hivatalban, sem máshol, hanem régi tartalékaiból, vagy feketézésből él. Igen nagy számban éppen a mult rezsim bűnösei azok, akik igy igyekszenek megbújni és megkerülni az igazolásokat. Ezeket a „szabadfoglalkozásúakat" igenis igazoló eljárás alá kell vonni, még pedig sürgősen.

A Teleki-téri, vagy a tőzsde előtti feketepiacnak természetesen nincs igazolóbizottsága, mely az ott sürgölődő spekulánsok ellen megindítaná az igazoltatást. Hiába is lenne: ezt talán a délutáni bulvárlap is elismeri. Már pedig e z e k e t a k é t é s e l e m e k e t minden képpen igazoltatni kell. Aki ez ellen a gondolat ellen fordul, arról azt kell hinnünk, hogy fél az igazoltatástól S aki fél, annak bizonyára oka is van rá. Ismételjük: a házak lakóit igazoltatni kell. Ez a demokratikus pártok kötelessége.

Szálasi, Beregffy és társai kiadását kéri a kormány a szövetségesektől

A kormány, a Szabadság értesülése szerint, a Szövetséges Ellenőrző Bizottsághoz fordult és kérte, hogy Szálasi Ferencet, Beregffy-Berger Károlyt, báró Kemény Gábort és a Németország területén a szövetséges hadseregek fogságába került többi nyilas bandität adják ki Magyarországnak, hogy Budapesten a Népbíróság előtt felelhessenek országrontó bűnsorozatukért.

Éjszaka megérkezett a deportáltak első vonata Budapestre

A Bécs melletti Lichtenwörtből négyszázhatvan elhurcolt jött haza

A Ferencváros pályaudvarára, a péntekre virradó éjszaka egy vasúti szerelvény futott be, a könnyek, a bánat és a gyász vonata. Négyszázhatvan deportáltat hozott haza a vonat a Bécs melletti Lichtenwörtből, ahová erőszakkal cipelték el a családi otthonokból az ártatlan embereket.

A pályaudvaron dr. Benedek László, járványügyi biztos fogadta az első Budapestre érkező deportált vonatot. Előzőleg értesítette Vas Zoltán polgármestert, hogy szállítóeszközökre van szükség a hazatértek beszállítására a városba és a vonat érkezése előtt már ott állottak a villamoskocsik: az élet jelképei azok előtt, akik a halál kamrájának előszobájából tértek vissza.

Mindnyájan hálatelten beszélnek arról, hogy a felszabadító Vörös Hadsereg tagjai mennyi gonddal törödtek velük, igyekeztek a sok szenvedéstől és nélkülözéstől leromlott testi állaptukat megjavítani. A gondos ápolás magyarázata az is, hogy nincs közöttük egyetlen fertőzött, egyetlen tífuszgyanús sem.

A ferencvárosi pályaudvaron az éjszakában megindult a vagónok kirakodása.

Elsősorban a súlyosabb amputáltakat, s az idősebbeket vitték át a villamoskocsikra.

A hazatértek nagyrésze budapesti, huszonhat a Duna-Tisza közéről való. Legtöbbjük nő. Benedek László doktor a Zsidókórházban akarta elhelyezni valamennyit, de átmenetileg

első éjszakára 160 a Szent István kórházba került, 100 az Erzsébet Nőiskolába, a többi pedig — az otthonába.

Ezek természetesen olyanok, akik háziápolással is visszanyerhetik egészségüket és munkaképességüket. Pénteken délután a két szükség-elhelyezésből valamennyi gyógyulásra, orvosi kezelésre szoruló a Zsidó-kórházba kerül. A polgármester intézkedett, hogy ott kettős élelmiszeradagot kapjanak, sok cukrot, zöld-főzeléket, vitamindús ételeket!

Franciaországban államosítják a bánya- és villamossági ipart

Megegyezés Sanfranciscóban a világbiztonsági kérdésben

San Franciscóból a mai rádió jelentése örvendetes hírt ad tudtul a világnak: az öt vezető nagyhatalom, a Szovjetunió, Egyesült Államok, Nagybritannia, Kína és Franciaország képviselői között létrejött az egyesség a világbiztonsági szervezet egyik legfontosabb kérdésében, abban, mely elismeri és lehetővé teszi

a regionális békebiztosító szerződéseket.

Tudvalevő, hogy a regionális egyezmények ellen bizonyos körökben erős ellenállást fejtettek ki. Kényelmetlennek tartották, hogy például a Szovjetunió a környező kelet- és középeurópai államokkal külön megállapodást köthessen minden kívülről jövő támadás közös kivédésére. Ezenkívül megtalálták a megegyezés formuláját

a mandátumok kérdésében is.

Erről azonban még hiányoznak a részletek, úgyhogy e pillanatban még nem tudjuk, milyen értelmű és terjedelmű az egyesség.

Angliában

megindult a választási kampány. A pártok egymásután bocsátják ki felhívásaikat és jelöltlistáikat, amikből kitűnik, hogy a konzervatívpárt 528, a munkáspárt 468, a liberális párt 199, a kommunistapárt 22 kerületben állít jelöltet. Összesen 640 parlamenti mandátumért áll a harc, miután a parlamentet 25 hellyel bővítették ki egyes választókerületek kettéosztásával. A legutóbbi választáson, melyet 1935-ben tartottak, körülbelül 24 millió szavazó vett részt. A választási küzdelem elég élesnek ígérkezik, főleg azután, hogy a munkáspárt végrehajtóbizottsága kimondotta a végleges szakítást Churchill pártjával, kijelentette, hogy a konzervatívokkal nem lép többé koalicióba.

De Gaulle fontos társadalmi reformokat jelentett be

Párisból jelentik, hogy a francia nemzeti ellenállás köreiben általános tetszéssel fogadták de Gaulle tábornok szerdai beszédét, melyben tudomásul adta, hogy a francia kormány rövidesen törvényjavaslatot nyut be a szénbányaipar és a villamossági ipar államosításáról. A szakszervezeti tanács szóvivője kijelentette, hogy ez a beszéd megnyugtatóan hatott a munkásságra, mert e reformok nélkül lehetetlen lett volna a nemzeti egységet fenntartani.

De Gaulle beszédében azt is hangoztatta, hogy Franciaországnak keményen kell dolgoznia, hogy leküzdje az áruhiányt és összhangba hozza a piaci árakat és a munkabéreket, mert különben az infláció és a nyomorúság elkerülhetetlen. Az év vége előtt három alapvető fontosságú reformot kíván létrehozni. 1. Az állami közigazgatás modern átszervezését. 2. A bányaipar, a villanytermelés és a hitelszolgáltatás állami ellenőrzés alá vételét. 3. Uj családvédelmi és bevándorlási törvényt, mely lehetővé tegye a megfogyatkozott francia népesség megerősödését.

Nem lép új koalicióba az angol munkáspárt a konzervatívokkal

Londonból jelentik, hogy Churchill új „gondnoksági" kormánya, ahogy a londoni sajtóban nevezik, a hét végén alakul meg, addig a király kérésére a miniszterek hivatalban maradnak.

A munkáspárt végrehajtó bizottsága csütörtökön tartott ülésében elhatározta, hogy bármilyen legyen is az új választások kimenetele, nem lép új szövetséges viszonyba a konzervatívpárttal. Hogy más párttal hajlandó lesz-e koalíciós kormányt vállalni, erről a határozat nem nyilatkozik. A végrehajtó bizottság megállapította a párt választási programját.

Churchill pártja és a munkáspárt között felmerült ellentétekről egyelőre keveset írnak a londoni lapok, csupán azt említik meg, hogy a munkáspárt az újjáépítés érdekében is bizonyos kulcsiparok (bányaipar, vasutak stb.) államosítását követelte, amit viszont a konzervatívok a magántulajdon elve ellen intézett támadásnak tekintettek. A munkáspárt választási programjában első helyen szerepelnek ezek a követelések. A választásokat július 5-ére tűzték ki, de a szavazás eredménye a távol levő katonák szavazatainak hosszadalmas megszámolása és ellenőrzése miatt csak július végén lesz ismeretes.

„Ha ismertem volna a Szovjet erejét..."

Flensburg, május 25. (Reuter.) Jodl vezérezredes, Hitler vezérkari főnöke kijelentette a szövetséges expediciós haderők egyik itteni ellenőrző tisztje előtt, hogy Hitler egy ízben ezt mondotta előtte:

— Ha tudtam volna, milyen ereje van a szovjet hadseregnek, nem támadtam volna meg. (MTI.)

Szabadság
1945 máj. 25

A KÜLPOLITIKA HIREI

Bor-Komarovszki tábornok londoni szerepléséről az Izvesztija megjegyzi, bátorság kell ahhoz, hogy Bor-Komarovszki nyilatkozni merjen a világ előtt. A lengyel nép joggal vádolja őt a varsói vérontás miatt, mert a felkelést azok a reakciósok rendezték, akik a Vörös Hadsereg megérkezése előtt maguknak akarták megszerezni a hatalmat.

—

Két és félmillió deportáltat szállítanak otthonukba az angol-szász és szovjet katonai hatóságok közös megegyezése alapján. Ezzel csütörtökön a világtörténelem egyik legnagyobbszabású hazatelepítési akciója kezdődött. **Másfélmillió szovjet állampolgár indul** Nyugateurópából és egymillió nyugateurópai és amerikai állampolgár tér haza a Vörös Hadsereg által megszállt területekről.

—

Bonomi kormányának lemondását követeli az olasz nemzeti ellenállási mozgalom.

—

Távolkeleti hadszíntéren az amerikai légi haderő tovább fokozza támadásait. Szerdán Tokio ipari negyedeire ötszázötven óriásrepülőgép ötezer tonna gyujtóbombát dobott. Csütörtökön Formosa és Okinawa japán repülőtereit bombázták.

Soroksáron letagadják földjeiket a Volksbund tagjai

Soroksáron a földosztó bizottság a Volksbund tagjainak birtokaiból eddig 67 igénylő között 531 holdat osztott szét. Még 150 föld- és 110 házhelyigénylő ügye van elintézés alatt. Minthogy a Volksbund tagnévsorának csak egy része került meg, nyomozás folyik a teljes létszám megállapítására.

Érdekes, hogy a kinyomozott volksbundisták letagadják földjeiket. Az elpusztult hivatalos feljegyzések hiányában a község vezetőségének kell rábizonyítani a tulajdonjogot, hogy a birtok igénybe vehető legyen.

A Vörös Hadsereg képzőművészeinek tanulmányútja Budapesten

Rendkívül érdekes művészeti esemény színhelye volt csütörtökön a Képzőművészek Szabadszervezetének Andrássy-úti helyisége, ahol a Grekov-studió Budapesten tartózkodó tagjai találkoztak a legkiválóbb magyar festőkkel és szobrászokkal. A Grekov-studió egyike azon művészeti studióknak, melyek a Vörös Hadsereg katonáinak művészi kiképzést adnak. Vezetője a hét katona-festőnek, akik egy hete vannak tanulmányúton Budapesten — a tavaly Sztálin-díjjal kitüntetett Zsukov kapitány.

Az érdeklődők a két terem falait megtöltő kiállítás megtekintése után több mint két óra hosszat beszélgettek a Grekov-studió tagjaival a Szovjetunió képzőművészetéről. A Vörös Hadsereg magyar származású főhadnagya — Ék Sándor, maga is kiváló festő, — tartott beszámolót s ő tolmácsolta a Grekov-studió tagjainak érdekes magyarázatait a Szovjetunió művészetéről. Elmondta, hogy a Szovjetunió képzőművészete kilábolt az európai festészet betegségéből, a formalizmusból, de nem a naturalizmushoz tért vissza, hanem megvalósította a formájában nemzeti, tartalmában szocialista realizmust.

A Szovjetunió művészei, akik megtalálták az utat a néphez, tudják, hogy a művésznek társadalmi, történelmi ismeretekre van szüksége s azt is tudják, hogy az a művészi alkotás, amely nélkülözi a tartalmi mondanivalót, csak üres formalizmus lehet. Ezt Zsukov kapitány jellemezte legjobban, aki egy kérdésre, hogy miért ilyen irányú a szovjet festészetnek fejlődése, ezt felelte:

— Mert mi a népnek festünk, annak az orosz népnek, mely igényli a képeket, igényli a középületek falain a freskókat, igényli az igaz, nagy művészetet... Így aztán érthető, hogy míg a magyar festők azon csodálkoznak, hogy a Szovjetunióban a művészek a legtöbbet kereső rétegek közé tartoznak, az orosz festőknek a magyar művészek nyomorán kell csodálkozniok.

A Vörös Hadsereg festőművészei elmentek az orosz parlamenterek meggyilkolásának szomorú színhelyére is, hogy lefesthessék ezt a vidéket a náci gaztettről készülő képeikhez. Ennek a készülő moszkvai kiállításnak a látogatói láthatják majd Budapest derékba tört hídjait, az ostrom által megsebzett utcákat s a felszabadult Budapest életét. A megbeszélés Zsukov kapitány szavaival ért véget:

— Remélem — mondotta —, hogy a jövőben kölcsönös tárlatok útján ismerheti meg a két ország népe egymás művészetét, nemcsak vázlatokban, de legjelentősebb alkotásaikban is.

— e —

Vasenol
testápoló púder
Szilágyi gyógyszer. vegy. labor,
Szász Károly-u. 1.

Az „Uj Színház" gárdája
május 27-én, vasárnap d. u. ½3-kor
Munkáselőadást
tart a Vasmunkások részére
Színre kerül dr. Breitner—Lóránd
zenés darabja
„Pitypalaty"
operett 3 felvonásban.
Uj Színház, Rózsa-u. 50.

Nem jutott föld rákospalotai házhelyigénylőnek

Rákospalotán ötszáz igénylő jelentkezett a földosztás során. *86 igénylő között 307 hold föld került szétosztásra.* Két-, három-, öt- és nyolcholdas birtokokat kaptak ezek a Károlyi-birtokból. Megfelelő terület hiánya miatt *nem kerülhetett sor a házhelyigények kielégítésére.* Sok fellebbezés érkezett a vármegyei földbirtokrendező tanácshoz. Hír szerint a közeli községek igénybevehető birtokainak felosztása során kapnak földet, illetőleg házhelyet a rákospalotai igénylők.

PANASZTÁVIRAT

Egyes nagybankok és vállalatok pályázatot hirdettek a megüresedett orvosi állások betöltésére. Miért sietnek? Okvetlenül meg kell várni az orvosi igazolásokat. Ezt ajánlja egy orvos, akit „bizonyos okok miatt" kidobtak az állásából és helyét ma is egy MONE-vezető bitorolja. G. V. dr.

Stop

Miért nem hajtják végre még a rehabilitációs rendeletet? Továbbá, hol és mikor kell jelentkezni az első házhelyekért? Besse Károly, (Üllői-út 120.)

Stop

Az első világháborúban egész vagyonunkat hadikölcsönbe fektettük. Így aztán férjem halála után nyugdíjból éltem. Most már nem élhetek abból, mert az havi 174 pengő 50 fillér. Az ostrom alatt a németek és a nyilasok teljesen kifosztottak. Hetvenötéves, beteg asszony vagyok. Sokan vagyunk ilyen szerencsétlenek. Mi lesz velünk? Özv. dr. Sch. S.-né (V., Arany János-utca 9).

Stop

A deportáltakról szóló hírek között hiába keressük, mi történt azzal a sokezer munkaszolgálatossal, akit a nyilasok tavaly novemberben Fertőrákosra, a németek pedig onnan idén márciusban Ausztriába hurcoltak. Nem lehetne hivatalosan kutatni utánuk? Dr. Steinitz Imréné.

Stop

Összebombázott házban lakom. Lakásom nagyrésze ma is tele van törmelékkel. A mellékhelyiségek nem használhatók. Irásos beadványomra a Közmunkák Tanácsa nem válaszol. Kemény Gusztávné, (Rózsa-utca 16.)

Stop

Zokszó nélkül hordjuk a szemetet és össuk a szemétgödröt, csak az nem értjük, miért fizessünk felemelt szemétpénzt a házmesternek. Füzesi János tanár (XIV., Thököly-út 97).

Stop

Kire értette Székely Dezső úr, Budapest újjáépítéséről szólván, hogy a kereseti viszonyok kedvezőek? Ha a feketézőkre értette, igaza van. De akkor az újjáépítés költségeit is a feketézőkkel fizettessék és ne velünk, dolgozókkal, akik kenyeret is alig vásárolhatunk a fizetésünkből. Dr. A. S., (Bajcsy-Zsilinszky E.-út 15/e.)

Stop

A pártközi bizottság ülésén Székely Dezső százszázalékos lakbéremelést indítványozott azon a címen, hogy a kereseti viszonyok kedvezőek. A láncolók, feketézők, áruhalmozók a lakosságnak legfeljebb 15 százalékát teszik ki, de sokszorosát keresik annak, amit a 85 százalék keres. Valahogyan meg kell találni a módját, hogy ezt a 15 százalékot rákényszerítsék a közterhek megfelelő arányú viselésére. Mert eddig még csak adót sem fizettek. D. H., (Barosss-utca 75.)

Stop—Stop—Stop

Bajcsy-Zsilinszky Endre temetése

Vas Zoltán polgármester Bajcsy-Zsilinszky Endre temetése alkalmából az alábbi felhívást intézi Budapest közönségéhez:

Május 27-én délelőtt 10 órakor a Kossuth Lajos-térről indulva adjuk meg a végtisztességet Bajcsy-Zsilinszky Endrének, a nemzet nagy halottjának, aki életét adta a magyar szabadság ügyéért és a demokratikus Magyarországért.

Nagy halottunk emléke iránt érzett hálánk külső jeleként lobogózzuk fel e napon a székesfőváros minden házát gyász- és nemzetiszínű lobogóval.

A temetési menet az alábbi útvonalon vonul végig: Kossuth Lajos-tér — Alkotmány-utca—Bajcsy Zsilinszky-út — Somogyi Béla-út — Rákóczi-út — Blaha Lujza-térig.

Felkérem a székesfőváros lakóit, hogy akik ezen az útvonalon laknak, lakásuk utcára eső oldalát méltóan díszítsék fel.

A magyarság nagy halottjának emléke iránt érzett hálánkat rójuk le azzal, hogy a temetési szertartáson mindnyájan részt veszünk.

VAS ZOLTÁN s. k.
polgármester

★

Az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnöke a következő levelet intézte Bajcsy-Zsilinszky Endre özvegyéhez:

A magyar minisztertanács előterjesztésére az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnöksége nevében vértanúhalált halt férjét, Bajcsy-Zsilinszky Endre szkv. századost 1944. évi december hó 24-ével 1944 december 24-i ranggal szolgálatonkívüli viszonyban vezérőrnaggyá kinevezem.

Kelt Budapesten, 1945. évi május hó 23-án.

Dr. Zsedényi Béla s. k.
az Ideiglenes Nemzetgyűlés elnöke.

A háztulajdonos kötelessége az utca-locsolás

Polgármesteri rendelet jelent meg, amely kötelezi a ház- és telektulajdonosokat, hogy az ingatlan előtti gyalogutat és úttestet nemcsak a reggeli kapunyitás előtt, de ha szükséges, napközben többször is letisztítassák és fellocsoltassák.

Ahol a háztulajdonos ismeretlen helyen tartózkodik és a házak lakatlanok, a tisztogatást a szomszédos ház- és tömbmegbizottak, a ház- és segédházfelügyelők igénybevételével kötelesek végrehajtani. A rendelet megszegőit pénzbüntetéssel, kötelező közmunkával, vagy internálással sujtják.

Nem igazolták a Nemzeti Múzeum tizenegy tisztviselőjét

A Nemzeti Múzeum igazolóbizottsága csütörtökön tartott ülésén tizenegy múzeumi tisztviselőt nem igazolt. Ezek a következők: dr. Hunyady József I. osztályú könyvtári segédőrt állásvesztésre, dr. Bartiniek Emma főkönyvtárost, Kőszeghy Elemér múzeumi igazgatót és dr. Fettich Nándor múzeumi igazgatót nyugdíjazásra, dr. Domanovszky Sándor egyetemi ny. tanárt, dr. Mauritz Béla egyetemi ny. r. tanárt, dr. Melich János egyetemi ny. r. tanárt és dr. Zimmermann Ágoston egyetemi ny. r. tanárt múzeumi szakértő tanácstagi tisztében nem igazolta és ebben a minőségében állásvesztésre ítélte, dr. Fitz József könyvtári főigazgatót vezetőállásra alkalmatlannak minősitette és az előléptetésből öt évre kizárta, Kalotai Lajos főmérnököt vezető állásra alkalmatlannak minősitette és az előlépésből három évre kizárta, végül dr. Rónai András egyetemi ny. r. tanárt, az Államtudományi Intézet igazgatóját áthelyezésre ítélte és az előlépésből három évre kizárta. A bizottság a továbbiakban 75 tisztviselőt igazolt.

Uj gépekét talált fel egy kazánkovács

Érdekes találmánnyal állított be a Vármegyeházára *Diószegi* Gerzson pesterzsébeti kazánkovács. Elmondotta, *hogy néhány évvel ezelőtt tért haza Amerikából, ahol egy régebbi, saját találmányú ekéjét ma már tizenhat gyár készíti.* Most bemutatott találmánya lényegesen *megkönnyiti és meggyorsitja a szántás munkáját.* Az alig ötmázsányi súlyú gépeke tizenkét szántókéssel van felszerelve és *egy húzásra 160 centiméter szélességben szántja fel a földet.* A nálunk általánosan használt vasekével, két lóval is csak *naponta másfélholdat* lehet felszántani, míg a most bemutatott eke segitségével *nyolc óra alatt hat kataszträlis hold felszántása* válik lehetővé. Ez a hernyótalpas eke *a szántással együtt a boronálást is elvégzi,* teljesen szétmorzsolja, szecskává töri a trágyát s egyúttal féregteleníti a felszántott földet. Pest vármegye már fel is hívta a gyárak figyelmét a találmányra, hogy a feltaláló elkészittethesse az első mintadarabot.

Folyik a munka a csepeli posztógyárban

A csepeli posztógyárban, amelyben az előző években 3000 munkás termelt, most 300 alkalmazottal megindult a gyártás. A posztógyár, hir szerint, *kedvezményes áron forgalomba kerülő szöveteket készit.* A termékek gyári-, üzemi és gazdasági munkások között kerülnek kiosztásra.

Nem minden panaszt közöl a

Szabadság

de mindent igyekszik elintézni!

GÁBOR ANDOR:

„Lassan minden a régiben marad"

— írja egy ferencvárosi munkás a Szabadság szerkesztőségének, elpanaszolván azokat a visszaéléseket, amiket a közmunkarendelet végrehajtása körül tapasztal. A visszaélések, tagadhatatlanul megvannak s a napi sajtó — a mi lapunk is — napról-napra foglalkozik velük. És kiirtja őket azonnal? Aligha, mert a visszaélések száma minden területen igen nagy, szinte azt lehetne mondani, hogy az élők egy bizonyos része állandóan mint visszaélő működik. Ez nem annyit jelent, hogy legyünk türelmesek a visszaélésekkel szemben, hunyjunk szemet előttük, sőt ellenkezőleg: tartsuk nyitva a szemünket, leplezzük le a visszaéléseket és — főként — kiki a maga hatáskörében csatázzon ellenük, tegyen meg mindent arra, hogy kevesebb visszaélés legyen s ne mondja:

— Ez nem reám tartozik, ez nem az én dolgom.

És nem lehet mindig a hatósági intézkedésre várni a visszaélések megszüntetésére. Ha ezer kezük volna a hatóságoknak — de egyelőre az még nincs, csak ezer rendeletük és körlevelük van —, mind az ezer kevés volna a dolgok valóságos rendbehozására. Kiki tehát ott, ahol látja, szaladjon is neki a visszaélésnek. De ehhez az kell, hogy ne legyen az a felfogása, hogy „lassan minden a régiben marad". Akinek ez a felfogása, az már abba is hagyta a nagy harcot, amely nem hónapokra, hanem évekre szól, az már el is dobta a fegyvert, az már hozzá is járult ahhoz, hogy akiknek érdekük, azok keresztül tudják vinni azt a programjukat, hogy „lassan minden a régiben maradjon".

De nem igaz: nem marad. Lassan minden megváltozik. Hogy lassan, ez azt jelenti — figyelmeztetjük rá ferencvárosi munkásolvasónkat, de a többieket is —, ez azt jelenti, hogy nem gyorsan. Nem olyan gyorsan, mint ahogy a változás első napjaiban, amikor a Vörös Hadsereg győzelme következtében olyan hirtelen olyan nagy dolgok változtak meg, azok hitték, akik a változásnak lelkes hívei, feltéve, hogy a változást mások, nem ők, és másokon, nem rajtuk hajtják végre. Ezek, hogy úgy mondjam, „bemondták" a változást és a változásokat s csak hónapok mulva veszik észre, hogy a „bemondással" még nagyon kevés változott s hogy a gyors bemondás után a lassú végrehajtás következik.

A megtett utat ne fessék mindig azon mérni, hogy milyen messze vagyunk még a céltól, hanem sokszor azon, hogy honnan indultunk el. Az egyik szemléletből pesszimizmus, a másikból optimizmus következik. S akinek nagy munkát kell elvégeznie, annak néha nagyobb szüksége van a derülátásra, mint a kosztra, amit eszik, vagy nem eszik.

Tehát: Semmi sem marad a régiben. Ez biztos. Ennek alapja az, ami eddig változott. A többi jön utána. De nem mérföldlépő csizmákkal, hanem — ezen sem kell kétségbeesni — néha topogó gyermektopánnal.

Ék Sándor

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: SZABADSÁG

Megjelent: 1946 OKT 21

Magyar—szovjet barátsági hetet rendeznek Kispesten október 23-tól 31-ig. Ék Sándor festőművész nyitja meg az ünnepi festmény- és képkiállítást, a Moszkvai Művész Színház félévszázados jubileuma alkalmából pedig a WM-gyár színjátszói előadják *Rachmanov „Viharos alkonyat"* című színdarabját.

A m. kir. vallás- és köz
és ügyszám alatt a keb.
rendeletének másolata:

[redacted]asitom a
építészrajzoló
. . . . . .
részére /:lakik: Bpest, I.
Budapest-Visegrád-Nagyma
. . . . . .
utazása alkalmával felmeri
kiállitott és számvevősége
alapján /:.....19.....:/ P. az
. . . . 40 fillért a 127.689.
utaljon ki.- Budapest, 19

Ék Sándor

„FIGYELŐ"
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Szabad Szó

Megjelent: 1949 MÁJ. 21.

Szocialista realizmus a képzőművészetben

A Magyar-Szovjet Társaság szabadegyetemén Ék Sándor mondott előadást „A szocialista realizmus időszerű kérdései a képzőművészetben" címmel.

— A szocialista realizmus követelménye a képzőművészetben — mondotta — az ellentmondásos, állandó mozgásban lévő valóság ábrázolása. Ezért helyezkedik szembe a szocialista realizmus esztétikája a naturalizmus laposságával s a valóságtól elvonatkoztatott formalizmussal egyaránt.

— A képzőművészet történetében több nagy realista korszakot ismerünk. A szocializmust építő korszak realizmusa azonban minden eddiginél magasabbrendű művek létrehozója. Ami a szocialista realizmust az előző korok realizmusától megkülönbözteti, az, hogy ez a *valóságábrázolás a szocializmus felé haladó emberiség harcát és eredményeit tükrözi.* A szocialista realizmusban nem a realizmus igénye az újszerű, hanem az, hogy benne a szocialista valóság tipikus körülmények között megelevenített tipikus alakjai jelennek meg.

igyi m.kir.minisztertől.

rendkivüli körülmények következté-
arra késztették a m.kir.kereskede-
inden olyan kézbesitendő csomag után,
kivül raktáron hever, fekbér sze-
és naponkint 5 fillérben állapitott

és külföldi csomagok, valamint a fi-
után is jár.

r:

elyen a csomag a rendeltetési posta-

REMBRANDT HA

UTÁN, XI

ZICK, JAN

Z VAN RIJN (1606—1669)
. SZÁZAD

MBRANDT,
HUNDERT

—

.

épmás

er Dame

—

0 — Leinwand

Ék. Sándor

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 322. l.
326. l.

Szegi P:
a műtárgyak gondozása

elnök

ó Jenő
m. tanár urnak

P É C S

Ék Sándor

Szabad Művészet

1957. 444. l.

Képpel

Szegi P.:

A M. Madona a trabad-sajárt

az 1941. évi

alapján v

12	13	14
VII. **Alapok és alapítványok bevételei**	**VIII.** **Átfutó bevételek**	**Együtt (I.—VIII.)**
Alapok bevételei (Testnevelési díj alap, Ifjúsági könyvtári alap, Évkönyv (értesítő) alap Tanulmányi kirándulási alap, Ifjúsági segélyző alap, Önképzőköri díj alap, Ipariskolai tanulóotthon (diákasztal) tartaléktőke alap, Ipariskolai I. Á. S. alap, Ipariskolai anyag- és szerszámhasználati díj (ahol forgótőkeszámadás nincsen) és egyéb alapszerűen kezelt pénzek). *Alapítványok bevételei. Menza díj alap* (ipariskoláknál)	*Téves elszámolásokból eredő bevételek* (pl. a tanulók részéről tévesen befizetett díjak visszautalása stb.) *Számadási keresztülvezetések. Tanulóotthoni* (diákasztali) *beszerzésekre az igazgató részéről adott ellátmányok bevételezése. Horthy Miklós ösztöndíjakra és egyéb ösztöndíjakra kiutalt összegek. Ipariskoláknál vezetett külön számadások* (pl. forgótőke, tanfolyam stb.) *havi forgalmi* (bevételi) *összegei. Anyag- és szerszámhasználati díjak* (ahol van forgótőke számadás). *Orvosi vizsgálati díj* (ipariskoláknál).	Ebbe a hasábba a 9., valamint a 10., 11., 12. és 13. hasábokba beírt összegeket kell könyvelni.

Ék Sándor

Szabad Művészet

1952. 2. n. 75. l. 76. l.
77. l.
78. l.

Szegi P.:

É. S. munkái

Képeszel

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
276. 1929.
Érk. 1929 év julius hó 27 n.

forgalmát veszélyezte

Minthogy az

tartozik, a szükséges

engem is értesiteni s

1 drb. melléklet.

Ék Sándor

Szabad Művészet

1952. 107. l

Szegi P:

Petőfi-ábrázolások a II. M. képem kiállon

[illegible]

[illegible]

zgató. h.

számfejtéskor!

évi ...május hó 12 n.

Gösly Balty

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1949. 2-3. sz.

111. l.

H. Takács M.:

A Csepeli Üzemi Iskola kiall.

zakiildeni.

apést, 1911. május hó 27-n.

szám. igazgató.

Ék Sándor

l.

Ujmagyarok

91. l.

10 és 11. tábla

A Vallás és Közoktatásügyi M.

191.3. évi 20.688 számv. sz.

XIII. ügyosztály

Nagyméltóságú

báró Fors

a műemlékek ors

Folyó évi

kelt becses átiratára van

bizottsági tag nagyv

és selmecbányai

167 K 42 fillérre

Ék Sándor
festő Élet.
Uj magyképzőm. II.
19.4.62.l.

Viselet:

Városi polgár és p

Mind ketten a
~~déléről valól~~. A afn
ban legyezőt tart, n
aranybrokát fökötő n
laggal, vállfűző, fo
val és csizma; a fe
vart fekete nyakk
prémmel s magas
környéke a Margi
ban balról:
Egy Vá
és Po
jobbról: Ein P
au
s legalól középütt:
Reimeto
Metfette:

Bikkessy J.: Pa

Lingváll rövid fodros ujjakkal,

Fénykép

Magar Foto: 8698/4-5 Hegedűsné

Ék Sándor: Sztalin-portré

Plasztika

Kécsényi

1949. XII. 8.

Neg. van

Ék Sándor
grafikus

M.D.K

Méltatás.

Szíj Rezső: Csobánc Kálmán
Művészet, 1964. január – 24 lap

<Ék Sándor>

vrd

Ujvári Béla: <>

A szovjetfesteszet
Bp. 1947 c. könyvé-
nek ism. Válasz
1948. febr. 183. l.

Loubet IV. 46

Öt magyar karikaturista „hozzászól" a TASS-iroda közleményéhez

„A Szovjetúnió állást foglalt az atómfegyverek feltétlen megtiltása mellett. Az Egyesült Államok kormánya elutasította a Szovjetúniónak az atómfegyverek megtiltására vonatkozó minden javaslatát." (TASS.)

— Mondja, Uncle Sam, miért gyárt atombombát?
— Kizárólag békés célokra.
Kasso rajza

„Az Egyesült Államok kormányzó köreinek jelenleg nem a demokrácia és a szabadságjogok védelmére irányuló gondoskodása, hanem arra, hogy antidemokratikus és fasiszta rendszereket tartsanak fenn." (TASS)

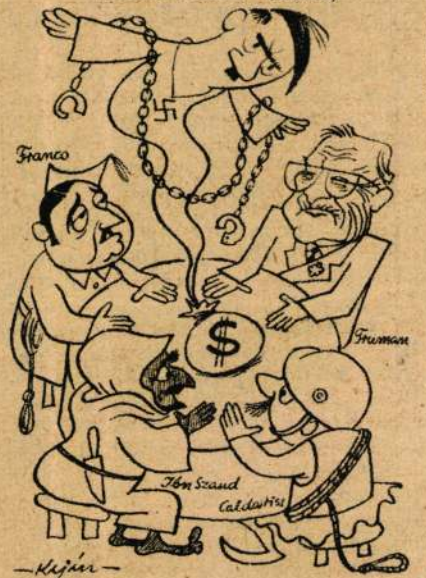

Szellemidézők. Truman: Szóval, uraim, mindent ebben a szellemben!
Kaján rajza

„Az amerikai kormány nem teljesítette a Németország demilitarizálására és demokratizálására vonatkozó jaltai és potsdami határozatokat, ami az európai népek békéjének és biztonságának fontos feltétele, — sőt ezzel homlokegyenest ellenkező politikát követ. A támadó szellemű német körökre és monopóliumokra támaszkodik, amelyek a multban a hitlerizmus bástyái voltak." (TASS)

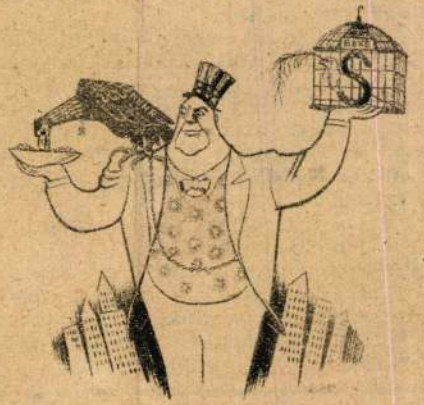

Az ő kedvenc madara
Szilágyi Jolán rajza

„A fegyverkezés általános csökkentésére vonatkozó határozattal ellentétben, az amerikai kormány mind nyiltabban a fegyverkezés fokozásának és fegyveres erői növelésének politikáját folytatja." (TASS)

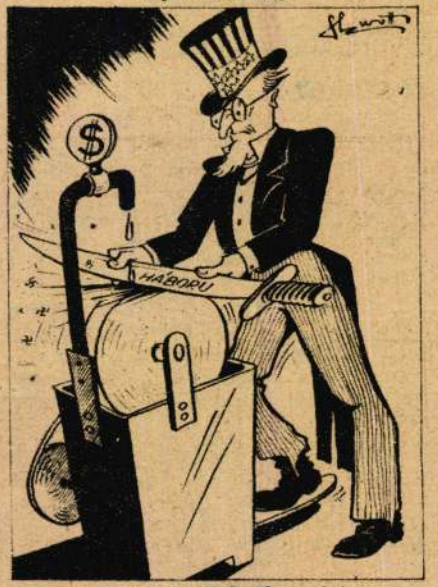

A Nyugat első élmunkása
Schwott rajza

„A Japánnal kötendő béke ügye nem halad előre. Ugyanakkor az Egyesült Államok kormánya segitséget nyujt Japán támadó szellemű köreinek, hogy helyreállitsák Japán háborús gazdasági potenciálját." (TASS)

A fogadott gyermek
Ék rajza

Irodalom ☆ Művészet

Belinszkij — a forradalmi demokrata

Írta: FOGARASI BÉLA

1948 június 7-én halálának századik évfordulója alkalmából, Belinszkij emlékét ünnepli a szovjet nép. A nagy forradalmi demokrata emlékét tiszteli az egész haladó emberiség.

Belinszkij neve elválaszthatatlanul összeforrott az orosz forradalom dicső történeti tradícióival. A XIX. század 30-as és 40-es éveiben, a legkíméletlenebb cári önkényuralom korszakában a fiatal Belinszkij bátran felemeli szavát, mint az elnyomott paraszti tömegek, az egész orosz nép, az emberi szabadság ügyének harcosa.

Az akkori Oroszországban a politikai szólásszabadság teljes hiánya lehetetlenné tette, hogy Belinszkij közvetlen politikai formában fejtse ki a forradalmi demokrácia eszméit. Belinszkij az irodalmi kritikán keresztül szólt a szovjet néphez, a kritikán keresztül nevelt egy egész nemzedéket, terjesztette a haladás, a forradalmi demokrácia, a materializmus.

Belinszkij teljesen megértette, hogy a társadalmi szabadság és a nemzeti szabadság, nemzeti függetlenség ügye elválaszthatatlan egymástól. Ebből levonta a következtetéseket. A teljes társadalmi és nemzeti szabadságot a népek csak a *szocializmusban* érhetik el. Már 1841-ben ezt írja barátjának, Botkinnak: „A *szocializmus* eszméje számomra az eszmék eszméje, a lét léte, a kérdések kérdése, a meggyőződés és a tudás alfája és omegája lett."

Belinszkij kétségtelenül az utópisztikus *szocializmus* és még nem a Marx és Engels által megalapozott tudományos szocializmus képviselője volt. De Belinszkij utópisz-

hivatásáról, a realizmusról a művészetben gyakran úgy hat, mintha csak a mi számunkra írta volna. A szocialista realizmus szellemét kifejező új orosz irodalom nem ok nélkül tekinti Belinszkijt az irodalmi kritika nagy klasszikusának, akitől ma is tanulni lehet és tanulni kell.

Belinszkij a legnehezebb időben, a reakciós önkényuralom tetőpontján is rendületlenül bízott Oroszország jövőjében. Egyik, 1840-ből származó feljegyzésében ezeket a prófétikus szavakat olvassuk:

„Irigyelhetjük unokáinkat és dédunokáinkat, akik láthatják majdan Oroszországot 1940-ben, mint azt az országot, amely a művelt világ élén áll, a tudománynak és a művészetnek törvényt szab és ezért a felvilágosult emberiség hálás tiszteletében részesül."

Belinszkij szavai valóra váltak! A Szovjetúnió a haladásnak, az igazi demokráciának, a szocializmusnak az az élenjáró országa, amely a nagy demokrata forradalmár lelki szemei előtt lebegett, amikor több mint száz évvel ezelőtt e sorokat írta.

Szinház

Kis rókák

A Művész Szinház *Kis rókák* című darabja iskolapéldája lehet annak, hogy ha az író egyszerűen, őszintén

Technika - Tudomány

Filátov professzor visszaadja a látást

Filátov professzor, a világhírű odesszai szemklinika vezetője, azok közé az orvosok közé tartozik, akik elsősorban és mindenekfölött *hivatásuknak élnek*. Célja: minden tudását az élet szolgálatába állítani.

Mitévő legyen az a beteg, akinek szemét hályog borítja? Törődjék bele abba, hogy emiatt nyomorultul botorkálja végig az életet? Hiszen a legtöbb esetben a szemgolyó egyébként egészséges: a szivárványhártyának semmi baja, a pupilla kifogástalanul működik, a kocsonyaszerű üvegtest egészséges. Csak a szemfehérjébe beékelődött szaruhártyát borítja fátyol. Tudnunk kell, hogy a szemet, ezt a tökéletes fénytörőkészüléket, ameiyben a látóideg végelágazása van, három körkörös hártya alkotja: az *inhártya*, (melynek elülső része a *szaruhártya*), továbbá az *érhártya* (mely elől a *szivárványhártyában* folytatódik) és végül az *ideg-* vagy *recehártya*. A szivárványhártyát a középen a *pupilla*, vagy más néven *szembogár* fúrja át,

lent meg a klinikán s így az operációt el kellett halasztani. Ezalatt a szaruhártyát hűtőszekrényben tartották ugyan, de csak + 5 fokos temperatúra mellett. Filátov erre a körülményre fordította figyelmét és feltette a kérdést: vajjon nem az volt-e az oka a később végrehajtott operáció balsikerének, hogy a szaruhártyát nem hűtötték le kellőképpen? Hátha éppen a hűtés ruházta fel új, hasznos tulajdonságokkal az átültetendő szaruhártyát?

Filátov megcsinalta az első próbát: egy halott szeméről levette a szaruhártyát, három napon át lehűtve tartotta, majd átültette egy vak ember szemére. Sikerült!... A hűtés megállította a hártya elhalását, sőt még fokozta is élettartamát. És amidőn az így előkészített szaruhártyát átültette a gyulladt szemre, megszüntek az olyan betegségek, mint a trachoma, a szaruhártyagyulladás, a látóidegbénulás... A parányi átültetett szaruhártya gyógyítja tehát a legsúlyosabb szembajokat.

~~Csokány Kristóf~~

~~Dióssy Antal~~

ÉK Sándor

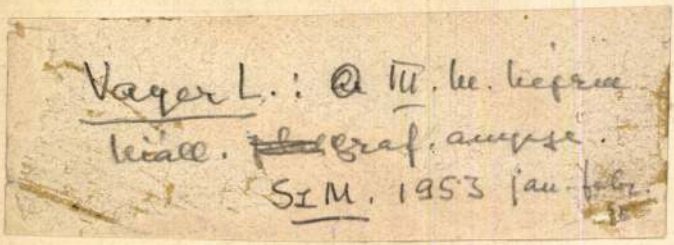

Ék Sándort

1949. ápr. 2-án az iparművészeti Múzeum igazgatójává kinevezték.

Dercsényi Dezső körlevele.

A KULTUSZMINISZTER Ék Sándort bízta meg az Iparművészeti Múzeum vezetésével.

Világ 1949. ápr. 3.

méltóztassék.

Budapesten 1908

A közalapitványi kir.ügyigazga

Gép:Lévay.

Olv:Nisnyánszky.

Ék Sándor

Politikai karikatúrák

«Béke!» címmel jelent meg egy szép kiállítású kötet, amely *Ék* Sándor negyven politikai karikatúráját tartalmazza. A fiatalon emigrált rajzoló valójában Moszkvában találta meg önmagát. «Hatalmas olajfestményei díszei a moszkvai, leningrádi, kievi és tifliszi, a modern festők műveit gyüjtő képtáraknak és múzeumoknak» — írja róla *Illés* Béla rendkívül meleghangu előszavában. A «Béke!» című kötet Ék Sándornak az *Uj Szó*-ban megjelent, élesen angolszászellenes karikatúráit foglalja magában.

Magyar Nemzet
1947. szept. 21.

tunk, hogy az **Évkönyvet** — mint immár szükségeset — kiadjuk és további tökéletesítését a jövőbeli kiadásokra tartjuk fenn.

Ennek a célnak szem előtt tartásával kérjük az igen tisztelt tagtársakat, hogy a könyv bármely fejezetében talált netáni hibákat vagy hiányosságokat az azok helyesbítésére szükséges és elegendő írásbeli adatokkal együtt Egyletünk titkárságával közölni szíveskedjenek.

Budapest, 1935. március havában.

DR. FROHNER JÓZSEF
főtitkár.

MÉRNÖKÖK NYOMDÁJA, BUDAPEST

Ék Sándor

a csepeli Weiss Manfred-gyár műveszkepző iskolájának tanára.

Erod

Képes Világ 1948.

Okt. 10. (Ny. É.: Látogatás két gyár műveszkepző iskolájában. Kepekkel.)

erod

~~Szabad Művészet 1948. 393. l.~~

átírva

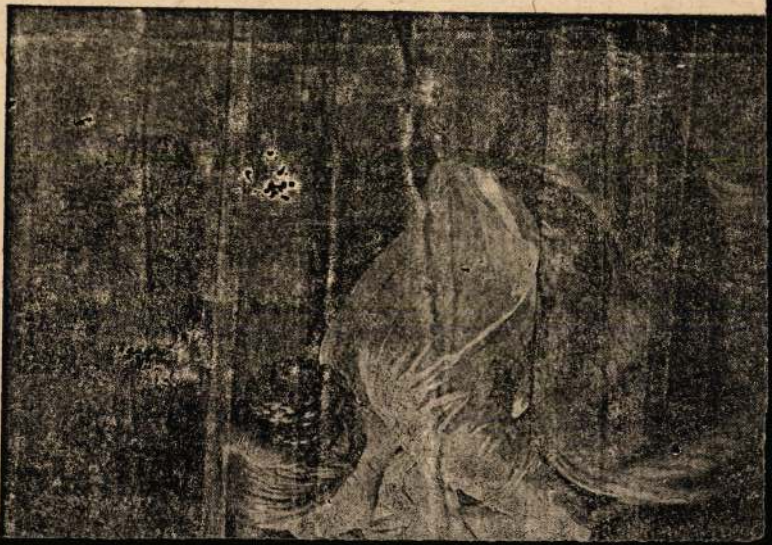

Ék Sándor

az iparművészeti Múzeum igazgatója. Most 47 éves. 17 éves korában 1919-ben a kommünben való részvétele miatt elfogták és 10. évi börtönre ítélték. Az 1920-as évek elején a fogolycsere alkalmával Oroszországba került. Főleg Moszkvában működött, 1944-ben, mint az orosz hadsereg katonája került vissza Magyarországra és Budapesten letelepedve Keil Alex nevét Ék Sándorra változtatta.

Értesítés Gerevich Tibor 1949. ápr. 12.

— Szendrei János: Perényi Imre nádor némely ingóságai 1494-ben. AÉ., IX., 1889., 327. l. — Fraknói: Bakócz Tamás. Bp. 1889., 58. l. (Képe 59. l.) — Radisich Jenő: Könyvismertetés. Művészi Ipar, VII., 1892., 40. l. — Szalay Imre: A XIV. és XV. századbeli ötvösség két remeke. Művészi Ipar, VIII., 1893., 77—96. l. (Képe 93. l.) (Különnyomat is.) — Tört. Főcsoport, 1205. szám. — Az iparművészet 1896-ban. Bp. 1897., 25. l. — Czobor—Szalay: II. kötet, 209—

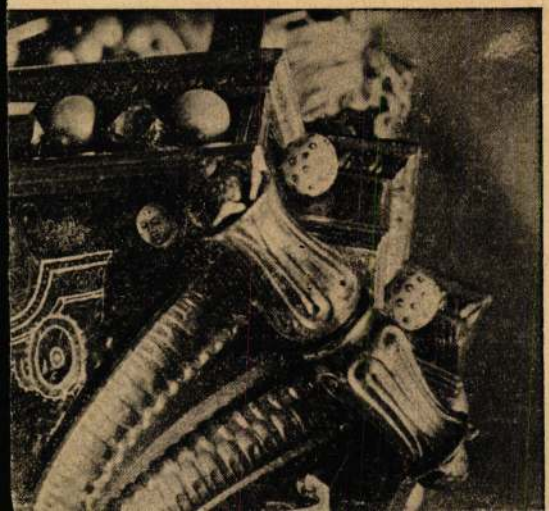

Ék Sándor

1949. május kinevezték a Képzőm. főiskola grafikai oktatójának vezetőjévé s elhagyta az Iparművészeti Múzeumot.

endje:

ndő és főmagasságú
herczegprimása fog
e. fél 10 órakor

z nagytermében d. e.
sorozattal:
la.
rházy *Miklós Móricz.*
Crescens Lajos.
ncz.
lemben. Dr. **Czobor**

énekekben. **Bogisich**

Ék Sándor

1

Szabad Művészet

1950. 8. sz. 277. l. (kép)
278. l. (kép

294. l.

(A munkácsy m.-dij első kiosztása)

Munkácsy díj

gos bizottsága.

beadvány { száma:
kelte:
érkezett:

Ék Sándor

Szül. 1902 Bp.

életrajz

l. Szabad Művészet

1950. 8 sz. 298, 299. l.

(Kis lexikon)

Krassó-Szöré

Krassova, várrom.
Német-Facset, várro
Turnul, „Ovidius torn
Valkó, csúcsíves temp
Zsidóvár, várrom.

1) 1902. zül. kol? Apja
szegény cipész, ahi ta-
nittatni nem tudtki
üzleni tanonc lett.
s 1917. vezet volt a ta-
nonc tetrajkban.
A Tanácskörtársaság
idején az Uitz Béla
által irányított ~~[illegible]~~
képrömüvészeti Ha-
ladiskolában kezdett
tanulni. Önkepzés
utjan ~~[illegible]~~ jutott
kérdéti erdeknyeihez
és mesterségbeli tu-
dásához.
A Tanácskörtársaság

dr. Szentiványi Gyuláné
részére

Budapest.
XI. Lágymányos
16. I. 1.

3) 1933. a hitleri-fasoz-
mus elől a Szovjetunio-
ba emigrált s tanul-
mányozni kezdte a
Don-medence numa-
kásainak életét
1934. az összszövet-
ségi plakát pályaza-
ton Tíz év Lenin
nélkül c. plakátjá-
val I. díjat nyert
1937 a Szovjet Ako-
tónűvészek Szövet-
sége elnöki tamá-
csának tagja lett
Szános antifasiszta

hivatal.

4) beke is egyséjfront
plakátot készített
s Nagy Honvédő Há-
boru, s dejen végig
kiszdötte a frontokat
s mint a szovjet
heidsereg ~~tisztje~~ fiszhatmagya,
Mország felszaba-
dításáért is har-
colt. Három ujabb
plakatjat a szovjet
heidsereg adtaki.
Itthon eleinte
elszorban grafi-
kával foglalkozott
s csak később [illegible]

5) at magrebb szabásu
kompozíciós feladatokra. (Felszabadulás 1945-ben
Rákosi elvtárs
a salgótarjáni frontos)
Jelentős műszet elméleti munkásságot is végzett

F. Drasnóczy Ottavia
nevőcsikes (fejér ni)

de fzentivánnyi Gyulánné
részére

Budapest
XI. Kaspmány

Ék Sándor

l.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 366. l.

többször

(Ag. I. M. nipz. kiáll. sikere)

MDP megvette Rákosi-portréját

Ilnöki Tanács " " A Dunánál

Honvédelmi Min. " " Felszabadítás

c. festményeit

893

ER GYULA

TELEFON: 31-1-20.

GYKERESKEDŐ

VÁROSI P. U. X. KAPU

Budapest, 193 4. X. 29

...yi Gyula *urnak*
urnőnek

BUDAPEST

Szondy *utca, tér* 98/b

...ezése	Egységár	Összesen aranypengő	f
	3.70	45	14
	4.50	67	50
		112	64

2 FILLÉR 2 1926

...LESINGER GYULA
...dzifanagykereskedő

...y posta utján, vagy cégszerü felhatalmazásommal ellátott megbizottaim ...án teljesittetnek.

Ék Sándor festő

Világosság

1950. aug. 22.

Ék Sándor festőművészt a Munkácsy Mihály-díj 6000 forintos első fokozatával jutalmazták.

26.738. — K. M. E. Ny.

si számlából.

E. Ny.

Ék Sándor

Kőrajz-sorozatával részt vesz a moszkvai képzőművészeti Biennálén.

Nagyvilág 1959. 4. szám, 615. oldal.

M.D.K.

Ék Sándor, festő

nevét 1951-1954. évek között vásárolt rajzai mesterei között említi:

Vayer Lajos: Beszámoló

Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts,

1954. 5.sz. 135.old.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Hazafelé
1954 szén 85x62

Öregasszony
1954 szén 85x62 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

1964 MÁJ 19

ESTI HIRLAP

A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA Sokszorosító Grafikai Tanszéke kiállítást rendez a főiskolán. A május 23-án nyíló tárlaton Ék Sándor mond megnyitó beszédet.

Ék Sándor, Jestő MDK

Czeizing L. és D. Fehér Zsuzsa

Művészek c. könyvében szerepel.

D. Fehér Zsuzsa: Kis képeskönyv nagy művészekről 16-17.

A KÖNYV, Bp. 1963. július III./7.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Dombtetőn
1954 szén 85x62

Szánkázás után
1954 szén 85x62

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Erdei út
1954 szén 85x62

Tél
1954 szén 85x62

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Bárányok
1954 szén 85x62

Fa a Balatonnál
1954 szén 85x62

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Epitkezés
1954 szén 85x62

Honvédek /Gátépités/
1954 szén 85x62

Ék Sándor gyüjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Körbe-körbe
1954 szén 85x62

Parlementerek meggyilkolasa
1954 szén 85x62 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Szovjet lovasok az égő magyar faluban
1954 szén 85x62

Meleg étel
1954 szén 85x62

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Budapesti Hősök tere
1955 szén 85x62 MNG.tul.

Magános fa
1954 szén 85x62 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Munkásleány portréja
1954 szén 85x62

Ömlik a vas
1954 szén 85x62

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány a "Memento"-hoz
1957 szén 87x50

Tanulmány a "Memento"-hoz
1957 szén 87x60

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Kék express /ill./
1931 szén-akvarell 50x45 MNG. tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány a "Hazatérők" c. képhez, 1956.
olajfetm.repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Téli táj, 1954.
olajfestm. repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Kislány babával
1957 olaj 67x70

Olvasó nő
1957 olaj 38x68

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Leipart /reformista szakszervezeti bonc/ :
Maradjunk a tények alapján
1926 kréta-tus 48x43 /karikatúra/

Ék Sándor Gyűjteményes Kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész

Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

A dolgozók és munkanélküliek egységes harca eredményt hoz.
1926 kréta-tus 40x27.5 /karikatúra/

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962: Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész

Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Egységfront

1926 kréta-tus 35x28 / karikatúra/

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.

1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Seckt tábornok a munkásgyilkos
1925 kréta-tus 22.5x29 / karikatúra/

Marx és Keudel a weimari Németország miniszterei.
1925 kréta-tus 26x39 / karikatúra/

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll. Műcsarnok
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Sztahanovi munkával érjük el a termelékenység magaslatait. 1935. című plakat repr.

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll.Műcsarnok
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Portré 1919 szines kréta 36x25

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll.Műcsarnok
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Tehén	1919	tus	43x30
Varró nő	"	"	74x58

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll.Műcsarnok
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Portré 1919 tus 43x29

Akt " " 42.5x30

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll.Műcsarnok
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Tanulmányfej	1919	ceruza	34x26
Szobabelső	"	"	26x21

Ék Sándor gyűjteményes kiállitása.Műcsarnok. 1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Tanulmányfej
1919 ceruza 35x26

Tanulmányfej
1919 ceruza 31x23

Ék Sándor gyűjteményes kiállítása. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Portré. /Felvételi rajz a Proletár Képzőművészeti Tanműhelyből. 1919. Tanműhely. Vezetője Uitz Béla./

Ék Sándor gyűjteményes kiállítása. Műcsarnok. 1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Aki őket választja, a háborút választja
1931. c. plakát repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiállítása. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Thalmann beszédet mond /vazlát/
1959 olaj 57x60

Orgonák I.
1959 olaj 85x70

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

Tanulmány a "Hazatérők" cimű képhez
1956 olaj 74x34
MSZMP pesterzsébeti Pártbizottság tulajdona.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

Ék Sándor festő M.D.K.

Marx, Engels. Lenin portré.

Kitüntetései: Vörös Csillag Érdemérem, Magyar Szabadság Érdemrend, Köztársasági Érdemrend, Munkácsy-dij Kossuth-dij.

A Képzőművészeti Főiskola tanára.

Feleségéről és leányáról készült rajzek.

Menkülő anya. Elhagyatva., Meggyalázva.

Czeizing Lajos-C. Fehér Zsuzsa: Művészek Bp. 1963.

78.1.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

Lenin Szamuely találkozója 1919-ben Moszkvában
/vázlat/
1958 olaj

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

Felszabaditók
1952 olaj 320x200
Hadtörténeti Múzeum tulajdona.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat "Felszabaditók" c.képhez
1951 olaj 26x42

Vázlat "Munkáslány" c.képhez
1955 olaj 41x31

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat "Utcai harcok Budapestért 1945".
1946 olaj 50x70
MSZMP pesterzsébeti Pártbizottság tulajdonában

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Szárszói táj
1954 olaj 24x30

Hármashatárhegy
1953 olaj 23x48

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rózsadomb
1954 olaj 24x30

Fa
1954 olaj 30x24

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Ernst Thalmann elvtárs portréja
1935 olaj 60x46

Detrekő
1954 olaj 24x30

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanácsköztársaságért mindenki a frontra
1959 olaj 144x193
Művelődési Minisztérium tulajdona

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze.

Agi
1953 olaj 72x95

Bem és Petőfi az 1848-as csatában
1953 olaj 200x322 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány a Bem és Petőfi című képhez
1952 olaj 50x35

Vázlat a Bem és Petőfi című képhez
1952 olaj 20x31

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat a Bem és Petőfi cimű képhez
1952 olaj 45x72

Rózseszedő öregasszony
1955 olaj 150x100 /Földmivelésugyi Minisztérium tul./

Ék Sándor gyüjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmany a Rózseszedő öregasszony c.képhez
1955 olaj 47x36

Önarckép
1939 olaj 43x35

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Fehér terror 1919
olaj 80x116

Téli táj
1953 olaj 50x70 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Balaton partján / vázlat/
1954 olaj 37x51

Tanulmány a Balaton partján c.képhez
1954 olaj 44x55 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

Ék Sándor, festő

MD4

Jubileumi kiállítását szeptemberben nyitják meg.

—: Több százezer látogató a Műcsarnok budapesti és vidéki kiállításain 2. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. júl. 28.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Fekete tenger
1935 akvarell 43x32

Plakátragasztók Weddingben
1933 kréta 43x30

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Olvasó kislány. 1940. szén. Repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
erdemes művésze

Hengermű a Don-medencében
1935 akvarell 36x24

Don-medencei táj
1935 akvarell 36x24

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Párizsi Kommün /A.I.Z.cimlapja/
1931 nyomat 49x33

Tüntetés a berlini Kleine Alexander utcaban
1933 62x80 SZOT tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vörös csütörtök
1931 szén 48x36

SA - gyilkos
1931 ceruza 29x21 MNG tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Kis fiucska II.
1929 szén 62x48

Imádkozó
1932 ceruza 30x20 MNG tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

November 1918. felfegyverzett munkások
Berlinben
1930 szén 93x72

Kis fiucska I.
1929 szén 62x48

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Fej vázlat
1928 ceruza 33x24.5

Kisfiú / vázlat/
1928 ceruza 33x24.5

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Akt III.
1924 tus 52x33.5

Munkás fej
1927 ceruza 53x24.5

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Akt I.
1920 tus 40.5x31.5

Akt II.
1920 tus 43x30.5

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Komszomolok indulása a frontra,
szén, 1940. Repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Soha többé háborút !
1956 szén-szépia 47x33 / plakátvázlat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Az ország új gazdája
1947 szén vörös gouache / plakátvázlat/

A vádlottak padjára veluk!
1955 szén-akvarell 39x28 / plakátvázlat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Ifjú hazafiak védjétek meg a Szovjetuniót.
1939 szén-vörös gouache 46x32 / plakátvázlat/

Bonni bárány
1947 szén vörös gouache / plakátvázlat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Nemzetközi Gyermeknap I.
1940 szén-akvarell 27x22 / plakátvázlat/

Nemzetközi Gyermeknap II.
1940 szén-akvarell 52x36 / plakátvázlat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

A munkások csak lancaikat veszithetik.
1935 szén-vörös gouache 44x32
/ plakátvázlat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Lenin harcba hív.
1932 szén-szépia vörös gouache 26x16
/plakátvázlat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Ifjú hazafiak védjétek meg a Szovjetuniót,
1939 szén. Repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Jézus Krisztus Mindszentyhez:"Hányszor jar-
jam meg a kálváriát?"
1947 szén 40x35 / karikatúra/ MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

A görög fasiszta trón "biztos alapokon" nyugszik
1947 ceruza 50x38 /karikatúra/

A Duna-medencében senki sem harap horogra
1947 ceruza 45x44 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok
1962. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Dragins a geringes görög hadügyminiszter.
1946 ceruza 35x28 / karikatúra/

Egy veszélyes bűvészmutatvány
1946 ceruza 35x27 / karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok
1962. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

Az Egyesült Államnak 49 tagállama
1946 ceruza 31x27 / karikatúra/

Francia dillema
1946 ceruza 40x26 / karikatúra/

Ék Sándor gyüjteményes kiáll.Műcsarnok
1962. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Amerikai tőke: máf demokratizalódtak a japan tőkések is.
1946 ceruza 40x27 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok
1962. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Előre a görög partizánok ellen
1946 ceruza 46x30 / karikatúra/

A nyugati sanzon után a keleti matrs
1946. ceruza 42x32 / karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok
1962. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Angol cápa: "Te veszélyezteted a vilagbékét"
1946 ceruza 43x30 / karikatúra/

A Ruhr kérdés megoldódik.
1946 ceruza 35x24 / karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Bagdádi bazár
1960 szines kréta 30x21

Bagdadi házak
1960 szines kréta 21x29

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Bagdadi városrész
1960 szines kréta 38x28

Bagdadi táj
1960 szines kréta 21x30

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Arab férfifej II.
1960 ceruza 21x29

Guggoló arab férfi
1960 ceruza 21x29

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MNK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Iraki parasztasszony fej
1960 szines kréta 21x23

Arab férfifej I.
1960 szines kréta 47x35

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Bagdadi diáklány
1960 szén-szines kréta 96x61

Iraki nő portréja
1960 szines kréta 21x29

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Ezt kapták a nyugati civilizációtól
1960 szén 99x76

Bagdadi utcagyerekek
1960 szines kréta 96x61

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Bagdadi utca
1960 szén-szines kréta 50x70

Iraki parasztasszony
1960 szén-szines kréta 75x100

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Utcai harc Budapestért
1960 szén-akvarell 38x50 Budapesti Történeti
Múzeum tulajdona.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Duna-part Beográdnál
1958 ceruza 19x28

Beográdi városrész
1958 ceruza 28x19

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vörös csütörtök, 1912. olaj, 1957.című
művének repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Harc Budapestért
1960 50x70 /litográfia/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Balett
1960 50x70 /litográfia/

Országház
1960 50x70 /litográfia/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Iskolából
1960 50x70 /litografia/

Együtt a munkában
1960 50x70 /litográfia/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.műcsarnok.
1962, Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Állatkert
1960 50x70 /litográfia/

Hajógyár
1960 50x70 /litográfia/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Faramászó
1960 50x70 /litográfia/

Ételosztás
1960 50x70 /litográfia/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Körút
1960 50x70 /litográfia/

Épülő Budapest
1960 50x70 /litográfia/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Koreai anya
1961 30x40 /rézkarc/

Anyaság
1954 30x40 /rézkarc/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sandor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Arván maradt.
szén 1957. cimű művének repr.

Ék Sandor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MNK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Menekülők. Szén, 1957. című művének repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Illusztráció Fagyejev: Az utolsó Udege c.művéhez. 29 illusztráció
1960 ceruza 21x14

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány a Szekszárdi direktórium kivégzése
c. képhez
1957 szén

Illusztráció Andrejev:Különös történet c.könyvé
hez. 12 illusztráció. 1958 ceruza 10x13

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanácsmagyarországért mindenki a frontra 1919.
/vázlat/
1956 szén 50x70

Vöröskatona őrségen
1959 szén 51x38

Ék Sandor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Lövészárokban 1917 / vazlat/
1956 szén 50x70

Le a háborúval 1918 / vazlat/
1956 szén 50x70

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Le a háborúval 1918.
1956 litográfia 50x70

Tanácsmagyarországért mindenki a frontra 1919.
1956. litográfia 50x70

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

VIII. Legyilkolva
1957 litografia

Lövészárokban 1917.
1956 litográfia 50x70

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Hősök tere / vázlat/
1954 olaj

Galyatetői táj I.
1954 olaj 20x29

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Galyatetői táj II.
1954 olaj 20x29

Bodrog partján / Mosónő/
1954 olaj 82x94 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Bodrogparti táj
1956 olaj 80x60 MNG.tul.

Lovas Petőfi
1954 olaj 60x80 Munkásmozgalmi Intézet tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Portré /Anna/ tanulmány
1955 olaj 42x31

Portré /Anna/
1955 olaj

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Munkásnő kendővel
1954 olaj 60x80 Fővárosi Tanács tul.

Vázlat a Lovas Petőfi c.képhez
1954 olaj

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Sárospataki ösvényen
1955 olaj 35x50

Kisfiú portré
1955 olaj 45x35

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsaság
érdemes művésze

Iraki táj
1960 olaj 80x60

Rózsadomb
1960 olaj 60x80
Budapesti Történeti Múzeum tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Ezt kapták a nyugati civilizációtól
1960 olaj 73x110
Művelődésügyi Minisztérium tulajdona

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Orgonák II.
1959 olaj 89x70

Mátrai táj
1960 olaj 66x85

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Sárospataki vár
1955 olaj 43x57

Folyópartnál / Sárospatak/
1955 olaj 26x38

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Sárospataki táj
1955 olaj 36x49

Fehérterror 1919. A szekszárdi direktórium
kivégzése. 1957 olaj 145x208
Legújabbkori Történeti Múzeum tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat. A szekszárdi direktórium kivégzése c.
képhez
1956 olaj 40.5x55

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
.Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

Olvasó nő, olaj, 1957. című művének repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

VI. Fehérterror 1956.
1957 32x50

VII. Elárulva
1957 litográfia 32x50

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

IV. Menekülők
1957 litográfia 32x50

V. Meggyalázva
1957 litográfia 32x50

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

II. Fehérterror 1919.
1957 litográfia 32x50

III. Elhagyatva
1957 litográfia 32x50

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Ernst Múzeum.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat a Menekülők c.műhöz / "Memento" sorozat/
1957 szén 32x50 MNG.tul.

I. Arvan maradt
1957 litografia 32x50

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat a Meggyalazva c.műhöz / "Memento" sorozat/
1957 szén 50x32

Fehérterror - Utolsó percek
1957 szén 60x85

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány a "Visszatérő"-höz: Kislany babával
1957 szén 38x27

Vázlat az Elhagyatva c.műhöz / Memento" sorozat/
1957 szén 53x33 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat a Legyilkolva c. műhöz / "Memento" sorozat/
1957 szén 53x33

Vázlat az Elarulva c.műhöz / Memento" sorozat/
1957 szén 60x85 MSZMP tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Sally Bleistift Amerikában I-XXIV.
1935 kréta 27x20 /ill./

Öregasszony kapával
1931 szén 32x10 /ill./

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

X. Janek /Verekedés/ ill.
szén 27x20

XI. Janek /Janek és a részeg/ ill.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsaság
érdemes művésze

VIII. Janek /Leskelődő kisfiú/ ill.
szén 27x20 MNG.tul.

IX. Janek /A bányában/ ill.
szén 27x20

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

V. Két imadkozó /Férfi a templom előtt/ ill. MNG. tul.

VI. A templom /Mosónő és gyerekek/ ill.

VII. Kőhordó ill.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok. 1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Náci-Németország rövidesen megsemmisül.1944.
Repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

III. Hivő asszonyok / leskelődők/ ill. MNG.tul.

IV. Két imadkozó / Öreg nő és férfi/ ill.
MNG. tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

Hans Marchwetze: Elbeszélések
1932 szén 25x31 I-XI / illusztrációk./

I. Halott katona a szöges dróton / ill./

II. Két katona gázálarccal / ill./

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

XVII. Trofimov saját bajtársai fogságában / ill./

XVIII. Bugyonyij Trofimov betegágyánál / ill./

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

XIV. Trofimov a doktornal / ill./

XV. Fehér lovasok / ill./ MNG.tul.

XVI. Trofimov és Szikov menekülnek / ill./ MNG. tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műosarnok. 1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sandor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

Munkásörök /Apa és fia/ II.
1961 olaj 80x75

Balett táncosnő /tanulmany/
1961 olaj 115x80

Ék Sandor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Iraki arab ifjú
1961 olaj 55x40

Virágok
1959 olaj 80x60

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Pirosruhás lány
1956 olaj 130x140
Magyar Nemzeti Galéria tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Le a háborúval 1918, /vazlat/, szén,1960.
Repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Néköztársaság
érdemes művésze

Fürdőző
1956 olaj 110x75

Munkásportré
1956 olaj 55x40

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Néköztársaság
érdemes művésze

Esős táj
1956 olaj 30x49

Virágok
1956 olaj 115x70

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Megcsalatva, elhagyatva
1957 olaj 110x150 MNG.tul.

Meggyalázva
1957 olaj 146x89

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Elárulva
1957 olaj 85x120 MNG.tul.

Vázlat a "Megcsalatva,elhagyatva!" c.képhez
1957 olaj 40x58

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat a "Meggyalázva" c.képhez
1957 olaj 33x54

Vázlat az "Elárulva" c.képhez
1957 olaj 40x58

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Hazatérők
1956 olaj 100x135 Művelődésügyi Minisztérium
tulajdona.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Öregasszony kapával, szén, 1931. Repr.
Az 1962-es gyűjtm. kiáll. katalógusának 1. oldalán.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vörösgárda esküje, szén, 1935. c.művének reprodukciója az 1962.-es gyűjtm.kiall.-nak katalógus címlapján.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ek Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tihanyi strand
1961 olaj 67x50

Duna a Rózsadombról
1961 olaj 67x50

Ek Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Bagdadi utca, szén, 1960.
c.művének repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Balett /vázlat/
1961 olaj 67x50

Balett /vázlat/
1961 olaj 66x50

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsaság
érdemes művésze

Balett /tanulmany/
1961 olaj 115x80

Hajógyár
1961 olaj 67x50 Budapesti Történeti Múzeum
tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Balett
1961 olaj 175x115

Zsozsó
1961 olaj 50x65

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Piros sapkás leány / tanulmány/
1919 olaj

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Bagdadi utcagyerekek, olaj, 1960.
c.művének repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Bagdadi utcagyerekek
1960 olaj 75x115

Fekete-tenger Alupkánál
1960 olaj 76x110

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Balaton partján
1960 olaj 140x185
Honvédelmi Minisztérium Tisztiház tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Fehér virágok I.
1960 olaj 38x44

Fehér virágok II.
1960 olaj 55x39

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Munkásörök /Apa és fia/ I.
1961 olaj 75x110
Művelődésügyi Minisztérium tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

XI. A tábornok és segédtisztje / ill./

XII. Trofimov a fehérek fogságában / ill./

XIII. Megpofozott fehér tiszt / ill./ MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

VIII. A fehér tábornok arcképe / ill./ MNG.tul

IX. Trofimov és a paraszt / ill./

X. Trofimov megeszi a levelet / ill./

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

V. Fehér tiszt arcképe / ill./

VI. Paraszt arcképe / ill./

VII. Doktor arcképe / ill./ MNG. tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

I. Trofimov leveti csizmajat / ill./

II. Bugyonyij arcképe / ill./ MNG.tul.

III. Szikov arcképe / ill./ MNG.tul.

IV. Trofimov arcképe / ill./ MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Megfertőzve
1930 ceruza 45x31 / illusztráció/

Pantelejev: Bugyonyij futárja
1935 kréta 32x25 I-XVIII. / illusztráció/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Luxografia: Néger gyerek galabbal!
1961 35x50

Riadt kislány
1961 25x20

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Luxografia: Lenin V.
1961 50x70

Szamuely
1961 50x70

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Luxografia: Lenin III.
1961 50x70

Lenin IV.
1961 50x70

Ék Sándor gyűjtményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Luxografia: Lenin I.
1961 50x70

Lenin II.
1961 50x70

Ék Sándor gyűjtményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Luxografia: Marx
1961 50x70

Engels
1961 50x70

Ék Sándor gyűjtményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Lenin és Szamuely találkozása 1919-ben
Moszkvában. Olaj. 1958. című művének repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Parlament
1962 szén 50x67

Munkásőrök /Apa és fia/ vázlat
1962 szén 86x84

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Hajógyár
1961 szines kréta 50x67

Töprengő
1961 szén 75x100

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

Fénykép. Milgrá

Műrnaszok

Ék Sándor pujtemenyes kiállításából.

(Tanulmányok)

Grafika.

Negatív ismer

Fénykép. bulgaré

Büszcsanola

Ék Lénárdot pujtemányai kiállításából
(karikatúrák)

trafika

Vagatio nincs.

Fényképi bilgué

Buczaznok

Ék Sándor pujtemenyes kiállitásából.

(német kommunista plakátok)

Grafika

Negatív nincs.

Fénykép. Mistyné

Mücsarnok

Ék Sándor gyűjteménye kiállításából.

(szendélet, férfi portré, városkép.)

Festmény

Negatív nincs.

Fénykép. Milyné

Mürzainok

ék Cámelos pujtemánya kiállitásából.

(orosz katona öreégen)

Festmény

Vagationinci.

Fénykép. Milyné

Múczarnok

Ék tándor pujtemenye kiállításából.

(női mellkép, állapotos asszony)

Jelz: ÉK.

Festmény

Vagatio nincs.

Fénykép. Milyné

Műcsarnok.

Ék Sándor pűjtemenye kiállitásából.

(uj évi „Humor-Szatira" plakát)

Grafika

Negatív nincs.

Fénykép Milepé

Mürzsuzsk.

Ék Sándor gyűjteménye kiállításából.
(tanulmányok)

Grafika

Negatívnicei.

Fénykép. Kislegné

Mürzsznok

Ík Sándor gyűjteménye, kiállítázából.

(Kis leány, Rákosi, női portré)

Festmény

Negatív nincs.

Fénykép. Miskolc

Múczarnok

Ék Sándor pozitivnégyes kiállitásából

(Plakátok, Engels mellkép)

Grafika

Sepatio nincs.

Fénykép. Milgué

Hurracsok.

Éle tándor pajtemenyes kiállításából.

Kaganovics és Sverniyik mellképei

Grafika

Vegetáció nincs.

Fénykép. Milegué

Mieczarnok

Ék Sándor pajtemenye kiállításából.

(magasrangú katonatiszt és borosibo
mellképei)

Grafika.

Vagatio nincs.

Fénykép. Milgné

Mürzacsak

Ék Sándor pozsbeménya kiá Mitaséból.
(háborús kép, Kákosi a salgótarjáni
fronton 1919-ben)

Festmény

Nagatio nine.

Fényképi

Milyné

Műszaknak

Ék Sándor pujbeménya kiállitásából

Andrewy és Hruszcsov mellképei

Trafika

Vegetáció nincs

Ék Sándor

MDK

Felszabadulás, olf.

Rákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton, olf.

Mücsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Ék Sándor

Heitler László cikke

Müvészet 1967 jan.p.45-46.

MDK.

Ék Sándor

Filctoll c. képe

Művészet 1967 jan.p.46.

Cs.Ékes Lajos

Grafikai munkái az Iparmüv.Társ.kiáll.-án.

Újság,934.V.18.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Luxografia: Anya gyerekkel
1961 25x20

Vihar
1961 25x20

Ék Sándor Gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Mikolajczyk "a függetlenség és szabadsag"
bajnoka.
1946 ceruza 43x30 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

A kisebbik rossz /karikatúra Paul Löbe és
Otto Wels/
1932 kréta 45x32

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Zörgiebel
1931 kréta 46x33 / karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Közügyi ember
1931 tus 37x28 / karikatúra/

Én takarékoskodom, ezért csak tisztességes lányokhoz járok.
1931 tollrajz 46x32 / karikatúra/ MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Pantelejev: Bugyonij futárja, kréta, 1935.
című rajzának repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Takarékoskodás miatt leépitve
1931 tollrajz 46x32 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

A berlini földalattin
1929 ceruza 37x32 /karikatúra/

Válaszúton
1930 szén 65x46 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Filmcenzúra: "Ezt a dajkamesét ki kell vágni a filmből".
1929 ceruza 53x45 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

"Hermann Müller" cirkaló
1928 tus 61x46 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsaság
érdemes művésze

Két ragadozó /hOOwer és Chamberlain/
1928 tus 61x46 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Két fasiszta
1928 tus 61x46 /karikatúra/

A békeangyal és hóhérai
1928 tus 61x46 /karikatúra/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Verseny Chamberlain és Poincare között
1927 kréta 48x31 /karikatúra/
A M.N.G. tulajdona

Ék Sándor Gyűjteményes Kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Munkásfoglalkoztatási program
1927 tus 47x28.5 / karikatúra/

Népszövetség biztositja a békét
1927 kréta 54x40 / karikatúra/
Ék Sándor Gyüjteményes Kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

Ék Sándor, festő MDk

Néger fiatal galambbal c. grafikája

sikert aratott.

–: Magyar Képzőművészeti Kiállítás berlinben 2.

bp. 1962. szept. 20.

ESTI HIRLAP

Ék Sándor, festő (1) MDK

Gyűjteményes kiállítása nyílt meg
Ék Sándor szegény szülők gyermeke. Mitz Béla és Nemes Lampérth vezetésével tanul. Erősen hatottak rá a Nyolcak munkái. 1919-ben emigrál, nyolc évet tölt el Németországgal. Ekkor jegyzte el művénetét a munkásmozgalommal.
A Szovjetunióban nagy sikereket ért el mozgásító erejű plakátjaival.

Artur Tirador: Ék Sándor kiállítása 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. szept. 1.

Ék Sándor, festő (2) MDK

Fejlődését jól érzékeltetik képei: Petőfi s' Bem Budapest felszabadítása, a szekszárdi direktórium kivégzése, a Vörös csütörtök stb.

Műveivel megteltek a Műcsarnok összes termei.

Olvasó kislány c. szénrajz. Repr.

Artner Tivadar: Ék Sándor kiállítása 2.

Bp. 1962. szept. 1

ESTI HIRLAP

Ék Sándor

Hitler ellenes plakátok, a felszabadulás után rögtön lettek publikálva

Mihályfi Ernő: „Magyar Plakátművészet"

THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. II. No. 2. 1961

159 l.

mdk

Ék Sándor

1.) Az SPD szavai és tettei. A nagykoalíció kormányprogramja. Páncélos cirkáló - lakbéremelés - adó és vám uzsora - rugalmas(!) nyolcorás munkanap. A KPD tömegtüntetései az SPD koalíciós árulása ellen. Pénteken junius 29-én ½ 7-kor. Németországi Kommunista Párt. (68 x 90 cm)

Kiss Sándor: Ritka Plakátok

Legujabbkori Történeti Muzeum Évkönyve 1961-62 Bp. 1963.

164. l.

mdk

Ék Sándor

2) Anyák, ezért szültétek a gyermekeiteket? Tiltakozzatok a pancélos erkálok és a háború ellen! Németországi K. Párt (94x69 cm)

Kiss Sándor. Ritka Plakátok
Legújabbkori Történeti Múzeum Évkönyve 1961-62
Bp. 1963. 164. l

mdk.

Ék Sándor

3.) Kemperet és munkát minden dolgozónak! Válasszatok küldötteket a dolgozók kongresszusára! Nemetorsz. K. P.
94 x 69 cm.

Kiss Sándor. Kitka Plakátok.
Legújabb kori történeti muzeum Évkönyve 1961-62.
Bp. 1963

164. l

mdk.

Ék Sándor

4.) Így vagy úgy! Harcoljatok velünk. Válasszatok kommunistákat 4-es lista N. K. P. (99.5 x 69.5)

Kiss Sándor: Ritka Plakátok.
Legujabbkori Történeti Muzeum-Évkönyve 1961-62.
Bp. 1963

164. l

mdb.

Ék Sándor

5.) Antifasiszták egyesüljetek a munkáért, szabadságért, kenyérért folyó harcban. Válasszatok kommunistákat! 4-es lista M. K. P.

(97 × 69 cm)

Kép reprodukció

Kiss Sándor: Ritka Plakátok
Legújabbkori Történeti Múzeum Évkönyve 1961-62
Bp. 1963.

mdk

Ék Sándor

6.) N. K. P. 5. lista Németországi Kommunista Párt.

[70 x 94 cm.]

kép reprodukció

165. l-on

Kiss Sándor: Ritka Plakátok

Legnjabbkori Történeti Muzeum Évkönyve 1961-62

Bp. 1963.

164. l

mdk.

Ék Sándor

Lat plakátja német emigrációja idején
Alex Keil néven készült s a Német Kommunista
Párt választási kürzdelmeről ad képet.
A N. K. P. részére készítette.

Kiss Sándor: Ritka Plakátok.
Legnyabb kori Történeti Muzeum Évkönyve 1961-62
Bp. 1963. 164. l

Ék Sándor

A rommálőtt Budapest utcáin robogó felszabadító szovjet tankok bevonulása

Budapest ostromának és felszabadulásának ábrázolásával a művész több változatban évekig kísérletezett.

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei
(Dutka Mária)
Magyar Nemzet 1952 dec. 27.

Ék Sándor

Kossuth-díjas művész

Petőfi és Bem

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás

(Pogány Ö. Gábor)

Szabad Ifjúság Budapest 1951. nov. 11.

Ék Sándor

MDK

szerepelt a müvelődési házban rendezett
" A Magyar Tanácsköztársaság" c. grafikai kiállitáson
a mely márc. 21-én nyilt meg.

-y -r: Csak a szomszédba kell menni...
Villamosgép. 1963. márc. 30.

Ék Sándor
grafikus

MDK

A Képcsarnok Vállalat új grafikai
szaküzletében rajzait állították ki.

— : Grafikai szaküzlet nyílott
Művészet, 1963. október – 46 lap.

MDK

Ék Sándor

Szerepelt a bratislavai Pedagógiai Könyvtár és a prágai Magyar Kultura által rendezett Kiállitáson Bratislavában.

Bárkány Jenőné: Uj magyar grafikák kiállitása.

"Uj Szó"/Bratislava/. 1
Sajtófigyelő anyaga dátum nélkül.
/Balószinüleg 1963. jun. 11.

31

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5674 Kerényiné

Ék Sándor: Evakuált kislány.
festmény

P etrás foto

Fénykép.

Uj Magy.Képt.: 5327 Kerényiné

Ék Sándor: Bem és Petőfi a 48-as csatában.
J.l.j.: Ék Sándor
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5326

Kerényiné

Ék Sándor: Rákosi Mátyás.
J.l.j.: Ék Sándor.
festmény

Petrás foto

Negativ

Petrás Kerényiné

131 Ék Sámdor: Gyökerestül tépi ki a reakciót a Magyar Kommunista Párt.Plakát.

132 " " Szavazz a Népfrontra.Plakát.

Negativ

Petrás Kerényiné

127 Ék Sándor: Plakát.Kisemberek magántulajdonát védi a Magyar Kommunista Párt

128 " " Kisemberek magántulajdonát védi a Magyar Kommunista Párt.Plakát

129 " " Plakát.Náci-Németország rövidesen megsemmisül a szövetségesek pörölycsapásai alatt igy határozott a krimi kongresszus.Plakát.

130 " " Plakát.Náci-Németország rövidesen megsemmisül a szövetségesek pörölycsapásai alatt igy határozott a krimi kongresszus.

Negativ

Petrás Kerényiné

98 Ék Sándor: Gerő Ernő

99 " " Vas Zoltán

loo " " Vas Zoltán

lol " " Jacque Duclos ~~xxx~~ az MDP I.kongresszusán.

lo2 " " Jacque Duclos az MDP I.kongresszusán

lo3 " " Jacque Duclos az MDP I.kongresszusán

lo4 " " Petőfi Sándor

lo5 " " Jókai Mór

lo6 " " II.Rákóczi Ferenc

Negativ

Petrás Kerényiné

89 Ék Sándor: Rákosi elvtárs a salgotarjáni fronton.
90 " " Rákosi elvtárs a salgotarjáni fronton
91 " " Rákosi Mátáys arcképe
92 " " Rákosi Mátyás
93 " " Rákosi Mátyás
94 " " Rákosi elvtárs a salgótarjáni fronton
95 " " Szovjet harcosok német hadifoglyokat kisérnek.
96 " " Révai József
97 " " Gerő Ernő

Negativ

Petrás Kerényiné

1o7	Ék	Sándor:	II.Rákóczi Ferenc
1o8	"	"	Kossuth Lajos
1o9	"	"	Kossuth Lajos
11o	"	"	Rákosi Mátyás
111	"	"	Rákosi Mátyás
112	"	"	Rákosi Mátyás
113	"	"	Rákosi Mátyás
114	"	"	Rákosi Mátyás
115	"	"	Rákosi Mátyás
116	"	"	Rákosi Mátyás
117	"	"	Rákosi Mátyás

Negativ

Petrás Kerényiné

118	Ék	Sándor:	Kislányom
119	"	"	Kislányom
12o	"	"	Kislányom
121	"	"	Plakát.Gyökerestől tépi ki a reakciót a Magyar Kommunista Párt.
122	"	"	Felszabadulás
123	"	"	Tanulmány a Felszabaduláshoz
124	"	"	Plakát.A fasiszta fenevad nem menekülhet.
125	"	"	Plakát.Saját barlangjában végzünk a fasiszta fenevaddal.
126	"	"	Plakát.Saját barlangjában végzünk a fasiszta fenevaddal.

Negativ

Petrás: 389-390 Kerényiné

Ék Sándor: Rózsadombi táj.
szénrajz

AS TIBOR

ÉK SÁNDOR KOSSUTH-DÍJAS MŰVÉSZÜNK — TANÍTVÁNYAI KÖZÖTT

Ország Világ 1963 jul 17

André Fougnon, az »élő halott«, aki kétszer született meg, egyszer huszonhárom év előtt, egyszer pedig az idén júniusban, egy párizsi tér kövezetén

Marcel Lascar doktor, aki nem cselekedett »semmi különöset«, csak a zuhogó esőben, a Place Vaihubert-en feltámasztott egy halottat, aki nélküle már a temetőben feküdne

Verkliverseny — zsürivel

Amszterdamban évről évre megrendezik a hagyományos verkliversenyt, amelyre Hollandia minden részéből eljönnek a verklitulajdonosok, hogy megmérkőzzenek a »legjobb verklis« kitüntető címért. Évek előtt még Budapesten is sűrűn járták a várost a verklisek — itt kintornásoknak is hívták őket — megálltak egy-egy forgalmasabb utcasarkon, vagy beálltak a nagy házak udvarára és megszólaltak a legújabb slágerek vagy régi keringők. Ma már alig akad nálunk verkli, kihalóban az utcának ez az egykori érdekes színfoltja. Annál jobban divatozik a tulipánok országában, hisz a holland fővárosban százznál is több verkli zenéje tölti be az utcát. És micsoda hatalmas alkotmányok! Ketten is nehezen tolják a három méter hosszú, két és fél méter magas

A győztes verkli

Palm

Fényhép

Képrőművészek Szövetsége

Ék Sándor: Felszabadítás /III. Magyar Kép. Kiáll./

Olajf.

Fotó: Petrás J.

Neg. van

Ténykép

Palla

Képművészek Szövetsége

Ék Sándor: Rákosi elvtárs /I. Magyar Képz. Kiáll./

Jelz: Ék Sándor

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Neg. v-

Ténykép Palla

Képzőművészek Szövetsége

Ék Sándor: Felszabadítás /I. Magyar Képz. Kiáll./

Jelz: Ék Sándor

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Negatív

Fényhép

Palli

Képzőművészek Szövetsége

Ék Sándor: A szovjet parlamentesek megyjil-
halása /T. Magyar Képz. Kiáll./

Szénrajz

Fotó: Petrás I.

Neg. van

Fénykép Palla

Képrőművészek Szövetsége

Ék Sándor: Petőfi és Bem /IV. Magy. Képz. Kiáll./

Olajfestmény

Fotó: Petrás D.

Neg. va

Fényképp

Magyar Foto: 5186/1-17

Negatívum

„Ék Sándor kiállítása a Nemzeti Szalónban"

Bacsó

1948. IV. 2.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: GK 21105/8-12 Hegedűsné

Ék Sándor kiállításának megnyitása az Ernst-múzeumban

1952. XI. 5.

Neg. van

Fénykép. Mislyné

Műszamok

Ék Sándor gyűjteményes kiállításából.

(Karikatúrák az angolok kínai propagandájáról.

Grafika

Vagábio nimer.

Fénykép Milgné

Műszaszok

Élu tándor gyűjteménye kiállításából.

(Német Kommunista propaganda plakátok)

Grafika

Vagatio nincs.

Fénykép. Milyné

Mucsarnok

Ék Sándor gyűjteménye kiállításából

(tájképek).

Festmény

Nagyban nincs.

Fénykép. Milgué

Műszaszok

Ék Lándor pujtemeinyes kiállitásából.

(Karrikaturák)

Grafika

Negatív nincs.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat a "Vörös csütörtök" c.képhez
1956 olaj 48x36

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vörös csütörtök
1956 olaj 97x74 Művelődésügyi Minisztérium
tulajdona.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Rajzok a "Szabadságunk köszöntése"c.mappából:
Együtt a munkában
1954 szén 85x62

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Evakuált kislány
1942 olaj 69x50 MNG.tul.

Moszkvai éjszaka
1938 olaj 35x48 MNG.tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Szamuely találkozása Leninnel 1919 májusában Moszkvában.
1959 olaj 238x167
Művelődésügyi Minisztérium tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat a "Vörös csütörtök" c.képhez
1954 olaj 49x36

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Partizán anya
1947 olaj Hadtörténeti Múzeum tul.

A "Vörös csütörtök"
1954 olaj 97x74 Művelődésügyi Minisztérium tul.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány "Szamuely találkozása Leninnel
1919 májusában Moszkvában" c.képhez.
1959 olaj 36x48

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány "Szamuely találkozása Leninnel
1919 májusában Moszkvában" c.képhez.
1958 olaj 41x59

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány "Szamuely találkozása Leninnel
1919 májusában Moszkvában" c. képhez
1958 olaj 50x35

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Vázlat "Szamuely találkozása Leninnel
1919 májusában Moszkvában" c. képhez
1958 olaj 50x35

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány "Szamuely találkozása Leninnel
1919 májusában Moszkvában" c. képhez
1958 olaj 40x29

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Töprengő, szén, 1960.
című művének repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Múcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanulmány a "Thalhmann beszédet mond" c.műhöz,
1959. olaj. Repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Felszabadulás
1949 olaj 140x 180
Honvédelmi Minisztérium tulajdona

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Múcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Ukrán kislány / tanulmány/
1940 olaj 70x45

Anyám
1945 olaj 40x55

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Janakievói hengermű / részlet/
1936 szén-tempera 118x84

Puskacső előtt
1936 olaj 75x47

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Múcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sandor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsasag
érdemes művésze

Janakievói hengermű
1936 olaj 40x32

Munkásnő arcképe
1936 olaj 62x50

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Virágcsendélet
1936 olaj 45x55

Csendélet
1936 olaj 40x60

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Ujságolvasó férfi szivarral
1928 olaj 63x55

Don-medence
1936 olaj 45x57

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Fej
1920 olaj 43x30

Női portré
1920 olaj 60x55

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Mosókonyha
1919 olaj 55x40

Nő és térdelő férfi
1920 olaj 84x57

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Mester üti a tanoncot
1918 olaj 40x26

Anyám
1919 olaj 55x40

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Tanácsmagyarországért mindenki a frontra,
olaj, 1959. cimű művének repr.

Ék Sandor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Luxografia: Verés
1961 25x20

Fürdőző
1961 25x20

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Luxografia: Női fej
1961 25x20

Néger gyerek galambbal II.
1962 70x50

Ék Sándor Gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Evakuált kislány, 1942.
olajfestm. repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Solohov: Csendes Don
1935 szén-vörös gouache 29x20 /könyvborító/

Solohov: Szűzföld eke alatt
1935 szén 28x21 /könyvborító/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Papircsákós kisfiú portréja, 1940. szén.
Repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

A Vörös Hadsereg a szabadsag Hadserege / cimlap/
1942 szines kréta 30x46

Találkozás a felszabaditott faluban
1942 szines kréta 44x32

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Épülő magaskohó
1941 ceruza 44x32

Látomás
1942 szines kréta 37x26

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Cseljabinszki elektróközpont
1941. ceruza 44x22 MNG.tul.

Elektroközpont Cseljabinszkben
1941 szines kréta 37x26

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Téli táj Csuvas földön
1941 szines kréta 43x31

Csuvas parasztasszony
1941 szines kréta 27x11

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MNK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Kötögető nő
1940 szén 70x50

Olvasó leányka
1940 szén 50x40

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Lenin és Krupszkája a svajci hegyekben az
emigráció éveiben
1940 szén 35x31

Papircsákós kisfiú
1940 szén 42x27

Ék Sándor gyűjteményes kiall. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Komszomolok indulása a frontra
1940 szén MNG.tul.

Munkásgyülés a Tanácsköztársaság idején
194[illegible] szén 39x35

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Jenakievói magaskohó
1936 szén-szépia 70x90 MNG.tul.

Munkanélküli családja
1937 kréta 37x28

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Fekete tenger partján I.
1935 szén 102.5x82

Fekete tenger partján II.
1935 szén 102.5x82

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Jenakievói munkás
1936 szén-szépia 60x80 MNG.tul.

Csónakok a Fekete-tenger partján
1936 akvarell 36x24

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

A Vörös Gárda esküje
1935 szén-szépia 62x39

Fekete tenger partján
1936 akvarell 36x24

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1021

1968 MÁR 10

Ék Sándor

Ék Sándor: Vietnam

30-40 kutatási

Kombinált PVC gyártási techno
készül — Az izotóp
A 20 éves MÁFKI tudon

Soha nem hittem volna, hogy gazdasági mechanizmusunk reformja — többek között — épp az újságírók munkáját fogja megnehezíteni. Telefon egy vállalathoz; az igazgatóval, vagy helyettesével szeretnék egy órácskát beszélgetni. „Budapesten van, kérem" — így a vonal túlsó végén. Másnap újabb telefon. — „Fontos tárgyalás van, kérem." És ez így megy három héten keresztül: Budapest — tárgyalás, Dunai Kőolajipari Vállalat — tárgyalás... S amikor végre sikerül egyeztetni az időpontot, akkor derül ki, hogy a találkozást csak adminisztratív nehézségnek köszönhetem, a keresett vállalatvezetőnek

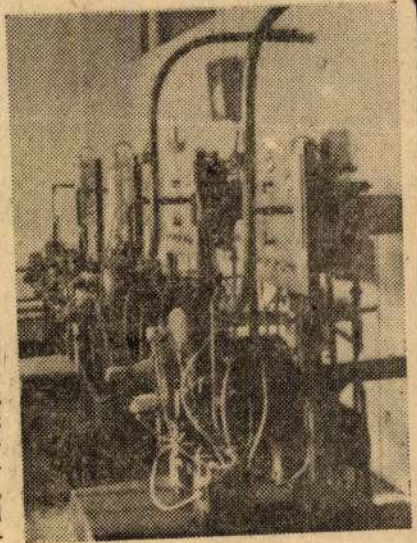

Szabványosított Petter motorok kenőolajok fékpadi minősítésére

lalkoztatja az intézet vezetőit, kutatóit most, hogy a gazdasági mechanizmus re-

IBEREK, SORSOK

1021

Lenint rajzolta

Az Árvácska utcai műteremben elkészült a kép, amelylyel Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész a Nagy Októberi Forradalom félszázados évfordulója előtt tiszteleg. *„Bolsevik röpcédulák a lövészárokban."* A meggyötört katonák olvassák a béke üzenetét, s a gyűrött papírlapokból feléjük int a remény. A képen minden közérthető és világos. Félreérthetetlen felhívás sugárzik belőle a háború, az esztelen vérontás ellen. Az erőteljes politikai mondanivalót szinte az első pillantásra megérzi az ember, de szó sincs arról, hogy a kép tartalma egyszerűen csak politikai agitáció volna. Az emberiség nagy sorskérdéséről, a békéről, *a békevágyról* vall a kép, a háborútól megcsömörlött, becsapott emberek kétségeit, gyötrődéseit, élniakarását fejezi ki. Döbbenetek és vágyak sűrűsödnek a lövészárokban, az értelem a helyes célt kutatja a reménytelen káoszban.

— Munkásságom dokumentációja ez a kép, a trilógia másik két darabjával, a *„Le a háborúval"* s a *„Tanácsköztársaságért mindenki a frontra"* című művekkel együtt. Hogy ez a sorozat politizál? Sose voltam érzéketlen a világ dolgai iránt. A politikát a felelős ember *nem kerülheti meg.*

— Én sem kerestem sohasem szántszándékkal a politikát, mégis *mindig* ráakadtam.

Tizennyolc éves korában találkozott először igazán vele, a Tanácsköztársaság harcainak sodrában. Az angyalföldi proletársors, s a mátyásföldi repülőgépgyárban eltöltött inasévek sok keserű tapasztalata a forradalom bűvkörébe vonta. A győzelem szép napjait követő vereség után a Szovjetunióban talált menedéket. 1921 februárjában a moszkvai képzőművészeti-technikai iskola növendéke lett, de nem sok öröme telt az iskolában. *Liszickijnek*, a szuprematista festőnek az osztályába került. A mester művészete az egyszerű geometriai formák, a kör, a négyzet variálásából állott, s ez *Ék Sándort* nem érdekelte.

Egy nagy élmény

mégis felejthetetlenné tette az ott töltött, egyébként meddő hónapokat. Krupszkaja kíséretében meglátogatta őket Lenin. A forradalom vezetője nem titkolt meglepetéssel, hol döbbenten, hol leplezetlen iróniával nézte végig az „alkotásokat". Különösen rosszalló pillantásokat vetett az egyik műre, melynek alapzatát fehérre festett deszkalap képezte. A deszka közepére tányért, melléje kést, villát erősített az alkotó. A tányéron két gondosan odaragasztott, aranyszínűre füstölt hal pompázott. Az overállba öltözött művész firtató tekintettel méregette *Lenint* és várta véleményét. Lenin mogorva volt. Az éhezők, a nélkülözők helyzetéről mondott néhány tömör megjegyzést, nem titkolva, hogy a két halat inkább valamelyik munkás asztalán látná. *„Az ilyesmi nem művészet, hanem értelmetlen pazarlás"* — mondta végül, és ellépett a halszagú műalkotás előtt. A művész tiltakozása, magyarázkodása sem tudta véleményétől eltéríteni.

Ék Sándor számára sokat jelentett ez a látogatás. Lenin néhány megjegyzése megértette vele valamit, amit talán csak hosszú évek múltán tudott volna megérteni. *Az emberért való művészet értelme*, tartalmának jelentősége vált világossá előtte. Igazat adott Leninnek, s otthagyta az iskolát.

A Leninnel való második találkozás kitörölhetetlen nyomokat hagyott benne, és sorsdöntő hatással volt művészi felfogásának kialakulására.

— 1921 júniusában — mondja a művész — *Lékai János* közölte velem, hogy az Ifjúmunkás Titkárság határozata alapján küldöttként vehetek részt az Ifjúmunkás Internacionálé II. és a Komintern III. kongresszusán.

A megnyitás napján

érthető izgalommal sietett a nagy Kreml palotába, ahol a volt cári trónteremben ülésezett a Komintern kongresszusa. A zsúfolt teremben egyik felszólalás a másikat követte, s Ék Sándor buzgón rajzolta az érdekes arcokat, jeleneteket. Amikor éppen az olasz küldött készülődött felszólalásra, az egyik oldalajtón váratlanul, a feltűnést gondosan kerülve, belépett Lenin. De hiába próbált elvegyülni a részvevők között, észrevették, és forró, spontán üdvözlés középpontjába került. Ék Sándor figyelte Lenint, aki *szemmel láthatóan nehezen* viselte el az ünneplés viharzását, de nem próbált tiltakozni sem. Talán attól félt, hogy a túlfűtött légkörben a tiltakozás is valami

egészítőben bejelentette, hogy amíg a régi mezőgazdasági és a felvásárlási osztály, valamint az élelmiszeripari részleg összesen 49 fővel dolgozott,

az átszervezés után létrejött új mezőgazdasági és élelmezésügyi osztály mindössze 28 embert foglalkoztat.

A felszabaduló munkaerőt más osztályokra, munkaterületre csoportosították át. Az új mezőgazdasági osztályon — az átszervezés eredményeként — jelentékeny minőségi változás ment végbe. A szakmailag legjobban felkészült szakemberek maradtak meg, akik képesek a megnövekedett új feladatok elvégzésére. Szerteágazó tennivalóikat az igazgatási, a közgazdasági, az élelmezésügyi és a szakfelügyeleti csoportokban látják el. Hatáskörükbe tartozik többek között a járási, városi mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályok irányítása, a megyei szakmunkásképző iskola felügyelete és ellenőrzése, a tanácsi élelmiszeripari vállalatok hatósági ellenőrzése, a termelésfejlesztés és a termelési szakfelügyelet, az igazgatási, jogi feladatok ellátása, az erdészet, vadászat, halászat és a természetvédelemmel kapcsolatos hatósági tennivalók ellátása stb.

A korábbi időktől eltérően most elsősorban hatósági és gazdasági jellegű feladatokat látnak el.

A járási (városi) mezőgazdasági és élelmezésügyi János, a megyei tanács elnökhelyettese megállapította: hogy az átszervezés gyorsan és szervezetten zajlott le. *Dr. Mondok Pál*, a megyei tanács elnöke összefoglalójában a végrehajtó bizottság elismerését tolmácsolta az új osztálynak, s hangoztatta, hogy most a legfontosabb feladat: a szakemberek ismerjék meg az új rendelkezésekből eredő tennivalókat.

Az ülés második napirendi pontjaként *Kun Ferencné*

(Folytatás a 2. oldalon)

let arra szólítja

MINIMOTOR

Mintha egy különleges írógép rengeteg billentyűnének, úgy fest az első pillantásra a rengeteg parányi, hüvelyknyi nagyságú elektromotor. A Budai Járási Háziipari Szövetkezet most már nemcsak hazai, de külföldi, lengyel piacra is szállítja termékeit. Mindenekelőtt a játékipar hasznosítja, de különleges kismotorjait építik be az ipari kamerát mozgató érzékeny szerkezetbe is.

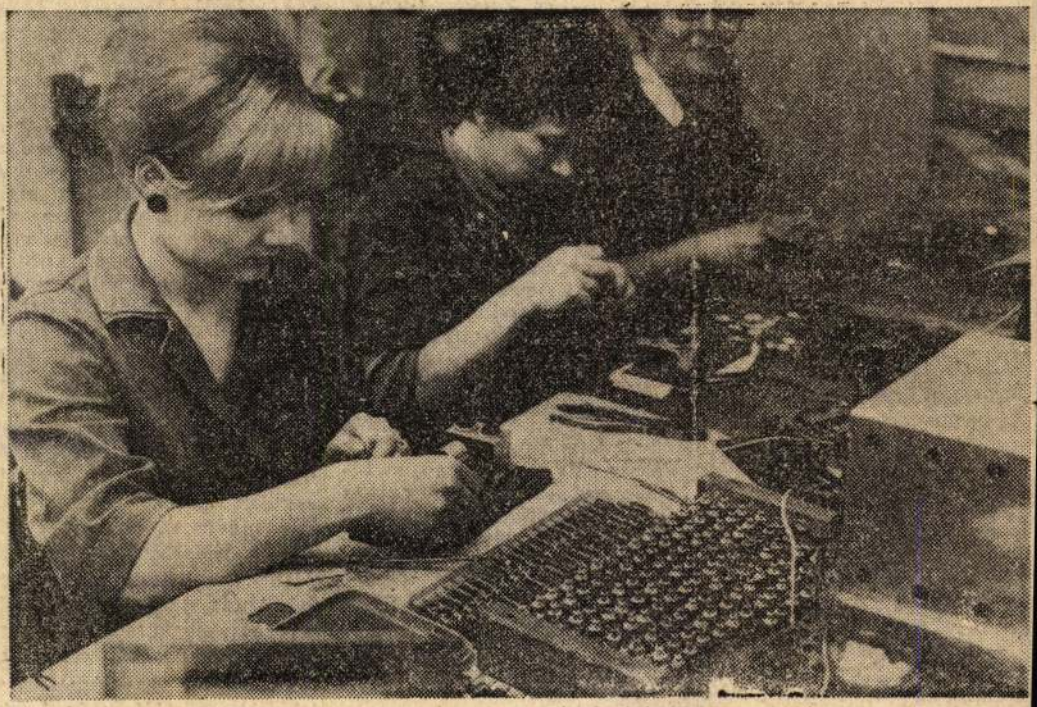

(Foto: **Gábor**)

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
E/8 Sándor
1967 OKT 26.
PESTMEGYEI HÍRLAP

EM

...ványos gesztusként hatna. ...gyszerűen, pózmentesen el...rte, hogy ünnepeljék. S az ...muló Ék Sándorban mind ...bban *erősödött a vágy*, hogy ...t a tiszta, sallangmentes ...beri tartást művészetével ...fejezze.

— Az ováció végül elcsendesült — emlékezik vissza Ék Sándor, a régi nagy élményre. — Az olasz küldött beszélni kezdett, Lenin pedig, aki addig az elnöki asztal szélén foglalt helyet, fogta jegyzetfüzetét, csendben fölállt, és a szónok közvetlen közelében az *emelvény lépcsőjére telepedett* le. Az első sorokból azonnal többen felálltak, hellyel kínálták, de ő maradt a lépcsőn. Jegyzetfüzete a térdén, sapkája mellette. Hol a szónokra figyelt, hol fejét bal tenyerébe támasztva, rótta a füzetbe megjegyzéseit.

Ék Sándor rajzolni kezdte. Fél órán át követte figyelő tekintetét, majd a jegyzetfüzet fölé hajoló gondterhelt arcát. Lázas, megfeszített munka volt. A fiatal művész ceruzája gyorsan futott ugyan a papíron, az eredménnyel mégis elégedetlen volt. Az egyszerűségből, a pátosz nélküli, mégis monumentális emberségből ötvözött Lenint *nem tudta* eltalálni.

— Láttam, hogy mellettem egy szovjet művész, Altmann is megpróbálkozott a nagy feladattal. S amikor a szónok befejezte mondanivalóját; Lenin pedig elhagyta az üléstermet, lopva szomszédom rajzára pillantottam. Szinte

megkönnyebbültem az eredmény láttán: *ő sem* találta el.

Ék Sándor

újra átéli

a felejthetetlen élményt.

— Sose szabadultam többé az egyszerűségében is hatalmas, emberséges ember hatása alól. Életem nagy izgalma, művészi célkitűzése maradt azt keresni, hogyan lehet a kristálytiszta, egyszerűségben, a keresetlen közvetlenségben a nagyságot meglelni és ábrázolni. Közérthetően, ahogyan Lenint is *minden* egyszerű ember megértette. S ahogyan *velem is megértette* az emberért, a közösségért, a haladásért való művészet célját.

Kékesdi Gyula

Frici meghökk
lyan gondo
— Mit szól
Tele van az újs
azonnal felveszü
szerint...

Most rajta vo
nem azért olvass

— Jó lenne, ha egy kicsit megszünnél. Így illik mondani, nem?

Frici vigyorgott. A piros foltok eltűntek a képéről, helyére visszajöttek a szeplők.

— Igen, izé... szóval csönd lesz. Persze, ha mások marháskodnak...

— Ne kezd már megint. Akkor is maradj már veszteg a fenekeden. Benőhetne a fejed. Volt elég ficánkolásod.

— Igen. Persze, azért, amit mondtam, azt állom, mert...

— Hagyjad már, fiam. Nem kell énelőttem most bizonygatnod, hogy nem adtad be a derekadat, hogy te megmondtad, mert így szeretnéd elmesélni a műhelyben...

Frici most először zökkent ki szemtelen nyugalmából. Zavarba jött, mert tényleg erre gondolt. Jobb, ha lelép. Kezdik fölnyitogatni a kobakja tetejét...

— Elmehetek?

— El. De, kérem: csitulj egy kicsit. Apádnak meg mondd meg, csütörtökön vagy pénteken elugrom hozzá.

Frici már az ajtó felé sompolygott. Hirtelen megállt, úgy fordult vissza, mint akit kötéllel rántanak:

— Miattam?

Olyan ijedelem bújt meg a hangjában, hogy majdnem elnevette magát. Azért van szíve is ennek a nagyszájú kölyöknek.

— Eredj már! Csak nem voltam nála legalább egy hónapja. Öreg harcosoknál nagy idő ez, fiam! Összeszoktunk, mi...

Mondani akart még valamit, de Frici már kívül volt az ajtón. Fölállt nehézkesen az íróasztal mögül, nyögve nehezedett fájós bal lábára, a székről fölvette a nylonpelenkát, s kivitte a titkárnőnek.

Mészáros Ottó

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1068 OKT. 26

MAGYAR NEMZET

É's Sándor

Köszöntelek, forradalom

1968

Lányi Sarolta költőnő és *Ék Sándor* festőművész beszédével pénteken megnyílt a Petőfi Irodalmi Múzeum *Köszöntelek, forradalom* című kiállítása.

Egykori újságok, röplapok, plakátok, a Tanácsköztársaság alatt megjelent kiemelkedő művek láthatók a jubileumi kiállításon. Bemutatják a Tanácsköztársaság vérbefojtása után, az illegalitásban megjelent köteteket is, köztük *Kassák Máglyák énekelnek* című művét, amely a bécsi magyar kiadónál látott napvilágot, s *Révai* József Kossuthról írt könyvét, amely a moszkvai idegennyelvű kiadónál jelent meg. Látható a kiállításon *Karikás* Frigyes *Pereg a dob* és *Lengyel* József *Visegrádi utca* című kötete.

Külön helyet kapott a harmincas évek szocialista irodalma, *József* Attila műveivel az élen, s bemutatják a felszabadult magyar irodalom első kiadványait, valamint mai műveket, amelyek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom emlékét idézik.

nyilvánosság előtt foglalkoz-
ni azzal, mi is tulajdonképpen
a képviselő feladata, hatáskö-
re, tevékenysége. Világos,
hogy a saját maga által is
megszavazott törvényeket szi-
gorúan be kell tartania, és
nem nyújthat segítséget azok
áthágásához, kijátszásához,

ndéktárgyait

MEG!

EN FELADHATÓK

i

BOLTOKBAN!

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ék Sándor
HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG
1967 OKT 29

A forradalom kortársai: 1921

Lenint rajzolta

Az Árvácska utcai műteremben elkészült a kép, amellyel Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész a Nagy Októberi Szocialista Forradalom fclévszázados évfordulója előtt tiszteleg. „Bolsevik röpcédulák a lövészárokban". A meggyötört katonák olvassák a béke üzenetét, s a gyűrött papírlapokból feléjük int a remény. A képen minden közérhető és világon. Félreérthetetlen felhívás sugárzik belőle a háború, az esztelen vérontás ellen. Az erőteljes politikai mondanivalót szinte az első pillantásra megérzi az ember, de szó sincs arról, hogy a kép tartalma egyszerűen csak politikai agitáció volna. Az emberiség nagy sorskérdéséről, békéről, a békevágyról vall a kép, a háborútól megcsömörlött, becsapott emberek kétségeit, gyötrődéseit, /élni akarását fejezi ki. Döbbenetek és vágyak sűrűsödnek a lövészárokban, az értelem a helyes célt kutatja, a reménytelen káoszban.

— Munkásságom dokumentációja ez a kép, a trilógia másik két darabjával, a „Le a háborúval" s „A Tanácsköztársaságért mindenki a frontra" című művekkel együtt. Hogy ez a sorozat politizál? Sose voltam érzéketlen a világ dolgai iránt. A politikát a felelős ember nem kerülheti meg.

— Én sem kerestem sohasem szántszándékkal a politikát, mégis mindig ráakadtam.

Tizennyolc éves korában találkozott először igazán vele, a Tanácsköztársaság harcainak sodrában. Az angyalföldi proletársors, s a mátyásföldi repülőgépgyárban eltöltött inasévek sok keserű tapasztalata a forradalom bűvkörébe vonta. A győzelem szép napjait követő vereség után a Szovjetunióban talált menedéket. 1921 februárjában a moszkvai képzőművészeti-technikai iskola növendéke lett, de nem sok öröme telt az iskolában. Liszickijnek, a szuprematista festőnek az osztályába került. A mester művészete az egyszerű geometriai formák, a kör, a négyzet variálásából állott, s ez Ék Sándort nem érdekelte.

Egy nagy élmény mégis felejthetetlenné tette az ott töltött, egyébként meddő hónapokat. Krupszkaja kíséretében meglátogatta őket Lenin. A forradalom vezetője nem titkolt meglepetéssel, hol döbbenten, hol leleplezetlen iróniával nézte végig az „alkotásokat". Különösen rosszalló pillantásokat vetett az egyik műre, melynek alapzatát fehérre festett deszkalap képezte. A deszka közepére tányért, melléje kést, villát erősített az alkotó. A tányéron két gondosan odaragasztott, aranyszínűre füstölt hal pompázott. Az overállba öltözött művész firtató tekintettel méregette Lenint és várta véleményét. Lenin mogorva volt. Az éhezők, a nélkülözők helyzetéről mondott néhány tömör megjegyzést, nem titkolva, hogy a két halat inkább valamelyik munkás asztalán látná. „Az ilyesmi nem művészet, hanem értelmetlen pazarlás" — mondta végül, és ellépett a halszagú műalkotás előtt. A művész tiltakozása, magyarázkodása sem tudta véleményétől eltéríteni.

Ék Sándor számára sokat jelentett ez a látogatás. Lenin néhány megjegyzése megértetett vele valamit, amit talán csak hosszú évek múltán tudott volna megérteni. Az emberért való művészet értelme, tartalmának jelentősége vált világossá előtte. Igazat adott Leninnek, s otthagyta az iskolát.

A Leninnel való második találkozás kitörölhetetlen nyomokat hagyott benne, és sorsdöntő hatással volt művészi felfogásának kialakulására.

— 1921 júniusában — mondja a művész — Lékai János közölte velem, hogy az Ifjúmunkás Titkárság határozata alapján küldöttként vehetek részt az Ifjúmunkás Internacionálé II. és a Komitern III. kongresszusán.

A megnyitás napján érthető izgalommal sietett a nagy Kreml-palotába, ahol a volt cári trónteremben ülésezett a Komintern kongresszusa. A zsúfolt teremben egyik felszólalás a másikat követte, s Ék Sándor buzgón rajzolta az érdekes arcokat, jeleneteket. Amikor éppen az olasz küldött készülődött felszólalásra, az egyik oldalajtón váratlanul, a feltűnést gondosan kerülve, belépett Lenin. De hiába próbált elvegyülni a részvevők között, észrevették, és forró spontán üdvözlés középpontjába került. Ék Sándor figyelte Lenint, aki szemmel láthatóan nehezen viselte el az ünneplés viharzását, de nem próbált tiltakozni sem. Talán attól félt, hogy a túlfűtött légkörben a tiltakozás is valami látványos gesztusként hatna. Egyszerűen, pózmentesen eltűrte, hogy ünnepeljék. S az ámuló Ék Sándorban mind jobban erősödött a vágy, hogy ezt a tiszta, sallangmentes emberi tartást művészetével kifejezze.

— Az ováció végül elcsendesült — emlékezik vissza Ék Sándor, a régi nagy élményre. — Az olasz küldött beszélni kezdett, Lenin pedig, aki addig az elnöki asztal szélén foglalt helyet, fogta jegyzetfüzetét, csendben fölállt, és a szónok közvetlen közelében az emelvény lépcsőjére telepedett le. Az első sorokból azonnal többen felálltak, hellyel kínálták, de ő maradt a lépcsőn. Jegyzetfüzete a térdén, sapkája mellette. Hol a szónokra figyelt, hol fejét bal tenyerébe támasztva, rótta a füzetbe megjegyzéseit.

Ék Sándor rajzolni kezdte. Fél órán át követte figyelő tekintetét, majd a jegyzetfüzet fölé hajoló gondterhelt arcát. Lázas, megfeszített munka volt. A fiatal művész ceruzája gyorsan futott ugyan a papíron, az eredménnyel mégis elégedetlen volt. Az egyszerűségből, a pátosz nélküli, mégis monumentális emberségből ötvözött Lenint nem tudta eltalálni.

— Láttam, hogy mellettem egy szovjet művész, Altmann is megpróbálkozott a nagy feladattal. S amikor a szónok befejezte mondanivalóját; Lenin pedig elhagyta az üléstermet, lopva szomszédom rajzára pillantottam. Szinte megkönnyebbültem az eredmény láttán: ő sem találta el.

Ék Sándor újra átéli a felejthetetlen élményt.

— Sose szabadultam többé az egyszerűségében is hatalmas, emberséges ember hatása alól. Életem nagy izgalma, művészi célkitűzése maradt azt keresni, hogyan lehet a kristálytiszta, egyszerűségben, a keresetlen közvetlenségben a nagyságot meglelni és ábrázolni. Közérthetően, ahogyan Lenint is mindenki egyszerű ember megértette. S ahogyan velem is megértette az emberért, a közösségért, a haladásért való művészet célját.

Kékesdi Gyula

a legfontosabb?

— Önmagunk meggyőzése. El kell dönteni, hogy néhány év múlva kik vezetnek és dolgoznak itt. A „lebeszélők", vagy a jövőben gondolkozók? Mert mi is félünk. Ez a mintagazdaság lehet, hogy sokba fog kerülni nekünk. Talán 40 millióba. Jó lenne bírni...

A jövőben, az ipar és a mezőgazdaság harmónikus találkozásában a ma fiatalsága fog dolgozni. Azok, akik a jelen pillanatban az iskola padjaiban ülnek.

A kamasz község fiataljait kértük meg, ábrándozzanak, almodozzanak tíz-tizenöt év távlatában.

Kisdiákok, a VIII/B. tanulói hajolnak a papírlapok fölé. A holnapról, a holnaputánról vallanak. Lelkesen és túlzón. Gyerekesen.

Nem érdektelenül néznek a jövőbe. Nem „párttalanul" érzelmektől és elhatározásoktól mentesen ábrándoznak.

„Ha megtanulok valamilyen szakmát, akkor lehetséges, hogy Kiskörén fogom folytatni" — írja *Herczeg Márta.*

„Itt, Kiskörén szeretnék elhelyezkedni" — vallja *Gál Ilona* is. „Egyre több gép van a Tisza II-nél, nagyon szeretnék ott dolgozni" — lelkesedik *Fodor Laci.*

És a Kisköre jövőjébe vetett bizakodás tükröződik pályaválasztásukban is. A gyerekek gépszerelők, géplakatosok, kőművesek, asztalosok, elektromérnökök szeretnének lenni.

„Én, aki a termelőszövetkezet tagja leszek, remélem, hogy megváltozik a gazdaság, mint ahogy már most is változott".

Nem félnek az elhelyezkedéstől, hiszen egyikőjük ezt írja: „De nemcsak víziépítő lesz Kiskörén, hanem tegyük

es

okból és sokfajta hatásra változik. De azon, amit a technika, a tudomány, az emberiség tudatosodása az utolsó ötven évben teremtett, felis[mer] megkülönböztető bélyegét annak, ami a Szovjetuni[ó] ra jött létre, ami azért, és csak azért történhetett [meg], a szocializmus, a kommunizmus megvalósításának [útja] valósággá válik.

A Szovjetunió az egyetlen olyan ország — por[tu]születésétől kezdve a második világháborúig az egye[dü]amely egy eszme jegyében jött létre, egy korszerű, s[zo]tetben korunk előtt járó, jövőbe mutató, de ötven esztendő viharaiban életképesnek, növekedésre késznek bizonyult eszme jegyében.

Az eszme, a kommunizmus mindmáig nem valósult meg teljességében és tökéletességében. Ez természetes. Éppen azért, mert a kommunizmus nem ábránd és nem varázslat, csakis reális és csakis emberi módon, vagyis hosszú, küzdelmes úton, győztes és vesztes csatákkal, magasra szárnyalva és megtorpanásokkal haladhat felé az emberiség. De ötven esztendő ahhoz is elég volt, hogy bizonyítva lássuk: ez az az irány, amely felé a történelem, az emberiség halad.

Hogy miből látjuk ezt? Abból is, persze, hogy 1917-ben Oroszországban volt egyedül szovjethatalom és ma 14 országban épül a szocializmus. Ez idő alatt, akárhogyan nézzük, összezsugorodott a Régi és növekedett az Új. A szocialista országok sorsa nem úgy alakult, mint ahogy előre, sokszor telve illúziókkal, az úttörők, s itthon Magyarországon, mi magunk is elképzeltük. Mégis, ha ötven évvel ezelőtt megkérdezték volna az úttörőket: érdemes-e mindenüket, energiájukat, életüket odaadni azért, hogy megszülessen egy ország, amelyre egy világ acsarkodott, bölcsőjében akarták megfojtani, a fasizmust szabadították rá, és az emberiség szabadságáért hozott második világháborús nagy áldozatára is azzal feleltek, hogy megindították ellene a hidegháborút, — bizonnyal azt felelték, volna, hogy érdemes volt. Ha akkor előre látják, hogy a roppant ellenséges nyomás, az óriási problémák súlya alatt el is torzulhat az eszme, ha előre látják, hogy viszály támad a szocialista országok testvéri közösségén belül, — hogyne mondták volna akkor is, hogy érdemes volt, hiszen már nemcsak egy ábránd, már nemcsak egy országban valóság, hanem országok sorában, az emberiség egyharmada küzd azért, hogy megvalósuljon a szocializmus.

Külön cikkek során, könyvtárra valót írhatnánk arról, hogyan befolyásolta a szocializmus országának léte, politikája, harca az emberek és népek szabadságának ügyét. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom idején a világrésznyi Oroszország, fényes cári udvarával együtt, maga is csak elmaradott gyarmat volt. Ma már alig vannak gyarmatok, bár az imperialista, gyarmatosító országok ma gazdagabbak és hatalmasabb eszközökkel rendelkeznek, mint valaha. Ma is van neokolonializmus, van a világban erőszak, elnyomás és kizsákmányolás. De ezzel szemben nemcsak az áll, hogy az emberi szabadságnak és a békének egy világhatalom és szocialista szövetségesei az őrzői. A Szovjetunió és a szocialista országok létének hatását a világtörténelemre csak akkor mérhetjük le igazán, ha nemcsak azzal számolunk, amit ezek az országok elértek és megcselekedtek, hanem azzal is, amit a tőkés hatalmak nem érhettek el, és nem cselekedhettek meg, ha azt is figyeljük, hogy ami rossz és kárhozatos, azért és csak azért nem zúdulhat az emberiségre, mert van szocialista világhatalom.

[szaba]
[lami]
[élkü]
[tudn]
[n n]
[i azt]
[és g]
[ame]

a földi paradicsomot, de amely magát.

A Szovjetunió, a kommu[nis]küszöbölje az emberek amelyek viszályt, erőszakot, h[á]nyolás, mások elnyomása, terü[let]étvággyal, mások rovására me[g]ma is, hogy ez az emberi éle[t]Pedig ez nem így van. A háb[o]emberek szívesebben élnek b[é]jobban járnak, mint embertá[r]sel. A Szovjetunió, a szocializ[mu]törekedett, hogy megszüntesse[n]amíg az egész világon megval[ó]szik, hogy ne zúduljon a vi[l]az életnek, a gazdaságnak o[r]Egyesült Államok előbbre va[n]megfordítva is. De ami a leg[ú]ven esztendő alatt el tudta [a]hatalmát is képes visszaretté[s]érti-e vajon a világ, milyen v[i]rekség két leghatalmasabb ál[l]cialista ország lenne?

Felmérhetetlen, mit kösz[ön]uniónak, már eddig i[s]többet köszönhet majd ezután hetjük, mit köszönhetünk nek[ü]a két világháború közt urai 1919 után a fehérterrorral, az[o]kával és hamis félfasiszta m[e]kanyarba küldött, a Hitler u[t]revezetett magyarok keserves megpróbálkoztak ezzel, nyug[a]séivel: volt idő, amikor azt h[i]Szovjetunió „Magyarország k[i]magát". Vannak generációk, [a]teljesen kiheverni ezt a kórt, beléjük oltottak. De az új, fe[l]férfikorban járók megtanulh[a]mi, a tízmilliós, természeti k[i]iparral, félfeudális földműve[s]gyarok, az elmúlt két évezre[d]len természeti kincsekkel ren[d]gítségre kész testvéri szoms[z]köszönhetjük neki, hogy olya[n]hogy mi és a világ minden né[p]nélkül, szabadságban és jólé[t]nincsenek gyarmatai, a Szov[j]profitokat hozó külföldi beru[h]mi kísérletet folytat egy új [t]tésére, amelyben megszűnik a[z]ezt akarja a saját népe szám[á]Szovjetunió.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1967 OKT 31.

Társadalmi szervezetek képviselői utaztak a Szovjetunióba

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának moszkvai ünnepségeire vasárnap és hétfőn több társadalmi szervezet küldöttsége utazott a Szovjetunióba.

Az MSZBT küldöttségét *Kristóf István*, az MSZBT főtitkára vezeti. A delegáció tagjai: *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművész, *Földi Pál*, a Heves megyei Pártbizottság osztályvezetője, *Pioker Ignác* Kossuth-díjas gyalus és *Szamuely Tiborné*, a munkásmozgalom régi harcosa. A Magyar Partizán Szövetség küldöttségében *Gábor István*, a szövetség főtitkára, *dr. Sós György* rendőr vezérőrnagy, a szövetség alelnöke és *Uszta Gyula* altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a szövetség országos bizottságának tagja utazott a szovjetunióbeli ünnepségekre, amelyekre magyar szövetkezeti delegációt is meghívtak; ezt *Szirmai Jenő*, a SZÖVOSZ elnöke vezeti.

Apró Antal, a Minisztertanács e
nökhelyettese, *dr. Lévárdi Fere*
nehézipari miniszter, *Kiss Árp*
miniszter, az Országos Műsz
Fejlesztési Bizottság elnöke, *S*
lágyi Béla külügyminiszter-
lyettes, a külügy-, a külkeres
delmi és a belkereskedelmi
nisztérium több vezető képvis
je.

Ott volt a búcsúztatásnál *Er*
to Benavides, Uruguay magyaror-
szági nagykövete, *Milton Faria*,
Brazília követe és *dr. Adolfo Mar-
cial Ibanez*, az Argentin Köztár-
saság budapesti nagykövetségének
ideiglenes ügyvivője. *Hugo Lea
Plaza*, Chile budapesti nagykövet-
ségének ideiglenes ügyvivője.

nyein kívül
járulást jelent a világbéke megőr-
zéséhez is.

Küldöttségünk igyekszik a ma-
gyar nép hű követe lenni a távoli
dél-amerikai kontinensen —
mondta befejezésül Szurdi István.
(MTI)

Befejeződött a KGST építésügyi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

A Szovjet—Magyar Baráti Társaság küldöttsége Budapesten

Vasárnap a késő esti órákban megérkezett Budapestre a Szovjet—Magyar Baráti Társaság küldöttsége: *V. K. Klimenko*, az SZKP Központi Bizottságának tagja, a Legfelső Tanács küldöttje, az ukrán szakszervezeti tanács elnöke, *J. T. Tvjordohlebov*, a Krím területi SZMBT tagozat elnöke, a szimferopoli pedagógiai intézet rektora, *V. J. Talumjae*, az SZMBT elnökségének tagja, a tallinni kábelgyár főmérnöknője és *I. Sz. Sztrelbickij*, az SZMBT alelnöke. A vendégek részt vesznek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50 éves évfordulójának tiszteletére rendezett budapesti ünnepségeken.

Az SZMBT küldöttsége hétfőn ellátogatott az Országos Béketanács székházába. A kedves vendégek tiszteletére rendezett baráti összejövetelen részt vett *Dobi István* nemzetközi Lenin-békedíjas, az Elnöki Tanács nyugalmazott elnöke, és *Erdei Ferenc*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára.

Harmati Sándor, az Országos Béketanács alelnöke köszöntötte a kommunizmust építő szovjet nép képviselőit, majd *dr. Sík Endre*, az Országos Béketanács elnöke, a Béke-világtanács tagja méltatta a közelgő történelmi évforduló jelentőségét.

V. K. Klimenko válaszában a magyar és a szovjet nép barátságát méltatta.

A továbbiakban közvetlen hangulatú eszmecserével folytatódott a találkozó.

Moszkvába utazott az MSZBT és a partizánszövetség küldöttsége

Kristóf Istvánnak, az MSZBT főtitkárának vezetésével vasárnap elutazott a Szovjetunióba a Magyar—Szovjet Baráti Társaság öttagú küldöttsége. A delegáció tagjai: *Földi Pál*, a Heves megyei pártbizottság osztályvezetője, *Szamuely Tiborné*, a munkásmozgalom régi harcosa, *Pioker Ignác*, Kossuth-díjas gyalus és *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművész.

A szovjet hadviseltek bizottságának meghívására vasárnap Moszkvába utazott a Magyar Partizán Szövetség küldöttsége. A delegáció tagjai: *dr. Sós György* rendőr vezérőrnagy, a szövetség alelnöke, *Gábor István* főtitkár és *Uszta Gyula* altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a szövetség országos bizottságának tagja. *(MTI)*

en az anyagi következ-
ényeket a kárt okozó
llalati kollektíva, s nem
vásárlók viselnék.

Napjainkban eléggé elterjedt szokás annak hangoztatása, hogy a ruhákkal szembeni kifogások többsége anyaghibából származik. Sokan ezzel takargatják, mentegetik a saját mulasztásukat is.

— Az ilyen mentegető-
sekkel nem érthetünk
yet. Ha a textilgyárak-
l *kifogásolás nélkül* át-
ettük az árut, *mi feleltünk te* — tolmácsolja véle-
ényét a szakszervezet
titkára. — A legjobb
lmékben is előforduló
nyaghibákat — szak-
ánk ősrégi írott és irat-
n szabályai, szokásai
erint — a szabásnál le-
t és kell minden eset-
n kikerülni. *Az anyag-
ba semmiképpen sem le-
t mentség.* A kárt szen-
lett vevőt tulajdonkép-

dakalászi Len
Szövőipari Vállal
óta keres a n
nevelőintézet o
ronáló üzemet,
megkönnyíthetn
mi gondozott lá
illeszkedését a
életbe.

Idén tavasszal
zott a két törekvés. A
gyár hat géppel tanmű-
helyt rendezett be Nagy-
doboson, ahová oktatót,
művezetőt is küldött. Né-
hány hónap alatt kikép-
pezték az önként jelent-

Budakalászra. Zsebükben a befanított munkási bizonyítvánnyal, meg a szerződéssel, amelyben kötelezik magukat arra, hogy három évig a gyárban dolgoznak.

Nem egyszerű „munkaerő-probléma"

De vajon csakugyan itt-
maradnak-e?»Happy end-
del« záródik-e a gyár és
az intézet találkozása?

Ma még, három hónap után, felelőtlenség lenne bármiféle jósolgatás. Egy azonban nyilvánvaló: minden ilyesféle vállalkozás eleve reménytelen, kudarcra ítélt ott, ahol egyszerűen csak munkaerőt keresnek és látnak az állami gondozottakban. Biztató, hogy Budakalászon a gondjaikat, problémáikat is elfogadták, vállalják.

A lányok még éppen csak ismerkedtek Nagydoboson a gépekkel, amikor a vezérigazgató és a tömegszervezetek vezetői már megállapodtak ab-

Pálinkás Erzsi nem kapcsolja a királyt

kormány húzta az időt, azt gondolva; aki időt nyer, életet nyer, katonákkal szétkergeti a for-

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

E'B Sándor

PESTMEGYEI HÍRLAP

1021

1967. OKTÓBER 29., VASÁRNAP

PEST MEGYEI Hí

„Köszöntelek, forradalom"

A PETŐFI IRODALMI MÚZEUMBAN MEGNYÍLT A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 50. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL RENDEZETT „KÖSZÖNTELEK FORRADALOM" C. KIÁLLÍTÁS. A MEGNYITÓN LÁNYI SAROLTA ÉS ÉK SÁNDOR MONDOTT ÜNNEPI BESZÉDET. A MEGNYITÁSON RÉSZT VETT LUGOSSY JENŐ MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTERHELYETTES.

ír·lap 1967. OKTÓ

Hazafelé a Dunán

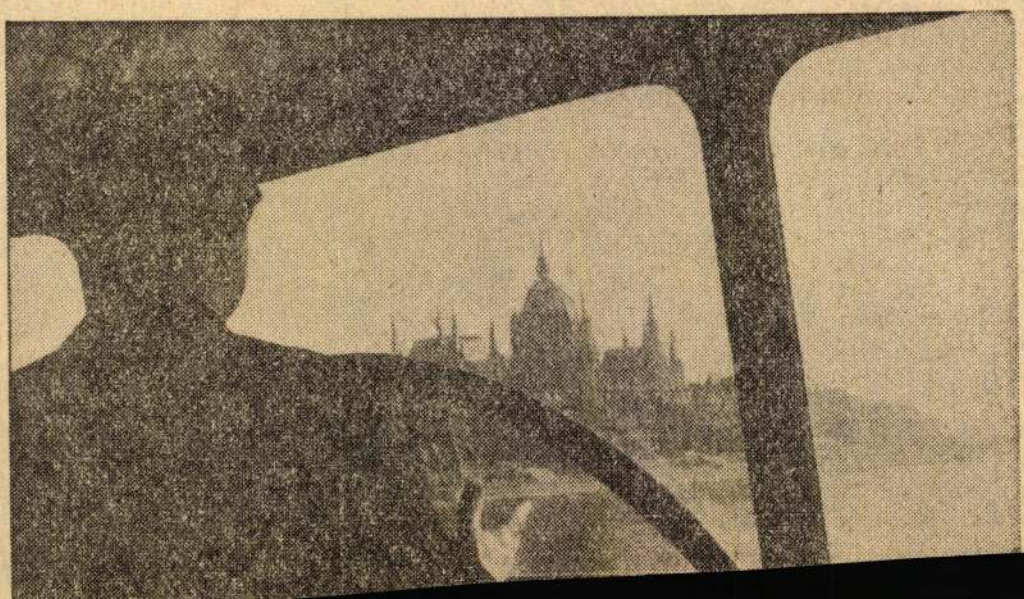

MDK

Ék Sándor

Antal Ilona tanára volt

Szolnoki művésztelep kiáll. M.Galéria 1966.okt.

Ék Sándor

Szerepel a IX. Magyar Közlöny-Szénet

Kiállításon

Magyar Ifjúság 1962 IV. 28

Ék László

grafikával szerepel a IX. magy. Kép. műv. kiállítás a műcsarnokban

Magyar Ifjúság 1962 ü. 5

Ék Sándor

Koreai anya /kép./

Az I Miskolci Grafikai Biennálé anyagából.

Északmagyarország 1961. nov. 17. 6.l.

MDK

Ék Sándor, festő

Rént ven a Képzőművészeti bemutatón.

— : Vietnami est 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. máj. 29

M.D.K.

Ék Sándor, festő

„a Tanácshőrlőrsaság idején végezte tanulmányait és az emigrációban ért művésszé..."

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik,

Bp. 1968. Magvető, 300. old.

M.D.K.

Ék Sándor, festő

1944-ből való plakátján megjelenik az ökölmotívum („Náci-Németország rövidesen megsemmisül") melyen a szövetséges hatalmak öklei sujtanak le a Hitler-fejre és a horogkeresztre.

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik
Bp. 1968. Magvető, 233. old.

M.B.K.

Ék Sándor, festő

nevét említi plakátjaival kapcsolatban:

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik

Bp.1968. Magvető 120. old.

MEK

Ék Sándor

Kiállitási hir

Ganz Mávag 1968 má c.15.

MDK

Ék Sándor

Kiállitási kritika

Élet és irodalom 1968 márc.16.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

NOV 3

— ÉK SÁNDOR művéből kiállítást rendez az óbudai Irodalmi Presszó, a Dugonics Titusz téri művelődési házban, november 7-én délután.

Ék Sándor: FELSZABADULÁS

AZ 1950. ÉVI ELSŐ MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSON MUNKÁCSY-DÍJAT NYERT FESTMÉNY

Ék Sándor: Bem és Petőfi a 48-as csatában

Konecsni György: Rákóczi és Esze találkozása

Ék Sándor : Békét és szabadságot hoztak . . .

Benedek Jenő: Drága Rákosi elvtárs, jelentjük! ... (részlet)

ÉK SÁNDOR Szovjet parlamenterek meggyilkolása

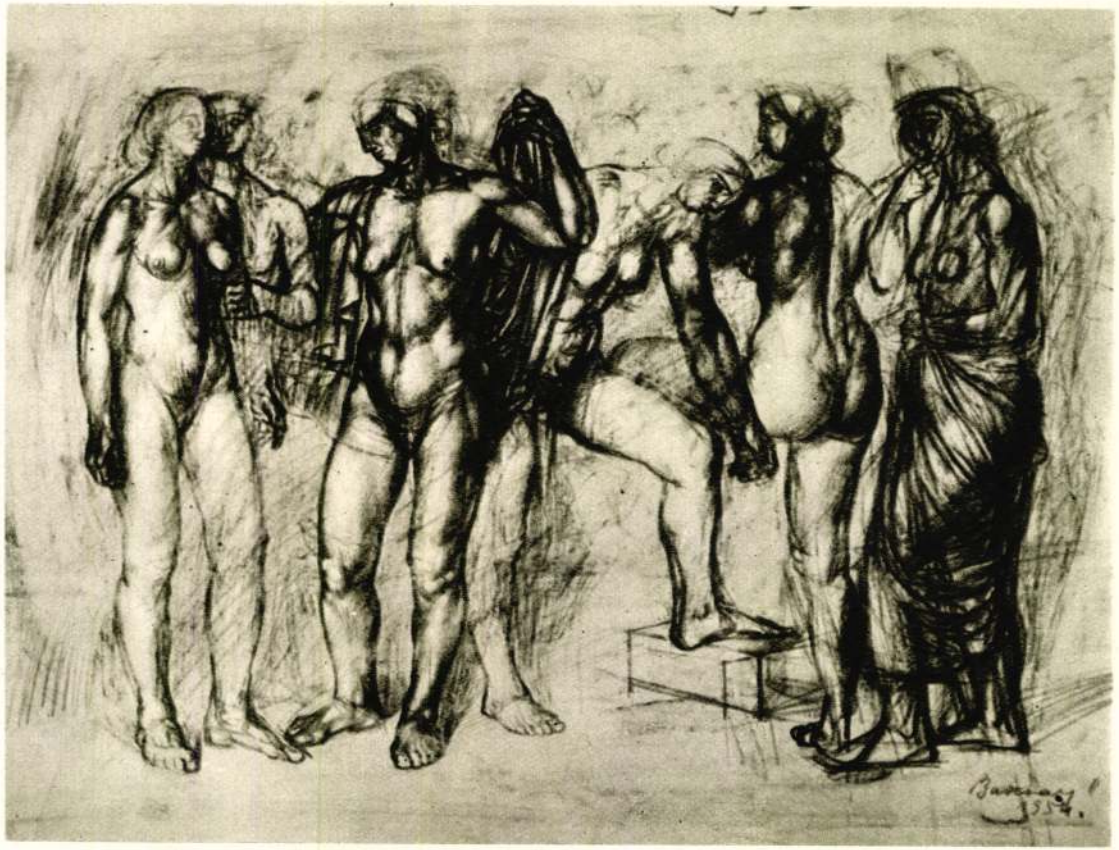

BARCSAY JENŐ Ember- és drapériatanulmány

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dolgozók Lapja

A munkásosztály harcának festője

A rózsadombi műterem legérdekesebb képe a Kun Béláról készült festmény. Nem portré. A képben a Tanácsköztársaság egész történelme összegeződik. A művész nagyszerű ízléssel és ihletett tudatossággal helyezi egymás mellé az említett időszak három alapvető gondolatának jelképét. A kép baloldalán Lenin homloka sugározza a teremtő gondolatot, a forradalom géniusza tekint az előtte sodródó tömegre. A másik oldalon egy hatalmas plakáton a Kalapácsos ember alakja — a proletariátus szimbóluma magaslik a tömeg fölé. És középen áll Kun Béla, a Tanácsköztársaság népbiztosa, és agitál, szónokol, szinte halljuk távolbaveső hangját, amint egyszerű szavakkal, éles logikai okfejtéssel magyarázza az őt körülvevő hatalmas tömegnek, hogy mit kell tenni, hogyan kell harcolni, hogyan kell a fiatal Tanácsköztársaságot megvédeni.

Ék Sándornak, Kossuth-díjjal kitüntetett érdemes művészünknek 1919-cel, a Tanácsköztársaság leverésével lezárult életének első korszaka. *„Ha valakinek, úgy nekem — egész későbbi életem útját a Tanácsköztársaság léte szabta meg"* — mondja a művész.

Ék Sándor életének második szakaszát ugyanis a 25 évig tartó emigráció jelentette. Itt került szoros kapcsolatba a nemzetközi munkásmozgalommal. Művészi fejlődésében a katalizátor szerepét játszotta a weimari Németország és később a Szovjetunió. Életének harmadik szakasza lesz a második világháború utáni korszak. 1944-ben tér haza a fasizmus ellen harcoló szovjet hadsereg soraiban, s azóta itthon él és alkot a művész.

A műterem csöndjében lassan csörgedezik az emlékezések forrása. Előkerülnek az ifjúkori szárnypróbálgatás hűségesen őrzött dokumentumai. De már ezeken a képeken is átsugárzik az elnyomottakért érzett felelősség.

Majd következik a formakeresés időszaka. Az expresszionista, a kubista stílusirányzat egyaránt otthagyja nyomait a fiatal művész alkotásain. Később túllép a formai kísérletezésen, s leküzdi magában a vonzalmat, amely a bizarr, az érthetetlen, a megmagyarázhatatlan világába, a valóságon túl lévő területekre ragadná el festői képzeletét.

Egyik képén a német rendőrminiszter alakja irreális — a pókhas óriási és mégis megdöbbentően félelmetes, mert bajor sörös-kancsója és összehúzott sertésszeme mögül már a fasizmus fenyegető ábrázata sunyít a világra.

Nagyszerű *„Az anyám"* című képe is. Az anya fekete kendős alakjának megörökítése ilyen döbbenetesen tragikus formában csak az igazi nagy művészeknek sikerült. Az anya — aki éppúgy lehet Gorkij anyája, vagy bármelyikünk édesanyja, ül esetten, vékonyan és szomorúan a kietlen lócán. Mögötte sivár fal — talán a börtönváró folyosójának, talán a beszélgetőnek a fala, ahol várja az anya, hogy gyermekével találkozhassék. A két összekulcsolt eres, kidolgozott kéz egy munkában eltelt életről tanuskodik, a bánattal, aggodalommal tekintő megtört pupillák keserves évekről árulkodnak.

Nagyhatású az *„Evakuált lánya"* című kép is. A kendőbe bugyolált gyermek hatalmas égő szeme városok égéséről, emberek haláláról, az otthon elvesztéséről beszél. Aki látja ezeket a sötéten árkolt, beesett és mégis világító gyermekszemeket, annak eszébe jut a háború pokla, emlékeiben felzúgnak a halált osztó repülőgépek, a felrobbantott vonatszerelvények, a leningrádi éhhalál, a voronyezsi ágyútűz, a lebombázott Rotterdam és Coventry.

A *„Mementó"* sorozat képei újra feltépik az emlékezés sebeit. De szükség is van olykor a mementóra. Hiszen hajlamosak vagyunk arra, hogy gyorsan elfeledjük, ami a múltban rossz volt: Orgoványt, a csendőrsortüzet, a munkanélküliséget.

A mementó sorozat — egy kicsit riadó is. A művész nem felejt. A képekké formált valóság még hosszú évek után is hirdeti az ember harcát a gonoszság ellen.

De a művész lantja is lassan szelidül. A festő ma már új életünk krónikása, és csak néha fordul a sötét múltba, hogy onnan kiemeljen egy-egy riasztó emlékképet, mint a *„Vérvörös csütörtök"* anyját, aki karján tartva kisgyermekét menekül a tüntetőkkel együtt a kardlapozó rendőr pribékek elől.

Mennyire más az új termés! *„A fehérruhás nő"* finom, kedves rajza, az arc elmélyedt, komoly tónusa nem gondokat, — gondolatokat rejt. Ez a nő itt él közöttünk — a mi életünket éli. Arról ad hírt a távoli jövőnek: ilyenek voltak 1966 asszonyai. Így látta őket a művész, aki vallja: *„Ha több évtizedes pályám alatt csak valamennyire is sikerült a születő újat megközelítenem, akkor csak azért, mert a forradalmi munkásmozgalomban megtanultam, hogy a születő új a művészetben nem lehetne igazán érték, ha nem születne valami új az emberek viszonyában is."*

Vényi Imre

A KÜLDÖTT

Irta: Konsztantyin Finn

Ezen az állomáson senki sem szállt le a vonatról. Az állomásépület kicsi volt, s mellette a házak is aprócskák. A végtelen, hóborította sztyeppével övezett vasútállomás meghittnek, barátságosnak látszott. A Vlagyivosztok—Moszkva-i gyorsvonat utasainak szinte úgy tünt, hogy itt felolvad és átmelegszik a fagyos, hideg sztyeppe.

A vonat már két perce állt. Amikor felhangzott a mozdony füttye, az egyik kocsiból egy középtermetű, prémbekecses fiatalember ugrott a peronra. Kis bőrönd volt nála, a kezében egy könyvet szorongatott — bizonyára úgy belemerült az olvasásba, hogy már nem volt ideje elcsomagolni. A kocsi ablakából egy magas, pirospozsgás arcú hadnagy tekintett ki.

— Vaszilij Ivanovics! — kiáltotta. — Hová, hová? Hiszen Moszkvába kell utaznia. Talán valami dolga van itt?

— Igen, van egy kis elintézni valóm — válaszolt Vaszilij Ivanovics.

— Ugyan mi? — érdeklődött a hadnagy. — Nem értem....

— Voltaképpen magam sem értem egészen — kiáltott vissza Vaszilij Ivanovics. — De nem, nem igaz, én értem. De most nincs időm megmagyarázni. Már indul is a vonat. Moszkvában majd találkozunk, ott mindent elmesélek.

A vonat kigördült az állomásról. Vaszilij Ivanovics zsebredugta a könyvet, és gyors léptekkel elindult az állomásépület felé.

A fenyőgallyakkal és papírzászlócskákkal díszített tágas váróterem üres volt. Vaszilij Ivanovics letette a bőröndöt a kőpadlóra és körülnézett, majd az ablakhoz lépett, kitekintett, azután leült egy padra, felsóhajtott és megpróbált végigheverni. De ez nem sikerült. A pad rövidnek bizonyult. Vaszilij Ivanovics felugrott, megragadta a bőröndöt és kiment az utcára.

Az égbolthoz hasonlatos sztyeppe és a sztyeppéhez hasonlatos égbolt kitárult előtte. Minden egybeolvadt a szeme előtt. Körülnézett, azután határozott léptekkel nekivágott az útnak. Pár perc múlva már a faluban járt. Az egyik ház előtt megállt, kinyitotta a kaput és belépett a kertbe. Néma csend borult a vidékre. Alkonyodott. A mély hóban ösvény kanyargott felé. A szél a kertbe cokba sodorta a hava ágai is roskadoztak fehér takaró alatt.

Vaszilij Ivanovics a tornácra és egy pillanatra megállt. Most mindjárt kopogtatni fog az ajtón. De mégsem. Leszaladt a tornácról és megkerülte a házat. Betekintett a barátságos fényt árasztó ablakon. A kis szobában kékernyős lámpa világított. A falakon régimódi fakeretbe foglalt fényképek függtek. Az íróasztal mellett egy öreg ember ült és újságot olvasott.

— Furcsa dolog az ablakon kopogtatni, amikor van csengő is és az ajtó amúgy sincs bezárva — mondta zsörtölődve.

— Jegor Jegorovics — szólalt meg halkan Vaszilij Ivanovics. — Nem ismer meg?

Az öreg megigazította szemüvegét, kissé hátrább lépett, és tagadóan csóválta a fejét.

— Én vagyok Vászja. Igen, Vászja.

— Én hát, Jegor Jegorovics, persze, hogy én!

Megölelték egymást.

— Vászja, — mondta az öregember meghatottan. — Na nézd csak, Vászja. — Mintha egy harmadik személynek szólt volna be a szobába. — Gondolt egyet és ideutazott. Hát hogy tetszik itt nálunk? Azért jöttél, hogy meglátogass bennünket, vagy talán hivatalos ügyben?

— Nem, Jegor Jegorovics, nincs itt semmiféle hivatalos dolgom.

— Lám csak, milyen érző szívű ember vagy. Ez szép tulajdonság. Maradj is ilyen. Az érző szívű ember mindig, mindenütt...

De nem fejezte be a mondatot.

— Hát mi van veled, mi lett belőled? — váltott át szigorú hangra. — Azon az úton jársz most is, amelyre én vezettelek? Vagy talán...

— Kommunista vagyok — mondta egyszerűen Vaszilij Ivanovics.

— Nono — az öreg hangja ismét gyengéddé vált. — Nem mondtam én neked semmi sértőt, dehát ezt meg kellett kérdeznem, hiszen 15 éve nem találkoztunk. És az emberrel oly sok minden történik ennyi év alatt. Most mindjárt meg-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 JUN 30

NÉPSZAVA

kertben.

— Ék Sándor, Kossuth-díjas érdemes művész grafikáiból nyílt kedden kiállítás Bécsben a Zentralbuchhandlung galériájában.

M.D.K.

Ék Sándor festő

Kossuth-dijas

gyüjteményes kiállitása a Veszprémi Vegyipari Egyetem aulájában

Napló

Magyar Nemzet 1966. aug. 4. 4.l.

Ék Sándor festő MDK

Megjelenik három magyarlakú reprodukciója.

–: Magyar grafikák, reprodukciók a forradalmi évfordulóra 8.

NÉPSZABADSÁG, szept. 1967. febr. 8. [Vidéki]

Ék Sándor MDK

Felszabaditás, olf.

Rákosi elvtárs portréja, olf.

A Dunánál, 1945, olf.

Mücsarnok 1950.I.Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor MDK

Vázlat Rákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton c. munkához, olf.

Vázlat Petőfi Bemmel a nagyszebeni csatában, olf.

Vázlat a Felszabdulás 1945-ben c.munkához,olf.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor MDK

I.V.Sztálin portréja, bronz

Műcsarnok 1950.I.Magy.Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor

MDK

Szovjet lovasok, szén

Hősök tere, szén

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor MDK

Békét és szabadságot hoztak...,repr.

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor MDK

Csendélet, olf.

Rákosi elvtárs portréja, olf.

Bem és Petőfi a 48-as csatában, olf.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Ék Sándor MDK

Felszabaditás, szén

Szovjetparlamenterek meggyilkolása, szén

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K

Éb. Sándor
festő

Antal Imre mestere volt.

Esseny Elemér: Antal Imre.
Művészet, 1967. február - 26 lap

Ék Sándor MDK

Szerepelt a Berlinben a művészszövetség kvi pavilonjában /Unter den Linden/ rendezett magyar művészeti kiállitáson.

Három grafikai lapja.

Dr. Cay Brockdorf: Ungarische Kunst, ungarische Künstler.
BERLINER ZEITUNG 1962. szept. 18. 6. lap.

MDK

Ék Sándor

"A Körúton"c.kép repr.

Az Esti Budapest Irodalmi Melléklete 1956. febr.11. 6.sz.

MDK

Ék Sándor festőművész

Az Ernst-Múzeumban ötvenedik születésnapján megnyilt gyüjteményes kiállitásan "Szovjet katonák német hadifoglyokat kisérnek"c.olajfestménye.
Néhány portréja, köztük Rákosi-portré, és egy egész kisméretü "Táj" c. olajvazlata.

Szegi Pál: Az ötvenéves Ék S.gyüjtm.kiall.

Irodalmi Ujság 1952.dec.4. 7.l.
U

1021 Ék Sándor

Ék Sándor : Le a háborúval – A bas la guerre – Долой войну

MŰVÉSZET

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA

1962. NOVEMBER III. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

HÉTFŐI HIREK

1963 JAN 21

1021

Megjelent a házak falán Ék Sándor Kossuth-díjas művész választási plakátja

Mi a helyze
a lépcsőzetes munkal

A fővárosi tanács közlekedési igazgatós
a közlekedés megjavítását célzó

Az újságíró: — Másfél évvel ezelőtt a közlekedési igazgatóság 7000 budapesti üzem adatait dolgozta fel a lépcsőzetes munkakezdés bevezetésének előkészítésére. Mi volt az eredménye az akkori felmérésnek?

A közlekedési igazgatóság vezetője: — A beérkezett adatok *már a feldolgozás folyamán is változtak és azóta is állandóan módosul az az adatalap, amelyre a „csúcsidők" széthúzásának sokrétű intézkedései épülnének.* Az üzemekben változnak a műszakszámok, sok új gyár indult. A ½ 6-tól 9-ig széthúzandó munkakezdés olyan nagymérvű és sokágú változás-sorozatot igényelne, annyiféle érdeket érintene, s akkora volna a gazdasági kihatása is, hogy ebbe *csak akkor szabad belekezdeni, ha az iparszervezés nyugvópontra jut.*

Az újságíró: — Az intézkedések elodázásának ésszerűsítésével így talán egyet lehet érteni, de akkor mi javítja meg a közlekedést?

A közlekedési igazgatóság vezetője: — A közlekedésben mutatkozó zsúfoltságon nagymértékben könnyítene, ha mindazok, akik nem sajátosan helyhez kötöttek, a lakásukhoz legközelebb eső munkahelyen dolgoznának. Ez azonban nem rajtunk múlik. A mi intézkedéseink között szerepel *az úgynevezett „tehermentesítő buszok" gyarapítása, az első félévben leszállításra kerülő 160 új autóbusz beállítása, számuk további emeléséről most tárgyalunk, a gyorsütemű és nagyarányú „csuklósítás", vagyis a járatok befogadóképességének növelése.* A járatindító diszpécser-központok rugalmasságán valóban sok múlik. A forgalomirányítás fokozottabb automatizálása az eddigieknél pontosabban és gyorsabban jelzi majd a torlódást, illetve járatnélkülisé-

Krémkávé-presszógép otthon!

A *Balassagyarmati Villany-*

A főváros körüli zöldöveze

több lesz a paradics

A *Talajtani és Agrokémiai*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JAN 10

ESTI HIRLAP

Ék Sándor

□ NÉMET GRAFIKAI kiállítás nyílt tegnap az NDK Kulturális és Tájékoztató Irodája, valamint a Fészek művészklub közös rendezésében a Rátkai Márton-szinészklubban. A kiállított művek között szerepelnek — a többi között — Fritz Cremer, a buchenwaldi emlékmű alkotójának és Lea Grundignak munkái is. A megnyitó beszédet Ék Sándor, Kossuth-díjas művész tartotta.

Unter der Fahne rot wie Blut

Gedanken zur Ausstellung der Akademie der Künste

INTERESSIERTE BESUCHER in der Ausstellung „Kunst im Kampf". Die Werke der Künstler zeigen ihr Bekenntnis zum Kampf der Arbeiterklasse, ihre Parteilichkeit, ihre Liebe zu den Menschen. Foto: Zentralbild

Es waren die Besten unter den Künstlern Deutschlands, die vom Anbeginn des proletarischen Kampfes auf seiten der Arbeiter standen. Sie nahmen Partei, zeichneten, schrieben, komponierten und spielten Theater, sie kämpften mit ihrer eigenen Waffe, der Kunst, den großen Kampf um Fortschritt, Frieden und Freiheit.

Die Deutsche Akademie der Künste hat es sich zur Aufgabe gemacht, zum VI. Parteitag alles Erreichbare zusammenzutragen aus diesem Kampf der Künstler. Professor Wittkugel hat das Material nach Jahren geordnet, zu einer Ausstellung zusammengefügt; einer Ausstellung, die den Kämpferischen aufrechter gehen läßt, den Trägen neuen

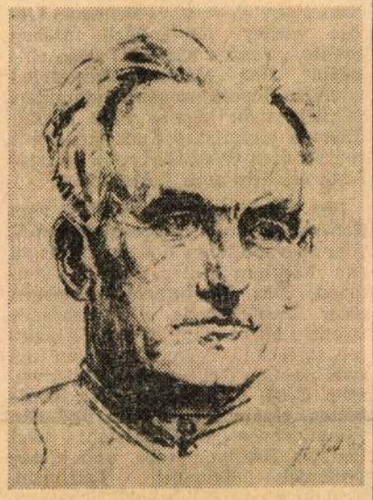

WILHELM PIECK im Jahre 1935 — Lithographie von Sandor Ek, ausgeführt in der Pariser Emigration. Deutsche Akademie der Künste

Schwung gibt, die dem Alten seine eigene Vergangenheit lebendig werden läßt und der Jugend zeigt, wieviel Tradition der Kampf um die gute Sache hat.

1848. Das Jahr der ersten Barrikadenkämpfe deutscher Arbeiter. Das Jahr des Erscheinens des Kommunistischen Manifestes ist auch das Jahr, aus dem die ersten Ausstellungsstücke stammen. Gleich von Anbeginn sind es Dokumente der Härte und Schwere des Kampfes, den das Proletariat führt, zugleich aber sind es Werke von Künstlern mit wohlbekannten Namen wie Menzel, Heine oder Lortzing. Da liegen Notenblätter, Liederbücher, da sind die Skizzen und Gemälde, die das Bild jener Zeit lebendig werden lassen.

Wir erleben Aufstand und Not, Verbote und Mord, wir werden zurückgeführt zur Gründung der Volksbühne, zur ersten Aufführung der „Weber" von Gerhart Hauptmann, die aufwühlend war über alle Maßen, die Käthe Kollwitz anregte zu ihrem graphischen Zyklus vom Weberaufstand. Doch neben den Werken der Kollwitz hängen Blätter von Klinger, von Zille, Lovis Corinth, Slevogt und Liebermann. Sie alle, und von einigen weiß es wohl nur der Eingeweihteste, gestalten den politischen Kampf, mancher mehr, mancher weniger klar erkennend, wie wichtig die Rolle des Proletariats ist.

Doch aus mehr als einem der revolutionären Bürgerlichen wurde ein marxistischer Künstler, so der junge Becher, der uns mit einem Buch und in Porträts aus den Jahren vor dem ersten Weltkrieg schon begegnet. Aber auch die Werke Heinrich Manns oder Leonhard Franks finden wir in den Vitrinen neben den vielen Notenblättern und Liederbüchern. Selbst das Ohr ist von dieser Ausstellung nicht ausgeschlossen, man hat Gelegenheit, alte Lieder, Songs und Verse zu hören.

Nach den Jahren des ersten Weltkrieges tauchen neue Künstler auf, die sich gegen den Krieg wenden. Wer kennt nicht George Grosz oder Otto Dix, die das Grauen des Krieges, den Totentanz der Inflation im Bilde festhielten. Wer weiß nicht von den Stücken Tollers oder Friedrich Wolfs? Doch hier, in dem Nebeneinander der verschiedensten Künste, fühlte man sich gleich hineinversetzt in das Erwachen vieler Künstler, das Sichbekennen zum Proletariat, das Mitkämpfenwollen all der suchenden leidenschaftlichen Streiter. Agitprop ist der Begriff, zu dem eine Unzahl von Namen gehören, von Schauspielern, Musikern und Schriftstellern, die alle mitarbeiteten an den Programmen der verschiedenen Gruppen, die kämpferisch und voll Begeisterung ihre Klassengenossen im täglichen Kampf unterstützten und ermutigten. Brecht und Weinert, Wolf, Piscator, Becher und Kisch, das sind Namen, die verbunden sind mit dem Begriff Agitprop und mit den großartigen, revolutionären Theateraufführungen jener Zeit. Doch auch die bildende Kunst steht nicht abseits. Masareel, Baluschek, Zeller und Vogeler, Nagel und die Grundigs gestalten den Hunger, die Arbeitslosigkeit, aber auch Streiks und kraftvolle Demonstrationen. John Heartfield erfindet als neue Waffe im politischen Kampf die Fotomontage, mit deren Hilfe er die herrschende Klasse demaskiert, die Arbeiter zur Einheit ruft, vor den Nazis warnt.

Die Ausstellung führt uns nach Spanien, läßt uns teilnehmen am Kampf der internationalen Brigaden mit den besten deutschen, fortschrittlichen Künstlern in ihren Reihen. Wir erleben die letzten Warnrufe der Kommunisten von 1933 zur Einheit der Arbeiter, die trotz aller Dringlichkeit weggeschwemmt werden von der Flut des bezahlten faschistischen Rummels.

Die wenigen Dokumente aus der Zeit des Nazi-Terros zeigen: Auch im KZ, auch in der Emigration kämpfen die Kommunisten und an ihrer Seite viele Künstler weiter um den Sieg der guten Sache.

Den Beschluß bilden die künstlerischen Dokumente unseres Neuaufbaues nach 1945. Bilder, Bücher und Lieder berichten vom schönen und schweren Neubeginn. Werke, die dem Kampf in den Konzentrationslagern ein Denkmal setzen. Zahlreich sind die gut gebundenen Bücher unserer Schriftsteller. Seghers, Brecht, Wolf und Becher schaffen neben vielen anderen Großes, und vorher nie gekannte Bilder friedlichen Lebens unter dem Schutz des selbstbewaffneten Volkes bilden den Abschluß der Ausstellung.

Und wer hinausgeht aus den Räumen der Akademie ins verschneite Berlin, der fühlt sich gestärkt, verjüngt, beflügelt im täglichen Kampf, der Großem dient, der in der Vielheit ein Mosaik des Fortschritts ist, so wie diese Ausstellung ein Mosaik der Geschichte unseres Kampfes und Glücks. Paulsson

BERLINER ZEITUNG

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Pausenlos im Einsatz *sind auf dem einzigen noch freien Wasserweg im Berliner Raum die Eisbrecher „Stralsund" und „Freundschaft". Mit ihren 160 Tonnen Eigengewicht zersplittern sie die mehr als 30 cm dicke Eisdecke wie Glas. Durch die damit geschaffene Fahrrinne werden die Berliner Betriebe mit Kohle und anderen Materialien auf dem Wasserwege versorgt.* *Foto: Nachtweih*

trauen. Sie stehen, wie auch alle anderen Mitarbeiter aus dem Dienstleistungskombinat Friedrichshain, im Wettbewerb „Meine Hand für mein Produkt". mm

Wissenschaft

spezieller Arbeiten über die Eingewöhnung tropischer Tiere. Zur Unterstützung der pharmazeutischen Industrie und für den Export soll außerdem die Giftschlangen-Sammlung erweitert werden. (ADN/BZ)

Spitzenbelastungszeiten

Vom 14. bis 19. Januar 1963 sind folgende Spitzenbelastungszeiten zu beachten: von 6.30 bis 8.30 Uhr und von 16.30 bis 20.30 Uhr. Stunde der höchsten Belastung von 17.15 bis 18.15 Uhr.

———

Wir gratulieren zum Geburtstag: Am 17. Januar 1963 werden Martha Bahrdt, Leipzig S 3, Fritz-Austel-Str. 132, 91 Jahre; Martha Säwe, Krankenpflegeheim Grabensprung, 81 Jahre; Grigori Kriwolczky, Bln.-Pankow, Paracelsusstraße 9, 80 Jahre alt. — Nachträglich die besten Wünsche für Karl Höppner, der am 16. 1. sein 88. Lebensjahr, Luise Hoffmann, die am gleichen Tage ihr 86. Lebensjahr und Johann Schulz (alle Krankenpflegeheim Blankenburg), der sein 81. Lebensjahr vollenden konnte,

Orchester mit 1 PS

Von FRIDOLIN

„Wir haben unsere bei den Besuchern besonders beliebte Sammlung der Automatophone, der mechanischen Musikapparate der alten Zeit, vervollständigt. Heute besitzen wir alle Systeme. Sie sind in zwei Sälen ausgestellt und werden jeden Mittwoch abend und Sonntag vormittag vorgespielt", erklärte mir Dr. Hühns, der Direktor des Märkischen Museums. „Darüber habe ich damals berichtet." „Ich weiß", sagte der Direktor, „aber Sie werden einen neuen Bericht schreiben müssen, allein über unsere letzte Erwerbung, das Orchestrion." Und wir gingen, das Orchestrion zu besichtigen.

Das Instrument, ein riesiger Kasten, ist ein Gemeinschaftswerk der Berliner Orgelbauer Bacigalupo und Grasigna. Baujahre 1891 und 92. Umgebaut von Frati 1919. Ein Jahrzehnt stand es in der Gaststätte von Frau Käthe Bacigalupo in Niederschönhausen, unbenutzt. Der Kasten hätte auch keinen Ton mehr von sich gegeben. Der Befund bei der Untersuchung lautete: totale „Nikotinvergiftung". Hier erwarb das Märkische Museum das entschlafene Meisterwerk. Seitdem ist Orgelbauer Lenk am Werk der Restaurierung. Die Vorderwand des Kastens ist entfernt, man blickt in die sehr komplizierten Eingeweide. Das Instrument wurde völlig zerlegt, die Ventile waren vom Tabakrauch im Lokal verkrustet wie alte Pfeifenköpfe. Noch liegen Einzelteile umher, indessen verlief die schwierige Operation mit Erfolg; die Arbeiten des Restaurators sind nahezu vollendet. Das Orchestrion, ein Meisterwerk der Orgelbauerkunst nach der Beurteilung von Herrn Lenk — er nannte hören, fortissimo. Alle Achtung, der Meister hat den siebzigjährigen arterienverkalkten, nikotinvergifteten, kreislaufgestörten Kasten wieder auf Touren gebracht.

„Zum Eröffnungskonzert", sagte der Direktor, als man sich nach dem gewaltigen elektromusikalischen Getöse wieder verständlich machen konnte, „werden wir die Presse einladen." Das Mammut-Orchestrion spielt ein Repertoire von zweihundert Stücken; man könnte wohl abendfüllende elektrische Konzerte damit veranstalten (Wechselstrom). Meister Lenk erklärte noch Einzelheiten.

Der Tonumfang reicht vom Kontra-F bis zum dreigestrichenen A, vom abgrundtiefen Kontrabaß bis zu den höchsten Flöten- und Geigentönen. Das Instrument entspricht einer Musikkapelle von achtundzwanzig Mann, nämlich zwei Klavieren, zwei Sologeigen, vier ersten und zwei zweiten Geigen, drei Bratschen, zwei Celli, vier Flöten, vier Klarinetten, einem Harmonium und den verschiedenen Schlagzeugen: zwei Pauken, Becken, große und kleine Trommel, Triangel, Tamburin, Kastagnetten, Stahlspiel, Xylophon, Glockengeläut. Zum Schluß probierten wir das Glockengeläut für sich allein ... 674

Schönefeld — ein sicherer Flughafen

„Ich bin viel in der Welt herumgekommen. Ich kenne Zivilflughäfen in Japan, in den USA, in Indien, Afrika, West- und Nordeuropa, aber der Zentralflughafen Schönefeld kann jederzeit mit ihnen konkurrieren. Er ist sicher. Die Abfertigung schnell und korrekt." Das erklärte der Kommandant einer DC 6 B der schwedischen Luftfahrtgesellschaft „Transair", Captain Göte Hultqvist, in

Ék Sándor, festő

MDK

Méhános András: Alakul az egységes stílus c. karikatúráján szerepel.

Méhános András: Zajlik az elmei harc
13. l.

NÉPSZABADSÁG, 1963. ápr. 4.

MDK

Ék Sándor

"Felszabaditás" cimű festménye az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson.
A mű a Munkácsy-dij I.fokozatát kapta. Hazánk sorsának egyik legfontosabb eseményét rögziti le a festői megjelenitése eszközeivel Ék Sándor.

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás.

Szabd Nép, 1950.szept.2. 6.1.

Ék [Sándor], grafikus

Budapesti témájú rézkarcának címe:

Lenin körút.

Képcsarnok Vállalat: Több meghívást adtunk

2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. okt. 3.

Ék Sándor MK

Szerepelt az 1962 jul. 21-én megnyilt III. Szegedi Nyári Tárlaton.

K.M.:Képzőművészeti és fotokiállitás, iparművészeti bemutató

Csongrádmegyei Hirlap. 1962. jul. 20.

Ék Sándor MDK

szerpelt a tárlaton.

Lődi Ferenc: Szólni a máról. A. III. Szegedi Nyári Tárlat.

DÉLMAGYARORSZÁG /99/ 1962. jul. 28.

MDK

Ék Sándor

szerepelt a tárlaton.

Anyaság

Szelesi Zoltán: A III. Szegedi Nyári Tárlat.
Tiszatáj. 1962. aug.

MDK

Ék Sándor

Petőfi. Olajf. 70x80
Törekhordó néni. Olajf. 100x150
E.A. portréja. " 35x45
Munkáslány. " 55x70

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás. Műcsarnok.
1955. Kat. 16.1.

MDK

Ék Sándor Kossuth- és Munkácsy-dijas,
a Magyar Népköztársaság érdemes müvésze

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Museum 1953.
Kat.

M. D. K.

ÉK Sándor festő
(1902-)

Illusztráció (vetr.)
Vitz Béla mellett Rezdett dolgozni
A német forradalmi mozgalmak
gratikusa

Génthon-Fémeth-Végvári-Záder: Magyar művészet 1800-194
Bp. 1962. 423, 464,

MDK

Ek Sándor, festöm.

A Képzömüvészet terén kifejtett munkásságért huszezer ft.-os Kossuth-dijat ka pott.

Örség ua Dunánái.
Rákosi-portré.
Felszaabulás. c.müveiért.

Az 1951.évi Kossuth-dijasok.
Szabad Nép. 1951. márc. 16. 2.1.

Ék Sándor festőművész

Kohómunkás

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

MDK

Ék Sándor

Ernst Mus. M.Plasztikai és Graf. kiáll. 1954. szept.

11. 1.

MDK

Ék Sándor

a bíráló bizottság tagja

Ernst Muz. M. Plasztikai és Graf. kiáll. 1954.
szept. 3. l.

MDK

Ék Sándor

könyve

Delmacher Anna: Ék Sandor: A realizmus zaszlaja alatt.Könyvism.

Szabad Művészet. 1954. 379, 380.l.

MDK

Ék Sándor

könyve

Ék Sándor: A realizmus zászlaja alatt.
A festő világnézete.

Bp.1954. /?/

MDK

Ék Sándor

Rajzaiból albumot bocsátott közre a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata. A művésznek ez a rajzsorozata az V.Magy.Képzőm.Kiáll.jubileumi pályázatán a grafikák között I. dijat kapott. A különböző jelentésű és műfajú rajzokat azonos motivumú kompoziciókkal keretezi a művész. Az első és utolsó képnek Körbe-körbe a cime.

Pogány Ö. Gábor: Ék Sándor rajzalbuma

Szabad Nép 1955 jul. 30. 4.o.

mak.

Ék Sándor Kossuth díjas festőm.

tanítványai között

(fénykép.)

Ország-Világ 1963. 29. sz 12. l.

Ék Sándor
festő

M.D.K

A felszabadulás utáni plakátok
során Ék Sándor plakátjai nyitják meg.

Kiss Sándor: A magyar politikai plakátművészet
(Művészet, 1963. július – 21 kép

3128 fnyv I

Ek Sámbo

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

ÉK SÁNDOR GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁNAK

KOSSUTH DÍJAS, ÉRDEMES MŰVÉSZ

MEGNYITÓJÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

ROSTÁS ISTVÁN

NAGYKÖVET

A MAGYAR VÖRÖSKERESZT FŐTITKÁRA

1962 SZEPTEMBER 1-ÉN, DÉLI 12 ÓRAKOR

MŰCSARNOK, HŐSÖK TERE

Ék Sándor MDK

szerepelt a Bakonyi Muzeumban rendezett kiállitáson.

Péter Márta: "Uj magyar festészet."

Napló /Veszprém/ 1964 jan 25.

1964 ÁP
1021 Ék Sándor

ILLÉS BÉLA:

MÁJUS ELSEJE

Most, hogy május elseje közeledik, visszaemlékezem életem sok májusi ünnepélyére. Félévszázad alatt átéltem nem egyet, amikor fegyverrel harcoltunk; most egy olyan május 1-ről szeretnék írni, melyre már nem sokan emlékezhetnek. Három résztvevőt nevezek meg csupán: Münnich Ferencet és a kassai újságírás két veteránját: Gyetvai Jánost, és Jász Dezsőt.

A dolog úgy esett, hogy május 1-re egy Munkácstól északra fekvő nagy erdei tisztásra hívtuk össze Kárpátalja-Ukrajna népét. Néhány száz emberre számítottunk és tízezret meghaladó közönség gyűlt össze. A többség gyalog indult el este és reggelre ért a helyszínre. Asszonyokkal jöttek, gyerekekkel.

Vidám május elseje volt. A rendezőség úgy határozott, hogy délelőtt tíz órakor tartunk egy rövid előadást, azután játékokat rendezünk — azzal is közelebb lehet hozni az embereket.

Május elseje volt, 1920.

Én voltam az első szónok. Körülbelül 3—4 perce beszélhettem, amikor lóháton az ünnepély helyére érkezett Simon Mózes párttitkár és elkiáltotta magát:

— A lengyelek megtámadták Szovjetoroszországot!

Aztán helyemre ugrott, a szónoki emelvényre s rövid beszédet mondott. Utána mindjárt vezetőségi ülést tartottunk, melyben Münnich Ferenc játszotta a vezető szerepet; a katonai helyzetet kellett megbeszélni.

Nyilvánvaló volt, hogy Kárpát-Ukrajna fontos terület a lengyel—szovjet háborúban. Kárpát-Ukrajnán át kellett volna szállítani a muníciót a lengyel hadseregnek.

Félórai vezetőségi ülés után nyolc-tízen elutaztak szekéren és öt-hat csoport megkezdte a katonai csapatok megalakítását. Vagy legalábbis olyasmit, ami katonai csapatokat jelentett volna.

Hatvan-hatvanöt kilométerre voltunk a lengyel hadseregtől.

Ez volt az a május elseje, mely öt hónapon át tartott és jelentős forradalmi cselekedeteket jelentett. (Robbantások, csapattestek szétszórása stb.)

Az én szerepem az volt, hogy három hónapig együtt verekedjek azokkal, akik verekednek és azután (a harc egyelőre vereséggel végződött) bíróság elé álljak, hogy együtt feleljek azokkal, akik életben maradtak, akik nem voltak olyan szerencsések, hogy ne kerüljenek az ellenség fogságába.

Úgy látszott kemény ítélet vár rám . . .

*

Ezelőtt jó egy esztendővel itt járt az öreg, tekintélyes cseh írónő: Majerova. Majerova többek között megemlékezeti arról, hogy ő volt az elnöke annak a bizottságnak, mely 1920 szeptemberében az én kiszabadításom ügyében tárgyalt.

Elmondtam, hogy május elsején, hogy álltam munkába s hogy szeptember elsején, egy cseh írónő hogyan szabadított ki a rabságból. Mindez szorosan összefügg: a május 1-i ünnepség, a szeptemberi tevékenységgel.

Kissé hosszú május elseje volt ez. Május elseje, mely öt hónapig tartott — igazán nem hétköznapi. És azokon a helyeken, amelyeken akkor ünnepeltek, ma már mindenütt a szovjet hatalom vagy népi demokrácia földje van.

Talán egy-egy öregember emlékszik még arra a szép ünnepélyre, ahová asszonyok és gyerekek jöttek és férfiak, akik közül nagyon sokan e napon váltak valóban férfiakká.

Az Ország-Világ arra szólított fel, hogy az ünnepről írjak. Tudnék még jó egynéhány május 1-ről írni. Most olyan időkről emlékeztem meg, amikor fegyverben ünnepeltünk. De erről már csak kevesen beszélhetünk és én élek a lehetőséggel, hogy beszámolhassak róla azoknak, akik ma gondtalanul, derüsen ülhetik meg 1964 május elsejét . . .

Ék Sándor rajza

ORSZÁG VILÁG

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Látogatás a világ legrosszabb színházában

neve röpköd. Mire egy odaérkező harmadik rájuk támad: — *Miféle piszkos üzletekről tárgyalnak itt maguk?!*

— *Hogyhogy piszkos üzletek? Az új Erhard-kormányt állítottuk össze...*

Egyes jelenetek és villámtréfák között időnként két, fehér lepelbe öltözött szellem vonul át

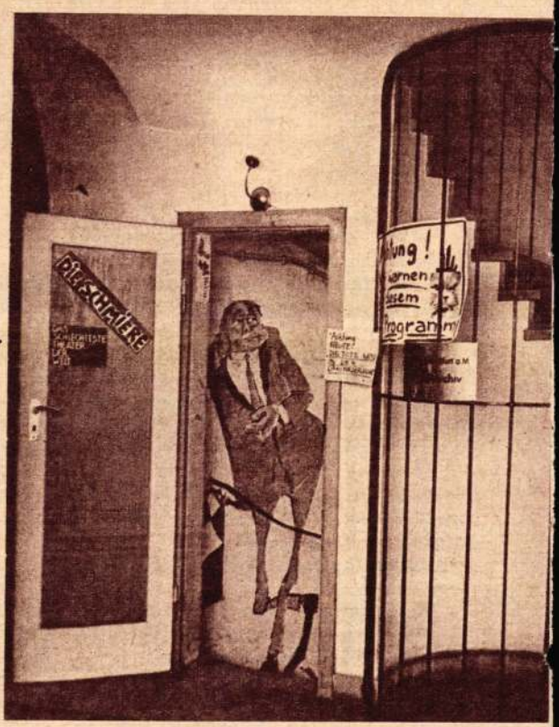

»A világ legrosszabb színházának« bejárata

A tenyérnyi színpadon csak egy spárgán lógó felirat jelzi: »Függöny«. Az előadás megkezdésekor — felhúzzák

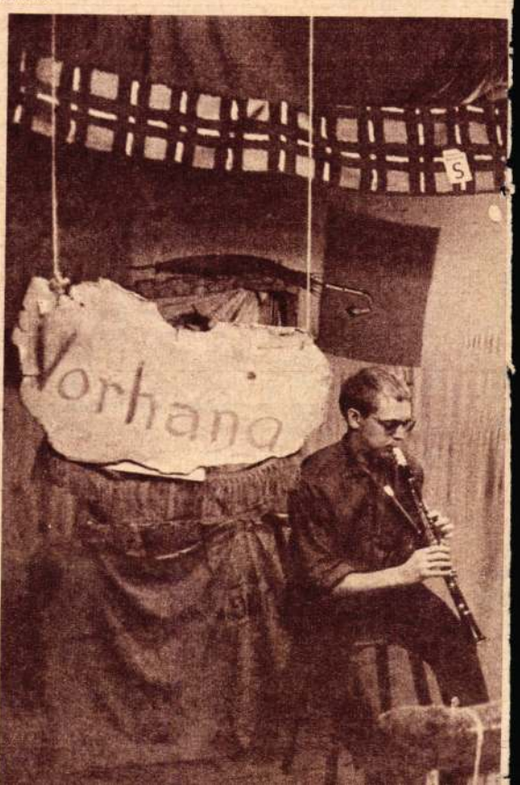

Majna-Frankfurt egyik kis mellékutcájában, a Karmelita-kolostor kerítésén különös felirat vonja magára a járókelők figyelmét. *»Die Schmiere.— Das schlechteste Theater der Welt.«* (A ripacsok. A világ legrosszabb színháza.) A kapunál újabb meghökkentő tábla: *»Ha jót akar, meg ne nézze mai előadásunkat: szörnyű lesz!«*

Mi kell a közönségnek? Tódul a színházba s mi sem tudtunk ellenállni a kísértésnek, hogy megtekintsük a nyugatnémet színházi életnek ezt a csodabogarát. A beharangozott előadás címe is sokat ígért: *»Döglött patkány a limonádés üvegben.«* Ezt nem lehet kihagyni. Az épületben újabb meglepetések vártak.

A BEJÁRAT: szűk, gúnyrajzokkal dekorált pincelépcső, végén a pénztár felett felirat: *»Ez az utolsó lehetőség! Most még meggondolhatja magát!«*

A NÉZŐTÉR: penészes, boltíves pincehelyiség, ócska kerevetekkel, ütött-kopott székekkel, egy részük a mennyezetről csüng alá. Az első sorban ülők — más hely nem lévén — csak a tenyérnyi színpadra rakhatják fel lábukat. A színpad előtt madzagon lógó kis kartonpapír tábla, melyre félreértések elkerülése végett ráírták: *Függöny.*

AZ ELŐADÁS: a színpadon gyertya pislákol, különböző rejtett hangszórókból fűrészelés, ajtónyikorgás, csosszanó lépések s más kísérteties zajok hallatszanak, majd hirtelen éles pisszenés. A nézők izgatott, kíváncsi zsibongása elcsitul: kezdődik az előadás. A színfalakat helyettesítő függöny mögül lágy orgonaszó, templomi kórus hangja csendül fel. Váratlanul vérfagyasztó hang sikoltja: *»Emberek, meneküljetek, míg nem késő!«* A kiáltás itt halálhörgésbe fullad, majd sátáni kacajjal egy szörnyalak lép a nézők elé: *»Már késő!«* — üvölti artikulátlan hangon. — *»Innen már senki nem menekülhet, még a sikoltás sem hallatszik ki a pincéből!«*

Ilyen előzmények után különböző rémjelenetek váltják egymást, gyilkosok, szellemek párbeszédét halljuk s még a döglött patkány is elmondja monológját. A *külső formákat* tekintve tehát minden kellék együtt van, hogy ráhúzzuk a vizeslepedőt »a dekadens burzsoá kultúra elrettentő megnyilvánulására«. A jelenetek *tartalmát, mondanivalóját* figyelve azonban meglepő élményben lesz részünk.

... A színpadon egy ember jelenik meg. Bicskát vesz elő zsebéből s az élét hüvelykujján próbálgatva kutatóan tekint a közönségre.

— *Közülünk valakinek ma itt kell maradnia!* — ismételgeti fenyegetően, majd szinte egyenként szemügyre vesz mindenkit. Percek telnek el, a közönség eleinte csak nevetgél, de a színész igen szuggesztívan játszik s a nézőtér lassan elcsöndesül. Az emberek összébbhúzódnak. Amikor az idegek szinte már a pattanásig feszülnek, a színész halkan odaveti:

— *Ettől félnek? Hiszen ez csak egy bicska! És az atombomba?...*

A pincehelyiség kivilágosodik, a nézők felszabadultan mosolyognak — az idegsejtekben azonban már ott fészkel a nyugtalanság.

1359-1905 fnyv 1

ÉK SÁNDOR

MEGHÍVÓ

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE
ÉS A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

AXL LESKOSCHEK

OSZTRÁK FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1965. MÁRCIUS 27-ÉN 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:
ÉK SÁNDOR
FESTŐMŰVÉSZ
KOSSUTH-DÍJAS ÉRDEMES MŰVÉSZ, FŐISKOLAI TANSZÉKVEZETŐ TANÁR

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERME
BUDAPEST V, DOROTTYA UTCA 8

MDK.

Ék Sándor

Kiállitásának hirdetése

Pestmegyei Hirlap 1965.márc.26. lap -

MDK

Ek Sándor,

84.l.

Sz.M. 1953 5z.EKIAK címlapkép. márc.ápr.
Az I.Orsz.Képzőm. Tanácskozás.

MDK

Ék Sándor, graf.

grafikus művészek készitették az alábbi kiállitás fali tábláit. Hatodmagával fenthevezett is.

Kovács Zsuzsa: Egészségpolitikai kiállitás a Károlyi - palotábanm. -Uj Epitészet. 1948. 379-380.l.

Ék Sándor festő M.D.K.

Kossuth-díjas érdemes művész

grafikáiból és festményeiből kiállitás a pécsi képcsarnokban

Napló

Magyar Nemzet 1964 junius 19. 4.1.

Élő Sándor, festő MDK

Jún. 19-én kiállítása
nyílik a pécsi képcsarnokban.

– : Kulturális hírek 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jún. 19.

Ék Sándor, festő

MDG

Kiállítása nyílt meg Pécsett.

– : Hír

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jún. 20.

Ék Sándor festő:

Kossuth díjas, érdemes művés kiállítása nyílik Pécsett 19-és

Négnaya, 1964, jun. 19. 4 old.

Ék Sándor

Rajz (vegyes)

Omány Vétg 1964, 18 m. 30.

Ék Sándor, festő (1) MDK

Megjelent Pogány G. Gálor Ék Sándor c. tanulmánya, 54 szines és fekete-fehér reprodukcióval. A kötet fedőlapján a művén Vérvörös csütörtök c. olajképének lenyomata van. A reprodukciók között szerepel: Clara Zetkin portréja, Thälmann letartóztatása, Lenin feleségével, Krupszkajával a szájci Alpokban, A Zimmerwaldi Konferencia, Nem történhet így ...

—: Új képzőművészeti könyv Ék Sándorról 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 3.

Ék Sándor, festő 2 MDk

Szerepel még a reprodukciók
között a fegyverbe, lengyelek!, A fa-
sisztа fenevad nem menekülhet és a
Partizán.

– : Új képzőművészeti könyv Ék Sándorról
8.

NÉPSZABADSÁG, Dn. 1964. márc. 3.

MDK

Ék Sándor

Szovjet harcosoknak emléket állitó litografiái, a VIII.Magyar Képzőművészeti kiállitáson.

Dutka Mária: Grafikus művészetünk fejlődése.

Magyar Nemzet, 1960.IV.17. 9.l.

Ék Sándor, festő MDK

A Fények Klubban jan. 9-én megnyíló VDK grafikai kiállításon megnyílt mond.

– Kis híradó 2.

EST! HIRLAP, Bp. 1963. jan. 7.

Ék Sándor, [festő] MDK

A Rátkai Márton-szinén klubban nyílt meg az NDK-grafikai kiállítás. Megnyitót Ék Sándor mondott.

—: Kis híradó 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1963. jan. 10.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Szocializmus megnyitja az üzemeket, szavazzatok a kommunistákra a 4-es listára
1932 nyomat /német nyelvű plakát/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok. 1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Minden kerék álljon le...
1932 nyomat / német nyelvű plakat/

Nem történhet így!
1932 nyomat / német nyelvű plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Kenyér, Krumpli, Szén!
1933 nyomat / német nyelvű plakát/

Saját barlangjában végzünk a fasiszta fenevaddal!
1944 nyomat / magyar nyelvű plakat/
Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsasag érdemes művésze

A fasiszta fenevad nem menekülhet!
1944 nyomat / magyar nyelvű plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiall.Műcsarnok.
1962.Szept.Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztarsaság érdemes művésze

Gyökerestül tépi ki a reakciót a Magyar Kommunista Párt
1945 nyomat / magyar nyelvű plakát/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Félre a népi demokrácia utjából
1948 szén / magyar nyelvű plakat/

A kisemberek magántulajdonat védi a Kommunista Párt
1948 nyomat / magyar nyelvű plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Választási plakát
1952 eredeti / magyar nyelvű plakát/

Fegyverbe lengyelek
1943 nyomat /lengyel nyelvű plakát/

Ék Sándor gyűjteményes kiállítása. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor

Náci-Németország rövidesen megsemmisül.1944.
című plakát repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Egységfront a fasizmus és az imperialista
háború ellen. 1933. nyomat./ orosznyelvű
plakát/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

Ék Sándor festő M.D.K.

A mártonhegyi iskola sgrafitto -terve.

Tillai Ernő :Kiállitás

Magyar Épitőmüvészet 1962 /4. 51.l.

Ék Sándor, festő

MDk

A közeljövőben megjelenik Pogány G. Gábor: Ék Sándor c. könyve.

–: Új Képzőművészeti könyvek 9.

NÉPSZABADSÁG

Szn. 1963. júl. 19.

Ék Sándor
Grafikus

H.D.K

Tél című szénrajza szerepel
a negedi tárlaton.

Kovács Gyula: A negyedik Szegedi Ifjúsági Tárlat
Művészet, 1963. november - 43 lap

Ék Sándor

MK

szerepelt az 1963 jul. 20-án megnyilt tárlaton.

--: Megnyilt a IV. Szegedi Nyári Tárlat. Dél-Magyarország. 1963. jul. 21.

MDK

Ék Sándor

Mircea Deac: Arta revolutionara Maghiara. Contemporanul 1958. szept. 26.

Ék Sándor

szerepelt a kiállításon.

"Tél"

Szelesi Zoltán: A IV. Szegedi Nyári Tárlat.
Keletmagyarország. 1963. aug. 4. 6. lap.

Ék Sándor.

Munkáit a Műcsarnok eljuttatta a matyófoldi Szentistvánba.

említve.

Napjaink, 1962 3. szám, 8. lap.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze

Nemzetközi Gyermeknap
1940 szén-akvarell / orosz ny.plakat/

Halál a fasiszta sakálokra
1941 szén / orosz ny. plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll.Műcsarnok.
1962.Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Hadikölcsön plakát
1942 nyomat / orosz nyelvű plakat/

Vörös Szászországért
1924 nyomat / német nyelvű plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Anyák, ezért szültétek gyermekeiteket?
1928 nyomat / német nyelvű plakat/

Dolgozó ifjúság láncokban
1928 nyomat / német nyelvű plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Tömegsztrájk, 1931. Május 1. c. plakát repr.

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Birodalmi ifjuságí nap
1928 nyomat / német nyelvű plakát/

K. N. P. 5-ös lista választási plakat
1928 nyomat / német nyelvű plakát/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor festőművész
Kossuth dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

Kenyér, munka, föld I.
1928 eredeti / német nyelvű plakat/

Kenyér, munka, föld II.
1928 eredeti / német nyelvű plakat/

Ék Sándor gyűjteményes kiáll. Műcsarnok.
1962. Szept. Kat.

MDK

Ék Sándor

Kossuth dijas

Magyar képzőművészek utaztak a Szovjetunióba.
Magyar Nemzet 1955. okt. 28.

MDK

Éh Sándor

„Kákosi elvtárs 1919-ben a salgótarjáni fronton" c-képe szerepel a II. Magyar Képzőműnészeti Kiállításon.

Horváth Márton: Megjegyzések a képzőműnészeti vitához. Bp. 1952. 38.

Ék Sándor, festő

MDh

Jún. 26-án Kiállítása nyílt meg Moszkvában.

— : Hír

14

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1965. jún. 27

< Ék Sándor > K

könyve

Oelmacher Anna:

< > A reálízmus

zászlaja alatt. Könyv-

ism. Szabad Mü-

veszet. 1954. 379,

380 l.

<Ék Sándor>

könyve

<> A realizmus zászlaja alatt. A festő világnézete.

Bp. 1954 (?)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-807

Ék Sándor

SZOVJET HIRADÓ

1963 NOV 17

1021

Jóbarátok találkozása

Hosszú éveken át élt Ék Sándor a Szovjetunióban. Együtt dolgozott Dejnekával, Tyihomirovval, Finogenovval és társaikkal, akik mind eljöttek a Szovjet Képzőművészek Szövetségében rendezett találkozóra.

A moszkvaiak utoljára a Manyezsben, 1959-ben rendezett kiállításon látták Ék Sándor képeit.

»Beszéljenek helyettem a műveim« —, mondta a kiváló művész, és sorra mutogatta metszeteit, rajzait, festményeinek fényképeit, könyveit, és kiállításának katalógusait. Kézről kézre adták, és megvitatták műveit. Ék figyelmesen hallgatta véleményüket, és válaszolt kérdéseikre. Utána beszélt legutóbbi nagy festményeiről, s a budapesti és berlini kiállításairól. A búcsúzáskor mondotta: — Bízom bennetek, akár saját magamban. A szívem veletek marad.

Okszána Szagyilenkó

Jóbarátok — elmélyült beszélgetésben. Középen: Ék Sándor (Foto: Balabanov)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
IKARUS
1965 MÁR 31

április 4., hazánk felszabadulásának 20. évfordulá

...gozok gim-
...ázlumába. Ma már magyar tanári és könyvtárosi diplomával rendelkezik.

— De nem is az én történetem az érdekes, hanem a családunk felemelkedése. Nekem csak az fáj, hogy apám nem tanulhatott. Ma is, néhány elemijével, sokszor hamarabb kiszámolja azt, amit az öcsém a logarlécen „kitol"...

...amit a párt elvárt tőlem.

...bet mond

...ellett pusztulnia

...tek ki: megkaptam a sztahanovista oklevelet, később a kiváló dolgozó címet, majd a szakma kiváló dolgozója kitüntetésre is felterjesztettek.

— Mély tiszteletet érzek a Magyar Szocialista Munkáspárt iránt, de nagy kár, hogy sokan nem értik meg politikájának azt a részét, hogy az embereket nem a múltjuk, hanem a munkájuk szerint kell megítélni. Nagyon szép elv, de nem jó, hogy vannak, akik gyűlölködnek, s csak a volt gazdagot látják a magamfajta emberben.

— Egyébként nincs miért panaszkodnom. Szépen élünk. Feleségem a gödöllői agráregyetemen portás. Egyik lányom, Marika, egy szövetkezeti könyvterjesztő vállalat alkalmazottja, a férje építésztechnikus. A másik lányom, Évike, agrármérnökhöz ment férjhez, együtt dolgoznak egy Szeged környéki tsz-ben. Van egy nyolchónapos kislányuk, boldog nagyapa vagyok. Tavaly voltam hatvan éves. Egyetlen vágyam, hogy legalább ez év végéig még itt a műhelyben maradhassak.

...eztem
...iséggel
...és a
...tüntet-

A Petőfi brigád a...

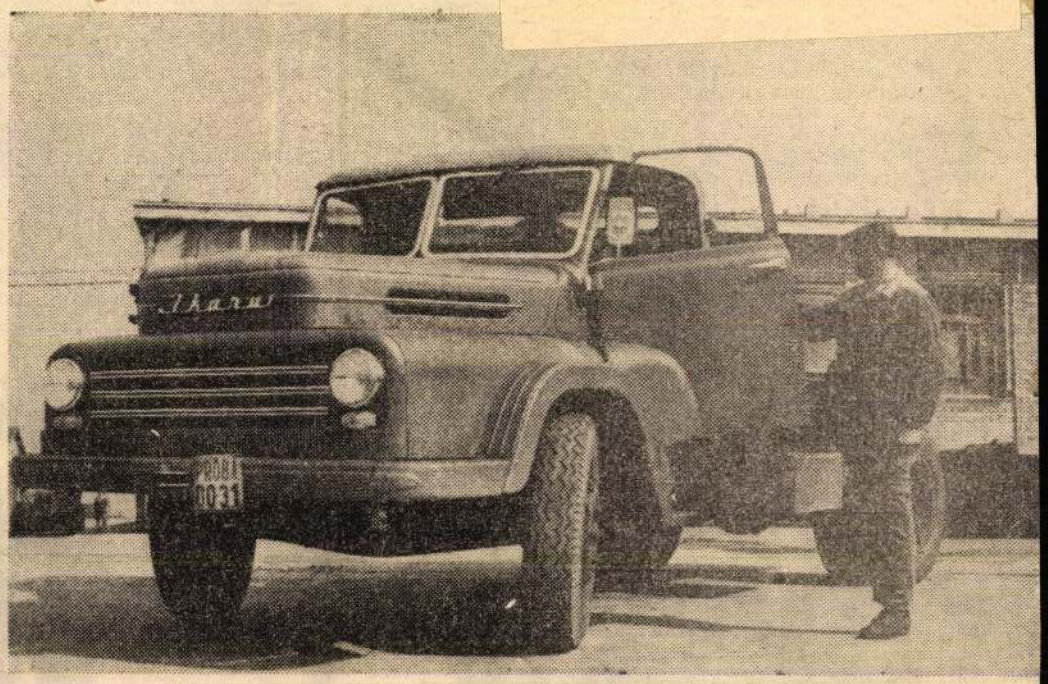

Nemrég adtunk hírt arról, hogy a *gépkocsijavító-műhely* Petőfi szocialista brigádja egy D—450 típusú, billenő rakfelületű teherautót készített a szállítási csoport dolgozói részére, hogy megkönnyítsék vele elsősorban a szén- és salakszállítást.

Az efféle praktikus járműből azonban még több is elkelne a gyárban, ezért

a Petőfi brigád április 4. tiszteletére ismét elvállalta egy billenős tehergépkocsi készítését.

Túlnyomórészt elfekvő, használhatatlan anyagokból kerültek ki a kocsi tartozékai és alkatrészei, s az építésre fordított munkaidőt is egyéb munkájuk elvégzése mellett takarították meg a brigád tagjai.

Bognár László irányította a jármű építését, s részt vett a felajánlás teljesítésében Ilovics Ferenc brigádvezető, Őri Miklós, a sebességváltó és a differenciálmű kiváló szakértője, Markos György szerelő, Brand József lakatos, Fejes Miklós villanyszerelő.

Képünkön: Bognár Lász... brigádtag próbaútra indul ... új teherautóval. A próba j... sikerült, s március 26-án k... rült sor az ajándék átadására

Szabad Nép
1955 jul. 30.

Ék. Sándor

4

JEGYZETEK KÖNYVEKRŐL

Szabadságunk köszöntése

Ék Sándor rajzalbuma

Hazánk felszabadulásának tizedik évfordulója alkalmából a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata albumot bocsátott közre Ék Sándor rajzaiból. A művésznek ez a rajzsorozata annakidején az V. Magyar Képzőművészeti Kiállítás előtt kiírt jubileumi pályázatra készült, és a grafikák között az I. díjat kapta.

Ék Sándor rajzai meghitt krónikává kerekednek kivívott szabadságunk történetéről. A képsorozat tematikája igen szerencsés, a nagy jelentőségű társadalmi átalakulást meghitt hangulatokkal, mindennapos helyzetekkel hitelesíti, s ezzel a táj, a munka, az ember konkrét jellemzése is szimbólummá általánosul. Megkapó ötlet volt a különböző jelentésű és műfajú rajzokat azonos motívumú kompozíciókkal keretezni. Az első és utolsó képnek egyaránt *Körbe-körbe* a címe, de az egyforma címek mögül a történelmi változás szinte beláthatatlan távlatai tárulnak a néző elé. Az elsőn, 1944-es jelenet: egy börtönudvaron rabok róják a köröket a szuronyos őr felügyelete mellett. A huszonnyolcadik rajz a Balaton partjára visz el, ahol a nyaralás öröme már a dolgozóké, a kisgyerekek kéz a kézben keringenek. A két állóalakú kép ritmusa, megvilágítása a vonalak és foltok hasonlatos elrendezését különböző hangszerelésben adja elő; az első képen a börtönfalak mögül halványan földerengő fény a második képen a tóparti liget napsugaras délelőttjébe csap át, a dolgozók örömtelivé vált életét aranyozza be.

Ék Sándor arra vállalkozott, hogy sorsunk megváltozását a kis és nagy dolgokban egyaránt érzékeltesse. Felvillantja a történelem eseményeit. Néhány izgalmas jelenet során balladai áttekintést ad a szovjet hadsereg felszabadító harcairól, a háborúban meggyötört lakosságnak nyújtott első segítségéről. Majd megmutatja, miként él népünk szabadságával. S mert ez a tárgykör kimeríthetetlen, a magától értetődő, egyszerű témák sorával ad ízelítőt hazánk és népünk sokrétű életéből. Megfordul a szocialista építés nagy létesítményeinél, följegyzi az árvíz-veszélyben küszködők erőfeszítéseit; de közben megakad a tekintete egy magános fán, elmélázik egy erdei út mentén, belefeledkezik egy öreg néni beszédes arcába, elkíséri kisleányait szánkázni. Mindenekelőtt az ember érdekli, az ember tettei, de az is, amit érez, gondol. Olvasztár, hegesztő, malteros leány, pásztor, szekeres, kordés vonul fel a kötet lapjain, egyikük mosolyog, a másik töpreng, a harmadik szemlélődik, de mindegyikük él, egyéniségének megfelelően, a maga valóságában. Sokféle tulajdonság, különböző helyzet, váratlan hangulat váltja egymást az albumban.

A rajzok egymásutánjában mindemellett van bizonyos színvonalbeli ingadozás. Általában hiányzik belőlük az a drámaiság, amely Ék Sándor régebbi műveinek egyik fő erénye volt. A képek némelyike közvetlenség helyett könnyedséget tükröz; mélyebb érzelmeket kelt hangulatok helyett — az idill területére tévedve — olykor csupán múló hatást ér el a művész. Ez az oka a megformálás helyenkénti gyengeségeinek is. E fogyatékosságok nélkül gazdagabb, igazabb, teljesebb lett volna a rajzsorozat.

Ék Sándor könyve a magyar nyomdaipar nagy sikere. Az album kiállítása is azt tanúsítja, hogy a Budapesti Szikra Nyomda kitűnően megállta helyét az offset-technikában is.

Pogány Ö. Gábor

Varsó már a világifjúsági találkozó jegyében él

Két nappal a fiatalok nagyszerű seregszemlejének, az V. Világifjúsági Találkozónak megnyitása előtt a Lengyel Népköztársaság fővárosa, Varsó, már a fesztivál jegyében él. Az újonnan felépült hatalmas háztömböket, főútvonalakat, az épülő házak állványzatát és a fasiszták által földig lerombolt épülettömbök helyén létesített parkokat a VIT jelvényei díszítik. A Varsóba vezető vasútvonalakat, középületeket, állomásokat lengyel és idegen nyelvű feliratokkal, lengyel és más nemzeti zászlókkal, hatalmas emblémákkal díszítették fel.

A lengyel főváros utcáin már most is sok külföldi vendég ismerkedik a vendéglátó ország ifjúságával. Népes csoport érkezett például Finnországból és Japánból. Megjöttek már a Vietnami Demokratikus Köztársaság fiataljainak küldöttei is. Velük együtt 57 tagú művészegyüttes — énekesek és balett-táncosok — jött a találkozóra. Irakból kilenc főiskolai hallgató, Portugáliából hat fiatal érkezett. Az Armas-féle katonai diktatúra ellen harcoló guatemalai ifjúság képviseletében is érkeztek már vendégek az V. VIT-re.

A szovjet ifjúság mintegy kétezer tagú küldöttsége két csoportban július 27-én és 28-án indult útnak. A küldöttséghez több mint ötszáz főből álló művészegyüttes tartozik. A szovjet fiatalok autóbuszokon teszik meg a lengyel határtól Varsóig vezető utat. A lengyel főváros ifjúsága a közelmúltban felavatott Tudomány és Kultúra Palotája előtti hatalmas téren köszönti kedves vendégeit, akiknek képviseletében Varsóban van már *Alekszandr Seljepin*, a Komszomol Központi Bizottságának első titkára. Ugyancsak autóbuszon teszik meg a Varsóba vezető utat a csehszlovák fiatalok is. A magyar ifjúság küldöttei ma délelőtt érkeznek meg Varsóba. Sportolóink különvonata azonban már szerdán délután befutott. A magyar úszók, kézilabdázók, labdarúgók megtekintették a a lengyel főváros sportlétesítményeit és azonnal edzésbe kezdtek. Varsóban tartózkodik már sok ország rádiójának, sajtójának, filmvállalatának több munkatársa is, hogy hírt adjon a fesztivál eseményeiről. (MTI)

A genfi értekezlet határozottan megváltoztatta a nemzetközi légkört

Eden nyilatkozata az angol alsóházban

Lapunk csütörtöki számában hírt adtunk arról, hogy Eden angol miniszterelnök július 27-én beszámolt a parlamentben a genfi értekezlet eredményeiről, és bejelentette: Bulganyin és Hruscsov elvtársak elfogadták meghívását, hogy a jövő év tavaszán látogassanak el Nagy-Britanniába. Az alábbiakban részletesen ismertetjük Eden beszámolóját a négyhatalmi kormányfői értekezletről.

London, július 29. (TASZSZ)

A genfi értekezletről Eden ezt mondotta: „Határozottan megváltoztatta a nemzetközi légkört."

Kétségtelen, hogy Németország helyzete ma uralkodó kérdés Európa

juk e nehézségek leküzdésének módját abban az esetben, ha a nemzetközi légkör olyan marad, amilyent Genf teremtett.

A leszerelés területén, úgy vélem, sok minden szól amellett, hogy gya-

1956. február 11. — 6. szám.

AZ ÉS BUDAPEST IRODALMI MELLÉKLETE

KŐMŰVES IMRE: „Pesten vannak...“

Harmadik napja erős szél fújt a tenger felől, a tábor körül derékba hajlította a felkiáltójelként magasodó ritka lombú fekete jegenyéket. A hetes eső azonban csendesedett.

A tábor főútvonalán magas tornyok álltak, kilátóikon az SS-ek, párától nedves gépfegyvereiket törölgették. A holland lágerben capók verték szét a kórházbarakk előtt tolongókat. A politikai lágerben hajnali négy órától ötezer ember áll sorakozóban. A foglyok szorosan egy tömbbe préselődve védekeztek a hideg ellen. Ruházatuk egy szál csíkos vászonrongy, lábukon fapapucs. Sokan aludtak közülük, mások közben meghaltak és a tömegbe préselődve álltak tovább, míg véget ért a sorakozó, aztán rongyként estek a földre.

Délután négykor hangzott el a kettős füttyjel — a sorakozó véget ért. A meggémberedett foglyok lassan mozdultak meg. Többen először a földre estek, s csak kis idő múlva indultak a barakk felé, ahol már elkezdték osztani a régen kihűlt levest.

Hárman osztottak; kettő igyekezett féken tartani a tömeget, a harmadik mérte a levest. De nem tudták befejezni az osztást; a hátulról tolongók nyomására, az elől állók feldöntötték a kannát, az osztókkal együtt, aztán a földre vetették magukat és onnan szürcsölték fel a kis tócsákban megmaradt levest és kapdosták a homokos répadarabokat. Vagy száz ember marakodott a földön, jajgatva, ordítva taposták, rúgták, harapták egymást. Kézből kézbe sajtolódott egy-egy fagyott répadarab, míg az ügyesebbnek sikerült a szájába kapni.

De mindez nem tartott soká. A zajra három capó indult feléjük. Néhányan észrevették őket, feltápászkodtak és elmentek. A többit szöges bakancsaikkal agyba-főbe rúgták a capók. A barakk előtt hamar csend lett. A három capó is eltűnt, de kis idő múlva az egyik visszatért, lustán végignézett az udvaron szerte heverő, mozdulatlan testeken, aztán dolgához látott. Sorba megállt mindegyik előtt és beléjük rúgott. Amelyik moccant, annak rövid husánggal nagyot sújtott a fejére. Gyorsan végezte feladatát. Mikor felével készen volt, hóna alá vette a husángot és kihúzta magát. Öklével megnyomkodta a derekát, egyik zsebéből papírt, másikból két ujjal kevés dohányt kapart elő és lassan, nagy gonddal cigarettát sodort, rágyújtott és körülnézett. Vékony cigarettáját félig elszítta, mikor ismét megeredt az eső. Határozatlanul megmozdult, aztán gondolt egyet, sarkonfordult és elindult a barakkok felé.

Hamburg felől légiveszélyt jeleztek. Nyomban utána keletről, délről majd északról egyszerre bőgtek fel a szirénák. Hangjukra a főúttól elválasztó kerítés tövében egy ember felemelte a fejét, körülnézett, a könyökére támaszkodott, majd kúszva elindult a kerítésoszlopig, odatámaszkodott és az őrtornyot figyelte. De nem látott senkit. Egy ideig mozdulatlanul ült, majd szívére tette a tenyerét és számolt.

— Nem bírom sokáig — mondta magának — meghalok.

Először távolból, majd egyre közelebbről egyenletesen búgó szirénahangok jelezték a légiveszély végét. Az őrtoronyban felvillant a fényszóró, vakító fénye pillanatra átfutott a fogoly arcán, végigszaladt a barakktetőkön és hirtelen kialudt.

— Észrevett volna?

Oldalt fordult, a torony felé figyelt, majd az utat nézte. Szemközt, a túlsó oldalon, a konyha előtt négy szabályos gúlaalakú, sárral fedett domb emelkedett; a konyha marharépa-készlete.

— Oda kellene eljutni... pár szál tüskésdrót választ el... Fel kellene állni, megkapaszkodni az oszlopban, felhúzódni, átvetni az egyik lábat, aztán a másikat, lehasalni — közben figyelni a tornyot — és átkúszni az úton a répához. Egy csomót a karba és vissza... Vissza a kerítésig. Ennyi az egész. Átdobálni a répát, aztán visszamászni és enni! Enni! Enni!

— Nem, ehhez már nincs erőm. Az utolsó légitámadásnál még ment... Pedig talán egy héttel tovább húznám. És egy hét sok idő. Éjjel már hallani az ágyúk dübörgését. Az SS-ek már csomagolnak.

Álmosság fogta el, fejét az oszlopnak támasztotta. Már csaknem aludt, mikor hirtelen összerázkódott és megdörzsölte a szemét — megint eszébe jutott az újsághír.

— Nem szabad elaludnom — hogy is volt csak — És elvonult előtte az utolsó napok minden eseménye.

Öt kommunistával volt együtt a lágerben. A barakk sarkában szorítottak helyet, védték, támogatták, bíztatták egymást. Mindenki csodálta őket. Senki sem törődött a saját apjával sem.

— Ezek a kommunisták...! mondták a barakkban. Nem is hagyták el magukat, nyitva volt a szemük és a fülük. Egyikük megtudta, hogy a holland-láger kórháza előtt kiosztják a betegek ételmaradékát. Este elmesélte társainak és mindjárt előadta a tervét; másnap átkúszik a szomszédos két táboron keresztül a holland lágerbe.

Még sötét volt, mikor elindult. Minden símán ment, kissé megemelte a tüskédrótot és baj nélkül került a holland-lágerbe. Korán volt, hát beült a latrinába és várt, míg az udvar benépesült, aztán elvegyült a tábor lakói között. Hollandok, magyarok, németek, lengyelek voltak itt ötezren. Mindenfelől érdeklődött, de nem sok jót hallott.

— Ha igaz, tovább megyünk kelet felé, a harctér egyre közelebb kerül.

Délig beszélgetett, aztán a kórház elé állt. Már sokan ácsorogtak az ajtó előtt, mind a maradékra várt.

Bent a kórházbarakkban, faforgáccsal megszórt priccseken hevertek a betegek. Sokan voltak. Tífusz, orbánc, ödéma, vérhas, meg a sok bőrbetegség. Néhány vállalkozó szellemű társuk időnként segített rajtuk. Persze kórházi felszerelés nem volt.

A betegek is répalevest kaptak, néha céklafőzeléket, de csak ímmel-ámmal matattak benne. Birkóztak a falattal, de legtöbbnek nem ment le — visszaköpte a tányérba. Az ápolók ezt a maradékot felváltva kiosztották a barakk előtt. Ezt várták kint. A capók tudták róla, néha meglepték a várakozókat, csattantak az ütések, szaladt, aki tudott, aztán elmentek és a tömeg percek alatt megint összeverődött. Órákig álltak, szemüket az ajtóra szegezve.

Végre kinyílt az ajtó és kilépett rajta az ápoló, kezében csordultig töltött csajkával. Nyomban megrohanták, reszkető karok nyúltak feléje, tépték a ruháját, el akarták ragadni az edényt. Az ápoló szűnni nem akarólag ordított és csapkodott maga körül, de végül is a csajka megbillent a kezében, tartalma szerteömlött. A szerencsésebbek elkaptak egy-egy répadarabot, de foglyunknak nem volt szerencséje — még csak egy kis leves sem fröccsent rá.

A tömeg szétoszlott. Csend lett.

Az idegen fogoly fáradtan dőlt le egy barakkfal tövében és lassan elbóbiskolt. Már csaknem aludt, mikor a felette lévő ablakból hangok verték fel. Ketten beszéltek.

— Az állt benne, hogy a magyar kormány Debrecenben van és több kommunista tagja van.

— Láttad az újságot?

— Mint most téged.

— Hát kiverték a németeket?

— Ki. Talán már Pestről is. Kéthónapos újság volt.

— Hol van? Nem nézhetném meg?

— Dehogynem. Tíz cigarettáért a kocsisnál.

— Tíz cigaretta...! Ha nekem tíz cigarettám lenne!...

Az ablak alatt a fogoly arca kipirult, lélegzetét is visszatartotta, úgy figyelt. Későn jutott eszébe feltápászkodni és benézni az ablakon. Már nem állt ott senki. Pillanatig tanácstalanul állt, aztán a kapu felé indult. A kapustól a kocsis után érdeklődött.

— Igen, van neki újsága. Tíz cigarettáért kiadja. Hogy mi áll benne? Törődöm is vele! Innen úgyse kerülünk ki élve, nem mindegy? De ha annyira érdekel, menj a négyes barakkba, ott a kocsis.

Ott volt. Igen, tíz cigaretta, nemrégen még húsz volt. Hogy régi...? ... Ki látott itt újabbat?

A fogoly megvárta, míg beesteledett, akkor visszakúszott a lágerbe, rohant a barakksarokba és elhadart mindent. Nem győzött felelni a kérdésekre. Fél éjjel suttogtak, hogyan szerezhetnék meg a lapot, mert amíg nem látják, nem hisznek el semmit. Végül az egyik kimondta:

— Öt adag kenyerünk van — éppen tíz cigaretta.

Senkisem felelt. Zsebükben szorongatták a pogácsányi piszkos kenyérdarabot. Végszükség esetére tartogatták. Nem tudni, mi lesz. Két napja, a nagy légitámadásnál elpusztult a hannoveri kenyérgyár, azóta nem osztottak kenyeret.

Órákig ültek együtt és a sötétbe néztek. Egyszercsak az orvos kivette a zsebéből a kenyerét, egy morzsát lecsípett róla és letette maga elé. Ketten azonnal követték a példáját, a másik kettő még rágódott a dolgon, végül ők is letették. Az öt falat kenyér a bekötözött nadrágszárba került és hajnalban a hírhozó útra kelt vele. Este — mikor már lemondtak róla — ott volt az újság.

Micsoda izgalom! Nemsokára az egész barakk zsongott tőle. Olyanok is felkeltek, akik már két napja nem mozdultak.

— Csak egy pillantást — már úgyis végem...

A harmadik oldalon, szűkszavú német hadijelentésben ennyi állt: „A csapataink által kiürített Debrecenben megjelentek a kommunisták...“

Hát mégis igaz! Féléve mit sem tudtak arról, ami a kerítésen túl történt és most itt áll az újságban, német hadijelentésben, hogy Debrecen felszabadult... Debrecen felszabadult! Ott van az újságban! Hajnalig újságolták egymásnak. A hír több mint két hónapos! Ha annak idején kiverték őket Debrecenből — akkor már Pest is felszabadult! Mit Pest! Hol lehetnek már! S más oldalról is támadnak! Csak most, még néhány napig vigyázzunk magunkra... Egymás kezét szorongatták, könnyek között nevettek hozzá.

— Ez megérte az öt adag kenyeret!

Egész éjjel ébren maradtak. Nem mertek elaludni, majd nappal az appel után felváltva — három alszik, kettő őrködik.

Mindez már régen elmúlt — négy nappal ezelőtt... Azóta az öt kommunista közül négy meghalt, csak az orvos maradt meg és most ül a sárban, fejét a kerítésoszlophoz hajtja és a répadombot nézi.

— Ennem kell, különben végem.

Először feltérdelt, aztán megkapaszkodott a drótban és lassan felállt. Magas ember volt, de nem több mint 35 kiló. Bőrére tapadt vizes rongya minden bordáját kimutatta. Arca lila, szemei körül széles, fekete árkok.

— Micsoda ünnep lehet most odahaza!...

Hideg szélroham szemébe vágta az esőt.

— Haza kell jutnom.

Táncoló ujjakkal szorosabbra kötötte a nadrágját és még egyszer körülnézet. Nem moccant semmi. A főút is teljesen kihalt, az őrtorony sötét. Folyton erősebben zuhogott.

Karjával lenyomta a drótot, átvetette az egyik lábát, aztán hosszasan erőlködve a másikat. A rozsdás tüskék belenyomódtak a combjába, mellébe, karjába. Észre sem vette. Vérezve, remegve esett át a kerítés másik oldalára. Egy ideig fekve maradt, olyan gyenge volt, azt hitte, nem tud többé megmozdulni.

Kúszva megindult a dombok felé. Mikor átjutott, belenyúlt a sártakaró alá, kihúzott egy répát és mohón, nagy falatokban ette.

— Csak lassan — csuklani kezdett — lassan.

A blúzát kitömte répával.

— Most vissza.

Az út közepén kúszott, mikor rávillant a hatalmas fényszóró.

— Észrevettek.

A földhöz lapult.

— Végem van.

Zi-i-iuu-scsett-csett — két lövés. Mindkettő talált. A fogoly megvonaglott, kicsit felemelkedett, majd elnyúlt a földön. Kis idő múlva felemelte a fejét és szemrebbenés nélkül nézett a vakító mozdulatlan fénybe. Arcáról lesimult a végtelen hónapok minden kínja, szája még egyszer megmozdult.

— Pesten vannak — Pes...

Még egy golyót kapott, arca besüppedt a sárba, többé nem mozdult.

Az SS egy ideig figyelte, aztán leoltotta a fényt és az egész táborra sűrű, átláthatatlan sötétség borult.

Így halt meg tíz évvel ezelőtt doktor Schönstein Sándor orvos, az illegális Kommunisták Magyarországi Pártjának aktívája, a derék ember, a nagyszerű orvos és tudós sok-sok ezer ember tanítója. Sokan nem felejtjük, amíg élünk.

Gyilkosai most megint fegyvert kapnak. A Celle-i nagy kaszárnya ismét megtellik. Az emeleti ablakokból Bergen-belsenre látni.

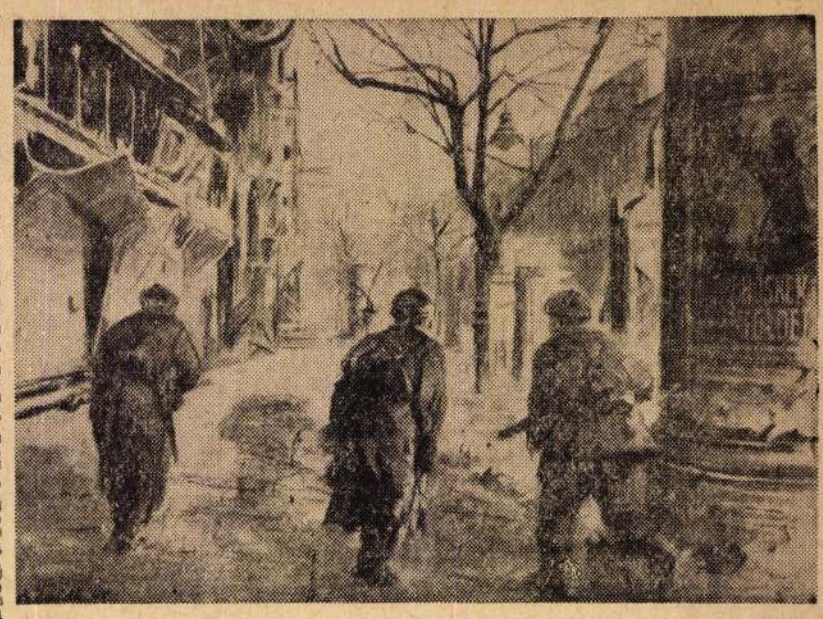

A Körúton.

(Ék Sándor rajza.)

EGRY LAJOS:

Üzenet egy szovjet katonának

1.

Ott vagyok újra az éjben, az ácsorgó hegyek alján,
s látom: a fürge patak habjain olvad a hold.
Érzem: Március énekel és rügyeit nyitogatja:
Burgenlandi tavasz — burgenlandi halál.

2.

Langyos az erdő, roppan a száraz gally, s tavasz-éjben
rongy menet imbolyog a csillagok arca alatt.
Szürke halál ólmozta pecsétjét mindre, s az ösvény
táncol a lábuk alatt. Ösztöne húzza tovább
és a rikoltó korda-vezényszó hajtja az éjben
sírja felé a rabok csontrafogyott seregét.
Lenn a patak muzsikál, némán könyökölnek a bércek,
suttog a fenyves — a szél csókja a harmaton át
hozza a rét hócseppjeiből nyíló kék ibolyáknak
tapsikoló örömét — s billeg a falka tovább.

3.

Esti neszek pendülnek a fűszálon s vele halkan
dobban a föld. Szuronyok vad kerítése mögött
hallgat a tábor: a lágy szántáson az állj-lekaszáltak
úgy odabuktak az új sarjra, akár a dögök.

4.

„Most!“ — és már rohanunk ketten lefelé s a sötétség
jó takaró. Selyem ágy vár odalenn, hol a föld
s erdő ád menedéket az őz, meg a nyúl puha fészkén.
Már közelít a patak, hallom a halk csobogást...:
s dörren a fegyver, reszket a lomb, feketednek az árnyak:
„Jaj...!“ — s elesett, zuhan és loccsan a víz vörösen,
lángol a hab, s egy hal veti fel testét a magasba...
Úszom az árba, falánk sodra magához ölel.

5.

Hány üde hab porlott el a zord szirtekbe botolva,
hány rügye nyílt a tavasz lágy fuvolája nyomán
parton a fűznek, s hány hazatért perc hagyta a porban
nesztelenül a nyomát? Nem tudom: Ott a parázs
lázban, a hűs kavicson betakart a varázskezű álom...:
... kergül a Göncöl, a hold döngve legördül a nagy
égkupoláról, és a Fiastyúkból pihe szállong —
és valahol zivatart kerget az ércakarat.

6.

Vitt s nevetett: két karja anyámé volt, s dala bölcső.
Vitt s pirosan lobogott lenn a falu — s korom ült
szerte a tájra. Az ágyúk győzelem ünnepe dörgött,
s jöttek a győztesek: a csillagosok, katonák.

7.

Nem tudom a nevedet, s nincs semmi egyéb, csak az emlék:
Látom a szürke szemed, lebben a barna hajad.
Nincs postás, aki meglelné a lakásodat és én
így üzenek: Szabadult életemet köszönöm.

A magyar írók műhelyéből

Földes Mihály:

„Kétévi mátkaság“ c. színdarabomat e hónap közepén mutatja be az egri Gárdonyi Géza Színház. „Szegedi Boszorkány“ címmel készül egy mai témájú, békeharcos, szatírikus vígjátékom. „A hűtlen férj“ c. készülő kisregényem szerelmi történetbe ágyazott korrajz, mai történet.

—:—

W. Petrolay Margit:

Az ifjúság számára Mikszáth Kálmán gyermekkoráról írok elbeszéléskötetet. Emellett „A magyar gyermekirodalom a XIX. század második felében“ című nagyobb tanulmányon dolgozom. Ennek Mikszáthról, mint ifjúsági íróról szóló fejezete már sajtó alatt van.

—:—

Berda József:

Utolsó verseskötetem 1954-ben jelent meg. Az azóta írt verseimet most rendezem sajtó alá, a kötet címe „Ostor és olajág“ lesz.

—:—

Lovászy Márton és Róna Tibor „Robin Hood“ című verses drámája elkészült, és a darab próbái előreláthatólag A Magyar Néphadsereg Színházában az új évad elején megkezdődnek. A darab külön érdekessége, hogy George James angol regényíró művéből készült, amelyet Petőfi Sándor fordított magyar nyelvre, és amely 1844-ben jelent meg.

—.—

Gyertyán Ervin:

A nógrádi bányavidék illegalitásban harcoló kommunista hőseinek szeretnék emléket állítani „Rendületlenül“ című, készülő regényemben, amely egy 19-es zászló megszerzése körül bonyolódik, és a karancslejtősi ellenállást is feldolgozza.

Erdős László:

Regényt írok, amely az 1936—1942-ig terjedő időt foglalja magába. A regény kommunista ifjúmunkások életéről, munkájáról, harcairól szól.

—:—

Csoóri Sándor:

Verseket írok, közben összeválogatom második verseskötetem anyagát.

—:—

Vihar Béla:

Most állítom össze verseskötetemet régebbi és újabb verseimből. Ennek a kötetnek lesz egyik része a „Harmadik forradalom“ c. ciklus is, mely a felszabadulás utáni időkre szól.

—:—

Trencsényi-Waldapfel Imre:

Görög—római mitológiám lényegesen átdolgozott és kibővített harmadik kiadásán dolgozom. Mint műfordító, Dzsambul Dzsabajev, szovjetkazah költő válogatott költeményeinek kötetét készítem elő. „Homéros és Hésiodos“ című könyvem, mely a görög költészet legkorábbi szakaszát tárgyalja, most van sajtó alatt a moszkvai Idegennyelvű Könyvkiadónál.

—:—

Benamy Sándor:

Szatírikus regényt írok, *„Ifjú Lájk és Ifjú Pliz kalandjai a »Vasfüggöny« mögött“* címmel. Készül ezenkívül *„Kalandozás a nagyvilágban“* című kötetem, egy élet útjainak élményei, Párizstól Kairóig. Ebbe felveszek néhány fejezetet „Európától Ázsiáig“ című könyvemből, amelyhez annak idején Henri Barbusse írt előszót. Végül, egy színdarab foglalkoztat: *„Meteorológiai állomás“*; Mai, gyarmati dráma-téma...

ANATOLIJ CSEPUROV:

A LEGRAGYOGÓBB NAP

Ily fényes és csodás napot
nem értem még soha...
A lélegzetem tüzesebb,
a gondolatom sebesebb,
s a kezemet oly boldogan,
oly viharosan nyújtanám
mindenkinek oda.
Lihegve, lázasan rovom
az utakat,
a tereket,
a hidaknak, házaknak dadogok,
amíg a torkom
bereked.
Azután hazarohanok
s csak otthon veszem észre, hogy
már este lett,
s a nap pirosan lebukott
a hegy felett.
A rádióbemondó biztosan
jóccakát kívánt már mindenkinek,
a munkásoknak, a parasztoknak
neki,
nekem,
neked.
Most csönd van.
Aludni szeretnék.
Nem tudok.
Csillagok arany nyája ballag
odafenn ünnepélyesen.
Az ablak-keret négyszögárnya
kinyúlik szélesen...
De szívem makacsul dobog,
a szívben nincsen éjszaka,
ott süt a nap!
Ragyogjon hát a szoba is,
gyúljanak
vakító emlék-sugarak!
Moccan a bútor,
a könyv,
a kép —
villanva bolydul a sötét.
Amit szerettem, itt suhog ma,
ami munkámban élt lobogva,
amitől izmom vaskemény lett,
ami utamon előre fénylett,
a széles úton, melyen nekivágva
a Komszomolból belenőttem
a szép bolsevik ifjúságba — —
s az árnyéktalan, tiszta képek
élesen hullanak,
mint a patak...

Látom —
a Nagy Lenin
páncélkocsira hág.
Hősök mozdulnak itt meg ott,
egy drága, óriás család:
az építők,
a dolgozók,
a gyárak és a kolhozok.
És amott, túl a tereken,
a büszke sziklacsúcs felett
egy ember áll —
egy ember áll,
aki e népnek
atyja lett.

Csak várok itt. S a csendben
a látomás
tűzfénye
lebben,
S mintha zendülne a sötét —
és az Ő hangját hallanám,
az Ő lélegzetét:

— Ha apáid útjára lépsz,
s dicsőség s munka jár veled,
a harcos párt-család parancsait
sose feledd.
A mi ügyünk csak tiszta, hű kezekben
virul,
munkában és harcokban, évről évre,
úgy nőtt-nőtt szakadatlanul.
Az egyszerű szívek nevében
— ne másra, rájuk nézz csupán —
munkával töltsd az éveket...

— Esküszöm, apám!...

Csönd.
De lázam nem lohad.
Álom se
hűti
lüktető
homlokomat...

Ma vettek föl a Bolsevik Pártba.

(Kardos László fordítása.)

RÖGÖS ÚT

— Gergely Sándor regénye —

Flaubert, ha kedvére való könyvet akart dicsérettel illetni, ezt a kifejezést használta: „c'est un fort bouquin", ami *„erős könyv"*-et jelent. *Gergely Sándor* új regénye, a „Rögös út", ugyancsak az efféle „erős könyv"-ek fajtájából való. „Erős könyv" ez, mert erős benne az első világháború utáni évek korrajza, erős a sajátos hangvétele, egyéni íze, különös látásmódja és erős kéz fogja össze az élesprofilú szereplők sokaságát és a gazdag, de nem túlburjánzó cselekményt, amely az „irodalmit" egészségesen oldja az olvasmányosan érdekesben.

Hősének, Takó Béninek, az első világháború vak önkéntes őrmesterének útja a testi és szellemi vakságtól a fizikai és világszemléleti látásig, nem csupán egy monumentálisnak ígérkező regényciklus első kötetbeli ígérete, hanem zártságában, szerkezeti egységében, cselekményrajzában befejezett mű. Önéletrajz? Ez mindenesetre másodlagos kérdés. Az a tény, hogy *Gergely Sándor* harmadik személyben írta meg regényét, felmenti a kritikust attól, hogy figyelembe vegye az önéletírások sajátosságait, és azok alapján alkosson ítéletet a műről. Az élményanyag személyes jellege ellenére sem akart *Gergely* — szerintem — önéletrajzot írni Takó Béni kivételességének erejénél fogva is tipikus sorsából, hanem olyan szigorúan értelmezett regényt, amely a kommunistává érlelődés fokozatosságát ábrázolja a szellemi és világnézeti megvilágosodás pillanatáig.

Az első világháborúból vakon hazatért Takó Béni még csak tapogatózik a sötét világban, az ellenforradalmi Magyarországon. Mégis kitapogatja fizikai, de egyben jelképes vakságában mindazt, ami a Tanácsköztársaság bukása utáni fehérterroros, bikacsökös, herélőkéses Magyarországra oly kétségbeejtően jellemző volt. A vak ember túlfejlődött érzékletességével ismerkedik az országgal, a háborús rokkantak nyomorúságával, az utcai trafikoláson keresztül a gazdasági nyomorral, a különítményes tisztek fertelmességeivel, kis és nagy vigécekkel, az embertelenséggel, de ugyanakkor az emberséggel is, amelyre tapogatózó lelke érzékenyen reagál. Ez az emberség vonzza őt mindig azokhoz, akik ilyen-olyan fokon, közvetve vagy közvetlenül őrzői a Tanácsköztársaság atmoszférájának és eszményeinek, akik maguk is még vakon és féllábbal botorkálnak az új eszmék felé. Rendkívül árnyalatosan rajzolja *Gergely* azokat a megmásíthatatlan változásokat, amelyeket a Tanácsköztársaság hagyott dicső örökségül sokak lelkében és tudatában. *Gergely* annyit ábrázol az újra induló mozgalomról s hőse nagyon is fokozatos kommunistává fejlődéséből, amennyit a reális társadalmi viszonyok között Takó Béni reális emberi feltételei megkövetelnek. A fizikai és szellemi vakság fokozatos, mértékletes oldódása, a szocializmus társadalmi igazságával való arányos fejlődése hitelesíti Takó Béni emberi útját. Egy bizonyos: *Gergely* a „Rögös út"-ban megalapozta mindazokat a feltételeket, amelyek a továbbiakban a kommunista központi hős kiteljesedéséhez szükségesek. Szerkezetileg is biztosította mindazokat a lehetőségeket, amelyekre a további tervezett kötetekben művészi biztonsággal építheti fel az illegális kommunista mozgalom, a párt, az emigrációs élet és a felszabadulás ábrázolását. Ily módon a „Rögös út"-nak ez az első szakasza nem egyszerűen a múltról szóló írás, hanem társadalmi érvénye szervesen fonódik össze a jelennel, anélkül, hogy a múltat kiemelné a maga történelmi valóságából.

Gergelynek van bátorsága hősét és a kort a legkülönfélébb helyzetekben ábrázolni. Kimerítő tanulmánynak kellene részleteznie a regény rengeteg szereplőjének jellemét. Az ábrázolt kor összes „kényes" kérdéseit is felveti *Gergely*. A korrajz itt csakugyan fejlődéstörténetet is jelent, erkölcsrajzot is; az élet egészének heves, áradó jellemzése teszi a könyvet érdekfeszítő olvasmánnyá. A szereplők egész katalógusát lehetne felsorolnom, és valamennyien tipikus figurái a kornak, még akkor is, ha gyakran látszólag az extremitás határán járnak.

Van abban valamilyen egészen rendkívüli és sajátos művészi fegyelmezettség, ahogyan *Gergely* Takó Bénit, a vak embert végigviszi a bonyolult cselekményen. A vak ember szemén keresztül „látjuk" a világot. Ez a világ: Budapest, az 1920-as évek Budapestje, amelynek gazdag, sokrétű ábrázolása a „Rögös út"-at karakterisztikusan budapesti regénnyé is avatja. Kevesen mondtak el annyit Budapestről, mint Gergely ebben a regényében. Takó Béni vakon is egyre többet lát meg a társadalom nyomorúságából és valóságából. Nem a látás, hanem a megérzés és tapintás teremtette képek állnak össze egésszé. Úgy láttatja Gergely a világot, ahogyan egy vak ember „látja", és e nehéz művészi feladatot egy pillanatra sem feledve viszi, viszi végig a regényen. A *láttatást* tehát az *érzékeltetés* helyettesíti, és ez nem szűkíti a világot, hanem új, sajátos megvilágításba helyezi. Ez az érzékeltetési módszer azonban nemcsak a tárgyakra vonatkozik, hanem a társadalmi jelenségekre is. Ahogyan Takó Béni következetes emberi fejlődése megérleli azt a percet, amelyben eljut a szellemi vakságtól a társadalmi látásig, úgy érleli meg, fokozatos és tudatos mértéktartással az író azt a pillanatot, amelyben Takó Bénit az operáló kés ismét látóvá teszi.

Gergely Sándor pártossága, kommunista szilárdsága és szemléleti biztonsága kerültet el vele minden szokványost, valóságtorzító idealizálást és korferdítést. A „Rögös út", ez a szerencsés és „erős" regény, jó bizonyítéka annak, hogy a szilárd írói világszemlélet mennyire képes teljesen egyéni utakon megoldani a kor- és emberábrázolás feladatait. *Gergely* kommunista biztonsága lehetővé teszi számára, hogy a szocialista-realista irodalom központi feltételeit sajátos írói módszerei, szokásai, mesterségbeli tulajdonságai teljes szabad alkalmazásával szolgálja. Mindig félreérthetetlen, soha nem billegő világszemlélete teszi éppen *Gergely Sándor* számára lehetővé, hogy egy elmúlt kort ne „aktualizáltan" ábrázoljon, hogy ne alkosson szoborszerű, nem fejlődő, statikus hősöket. Ez a politikai biztonság teszi egyedül lehetővé számára, hogy a negatív figurákat is a maguk hátrafelé „fejlődésében" ábrázolja. Ez a politikai biztonság óvja meg *Gergelyt* a „Rögös út"-ban attól, hogy a sematizmustól való félelem okán valamiféle ellensematizmusba essen.

S még egy szót végül: úgy látom, hogy Takó Béni rövid néhány hét alatt bevonult az ismert magyar regényhősök sorába.

Goda Gábor

Fekete Lajos:

BUZOGÁNYKA

Fiam Lajos, — de a családban
csak Buzogányka a neve.
És buzogány úgy lett belőle,
hogy szép gömbölyded kis feje

amint egyszer kis bölcsőjében
párnák fölé emelkedett,
olyan konok, keménynek látszott,
hogy végül Buzogányka lett.

Alig egyéves Buzogányka,
de olyan rossz és féktelen,
hogy már meg is agyabugyálnám,
de anyja miatt nem merem.

Hogyne!... Ma is kicsit ledőltem,
hogy szundítok egy keveset
ebéd után s szokás szerint majd
éjjel írom a versemet...

No, de mit tesz velem a kölyköc,
megvárja, amig szundítok
s amikor elszenderedem, hát
éktelen ordításba fog.

Megébredtem... Alvásnak vége,
a kedvem rossz, szemem veres
s míg rosszkedvűen azon tűnődöm
hogy ma már vers aligha lesz:

a fiam áll... áll és nevet. No,
megállj Buzogány, rossz gyerek,
most az egyszer elbánok véled,
a versben „kiszerkesztelek".

Meg is érdemli, nagy versrabló,
eddig megölt száz versemet,
legyen neki hálás majd érte
az irodalomtörténet...

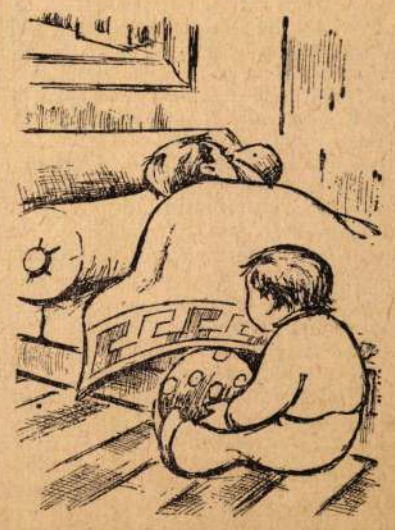

BENAMY SÁNDOR:

Útikalandok

a 30-as évekből

1

Teljes éjszakai út után, hajónk, a „Sardegna", Cyprus-sziget alá ért. Minden érzékem készülődött rá. Kék, zöld, barna színekre. Útszegélyező cédrusokra. Az ég állandó sugárzására...

— *Take attention!*... Vigyázat! — hangzott hirtelen egy hegyes hang a hágcsó felett.

Már álltunk. De *távol* a parttól.

— Mi az? — érdeklődöm útitársaimtól, gyanakodva. — Nem engednek leszállni?

— *Back!*... Vissza! — parancsolt az előbbi hang. A már előremerészkedett kíváncsiak hátrább húzódtak.

Feltűzött szuronyú angol katona hallatta hangját a csapóajtónál. Csónak hozhatta. Ime, még azt sem engedi, hogy a párkányon áthajoljunk.

Szerencsére megpillantom hajónk egyik tisztjét. Kedves, olasz fiú. Eredetileg bölcsésznek tanult, de egyszer már ott tartott, hogy beleőrül a spekulatív tudományokba, fogta magát, és még idejekorán kijött a tengerre.

— Mondja, hát lehetséges, hogy Cyprus előtt így állni hagyjanak?

Kesernyésen mosolygott...

És elől a katona ismét:

— *Back!*

Felkapaszkodtam egy nagy ládára, hogy legalább messziről nézzem a tájat. Pálmák nyújtogatták nyakukat. Azon túl, a távolság miatt — semmi...

Nem bírtam magammal. Odaugrottam a szuronyos őrhöz:

— Kérem, látni szeretném ezt a szép szigetet!

Rámbámult. Nem a kínálkozó hasonlat miatt mondom, de csakugyan fakutya-arca volt.

— Szép sziget?... *Beautiful island?* — és karjával visszatolt. — *Point of strategy*... Stratégiai pont.

2

Felhúzom a gyékénypapucsot. Vezetőm az *Aja Szófiában* ezalatt számot vetett magában: mennyit érdemes a mecset látnivalóiból, azért a fél török líráért, ami kinéz belőlem, megmutatnia. Kupola, színes ablakok, kevés oszlop, semmi pad. A térfogat az üresség től terjedelmes.

Még csak egyik oldalon mentünk, de már átléptünk legalább hat, nagy szőnyegen. Valamennyi a fonákjával feküdt felfelé, és ahol véletlenül a papucsom orrával felböktem, ott látható lett a gyönyörű perzsa szövés.

Elkerített ketrec elé értünk.

— Ott bent könyvtár van — figyelmeztetett vezetőm, és megengedte, hogy benézzek a réseken.

— Milyen könyvek azok?

— A Korán néhány példánya és egyéb szent írások.

— Nem látok be jól...: mintha ülne ott valaki...

A homályos könyvtárfülkében csakugyan megpillantottam valami fekete-fehér göngyöleget. Még egyszer benéztem, és akkor a göngyöleg hirtelen megmozdult, felegyenesedett, és odajött a ketrec falához.

Hiszen ez egy hodzsa! Turbánja és fekete talárja van!

— *Szalem alejküm!*... — köszöntöttem tisztelettelteljesen, és valóban éreztem némi csodálatot iránta, amiért képes így elzárni magát a világtól.

Az öreg hodzsa lassan felnyitotta ajkát. Micsoda síri hang jön majd ki belőle, gondoltam, bizonyára valami egészen elvonatkoztatott eszmét hallok.

— *Baksis!* — szólalt meg, és két ujját átdugta a lécek között.

3

Perában, a Taxim-mulatóban. Egy csontos, görög fiatalember összeszólalkozott a francia katonai attaséval, mert az állítólag lefoglalta a nőjét.

— Jössz azonnal vissza?! — kiabált át ismételten az attasé asztalához.

De a lány csak kacagott.

— Hadd — ajánlották barátai a fiatalembernek —, még bajod lehet a hatóságokkal.

— Nem hagyom! Miért? Két pezsgőt fizettem már neki! — és a görög ifjú az attasé asztala felé indult: — Monsieur!

A gall kakas vörösen felugrott:

— *Que vous en allez!*... Takarodjék!

— Nem!

— Nem?

— Nem!...: Amíg csak Katina — — —

A francia, ha nem is éppen mint attasé, de — pofonvágta. Valaki hátulról gyorsan lefogta a görög karját.

— Engedjetek! — és dühödt erővel próbálkozott, hogy a pofont visszaadja.

Ekkor egy hamuszín török rendőr jött be, és a görögöt kezdte kifelé lökdösni. Ez a rendőr közben elárulta magát. Valahogy olyan mozdulatot tett az attasé felé, mintha őt is el akarná vezetni. A következő pillanatban már észbekapott, és a görög mögött, köhögve, kilódult. Még látni lehetett, hogy az ajtóban rettenetes erővel hátbavágta a görögöt.

Mit is tehetett volna egyebet?...

4

Tizenkét órája hortyog oldalamon a *kairói* szálloda szúnyoghálója mögött egy arab szobatárs. Együtt utaztunk Kantarától idáig. Ő még alszik, amikor én már frissen kiugrom az ágyból.

Az ablakhoz lépek. Ni, emeletes villamos. Az a kék csík, csak nem a Nilus? Elszorul a szívem. És ott, ahol a tekintet elvész... az az egyforma sárgaság... az... az volna a sivatag? A Szahara volna? Hát az az emberarcú furcsaság ott távol... és az a háromszögű Napóleon-kalap... de hiszen — — !

Megrázom szobatársamat, hiszen ő bennszülött, csak tudja! és odacipelem az ablakhoz:

— Legyen szíves mondja... az a groteszk figura... meg mellette a homokban az a kalap... valóban... — — — ??

Úgy néz rám, mintha őrült volnék. És, válasz nélkül, visszabújik az ágyba, és magára húzza a takarót.

— A szfinx, ugye?! — kiáltok. — És a piramisok!

Alig értem, mert már belehorkolja a párnába:

— *Je veux dormir... oui... c'est ca... laissez moi... le sphynx...*: Aludni akarok... igen...: az, az...: hagyjon... a szfinx...

Elaludt. Magamra maradtam, minden titokzatossággal.

Gyorsan lementem a hallba. Ott találtam egy amerikait. Hiába, fehér ember, mi mégis csak közös fogalmakkal gondolkozunk. Illetve, nem is annyira fehér volt, mint inkább sörarcú, pirosas-barnás, habos, duzzadt alak.

— Ön is először van most itt? — sietek összebarátkozni vele.

— Először.

Bravo! Annál jobb.

Kezet nyújtott. Valami nevet morgott, s hozzátette:

— *Speditőr*... Szállító.

— Ön nem borzong kissé? — kérdeztem gyerekesen. — Mégis, a történelem, a fáraók földje... II. Ramszesz... József és Putifár... — —

(Szlovák György rajzai)

Engedelmet kért, és egy íróasztalhoz ülve, számlákat kezdett kiállítani. Utánamentem:

Kedélyesen a vállára csaptam:

— Hát itt vagyunk, ezen a földön. Mit szól hozzá! Ez a föld az, kérem.

Fel sem emelte fejét és meglepetésemre, németül felelt:

— *Aba génz, reden Sie keinen Blödsinn!*... Ugyan, kérem, ne beszéljen hülyeségeket! — és közben pecsétet nyomott a számlákra, amitől nekem önkéntelenül a régi, pesti kabaréjelenet jutott eszembe: „Egy párna, egy a részvény!", illetve, helyzetnek megfelelőbben: „Egy gyarmat, egy a részvény!"

IRÓ és SZEREP

Drámaíróink az utóbbi két esztendő alatt nemcsak az élethez kerültek közelebb, hanem a színházhoz is. Egyes színházainkban kialakulóban van a színészek, a rendezők és írók művészi együttműködésének új szakasza. Igy a Nemzeti Színházban, Illyés Gyula és Urbán Ernő a színház célkitűzéseire, művészi stílusára, Major Tamás és Gellért Endre rendezői munkájára, s a színészi egyéniségek egész sorára támaszkodva írta ebben az évben új színdarabjait. Ez az együttműködés irigylésreméltó példa lehet minden színházunk előtt. Jó lenne, ha a fővárosi és vidéki színházak az egyszerű dramaturgiai kapcsolaton túl, arra is törekednének, hogy megismertessék az írókat a színház belső művészi életével, problémáival.

Színházaink, amióta határozottabb léptekkel járnak a szocialista-realista művészet útján, amióta magukévá tették Sztanyiszlavszkij rendszerét, mind nagyobb szükségét érzik annak, hogy az új magyar drámairodalomra támaszkodjanak. Az új magyar dráma nemcsak műsorpolitikai kérdés, nanem a valósághoz mind közelebbkerülő, az új életet mind szenvedélyesebben szerető színészek, rendezők követelése is.

Az író és színház igazi találkozására sok jó példát ad a drámairodalom története. Klasszikus példa Csehov találkozása Sztanyiszlavszkij színházával. Sztanyiszlavszkij előtt nem értették Csehovot, nem értette a közönség s maguk a szereplő színészek sem. Sztanyiszlavszkij színházában bontakozott ki Csehov drámaírói nagysága, Sztanyiszlavszkij tárta föl a Csehov-művek hétköznapiságа mögötti hatalmas drámai erőt és szépséget. De Csehov drámái is tovább fejlesztették Sztanyiszlavszkij gondolatait. A Sirály próbái közben új vonással bővült a nagy rendező alkotó módszere: megtalálta a *szövegmögöttit*, az egyszerű szavak mögött meghúzódó erőteljes drámai és lírai tartalmat. Csehov drámaírói egyénisége magán a színjátszás művészetén is fejlesztett.

Más tartalommal, de a Nemzeti Színház színészének és rendezőnek, fantáziáján, stílusán örvendetesen tágított Illyés és Urbán műveinek bemutatása. Gellért Endre kemény küzdelme azért, hogy az Ozorai példa lírája a legdrámaibb kifejezési módot találja meg, Major Tamás rendezői egyéniségének gazdagodása a Tűzkeresztség új problémáinak megoldása közben azt bizonyítja, hogy új színházkultúránk továbbfejlődése megköveteli az írók és a színház művészei alkotó kapcsolatának megerősödését. Sztanyiszlavszkij arra tanít, hogy: *„A színházművészet minden időben kollektív művészet volt és csak ott született meg, ahol a költő drámairói tehetsége együttműködött a színészek tehetségével."* Sztanyiszlavszkijnak ez a fontos megállapítása, ma, a magyar dráma kibontakozásának új forradalmi szakaszában, rendkívül megszívlelendő az eddig elért sikerek továbbfejlesztése tekintetében.

Íróink nem egyszerűen szerepet írnak, hanem nagy emberi feladatokat adnak művészeinknek, olyan hősök megalkotásával, amelyek jelentősek az új magyar művész szocialista egyéniségének kiformálásában. Ki ne látná, hogy Haló Ignác eljátszása Bessenyei Ferencben alapvető művészi fordulatot eredményezett? E szerepe után alkotta meg a Ványa bácsiban a szocialista-realista színészi ábrázolás nagyszerű eszközeivel oly emlékezetesen Asztrov szerepét. Megrendítően szép Somogyi Erzsi vallomása arról, hogy művészi munkájában hogyan vált élete drámai fordulójává a Harag napja Sós Juliskájának szerepe. Ennek az írójilag oly szépen megrajzolt proletárasszonynak színészi ábrázolása Somogyi Erzsit fölszabadította, egyéniségét kibontotta. Az új szerep, a valóban új embertípus, még a legkiforrottabb művész életére és alkotótevékenységére is forradalmian hat. Gondoljunk csak színművészetünk egyik büszkeségére, Mészáros Ágira, aki a Tűzkeresztség párttitkárában, Bozinéban olyan hatással volt a szerepre, s a szerep olyan hatással volt rá, hogy a küzdelem az új hősért a színész és az író között irodalmi életünk egyik legfontosabb problémáját, a pártos ábrázolást tárta a színház együttese, majd a közvélemény elé. Az a tény, hogy Urbán Ernő Boziné alakját átírta, Mészáros Ági győzelme is.

Íróinkat és színészeinket az új ember megformálásáért vívott harc kapcsolja össze legjobban. Ebben a harcban pedig a Sztanyiszlavszkij módszer mutat a győzelem felé.

Sztanyiszlavszkij arra tanítja a színház művészeit, hogy csak a drámából lehet kiindulni. A Sztanyiszlavszkij módszerrel való megismerkedés természetes következménye, hogy rendezőink és színészeink új módon kezdenek érdeklődni drámairodalmunk iránt. Ma tulajdonképpen a dramaturgia fogalmának teljes megváltozása közben alakul tovább színházkultúránk. Idejétmulta dolog csak író és dramaturg kapcsolatáról beszélni, ez a kérdés kiszélesedett, s ma már az író és a színház kollektívájának kapcsolatáról kell szólnunk dramaturgiai tekintetben is. Az a színész, aki magáénak vallja a nagy színházművész gondolatait, tulajdonképpen a dráma legbelsőbb törvényszerűsége szerint alkotja meg szerepét, s munkája egyben dramaturgiai munka is. Mi is lenne más, amikor a színészt olyan törekvések foglalkoztatják, hogy akaratát és érzéseit olvassza egybe szerepalkotása során, s ezzel kapcsolatban lényegében *az író alkotásbeli problémáit is átéli.* Természetesen a rendező, akinek legfőbb feladata a dráma mondanivalójának tolmácsolása, a szocialista-realista ábrázolási mód érdekében szinte kényszerítve van arra, hogy a műnek ne csak közvetítője, hanem dramaturgja is legyen. A dramaturg szerepe nem szünt meg a színházban, de megváltozott. A színpadon is dramaturgiai munka folyik, minden próba egy-egy dramaturgiai ellenőrzése is a darabnak.

A magyar drámák iránt még néhány esztendővel ezelőtt meglehetősen bizalmatlanul viselkedtek színészeink. Emlékszem még a Hétköznapok hősei első próbájára, amelyen többen kijelentették, hogy mást kellene játszani. A színészek egy része, a szónak rossz értelmében várt szerepet az írótól, csak az úgynevezett biztos hatásokat kereste a ráosztott szerepben, s már kezdte is a szerep általa vélt hiányosságait rutinos fogásokkal feledtetni. Persze, ebben az időben színészeink nagyobbára még távol voltak Sztanyiszlavszkij alkotó módszerétől, s valljuk be, az írók sem igen láttak többet a színészben, mint a szerepek egyszerű tolmácsolóját.

Színészeink a Sztanyiszlavszkij módszerrel való megismerkedés közben színesebbekké, érdekesebbekké, tartalmasabbakká váltak. Az utóbbi két év legjobb előadásai: a Farkasok és bárányok, Feledhetetlen 1919, Tűzkeresztség, Hamlet, Harag napja olyan színészi alakítások egész seregét hozták létre, amelyek minden drámaírót izgalommal és mély érdeklődéssel töltöttek el. Gondoljunk csak arra, milyen nagyszerű feladat új hősöket, mai embereket ábrázolni, s közben arra gondolni, hogy ezeket a szerepeket olyan művészi egyéniségek válthatják valóra, mint Tolnay Klári, Mészáros Ági, Major Tamás, Pécsi Sándor. Színházművészetünk nagy fejlődése, amelyet a szovjet drámairodalommal, a Sztanyiszlavszkij módszerrel való megismerkedés, a marxizmus-leninizmus alapjainak elsajátítása segített elő, az élet megírásra váró nagy eseményei mellett ihletőjévé vált drámaíróinknak. A szerep írónak és színésznek egyaránt az emberábrázolás, a kor új hőse megtalálásának problémájává növekedett.

Az írók és színházak ilyenfajta kapcsolatának megteremtése érdekében még sokat kell tennünk. Nem általános sem a rendező, sem a színészek érdeklődése az új magyar dráma iránt. Követeljenek színészeink rendezőink még többet az íróktól, követeljék azokat a hősöket, amelyekről álmodoznak, amilyenekké ők is fejlődni akarnak. Sürgessék a szerepet, az *új szerepet* és segítsenek drámaíróinknak azoknak az élményeknek és tapasztalatoknak átadásával, melyeket Sztanyiszlavszkij rendszeréből merítettek.

A III. színházi konferenciánk egyik fontos feladata, hogy segédkezzék drámairodalmunk továbbfejlesztésében, az elmult évad eredményeinek megszilárdításában Sztanyiszlavszkij szellemében.

Gyárfás Miklós

Az ötvenéves Ék Sándor gyüjteményes kiállítása

ÉK SANDOR festőművész — aki 1919-ben a Proletárdiktatura bukása után szinte még gyermekfejjel kényszerült elmenekülni a fehérterror pribékjeinek karmai közé került Magyarországból — hosszú emigráció után csak 1944-ben térhetett vissza hazájába. Tizenhét éves volt, amikor elment és 40-es éveit taposta, amikor újra hazakerült. Itthon kezdte el a képzőművészeti munkát, de hazájától távol érett művésszé.

Művészete a huszas években és a harmincas évek elején a német Kommunista Párt küzdelmeivel egybeforrva csiszolódott éles, harci fegyverré, s a harmincas években a Szovjetunió szocialista-realista művészetének nevelő légkörében bontakozott ki a maga teljességében. A Szovjetunióban a grafikai munkák mellett elmélyedőbben foglalkozhatott már a festészettel is.

★

AZ ERNSZT MÚZEUMBAN ötvenedik születésnapján megnyílt gyüjteményes kiállítása áttekintést ad a művész egész életművéről. Nem mintha Ék Sándor össze tudta volna gyüjteni valamennyi jelentős alkotását: vándorélete és veszélyes mozgalmi munkája esztendeiben rajzainak festményeinek nagyrésze elveszett, elpusztult. Mégis a maga teljes elevenségében és az élethez való szerves kapcsolatában mutatja be ez a kiállítás Ék Sándor eddigi életművét. Alkotásai azonkívül, hogy egy következetes művészi fejlődésnek izgalmasan érdekes dokumentumai — fontos okmányok is: a huszas-negyvenes évek forradalmi harcainak élő okmányai. Évtizedek távolából is átparázslik rajtuk az egykori harc tüze.

Ék Sándor a huszas-negyvenes évek legjelentősebb grafikus művészei között biztosított helyett magának. Művészetében sajátos, egyéni nyelvet teremtett. A ceruzának és a rajzszénnek elsőrangu mestere. Főképpen a szénrajz fekete-fehér ellentét hatását tudta drámai erejüvé fokozni. *Kiáltóerejü* rajzokat alkotott, melyek színte követelték a nagyszabású méretet. Igy lett plakátművésszé. A plakát messzehangzó szava, a politikai igazságokat hirdető plakát pátosza nagyszerűen összekapcsolódott a drámaihatásu szénrajz grafikai erejével.

Ék Sándor művészetének másik jellegzetessége a rajzaiban érvényre jutó *szatirikus él.* Realista művész, de rajzai sohasem egyszerű, leíró rajzok. Mély belső indulat, s határozott eszmeiség hirdetője minden rajza. Különös sajátsága Ék Sándor művészetének, hogy nagyszerű meggyőzőerővel egy-egy mű keretén belül is össze tudja kapcsolni a heroikus hangot a szatíra hangjával.

NÉZZÜK CSAK MEG a kiállításon látható, Kossuth-díjjal kitüntetett „Szovjet katonák német hadifoglyokat kísérnek" c. olajfestményét. Ez a kép fölényes könnyedséggel, szinte felszabadult festői lendülettel s a riportképek éleven frissességével idéz elénk egy jelenetet. A színek egyszerű és nagyvonalú kezelésének friss „festőiségét" nagyszerűen összekapcsolta a művész az egyes alakok, a *kifejező tipusok* éles, tartalmas jellemzésével. A képen látható két szovjet katona emberi egyszerűségével — kiváló dramaturgiai érzékkel — szembeállította a három fogságba esett náci-legény leleplezőerejű jellemrajzát, melyet már a „jellem-karikatúra" eszközeivel alkotott meg.

Ék Sándornak kevés olajfestményét mutatja be a mostani kiállítás. (Egész élete folyamán is kevés olajképet alkotott.) Mégis, úgy érezzük, hogy legnagyobb szeretettel az olajképek felé fordul a művész. Ezt bizonyítja néhány elmélyedő gonddal készített portréja. De ezt bizonyítják azok a pompás, friss vázlatok is, melyekben tájélményeit rögzítette le a művész.

Ék Sándor *tartalmas realista művészetének* legfőbb vonása a hiapadhatatlan erejű, friss elbeszélőkedv. S hogy milyen sokféle mondanivalója van a világról, azt csak az tudja megítélni, aki megáll a most még kevés olajképe előtt is s megérti azt a szeretetet, amely például legujabb Rákosi-portréjából árad felénk s azt a költői áhitatot, mely az egész kisméretü „Táj" című olajvázlatából sugárzik.

SZEGI PÁL

sán is lehetett kapni egyet és mást. — Már tizenkilencben is a kommunistákkal tartott. Az uram mondja, hogy még vöröskatona is volt.

A templom előtt Gaál plébános házvezetőnőjét vették körül az asszonyok.

— Még azokat is megveri az isten, akik résztvesznek ezen a temetésen, — magyarázta.

— Csak bajt zúdít az egész falura, — sopánkodott az egyik.

— Azt mondják, volt már ilyen eset, de a föld kivetette a halottat.

A falu végén az a hír járta, hogy valahol a föld nyílt meg és elnyelte az egész istentelen gyülekezetet.

— De hiszen, úgysem engedheti be őket a plébános úr a temetőbe, — mondogatták egyesek. Mások meg hozzáfüzték, hogy addig el sem jutnak.

Másnap délutánra tűzték ki a temetést.

A fehérre meszelt kis ház tornácán volt a ravatal. Alig néhány lépésnyire a hidegen hömpölygő Dunától. A rozsdabarna és lángvörös őszi fák mögül odalátszott a folyópart, ahol most is békésen legelt a két tehén.

Gyéren szállingóztak az emberek. A tanácselnök ki-bejárt az udvaron át, a tornácról az utcára és vissza, az utcáról a tornácra. Hol a nagy zsebóráját szedte elő, hol meg a toronyórát kémlelte.

— Eljönnek az emberek, Józsi bácsi? — kérdezte a fiatal tanító.

— Majd meglátod, — morogta és felvonta a vállát. — El kell jönniök, — gondolta, de nem kis szorongással. Mert nagy próbája ez F. községnek. Még soha nem temettek itt pap, harangszó és szentbeszéd nélkül.

Hideg szél fújt, de a tanácselnök mégis egészen belelzzadt az izgalomba, a lótás-futásba. Intézkedett, rendezkedett, szemlét tartott a lassan-lassan összeverődött gyászoló gyülekezet fölött. Egy kicsit úgy érezte magát, mint a hadvezér az ütközet előtt.

— Ti ide álljatok! — vezényelte a megérkező három cigánynak és hangszereikkel együtt a tornác alatti bokor mögé irányította őket.

Megjöttek az úttörők is.

— Erre, erre, — integetett a tanácselnök és a lépcső előtt felsorakoztatta a gyerekeket. Azután lomha léptekkel felment a tornácra. Megtörölte izzadó homlokát, egy félszeg pillantást vetett a reszkető Szabó nénire, akit egyik oldaláról egy szikár öregasszony, másikról az ő felesége támogatott. Majd kihúzta széles termetét és a torkát köszörülte.

— Drága barátunk és elvtársunk! — kezdte. — Eljöttünk, hogy búcsút vegyünk tőled...

Szabó néni hangosan zokogott, a ravatalnál és a tornác előtt már vagy negyven ember állott.

—... Igérjük neked, hogy özvegyedről soha nem feledkezünk meg.

Tóth István, az állami gazdaság igazgatója intett a zenészeknek. A három cigány rázendített: „Lehullott a rezgő nyárfa ezüstszínű levele..."

— Gyerünk! — mondta halkan a tanácselnök és négy férfi a vállára vette a koporsót. Piros betűkkel állott a gyalult deszkán: „Szabó István. Élt 74 évet."

— Mi hová menjünk, Józsi bácsi? — kérdezte egy úttörő.

— Gyertek csak ki az utcára.

Ott azután felállította a menetet. Ő haladt az élen a párttitkárral, mögöttük a három zenész. A koporsó két oldalán tíz-tíz vörösnyakkendős úttörő hosszú rúdra tűzött háromszögű vörös zászlókkal. Szabó nénit most is két asszony támogatta, utánuk felsorakoztak a többiek.

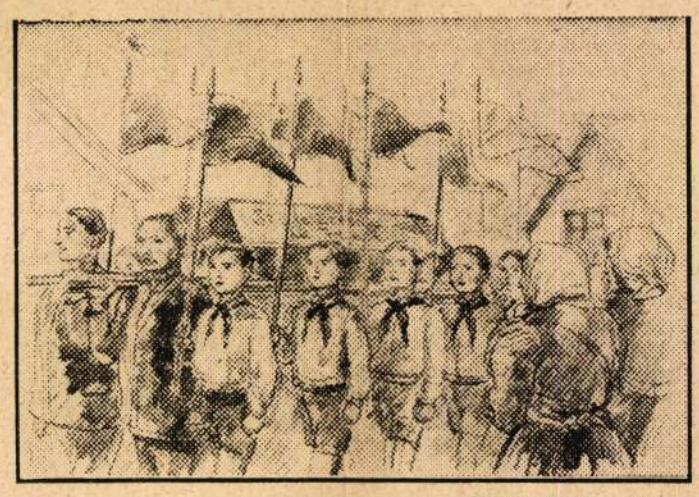

Hincz Gyula rajza

Elindult a menet. Mind a tanácselnök lomha járásához igazodtak.

Az utca két oldalán néhány gyerek kullogott utánuk, látszott, hogy szívesen beállnának a sorba, de valamiért nem mernek. Az ablakokból kíváncsi szemek villantak, itt-ott tüntetően becsukták a zsalukat.

Közeledtek az országúthoz. A templom előtt népes csoport várta a menetet, a szemközti sarkon a népbolt ajtajában is tucatnyi ember szorongott. Az üvegtábla mögött márványszoborként állott Pethő András, a volt ezredes.

A lassan lépegető sorok közöt elhalt a beszélgetés. A zászlós úttörők katonásan kihúzták magukat. Egy-két asszony zavartan lehajtotta a fejét. A templom és a népbolt előtt állók közül néhányan hangosan nevetgéltek, többen keresztet vetettek. Gaál plébánost senki sem látta, a templomban mély csend és sötétség volt. A menet eleje éppen az út két oldalán álló csoport közé ért, amikor a toronyban valami megkondult. Még a koporsót vívők is felkapták a fejüket. De nem következett második, vagy harmadik harangütés. Csak az óra kongatta az egynegyedet. Délutáni negyed öt volt.

Halk sóhaj futott végig a menetten, újra csendes beszélgetés kezdődött.

A templom és a népbolt előtt állók zavartan hallgattak. A volt ezredes eltűnt az ajtó mögül.

És az útkeresztezést elhagyva tovább vonult a temetési menet.

Két bőszoknyás lány hirtelen elhatározással otthagyta a sarkon ácsorgók csoportját és a menet után iramodott. Amikor elérték az utolsó sort, az egyik visszanézett és hetyke mozdulattal szorosabbra húzta a dereka körül a nagy kötött kendőt. A másik is büszkén kihúzta magát. Ugy érezték, hogy nem gyászolók közé álltak be, hanem győzelmi menethez csatlakoztak.

A primás is arra gondolt, hogy valami tüzes indulót kellene játszania. Olyasmit, hogy „Lobogj te győzelmi zászló" — vagy ahhoz hasonlót. De azután mégis inkább valami maga-rögtönözte szomorú nótába kezdett; a brácsás egy ütemmel megkésve követte.

A zene mégis előcsalta az embereket. Egyre többen csatlakoztak a menethez, fiatalok is, idősebbek is. Az ablakok kinyíltak, a kertek mélyéből előkerült a sok kíváncsi nép.

Özvegy Karikóné is előjött, feje reszketett, állával szinte verdeste a kerítést. Igy nézett végig — kezével a lécekbe kapaszkodva — már évek óta minden temetést. — „A Szabó Pistát is viszik" — gondolta és eszébejutott egy réges-régi nyári éjszaka, amikor hajnalig csak vele táncolt. Azután ismerte meg Karikó Ferit...

Nézte a gyalult koporsót, az úttörőket és sírt, mint minden más temetésnél. Se pap, se ministránsok — gondolta csodálkozva, de tudta, hogy azért éppen úgy eltemetik, mint minden más halottat.

Zsúfolt kis sírkert. F. község temetője a domb meredek lejtőjén. Mintha más helyen nem is érezték volna magukat otthonosan a halottak, akik nemzedékeken át életükben is csak félig, vagy egészen a hegyoldalba vájt házikókban laktak. A temető legfelső sorában kotlósként ült a kis kápolna az egymásba csúszó sírok fölött. A menet már felbomlott, ki-ki a maga ügyességéhez mérten csetlett-botlott, kapaszkodott a kő és fakeresztek között. Ellepték az emberek az egész temetőt, most látszott csak, milyen sokan vannak. De még a kerítésen kívül is új, kíváncsi arcok bukkantak fel.

— Te is eljöttél? — kérdi egy asszony a szomszédja lányától.

— Én mindent látni akarok.

Csak ennyit mond. De eljött. Nem félt, hogy megnyílik alatta a föld, amelybe abban a pillanatban eresztették le — pap nélkül! — Szabó István koporsóját.

—... harcos elvtársunk voltál... — mondja éppen a tanácselnök a nyitott sír fölött.

Pedig csendes öregember volt Szabó István. A felszabadulás után lépett be a kommunista pártba. Örült a földosztásnak, gyülölte az urakat, akik két háborúba küldték a két fiát, a pártnapokra pontosan eljárt, de hallgatagon ült és csak helyeslően bólogatott az első sorban. Az elsők között jegyzett békekölcsönt és lassan, fáradtan foltozgatta a halászok hálóit. De utolsó kívánságával mégis harcbaszállott: évszázadok babonáinak, félelmeinek frontját törte át.

Vörösnyakkendős kislány lép elő. Kezében nagy virágcsokor; a csokorra helyezi a kitépett irkalapot, amelyről csengő hangon olvassa:

— Megfogadjuk neked, hogy harcos életedhez méltón fogunk tanulni és dolgozni és valóra váltjuk minden álmodat...

Egy hirtelen szélroham megrázza a fákat, felkapja az irkalapot és belesodorja a nyitott sírba.

A gyerek elpirul, belezavarodik a búcsúztatóba. Felemeli a virágcsokrot és a papiros után dobja.

A zenészek erre — mint megbeszélt jelre — újra rázendítenek: „Lehullott a rezgő nyárfa ezüstszínű levele..."

De a kislány még nem fejezte be a beszédét. Egyszerre eszébe jut az utolsó mondat és magas hangocskájával megpróbálja túlkiabálni a zenét:

— Igérjük, hogy soha nem fogunk elfelejteni!

És arca olyan piros lett az izgalomtól, mint a szélben lobogó úttörőzászlók.

A HŐS FALU

„Fuente Ovejuna" — Lope de Vega drámája a Madách Szinházban —

Lope de Vega valóban mennyiségre is hatalmas írói munkássága köré egész legendák szövődtek. Ezek a legendák elterelték a figyelmet ennek a kiváló spanyol klaszszikusnak igazi jelentőségéről. A polgári dekadencia idején Lope de Vega darabjai kikoptak a színházi műsorból, hazájában is, másutt is.

Éppen azért, amiért ma becsüljük: mert tényleg csodálatraméltó alkotói frisseségének, a nép feltámadt kulturális igényeiben kereshetjük a forrását. Lope de Vega több mint ezerre rúgó színpadi műve ott született meg, ahol mellette még — csupán egyetlen tartományban — hetvenhét drámairót lehetett összeszámlálni és több mint háromszáz színtársulatot. Spanyolország fejlődésének egy rövid ideig tartó, szerencsés időszakában — nemzeti államának és a tengerentúli kereskedelem kialakulásának időszakában — a spanyol nép körében is elterjedt „az araboktól átvett és az újonnan felfedezett görög filozófiából táplálkozó, derűs szabadgondolkozás". (Engels.) Ebben a tágasabb világban széttekintő, mindenre vállalkozni kész és mindent újra, friss szemmel megvizsgálni kész spanyol közönségnek volt az írója, kifejezője Lope de Vega.

A spanyol nép magára ismert Lope de Vega művészetében. Magára és ellenségeire, „A hős falu" és „A király a legjobb bíró" ragadozó főnemesei mellett gondoljunk a „Donna Juana" degenerált arisztokrata kérőire. Egyaránt ellenszenvesek, és a darabbeli sorsuk is a megérdemelt halál, illetve a végérvényes felsülés. Ezekkel szemben állnak és ezekkel szemben győznek darabjaiban az életrevaló szolgalegények, az öntudatos polgárok és parasztok, embermivoltukra rátarti asszonyok, a szerelmük jogaiért az egész világgal és egymással is harcolni kész szerelmespárok. Lope de Vega neve szó szerint fogalommá lett hazájában, s azt az örömet fejezi ki, amely a valóság felismerésén ébred. Még életében született meg egy új szó, egy új jelző a spanyol nyelvben. Ami meglepően szép, arra mondják: *ez lopei!*

A „Fuente Ovejuna" tárgya az 1400-as évek végének hősi időszakából való. Történelmi dráma, s az ismert történelmi alakok mellett középpontjában a történelem igazi, névtelen hőse áll: a felkelő nép. Milyen jellemző — és mennyire ismerős a mi „Ozorai példánk"-ból is az a jelenet, amelyben a spanyol község népe nem adja ki hőseinek nevét, nehogy bajuk támadjon abból, hogy hivatlanul lendítettek egyet a haza sorsán, a fejlődés menetén.

Fuente Ovejuna nevezetű község lakossága felkel a helybeli zsarnokoskodó főúr ellen. Megöli. Ez a falu-zsarnoka országos veszedelem is volt, külső ellenséggel cimboráló hazaáruló. Erőszakos halálának híre megrettenti és a központi hatalomhoz szelíditi a feudális kiskirályok legerősebbjét is, a „szent" lovagrend parancsnokát.

Ezt a dráma végére megerősödő és nagy virágzást ígérő egységes Spanyolországot Lope de Vega úgy mutatja meg, mintha egyenesen a nép szívéből hajtott volna ki — a falu első legényének és a falu legszebb lányának akadályt nem ismerő szerelméből. Az akadály természetesen a földesúr volt. Nemcsak az erőszakoskodása az akadály, hanem már a feudalizmus puszta rendszere is nyomasztó árnyékot vet boldogságukra. A darab kezdetén Laurencia tartózkodó természetében Lope de Vega mesteri módon érezteti azt *a félelmet*, amelyben egy öntudatos lánynak élnie kell egy olyan világban, ahol minden asszony ki van szolgáltatva a földesúr vágyainak. Erre vall az is, hogy Laurencia szívében akkor gyullad először szerelem, amikor udvarlója először szembeszáll a földesúrral. Ettől kezdve versengve nő szívükben a lázadás bátorsága és a szerelem. Olyan erővel, amely magával ragadja az egész község népét. A két fiatal egymásért küzd, s ezzel a küzdelmükkel olyan helyzetet teremtenek, amelyben immár szabadabban és félelem nélkül lehetnek egymáséi a szerelmesek.

*

Gáspár Endrének nagy érdeme, hogy közvetlenül a felszabadulásunk után már megajándékozta színházainkat a magyar „Fuente Ovejuna"-val. Színházaink hibája volt, hogy ezt az ajándékot oly sokáig késlekedtek elfogadni. A fordítás szellemes és leleményes verselése tökéletesen visszaadja a spanyol eredeti népi nyelvének minden frisseségét: közmondások erejével ható, konkrét, telibe találó kifejezéseit. Az annyira szükséges *közérthető* magyar színpadi verselés fejlődésére is feltétlenül áldásos lesz Gáspár fordítása.

A Madách Színház kitünő rendezésben vitte színre a „Hős falu" népét, küzdelmeit, diadalát. *Horvai István* Lope de Vega dramaturgiájának szellemében jól egységbe hozta a darab állandóan egymásba átjátszó drámai és vígjátéki elemeit. (Gondoljunk csak arra a két egymást követő jelenetre, amelynek egyikében tréfásan megjátsszák, hogy hogyan viselkednének a kinpadon, s utána tényeg kinpadra húzzák a falut!) Egy-egy jelenetének — például amint a földesúr megjelenésére a násznép beidegzett szolgasággal meghajol és ezzel a hajbókolásával *elárulja* az üldözött szerelmespárt, mert a szerelmesek szálegyenesen maradnak a középen — egy-egy ilyen jelenetének páratlan a kifejező ereje. Gazdagítja az előadást a spanyol folklór elemeinek bőséges felhasználása, amely elsősorban *Szalay Karola* koreográfiájának az érdeme.

Gara Zoltán díszletei igen szépek. Jól fejezik ki azt a kort, amely méltán híres képzőművészeti fejlettségéről. A darab helyesebb értelmezését szolgálja Gara azzal, hogy Fuente Ovejunát inkább városnak, mint falunak mutatja. A darab magyar címe — nem beszélve a régibb, alapjában hamis *„Gyilkos falu"*-ról — még ma is felesleges hangsúllyal mondja *„Hős falu"*-nak Fuente Ovejunát. Igaz ugyan, hogy a parasztfelkelések jellemzőek voltak erre a korra, de a városok harcai a feudalizmus ellen szintén. Ezért olyan emlékezetes például a községháza címerének kicserélése a harmadik felvonásban. Polgárosodó állapotra vall a lakosság műveltsége és büszkén említegetett készpénzvagyona is.

Ladányi méltán híres Figaro szerepének ősét találta meg Frondoso alakjában. Csak harcosabb és egyenesebb Figarónál. Ladányi ezt felismerte és ebben az irányban fejlesztette új alakítását. A drámai konfliktusokat néhol tragédiába illő erővel élezte ki — például tervezett kivégzése előtti pillanatokban — ezzel szerepének bensőséges derűjét nemhogy csökkentette volna, hanem még közvetlenebbé tette. *Tolnay Klári* feladata rendkívül nehéz. Nemcsak azért, mert a világirodalomban ritka női szabadsághőst játszik, hanem elsősorban azért, mert kivételes jellemfejlődést kell ábrázolnia. Az elején még a szerelmi ostromra is közömbös lány meggyalázva forradalmat gyullaszt maga körül és a végén sugárzik körülötte a családi élet harmóniája. Ennek a szinte három különálló szerepnek az alakját találta meg Tolnay Klári abban, hogy mind a három esetben *a nő emberi méltóságának kérdését* állította középpontba. Különösen megragadó volt a lakodalmi jelenet ünnepélyességében, amelyet az ő tánca vitt át a népünnepély szabadságába. A későbbi komoly fordulat mélyértelmű előképe volt ez a jelenet. — *Pécsi Sándor* már eddigi szerepeiben is megmutatta, hogy rengeteget tud arról, miben áll a népi lélek gazdagsága. Most mutatta meg legpazarabbul. A tréfacsinálása rendkívül leleményes volt s — egy-két pontját leszámítva — nem volt öncélú. Látnivaló volt Pécsi játékából, hogy az az ősi népi humor és tréfacsinálás voltaképpen vigasz és bátorítás volt: tartotta a lelket a többiekben, ébren tartotta az öntudat parazsát, hogy legyen mivel lángot vetni az elnyomóra, ha eljön az ideje. — *Uray Tivadar* spanyol földesurát is eddigi szerepeihez kell mérni, ha helyesen akarjuk értékelni. A rothadó osztályok bizonyos típusát Uray eddig is feltünő jellemzőerővel tudta játszani, de egy idő óta úgy láttuk, hogy megrekedt valami szabványos, modoros karikirozásnál. Ezen most túljutott. Eddig általában a csevegés fölényességével fogta meg az arisztokrata szerepeit. — itt ellenkezőleg: az ideiük lejárt osztályok olv jellemző *korlátoltságánál*. Nem érti, hogy mi történik körülötte, nem érti a történelmet. (Milyen igaz volt, amikor még a darab elején mondotta: „Sose hittem életemben, ilyen szégyen érhet engem".) Vad indulatai éppen úgy ebből a korlátoltságból fakadnak, mint álszentsége és kegyessége, amelyről azt hiszi, hogy még hathat a népre. — Az öreg bírónak becsületben megőszült alakiát, békében, harcban népét vezetni tudását igen szépen hozta színre *Kőmüves Sándor*.

Egyáltalán nem értünk egyet azzal és rendezői hibának *is* tartjuk — ahogy *Darvas* Iván megjelenítette a lovagrend nagymesterét. A feudalizmusnak legreakciósabb, klerikális bástyája a lovagrend. Jellemző, hogy egy ilyen „gyerekprimás", egy éretlen tacskó a vezetője. Saját feje után csak akkor mozdul, ha lázadókat lehet felkoncolni. A község örül, hogy ledobhatja a lovagrend címerét a községházáról. S Darvas Iván egy fehérreverendás arkangvalt, egy fenkölt ifjú lovagot hozott a színre — ellentétben a történelemmel és ellentétben Lope de Vegával.

A szép szöveget szépen mondták a színészek. Azt azonban nem vették figyelembe, hogy idegen szavakat, magyar szövegben *magyarosan* hangsúlyozzuk. Fülsértő volt a sok Fu-*en*-te, és méginkább a sok Ove-*ju*-na.

Hubay Miklós

A kétlaki költő

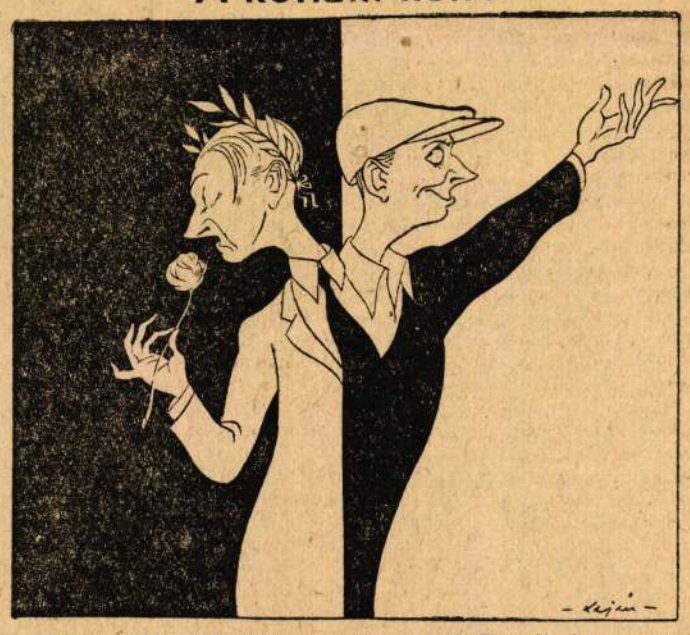

„Eléggé elterjedt jelenség bizonyos költőinknél, hogy szinte két részre osztják költészetüket: az egyik versben pártosak — tisztesség ne essék szólván; a másikban költőiek — szintén tisztesség ne essék szólván..." (Révai József beszédéből.)

(Kaján rajza.)

Irodalmi Ujság

ARNOLD ZWEIG

hatvanötéves jubileumára a Magyar Irók Szövetségétől is kapott üdvözletet. Az ősz német író most meleghangú verses válaszban mondott ezért köszönetet:

A magyar elvtársaknak!
Megöregedni nem nagy öröm.
De lám, gyarapszik baráti köröm,
Kényeztet szinte apraja-nagyja,
Szép szóval birál, a szivét adja; —
Igy hát a mult hó tizedikén
Korom terhét nem éreztem én
S kiáltom át honom határain:
„Köszönöm, kedves jó barátaim!"
Viszontlátásra jövő tavasszal!

ARNOLD ZWEIG

JÓZSEF ATTILA HALÁLÁNAK 15 ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL december 3-án délelőtt ünnepélyesen leleplezték a nagy költő szobrát a XIII. kerületben, a Rákosi Mátyás Kultúrház előtti téren. A szoborleleplezési ünnepélyen emlékbeszédet tartott Darvas József közoktatásügyi miniszter, az Irószövetség elnöke. Ugyanezen a napon délután a kerepesiúti temetőben József Attila sírját koszorúzták meg a magyar irodalmi élet képviselői. Este az Irodalomtörténeti Társaság és a Magyar Irók Szövetsége a Művészeti Szövetségek Házában emlékünnepélyt rendezett. Az emlékbeszédet Zelk Zoltán Kossuth-díjas költő mondotta. Az ünnepségen közreműködött Gobbi Hilda, Mészáros Ági, Major Tamás Kossuth-díjas művészek, Besenyei Ferenc, Gábor Miklós, a Nemzeti Színház tagjai, Littasy György, az Állami Operaház tagja, Horváth Ferenc, a Néphadsereg Színházának igazgatója, Berei Mária, az Állami Népi Együttes szólistája és Palotai Erzsi előadóművésznő.

*

KODÁLY ZOLTÁN 70. SZÜLETÉSNAPJA alkalmából a Hanglemezgyártó Vállalat új hangfelvételeket készit a mester müveiből. Felvételre kerül Kodály „Adagio" című műve, a Székelyfonóból három dal, a Háry János szvit. Több dalt hanglemezre vettek az „Énekszó"-ből és felvételeket készitettek Kodály gyermekkórusáról. Az Állami Népi Együttes tolmácsolásában hanglemezre vették a „Mátrai képek"-et.

*

AZ I. ORSZÁGOS KÖNYVTÁROS KONFERENCIA két napig tartott a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Megnyitó beszédet Jánosi Ferenc, a népmüvelési miniszter első helyettese tartott. A falusi, járási, városi, megyei és tudományos könyvtárak kiváló dolgozóinak tanácskozása az olvasómozgalom és a könyvpropaganda további széleskörü fejlesztését tűzte maga elé. Az írók részéről Aczél Tamás üdvözölte a konferenciát. Hozzászólásában az írók és könyvtárosok kapcsolatáról beszélt. Az Országos Könyvtáros Konferenciát a legjobb olvasólevelezők megjutalmazása előzte meg. Az Állami Könyvterjesztő Vállalat júniusban meghirdetett olvasó-levelezői pályázatára 520 levél érkezett be. A levelek többségében szovjet és magyar írók müveivel foglalkoznak.

*

SZEBERÉNYI LEHEL „Napkelte" című regényét kiadták Albániában.

*

AZ IRÓSZÖVETSÉG SZAKOSZTALYAINAK VITAESTJEI: december 4-én, csütörtökön délután 6 órakor az Irószövetség Székházában, Hubay Miklós bevezetésével vitaest: Füsi József „Az aszódi diák" című színdarabjáról. December 10-én, szerdán délután 6 órakor a „Műfordítás elvi kérdései"-ről tart előadást Kardos László. Az előadást vita követi. December 18-án, csütörtökön délután 6 órakor „Költészetünk elvi kérdései" címmel Bóka László tart előadást, amit vita követ.

*

A DEMOKRATIKUS NÉMET KÖZTÁRSASÁG Berlinben új színházat nyitott: a Maxim Gorkij Színházat. Igazgatója Maxim Vallentin, aki ezideig a Weimari Színházi Intézet vezetője volt. Az 1952—53-as játéktery szerzői között Háy Gyula is szerepel.

THOMAS MANN, a nagy német író, négy előadás megtartására Bécsbe érkezett. Az összegyűlt újságírók előtt kijelentette, hogy nem tér vissza Amerikába, hanem Európában marad és a Zürich melletti Erlenbachban rendezkedik be. Thomas Mann kijelentette az összegyűlt újságíróknak: *„En a béke embere vagyok és a békét mindenáron meg kell őrizni, mert a világ számára a harmadik világháború rettenetes katasztrófát jelentene. A béke nem lehet pártjelszó, a béke az emberiesség igéje. A művészet az a szféra, ahol a megértést a legkönnyebb lenne megvalósitani... A béke biztositása a mai világ kategórikus imperativusa."*

Látogatók a gyárban

Gerő elvtárs beszámolójában elitélte a fényüző módon megépitett üzemeket, gyári csarnokokat.

— Ez az új kultúrház, igazgató elvtárs?
— Oh, nem kérem, az még nem készült el. Ez az új szerelőcsarnok.

(Toncz Tibor rajza)

A LENGYEL IRODALMI ÁLLAMI DIJAT öt író nyerte el: Neverly „A cellulóze élete" című művével, mely egy papírgyár fejlődését tárgyalja; — a könyv 1953-ban magyarul is megjelenik a Szépirodalmi Könyvkiadónál. — Állami Díjat nyert Sryjkowskinak, az olasz nép harcáról szóló „Irány Fregalal" című regénye; Tadeusz Brezanek a „Balthazár lakomája" című szatirikus könyve, Koziewskinek a „Barska-utca 5 legénye" című műve nyert Állami Díjat. A könyv középpontjában öt fiatal munkás élete áll. Állami Díjat kapott még Albin Bobruk „Az anya és fia" című regénye, mely a szocialista társadalom családi és közösségi életének egymással kapcsolatos problémáira világit rá. Mind az öt kitüntetett regényből filmet készitenek.

*

A MOST ÉPÜLŐ SZEKESFEHÉRVÁRI VASÚTÁLLOMÁS lesz hazánk első olyan vasútállomása, amely komoly képzőművészeti diszitményeket kap. A várócsarnokba és a többi helyiségbe Győri Dezső és Martsa István nagyszabású dombormüveit helyezik el, készül továbbá két nagyméretü freskó is. Valamennyi a vasutas-életből meriti tárgyát.

*

BUDAPESTRE ÉRKEZETT HÁROM CSEHSZLOVÁK IRÓ. Jeroszlaw Klima drámaíró, Ladisla Wichodal, a bratislavai Nemzeti Színház egyik művészi vezetője és Vasek Kana drámaíró, mindhárman Csehszlovák Nemzeti díjasok. Klima „A szerencse nem pottyan az égből" című munkástárgyú művének bemutatóját most készíti elő az Ifjúsági Színház. A szerző, Ladisla Wychodallal, a darab csehszlovák előadásának rendezőjével együtt vesz részt a magyar bemutató próbáin.

*

„KEREK EGY ESZTENDŐ" címmel érdekes antológiával lepi meg a gyerekeket az Ifjúsági Könyvkiadó. A kötet a szovjet gyermeknaptárak mintájára az év legfontosabb eseményeihez, évszakokhoz, évfordulókhoz, tervünk jelentős állomásaihoz kapcsolódó irásokat tartalmaz.

*

SHAKESPEARE SZINMŰVEI A BUDAPESTI ÉS VIDÉKI SZINHÁZAKBAN: A budapesti Nemzeti Színház a „Sok hűhó semmiért" című Shakespeare-darab után még ebben az évben felújítja az „Othello"-t. A Madách Színház a „Romeo és Júlia" előadására készül. Színházművészetünk komoly fejlődését mutatja, hogy vidéki színházaink egymás után tűzik műsoraikra Shakespeare darabjait: Szegeden a „Windsori víg nők", a Szolnok-békéscsabai színházban a „Vizkereszt", Miskolcon a „Hamlet" és a „Sok hűhó semmiért" kerülnek felújításra.

Irodalmi Ujság
a Magyar Irók Szövetségének lapja
Megjelenik kéthetenként, csütörtökön
Szerkeszti: Illés Béla
Szerkesztőség VI., Gorkij fasor 10. I. emelet
Telefon: 428—305 425—545
A kiadásért felel: a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Kiadóhivatal: VII., Lenin-körút 9—11 Telefon: 221—285
Előfizetési ügyek levélben: Posta Központi Hirlap irodája V., József nádor-tér 1. Telefon: 180—850
Egyes szám ára 1.— forint
Előfizetés egész évre 24.— forint
Postatakarékpénztári csekkszámlaszám: 61.210
Megjelent 20.950 példányban
Nyomatott a Szikra Lapnyomda körforgógépein
Budapest, VIII., József-körút 5.
Felelős nyomdavezető: Kulcsár Mihály

PEER GYNT *a Nemzetiben*

Ibsen első korszakának műveinél — és ezek közé tartozik a Peer Gynt is — ma talán időtállóbbaknak érezzük a későbbieket, az érett férfikor, vagy akár az öregség alkotásait. Emezekben többrétű, összetettebb művészetet látunk: a norvég hétköznapok nyomasztó, fullasztó mozdulatlanságában lappangó tragédiák mögül néha jelképes, csodálatosan költői vonatkozások bukkannak elő, talán csak pillanatra, de annál fölidézőbb erővel. A Vadkacsa, a Kísértetek, a Rosmersholm rejtett költészete, helyenkénti jelképessége — épp a hétköznapba ágyazottsága miatt — többet mond akármiféle költői játéknál, allegóriánál.

Amit Ibsen később a nyárspolgári hétköznapokba rejt — azt Peer Gyntben még a fantasztikum, a jelképesség, a mesejáték színterein bontja ki. Később majd szigorú formákat keres, még a klasszikus tragédia kötöttségeitől sem riad vissza, de itt még a romantika legkedvesebb műfajához, a drámai költeményhez folyamodik, s ennek teljes kötetlensége, a színpadszerűségnek fittyet hányó epikai költői menete néha olyan lazulásokat teremt, melyekért a mű költői szépségei, helyenkénti drámai összesűrűsödései kevéssé kárpótolnak. Goethe és Byron drámai költeményeire tekint vissza Peer Gynt, annak a nagy műfaji családnak tagjaként, melybe Az ember tragédiája is tartozik. Faustnak kétségtelenül rokona, leszármazottja Peer — azzal a különbséggel, hogy a norvég népélet képei, a norvég népmesék, mondák Ibsennél sajátosan modern légkört is teremtenek, s Peerben a modern élet drámáinak majdani hőseire is ráismerünk. Amit e műben ma kissé megöregedettnek érzünk: az éppen a kései romantika, melyben Ibsen még felnő, hogy mihamar a modern dráma úttörőjévé, s egy merőben új drámai világ felfedezőjévé váljék. A Peer Gynt fantasztikuma és jelképessége talán azért is hat ma avultnak, mert túlságosan előtérben áll — egy kései és hanyatló romantika ízlése szerint. Később, amikor mindez már a hétköznapi valóság mögé húzódik vissza: rejtelmes alapszint, talányos mélységet teremt majd a drámák mögé, s egy bensőbb, leplezettebb tartalom jelzőjévé válik.

Peer Gynt a drámairodalom legbonyolultabb alakjai közé tartozik; jelleme, sorsa többértelmű, többirányú. Ezért értelmezték is oly sokféleképpen, ezért olvastak is ki annyiféle jelentést belőle. Voltak, akik csak a nyugtalanságot, az álmodozást, a csoda és kaland utáni áhítozást, a kisszerű körülmények elleni lázadást akarták kiérezni belőle. Ibsen azonban egy banális tragikum példájának is látta Peert: az elkallódás, a feleslegessé válás példájának. Később mindezt félelmetesebben, tömörebben fejezi ki, amikor hőseit tárgyilagosabban távol tartja magától. De mi tagadás, Peer Gynt közel áll Ibsenhez — önarckép-vonások, önbírálat-elemek is rejteznek benne —, ezért is tölti be az egész művet az a lírai légkör, melynek színei, káprázatai ma is megkapnak bennünket. Ez a líra néhol még a jelképeket is áthatja, s például a Gomböntő alakjának olyan értelmet kölcsönöz, melyet máig is költőinek, sőt a kései Ibsenre is jellemzőnek érzünk.

A Nemzeti Színház rendezése a mű többféle értelméből egyoldalúan csak az erkölcsit, a kritikait emelte ki, s a lírából, a költőiségből sok mindent veszni engedett. E túlságosan racionalista rendezés miatt épp az a szárnyalás hiányzik az előadásból, mely a fiatal, s még tökéletlen művek sajátja — de amely miatt Peer Gyntöt mégis fel-fellapozzuk időnként. Pedig a Peer Gynt kritikai valóságábrázolása nem vesztett volna erejéből, ha a rendezésben a mű nosztalgikus lírája, tragikus álmatagsága — tehát: költészete — is szóhoz jut.

Gellért Endre rendezői felfogása nem annyira a színészi játékban, mint inkább az egész színpadi kép stílusában ütközik ki. A színészi munka sok kiválóságot mutat. Nagy és művészi teljesítmény *Ladányi Ferenc* játéka: Peer léhaságának, bensó erőtlenségének érzékeltetésében az író koncepciójának mélyéig hatol néha. Aase halálának jelenetében megdöbbentőt, szívbemarkolót nyújt. A mű kevés drámai helyeinek egyik legfontosabbikánál, a menyasszony-rablásnál azonban kevéssé érezzük az egész dráma-menetre kiható fordulat súlyosságát — azt, hogy Solvejg elutasítása miatt veti magát e bűnös, könnyelmű kalandba. Azt is világosabban kellene látnunk, hogy Solvejg miatt utasítja el Ingridet. Játékából hiányoznak azok az ellágyulások, melyek pedig Peer jellemében éppúgy hozzátartoznak, mint a mű költőiségéhez is. *Gobbi Hilda* játéka kitűnően érzékeltette mindazt, ami anya és fiú viszonyában könnyelmű és lompos, mindazt, ami miatt Peer jellemének hibái, gyengeségei kialakultak. De ebből a játékból is hiányzott az a *többlet*, melynek híjával volt Ladányi alakítása. Solvejg szerepének bensőségét, költőiségét Törőcsik Mari sokhelyütt szépen fejezte ki, s a színészi munka a kisebb szerepekben is művészi, igényes volt: *Bihari József* Dovre-apója, *Berek Kati* Zöldruhás nője, *Temesy Hédi* Anitrája, *Sinkovits Imre* Idegen utasa, *Pápay Erzsi* Ingridje, *Horváth József* Vőlegénye, *Balázs Samu* Gomböntője stb.

Az előadás összhatásának érvényesülésében a díszletnek, a jelmeznek, vagyis a színpadi víziónak, látványnak ezúttal különösen nagy szerep juthatott volna. A képek stílusában azonban ugyanaz a felfogás érvényesül, mint a drámai mondanivaló kifejezésre juttatásában, megformálásában. A díszletek stílusa felemás, eklektikus. Néhol óvatos, bátortalan lépések a stilizálás irányában, másutt — egyebek közt a kosztümök nagyrészénél — a színpadi verizmusnak valamely szokványa, s végül, a fantasztikus jeleneteknél rikoltó hatáskeresés. A Nemzeti Színháznak lépést kellene tartania a korszerű színpad újításaival, megoldásaival, mert stílusát jelenleg részint konzervatívnak, részint eklektikusnak érezzük. Ideje lenne, hogy a Nemzeti Színház kialakítsa a maga egységes, eredeti stílusát, s nagyobb merészséggel vágjon neki a kísérleteknek, a színpadi művészet új útjainak.

Sőtér István

A Nemzeti Színház Peer Gynt előadásai este fél 7-kor kezdődnek. Ezzel egyidejűleg a Katona József Színház Galilei előadásai március 1-től fél órával később, vagyis 7-kor kezdődnek.

∅

Újpesten vasárnap, e hó 23-án avatják az Újpesti Munkásotthont a Déryné Színház (Áll. Faluszínház) »Romeo és Júlia«-jának előadásával.

Ék Sándor kiállítása

ÉK SÁNDOR: Elárulva. (Fehér terror 1956.)

Ék Sándor kiállítása a Műcsarnok kamaratermében új oldaláról mutatja meg a művészt. Mint ahogy egész pályáját az eredményeivel sohasem elégedett, önmagát állandóan fejlesztő keresés jellemzi, itt is azzal az Ék Sándorral találkoztunk, aki újabb és újabb feladatok megoldása elé állítja magát. S ezeket a feladatokat őszinte beleéléssel, a tárgy szeretetével, egyre igényesebb alkotó módszerekkel teljesíti. Célja pedig nem más, mint a festői látás kifinomítása, a festői kifejezések gazdagítása, ami már önmagában is elismerésre méltó, ha meggondoljuk, hogy Ék Sándor túl az ötödik X-en, s maga mögött egy gazdag, harcos forradalmi tartalmú grafikai múlttal, a fiatalos lendület szívósságával járja be a festőnek azt az útját, ami neki fiatalkorában osztályhelyzete és hányatott életkörülményei miatt nem adatott meg. Minden idők termékenyítő iskolájához, a természethez fordult s most első ízben a nyilvánosság elé tárt festményein, friss tájfeljegyzésein végigkísérhető, hogyan fedezi fel a színeket, a valőrt, a levegőt, a fénytöréseket, s mindjárt ki is próbálja ezeknek hangulatok, érzések közvetítésére alkalmas jellemző erejét.

1952-es gyűjteményes kiállításán azt írtuk Ék Sándor festményeiről, hogy sok bennük a továbbfejleszthető elem. A művész azóta nagy utat járt be. Megjárta az újrakezdés eredményes iskoláját, felszabadult bizonyos akadémikus kötöttségek alól, előadása egyszerűbbé, ízesebbé vált. Alakjai igazi térben élnek, mozognak. A budai táj sokféle változata, a Balaton, Sárospatak, a Mátra vidék, felhőtanulmányai, erdőrészletei felfrissült látásáról, palettájának bővüléséről, haza- és természetszeretetéről vallanak, de a munka intenzív hevéről és az alkotás örömeről is. Ék, a tudatos kísérletező ezzel a kiállításával bepillantást enged alkotó tevékenységének folyamatába. Feltárja, milyen módszerrel fejleszti, alakítja eszmei mondanivalóját az első vázlattól a kiérlelt képig, s nyilvánvaló, hogy őszinte érzéseinek kifejezésére önneveléssel, gondos motívumválogatással, mély tanulmányokkal készült.

Nem lehet azonban elhallgatnunk, hogy Ék Sándor a műtermi kompozícióiba nem mindig tudja átmenteni a vázlatok közvetlenségét. Eredeti elgondolását nem mindenkor sikerül a végső formában is megvalósítania. S az előkészítő tanulmányok valóságleíró közvetlensége, a kompozíció elemeinek szabad ritmusa fölött valami elméleti kötöttség lesz úrrá. Vázlat és vázlatosság nem azonos fogalmak. S a vázlatosság alatt manapság rossz mellékízű elmarasztalást értünk. Ék talán félreértésből, hogy elkerülje a »vázlatosság« látszatát, hosszasan preparálja, túlságosan megmunkálja, s túlrészletezi olajképeit, mintha invencióját a végső formába öntéskor az értelem hallgattatná el, s ennek következtében a kép elevensége, lendülete elsápad.

De, aki olyan műveket is létre tud hozni, mint a kalapos férfiképmás vagy az Olvasó nő, amelyek képalkotás, jellemző erő és festői előadás szempontjából is határkövei Ék művészi pályájának — az előtt már kinyíltak a tágabb horizontok. Az elmúlt év termésében már határozottabban érvényesülnek az újabban magáévá tett eszközök.

Az ellenforradalom áldozatainak a forradalmi pátosz hangján állított emléket drámai hatású trilógiájában. Szükszavúan, közérthetően fogta össze mondanivalóját, kevés elemből, lélektani megalapozottsággal szerkesztette meg kompozícióit, amelyeket előzőleg mesteri rajztudásával csaknem a befejezettségig érlelt.

Dutka Mária

∗

Ék Sándor Kossuth-díjas, érdemes művész szombaton megnyílt kiállításának megnyitásán részt vett *Kiss Károly*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, *Rónai Sándor*, az országgyűlés elnöke, a MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, *Kristóf István*, az Elnöki Tanács titkára, *Friss István*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, *Kisházi Ödön* munkaügyi miniszter, *Mihályfi Ernő* művelődésügyi miniszterhelyettes, *Szakasits Árpád*, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság elnökségének tagja, s a magyar politikai és kulturális élet számos más kiemelkedő személyisége. Ott volt *J. N. Csernyakov*, a Szovjetunió magyarországi nagykövetségének tanácsosa és a budapesti diplomáciai képviseletek számos más tagja.

Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója megnyitó beszédében méltatta Ék Sándor munkásságát, majd a megjelentek megtekintették a kiállítást.

NAPLÓ — *Február 23*

Osváth Júlia Kossuth-díjas operaénekesnő és Faragó András operaénekes február 24. és március 5. között a bukaresti opera és balettszínház, valamint a kolozsvári állami operaház több előadásán vendégszerepel.

#

A debreceni Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium vasárnaptól március 1-ig Fazekas-hetet tart, a gimnázium névadója halálának 130. évfordulója alkalmából. Az egyhetes ünnepségen irodalmi estet tartanak Fazekas tiszteletére, megemlékeznek Fazekas Mihályról, a természettudósról is. Diákparlament lesz, majd irodalmi ünnepséget tartanak Oláh Gábor, az iskola egykori tanára, s Tóth Árpád, a gimnázium régi diákja emlékezetére.

△

Az Obrazcov-együttes nagy sikerrel szerepel Lengyelországban, előadásaira már elővételben elfogytak a jegyek. Eddig csak Varsóban tartottak előadást és a varsói televízió külön műsorában szerepeltek. Obrazcovék varsói szereplésük után több lengyel városban lépnek fel, majd ellátogatnak Magyarországra is.

hivalkodjam. A felsorolt nevek (Paul Claudelt — most veszem észre —, kifelejtettem), úgy hozzá tartoztak emberi és művészi fejlődésemhez, mint a magyar valóság két-három elmúlt évtizedének eseményei. Úgy, mint apám foglalkozása, nagyanyám összeroppanthatatlan ereje és anyám félesztendős haldoklása. A fügefáról szóló Rilke-elégia, vagy a Csendes Don számomra éppúgy nemcsak egy cím, mint ahogy nem jelentésnélküli 433 sor a »Waste Land«. Magyarul: tudom, miért énekel rosszul a fülemüle, tudom, hol kezdődik a jó téma, s a világirodalmi távlatú jó feldolgozás, formálás, azaz »művé teremtés«. Nálam ezerszer jobban tudják azok a magyar írók, akik nem rossz politikai alapanyaguk miatt csúfosan időszerűtlenné vált poémákkal, vagy félig kész verseskötettel bizonyíthatnak, mint jómagam, hanem kitűnő vagy tehetséges, de mindenképpen kész művekkel.

A paradoxon azonban nem volna paradoxon, ha nem tudnám azt is, hogy a fülemüle kitűnően, gyönyörűen, szenvedélyesen és fájdalmasan énekel.

Ön irigyelt bennünket. Engedje meg, hogy átnyújtsak egy témát. Semmi különös nincs benne, körülbelül olyan, mint ami az Ön humánus elemekben nem szűkölködő, de semmiképpen nem élesen politikus művészi hitvallásának megfelel. Ha tetszik, írja meg! Állapítsa meg rólam, hogy rosszul énekelek, aztán énekelje el jól Ön, úgy, ahogy stílusa diktálja. Előrebocsátom, hogy ez is az úgynevezett irigylésre méltó események, »témák« sorába tartozik. Azért se bánnám, ha megírná, mert én egyelőre nem tudom megírni.

Nem emlékszem rá, van-e Önnek gyermeke? Nekem van is, meg nincs is. Gábor nevű fiam 1952. július 13-án született, Panni nevű kislányom pedig 1953. november 11-én. Úgy tudom, hogy sok nyugati írótársához hasonlóan Ön asztrológiával is foglalkozik. Hogy ne kelljen sokat számolnia, azt is elárulom, hogy Gábor »születési pontja« az »Oroszlán« jegyének 17. fokára esik, oda, ahol a Merkur állt ekkor a hiteles asztrológiai táblázatok szerint. Panni délutáni gyerek, ő az »Ikrek« 21. fokán született. A többit azonnal megtudhatja, ha felnyitja bármelyik »Ephemerida« ide vonatkozó táblázatait.

Körülbelül azon a napon, amikor Ön a fent idézett kijelentést tette, Gábort és Pannit ellopták. Nem tréfálok, nem túlzok: ez az egyszerű igazság. Mostohaapjuk, egy furcsa és meglehetősen kalandos életű amerikai vitte el őket. Édesanyjuk, elvált feleségem akkor már külföldön volt. A gyerekek itthon maradtak. Aztán, volt feleségem gyermekparalízist kapott, s nem tudott hazajönni, nem tudott mozdulni, nem tudott beszélni, hajának fele megőszült. Az amerikai egy autón hazajött és elvitte a gyerekeket.

Párizsban vannak, most kaptam levelet tőlük. Gábor már folyékonyan ír, olvas és kiválóan rajzol. Társainál két fejjel magasabb, eleven, feketeszemű, szőke vasgyúró. Panni legalább kétszáz dalt énekel. Mikor olyan dalhoz érkeznek, amit még tőlem tanultak, mindketten megjegyzik: »Ezt Schandorrh is tudta, de nem jól!... Mikor jön már ide?«

Tudniillik a nyáron két hónapig valami gyerektáborban voltak Dél-Franciaországban s mire visszatértek, tökéletesen elfelejtettek magyarul. Angolul nem. Csak magyarul. A magyar népdalokat hol önmaguk gyártotta francia, hol angol szöveggel éneklik. Ezért mondják, hogy azt a dalt én is tudtam, de nem jól. Arról talán fölösleges is beszélni, hogy rettenetes uvuláris r-eket ejtenek, azaz raccsolnak, olyannyira, hogy már az apjuk nevét sem tudják kimondani.

Anyjuk elvitte őket valami gyermekpszichoanalitikushoz. Az orvos megállapította, hogy kitűnően értenek magyarul, de letagadják.

Folytassam? Talán ennyi elég belőle. Ennyi az én énekem.

Ha Ön igazán jó író, járja körül ezt az irigylésre méltó témát, vizsgálja meg minden oldalról és írja meg. A cselekmény maga eléggé szokványos. De képzelje csak el, micsoda stiláris és nyelvi bravúr lehetőségei rejlenek abban, ahogy egy »Oroszlán« jegyében született kisfiú és egy »Ikrek« jegyében született kislány tudatában széthull az anyanyelv, széthull a szülőföld, az apa és az első csodálatos élmények világának képe. Mondjam tovább? Beszéljek önmagamról? Szerencsére tudok franciául is, angolul is, úgyhogy ha valaha viszontlátom őket, tudok majd beszélni velük.

De ha Ön igazán jó író, azt is meg tudja írni, hogy érzem magam most és hogy érzem magam majd akkor, ha Gábor és Panni »Bonjour, Monsieur«-val üdvözöl, »Szervusz, apu!« helyett.

Ugye érzi, milyen nagy téma ez?! Kérem, próbálja megírni. Hiszem, mire a végére ér, egészen másért fog irigyelni bennünket, mint amiért 1956 végén irigyelt. S ha igazán jó író, azt is meg fogja érteni, mi történt itt azokban a napokban.

Asztalos Sándor

Fodor József:

Március udvarában

I.

Hideg a szélnek árja, haloványan
Kérdezi a levert föld: — meddig, ég?
Langy szellő, szélnek lobja, lágy zenék,
Hol késtek? — s arcán kór, száz foltos árny van.

Meddig még e tengő tél, e silányan
Csurgó nap, e folyékony-jegű lég?
A semmi-dögnek, mit falt, nem elég,
Létben s bénára fújt, száz gyönge szárnyban?

Meddig kell nézni fúlva, tehetetlen,
Üres fütyüléssel mint zúg füledben,
És dönt és ront, egyetlen gazdaképpen —

Vagy eget, földet elfödözve hallgat
Rossz mérge: míg a csillagokig elhat,
A fojtott élet mint remeg kezében!

II.

Téli mocskát mossa, köpüli, dobja
A tisztálkodó év. Uj füttyöket
Próbálgat a madár, a rég rekedt,
És pírt csíp március szél-körme, lobja;

S mintha dobolna a hegy, sárba, habba
Törvén hava, száz forrást cserreget;
Nézed a fényben fürdő leveket
S könnyülsz: rém, durva télnek durva rabja.

Mint izgatott hordái vert seregnek,
Iszkoló csurgók dúlt habot lihegnek,
Tárul a föld hó-börtöne dohodtan;

Még éjétől nyomott fű-színe sápadt,
De gyógy-szél pedzi, arca fénye lábad,
S rongy-foltok közt, virága ott van, ottan!

A CSALÁD OLDALA

Hónapvégi ételek

Az asszony dolga, hogy a hónap vége felé erszénye apadását leleményességgel ellensúlyozza. Jókai, aki igen nagyra tartotta az asszonyok ebbeli ügyességét, azt írta: »A férfi kedélye és egészsége mindig az asszonynak érdeme. Ha egy férj sokat keres, ha nagy jövedelme van: abból még nem következik, hogy meg is fog gazdagodni; a vagyonosodásnak fő eszközője aki megtakarít, a feleség. A vagyont nem a tűzmentes szekrény őrzi, hanem a tűzhely.«

Nemcsak takarékos, hanem jóízű étel a **sajtos húsgombóc.** Nem is egy, hanem két tál ételt főzhetünk egy fazékban: levest és húst. Húsz deka darált sertéshúst összegyúrunk fél kiló meghámozott és megreszelt nyersburgonyával, hozzáadunk egy tojást és annyi lisztet, hogy krumplistészta keménységűvé váljon, aztán sóval és borssal megfűszerezzük. Lisztes kézzel gombócokat formálunk belőle és lobogó, sós vízben tíz percig főzzük. Tűzálló tálban két deka vajat megforrósítunk, beleszedjük a gombócokat, tetejükbe egy marék sajtot hintünk és sütőben kissé megpirítva tálaljuk. Csak frissen jó. Ha pedig levébe egy kis borsot és babérlevelet dobunk, néhány percig forraljuk, kitűnő levest kapunk. Ezt behabarjuk egy deci tejföllel, melybe egy evőkanál lisztet kevertünk s aztán ecettel ízesítve, zsírban pirított zsemlyekockákkal tálaljuk.

Szlovák eredetű egytál étel a **káposztás trepanka.** Egy kanál zsíron aranysárgára pirítunk egy fej apróra vágott vöröshagymát, meghintjük egy kiskanál édes piros-paprikával, beleteszünk 20 deka karikára vágott olcsó főzőkolbászt, meg egy fél kiló hordóskáposztát, és fedő alatt puhára pároljuk. Eközben egy fél kiló nyers burgonyát megreszelünk, beleütünk egy egész tojást, megsózzuk és annyi liszttel, hogy galuskakeménységű tésztát adjon, jól összedolgozzuk. Forró, sós vízbe kiskanállal galuskákat szaggatunk, öt percig főzzük, szűrőkanállal kiszedjük és jól lecsurgatva a káposzta közé keverjük. Azon forrón adjuk asztalra.

A **»részeges szarvacska«** nemcsak olcsó, hanem igen gyors tészta is. Szikkadt, egyenes kiflik héját lereszeljük és belét hosszában kettévágva, vízzel hígított és cukorral édesített borba áztatjuk. Szitára téve lecsurgatjuk, majd tojásba és a lereszelt kiflihéjba mártva, forró zsírban szép pirosra sütjük.

Vacsorára, egy csésze tea mellé jól illik a **káposztás lángos.** Fél kiló lisztet dagasszunk be 2 deka élesztővel, 1 tojás sárgájával, sóval és annyi tejjel, hogy fánkkeménységű tésztát kapjunk. Hagyjuk megkelni, aztán szaggassuk kis lepényekre és rakjuk meg púposan borssal ízesített, pirított káposztával. A tészta széleit ráhajtva, nyújtófával tenyérnyire kinyújtjuk és bő zsírban megsütjük. Pehely könnyű, töltött, »szalagos« lángosokat kapunk.

Ö. N. A.

— **Alig nagyobb egy termosznál** az újfajta eloxált alumíniumból készült villanymelegítő, amely még ebben a negyedévben forgalomba kerül.

Divat

A pesti tavaszi divat meglepetése az újvonalú ballonkabát. A régi klasszikus ballonkabát úgyszólván teljesen eltűnik a divatból.

AZ ÚJ BALLONOK

nőiesek, köpenyszerűek, színben is, szabásban is olyanok, hogy helyettesítsék a nyári estikabátot. A szabásvonal, követve az új divatot, »lezser«. A divatos ballonkabát válla ejtett vagy raglánszabású, de lesz bevarrott ujjú is. A kabát háta igen bő: keskenyebb vagy szélesebb hajtásokba rakott, húzott, vagy puhán piézett. Az újvonalú ballonkabát övvel vagy öv nélkül viselhető. Az öv nem körben fogja össze a kabátot, hanem csak az oldalvarrásból bújik elő és elöl rendszerint masnira kötött. Különleges az idei ballonkabátok színe és anyaga is. Megjelenik a finom selyemballon, ezüstszürke, citromsárga, levendulakék, sötétkék, fekete, élénkpiros és téglaszínben. Készül ballonkabát a szép csíkos import-ballonból is. Az új ballonkabátok a Ruhaipari Tervező Vállalat egyik tavaszi bemutatóján igen nagy sikert arattak. Divatbemutatón és képen már láttuk őket, most már csak a kirakatokban — és főleg magunkon — szeretnénk viszontlátni.

A párizsi divat is hoz új

ballonmodelleket, közülük a legérdekesebb a rajzon látható

HÁROMNEGYEDES UJJÚ

hosszított sálgalléros ballonkabát. Színösszeállítása is különleges: kívül fekete, belül fehér, vagyis fregoli-ballon. Ez a modell Maggy Rouff kollekciójában szerepelt.

Visszatérve a hazai divatra, az OKISZ Tervező Laboratóriumának tavaszi divatbemutatóján zöld-fekete

KOCKÁS BALLONBÓL

ujjatlan s hajókivágású, elöl gombolt ingruhát láttunk, melynek bőségét a ruha anyagából készült öv fogja össze.

A csíkos és a kockás ballon szép és mutatós anyag, a divatos, lezservonalú tavaszi és nyári kosztümöknél is, de ballonból csak szűk kosztümszoknyát csináltassunk. A lezser kabátka, amint egy sötétkék-fehér csíkos ballonmodellnél láttuk, rövid, éppen csak a csípőig ér, magasan, három gombbal csukódik és kis kihajtója van. Az ujja háromnegyedes, kézelő nélkül, vendéggombbal díszítve. Ennek a kosztümnek különben is a legérdekesebb része az ujja, a japánszabású váll alatt az ejtett vonalat utánozva, a karöltő elvágott és a kabát ujja bevarrott. Míg a ballonkosztüm szoknyája szűk, az önálló

BALLONSZOKNYA,

akár egyszínű, akár mintás az anyag, gyakran bő. A bő ballonszoknya leginkább hatnyolc részből szabott, vagy körben húzott. Ehhez azonban, sajnos, karcsúnak kell lenni — mindenütt...

A HALÁSZNADRÁG

nyári divatanyaga is ballon, de csak az egyszínű, főleg a sötétkék és a fekete.

(f. b.)

— **Kombinált porcelán** üvegtárgyakat készít a Herendi Porcelángyár és az ajkai Üveggyár. Kristálykelyheket, pezsgőspoharakat és egyéb üvegtárgyakat készítenek porcelán aljjal.

— **Palackozzák a kadarkát Helvécián.** Az 56-os évjáratú borokból 50 ezer, a tavalyi terméső kadarkából és a márkás helvéciai ezerjóból 150 ezer üveget töltenek meg.

EGÉSZSÉG ÉS SZÉPSÉG

Hogyan szépítkezzünk

Az egyetlen probléma, amelyben a különböző világrészek asszonyai megegyeznek, miként lehetne az öregedés látható jeleit minél hosszabb ideig távoltartani, és megakadályozni a fiatalság elmúlását. Az ehhez vezető utat természetesen, mindenki »egyéni« módszerei szerint próbálgatja. Anélkül, hogy a nőknek ezt a tiszteletre méltó törekvését korlátozni akarnánk, néhány szóban, néhány általános kozmetikai és szépségápolási tanáccsal szolgálunk.

A divat megköveteli a mai korral lépést tartó nőtől, hogy nappal egyszerű dolgozó nő, este pedig csinos és jól ápolt legyen. Farsang idején az esti toaletthez felvonultatja a divat mindazt, ami hivatva van a nő szépségét kiemelni. Mintahogy a ruha nagy átalakulásokon megy át reggeltől estig, éppúgy viselőjének egész külseje is gyökeresen megváltozik. *Estére a hajviselet és az arc megy a legnagyobb változáson keresztül.* A nappali viselet enyhén festett és finoman púderezett, kikészítetlen arcot kíván. Este aztán annál nagyobb tere van a kikészítésnek. Nagy szerep jut ilyenkor a különböző emailoknak, szempilla- és szemöldökfestékeknek, amelyet arcgőzölés és frissítő pakolások előznek meg.

Az arc kikészítésénél a kor, foglalkozás és arc karaktere számít. Idősebbeknél a nappali erőteljesebb sminkelés nem ízléses és rossz hatást kelt. Dolgozó nő nem kendőzheti magát feltűnően.

Mielőtt a kikészítéshez hozzáfognánk, zsírtalanítsuk a bőrt oly módon, hogy langyos kamillateás lemosás után, alkoholba mártott vattacsomóval gyöngéden simítsuk végig az arcbőrt. Ezután közömbös krémet kenünk vékony rétegben az arcra, mely a fedőpúdernak szolgál alapul. A púder fölé kerül az arcfesték. *A rúzsozás az arccsontokon legyen a legkifejezettebb, az orr és fülek felé egyenletesen halványodjék.* A szájrúzs a haj színéhez illően világosabb vagy sötétebb lila, természetesen bátrabban adagolva a nappalinál. A szemöldököt festékpálcikával lehet korrigálni.

Az arc kendőzése mindenkor viselje magán a nő egyéniségének bélyegét. Sohasem legyen az irányadó, hogy ezt mások, hogyan és milyen eszközökkel érik el. Ez mindig sablont jelent és uniformizál. *A szépítés elve a kellő önkritika legyen!*

Dr. H. I.

Kozmetikai kérdésekre csak megcímzett és felbélyegzett válaszboríték beküldése ellenében válaszolunk. A szerkesztőség címére küldött levelekre írjuk rá: »Egészség és szépség« rovat.

Az Orvos Levele

Farsangi tánc

Hajdanában évenként regéltek arról, hogy itt is, ott is meghűlt a lány a bálban, aztán ágynak esett és elvitte a tüdőgyulladás vagy hektika. A penicillin védnöksége alatt folyó modern bálokban azonban megint más veszély fenyeget: a rock and roll és hasonló akrobatikus táncmutatványok közben törések és ficamok következnek be — az új táncoknak már vértanúi vannak — és a »majomszigetet« ártatlan szemlélői is veszedelembe jutnak.

Egészséges testmozgás-e a tánc? Valóban az. Az izmok ritmusos tornája felette áll minden más gimnasztikának, ha nem fajul »táncdühhé«, a középkori Vitus-táncra emlékeztető féktelen, idegvonaglásos tekergéssé. A zene lelket önt a különben gépies taglejtésekbe és az átélés, a belső tűz rendkívül előnyösen fokozza a mozgások élettani hatását. A táncban nemcsak a lábak élednek, hanem a lélek is mozog... A pusztán mechanikus testgyakorlat és a tánc körülbelül úgy viszonylanak egymáshoz, mint a beszéd és az ének. Az énekelt szöveg mélyebben hat, jobban átjárja a kedélyvilágot, mint a mégoly megejtő, csengő szavak. Az ének és zene gyógyító hatásáról már sokat írtak s ezekhez hozzá kell sorolnunk a tánc »gyógyító« hatását. Persze itt nem vakbélgyulladásra vagy tüdőgümőkórra gondolunk, hanem például ülőfoglalkozásúak, gépies szellemi munkában kimerültek előnyös szórakozására, akik feloldódnak, megújulnak a ritmikus mozgások közepette.

Külön fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy mi, felnőttek olykor előítéletek alapján elhanyagoljuk a táncolást. Nem tartjuk elég »komoly«-nak, átengedjük az ifjúságnak és olykor talán bolondságnak is vesszük. Tanulhatnánk a nép romlatlan fiaitól, akik között egészen természetes, hogy nagyapák, nagyanyák unokáik társaságában ropják a táncot. Mert igenis, jó táncolni! Nemcsak kedélyes, vidám szokás, de egészséges a legnagyobb mértékben! A ritmusos, zenét követő mozgás nem ám csak az izmokra hat, hanem belső szerveinket igen előnyösen befolyásolja. Gondoskodni kell a táncterem jó szellőzéséről, mérsékelt fűtéséről és arról is, hogy áthevült állapotban ne fogyasszunk mirelite-parfét! A bál befejeztével pedig előbb hűljünk le odabenn és csak azután lépjünk ki a farsangi hidegbe. Akinek a kardiogrammja körül hiba van vagy más vonatkozásban rossz az egészsége, az nem mindig jelenti azt, hogy egy-egy tangót vagy könnyű keringőt elmulasszon. Persze a rezgő csárdás vagy a rock and roll nem neki való. Lehet jól farsangolni anélkül, hogy letáncoljuk egymást! De ma néha úgy tűnik, mintha a táncosok hátára kellene másolni az autóbuszok feliratát: *Táncolj baleset nélkül!*

Dr. W. A.

REJTVÉNY-LOTTÓ

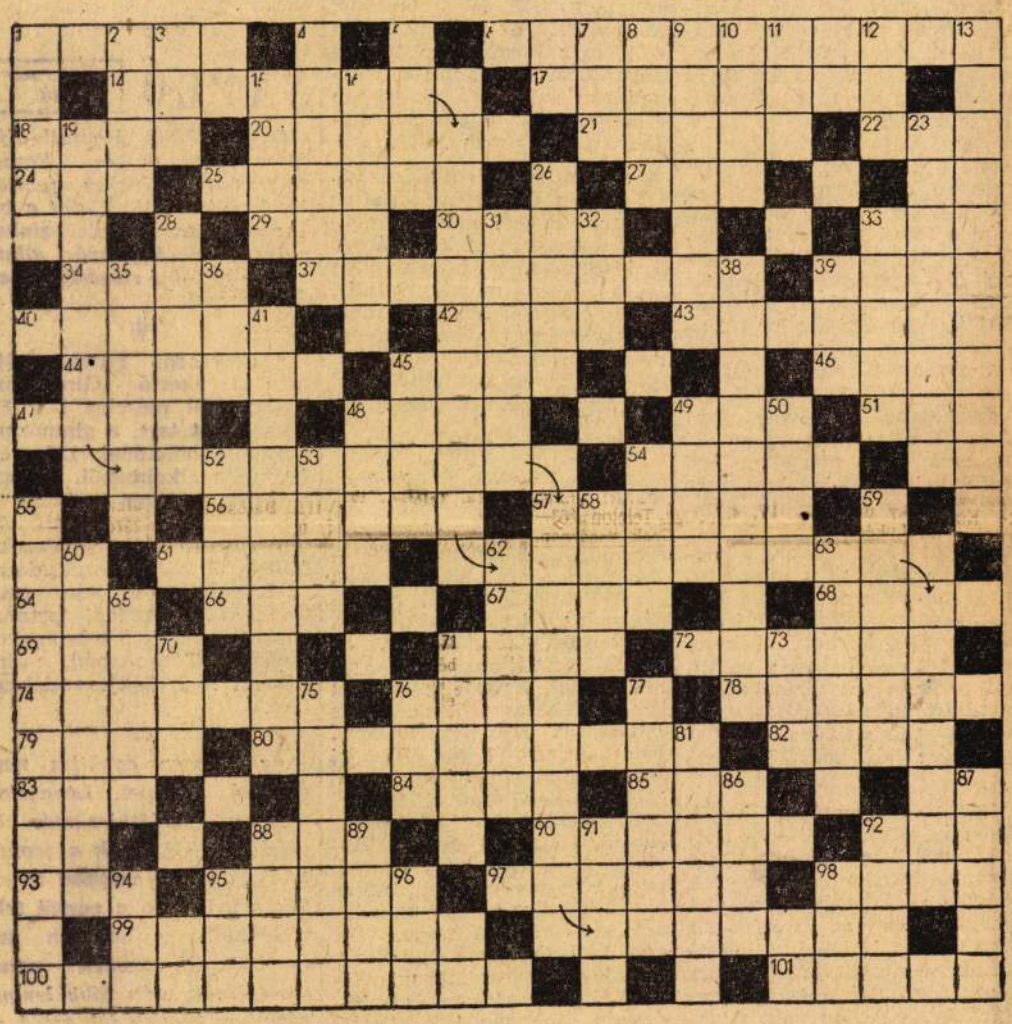

SZÉDÍTŐ IRAM

— De, doktor úr! Tegnap még egészen más diagnózist állapított meg!

Az orvos nem jön zavarba:

— 14. vízszintes, 19. függőleges.

VÍZSZINTES:

(Kétbetűsek: MU, AC, IÁ, ÜF, OÁ, GÁ.) — 1. Juhász Gyula könyve. 6. A hangyász-sün is ez. **14. Az orvos válasza (1.).** 17. Másikra átváltani. 18. Férfinév. 20. Európai főváros. 21. Vályú, abrakkal. 22. Megharap. 24. Gyermeke. 25. Sorozat (latin). 27. Skálahangok. 29. KOG. 30. Labdát továbbít. 33. Skálahangok. 34. Balkezes. 37. Gyökérlábú egysejtűek. 39. A tűhegy nyoma. 40. Kéziszerszámaik. 42. Magyar festő. 43. Vissza: mi az óhaja? 44. Észt város (Tartu). 45. Görög szóösszetételekben: hang. 46. Attila első felesége. 47. Küzdelem. 48. Kopogtatásra elhangzó kérdés. 49. Ellenkező természet. 51. Fékezhetetlen. 54. Építkezési anyag, burkolat céljára. 56. Tejtermék. 57. Krokodilféle. 61. Házhelye. 64. Házacska. 66. Micsodák? 67. Létezni. 68. A tatárjárás kánja. 69. Ez a végtag. 71. A túlsó oldalra szólít. 72. A Vöröskereszt egyik szolgálata. 74. Tömeg. 76. Női név. 78. Idegen hölgy. 79. Testvér, szerbül. 80. Tornászmutatvány. 82. Fürdő, angolul. 83. Német összehasonlító szó. 84. Vas megyei falu. 85. Enyém, olasz nőnemben. 88. Tagadószó. 90. Egy Bács-Kiskun megyei falu szülötte. 92. Idős. 93. Időhatározói névutó. 95. Az Odera mellékfolyója. 97. Dugóanyag. 98. Foghúsa. 99. Tejbegríz. 100. Természetvédelmi nemzeti park Amerikában. 101. Nemcsak ide.

FÜGGŐLEGES:

(Kétbetűsek: IE, SC, MN, AL, LN, ÁO.) — 1. Izraeli kikötőváros. 2. Dalköltészet. 3. A 78-as sor rövidítése. 4. Weber operája. 5. Attól. 7. Elődje. 8. Háló, latinul. 9. Az élet alkonya. 10. Korzózás. 11. Igekötő. 12. Lom, ikerszava. 13. Szárnya van, de nem repül. 15. Kutyák. 16. Munkacsapat (ékezethiány). **19. Az orvos válasza (2.).** 23. A tengeren túl született. 26. Fosztóképző. 28. Gólya, németül. 31. Vajon, ideszállít? 32. Dániel, angol becézése. 33. 1952 óta telt el. 35. Népcsoport, velünk igen közeli rokonságban. 36. AIP. 38. Gázlómadár. 39. Énekegyüttes. 41. Koldulórend. 45. Csibuk. 48. Búzaköteg. 49. Férfinév. 50. Canberra város egyik fele. 52. Lélegzet, németül. 53. Fényes fedőfesték. 54. Laposmellű futómadár. 55. Uhu. 58. Ajándékozni. 59. Özön. 60. Lépcsők szélére építik. 62. 24 angol hüvelyk. 63. Az iráni petróleumvezeték végállomása. 65. A hajnal köszöntője. 70. Tanács, németül. 71. Csalfa, alattomos. 73. Fogoly. 75. Munka az írógépen. 76. EEB. 77. Szarvasféle. 81. Balatoni üdülőhely. 86. A Giselle c. most bemutatott balett komponistája. 87. Ügynök. 88. Az angol dráma halhatatlanja. 89. Győzelem a sakkban. 91. Kereskedő. 92. Édes szülő. 94. Ablativus, rövidítése. 95. Dobozban van. 96. UEO. 98. Menetrendi rövidítés.

(Fenyősy Antal)

*

A teljesen megfejtett rejtvényábrából tessék kikeresni öt olyan rokonértelmű szót (a zoológia témaköréből), amelyeknek a sorszáma összeadva 225-öt eredményez. Ezt az öt sorszámot kell beküldeni a mellékelt rejtvényszelvényen. — Határidő: 1958. március 3. — A megfejtők között tízszer tíz darab lottószelvényt sorsolunk ki.

6. sz. rejtvény-lottónk megfejtése. — Hangszerek: zongora, hárfa, klarinét, kürt, dob:

1, 9, 12, 50, 73.

(Kodály: ...: akkor, és csakis akkor beszélhetünk majd a zenekultúra népszerűsítéséről, és akkor válhatnak majd a nagy mesterek remekművei milliók kincsévé.)

NYERTESEK:

10—10 lottószelvényt nyertek: Bajzák Ilona, Vácbottyán-Nyíres, Zrínyi u. 3. Biró Béla, Budapest, XI., Dávid Ferenc u. 1/a. Cserháti Károly, Budapest, XII., Csörsz u. 53/b. Dévai Mária, Szombathely, Vorosilov u. 35. Fleischl Gyula, Budapest, V., Petőfi tér 3. Hollósy Tiborné, Pápa, Áll. Tanítóképző. Lakos Jánosné, Budapest, II., Filér u. 28. Nagylucskay József, Nyírbátor, Mártírok u. 2. Pesti Lajos, Szeged, Kiss Ernő u. 5. Strausz Aranka, Bp., II., Kisrókus u. 15/a.

A MAGYAR NEMZET REJTVÉNY-LOTTÓJA

8. HÉT

A beküldő neve: _____

Pontos lakcíme: _____

Szíveskedjék a szelvényt kivágni, felbélyegezni és a kiadóhivatalnak beküldeni.

„Ezt pedig nem veszem fel!"

Miki kétéves lódenkabátja a sok focizásban, hancúrozásban kopott is, rongyos is lett. December közepén, a családi költségvetés szempontjából a legrosszabb időben került ki, hogy a kabát hordhatatlan. Anyu boldogan fedezte fel a szekrényben bátyus régi télikabátját, ezt a sarki szabó olcsón átalakította, Miki kívánsága szerint még övet és belső zsebet is csinált hozzá. A gyerek azonban csak egyszer ment el benne az iskolába; akkor az osztályban »Nézzétek, új kabátja van a Kovácsnak!" – csatakiáltással fogadták. Azóta a kabátot nem hajlandó felvenni. Évi kilyukadt tréningnadrágja helyett unokatestvérétől »örökölt« egy jó meleg sötétkék posztónadrágot, de nem viseli, mert »szúr«. Ezért nem hordja új matrózruháját sem, tavalyi k'fogástalan rózsaszín pulóverét pedig azért nem, mert »szorít«. Mikor 12–13 éves voltam, osztályunkban a hirtelen nőtt és »nagylábon élő« lányok nem kaptak gyerekcipőt. A mamák egy része akkoriban azt hitte, akkor szép egy lány, ha Hamupipőke cipellője is rámegy; bizony, mi »nagylábúak«, sokat sántikáltunk abban az időben a szűk cipők miatt.

Nem könnyű feladat a gyerekek öltöztetése, főleg abban a korban, mikor élénk mozgásuk miatt különösen sok holmi megy tönkre. Gondjainkon enyhít, ha nagyobb testvérek, szülők régi ruháit átalakíthatjuk a kicsiknek, de nem ritka, hogy egy-egy ruhadarabbal szemben indokolatlannak látszó ellenállással találkozunk. Vannak gyerekek – főleg a fiúk között –, akik irtóznak a feltűnéstől és csak olyan holmit szeretnek hordani, amiből az osztályban sokat látni. A kényelmetlen, szűk ruhákat nem szívesen veszik fel; néha meg sem tudják indokolni, hogy miért, csak annyit mondanak, hogy »rossz érzés hordani«. A gyerek bőre sokszor érzékenyebb, mint a felnőtté: innen tiltakozása a durvább, »szúrós« anyagokkal szemben. Nem helyes, ha a gyerek minden tiltakozását valamely ruhadarab viselése ellen egyszerűen szeszélynek minősítjük és kényszerítjük, hogy azt hordja. Az ellenállásnak valamilyen oka van, igyekezzünk ezt kideríteni és a reális panaszokon segíteni. Azt se felejtsük el, hogy a szűk vagy túlrövid ruhák okozta érzésre a gyerekek többsége helytelen testtartással, összehúzózkodással reagál, és ez mozgásukat könnyen elrontja, esetlenné teszi. Ami az osztálytársak kritikáját illeti, itt csak a meggyőzés segít. Ha azt látnók – amire szintén volt már példa –, hogy látva a hatást, a gyerek minden ruhadarabján gúnyolódnak, forduljunk segítségért a tanítóhoz.

K. R.

TRAVEN
regényéből készült
MEXIKÓI FILM
BEMUTATÓ: február 27

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

KORTÁRS
1983 FEB

1021

ÉK SÁNDOR rajza

1

— Mégis összetört.

Pali zaklatottan rohangász a konyhában, gatja:

— Dehát hogyan? Miért?... Ő?... Akit tani?...

Akkor, amikor meghallottam, mi történt éjszakákat, de az igazság elrejtőzött.

— Nézd... Zabolátlan, vad forradalmár volt... A hatalomban valahogy nem talált a helyére. Tudott helytállni a gumibotok alatt, de nem tudott telepvezető lenni. Nem akarta nyelni a mások kis piszkosságait, engesztelhetetlenül támadott, mindig. Aztán nála is valami pénzzavar támadt. Megszorították a vizsgálattal. Élve nem tudta elviselni. Felment a sziklák közé, mint a farkas, amikor sebet kap.

Magam is tudom, hogy ebben a képletben még vannak ismeretlenek. Nézem Palit, eszembe jut a bendzsója s a tangó, amit ő szerzett.

— Hát a muzsikával mi van, pajtás?

Mosolyog.

— Hű, öregem, hegedűs vagyok a gyári zenekarban. Nagy muzsikálás folyik itt, nem is hinnéd.

A frakkos karmesterre gondolok. Karcsi se lett párttitkár. Furcsa, hogy merre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

ESTI HIRLAP

1963 JAN. 7.

Kis közlöny

☐ JANUÁR 9-ÉN az NDK kulturális és tájékoztató irodájával közös rendezésben német grafikai kiállítás nyílik a Fészek Művész Klubban, Fritz Kremer, Lea Grundig és más művészek munkáiból. A megnyitót Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész mondja.

lőzetes előrejelzése kedd estig:
felé eső, kedden, főként észa-
nként élénk északi, északkeleti
egedés csökken. Budapesten ma
fok.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ék Sándor
KISALFÖLD
1963 FEB 23
1021

Szavazz

a békére,

a szocializmusra!

(Ék Sándor rajza)

Weöres Sándor előadása Győrött

Neves költő, a világirodalom sok száz remekének rangos tolmácsolója, Weöres Sándor tartott előadást tegnap este Győrött az Erkel Ferenc Művelődési Otthonban, a modern művészet formai problémáiról.

Weöres Sándorra szinte ráismert a közönség, mikor beszélni kezdett. Alkata, hangja verseinek finom zeneiségére emlékeztetett.

— A formát minden ember egyénien fogalmazza meg, s ez művészeti áganként változó. A költészet a zene és a próza formai elemeinek ötvözete. Hol a zeneiség nyomul előtérbe, hol a próza dominál — mondotta előadásában.

— A XIX. század közepétől egyre tágabbak a költészet formai problémái. A megszokott metrikai eszközöket hanyagabbul kezeli, keveri a költő, mondanivalója sokszor teljesen szétfeszíti. A költői alkat és a mondanivaló az ősi formáktól a szabad versig valamennyi kifejezési formának teret ad napjainkban.

Az elméleti fejtegetések után a gyakorlatban jelentkező formai megoldásokról beszélt a költő, kezdve Arany formaművészetével, mint legértékesebb hagyománnyal. Felolvasta József Attila két versét a nyugateurópai és a magyaros formák bemutatására, a hanyag formakezelő Illyés Gyula egyik lazán jambikus verse után tökéletesen tiszta hexametereket olvasott fel Radnóti Miklós egyik eclogájából. Benjamin László egyszerű, üde versformáit a Szakma című verssel illusztrálta, említette Juhász Ferenc vitatott formakultúrá-

megjelent középiskolás diákok is élvezni tudták volna, ha magasabb színvonalon közelít a problémához.

Ezt csak az előadást követő kérdésekre adott válaszaival sikerült részben megvalósítania. A kérdésekben tapasztalt igény és érdeklődés persze tanulság is a következő ankétok előkészítéséhez.

Weöres Sándort régi emlékek fűzik Győrhöz. Diákéveit töltötte itt s azóta is többször megfordult a városban, szereti, szívesen van itt. Márciusban a Revai Gimnázium jubileumi ünnepségére ismét ellátogat Győrbe. Előadóként tegnap járt itt először, és nagyon elégedett volt a közönséggel.

—mi—

Műsorok

GYŐRI RÁDIÓ

(Hullámhossz: 223.88 mm., 1340 Kc.)

19.00—20.00 (vezetékes: 18.00—19.00):
Nyugat-Dunántúl életéből — hírek, riportok, tudósítások.
Martini: Ne nevess korán.
Sporthíradó.
Tánczene.
Tanácsvezetők a mikrofon előtt.
Budai Dénes dalaiból.

BUDAPESTI TV

17.30: Hírek.
17.35: Ki mit tud?
19.30: TV-híradó.
19.45: Hétről-hétre . . .
19.55: A TV mesekönyve.
20.00: Molnár Ferenc: Üvegcipő — zenés játék 3 felvonásban.
23.00: Hírek. TV-híradó (ism.).

BRATISLAVAI TV

17.00: Kicsinyeknek.
17.30: Emlékműsor Julius Fučíkról.
18.00: A fecske.
18.50: Csehszlovákia—Kanada, jégkorong mérkőzés közvetítése Prágából.
21.15: Kabarémúsor.
22.15: TV-híradó.
22.30: Kinematofór.

Pusztai vendéglőben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

ÉLET ÉS IRODALOM

1963 FEB 16

1021

Ék Sándor rajza: Budapest felszabadulása, 1945. február 13.

s Irodalom

ÍRÓK SZÖVETSÉGE HETILAPJA 1963. FEBRUÁR 16

A TARTALOMBÓL :

Rideg Sándor és *Vészi Endre* elbeszélése
Cseres Tibor: Derékhad és meszes-gödör
Illés Béla: Találkozások Kárpáti Auréllal
Galgóczi Erzsébet riportja Kubáról
Napló: *Fodor József, Nemes György*
Jevgenyij Dolmatovszkij, Demény Ottó, Mátyás Ferenc, Somlyó György verse

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ek Sándor
NÉPSZAVA

1964 JUN 3

1021

600 000 dolgozó szervezeti élete

Új mozgatóerő a falu társadalmában

Erkölcstelenség vádjával két tanácsi tisztviselőnőt elbocsátott állásából a tanácselnök. Falun történt ez, a Hajdú megyei Biharnagybajomban. Az eset előzménye az volt, hogy valamiért megbírálták az elnököt. Erre felkavart körülöttük egy másfél évvel azelőtti pletykát — amit annak idején maga sem hitt el. A nevetséges okok miatt törvénytelenül elbocsátott két asszony *a helyi szakmaközi bizottsághoz fordult jogvédelemért.* Ennek során az ügy a megyei tórumokig is eljutott, s végül — a javukra dőlt el...

Komárom megye szakmaközi bizottságaitól tavaly két olyan kezdeményezés indult el, amely az idén még szélesebben folytatódik. *Hat faluban megszervezték a négyhetes, többnyire étkezéses nyári foglalkoztatást,* olyan óvodások, iskolások részére, akiknek az édesanyja idénymunkát vállalt. *Tizenegy faluban kötetlen esti politikai iskolát létesítettek.* Ezek egyike bizonyos hibák miatt felbomlott, de a többi — a jó szervezés és a helybeli előadók érdeméből — épp e hetekben szokatlan sikerrel zárta a tanévet: ugyanis 25—30 hallgatóval indultak, de Nyergesújfalun például 46-an, Táton 88-an, Vértessomlón pedig 120-an végezték el az iskolát.

Munka- és családi ügyektől a képzőművészeti tárlatig

Csupán néhány mozaik ez a falusi szakmaközi bizottságok sokrétű munkájából. Szakszervezeti mozgalmunk két éve alakult szervei *fontos szerepet töltenek be a falun élő szervezett dolgozók három csoportja* — az alapszervezet nélküli helybeli alkalmazottak, a városba és bányákba járó munkások és a nyugdíjasok — *érdekvédelmében, politikai, kulturális nevelésében.*

A »*szórvány-tagság*« száma százezer körül mozog: falusi pedagógusok, egészségügyiek, közalkalmazottak, postások, kereskedelmi és élelmezési dolgozók tartoznak ide. A falun élő *nyugdíjas* szervezett dolgozók száma is több tízezerre tehető. A *bejáró munkások* viszont mintegy ötszázezren vannak. Olyanok, akiknek üzemi alapszervezeteikkel igen laza a kapcsolatuk: munkájuk végeztével futnak a vonathoz, buszhoz, hogy mielőbb hazaérjenek.

Családtagjaikkal együtt tehát milliónyian kerültek a falvakban is a szakszervezetek hatósugarába a szakmaközi bizottságok révén. Ennek kiterjedése és vonzása, hatása a község életére azonban attól is függ, hogy *az ország 1720 falusi szakmaközi bizottsága, illetve 13 000 bizottsági tagja jól dolgozik-e, és átérzi-e feladata fontosságát.*

Jelentős részükről elmondható: *igyekeznek helytállni.* Ahhoz képest, hogy még fiatal, tapasztalatlan testületek és számos nehézséggel birkóznak — *eredményeik biztatóak.* Kellően ellátják a helybeli dolgozók érdekvédelmét (gyakran még a tsz-tagokét is), közreműködnek a felmerülő munkajogi — sőt családjogi — problémák, panaszok igazságos megoldásában. Jól együttműködnek a helyi társadalmi szervezetekkel és a tanáccsal, segítik a községfejlesztési tervek megvalósítását, a társadalmi munkát.

Csongrád, Heves, Győr és *Komárom megyében* a szakmaközi bizottságokat közvetlenül bevonták a tanácsi kultúrházak irányításába, önálló rendezvényeket is tarthatnak — élénkítve ezzel a falu kulturális életét. Ezek bevételeit egyébként szociális és művelődési céljaikra fordítják. *Pest megyében* rendszerint e bizottságok szervezik a TIT előadássorozatait. *Tápiószelén* igen tevékeny színjátszó csoportjuk van, kéthetes képzőművészeti tárlatot is szerveztek, amelynek záró ankétján Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész is részt vett. *Hévízgyörkön, Abonyban* és másutt is megszervezték például a dolgozók általános iskoláját. *Berek-*

Amikor a vállalat megy a munkásai után

A falun élő nyugdíjasok különösen igénylik a szervezeti életet. Ennek elősegítésére követendő a Pest megyei szakmaközi bizottságok példája: ahol helyiséggel rendelkeznek, ott *megszervezték a nyugdíjasok klubját.* Itt a szórakoztató társasélet keretében időnként előadásokat rendeznek részükre, politizálhatnak, szavukat hallathatják falujuk közügyeiben.

A félmillió bejáró munkással a leglazább a szakmaközi bizottságok kapcsolata; *jelentős részükben még képviseletük sincs.* Ez azért is súlyos probléma, mert a bejáró munkások kiesnek az üzemi szakszervezeti élet hatósugarából: munka után nem maradnak ott a megbeszéléseken, tanfolyamokon — sietnek távoli otthonukba —, így *politikai és műveltségi színvonaluk mindjobban elmarad a többiekétől.*

Helyes kezdeményezés néhány faluban, hogy a bejárók — nagyobb létszám esetén — *ahány vállalatnál dolgoznak, annyi helyi csoportot alakítanak.* A csoportok választott vezetői egyúttal a szakmaközi bizottság és a vállalati szb állandó összekötői is. Mert az érdekelt szb-k nélkül a falusi bizottságok nem képesek kellően foglalkozni a bejáró munkásokkal és bevonni őket a helyi közügyekbe, kulturális életbe.

A bejárók *igénylik* ezt a falujukba is eljutó vállalati törődést. Bizonyság erre, hogy amikor *a Csongrád megyei Építő Vállalat szakszervezeti bizottsága Kövegy faluban megrendezte az itt lakó 250 dolgozójuk vasárnapi gyűlését* — nagy többségük megjelent, és annyi volt a hozzászóló, hogy szinte leállítani sem lehetett.

Mindezek alapján elmondhatjuk: szakszervezeteink a falu életében új társadalmi mozgatóerőként jelentek meg. A szakmaközi bizottságok eddigi eredményei és kezdeményezései jelzik a további és még nagyobb lehetőségeit annak, hogy a helyi pártszervezettel és népfronttal együttműködve — új pezsgést vigyenek a falvak fejlődésébe. Ahhoz azonban, hogy a falu szervezett dolgozói mindenütt élhessenek a közös erővel és képességgel — még sok tétlen bizottságot talpra kell állítani s valamennyiük számára *kedvezőbb működési feltételeket kell biztosítani.*

Kedvezőbb működési feltételeket

Hogyan? Elsősorban *a szakszervezetek megyei tanácsainak* kell nagyobb segítséget nyújtani a legjobb helyi vezetők kiválasztásához és képzéséhez. A *jó módszerek átadásával* fejlesszék ki bennük is a legjobbaknál már tapasztalható kezdeményezőkészséget, amely a helyi lehetőségek kellő kiaknázásával nekik is sokrétű és érdekes tevékenységre nyújtana ösztönzést.

Nagy figyelmet kíván az a probléma is, hogy számos bizottság helyzetét nehezíti a *megfelelő helyiség hiánya.* Annál is inkább, mert a falvak szervezett dolgozói és különösen a bejárók, *igénylik a klubélet kialakítását.* Ebben viszont nagyon korlátozza a szakmaközi bizottságokat *túl szerény pénzügyi keretük.* Ma ugyanis csak a szórványtagság és a nyugdíjasok tagdíjából kapnak bizonyos anyagi alapot. Ez azonban igen kevés az olyan falvakban, ahol a bejáró munkások igényei is nyomják, feszítik a szakmaközi bizottságot. Helyes lenne ezért megfontolni, hogy *a már tevékeny bizottságok a bejáró szervezett munkások tagdíjából is kapjanak bizonyos részesedést.* Ilyen anyagi alappal már gondoskodhatnának megfelelő helyiségekről, ahol pedig már van klub, ott bővíthetnék a felszerelést, szélesíthetnék a népművelés lehetőségeit.

Ehhez az is kell, hogy a szakmai szakszervezeti központok és az érdekelt üzemek *szakszervezeti bizottságai az eddiginél behatóbban foglalkozzanak a szakmaközi bizottságok problémáival és pénzügyi, illetve másfajta segítésük rendszeresítésével.*

Mozgalmunk e fiatal hajtásai érdemesek a sokoldalú támogatásra. Mindenekelőtt azért, mert tovább érlelhetik 600 ezer falun élő szervezett dolgozó politikai öntudatának, műveltségi színvonalának emelkedését, aktívabb részvételüket társadalmunk építésében.

Szenes Imre

VA

PJA

964. JÚNIUS 3, SZERDA

a Wilsont

ge tehát ez: hogyan lehetne meggyőzni Nyugat-Németországot: *saját érdeke*, hogy megállapodás jöjjön létre a terv megvalósítására.«

EURÓPA LEGNAGYOBB SZÁLLODÁJA lesz a szovjet fővárosban épülő »Rosszija«. Egyszerre hatezer vendéget tudnak ellátni a 12 emeletes épületben. Húszemeletes tornyával impozánsan emelkedik ki környezetéből. Az épületben 3000 nézőt befogadó koncertterem, két 800 személyes filmszínház, vendéglők, kávéházak és más szórakozóhelyek állnak a vendégek rendelkezésére. A képen: a »Rosszija« hotel modellje

(Telefoto — MTI Külföldi Képszolgálat)

260 millió köbméteres vízraktár az Alföldön

Az ország legnagyobb mesterséges tava 510 000 hold öntözését biztosítja majd a kiskörei vízlépcső

A kiskörei 22 000 holdas vízraktár »látképe«

Megzabolázzák, munkába »fogják« az öreg Tiszát. Sok számítás, megfontolás, vizsgálat után úgy döntöttek, hogy fokozatosan öt vízlépcsőt építenek. Az első, a tiszalöki, már tíz éve áll, 200 000 holdat tett öntözhetővé. *A következő, a kiskörei vízlépcső építésének előkészítésén évek óta dolgoznak a kutatók*, a szakemberek, a Víziterv mérnökeinek irányításával.

— *A kiskörei vízlépcső méreteiben felülmúlja az előzőt*, s jelentősége sem kisebb annál — mondotta a helyszínen kedden *Hegedüs Lajos*, a Középtiszavidéki Vízügyi Igazgatóság vezetője a Népszava munkatársának. — A Tisza Európa legszeszélyesebb folyói közé tartozik, bizonytalanná teszi éppen Tiszán, a csapadékszegény hónapokban viszont alig 240 millió köbméter. Az új vízlépcső óriási területen biztosítja majd az öntözéses gazdálkodást, a folyamatos vízellátást. De nemcsak az öntözést teszi lehetővé, hanem zavartalanabbá válik az ipari és az ivóvízellátás is, újabb nagy szakaszt teszünk ha- [illegible] A [illegible] ani- [illegible] ato- [illegible] gyasztókkal« a vízlépcső hasznosításáról.

Kisköre mellett *az ország legnagyobb mesterséges tavát építik meg, a poroszlói rét helyén.* A hullámtéri víztározó 22 000 holdon terül majd el, s az ország második legnagyobb tava lesz — háromszor akkora, mint a Velencei-tó — *260 millió köbméter vizet »raktároznak« majd itt.* Ezt a területet kilenc község veszi körül. Természetesen meg kell erősíteni a jelenlegi gátrendszert: összesen mintegy 81 kilométer hosszúságban kapnak »betonköpenyt« a töltések. A »tó« vízszintje 8 méterrel lesz magasabb a Tisza jelenlegi vízszintjénél, s mindössze 25 centiméterrel marad el a legnagyobb árvízi vízszinttől. A hatalmas területet körülölelő betonkar biztosítja a terület védelmét.

A duzzasztómű, az erőmű és a hajózó zsilip közvetlenül a Tisza medre mellett épül meg, és elkészülte után egy átvágással terelik majd a tározó irányába a folyót. A vízlépcsőből kiágazó főcsatornák közül a legjelentősebb a 119 kilométer hosszú *kiskunsági* és a 102 kilométer hosszú *jászsági* lesz. Ha majd a negyven kisebb-nagyobb csatornából álló teljes öntözőrendszer kiépül, *510 000 holdat öntözhetnek a Tisza vizével az Alföld legszomjasabb vidékein.*

M. T.

TIT

gyűlése

Össz-szövetségi Tudományos Ismeretterjesztő Társulatának elnökhelyettese és tolmácsolta a társszervezet üdvözletét, majd átnyújtotta annak ajándékát, egy Lenin-szobrot.

A küldöttgyűlés ma folytatja munkáját.

Kádár János fogadta a csehszlovák küldöttséget

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára kedden fogadta a hazánkban tartózkodó *Michal Sabolcikot*, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága elnökségének póttagját, Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának titkárát, és az általa vezetett csehszlovák pártmunkásküldöttség tagjait.

A szívélyes hangú beszélgetésen jelen volt *Nyers Rezső*, az MSZMP KB titkára, *Párdi Imre*, a Központi Bizottság osztályvezetője és *Frantisek Pisek*, Csehszlovákia budapesti nagykövete. *(MTI)*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
E'K Sándor
SZOVJETSZKAJA KULTURA

1963 NOV 21
1021

ГОВОРЯТ НАШИ ГОСТИ

Шандор Эк: НЕ ПОДМЕНЯТЬ МОДОЙ ИСКУССТВО

ЗАМЕЧАТЕЛЬНОГО художника Шандора Эка хорошо знают в Венгрии и за ее пределами, но это человек, которому меньше всего подходит определение «мэтр»: во всем, что он делает, будь то картины, плакаты или газетные статьи, всегда присутствует молодое, беспокойное настроение. В свои шестьдесят лет Шандор Эк ищет и работает с такой же энергией, как и сорок лет назад, когда он впервые приехал в Москву.

Шандор Эк — признанный мастер плаката. На выставке в Москве в 1934 году его плакат «10 лет без Ленина» был удостоен первой премии. Плакаты, которые он делал, когда служил в Советской Армии во время Великой Отечественной войны, были острым и сильным оружием в борьбе против немецко-фашистских захватчиков.

Очень хотелось увидеть Шандора Эка, расспросить его о новых работах, о том, чем он сейчас занимается.

И вот он у нас в гостях, за редакционным столом, в обычной для него рабочей обстановке. Шандор Эк хорошо говорит по-русски и огорчается, если забывает какое-нибудь слово.

— Мне не хочется, чтобы вы считали меня гостем, — говорит он, — ведь мы вместе делили и горе, и радость. Мой сын погиб, защищая Советскую страну.

Шандор Эк показывает графический портрет человека, бесконечно близкого как советским людям, так и венграм, — портрет Ленина.

Еще рисунок: счастливая мать кормит грудью ребенка — «Материнство». Портрет, жанровая картина, пейзаж. Резкие, четкие линии и мягкие лирические мазки. Во всех работах ощущаешь скрытую силу: это рисовал не только мастер, но честный, мужественный и очень добрый человек, любящий людей и верящий в огромную силу искусства.

— В последние годы, — говорит наш гость, — некоторые художники увлекаются всевозможными «измами», забывая об искусстве, которое развивается независимо от быстро меняющейся моды. Правда, человек так создан, что он не может постоянно довольствоваться одним и тем же, даже если ему предлагают только одно хорошее. В искусстве нужно постоянно искать новое, но не ради формы как таковой, а ради воплощения нового содержания. Печально, если форма, как это получается у художников-формалистов, становится барьером между художником и зрителем. И если этот барьер оказывается непреодолимым, тем хуже для художника.

У меня есть ученики, но я стараюсь не навязывать им собственный стиль, а, наоборот, очень рад, когда они находят что-то свое. Вместе с тем я постоянно напоминаю им, что, кроме субъективных оценок, в искусстве существуют и объективные критерии и что человек должен уметь воспитывать личное восприятие. Только знание традиций может спасти художника от дилетантизма. Нельзя подменять модой истинное искусство...

Шандор Эк говорит убежденно, увлекаясь и чутко реагируя на замечания и реплики собеседников. Он приводит примеры из личной практики, находит философское объяснение явлений, происходящих в современном искусстве. Его слова убеждают еще и потому, что рассуждения художника об искусстве отнюдь не умозрительны— он живет тем, о чем говорит с нами.

Шандор Эк занимается попрежнему графикой и живописью. Две большие ретроспективные выставки его произведений были недавно организованы в Будапеште и Берлине. Правительство Германской Демократической Республики наградило художника медалью «Выдающимся борцам движения Сопротивления против фашизма с 1933 по 1945 гг.».

Шандор Эк пишет воспоминания, и мы, конечно, попросили его прислать нам отрывок. У него много друзей — советских художников, с которыми ему очень хочется встретиться в Москве. Как всегда, масса дел, каждая минута на учете.

Мы прощаемся, Шандор Эк передает привет читателям «Советской культуры», а мы желаем ему новых творческих успехов.

ХУ

серами, актерами, драматургами, композиторами создают и художники. Советская декорационная школа гордится многими мастерами, имена которых прочно вошли в историю. За каждым из них — яркая, неповторимая индивидуальность, свой почерк, свое понимание законов и требований сцены.

Десятилетиями утверждали новое в театре Ф. Федоровский и В. Дмитриев, П. Вильямс и Н. Шифрин. Их соратники работают и сегодня. Трудно представить себе современный советский театр без шекспировских созданий А. Тышлера, без музыкальных спектаклей С. Вирсаладзе. Он был бы гораздо беднее без сатирического дара Н. Акимова, без тонкой живописи Б. Волкова, без мастерства А. Васильева... Перечень этих имен можно было бы продолжить, но боюсь, что это потребовало бы слишком много места и увело бы нас от делового разговора о наших задачах.

Однако не могу не назвать тех мастеров-станковистов, чей приход в театр сыграл столь важную роль в создании принципов советской декорационной школы. В. Фаворский, в свое время замечательно оформивший «Двенадцатую ночь», М. Сарьян с его уникальными по национальной самобытности декорациями к операм «Храбрый Назар», «Алмаст», «Давид-Бек», многочисленные работы Ю. Пименова для

не формальные
дожник советского театра не ог
раничивается просто красивым
или остроумным оформлением
места действия. Проникновение
в глубины драматургии или музыки, создание на сцене типических обстоятельств, в которых
действуют яркие типические
характеры, поиски формы, исчерпывающе выражающей содержание, отчетливость воплощения и раскрытия идеи произведения, — вот каковы действительно высокие и трудные цели
художников советского театра.

Естественно, что этих целей не
достигнешь, ограничив свою
практику следованием авторским
ремаркам или режиссерским указаниям. Советский театральный
художник — прежде всего художник-режиссер. Он занимается не только внешней, изобразительной стороной спектакля, но
всей постановкой в целом. Конечно, чаще всего художник никак не заявляет о своей режиссерской роли, но как только
спектакль выпущен, роль эта
становится совершенно неоспоримой. Ведь нередко от того, как
разработает художник сценическую площадку, зависит характер всех мизансцен. «Егор Булычов» в оформлении В. Дмитриева, решенная Н. Шифриным
елина», один из са-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ek Sándor

KELETMAGYARORSZÁG
1965 JAN 24.

1021

Képzőművészeink alkotásai 27 külföldi kiállításon

„Világjáró" évnek mondják 1965-öt a magyar festők, szobrászok, grafikusok és iparművészek. Joggal nyilatkoznak így: alkotásaik az idén — „szellemi exportunk" rangos részeként — összesen 21 országba, 27 kiállításra jutnak el.

A Szovjetunióval és az európai szocialista országokkal — közös munkatervek alapján — több cserekiállítást rendez a Kulturális Kapcsolatok Intézete. Moszkvában magyar, Budapesten szovjet iparművészeti kiállítás nyílik, a Szovjetunióban szerepelnek Ek Sándor művei is. A miskolci művészcsoport kassai bemutatkozása után az ottani képzőművészek anyaga jön Borsod „fővárosába". A szocialista képzőművészek csoportjának tavaly a budapesti Nemzeti Galériában nagy sikert aratott tárlata májusban Szófiában, később Bukaresten vendégszerepel. — Részt veszünk a ljubljanai biennálén, a belgrádi múzeumlátogatók áprilisban magyar kis plasztikákkal ismerkedhetnek. Cserébe jugoszlávia művészeti szőnyegeket küld Magyarországra. Varsóba iparművészeink, az NDK-ba grafikusaink viszik el munkáikat.

Ezenkívül számos más kiállítás szerepel a programban.

Westfáliában Dülmen mell
re tehet szert az állatvilág i
Croy herceg olyan vadlovakat
fekete színűek, de csikóik feh
azonban idővel elhagyják ere
te színűvé válik, mintha csak
zolni, hogyha messze esik is a

Töltse a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
Ék Sándor
1965 FEB 13.

PLAKÁTRAGASZTÁS GÉPPUSKATŰZBEN

1021

Beszélgetés Ék Sándor festőművésszel

Ék Sándor festőművész, akivel most, a felszabadulás évfordulóján, a fővárosért vívott harcok emlékeiről beszélgetünk, egyike volt azoknak a magyar kommunistáknak, akik a Vörös Hadsereg katonájaként harcoltak a második világháborúban. (A művészt a háború után Moszkvában a „Budapest felszabadításáért" és a Vörös Csillag Érdemrenddel tüntették ki.) Ék Sándor egy húsz év előtti februári napon — akkor már két éve harcolt a Vörös Hadseregben — Kőbányán kapta az első olyan megbízatást, amely a polgári foglalkozásával valamiképpen összefüggött: meg kellett szerveznie, hogy a plakátokat a lakosság segítségével kiragasszák az utcákra, házfalakra.

— A romváros lakói — mert hiszen amerre néztünk, szomorúan, elszoruló szívvel, jóformán csak romokat láttunk — hihetetlen energiával és bátorsággal segítettek nekünk. Néhány óra alatt több száz plakátot sikerült kiragasztanunk. Plakátragasztás közben történt az a kaland is, amelyet most elmondok...

— Ivánnal, felejthetetlen emlékű sofőrömmel, túlságosan messzire merészkedtünk; német ágyútűzben hajtottunk végig az Üllői úton. Ott is rekedtünk, a két front között, s hajszálon múlt, hogy nem géppuskáztak le bennünket. Persze azonnal ment a jelentés a parancsnoksághoz, hogy az Üllői út és Nagykörút sarkán két „fegyelmezetlen" katona szorult helyzetbe került. Megindult egy kisebb egység, hogy kiszabadítson bennünket... A sarkot azonban, ahol szorongtunk, csak úgy közelíthették meg, hogy előbb ártalmatlanná kellett tenniük a német géppuskafészket, amely az Iparművészeti Múzeum tetejéről kelepelt. A szovjet tüzérek néhány perc alatt szétlőtték a géppuskafészket, s mi megmenekültünk.

A történetnek azonban még nincs vége. 1949-ben én lettem az Iparművészeti Múzeum igazgatója. Javítottunk, építettünk. Egyszer, a termeket járva, láttam a megrongált tetőt. Eszembe jutott a 45-ös harc, a majdnem halálos kaland Ivánnal, s hogy ezt a géppuskafészket miattunk lőtték szét (egyébként csak néhány óra múlva került volna rá a sor), és elrendeltem, hogy a tetőt azonnal javítsák meg. Ez megtörtént, s néhány nap múlva felettes hatóságom szigorúan megrótt, hogy a tetőjavításra nem a megfelelő számláról vettem a pénzt, hanem a nemtudomén milyen rovatból, holott azt csak... Szóval valami könyvelési differencia volt... Gondoltam, most már béke van; ha könyvelünk, rovatokon vitatkozunk, akkor már igazán béke van...

T. I.

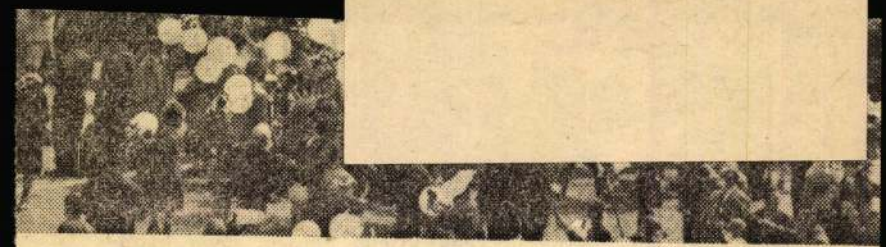

Május elsejei felvonulás.

február
dapesten.
orútól, a
budapes-
remény-
nek há-
— tépá-
ba sem-
lométer-
ilométe-
vek tér-
elektro-
zázaléka
skocsik-
autóbusz
t hidak,
bomba-
— ez ma-

lék nőtt
szemléli
ny von-
Kőbánya
álló em-
romok
lliós, új
világ-
lakosai

l azóta,
ámoltak
olcvan-

pán az újonnan vízzel ellátott háztartások több vizet fogyasztanak már, mint a háború előtt az egész fővárosban. Negyedmilliónál is több budapesti háztartásban sütnek-főznek gázzal, a lakások 99 százalékában világít villany.

Ami a közlekedést illeti: a 34 kilométer hosszúságú új trolihálózat, a csepeli gyorsvasút, az 525 kilométernyi autóbuszútvonal, az évi 1,3 milliárd utas a villamosokon, az autóbuszokon és a trolibuszokon — mindez csak ízelítő a fejlődés adataiból. S ebből a kereskedelem sem marad ki: Budapesten csupán 1958—1963 között 622 millió forintot fordítottak 6700 bolt és áruház, 1778 étterem, eszpresszó, bisztró és cukrászda építésére, korszerűsítésére.

Helyreállított, s évről évre modernebb gyárak, a Népstadion, az úttörővasút, az új Déli pályaudvar s megszámlálhatatlan más alkotás, létesítmény varázsolta újjá két évtized alatt a várost, amely élni tudott a szabadsággal. Budát és Pestet ismét hét híd köti már össze, épül-szépül a porrá lőtt budai Várpalota is. Gazdag kirakatok, ápolt parkok, esténként ragyogó világvárosi fénybe öltöző főútvonalak ékesítik a húsz éve szabad magyar fővárost, népünk szeretett Budapestjét; az emberi munkának és a természet szépségének ezt az ötvözetét, pezsgő életét, gazdagságát

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 MÁR 10.

MAGYAR NEMZET

Ék Sándor kiállítást rendeznek Moszkvában

1021

Felszabadulásunk huszadik évfordulójának ünnepségei sorába iktatódik az a kiállítás, amely április végén, május elején fog megnyílni Moszkvában, valószínűleg a Puskin-múzeumban. Ék Sándor festőművész, aki emigrációs éveinek nagy részét a Szovjetunióban töltötte, harminc olajfestményét, harminc orosz, német és magyar nyelvű politikai plakátját és mintegy nyolcvan grafikai művét állítja ki. Ez a művészeti esemény szimbolikus jelentőséget is nyer a felszabadulás évfordulóján, mert Ék Sándor, mint a felszabadító szovjet hadsereg tisztje, a csapatokkal együtt érkezett hűsz esztendővel ezelőtt Magyarországra, Budapestre és az ő Hitler-ellenes plakátjai voltak az elsők, amelyek a romos házak falain megjelentek. Festményei, rajzai, amelyeknek nagy része a Nemzeti Galéria tulajdonában van, végigkísérik ezeket az eseményeket, hitelesen mutatják a legutóbbi évtizedek és a felszabadító harcok történetét. Az ünnepi kiállítást a Szovjet Képzőművészek Szövetsége és a Magyar Képzőművészeti Szövetség rendezi.

cével bővítik a
Fonyódon és Siófo
100 000 üveg üdítő
forgalomba és je
vítják a kisipari s
kat is.

TRAK
ÁRUTÁROLÁSRA
ETŐK
KEDELMI
Ő VÁLLALATTÓL
., Közraktár utca 30.

Felkészült a húsvétra az édesipar

A húsvéti idény munkája befejezés előtt áll az édesiparban. Húsvéti édességből több mint 113 vagonnal készítenek, ez a mennyiség várhatóan kielégíti az igényeket. A legkedveltebbeket, a csoki nyuszikat, tojásokat s egyéb húsvéti figurákat mintegy 50 féle nagyságban gyártják. A múlt évi, megközelítően kielégítő ellátáshoz képest két és fél vagonnal több csokoládéfigura kerül az üzletekbe.

CINEGE

A MOSZKVAI Barátság Házában megszólított egy negyvenöt körüli, halvány, megtört arcú nő.

— Ugy-e magyar? A beszédéről ismertem meg.

Összeismerkedtünk. Együtt sétáltunk le a lépcsőn, s azalatt elmesélte, hogy kedves emlékek fűzik hazánkhoz. Egy régi barátja van Budapesten, É. S. — ismert festő. Valamikor fiatalemberként a Szovjetunióban élt és több évet töltött abban a házban, ahol ő lakott édesanyjával.

Érdeklődni kezdtem a történet után.

Az asszony beteges, sápadt arca kissé megpirosodott, kezével egy félmozdulatot tett, mintha habozna valamin, aztán kivett a táskájából egy gépelt szöveget.

— Itt van. Örülnék, ha lefordítaná magyarra. Ha érdemes... Neki szánom meglepetésül.

Elolvastam. Kétségtelen, a történet nem remekmű. Formailag döcög, talán kissé szentimentális is, de szolgáljon mentségére, hogy igaz: egy asszony életének a története.

„A színpadon megjelent egy fehér ruhás lányka, vékonyka, mint a zsenge nyírfahajtás. Szürke szemei riadtan csillogtak a rivaldafényben. Lassan közeledett a zongorához, a szék mellett bizonytalanul megállt, majd zsebkendőjével megtörülte izgalomtól elhidegült ujjacskáit... Lilja lelkesen játszott, az érzések és gondolatok csodálatos harmóniájában... A zongora hangjai egybeolvadtak a zenekarral, s úgy tűnt, mintha érezné az egész világ lehelletét... Színek, arcok, tájak villantak, s a kislány időt feledve csak a zenében gyönyörködött...

FELHANGZOTTAK az utolsó akkordok. Néhány pillanatig még ült mozdulatlanul, s csak a nagy tapsra ocsúdott fel. Meghajolt a közönségnek és sietve elhagyta a színpadot. Az öltözőben társai és tanárai üdvözölték, gratulációkkal és virágcsokrokkal árasztották el. Az egyik csokron kis cédulát vett észre. Sietve széthajtogatta.

— Cinege! Mérhetetlenül boldog vagyok. Nagyon szeretnék holnap találkozni veled. Alex.

„Cinege" — Lilja gyerekkorára emlékezett.

— Valamilyen furcsa, de jópofa fiúcska szaladgál a folyosókon —, mondta kedveskedve egy barna fiatalember.

— De milyen... korcsu! Vagy nem így kell helyesen mondani oroszul?

— Azt hiszem, egyszerűen Cinege, nem pedig kisfiú —, vágta félbe barátját a barna fiatalember.

Ebben a pillanatban a szoba küszöbén megjelent egy hatév körüli gyerek, rövid nadrágfélében, levert térdecskékkel. Hatalmas, szürke szemei leplezetlen érdeklődést árultak el. Kezei és lábacskái olyan vékonyak voltak, hogy a kisgyerek valóban kis cingár cinegére emlékeztetett.

— No, gyere be, kisfiú! — hívta mosolyogva a kissé kancsal, mély barnaszemű fiatalember.

— Én nem vagyok kisfiú, hanem kislány —, felelte a gyerek félénken, és határozatlanul átlépte a küszöböt.

— Kislány? — kiáltottak fel meglepetve a barátok.

— Igeen... — húzta el a vendég a száját, aztán hirtelen megzavarodva lesütötte a szemét.

— És mi a neved?

— Lilja —, hangzott a felelet. — Hát téged hogy hívnak?

— Engem Alexnak, őt meg Bélának —, felelte a barna fiatalember és hozzátette: — Lilla, ülj le erre a ... hogy is hívják?

— Székre? — lepődött meg a kislány, nem értve, hogy is nem lehet ismerni az ilyen egyszerű dolgokat. — És aztán... engem nem úgy hívnak, hogy Lilla, hanem úgy, hogy Lilja.

Béla vendégszeretően nyitogatta a mindenféle édességeket tartalmazó zacskókat és dobozkákat.

— **TE NAGYON** kedves kislány vagy, Lilla, de én valamiért mégis Cinegének szeretnélek hívni. Szabad? Nem fogsz rám megsértődni? — kérdezte Alex. Lilja az első pillanatban neheztelni látszott, aztán hirtelen elnevette magát és elnézően azt mondta:

— Jól van! De csak neked engedem meg, Bélának nem. — Alex elégedetten elmosolyodott és tréfás hetvenkedéssel a barátjára nézett.

A kislány ezalatt elmerülten ismerkedett a különböző nyalánkságokkal, s amikor Béla véletlenül meglökte az asztalt, orrocskája csaknem beért az egyik bonbonos dobozba. Lilja elszégyelte magát, önfeláldozóan kiválasztotta a legkisebb szemet és a dobozt feléjük nyújtotta. Alex csendesen elmosolyodott. Meg tudta érteni, mibe került ez a gesztus ennek a gyereknek, aki legszívesebben pillanatok alatt bekebelezte volna az egész csomót.

...A kislány teázás közben még fecsegett egy kicsit, aztán szépen megköszönte a vendéglátást, és futtában elbúcsúzva aggodalmas tekintettel hazafutott.

Mindez 1934-ben történt. Csak egy héttel azelőtt érkezett Berlinből Moszkvába Alex és Béla. Ők, noha egészen fiatalok voltak, már tudták, mi a börtön, mi a harc, és milyen a győzelem feletti öröm. Mindketten festőművészek voltak és alkotásaikban fejezték ki eszméiket.

Gyorsan eltelt egy év. Mi-

lönböző mesterségekből, szakmákból tevődik össze, a szállás tehát több munkahelyi közösségből áll. A kulturális igénye minden közösségnek más. Hogy aránylag mégis eleget tudunk tenni a követelményeknek, azt lehetőségeink magyarázzák.

Elindulunk, hogy bejárjuk a szállás kulturális célokat szolgáló helyiségeit. A sajtószoba kényelmes, ízlésesen be van rendezve. A legfontosabb napilapokon kívül több képeslap is jár. Az újságolvasók elsősorban az idősebb emberek, akik jórészt a nyírségi falvakból jöttek Debrecenbe dolgozni. Leginkább a hírek érdeklik őket, s erről rögtön eszükbe jut, hogy nagyon hiányzik a rádió. Korábban megszokták, hogy reggeli készülődés közben hallgatják a híreket, esténként pedig szobáikban ülve művelődhetnek. Most már hosszú ideje nincs rádió a szálláson.

— *Mi az oka?*

— A berendezés megvan, a szobákban is fel vannak szerelve a hangszórók. Már többször szóvá tettük, hogy meg kellene javítani. Igérték is. Állítólag már voltak kint a ktsz-től, de a rádió továbbra sem működik.

A munkásszállás lakói közül negyvenen tanulnak munkásakadémián, általános iskolában vagy technikumban. Külön tanulószoba áll rendelkezésükre, ahol csak ők tartózkodhatnak. Pető Ernő, Szabó Imre, Tündik Ferenc most 22 évesek, egy szobában laknak, s mindnyájan továbbtanulnak. Szórakozásra nemigen jut idő, de úgy gondolják, hogy megéri az erőfeszítés.

— *Mivel töltik szabad idejüket?*

[illegible] hogy nagyon jó kollektívát alkotnak, szinte családias szellem alakult ki közöttük. Akárcsak a fiataloknál, ha valaki közülük megszólal, ezzel mindnyájuk véleményének kifejezést ad. Nagy Gyula, Fekete Béla, Pozsonyi Márton nagyon összeszoktak, pedig nemrég ismerik egymást.

— Azelőtt nemigen volt nekünk időnk arra, hogy művelődjünk. Itt a szálláson sok lehetőség van, egyidőben több is. Így hát válogatni szoktunk. Sajtóolvasás, televízió-nézés, mozi, könyv, mikor mihez van kedvünk. Igaz, az utóbbi időben a könyvtár nem működött, de amint halljuk, a napokban újra megnyílik.

— *Mi hiányzik, mivel bővítenék a szálló kulturális életét?*

— Szeretnénk például több szakmai filmet látni, azok nagyon érdekelnek bennünket. Jó lenne, ha több ismeretterjesztő előadást hallhatnánk, de azt is filmekkel együtt. Legutóbb is a film többet ért, mint az előadás. Meg aztán nem tudjuk miért, mostanában elmaradtak a műkedvelő előadások, a műsoros estek.

— *Figyelemmel követik a tv műsorát?*

— Igen. Sokszor annyian vagyunk, hogy alig férünk a klubteremben.

A Tanácsköztársaság úti munkásszálláson rend és tisztaság van. Jól működik a szállásbizottság, a dolgozók művelődéséről megfelelően gondoskodnak. Néhány kívánság azonban még megoldásra vár. Ilyen például, hogy mostanában nem lehet asztaliteniszezni, s elmaradtak a klubdélutánok. A fiatalok arról is beszéltek, hogy szívesen alakítaná-

hogy 115 személy lakik állandóan a szállóban, a hatalmas gyár munkásainak kis százaléka. A szállásbizottság itt sem működik. Kulturális élet azért van, igaz, nem szervezetten. Mindenki maga választja meg a művelődés módját és idejét. A legkedveltebb alkalom a tv-nézés. Naponta 35—40 ember ül a képernyő előtt. Különösen a filmeket és a színházi közvetítéseket kíséri nagy érdeklődés. Legutóbb A zöld szörnyeteg c. NDK-film aratott sikert.

— *Miért éppen ez?* — kér-

[illegible] van a Meteor.

Gara bácsi elmondja, hogy sajtó iránt igen nagy az érdeklődés. Tizenhatan külön is járatnak újságot, van [illegible] kétféle is.

Fenyvesi Klára és Pálos Margit már évek óta ebben a szállóban laknak. Elmondják, hogy a gyárban sok olyan művelődési alkalom van, amelyen szívesen vesznek részt. Ilyen a munkásakadémia előadássorozata, ahol több mai íróval ismerkedtek már meg. Pálos Margit azóta meg is vesz[illegible]

Egy kis uzsonna tv-nézés előtt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1965 FEB - 7
Hajdu-Bihar megyei Napló

vel édesanyja csak esténként járt haza, Cinege apró kis alakja csaknem minden nap megjelent a fiatalemberek szobájának küszöbén. A kislány először rendszerint Alexra nézett és várta a meghívást, de ha észrevette, hogy a művészeknek dolguk van, észrevétlenül visszavonult. Lilja mindjobban megbarátkozott ezekkel a furcsa nyelveket beszélő fiúkkal, s amikor már egy kicsit értett németül Alex pedig vele tanult oroszul, kettesben sokat beszélgettek.

A ZONGORAVIZSGA után a lány még sokáig emlékezett Alexra és barátjára. A télre, amikor Alex kitörte a lábát és ő az ágy mellett rostokolt naphosszat, a végnélküli skálázásokra, amikor a magyar fiú pótapaként állt mögötte, s hallgatta a játékát, az együtt eltöltött évekre, Alex tekintetére, mely mostanában gyakran, s mind hosszabban követi lépteit... S eszébe jutott a mai reggel, amikor a nagy eseményre készülődve, fehér blúzban, izgatottan állt meg Alex küszöbén:

— Tessék egy meghívó a „papának és a mamának", — ahogy nálunk mondják. Gyere el a vizsgámra!

— Feltétlenül ott leszek, Lilla —, felelte Alex és eltette a jegyet.

— Hát te mit gubbasztasz itt, Lilja, már az eredményt hirdetik, gyerünk —, hadarta Lilja egyik osztálytársa, és a kislányt karonragadva izgatottan vonszolta az előadóterem felé.

Az emlékek, melyek szárnyán oly messzire elkalandozott, most hirtelen elröppentek, és Lilja a nevét hallotta. A darab előadásáért a legjobb osztályzatot kapta, s ez annyit jelentett, hogy felvették a konzervatóriumba. Talán soha ilyen boldog még nem volt életében. Diákok és tanárok együtt mentek fagylaltozni a cukrászdába, s ő velük kacagott, tréfált... Valaki azt mondta: — Gyerekek, Liljának hamarosan születésnapja lesz! S ekkor hirtelen egy dermesztő kiáltás, egy rettenetes szó fagyasztotta a szájára a választ:

— Háborúúúúú —, kiáltotta valaki.

Az emberek egymást lökdösve rohanni kezdtek a villamosok és autók között, egymás karjába kapaszkodtak. — Háború! — már mindenütt ez a szó süvöltött, háború... Társai elrohantak, mindenki tovább szaladt, és Lilja egyedül állt a sínek mellett, elveszetten, remegő ajakkal.

Mi az a háború? A tankönyvek... A háború halál?! Nem! Nem! NEM! és ha már holnap? Ma? Most? Lilja tisztán hallotta a zongoraverseny első akkordjait, melyek most harsogva zúgtak, mint a vihar, mint a riadó. Lilja összerázkódott, odarohant a villamoshoz. Felugrott, levetette magát az első szabad helyre. Az emberek arcán zavart rémület. HÁBORÚ.

HÚSZ ÉV TELT EL. A háború győztesen végetért. Új élet kezdődött, új eseményekkel.

Lilja otthagyta a frontot és hazatért Moszkvába. Zenével foglalkozott, befejezte a konzervatóriumot. Hamarosan férjhez ment, de élettársával nem értették meg egymást. Rövid idő múltán elváltak. Sokat dolgozott és örömmel. Megszerette a munkáját, a diákokat az egyetemen, akikkel foglalkozott. Néhány év múlva autószerencsétlenség áldozata lett. Sokáig kezelték, de dolgozni soha többé nem tudott már. Pihennie kellett, otthon, egyedül, hozzátartozók nélkül.

Az ismerősök, a volt barátok időnként eljártak hozzá, de aztán elmentek, és ő falnak fordulva bámulta a tapéta kusza ábráit, kibogozhatatlan vonalait. Szeretett volna egy ecsetet fogni és festeni valami vidám képet, tavaszi tájat, játszóteret, vagy akármit. Akkor egy kicsit talán könnyebb lett volna... Visszaemlékezett, hogy egyszer gyermekkorában Alex rajzolt neki egy csodálatos Tűzmadarat. Alex akkor azt mondta, hogy az a madár bűverejével mindenkit meggyógyít, s valóban, akkor nagyon gyorsan felépült.

Gondolatait telefonberregés szakította félbe.

— Da?

— Halló!! — felelt egy ismerős, régen hallott férfihang. A beteg mindkét kezével szorította a kagylót, hogy ez a hang el ne repüljön.

— Lilla! — kiáltott fel izgatottan Alex.

— Alex —, felelte egy elcsukló női hang.

— Drága Lilocska! Nagyon szeretnélek látni. Budapestről érkeztem Moszkvába. Egy hétre...

A Csajkovszkij terem előcsarnokában találkoztak. Percekig álltak szótlanul. Könnyezve és mosolyogva.

— Lilla, emlékszel? Aznap, amikor veled akartam találkozni... Behívtak katonának.

— Igen. Idejöttem, de nem találtalak.

— Akkor neked, a fehér blúzocskádban... nagyon sok mindent akartam elmondani... Nem sikerült. Három év múlva, amikor leszereltem és visszajöttem Moszkvába, azt mondták — férjhez mentél.

— Alex! Én nem tudtam, hogy te is!

— Én magam sem vettem észre, mikor változtak meg bennem az érzések.

— Sokáig kerestelek.

— **AZUTÁN** visszaemlékeztem a frontra. Részt vettem Berlin elfoglalásában, onnan jutottam vissza Budapestre. Nyolc évvel ezelőtt én is megnősültem. Alex felemelte a fejét és Liljára nézett. Maga előtt látta a kis Cinegét, és nagyon szerette volna a karjába kapni, mint valamikor régen. Aztán csak benyúlt a zsebébe és egy könyvecskét húzott elő, melyet az ő illusztrációi díszítettek. Az első oldalon ez állt:

— Kedves barátnőmnek, Lilocskának, akit úgy szerettem, mint a gyermekemet, s örökké őrzök a szívemben.

Tisztelettel és szeretettel
Alex
Moszkva, 1963.

— Lilocska. Meg kell gyógyulnod. Hisz itt vagyok, én, a barátod. Egy év múlva ismét Moszkvába jövök, a kiállításomra. Meglátogatlak. Tudod mit? Addig írd meg a történetünket. És címezd így: „CINEGE."

Szucsák Elemér

k karikatúrája)

ÇOK*

(36)

kapni, legfeljebb a mai naptól kezdve az igazgató valamivel kisebb porciót kap.

Elsőnek Kucsera szaladt ki, s utána eredtek a többiek is. Fojtek portás pillanatok alatt egyedül maradt, szemtől szembe a vállalatvezetővel.

„Nem akartam" — mondotta kétségbeesetten Fojtek, mivel rádöbbent, hogy itt már elveszítette a talajt a kritikához. Faképnél hagyták.

„Semmiség az egész" — mondotta mosolyogva a vezető.

Church

Amikor Roosevelt
jaltai konferenciát öt-h
elnök így válaszolt: „N
nap alatt új világot tere
volt szüksége hozzá".

Élete vége felé kijel
rajzíróim nyugtalanítana — *erőkkevalóságból*
nem tudom, hogyan fogom majd helyreigazítani a baklövéseiket".

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

NÉPSZABADSÁG

1965 JAN 27.

1021

Képzőművészeink alkotásai 27 külföldi kiállításon

A magyar festők, szobrászok, grafikusok és iparművészek alkotásai az idén összesen 21 országba, 27 kiállításra jutnak el.

A Szovjetunióval és az európai szocialista országokkal — közös munkatervek alapján — több cserekiállítást rendez a Kulturális Kapcsolatok Intézete. Moszkvában magyar, Budapesten szovjet iparművészeti kiállítás nyílik, a Szovjetunióban szerepelnek *Ék Sándor* művei is. A miskolci művészcsoport kassai bemutatkozása után az ottani képzőművészek anyaga jön Borsod „fővárosába". A Szocialista Képzőművészek Csoportjának tavaly a Nemzeti Galériában nagy sikert aratott tárlatát májusban Szófiában, később Bukarestben állítják ki. Részt veszünk a ljubljanai biennalén, a belgrádi múzeumlátogatók áprilisban magyar kisplasztikákkal ismerkedhetnek. Cserébe Jugoszlávia művészeti szőnyegeket küld Magyarországra. Varsóba iparművészeink, az NDK-ba grafikusaink viszik el munkáikat.

A bécsi nemzetközi kerámiakiállításon öt világrész remekművei sorában mutatják be a magyar mesterek darabjait. Ugyancsak az osztrák fővárosban balatoni tájképekből nyílik tárlat. Tíz fiatal képzőművészünk vesz részt szeptemberben a párizsi biennalén. Görögországba a tavasszal grafikai anyag indul útnak.

Norvégiába és Svédországba huszadik századi magyar festészeti anyagot küldünk. A svájci kulturális szervek kerámiákat és grafikai munkákat kértek; *Domanovszky Endre* Luganóba kapott meghívást. Hollandiába *Ferenczy Béni*, Prágába *Egri József* néhány alkotása „utazik". Ezenkívül még Dél-Amerikától Indiáig a legkülönbözőbb kiállításokra jutnak el művészeink alkotásai.

A hatal százados szól közbe:

— A legnagyszerűbb az, hogy *közös érdekről van szó;* ami a hadseregnek hasznos, az gyümölcsöző az egyetemnek is. A közös cél: a jövendő tiszti és mérnöki kar elméleti és technikai színvonalának emelése.

Ezért vállalta örömmel az együttműködést valamennyi oktatónk. Arra gondoltunk, ha kapcsolatot tartunk külföldi egyetemekkel, intézményekkel, miért ne erősítenénk együttműködésünket itthoni portánkon is? S nemcsak mi járunk ki a laktanyába, *a katonák is ellátogatnak az egyetemre, ismerkednek a tangazdasággal, készülnek a katonai és szakmai hivatás tökéletes elvégzésére.*

A dékán előadásra készülődik, elbúcsúzunk. Kísérőm, *Szabó János* százados még hozzáteszi:

— Azt hiszem, a kezdeményezést tovább kellene fejleszteni. Ez az elv ölt testet benne: *a szocialista néphadsereg az ifjúság nagy nevelőiskolája.*

Havas Ervin

melőd
tartal
juk e

A
tott v
tart,
re te
sem
alkal

nyezetet szoktak vele megvédeni olyan fertőző betegségektől (például hepatitis vagy kanyaró), amelyek ellen még nincs hatásos védőoltás. Ez közegészségügyi szempontból azért jelentős, mert elejét veszi a tömeges továbbfertőzésnek. A terhesség első három hónapjában fontos a leendő anyák védelme a rubeola ellen; erre ugyancsak a gammaglobulint használják fel.

A staphylococcus-fertőzésekkel szemben különösen a koraszülött és a gyengén fejlett csecsemők védtelenek. Ezért a gammaglobulin-oltás kiterjesztése rájuk, valamint fertőzés veszélye esetén a fél éven aluli csecsemőkre, *lényegesen tovább javítja a legfiatalabb korosztályok egészségének védelmét.*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PAMUTÚJSÁG

Ék Sándor

1962 SZEP 22

Amit érdemes megnézni

ÉK SÁNDOR KIÁLLÍTÁSA

/1021

Nemrégen nyílt meg a Műcsarnokban Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének gyűjteményes kiállítása.

Grafikája, olajfestészete, mesteri rajztudásról ad tanúbizonyságot. Még ifjú korában, midőn rajzolni tanult, mestere, a rég elhúnyt Nemes Lampérth, azt mondotta: „Mit korrigáljak én magának, hiszen maga gyerekem, mester lesz".

Lampérth elismerő szavai sok erőt adtak a művésznek élete további időszakában is.

Művészi hitvallása, hogy a művészet is töltse be társadalomalakító szerepét, vállalja magára a forradalmi munkásmozgalom érdekeinek megfelelő eszmei pártosságot és a tartalmi mondanivaló elsődlegességét az alkotómunka folyamatában. Szemelőtt tartja Leninnek egyszerű intelmét, mely szerint, ne forduljunk el attól, ami a fejlődés kiindulópontja lehet, csupán azért, mert „régi" és ne hajoljunk meg az új előtt, mint valami istenség előtt csak azért, mert „új". Csak így érhette el, hogy nem mindenáron való eredetiség hajhászásából keresse az újat, bár jól tudta, hogy az eredetiség a művészetben jelentős érték.

Művészete lényegében 1919-ben indult. Egész későbbi életének útját, a Tanácsköztársaság léte szabta meg. Huszonöt évig emigrációban élt. Kapcsolata a nemzetközi munkásmozgalommal rányomta bélyegét egész művészetére. 1944-ben a fasizmus ellen harcoló szovjet hadsereg soraiban tért haza.

Plakátjain, melyek egyrészt orosz nyelvű, a fasizmus, hitlerizmus ellen szólítja harcba a tömegeket. Kiváló grafikus. Ezt bizonyítják számos illusztrációi, melyeket különböző regényekhez készített. Rajzai, akvarelljei közül sok a Nemzeti Galéria tulajdona. Kedves rajzai az Olvasó kislány, Papírcsákós kisfiú portréja. Olajfestményei közül kiemelem a „Hazatérők" 1956-ból és a „Téli táj" című 1954-ből. Az Olvasó nő 1957-ből különösen mesteri kézre való.

Nagyméretű olajképe: Lenin és Szamuelly találkozása.

Szép vállalkozása egy negyvennyolcas időket megelevenítő képe, Bem és Petőfi a 48-as háborúban.

Rézkarcai közül megható az „Árván maradt" című. Érdekesek az orientális témájú képei is. Ilyen például a „Bagdadi utca" szénrajza, valamint a „Bagdadi utcagyerekek" című.

A kiállítást, amely szeptember hó végéig tekinthető meg —, márcsak azért is érdemes megnézni, mert a képek feleleventik a második világháború eseményeit, az ellenség galád viselkedését, mint például a szovjet parlamenterek meggyilkolását és tanulságul szolgálnak, hogy a harcot a békéért egy percig sem szabad abbahagyni.

Edelényi József

gépet, s a megürült he
lehetőség nyílik, hogy a t
gépet célszerűen helyezzé

A Népszabadság írt

A matema[illegible] a mindennapi életbe

(Részlet)

A textiliparban több mint tízesztendős múltja van a matematikusokkal való együttműködésnek... Először a Kistext-ben végeztek megfigyeléseket arra, hogy milyen összefüggés van a szövőgépek fordulatszámának növelése és a fonalszakadás gyakorisága között. A magasabb fordulatszám nagyobb termelést jelent, de az ebből adódó gépállás-emelkedés termelési kiesést okoz. Ezért megfigyelték a gépállások gyakoriságát, illetőleg kiszámították a fonalszakadás valószínűségét a fordulatszám függvényében. Valószínűségszámítással feleltek arra a kérdésre, hogy hány gép együttes kezelése és milyen fordulatszám a leggazdaságosabb.

Hasonló problémája volt a Budapesti Lenfonógyárnak is a közelmúltban külföldről beszerzett új típusú gyűrűs fonógépekkel. A fonodákban egy gépen 118 orsót kezel egy munkás, és ha bármelyik orsón elszakad a fonal, amíg ezt ki nem javítják, arról az orsóról fonal helyett csak hulladékot kapnak. Itt a fordulatszámon kívül a rostszálat áztató folyadék hőmérséklete és a fonalvastagság is különböző lehet, s ez is befolyásolja a szakadás lehetőségeit. Hosszas üzemi statisztikai adatgyűjtéssel megfigyelték különböző fordulatszám-vízhőmérséklet kombinációk esetén az orsóra eső szakadásmentes időt, valamint a javítási idők átlagát és szélső (leghosszabb és legrövidebb) értékeit. A statisztika feldolgozásából kiderült, hogy egy-egy fonalvastagságnál mi — termelési eredmények szempontjából — a legkedvezőbb fordulatszám — vízhőmérséklet kombináció. Így az új típusú gyűrűs fonógépek legkedvezőbb üzemeltetési körülményeit matematikusok segítettek tisztázni.

[illegible]lász!

dolgozott egy-egy hónapot a szövödénkben. Ő bezzeg le tudja mérni a különbséget! — gondoltam, és nem is csalódtam.

Mert Gabi is úgy kezdte a beszélgetést, amikor kiböktem, hogy a Magyar Pamutipartól jöttem, hogy ott bezzeg...

— Hogy, hogy ott bezzeg? sértődtem meg. — Itt bezzeg. Aztán, amíg kiveszekedtük, illetve hivatkoztuk magunkat, hogy hol igazán bezzeg, jócskán telt az idő. Én mondtam,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

MAGYAR NEMZET

1962 JUN 22

1021

— Szeptember 1-én Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész munkáiból gyűjteményes kiállítás nyílik a Műcsarnokban. Kérjük mindazokat, akiknek Ék Sándor festménye van tulajdonában, jelentsék a Műcsarnoknak. Budapest, Hősök tere. Telefon: 429—549. X

bb.47. képkiállitások

gg/n/sr 1021

1964. junius 8.

junius 13-án a mednyánszky teremben gross arnold grafikusművész , junius 19-én pedig a pécsi képcsarnokban/kossuth lajos utca és kazinczy utca sarkán/ ék sándor festőművész kiállitása nyilik./mti/

.-.

szerződött./MTI/

- . -

bb 57. szélvihar somogyban

vid ká tr vm 1964. junius 8.

a juniusi kánikulát, amely nem egyszer negyven fok körüli hőséget hozott, junius 8-án, vasárnap napján lehűlés váltotta fel somogy-

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1965 APR CSEPEL 2

A Csepeli Munkásotthon két évtizede

I.

A budai hegyek felől még hallatszott az ágyúk dörgése, de máris mozgolódott az a kis közösség, amely a század eleje óta magva volt Csepel kulturális életének. A WM-énekkar, a Vigalmi Gárda, a munkásszínjátszók. Hogy örültek ezek a lelkes műkedvelők, amikor a sok vihart látott és megpróbáltatást megért Munkásotthonban ismét egymásra leltek...

A munkásmozgalom vezetői Csepelen áldozatot nem kímélve támogatták az öntevékeny kulturális munkát, amely a felszabadulás előtti időkben oly sok elismerést szerzett a Munkásotthonnak. Sokan életük jelentős részét e falak között töltötték. A munkásszínjátszás egészen rendkívüli korszakát alkották meg. Mint már oly sokszor megírták, közülük közvetlenül a felszabadulás utáni időkben a fővárosi színházaknál pótolták a hiányokat. Gondoljunk csak a csepeliek Bánk bánjára a Nemzeti Színházban, vagy a Háry pesti bemutatójára. A Munkásotthon a gyár után a helyi munkásság társadalmi és szervezeti életének volt a központja. Kultúrára igényes munkásságunk valóban otthonának érezte ezt a házat. Végre a felszabadulás biztosította működésének zavartalanságát. Új korszak kezdődhetett a szimbólummá nőtt Munkásotthonban. S hamarosan jelentkeztek a *dr. Ujj József* vezette munkásdalkör tagjai és rövid idő múlva mint vegyeskórus ünnepelhették, *Szőke Tibor* vezetésével működésük 40. évfordulóját.

A harcokban szétszóródott fúvószenekart *Dömötör Lajos* tanár, kiváló fuvolaművész szervezte újjá. Elindítója volt annak a szépen fejlődő zenei életnek, melyet oly sokszor példaképül állított a kritika a széles közönség elé.

1945 tavaszán megalakult a képzőművészeti szakkör. Várakozáson felüli volt az érdeklődés a munkásság körében. Az ország legnevesebb festőit hívták meg az új munkás-művészeti kollektíva élére. *Ék Sándor, Mikus Sándor, Szentgyörgyi Kornél* vonzották a tehetséges amatőr festőket.

1945-ben *Delly Rózsi* első színpadi szereplését tapsolta meg a Munkásotthon közönsége: koncert-előadásban Gertrudot énekelt. Talán érthető, ha a kiváló Wagner énekesnő időnként szívesen énekel üzemeinkben és hangversenyeinken. Tavaly a Bayreuthi Játékok vendégeként egy interjúban boldogan utalt csepeli emlékére.

Műkedvelőink nem azzal a céllal festettek, énekeltek, színjátszottak, hogy hivatásos művészek legyenek, de elsajátították a művészetek mesterségbeli tudását. Egyedülálló műkedvelőgárdát nevelt a Táncsics Mihály utcai szerény Munkásotthon. Meleg szeretettel gondolunk azok neveire, akiket valósággal elragadtak együtteseink köréből: *Zsurzs Évára, Suka Sándorra, Holló Eszterre, Dicker Ferencre és Molnár Mihályra.* És megbecsüléssel kell gondolnunk azokra is, akik az elmúlt húsz esztendőben páratlan szorgalommal szolgálták az öntevékeny munkásszínjátszás ügyét. *Dicker Lajos, Gáspár Margit, Csondor Ferenc, Bakos Manyi, Zsuffa Ildikó, Szabó Ferenc, Nyuli Béla, Pintye János, Kertész Zsuzsa, Halmai János* és sokan mások méltán megérdemelték a szocialista kultúráért kifejtett tevékenységükért az elismerést.

Mester Jenő

(Folytatjuk)

17 órától, Béke tér 9.

komplett a bútor, ételekkel XX., To- u. 12. Meg- órától.

fényerejű távcső 16x50- bőrtokban, egy Alba televízió ki- an állapot- ladó. XXI., u. 23. I. 16.

350 kcm-es e motorke- egy Blau- utórádió, ko- nával, vala- gy HIM mo- T.: 271—465. után.

apotban le- es Spartak olcsón el- XI., Petőfi. Üh Lajos.

500 kcm- kocsis mo- tpár olcsón XXI., Csó- 8. Deme.

200 kcm- ítós robogó. 16 órától, Vass Gere- d.

jókarban Berva mo- egtek.: egész XI., Jupiter 2.

100 kcm- pesség mo- pár jó ál- eladó. Késmárki u. rától.

Panni mo- felszerelt be- Érdeklőd-

26, házfelügyelőnél.

Eladók: Pannónia oldalkocsis motorkerékpár, 1 versenykerékpár és egy japán zsebrádió, kitűnő állapotban. XXI., Rákosi Endre u. 80.

Eladó 8600 kilométert futott Csepel Danuvia motorkerékpár bőrnyeregel, kilométerórával, 5000 forintért. XXI., Arany János u. 20. Sági.

Eladó jókarban levő Berva kismotor, piros színben. Halásztelek, Diófasor 55.

Kétszemélyes Panni robogó kifogástalan állapotban sürgősen eladó. Megtek.: mindennap, 17 órától. XXI., Királyerdő u. 126.

Kitűnő állapotban levő 250 kcm-es MZ motorkerékpár és egy 96 basszusos Hohner tangóharmonika eladó. XXI., Rákóczi u. 160.

Eladó jókarban levő Pannónia motorkerékpár oldalkocsival és egy komplett új horgászfelszerelés. XXI., Rákosi Endre u. 95.

Sürgősen eladó jó állapotban levő 250 kcm-es Jawa motorkerékpár. XXI., Tanácsház u. 35.

Jó állapotban levő 407-es típusú Moszkvics személygépkocsi eladó. Megtekinthető: XXI., Völgy u. 12. I. e. III. 4.

Ahol asszonyok vannak, o
Józsefné, a CSESZÜ erőá

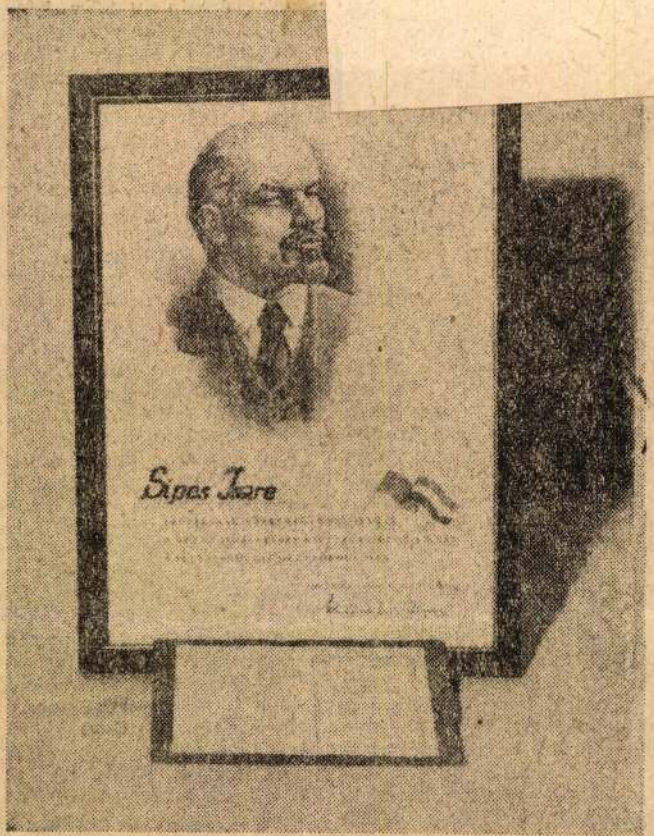

Az emléklap.

CSEPEL

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1960 MÁR 23

MAGYAR NEMZET

Kasszem miniszterelnök védnöksége alatt magyar grafikai kiállítás nyílik április 1-jén Bagdadban. Erre az alkalomra az Iraki Köztársaságba érkezett Ék Sándor festőművész és Horváth Tibor, a Hopp Ferenc Keletázsiai Művészeti Múzeum igazgatója.

x

gyén eltar-
llalom, bu-
sért. Zsó-
ós, Hosszú

Alvinci úton kettőszo-
bás, komfortos fél ház-
rész 130 000; Csillag-
hegyen, állomás köze-
lében kettőszobás, zárt-

költözéss
sű, elől
rű, mas
közmüve
egészber

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTULI NAPLÓ
1960 MÁR 23.

117

Magyar grafikai kiállítás Irakban

Bagdad (MTI). Kasszem miniszterelnök védnöksége alatt magyar grafikai kiállítás nyílik április 1-én az Iraki Köztársaságban. Erre az alkalomra Magyarországból Bagdadba érkezett Ék Sándor festőművész és Horváth Tibor, a Hopp Ferenc Keletázsiai Művészeti Múzeum igazgatója. A kiállítás két hétig lesz nyitva.

ban a világról, milyen az ég
és a Föld mechanikája, hogyan
ment végbe a földgolyó kiala-
kulása, milyen korszakalkotó
felfedezések történtek a XIX.
században. Ezeknek az előadá-
soknak szerves folytatása volt
a tudományról és a forradal-
miságról elhangzott március
17-i előadás.

Dr. Szalay Józsefné, a Mun-
kásakadémia hallgatóinak egyi

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1960 MÁR 23
PESTMEGYEI HIRLAP

117

MAGYAR GRAFIKAI KIÁLLÍTÁS IRAKBAN

Kasszem miniszterelnök védnöksége alatt magyar grafikai kiállítás nyílik április 1-én Bagdadban. Ez az első magyar képzőművészeti kiállítás az Iraki Köztársaságban. Erre az alkalomra Magyarországból Bagdadba érkezett Ék Sándor festőművész és Horváth Tibor, valamint Hopp Ferenc, a Keletázsiai Művészeti Múzeum igazgatója. A kiállítás két hétig lesz nyitva.

van, bár a spanyol
hivatalosan csupán
ismer el. Mint a
hozzáfűzi, ezenkívü
kétmillió spanyol m
hát az iparban és a
delemben foglalkozta
kások egynegyede
25—30 százalékkal k
mint 1959-ben.

tozik, s a Reuter tudósítójá-

Az angol közvéleményt megdöbbentette

Ek Sándor
festő

M.D.K

Az Ernst Museumban levő
kiállításon résztvett.

Szigeti Zsuzsa: Egy kiállítás és „háttere"
(Művészet, 1963. január – 38 lap

Ék Sándor, festő

MDk

* Kortársban grafikája jelent meg.

–: Megjelent a Kortárs legújabb száma

8.l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. jún. 12.

04

Ék Sándor, festő

MDG

B. Jefimov szovjet karikaturista, Ék Sándor barátja, meglátogatta a magyar festőt.

—: Eseményekről – Képekben 1.

ESTI HIRLAP

Szp. 1961. jún. 29.

MDK

Ék Sándor festő

Nagy T: Az I. M. Képzőm.kiáll.portrékópei.
Kis Ujság 1950. aug.25. 4.l.

MDK

Ék Sándor 19o2--

Komszomolok a frontra indulnak, kr.

Szoldatszkaja Pravda a lövészárokban, szén

Lovasok, szén

Táj bárányokkal, szén

Kisplaszt.

Ernst Muz. M. Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954. szept.

26 l.

Ék Sándor MDK

Szovjet lovasok az ellenségtől felgyujtott faluban, repr.

Ernst Muz. M.Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954. szept.

Ék. Sándor
festő

M.D.K.

Budapest felszabadulása,
1945. február 13 (rajz)

Élet és Irodalom, 1963. február 16 – 2 lap

Ék Sándor festő M.D.K.

Kossuth-dijas , érdemes művész

60. születésnapja alkalmából A Munka Érdemrend kitüntetést kapta.

Kitüntetések

Pest megyei Hirlap 1962. szeptember 1. 3.1.

Ék Sándor

Tanulmány.

Rajz, reprodukció.

Valóság, 1960. 5. sz. 92. l.

Ék Sándor, festő MDK

Beszélgetés a festővel, aki
részt vett a felszabadító harcokban.

T. J.: Plakátragasztás géppuskatűzben 10

NÉPSZABADSÁG bp. 1965. febr. 13.

Ék Sándor festő M. . .

Emigrációs éveit nagyrészt a Szovjetunióban töltötte. Mint a felszabaditó hadsereg tisztje érkezett Ma gyarországra

Ék Sándor kiállitást rendeznek Moszkvában

Magyar Nemzet 1965. március 10. 4.1.

MDK.

Ék Sándor

Müvészetének általános méltatása

Szocialista Müvészetért 1965 ápr. lap -

Ék Sándor
festő

M.D.K

Varró nő
Moszkvai éjszaka
Kurázsi mama (illusztráció } repro

Kovács Gyula: Ék Sándor művészete
Művészet, 1965. április – 25 lap

Ék Sándor festő

M.D.K.

Vanyuska (Könyv-illusztráció) (repro)

A borító hátlapján
Művészet, 1965. április. -

M.D.K.

Ék Sándor
festő

Gyűjteményes kiállítása volt, 1948 ban
1952-ben, 1962-ben. – Plázatokat
készít, illusztrációkat rajzol. Tudjejev:
Különös történetek, Solohov: Emberi sors,
Gajdar: Iskola, Brecht: Kurarsi mama
műveit illusztrálja

Kovács Gyula: Ék Sándor művészete
Művészet, 1965. április – 25 lap

M.D.K.

Ék Sándor
festő

Festményekben örökítette meg a
felszabadulás kiemelkedő eseményeit.
Budapest ostromának befejezését,
a Vörös Hadsereg salgótarjáni felvo-
nulását. És megörökítette a nagy-
szebeni csatát is. Ez a triptichon „Ma-
gyarország kiemelkedő történelmi ese-
ményei címet kaphatná.

Kovács Gyula: Ék Sándor művészete
Művészet, 1965. április – 25 lap

Éh Sándor
festő

M.D.K.

Virágcsendéletet is fest műtermét
dészíti ez a képe, ugyancsak műter-
mének dísze a „Balett az erdőben"
-cimű mű. A művész a képzőmű-
vészeti főiskola tanára.

Kovács Gyula: Éh Sándor művészete
Művészet, 1965. április – 25 lap.

Ék Sándor festő

17.D.U.

1933-ban a fasizmus üldözése elől Németországból a Szovjetunió-ba menekül. A Bildende Kunst három izben tanulmányban mél-tatta Alex Keil - Ék Sándor művé-szetét.

Kovács Gyula: Ék Sándor művészete
Művészet, 1965. április - 25 lap

M.D.P

Ék Sándor
festő

1933-ban Moszkvában Tüz ko
Lenin nélkül "pályázat" első díját
nyeri el. A Szovjetunióban kétszer
volt gyüjteményes kiállítása.

Bodás Gyula: Ék Sándor művészete
Művészet, 1965. április - 25 lap

M.D.K.

Ék Sándor

festő

1945-ben készült plakátja „Saját barlangjában végeznünk a fasiszta fenevaddal!" — 1919-ben rajza jelent meg az „Ifjú Proletár" című forradalmi lapban.

Idvardos Gyula: Ék Sándor művészete

Művészet, 1965. április - 25 lap.

Ék Sándor

festő

M.D.K.

A Tanácsköztársaság alatt Uitz Béla képzőművészeti tanműhelyében tanul. Majd Európában bujdosik. Alex Keil nevén rajzol Berlinben és 1925 ben egyik megalapítója a Német Forradalmár képzőművészek szövetségének.

Kovács Gyula: Ék Sándor művészete

Művészet, 1965. április - 25 lap -

Ék Sándor

28 éri számüzetés után mind a novjet hadsereg fintje tért haza. Kezdetben az Uj Szó-ban rajzol karikatúrákat

Nejmüvelés. 1965, 4 m., 36 old.

Ék Sándor, festő M Dh

A megnyitón méltatta Atl Leskoschek munkásságát.

– : Atl Leskoschek osztrák festőmű-vész kiállítása 9

NÉPSZABADSÁG bp. 1965. márc. 28.

Ék Sándor MDK

Szerepelt a III. szegedi nyári tárlaton /Móra Ferenc Muzeum/.

L.F.: Egy országos hirű nyár szegedi tárlat.
TISZATÁJ. 1962. szept.

Ék Sándor MDK

Kiállitott a szept 29-én, a fegyveres erők napján nyilt képzőművészeti kiállitáson.

"Munkásőrök"

(németh): Épitjük, védjük szép hazánkat.
Kiállitás az Ernst Muzeumban
VÖRÖS CSILLAG 1962. okt. 3.

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1960 MÁR 23.

Magyar grafikai kiállítás Irakban

117

Bagdad, március 22. (MTI) *Kasszem* miniszterelnök védnöksége alatt magyar grafikai kiállítás nyílik április 1-én Bagdadban. Ez az első magyar képzőművészeti kiállítás az Iraki Köztársaságban. A Szépművészeti Intézet dékánjának vezetésével külön bizottságot alakítottak a kiállítás megrendezésére. Erre az alkalomra Magyarországról Bagdadba érkezett *Ék Sándor* festőművész és *Horváth Tibor*, a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum igazgatója. A kiállítás két hétig lesz nyitva.

azzal, hogy *korlátozná a gyakran feszültség kirobbanásához vezető akciókat.*

Mexikó képviselője ugyancsak a 12 mérföld kiterjedésű területi felségvizek elfogadását javasolta. Kuba képviselője hangoztatta, hogy az értekezlet legfontosabb feladata a területi felségvizekhez

MDK

Ék Sándor

Olvasztár 1954 szén Begyűjt. Min. tul.
Hősök tere 1954 szén Művész tul.
A szovjet parlamenterek meggyilkolása 1952 szén OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok. Kiállított művek jegyzéke. 16.1.

MDK

Ek Sándor

Szovjet lovasok	1952	szén	OSZM tul.
Magános fa	1954	szén	OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 16.1.

MDK

Ék Sándor

Szovjet lovasok,1954. c.kép repr.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.Kat.

MDK

Ék Sándor festő

Munkás-képzőművészeti kiáll. Csepelen. Szabad Nép, 1949. okt. 14.

MDK

Êk Sándor
Kossuth- és Munkácsy-dijas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze.

Résztvett az Ernst Múzeumban rend. Plakatművészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll. 1953. Kat.

Ék Sándor, festő

MTI

Kiállítása lesz a Szovjetunióban

– : Képzőművészeink alkotásai 27 külföldi Kiállításon 8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. jún. 27.

Ék Sándor

festő

M.D.K

Csók Istvánt a bunkerből

Ék Sándor tanítogatta föl

Dutka Mária: Mindenütt magyarul festett

Nők Lapja, 1965. febr. 20 – 11 kep.

M. N. K.

Ch. Schuler
Lyon

Ecole Normale de Musique de Paris
Cours de Piano

Mlle Marie-Louise Boulanger
Cours de Piano, Solfège, Harmonie, Accompagnement, Lecture à vue
Classe de Piano : Lundi, Mardi, Jeudi, Samedi de 11 h. à 1 h.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

NÉPSZABADSÁG
1962 SZEP 16

/1024

ÉK SÁNDOR MŰCSARNOKI KIÁLLITÁSÁRÓL:
BAGDADI UTCA. SZÉN-SZINES KRÉTARAJZ, 1960.

Az

Három mesét
ki-ki azt vála
neki a legkedve

ELSŐ MESE. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy író, úgy hívták: Ifjúíró. Ugyes író volt Ifjúíró, gyors, könnyed, szórakoztató, szerették is az olvasók. Ő pedig a jó témát szerette, kiváltképp az erkölcsi történeteket. „Az erkölcsre direkt pali vagyok — mondogatta baráti körben —, mármint az új erkölcsre. Irtó birom, amikor nekimegy a réginek: dirr-durr bele és zutty!", amely mondása némi módosítással meg is jelent az egyik irodalmi lapban: „Hitvallásom az új erkölcsiség és új drámaiság!", alatta Ifjúíró fényképe, amint szuperintellektuálisan a távolba réved.

Ifjúíró egy napon nagyon elkeseredett. Addig-addig sóhajtozott, mígnem Jóságos Tündér megjelent és mosolyogva megkérdezte:

— Mi bajod van, Ifjúíró, miért lógatod a tollad?

— Nincs témáhám... — válaszolt Ifjúíró és már zokogott.

— Ezen ugyan könnyen segíthetünk — szólt Jóságos Tündér, és a jóságtól arcára fagyott a permanens mosoly. — Eriggy, fiam, az életbe, az élet sűrűjébe, találsz ott témát, akármilyet!

Igy aztán elváltak. Fürge Riporter balra ment, és kiadta a saját történetét kötetben, Ifjúíró pedig jobbra ment, és ő is megjelentette Fürge Riporter témáját egy folyóiratban, a saját nevében és felvette a pénzt érte. Az olvasók pedig csodálkoztak. Egyrészt, mert jól írta meg Ifjúíró Fürge Riporter témáját, ügyesen és kellemesen, másrészt mert nem hitték volna, hogy ilyesmi lehetséges.

— Lehet... nem lehet... — vonogatta vállát Ifjúíró a baráti körben —, erkölcsi témának nem állhatok ellen. Mert direkt pali vagyok az erkölcsre. Mármint az új erkölcsre...

MÁSODIK MESE. Teltek, múltak a napok, és minthogy Ifjúírónak ismét elfogyott a témája meg az erkölcse, Jóságos Tündér tanácsára újra bement az élet sűrűjébe.

— Téma, téma, kicsi téma — dalolta megpillantva a témát, amely a földön hevert.

— Kicsi, de az enyém — szólt szerényen Nyájas Riporter —, én leltem meg, én tártam fel, én harcoltam érte, én írtam meg itt az én újságomban, alatta a nevem.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

Ék Sándor

1962 SZEP 20

1021

Magyar képzőművészeti kiállítás Berlinben

Berlin, szeptember 19.

Berlinben, az Unter den Lindenen levő „Művészeti Pavilonban" impozáns magyar művészeti kiállítás nyílt meg, amely a magyar művészet reprezentatív alkotásait tárja a német főváros lakói elé. A kiállítás termeit igen sok berlini kereste fel már eddig is.

Ék Sándor grafikája — Néger fiatal, galambbal —, valamint Kurucz „Női fej"-e aratta a legnagyobb tetszést. Mindkét alkotás csaknem valamennyi nagy berlini lapban megjelent.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

1962 OKT 4

PESTI MŰSOR

1962 OKT 4

[illegible]OK (XIV., Dózsa György út [illegible]-ig: **Ék Sándor** Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása. Nyitva: hétfő kivételével 11—19 óráig.

[illegible]AKSZERVEZETEK KULTURÁLIS OTT-

[illegible]ember 29. [illegible]ából 4-ig

[K [illegible]
1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor
Kóbel
1962 OKT 2

Tárlatvezető

ÉK SÁNDOR KIÁLLÍTÁSA

Nemrégen nyílt meg a Műcsarnokban Ék Sándor, Kossuth-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének gyűjteményes kiállítása.

Grafikája, valamint olajfestészete mesteri rajztudásról ad tanúbizonyságot. Még ifjú korában, midőn rajzolni tanult mestere, a rég elhúnyt Nemes Lampérth azt mondotta: „Mit korrigáljak én magának, hiszen maga gyerekem mester lesz". Lampérth elismerő szavai sok erőt adtak a művésznek élete további időszakában is. Ő azonban tudta, hogy még nehéz út áll előtte művészetének kifejlesztésében.

Az ő művészeti hitvallása az, hogy a művészet töltse be társadalomalakító szerepét, vállalja magára a forradalmi munkásmozgalom érdekeinek megfelelő eszmei pártosságot és a tartalmi mondanivaló elsődlegességét az alkotómunka folyamatában. Szem előtt tartja Leninnek egyszerű intelmét, mely szerint ne forduljunk el attól, ami a fejlődés kiindulópontja lehet, csupán azért, mert „régi" és ne hajoljunk meg az új előtt, mint valami istenség előtt csak azért, mert „új". Csak így érhette el, hogy ne mindenáron való eredetiség hajhászásából keresse az újat, bár jól tudta, hogy az eredetiség a művészetben jelentős érték.

Elindulása 1919-ben volt. Egész későbbi életének útját a Tanácsköztársaság léte szabta meg. Huszonöt évig emigrációban élt. Kapcsolata a nemzetközi munkásmozgalommal, rányomta bélyegét egész művészetére. 1944-ben a fasizmus ellen harcoló szovjet hadsereg soraiban tért haza. Plakátjain, a fasizmus, hitlerizmus ellen szólítja harcba a tömegeket. Kiváló grafikus. Ezt bizonyítják számos illusztrációi, melyeket különböző regényekhez készített.

Rajzai, akvarelljei közül sok a Nemzeti Galéria tulajdona. Kedves rajzai: az olvasó kislány, papírcsákós kisfiú portréja. Olajfestményei közül kiemelem a „Hazatérők" 1956-ból és a „Téli táj" című 1954-ből. Az olvasó nő 1957-ből különösen mesteri kézre vall.

Nagyméretű olajképe: Lenin és Szamuely találkozása Szép vállalkozása egy 1848-as időket megelevenítő képe, Bem és Petőfi az 1848-as háborúban. Látszik, hogy komoly előtanulmányok után látott napvilágot képe. Rézkarcai közül megkapó az „Árván maradt" című kép. Érdekesek az orientális témájú képei is. Ilyen például a „Bagdadi utca" szénrajza, valamint a „Bagdadi utcagyerekek" című.

A kiállítást már csak azért is érdemes megnézni, mert a képek felelevenítik a második világháború eseményeit, az ellenség galárd viselkedését, mint például a szovjet parlamenterek meggyilkolását és tanulságul szolgálnak, hogy a harcot a békéért egy percig sem szabad abbahagyni.

Edelényi Aladár

A tmk III-... ...meth István lakatos.

— Szeretném magam továbbképezni, jobb munkamód-... ...sabb termelés érdekében. Elő-re ösztönöznek a tanulásra azok az új ismeretek, amiről majd hallani fogunk.

A villanyszerelőműhelyben Molnár Árpáddal beszélgettünk. Ő úgylátszik abba sem akarja hagyni a tanulást egyhamar: júniusban végzett, s máris jelentkezett esti gimnáziumba, itt a gyárban pedig a tanfolyamra.

— Elég rossz tanuló voltam az általános iskolában, s az ipari tanulós években jött meg a kedvem a tanuláshoz. Sok könyvet kell még kiolvasnom ahhoz, hogy elérjem célomat, egyetemre jussak —, halljuk a fiatalembertől.

Hármat mutattunk be gyárunk fiataljai közül, akik valamennyien érzik annak a szükségét, hogy tanuljanak, előbbre jussanak az ismeretek rengetegében. **(győry)**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ék Sándor
NÉPSZAVA
1962 SZEP 9

1/1021

ÉK SÁNDOR
gyűjteményes kiállítása

A hatvanadik születésnapját ünneplő Ék Sándor nagyszabású gyűjteményes kiállítása nyílt meg a napokban a Műcsarnok összes termeiben. A tiszteletre méltó életmű a már korán társadalmi hivatásra ébredt ember, a párt célkitűzéseiért mindig harcra kész művész küzdelmes útjáról vall.

Az 1919-es évszámot viselő rajzok és képek — a Proletár Képzőművész Tanműhelyben készült tanulmányok — a szinte még gyerekember első lépései a művészet területén, de tudjuk, hogy a lakatostanonc-évek öntudatra ébresztő harcai állanak mögöttük, s hogy azért küzdött olyan szívósan a kifejezés eszközeiért, hogy a valóságos fegyverek mellett a művészet fegyvereivel is rendelkezzék a Tanácsköztársaság védelmében.

A következő rajzok és plakátok már az emigrációba kényszerült művész munkái. A weimari Németország munkásait hívják fel május elsejei tüntetésekre, sztrájkokra, választási harcra, metsző élű karikatúrái pedig az egyre félelmetesebben szervezkedő fasizmusról rántják le a leplet. Tömörek, lényegretörőek ezek a rajzok, elárulják, hogy a mindennapi harc feladatai állították újabb és újabb próba elé a mesterség eszközeivel most már biztosan bánó művészt. Vannak közöttük olyan kivételesen nagyhatású, mint a »*Nem történhet így!*« puskacsövekkel szembenálló munkásfigurája. Néhány teremmel távolabb újból láthatjuk ugyanazt az erőteljes alkatot, ugyanazt a védőn kiterjesztett kart — itt azonban nem keserű elszántságot, hanem magabiztos derűt fejez ki a szembenéző munkásalak és amit véd, nem a sztrájkoló gyár, hanem a szocializmus akkor még egyetlen országa, a Szovjetunió. Itt talált új otthonra a német fasizmus felülkerekedésekor Ék Sándor is.

Grafikáiról leolvasható, hogy a nyugodtabb alkotói feltételek között is fáradhatatlanul kereste a politikai harc sűrűjét. Plakátjai Lenin emlékét idézték, a Sztahanov-mozgalom mellett lelkesítettek, a spanyol szabadságharcot éltették, karikatúrái hol a Népszövetséget vették célba, hol a németországi emlékeket felidézve figyelmeztettek a fasiszta háború előrevetítődő veszélyére. Új utakkal is kísérletezett ekkor — nem közvetlenül mozgalmi célzatú rajzkompozíciókkal és olajfestményekkel (a Don-menet nagy létesítményei, a »*Munkásnő arcképe*« stb.) — a közvetlen kifejezés igénye és elsőrendűen tematikus érdeklődése azonban ezeknek a feladatoknak megoldásakor sem ragadta el a formakísérletek, a stíluskeresés útvesztőjébe.

A második világháború kitörésekor ismét elsősorban a frissen reagáló, nagy tapasztalatú, harcos művész-propagandistára volt szükség. Ék Sándor ekkor is helytállt. A karikatúrák tapasztalatait értékesítő, maró szatírájú plakátjai közül a »*Saját barlangjában végzünk a fasiszta fenevaddal!*« és »*A fasiszta fenevad nem menekülhet!*« hirdette elsőnek a felszabadult Budapest házfalain a Vörös Hadsereg győzelmét, melynek soraiban maga a művész is hazaérkezett.

Az újjáépítés, a belső reakció elleni harc éveiben már a magyar párt soraiban küzdött plakátjaival, gúnyrajzaival. Ék Sándor ma elismert, nagyrabecsült művész. Ha végigtekintünk az újabb dátumot viselő művek hosszú során, a témák és műfajok minden eddiginél nagyobb változatossága bizonyság rá, hogy a lehetőségekkel egyenlő mértékben növekszik alkotókedve, s életének hetedik évtizedében minden bizonnyal még sok sikeres alkotással gazdagítja képzőművészetünket.

Havas Lujza

...ik a szocia...izmust?

...b bölcsen
...cializmust
...egtöbbször
mondatra,
...a termelés
az etikai

...t, hogy a
...gy minden
...termelés,
...g növeke-
...zik a fent
...allunk kü-
...ehet a vul-
...mi mindig

...ejlik, hogy
...si nézeteit
termelés-
...csönhatás-
...rmák nem
Nem, ezt
...ntartással
...a lényege
— a kö-
...a szocia-
egyszer-
...nak adva.

...t kell ezt
...i vezetők

nincsen többé erkölcsi alapja megkövetelni a jót és elítélni a rosszat.

Egy példa. A Szolnok megyei Tejipari Vállalat nemrégiben leváltott vezetője mértéktelenül ivott és botrányos magánéletet folytatott. A vállalat karcagi telepvezetője (aki azóta börtönbe került) felhasználta az igazgatónak ezeket a gyengéit, maga is hasonló módon élt, amit azzal tetézett, hogy még sikkasztott és okiratot is hamisított. Az igazgató mindezt nem merte leleplezni, mert attól tartott, hogy napfényre kerülnek saját botlásai is. S most, hogy ezeket a jelenségeket felszámolták és megtörténnek a felelősségrevonások — meglátogatott bennünket a karcagi telep egyik volt dolgozója, aki ellen szintén bűnvádi eljárás folyik. Ez a munkás így érvelt: *»Most nagyon sokunkat vonnak felelősségre, pedig apróbb vétségeket követtünk el, mint a telepvezető...«*

EGYETLEN PÉLDA NYOMÁN valóságos láncreakció! Persze semmiképpen sem általánosítható, hiszen rendkívüli, egyedi eset, de szemléltetésnek megfelel. Egy igazgató megszegte a szocialista erkölcs íratlan törvényeit, s ezzel a törvénytelenségek és visszaélések valóságos lavináját szabadította útjára, amely magával sodort olyan embereket is, akik addig becsületes életet éltek. Nyilvánvaló — akár felelősségre vonható büntetőjogilag, akár nem — csak szégyenkezve, lehajtott fejjel állhat a munkások és a munkások családtagjai; feleségek, édesanyák, gyermekek előtt.

A felelős állami, gazdasági vezetők a maguk posztján mindig egy kicsit *»kormánymegbízottak«* is. Hiszen bármennyire is országos feladat a szocializmus építése, »globális szocializmus« nincs. *Az új társadalom megteremtésének folyamata minden gyárban, minden műhelyben, minden trösztnél külön harc*, külön küzdelem kérdése, s ezt a harcot *a helyi vezetőknek kell irányítaniuk.* Másrészt az egyszerű emberek nemcsak a terveken, a nagy célkitűzéseken, a növekvő életszínvonalon mérik a kormány politikáját, hanem a helyi vezetők, az országos politika helyi képviselőinek magatartásán is. Ezért — sok más egyéb mellett — határozottan szükséges, hogy a legcsekélyebb ellentmondás se legyen valamelyik vezető szavai és cselekedetei között.

Talán valami külön erkölcsöket ír elő a szocializmus a vezetők számára? Erről szó sincsen! Nem kívánunk aszketizmust senkitől, de bizonyos fajta puritánságot a magánéletben, a társadalmi tulajdon tiszteletben tartásában mindenkitől megkövetelünk. Ehhez pedig az kell, hogy elsősorban a vezető tegyen eleget e kívánalmaknak, különben minden követelés hatástalannak bizonyul a vezetettek iránt. Ha egy karbantartó műhely vezetője a *saját céljaira* »fusiztat« valamit, akkor nem lehet azon csodálkozni, ha egy *beosztottja* is ilyesmit csinál. Ha egy gyárrészlegvezető a kelleténél többet iszik, aligha állíthat ilyesmi miatt fegyelmi elé egy munkást. A sor tovább folytatható. De itt nyilvánvalóan nem arról van szó, hogy a vezetők számára valami külön erkölcsöt szab a társadalom, hiszen a munkásosztály legjobbjai — és tegyük hozzá: vezetőink túlnyomó többsége — már nagyon régóta a szocialista erkölcsi normák alapján, nem aszkéta módjára, de *hozzáférhetetlenül tisztán él és dolgozik.*

A BORT IVÓ ÉS VIZET PRÉDIKÁLÓ személyeket mindig elítélte a közvélemény. De ebben az összefüggésben sokkal súlyosabbnak kell lennie az ítéletnek, mert aki adott esetben tesz ilyesmit, az nem akármit, hanem *a szocialista erkölcsöt próbálja lejáratni az emberek szemében.* Az pedig nagyon kockázatos dolog, mert a munkások, a dolgozók nem a szocialista erkölcstől fordulnak el, hanem előbb, vagy utóbb attól, aki ilyesfajta »Janus-arccal« próbál járki-kelni közöttük. Ebben a kérdésben népünk nem tűr semmiféle farizeuskodást, mert tudja: a szocialista erkölcs szorosan összefügg magának a szocializmusnak teljes felépítésével.

Fodor Gábor

---

ben számok és vonalak szikráztak, néha egy géprészlet tűnt elő a kavargásból, mint a köszörű szikrazuhatagában a formálódó szerszám. Mozdulatlanul hevert, hogy ne zavarja az asszonyt, de a beteg asszony is álmatlan volt, megérezte a csöndes emberben azt a mély, néma örvényt, felkönyökölt az ágyon és szeliden megszólalt:

— Menj haza, Tibor! Menj és tanulj, addig úgy se nyugszol meg.

Az asszony akkor mondta ki először és utoljára ezt a szót:

— Tanulj!

A számvetés — látom —, csak morzsákat gyűjt, részletek röppennek fel s kihunynak, mint a jánosbogár fénye, sehogysem akar összeállni az egész. Nincs is nehezebb, mint összerakni az elmúlt éveket. De minek is?... Hiszen ebben a történetben a porszemek szépek, az emberi akarat apró szikrái, amelyekből összeáll egy fényes ív, melyen az ember a magasba lendül.

Zsonganak a méhek, szeliden érik a táj s a színes kertben egy friss, fiatal, büszke férfi kísér a léckapuig, egy fiatal mérnök, aki augusztusban múlt negyvenhét éves...

Baróti Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

VAS NÉPE

1962 SZEP - 1

1021

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége elismeréséül 60. születésnapja alkalmából Révész Géza rendkívüli és meghatalmazott nagykövetnek, a Magyar Népköztársaság moszkvai nagykövetének a Munka Vörös Zászló érdemrendje kitüntetést adományozta. A kitüntetést Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke nyújtotta át.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége, valamint kiváló művészi munkássága elismeréséül 60. születésnapja alkalmából Ék Sándor Kossuth-díjas festőművésznek a Magyar Népköztársaság Érdemes művészének a Munka érdemrend kitüntetést adományozta.

ADÁS-VÉTEL

GYÓGYTEÁK HORVÁTH BIÁBAN kaphatók. Kossuth 15. szám.

SPARTAK 445-ös eladó. Megt Szombathely, Nagykar u. terházy.

KIFOGÁSTALAN állapotban lévő 445-ös Skoda sürgősen eladó. Megtekinthető Szombathely, Körmendi u. 44. alatt du. 4—7-ig. (3709)

125-ös Csepel motorkerékpár eladó. Szombathely, Pataki István u. 26. (3710)

SKODA Oktávia Super, keveset használt, kifogástalan állapotban eladó. Tóth József, Izsákfa Veszprém megye. (3736)

bathely, Mark Károly u. 1. Hujbérákhez kérem leadni. (3722)

ÁLLÁS

FAFŰRÉSZELÉST vállalok vidéken is. 38 cm-es kapun közlekedem. Simon István, bérfűrészelő. Szombathely, Vörösvár u. 4. (Takarógyárnál). Telefon: 10-53. (3779)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ék Sándor
NÉPSZABADSÁG
1962 SZEP 14
1021

Ék Sándor kiállításáról

Alighogy a pesti oldal felszabadult, megtudtam, hogy a szovjet városparancsnokság Vilma királynő úti helyiségében magyar nyelvű forradalmi iratokat lehet kapni. Elmentem. Az őr egy szemüveges, alacsony termetű szovjet tiszthez irányított, aki legnagyobb meglepetésemre éppen úgy tudott magyarul, akárcsak én. Egy nagy csomó könyvet adott — a moszkvai Idegennyelvű Kiadó kiadványaiból —, aztán meghívott a szobájába egy kávéra. Meglepve álltam meg az ajtóban. Festőállvány, rajztáblák, vázlatok mindenfelé. *Ék Sándor* — mert ő volt a magyarul tudó tiszt — harc közben is festő maradt.

Az akkor látott hevenyészett vázlatok most itt vannak az ország első kiállítóterme, a Műcsarnok falán, gondosan kidolgozva, némelyik két-három vázlat után végső formájába öltöztetve. A hatvanéves Ék Sándor eddigi életművét mutatja be itt. Az első érzés, amely az embert elfogja, ha végigjárja a tágas termeket, a meglepetés, hogy ez a művész mennyi mindent átélt már. A töretlen kommunista harcos vall műveiben arról, amit legfontosabbnak látott a küzdelmes évek alatt. A vasmunkás-inasévek, az első világháború, a Tanácsköztársaság, a fehérterror, az emigráció, harc a német kommunisták soraiban Hitler ellen, menekülés a fasiszta Németországból, a szocialista építés esztendői a Szovjetunióban; aztán a Nagy Honvédő Háború, Hitler szétzúzása, fegyveres hazatérés, Magyarország felszabadítása. És az azóta vívott itthoni harcok: újjáépítés, ötéves tervek, ellenforradalom, újrakezdés... Ez a küzdelmes múlt és jelen egy termékeny művészember vásznaira és rajzlapjaira zsúfolódik. Nagy érdeme, hogy mindezt a nép, a haza, a pártmunkás szemével nézi, a harcos szívével éli át. Sose fut meg az ütközetből, és a leghevesebb vihar se mozdítja ki meggyőződéséből.

Éppen, mert ezek az évtizedek nem voltak kíméletesek a kommunizmus katonáihoz, és így Ék Sándorhoz sem, legtöbb rajzát, metszetét, festményét a harcos szenvedélye fűti át. Sok szeretettel és részvéttel ábrázolja a történelmi megrázkódtatások idején oly sokat szenvedő és nélkülöző népet, különösen a legfájdalmasabb áldozatokat, a gyerekeket. Az *Evakuált kislány*, a *Bagdadi utcagyerekek*, a *Megvert tanonc*, az ellenforradalmakban kivégzettek még a semleges nézőben is mély részvétet keltenek, ugyanazt az érzést, amelyet Ék Sándorban ébresztettek, amikor rögös útján összetalálkozott velük. Testvéri szeretettel beszél a forradalmak és az igazságos háborúk katonáiról, és gyűlölettel az ellenforradalmi tisztekről, a fasiszta seregekről és azok elvetemült irányítóiról. Kevés alkotónak jutott valaha is osztályrészül, hogy ilyen viharos kort ennyi pártos igazságérzettel mutathasson be.

És mégis: kevés művész megítélésében találkozhatunk olyan szélsőségekkel, mint éppen Ék Sándoréban. „Nem lettem gyereken mester — így ír önmagáról —, annyira nem, hogy ma, túl az életem delén, amikor hivatalból is mesternek szólítanak, arról is vallomást tehetek, hogy több mint négy évtizedes pályám alatt nemegyszer kellett szembenéznem azzal, hogy legvégletesebben ítélték meg művészi munkámat." Kevés mai művészünk van, akinek képeit annyian ismerik, mint az övéit. Műveinek javát múzeumaink nem sokkal azok elkészülte után megvásárolták. Grafikáinak másolatai tíz- és tízezer példányban keltek el; sok párt-, tanács- és kultúrház falát díszítik. Egyes képei szinte elválaszthatatlanok a felszabadult Magyarország történetétől. Mostani kiállításának is jelentős közönségsikere van. S akadnak megint csak mások, akik részben vagy egészen tagadják művészi kvalitásait.

Ezeknek egy részéről nem érdemes beszélni. Azokról, akik pártossága, kommunista meggyőződése, témaválasztása, realizmusa miatt fordulnak szembe vele. Vannak azonban másféle bírálói is, akik éppen a kellő átélést, a forradalmi erőt hiányolják művészetének közelmúlt szakaszában.

Való igaz, hogy a negyvenes évek végén, az ötvenes évek első felében festett művei jelentős részben eltérnek egész életművétől. Ez időben festett képeire nemegyszer a valóság regisztrálása, a sematizmus, valamiféle új akadémizmus nyomta rá bélyegét. Művészi képzelőereje, humorérzéke mintha akkor kihalt volna belőle; alig találjuk nyomát annak a művésznek, aki korábban annyi érzelmi melegséggel szólt a szenvedő, egyszerű emberekről.

Valami művészetellenes, rossz értelemben vett önfegyelmezés kötözte le ekkor. A személyi kultusz viszonyai között is szolgálni akarta az ügyet, amely e életét feltette, de ez a szolgálat mindinkább eltérítette attól, ami művésszé tette: szenvedélyes forradalmiságától. Így lett Petőfijéből valamiféle szittya úrlovas és 1949-ben festett *Felszabadulás* című nagy olajképe sem tükrözi vissza a harcos Ék Sándor korábbi lelkesedését. Kincstári örvendezők, élettelen hősök mosolyognak le ránk a falról, nem azok a szeretetre méltó forradalmárok, akiket például a *Komszomolok indulása a frontra* vagy a *Vörös csütörtökben* megismertünk. Aki az ez időben rendezett országos kiállításokra emlékezik, tudja, hogy akkoriban ez volt a kordivat. Még fölényes rajzolni tudása is meg-megkopik ezekben az években. És egy művésznek nem mentség — ő nem is keres ilyent —, hogy a kor politikai torzulásai bukkannak ki akkori képein. Manapság elég elterjedt divat, hogy művészeink megtagadják ez időben készült képeiket. Ék Sándor mellett szól, hogy hibáikkal együtt is vállalja őket.

De miként minden kommunista a történelmi tapasztalatok alapján elemezte saját hibáit, hogy azokat többé ne követhesse el, ő is tettekkel szállt szembe ezzel az aránylag terméketlen hét-nyolc évvel. (Bár vissza-visszaesik régi hibájába, például a *Lenin találkozása Szamuelyvel* és a *Munkásőrök* című kevésbé sikerült olajfestmények esetében.)

Ujabb művei — köztük elsőnek a nagyon érdekes, a neokolonializmust leleplező iraki sorozat — ismét a régi forradalmárhangját visszanyerő kommunista művészt állítják elénk. Bizonyosak vagyunk benne, hogy Ék Sándor művészete, híven a nagy ügyhöz, amelynek mindig odaadó katonája volt, megújhodik és eddigi élete műve, amelyről ez a kiállítás emlékezetes képet nyújt, kiteljesedik.

Máté György

KÖZLEMÉNY

Tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, **hogy** Pogány Ede 79 éves korában elhunyt. Temetése szombaton (15-én) 3 órakor a Farkasréti temetőben.

ÁLLÁS

Bizalmas munkakörbe perfekt gyors-, gépírónőt felveszünk. „Bizalmas 655" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Kőműveseket, ácsokat, férfi és női **segédmunkásokat,** valamint kezdő **építész- és gépésztechnikust** felveszünk. XIII. ker. Lakáskarbantartó Ktsz. Budapest, XIII. Hegedüs Gy. utca 9.

A Fővárosi XII. kerületi Tanács VB Házkezelési Igazgatóság felvételre keres tervezőmérnököt, műszaki ellenőröket, technikusokat, építőipari képesítéssel, valamint a központi javítóműhelybe adminisztratív vezetőt. Jelentkezés: XII. ker. Böszörményi út 20—22. I. em. 101. sz. Munkaügy.

Szövetkezet tagként felvesz budapesti lakással rendelkező géplakatosokat, kovácsokat, továbbá vaskereskedői képesítéssel raktárost. Mosodai Gép és Kazánjavító Ktsz. Budapest, XIV. Kerepesi út 20.

Fiatal gyors- gépírónőt érettségivel felveszünk. Jelentkezés életrajzzal a főkönyvelőnél. Élelmezési Tervező Intézet. Budapest, IX., Zsil u. 3—5.

A Budapesti Közúti Üzemi Vállalat (Budapest, V., Veres Pálné u. 17.) vidéki munkahelyeire vontatóvezetői jogosítvánnyal rendelkező traktorvezetőt keres. Jelentkezési hely: a vállalat. Budapest, XVIII. Gyömrői út 93—95. sz. alatt levő géptelepe.

45 éves jó erőben levő férfi fizikai munkát vállalna egészségügyi intézménynél Budapesten. „Pest környéki 100 823" jeligére Felszabadulás téri hirdetőbe.

Intelligens idősebb nő ajánlkozik 1—2 gyermek gondozására bentlakással, kevés fizetést, jó bánásmódot kér. Cím: Balatonvilágos, Felső-telep 61. Barna Edéné.

Kisgépalkatrészek gyártásában jártas lakatosokat felveszünk. Bp. XIV. Ilka u. 2.

Esztergályosokat felvesz BOM Műszertechnikai Gyárrészlege, Bp. XIV. Nagy Lajos kir. u. 167.

Víz, központi fűtés és bádogos szak- és segédmunkásokat, valamint ipari tanulókat (budapesti lakosokat) budapesti munkahelyre felveszünk, szövetkezeti tagnak. Bádogos és Szerelőipari Ktsz. Bp. V. Arany János u. 18. Telefon: 142—406. 310—723.

Anyagkönyvelésben jártas adminisztrátort, [illegible]

Segédmunkásokat azonnali belépésre felvesz a Közúti Gépellátó Vállalat. Budapest, XIV. Jerney u. 58.

Azonnali felvételre keres Ktsz adminisztrációban jártas gép- és gyorsírásban perfekt dolgozót. Ajánlatot „Vezető mellé 627" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Textilműszerí gyártó Ktsz felvételre keres legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkező, jól képzett mechanikai műszerészeket. Cím: Bp. IV. Ujpest. Szabadkai utca 26.

Lakatosipari vállalat keres **technikusi képzettséggel** rendelkező **szerkesztőket, technológusokat,** valamint **műszaki ellenőröket.** (MEO) **Fizetés megegyezés szerint.** „Lakatosipari nagyvállalat 353" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Műszaki osztály vezetőt keresünk nagy gyakorlattal beruházás, mezőgazdasági kisgépek, szállítás, valamint karbantartáshoz értő szakember személyében. „Pesti nagyvállalat 101 039" jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

A Kábel- és Sodronykötélgyár azonnali belépésre felvesz budapesti vagy Budapest környéki lakással rendelkező férfi segédmunkásokat betanított gépmunkára. Jelentkezés minden nap a vállalat munkaügyi osztályán. Budapest, XI., Budafoki út 60.

A Magyar Pamutipar felvesz férfi és női segédmunkásokat, szövő, fonó, orsózó szakmunkásokat és 16 éven felüli leányokat szövő, fonó betanulónak. Budapestiek és Pest környéki bejárók jelentkezésnél előnyben részesülnek. Jelentkezés Budapest, IV. (Ujpest) Erkel utca 30. Munkaügyi osztály.

Szerkesztésben jártas gépészmérnököt, vegyészmérnököt, vegyészettechnikust és közgazdasági egyetemet végzett közgazdászt üzemszervezői beosztásba keresünk. „Élelmiszeripar 100 332" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Felveszünk férfi udvari segédmunkást és férfi anyagmozgatót. Május 1. Ruhagyár. Bp. VIII. Elnök u. 1. Munkaerőgazdálkodás.

Bőrdíszműves szakmunkásokat bentlakó dolgozókat felveszünk. Jelentkezés: Föv. I. Kézműipari Vállalat, Budapest I., Fő u. 6. sz.

Jól főző, önálló, minden tekintetben megbízható házvezetőnőt keresek. „Rózsadomb" jeligére a kiadóba.

Vasiparban jártas nagy gyakorlattal rendelkező

Budapesti lakosú férfi segédmunkásokat felveszünk Budapesti Papír és Irodaszerértékesítő Vállalat. Budapest, VII., Landler Jenő u. 23. II. emelet 20.

Perfekt gyors- **gépírónőt** felvételre keresünk. Jelentkezés: Hőpalack és Üvegipari Vállalat. (XIII. Váci út 99.) naponta 8—9 és 14—16 óra között a személyzeti osztályon.

Telefongyár felvételre keres épületgépésztechnikust. Jelentkezés a vállalat személyzeti osztályán a délelőtti órákban. XVI. ker. Hungária krt. 126. szám alatt.

A Szabolcs-Szatmár megyei Állami Gazdaságok Igazgatósága felvételre keres mélyépítési beruházásainak tervezési, kivitelezési és műszaki ellenőrzési feladatainak elvégzéséhez Nyíregyháza székhellyel egyetemet végzett kultúrmérnököt. Lakást biztosítunk, fizetés kollektív szerint. Jelentkezni Nyíregyháza, Dózsa György 4., 33. tervosztály.

Lakatos, marós, esztergályos szakmunkásokat férfi betanított és segédmunkásokat felveszünk. Finommechanikai Vállalat, X., Fehér u. 10.

Budapesti lakással rendelkező, gyakorlott gépkocsivezetőket, gépkocsiszerelőket és autóvillamossági szerelőt azonnali belépéssel felveszünk. 3. Belkereskedelmi Szállítási Vállalat Budapest XI., Karinthy Frigyes út 17.

Felveszünk építésvezetőket és művezetőket. Feltétel: jó szervező, több éves szakmai gyakorlat és az építőipari munkák előkészítésében való jártasság. Jelentkezés „Budai munkahely 529" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Felvételre keresünk központifűtés-szerelőket, vízvezetékszerelőket, csőszerelőket, szerkezeti lakatosokat és férfi segédmunkásokat. Munkásszállás nincs. Jelentkezés: Budapesti Szerelő Vállalat. Bp. VII., Garay u. 10. Munkaerőgazdálkodás.

Gépkocsiszerelőket és segédmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Kohászati Alapanyagellátó Vállalat, Budapest XIII., Váci út 39—41.

Telefongyár felvételre keres marós, esztergályos, présgépbeállító és rádióműszerész szakmunkásokat. Jelentkezés a vállalat munkaerőgazdálkodási osztályán. Budapest XIV., Hungária krt. 126—138.

Műanyagprés-munkára felveszünk és betanítunk férfi munkaerőket. Jelentkezés: Irószerkészítő Ktsz. V., Kálmán u. 26.

A Rákcspalotai Növényolajipari Vállalat Bp. XV., Horváth Mihály u. 2. férfi segédmunkásokat felvesz. Munkásszállás nincs.

Egy fő villanyszerelőt TMK részleghez felve-

Kőműves, ács, épületbádogos szakmunkásokat azonnali belépésre felveszünk. V. ker. Építő Ktsz. V. Kálmán u. 22.

Jól képzett kőműveseket, vasbetonszerelőket és férfi segédmunkásokat állandó budapesti munkahelyre szövetkezeti tagnak felveszünk. X. ker. Építő Ktsz. X. ker. Endre u. 10.

Lakatosokat fémcsiszolókat és férfi segédmunkásokat felveszünk. Fővárosi Fémtömegcikkgyár. Budapest, XIII. Gömb u. 14.

Elzett Vasárugyár azonnali belépésre keres gépbeállító lakatosokat, betanított gépmunkásokat (férfi) anyagmozgatókat, valamint salakozókat. Jelentkezés a személyzeti osztályon. Cím: Budapest, XIII. Bence u. 1—5. sz.

Budapesti Konzervgyár keres azonnali belépésre gyors- gépírónőt. Jelentkezés a személyzeti osztályon. Bp. X., Maglódi út 47.

A Csepeli **Erőmű** és Szolgáltató Üzemek újonnan bélnduló Oxigéngyára részére felvesz váltóműszakban férfi gépkezelő, töltő, gépápoló betanított munkásokat, segédmunkásokat, továbbá lakatos, villanyszerelő szakmunkásokat. Jelentkezhetnek Budapesten és innen 70 km-es körzetben lakó vidéki munkavállalók a Csepel Vas és Fémművek II. sz. felvételi kapujánál.

Kőműves szakmunkást és segédmunkást felveszünk. Munkásszállás nincs. V. ker. Építő Ktsz. Budapest, V. Kálmán u. 22.

Kéziszerszámgyár felvételre keres műszaki végzettséggel és gyakorlattal rendelkező vállalati szervezőt, technológust és gyártmányszerkesztőt. Felveszünk prés-, automata-, revolverbeállítókat, valamint férfi segédmunkásokat. Jelentkezés Budapest. XIII. Hun u. 4/b személyzeti osztályán 7—10 óráig.

Gyártásfejlesztésben, célgép szerkesztésben, technológiai munkák feldolgozásában, szerszámgépszerkesztésben jártas nagy gyakorlattal rendelkező gépész- és vegyészmérnököket, illetve technikusokat felveszünk. Ugyancsak felvételre keresünk szerszámkészítőket gyakorlattal rendelkező síkköszörűst, szerszámmarót, szerszámraktárost, anyagmozgatót, takarítónőt. Fizetés gyakorlattól függően megegyezés szerint. Jelentkezés „Transzvill" személyzeti osztályán, Budapest. XIII. Csata u. 8.

Megtanítunk 16 éven felüli lányokat és fiúkat a szövő és fonó szakmára. Jelentkezni lehet Gyapjúmosó és Finomposztógyár XIII. Kárpát u. 9—11. Munkaerőgazdálkodás.

Azonnali belépésre kezdő gyors- és gépírót felveszünk. Jelentkezés Budapesti Faipari Kisszöv, Budapest, V., Kossuth Lajos u. 2/a II. emelet.

Közgazdasági technikumot végzett férfit beruházási munkakörbe felveszünk. Jelentkezés Vörös Október Férfiruhagyár (XIX., Vöröshadsereg útja 80. Személyzeti osztályán.

Hurkolóipari technikumot végzett fiatalokat segédművezetőnek, legalább 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkező textilgépészt technológiai osztályunkra azonnali belépésre felveszünk. „Kispest 88 460" jeligére a kispesti hirdetőbe.

Külkereskedelmi Vállalat keres fiatal gyakorlott gép- gyorsírót és portást. „Azonnali belépés 101 683" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Külkereskedelmi Vállalat keres meghatározott időre képesítéssel rendelkező gyakorlott tábkönyvelőt. „Véglegesítés lehetséges 101 684" jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Asztalost díszletkészítéshez és festékkeverésben jártas dolgozót felveszünk. VIII. Csokonai utca 3.

Villamossági és Mezőgazdasági Ktsz XV. Rákos út 48. Telefon: 452—306 keres azonnali belépésre gépipari normást gépésztechnikusi végzettséggel, műszaki rajzolót műszaki ügyintézésre is gépésztechnikusi végzettséggel.

Marós, lakatos szakmunkásokat és motortekercselő elektroműszerészt keresünk felvételre. Fonógép és Alkatrészgyár, Budapest, III. Bécsi út 250.

Mélyépítő Tervező Vállalat felvételre keres budapesti munkára útépítéstechnikusokat, valamint gyakorlott geodétákat. Telefon: 160—086.

Azonnali belépésre felveszünk gyakorlattal rendelkező lakatosokat, csőszerelőket, villanyszerelőket, hegesztőket és segédmunkásokat. Folyamszabályozó és Kavicskotró Vállalat. Központi Hajójavító műhelye. Budapest, XIII., Népfürdő u. 25 901 hrsz.

Gyakorlott villanyszerelőt felveszünk. Állami Pincegazdaság Budafok. Kossuth L. utca 84.

Kertész segédmunkást felvesz a Magyar Tudományos Akadémia Genetikai Intézete, Bp. II. Hermann Ottó út 15. Jelentkezés önéletrajzzal naponta reggel nyolc órától délután négy óráig.

Kocsikísérőket, segédmunkásokat (fiatalkorúakat is) sürgősen felveszünk. XI—XXII. ker. Központi ÉÉV. Munkaügyi osztály. Budapest, XI. Karolina út 19—21.

Könyvkötősegédet (férfi) általános munkára felvesz a Magyar Pamutipar óbudai telepe. Bp. III. Lajos u. 93.

Férfi segédmunkást felveszünk 2—3 műszakra. Textilmintagyártó Vállalat, Bp. XIII. Rozsnyai utca 9/11.

Vasipari anyagismerettel rendelkező segédraktárost felveszünk. Ajánlatokat kérünk „Vasipari szövetkezet 101 619" jeligére a Fel-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

HÉTFŐI HIREK

1982 SZEP 3

EK SANDOR műcsarnokbeli gyűjteményes kiállításának vasárnap is sok látogatója volt. A kiállítás átfogó képet ad a Kossuth-díjas művész munkásságáról.

Magyar Irodalmi
Szövetség
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 738-307

HELYŐI IRREK

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

MAGYAR NEMZET
1962 SZEP – 2

Nemzet 1021

Megnyílt Ék Sándor gyűjteményes kiállítása

A Műcsarnokban szombaton ünnepélyesen megnyílt a 60. születésnapját ünneplő *Ék* Sándor gyűjteményes kiállítása. Ott volt politikai, gazdasági és kulturális életünk számos képviselője, köztük igen sok festő- és szobrászművész, a mester tanítványai, valamint a munkásmozgalom több régi harcosa. Részt vett a megnyitón a budapesti diplomáciai képviseletek több tagja is. *Rostás* István, a Magyar Vöröskereszt főtitkára ünnepi beszédében méltatta a Kossuth-díjas művész életútját, munkásságát.

A gyűjteményes kiállítás, amely előreláthatólag szeptember végéig marad nyitva, gazdag és változatos képet ad a művész életútjáról, fejlődéséről.

rszágos Kiállítás

gazdaságunk első kiállítása tartalmában és külsőségeiben is méltó legyen ahhoz a fontos szerephez, amelyre hivatott. Köszönet mindazoknak, akik legjobb tudásukkal, minden erejükkel ezen fáradoztak.

mány vezetőinek azdasági kiállításon

vénytermelési és állattenyésztési eredményeken túl arról is képet kap a látogató, hogyan alakul, formálódik a termelőszövetkezeti parasztok élete, gondolkozási módja.

A kiállítás megtekintése

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

1962 AUG 30

MAGYAR NEMZET

Szombaton a Műcsarnokban nyitják meg Ék Sándor Kossuth-díjas, érdemes művész gyűjteményes kiállítását. A megnyitó beszédet Rostás István, a Magyar Vöröskereszt főtitkára mondja.

⊕

Lhaltanvöcztost 18 4 Jetzt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Ek Sándor

PAJTÁS

1963 APR 17

1971

Tanyagyerek

— Nem tudtam ellentállni, leültem a cár trónjára — emlékezik vissza mosolyogva Ék Sándor — Kossuth-díjas festőművészünk — fiatal korának legemlékezetesebb kalandjára.

Akkoriban az ifjúmunkás kongresszuson jártam Moszkvában. Egyik nap szünetelt a tanácskozás és valamennyien szétszéledtünk a városban. Én a Kremlben bolyongtam. Meg akartam nézni, hol élt a cár. Megcsodáltam a drága ékszereket is, amelyek egykor főurak, és bojárok ruháit ékesítették. Sokáig nézegettem a középkori fegyvereket, de a legjobban a cár trónusa kötötte le a figyelmemet. Micsoda titkokat rejthet ez a gazdagon díszített szék! — tűnődtem. Hány és hány halkan súgott mondatot hallhatott, amint a főtanácsosok és miniszterek egymást beárulva kedveskedtek a cár atyuskának. Milliók sorsát intézte innen egyetlen ember.

A szék mintha megbabonázott volna, húzott, vonzott maga felé. Azzal a gondolattal kacérkodtam, mi lenne, ha beleülnék. Egy angyalföldi gyerek a cár helyén! Ez igen! Még a mesében is szépen hangzana! Szinte csodát vártam, amikor beleültem. De nem történt semmi. Csend volt a teremben, és én a szememet behúnyva ábrándoztam, mi mindent kezdenék a hatalmammal.

Hirtelen kinyílt a szemközti szárnyas ajtó és a nemzetközi forradalom vezérkarának élén belépett Lenin.

A lélegzetem is elakadt. Jaj, ha itt meglátnak, a trónszéken, mi lesz velem! Összehúztam magamat, mint egy kisegér, de mégis felfedeztek. Lenint, már jól ismertem ké-

an nincsen
ral hajtott ha-

is hozzájárul
Például Dél- és
ában nem ad-
csecsemőnek,
rintük — has-
Nem tudják,
el kell forralni.

ezt akadályozzák meg a legtöbb elmaradt országban az imperialisták támogatásával uralmon levő nagybirtokosok, törzsfőnökök, feudális uralkodók.

H. A.

vakációja

ottsághoz kül-
n ezt írta: „Is-
y vagyok, na-
lennék, ha
ndékcsomagot
gy bányászkis-

el volt már,
kház előtt 25
meg az északi
1400 bányász-
herese az ab-
a járdán vá-
ürkészve, egy
kabátot viselő
asszonyt sze-

melte ki magának. Megkopogtatta az ablaküveget és a fiatalasszonyra mosolygott. Mikor kilépett az autóbuszból, rögtön odaállt elébe:

— Magával akarok menni! — mondta.

— Hogy hívnak?

— Therese Fossier vagyok, hat fiú és két lánytestvérem van.

— Jól van Therese, velem jössz — ölelte magához a lánykát a fiatalasszony. S Therese a hatalmas embertömegben megérezte: milyen sok ember támogatja édesapja és barátai harcát.

Bögös László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ék Sándor
MAGYAR NEMZET

1962 SZEP 5
1021

A TeleVízió műsoráról

Egy boldog nap

Ha esetleg valaki azt próbálná bizonygatni, hogy az utolsó harminc év alatt nem fejlődött a filmművészet, állításának alátámasztására ezt az angol bohózatot is felhasználhatná. Mi azonban hiszünk a filmművészet fejlődésében, s így egyszerűen tudomásul vesszük: ismét láttunk egy jelentéktelen tucatfilmet, amelynek egyetlen értéke a kitűnő komika, Margaret *Rutherford* és magyar hangjának, Gobbi Hildának remekbeszabott alakítása. Azok számára, akik esetleg elmulasztották, elárulju k a mesét: a minisztérium egy fiúkollégiumba beutal egy leánykollégiumot, majd a fiúiskolát tanfelügyelő-bizottság, a lányokat pedig több aggódó szülő látogatja meg. Megkezdődik az egymás elöli szaladgálás, bujkálás, a szokványos bohózati hajsza, a filmgyártás őskorára emlékeztető ötletekkel, módszerekkel.

Megértjük, hogy a Televízió állandó filmszükségleteinek kielégítésére gyengébb filmeket is kénytelen megvásárolni. Azt már kevésbé értjük meg, *miért vásárol csaknem kizárólag gyenge filmeket.* Semmiesetre sem fogadhatjuk el azonban ezeket a gyenge műveket hétvégi csemegének, *vasárnapi* nagyműsornak. Nem szólnánk külön az »*Egy boldog nap*«-ról, ha vasárnapi bemutatása nem volna az utóbbi időben tipikus jelenség. Nem érthetünk egyet azzal a hosszabb idő óta jelentkező szerkesztői szemlélettel, amely a hét végére bármi áron »szórakoztató« műsort akar biztosítani, azzal a szemléleti kötöttséggel, hogy a szórakoztatás fogalmán kizárólag az úgynevezett könnyű műfaj termékeit érti, a vígjátékot, az operettet, kabarét és revüt tekintet nélkül a műsor színvonalára. E műsorpolitika szerint — a jelek legalábbis azt mutatják — vasárnap többet ér egy rossz bohózat, egy jó drámánál. Természetesen, elsősorban a színvonalas könnyű műsor kerül szóba, de ha nincs jó könnyűműsor, jöjjön inkább a rossz, az ostoba és érdektelen, csak az a fontos, hogy a »könnyű műfajt« képviselje.

E koncepciónak nemcsak az a szomorú következménye, hogy gyakran kerülnek rossz filmek vasárnap műsorra, hanem valahol itt kereshető a kulcs egy másik, tipikus jelenség titkához is. Ahhoz, hogy szombaton több rövid, lényegében egymáshoz hasonló műsorral töltik ki az időt. Legutóbb kitűnő szórakozást nyújtott a *Rajkin-est* részleteinek ismétlése, amiből egyébként még többet is szívesen láttunk volna. Erre azonban csak fél tízkor került sor. Előtte láttunk, hallottunk vidám monológot, nyugatnémet TV-revüt sok dallal és kevés tartalommal, majd két francia sanzonénekes dalairól készült felvételeket. A szombat esti műsorból igazi élményt csak az 50 percre rövidített Rajkin-est jelentett. Ha most ehhez hozzávesszük a vasárnapi filmet, rendkívül szegényes, tartalmatlan, tespedt hétvégét kapunk, amelyen annyit törődtek »szórakoztatásunkkal«, annyira igyekeztek megkímélni a gondolkodástól, nehezebb szellemi tevékenységtől, hogy végül is *unatkoztunk* a televízió mellett.

Nem vitás, hogy a hét végére jó, szórakoztató műsort kell adni, de kénytelenek vagyunk ismételten hangsúlyozni: a szórakoztatás nem elsősorban a műfaj kérdése, akkor sem, ha a közönség körében is akadnak még olyanok, akik így értelmezik. A nézők többségével együtt mi is jó, *tartalmas* műsort szeretnénk látni a hét végén *műfajtól és típustól függetlenül.* Reméljük, hogy az induló színházi évad, az őszi—téli műsorszerkezet véglegesen megszünteti a hétvég oly gyakran tapasztalt csillogó, flitteres üresség et.

Bemutatunk egy új zeneszerzőt

Dénes Margit fiatal, tehetséges zeneszerző, a könnyűzene igényes alkotója. Friss, invenciózus dallamokat ügyes, kedves szövegeket, közérthető, színvonalas zeneszámokat ír. Helyesen járt el a Televízió, amikor felhívta rá a közvélemény figyelmét és az Irodalmi Színpad, a Vidám Színpad aránylag szűk nyilvánossága után Dénes Margit dalait az országos nyilvánosság előtt is megszólaltatta.

Gondosan szerkesztett, ötletesen, kultúráltan rendezett műsort láttunk. A szerkesztés *Buzáné Fábri* Éva, a rendezés *Seregi* László munkáját dicséri. A dalok szövegírói között *Csepeli Szabó* Béla, *Hollós-Korvin* Lajos, *Ladányi* Mihály egy-egy versével is találkoztunk. Az est előadóművészeinek sorában *Neményi* Lili és *Zsolnai* Hédi fellépése biztosította elsősorban a műsor sikerét, amelyhez *Soós-Szabó* Edit, *Zilahy* Hédi, *Ambrus* Kiry, *Kovács* Ibi és *Kósa* András közreműködése is hozzájárult. *Kovalik* Károly jól adagolt interjúja közvetlen hangulatot teremtett.

Röviden

Egy-két apró technikai hibától eltekintve, jól sikerült az *Ék Sándor kiállításáról* adott közvetítés. Célravezetőnek bizonyult a műsor felépítése: a művész a riporterrel folytatott beszélgetése során mesélt életéről, s közben az élményekből fogant művek megjelentek a képernyőn. A bemutatott anyag, elsősorban a képernyőn jobban érvényesülő grafikák és az érdekes beszélgetés hiteles képet adott a haladásért, a forradalom győzelméért következetesen küzdő művész eredményekben gazdag életpályájáról.

Örvendetesen »szinesedik« az *Ipari mozaik* és *A tudomány világából* című műsor. Sok érdekességet mutattak be a *budapesti »eszkimóknál«* tett látogatás során a Mirelitgyárból. Kár, hogy a gyártás folyamatából aránylag keveset láttunk.

Vilcsek Anna

Az NDK fogyasztási cikk exportja 6 év alatt két és félszeresére emelkedett

Nemzetközi sajtókonferencia a lipcsei őszi vásár alkalmából

A lipcsei új városháza épületében ötszáznál több újságíró részvételével nemzetközi sajtókonferenciát tartottak a lipcsei őszi vásár alkalmából.

Dieter *Albrecht* külkereskedelmi miniszterhelyettes hangoztatta, hogy az NDK kormánya a világkereskedelem tervszerű kiszélesítése mellett van. Albrecht ezután részletesen ismertette a megjelentekkel az NDK külkereskedelmi szervezetét, az őszi vásáron képviselt iparágak helyzetét és közölte, hogy az NDK fogyasztási cikkeket előállító iparának export-volumene 1955-től 1961-ig majdnem *két és félszeresére emelkedett.*

Balkow, az NDK külkereskedelmi minisztere a nyugateurópai államok gazdaságpolitikájával szembeállította az NDK politikáját, amelynek alapját a felek kölcsönös előnyét szolgáló gazdasági kapcsolatok képezik.

Az újságírók ezután több kérdést tettek fel az NDK és a többi szocialista ország kereskedelmi kapcsolatára vonatkozóan. Az NDK külkereskedelmének vezetői közölték, hogy a szocialista államok között a fogyasztási javak cseréje 1950 és 1961 között *hat és félszeresére* növekedett.

Háromnapos híradástechnikai tanácskozás Budapesten

Kedden reggel a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen 300 hazai és külföldi szakember jelenlétében háromnapos ipargazdasági konferencia kezdődött a Híradástechnikai Tudományos Egyesület rendezésében. A híradástechnikai üzemek vezetői és más szakemberek ezúttal először tárgyalják meg széles körben ennek az iparágnak gazdaságossági kérdéseit. A konferencia a termelésirányítás módszereiről és különböző számviteli kérdésekről, gyártmány- és gyártásfejlesztésről, üzemfejlesztési problémákról és kereskedelmi kérdésekről vitatkozik. A három nap alatt 36 előadás hangzik el, s közülük négyet külföldi szakemberek tartanak.

A konferenciát *György* Gyula, kohó- és gépipari miniszterhelyettes nyitotta meg, hangoztatva, hogy a híradástechnikai iparnak meg kell gyorsítania a nehézhíradástechnikai, a mikrohullámú és átviteltechnikai berendezések gyártását. A Kohó- és Gépipari Minisztérium intézkedési tervét már elkészítette a gépiparra vonatkozó központi bizottsági határozatok végrehajtására. A munkában feltétlenül számítanak a tudományos egyesületek tagjainak segítségére is.

Megrázó tudósítások Irán földrengés sújtotta vidékeiről

Az angol sajtó megrendítő színekkel ecseteli az iráni földrengés-katasztrófa borzalmait. A lapok teheráni és beiruti jelentéseikben hangoztatják, hogy a szerencsétlenség által sújtott *8000 négyzetmérföldnyi területen* falvak és városok váltak romhalmazzá, mindenünnen a sebesültek jajveszékelése, az életben maradottak siránkozása hallik s a levegő a holttestek fojtó bűzétől terhes.

A *Daily Express* tudósítója jelenti Teheránból:

Térdig gázoltam az utcákat borító törmelékben egy halott faluban: *Darisfahan* négyezer lakosa közül alig négyszáz maradt életben. A *Daily Telegraph* tudósítója azt írja: *Avaj* faluban a hivatalos veszteséglista 1500 halottat tüntet fel. A romok alól előtörő füst mutatja, hogy bármely percben tűzvész törhet ki, amely elhamvasztana mindent, ami még megmaradt. A *Times* beiruti jelentése szerint a szerencsétlenséget tetézi a fojtogató vízhiány. A föld alatti vízvezetékeket szétrombolta a földrengés, a források és a kutak kiapadtak. A földrengés sújtotta terület körüli *kórházak zsúfolva vannak* sebesültekkel, akiket teherautókon, autóbuszokon és más járműveken szállítanak oda. Sokan szállítás közben haltak meg. Az *Evening News* szerint a sebesültek százai vonszolják magukat gyalog a kórházak felé s számuk nőttön nő, ahogy mind több embert mentenek ki a romok alól. Megriadt, fejvesztett hajléktalanok ezrei bolyonganak a sivatagban, megfelelő ruházat, élelmiszer, és ivóvíz nélkül. Nappal a perzselő hőség, éjszaka a dermesztő hideg gyötri őket.

A Daily Telegraph írja vezércikkében: A civilizált világ okulhatna ebből a szerencsétlenségből. A földrengés *leginkább atombomba robbanáshoz hasonlított.* A szerencsétlen ország most valami hasonlót tapasztalt — noha kisebb mértékben s a robbanás és hőség borzalmas mellékhatásai nélkül —, mint aminőt Hirosima lakosai elszenvedtek. Vajon nem ösztönzi-e ez a nemzetek vezetőit új erőfeszítésekre annak biztosítására, hogy ember által előidézett földrengés ne sújtsa soha Földünket?

Földrengés a szovjet

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

1962 OKT 1

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

1021

TÖPRENGŐ

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállításának anyagából

...lságokkal

tanhallgató ismét magára találjon.

Megkönnyítené az egyetemi elhelyező bizottságok munkáját, ha a végzett orvosok nemcsak a május 1-ig megürült állásokat pályázhatnák meg. Május 15 után ugyanis öt állás üresedett meg a debreceni egyetemen és még ebben az évben hat olyan státuszt kap, amely közül négyet fiatallal tölthetett volna be. Az illetékesek ezt a fellebbezésnél valószínűleg figyelembe veszik, de több fellebbezés elkerülhető lett volna, több jogos kérés kielégíthető, ha az egyetemi elhelyező bizottságok ezekkel az állásokkal is számolhatnának.

(Székely)

A körzeti orvosok

A körzeti orvos munkája során különböző szervekkel áll kapcsolatban: felsőbb egészségügyi hatóságokkal, a KÖJÁL-lal, az SZTK-val, a Statisztikai Hivatallal, a tanácsok különböző osztályaival. Az érintkezés ezekkel a szervekkel külön nyomtatványokon történik. A körzeti orvosok jelenleg

42 különböző nyomtatvánnyal

dolgoznak, amelyből harmincat a mindennapos gyakorlatban használnak.

Az ésszerű adminisztráció biztosítja a betegellátás áttekinthetőségét, elősegíti a társadalombiztosítási és egészségügyi szervezést, valamint adatszolgáltatást nyújt a ve-

Tizenegy rágalmazó levél

Dr. T. B. körzeti orvost az illetékes városi bíróság rágalmazás bűntette miatt, három hónapi börtönbüntetésre ítélte. A bíróság megállapította, hogy az orvos 11 rágalmazó levelet írt két orvoskollégájáról három hónap leforgása alatt, s leveleit különböző szerveknek, vezető személyeknek küldte el. Orvostársait súlyos szakmai mulasztásokkal, vétségekkel, s valótlan, múltbeli szerepléssel vádolta. Rosszindulatát bizonyítja, hogy amennyiben állításai igazaknak bizonyulnak, a megrágalmazott orvosokat bíróság elé kellett volna állítani.

Kétségtelen, hogy *dr. T. B.* eljárása, magatartása egyedülálló, példa nélkül való, mint ahogy a bírósági ítélet súlyossága [illegible]. Fel kell azonban figyelnünk mégis, mert

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1962 SZEP 28

NEUES DEUTSCHLAND

1021

Kampfgefährte der deutschen Arbeiter

Sándor-Ek-Ausstellung in Budapest / *Von unserem Korrespondenten Hans Habermann*

Große Plakate mit antifaschistischen Losungen fallen dem in die Budapester Kunsthalle Eintretenden sofort ins Auge, Schöpfungen des revolutionären Malers und Grafikers Sándor Ék, dem zu Ehren aus Anlaß seines 60. Geburtstages hier eine Ausstellung seiner Werke aus vier Jahrzehnten veranstaltet wird. Der erste Eindruck ist sicher nicht zufällig von den Arrangeuren der Ausstellung, unter ihnen der Künstler selbst, auf diese Weise herbeigeführt worden, führt doch die erste Begegnung mit kämpferischen künstlerischen Aussagen aus der Zeit des härtesten Kampfes gegen Faschismus und Krieg direkt zum Wesen des ganzen Werkes von Sándor Ék. Das wird einem deutschen Besucher, der sich noch einige Erinnerungen aus der Weimarer Republik bewahrt hat, beim weiteren Rundgang noch deutlicher.

„KPD lebt!" heißt eines der Plakate, 1934 gezeichnet, und es zeigt die „Rote Fahne", das Zentralorgan der Kommunistischen Partei Deutschlands in der Zeit der Weimarer Republik, für die Sándor Ék acht Jahre lang gearbeitet hat. Die Periode von 1925 bis 1933, die der aus seiner Heimat nach dem Sturz der Räterepublik vertriebene junge Kommunist in Berlin bei den deutschen Genossen und im gemeinsamen Kampf mit ihnen verbrachte, spiegelt sich in vielen hier gezeigten Werken wider. Und manche von ihnen sind von greifbarer zum Teil erschreckender Aktualität.

Wer denkt bei der Karikatur auf den einen Panzerkreuzer ziehenden SPD-Kanzler Hermann Müller aus dem Jahre 1928 nicht an die Bemühungen der heutigen SPD-Führer, Strauß noch zu übertreffen? Wem fällt beim Anblick des Porträts des Polizeipräsidenten Zörgiebel aus dem Jahre 1931, in dessen Kopf knüppelnde Polizisten seine arbeiterfeindliche Gesinnung verraten, nicht sofort der Name Duensing und dessen Rolle bei der Zerschlagung demokratischer Demonstrationen in Westberlin ein? Ja, der mit einem Mikrophon ausgerüstete und auf einem Henkerbeil über Berlin reitende Goebbels (1937) kann auch heute noch als Symbol der imperialistischen Massenverdummung durch kapitalistische Presse und Rundfunk dienen.

Schärfe und Haß legt Sándor Ék in die Darstellungen der Feinde der Arbeiterklasse. Liebe und Verehrung sprechen aus den Porträts der großen Kämpfer der Partei. Wilhelm Pieck, Clara Zetkin, Fritz Heckert und natürlich Ernst Thälmann, von dem Sándor Ék mit besonderer Verehrung und Freundschaft spricht, schauen uns an, von Éks Stift aufs Papier gebannt.

Den Besucher aus der DDR packt das Bild „Vater und Sohn" ganz unmittelbar. Es zeigt einen älteren und einen jüngeren Arbeiter in der blauen Montur der Kämpfer mit der roten Armbinde. Gemalt 1961, dem Jahr des für die DDR so bedeutsamen 13. August, da unsere Kampfgruppen eine Bewährungsprobe bestanden, die auch für unsere Bruderländer Sieg bedeutete.

Die Ausstellung umfaßt eine Vielfalt von Genres. Das historische Gemälde „General Bem und Petőfi im ungarischen Freiheitskampf 1848" und das Bild „Die Befreier", das eine Szene vom Einmarsch der Roten Armee 1945 festhält, sind sich im Gehalt wie in der Darstellung ähnlich. Ganz anders erscheint uns Sándor Ék mit Bildern, die die Schönheit des Lebens befreiter Menschen wiedergeben. Badende am Plattensee, tanzende Mädchen unter freiem Himmel, Porträts seiner Frau und seiner Kinder gehören zu diesem Themenkreis. Als Illustrator lernen wir den Künstler mit Zeichnungen zu Werken von Pantelejew und Marchwitza kennen. Die vor fast 30 Jahren entstandenen Illustrationen zu „Sally Bleistift in Amerika" von Auguste Lazar hat Sándor Ék jetzt für die nächste Auflage neu gestaltet.

Man ist versucht, angesichts der Fülle des ausgestellten Materials, den oft benutzten Ausdruck „Lebenswerk" zu gebrauchen. Doch verbietet sich dieses Wort, weil es Abschluß bedeutet. Sándor Ék aber steht noch mitten in der Arbeit, im Atelier, im Künstlerverband, in der Hochschule für Bildende Kunst. Unter den Besuchern seiner Ausstellung fallen ältere Menschen auf, Angehörige der Generation der Räterepublik und des antifaschistischen Kampfes, aber auch viele Jugendliche, Altersgenossen der Studenten, die bei Sándor Ék mit der Technik ihrer Kunstausübung zugleich die Parteilichkeit des Künstlers unserer Zeit lernen. In ihnen verkörpert sich wohl am sinnfälligsten, daß das künstlerische Werk von Sándor Ék, auf dem Kampf für die Arbeiterklasse begründet, im Kampf geschaffen und im Kampf bewährt, längst nicht abgeschlossen ist, sondern weiterwirkt.

Den deutschen Genossen ist Sándor Ék bekannt als Alex Keil. Er wählte das Pseudonym, um sich den Verfolgungen der ungarischen Reaktion zu entziehen. Unter diesem Namen kämpfte er in den Reihen der deutschen Arbeiterklasse und erwarb sich ihre Verehrung.

ersten Etappe des Wettbewerbs setzten sich die Chemiestudenten in Berkholz mit großem Vorsprung an die Spitze. Durchschnittlich 69 Kiepen mit je 30 kg Knollen sammelten sie täglich. Die besten Einzelergebnisse weisen bisher die Studenten Walter und Sachse auf, die an einem Tag zusammen 220 Kiepen Kartoffeln sammelten. Bei den Studentinnen steht Christine Seidel mit 82 Kiepen Tagesleistung an der Spitze. Edith Noak erreichte 80 Kiepen.

Für ihre guten Leistungen wurden die besten Studenten vom Rat des Kreises Angermünde mit einer Geldprämie ausgezeichnet. Die gesamte Einsatzgruppe erhielt vom Rat des Kreises einen Erntewimpel.

Horst Patermann, Leipzig

Verzögertes Krautschlagen

Beim Krautschlagen kamen die Bauern der LPG Demmin nicht recht voran, weil die MTS Vorwerk es nicht fertig brachte, rechtzeitig einen schadhaften Krautschläger aus dem Vorjahr zu reparieren. Angeblich fehlen der Station dazu Schlosser.

Daraufhin bemühten sich die Bauern bei der PGH des Schlosserhandwerks Demmin, die sofort zwei Schlosser schickte. Kaum waren sie am Werk, da erschien der Brigadier Marquard vom MTS-Stützpunkt Randow und polterte los: „Ihr nehmt uns nur die Arbeit weg!" Daraufhin schwangen sich die hilfsbereiten Schlosser auf ihr Motorrad und fuhren zurück zur PGH. Sie waren nicht weniger empört als die Genossenschaftsbauern und die Erntehelfer der LPG Demmin. Drei Tage später war dann die MTS endlich in der Lage, den Krautschläger mit eigenen Schlossern zu reparieren.

R. Anders / F. Weisheitel

Mehrmals nachgesammelt

Täglich helfen unserer LPG „Morgenröte" in Neukloster 80 Einwohner ganztags und 60 Einwohner halbtags bei der Kartoffelernte. Außerdem packen 55 Studenten des Instituts für Lehrerausbildung zu.

Wir haben vier Traktorenroder und zwölf Pferderoder eingesetzt. Die Ständige Kommission für Landwirtschaft der Gemeinde kontrolliert täglich die zu rodenden Felder, das Sortieren nach Qualität und wie die einzelnen Schläge nachgesammelt werden, damit keine Knolle verlorengeht.

VK Walter Laaser,
VK Werner Bruhn,
LPG Neukloster, Kreis Wismar

Tüchtiger DFD in Torgau

Torgau (ADN). Zwanzig Hausfrauenbrigaden des DFD unterstützen gegenwärtig die Genossenschaftsbauern des Kreises Torgau im Bezirk Leipzig

schaftsfunktionäre schneller lernen, politisch zu argumentieren und die Politik der Partei zu vertreten.

Wenn Ziffern lebendig werden

ND: Unsere Zeitung hat in zwei Artikeln über die Parteiarbeit im Schwermaschinenbaubetrieb „Ernst Thälmann" in Magdeburg nachgewiesen, wie notwendig es ist, die Plandiskussion nach einer einheitlichen politischen Konzeption zu leiten und die Fragen der Werktätigen offen, kameradschaftlich, überzeugend und prinzipiell zu beantworten. Wie steht es damit im Kirow-Werk?

Manfred Glöckner: Ich möchte die in den beiden Artikeln des „ND" getroffenen Feststellungen unterstreichen. Es geht bei uns im Grunde genommen um die gleichen Probleme.

Wir waren uns bewußt, daß die Beschleunigung des wissenschaftlich-technischen Fortschritts von der Klärung vieler ideologischer Fragen abhängt. Wir gaben den Angehörigen unseres Werkes nicht leblose Prozentzahlen in die Hand, sondern versuchten, für jeden verständlich zu erklären, welch riesige Aufgaben sich dahinter verbergen. Die Arbeitsproduk-

kussion in unserem Werk beweist. Es wurden sehr viele Fragen gestellt. Und nicht jeder, der manches falsch sieht oder gedankenlos nachplappert, was die Feinde ihm ins Ohr tuteten, ist ein Gegner. Das vereinfachte Verfahren, auf Grund bestimmter Äußerungen Menschen gedankenlos als „negativ" abzustempeln, statt ihnen mit sachlichen, überzeugenden Argumenten zu begegnen, führt zu nichts Gutem. Gegner werden wie Gegner behandelt. Aber ehrliche Fragen werden wir geduldig beantworten.

Wie die Arbeiter den richtigen Weg fanden

ND: Haben diese Diskussionen auch zu praktischen Schritten für die Lösung der Probleme des wissenschaftlich-technischen

1962 SZEP

1021

Ék Sándor gyűjteményes kiállítása

A hatvanéves születésnapját ünneplő Kossuth-díjas festőművész, Ék Sándor a műcsarnokbeli gyűjteményes kiállításán
(MTI Foto — Bojár Sándor felv.)

Több mint négy évtizedes, szorgalmas, pártos és rendkívül hasznos alkotómunka eredményét láthatjuk a Műcsarnokban, Ék Sándor gyűjteményes kiállítását. Ritka következetesség jellemzi a hatvanéves mester életútját, amelynek oly sok bizonyítékát tárja fel a kiállítás. Már 1919-ben, szinte gyermekfejjel bámulatos politikai érettséggel választja meg témáit, a két háború között gúnyos rajzaival, metszően éles karikatúráival hadakozik, a fasizmus előretörésének időszakában pedig rendkívül megragadó, emlékezetes plakátokkal agitál. És sok rézkarc, litográfia, festmény és szénrajz a művész alkotópályájának egy-egy állomását jelenti.

»Töprengő« (szénrajz)

1

ORSZÁG VILÁG
VI. ÉVF. 37. SZ. • 1962. SZEPTEMBER 12

Ek Sándor
festő

M.D.K

A Magyar Lexikon illusztráló
művésze

Szy Rezső: A Magyar Lexikon és a képzőművészet
Művészet, 1963. június – 20 kép

MDK

Ek Sándor

Náci Németország rövidesen megsemmisül 1945 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok. Kiállított művek jegyzéke. 21.1.

MDK

Ék Sándor

A fasiszta fenevad 1945 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 21.1.

MDK

Ék Sándor

Felszabaditás 1951 olaj Honvéd Tisztiház t.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok. Kiállitott művek jegyzéke. 5.l.

MDK

Ék Sándor

Gyökerestül 1945 plakát Műv.tul.
Saját barlangjában 1945 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 21.1.

Ék Sándor

Ék Sándor: Munkásőrök

IZONT + HORIZONT

ÓDNEK
S ÍRÓK

li, hogy *Agustin*
művészeket, Anto-
írót és *Vidal de*
-e óta fogságban
amon Ormazabal
fogták el őket, és
rtóztatottakat.
a Moreno Galvan
os költőt is. *Vas-*
del Palacio festő-
szobrászművész
foglyai.
iltakoznak a mű-
méltóság szisztе-
elhívnak minden
Ibarrola és társai

+ HORIZONT + HORIZONT + HORIZONT + HORIZONT +

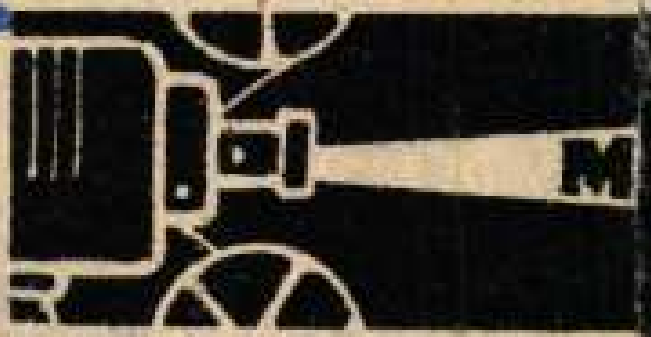

Elektrosztatiku
piezoelektromos re
hangszórók

Az elektrosztatikus
a kondenzátor felépít
felelnek meg, és fő
hangú kiegészítő ha
használják (Kondenzát
rónak is nevezik.) M
elektrosztatikus vonze
Egyszerű felépítése:
álló elektródával egy
gó fémlemez membrá
kondenzátor rendszer
ják az erősítő által
hangfrekvenciás válto
az egyidejűleg megleh
előfeszítéshez szükség
szültséggel. A lemez
elektrosztatikus tér a
táplált hangfrekvenci
ség hatására megvált

Ék Sándor grafikus

A Luxográfia ismertetése.

Négy gyermek - könyv.

Papp

Földes György: Korszerű könyvkötés

A KÖNYV, BP. 1961, augusztus

11.(

I. évf./8.

Ék Sándor
festő

M.D.K.

Pór Bertalan készített portréta
mesteréről.

Oelmacher Anna: Pór Bertalan kortárs galériája
Művészet, 1962. december – 22 lap

Ék Sándor / Kiállított művek:

Illusztrációk / 1

Megfertőzve 1930 ceruza 45 X 31

Pantelejev: Bugyonnij futásja

1935 kréta 32 X 25 I–XVIII.

I. Trofimov leveti csizmáját

II. Bugyonnij arcképe

/ Magyar Nemzeti Galéria tulajdona /

III. Szikov arcképe

/ Magyar Nemzeti Galéria tulajdona /

IV. Trofimov arcképe

/ Magyar Nemzeti Galéria tulajd. /

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművén gyűjteményes kiállítása 1962 Katalógus

Ék Sándor / Kiallított művek:

Rajzok, akvarellek a két világháboru között/8

Látomás 1942 színes kréta 37 x 26
a Vörös Hadsereg a szabadság Hadserege
(címlap) 1942 színes kréta 30 x 46
Találkozás a felszabadított falubban
1942 színes kréta 44 x 32

Könyvbontók

Solohov: Csendes Don 1935 szén-vörös gouache 29 x 20
Solohov: Szűrföld eke alatt 1935 szén 28 x 21

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművén egyéni-
tencinyes kiallítása 1962 katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Rajzok, akvarellek a két világháború

körött / 7

Olvasó leányka 1940 szén 50 x 40

Téli táj Csuvas földön 1941 színes kréta 27 x 11

Cseljabinszki elektrokörpont 1941. ceruza 44 x 22

/Magyar Nemzeti Galéria Szlajdona/

Elektrokörpont Cseljabinszkben 1941 színes kréta 37 x 26

Épülő magaskohó 1941 ceruza 44 x 32

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművén gyűjteményes kiállítása 1962 katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Rajzok, akvarellek a két világháború között /6

Munkanélküli családja 1937 kréta 37 x 28

Komszomolok indulása a frontra 1940 szén

/Magyar Nemzeti Galéria tulajdona/

Munkásgyűlés a Tanácskörtársaság idején

1940 szén 39 x 35

Lenin és Krupszkája a svájci hegyekben az

emigráció éveiben 1940 szén 35 x 31

Papírcsákós kisfiú 1940 szén 42 x 27

Kötögető nő 1940 szén 70 x 50

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművén gyűjteményes kiállítása 1962 katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Rajzok, akvarellek a két világháború

között / 5

Csónakok a Fekete-tenger partján
1936 akvarell 36 x 24

Fekete tenger partján I.
1935 szén 102,5 x 82

Fekete tenger partján II.
1935 szén 102,5 x 82

Jenakievói magaskohó 1936 szén-szépia
70 x 90

/Magyar Nemzeti Galéria tulajdona/

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművén gyűjteményes kiállítása 1962 katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Rajzok, akvarellek a két világháború

Fekete tenger 1935 akvarell 43X32 – körött /4

Plakátragasztók Weddingben
1933 kréta 43 X 30

a Vörös Gárda eskűje 1935
szén – szépia 62 X 39

Fekete tenger partján 1936 akvarell 36 X 24

Jenakievói munkás 1936 szén – szépia 60 X 80

(Magyar Nemzeti Galéria Szlajdona)

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása 1962 Katalógus

M.D.K.

Ek Sándor
festő

Anya (repro)

Műnészet, 1964. december – 2 lap

MDK

Ék Sándor

A kalapos férfiképmás és az Olvasó nő c.képei a Műcsarnok kamaratermében rend kiállitason.

Dutka Mária: Ék Sándor kiállitása.

Magyar Nemzet, 1958.febr.23. 9.1.

MDK

Ék Sándor

"Elárulva"/Fehér terror 1956./ c.kép repr.

Magyar Nemzet,1958.febr.23. 9.1.

Ék Sándor

Hazatérők, 1956

Festmény, reprodukció.

Népművelés, 1964 12. sz. 48. l.

Ék Sándor, festő MDK

Szovjet parlamentarek
meggyilkolása c. festménye.

Repr.

Máté György: Jelképes évzalakok 4–5.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. dec. 29.

Ék Sándor M.D .K.

Müve a kiállitáson

"Magyar művészek a nagyvilágban"
Kiállitás a Rednóti Klubban

Magyar Nemzet 1964. december 17. 4. l.

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1983 SZEP 1 0

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Magyar antifasiszta ellenállók kitüntetése az NDK-ban

Az NDK Minisztertanácsa három magyar ellenállót, akik tevékenyen részt vettek a nácizmus elleni harcokban, az antifasiszta harcosok érdemérmével tüntetett ki.

Bruno Leuschner, az NDK miniszterelnökhelyettese vasárnap este ünnepélyes keretek közt adta át a kitüntetést 215 külföldi és nyugatnémet antifasiszta ellenállónak, köztük *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművésznek, *Földes Istvánnak*, a Népszabadság szerkesztőbizottsága tagjának és *Varsányi Györgynek*, a külügyminisztérium dolgozójának.

A kitüntetettek között van *Sz. K. Tyimosenko*, a Szovjetunió marsallja, *D. N. Pritt* angol koronaügyész és *Angela Grimau*, a spanyol fasisztáik által meggyilkolt *Julian Grimau* özvegye.

A kitüntetés után az NDK Minisztertanácsa ünnepélyes fogadást adott az antifasiszta harcosok tiszteletére.

Vasárnap délelőtt az NDK dolgozói a berlini központi nagygyűlésen kívül sok más városban is megemlékeztek az antifasiszta ellenállók nemzetközi napjáról. A magyar küldöttség tagjai közül Ék Sándor az erfurti, Földes István a rostocki nagygyűlésen mondott beszédet, Varsányi György pedig Berlinben részt vett annak a német illegális ellenálló csoportnak az összejövetelén, amelynek a nácizmus éveiben maga is tagja volt.

a legjobbakat é
másabbakat vet
csi egyetemre.

t az e

ílódások helyreállításai

máin, Almamelléken és Csertőn a patakot szegélyező parti házakból kimenekültek a lakók. A megvadult patak vize elöntötte a réteket és legelőket, s jónéhány hold szántóterület is víz alá került.

Málomban vasárnap 4 házba bement a víz, a község alsó részén, ahol a helybeliek töltést emeltek a házak elé, tüzifával és terménnyel telt zsákokkal torlaszolták el a víz útját.

A vasúti közlekedés zavartalan

Dr. Cholnoky László r
a Pécsi Orvostudományi E

vosegyetem rektora az idén életbelépő orvosképzési reform végrehajtásáról, mint az ide tanév egyik fontos feladatáró beszélt.

— A reformrendelet csupá szabályozza az oktatás fo máit, kereteit — mondotta — felállít irányelveket, de eze ket tartalommal csak az ok tatók tölthetik ki. Ebből köve kezik, hogy egyetemünk egyi feladata az orvosképzés töké letesítése, korszerűsítése. Fel adatunkat csak úgy tudju megoldani, ha összes oktató ink, a professzoroktól a leg fiatalabb gyakornokig, telje szívvel-lélekkel vesznek rész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

MAGYAR NEMZET

1962 SZEP 13

1021

NAPLÓ

Szeptember 13

Darabos Iván, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője és Ilku Pál művelődésügyi miniszter szerdán megtekintette Ék Sándornak 60. születésnapja alkalmából rendezett gyűjteményes kiállítását a Műcsarnokban.

⊙

etére

szték az ózdi kohászati
művének nagyjavitását

vidíti a hivatalos határidőt. A jó előkészítés, helyes szervezés és nem utolsósorban a szorgalmas munka eredményeként a dolgozók vállalkozása sikerrel járt és szerdán, valami-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

1962 SZEP 13

NÉPSZAVA

A KÖZÉLET ESEMÉNYEI

Az Országos Béketanács meghívására hazánkba érkezett *John Potamitis*, a Ciprusi Béketanács elnöke. Szerdán a Hazafias Népfront Országos Tanácsának székházában a magyar békemozgalom vezetőivel találkozott.

*

Erdei Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, a Szövetkezeti Tudományos Tanács elnöke vezetésével háromtagú szövetkezeti küldöttség utazott szerdán Ausztriába. A magyar küldöttség megtekinti a bécsi vásárt, tanulmányozza az osztrák mezőgazdasági és fogyasztási szövetkezetek működését, találkozik az osztrák szövetkezeti mozgalom vezető személyiségeivel.

*

A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa építésügyi állandó bizottsága szeptember 12—16 között Berlinben tartandó delegációvezetői értekezletére dr. Trautmann Rezső építésügyi miniszter vezetésével három tagú küldöttség utazott szerdán a Ferihegyi repülőtérről.

Darabos Iván, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője és *Ilku Pál* művelődésügyi miniszter szerdán megtekintette *Ék Sándornak* 60. születésnapja alkalmából rendezett gyűjteményes kiállítását a Műcsarnokban.

*

Rusznyák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, hazaérkezett Münchenből, ahol részt vett a hetedik nemzetközi belgyógyász kongresszuson.

félmilli
300 ez
200 ez
ugyan
takarí
ni. E
hold s
hold gy

Kuba nincs eg

A világ közvéleménye az Egyesült Államok fenyegeté A TASZSZ-nyilatkozat vis

Macmillan kényes helyzetben

A világ közvéleményét elsősorban a TASZSZ nyilatkozat foglalkoztatja, de érdeklődésre tarthat számot a Brit Nemzetközösség vezető államférfiainak londoni vitatkozása is Angliának a Közös Piacba történő belépéséről. A nemzetközösségi partnerek éles támadásaikkal máris kényelmetlen helyzetbe hozták Macmillant, aki, tekintet nélkül partnereire és a közvélemény ellenkezésére, mindenáron meg akarja tenni a nemzetközös-

veszélyes lépést.

k lényegesen biztatóbb pers-
éria vezetője, Ben Bella túl-
g 135 ezer főnyi létszámát, s
elésével akar munkaerőt te-
ükséges közmunkák elvégzé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

RÁDIÓ ÉS TV

1983 NOV 17

Képzőművészet a televízióban

Köztudott, hogy az irodalom, a zene és a képzőművészet, ill. a díszítőművészet napjainkban világszerte igen nagy átalakulásán megy át. Új témái új ábrázolásmódot igényelnek. Az új formanyelv viszont — látjuk — nem mindig a legközérthetőbb. A képzőművészet nyelvének megismertetését segíti a TV, különböző műsorsorozataival. *De vajon megfelelő módon sikerül-e a cél megvalósítása?* — erről beszélget most *Ék Sándor*, a neves festőművész és *D. Fehér Zsuzsa* művészettörténész.

— A képzőművészetben nincsenek vitathatatlan mércék, s ez hatványozottan fennáll a modern alkotóművészetre — mondja *Ék Sándor*. — Természetes, hogy állandóan kísérletezni kell, új utakat, formákat keresni, mert a megállás, az egyhelybenmaradás az igazi produktív művészet legnagyobb ellensége. Ám haladni úgy kell, hogy a megjelenítés azért mindig közérthető legyen. Így lehet csak az antik mellett a modern művészetet is nagyobb tömegek közkincsévé tenni. Szinte közhely már, hogy a különböző művészeti kiadványok, oktató jellegű kisfilmek mellett a Televízió nagy segítséget nyújthat a modern művészet népszerűsítésében is. A magam részéről még nem látom, hogy ezek az előadássorozatok milyen *egységes koncepció* láncszemei, inkább az az ötletszerűség érzik rajtuk. Nagy-nagy rendszerességre van pedig szükség ahhoz, hogy a sokszor semmiféle képzőművészeti kultúrával nem rendelkező nézők az előző századok művészetén át eljussanak a ma művészetéig.

— Nem akarom én ezzel azt mondani, hogy amit a TV képzőművészeti vonalon eddig produkált, az nem jó — kapcsolódott a beszélgetésbe *D. Fehér Zsuzsa* —, mindössze annyit, hogy mintha túl magasra állítanák a mércét. A nagy többségnek először alapvető esztétikai ismeretekre van szüksége, pl. mi az, hogy *kompozíció, tér, sík, fényhatás, perspektíva, monumentalitás* stb. Először tehát a képi látásmód elsajátítása szükséges. Az alapfokú esztétikai nevelés folytatásaként természetesen lehetne a különböző stílusokról is beszélni — mi az, hogy *renaissance, barokk* stb., és *kik a legkiválóbb mesterei?* Így azután el lehet jutni az *impresszionizmusig*, a modern művészet bölcsőjéig, el lehetne mondani azt is, hogy mi a *szürrealizmus* és a *szabad asszociáció*. S mindezt persze roppant közvetlen előadói modorban és sok-sok képpel illusztrálva!

— *Igen, de ez hosszú előadások sorozata és még mindig csak külföld... Mikor kerüljön így sor a hazai művészet megismerésére?*

— Párhuzamosan az európai törekvésekkel természetesen a XIX. század jobban ismert anyagán túl be kell mutatni a századvég nagy, modern magyar nekilendüléseit is.

— *S ha már eljutottunk napjainkig? Hogyan tovább?*

— Akkor a műteremlátogatások mellett — ami kitűnő lehetőség a hazai művészek bemutatására — ki kell nyitni a kapukat a külföld felé is. Beszámolni — természetesen képekben — az egyes biennálékról és bemutatni a nem-ábrázoló, absztrakt művészet mellett a kialakuló *új realizmust*, ami főként a *mexikói, francia, olasz* és *görög* művészetben jelentkezik. De a művészetről alkotott összképbe beletartozik az *építészet, szobrászat* és az *iparművészet* is. Tehát ezekről sem szabad elfeledkezni! Mindehhez — hangsúlyozom — legfőképpen az szükséges, hogy *differenciált programot* állítsanak össze: legyen *egy alapfokú* és *egy speciális téma*, hogy a televízió képzőművészeti műsorán belül minden ember megtalálja a maga művelődési lehetőségét.

(Zádorfalvy)

„DERŰS PILLANAT". Farkas Tibor felvétele, az MTI „Ország-világ képekben" című fotókiállításán

munkában?, a *tanulásban?* A fiatal műszerészek az életükből hozzák a példákat. „Úgy kell ellesni a szakmát még ma is..." „Engem segítettek! Sőt... szégyeltem magam, mert ellazsáltam az időt és az idősebb szakinak kellett kisegítenie." „A tisztesség szerintem ott kezdődik, hogy minekünk kell elsősorban tisztességesen viselkedni..." Egymás szavába vágnak, nehéz a mikrofonnal odaérni, nehéz a felkiáltásokat, halk megjegyzéseket a felvevőkocsiban a technikusnak hangszalagra rögzíteni, egy „szintre" hozni. Mint ahogy nehezen jönnek

Hosszúra nyúlt a vita. S két óra múlva, amikor befejeződött, érdemes volt összehasonlítani a vitában kialakult véleményt — a papírra írt nagy szavakkal. Egyszerűbben fogalmazták meg, de talán őszintébben, emberibben.

A fiatalok vitáját két részletben közvetíti a Munkásklub. Az első részt *kedden*, november 12-én, a másodikat december 10-én 18,45 perckor sugározza a Kossuth-adó. A vitavezető: *Bán János* és *Déri Károly*.

n— —s

A hatalomátvételnek — harminc esztendeje.

A sorozatnak ez ad évforduló-jelleget; tanulsága azonban általánosabb.

Emlékeztet és figyelmeztet is.

(Első adás; csüt. P. 19.50)

Böll: Csatlakozás 13.09-kor

Heinrich Böll a legjelentősebb német írók egyike. Nevét a magyar közönség is jól ismeri. Négy műve jelent meg nálunk (Ádám, hol voltál? Magukra maradtak, Biliárd féltízkor, Irországi napló) — folyóiratainkban napvilágot látott néhány rövidebb írása és ez év áprilisában a Rádió is bemutatta *Meghívás teára* c. rádiójátékát. Életrajzi adatai helyett néhány sort idézünk egyik írásából, amelyben önmagáról beszél.

„Kölnben születtem, 1917 december 21-én... Első emlékem: Hindenburg hazatérő serege rendezett, szürke, vigasztalan menetben vonult el lovakkal és ágyúkkal az ablakunk előtt... Sohasem laktunk messze a Rajnától, tutajokon, régi erődítményárkokban játszottunk és parkokban, amelyeknek kertészei éppen sztrájkoltak... Nyugtalanságot, sztrájkot, vörös zászlókat láttam mindenütt, ha iskolába menet Köln legsűrűbben lakott negyedén kerékpáromon végighajtottam. Néhány év múlva már foglalkoztatták a munkanélkülieket, rendőrök lettek, katonák, hóhérok, hadiüzemi munkások, — a többi koncentrációs táborba vonult; a statisztika rendben volt, — a birodalmi márka csak úgy áradt, a számlákat később fizettük meg, mi, akik közben észrevétlenül férfiakká értünk és megpróbáltuk megfejteni a szerencsétlenséget, de nem találtuk meg hozzá a képletet; a szenvedés összesége túlságosan nagy volt ahhoz képest, hogy milyen kevés volt az egyértelműen felismerhető bűnösök száma; maradék is volt, de az mind a mai napig nem került elosztásra.

Írni mindig akartam, már korán megpróbálkoztam vele, de később találtam meg a szavakat."

„Csatlakozás 13.09-kor" c. rádiójátékának hőse egy ember, aki évtizedekkel korábban, jóval a második világháború előtt elhagyta szülővárosát s most, annyi év után átutazóban egy órát tölt ott. Szembetalálkozik emlékeivel, élményeivel, — megtudjuk, miért ment el annakidején és miért nem akar most sem ittmaradni.

(Péntek, K. 21.10)

Élők és holtak

Folytatásos rádiójáték Szimonov regényéből

Konsztantyin Szimonov ismert regénye kerül e héttől folytatólagosan a rádióhallgatók elé. A feltűnést keltett mű a második világháború első szakaszában játszódik. Hőse, Szincov politikai tiszt, aki szabadságáról siet vissza a frontra, de nem jut el a csapatához a nagy visszavonulás és fejetlenség következtében.

Az író Szincov személyén keresztül ábrázolja az első háborús éveket. Szincov kalandos utat jár be. Hősiesen harcol egy bekerített csapatban, szervezi a visszavonuló erőket és közben maga is megsebesül. Elveszíti minden iratát és emiatt valóságos kálvária vár rá. Szincovot „gyanús elem"-ként csaknem letartóztatják, sok helyütt bizalmatlanul fogadják és nem hisznek neki. Hősünk csak arra törekszik, hogy közlegényként újra harcolhasson és bebizonyíthassa igazát.

Szimonov regénye és a belőle készült ötrészes, folytatásos rádiójáték nemcsak a háború kezdetén megmutatkozó hadvezetési és egyéb hibákat tárja fel őszintén és kritikusan, hanem rámutat arra is, milyen embertelen volt a személyi kultusz ideje és annak torz kinövése: az emberek iránti megalapozatlan bizalmatlanság.

(Csütörtök, K. 20.25)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ék Sándor
NÉPHADSEREG

1950 DEC 14.
1021

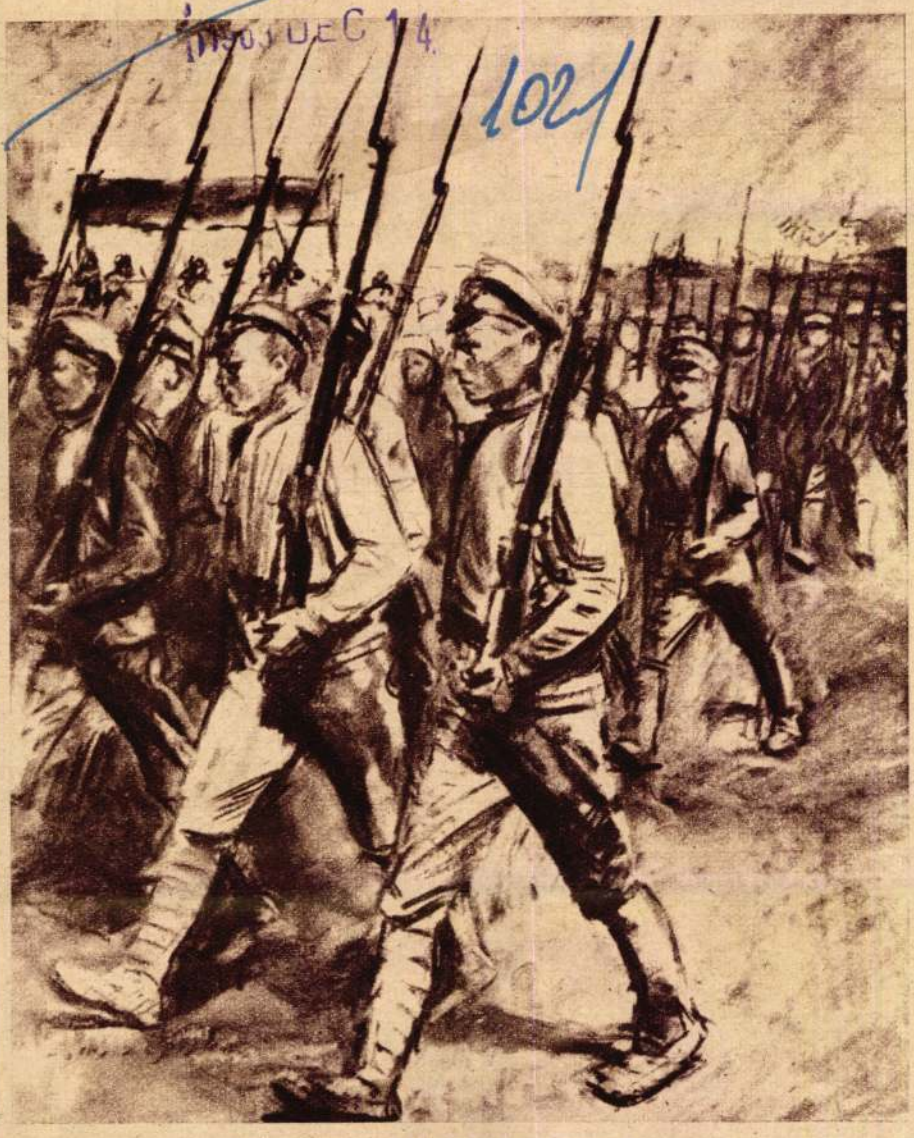

Komszomolisták indulnak a frontra

Ék Sándor

Egész élete és életműve összefonódik a munkásmozgalommal. Képei mozgalmasak, színesek, sokszor a világtörténelem nagy eseményeit idézik, de nem idegen tőle az ember saját kis világa sem: megörökíti a családi körben, munkapadja mellett és kedvence a két örök téma: az anya és a gyermek. Elsősorban az embert ábrázolja, kevéssé a tájat. Ennél a tájábrázolás sosem öncélú, központjában mindig ott az alkotó és küzdő ember. Ék Sándor vérbeli realista festő. Közvetlenül és közérthetően szól a nézőkhöz, mintha beszélgetne.

Festészete mellett grafikai munkássága is igen jelentős. Nagyon sok rézkarca közismert és Ékhez igen közel áll a katonaélet megörökítése. Művein megtaláljuk az 1919-es vöröskatonát, az 1945-ös felszabadító harcok szovjet hőseit és több műve néphadseregünk mai életét ábrázolja művészien. Ék részese volt a felszabadító harcoknak, évekig volt szovjet katona és alkotásainak — érthetően — visszatérő motívuma a katonaélet ábrázolása.

A ma 61 éves mester már 15 éves korában — 1917-ben — részt vesz az első budapesti tanoncsztrájkban, amelyet a Schlick—Nicholson féle gépgyárban indítottak az ifjúmunkások jogaikért. A gyárból elbocsátják.

Ezután a Mátyásföldi Repülőgépgyárba kerül, mint lakatostanonc s 1918 novemberében itt lép a kommunista párt soraiba. A Kommunista Ifjúmunkások Szövetségének alapító tagja, majd 1919 márciusában a Vörös Hadsereg soraiba lép. A képzőművészetekhez vonzódó fiatal munkást Uitz Béla tanítja a Proletár Képzőművészeti Tanműhelyben. Ugyanakkor a Közoktatásügyi Népbiztosság propagandaosztályának megbízottjaként is dolgozik. Az 1919 júniusi ellenforradalmi összeesküvés leverésénél ott van a vöröskatonák soraiban.

Az ellenforradalom első napjaiban a Zrínyi utcai főkapitányság kínzókamráiba hurcolják a horthysta pribékek. Mikor kiszabadul, rendőri felügyelet alá kerül. 1920-ban ismét bekapcsolódik az ifjúmunkás mozgalomba, majd még ebben az évben emigrál. 1921-ben részt vesz az Ifjúmunkás Internacionálé II. kongresszusán, ezt megelőzően a Komintern II. Világkongresszusán. Emigrációjának állomásai: Berlin, Párizs, Amszterdam, majd 1925-ben ismét Berlin. Itt veszi fel az Alex Keil fedőnevet s ezt használja két évtizeden át. 1925—33 között a Német Kommunista Párt egyik élharcosa és a párt nagy lapjainak állandó munkatársa. Ebben az időszakban több képzőművészeti könyv szerzője.

A hitleristák rémuralma elől a Szovjetunióba emigrál. Itt 1934-ben elnyeri az Össz-szövetségi Plakátkiállítás első díját. Itt bontakozik ki igazában művészete és több képe a Szovjetunió múzeumaiba kerül. Élénk részese a művészeti életnek. 1934—37 között a Nemzetközi Művészszövetség helyettes titkára, majd titkára. 1937-ben a Moszkvai Képzőművészeti Szövetség elnökségi tagjává választják.

A honvédő háború idején a Vörös Hadsereg katonájaként teljesít szolgálatot 1946-ig. Részese a Budapest felszabadításáért folyó harcoknak, de mint művész sem hagyja abba a munkát: a felszabadult Budapest utcáin Ék három plakátja hirdeti a hitleri rendszer végóráit.

Mikor leszerel, a budapesti Iparművészeti Múzeum élére kerül. Három évig az igazgatója, majd 1949-től — ma is — a Képzőművészeti Főiskola tanára.

Munkássága itthon bontakozik ki teljes virágjában. 1950-ben Mun-

Papírcsákós kisfiú

kácsy-díjas, a következő évben Kossuth-díjas lesz. 1953-ban a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze. Szakadatlan alkotói munkában eltöltött éveinek jelentős állomása 1955, amikor a felszabadulásunk tízéves évfordulójára kiírt nagy képzőművészeti pályázat első díját nyeri el. 1957-ben az ellenforradalom rémtetteit megörökítő művei „Memento" címmel hagyják el a nyomdát, albumalakban. 1959-ben a demokratikus Berlinben mutatják be életművét nagy tárlat keretében, majd ugyanezt 1962-ben a budapesti Műcsarnok hat termében.

Ék Sándor nemcsak az ecset, de a toll művésze is. 1945 óta számos képzőművészeti cikke jelent meg s ezek gyűjteménye „A realizmus zászlaja alatt" címmel került az olvasók kezébe. Jelenleg emlékezéseit írja vastag könyvben, visszatekintését a küzdelmekben oly gazdag művészi pályára és életre. Érdemeit nemcsak számos művészi kitüntetés ismerte el: Többek között a Szovjetunió Vörös Csillag Érdemrendje, a Magyar Népköztársaság „Magyar Szabadság" érdemrendjének ezüst fokozata is.

Életműve példamutatás minden fiatal művésznek, aki igaz és harcos ember akar lenni és művészetével szolgálni akarja az emberi haladást. Művei mindenkihez szólnak, művészien és közérthetően. Ék Sándor művészete nem csemege az ínyenceknek, más kíván lenni: tápláló és mindenkinek elérhető, akár a kenyér.

Darázs Endre

REJTVÉ

Rejtvénykiállításunkon ... hetné:

„KATONA A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETBEN"

— hétről hétre, történelmi sorrendben, maradandó értékű képzőművészeti alkotásokat mutatunk be. Célunk az, hogy felhívjuk a figyelmet a magyar katonaábrázolás értékeire és szépségeire.

Minden héten közöljük a megfejtés-gyűjtőt, amelybe utasításaink szerint a megfelelő betűket kell beírni a jelzett négyzetekbe. A 7. forduló végén az így nyert végső megfejtést kell megküldeni szerkesztőségünkbe.

A helyes megfejtők között 5000 forint értékű nyereményeket sorsolunk ki. Az első három díj a következő:

I. díj: 2000 forint értékű festmény (tetszés szerint választott);

II. díj: egy „Tünde" zsebrádió;

III. díj: „A kultúra világa" c. ötkötetes könyvsorozat.

I.

Rejtvénykiállításunkon ezúttal a Budaörsi út elágazásánál felállított bronzszobrot mutatjuk be. A magas mészkő talapzaton álló Osztyapenko-szobor az új magyar szobrászat egyik kiemelkedő alkotása. A hős szovjet parlamenter mozdulata, jellemzése szűkszavú összefoglaló szobrászati eszközökkel történik. Valamennyi részletforma és a szenvedélyes mozgás is, a mondanivalót domborítja ki. A kiváló Kossuth-díjas szobrász egy ember, a felszabadulásért életét áldozó szovjet katona alakjában fejezi ki a történelmet s a szocialista eszmeiséget.

Az emlékművet 1951-ben állították fel.

Kérdésünk: Ki volt a szobor alkotója, s a művésznek milyen híres katonatémájú alkotása van még?

II.

Második képünkön „A magyar katona a szabadságért" címmel megrendezett kiállítás egyik nagy sikerű festményét mutatjuk be, Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész alkotását. A kiváló művész szegény parasztcsaládból származott és asztalos-segédként kezdett foglalkozni a festészettel. Bizonyos ideig a szolnoki művésztelepen dolgozott. Életképeken és arcképeken kívül a szocializmusért folytatott harc jeleneteit ábrázoló képekkel aratott sikert.

Ezen a festményén a magas színvonalú portréábrázolás eszközei révén válnak történelmi hőssé a második világháború végén hazánk felszabadításáért fegyvert fogott dolgozó emberek.

Kérdésünk: mi a festmény címe, és milyen ismert alkotása van még a festőművésznek?

nsz	19o	Je	én	8ba	nő	yi	Ker
szó	dij	su	tett	as	th	kos	üle
mü	em	rti	ász	lék	zán	Apa	br
aná	yen	auj	tor	Ata	hel	alj	sá
nok	art	lé	ls	izá	seP	őü	cse

Rakjuk helyes sorrendbe a felcserélt szótag-oszlopokat és máris elolvashatjuk a megfejtést.

A töredék-rejtvényünk legutolsó betűjét írjuk a megfejtés-gyűjtő 8-as sz. kockájába.

Figyelem!! Következő héten befejeződik a rejtvénykiállítás. **Keressék elő az előző számokban közölt rejtvényeket, hogy beküldhessék a végső megfejtést!**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

— Megsz... h...

— Ő az ... m...

Lenin elvtár... hadsereg erkö... nyezőjének sze... zelmei minden... eredményben ... függ. 7.. 18 é... ban.)

Vízszintes: 13... 14. Bagolyfajta... észtere; lénye... áll. 16. Söntés... szélgetésnél a... Japán játék. 2... apa. 25. Lett, ... határozott me... azonos. 30. C... Számla. 34. Egy... csolatos (más... tős betű). 36. ... betűi, keverve ... A. K. E. 42...

1	2	3	4
13			
	■	16	
19	20	■	
	25	26	
30			
33			
37			■
	■	42	43
46	47	■	48
52		53	
57			
	■	60	
65	66		■
	→		

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-300

1963 SZEP 10

KISALFÖLD

Ék Sándor

Magyar antifasiszta ellenállók kitüntetése az NDK-ban

1021

Az NDK Minisztertanácsa három magyar ellenállót, akik tevékenyen részt vettek a nácizmus elleni harcokban, az „Antifasiszta harcosok érdemérmé"-vel tüntetett ki.

Bruno Leuschner, az NDK miniszterelnökhelyettese vasárnap ünnepélyes keretek közt adta át a kitüntetést 215 külföldi és nyugatnémet antifasiszta ellenállónak, köztük Ék Sándor Kossuth-díjas festőművésznek, Földes Istvánnak, a Népszabadság szerkesztőbizottsága tagjának és Varsányi Györgynek, a külügyminisztérium dolgozójának.

A kitüntetés után az NDK Minisztertanácsa ünnepélyes fogadást adott az antifasiszta harcosok tiszteletére.

Magyar Hirdető
SALTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

3755	401— 500						
3811	401— 500						
3976	301— 400						
3991	101— 200						
3995	401— 500						
4046	401— 500						
4057	201— 300						
4072	601— 700						
4080	301— 400						
4100	401— 500						
4132	201— 300						
4147	901—1000	0363	401— 500				
4154	901—1000	0378	301— 400	2748	201— 300	5392	701— 800
4229	101— 200	0380	101— 200	2749	201— 300	5415	801— 900
4277	601— 700	0381	701— 800	2793	001— 100	5425	001— 100
4281	401— 500	0394	401— 500	2805	401— 500	5472	401— 500
4297	901—1000	0408	001— 100	2885	401— 500	5763	601— 700
4316	901—1000	0444	501— 600	2915	101— 200	5773	501— 600
4319	301— 400	0462	501— 600	2933	101— 200	5783	801— 900
4349	201— 300	0495	801— 900	2942	101— 200	5825	801— 900
4356	701— 800	0508	601— 700	2978			
4377	301— 400	0517	001— 100	30			
4409	801— 900	0520	401— 500	30			
4436	501— 600	0527	301— 400	30			
4445	801— 900	0530	801— 900	31			
4452	701— 800	0541	201— 300	31			
4453	101— 200	0547	001— 100	32			
4471	401— 500	0581	901—1000	32			
4480	901—1000	0589	201— 300	30			
4481	701— 800	0629	301— 400	31			
4580	001— 100	0657	401— 500	37			
4584	501— 600	0672	201— 300	40			
4600	501— 600	0689	001— 100	43			
4610	001— 100	0690	501— 600	43			
4636	501— 600	0691	801— 900	34			
4637	601— 700	0704	301— 400	34			
4667	801— 900	0712	101— 200	34			
1701	801— 900	0715	601— 700	34			
4705	601— 700	0731	801— 900	35			
4707	901—1000	0765	401— 500	35			
4708	401— 500	0779	201— 300	35			
4714	301— 400	0829	001— 100	35			
4749	901—1000	0829	501— 600	35			
4754	501— 600	0838	401— 500	36			

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

NÉPSZABADSÁG

1963 SZEP 10.

Magyar antifasiszta ellenállók kitüntetése az NDK-ban

Az NDK Minisztertanácsa három magyar ellenállót, akik tevékenyen részt vettek a nácizmus elleni harcokban, az antifasiszta harcosok érdemérmével tüntetett ki.

Bruno Leuschner, az NDK miniszterelnök-helyettese vasárnap este ünnepélyes keretek közt adta át a kitüntetést 215 külföldi és nyugatnémet antifasiszta ellenállónak, köztük *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművésznek, *Földes Istvánnak*, a Népszabadság szerkesztő bizottsága tagjának és *Varsányi Györgynek*, a Külügyminisztérium dolgozójának.

A kitüntetettek között van *Sz. K. Tyimosenko*, a Szovjetunió marsallja, *D. N. Pritt* angol koronaügyész és *Angela Grimau*, a spanyol fasiszták által meggyilkolt Julian Grimau özvegye.

A kitüntetés után az NDK Minisztertanácsa ünnepélyes fogadást adott az antifasiszta harcosok tiszteletére.

a piacon. Megvan a napi
miért ilyen drága a csirke
szegény csirke sokszor ele

Megnyílt a

Vasárnap ünnepélyesen
a nagyközönségnek Szom
világhírű római kori emlé
Iseumot. A hajdani Savaria pol-
gárai időszámításunk 188. évében
állították a szentélyt az egyipto-
mi Ízisz — a föld termékenységé-
nek és az anyaság istennőjének
— tiszteletére. 455-ben földrengés
pusztította el a két, bazaltkővel bo-
rított római út között álló Iseu-
igazgató irányításával. A százszor-
ötven méteres szentély helyreál-
lítása 1963-ig tartott *Hajnóczi*
Gyula, a Budapesti Építőipari és
Közlekedési Műszaki Egyetem
építészettörténeti tanszéke mér-
nökének terve alapján.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ék Sándor

KISALFÖLD 2
1963 OKT

1021

Mint jelentettük, magyar antifasisztákat tüntettek ki a Német Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövetségén.

Dr. Wilhelm Meissner, az NDK budapesti nagykövete az Antifasiszta Harcosok Érdemérmével tüntette ki dr. Gálócsi Györgyöt, a Péterfy Sándor utcai kórház igazgató főorvosát és Kristóf Tibort, az IBUSZ munkatársát. Ott volt Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész, Földes István, a Népszabadság szerkesztőbizottságának tagja és Varsányi György tanár, akik a kitüntetést Berlinben vették át.

Képünkön: Wilhelm Meissner üdvözli a kitüntetetteket, szemben dr. Gálócsi György, Kristóf Tibor és Ék Sándor.

(MTI Foto — Vigovszki Ferenc felv.)

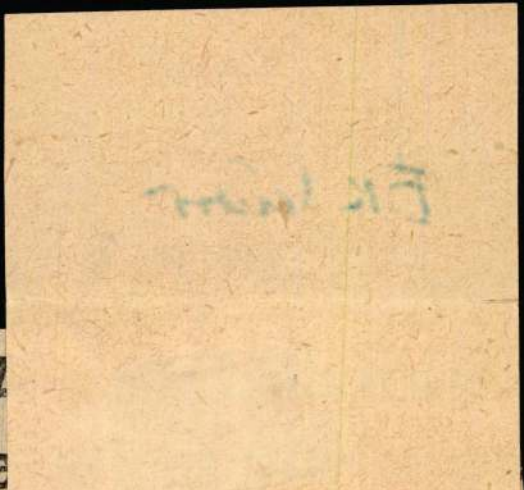

A te

A győri

Csütörtök délután a városi tanácsháza nagytermében tartották meg a győri kommunista pedagógusok első pártértekezletét. A küldöttek kétszáz kommunista pedagógus képviseletében döntöttek az iskolareform végrehajtásának legfontosabb tennivalóiról.

Gárdonyi Géza, a Győr városi Tanács művelődésügyi osztályának vezetője beszámolójában értékelte a pedagógus pártszervezetek eddigi munkáját. Megállapította, hogy Győrött nyolc pedagógus alapszervezetben tömörültek a város kommunista pedagógusai. A pártértekezletet megelőző időben munkájukkal tevékenyen segítették mind a minimális nevelési terv gyakorlati megvalósítását, mind az iskolareform időszerű feladatait.

— Győrött 1192 pedagógus dolgozik, és ha figyelembe vesszük, hogy az óvódától a felsőfokú tanítóképzőig az

nőtt oktatást is ők végzik akkor megállapíthatjuk, hogy ez a munka elismerést érdemel. Mintegy 20 000 ember tanul Győrött. Több, mint az összes győri textilgyárak dolgozója. Ezeknek oktatása a pedagógusok feladata. Felelősségük rendkívül nagy, mert amíg az üzemi munka során a selejt hiba, addig a pedagógiában ez bűn.

A továbbiak során Gárdonyi Géza ismertette a pedagógus pártszervezet decentralizálásának fontosságát. Hangsúlyozta: az a cél, hogy *minden iskolában önálló pedagógus pártszervezet létesüljön*. Ezeknek irányítása a pedagógus pártbizottság feladata. A továbbiakban szólt a szaktárgyi tantermi rendszer fontosságáról. A szakközépiskolai osztályok helyzetéről, az iskolatanácsok munkájáról, valamint a szocialista osztály, iskola, és nevelőtestület megvalósításának feladatáról. Helyet

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1964 MÁR 6.

Ék Sándor munkásságáról írt tanulmányt Pogány Ö. Gábor. A Művészet Kiskönyvtára sorozatban megjelent kötetet számos művészi reprodukció gazdagítja.

Ex Libris

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ek Sándor

PESTMEGYEI HIRLAP
1964 MÁJ 21.

— **Ek Sándor Kossuth-díjas érdemes művész, a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanszékvezető tanára nyitja meg szombaton, déli egy órakor, a sokszorosító grafikai tanszék kiállítását, a Képzőművészeti Főiskola kiállítótermében (Bp. VI. Népköztársaság útja 69—71).**

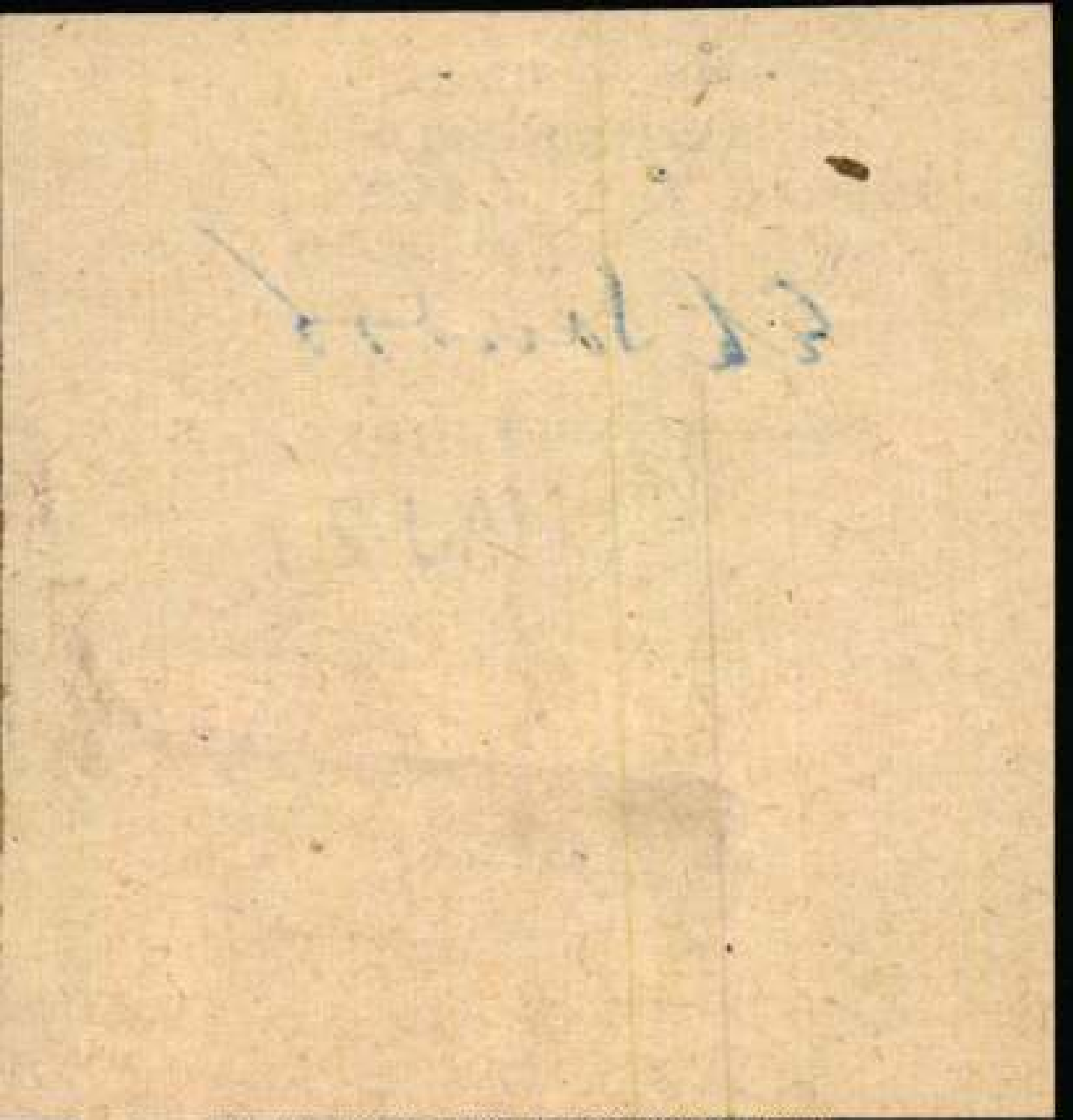

Elsősorban jobbszárnya rév

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1964 MÁJ 22

A Képzőművészeti Főiskola sokszorosító grafikai tanszéke május 23-án kiállítást rendez a főiskola kiállító termében. Megnyitót mond Ék Sándor Kossuth-díjas érdemes művész.

közö részlegének elnöke és Hu-

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUN 18.
Dunántúli Napló

Pénteken nyílik Ék Sándor kiállítása

Pénteken, 19-én délután fél hatkor *Szentistványi Gyuláné*, az MSZMP városi bizottsága agit. prop. osztályvezetője nyitja meg *Ék Sándor* kétszeres Kossuth-díjas, érdemes művész kiállítását a Képcsarnok Vállalat üzletében. A kiállítás időtartama két hét, egy hétig a grafikai, egy hétig pedig a képanyag lesz kiállítva. Erre a megosztásra azért van szükség, mert a művész 49 műalkotása bemutatásához a Képcsarnok Vállalat üzlethelyisége kicsi. A kiállítás tematikája széleskörű, nagyhorizontú művészi látásmódról tanúskodik. A megnyitón a művész személyesen megjelenik.

megmenteni,
egyet taposott
nekülő csorda.
két az első bec
egy 80—100 000
szik.

— **Gázzal megn**
gát és meghalt Ottvald Mária, Pécs. Páfrány utca 23. szám alatti lakos.

...vették be. A bemutató után vetítettképes előadáson ismertették az új konstrukció előnyeit. A 200 A típusú uni-

Kende Sándor

OLCSÓ

meg a nagy múltból, most fehér kabátban, csokornyakkendősen, kócos művészfrizurával mélyen a vendég tányérja fölé hajol, és súgva

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1964 JUN 2 '64
Ék Sándor
Dunántuli Napló

Megnyílt Ék Sándor képkiállítása

Tegnap délután a Képcsarnok Vállalat üzletében megnyílt *Ék Sándor* Kossuth-díjas, érdemes festőművész kiállítása. A kiállítást *Szentistványi Gyuláné*, az MSZMP városi bizottságának agit. prop. osztályvezetője nyitotta meg. Beszédében elmondta, hogy városunk dolgozói lelkes hívei a művészeteknek, melyek az élet küzdelmeit, problémáit és szépségeit tárják fel. Ék Sándor művészete olyan értéket nyújt a tásadalomnak, mely maradandó szerepet ad tudat- és ízlésformálásban egyaránt. Megemlítette, hogy a kiállítás küzdelmes és harcos történelmi fejlődésünk keresztmetszetét nyújtja. Kitért Ék Sándor munkásmozgalmi múltjára, a németországi és szovjetunióbeli emigrációjára. Hangsúlyozta, hogy Ék Sándor művei a szocializmusért folyó harc jegyében születtek,

Szentistványi Gyuláné elvtársnő megnyitja a kiállítást. — Középen szemüveggel Ék Sándor Kossuth-díjas művész.

és alkotásai szervesen kapcsolódnak az elmúlt negyvenhét év világpolitikai eseményeihez. Műveiben megismerjük korunk fontos dokumentumait.

A megnyitó beszéd ismertette a felszabadulás utáni tevékenységét. A lehetőségek biztosították, hogy olyan művek szülessenek, melyek szocialista fejlődésünket tükrözik. Ék Sándor olyan művész, akinek életében összeforr a forradalmár a művészettel. Szentistványi Gyuláné beszédében kitért arra, hogy a művekben az élet döntő sorsfordulói mellett a békés élet derűs, boldog színfoltjait is megtalálhatjuk. Végül megemlítette, hogy Ék Sándor élete és munkássága lelkesítő példája lehet fiatal nemzedékünknek. Ezután köszönetet mondott a művésznek és a Képcsarnok Vállalat dolgozóinak a kiállítás megrendezéséért.

A megnyitó beszéd után *Pécsi Ildikó*, a Nemzeti Színház művésznője *József Attila: Thomas Mann üdvözlése* című versét szavalta. Végül a jelenlévők megtekintették a kiállítást.

Ék Sándor kiállítása a grafikai anyag kiállításával kezdődik. Az olajfestmények kiállítására egy hét múlva, június 26-án kerül sor.

TÚLI
LAPJA
IZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA
FILLÉR
143. SZÁM

aratásra készül az ország

ök értekezlete a Parlamentben

tás és a gabonafelvásárlás előkészületeit.

A földművelésügyi miniszter hangsúlyozta, hogy az idén

a tavalyinál 16 százalékkal, 400 ezer holddal nagyobb terület vár aratásra,

s holdanként is több termést kell betakarítani, mivel az idejében végzett vetés és egyéb munkák eredményeként, valamint a kedvező időjárás következtében erősebbek a gabonák. Igy igen nagy, gondos munkát igényel annak a célnak a megvalósítása, hogy a gabona aratása és csépelése augusztus végéig országmés miatt is — jó előkészítést és szervezést, erőkoncentrálást tesz szükségessé.

A gépeket mindenesetre már most, az árpa aratásánál a lehetőségekhez mérten maximálisan alkalmazni kell,

mert a jelenlegi időjárás mellett különösen fontos, hogy a termés mielőbb a magtárakba kerüljön. Ezért az idén az utóbbi években kissé háttérbe szorult rendrearató-gépeket is jobban ki kell használni.

Ennek érdekében a rendrearatógéppel és kombájnnal végzett kétmenetes aratás díját 10 százalékkal csökken-

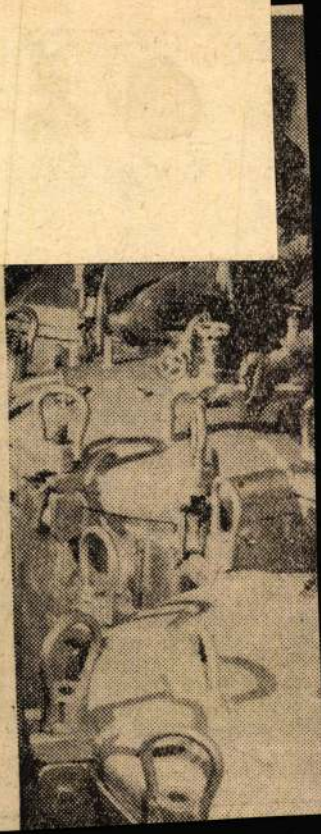

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NŐK LAPJA

MODL SZLP 22

ÉK SÁNDOR TÁRLATÁN

1071

A Műcsarnok kilenc termében most nyílt meg — 60. születésnapján — Ék Sándor Kossuth-díjas érdemes művész gyűjteményes kiállítása. Egy harcos egyéniség megalkuvás nélküli eszmei állásfoglalása bontakozik ki, egy életmű tárul fel az olajfestményeken, grafikai alkotásokban, illusztrációkban, plakátokban. Ék Sándor forradalmi korunk krónikása. Technikai biztonsággal kezelve ecsetet, irónt, karcolótűt, élményeiről, az átélt küzdelmekről számol be, hittel, lelkes meggyőződéssel. Őszintesége teszi hitelessé vallomáserejű ábrázolásait. Művészete dokumentumgyűjtemény. A »Memento«-sorozatban könyörtelen szatirával leplezi le a fehér terror esztelen embertelenségét, hogy a »Szabadságunk köszöntése«-sorozatban a napfényre jutott ember, a munkásmozgalom erejét hirdetve, az új korszak, a szabadság diadalát örökítse meg. Művészi riportjainak, festői témáinak bőséges anyagát a weimari Németországban, a Szovjetunióban és itthon szerzett élményeiből merítette. Emlékeztetőnek és jelképnek, nemcsak eseményeket és kiragadott jeleneteket jegyez fel éber megfigyeléssel, hanem a kor vezéralakjairól portrékat is készít. Elsősorban Leninről, akit személyesen is ismert, s akinek vonásait sokszor és sokféleképpen örökítette meg, »A tíz év Lenin nélkül« című plakátpályázaton a Szovjetunióban ő nyerte el az első díjat. Ék Sándor mindig a béke szolgálatát, a közösségért végzett munkát tekintette és tekinti hivatásbeli feladatának, emellett szívesen kifejezést ad lírai hangulatának is, amikor tájképeket, virágcsendéletet, női figurákat rögzít meg a vásznon.

— ts

Evakuált kislány (1942)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u.
Telefon: 188-296, 188-307

KORTÁRSAN

1021
Ék
Sándor

ÉK SÁNDOR *rajza*

9*

emberöltők óta átköltözött volna az életb
szantó is, hogy még mindig milyen soka
jelentőségét. Csakhogy igen tiszteletlenül
nuszban sem zsinóros mentében elképzelni
varja meg azokat, is, akik tisztelni akarjá
galom, a forradalom nagy harcosát. Volta
lednék és elfeledtetnék, hogy „Az én hazán
a „Bécsi levelek" szerzője sanzonokban és
ságokat, hogy a nagyszerű „Új Hang" sz
volt. Mások pedig ismerve a groteszk ötletek
tette pesti kabaré háziszerzőjét, sehogyan sem tudják meg
legszentebb eszméinek törhetetlen bajnokát.

Holott aki csak az egyik oldalát látja az életműnek és alkotójának, az sehogyan sem veheti tudomásul századunk magyar irodalmának ezt a hazai kortársakhoz nem hasonlítható, egyéni hangvételű írásművészét, ezt az emberileg és művészileg oly vonzó jelenséget, akiben tökéletes egységben jelent meg egy nagyműveltségű filozopter, egy bravúros formakészségű stiliszta, egy áhitatos trubadur és egy vásári kintornás.

Magam is nehezen és sokára találtam meg sokféle hangjában az összhangot. Hanem amikor megtaláltam, és egy pillanatban úgy véltem, értem már, megmondtam neki. Ez az ötvenes évek legelején lehetett. Egy este együtt mentünk el az írószövetségből. Szójátékok áradatával fejezte ki bosszúságát a taggyűlésen elhangzott üres fontoskodások fölött. Akkor valahogy így fejeztem ki felismerésemet:

— Bandi bácsi, ha meg akarnám határozni a te műfajodat, a szent eszmék kíntornásának neveznélek.

Mosolyogva nézett rám és ezt válaszolta:

— Ebből a kíntornásból igaz a kín is meg a torna is.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KORTÁRS
1963 JAN

1021
Ék
Sándor

ÉK SÁNDOR *rajza*

beteg is, a régi nem azért klasszikus, mert régi, ha
egészséges. Ha ilyen minőségek alapján különböztet
mantikust rögtön tisztán látunk." A romantikának e
ges vonása természetesen szükségszerűen vezet el
egyáltalában nem véletlen, hogy Lefebvre a romanti
közvetlen előzményét.

Még kevésbé véletlen, az hogy a romantikából
példakép számára, mely a modern irodalom előzmér
lönleges helyét az határozza meg, hogy itt merül fe
kusan az a motívum, melyet a betegség jelének tekintünk. A Lorenzac
úgy cselekszik és azért cselekszik, mert önmagát akarja kipróbálni. Míg Balzac hősei azért cselekedtek így vagy úgy, mert az céljukkal, érdekeikkel, tevékenységükkel egybeesett — lettlégyen az a cselekedet hasznos vagy káros, morális vagy immorális —, addig Musset hőse egészen más... Ő azért cselekszik, mert önmagát saját erejét, teherbíróképességét akarja önmaga előtt igazolni. Az a motívum vezeti, hogy ne a valóságba hatoljon bele, hanem önmagát ismerje meg. Mondanunk sem kell, hogy Musset itt felfedezett valamit, amit később a realista regény a kritikai tendencia jegyében továbbfejlesztett — s ez is mutatja, hogy reálizmus és romantika nem metafizikus, hanem dialektikus ellentétek. Ez a tendencia később Dosztojevszkij Raszkolnyikovjánál merül fel. Tehát láthatjuk, hogy lehetséges a problémának egy realisztikus felvetése is, de mindez mitsem változtat azon, hogy ennek a magatartásnak kritika nélküli kezelése a dekadencia egyik jellemzője. S Lefebvre jó helyen keresi a forrást s konzekvensen halad a végítéletig: egy új romantika felé kell tartanunk.

Ennek a gondolatnak jegyében kritizálja Lefebvre a szovjet irodalmat is. Itt kétségtelenül visszaesik ismét a polgári színvonalra, mely a modern irodalom fő jellegzetességét klasszicizmus és romanticizmus harcában látja. Ugyanis Goethe felfogása szerint a klasszikus nem stílusirányzatot jelent még, nem azonos a klaszszicizmussal. Az ő klasszicizmus fogalmába éppenúgy belefért Racine, mintahogy Shakespeare vagy Lessing, tehát a francia klasszicizmus és visszahatása egyaránt. A klasszicizmus Corneilletől Platenig, vagy egészen nálunk Berzsenyiig annak a a mozgásnak kifejezője, mely mintegy antik köntösben játszotta le a polgári fejlődést. Ennek a polgári illúziók, a burzsoá fejlődés leghaladóbb szakaszának lezárulásával semmilyen tere többé nem maradt. Vagy a romanticizmus váltotta fel, vagy pedig, mint a Heine Börne vitából kiderül, egy új reálizmus, mely tekintetbe veszi a romantika eredményeit is. A szovjet irodalom eredményeit pl. Solohov

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1969 MÁR 20

Ék Sándor

1021

Jubileumi megemlékezések a fővárosban

Délelőtt ünneplő sokaság jelenlétében emléktáblával jelölték meg az I. kerületi Tanács Bem rakparti művelődési házát, amely a proletár képzőművészek alkotóháza volt 1919-ben. Most *Ék Sándor* 1919-es műveiből nyílt — ugyancsak ma délelőtt — kiállítás a történelmi falak között, ahol egykor *Uitz Béla, Ék Sándor* és *Olcsay Kis Zoltán* dolgozott. A Széchenyi István Kereskedelmi Szakközépiskola aulájában *dr. Varga Jenőnek*, a Tanácsköztársaság népbiztosának, az iskola egykori tanárának állítottak ma délelőtt emléktáblát.

AZ EMLÉKEZÉS VIRÁGAI

Ugyancsak ma délelőtt tartották *Nyisztor Györgynek*, a Tanácsköztársaság népbiztosának szoboravatóját a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztériumban. A XVII. kerületi Pesti úton nagyszabású ünnepség keretében vörös márvány emlékoszlopot avattak ma délelőtt az első magyar proletárhatalom tiszteletére.

Újpesten, a Vörös Katona szobránál tartottak ma délelőtt koszorúzási ünnepséget. Sokan keresték fel ma délben az óbudai temetőt, hogy elhelyezzék a megemlékezés virágait és koszorúit az ott nyugvó 19-es veteránok sírján.

Több tudományos ülésszak és konferencia gazdagítja a jubileum programját. A Budapesti Orvostudományi Egyetem ünnepi tudományos ülésszakáról kaptunk hírt ma délelőtt, este pedig a Közgazdaságtudományi Intézet tanácsköztársasági ünnepségére kerül sor a Tudományos Akadémia épületében. A Budapesti Műszaki Egyetem a jubileum alkalmából tiszteletbeli doktorrá avatta ma délelőtt a Tanácsköztársaság idején elévülhetetlen érdemeket szerzett *Hevesi Gyula* akadémikust.

ÜNNEPSÉG A PARLAMENTBEN

A mai nap kiemelkedő eseménye lesz az MSZMP Központi Bizottságának, a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánynak, a Szakszervezetek Országos Tanácsának és a Hazafias Népfront Országos Tanácsának jubileumi ünnepsége, amelyre délután kerül sor a Parlament kongresszusi termében. Este az Elnöki Tanács ad fogadást a Tanácsköztársaság évfordulója tiszteletére. Az est folyamán sok helyen rendeznek veterántalálkozókat, emlékműsorokat a fővárosban.

HOLNAP A FELVONULÁSI TÉREN

Több ezren készülnek, hogy holnap délelőtt tanúi legyenek a Felvonulási téren az új tanácsköztársasági emlékmű ünnepélyes felavatásának. Az MSZMP KB, a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány, a SZOT és a Hazafias Népfront Országos Tanácsa nevében *Ilku Pál* művelődésügyi miniszter, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja mond avatóbeszédet.

tanúi

• Színházak,

en

— Akkortájt — meséli — megalakult a filmbizottság, amelynek *Márkus László, Vajda László, Sas Ede* és *Korda Sándor* voltak a tagjai. Mindenkinek vizsgáznia kellett; a színészeket képességeiknek megfelelően kategóriákba osztották. Én I. osztályú moziszínésznő voltam. Emlékszem egy kofaszerepemre, amelyet a nagyvásárcsarnok előtt forgattunk. Egyébként a *Magyar Színház tagja voltam.*

A Színművészeti Akadémián, az 1918—19-es tanévben végzett *Hegedüs Tibor* rendező, *Kemény László, Krúdy Ilona* (az író leánya) és *Pethes Sándor*, aki édesapjáról elmondja, miképpen működött a színésznevelési direktóriumban.

Kőműves Sándornak szép emléke egy szavalat. A verset a Marx-emléktábla leleplezési ünnepélyén adta elő a Marx-laktanyában. A

bozy Imre Elj
című színműve
László Széchen
gyar színház ige
ges, azonban a
színikritikus fel
hiányoznak a n
szóló darabok.
rendkívülinek
hogy Molnár
Tóték országába
rabokban viszo
a humor.

□ *A KOSSUTH ZSUZSA Gimnázium — az egykori Berzsenyi — falán emléktáblát helyeztek el hajdani diákjaik, Stromfeld Aurél és Rózsa Ferenc emlékére.*

nagylelkű gesztussal, visszaakarta fizetni a fütyülő nézőknek a jegy árát. S ekkor derült ki, hogy — a nézőtéren kizárólag meghívott, potyajegyes nézők tartózkodtak.

SÉRTEGETNEK

Úgy döntöttem, hogy a jövőben saját érdekemben nem nézek meg úgynevezett magyar művészfilmet. Elmondom, hogy miért nem.

Azért, mert ha megnézem az úgynevezett magyar művészfilmeket, akkor engem folyton sértegetnek. Hát kell ez nekem? Hát nem kell ez nekem!

Ismeretes, hogy az elmúlt hónap legnagyobb belpolitikai eseménye egy magyar művészfilm bemutatója volt, és kiderült, hogy aki szelet vetit, az vihart arat, ugyanis kitört a vihar, és kit erre, kit arra kergettek a szelek, kit jobbra, kit balra.

Én viszont, a kedves mozinéző középen ülök a zsöllyémben, és állandóan hallom, hogy jobbról-balról sértegetnek. Miért?

Azért, mert ha egy magyar művészfilm nekem történetesen nem tetszik és isten ne adja, nem is értem, akkor azt mondják rám, hogy nem vagyok fogékony az újra, nem értem a szimbólumokat, nem tudom megkülönböztetni az egyedit az általánostól és Fellinit a Jancsótól, sőt még absztrahálni sem tudok. És nálunk, ha ötven év előtti technológiával dolgozunk, azért csak a Horthy-rendszert átkozzák, de ha harminc év előtti dramaturgiával szórakozunk, azért már engem, az elmaradt mozinézőt.

Viszont, ha tetszik nekem a magyar művészfilm, sőt isten ne adja, meg is értem, akkor a másik tábor kezd el sértegetni, hogy megjátszom a vájtfülűt, nem szólok, hogy meztelen a király, modernkedem, pedig az igazság, hogy meg sem értem a filmet, nem is érthetem, mert én Stan és Pan emlőin nevelkedtem és örüljek annak, hogy a veréb is madár.

Sajnos, nem tudtam örülni, mert nem kaptam rá jegyet; ugyanis Kabos ide, Kabos oda, a közönség hosszú sorokban állt a mozi előtt és ezért kénytelen voltam megnézni egy magyar művészfilmet.

Hiába, a nézőt is veréb, és úgy látszik, a szelek ellen nem lehet protestálni.

Miklósi Ottó

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Ék Sándor

1969 MÁR 21

NAPLÓ

Március 21

Az I. kerületi tanács művelődési házának falán emléktáblát helyezett el a fővárosi tanács abból az alkalomból, hogy 50 évvel ezelőtt ebben a házban működött a proletár képzőművészeti tanműhely. A csütörtök délelőtti ünnepségen Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész — aki több társával együtt e tanműhelyből indult el művészi pályáján — leplezte le az emléktáblát. Az avatási ünnepség után Ék Sándor műveiből kiállítás nyílt meg a művelődési házban, itt Devecseri Gábor Kossuth-díjas író mondott beszédet.

*

zo-

ga-
gel

de
ére
en-

volt Szentend-
re, feleakkora, mint ma, fele
lakosa. Gimnáziuma kettő
van, akkor csak polgári isko-
lája volt. S az új elemi i
hadikórház. Az akkori gyere
kek mit se járhattak benne
visszaszorultak az omladozó
öregiskolába. Emlékezőnk szo
morú arcú, kórházi köpenye
katonákat lát könyökölni a
ablakokban, s egykori gondo
latai addig érnek, vajon ta

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1969 MÁR 21

1021

KITÜNTETÉSEK

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából a Tanácsköztársaság idején kifejtett tevékenységük elismeréséül 964 személynek kitüntetéseket adományozott. A Munka Vörös Zászló érdemrendjével nyolc, a Munka Érdemrend arany fokozatával 278, a Munka Érdemrend ezüst fokozatával 678 személyt tüntetett ki. Mintegy négyezren pedig a Tanácsköztársasági Érdemérmet kapták meg.

A kitüntetettek egy csoportjának *Losonczi* Pál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke csütörtök délelőtt az Országház Munkácsy-termében nyújtotta át a kitüntetéseket.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából, a Tanácsköztársaság alatt kifejtett tevékenységük elismeréséül

a Munka Vörös Zászló érdemrendje

kitüntetést adományozta: *Cservenka* Teréz nyugdíjas nyomdásznak, *Ék* Sándor Kossuth-díjas festőművésznek, *dr. Hajdu* Gyula nyugalmazott egyetemi tanárnak, *Hevesi* Gyula Kossuth-díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége választott tagjának, *Hevesi* Gyuláné, született Stern Jolán nyugdíjas tisztviselőnek, *Lukács* György Kossuth-díjas nyugalmazott egyetemi tanárnak, *Nógrádi* Sándornak, az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottsága nyugalmazott elnökének, *Szántó* Zoltán nyugdíjas tisztviselőnek;

a Munka Érdemrend arany fokozata

kitüntetést adományozta: *Bauer* István nyugdíjas közgazdásznak, *Bazsay* Ferenc nyugdíjas vasöntőnek, *Bedő* Károly János nyugdíjas esztergályosnak, *Bihari* Mór nyugdíjas tanítónak, *Breyer* József nyugdíjas szerszámlakatosnak, *Czóbel* Ernőné, *Lányi* Sarolta költőnek, *Fenyő* Andor nyugdíjas építészmérnöknek, *Filipovics* Katalin nyugdíjas egészségügyi dolgozónak, *Földes* Pál Kossuth-díjas mérnöknek, a MALÉV nyugalmazott kirendeltségvezetőjének, *Gárdos* Mária írónőnek, *Gyenge* Károly nyugdíjas rendőr főhadnagynak, *Heiszler* Zsigmond nyugdíjas könyvkötőnek, *Hornacsek* István nyugdíjas szállítmányozási ügyintézőnek, *Hunya* Istvánnak, a MEDOSZ elnökének, *Kiss* Etel nyugdíjasnak, *Kőhalmi* Béla Kossuth-díjas nyugalmazott egyetemi tanárnak, *Mató* József Sándor nyugdíjas tanítónak, *Medveczki* József nyugdíjas kőművesnek, *Mogor* István nyugdíjas esztergályosnak, *Nádass* József nyugdíjas újságírónak, írónak, *Pataki* János nyugdíjas honvéd századosnak, *Pál* Károly nyugdíjas segédmunkásnak, *Piantowszky* István nyugdíjas műszerésznek, *Pintye* János nyugdíjas vállalati igazgatónak, *Rozsnyai* Ferenc nyugdíjas nyomdásznak, *Salamon Ernő* nyugdíjas famunkásnak, *dr. Sándor* Pálnak, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem egyetemi tanárának, *Spiesz* József nyugdíjas vállalati osztályvezetőnek, *dr. Vajda Imre* nyugalmazott egyetemi tanárnak, *Vas-Witteg* Miklósnak, a Szakszervezetek Országos Tanácsa alelnökének, *Zörgő* Zoltán nyugdíjas nyomdásznak.

Ugyancsak a parlamenti ünnepségen nyújtották át 20 kitüntetettnek a Munka Érdemrend ezüst fokozatát.

A kitüntetések átadásánál jelen volt *Kádár* János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, *Fock* Jenő, a Minisztertanács elnöke, *Biszku* Béla, a Központi Bizottság titkára, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai és *Cseterki* Lajos, az Elnöki Tanács titkára.

A többi kitüntetetteknek Budapesten, illetve a megyékben rendezett hasonló ünnepségeken nyújtották át a kitüntetéseket.

Gazaux-tól.

A TF tudományos ülésszak csütörtök délelőtt D. Ionov, a Leningrádi Testnevelési Főiskola tanára és Fodelus, a varsói TF tanára szólalt fel. Délután — amikor elsősorban edzéselméleti kérdések kerültek napirendre — Laka András igazgatóhelyettes indító referátumához több kiváló szakember szólt hozzá. Ezen a napon nyitották meg a TF új, nagy nyelvenezer kötetből álló könyvtárát és dokumentációs központját.

A jégkorong-bajnokságért. FTC—Bp. Vörös Meteor 9:2 (1:0, 6:0, 7:2).

A jégkorong VB-n, Stockholmban, egy mérkőzést játszottak csütörtökön: Kanada válogatottja 5:0 arányban győzött az Egyesült Államok csapata ellen.

Ragalom. V. Navigátor — Jimmy Sheraton — Palmyra — Mátyás. VI. Citadella — Peru — Kamill — O mia bella. VII. Konzul — Hitves — Orbán — Nem illik. VIII. Nexus — Hólabda — Modell — Nyafogó. IX. Ódor — Ómassa — Lókötő — Megnyerő. X. Levelező — István — Nóra — Naspolya.

MNASZTIKA

Mióta azonban a magyar sporthatóság hivatalosan is versenysportnak ismerte el a modern gimnasztikát és a tornásznők már nem indulhattak a táncművészeti iskolák színeiben, hanem egyesületeket képviseltek, megcsappant az érdeklődés. A sportklubok érthető módon nem elsősorban a modern gimnasztikában vetélkednek egymással, hanem főként a tekintélyes sportokban: labdarúgásban és társaiban. A modern gimnasztika bekerült a kevésbé rangos, nem olimpiai sportok sorába.

Az érdeklődés akkori mesterséges felfokozásának most van a reakciója. A modern gimnasztika alig-alig tud lábra állni. Mindössze az *Ú. Dózsa*, az *OSC*, a *II. kerületi kultúrotthon* sportköre és a *Borsodi Bányász* tart fenn szakosztályt, az *Előre* és a *Postás* megszüntette a versenysport szakosztályát. Rendkívül szűkre csökkent az élvonal, s két hete a Budapest-bajnokságot jóformán üres lelátók előtt rendezték meg a Sportcsarnokban.

Pedig a tornaszövetség vezetői szerint ma nemzetközileg is rangosabb a magyar élvonal, mint volt a művészi torna sikeres éveiben. Képzettek, tehetségesek a versenyzők, csak nagyon kevesen vannak. Az újak nem találnak egyesületet és munkanélküli a legtöbb edző. Nincs klub, amely foglalkoztatná őket. Kitűnő szakemberek — így például *Saly* Orsolya, a volt bajnoknő, aztán *Botond* Csilla és még 27 táncpedagógus szerzett edzői képesítést — de úgy látszik, hiába.

Nem arról van szó, hogy a modern gimnasztikát valahová a legismertebb sportok közé kellene emelni, de a jelenlegi szegényes helyzeténél többre érdemes ez a sportág. Magyarország nemzetközileg is a modern gimnasztika úttörői közé tartozik, 1963-ban Budapest volt a színhelye a sportág próba-világbajnokságának, és azóta is ott voltak a magyarok a VB-ken — Prágában és Koppenhágában.

A nemzetközi szövetségben a tornához hasonlóan a modern gimnasztika számára is kidolgozták a versenyszerűen mérhető nehézségi elemeket és a szerek (labda, karika, kötél) segítségével elkülönítették a talajtornától. Idén a szeptemberi szófiai VB-n Magyarország már hatos kéziszer csapatot is indít; a modern gimnasztikának ez az ága szerepelt régebben az olimpián. Az utolsó olimpiai bajnokságot éppen Magyarország nyerte, 1956-ban, Melbourne-ben.

A modern gimnasztika tipikusan női sport. Nincs sérülésveszély, esztétikus mozgásra nevel, szép testalkatot és szinte tökéletes testtartást formál és kisegítő sportként más sportágaknak (tornának, műkorcsolyázásnak) is sokat segíthet. A néző számára pedig, ha nem is izgalmas, de színes, érdekes látvány egy modern gimnasztikai verseny.

A magyar bajnokságot április 6-án rendezik a Sportcsarnokban. Ha a modern gimnasztika bizottsága gondoskodik némi propagandáról, talán ezúttal nem maradnak üresen a lelátók.

Zsolt Róbert

1969 MÁR 21

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1021 Ék Sándor

Ünnepi emléktábla-avatások

Budapesten, a Vas utcai Széchenyi István kereskedelmi szakközépiskola — a volt felsőkereskedelmi iskola — tanárai és diákjai emléktáblát állítottak *dr. Varga Jenőnek*, a Magyar Tanácsköztársaság népbiztosának, aki 1912—1919. között az iskola tanára volt.

Az V. kerületben, az Alkotmány utca 9—11. szám alatti felsőfokú kereskedelmi és vendéglátóipari szakiskola épületén *Lengyel Gyula* emlékét örökítették meg. A táblán ez a felirat áll: *„E házban tanult és tanított Lengyel Gyula (1888—1941), a magyar forradalmi munkásmozgalom kiemelkedő harcosa, a Magyar Tanácsköztársaság népbiztosa."*

A fővárosi tanács emléktáblát helyezett el az I. kerületi tanács művelődési házának falán; 50 évvel ezelőtt e házban működött *a proletár képzőművészeti tanműhely*. Az emléktáblát *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművész — aki több művésztársával együtt a tanműhelyből indult el művészi pályára — leplezte le. Az avatási ünnepség után a művelődési házban *kiállítás* nyílt Ék Sándor műveiből. *Bessenyei Ferenc* Ady Endre: Véres panorámák tavaszán című költeményét mondta el, majd *Devecseri Gábor* mondott megnyitó beszédet.

sággal.

Ezt szemléltetik az alábbi táv
iratok:

„1919. IV. 8.

Budapest, KUN BÉLA.

*Kérem, közöljön velünk közö
lebbit a bajor eseményekről, ki
lönösképpen kérjük önöket, in
tézkedjenek, hogy a Bajorország
ban levő rádióállomást összekös
sék a moszkvai rádióállomással.
A moszkvai állomás hívójele:
MSK, a bajor rádióállomásé CG,
tudnunk kell az adás és vétel
óráját, a hullámhosszt. Azáltal,
hogy az önök rádióállomása a ba
jorral és másrészt a moszkvaival
összeköttetésben áll, mindkét ol
dalra továbbítani tudják ezt az
információt. Kérem, ismertessék
különböző országokban a követ
kezőket: Északi demarkációs vo-*

újabb diadalokat arat, és folyamatlépésben halad előre a közeli győzelem útján. Mérhetetlenül nagyok azok a nehézségek, amelyeket még le kell küzdenünk, számtalanok ellenségeink, hatalmuk igen nagy. De valamennyi ország dolgozóinak forradalmi öntudata napról napra több bilincset tör le, amelyekkel a munkásnép ma még béklyóba van verve. Magyarországon, Bajorországban éppen úgy, mint Oroszországban, még hatalmas ellenséges hadseregek, blokád és éhínség ellen kell küzdenünk, de minden nap újabb szövetségeseink támadnak, újabb barátaink, újabb öntudatra ébredő osztálytestvéreink a barikád túlsó oldalán. A hadiszerencse ingadozik, és nem mindig diesekedhetünk győzelemmel. De azért ügyünk sikerei már eddig is [illegible] nagyok, és napról

1969 MÁR 2 1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Ek Sándor

1021

1969. március 21, péntek

Kitüntetések

Kádár elvtárs a Munka Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetettek egy csoportjával. Mellette: Lukács György, Hevesi Jolán, Szántó Zoltán és Nógrádi Sándor.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából a Tanácsköztársaság idején kifejtett tevékenységük elismeréséül 964 személynek kitüntetéseket adományozott. A *Munka Vörös Zászló Érdemrend*jével nyolc, a *Munka Érdemrend arany fokozatával* 278, a *Munka Érdemrend ezüst fokozatával* 678 személyt tüntettek ki, mintegy négyezren pedig a *Tanácsköztársasági Érdemérmet* kapták meg.

A kitüntetettek egy csoportjának *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke csütörtökön az Országház Munkácsy-termében nyújtotta át a kitüntetéseket.

A MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE kitüntetést kapta:

Cservenka Teréz nyugdíjas nyomdász, *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművész, *dr. Hajdú Gyula* nyugalmazott egyetemi tanár, *Hevesi Gyula* Kossuth-díjas akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnökségének tagja, *Hevesi Gyuláné Stern Jolán*, nyugdíjas tisztviselő, *Lukács György* akadémikus, Kossuth-díjas nyugalmazott egyetemi tanár, *Nógrádi Sándor*, az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottságának nyugalmazott elnöke, *Szántó Zoltán* nyugdíjas tisztviselő.

CSERVENKA TERÉZ nyugdíjas. — 1919-ben lépett be a Kommunisták Magyarországi Pártjába. A Tanácsköztársaság idején a nők körében végzett szervező és felvilágosító munkát; széles körű szociális tevékenységet fejtett ki, a proletárgyermekek gondozásának egyik vezetője volt.

ÉK SÁNDOR festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára, Kossuth-díjas. — Az ifjúmunkások Országos Szövetségének aktivistája volt. A KMP-nek megalakulásától kezdve tagja. Részvevője az Uitz Béla által szervezett proletár képzőművészek iskolájának. A Tanácsköztársaság idején vöröskatona.

HAJDÚ GYULA egyetemi tanár, az állam- és jogtudományok doktora. — Kezdetben baloldali szociáldemokrata funkcionárius. A KMP megalakulása után a pécsi pártszervezet titkára, a Tanácsköztársaság idején Baranya megye kormányzótanácsi biztosa, a Kormányzótanács Országos Ellenőrző Bizottságának tagja, majd a Vörös Hadsereg 44. dandárjának politikai megbízottja.

HEVESI GYULA akadémikus, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Magyar Tudományos Akadémia elnökségének tagja, Kossuth-díjas. — Az első világháború alatt a háborúellenes baloldali mozgalom ismert szervezője. A Kommunisták Magyarországi Pártjának kezdettől fogva tagja, egyik vezetője. A Tanácsköztársaság alatt a szociális termelés népbiztosa, az ipar egyik irányítója.

HEVESI GYULÁNÉ Stern Jolán — Az első világháború idején a forradalmi szocialista mozgalom aktív részvevője, majd a KMP egyik alapító tagja. A Tanácsköztársaság alatt a Szociális Termelés című lap szerkesztője. Részt vett az 1919. június 24-i budapesti ellenforradalmi puccs leverésében.

LUKÁCS GYÖRGY akadémikus, Kossuth-díjas. Az elsők között csatlakozott az 1918. novemberében megalakult Kommunisták Magyarországi Pártjához. A kommunisták letartóztatása után tagja volt az illegális Központi Bizottságnak és a Vörös Újság szerkesztő bizottságának. A Tanácsköztársaság idején a kulturális ügyek népbiztosa és egy ideig az V. hadosztály politikai megbízottja.

NÓGRÁDI SÁNDOR nyugalmazott vezérezredes, az MSZMP Központi Bizottságának tagja. — Már fiatal munkás korában szociáldemokrata szakszervezeti funkcionárius. Nem sokkal a KMP megalakulása után kommunista párttag lesz. A Tanácsköztársaság idején a Vörös Hadseregben harcol.

SZÁNTÓ ZOLTÁN nyugalmazott nagykövet. — Az első világháború előtt, 1907-ben kapcsolódott be a munkásmozgalomba. Az 1918-as őszirózsás forradalom aktív részvevője. A KMP-nek megalakulásától tagja. A Tanácsköztársaság idején a Vörös Hadsereg 1. nemzetközi ezredének parancsnoka.

A **MUNKA ÉRDEMREND ARANY FOKOZATA** kitüntetést kapta:

Bauer István nyugdíjas közgazdász, *Bazsay Ferenc* nyugdíjas vasöntő, *Bedő Károly János* nyugdíjas esztergályos, *Bihari Mór* nyugdíjas tanító, *Breyer József* nyugdíjas szerszámlakatos, *Czóbel Ernőné Lányi Sarolta* költő, *Fenyő Andor* nyugdíjas építészmérnök, *Filipovics Katalin* nyugdíjas egészségügyi dolgozó, *Földes Pál* Kossuth-díjas mérnök, a MALÉV nyugalmazott kirendeltségvezetője, *Gárdos Mária* írónő, *Gyenge Károly* nyugdíjas rendőr főhadnagy, *Heiszler Zsigmond* nyugdíjas könyvkötő, *Hornacsek István* nyugdíjas szállítmányozási ügyintéző, *Hunya István*, a MEDOSZ elnöke, *Kiss Etel* nyugdíjas, *Kőhalmi Béla* Kossuth-díjas nyugalmazott egyetemi tanár, *Mató József Sándor* nyugdíjas tanító, *Medveczki József* nyugdíjas kőműves, *Mogor István* nyugdíjas esztergályos, *Nádass József* nyugdíjas újságíró, író, *Pataki János* nyugdíjas honvéd százados, *Pál Károly* nyugdíjas segédmunkás, *Piantowszky István* nyugdíjas műszerész, *Pintye János* nyugdíjas vállalati igazgató, *Rozsnyai Ferenc* nyugdíjas nyomdász, *Salamon Ernő* nyugdíjas famunkás, *dr. Sándor Pál* egyetemi tanár, *Spiesz József* nyugdíjas vállalati osztályvezető, *dr. Vajda Imre* nyugalmazott egyetemi tanár, *Vas-Witteg Miklós*, a SZOT alelnöke, *Zörgő Zoltán* nyugdíjas nyomdász.

A kitüntetések átadásánál jelen voltak *Kádár János*, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, *Fock Jenő*, a Minisztertanács elnöke, *Biszku Béla*, a Központi Bizottság titkára, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai és *Cseterki Lajos*, az Elnöki Tanács titkára.

Losonczi elvtárs a kitüntetések átadásakor beszédet mondott, amelyben méltatta a Magyar Tanácsköztársaság történelmi jelentőségét.

A többi kitüntetettnek Budapesten, illetve a megyékben rendezett hasonló ünnepségeken nyújtották át a kitüntetéseket.

(Folytatás a 4. oldalról.)

vívott küzdelemben milyen előnyökkel jár az erőfeszítések egyesítése. Ezért nagyra értékeljük azt, hogy a magyar kommunisták, országuk valamennyi dolgozója mindig síkraszállt és síkraszáll most is a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság testvéri barátságának erősítéséért.

A szovjet—magyar viszony jó példája az igazi baráti, testvéri államközi kapcsolatoknak. Ez annyit jelent, hogy megvalósult az, amiről fél évszázaddal ezelőtt Oroszország kommunistái és a Magyar Tanácsköztársaság hősei álmodtak, amire ők törekedtek.

Kapcsolataink erősítése jelenleg különösen fontos, mert sokasodnak az imperializmus fondorlatai, agresszív akciói a világ sok körzetében, merényletei a népek demokratikus vívmányai ellen.

A Varsói Szerződésben részt vevő államok vezetői a napokban itt Budapesten a testvéri barátság és az elvtársi együttműködés szellemében vitattak meg egész sor fontos kérdést. Országaik védelmi erejének további növelése céljából olyan intézkedéseket határoztak el, amelyek a Varsói Szerződés védelmi szervezete struktúrájának és vezető szerveinek további tökéletesítését szolgálják.

Ne feledkezzenek meg az imperialisták arról, hogy nem 1919-et írunk. Most a hatalmas szocialista közösség áll szemben a reakció cselszövényeivel. A Varsói Szerződésben részt vevő országok nemcsak népeik forradalmi vívmányainak megvédésére képesek, hanem arra is, hogy megsemmisítő csapást mérjenek mindenkire, aki merényletet próbál elkövetni e vívmányok ellen.

A Szovjetunió ugyanúgy, mint a többi testvérország, senkivel sem keresi az összetűzést. Ellenkezőleg, mindent elkövetünk, hogy az összetűzéseket elkerüljük. Mégis szükségesnek tartjuk, hogy teljes határozottsággal kijelentsük: a Szovjetunió és a többi testvérország határai szentek és sérthetetlenek mindenütt, minden részen, Nyugaton és Keleten egyaránt. Aki pedig megkísérli e határok megsértését, szörnyű vereséget fog szenvedni.

Kedves barátaim!

A Magyar Szocialista Munkáspárt, annak Központi Bizottsága élén *Kádár János* elvtárssal, a nemzetközi kommunista mozgalom kiemelkedő személyiségével, elismerésre méltóan előmozdítja a szocialista közösség, a nemzetközi kommunista mozgalom egységének és összeforrottságának megszilárdítását.

Mi, a Szovjetunió kommunistái, összes dolgozói önökkel vagyunk a nagy és fontos problémák megoldásában, akár nemzetközi jellegű kérdésekről van szó, akár olyanokról, amelyek az országaink közötti kölcsönös kapcsolatokat érintik. Közös céljaink érdekében a jövőben is minden vonalon erősíteni és bővíteni fogjuk harci szövetségünket és testvéri barátságunkat, ami félévszázaddal ezelőtt született Oroszország és Magyarország népei között.

Engedjék meg, kedves elvtársak, hogy újabb nagy sikereket kívánjak a szocializmus építésében, boldogságot és virágzó életet önöknek és az egész magyar népnek.

Ezután *Ivan Popov*, a Bolgár Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, miniszter szólalt fel.

Ivan Popov (Bulgária)

Bevezetőjében tolmácsolta a Bolgár Kommunista Párt, a Bolgár Népköztársaság és az egész bolgár nép legszívélyesebb jókívánságait, majd méltatta a Magyar Tanácsköztársaság jelentőségét, s így folytatta:

— A magyar forradalmat a bolgár munkásosztály nagy lelkesedéssel és örömmel fogadta, s internacionalista kötelességéhez híven tömeggyűléseket, megmozdulásokat és egyéb akciókat szervezett a Magyar Tanácsköztársaság védelmében. A Bolgár Kommunista Párt harcra szólította a tömegeket a Tanács-Magyarország elleni intervenció megfékezésére és széles körű kampányt szervezett a magyarországi ellenforradalom áldozatainak megsegítésére. Büszkék vagyunk arra, hogy bolgár forradalmárok és internacionalisták is a magyar Vörös Hadsereg soraiba álltak, fegyverrel a kezükben harcoltak a tanácshatalom védelmében és vérükkel még jobban megerősítették a bolgár és magyar népnek a szabadságért, a nemzeti felszabadulásért és a szocialista haladásért vívott közös harcát.

— Ma, amikor az első Magyar Tanácsköztársaság fél évszázados jubileumát ünnepeljük, még világosabban látjuk dicsőségét és nagyságát. Azok az eszmék, amelyeknek nevében a magyar proletariátus 1919-ben dicső hőstetteket hajtott végre, most sikeresen valóra válnak.

A továbbiakban a felszólaló az imperializmus elleni harc kérdéseivel foglalkozott, elítélte a kínai vezetők szakadár, provokációs tevékenységét, majd így folytatta:

— A magyar nép ma szabad életet él és immár egy negyedszázada sikeresen építi a szocializmust. Minden erejét, energiáját és tehetségét latba veti a gazdaság sikeres fejlesztése, a kultúra, a tudomány és a művészet fellendülése, életszínvonalának növelése érdekében. Mi figyelemmel kísérjük azokat a jelentős eredményeket, amelyeket a magyar nép pártja vezetésével az anyagi és a szellemi élet minden területén elért. Üdvözöljük önöket a jelentős eredmények alkalmából és tiszta szívből kívánunk sikereket azoknak a történelmi feladatoknak a megoldásában, amelyeket maguk elé tűztek a szocialista társadalom teljes felépítéséhez. A Bolgár Népköztársaság is jelentős eredményeket könyvelhet el a gazdasági, szociális és kulturális fejlődés terén. Amikor országainknak a szocializmus építésében elért sikereiről beszélünk, hangsúlyozni kell: mindezek az eredmények annak következtében váltak lehetővé, hogy a hatalmas szocialista közösséghez tartozunk, s mindenekelőtt annak a hatalmas, sokoldalú segítségnek köszönhetők, amelyet közös felszabadítónktól és támaszunktól, a Szovjetuniótól kapunk.

A bolgár és a magyar nép szilárd tagja a szocialista tábornak. A két országot örökre összekapcsolja a békéért és a szocializmusért vívott közös harcuk, mindkettő az élet által kipróbált marxista—leninista elmélet talaján áll és nincs olyan erő, amely képes lenne letéríteni őket erről az útról.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt, a testvéri magyar nép győzelmeinek szervezője és lelkesítője. Éljen és erősödjék a szocialista közösség! Éljen és virágozzék a megbonthatatlan bolgár—magyar barátság!

A következő felszólaló *Samo Faltan*, a Szlovák Kommunista Párt elnökségének tagja, a CSKP Központi Bizottságának tagja, a szövetségi kormány elnökhelyettese volt.

Samo Faltan (Csehszlovákia)

A csehszlovák párt- és kormányküldöttség vezetője bevezetőben tolmácsolta a Csehszlovák

ben mindörökre megörökítette a magyar munkásság hősies harcát, amelynek élén a KMP állt

1021 Ék Sándor

ÖTEN EMLÉKEZNEK

A Tanácsköztársaság eseményei örök emlékként élnek mindazokban, akik szívükkel-eszükkel az első magyar proletárforradalom mellett álltak. De mennyivel inkább élnek kitörülhetetlen emlékek azokban, akik tetteikkel is segítették a Tanács-Magyarországot, az első munkás-paraszt állam 133 napján.

Szerkesztőségünk fehérasztal melletti beszélgetésre hívta meg a magyar munkásmozgalom öt ismert személyiségét, akik részt vettek a Tanácsköztársaság dicső harcaiban. Eljött a beszélgetésre Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész, dr. Hajdú Gyula, a nemzetközi jog professzora, Hunya István, a MEDOSZ elnöke, Löwingerné Heszky Erzsébet nyugdíjas és Szamuelyné Szilágyi Jolán grafikusművész. Egyetlen kérdésünk volt csupán a jelenlevőkhöz, akik közül többen már a Tanács-Magyarország idejéből ismerték egymást: Mit tart legmaradandóbb személyes élményének 1919-ből, a Tanácsköztársaság időszakából?

Hogy a válaszokat az olvasó kellően értékelhesse, fel kell idéznünk a beszélgetésen részt vevők akkori társadalmi-közéleti helyét, szerepét. Ék Sándor 1919. március 21-én motorszerelő tanonc a mátyásföldi repülőgépgyárban, az Ifjúmunkás Szövetség egyik központi agitációs bizottságának a tagja, aztán vöröskatona, majd a Proletár Képzőművészeti Tanműhely hallgatója, Uitz Béla vezetése alatt. Hajdú Gyula sokirányú tevékenységet végez a Tanácsköztársaság idején: a külügyi népbiztos délvidéki megbízottja, Baranya megye kormányzótanácsi biztosa, a 44-es vörösdandár politikai megbízottja, majd a Tanácsok Országos Gyűlése Intéző Bizottságának a tagja, később a háromtagú Országos Ellenőrző Bizottság tagja. Hunya István a Békés megyei földmunkás-mozgalomban tevékenykedik, 1919. március 21-e után Endrődön a Vörös Hadsereg egységeit szervezi, majd maga is vöröskatona. Löwingerné Heszky Erzsébet a Győri Felsőkereskedelmi Iskola tanulója, a Tanácsköztársaság idején a Szocialista Diákok Szövetségének győri csoportját szervezi, később a győri Szovjet Ház parancsnoka. Szamuelyné Szilágyi Jolán grafikát tanul, szakszervezeti vezető, a Tanácsköztársaság idején Szamuely Tibor titkárnője.

Vendégeink válaszait történelmi összefüggések, az események értékelése nélkül adjuk közre, csupán mint szubjektív emlékeket idézzük, amelyek azonban mégis mutatják az első magyar proletárállam népi jellegét, harcainak nagyszerűségét.

HAJDU GYULA: — Az élmény, amire a legszívesebben emlékezem, s ami talán a legjellemzőbb erre a korra, a Tanácsköztársaság idejére esik, amikor össze kellett állítani a Vörös Hadsereg akkor még nem szervezett alakulatait. Kun Béla megbízásából lettem a 44-es vörösdandár politikai megbízottja, s Kaposvárott ütöttem fel a székhelyemet. A dandár személyi állománya nagyon hiányos volt, katonákra volt szükség. Pécs, az én városom, akkor szerb megszállás alatt állt, pedig nagyon szerettük volna, ha minél több munkás és bányász jön hozzánk vöröskatonának. Pécsett és környékén eléggé ismertek a munkások, így a bányászok is, mert 1907 óta részt vettem az ottani munkásmozgalom szervezésében.

Így aztán, amikor üzentem a bányászoknak, jó lenne, ha minél többen átszöknének a demarkációs vonalon és beállnának a Vörös Hadseregbe, a Tanács-Magyarország védelmére, néhány nap múlva tömegesen érkeztek. Annyian jöttek, hogy hirtelen szinte nem tudtuk, mit csináljunk a sok emberrel, akiket el kell helyezni, gondoskodni kell róluk. Nem szabad elfelejteni, hogy bányászaink igen nehéz körülmények között jutottak csak át a demarkációs vonalon, mégis vállalták a veszélyt, mert érezték, valóban nagy szüksége van rájuk a Vörös Hadseregnek. A végén annyian jöttek, hogy hét zászlóaljat tudtunk belőlük kiállítani. Közülük hoztuk létre azt a különleges egységet is, amelynek feladata volt az ellenforradalmi lázadások leverése; ők likvidálták a nagyatádi és a tamási fegyveres ellenforradalmi felkelést. Olyan erőt éreztünk akkor magunkban, hogy a tanácskormány parancsára neki mentünk volna a legerősebb ellenségnek is. Mint ahogy azután később így is történt, a 44-es dandár nagy harci sikereket ért el a fronton, sokan el is estek a Tanácsköztársaság védelmében.

A Pécs környéki bányászok, munkások kiállása azt mutatta a számomra, hogy a nép minden ízében magáénak érezte a Tanácsköztársaságot, első saját hatalmát.

ÉK SÁNDOR: — Emlékeim között leginkább a ludovikás ellenforradalmi lázadás leverése él. Még nem töltöttem be akkor a tizenhetedik évemet. Június 24-én napi munkánkat végeztük a tanácshatalom teremtette iskolában, a Proletár Képzőművészeti Tanműhelyben, amelyet Budán, a Duna-parton, a volt Andrássy-palotában rendeztünk be. Hatalmas ágyúdörgést, majd géppuskaropogást hallottunk. A dörejre többedmagammal kimentem a palota széles erkélyére, hogy körülnézzek, mi történt. Gépfegyvertűz pásztázta végig a Dunapartot. A rakparton lepedőkből és más fehér rongyokból készített zászlók lógtak végig az ablakokból. A vörös zászlók, mintegy vezényszóra, hirtelen eltűntek a Duna-parti házakról, kivéve a mienket. A növendékek kirohantak az utcára. Egyedül maradtam. Ebben a pillanatban megjelent a teremben a portás — a gróf régi portása, és kezét tördelve így szólt: — Elvtárs úr, az istenért, vegyük be a vörös zászlót, mert emiatt lövik a házat. — Szorongás vett rajtam erőt. Féltettem a proletárdiktatúrát. A balkonajtó és a portás között álltam. — A zászló kint marad — mondtam a portásnak, s arra gondoltam, mi lenne, ha erőszakkal akarná behozni a zászlót. A portás 30 év körüli, erős férfi volt, és én felnőttekkel akkor még nem mértem össze az erőmet. A zászlót nem hagyom bevenni, gondoltam mindenre elszántan és kihúztam a pisztolyomat. A fegyver egyszerű látása is meglepően szelídítő hatással volt a portásra. Kihasználva a nem várt előnyt, erélyesen kizavartam a meghökkent embert, majd bezártam az épületet. Miután az utcán a növendékek közül senkit sem találtam, futva indultam a Lánchíd felé. Az ifjúmunkás-titkárságra igyekeztem, hátha ott tudnak valamit. Végigtekintettem a Duna-parti házakon, és vörös zászló csakis a Proletár Képzőművészeti Tanműhely homlokzatán lobogott, szembeszállva az ellenforradalmi környezettel. Útközben megtudtam, hogy a Ludovikánál nagyszámú tiszti növendék, jól felszerelve gépfegyverekkel, elsáncolta magát az épületben. Az ifjúmunkás-titkárság közelében több ifjúmunkás társammal találkoztam, aztán lett egy alkalmi parancsnokunk is, egy VII. kerületi munkásfiú. Egyesültünk azokkal a fiúkkal, akik a néhány nap előtt ülésező ifjúmunkás-kongresszusra érkeztek küldöttként a frontról, s hamarosan átestünk a tűzkeresztségen. Soha nem felejtem el az idegfeszítő órákat a Ludovikánál. A harcok alatt elesett ifjúmunkások között a többség 20 éven aluli, a legfiatalabb 16, a legidősebb 24 éves volt. Nem a megdicsőülés vágya tette ezeket a golyózáporban rohamozó munkásifjakat hősökké, hanem a tiltakozás dühe a múlt feltámadt árnyai ellen. Nem akartak megint kizsákmányolt proletárok lenni. Még elevenen, valóságként élt bennük a tanoncnyúzás, az ifjúmunkásnyomor emléke. És azon a napon, a Ludovika ellenforradalmár tisztnövendékeivel szembeszállva, sötét kérdőjelként feltámadt bennem is a gondolat: mi lenne, ha levernének minket. Szörnyűbb volt és hamarább tudtam meg, mint gondoltam.

SZAMUELYNÉ SZILÁGYI JOLÁN: — Szamuely útját Leninhez, találkozását Leninnel, sokszor megírták már. Az én emlékeim között Tibor hazaérkezésének az órái élnek a legvilágosabban, ezekre az órákra emlékszem vissza a legszívesebben. A gép pilótáját, Dobos Istvánt, az akkori idők legjobb repülőtisztjének ismerték, a repülés mégis csak kezdetleges dolog volt 1919-ben. Tehát először is azért vártam vissza oly nagyon a férjemet. És aztán azért, mert éreztem, tudtam, hogy a Lenin üzenetével hazatérő Tibor új erőt önthet a Tanács-Magyarország minden hívébe.

Elképzelhetik, mekkora volt az örömöm, amikor május 31-én Tibor betoppant. Nyitott repülőgépen utaztak, vörös volt az arca, köhögött, a szemei begyulladtak. Megöleltük, megcsókoltuk egymást és már mondta is: „Mennem kell a tanácsok ülésére. Levelet hoztam Lenin elvtárstól..." És Tibor váratlan megjelenése a tanácsülésen Lenin üzenetével, valóban azt az érzést váltotta ki mindenkiből, amit én is éreztem. Késő éjjel került haza. De nem tudott elaludni. Az úti élmények kikívánkoztak belőle. Dicsérte Dobost, a pilótát. Rengeteg cigarettát szívott el egymás után és Leninről beszélt, a fogadtatásról „Hoztam neked is ajándékot, csokoládét. Lenin küldte. Ezt Oroszországban csak gyerekek kaphatják." Nehezen aludt el. Én is Leninre gondoltam, aki megerősített valamennyiünket a hitünkben, hogy nehéz körülmények között, bonyolult helyzetekben is kitartsunk és teljesítsük kötelességünket. Tibor ezüstjelvényeket tett az asztalra, Lenin küldte a magyarországi Lenin-fiúknak, a Forradalmi Kormányzótanács Rendkívüli Bizottsága tagjainak. „Tudod, hogy nevezte őket Lenin? A fiaim... Ezt mondta, amikor átnyújtotta a jelvényeket: adja át a fiaimnak."

A Lenin-fiúkat, ezeket a Tanácsköztársaságot oly híven és önfeláldozóan szolgáló harcosokat magam is ismertem. Örökös készenlétben utazták az országot, a rögtönítélő törvényszék különosnatán. Ahol felütötte fejét az ellenforradalom, porondra léptek, felkutatták az értelmi szerzőket. Nem kímélték az életüket. Később, a proletárdiktatúra bukása után, ismét találkoztam néhánnyal, a Margit körúti börtönben. Összeverve, megláncolva, megcsúfolva láttam viszont őket.

A bukás után rengeteg szennyet, piszkot szórtak rájuk. Évtizedekig mocskolták Szamuely Tibor és a Lenin-fiúk emlékét, ez volt a fehérterror bosszúja. A proletárdiktatúra bukása után az intervenciósok például vérdíjat tűztek ki fejükre; 300 ezer koronát kapott az, aki élve vagy halva kiszolgáltatta őket. Úgy haltak meg, mint forradalmárok. Kovács Lajos nem engedte meg, hogy hozzányúljanak, maga tette nyakára a kötelet. Kerekes Árpád akasztásánál a „nézőközönség", a csürhe kiáltozni kezdett: Bali, lassan! Bali Mihály volt ugyanis a hóhér. A Lenin-fiúk igazi, öntudatos munkások voltak.

LÖWINGERNÉ HESZKY ERZSÉBET: — A Tanácsköztársaság kikiáltása előtt kapcsolódtam be a mozgalomba, 1918 végétől, mint utolsó éves felső kereskedelmista. Fiatal voltam, tapasztalatlan. Egyetlen érzés töltött el, amikor március 21-én a Tanácsköztársaságot kikiáltották: ez az én országom, a néphatalomért fogok harcolni. Győrött laktunk, s mint függetlenített ifjúmunkástitkár, a legfőbb feladatomnak azt tartottam, hogy a tanácskormány ifjúságvédelmi rendeleteit végrehajtassuk. Főleg azt ellenőriztük, hogyan bánnak a tanoncokkal. A 133 nap alatt ezt a munkát csináltam, de kijártam a falvakba, a közeli városokba, szervezni a fiatalokat. Így a tanoncokkal kapcsolatosan sok élményem volt.

Egy alkalommal beidéztük az egyik mestert, akire panasz érkezett, hogy dagadtra pofozta a tanoncát. A levelet, amelyben meghívtuk a KIMSZ-titkárságra, s amelyet személyesen valamelyik diák kézbesített, így írtam alá: forradalmi üdvözlettel! Az eredmény az lett, hogy fekete ruhában és egy kis batyuval érkezett a mester a titkárságra és rettentően csodálkozott, amikor a szobába benyitva egy fiatal lányt, jómagamat talált az íróasztalnál. Magyaráztam neki a tanoncvédő törvényt, ahogy mi értelmeztük és gondoltuk, aztán amikor már kifogytam a szóból, útjára akartam engedni.

Meglepetésemre azonban nem kelt fel. Megkérdeztem, van-e még valami kívánsága. Azt mondta, hogy nincs. Ő is kérdezett: mehetek? Amikor intettem neki, hogy igen, bátortalanul felállt s így szólt: miért írtuk alá a levelet így: forradalmi üdvözlettel! Ő ugyanis a forradalmi szót csak a forradalmi törvényszékkel kapcsolatban tudta elképzelni, és amikor a levelet kézhez vette, azt hitte, hogy mindjárt le is ültetjük. Pedig hát Győrben, a 133 nap alatt, valóban csak azok felett ítélkezett a forradalmi törvényszék, akik fellázadtak a Tanácsköztársaság ellen vagy valamilyen ellenforradalmi szervezkedésben vettek részt.

HUNYA ISTVÁN: — Nekem nem volt különösebb nagy politikai tevékenységem, vöröskatona voltam. Mint ilyen, harcoltam a burzsoá cseh és a román hadsereg ellen. Sok embert szerveztem be a Vörös Hadseregbe, csupa parasztokat, akik hallgattak rám. Amikor mondtam nekik, hogy jöjjenek vöröskatonának, nem kérdezték, mi lesz, hogy lesz, nem mondták, hogy ők már leszolgáltak néhány esztendőt a háborúban, hanem jöttek.

Nekem egy harci epizód él az emlékezetemben. A burzsoá román hadsereggel voltunk harcban, győztes volt a csapatunk, mentünk előre. Mezőtúr és Törökszentmiklós között, az Almási grófok kastélya felé tartottunk. Amikor beértünk a kastélyba, a gróf meg a tisztartója fogadott bennünket, legnagyobb csodálkozásunkra ebéddel. Ennyi birkapaprikás, meg ilyen sok kilós cipó van előkészítve? Elpárologtam, ki a cselédség közé, tudtam, van köztük endrődi is. Kérdem, kinek készül a nagy ebéd? Azt mondja, egy román zászlóalj volt itt, egy órája, ők hagyták el gyors menetben az uradalmat, valószínűleg azoknak. De vigyázzunk, mondta a földim, mert a gróf éppen azért ebédeltet bennünket, hogy ezalatt a románok ránk csaphassanak. Most már felkészülten ebédeltük a grófi birkapaprikást. Jött is az ellenség. De olyan futtatást rendeztünk nekik, hogy húsz kilométeres kergetés után sem értük őket utól. Ebben a században — mondom, a parasztok, túlnyomó részt önkéntes vöröskatonák között — soha nem esett szó arról, hogy hátra is lehet menni, mindig csak arról, hogy előre.

De aztán megvolt a nagy árulás; biztos ismerik: az egész román front elleni támadás tervét három tiszt átjátszotta a románoknak. És segítette őket a belső árulás is: amikor Fegyverneknél a legnagyobb harcban voltunk velük, nem kaptunk lőszerutánpótlást, illetve más méretűeket, mint ami a mi ágyúinkhoz kellett. Repülőgépeket is bevetettek ellenünk, úgyhogy a századunkból kilencen maradtunk. A parancsnokunk Pestre hozott. Itt azt mondták nekünk, hogy a pesti munkásság már elkészült s megyünk megint a frontra. Higgye el, nem volt köztünk senki, aki ne vette volna lelkesedéssel ezt a parancsot. De aztán másnap reggel, amikor kinéztünk a laktanya ablakán, a Lehel úton már láttuk a királyi román hadsereg katonáit. Bejöttek a laktanyába is. Felsorakoztattak bennünket az udvaron és végigpofoztak valamennyiünket. Ezt a pofont 50 éve nem felejtettem el.

*

A beszélgetés öt részvevőjének emléktöredékei természetesen nem adhatják vissza a kort. Mégis, sugárzik belőlük az őszinte hit, lelkesedés, amellyel a Tanács-Magyarországért harcoltak. Hittek és bíztak a győzelemben, abban, hogy Magyarországon többé nem lesz kizsákmányolt proletár, nyomorgó paraszt. A történelem másként alakult. De ez sem változtathatta meg őket hitükben, hogy újra eljön a kor, amely megvalósítja 1919 céljait. És megérték.

Szabó László

Vendégeink: dr. Hajdu Gyula, Ék Sándor, Löwingerné Heszky Erzsébet, Szamuelyné Szilágyi Jolán, Hunya István.

ÚJ FORRADALMI TÜZ

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG KORABELI NEMZETKÖZI VIS

A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltását a nemzetközi távirati irodák gyorshírben röpitették világgá. Csak később kezdték elemezni a magyarországi munkások győztes forradalma által előállott új helyzetet. Alább — részben a Népszabadság külföldi tudósítóinak részleteket visszhangb

Szovjet-Oroszország

„Itt Lenin. Őszinte üdvözletem a Magyar Tanácsköztársaság proletárkormányának, és külön Kun Béla elvtársnak. Üdvözletüket átadtam az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Párt kongresszusának. A lelkesedés óriási...”

A március 22-én érkezett táviratnak ezek a kezdő mondatai is hűen kifejezik azt az őszinte örömöt, amit Szovjet-Oroszország forradalmi népei éreztek az új fegyvertárs, a magyar proletárállam megalakulásakor. Az orosz proletárok, akik másfél évvel azelőtt abban a reményben kezdték meg forradalmukat, hogy a nyugati munkások hamarosan követik őket, március 21 eseményeiben nem csupán a magyar forradalmat látták: számukra ez a Nyugat forradalmának kezdete volt, a Keletről elindult világforradalom folytatása.

Az *Izvesztyija* 1919. március 23-i száma örökítette meg a nagy esemény hírülvételének pillanatait:

„Ez pontosan abban a pillanatban történt, amikor Oszinszkij elvtárs a szervezeti kérdésre vonatkozó vitazáró beszédét befejezte. Az elnök félbeszakította a szónokot, megmagyarázta az elnökség soraiban észlelt izgalom okát és Zinovjev elvtársnak átadta a szót a kapott értesülés ismertetésére. Zinovjev elvtárs a következőket mondotta: »Elvtársak! Rádiónkon éppen most vettük a hírt Budapestről, hogy Magyarországon kikiáltották a Tanácsköztársaságot. (Viharos taps, lelkes közbekiáltások.) A Magyarországon megalakult tanácskormány a távíróhoz kéri Lenin elvtársat. A beszélgetést zavarja a párizsi rádióállomás. Reméljük, hogy nincs messze az a pillanat, amikor Párizsban is megalakul a tanácskormány és a párizsi rádióállomás nem fogja zavarni a proletariátus vezéreinek beszélgetését. (Hosszan tartó, viharos taps.) Az új magyar tanácskormány által küldött rádiótávirat véd- és dacszövetséget ajánl nekünk a munkásosztály minden ellenségével szemben.«

Nehéz leírni azt a lelkesedést, amely a kongresszus részvevői között úrrá lett e hír hallatára. Mindenki felállt a helyéről és egy emberként az Internacionálé éneklésébe kezdett.”

A cikk utolsó mondata — félig oroszul, félig magyarul: „Éljen Krasznaja Vengrija!”

Március 25-én az *Izvesztyija* szerkesztője, *Sztyeklov* — a korabeli szovjet újságirás kiemelkedő alakja — elemezve az új nemzetközi helyzetet, így ír:

„Ha a Kommunisták Németországi Pártja még valamit késlekedik is, a magyar forradalom már most megjavítja Szovjet-Oroszország helyzetét. Az antant arra törekszik, hogy közelebb hozza a bojárok Romániáját a nemesi Lengyelországhoz és ezzel áthatolhatatlan akadályt állítson a szocialista Oroszország és Európa más államai közé. A magyar forradalom, mellyel egyidejűleg Galíciában is megkezdődött a forradalmi szovjetmozgalom, szétszakítja ezt a gátat... Ha pedig... Románia és Lengyelország követik a magyar példát, akkor az antant minden ravasz terve saját maga ellen fordul és a szociális forradalom tüze az ő határait is eléri.”

Hasonló szellemben ír a *Pravda* aznapi cikke is:

„Európában most Magyarországon keresztül haladva, új forradalmi tűz gyúlt. Ennek a tűznek egyesülnie kell a mi hatalmas forradalmi láncunkkal. A magyar forradalmárok ezt megértették és azonnal javasolták a legszorosabb szövetséget Szovjet-Oroszország és Magyarország között... A proletárforradalom átlépte Oroszország határait, megkezdi győzelmi útját Nyugat-Európában.”

Lengyelország

A *Czas*, a lengyel burzsoázia lapja 1919. március 23-i számában így írt:

„A bolsevizmus eddig Oroszországból és Ukrajnából közeledett hozzánk. Most a közvetlen szomszédságunkban gyúlt ki a harmadik tűzfészek. Ha számba vesszük, hogy Csehországban és Németországban is egyre nagyobbra csapnak a bolsevista tűzvész lángjai, akkor valóban nem sok hiányzik ahhoz, hogy ez a tűzvész ránk is átterjedjen.”

Lengyelország Kommunista Munkáspártjának Központi Bizottsága áprilisban tette közzé *Proletárdiktatúra Magyarországon* című kiáltványát:

„A magyar proletárdiktatúra új tüzet gyújt minden szomszédos ország munkásainak a szivében. Ezeknek az országoknak a burzsoáziája és a burzsoáziát támogató koalició számára egyre nehezebb lesz ökölllel és szuronnyal kormányozni. A proletariatus előtt egyre világosabbá válik, hogy a szovjet kormányok a forradalmi munkásmozgalom szükségszerű, természetes következményét és a szocializmus egyedüli lehetséges útját jelentik.”

A Varsói Távirati Iroda jelentette március 24-én:

„A Varsói Munkásküldöttek Tanácsának tegnapi ülésén rendkívül ünnepélyes hangulatot teremtett a magyar proletariátus győzelme. Az egymással szemben álló ellenzéki pártok képviselői magukénak tulajdonították azt a győzelmet, amely a magyar nép osztályrésze lett.”

Csehszlovákia

A csehszlovák burzsoázia, félve a forradalom átterjedésétől, kezdettől fogva ellenségesen figyelte a magyarországi eseményeket.

A Csehszlovák Szocialista Párt teljes egészében kiszolgálta saját burzsoáziájának ellenforradalmi céljait. A *Právo Lidu* április 2-án, vezércikkében azzal ijeszti a munkásságot, hogy a Tanácsköztársaság lényegében a magyar imperializmus álcázott formája.

Amikor a magyar Vörös Hadsereg visszaverte a csehszlovák burzsoá csapatok támadását és 1919. június 16-án Szlovákia dolgozói kikiáltották a Szlovák Tanácsköztársaságot, bebizonyosodott, hogy Csehszlovákia dolgozói is rokonszenvvel viseltettek a magyar forradalom iránt, s készek voltak fellépni a népek összefogását megbontó nacionalizmus ellen.

Jugoszlávia

Jugoszláviában *Ne lőj a proletárra!* című röplapot terjesztettek a magyar forradalom ellen küldött szerb katonák között:

„Felszabadítottuk népünket a német és a magyar urak igája alól, de mi hasznunk mindebből? A német és a magyar hóhérok helyett mint piócák tapadtak a nyakatokba hazai rablóink. Nekik még nem volt elég a háborúból... Most Magyarország és Oroszország ellen küldenek bennünket, hogy elfojtsuk a grófok, bankárok, bojárok jármától megszabadult szegények forradalmát. A magyar urakkal egyetértésben küldenek bennünket, hogy megdöntsük a katonák, parasztok és munkások hatalmát, hogy visszaállítsuk a korábbi hatalmat, a bankárok, bojárok és tisztek uralmát. Katonák, Testvérek! Nem lehetünk az oroszországi és a magyarországi munkások és parasztok forradalmának hóhérai. Meg kell hiúsítanunk úri kormányunk aljas tervét. A fegyvert, amit a kezünkbe adtak, fordítsuk hazai ellenségeinkre!”

A jugoszláv kommunisták 1919. március 28-án üdvözlettel fordultak a magyar kommunistákhoz:

„A jugoszláv Pelagics kommunista csoport a magyar proletariátus élcsapatát üdvözli Önökben, amely elsőként indult el az orosz proletariátus példája nyomán, és a burzsoá társadalom romjain megkezdte a kommunista társadalom építését. Meggyőződésünk, hogy nincs messze az a pillanat, amikor Jugoszlávia is a tanácsköztársaságok sorába lép. Éljen a proletariátus világforradalma! Előre a világ-proletárdiktatúráért!”

Románia

Bár a Tanácsköztársaság vezetői ismételten kijelentették, hogy a forradalmi Magyarország békét akar Romániával, a román burzsoá-földesúri kormány, mint a nemzetközi imperializmus eszköze, agresszív ellenforradalmi támadást intézett a Tanácsköztársaság ellen, a proletárállam megfojtására, újabb területek szerzésére.

A romániai kommunista csoportok, a szocialista párt balszárnya viszont arra törekedett, hogy a romániai dolgozókat a magyarországi forradalom támogatására mozgósítsa. Az egyik röplap fölhívásából:

„Vigyázzatok! Az offenzívát a kommunista Magyarország ellen Bratianu készítette elő... burkolt kapcsolatban a képmutató Wilsonnal, Lloyd Georgzsal és Clemenceau-val.”

„A román katonákhoz! Ébredjetek!... Fordítsátok fegyvereitek azok ellen, akik azt parancsolják, hogy előre menjetek...”

Ausztria

Március 21-én Ausztriában is fönnállt annak a lehetősége, hogy a munkásosztály vegye kezébe az ország vezetését.

Az *Arbeiter Zeitung* március 23-i száma közli az Osztrák Szociáldemokrata Párt táviratát a Magyar Tanácsköztársasághoz:

„Felhívást intéztetek hozzánk, hogy kövessük példátokat. Szívesen megtennénk, e pillanatban azonban sajnos nem tehetjük. Hazánkban elfogyott az élelmiszer. Szűkös kenyérellátásunk is azoktól az élelmiszer-szállitmányoktól függ, amelyeket az antant küld nekünk... Ha ma követnénk példátokat, az antantkapitalizmus éhhalálra ítélne bennünket. Meggyőződésünk, hogy az Orosz Tanácsköztársaság mindent megkísérelne, hogy segítsen nekünk. Mi azonban éhen vesznénk, még mielőtt e segítség megérkezne. Helyzetünk ezért sulyosabb, mint a tiétek.

A legjobbakat kívánjuk nektek. Őszinte együttérzéssel figyeljük az eseményeket és reméljük, hogy a szocializmus ügye győzni fog.”

Ez az „őszinte együttérzést” tolmácsoló üdvözlet valójában a magyar tanácskormány segítséget és támogatást kérő felhívásának hűvös elutasítását jelentette.

A fiatal Osztrák Kommunista Párt mindent elkövetett, hogy Ausztriát harcostársként a Magyar Tanácsköztársaság oldalára állítsa. A magyar frontra egy osztrák zászlóaljat küldött a forradalmár *Leo Rothziegel* vezetésével, s ezzel is bebizonyította a harcban álló magyar nép iránti szolidaritását.

Bulgária

A Bolgár Kommunista Párt lapja, a *Rabotnicseszki Vesztnik* 1919. március 27-i száma írta:

„A magyar forradalom csak a kommunizmus zászlaja alatt mehetett végbe, ahogyan ezt a burzsoá sajtóban megjelent hivatalos távirati értesülések is bizonyítják... a magyar munkásosztály maga után vonta a falusi tömegeket is.”

Németország

A forrongó Németország munkássága nagy lelkesedéssel üdvözölte a Magyar Tanácsköztársaság létrejöttét.

A *Der Kommunist* 1919. március 29-én ezt írta:

„A Magyar Tanácsköztársaság megteremtésével a szocializmus diadalútjának új, fontos szakaszához érkeztünk.”

A *Die Rote Fahne*, a párt lapja 1919. április 11-i és 17-i számából:

„Oroszországból, a proletárforradalom szent tüzforrásából áthullott a szikra Magyarországra, lángba borított, éltető erőt adott, a régit elemésztette, az újat életre keltette.”

1919. április 13-án Münchenben, az oroszországi szovjet és a magyarországi tanácshatalom példájára, a német munkásosztály létrehozta a Bajor Tanácsköztársaságot, amely nyomban üdvözlő táviratot küldött a szovjet kormánynak és a Magyar Tanácsköztársaságnak, szolidaritást vállalva velük.

Franciaország

A Magyar Tanácsköztársaság sorsára nézve fontos szerepet játszott a francia politika alakulása, a párizsi békekonferencia, tehát a francia közvélemény alakulása is.

A *l'Humanité* 1919. március 22-i számában még csak a magyar kormány szociális reformjáról számol be és kiemeli, hogy *„a magyar tanárok egyesülete egyhangúan állást foglal az iskolák államositása mellett”*.

A lap március 23-i száma szerint:

„... A szocialisták megegyeztek a kommunistákkal egy új kormány alakításáról. A szovjet köztársaság kikiáltása várható.”

A *l'Humanité* március 24-i számának 3. oldalán közli: *„Szovjet köztársaság alakult Magyarországon.”*

„Igen jelentős esemény történt Magyarországon. Az egyesült szocialista és kommunista párt vette át a hatalmat. Az új kormány teljes szolidaritását fejezte ki a szovjetek orosz köztársaságával... A proletárdiktatúrát a munkások, parasztok és katonák tanácsa gyakorolja.”

Paul Louis a szocialista *Populaire* hasábjain állapította meg, hogy a magyarországi forradalom társadalmi hatása Franciaországban is nagy.

„Ellenfeleink sajtójukban megkísérlik elhomályositani az új felkelés okait... A párizsiak, akik a békét nem tudták előkészíteni, nem értik ezt a csapást, amely újra érte őket... Nem szüntették meg a blokádot, a bolsevik terror aggasztotta őket, és Magyarországot a forradalom ellen bázisként akarták felhasználni. De ahelyett, hogy az orosz forradalommal végeztek volna, ezentúl az orosz kommunizmus oldalán találkoznak a vele egyesült magyar kommunizmussal. Nem mi leszünk azok, akik síránkozni fognak a magyar válság fölött, mint ahogy az egy láncszeme a proletárforradalmak hatalmas láncának...”

A *l'Humanité* közli március 25-én, hogy *Marcel Cachin*, a lap szerkesztő-igazgatója a parlamentben az előző napon felszolitotta a katonákat, hogy intervenció esetén tagadják meg az engedelmességet, és hozzáfűzi: *„ez az egész francia munkásosztály lelkiismeretének a hangja volt.”*

Anglia

A londoni *Times* március 24-én adta hírül:

„Bolsevista uralom Magyarországon. Szövetséget keresnek Oroszországgal. Riadalom Bécsben.”

A *Daily Herald*, a Munkáspárt baloldali irányzatú nagy tömeglapja március 29-i vezércikkében foglalkozott az eseménnyel, be ágyazva azt az antanthatalmak szűk látókörű háború utáni politikájának szenvedélyes hangú bírálatába.

„Bomba robbant a békekonferencia tárgyalótermében: Magyarország bolsevista lett!... A szövetségesek Spában elvetették a bosszú magvait, azóta is serényen öntözgetik azokat. Most érlelődik a teljes termés, s a aratás fergetegként viharzik majd végig Európán...

Az antanthatalmak nem hozták meg a békét, inkább kardot húztak. Mégpedig nem salamoni, hanem bismarcki kardot... Eredetileg az ön kényuralom megsemmisítésére emelték, most arra használják, hogy elvegyen nemzetek testéről végtagokat vágjanak le és feltámasszák elhalt intézmények árnyait... Az antantkormányok kenyeret sem adtak, helyette blokádot emeltek... Miután mindent elnyertek, semmit, még irgalmat sem voltak hajlandók nyújtani. Sőt államférfiúi bölcsességet sem...

Most aztán learatják, amit elvetettek. S az aratás vérvörös lesz... Csak két út áll nyitva előttük. Vagy újabb európai háborút indítanak, vagy pedig el kell ismerniük a szovjet kormányokat Oroszországban és Magyarországon és békét kell velük kötni. Nem látunk semmi okot, amiért Magyarország vagy bármely más ország ne határozhatná meg saját államformáját.”

Április 3-án a szocialista *La*

NÉPSZABADSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ela Sándor

rajza
Vietnám

Pest megyei Hírlap, 1968. márc. 3. p. o.

Ék Sándor: Kossuth díjas, érdemes művész

1919-ben a Proletár Képzőművészeti Tanműhelyben dolgozik. Fiatalon már „igyekezett az akadémizmustól megszabadulni" és a „lényegre törve tagoltan ábrázolni". A Tanácsköztársaság után 25 évig emigrációban él, kapcsolatban van a nemzetközi munkásmozgalommal. Németországban és a Szovjetunióban alkot. 1944-ben a szovjet hadsereggel tér haza.

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása 1962. Katalógus Előszó

ÉK Sándor / Reprodukciók/1

Tömegsztrájk, 1931 május 1.
Aki őket választja, a hábrút választja 1931.
Sztahanovi munkával érjük el a termelékenység magaslatait. 1935.
Pantelejev: Bugyonnij futárja, kréta, 1935.
Barna pestis. 1937. szén - szépia
Ifjú harafiak védjétek meg a Szovjetuniót, 1939 szén
Komszomolok indulása a ~~frontra~~ frontra szén, 1940.

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása 1962 katalógus

Ék Sándor

plakátja Leninről

Oelmacher Anna: „Lenin a magyar képzőművészetben". (Kiállítás az esztergomi Balassi Bálint Múzeumban)

Magyar Nemzet, 1967. XI. 11. 4. o.

Ék Sándor

Lenin és Szamely találkozása

Horváth György: Két új tárlat.
Magyar Nemzet, 1967. XI. 1. 4. o.

Ék Sándor

grafikái.

H. Gy.: „A II. Kerületi művének kiállítása".
Magyar Hírnök, 1967. X. 28. 4. o.

Ék Sándor

a jelentős festő, a főiskola tanára.

Molnár László: „Junge ungarische Künstler."

Budapest, 1959. Globus

ÉK SÁNDOR

(1)

15 éves korában, az 1917-es tanonc sztrájk-
ban már aktívan bekapcsolódott a
munkásmozgalomba. 1919-ben Mitz Béla
képzőművészeti szabadiskolájában, a „Proletár
képzőművészeti tanműhelyben" kezdett tanulni.
Három hónappal később emigrálnia kell.
A weimari Németországban mint grafikus
és illusztrátor igen aktívan dolgozott.

Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat. Bev. Mihály Ernő
Bpest 1955.

ÉK SÁNDOR (2)

1933-ban kijutott a Szovjetunióba. Ott tovább tanult és dolgozott, plakátokat festett, melyekkel rövidesen kitüntető díjakat nyert. Együtt érzett harcra a felszabadító szovjet hadsereggel. Plakátokkal, képregyekkel és előadásokkal harcolt az új rendszerért, a magyar szocialista realista képzőművészet megteremtéséért, küzdött a formalizmus ellen.

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat. Bev: Mihályfi Ernő. Bpest 1955.

ÉK SÁNDOR

(3)

A kötet rajzaiból néhány már szerepelt az 1951-es Moszkvai Magyar képzőművészeti Kiállításon is. A szovjet kritika részletesen foglalkozott művészetével: J. Arlin a Szovjetszkoje Iszkussztvoban ezt írja: „A realizmusért vívott harcban jelentős sikereket értek el a grafikusok .... munkáik közül kiemelkednek Ék Sándor ~~munkái~~

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat. Bev: Mihályfi Ernő. Bpest, 1955.

rajzai. Komponáció és rajz alaptónusa tekintetében különösen jó a „Parlamenterek" és „A hősök tere Budapesten 1945 januárjában" c. rajz. A művész ezeket a rajzokat a budapesti harcok idején nemrég élményei alapján készítette. E művek megőrizték a közvetlen benyomás frissességét s nagyszerűek mint kompozíciók is befejezettek.

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat. Bev.: Mihályfi Ernő. Bpest, 1955.

ÉK SANDOR

(5)

a. Zamoskin az Iszkusztvoban ezt írja:
„Felemlítésre méltók Ék Sándor termé-
szet után készült realista rajzai,
amelyek az 1945-ös budapesti utcai
harcokat ábrázolják. Ék Sándor jó karika-
turista, de legsikerültebb művei a
politikai plakátok. Meggyőző, realista és
közérthető, harcra hívó plakátjai, amelyek

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése, Szénrajz sorozat. Bev: Mihályfi Ernő . Bpest 1955.

ÉK SÁNDOR

(6)

hiven tolmácsolják a Magyar Dolgozók Pártja jelszavait, az új magyar művészetet gondagítják. Ék Sándor alkotó módon veszi át a szovjet politikai plakátok legkiválóbb hagyományait.

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat. Bev: Mihályfi Ernő. Bpest, 1952.

ÉK Sándor

Képek/1

1. Börtön 1944. Körbe-körbe...
2. Szovjet parlamenterek meggyilkolása
3. Szovjet lovasok a fasiszták által felgyújtott magyar faluban
4. Meleg étel
5. Hősök tese
6. Magányos fa

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat Bev. Mihályfi Ernő. Bpest 1955.

ÉK Sándor

Képek/2

7. Munkáslány arcképe
8. Füstölnek a kémények
9. Ömlik a vas
10. Építők
11. Olvasztán
12. Együtt a munkában

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat
Bev. Mihályfi Ernő. Bpest 1955.

ÉK Sándor

Képek /3

13. Ismenti nyírfák
14. Harafelé
15. Sajó mentén
16. Juhász
17. Lemegy a nap
18. Nagymama
19. Tavasz

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat
Bev. Mihályfi Ernő. Bpest 1955.

ÉK Sándor

Képek/4

20. Bárányok
21. Balaton partján
22. Erdei út
23. Tél
24. A gáton
25. Megfáredett folyó
26. Dombtetőn

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat Bev. Mihályfi Ernő. Bpest 1955.

ÉK Sándor

Képek/5

26. Domboldalon

27. Szánkázás után

28. Körbe – körbe ... 1955

A fedőlapon részlet látható a „Tavasz" (19.) c. képből

Ék Sándor: Szabadságunk köszöntése. Szénrajz sorozat Bev. Mihályfi Ernő. Bpest 1955.

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Rajzok a második világháboru után / 6

Tanácsmagyarországért mindenki a frontra 1919. (Vázlat)

1956 ~~litográfia~~ szén 50 x 70

Vöröskatona őrségen 1959 szén 51 x 38

Tanulmány a Szeknándi direktórium kivégzése c. képhez 1957 szén

Illusztráció Andrejev: Különös történet c. könyvéhez

12 Illusztráció 1958 ceruza 10 x 13

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása 1962 Katalógus

EK Jan 01

ÉK Sándor / Kiállított művei:

Rajzok a második világháború után / 5

Le a háborúval 1918.
1956 litográfia 50 x 70

Tanácsmagyarországért mindenki a fronton 1919.
1956 litográfia 50 x 70

Lövészárokban 1914 (Vázlat)
1956 rézm 50 x 70

Le a háborúval 1918 (Vázlat)
1956 rézm 50 x 70

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművész egyéni kiállítása 1962. Katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művei:

Rajzok a második világháború után / 4

IV. Menekülők 1957 litográfia 32 x 50
V. Meggyalázva 1957 litográfia 32 x 50
VI. Fehérterror 1956.
1957 litográfia 32 x 50
VII. Elámulva 1957 litográfia 32 x 50
VIII. Lepjilrolva 1957 litográfia
IX. Lövészárokban 1917.
1956 litográfia 50 x 70

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása 1962 Katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Rajok a második világháború után / 3

Várlat a Menekülők c. műhöz

(„Memento" sorozat), 1957 szén 32x50

/Magyar Nem. Galéria tulajd./

I. Arván maradt

1957 litográfia 32x50

II. Fehérterror 1919.

1957 litográfia 32x50

III. Elhagyatva

1957 litográfia 32x50

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása 1962 Katalógus

Ek Sándor / Kiallított művek:

Rajzok a második világháboru után /2

Tanulmány a „Visszatérő" – hőr: Kislány babával 1957 szén 38 x 27

Várlat az Elhagyatva c. műhőr („Memento" sorozat) 1957 szén 53 x 33 /Magyar Nemz. Galéria tulajd./

Várlat a Meggyalázva c. műhőr („Memento" sorozat) 1957 szén 50 x 32

Fehértessor – Utolsó percek 1957 szén 60 x 85

Ek Sándor Kossuth – díjas festőművész gyűjteményes kiallítása 1962 katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Rajzok a második világháború után /1

Tanulmány a „Memento"-hoz 1957 szén 87x50

Tanulmány a „Memento"-hoz 1957 szén 87x60

Várlat a Legyilkolva c. műhöz
(„Memento" sorozat) 1957 szén 53x33

Várlat az Elásulva c. műhöz
(„Memento" sorozat) 1957 szén 60x85

/ ~~[illegible]~~ MSzMP tulajdona /

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművész
gyűjteményes kiállítása 1962 Katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek.

Illustrációk/6

Sally Bleistift Amerikában I–XXIV.
1935 kréta 27×20

Öregasszony kapával
1931 rézn 32×10

Kék express 1931 rézn – akvarell 30×45
(Magyar Nemzeti Galéria tulajdona)

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművész
emlékkiállítása 1962 Katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Illusztrációk /5

V. Két imádkozó /Férfi a templom előt/
/Magyar Nem. Gal. tulajd./

VI. a templom (Mosónő és gyerekek)

VII. Kőhordó

VIII. Janek (Leskelődő kisfiú) szén 27 x 20
(M. N. G. tulajdona)

IX. Janek (a bányában) szén 27 x 20

X. Janek (Verekedés) szén 27 x 20

XI. Janek (Janek és a réseg)

ÉK Sándor Kossuth-díjas festőművén gyűjteményes kiállítása 1962 Katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Illusztrációk/4

~~Hans~~ Hans Marchwetze: Elbeszélések
1932 szén 25X 31 I–XI.

I. Halott katona a szőges dróton
II. Két katona gázálarccal
III. Hívő asszonyok (leskelődők)
/ Magyar Nemz. Galéria tulajd./
IV. Két imádkozó (öreg nő és férfi)
/ M. N. G. tulajdona)

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművén gyűjtenényes kiállítása 1962 - Katalógus

ÉK Sándor / Kiállított művek:

Illusztrációk /3

XII. Trofimov a fehérek fogságában
XIII. Megpoforott fehér tiszt
/ M. N. Galéria tul. /
XIV. Trofimov a doktornál
XV. Fehér lovasok / M. N. Galéria tulajdona /
XVI. Trofimov és Sikor menekülnek
/ Magyar N. Galéria tulajd. /
XVII. Trofimov saját bajtársai fogságában
XVIII. Bugyonnij Trofimov betegágyánál

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművén gyűjtelményes kiállítása 1962 Katalógus

Ék Sándor / Kiállított művei:

Illusztrációi/2

V. Fehér tiszt arcképe
VI. Paraszt arcképe
VII. Doktor arcképe
/ Magyar Nemzeti Galéria tul. /
VIII. A fehér tábornok arcképe
/ Magyar Nemz. Gal. tulajdona /
IX. Trofimov és a paraszt
X. Trofimov megcsókolja a levelet
XI. A tábornok és segédtisztje

Ék Sándor Kossuth-díjas festőművén egyéni-
személyes kiállítása 1962 Katalógus

MDK

Ék Sándor, grafikus festő

„Születő új a grafikában" cím-mel az I. ker. Hazafias Népfront klubjában előadást tart.

—: Ék előadás 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 24.

Ék Sándor

Szerepel a Csók Galéria
tanárkörtárszaság kiállításán

(b.): Forradalomról - forradalomra

Relet Magyarország 1969 III. 9

MDK

Ek Sándor

Táj, tus

Szikla sziget, tus

Viz part, tus-tinta

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Éh Sándor, festő

MDK

Könyvét ismerteti a szerző

Kahána Mózes: Mába érő tegnapok

8.

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 1.

MDK

Ék Sándor, Jestő

Nyilatkozata.

Harangozó Márta: Az ifjúság öt évtiredе

3

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. dec. 27.

MDK

Ék Sándor, festő

A I. ker. tanács művelődési házában emléktáblát helyeztek el. Ék Sándor arcképe fel. Legutóbb Ék-kiállítás nyílt meg.

–: Ünnepi emléktábla-avatások

17

NÉPSZABADSÁG, Bp., 1969. március 21.

MDK

Ék Sándor, [illegible]

A Bem rakpart 6. sz. alatt tárlat nyílt meg Ék grafikáiból.

— : Hír

8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. március 24.

Ék Sándor, Jestő

MDK

Emléktábla-avató beszédet mond. (I. ker. Bem rakpart 6. n.)

—: Kulturális hírek 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969 márc. 19.

Ék Sándor festő

MDK

A Munka Vörös Zúnló kiademáomet kapta.

— : Kitüntetések 6

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 21.

Ék Sándor, festő

1

MDK

Emlékeiről beszél.

Ék 1919 márc. 21-én motorszerelő tanonc volt a mátyásföldi repülőgépgyárban. Később a Prol. képzőműv. Tanműhely hallgatója, Kitz Béla vezetése alatt.

Szabó László: Őten emlékeznek 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969 márc. 21.

Ék Sándor, festő (2)

MDK

1., fiatalkori fényképe

és

2., mostani fényképe.

Szabó Lánló: Göten emlékeznek 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 21.

ÉK Sándor

Festménye

szerepel az alábbi távlaton

Zs. A.: Nemzetközi katonai képző-
művészeti kiállítás a hűvsarnokban

Heves Megyei Hétfőjság 1969 III. 9.

ÉK Sándor

Szerepel az alábbi tárlaton

b.: Grafikai kiállítás a Tanácskörtársaság történetéből

Heves megyei Mégnyiság 1969 III. 9

MDK

Ék Sándor, festő

harcol a Katonai Képzőmű.
Kiállításon. (Műcsarnok)

Sz. A.: ... Hogy alkothasson az ember 8

Népszabadság, Bp. 1969 febr. 22.

Ék Sándor

Szerepel a Csók galéria tanárskörtársaság kiállításán

N.N.: Forradalomról - forradalomra

Zalai Hírlap 1969 III. 9.

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1967 DEC 30

Emléktábla-avatás

A magyar kommunista ifjúsági mozgalom születésének 50. évfordulója alkalmából a KISZ Központi Bizottsága emléktáblával jelölte meg a VI. kerületi Eötvös utca 3. számú épületet, amelyben annak idején zászlót bontott a mozgalom. A vasárnap délután megtartott emléktábla-avató ünnepségen *Somogyi Imre*, a KISZ Budapesti Bizottságának első titkára mondott beszédet, majd a fél évszázad előtti ifjú nemzedék képviseletében *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművész köszöntötte a fiatalokat.

1967

alatt a család — szűkebb értelemben véve — 12 tagúra bővült. Sajnálatos halálesetek miatt kénytelen szerepcserék történtek. A szereplők az 500. adásig 15 000 kéziratoldalt *„keltettek életre"*. Ha ezt kiadnák, 700 kéziratívet számolva, ugyancsak nagy könyv sikeredne belőle, pedig a levélírók igénylik az eddigi műsorok anyagának kiadását.

Az alkotók az 500. adás előtt a legfőbb eredménynek

Ék Sándor

Felszabadulós, 1950.
(repr.)

Pogány Ö. Gábor:
A Magyar Nemzeti Galéria, 30. l.
Budapest 1966

MDK

Éle Sándor, Jestő

1919-es műveiből [!] kiállítás
nyílt meg a bern rekparti
műv. házban.

–: Jubileumi megemlékezések a
Jőrázosban 1

ESTI HIRLAP, Bk. 1969. márc. 20.

MDK

Ék Sándor, festő

1919-ben dolgozott a Bem rakparti műv. ház épületében.

-: Jubileumi megemlékezések a fővárosban 1

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 márc. 20.

MDK

Ék Sándor, jestő

A Munka Vörös Zászló Érdemrend kitüntetést kapta.

– Kitüntetések a Tanácskörbársaság évfordulója alkalmából 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 20.

Ék Sándor

Szerepel a Csók galériában az alábbi táslaton

6.: Forradalomról - forradalomra. grafikai kiáli a Tanácskörtárs. történetéből

Kisalföld 1969 III. 9.

Ék Sándor

Szerepel a „Fiatal háscins" c. grafikai albumban

Tamás Menyhért:

Kobrok, képek, tárlatok

Négyszava 1969 III. 21

Ék Sándor

Résztvett az 1950-ös J. V. Sztálin szoborpályázaton.

Gádor E.: Budapest szobrai,
Budapest, 1955. 42 l.

Ék Sándor

A Tanácskört. bukása után Moszkvába emigrál

1921-felvonásjától a moszkvai képzőművészeti technikai iskola növendéke lett. Nem szerette. Lissitkijnek, a szuprematista festőnek az iskolájába került. Ez idegen volt tőle.

Krupszkaja és Lenin meglátogatták őket.

1921-~~ben~~ júniusában az Ifjúmunkás Titkárság határozata alapján küldött volt az Ifjúmunkás Internacionalé II. és a Komintern III. kongresszusán

Ott rajzolta le Lenint.

Kékesdi Gyula: Lenint rajzolta

Pest megyei Hírlap, 1967. okt. 26. 2-3. o.

Ék Sándor

Kossuth díjas festőművén.
Trilógia a Nagy Okt. Szoc. Forr. 50 éves évfordulójára

Le a háborúval!
A Tanácsköztársaságért mindenki a frontra!"
Bolsevik röpcédulák a lövészárokban

Kékesdi Gyula: Lenint rajzolta
Pest megyei Hírlap 1967. okt. 26. 2. o.

Ék Sándor

festő

M.D.V.

A „Vörösgárdisták eskije" és a „Gurzufi táj" c. vízkarcával szerepelt a tárlaton.

J. Golik: A mai magyar grafika moszkvai kiállításáról Művészet, 1969. január – 32 lap.

MDK

Ék Sándor, grafikus

Szerepel.

-: Fiatal Március

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 13.

Ék Sándor

Szerepel a Csók Galéria
tanárskörtársaság kiállításán

b.: Forradalomról forradalomra

Vas Népe 1969 III. 6.

Ék Sándor

Szerepel a Csók Galéria
tanácskörtarsaság kiállításán

b. -: Farradalomról - farradalomra

Szolnok Megyei Néplap 1969 III. 9.

M.D.K.

Ék Sándor
festő

„Női portré"
(repro)

Ék Sándor: Proletár képzőművészeti tanműhely
Művészet, 1968 November - 34 kép.

Ék Sándor
festő

M.D.Y

Az Ifju munkás könyvtár
állandó ámlapjainak pályá-
zaton az ő tervét fogadta el.

Ék Sándor: Proletár képzőművészeti Tanműhely
Művészet, 1968. november - 34 kep.

M.D.V.
1

Ék Sándor
festő

Saját kezdeményezésére megtervezett
egy ifjú munkás témájú plakátot,
amelyet kiadásra is elfogadtak.
Ennek a plakátnak alapgondolatát
1928-ban újra felhasználta a
művész

Ék Sándor: Proletár képzőművészeti Tanműhely
Művészet, 1968. november – 34 kap.

Ék Sándor, Jestő

MDK

Balogh Péter tanára.

Főiskolások galériája
– : Balogh Péter

M. 12.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 8.

MDK

Éle Sándor, festő

Grafikáiból állítanak

Ki.

–: Magyar Kiállítás Leningrádban 1.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 20.

Ék Sándor

(1902) – festőművész, grafikus. Lakatos tanuló, 1917 – részt vesz a munkásmozgalomban, 1918 – párttag. A Tanácsköztársaság idején vöröskatona, a Proletár Képzőművészeti Tanműhely növendéke.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-617 l Fonó György, Kis Tamás / 146 l.

Ék Sándor

A Tanácsköztársaság bukása után letartóztatják, majd rendőri felügyelet alá helyezik. 1920 emigrál Magyarországról. 1920-33 Ausztriában, Franciaországban Hollandiában és Németországban él.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon, Budapest, 1966. 1-617 l / Fonó György, Kis Tamás / 146 l.

Ék Sándor

Közben 1921 részt vesz a Komintern III és a Komm. Ifj. Int. II. kongresszusán. 1928 a Forradalmi Képzőművészek Németország-i Szövetségének alapító tagja.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon, Budapest, 1969 1-617 l. 146 l.

/: Fonó Györgyné, Kis Tamás /

Ék Sándor

A Szövetség titkárságának tagja. Németországban műveit Alex Keil néven jegyzi. 1933-44 a Szovjetunióban él. 1933-35 a Képzőművészek Nemzetközi Irodájának főtitkára.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-617 l / Fonó György-né / Kis Tamás / 146 l.

Ék Sándor

A II világháborúban a szovjet hadsereg tisztje, részt vesz a Magyarország felszabadításáért folytatott harcokban. A felszabadulás után bekapcsolódik a művészi életbe.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-617 l /: Fonó György-Kis Tamás / 146 l.

Ék Sándor

1949-a budapesti Képzőművészeti Főiskola tanára, a sokszorosító-grafikai tanszak vezetője. 1962 legutóbbi kiállítása a Műcsarnokban. Műv. íróként is tevékenykedik.

Ki-kicsoda? Életrajzi lexikon, Budapest, 1969. 1-617 l. /: Fonó György-ne Kis Tamás :/ 146 l.

Ék Sándor

7

Munkácsy díjas (1950), Kossuth díjas (1951), Érdemes művész (1953). Több művei: Nagyszámú német és szovjet plakát a 20-as, 30-as és a 40-es években.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon, Budapest, 1969. 1-617 l/: Fonó György Kis Tamás :/ 146 l

8

Ék Sándor

Festmények: Felszabadulás, Vörös csütörtök; líto-sorozatok: Szabadságunk köszöntése, Memento. Műv. írásainak gyűjteménye: A realizmus zászlaja alatt (1954) Önéletrajz írása: Mába érő tegnapok (1968)

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-6171 1461

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 DEC
IFJÚ KOMMUNISTA

1021

ÉK SÁNDOR RÉZKARCA

ÉK Sándor

MUNKÁSLÁNYOK
AZ ORIONBAN
(Foto: Ifj. Soproni Béla)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSPORT

1968 OKT 30

1021

„Gyermekkorom óta vonzódom..."

Egy forradalmár művész a sportról

Ék Sándor a vízi sportok szerelmese — fiatal korában.

Ék Sándor nagy művész. Alkotóképességét, művészi egyéniségének nagyságát, nemcsak a Kossuth-díj, a sok kitüntetés és a hivatalos elismerés egyéb megnyilvánulásai fémjelzik. Az ő népszerűsége, művészi elismerése olyan széles körű, amilyennel hazánkban kevés festő dicsekedhetik. Ék Sándort és alkotásait hamar megismerte, megszerette, úgyszólván szívébe zárta egész népünk. Mondanivalóját, és annak kifejezési módját, mint a tartalom és forma tökéletesen harmonizáló egységét, megértette mindenki, eszmeiségét elfogadta, magáénak vallotta, a haladásért lelkesedők széles tömege.

Igaz! Ék Sándor művészetét nem nehéz megérteni. Képzeletét, fantáziáját sohasem elvont gondolatok, hanem a legmélyebb emberiség hatotta át. A forradalmár szárnyaló hevületével adott mindig kifejezést korunk eszméinek, minden ecsetvonása, minden megszólalása, írása, egész élete és életműve egy célt szolgált: a társadalmi igazság keresését. A szegények és az elnyomottak felemelkedéséért harcolt, ecsettel, tollal és amikor erre sor került, a bennünket felszabadító szovjet hadsereg tisztjeként — fegyverrel is. Gazdag életútján nemcsak találkozott, hanem együttműködhetett, harcostársává válhatott a világforradalom legkiemelkedőbb alakjainak, ma már történelemmé magasztosult nagyságainak.

Ék Sándor merész, forradalmár élete maga is egy csodálatos regény. Mi mégis itt — hiszen nem tagadhatjuk meg magunkat — másról faggatjuk. A mi szerény, de nagyon szeretett témánkról — a sportról. Vajon a forradalmári és művészi vívódásai közben volt-e ideje és lehetősége a sportra is gondolni? Érdekelte-e, törődött-e vele, foglalkoztatta-e képzeletét?

— Igen! Gyermek korom óta vonzódom a sporthoz. Egy házban laktunk Plattkó Ferenccel. Mezítláb rúgtuk a rongylabdát a grundokon. Schaffer Péci is onnan került ki. Nekem különben az úszás és a vízisportok tetszettek a legjobban. De, mint szegény angyalföldi proligyerek, sohasem jutottam hozzá, hogy edzői tanácsok mellett sportolhassak. Akkoriban a sportolás még exkluzív dolog volt — kiváltság. Nehéz volt hozzájutni (nagy kár, mert ahogy nézzük a kiváló művészt, ma is, tisztes kora ellenére, nagyerejű férfit látunk benne).

— Egész életemet eldöntő, nagy élményt jelentett számomra, a Tanácsköztársaság — emlékezik vissza Ék Sándor. — Uitz Béla, a harcos szellemű kommunista művész iskolájában szárnyai alá vett. Ő, a művészet oktatása közben már súlyt fektetett a testnevelésre is. Uitz, aki maga kiváló úszó, tornász és kardvívó volt, az egész iskolát kivezényelte a margitszigeti Duna-partra, ahol úszni, és persze rajzolni kellett mindenkinek. Uitz ezzel azt is el akarta érni, hogy tanítványai alakrajzi tanulmányaikat ne csak az iskolai műtermekben, hanem az élet forgatagában végezzék. Az iskolának én voltam a bizalmija, később titkára, és egyben a Közoktatásügyi Népbiztosság ifjúmunkás ügyosztályának megbízottja.

Ék Sándornak „Mába érő tegnapok" címen megjelent önéletrajzi művében is megemlékezik a Tanácsköztársaság testnevelési törekvéseiről.

Egész életében izgatta a mozgás szépsége. Rokonlélek Hamingway-vel és Jack Londonnal, mert különösen az ökölvívás dinamikus mozgásában látja az erő és szépség nagyszerű ötvözetét. Látta Max Schmelinget bokszolni és mély hatást tett rá a kiegyensúlyozott, ritmikus mozgása. Charpentiernek pedig az elegáns, és ruganyos öklözése nyűgözte le. Persze a labdarúgásban is vannak felejthetetlen élményei. Ezek között kiemelkedik az angolok felett aratott 7:1-es győzelmünk a Népstadionban.

— A sportot nélkülözhetetlennek tartom a mai ember számára. A kiváló versenyzők teljesítménye pedig nagyszerű látványosság is. Azt viszont nem helyeslem, amikor a sportot a művészetek sorába akarják állítani. A sport a művészet számára azonban hálás és kitűnő téma. Kár, hogy nincs példányom néhány, a Szovjetunióban készült sportplakátomból és grafikámból, amelyeket főleg úszásról és repülésről készítettem.

Elbúcsúztunk Ék Sándortól — még egy pillantást vetettünk a történelmi korokat idéző alkotásaira. Jóleső érzéssel látva, hogy a haladó művész, a forradalmár gondolkodó megérti a mi problémáinkat is. Lelkesedik a sportért is...

Pásztor Lajos

Ez a csapat játszik...

NB I-es edzők a hétvégi összeállításról

PALICSKÓ:

Csak két kérdőjel

— A hosszú bajnoki szünet utolsó hetére csökkenő intenzitású edzéseket terveztem. Taktikai jellegű labdás és technikát csiszoló munkát végzünk. A főpróbát a szerdai Szállítók elleni edzőmérkőzés jelenti. Ekkor véglegesen kialakul a csapat. Jelenleg két helyen kérdőjeles az összeállítás. A Formaggini, Oláh, Csepecz védelem és a Végh, Csörgő, Mártha, Kiss, Takács ötösfogat aligha változik, bár elől szó lehet Mihály és Nagy B. játékáról. A kaput Aczél vagy Varga védi. Aczél nem járt velünk Bulgáriában, és így formáját még szeretném a héten alaposabban ellenőrizni. Az is kérdéses, hogy Ruppert mellett Ajtony vagy Ligeti lesz-e a jobbfedezet?

KOVÁCS F.:

Négy poszt még gazdát keres

— Az elmúlt időszakot erőteljes munkával töltöttük. A játékosok szorgalmasan, lelkiismeretesen készültek, erőállapotuk nagymértékben javult, tehát úgy érzem, jól hasznositottuk az olimpiai szünetet. Hogy mégsem tudok most még pontos kezdő csapatot mondani, abban sajnos, közrejátszik, hogy néhány labdarúgónk még sérült, vagy beteg. Így többek között Jenei, aki még nem heverte ki makacs sérülését, Kékesi influenzája miatt hagyott ki több edzést. Strasszer húzódással bajlódik, úgyszintén Lutz is, akit ugyancsak számításba vettünk a fedezet helyén. A csapat gerince természetesen adva van. Hajdu a kapus, Szántó, Dunai, Oborzil a három hátvéd. A két fedezet posztra hárman pályáznak: Csetényi, Strasszer és Somogyi. Elöl Török, Sárközi és Szuromi helye biztos. A középcsatár Takács és Kiss közül kerül ki, míg a balszélre is két jelöltünk van, mégpedig Simon, vagy a középcsatár helyére is pályázó Kiss. Remélem, a munkánk gyümölcsöző lesz, s a hajrában sikerül egy kicsit előbbre lépnünk.

SZÜCS:

Csernaitól függ...

— A bajnoki szünet a jelek szerint nem használt a csapatnak. Kicsit visszaestünk. Az őszi idényt jobb erőállapotban, valahogy nagyobb harci kedvvel kezdte a csapat. Az olimpia alatti sok izgulás, tévénézés is, mintha elfárasztotta volna a játékosokat. Sajnos nagyon elégedett lennék a salgótarjáni mérkőzés után. A csapatban egyetlen vitás pont van. Rendbejön-e Csernai húzódása, vagy sem? Sima és Monostori lehet a helyettese, de én remélem, hogy Csernai vállalja a játékot, és ebben az esetben ezt a csapatot

TÁTRAI:

A legjobb csapattal

A csapat döntőfontosságú mérkőzést vív vasárnap a Diósgyőr ellen. Éppen ezért számunkra nagyon rosszul jött az olimpiai kupa döntőjének elhalasztása. A rossz összekötettés miatt Pécsre csak körülményesen lehet utazni. Számunkra a bajnokság az első és legfontosabb, a kupadöntőn Pécsett csak egy vegyescsapat képviselt a Haladás színeit. Legjobb csapatunkat nem akarjuk kitenni egy ilyen fárasztó, hétközi utazásnak. A Diósgyőr elleni csapatot csak szerdán este a Soproni Textiles elleni edzőmérkőzés után jelölöm ki. Remélem sérülés nem jön közbe és akkor a jelenleg legjobbnak látszó együttessel fogadjuk vasárnap a Diósgyőrt. Ez a csapat a következő: Szarka — Pék, Szántai., Mester, Németh, Halmosi, Szabó, Gyarmati, Iszak, Rátkai, Gangli.

NÉMETH:

Csak Balogh játéka kérdéses

— Székesfehérvárott nagy szorgalommal és akarással készülnek a labdarúgók a bajnokság hajrájára. Probléma is akad azért bőven. Az olimpiai szünet alatt tele voltunk sérültekkel. Ezek mindegyike már rendbe jött, Balogh kivételével, aki húzódás miatt a Bp. Honvéd elleni visszavágót, és három edzést kényszerült kihagyni. Most már az okozza a legtöbb problémát, hogy a sérülésekből felépült játékosok formája nincs a megfelelő szinten és fokon. Márpedig az elkövetkezendő mérkőzések számunkra létfontosságúak, és ezért csak a megnyugtató formát mutató játékosokra épülhet fel mindenkor a pályára lépő csapat.

BÁNÁTI:

Kozma sem játszik

— Már megvan a Bp. Honvéd elleni kezdő csapat — több ismert név nélkül. Kozma bevonult katonának, így rá egyelőre nem számíthatunk. A két Várhelyi még mindig a sérültlistán szerepel. Ugyszintén Nemes is. Ezek után vasárnap délelőtt a következő csapatot szerepeltetem a Bp. Honvéd ellen: Nagy — Kószó, Kővári, Dobó, Dezsőfi, Majó eredményt elérni, akkor még van reményünk a bentmaradásra. Az olimpiai szünet alatt mindent elkövettünk azért, hogy a csapatot úgy rendbehozzuk, hogy a hajrában képesek legyünk a kiesés elkerülésére. Rengeteget gyakoroltunk, igyekeztünk megkeresni a legalkalmasabb játékosokat az egyes posztokra. Az akarat megvan mindenkiben, s

Ék Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 OKT 23

FÉNYSZÓRÓ

1021

ÚJ KÖNYVEK

Ék Sándor:
Mába érő tegnapok

című könyvével derűsen, játékos humorral idézi ifjúkori önmagát, az angyalföldi kis süvölvényt. Vidám pajtások, csínyek, a nincstelenségben is boldog gyermekkor... Ennek a gyermekkornak emlékével indul a Kossuth- és Munkácsi-díjjal kitüntetett érdemes művész életrajzi kötete, amelyben az olvasó nemcsak egy forradalmár művész mozgalmas életét ismeri meg, hanem a századeleji Magyarországot, a Tanácsköztársaság ígéretes hónapjait. Szocialista forradalmárok, írók, művészek, nemzetközileg ismert személyiségek tűnnek fel a könyv lapjain — valamint az emigráció hosszú éveinek története.

A hiteles, történelmileg is értékes munka gazdagon illusztrálva — a számos eredeti fotón kívül —, Ék Sándor alkotásaiból készült 36 színes és egyszínnyomású képpel jelenik meg.

Lengyel József:
Visegrádi utca

A párt ötvenéves fennállásának tiszteletére jelenik meg már harmadik kiadásban a szerző történelmi riportkötete, mely először 1932-ben, a Szovjetunióban jelent meg.

Kassák Lajos:

gazdálkodás, készletn
tartás elméleti vonatkoz
és részletesen tárgyalja
tárak üzemének megsz
sével kapcsolatos problé
A nagyobb raktárak k
tásának és elrendezéséne
korlati szempontjait több
megvalósított raktár példája
kapcsán ismerteti.

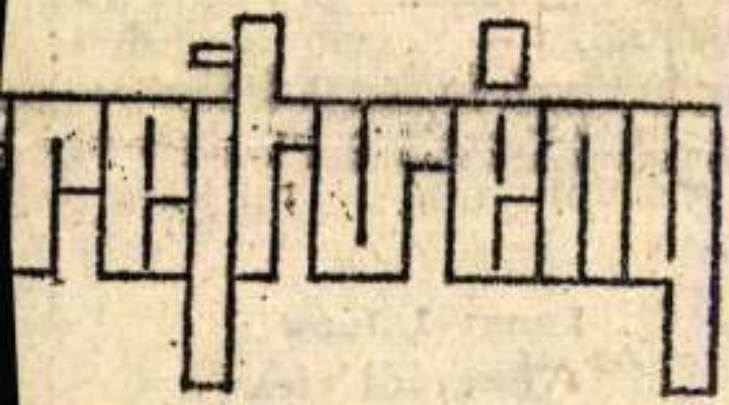

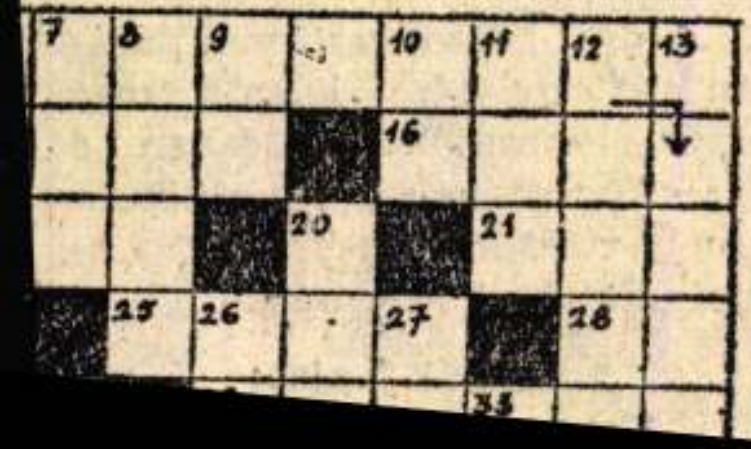

MOSZKVAI

VÍZSZINTES: 1. Párt- és Kormányküldöttségünk moszkvai látogatásának egyik alapja. 14. Éppen csak. 15. Erdélyi város. 16. ...ta idegen női név. 17. Vízben él . 19. ...ke, német költő. 21. Helyhatározó. 22. Meglepetést kifejező szó. 23. Pest megyei község. 25. Ír feltételesen. ? Arzén. 29. Északi-tenger (->

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1965 NOV 22

1021

KÖNYVSZEMLE

Se felkészültségem, se módom nincs rá, hogy a szép számban megjelenő tudományos művekről rendszeresen megemlékezzem — *Mándi Péter* kitűnően dokumentált művelődésszociológiai könyve azonban szorosan kapcsolódik irodalmi könyvszemlénkhez. *A könyv és közönsége* című, sok interjú és statisztikai adatgyűjtés birtokában készített áttekintés különféle szempontok (gazdasági helyzet, műveltség, foglalkozás, propaganda stb.) szerint pásztázza végig a nyomtatott betű útját és közönséghatását. *(Közgazdasági)*

Nem kétséges: a szépprózai művek iránti érdeklődés a legélénkebb, s jól teszik kiadóink, hogy nem a raktáraknak, hanem a közönségnek dolgoznak a példányszámok kialakításával. (Más kérdés, hogy a piacot miképpen tudjuk befolyásolni a szocialista műveltség javára. Ennek a kutatása is megérne egy misét!) Jó dolog az is, hogy

élő szépirodalmunk

súlya és népszerűsége — statisztikailag kimutatottan — folytonosan nő, s ha a közönségsiker nem okvetlen jelent is esztétikai rangot, hiba lenne a kettő közé éleven válaszfalat emelni. A legújabb termésből három olyan művet említünk, amelyek az új világért és az új emberért vívott harcot ábrázolják.

Ék Sándor memoárja *(Mába érő tegnapok)* a kommunistává és művésszé érés évtizedeit eleveníti meg — az 1920-as esztendők közepéig, amikor hivatásos festőművésszé vált, s oly sok más lelkes, kiváló alkotóval együtt hosszú emigrációba kényszerült. Az Angyalföldön megélt gyermekkor személyes fényű tükrében a századelő és a háború proletárvilága ölt testet, a moszkvai, a bécsi és a párizsi élmények pedig — immár a Tanácsköztársaság leverése után — a politikai és alkotói útkeresés hol felemelő, hol nehéz izgalmait idézik fel. Az emlékezést illusztráló fényképek és az Ék Sándor korabeli grafikáiról s festményeiről közölt fotók rangosítják az előkelő kiállítású kötetet. *(Kossuth)*

Két kisebb terjedelmű regény lapjain a közelmúlt és a jelen bonyodalmas világáról olvashatunk. *Szatmári György* érdekesen felépített — előbb riport-, majd emlékezéshangulatú — kötetében *(Négy tanú és az ügyész)* különböző sorsok és jellemek kulcsolódnak: egy ellenforradalmi gyilkosság más-más pályán gördülő előzményeiből indul ki a történet, hogy azután az ügyész tragédiájában egy pillanatra találkozzék, a továbbiakban pedig ismét differenciálódjék. A könyvelőként dolgozó papnak és az áldozat özvegyének portréja tetszik leginkább életszerűnek; az életfogytiglanra ítélt gyilkos (?) és a veterán kommunista időben párhuzamos élete sincs híján a fontos és jellemző érdekességnek, bár éppen az öreg harcos pszichológiáját kissé leegyszerűsítette az író. Ezúttal is helyesen iktatta tervébe a regényt a *Kozmosz* szerkesztősége.

A nagy lendülettel munkálkodó *Zalka Miklós* új kisregénye *(Felhő a fák fölött)* a mai katonaélet férfivá edző — olykor szükségtelenül vagy éppen ostobán súlyosbított! — nehézségeiről mesél. Egészét tekintve, reálisan komoly, s mégis ízes hangulatú regény. Őszintén, jellemekbe sűrített egyénítéssel nyújt képet mind az innen-onnan jött újoncokról, mind — s ez még fontosabb — a katonáikkal nagyon is különböző módon bánó tisztesekről és tisztekről. *(Kossuth)*

Három különféle nemzeti sors és három különböző alkotói módszer kísérhető nyomon a — szinte illusztrálásul — kiválasztott

külföldi regények

lapjain. A drámában és szépprózában egyaránt jeles román író, *Victor Eftimiu* kötete *(Bécsi szerelem)* az 1930-as évek második felében játszódik — egy román színházigazgató-színész utolsó nagy kalandját és titkárrá fakult kísérőjének, az egykori nagy ígéretnek józan bánatú szekundálását ábrázolva. Már a témából következik a cselekménybeli érdekesség, a mű igazi értékét azonban korántsem ez adja, hanem az akkori értelmiség piperkőc nyomorának szomorúan ironikus motiválása. Az önáltató fellobbanások, érzelmi szalmalángok és hazugságba, nyomorba, halálba torkolló szélhámosságok sorozatát stiláris eszközeinek könnyed cserélgetésével láttatja — fájó szívvel mondva ki és vállalva az ítéletet egy jobb sorsra érdemes, de belül is gyenge művészrétegről. *(Irodalmi Könyvkiadó, Bukarest)*

A nemrég, ifjan elhunyt német író, *Johannes Bobrowski* regényének *(Zsoltár zongorákra)* cselekménye az előbbiével pontosan egy időben zajlik — a polgári köztársaságot alkotó Litvánia egyik nyugati falujában, ahol a litván nyelven és a német hagyományokon túl, a hitleri „Reich" aknamunkája határozza meg a sorsok kavarodását. Talán nem is helyes a *cselekmény* szót használni, hiszen az teszi a történet érdekességét, hogy csiszolatlan mozaikkavicsokként vagy félbemaradva sorakozik egymás mellé a kisváros és a falu különböző embereinek korcs kis világa. Zömükben szöszmötölő, álmodozó, balga kispolgárok, akiket egy szinte láthatatlan vihar kezd cibálni és gyilkolni. Keserű gúnnyal eleveníti meg Bobrowski a sok kis jóindulat hamvába halását, a múlt értékein kérődző, megzavarodó polgárok nyomorúságát. A szerkezet szaggatottsága, a távolságtartást és belülről láttatást egyesíteni kívánó ábrázolás megnehezíti az áttekintést — az eszközök csapongása azonban magából a koncepció fájdalmából fakad. *(Európa)*

Uvarova, szovjet írónőnek egy kisregényt és három elbeszélést tartalmazó kötetében *(A nyugodt napsütés éve)* a harmincon túli asszonyok társkeresése és szerelmi vívódása képezi a visszavisszatérő témát — jó lélektani érzékre és széles körű életismeretre valló módon. *(Európa)*

F. R.

HÍREK

— **Losonczi Pál** táviratban üdvözölte Charles Helou libanoni köztársasági elnököt, a Libanoni Köztársaság nemzeti ünnepe, a függetlenség kikiáltásának 25. évfordulója alkalmából.

— **Norodom Szihanuk** kambodzsai államfő táviratban köszönte meg Losonczi Pálnak, az Elnöki Tanács elnökének Kambodzsa nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságait.

— **Szipka József**, hazánk moszkvai nagykövete baráti találkozón fogadta a szovjet filmművészet szakembereit és színészeit. Víg József, a moszkvai nagykövetség konzuli osztályának vezetője a szovjet fővárosban akkreditált kollégái részére adott fogadást, amelyen megjelent a Szovjetunió külügyminisztériumának több munkatársa is.

— **Hazaérkezett Brüsszelből** Benke Valéria, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Társadalmi Szemle szerkesztő bizottságának vezetője, aki a Belga Kommunista Párt Központi Bizottságának meghívására részt vett a belga testvérpárt XIX. kongresszusán.

— **A közös piaci tagállamok** vas- és acéliparában átlag minden harmadik napon egy személy üzemi baleset áldozatává válik, és naponta 200 személy megsérül — jelenti a Közös Piac statisztikai hivatala.

— *PUSKÁS TIVADARRÓL nevezték el a Tolna megyei MHSZ szekszárdi városi rádióklubját. A klub a föld minden táján mintegy 10 000 amatőr rádióállomással tart kapcsolatot.*

— **A szovjet ipar termelése** 8,2 százalékkal emelkedett 1968 januárjától októberéig, a múlt év azonos időszakához viszonyítva. A munka termelékenysége ez idő alatt öt százalékkal nőtt.

— AZ 5. NYÁRI ÚTTÖRŐOLIMPIÁT Pécsett rendezik meg június 23 és július 3 között. Az Úttörő Szövetség Baranya megyei elnöksége csütörtökön kijelölte az olimpia szervező bizottságát, valamint a szakbizottságok tagjait.

— **Befejezés előtt áll** a Szentendrei úti felüljáró előre gyártott elemekből álló vasszerkezetének építése. Ha az időjárás nem hátráltat, november 28-án ünnepélyesen átadják az új közúti felüljárót.

— *FOTOCELLÁS MÚZEUMŐRT, új biztonsági berendezést szerelnek fel a jövő év elején a debreceni Déri Múzeumban. A fotocella a legértékesebb műtárgyakra ügyel majd. A múzeumban egyébként most restaurálják Munkácsy Mihály Ecce homo című világhírű festményét.*

— **Az Eötvös Loránd Tudományegyetem** természettudományi kara a korábban meghirdetett felvételi előkészítő tanfolyamra a jelentkezési határidőt az érdeklődésre való tekintettel november 30-ig meghosszabbította.

— **LAPUNK szombati, november 23-i száma — a szokástól eltérően — 12 oldalon, november 24-i, vasárnapi, ünnepi lapszámunk pedig — a párt 50 éves jubileuma alkalmából — 24 oldalon jelenik meg.**

— **Elhunyt dr. Ledényi Ferenc** nyugállományú vezérőrnagy. Temetése november 25-én 11 órakor lesz Újpesten, a Megyeri úti temetőben.

— **Elhunyt Harcsány Márton** géplakatos, aki 1917 óta volt a vasasszakszervezet tagja. Temetése szombat délután 3 órakor lesz a rákospalotai temetőben. — Vas-, Fém- és Villamosenergiaipari Dolgozók Szakszervezete.

— **Angyal Sándor** Jászai-díjas színművészt mély részvéttel búcsúztatták csütörtökön a Farkasréti temetőben. A Fővárosi Operettszínház tragikus hirtelenséggel elhunyt művészétől Szlovák László, a színház igazgatója és Hadics László, a színház tagja vett búcsút.

— **Polgár Károly**, a Fővárosi Emlékmű Felügyelőség igazgatója elhunyt. A főváros tanács saját halottjának tekinti. Hamvasztás utáni búcsúztatása szombaton 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

— *ESZTERGOMBAN megkezdték Európa egyik legbecsesebb kultúrtörténeti emlékegyüttesének, a Várhegyen levő palotának és a hozzá tartozó épületeknek a helyreállítását. A várépület helyreállítását már a jövő év közepére befejezik.*

— **Öttagú küldöttség** utazott a Csepel Vas- és Fémművekből Hanoiba, a VDK szakszervezeti tanácsa és a hanoi gépgyár meghívására. A küldöttség a két ország szakszervezeteinek együttműködéséről, valamint a hanoi gépgyárnak nyújtandó műszaki-technológiai segítségről tárgyalt.

— *ÚJ ISKOLÁT AVATTAK csütörtökön a kelenföldi lakó-*

KÖZLEMÉNYEK

A BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT közli, hogy a 63-as és 63/A járatok kocsijait a II. kerületi Nagyrét utcai csatornaépítés miatt november 25-én, hétfőn üzemkezdettől mindkét irányban Hűvösvölgy végállomástól Vöröshadsereg útja—Nagykovácsi úton — tovább eredeti

Magyar áruk

A vállalatok tö

(Tudósítónktól.)

Csütörtök délután *dr. Szalai Béla* külkereskedelmi miniszterhelyettes és a Hungexpo vezetői tájékoztatták az újságírókat népgazdaságunk jövő évi külföldi kiállításairól, árubemutatóiról. A Minisztertanács ezúttal külföldi árupropagandánk kétéves programját hagyta jóvá. Jövőre és 1970-ben az eddiginél is nagyobb összegeket fordítunk központi forrásokból külföldi kiállítások és árubemutatók szervezésére. Növekszik a vállalatok anyagi hozzájárulása is. A hivatalos kiállítások költségeinek mintegy 20 százalékát fizetik a vállalatok 1969-ben. A vállalatok önálló külföldi kiállításainak, árubemutatóinak száma pedig az idei 260-ról előreláthatóan 300—320-ra növekszik.

Hivatalos kiállításaink száma az eddig szokásos évi 24—25-ről 36-ra növekszik jövőre. Részt veszünk a többi között a moszkvai *Automatizálás 1969* nemzetközi szakkiállításon. A magyar cipő- és bőripar termékei kerülnek bemutatásra jövőre Moszkvában nemzetközi szakkiállításon. A szocialista országok hagyományos lipcsei, poznani, brnói, zágrábi, plovdivi vásárai iránt mutatkozik a legnagyobb vállalati érdeklődés. A kiállítási terület növelésére azonban csak Lipcsében és Zágrábban nyílt lehetőség.

A hagyományokhoz híven jövőre is részt veszünk a frankfurti, a milánói, a hannoveri, a göteborgi, a páduai, az izmiri vásárokon és a friedrichshafeni élelmiszervásáron. Jövőre először veszünk részt a strasbourgi vásáron, és 1957 óta ismét megjelenünk a koppenhágai vásáron. Mindkét vásáron főleg a fogyasztási cikkeket gyártó iparágak szerepelnek majd.

A magyar áruk több távoli, tengerentúli országban is jövőre kerülnek először bemutatásra. Így 1969-ben már

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1968 DEC 1

JUBILEUMI EMLÉKÜLÉS

1021. Ék Sándor

A KISZ KB központi iskoláján

Ma délelőtt a KISZ KB Központi Iskolájában megkezdődött a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága és az MSZMP KB Párttörténeti Intézetének történelmi emlékülése. A háromnapos konferencián a magyar kommunista ifjúsági mozgalom születésének 50. évfordulójára emlékeznek a részvevők. Az emlékülést Méhes Lajos, a KISZ KB első titkára nyitotta meg. Svéd László kandidátus, a Párttörténeti Intézet tudományos főmunkatársa *A magyar kommunista ifjúsági mozgalom ötven éve* címmel tartott referátumot. A délutáni ülésen többek között Ék Sándor, a Képzőművészeti Főiskola tanszékvezető tanára emlékezik a KIMSZ megalakulásának körülményeire.

Munká
recenbe
festmén
portól,
műreme
múzeum

szomszédos
emben

az utóbbi megjegyezte: „Ne légy zavarban, Liz. Meglehet, hogy a szomszéd műte-

SZÍNHÁZ

Operaház: Hattyúk tava (a bukaresti Operaház Balettszínházának vendégjátéka, 7) — Erkel Színház: Téli találkozás (a Május 1. Ruhagyár és a moszkvai GUM Áruház divatbemutatója, fél 8) — Nemzeti Színház: Mózes (7) — Katona József Színház: Varsói melódia (7) — Madách Színház: Olyan szép, hogy nem is lehet igaz (7) — Madách Kamaraszínház: Ördöghegy (7) — Vígszínház: A vörös postakocsi (K-bérl. 2. el., 7) — Pesti Színház: Haláltánc (II. bérl. 2. el., 7) — Fővárosi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1021

1968. december 18., szerda

Ék Sándor

Egy este a Mesterrel

Amikor elindultam, hogy egy héten át a halasi járással ismerkedjem, magam sem gondoltam még, hogy ilyen érdekes találkozásban lesz majd részem. Az újságíró mindig örömét leli a spontán, hirtelen jött, váratlan élményekben, a „terven felüli" eseményekben, mert tapasztalat szerint ezek kínálják a leghálásabb témákat.

Ottlétem első napján véletlenül ütötte meg a fülemet a pártbizottság székházában egy mondatfoszlány: „Délutánra várjuk Ék elvtársat". A név hallatára egy festmény képe vetődött az emlékezés vásznára: Buda, Körtér, rommá lőtt épületek, Szent Imre szobra, előtte harctépte katonák és gigantikus T—34-esek... Úgy emlékszem, ez volt az első alkotás, amelynek révén a Kossut-díjas Ék Sándor művészetével megismerkedtem.

Egy város „felfedezése"

A találkozásra a Thorma János Múzeumban került sor. Vorák József igazgató hozzáértő magyarázata mellett ismerkedett a neves művész Kiskunhalas múltjával és jelenével, amelyben élénk körvonalakban már a jövendő távlatai is megsejthetők. Pompás és gazdag fényképanyag áll a múzeum rendelkezésére, s ez életközelséget varázsol a város életével, népével csak most ismerkedő számára is. Jellegzetes tájak, viseletek, embertípusok vallanak Halas fejlődéséről, érzékeltetve a régi és az új váltását. A hajdani nádas helyén felszökkent villasor képét sokáig dédelgeti ujjai közt a Mester. Aztán a halasi csipke főbb motívumai döbbennek gyönyörűségesen, százszámra a szemünkbe.

— Most először találkozom vele így, szemtől szemben — mondja az itteni nép művészetéről. — Szinte hihetetlen, hogy a csipkekészítés technikájához nem is értő, de művészi látással megáldott tanárember kezdeményezéséből ilyen csodálatos alkotások születtek. És valamennyi motívum sajátossága a belső következetesség, a tökéletes egység.

Emlékek légiója

Majd a szívesen látott kedves vendég tiszteletére, s a kerek évforduló okából is, peregni kezd egy magnószalag. Szűcs Józsefnek, a direktórium elnökének, a Tanácsköztársaság kiskunhalasi mártírjának az özvegye emlékezik szívet szorító, utolsó találkozásukra, a vérrel és erőszakkal terhes napokra. Ki más értékelhetné jobban ezt a megrázó dokumentumot, mint az az Ék Sándor, aki maga is benne élt jóformán egész századunk történelmének szédületes sodrásában. Aki az idén éppen fél évszázada párttag, megjárta az ellenforradalom börtöneit, részt vett a Komintern III. kongresszusán, látta Lenint, húsz évnél tovább élt emigrációban és túljutva a férfikor delén, a felszabadítók oldalán érkezett vissza megváltozott hazájába.

Írói aranyszabályok

S aki minden regénynél érdekfeszítőbb élményeit a közelmúltban könyvbe is foglalta. Később, a vacsora utáni feketekávét kavargatva beszél a „Mába érő tegnapok"-ról, s idézi elöljáróban annak mottóját: „Sokféle oka lehet annak, hogy

RIPORTU

magunkról beszéljünk. Igazolása csak egy, ha hasonlít a valósághoz."

— Nem történelmet írtam: emlékeket idéztem. Ha föltennék a kérdést, hogy szeretem-e a politikát, nem tudnék egyértelmű választ adni. De valamiképp mindig „beleakadtam" a politikába. És ha már így történt, igyekeztem a munkásosztály ügyét szolgálni. A harcoló proletár kezében fegyver lehet a művészet is. Persze csak akkor, ha minden konvencióval, minden idejétmúlttal szakít, vagyis ha közérthető. Marx és Lenin írásai sem mindig könnyen érthetők, de közérthetők, kristálytiszták. Könyvem megírásakor én is erre törekedtem.

A könyv azóta megjelent. Elolvastam... századunk első negyedének egyéni meglátású rajza. Ahogyan a művésszé érlelődő proligyerek azt a kort látta, sok tanulmánynál többet mond a számunkra, sok eseményt, s azóta a história lapjaira lépett személyeket hoz eleven emberi közelségbe.

Történelmi leckénél is tanulságosabb volt az az este, amelyen nagy idők e tanújának emlékeit hallgathattuk, s amelyet mindig szívesen idézek majd vissza emlékezetembe.

Jóba Tibor

PORT

Év végi futballmérleg

Izgalmas hajrá — Vidék: volt jobb — Hanyatlott a színvonal — Gyanús mérkőzések — Kevés néző

VASÁRNAP befejeződött az 1968. évi labdarúgó-bajnokság. A legnépszerűbb sportág hatalmas gépezete idén szokatlanul sokáig volt üzemben. Az alsóbb osztályokban ugyan a hagyományoknak megfelelően december elejére véget ért a küzdelem, az NB I-ben azonban — az olimpiai szünet miatt — december 15-én volt az utolsó forduló.

A hajrá izgalmasan alakult. A legtöbb lényeges kérdés csak az utolsó fordulóban dőlt el. A bajnoki címet ezúttal huszonegyedszer nyerte el a Ferencvá-

fejlődésüket. A magasabb osztályokba úgyszólván csak vidéki csapatok léptek előre. Az NB I-ben azonban a vidéki csapatok nem szerepeltek hagyományaikhoz illően. A legjobb vidéki csapat, a Pécsi Dózsa csak hatodik tudott lenni és 6 ponttal maradt el az ötödik helyezett Csepeltől. Az NB I-ben tehát nem folytatódott az a tendencia, amely az utóbbi évek bajnokságain megfigyelhető volt és a vidéki csapatok előnyomulásáról tanúskodott. Ez elsősorban azért történt, mert a legjobb vidéki együttesek, a Győri ETO, a Tatabánya, a Diósgyőr, a Szeged különböző okok miatt válságos helyzetbe kerültek. Tatabányán és Diósgyőrött a szakmai munka színvonala sokáig nem ütötte meg a kívánt mértéket, Győrött megpróbálták a csapatot átszervezni, és fiatalítani — sikertelenül, Szegeden pedig belső bomlás támadt, s ezen a vezetés nem tudott úrrá lenni. Rendkívül sajnálatos, hogy a Szeged, amely egyébként a tavaszi idényben kitűnően kezdett, ősszel szinte alig szerzett pontot, s a nagy futballhagyományokkal rendelkező, a Videoton sorsa előre látható volt. A székesfehérvári együttes még nem rendelkezett elég tapasztalattal, bár kis szerencsével sikerülhetett volna „megkapaszkodnia" az NB I-ben. Jövőre az NB I-et már megjárt Komló és Eger küzd újra a legjobbbak között, előreláthatóan átszervezett és megerősödött csapatokkal.

SAJNOS, az 1968. évi küzdelmek az NB I-ben nem hozták meg a várt színvonalat. Az év elején elmaradt a korábban szokásos közös tatai alapozás, a csapatok és az edzők teljesen a saját fejük szerint készítették fel együtteseiket. A bajnoki mérkőzések azt bizonyították, hogy a legtöbb csapat felkészítése nem sikerült, a játékosok sem erőnlétileg, sem taktikailag, sem pedig technikailag nem mutattak számottevő haladást. A rossz felkészülés hatása különö-

Az idén úgy tűnt, hogy kiveszőben vannak az úgynevezett vidéki „oroszlánbarlangok".

SOKAT ÁRTOTT a bajnokság színvonalának, hogy néhány mérkőzésen a küzdőkedv is hiányzott a játékosokból. Kényelmesen játszadoztak, mintha a bajnoki pontok nem érdekelnék őket, vagy ami még rosszabb, mintha a bajnoki pontok sorsát már előre megbeszélték volna. A közönség joggal kiabálta néhány mérkőzésen a „bunda" szót. Az alsóbb osztályú mérkőzéseken néhány esetben be is bizonyosodott, hogy vesztegetés, vagy vesztegetési kísérlet történt. Az NB I-ben erre még nem került sor. De a gyenge iram és a küzdőszellem hiánya megrendítette a szurkolók bizalmát. Elsősorban ennek tulajdonítható, hogy az őszi idényben — annak ellenére, hogy fejfej melletti küzdelemben dőlt csak el a bajnokság — félelmetesen csökkent a nézők száma. Itt az ideje, hogy a klubok vezetői észbekapjanak, hiszen, ha ez így tart tovább, akkor képtelenek lesznek csapataikat fenntartani. Az MLSZ-nek pedig olyan rendszabályokat kell életbe léptetnie, amely a minimumra csökkenti az úgynevezett bundák, tehát a „megegyezések" lehetőségét.

AZ IDEI bajnokságra joggal lehet mondani, hogy — volt jobb. De annyi tanulsággal szolgált, hogy bizakodva tekinthetünk a jövő elé.

A megyei ifjúsági labdarúgó-bajnokság végeredménye

Ismert tény, hogy a megyei labdarúgó szövetség a hideg időjárás miatt ifjúsági sportolók védelmében a megyei ifjúsági labdarúgó-bajnokságot három fordulóval a befejezés előtt lezártnak tekintette, s a bajnokság akkori állása lett a végeredmény. Így fordulhatott elő, hogy a csapatok általában csak 26—27 mérkőzést játszottak le. Egyedül csak a Katymár csapata játszott 28-at.

Ék Sándor

1021

Testet öltött öntudatunk

Munkásosztályunk öntudatának megtestesülése a párt. Ez az öntudat hazánkban ezelőtt ötven évvel egy november végi napon öltött testet, mint a megalakuló KMP, s azóta — ha nem is mindig látható, de mindig létére utaló módon — vívjuk a harcot, melynek az a célja, hogy megoldja a dolgozó osztályok kikerülhetetlen és legnehezebb feladatát: emberhez méltóan zárja le az eddig volt őskort, hogy utána megkezdődhessen az emberiség igazi történelme.

Öt évtized múlt el azóta. Küzdelmeink, győzelmeink hőseinek számtalan megörökítője volt. A küzdelem és az elért változások jelentőségéhez méltóan sokan és a legnagyobbak vettek kézbe azért tollat, hogy krónikásai legyenek annak a történelmi mozgásnak, amelynek nagyrészt maguk is részesei, de legalább is tanúi voltak. József Attilától Lengyel Józsefig, Komját Aladártól Illés Béláig írók, költők énekelték meg prózában és versben a párt születését, küzdelmeit, a Visegrádi utcától napjainkig vezető utat, időszakot.

Néhány verset és prózai alkotást kiválasztottunk a könyvtárnyi anyagból, s e nekünk kedves írásokból egy csokrot kötöttünk, az emberi szó csokrát, az emberi szellem leghivatottabb megtestesítőjének születésnapjára . . .

LENGYEL JÓZSEF:

VISEGRÁDI UTCA

Tömegmozgalom (Részlet)

Visegrádi utca. A KMP központja. Csak ha elhagyunk minden hasonlatot gyűjtőmedencéről, kristályosodó pontról, hadsereg-főhadiszállásról, lázas munkáról, akkor kapunk igazi fogalmat a párt központjáról. Általában a pártközpont, nevezetesen az első központ a Visegrádi utcában semmiféle hasonlattal le nem írható, csak önmagával hasonlatos, a pártközponttal . . .

Akármilyen korán jöttünk, a folyosó és a nagy előszoba tele volt emberekkel. Sokan itt is aludtak. A padlón vagy a széken, Volt köztük, akinek mint őrnek, állandóan a helyén kellett lenni, hogy legalább a belső szobákat megóvják az emberáradattól. Itt aludtak azok az elvtársak is, akik átutazóban voltak és már késő volt ahhoz, hogy valahol elhelyezzük őket. Voltak, akik egyszerűen csak aludni akartak, s addig könyörögtek az őrségnek, amíg ottmaradhattak. Ezek legtöbbnyire hazatérő katonák voltak.

Hajnalban érkeztek az újságok és röpiratok. Különböző helyiségekben halmoztuk fel azokat.

Még reggel volt, amikor sorra érkeztek az elvtársak, hogy beszámoljanak az elmúlt estéről. Mások tanácsot, útmutatást kértek.

Vidékről is érkeztek az elvtársak. Beszéltek. Összeütközések: 10 halott, 20 halott. A parasztok felosztották a földet. Vérfürdőt rendezett a „forradalmi kormány" egy különítménye . . . Salgtarjánban sztrájkoló bányászokra lőttek . . . Ugyanaz Tatabányán . . . Paraszt- és katonacsoport elveszi egy földbirtokos néhány ökrét. A falu örömünnepet ül. Szabadság! Béke! Ökröt sütnek nyárson. Éhező gyerekek, lerongyolódott katonák állnak a tűz körül, azt hiszik, hogy végre jóllakhatnak. Közben egy különítmény bekeríti az ökörsütőket. Sortűz dörren . . . Székely-ezredek alakulnak tiszti vezetéssel . . . Sátoraljaújhelyen a munkások megragadják a hatalmat . . . Az aszódi repülőgépgyár egy munkása a parasztok közé megy és a parasztok elfoglalják egy báró földjét . . . Nagyvárad szónokot kér. Vántus menjen, őt ismeri ez a város . . . Csepeli muníciógyár. Nehezen megy itt a munka! Még a szociáldemokratákkal tartanak. Oda Jancsik megy! A vasasok még a háború előtti időből ismerik. Most Szovjet-Oroszországról akarnak hallani . . . Munkanélküli mozgalom: Karikás csinálja majd . . . Matrózok: Czerny . . . Katonacsoport. Gyári bizalmiak . . .

A leszerelt katonák és altisztek szövetsége kereken 5400 korona leszerelési illetéket követelt a kormánytól. Ebben a szervezetben is voltak embereink, akik a mozgalmat forradalmi irányba akarták terelni. Mindenüvé elküldtük őket. De még több helyről jöttek hozzánk, katonák, gyári bizalmiak, vidéki elvtársak, akik nyomtatványokat akartak, szónokot kértek.

Ezer helyről tört elő a mozgalom. Már akkor is akciókhoz kezdtek, amikor még a mi embereink nem alakultak meg pártszerűen. A párt még az agitáció stádiumában volt. Korvin Ottó igyekezett rendszert vinni a munkába. Megkezdte a szervezést, és naponta sok száz dolgot intézett el személyesen, és rajta kívül is a jó szervezők egész serege fogott a munkához . . .

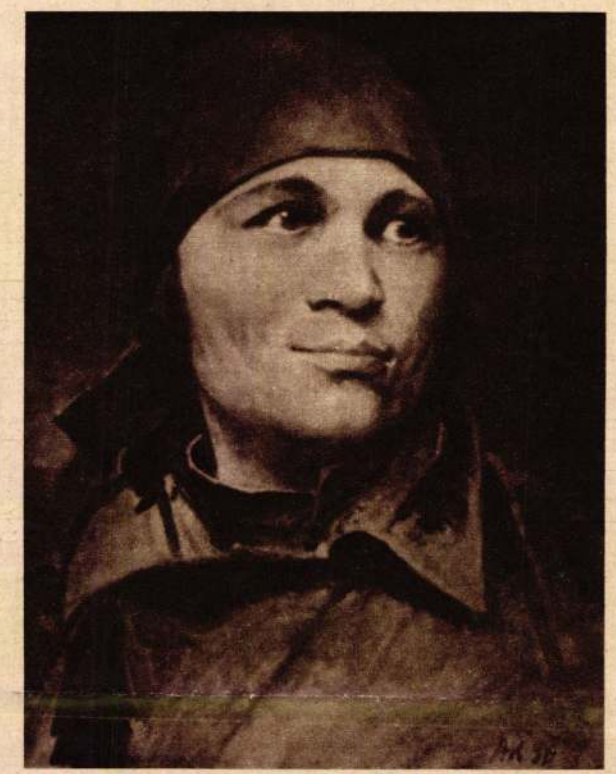

Ék Sándor: Munkásnő arcképe

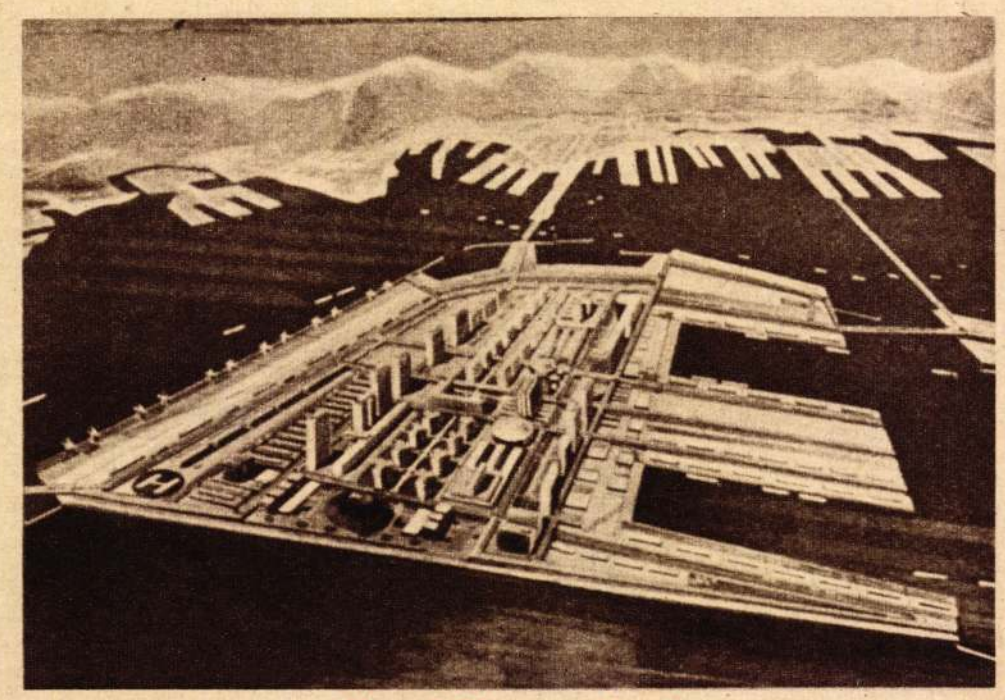

Hegyből — sziget

Szinte elmosolyodunk e cím hallatán, s eszünkbe jut a „fából vaskarika", vagy legjobb esetben is régi iskolai tanulmányainkra emlékezünk, amelyek szerint valamikor az őstengerből emelkedtek ki a szárazföldek, a hegyek... No, de az nagyon régen volt, s éppen fordítva. Hogyan, hol és miért? — e kérdésekre keressük a feleletet. A „hogyan" a legfontosabb, hiszen ezt a szigetet maga az ember alkotja a természet segítségével. Japánban dolgozták ki a tervét annak, hogy Kobe városa előtt négy hegyet körülöleltetnek a tengerrel. S hogy mindezt miért teszik? A tervek szerint a mesterséges sziget másfél millió embernek nyújt majd kellemes, nyugodt lakóhelyet. A képen a műsziget tervrajza látható.

Varázs-szék

Nem valamelyik Vidám parkban szórakozik a képen látható öregúr, bár a lépcsőn fel – és lejáró, minden akadályt könnyedén leküzdő széken „utazni" felér egy ilyen mulatsággal. A hetven kilós

Luxusszálloda a dzs

Brazília szenzációja lesz ez a ma még csak
Ez az acélvázból és üvegből készülő harang ugya
rül, a Rio Negro folyó mentén — és szállodá
várost építenek uszodákkal, vendéglőkkel, üzlet
rész vállalkozók nagy idegenforgalomra számí
kivitelezése elgondolkoztatóan sok millió dollár

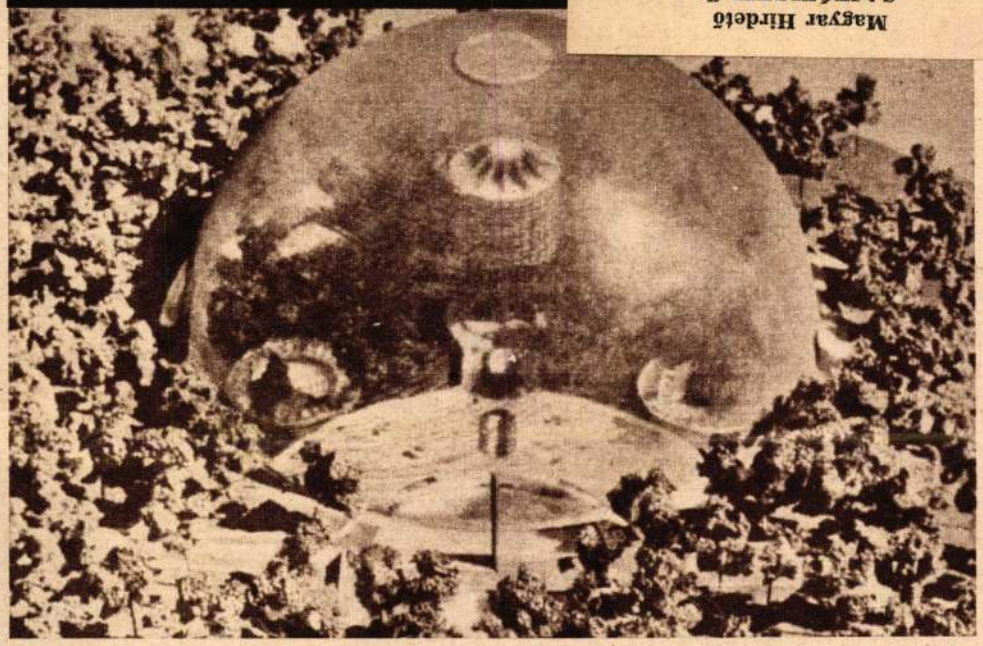

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1969 NOV 20
LOBOGÓ

És mégis mozog a Föld...

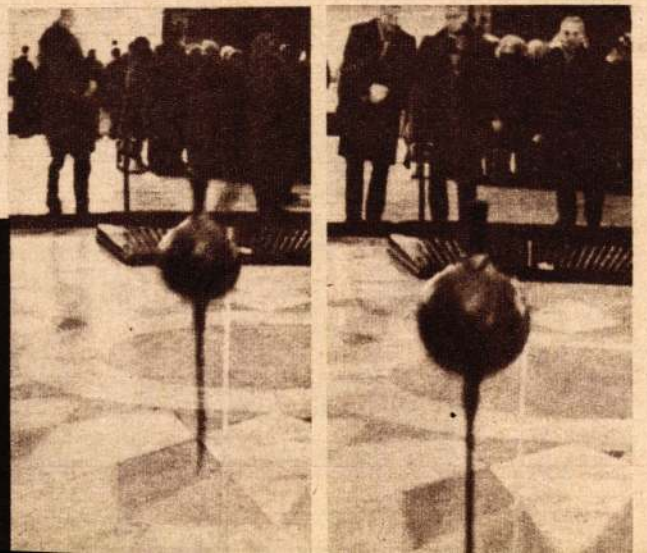

Nem újdonság ez! Galileo Galilei óta évről évre sok ezer kisdiák és egyetemista előtt bizonyítják be újra és újra a fontos tételt. Legszemléletesebb bizonyítéka mégis talán a csodálatosan szép leningrádi Izsák katedrális kupolája alatt füg-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1969 MÁR 21

Ék Sándor

1021

Kitüntetések a Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából a Tanácsköztársaság idején kifejtett tevékenységük elismeréséül 964 személynek kitüntetéseket adományozott. A Munka Vörös Zászló Érdemrendjével nyolc, a Munka Érdemrend arany fokozatával 278, a Munka Érdemrend ezüst fokozatával 678 személyt tüntetett ki. Mintegy négyezren pedig a Tanácsköztársaság Érdemérmet kapták meg.

A kitüntetettek egy csoportjának *Losonczi Pál*, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke csütörtök délelőtt az Országház Munkácsy-termében nyújtotta át a kitüntetéseket.

A parlamenti ünnepségen nyújtották át a Munka Vörös Zászló Érdemrendje kitüntetéseket, továbbá 31 veteránnak a Munka Érdemrend arany fokozatát.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából, a Tanácsköztársaság alatt kifejtett tevékenységük elismeréséül

A MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE

kitüntetést adományozta:

Cservenka Teréz nyugdíjas nyomdásznak, **Ék Sándor** Kossuth-díjas festőművésznek, **dr. Hajdu Gyula** nyugalmazott egyetemi tanárnak, **Hevesi Gyula** Kossuth-díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége választott tagjának, **Hevesi Gyuláné**, született Stern Jolán nyugdíjas tisztviselőnek, **Lukács György** Kossuth-díjas nyugalmazott egyetemi tanárnak, **Nógrádi Sándornak**, az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottsága nyugalmazott elnökének, **Szántó Zoltán** nyugdíjas tisztviselőnek;

A MUNKA ÉRDEMREND ARANY FOKOZATA

kitüntetést adományozta:

Bauer István nyugdíjas közgazdásznak, **Bazsay Ferenc** nyugdíjas vasöntőnek, **Bedő Károly János** nyugdíjas esztergályosnak, **Bihari Mór** nyugdíjas tanítónak, **Breyer József** nyugdíjas szerszámlakatosnak, **Czóbel Ernőné**, Lányi Sarolta költőnek, **Fenyő Andor** nyugdíjas építészmérnöknek, **Filipovics Katalin** nyugdíjas egészségügyi dolgozónak, **Földes Pál** Kossuth-díjas mérnöknek, a MALÉV nyugalmazott kirendeltség vezetőjének, **Gárdos Mária** írónőnek, **Gyenge Károly** nyugdíjas rendőr főhadnagynak, **Heiszler Zsigmond** nyugdíjas könyvkötőnek, **Hornacsek István** nyugdíjas szállítmányozási ügyintézőnek, **Hunya István**, a MEDOSZ elnökének, **Kiss Etel** nyugdíjasnak, **Kőhalmi Béla** Kossuth-díjas nyugalmazott egyetemi tanárnak, **Mató József Sándor** nyugdíjas tanítónak, **Medveczki József** nyugdíjas kőművesnek, **Mogor István** nyugdíjas esztergályosnak, **Nádass József** nyugdíjas újságírónak, írónak, **Pataki János** nyugdíjas honvéd századosnak, **Pál Károly** nyugdíjas segédmunkásnak, **Piantowszky István** nyugdíjas műszerésznek, **Pintye János** nyugdíjas vállalati igazgatónak, **Rozsnyai Ferenc** nyugdíjas nyomdásznak, **Salamon Ernő** nyugdíjas famunkásnak, **dr. Sándor Pálnak**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanárának, **Spiesz József** nyugdíjas vállalati osztályvezetőnek, **dr. Vajda Imre** nyugalmazott egyetemi tanárnak, **Vas-Witteg Miklósnak**, a Szakszervezetek Országos Tanácsa alelnökének, **Zörgő Zoltán** nyugdíjas nyomdásznak.

Ugyancsak a parlamenti ünnepségen nyújtották át 20 kitüntetettnek a Munka Érdemrend ezüst fokozatát.

A kitüntetések átadásánál jelen volt *Kádár János*, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, *Fock Jenő*, a Minisztertanács elnöke, *Biszku Béla*, a Központi Bizottság titkára, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai és *Cseterki Lajos*, az Elnöki Tanács titkára.

Losonczi Pál a kitüntetések átadásakor beszédet mondott, amelyben a Tanácsköztársaság veterán harcosait köszöntötte.

A többi kitüntetetteknek Budapesten, illetve a megyékben rendezett hasonló ünnepségeken nyújtották át a kitüntetéseket.

(MTI)

(Folytatás a 2. oldalról)

szakaszában vagyunk, a szocialista társadalom teljes felépítésén dolgozunk. Nemzetközi téren szemben állunk az imperializmussal, amely minden rendelkezésre álló eszközzel: eszmei és politikai fellazítással, gazdasági nyomással, katonai fenyegetéssel, helyi háborúval és agresszióval igyekszik megakadályozni a szocializmus újabb győzelmeit, megfélemlíteni és guzsbakötni a szabadságukért harcoló népeket.

Szólt Kállai Gyula az USA vietnami háborújáról, a közel-keleti kérdésről, az európai biztonság problémájáról, majd hangsúlyozta:

Az imperializmus törekvései kudarcra vannak ítélve: *a világban gyökeresen megváltoztak az erőviszonyok a szocializmus, a béke, a társadalmi haladás híveinek javára.* De e kedvező lehetőségekkel tudni kell élni! A győzelemhez egységre, hitre, elszántságra, elvi szilárdságra, összeforrottságra és közös fellépésre van szükség! A szocializmusért, a béké-

ért, a
erőkbe
eltökél
rálja
gok
Szerződés
most megtartott budapesti ülése. Nagy megtiszteltetésnek tartjuk, hogy az újabb békeakció színhelye: fővárosunk, Budapest lehetett. Az ülésen határozatot fogadtak el, hogy a szocialista országok az imperializmus elleni harcban *továbbfejlesztik a Varsói Szerződés szervezetét és védelmi erejét, növelik a szocialista országok egységét és összeforrottságát.*

Egyúttal újabb felhívással, pozitív javaslatokkal fordultak Európa országaihoz, hogy járuljanak hozzá az államok közötti együttműködés kiszélesítéséhez és a kontinens biztonságának megszilárdításához. A Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó testülete budapesti ülésének felhívása újabb megnyilvánulása annak, hogy *a szocialista országok az éleződő és mind bonyolultabbá váló nemzetközi viszonyok közepette is szilárdan és kitartóan küzdenek a kü-*

politikai eszközökkel, tárgyalások segítségével történő megoldásáért. Ez felel meg a népek érdekeinek.

Megemlékezésünk a Tanácsköztársaság megteremtésének 50. évfordulójáról tehát *kötelezettségvállalás is a harc további folytatására.* Ma is időszerűek és aktuálisak Leninnek a magyar munkásosztályhoz intézett szavai, amelyek lényegében a világ munkásosztályához is szólnak: *„az a háború, amelyet ti viseltek, az egyetlen jogos, igazságos, igazán forradalmi háború, az elnyomottak háborúja az elnyomók ellen, a dolgozók háborúja a kizsákmányolók ellen, háború a szocializmus győzelméért... Legyetek szilárdak! A győzelem a tiétek lesz!"*

Nos, Lenin szavai beteljesülnek! Tizennégy szocialista országban, közöttük hazánkban, a munkásoké, a parasztoké, az értelmiségieké a győze-

D. Poljanszkij:

Minden vonalon erősítjük és bő harci szövetségünket és testvéri bará

D. Sz. Poljanszkij, a Szovjetunió Kommunista Pártja Politikai Bizottságának tagja, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese, a szovjet párt- és kormányküldöttség vezetője, tolmácsolta a szovjet párt és kormány vezetői, az egész szovjet nép üdvözletét és jókívánságait az ünnep alkalmából, majd így folytatta:

totta a nemzetközi munkásmozgalom eszmei fegyvertárát, bebizonyította, hogy *a proletárdiktatúra nem tisztán orosz jelenség, hanem a munkásosztály szocializmusért vívott harcának egyetemes törvényszerűsége.*

Új erővel mutatta meg, hogy a forradalomban, a forradalmi mozgalomban a legnagyobb jelentőségű a *marxista—leninista*

jaink és kormányaink között teljes a megértés, megegyeznek nézeteink korunk minden fontos kérdésében, pártjaink és kormányaink között minden vonalon fejlődnek a gazdasági és kulturális kapcsolatok.

A szovjet—magyar viszony jó példája az igazi baráti, testvéri államközi kapcsolatoknak. Ez annyit jelent, hogy megva-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Heves megyei Népújság

1968 DEC 15

1021

Ék-jegyzetek

A Mába érő tegnapokról

Ék Sándor festményeit és grafikáit mindenhol az európai piktúra szerves alkotóelemének ismerik, olyan művész alkotásainak, aki életét és művészetét a szocializmusért folyó harc szolgálatába állította. Gazdag és változatos életműve évszázadunk történelmi eseményeihez kapcsolódik és képeiben — mint egy lírai költő vallomásaiban — nyomon követhetjük Európa pusztulását és újjászületését. Ék grafikái naplótöredékek, melyek megőriznek és ösztönöznek, hitet tesznek és agitálnak. A polgári hanyatlás évtizedében, a modern l'art pour l'art térhódítása idején, amikor teoretikusok a művészet valóságellenességét, társadalomfölöttiségét hirdették, a teljes széthullástól a mozgalom mentette meg a művészetet. Ék művészetének alapmotívuma és jellemzője a proletár eszmeiség, a néppel, a haladó mozgalmakkal való összefonódás, az antifasiszta helytállás és a béke megvédésének gondolata.

Ezúttal nem festménnyel jelentkezett, hanem életútjának egy szakaszát — a férfikor küszöbéig — írta meg Mába érő tegnapok című kötetében. (Kossuth Kiadó).

Mintha most, a regény válságos éveiben virágkorát élné a memoárirodalom. Néhány éve jelentek meg Ehrenburg visszaemlékezései (Emberek, évek, életem), Simone de Beauvoir könyve, nemrég Malraux Antimemoárok c. műve, a magyar festők közül Zádor István, Pátzay és Bernáth Aurél vallomásai. A memoárok, noha rengeteg személyes elemet hordoznak magukon, helyenként történeti kútfők is, hiszen a jövő évezredet befolyásoló történeti eseményeknek némelyikét épp az átéltség melegénél fogva hitelesebben ábrázolják, mint a történetírók. Minden memoár természeténél fogva magán viseli a legyzetszerűséget, az emlékek szabad áradását, szerkezetét a visszaforgatott évek határozzák meg, szerzőik az életet különböző nézőpontokról figyelik, de épp ez adja meg elevenségüket.

Az emlékezet furcsa játékot űz az emberrel — írja — „felidéz emlékképeket, de nem mindig idézi fel a velük kapcsolatos egykori érzéseket és gondolatokat. Vagy pedig éppen ellenkezőleg, felébreszti az érzések és gondolatok emlékeit, de elhagyja azoknak a körülményeknek emlékképeit, amelyek között eredetileg keletkeztek, s ott idéz fel valakit, akiről az illető a valóságban nem is járt. Az is előfordul, hogy az emlékképek más, akár egészen ellentétes érzéseket és gondolatokat váltanak ki belőlünk később, mint egykor, a valóságban."

A Mába érő tegnapok egy kommunista művész életútjának ábrázolása mellett a magyar munkásmozgalom illegális éveinek és az internacionalizmus szótára is lehetne. Ha az ember ennek a szótárnak belső rendjét kialakítaná, ilyen címszavak szerepelnének benne, mint Lenin, Kun Béla, Komintern, Kreml, Angyalföld, sztrájk, Bokányi Dezső, Galilei-kör, Uitz, Ma, Kassák, Siebenbrunnen-laktanya, segélyosztás, Olcsai Kiss Zoltán, Szuharevszkij-piac, Tverszkaja, Romanisches Caffe, Rotonde, szuprematizmus, Majakovszkij, pártegység, Meierhold, proletkult, Landler, Vörös Újság, Schottenring, Hamburg, frakcióharc, Jugendverlag, Alexanderplatz, Irene König, Bauhaus, Daumier, Courbet, kubisták, fauvisták, Moholy Nagy, munkanélküliség.

A könyvében három élmény emlékképei rakódnak egymásra: gyermek- és ifjúkor az Angyalföldön, Mátyásföldön, 1919, és az illegalitás nyugtalan évei. A történet a berlini emigráció éveivel ér véget, ez a férfikor kezdete Ék életében, a húszas évek közepe, itt kezdődik művészélete, ekkor vette fel a Keil (magyarul Ék) nevet, melyet 20 évig használt. Az életrajz alig több mint egy negyedszázad, de mert a kommunista élete fokozottabban társadalmi lét, mint másoké, ezért a harcostársakra való emlékezés, hol a harmincas évekbe, hol a felszabadult Budapestre hosszítja meg a memoár szálait.

Élete az angyalföldi szoba-konyhás lakásból, egy háromemeletes bérkaszárnyából indul, ahol 500 gyerek élt egymás hegyén-hátán szüleivel és nagyszüleivel. Ezek a gyerekek még nem jártak munkába, pedig az itteni gyerekek legtöbbje már 12 éves korában dolgozni kezdett. Aztán jött a háború és 1919. A bukás után a fiatalok tértek először magukhoz. Számba vették egymást, a szakszervezetben, könyvtárakban, a budai hegyekben találkoztak, barlangjáratokban hangosan és szívből énekeltek az Internacionálét.

Uitz Béla festőiskolájában — a Proletár Képzőművészeti Tanműhelyben kezdett festeni. Uitzban kifogyhatatlan volt a lelkesedés, amellyel az ifjúmunkásokat a festészetre tanította. Uitz a Ma (Kassák folyóirata) köré csoportosuló művészek egyike volt, mert ez a folyóirat jelentette akkor az utat a század eleji modern európai irányzatokhoz. A lap hívei között igen sok kommunista volt, nincs is különösebb ellentét a Ma propagandistái és a kommunisták között. Persze a Tanácsköztársaság emberei között is voltak, akik olyan nézeteket hirdettek, melyek éles ellentétben állottak a marxizmus tanításaival. „Az új spiritualizmusnak és idealizmusnak világszemléletét kívánjuk terjeszteni" — mondja a szabadiskolák egyik röplapja.

Új jelszavak születtek: „A művészetben az új tartalom új formát követel — régi formákkal nem fejezhető ki az új tartalom". Ék is csak később ismerte meg Lenin intelmeit a régi és új viszonyáról, hogy a művész ne forduljon el mindattól, ami régi, csak azért, mert régi, mert ez még lehet új dolgok kiindulópontja és ne hajoljon meg minden előtt, ami új, csak azért, mert új.

Ez a kubizmus, futurizmus, expresszionizmus, a manifesztumok és deklarációk kora, az idő, amikor a forradalmak lángjai minden megolvasztottak és semminek sem volt végleges formája.

Egy pillanat emlékképe Leninről. A Komintern III. kongresszusának küldöttei ünneplik: „Nem igyekezett az ünneplést mozdulatokkal és arckifejezéssel elhárítani magától, de világosan látszott, hogy a legkisebb mértékben sem került az ünneplés bűvöletébe. Keresetlen egyszerűséggel, a legkisebb póz nélkül, mesterkéletlen természetes magatartással, szerényen viselte az ünnepeltetést és mintha nem is neki szólna, egyszerűen megvárta, amíg elmúlt felette az ünneplés fergetege".

Van alkalom és lehetőség a könyv szélesre tárt lapjain arra, hogy az író elmondja véleményét az ifjúságról, nemzedékek ellentéteiről, a veteránságról és a jövőről. Valahogy úgy van az, hogy az emberiség élete nem korosztályok ellentéteiben, hanem társadalmi osztályok és magatartások harcában dől el, s a forradalmárt nem éveinek száma határozza meg — hiszen egy fiatalember is képviselhet retrográd eszméket —, hanem a születő újhoz, az emberihez való viszony. „Lám, most, hogy az én korosztályom lett az idősebb nemzedék, most minket marasztal el az ifjúság, rólunk mondják, hogy megnyomorodtunk a fasizmus, a személyi kultusz, a tévedések és kudarcok súlya alatt" mondja, pedig az elmúlt hetek és hónapok emlékező órái és ünnepségei ennek az ellenkezőjét igazolták.

Szép emberi írás Ék Sándor könyve, okulás és történelem a mozgalom, a szocializmus útjait járó nemzedékeknek. Legértékesebb részei azok a fejezetek, melyekben az utolsó 50 év művészeti problémáit, a művészi ábrázolás és kifejezés lehetőségeit vizsgálja.

Ebergényi Tibor

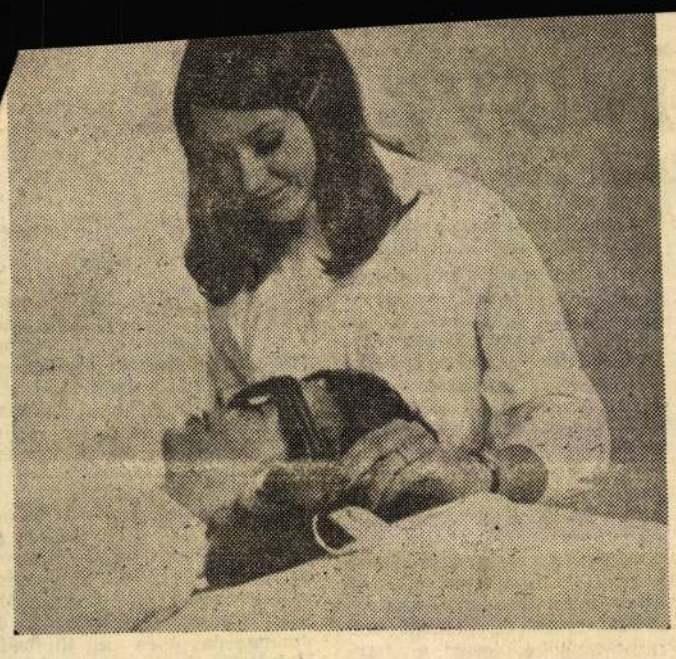

kotta
Legé
egy,
előtt
volt.
ban i
kozta
végű i
gokat
sábok
tottak
dició
hogy e
„loktyi
óta divik ebben a faluban.

Honnan került elő az a furcsa hangszer, és miért csak ebben az egy faluban található? A szakembereknek még meg kell találniuk erre a kérdésre a választ. Lehetséges, hogy az megerősíti a régi legendát, mely szerint a „loktyi"-t egy ügyes falusi kovács csinálta, aki bármilyen dallamot kivert kalapácsaival a vaslemezeken és aztán ennek alapján készítette el fából a különös ütőhangszert.

pajzsmirigy-túlműködés, vagy viszkető bőrbetegség.

A Dormed elnevezésű készülék a legrövidebb úton juttatja el a villamos ingereket a megfelelő agyterületekre. A legjobb az lenne, ha a szemre és a tarkóra tehetnék az elektródákat, de az utóbbi hely erős izomzata akadályozza az áram útját. Ezért a szemüveg-szerűen kiképezett maszkban a lehunyt szemen a negatív pólust), valamint a fül mögötti koponyacsonton az úgynevezett csecsnyúlványon helyezik el a két elektródpárt.

Egy-egy kezelés maximálisan két óráig tart és nem is mindig jár azonnali elalvással. Pillanatnyi hatása egyénenként, sőt egy napon belül az idegállapotot, a fáradtság oka stb. szerint is változó. Általában 10—15 kezelés azonban tartós eredménnyel kecsegtet. Kiszabadít az „ördögi kör"-ből és visszahozza a hőn óhajtott, tabletta nélküli természetes alvást.

(A „Delta" folyóirat nyomán)

fordulat

Autóút... gumiból

A bitumennel kevert gumiáru-hulladék kitűnő anyagul szolgál a gyorsforgalmú autóutak építéséhez; erről a grúz szakértők kísérlete tanúskodik. Tbiliszitől északnyugatra egy 25 km hosszú autóút, amelyet gumi-aszfaltbetonnal fedtek, a felépítése óta eltelt 5 év alatt nem változtatta meg tulajdonságait.

A köztársaságban elhatározták, hogy széles körűen fogják alkalmazni ezt a szokatlan útburkolószert az autóutak építésénél. Az új anyag csökkenti az utak karbantartási költségeit és a gépkocsiabroncsok elhasználódását.

Olaszország múltja — térképen

Érdekes, 26 lapból álló és összehajtogatható régészeti térképet adtak ki Olaszországban, amely komoly, tudományos munka eredménye. A már feltárt romokat piros körrel jelölték meg, ahol még folynak az ásatások, ott piros félkört alkalmaztak a térképen. A még fel nem tárt területeket nem színezett kör jelzi. A piros körrel jelölt helyek száma 1187, a félig feltártaké 302, a még fel nem tárt lelőhelyek száma 2093.

Ezekből a pontos adatokból is látható, milyen sok kiásni való régiséget őriz még Olaszország földje.

Odüsszeusz útja

Az Odüsszeia — a világ első kalandregénye — régóta foglalkoztatja a szövegkritikusokat. Már többekben felmerült a gyanú, hogy a nagy eposz nem egy szerző alkotása, hanem több különálló költői mű csupán Homérosz eposza 500 évvel a trójai háború befejezése után íródott, de már az antik korban is próbálkoztak a legendás utazás rekonstruálásra: sokan azt hitték, hogy Odüsszeusz a Fekete-tengerhez vetődött, mások szerint Gibraltárig, sőt a norvég fiordokig jutott el.

Két német amatőr kutató kilenc évet töltött a homéroszi utazás rejtélyének megfejtésével. Könyvük most jelent meg Odüsszeusz útja címen. A szerzők a legnagyobb részletességgel elemzik a műben található földrajzi, hajózási és meteorológiai adatokat, — a széliárást, a tengeráramlatokat. Mindezek alapján arra a megállapításokra jutottak, hogy Homérosz Odüsszeiája egy irányvesztett hajó által valóban megtett út pontos és reális leírása, s a nagy utazás tulajdonképpen Szicilia szigetének körülhajózása volt.

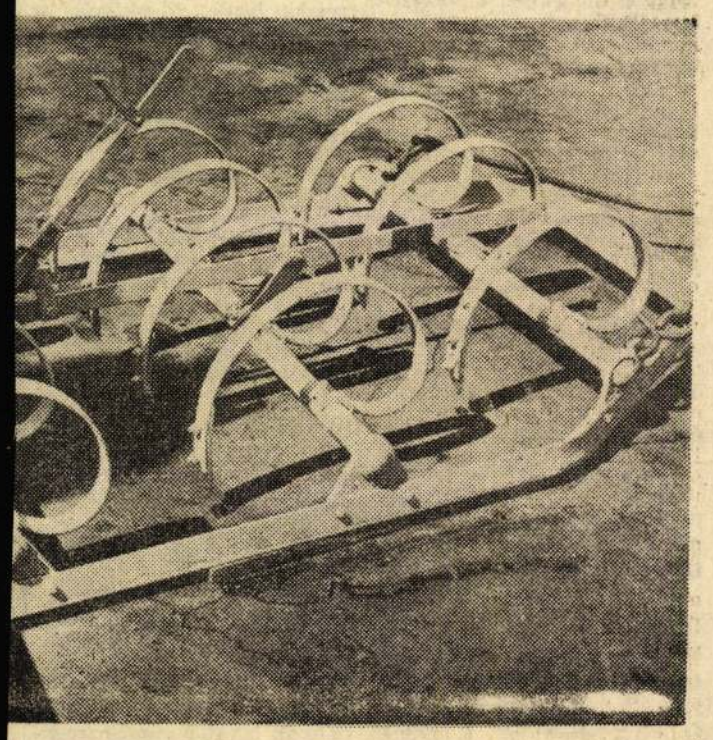

borona"

sor alakították ki a képen látható rúgós boronát, amellyel sokást és betakarást lehet elérni, mint a korábban használatos a fogak útjába kő, fatuskó, vagy valamilyen más akadály kemeghajolva felemelkednek, így nem akadhat fenn és nem sém könnyedén túljut az akadályon. Ezáltal természetesen a von tehát akár egy törpetraktor is elégséges a vontatásra. A 75 kg z 6—8 cm mélyen „dolgozza meg" a talajt.

tanár az 1918-ban alakult svájci együttes élén. Sztravinszkij, Bartók, Hindemith és Prokofjev modern kompozícióinak tolmácsolásában elévülhetetlen érdemeket 86 éves korában elhunyt. ... rég még Budapesten is emlékezetes sikert aratott kiváló karmester művészetét most már csak a hangszalagok őrzik...

1021 Ék Sándor

...Hogy alkothasson az ember

Nemzetközi katonai képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban

Bolgár, csehszlovák, lengyel, magyar, NDK-beli, román és szovjet művészek alkotásait mutatja be ez az új kiállítás, amely ma délben nyitja meg kapuit a *Műcsarnokban*. A kiállított festmények, szobrok és grafikai művek nem katonáskodó művészek, vagy művészkedő katonák munkái: a téma fogja össze kétszázhúsz művész egymástól gyakran nagyon is különböző felfogású munkásságát. A *Varsói Szerződés* hadseregeinek életét vagy nemzeti forradalmi hagyományait örökítik meg ezek az alkotások, és egyben számot adnak az egyes országok művészi örökségéről, az ábrázolásmód nemzeti tradícióiról is.

Ha több száz rangos alkotó állít ki valahol — a magyarok között tizenegy Kossuth-díjas és harmincnégy Munkácsy-díjas művész szerepel —, nehéz kiragadni a legérdemesebbeket. A bolgár művészek hagyományos, impresszionisztikus látásmódú festményei közül említsük meg *Ilija Petrov Kun Béla-portréját*, *Mircso Jakobov* dinamikus akvarelljét *(Start)* és *Liljana Marinova A honvédő háború önkéntese* című tömör, erőteljes szobrát. Egyéni látásmódjával kiemelkedik a sokszínű csehszlovák anyagból is *Teodor Rotrekl*, aki szinte a legújabb pop-art technikát használja fel haladó mondanivalójának kifejezésére *Légiparádé* és *Egy előre meghatározott pontra...* című képein. *Antonie Povondrová Kék radarja* és *Megkötözött lánya* érdekesen egyesíti a robbanásig feszülő, dinamikus festői erőt a lágy, nőies lírával. *Jiri Chadima* is lírai alkat, *Repülőtér* című képén a fehér és világos árnyalatok puhán oldódnak egymásba. A szobrok közt *Oto Sukup Sebesültje* és *Bohuslav Burian* modern figurái méltán keltenek feltűnést. Különösen magas színvonalú a lengyel anyag, főként grafikusaiktól tanulhatunk művészi ízlést és tömörséget *(Zbigniew Lutomiski: Partraszállás)*. A Német Demokratikus Köztársaság művészetét elsősorban *Walter Womacka* képviseli. A nagy tekintélyű mester tudásáról a *Határőrök* című kompozíció tanúskodik. Románia hagyományos és egységes stílusban dolgozó művészek munkáiból válogatott, és a szovjet festmények is beleilleszkednek a tematikus festészet tradicionális kereteibe. Külön meg kell azonban említeni *Nyikolaj Petrov* lendületes linómetszetét *(Roham)*, *Illarion Nyekraszov* dekoratív grafikáit *(Út a csillagokhoz, Először a világűrben)*. *D. Sz. Biszti* kitűnő, tömör címlaptervét Majakovszkij poémájához, vagy *Nyikolaj Andrejev* erőteljes Lenin-szobrát.

A kiállított munkáknak majdnem a fele magyar, s bár természetesen, így sem adhat átfogó képet a mai magyar művészetről, az egymástól erősen eltérő művészi felfogások *Ék Sándortól Kondor Béláig* terjedő skálája színes kaleidoszkópot tár a néző szeme elé.

A kiállítás március 23-ig tart nyitva. Alkalmi postahivatal is működik mellette, különleges bélyegzővel, és megjelenése után itt árusítják majd az új Tanácsköztársaság-bélyegsort is.

Sz. A.

A KESKENY UTSCHGRABEN

...ratánál egy sor ház kezdő-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NÉPSZABADSÁG
1963 FEB 22

Az a megtiszteltetés ért, ho Párizsban az elsők között kinthettem meg Klapka Gyö hagyatékát, amelyet Mar Thérese Masselin de Klap asszony nyújtott át nagyköv tünknek. A kornak szakértő nem vagyok, de talán a gyo tájékoztatás feladatát vállalh tom. Ezt az alkalmat is megr gadom, hogy köszönetünket — a magyar közvélemény köszönetét — fejezzem ki a családnak, amely a hagyatékot rendelkezésünkre bocsátotta és Varsányi Lászlónénak, aki arra a figyelmet felhívta.

Történelmi értékű levéltár

Az ember mindig izgalommal veszi kezébe a múlt olyan dokumentumait, amelyek nagy történelmi eseményekhez és azok szereplőihez kötődnek. Különösen mély a megilletődése, amikor úgy érzi, hogy az okiratok nemcsak epizódokat világítanak meg, hanem egész történelmi folyamatokat, s egyben lehetőséget adnak az egyén életének mintegy rekonstruálására. *Klapka György* hagyatéka, amelyet leszármazottai nagy szeretettel, teljes épségben őriztek meg, ilyen levéltár. Megtalálhatók benne a tábornok szinte egész életére és tevékenységére vonatkozó dokumentumok, s ugyanakkor az 1848—1849-es szabadságharc, valamint az ezt követő emigráció legfontosabb kútfői. Klapka maga gondoskodott arról, hogy minden általa írt levélnek másolata legyen. Ez azt jelenti, hogy levéltárából kiindulva, nyomon tudjuk követni szerteágazó tevékenységét, s nem kell feltétlenül az eredetiekhez nyúlnunk. Viszont eredetiben találhatók meg a hagyatékban *Kossuth La-*

összefüggésbe, hogy a tábornok nem vállalta el a vezérkari főnökséget Kossuth fővezérsége alatt a szabadságharc utolsó heteiben. Nos az általam összeszámolt 70—80 Kossuth-levél közül az egyik, amely az 1849. július 3-i dátumot viseli, így köszönti Klapkát:

„Polgártábornok! E szóval üdvözlöm Önt, ki akarván fejezni, mit várok Öntől a haza nevében. Polgári érzetet! Ön engedelmeskedni fog s a haza meg van mentve!"

Nyilvánvaló, hogy a kormányzó ekkor bizalommal volt a tábornok iránt és ennek eszmei-politikai indítékot is adott. Más kérdés, hogy Klapka fenntartással viseltetett Kossuthtal szemben, mert a katonai vezetésre nem tartotta alkalmasnak. Ne feledjük azonban, hogy Görgeyvel ellentétben a világosi fegyverletétel után is még hetekig védte Komárom várát és a feladásra is tisztességes feltételek mellett került sor. A hagyatékban sok dokumentum foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Svájc, Itália, Franciaország

A Kossuth—Klapka ellentét végigkísért az egész emigráció idején, ezért különösen izgalmas olvasni kettőjük levélváltását. Teleki László, akinek több mint száz — eddig nem publikált — levelét találjuk az iratok között, gyakran Klapka pártján áll, néha pedig a közvetítő szerepét kívánja játsza-

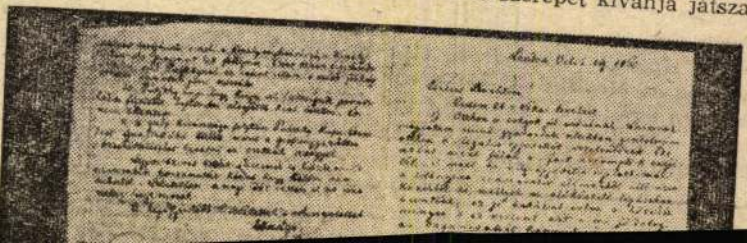

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1968 DEC 15
MAGYAR NEMZET

1021

VESPOLC

Mába érő tegnapok

Ék Sándor emlékiratai

Ék Sándor

Az „emlékiratok korát" éljük. Alig múlik el hónap anélkül, hogy valaki le ne tenné „a köz asztalára" összegyűjtött emlékeit. És mégis, izgalommal, sőt legtöbbször örömmel fogadjuk és olvassuk ezeket a könyveket, mi, fiatalok, akik a történelemmé vált napok harcainak sodrát keressük és leljük föl lapjaikon; s idősebbek, akik saját élményeik, cselekedeteik visszhangjára lelnek bennük.

A sorhoz most új memoáríró csatlakozott: *Ék* Sándor festőművész, hogy tanúságot tegyen ő is arról a nagyszerű korról, amelyben fél évszázada megszületett a Magyar Kommunista Párt, kikiáltották a Tanácsköztársaságot, majd annak vérbefojtása után a nép legjobbjai szívós hittel folytatták a küzdelmet, a győzelemért itthon és külföldön.

Ez a történelmi keret, amelyet Ék Sándor könyve, a *Mába érő tegnapok*, átfog. Emlékiratai azonban jóval többet adnak ennél, hisz maga is részese volt az időnek, s *harcosává érett az eszmének*, amely ezt a forradalmi kort igazgatta, s az ellenforradalom időleges előretörései ellenére, végső soron meghatározta.

Bonyolult, egy újságcikk terjedelmét jóval meghaladó vállalkozás lenne megkísérelni Ék Sándor emlékei és a történelmi események részletes elemzését, a szubjektív tükrözés és az objektív tények összevetését. Nem mintha Ék Sándor tévedne, vagy félremagyarázná a dolgokat. Épp ellenkezőleg: *egyéni emlékeinek tekintélyes része történelmi adalék*, olyan tény, amelyre a munkásmozgalom múltjának kutatói is haszonnal építhetnek, az általános következtetések szintjére, a marxista módszerekkel dolgozó történetírás épületének téglájává emelve, a vele, s társaival, az emigrációba kényszerült és ott emberré, harcossá érett ifjúmunkás nemzedék többi tagjával történteket. Az ausztriai emigráció, a külföldön dolgozó párt munkája és hazai kapcsolatai, a frakcióharcok áldatlan állapota, a Komintern III. kongresszusa, a korabeli Németország munkásosztályának harca, a fiatal Szovjetunió élete, Franciaország és a horthysta fehérterror Magyarországának képe elevenedik meg Ék Sándor emlékirataiban, s mindez a hiteles emlékek sorával megmutatva.

A kötetet korabeli fényképfelvételek, valamint *Ék Sándor művei illusztrálják:* az 1919-ben alakult Proletár Képzőművészeti Tanműhelyben, s az utána következő korszakban készült (főként Uitz Béla tanításának hatását tükröző) munkáktól a forradalmi német munkásosztály harcait segítő (Alex Keil néven alkotott) műveken át Ék Sándor mai munkásságának dokumentumaiig.

H. Gy.

Tisztelt Szerkesztő

Doktor úr, doktor úr,

sajnálom, hogy így félreértette a *„Taps"*-ot. Egy pillanatig sem vonom kétségbe, hogy abban a szanatóriumban, ahol Ön, amint írja, fertőző környezetben, évtizedek óta dolgozik, mindenki hősiesen helytáll, megtesz mindent a betegek érdekében. Sőt hozzátehetem, hogy jól tudom, hogy orvosok, ápolónők, laboránsok ezrei és tízezrei lelkiismeretesen, áldozatkészen, sokszor betegen, nehéz körülmények között, sőt emberfelettien megtesznek mindent beteg embertársaikért. De azt jelenti ez, hogy mindig, minden orvos és minden ápolónő így cselekszik? Hogy köztük nincsenek gyarló emberek, akik nem látják el rendesen az inspekciót, akik... no, mindegy. Ha Ön sohasem találkozott rosszul dolgozó egészségügyivel: boldog és szerencsés ember.

Azt írja levelében, hogy *„nem is várunk tapsot, csupán a mi munkánk megbecsülését is, Fehér Klára részéről szintén..."* Kedves Főorvos úr, *még* mennyi megbecsülést kíván részemről? Sajnálom, hogy nekem kell most itt felsorolnom, és röstelkedem is (kérem, ha nem névtelen levelet írt volna, akkor ezt most külön válaszlevélben írnám meg), de fel kell hívnom rá szíves figyelmét, hogy nem vagyok már fiatal gyerek, közel három évtizede dolgozom és magam is orvos akartam lenni. *Regényeim nagy része pedig orvosokról szól*, a gyógyítók hősiességéről.

„A tenger" című regényem [illegible] eszembe nekem is. Tényleg, mi az ördögnek írok le olyasmit, hogy akadhatnak orvosok, akik szombattól hétfőig nem nézik meg a beteget? Vagy olyan tisztviselők, akik feketekávét isznak, randevút beszélnek meg, amíg az ügyfél kinn topog az ajtó előtt? Minek kötözködöm én hivatalokkal, hatóságokkal, létező szakmákkal? Minek kell nekem leírnom olyasmit, hogy Illetékkiszabási hivatal, főposta, ami-

Beszélgetések az

A december 1-i számukban megjelent cikkel kapcsolatban szeretném kifejteni véleményemet. A jelenlegi AB-rendelet nem jó. A művi vetélés műtéti díját még mindig az 1956-os árszínvonalon állapítják meg. Márpedig azóta az árak és bérek jelentősen megváltoztak. Másik hibája, hogy nem tesz különbséget gyermektelen és sokgyermekes anya terhességének megszakítása között, sem anyagi, sem népesedéspolitikai szempontból. Azonkívül figyelmen kívül hagyja a család jövedelmét és lakáshelyzetét. Ez méltánytalanság a rossz lakásviszonyok között élők, illetve a sokgyermekes családokkal szemben.

De társadalmi szempontból sem örvendetes ez az „egyenlősdi". Az a helyzet alakult ki, hogy az alacsonyabb jövedelmű, sokgyermekes anya inkább kihordja terhességét, mintsem elmenjen a bizottsághoz. Egyrészt, mert nehéz elő-

MDK

Ék Sándor, festő

Szerepel.

–: Grafikai kiállítás a Csók Galériában

13.

Népszabadság. Bp. 1969 márc. 2.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

E'S. 1968 SEP

KÖNYVTERJESZTŐ
(tájékoztató)

Ék Sándor:

Mába érő tegnapok

1021

Kossuth. 248 oldal, kötve kb. 50,— Ft

A Kossuth-díjas művész önéletrajzi írásában élményekben, tapasztalatokban, hányattatásokban és művészi sikerekben gazdag pályafutását írta meg.

Burchett, Wilfred:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HÍREK

1968 AUG 12

Ék Sándor

● ÉK SÁNDOR festőművész Mába érő tegnapok című önéletrajza a jövő hónapban jelenik meg a Kossuth Kiadónál, harminchat színes, illetve fekete-fehér műmelléklettel.

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
Eger
1970 FEB 8.

1021

Ék Sándor grafikus és festőművész legújabb alkotása a Lenin-centenáriumra készül. A festmény Lenint ábrázolja Szamuely Tibor és Kun Béla társaságában.
(MTI foto — Szebellédy Géza felv.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
NÉPÜJSÁG
Eger

Mikor fizetik a
Kinek mennyi jut az idén?
Módosítják a kollektív szerződést

Egyre gyakrabban kérdezik az emberek, hogy az idén mikor fizetik a nyereségrészesedést, és ki, mennyit kap?

A nyereségrészesedést március második felében, vagy április elején fizetik. Az idén miért fizetnek később, mint az előző években? Azért, mert a kormány határozatot hozott a nyereségrészesedési alap kategóriák szerinti felosztásának megszüntetéséről és az idén már az új módszer szerint kell felosztani a részesedési alapot. Ezért szükséges, hogy a vállalatok előbb dolgozzák ki az új érdekeltségi rendszerüket, módosítsák a kollektív szerződést és csak ezután osszák fel a részesedési alapot.

Mitől függ, hogy ki menynyit kap? Természetesen ezt nem a kormányrendelet határozza meg, az új rendelkezések csak általános elveket tartalmaznak. Elsősorban a vállalati nyereség nagyságá-

Miért kell ezen vitatkozni? Határozza meg a rendelet, hogy ki tartozik a törzsgárdához, egységesen mondják meg „fent", hogy az eltöltött évek után hány százalékos pótlék jár és akkor vitának nincs helye, — hangoztatják többen. Kétségtelen, így egyszerűbb, így könnyebb lenne a vállalatvezetők gondja. De lehet-e egységesen, központi rendelkezéssel szabályozni a hűségjutalmat Budapesten, Szabolcs megyében, vagy a Finomszerelvénygyárban? Vajon az építőipari vállalatnál ugyanannyi hűségjutalmat érdemel a központi irodában dolgozó gépírónő, mint a rakodómunkás, vagy az állványozó? De a vasas szakmában is más három műszakba, vagy egy műszakba járni, és nagy különbség a legkorszerűbb műhelyben, vagy füstben, a koszban nehéz munkát végezni.

Az említett példákból is

tot és azóta sem iparkodi
jobban, mint amikor előszö
dolgozott a gyárban. De
másik esztergályosra tíz é
óta mindig lehet számítan
Nem „vágja össze" a mun
kát, különféle ügyeskedéss
teljesítményét nem tornázz
fel 115 százalékra, ám selej
je alig akad, és ha új gyár
mányhoz kezdenek, va
olyan munka akad, am
gondolkodni kell, akkor n
ki adja ki a művezető. Mo
tányos, igazságos és fő
ösztönző-e, hogy ez a k
esztergályos egyformán k
ressen? Nyilvánvalóan ne

A törzsgárda és a munka becsülete

Minél előbb érdem szeri
differenciálni kell az alap
bérekben is, de a részes
dési alap felosztásánál má
most többet kapjon, aki egés
évben jobban iparkodott,
a vállalati

Ek Sándor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 SEP 9

MAGYAR NEMZET
Budapest

NAPLÓ

1091

Negyven műsort küldött moszkvai partnerének az esztendő első felében a Magyar Rádió műsorcsere osztálya. Legutóbbi küldeményükben szerepel többek között két interjú, amelyet Leninről készítettek Ek Sándor festőművésszel; egy 10 perces emlékműsor, amelyet Radnóti Miklós halálának 25. évfordulója alkalmából sugároz majd a moszkvai rádió; Sós Károly szövetségi kapitány nyilatkozata a jövő vasárnap sorra kerülő csehszlovák—magyar labdarúgó-mérkőzés kilátásairól és a hazai előkészületekről. Viszonzásul a moszkvai rádió is hamarosan érdekes műsoranyagokat küld Budapestre.

találkozón, s akik közül majd az október 4—5-i VII. Magyar Békekongresszus képviselői kikerülnek.

Hétfőn este ünnepélyes körülmények között tartották meg a FÉSZEK Klub nagytermében a Hazafias Népfront VII. kerületi bizottságának kibővített aktívaülését. A hivatalos programot szavalat vezette be, majd *dr. Hadicsay* Tibor kerületi elnök nyitotta meg az ülést.

Ek Sándor

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÖ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP. 9

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

Exportműsor Moszkvának

1021

Hetvenperces műsor magnótekercsei indultak útnak a *moszkvai rádió címére.* A Magyar Rádió műsorcsereosztálya két interjút küldött, amelyekben *Ék Sándor* Kossuth-díjas festőművészünk *Leninnel történt találkozásait mondta el.*

A küldemény a szovjet sportrajongók számára is tartalmazott érdekességet: *Sós Károly* szövetségi kapitány nyilatkozatát a sorra kerülő magyar—csehszlovák mérkőzés előkészületeiről. A budapesti rádióriporterek egyébként még két orosz nyelven felvett riportot is csatoltak a küldeményhez, amelyek a *nyári ifjúsági építőtáborokban* születtek.

ni, *indokolatlan lenne a ma ismert termelékenységi mutató közvetlen előírása,* vagy ösztönzése, ez ugyanis a valóságos termelékenység-növekedés mellett hely-

MDK

Ék Sándor, festő

Hidas Antal megemlíti
megemlékezéseiben.

Sz. J.: Ficsek úr műletére

2.

ESTI HIRLAP. Bp. 1969. dec. 20.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

NÉPHADSEREG
Budapest

1969 DEC 2 3.

Ék Sándor

1021

Ék Sándor grafikája – a vecsési szinhelyről

Osztyapenko kapitány emlékműve a Budaörsi úton

Gyilkosság – parancsra

A szovjet hadijelentés 1944. december 26-án a magyarországi frontról az alábbiakat közölte:

„A 3. Ukrán Hadseregcsoport csapatai folytatták támadásukat Budapestnek nyugatról történő bekerítéséért. Elérték a Dunát és egyúttal elfoglalták Esztergom városát, és ezzel befejezték a budapesti ellenséges csoport bekerítését. Az arcvonal csapatai elfoglalták Budapest nyugati külvárosait — Budafokot, Budaörsöt, Zugligetet, Lipótmezőt stb."

Malinovszkij marsall, a 2. Ukrán Front és *Tolbuhin* marsall, a 3. Ukrán Front parancsnoka megkíséreltéke a milliós főváros megóvását. December 28-án éjjel hatalmas hangszórók közölték német és magyar nyelven a fasiszta csapatok parancsnokához intézett ultimátumot, mely hangsúlyozta:

„A harc céltalan folytatása a körülzárt csapatok feltétlen megsemmisítéséhez, a békés polgári lakosság lelketlen feláldozásához és a magyar főváros teljes pusztulásához vezetne..."

A hangszórók azt is közölték, hogy az ultimátum átnyújtására december 29-én szovjet parlamenterek jelentkeznek a front megjelölt pontjain. A pincékbe és óvóhelyekre menekült lakosság szorongva, reménykedve várta a németek válaszát.

Pfeffer-Wildenbruch SS. Obergruppenführer, a körülzárt fasiszta csapatok legfelsőbb parancsnoka december 27-én este értesült a szovjet parlamenterek várható jelentkezéséről. Másnapra magához rendelte az összes német és magyar hadosztályparancsnokot. Utasította őket, hogy „az ellenségtől érkező hadikövetekkel tárgyalni nem szabad, azokra lőni kell!"

Wildenbruch jól tudta, hogy olyasmit követel hadosztályparancsnokaitól, amire a hadtörténet nem ismer példát. A fegyvertelenül, fehér zászlóval érkező parlamentereknek minden korban bántatlanságot biztosítottak a szemben álló felek. Nehogy bárki is másként cselekedjék, írásos parancsot nyújtott át minden hadosztályparancsnoknak. Ebben elrendelte a szovjet parlamenterek meggyilkolását! Pfeffer-Wildenbruch a parancs egy példányát megküldte a magyar fasiszta csapatok főparancsnokának, *Hindy Iván* altábornagynak is.

Szovjet részről december 29-én délelőtt mind a budai, mind a pesti — előre jelzett — frontszakaszokon *Osztyapenko*, illetve *Steinmetz* kapitány személyében parlamenterek indultak a németekhez. Pfeffer-Wildenbruch parancsának megfelelően mindkettőjüket meggyilkolták.

Ék Sándor grafikusművész, aki annak idején szovjet tisztként harcolt, így emlékszik vissza a fasiszták szörnyű tettére:

„Steinmetz Miklós, a sofőr s a kísérő szovjet katona ült a dzsipen. Nem fogadták őket, s amikor visszafordultak, a nácik egy aknát irányítottak a dzsipjükre. Csak a szovjet katona élt még, amikor jó néhány órával később mi odaértünk. Ugyanabban az alakulatban voltam, mint ők. A haldokló szovjet katonának volt még annyi ereje, hogy elmondja a történteket, a parlamenterek gaz meggyilkolását. Sosem felejthetem el ezt a gyilkosságot, most is magam előtt látom a felborult dzsip mellett a két holttestet és a haldoklót..."

Budapest lakossága másnap a szovjet repülőkről szórt röpcédulákból értesült a szörnyű gaztettről. Jellemző, hogy a német hadijelentés nem tett említést még a parlamenterek jelentkezéséről sem...

Hindy altábornagy is a röplapokból értesült a parlamenterek meggyilkolásáról. Szenvtelenül tudomásul vette a hírt. Annál nagyobb volt az izgalom 1945. január huszadika körül. Ekkor Pfeffer-Wildenbruch megparancsolta, hogy a parlamenterek meggyilkolását elrendelő parancsát eredeti formában szolgáltassák vissza. Nyilvánvalóvá lett, hogy Wildenbruch nem akar felelősséget vállalni az elkövetett gyilkosságokért... Mindez 1946-ban, Hindy altábornagy háborús bűnös felelősségrevonásakor vált ismeretessé, akin nem segített beismerő vallomása sem. A gyilkos parancs kiadója, Pfeffer-Wildenbruch viszont mind a mai napig nem nyerte el méltó büntetését. Hiteles információk szerint a szörnyű gaztett után 25 esztendővel is háborítatlanul él Nyugat-Németországban.

B. J.

Ma már mosolygunk
előtti figyelő és
szer egyszerűségé
venkilencben még a nyug
határokon – lokátor nem
vizuális figyelő-lánc működött. Sűrűn egymás mellett, látótávolságban, hat-hat fős figyelő-őrsöket állítottak fel. A katonák egymást váltva, állandóan fürkészték a levegőeget. Az adatközlés pontatlan és nehézkes volt. A cél távolságát, repülési magasságát ugyanis becsléssel állapították meg. Észrevételüket telefonon – később rádión – jelentették. Bár az akkori viszonyok között jónak tekinthető híradóláncon futottak a légi célról szerzett adatok, mégis csak hat-nyolc perc múlva érkezett meg a jelentés a központba.

Az idegen repülőgép közben nagy utat tett meg, s a jelentés vételének percében sosem ott tartózkodott már, ahol a figyelő őrs tagjai észlelték. Különösen nehéz volt e

A cél észlelésétől számított néhány

rendszer munkája éjjel, vagy viharos időben. A figyelők ilyenkor

gödrökbe húzódtak

és csupán füleltek.

Felmerül a gondolat, volt-e értelme ennek az „ember-radar" rendszernek? Igen. Akkor ugyanis még mindenütt dugattyús gépekből állt a katonai légierő. Ezek viszonylag alacsonyan, s nem nagy sebességgel repültek, így az ember vizuálisan is követni tudta őket. Ötvenegy őszén például ez a figyelőrendszer irányította rá a védővadászokat egy DC–3-as nyugati katonai szállítógépre, amelyet földre is kényszerítettek.

A sugárhajtású gépek – nálunk a MIG–15-ösök – megjelenésével az ember érzékszervei – hallás, látás – a célkövetésben elégtelennek és megbízhatatlannak bizonyultak. A repülési csúcsmagasság jóval tízezer méter fölé emelkedett: már nem lehet látni, és nem lehet hallani a gépeket. A sebesség is ugrásszerűen megnövekedett. Ráadásul az addiginál sokkal pontosabban és folyamatosabban kellett irányítani a vadászrepülőt, hiszen az akció ideje nagyon lerövidült.

Ezekben az években jelentek meg hazánk légvédelmi rendszerében a lokátorok. Kezdetben kis hatótávol-

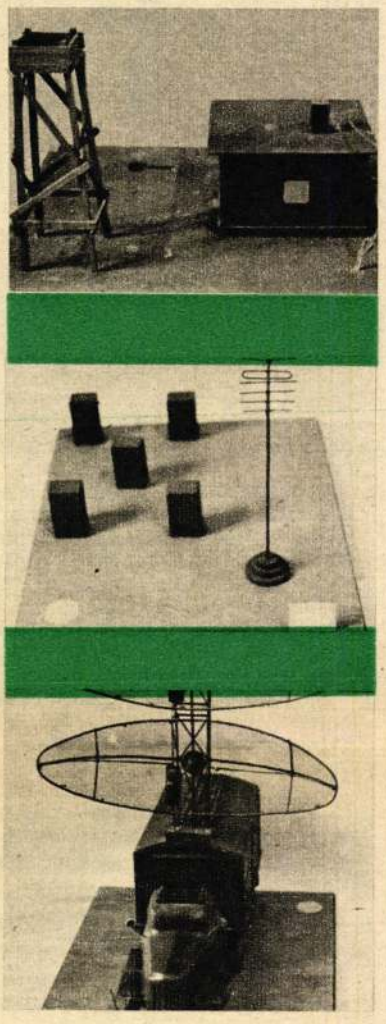

KARD A TÖVIS-KOSZORÚN

KÉT NAPJA VAGY ZADNÁL és még Harasztiról? Hogy lottál volna róla, nem k egy évig birkóztam vel már azt hittem, nem bí kirontok és összeverem. dom, miért gyötrődtem lán azért, mert olyan él rek. Mert ennek is utá hetetlenség hajtott. Mik hetében „leöcsikémezte" nem lehetett fenyíteni, merte a szabályzatot, és Hozzám küldték. Gond lelkére beszélek. Behívt hellyel kínáltam. Leült, don keresztbe rakta a gyorgott, mintha csak „Na, jöhet a szöveg!" N tettem magamra és a becsületről beszéltem. kat vágott, hogy minden rákiáltottam: „Minden édesanyjának". Szép ké állt s mintha pihék len ján, csipegetni kezdte a tan vetette oda: „Ha m szóljon, nekem is lenn szavam".

Mire a meglepődésb Haraszti kilépett az iro en otthagyott. A kijár s úgy megfogtam a ki ajtó is beleremegett. De Ekkor ért igazán a tu katona mondott. Viss asztalhoz és gondolkodt jek. Előre sajnáltam a magamat, mert abban

Er Sándor

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969. DEC 21

ESTI HÍRLAP
Budapest

1021

HIDAS ANTAL KÉSZÜLŐ KÖTETÉRŐL

Ficzek úr születése

Revolverrel a vonat tetején • Portrék és történetek

Hetvenedik születésnapján a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki *Hidas Antalt*. Érdekes, izgalmas köteten dolgozik.

Eldugott szobában

— Portrékat írok — mondja —, eseményekről, emberekről: *történelemről*. Egy ilyen: 1919. november—decemberének portréja. A Tanácsköztársaság bukása után maradtak itthon kommunisták, bújkálni vagy menekülni kényszerültek, vagy, sajnos, elfogták őket. Nekünk, fiataloknak kellett szervezkednünk. 1919. augusztus—szeptemberében meg is alakult az első kommunista ifjúmunkás csoport, s a szabók szakszervezetében ütötte fel tanyáját az Almássy téren. Sokan voltunk, Béccsel is kapcsolatot teremtettünk. A csoportból megemlíteném *Ék Sándort, Dallos Lászlót, Demény Pált;* feljárt *Illyés Gyula* is, aki ekkor középiskoláit végezte. Az a nap, amelyről portrét készülök írni, *1919. december 29.: Korvin Ottó kivégzésének napja.* Összejöttünk ott a szabók szakszervezetében, valamelyik eldugott szobában, csöndben, nem feltűnően; ha idegen járt a közelben, másról beszélgettünk, csillagrendszerekről vagy valami egyébről. Amikor nyugodt volt a légkör, *gyászünnepélyt rendeztünk.*

Az eltűnt bőrönd

— A másik ilyen portréféle: 1928-ban a Fekete-tengerhez utaztam. Nem volt bőröndöm, holmim se sok; *elbeszéléseket vittem magammal.* Akkor még nem döntöttem el, hogy elbeszéléssorozatot írok, vagy regényt. Később mégis regény lett belőle, a *Ficzek úr.* De hogyan történt ez? Olykor a véletlen is beleszól az író munkájába, ezt a véletlen *Bácsi* címmel írom meg. *Bauer Ervintől* — Balázs Béla testvérétől — a kiváló biológustól, akinek nevét jól ismerték akkor is itthon és külföldön, s aki jó barátom volt, kaptam bőröndöt, olyan szép volt, hogy aki látta, azt hihette, drága holmik vannak benne. Pedig nem volt más benne, mint fehérnemű és a kézirat.

— Az utazás második napján Melitopol körül lehettünk. Lefeküdtem, elálmosodtam, a bőröndöt a pad alá dugtam, aztán mélyen elaludtam. Amikor felébredtem, nyúlok a pad alá, *nincs bőrönd.* Felugrottam, fehér nadrágban, papucsban, kérdeztem társaimat, amennyire akkor oroszul tudtam, nem látták-e a bőröndöm. *Senki sem látott semmit.* Mentem a kalauzhoz, őt is kérdeztem, de ő sem látott semmit. Azt mondta, nézzem meg talán a vonat tetején, talán ott van az a valaki, aki elvitte. Adott revolvert is. Fiatal voltam, heves, felmásztam a vagon tetejére, egyik kocsiról a másikra ugrottam. *Nem találtam senkit.*

Nagy korszak körképe

Melitopolban leszálltam. Előadtam, mi történt. Az állomáson azt mondták, nyugodjak meg, megtalálják, visszafelé szálljak le. A vonat már indult, gyorsan felszálltam. Amikor újra lefeküdtem, eszembe jutott, hogy milyen bolondságot csináltam, amikor a vonat tetején kerestem a tolvajt, hiszen találkozhattam volna nálam erősebb, mindenre elszánt fickóval, vagy ha alagútba érünk, az is lesodort volna. De ilyesmire mindig később gondol az ember. Megérkeztem a Fekete-tengerhez, sürgönyöztem Moszkvába, a távirat rövid volt: egy ingben, egy nadrágban és papucsban érkeztem. Mindenemet ellopták. Moszkvából pénzt küldtek, ebből öltöztem fel. A szabadságom közben lejárt, hazafelé utaztam. Alig vártam, hogy Melitopol városába érkezzünk. Leszálltam, futottam az állomás épületébe. Megmondtam, ki vagyok, emlékeztek rám, bevittek egy nagy terembe, ahol negyven-ötven bőrönd volt. Halott bőröndök voltak ezek, késsel felvágva, tartalmukat kiszedték, aztán az üres bőröndöt eldobták. *„Válogassa ki, itt van bizonyosan a magáé is"* — mondták. Gyorsan végigjártam a termet, de a bőröndömet nem találtam. Igy történt: *az elbeszélés kéziratát elvesztettem, töprengés után regényíráshoz fogtam, a Ficzek úrhoz.*

— *Emberekről és eseményekről, magyarokról, németekről, franciákról, oroszokról, ukránokról, írókról, művészekről, politikusokról, katonákól és másokról* írom ezeket a portrékat. S amikor kész leszek vele, remélem, egy nagy korszak körképe lesz majd készen, ezt nyújtom át az olvasónak.

Sz. J.

évfolyam, 297. szám
december 20., szombat

lap

ILAP

oség
ben

KI

Ítéletidő Dunán

Csak Győrbe lehet
Emeletmagas hóto

Közép-Európában az erős széllel, hófúvással betört tél tovább tartja uralmát. A *legmagasabb* nappali hőmérséklet tegnap München, Prága, Varsó, térségében mínusz 10—mínusz 11 fok volt, nálunk általában mínusz 1—3 fok között mutatta a hőmérő a hideget. Tegnap délelőtt indult meg a hideg beáramlása hozzánk. Már

nemcsak a Dunántúlról, hanem az ország keleti részeiről is erős hófúvásokat jeleznek,

s a hőmérséklet a déli órákra mínusz 6 fokra süllyedt. Egyedül a délkeleti megyékben mértek még kevéssel 0 fok fölötti hőmérsékleteket, itt a Földközitengerről származó levegő a talaj közelében még éreztette hátását.

A havazás ma folytatódik, a hófúvások sem csendesednek még el. Az idő hideg marad, a hőmérséklet a kora délelőtt országszerte mínusz 5—mínusz 8 fok volt.

A hó vastagsága Galyatetőn 85 centiméter, Farkasgyepün 72 centiméter. A fővárosban a Köztisztasági Hivatal által tisztított területekre

HÉTFŐN A BAROSS TÉREN

megnyitják az a
nagy részét

Tájékoztató az új forgalmi

Hétfőn — mint már közöltük — átadják a forgalomnak a Baross téri és a Hungária körúti felüljárót. Ma délelőtt ismertették az új forgalmi rendet.

A Baross téren nemcsak a Mező Imre utat és a Rottenbiller utcát összekötő közúti felüljárón indulhat meg hétfőtől a forgalom, hanem a gyalogosaluljáró-rendszer nagy részében és az átépült felszíni csomóponton is.

A téren már nem kell a gyalogosoknak keresztezniük a közúti forgalmat. Az aluljárókon a gyalogosforgalmi rend a következő: a Rottenbiller utca kebor utca torkolatánál, a Festetich utca torkolatánál, a Park Szálló előtti és a pályaudvar kijárata mellett két oldalon levő lépcsőkön.

A pályaudvar homlokzata előtti úttesten, a tér északi és déli útpályáján tilos a gyalogosforgalom.

A Keleti-pályaudvar földalatti bejáratát később nyitják meg.

A 33-as utóbusz hétfőtől újra eredeti útvonalán, de most már a felüljárón át közlekedik. A 7-es busz Thököly úti megállója helyett — ideiglenesen — *a pályaudvar homlokzata előtt lesz megálló.* A 67-es és a 95-ös autóbuszok vonala: *Kerepesi út, Lóvásár utca, Mosonyi utca, Mező Imre út, Baross tér déli oldala,* ahol a végállomás lesz.

A Baross téren is változik hétfőtől a közúti forgalmi rend.

A téren három jelzőlámpával szabályozott csomópont lesz a járművek irá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

LOBOGÓ
Budapest

1969 SEP 24

1021

NÁCI-NÉMETORSZÁG RÖVIDESEN MEGSEMMISÜL
A SZÖVETSÉGESEK PÖRÖLYCSAPÁSAI ALATT
IGY HATÁROZOTT A KRIMI KONFERENCIA

A náci Németország rövidesen megsemmisül. 1944.

Utcai harc. 1960.

ÉK SÁNDOR grafikái

GARAI GÁBOR:

ÚJ KOR NYITÁNYA

Kapuk nyíltak, csukódtak
országos léghuzatban.
Ön-vérében merült el
a megbocsáthatatlan.
A had düledékén még egy utolsó akna kivirágzott...

Temesd el azt a szétzüllött világot!
Nézd: csupa bűn, csupa rom.
Míg jobb napod igérete serken
április-ápolta rügyekben,
csak néhány döbbent szempár mereng a beomló partokon.

Építsd fel házad bár a megmaradt kövekből,
mégsem lesz az a régi.
Verj bár a híd-roncsból új hidat, egy szögét se cseréld ki,
de többé az sem a régi
Más vállak tartják, más habarcsok kötik e kort,
nincs út visszatérni.
Múltad csak úgy lesz hagyaték s tanulság,
ha ki tudsz belőle lépni.

Tavasz, tavasz, Napkelet fiai hozták kormosan, véresen.
Nem volt bűvös királylány, de mint álomi húgod,
ifjú s szeplőtelen.
Még hörgött a fegyver. Bűntudat s szorongás képében
álltál az új elébe;
csak remélni merted, hogy fölfelé visz majd
az út, nem a mélybe.

De tavasz, tavasz volt, fölszállt a füst, és
oszlott a gyötrelem.
Új kor nyitánya volt — tudod, — ma már történelem.
Határ, mint Heraklés oszlopa, és törvény,
akár a gravitáció.
Szabálya szétfolyt a hajszálerekben, —
már meg nem másítható.
Töprengtél olykor: véletlen ajándék,
vagy görögtűz, tapsvihar, tűzzene?
De ünneped mélyén izzik a dúsabb igazság:
muszáj-sors alkonya;
magad-gyarapító tetteid kezdete.

Üzérek, merénylők, önös kis basák után
vedd végleg birtokodba
egyetlen léted talapzataként. —
Belőle magasodva
emelt fővel állhatsz e viharvert földön —
jöjjön akármi.
Gerinced: Közös Rend erkölcse segítsen
emberül megállni.

A FASISZTA FENEVAD NEM MENEKÜLHET!

Felszabadítás. 1950.

A fasiszta fenevad nem menekülhet! 1944.

CSANÁDI IMRE:

Csillag a homlokukon

Lángban forgó napok, 1944—45

Jöttek csak lefelé,
jöttek, völgynek le, csomókban,
mint munkába-menet
egy-egy banda legény, olyan
békésen, lomha-nyugodtan,
fagytól komoran,
igazuk tudatában —

jöttek, mintha a föld
dermedt rögei
indultak volna meg együtt
formátlan tömegekben,
szikkadtan-feketén,
igaz-osztó néma haragban;
jöttek-ereszkedtek,
mint földreszakadt
felhődarabok,
viharúzte-sötéten,
villámtól tüzesen —

jöttek ezer
mérföldeken át,
szédítően-távoli rónák
mélyeiről, csupa-rejtély
földről, lángokon át,
holttesteken át,
ellenség-letiporta
vádló tájakon át,
gázolva kietlen
pörnyét, iszapos vért,
jól-ismert, egykori, kedves
nyírfákkal-ezüstlő
otthonok üszkei közt
bukdostak, — a tar romokon
füst csapzott, kisgyerekek
elnémult csipogása, öreg
nagyapók megtört panasza,
bosszút suhogó,
hosszan-suhogó lobogóként —

jöttek, mint akik azóta
nyugvást és pihenést
nem lelnek, — puszta göröngyön
háltak, havon és sáron, ahol éppen
szemüket meglepte az álom,
jöttek, jöttek csak,
törtek konok arccal előre,
hajtották a gyűlölt
idegent, földjük taposóját,
a lángot, a vért fölidézőt —

jöttek, — vasfeketén
a decemberi éj hidegétől,
alvatlan; jöttek az út
közepén, jöttek le a dombon,
csillag a homlokukon —

Hajnal remegett föl
a mogorva égre mögöttük,
új korszak titka derengett —

HONVÉDELMI KRONIKA

A Honvédelmi lövészversenyt az MHSZ és a KISZ Központi Bizottsága 1967-ben írta ki első ízben. A hároméves múltra visszatekintő mozgalmat Vas megyében sikerült a célkitűzésnek megfelelően kifejleszteni: a községi és üzemi versenyeken ez évben több, mint tízezren vettek részt. A honvédelmi lövészverseny területi legjobbjai a közelmúltban Kőszegen találkoztak, hogy eldöntsék: ki a megye legjobb „amatőr" lövésze? Végeredményben a felnőtteknél Török István, az ifjúságiaknál Bognár Csaba, az úttörőknél pedig Nagy István került a dobogó legmagasabb fokára. Képünkön: a legifjabb bajnok, Nagy Pista.

Varga Csaba

Pécsett rendezték meg az Összetett Honvédelmi Verseny Baranya megyei döntőjét. Sajnos, az időjárás nem kedvezett, de a teljesítmények a várt-

10

PETERDI PÁL

Játékos világ

Kraftmeyerek

Pletykálják, hogy az ókori olimpiai játékokat Heraklész alapította volna. Ez a hír még bizonyításra szorul, viszont hiteles adatok állnak rendelkezésünkre arról, hogy a hérosz egy ízben Atlaszt is felváltotta, vállára vette az egész földgolyót. Igaz, akkoriban kevesebb volt még rajta az utcaseprő masina, a gépkocsi és a rakétatámaszpont, a teljesítmény mégis figyelemre méltó. Mindenesetre: több történelmi korszakra megalapozta az erős emberek tekintélyét.

Egy bikával több

Ami a súlyemelést illeti: Olümpiában szépen megmunkált követ találtak a 6. század elejéről. A felirat az eritreai Bybontól származik és arról tudósít, hogy a szóban forgó követ „félkézzel, a fej fölött dobták". A dobás nagyságáról nincs értesülésünk, a szurkolók testi épségét azonban aligha veszélyeztette, mint a mai bajnokok kalapácsa. A kő 143 és fél kilót nyomott.

Másik adat a kőkorszaki szakik súlyemeléséről: Epidaurusban, Esculapius templomában egy hatvan centis élű

te kedvét, hogy elvegyült a vásári nép forgatagában és boldogsága nem ismert határt, ha valamelyik mutatványos bódénál sikerült egy similabdát nyernie. Egyik jelentős produkciójának híre máig fennmaradt. Energikus rohammal 384 centiméter magasságig felfutott egy függőleges falon. Kései hívei kétségtelen adatokkal támasztják alá a világcsúcs hiteles volták. Semmi okunk kételkedni benne: a fal ma is látható.

Ugyanez a Kristóf az 1470-es augsburgi lövészünnepségen egy 182 kilogrammos követ emelt páros kézzel a magasba. A tiszteletre méltó kőnek azóta nyoma veszett, de a sportherceg krónikásai itt is szolgálnak némi útbaigazítással: kétségtelenül beépítette a falba.

Gyenge violának...

A múlt század közepétől egyre-másra bukkannak fel a félelmetes izomzatú kolosszusok. Többnyire a cirkusz porondján fitogtatják roppant erejüket, de ez semmit sem von le a fitogtatás értékéből.

A párizsi Louis Vigneron (1827—1871) egy ágyúval a

Az első súlyemelő: Atlasz. Ő aztán valóban „világ"-bajnok...

pedig érthető felháborodásában még fizetni is elfelejtett.

Csak a teljesség kedvéért: a legnagyobb súlyt eddig Paul Anderson, a melbourne-i olimpia nagyon pufók hőse emelte. Mint profiatléta, 1957. június 12-én szülővárosában, a

Kis ország voltunk.

De igyekeztünk. Korabeli tudósítást idézünk:

— A Magyar Testgyakorlók Körének 1891. december 30-án rendezett első házi viadalán az egyesület kraftmeyere Goldreic Ármin a Wulf-

tenénk ki ezt a nézetet: világosban sem.

Meyer

Idehaza?

Frank Emil 1893. július 4-én új csúcsot állított fel a súlyemelésben. A 30 kilós súlyzót negyvenhárom, az 50 kilóst huszonnégy alkalommal emelte a magasba.

Mrs. Josephine Blatt akkoriban már tonnákkal szórakozott, a magyar férfiak még a harminckilós vasaknál tartottak.

Néphadseregünk katonái korszerű felszerelésük és fegyvereik mesteri kezelésének elsajátításával állnak készen békénk, szabadságunk védelmezésére. Képünkön: deszant-egység málházás közben

FEGYVERES ERŐK NAPJA

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 NOV 2

MAGYAR NEMZET

Budapest

A Nemzeti Galéria barátainak köre november 4-én, kedd délután 5 órakor ülést tart, amelyen Ék Sándor Kossuth-díjas festőművész Szilágyi Jolán munkásságáról beszél.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SZÖVETKEZETI HÍRLAP
Budapest
1970 FEB 21

nagy jelentőségű ... az egyszerű emberek sokoldalú kulturális fejlődésének. ... ladása ... kulturális munkát végeznek az üzemekben a szakszervezetek és a falvakban a termelőszö-

— A Vörös Október — mondta egyszer nekem — ha-

EK SÁNDOR KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ A LENIN-CENTENÁRIUMRA KÉSZÍTI LEGÚJABB MŰVÉT, AMELYEN LENINT KUN BÉLA ÉS SZAMUELY TIBOR TÁRSASÁGÁBAN ÁBRÁZOLJA.

(MTI FOTO — SZEBELLÉDY)

dolgozóit ideg

Tudósí
az el
európ
szövetkezetről

Hol alakult az első európai szövetkezet? Ki volt Samuel Jurkovič, és milyen elvek vezérelték szövetkezeti tagságát? Hogyan ünnepelték a szocialista országok a 125. éves jubileumot? Erre válaszol tudósításunk a 7. oldalon.

Képünkön: brezoveji főutca